INCUNABULA

THE VOLLBEHR COLLECTION
1950
Acc. no. 80669

BIBLIOTHECÆ PRINC. MON.
S. BLASII.

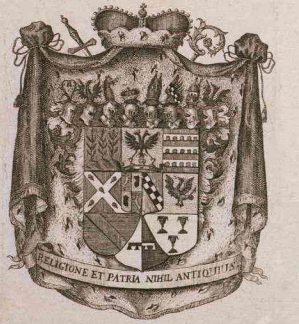

Vollbehr
Inkunabel-Sammlung

Incipit epistola sancti ieronimi ad paulinum presbiterum de omnibus diuine historie libris-rapiendi pmū.

Tracte ambrosius tua michi munuscula plenus-deuulit sil et suauissimas lras-q̄ a principio amicicie-fide, pbe et iam lidi ꝛ veteres amicicie noua: pferebant. Vera enim illa necessitudo ē ꝛ xpi gymno copulata-q̄m non solitas mānuiliaris-nō pincia tantum corpoꝝ-nō labiola ꝛ palpās adulacō. sed diuinoꝝ-et diuinaꝝ scripturarū studia conuiliant. Legimus in veteribus historiis-quosdā lustrasse, puincias. nouos adisse ploꝝ-maria trāsisse. ut eos quos ex libris nouerant: coram q̄ viderē. Sicut pitagoras mauphiticos vyros-sic plato egiptiū ꝛ architā tarentinū-laudantes oram vtalie-que quondā magna grecia dicebat: laudabilissime peragerunt-et ut qui athenis nātē erat ꝛ poetas-uiuosq̄ doctrinas adhauerit gymnasia plouabāt-fuerē pythyus atq̄ discipulus-malēs aliena uerēdē discere: q̄m sua ipsuerē ingeri. Denīq̄ ad lras quasi ro orbe fugientes plyphū-cape? a piratis ꝛ venūdatus-etāo crudelissimo parui-duc? capiuus vinct? ꝛ seruus. Tamē quia plus maior auctoue se huic-ad eorum luū-lacto eloquēcie fonte manauerē de vlimis hispanie galliarūq̄ finibus-quod am venisse nobiles legimus-ꝛ quos ad exemplaciōē sui roma nō erubuit: unq̄ hoīs fama pduxit. Habui illa tras in audiēti ōnibus seculis-celebrandūq̄ miracū-ut urbē tanta ingessit: aliud extra urbem quereret. Apolloniꝝ siue ille magꝝ ut vulguꝝ loquitur-siue phus-ut pitagorici tradunt-intrauit pias-pāsuit caucasū. albanos-sichas-massagetas-opulentissima indie regna penetrauit-et ad extremum latissimo physon amnē transuiso pueuit ad bragmanas-ut hyarcam in throno sedentē aureo et de tantali fonte potantem-inter paucos discipulos: de natura-de moribus-ac de cursu diei et siderū audiret doctorem. Iude p elamitas-babilonios-chaldeos-medos-albanos-parthos-hyrcanos-arabes-palestinos-transiuit ad alexandriā: peteqit ad ethiopiā ut gymnosophistas ꝛ famosissimam solis mensam videret in sabulo. Inuenit ille vir ubiq̄ q̄ discere-et semp proficiēs-semp se melior fuerit. Scripsit super hoc planissime octo voluminibus: phylostratus. Capm·q·

Quid loquar de secū hominibus-cū aplus paulus: vas electōnis. ꝛ magister gentiū-qui de conscientia cāti se hospitis loquebat: dicēs. An experimentū quaeritis eius qui in me loquit xpūs. Post denatalū arabiāq̄ lustratā: accedit ieroslimā ut videret petrū ꝛ mānsit apud eū diebus quindecim. Hoc enim mistio eddomadis et ogdoadis: fuerꝝ gentiū pdicator instrumentus erat. Kursūq̄ post āno fuerdeum assumpto barnaba et oto: egressus sum cū aplis ewāgeliū-ne forte in vacuum curreret aut cucurrisset. Habet nelio ifd lamentis energia: vinet vorādus-et in aures discipuli de auditoris ore transfusa: fortius sonāt. Vnde et ecclesiastes cū rodi ecclesiarē-ꝛ legerent

illa deuotionis oro ꝗm adulus cū habuerat: miranꝫ ꝗdis angꝫ laudanꝫ: suspirās ait. Quid si ipsam audisset bethsam sua verba reuocānem. iij

Nec hoc dico. q̃ sic aliquid in me tale. q̃ uel possis a me audire ut velis discere: sed quo ardor tuus et discendi studiū. cētā ablꝫ nobis pre se probari debeat. Ingeniū docile. ⁊ sine dolore laudabile est. Non q̃d iumias: sed quid quereas cōsideram⁹. Mollis cera et ad formandū facilis: ceā si arēbis et plastē esset manus: tamen virtute eorū est quirꝫ esse potest. Paulus apls ad pdcs gamalielis legem mo⁹si et ꝓphas didicisse se glianur: ut armat⁹ ipsū alios reis. postea docē confideuer. Arma eī nūc militē nō carnalia sūt. sed potēcia deo. ad destructionem munitionū ⁊ cogitacōnes destruentes. et omnē altitudinē extollentē se adūsus scām dei: ⁊ capiētes omē intellectū ad obedientiā xpi: ⁊ paratī subiugare omnē inobedientiā. Thimoteum scribit ab infancia sacris literis eruditū: et hortat ad studiū lectionis: ne negligat grām q̃ data sit ei per ꝓphetiam manus ꝓsbiterij. Ipse ꝓpiter inter certas vnures esse: quē breui sermone depinxit. scām q̃ nō negligat scripturaꝫ. obtinentem inquit eī qui secūm doctrinā est fidelem sermonē: ut possit exhortari i doctrina sana et contradicentes conuincere. iiij

Sancta quipe rusticitas solū sibi prodest. ⁊ quātū edificat et vite meritū octiam xpi: cū nocet si destruentibus non resistat. Malachias ꝓphaeuo p malachiā dūs increpauit sacerdotes legem. Incā eī sacerdotis officiū est: interrogantē responsere de lege. Et in doctrina eius legem⁹. Interroga prāsum ⁊ annuciabit tibi: maiores tuos ⁊ dicet tibi. In psalmo ꝗ ꝗnq̃. Lauabiles michi erāt iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. Et i deserto ꝗnque iusti vīt: cū eum arbori vite david ꝗ est i paradiso cōparet: inter cētā virtutes hoc eētā inculit. In lege dūi voluitas eius. et i lege eius meditabit die ac nocte. Dauid i sūt sāctissime vitionis air. iustos fulgere ꝗsi stellas: ⁊ intelligentes id est doctos ꝗsi firmamētū. Si ides ꝗnq̃ int se diffāt iusta rusticitas. ⁊ docta iustitia. Alij stellē: alij celo cōparant. Quātꝫ iuxta hebraeam veritatē. vtrūq̃ de eruditis pstitelligi. Ita eī apud eo⁹ legim⁹. Qui autē docti fuerit fulgebūt ꝗsi splendor firmamēti: et qui ad iustitiā eruditi fuerit multos: ꝗsi stelle in perpetuas eternitates. Cur dixit paulus apls eos doctos? nempe quia vas legis: et scripturaꝫ scāꝫ erat armatū. Pharisei stupent in dūi doctrina. et mirant in puero et ioānē quō legē scāt: cū trās nō didicerit. Quinꝫd eī alijs exercitatio et cotidiana in lege meditatio et huiusmodi soler. illis hoc ipsis ferē suggerebat. Et tamē iuxta q̃ scriptū ē duobus deo. Duodecim annos saluator ipse mansit in templo sedēs. de ꝗstionibus legis interrogans: magis docē dū prudentē interrogat. Stili forte rusticū prudentum iofum dicūt⁹: quoꝫ vtrq̃ dicere poterat. ⁊ si impit⁹ sermone: non cū sapiēcia. Jobis rustic⁹: piscator indoct⁹. Et unde illa vox obsecro: in principio erat verbū. et verbū erat apud deum ⁊ deus erat ꝗbū. Logos greco. multa

significat. Nam ⁊ verbū est et ratio. ⁊ sapiēcia: et causa omniū. Ita q̃ ꝗ quā ꝗsingula que sublimitū: que omnia ꝗsingula ut intelligim⁹ in xpo. Cap v.

Hodocus plato ueteū vir. hoc de prostitutes eloquens ignorauit. Predinguit sapiēcia ā sapiēcū: et prudētā prudēcū reprobabo. Vera sapiēcia pedet falsā sapiam: et quātꝫ stultitia pdicātōnis in cruce sit: tamē paulus sapiam loquit inter pfectos. Sapiam autē nō secū istiꝰ q̃ destruent principū: sed loquit dei sapiam in mistrio abscondita: quā pdestinauit deus ante secula. Dei sapiēcia. xpo est. Xpo mi. dei virtus et dei sapiēcia. Hec sapiēcia in mistrio abscondita est. de qua ⁊ noui psalmi ciculus pnotatur. pro oculis filij: in quo sunt omnes thesauri sapiēcie ⁊ sciēcie dei abscōditi. Et qui mistrio abscōditꝰ erat. pdestinatus est ante secla: predestinat⁹ autē et ꝓuocat⁹ in lege et ꝓphetis. Vnde et ꝓphet agabāus videtur: quia videbatur cū quē tetri non videbant. Abraham vidit die eius. ⁊ letat⁹ est. Aythāē est ⁊ eschidi: qui ꝗ pecori dauit mēt. Reuela mea ꝗ david oculos meos: ⁊ considerabo mirabilia de lege tua. Ly mi ꝗ ꝗsalis est: et reuelatio ut opus ē ut intelligāt: ac reuelata sacramēta ꝗplaudūt. Liber in apocalipsi signum sigillis signatus ostendit: quem ꝗ dedit homini sciēti trās ut legat: ꝗponderet tibi. Non possum. Signat⁹ ē mi. Quān hodie punāt se nosse lēā? tenere signaculum libri. nec apire possunt. nisi ille reseruauit qui hē clauē dauid: qui aperit et nemo claudit: claudit ⁊ nemo aperit. In actibus aploꝰ. ferē eunuchus. imo sanctus vir. sic eū eū sāā scriptura ꝗnominat: cū legēt ysaiam ꝓphetam. interrogatus a philippo. puerulus intelligis que legis: respondit. Quō possum: nisi aliquis me doceat? Ego ut de me loqr. inter. nec sancto: si tpe eunuchō. nec studiosior: qui de ethiopia id ē de extremis finib⁹ mūdi venit ad templū. reliquit aulam regiam: ⁊ tam⁹ amator legis fuit diuine sapiēcie. ut eētā in vehiculo trās legēt sacrā. Et tamē cū libri tenēt. vbi dūi ꝗgitatione dāpēt. lingua voluerit. labijs ploarer: ignorabat tamē quē in libro nesciens venerabat. Venit philipp⁹: ostendit ei ihesū: qui clausus latitat i sra. O mira doctorum virtus. Eadem hora credidit eunuch⁹: baptisat⁹ fidelis et ferē magister efficit de discipulo plus in deserto fonte eclesie: ꝗ i aurato fuit ꝗ ꝗgoge ꝗplo reperit. vj

Hec a me ꝓbrida sūt breui: nec ꝗ mi ꝗsalis ē ꝗgustia quagari ꝗgius panchanur: ut intelligeres. et in scripturis sacris sunt ꝗuio ⁊ mōstrāt sunt. nō posse ingredi. Laico de grammaticis. rethoricis. philosophis. geometricis. dyalecticis. musicis. astronomicis. astrologis. medicis. quoꝫ scia moralibus sanis ꝗ utilissima est. ⁊ a res parcos fundit. i doctrinā. rationē. ⁊ usum. Ad minores aetes veniā: et que non tā lingua ꝗ manu administrauit. Agricole. tentoriorꝫ. fabri metallorꝫ. ligniorꝫ. colores. lanarij ꝗ ⁊ fullones. ⁊ reeri qui varia supellectile et vilia opuscula fabricā: ablꝫ tedere esse non possunt. nō capiūt. Quod mediocr est. pmittit medicū: tradatur fabrilia fabri. Dola scripturaꝫ aro ē:

quam sibi passum omnes vendicant.
Scribimus indocti doctique poemata
passim. Hanc garula anus. hãc dis-
rus senex. hanc sophista vbosus: hãc
vnũsq; plumũr lacerãt. docent anicij
discant. Alij abducto supercilio gran-
dia verba commãns. inter mulierculas
de sacri lris philosophãt. Alij discũt
prochpudo a feminis. qd viros dece-
ant: z ut pax hoc sit. quadã facilitate
vbor. sino audacia. dissimile alijs: qd
ipi nõ intelligũt. Tacco de mulis libis:
qui si fore ad scripturas suas post secu-
lares trãs venerit. et sermone apostoli
aures pui mulceri: quincũq dixerit. hoc
legẽ dei putãt. Nec fore dignũt qd. p-
phete. qd apli senserit. sed ad sensũ suũ
incongrua aptãt. et impoia: ipsi grãde
sic. z non vna dissimilũ dicendi genera. de-
prauare sententias: et ad voluntatẽ suã
sacrã scripturã trahẽ repugnãt. Qua-
si nõ legim omnem scrtoram. et virgilij
carmina: ac nõ sic ecã et maronẽ sunt
xpõ passum dicẽ xpianũ. quia scriptũ
iam redit z virgo redit. saturnia reg-
na: iam noua pgenies celo dominit
alto. Et prãm loquentẽ ad filiũ. Nate
mea vires. mea magna potẽtia solus.
Et post vbi saluatoris in cruce. Talia
pstabat memorãs. fixusq; manebat.
Puerilia sũt hec. z circlatores ludo sibi ta-
dere. et ignoros. sino ut cũ stomacho
loqr: nec hoc qd scire qd nescias. vij.

Videlicet manifestissima ẽ genesis
in qua de creatura mũdi de exo-
dio generis humani. de diuisione ter-
de cõfusione linguarũ z gentiũ vsq; ad
exitum scribit hebreos. Pacet exodus
cũ decẽ plagis: cũ decalogo cũ mistico.
diuinisq; preceptis. In numeri ẽ leuitico
liber: in quo singla sacrificia suo sin-
gule penę syllabe z vestes aaron z me-
ordo leuitic. Spiritũ celestia sacramẽta.
Numeri vero nõ ut vanus arismetice
et xpheric balaam et ydragiaduax
mansionũ p hereuũ mistera cõtinet:
deuteronomiũ vero sola lex z euangelice
legis pfiguratio. nonne sic ea hi que
pora sũt ut noua sint ola de veteribus:
hucusq; moyses: hucusq; patriarcas:
quibus quinq; vbis loqui se velle apls
in ecclia gtiãt. Job exemplar patiẽtie
ñ nõ mistera suo sermone explicitur:
prola incipit. vsu labit. predestinatione
finit: omnisq; legis dyalectice. positiones
assumptiones. contramaciones. obiectiones
deuitat. Singla i eo verba plena sũt
sensibus: z ut de ceteris silẽã. resurrectionẽ
corpoz sic. xpheric: ut nullus de ea ma-
nifestius z ceuo scripserit. Sãto inqit
y redempto meus viuit: z in nouissi-
mo die de tera resurrecturus sum: z rursũ
circũdabor pelle mea. et in carne mea
videbo deũ: quẽ visurus sum ego ipse z
oculi mi cõspecturi sunt: z non alius.
Reposita ẽ hec spes mea in sinu meo.
Venam ad illum naue: qui ypũ dñi
non solum in gestis. verũ etiã in nomine
fuerit. Transit iordanem. hostiũ regna
subuertit: diuisit terram vidoris xpo:
z p singlas vrbes. vicinos. montes. flu-
mina torrentes. atq; continia. ecclie
celestisq; ierlm spiãlia regna detexit.
In iudicũ libro sic principes pui. ter
figure fuit. Ruth moabitis fuit exple
nationũ dicunis: mitte agnũ dñe
dñatorẽ terre: de petra deserti ad montẽ
filie syon. Samuel in hly monito et
in occisione saul veteres legem abolitã
mõstrat: porro in sadoch atq; dauid

nouũ sacerdotij nouiq; imperij sanctã
testatur. Malachim id ẽ reccus z ñer.
regũ liber a salomone vsq; iechoniã z
a iroboam filio nabach vsq; ad osee
qui ductus est in assyrios. regnũ iuda
z regnũ israel dicit. Hi historiã respi-
cias vbi simplicia fuit: si in leis sensũ
laceramus spiritis ecclie paucitas z
hereses contra ecclam bella narrãt.
Duodecim. qbus in unius voluminis
angustias coartari mihi aliud quã
sonantia lra prefigurãt. Osee ceteros
nouiter efficaim. samariã. iosyph. iz-
rael. z vere fornicariã z fornicaõnis
filios z adulterã cubiculo clausã mari
i mihi et sedere viduam: et sub vestre
lugubri mariti ad se reditũ prestolari.
Joel filius fanuel describit terrã duo-
decim tribuũ. cuca. brucho. locusta. ru-
bigine vastante. olimpiãs: z post visio
nem priores spi effusũ in spiritũ sancũ
sup seruos dñi z ancillas id ẽ sup cõsu-
virginũ ecclesiũ noia: z effusũ in in re
nacto syon. Qui emisiõ igitur ab vno
vsq; ad quindecẽ. paulatim z p incremẽ
ta surgentes. duodecim gradũ numerũ
efficiũt: qui in psalmo. mihi cõtinet.
Amos pastor z rustic z vulnis mora
distinguens paucis vbis explicari nõ
potest. Quis nõ digne exprimat ira et
ignis sacera damasci z gaze ceti z edu-
mee z filios amon z moab z in septẽ
et duabus gradu iudee et israhel: Hic
loquitur ad vaccas pingues que sũt
in samarie monte: z minuam domũ
maiorẽ minoribus. testatur. Ipse cecit
fudere incultis z stauit dñm sup murũ
lini ul adamantinũ: z vnanũ pomoz
amplectẽs supplicia peccatoribus. et stauit
in manu stauit panis. nec sitim aque
sed audiendi verbũ dñi. Abdias qui
interpretat seruus dñi prouat contra
edom: z sanguineũ cruentũ: fratris sui
iacob sanguinulũ. hasta petit spiãli.
Jonas pulcherrima colũba naufra-
gio suo passione dñi pfiguratus. mũ-
dum ad penitentiã cuocat: z si noie
minime saluet gentes miciat. Michea
de moraschi. cohers xpi vastatõnem
annũciat filie laconis: et obsidione
ponit contra eã: quia maxillã percusse-
rit iudicis isrl. Naum solatio orbis
interpretatur sanguinũ: z post
visionẽ illius loquit: ecce sup montes
pedes euangelizantis z annũciantis
pacem. Abacuc luctator fortis z rigid.
stat super custodiã suã: z figit gradũ
sup munitionẽ ut xpm i cruce explere
et dicat: operuit celos gloria eius: et
laudis eius plena est terra: splendor ei
ut lux erit. cornua in manibus eius: ibi
abscondita ẽ fortitudo eius. Habynias
speculator et archanoz dñi cognitor.
audit clamorẽ z pora pisciũ et vula-
rum a secunda: z cõcinonẽ a collibs.
Judicit ñ; vlulatũ habitatoribus pile:
quia cõtriuit dis pus chanaan. disp-
si sũt omnis qui inuoluti erãt argento.
Aggeus fetus et letus. qui seuisauit
in lacinis ut ñ gaudio meet. destructũ
templũ edificat: deinq; pacem inducit
loquẽs: adhuc unũ modicũ; et ego
mouebo celũ z terrã z mare z aridã:
et mouebo omnes gentes: z venient desi-
derantes cunctis gentibs. Zacharias
memor dñi sui multiplex in phecia.
ihsu vestibs sordidis induti. z lapidẽ
oculoz septem. candelabrũq; aureũ cũ
cordem lucernis et oleis duas quoq;
olivas a sinistris lampadis emuit. et

a dextris: ut pcit equos rubos varios
nigros ⁊ albos ⁊ dissipatas hdrigas
ꝗ ettrainu. et equū de ihrlm paupe
regē uariū nec: et ꝑdicit regnū sedentē
sup pullū filiū asine filiugalis. Malachias apc. ⁊ in fine dñi ꝓphetiæ de
abiectione israel ⁊ vocatione gentiū. nō
est michi ait voluntas in vobis dicit
dñs exercituū: ⁊ munꝰ nō suscipiā de
manu vestra. Ab ortu enim solis usq;
ad occasū magnū est nomen meū in
gentibus: ⁊ in omni loco sacrificat ⁊
offertur nomini meo oblatio munda.
Ysaiam. ieremiā. ezechiel et daniel.
quis potest ut intelligere ut exponere?
quos primus nō ꝓphetiā vidēt michi
tacere sed euangeliū. Secundꝰ virgā
nucem ⁊ ollam arcanā a facie aquilonis: ⁊ pardum spoliantē suos colo-
ribus: et hdruplex diuisis metis nectit
alphabetū. Tertius principia et finē
tantis habet obscuritatibus inuoluta:
ut apud hebreos ipse pres ni exordio
generis ante annos triginta non legantur. Quartus vero qui et extremus
inter hēnoc ꝓphas. tempoꝝ conclusus
⁊ rotus mundi philothyrorū lapidē
pōsum de more sine manibus et regna
oia subuertit claro tuone pnuntiat.
Dauid symonides noster. pindarus
⁊ alcheus flaccus q; catull? atq; serenꝰ
ꝑm lyra ꝑdicat: ⁊ in decacordo psalterio ab inferis excitat resurgentē. Salomon pacific? ⁊ amabilis dñi. more
corrigit. natura docet: ecclesiam iugit ⁊
ꝑm: sponsq; nupciat dulce canit epithalamiū. Hector in ecclie tempo ꝓprium
liberat de periculo: ⁊ interfecto amantē
qui imprecatur iniquitas parcere conuiuij ⁊ die celebrem mirice in posteros.
Paralipmenō libr instrumēti veteris
ꝓchronē tantus ac talis ē: ut absq;
illo si quis sciām scripturā sibi voluerit arrogare se ipm incidat. Per singula quippe nobis indicuratq; ordo. et
precipuē i regū libris tanquē historie: ⁊ innumerabiles explicāt euangelij
questiones. Esdras ⁊ nemias. adiutor videlicet ⁊ consolator a dño. i uno
voluminē arctat: instaurāt emplinuros extruit ciuitatis: ōnisq; illa
verba ꝓli redditis in pacia. ⁊ delphō
sacerdotū. leuitarū. israelis. proselitorū ac
p singulas familias murorū ⁊ turriū
opa diuisa. aliud in corte pretuit:
aliud in medulla reuiuit. Tertius me
scripturarū amore raptū. celestis mo-
dum epistole: ⁊ tamē nō implesse qd
voluī. Audiuimꝰ tamē qd nolle qd
cupe dicam? ut ⁊ nos q; possimꝰ dicē:
concupiuit anima mea desiderare iustitiā
cæterōrū eius i omni tpe. Certe illud
sacramēti implē in nobis. Hoc tamē
scio qd nesciō. Tanqā et nouū breuiē
testamentū. Matheus. marcus. lucas.
⁊ iohes. quadriga dñi. ⁊ vos cherubin
qd interpretāt scientie plenitudo p totū
corpus oculati sunt: sanctis micantur.
discurrit fulgura. pedes habēt vertos.
et in sublime tendunt. erga pēnata
et ubiq; volantia cauē se mutuo sibi
q; perplexi sunt: ⁊ si rota in rotā vol-
uitur. et pgit quocūq; eos flat? spō
sancti ꝓduxerit. Paul? apls ad sepē
scribit ecclias: octauā eni ad hebreos
a plerisq; extra numerꝰ ponit. Thimo-
tium instruit ⁊ ortū ⁊ philomenē pro
fugitiuo famulo deprecatur: sup quo
nullus tacere puto. q; pauca scribere.
Actus apstorꝰ nudā quidē videntur.

sonare historiam ⁊ nascentis ecclesie
infantiā mē: sed si nouiū scriptorē
nos lucam esse mediciū. qui? laus est in
euangelio animaē dñi. partē oia
ꝓba illius anime languentis esse me
dicinā. Jacobꝰ. petrus. iohes. iudas.
septem epias ediderunt tam mistricas
q; succinctas. breues parē ⁊ longas:
breues in vobis. longas in sententiis.
ut cervus si qui nō i eay cecuciat leōne.
Apocalipsis iohānis tot habet sacra-
menta quot verba. Parū dixi. ⁊ pro
merito voluminis laus eius inferior ē.
In verbis singulis. multiplices latent
intelligentie. Oro et frater karissime
inter hec vinē ista meditari. nil aliud
nosse. nichilq; aliud querē: nōne vide-
re nobis iam hic in terris regni celestis
habitaculū? Nolo ut offendaris in
scripturis sēs. sēplicitate ⁊ q; si vilitate
vbor: que vel vitio interpētum vel de
industria alte. plate sūt. ut rusticā cōcī-
nnem facili? instruerē. ⁊ i una eadēq;
sententia aliter dicēs. aliter seruiere in-
dictus. Non sū tam peculans ⁊ hebes
ut hec me nosse pollicear: ⁊ rorꝰ fructū
carpere in ea quorꝰ radices i celo fixe
sūt. sed velle tamē: sedenti me preceptō
magistri contentus conniuēs spondeo.
Petri datur: pulsanti apiē. quercus
inuenit. Discam? in terris: quorꝰ sēia
nobis pleuere in celo. Ubiq; et ma-
nibus ꝓcipiam: ⁊ ut incipere aliquid ac
de magore numi dicta effundā. q; sid
quisq; tecū fare conabor. Vm.

Habes hic amanuēsim tuū tui frā
tis dilectiū. qui litterarū suarū michi
gratiā duplicauit: referens honestatē
morꝰ tuorꝰ. ꝓcipuē seculi. fidem anti-
quā. amorem xpi. Nam prudentiā et
eloquij venustatē tecū absq; illo ipsa
epistola ꝑferebat. Festina quesso te. et
hecum salo nauicē funem magis pō
lende q; solue. Stomo tuiciatur? se
cūdo bene potest vendere. que ꝓcuplic
ut vendere. Quicquid in sumptus de
tuo tulerit: pro lucro computa. Anti-
quū dictū ē. Auaro dest tā qd habet:
q; qd nō habet. Credenti tot? mūdus
diuitias ē. Infidelis autē tā obulo
indiget. Sic viuam? q; nil habentes
⁊ oia possidentes. Victus atq; vestit?
diuitie xpianorꝰ. Si habes i prestate
tam tuam vende: si nō habes proice.
Tollenti tunicā: et pallium relinquendum
est. Si volueris tu seqr tentastinās et
dicm de die habēs cauē ⁊ pderēpīm
tuas possessiunculas vendideris: non
habet xpē unde alat pauperes suos.
Torū deo redit: qui se obtulit. Apostō
li tamē nauim ⁊ tecia reli quēcūt: ui-
dua duo era mitte i gazophilaciū.
et ꝑfecur ecli diuitis. Facile deꝓnit
oia: qui se seqr cogitat esse moriturꝰ

Incipit plagio in pnitentia mortis

Delidem mei deliberata
accepi trās. qui quodam
plagio futurorꝰ. cū dauīte
le sonuis ē nomen: obsle-
trās ut transtanī i latiuā linguā de
hebreo sermone pnchaeuiū nostrorꝰ
auribus tradere. Periculū opus tere
⁊ obtrectatorꝰ meorꝰ latratibus patens:
qui me allcūt i sepuagintā interpētū
sigillaūt. nouā pro veteribus tuderē
ita ingeniū q; viuū. ꝓbantes. cū ego
sepiūme tetat? sum me pro vili pōrēdīe
in tabernaculo dei offerre q; possum:
nec opes alterī? aliorꝰ pauperiē tēdā
ri. Nō ut auderem ori genis me studiū

provocauit: qui edicui ããque cõlla
tione theodotionis usuit. affirmo ⁊
obolo id est stella et vocu omnis opus
distingues. dñ aut illuscere facit que
min⁹ antea fuerãt: aut suppliua quoq;
iugular ⁊ confodit. ⁊ maxime q̃ cuã
geliistaq ⁊ apl̃oq; audoritas. ꝓmulga
uit. In quib⁹ mira de verci certamẽro
legim⁹ que i mis codicib⁹ nõ habent:
ut ē illud. ex egipto vocaui filiũ meũ.
et quũ nazareus⁹ vocabit: ⁊ videbũt in
quẽ cõpunxerũt. ⁊ flumia de ventre ei⁹
fluent aque viue: ⁊ que nec oculs vidit
nec auris audiuit nec in cor hominis
ascendit que ꝑparauit diligẽtibs se: et
mira alia que ꝓprũ linguagina desidera
ant. Interrogamus ergo eos ubi hec
scripta sunt. et cũ dicere non poterũt
de libris hebraicis proferam⁹. primũ
testimoniũ ē in osee. sed in i ysaia. secũ
in zacharia. tertũ in proverbijs. quintũ
eque i ysaia: q̃ mihi ignorãtes aperi
tq; detramenta sedant. ⁊ hiberas ve
nias libris antenicis pferũt. Causas
erroris nõ est meũ exponẽ. Iudei pru
dentiũ factũ dicũt esse cõsilio: ut prolo
mens vni⁹ dei autor ceiã apud hebreos
duplice diuinitate comphendere. nõ
maxime idcirco faciebãt quia in pla
tonis dogma cadere videbãt. Denique
vbiq; sacrauũ aliqd scriptura testat
de patre et filio ⁊ spiritu sõ aut aliter
interpãtari sint aut omino tacuerũt: ut
et regi sacissarcẽ. ⁊ archanũ fidei nõ
vulgarẽt. Et nesciõ quis p̃ⁿ⁹ auctor
septuagintas cellulas alexandrie mun
dano suo exercuerit. quib⁹ diuisi cadẽ
scripturarum: cũ aristeus eiusdẽ prolo
mei yperaspites. ⁊ nõ mira post tempe
iosephus nichil tale reuelauit. sed in
una basilica congregatos conuulisse
scribant non ꝓphasse. Aliud ē mũ esse
varum: aliud ē esse interpãtum. Ibi ipsa
ventura ꝑdicit: hic reuelatio ⁊ vbiq; to
pia ea que intelligi nisset. Nisi forte
putãd⁹ ē nulli? conuomiũ temobinis
⁊ platonis pitagorã ⁊ demostenis. pthe
lisque affirmãt⁹ ex hoico spũ fistulisse.
Aut aliter de eisdem libris per septua
ginta interpres. aliter p apl̃os ipsos scs
testimonia exquirit: ut q̃ illi tacuerũt hij
scripturũ esse mentiũ sint. Quid igitur?
damnam⁹ veteres? Minime: sed post
pauꝰ studia in domo dñi nõ possum⁹
laborar⁹. Illi interpãtari sint aut ad
uentũ xpi ⁊ q̃d nesciebant dubijs. pu
tẽt sententias: nos post passionẽ eius
nõ tam ꝓphetia q̃ historiã scribim⁹.
Alter eũ audita: alit visa narrant.
Odi nesciõ intelligim⁹ nesciõ ⁊ ꝓbatum⁹.
Audi igit̃ mule: obtectaque auscita.
Non damno non rẽprehendo septua
ginta: sed admirer nichis illis apl̃os
ꝓbaꝰ. Per istoꝰ os michi xpo sonat
quos autẽ ꝓphetas inter spiritualia
carismata ꝓtinos lego: i q̃b⁹ vtinũ
pre gradũ interpres tenẽt. Quid iuo
r eqdris? q̃d impiorꝰ aios orta me
ditas? Sicubi in cõtlatione ubi vide
or errare interroga hebreos: diuersas
urbiũ mẽros. sule. Odi illi habẽt de
xpo cui codices nõ habent. Aliud ē si
ora se potra ab apl̃os usurpata testi
monia ꝓtuerit: ⁊ emendatõra sint et
duplaria latina. q̃ greca: greca q̃ he
brea. Vox hec d̃ iudos. Sunt et ꝓpro
desideri karissime: ut quia me tantũ op⁹
libre fecisti. ⁊ a genesi exordiũ capẽ. nõ
nibs nunes. q̃ posti eodẽ spũ quo scp̃ti
sint libri in latinũ eos tũsferre tentauẽ.

Genesi

Incipit liber primus qui nos genesim
Si principio creauit deus celũ dicimus.
et terram. Terra autem erat inanis et
vacua: et tenebre erãt sup facie abissi
et spũ dñi ferebat sup aquas. Dixitq;
deus. Fiat lux. Et facta ē lux. Et vidit
deus lucem q̃ esset bona: ⁊ diuisit lucẽ
a tenebris. appellauitq; lucem diem ⁊
tenebras noctem. Factũq; est vespe et
mane dies vnus. Dixit q̃q; deus. Fiat
firmamentũ in medio aquaꝰ: ⁊ diui
dat aquas ab aquis. Et fecit deus fir
mamentũ: diuisitq; aquas que erãt
sub firmamento ab hijs q̃ erant sup
firmamentũ. et factũ ē ita. Vocauitq;
deus firmamentũ celũ: ⁊ factũ ē vespe
et mane dies secũd⁹. Dixit vero deus.
Congregãt aque que sub celo sũt in
locũ vnũ ⁊ apparear arida. Et factũ ē
ita. Et vocauit deus aridam terram:
congregãq; vesq; aquaꝰ appellauit
maria. Et vidit deus q̃ esset bonũ. et
ait. Germinet terra herbã virentem et
facientẽ semen: et lignũ pomifer faciẽs
fructũ iuxta genus suũ. cui⁹ semen in
semetipso sit sup terrã. Et factũ ē ita. Et
protulit terra herbã virentẽ ⁊ facientẽ
semẽ iuxta genus suũ: liguũq; faciẽs
fructũ ⁊ habẽs vnũq̃q; semen secũd
speciẽ suã. Et vidit deus q̃ esset bonũ:
et factũ est vespe et mane dies tertius.
Dixitq; autẽ deus. Fiant luminaria
in firmamẽto celi. ⁊ diuidãt diem ac
noctem: ⁊ sint in signa ⁊ tpa et dies ⁊
annos. ut lucẽt in firmamẽto celi et
illuminẽt terrã. Et factũ ē ita. Fecitq;
deus duo luminaria magna: luminare
maius ut pesset diei et luminare min⁹
ut pesset nocti ⁊ stellas. ⁊ posuit eas in
firmamẽto celi ut luceant super terrã: et
pesseant diei ac nocti. ⁊ diuidant lucẽ
ac tenebras. Et vidit deus q̃ esset bonũ:
et factũ ē vespe et mane dies quartus.
Dixit ceiã deus. Producãt aque repile
anime viuentis ⁊ volatile super terrã
sub firmamẽto celi. Creauitq; deus cete
grandia. et omnẽ aiam viuentẽ atq;
motabile quã pduxerãt aque i specie
suas. ⁊ omne volatile secũdũ genus suũ.
Et vidit deus q̃ esset bonũ. benedixitq;
eis dicens. Crescite ⁊ multiplicamini. ⁊
replete aquas maris. auesq; multipli
cẽt sup terrã. Et factũ ē vespe et mane
dies quintus. Dixit quoq; deus. Pro
ducat terra aiam viuentẽ in genere suo.
iumenta ⁊ repilia. ⁊ bestias terre secũd
species suas. Factũq; ē ita. Et fecit deus
bestias terre iuxta species suas. iumen
ta ⁊ omne repile terre i genere suo. Et
vidit deus q̃ esset bonũ. et ait. Faciã
mus hoiem ad ymaginẽ ⁊ similitudinẽ
nostrã. ⁊ preest pisibs maris. et vola
tilibs celi ⁊ bestijs vniuersq; terre. omniq;
repili q̃ mouetur i terra. Et creauit
deus hoiem ad ymaginẽ ⁊ similitudinẽ
suã. ad ymaginẽ dei creauit illũ. ma
sculũ ⁊ feminã creauit eos. Benedixit
q̃q; illis deus. ⁊ ait. Crescite ⁊ multiplica
mini ⁊ replete terrã. et subicite eã. et dõna
mini pisibs maris. et volatilibs celi.
et vniuersis animãtibs que mouentur
sup terrã. Dixitq; de⁹. Ecce dedi vobis
omnẽ herbã afferentẽ semen sup terrã.
et vniuersa lignia que habẽt in semetipsis
semẽ generis sui. ut sint vobis i escã
et cunctis aiantibs terre. omniq; volucri
celi et vniuersis q̃ mouetur in terra. ⁊ i
quibs est anima viuẽs. ut habeãt ad
vescendũ. Et factũ est ita. Viditq; deus
cuncta que fecerat. ⁊ erãt valde bona.

Et factū ē vespe ⁊ mane dies sex. ¶
Igitur perfecti sunt celi et terra ⁊ omnis ornatus eorū. Complevitq; dē die septimo opus suū qd fecerat ⁊ requiuit die septimo ab omni opere qd patrarat.
Et benedixit diei septimo ⁊ sanctificauit illū quia ī ipo cessauerat ab omni opere suo qd creauit deus ut faceret. Iste sunt generaciones celi ⁊ terre qnd create sunt in die quo fecit dē celū ⁊ terrā ⁊ omne virgultū agri ātq; oriret in terra. nondū enim pluerat dūs deus super terrā ⁊ homo nō erat qui operaret terrā. Sed fons ascendebat e terra irigans universam superficiem terre. Formauit igitur dūs deus homīem de limo terre ⁊ inspiravit in facie eius spiraculū vite ⁊ factus homo ī aiam viuentē. Plantauerat autē dūs deus paradisum voluptatis a principio in quo posuit hominem quē formauerat. Produxitq; dūs deus de humo omne lignū pulchrū visu ⁊ ad vescendū suauē. lignū etiā vite in medio paradisi. lignūq; sciēcie boni et mali. Et fluuius egrediebat de loco voluptatis ad irigandū paradisum. qui inde diuidit in quatuor capita. Nomen vni phison. Ipse est qui circuit omnem terrā euilath. vbi nascit aurum. ⁊ aurum terre illius optimum ē. Ibiq; inuenit bdellium ⁊ lapis onichinus. Et nomen fluuij secundi gyon. Ipse ē qui circuit omnem terram etiopie. Nomen vero fluuij tertij ydiqdem. Ipse vadit contra assyrios. Fluuius autē quartus ipse ē eufrates. Tulit q; dūs dē hominem et posuit eū in paradisū voluptatis. ut operaretur et custodiret illū. Preceptq; ei dicens. Ex omni ligno paradisi comede. de ligno autē sciēcie boni et mali ne comedas. In quacūq; enim die comederis ex eo morte morieris.
Dixit q; dūs dē. Non ē bonū hominem esse solū. faciam ei adiutoriū sibi similē sibi.
Formans igitur dūs dē de humo omnes aias animalium terre. et omnes volatilia celi et adduxit ea ad adā. ut videret qd vocaret ea. Omne enim qd vocauit adam animae viuentis. ipsum ē nomen eius. Appellauitq; adā nominibus suis cuncta aiantia. ⁊ universa volatilia celi et omnes bestias terre. Ade vero non inueniebat adiutorium sibi similis ei. Immisitq; dūs deus soporē in adam. Cumq; obdormisset. tulit vnā de costis eius et replauit carnē pro ea. Et edificauit dūs deus costā quā tulerat de adam in mulierē. ⁊ adduxit eam ad adam.
Dixitq; adam. Hoc nūc os ex ossibus meis. et caro de carne mea. Hoc vocabitur virago. quia de viro sumpta est.
Quāobrē relinquet homo patrem suū ⁊ matrem ⁊ adherebit vxori suē. ⁊ erunt duo ī carne vna. Erat autē vtq; nudi adā scilicet ⁊ vxor eius. ⁊ non erubescebāt.
Sed ⁊ serpens erat callidior. ¶ cunctis aiantibus terre. q; fecerat dūs dē. Qui dixit ad mulierē. Cur preceptit vobis deus ut nō comedatis ex omni ligno paradisi. Cui respondit mulier. De fructu liguos que sunt in paradiso vescimur. de fructu vero ligni qd est in medio paradisi preceptit nobis dē ne comederemus. ⁊ ne tangeremus illud. ne forte moriamur. Dixit autē serpens ad mulierem. Neqquaq; more moriemini. Scit enim deus q; in quocūq; die comederitis ex eo. aperiēt oculi vestri. et eritis sicut dij scientes bonū et malū. Vidit igitur mulier q; bonū esset lignū ad vescendum. et pulchrū oculis. aspectuq; delectabile. ⁊ tulit de fructu illius. ⁊ comedit.

dedit q; viro suo. Qui comedit. ⁊ aperti sunt oculi ambor. Cumq; cognouisset se esse nudos. consuerunt folia ficus. ⁊ fecerunt sibi pizomata. Et cū audisset vocem dūi dei deambulantis ī paradiso ad auram post meridiem. abscondit se adā et vxor eius a facie dūi dei in medio ligni paradisi. Vocauitq; dūs deus adā. et dixit ei. Vbi es. Qui ait. Vocē tuā audiui in paradiso. ⁊ timui eo q; nudus eēm. et abscondi me. Cui dixit dūs. Quis tū indicauit tibi q; nudus esses. nisi q; ex ligno de quo preceptū tibi ne comedēs comedisti ⁊ Dixitq; adam. Mulier quā dedisti mihi sociam. dedit michi de ligno. ⁊ comedi.
Et dixit dūs deus ad mulierē. Quare hoc fecisti. Que respondit. Serpens decepit me. et comedi. Et ait dūs ad serpentē. Quia fecisti hoc. maledictus es inter omnia aiantia. ⁊ bestias terre. Super pectus tuū gradieris. ⁊ terram comedes cunctis diebus vite tue. Inimicicias ponā inter te ⁊ mulierē. ⁊ semen tuū ⁊ semen illius. Ipsa conteret caput tuū. et tu insidiaberis calcaneo eius.
Mulieri quoq; dixit. Multiplicabo erumpnas tuas. ⁊ concepcus tuos. In dolore paries filios. et tū viri potestate eris. ⁊ ipse dominabit tui. Ade vero dixit. Quia audisti vocē vxoris tue. ⁊ comedisti de ligno q; preceptum tibi ne comederes. maledicta terra ī opere tuo.
In laboribus comedes ex ea cunctis diebus vite tue. Spinas et tribulos germinabit tibi. ⁊ comedes herbas terre.
In sudore vultus tui vescēris pane tuo donec reuertaris in terrā de qua sumptus es. quia pulvis es. ⁊ ī puluerē reuerteris.
Et vocauit adam nomen vxoris sue eua. eo qd mater esset cūctor viuentū.
Fecitq; dūs deus adē ⁊ vxori eius tunicas pelliceas. ⁊ induit eos et ait.
Ecce adam ēm unus ex nobis factus est sciens bonū ⁊ malū. Nunc ergo ne forte mittat manū suā. et sumat etiā de ligno vite. et comedat. et viuat in eternū. Emisit eū dūs deus de paradiso voluptatis. ut operaretur terrā de qua sumptus est. Eiecitq; adā. et collocauit ante paradisum voluptatis cherubin. ⁊ flameum gladiū atq; versatilem. ad custodiendam viam ligni vite. ¶
Cognouit vero adam vxorē suam. q; concepit ⁊ peperit caym dicens. Possedi hominem per deū. Rursūq; peperit fratrem eius abel. Fuit autē abel pastor ouium. ⁊ caym agricola. Factum ē autē post mltos dies. vt offerret caym de fructibus terre munera domino.
Abel quoq; obtulit de primogenitis gregis sui. ⁊ de adipibus eorū. Et respexit dūs ad abel. et ad munera eius. ad caym autē ⁊ ad munera illius non respexit. Iratusq; est caym vehementer. ⁊ concidit vultus eius. Dixitq; dūs ad eū. Quare iratus es. ⁊ cur concidit facies tua. Nonne si bene egeris recipies. Si autē male. statim in foribus peccatum tuū aderit. Sed sub te erit appetitus eius. et tu dominabris illi. Dixitq; caym ad fratrem. Egrediamur foras. Cumq; essent ī agro. consurrexit caym adversus fratrem suū abel. ⁊ interfecit eū. Et ait dūs ad caym. Vbi est abel frater tuus. Qui respondit. Nescio. Nūqd custos fratris mei sū ego. Dixitq; ad eū. Quid fecisti. Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nūc igitur maledictus eris super terrā. q; aperuit os suū ⁊ suscepit sanguinē fratris tui de manu tua. Cum operatus fueris eam. non dabit tibi fructus suos. Vagus et profugus eris super terrā. Dixitq; caym ad dūm. Maior est iniquitas mea. q;m

ut occidat me cain. Ecce ejicis me hodie
a facie terre: et a facie tua abscondar:
et ero vagus et profugus in terra. Omnis
igitur qui invenerit me occidet me. Dixit
ei dominus. Nequaquam ita fiet sed omnis
qui occiderit cain septuplum punietur.
Posuitque dominus in cain signum: ut non
morderet eum omnis qui invenisset eum.
Egressusque cain a facie domini habitavit
profugus in terra ad orientalem plagam
eden. Cognovit autem cain uxorem suam:
que concepit et peperit enoch. Et edificavit
civitatem: et vocavit nomen civitatis ex
nomine filii sui enoch. Porro enoch ge-
nuit irad. Et irad genuit maviael: et
maviael genuit methusael. Et metu-
sael genuit lamech. Qui accepit duas
uxores. Nomen unei ada: et nomen alterei
sella. Genuitque ada iabel: qui fuit pa-
ter habitantium in tentoriis atque pastori-
bus. Nomen fratris eius iubal. Ipse fuit
pater canentium cithara et organo. Sel-
la quoque genuit tubalcain: qui fuit
malleator: et faber in cuncta opera ferri
et eris. Soror vero tubalcain: noemma.
Dixitque lamech uxoribus suis ade et
selle. Audite voce mea uxores lamech:
auscultate eloquium meum. Nunquid occidi vi-
rum in vulnere meo: et adolescentem in livo-
rem meum. Septuplum ultio dabit de cain:
de lamech vero septuagies septies.
Cognovit quoque adhuc adam uxorem
suam: et peperit filium: vocavitque nomen eius
seth dicens. Posuit michi deus semen ali-
ud: pro abel quem occidit cain. Sed et seth
natus est filio: quem vocavit enos. Iste
cepit invocare nomen domini. U

Hic est liber generationis adam.
In die qua creavit deus hominem.
Ad similitudinem dei fecit illum: masculum et
feminam creavit eos: et benedixit illis: et
vocavit nomen eorum adam in die qua
creati sunt. Vixit autem adam centum viginti
annis: et genuit filium ad imaginem
et similitudinem suam: vocavitque nomen
eius seth. Et facti sunt dies adam postquam
genuit seth octingenti anni: genuitque
filios et filias. Et factus est omnis dies
quos vixit adam anni nongenti triginta
et mortuus est. Vixit quoque seth centum
quinque annis: et genuit enos. Vixitque
seth postquam genuit enos octingentis
septem annis: genuitque filios et filias.
Et facti sunt omnes dies seth nongenti
duodecim annorum: et mortuus est. Vixit
vero enos nonaginta annis et genuit
cainan. Post cainan vero vixit octingen-
tis quindecim annis: et genuit filios et
filias. Factique sunt omnes dies enos
nongentiquinque annorum: et mortuus est.
Vixit quoque cainan septuaginta annis:
et genuit malaleel. Et vixit cainan
postquam genuit malaleel octingentis
septuaginta annis: genuitque filios et filias.
Et facti sunt omnes dies cainan nong-
entorum decem annorum: et mortuus est. Vixit
autem malaleel sexaginta quinque annis:
et genuit iared. Et vixit malaleel post-
quam genuit iared octingentis triginta
annis: et genuit filios et filias. Et facti
sunt omnes dies malaleel octingen-
ti nonaginta quinque anni: et mortuus
est. Vixit iared centum sexaginta duobus
annis: et genuit enoch. Et vixit iared
postquam genuit enoch octingentis anni:
et genuit filios et filias. Et facti sunt
omnes dies iared nongenti sexaginta
duo anni: et mortuus est. Porro enoch
vixit sexaginta quinque annis: et genuit
methusalam. Et ambulavit enoch cum
deo. Et vixit enoch postquam genuit me-
thusalam trecentis annis: et genuit fi-
lios et filias. Et factique sunt omnes dies
enoch: trecentis sexaginta quinque anni:

ambulavitque cum deo: et non apparuit:
quia tulit eum deus. Vixit quoque me-
thusalam centum octoginta septem annis:
et genuit lamech. Et vixit methusalam
postquam genuit lamech septingentis octo-
ginta duobus annis: et genuit filios et
filias. Et factique sunt omnes dies meth-
usale nongenti sexaginta nove annis: et
mortuus est. Vixit autem lamech centum
octoginta duobus annis: et genuit filium:
vocavitque nomen eius noe dicens. Iste
consolabit nos ab operibus et laboribus
manuum nostrarum in terra cui maledixit
dominus. Vixitque lamech postquam genuit
noe quingentis nonaginta quinque annis:
et genuit filios et filias. Et factique sunt
omnes dies lamech septingentorum septua-
ginta septem annis: et mortuus est. Noe
vero cum quingentorum esset annorum: ge-
nuit sem: et cham: et japhet. U

Cumque coepissent homines multi
plicari super terram: et filias procre-
asset. Videntes filii dei filias hominum quod
essent pulchre: acceperunt sibi uxores ex
omnibus quas elegerant. Dixitque deus.
Non permanebit spiritus meus in hoc
hominem: quia caro est. Erunt que dies illius
centum viginti annorum. Gigantes autem
erant super terram in diebus illis. Postquam
ingressi sunt filii dei ad filias homi-
num: genuerunt: isti sunt potentes a seculo
viri famosi. Videns autem deus quod multa
malitia hominum esset in terra: et cuncta cogi-
tatio cordis intenta esset ad malum
omni tempore: penituit eum quod fecisset
in terra. Et pertractans in corde suo: tactus
dolore cordis intrinsecus: delebo inquit
hominem quem creavi a facie terre: ab homine
usque ad pecora: a reptili usque ad vo-
lucres celi. Penitet enim me fecisse eos.
Noe vero invenit gratiam coram domino.
Hec sunt generationes noe. Noe vir
justus atque perfectus fuit in generationibus
suis: cum deo ambulavit: et genuit tres
filios: sem: cham: et japhet. Corrupta
est autem terra coram domino: et repleta est ini
quitate. Cumque vidisset deus terram esse
corruptam: omnis quippe caro corruperat
viam suam super terram: dixit ad noe. Finis
omnis carnis venit coram me. Repleta
est terra iniquitate a facie eorum: et ego disper-
dam eos cum terra. Fac tibi archam de
lignis levigatis. Mansiunculas in
archa facies: et bitumine linies intrinsec
et extrinsecus. Sic facies eam. Trecentorum
cubitorum erit longitudo arche: quinqua-
ginta cubitorum latitudo: et triginta cu-
bitorum altitudo illius. Fenestram in archa
facies: et in cubito consummabis summitate
eius. Ostium autem arche ponies ex latere
dorsum. Cenacula: et tristega facies in
ea. Ecce ego adducam aquas diluvii super
terram ut interficiam omnem carnem in qua
spiritus vite est subter celum: et universa que
in terra sunt consumentur. Ponamque fedus
meum tecum: et ingredieris archam tu et
filii tui: uxor tua: et uxores filiorum tuorum
tecum: et ex cunctis animantibus universe
carnis binas induces in archam ut vivant
tecum: masculum sexus et feminini. De vo-
lucribus iuxta genus suum: et de iumentis
in genere suo: et ex omni reptili terre: secun-
dum genus suum: bina de omnibus ingredient
tecum: ut possint vivere. Tolles igitur tecum
ex omnibus escis que mandi possunt:
et comportabis apud te: et erunt tam
tibi quam illis in escam. Fecit igitur noe
omnia quae preceperat illi deus. U

Dixitque dominus ad eum. Ingredere tu et
omnis domus tua in archam. Te
enim vidi justum coram me in generatione
hac. Ex omnibus animantibus mundis
tolles septena septena: masculum et
feminam: de animantibus vero immundis

duo et duo-masculū et feminā:sed et
de volatilibus celi septena et septena-
masculū et feminā-ut saluetur semen
sup faciem universe terre. Adhuc enī
z post dies septē ego pluam sup terrā
quadraginta diebz et quadraginta
nocibz:z delebo omnē substantiā quā
feci de sup facie terre. Fecit ergo noe oia
q̄ mandauerat ei dnūs. Eratq; sexcentor
annorz-q̄ndo diluuij aque inundaue-
runt sup terrā. Et ingressus est noe et
filij eius-uxor eius-z uxores filiorz eī
cū eo in archam;pter aquas diluuij.
De animalibz q; mūdis z immūdis-et
de volucribz z ex omni q̄ mouet sup
terrā-duo z duo ingressi sunt ad noe
in archā masculus z femina:sicut pe-
percat dnūs noe. Cumq; cōplessent septē
dies-aque diluuij inundauerūt sup
terrā-anno sexcentesimo vite noe men-
se secōdo septimodecīo die mensis-rupti
sunt omnes fontes abysi magne:et
cataractarū celi apte sūt-et facta est plu-
uia sup terrā q̄dragintā diebz z q̄dra-
ginta nocibz. In articulo dīei illius
ingressus est noe-et sem-et cham-et ia-
phet filij eius-uxor illi⁹ z uxores filiorz
eius cū eis i archā:ipi z omē animal
secm genus suū universaq; iumenta
in genere suo-z omne q̄ mouet super
terram in genere suo:eunctq; volati-
le secm genⁿ suū. Universe aues om-
nes;q; volucres ingresse sunt ad noe i
archā-bina z bina ex omni carne in
qua erat spūs vite. Et que ingressa sūt-
masculus z femina ex omni carne in-
troierūt-sicut pceperat ei deus:z indu-
sit eū dnūs deforis. Factūq; ē diluuiū
quadraginta diebz sup terrā-z multi-
plicate sunt aque:et eleuauerūt archā
in sublime a terra-vehementer eā inun-
dauerunt:et oia repleuerūt in superfi-
cie.

Porro archa ferebat sup aquas;
et aque preualuerūt nimis sup terrā-
operūq; sunt omnes montes excelsi sub
omēlo celo. Quindecī cubitis altior
fuit aqua sup montes quos operuerat.
Consumptaq; est oīs caro q̄ mouebat
sup terram:volucrū aīaliū bestiarz-
omniū;repilium que reptāt sup terram.
Universi homīes z cuncta in quibus spi-
raculū vite ē in terra-mortua sunt. Et
deleuit dⁿs omnē substantiā que erat
sup terrā-ab homīe usq; ad pecus-tam
reptile q̄m volucres celi:z deleta sūt de
terra. Remansit autē solus noe-z qui
cū eo erāt i archa. Obtinueruntq; aque
terras centum q̄ quinq̄ diebz. VIII

Recordatⁿ autē dnūs noe cūctorz
aīaliū-z omniū iumentorz que
erāt cū eo i archa-adduxit spiritū super
terrā:z minuere sūt aque-z clausi sunt
fontes abysi z cataractarū celi:z phibite
sūt pluuie de celo. Reuelatesq; sūt aque
de terra-euntes z redeūtes:et cessauit mi-
nui-post centū quinq̄ q̄dragīta dies. Requie-
uitq; archa mēse septimo vicesimo septimo
die mensis sup montes armenie. At
vero aque ibant et decrescebāt usq; ad
decimū mēse. Decimo enī mense prima
die mensis apparuerūt cacumina mon-
tiū. Cūq; cōplessent quadraginta dies;
aperiens noe fenestrā arcte quā fecerat
dimisit cornix:qui egrediebat-z nō rei-
tebat donec siccarentur aque sup terrā.
Emisit q̄; columbā post eū-ut videret si
iam cessasset aque sup faciē terre. Que
cū non invenisset ubi requiescere pes
eius-reuersa est ad eū in archā. Aque
enī erāt sup universa terra. Extendīq;
manū suā:z apphensā intulit i archā.
Expectatis autē ultra septē dibz alijs;
rursum dimisit columbā ex archa. At
illa venit ad eū ad vesperam:portans

ramū olive virentibz folijs i ore suo.
Intellexit ergo noe:q; cessasset aque
super terrā. Expectauitq; nichilominus
septem alios dies-et emisit columbā:
que non est reuersa ultra ad eū. Igit
sexcentesimo primo anno primo mense
prima die mensis minuere sūt aque
super terrā. Et aperiens noe tectū arcte
aspexit-viditq; q̄ exsiccata esset super-
ficies terre. Mense secōdo septimo z vicesi-
mo die mensis arefacta ē terra. Locutⁿ
est autē dnūs ad noe dicens. Egredē de
archa tu-z uxor tua-filij tui-et uxores
filiorz tuorz tecū:cūcta aīantia que sūt
apud te-ex omni carne tam in volati-
libus q̄m in bestijs z universis repilibz
que reptant sup terrā-educ tecū:z egre-
diminī sup terrā. Crescite et multipli-
camini sup eam. Egressus ē ergo noe
z filij eius-z uxor illi⁹ et uxores filiorz
eius cū eo:sed z oīa aīantia-iumenta
et repilia que reptant sup terrā-secm
genus suū-egressa sunt de archa. Edi-
ficauit autē noe altare dnō:z tollens
de cunctis pecoribz z volucribz mūdis;
obtulit holocausta sup altare. Odo-
ratusq; est dnūs odorē suauitatis:z ait
ad eū. Nequaq̄ ultra maledicam terre
propter homīes. Sensus enī et cogitatio
humani cordis in malū prona sunt
ab adolescētia sua. Non igitur ultra
percutiā omnem animam viuentem
sicut feci cunctis diebz terre sementis-z
messis-frigus z estus-estas z hiems;
noc et dies non requiescent. VIIII

Benedixitq; deus noe z filijs eius-
z dixit ad eos. Crescite z multipli-
camini z replete terrā-z terror vestēr ac
timor sit sup cūcta aīalia terre-z super
omnes volucres celi cū universis que
mouentur sup terrā. Omnes pisces ma-
ris:manui vestre traditi sūt-et omne
q̄d mouetur z viuit-erit vobis i cibū.
Quasi olera virentia tradidi vobis
omnia:excepto q̄ carnē cū sanguine
non comedetis. Sanguinē enī aīarz
vestrarz requirā de manu cūctarz bestiarz
et de manu homīis. De manu viri et
de manu fratris eī⁹ requirā omnē aīam
hominis. Quisq; effuderit humanū
sanguinē-fundetur sanguis illi⁹. Ad
ymaginē dei quippe factus est homo.
Vos autē crescite et multiplicamini-et
ingrediminī sup terrā z impletē eam.
Hec q̄; dixit deus ad noe-et ad filios
eī⁹ secm eo. Ecce ego statuā pactū meū
vobiscū-z cū semine vestro post vos-et
ad omnē aīam viuentē q̄ est vobiscū-
tam i volucribz q̄m in iumentis z pecu-
dibz terre-cunctisq; que egressa sunt de
archa-z universis bestijs terre. Statuā
pactum meū vobiscū-z nequaq̄ ultra
interficiet oīs caro ab aquis diluuij;
nec erit deinceps diluuiū dissipans
omnem terram. Dixitq; deus. Hoc est
signū federis q̄d do inter me et vos et
ad omnē aīam viuentē que ē vobiscū
in generationes sempiternas. Arcum
meū ponā in nubibz celi et erit signū
federis inter me z terrā. Cūq; obduxero
nubibus celū-apparebit arcus meus
in nubibz-z recordabor federis mei q̄d
pepigi vobiscū-et cū omni anima viu-
ente que carnē vegetat-et non erunt
ultra aque diluuij ad delendū omēē
carnem. Eritq; arcus meus i nubibz
z videbo illū z recordabor federis sem-
piterni:q̄d pactū est inter deū z omnē
aīam viuentē omnemq; carnis que est
sup terram. Dixitq; dnūs ad noe. Hoc
est signū federis q̄d constituī inter me
et omnē carnem sup terrā. Erant ergo
filij noe qui egressi sunt de archa-sem-
cham-z iaphet. Porro cham ipse est

pater chanaan. Cres iti sũt filij noe
⁊ ab hijs dissemiati sũt omne genus
hoim sup uniuersã terã. Cepitq; noe
uir agricola exercere terã ⁊ plantauit
uineam. Bibitq; uinũ inebriat⁹ est
⁊ nudatus iacuit in tabernaculo suo.
Vid ham uidisset cham pater chanaan
uerenda pris sui esse nudata: nũciauit
duobs fratribs suis foris. At ueo sem
⁊ iapher. pallũ imposuerũt humeris
suis. et incedentes retrorsũ: operuerũt
uerenda pris. Faciesq; eor auersæ erãt
⁊ pauis uirilia non uiderũt. Expũgãs
autẽ noe ex uino cũ didicisset q̃ fecerat
ei filius suus iunior. ait. Maledictus
chanaan puer. seruus seruor erit fra-
tribus suis. Dixitq;. Benedictus dõs
de⁹ sem. sit chanaan seruus eius⁹. Dila-
tet de⁹ iapher. ⁊ habitet in tabernaculis
sem. sitq; chanaan seruus eius. Vixit
autẽ noe post diluuiũ: trecentis quin-
quagĩta annis. ⁊ impleti sunt omnes
dies eius non genuerq; quinquagĩta
annos. et mortuus est. Capm̃ x.

Hæ sũt generationes filiorꝫ noe
sem. cha. ⁊ iapher. Natiq; sũt ei⁹
filij post diluuiũ. Filij iapher. gomer
⁊ magog. ⁊ madai. ⁊ iauan. ⁊ thubal.
⁊ moloch ⁊ tyras. Porro filij gomer
ascenez. et riphat. et thogorma. Filij
autẽ iauan. helisa ⁊ tharsis. cethim ⁊
dodanim. Ab hijs diuisæ sunt insulæ
gentiũ in regionibus suis. unusquisq;
secũm linguã suã et familias suas in
nationibus suis. Filij autẽ cham. chus
et mesraim ⁊ phuth ⁊ chanaan. Filij
autẽ chus. saba. euila. ⁊ sabatha. ⁊ re-
gma. ⁊ sabathaca. Filij regma. saba ⁊
dadan. Porro chus genuit nemroth.
Ipse cepit esse potens in terra. erat ro-
bustus uenator coram dõo. Ab hoc
exiuit pũbũ. Quasi nemroth robust⁹
uenator coram domino. Fuit autem
principũ regni eius babylon. ⁊ arach ⁊
archad. et calanne. in terra senaar.
De terra illa egressus est assur. ⁊ edifica-
uit niniuen. ⁊ plateas ciuitatis. ⁊ chale.
Resen q̃ inter niniuen ⁊ chale. Hæc est
ciuitas magna. At ueo mesraim ge-
nuit ludim. et anamim. ⁊ laabim. et
nepthuim. ⁊ phetrusim. ⁊ celuim. de ꝗbus
egressi sũt philisthim. ⁊ caphtorim. Ca-
naan autẽ genuit sydonẽ primogenitũ
suũ. et heth. ⁊ iebusũ. et amorreũ. ⁊ ge-
geseum. ⁊ eueum. ⁊ arachũ o ueum. ⁊
aradiũ. samarithẽ. ⁊ amathei. Et post
hos diffusi sunt pũ chanaanꝫ.
Factiq; sunt terminũ chanaan usq;
ad sydonẽ ueniendo gazam.
donec ingrediaris sodomã. ⁊ gomor-
am. ⁊ adamã. et seboim usq; lasa. ⁊
iesa. Hi sunt filij cham i cognationi-
bus ⁊ linguis. ⁊ generationibs. terrisq;
⁊ gentibus suis. De sem quoq; nati sũt
pres omnũ filiorꝫ heber. frater iapher
maiores. Filij sem. helam. ⁊ assur. ⁊ ar-
phaxat. lud. ⁊ aram. Filij aram. hus.
et hul. ⁊ gether. ⁊ mes. At uero arphaxat
genuit sale. de quo natus est heber.
Natiq; sunt heber filij duo. Nomen
uni phaleg. eo q̃ in diebs eius diuisa
sũt terra. et nomẽ fratris eius iectan. Qui
iectan genuit almodad. et salseph. et
asarmoth. iare. ⁊ aduram. ⁊ uzal. ⁊
dedla. ⁊ hebal. ⁊ abimahel. saba. ⁊ io-
phir. ⁊ aula. ⁊ iobab. Omnes isti filij
iectan. Et facta est habitatio eorꝫ. de me-
sa pgendo usq; sephar montẽ orien-
talem. Isti sunt filij sem. secũm cogna-
tiones ⁊ linguas ⁊ regiones in gen-
tibus suis. Hæc familie noe iuxta ꝓlos
et nationes suas ab hijs diuisæ sunt

Generatio autẽ terra post diluuiũ. xi.
erat autẽ terra labij uni⁹ ⁊ sermonũ

eorũdem. Cumq; proficiscerẽtur de ori-
ente. inuenerũt campũ in terra senna-
ar. et habitauerũt in eo. Dixitq; alter
ad proximũ suum. Venite faciamus
lateres. et coquamꝫ eos igni. Habue-
runtq; lateres pro saxis. ⁊ bitumen p
cemento. ⁊ dixerunt. Venite faciamus
nobis ciuitatẽ. ⁊ turrem cui⁹ culmen p-
ueniat usq; ad celũ. ⁊ celebrem⁹ nomẽ
nũm ne forte diuidamur in uniuersas
terras. Descendit autẽ dõs ut uideret
ciuitatẽ. ⁊ turrem quã edificabant filij
adam. ⁊ dixit. Ecce unus est populus. et
unũ est labiũ omnibs. Cepereq; hoc
facere. nec desistent a cogitationibus suis
donec eas opt cõplent. Venite igitꝫ
descendam⁹ ⁊ confundam⁹ ibi linguã
eorꝫ. ut non audiat unusquisq; uocẽ
proximi sui. Atq; ita diuisit eos dõs
et illo loco i uniuersas terras. et cessa-
uerũt edificare ciuitatẽ. Et idcirco uo-
catum est nomen loci illi⁹ babel. quia
ibi confusũ est labiũ uniuersæ terre. Et
inde disperse eos dõs sup faciẽ cunctaꝫ
regionũ. Hæ sunt generationes sem.
Sem erat centũ annorꝫ. cũq; genuit
arphaxat. biennio post diluuiũ. Vixit
q̃q; sem postq; genuit arphaxat quingen-
tis annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Porro
arphaxat uixit triginta quinq; annis
⁊ genuit sale. Vixitq; arphaxat postq;
genuit sale trecentis ⁊ tribus annis. ⁊
genuit heber. Vixitq; sale postq; gen-
uit heber. ⁊ dringentis et tribs annis et
genuit filios ⁊ filias. Vixit autẽ heber
triginta quinq; annis ⁊ genuit phaleth.
Et uixit heber postq; genuit phaleth
⁊ dringentis triginta annis. et genuit
filios ⁊ filias. Vixit quoq; phaleth tri-
ginta annis ⁊ genuit reu. Vixitq; pha-
leth postq; genuit reu duecentis nouem
annis et genuit filios et filias. Vixit
autem reu triginta quinq; annis. et ge-
nuit saruch. Vixit q̃q; reu postq; genuit
saruch duecentis septẽ annis. ⁊ genuit
filios et filias. Vixit autem saruch tri-
ginta annis. ⁊ genuit nachor. Vixit
q̃q; saruch postq; genuit nachor ducen-
tis annis. et genuit filios ⁊ filias. Vixit
autem nachor viginti nouem annis.
et genuit thare. Vixit nachor postq;
genuit thare centũ decẽ ⁊ nouẽ annis.
⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixitq; thare
septuaginta annis. ⁊ genuit abram.
⁊ nachor. ⁊ aram. Hæ sunt autẽ gene-
rationes thare. Thare genuit abram.
nachor. ⁊ aram. Porro aram genuit
loth. Mortuusq; est aram ante thare
patrẽ suũ: i terra natiuitatis suæ. i hur
chaldeorꝫ. Duxerũt autẽ abrã. ⁊ nachor
uxores. Nomẽ uxoris abram. sarai.
Et nomẽ uxoris nachor. melcha filia
aram patris melcha. ⁊ patris iesche. Erat
autẽ sarai sterilis nec habebat filios.
Tulit itaq; thare abram filium suũ. ⁊
loth filium aram filij filij suũ. ⁊ sarai
nurũ suã uxorẽ abrã filij sui. ⁊ eduxit
eos de hur chaldeorꝫ ut irent in terra
chanaan. Venerunq; usq; haram. ⁊
habitauerũt ibi. Et factũ sũt dies thare
ducentorꝫ quinq; annorꝫ. et mortu⁹ est i haram.

Dixit autẽ dõs ad abram. xii.
Egredere de terra ⁊ de cognatio-
ne tua. ⁊ de domo patris tui. et ueni in
terrã quã monstrauero tibi. Faciãq;
te in gentem magnã. et benedicã tibi.
et magnificabo nomẽ tuũ erisq; bene-
dictus. Benedicam benedicentibs tibi.
⁊ maledicam maledicentibs tibi. atq;
in te benedicẽt uniuersæ cognationes
terre. Egressus est itaq; abram sicut
precepat ei dõs. ⁊ uenit cũ eo loth. Septu-
aginta quinq; annorꝫ erat abram: cũ
egrederet de haram. Tulitq; sarai uxorẽ

suã. et loth filiũ fris sui. omnemq; substantiã quã possederãt. et animas quas fecerant in haran. et egressi sunt ut irent i terã chanaan. Cumq; venissent i eã. pertransiuit abram terã usq; ad locũ sychem. et usq; ad convallem illustrem. Chananeus autẽ tunc erat in terra. Apparuit autẽ dñs abram. et dixit ei. Semini tuo dabo terã hanc. Qui edificauit ibi altare domino qui apparuerat ei. et inuocauit ibi nomẽ eius. Et inde transgressus ad montẽ qui erat contra orientẽ bethel. tetendit ibi tabernaculũ suũ. ab occidente habens bethel. et ab oriente hay. Edificauitq; ibi altare dño. et inuocauit nomen eius. Perceditq; abram vadens. et vltra pergens ad meridiẽ. Facta ẽ autẽ fames in terra. Descendit q; abram in egyptũ ut peregrinaret ibi. Preualuerat enim fames in terra. Cumq; prope esset vt ingrederetur egyptum. dixit sarai vxori suę.

Noui q; pulchra sis mulier. et q̃ cũ videris egyptij. dicturi sũt. q; vxor illius est. interficient me. et te reseruabũt. Dic ergo obsecro te. q; soror mea sis. vt bene sit mihi. propter te et viuat anima mea ob gratiã tui. Cũ igit ingressus esset abram egyptũ. viderũt egyptij mulierẽ q; esset pulchra nimis. Et nuntiauerũt principes pharaonis. laudauerũtq; eã apud illũ. Et sublata ẽ mulier i domũ pharaonis. abram vero bene vsi sunt propter illã. Fuerũtq; ei oues. et boues. et asini. et serui. et famulę. et asinę. et camelj. Flagellauit autẽ dñs pharaonẽ plagis maximis. et domũ eius. propter sarai vxorem abram. Vocauitq; pharao abram. et dixit ei. Quid hoc ẽ q̃ fecisti mihi? Quare nõ indicasti mihi q; vxor tua esset? Quã ob rem dixisti esse sororẽ tuã. vt sumerem eam i vxorẽ. Nũc igit ecce coniux tua. accipe eam. et vade. Precepitq; pharao super abram viris. et deduxerũt eum. et vxorem eius. et oia que habebat.

XIII

Ascendit ergo abram de egypto: ipse. et vxor eius. et omnia que habebat. et loth cum eo. ad australem plagam. Erat autẽ dives valde i possessione auri et argenti. Reuersusq; ẽ per iter quo venerat a meridie in bethel. usq; ad locũ vbi prius fuerat tabernaculum inter bethel et hay. i loco altaris quẽ fecerat prius. et inuocauit ibi nomẽ dñi. Sed et loth qui erat cũ abram. habebant pecora. et boues. et tabernacula. nec poterat eos capere terra vt habitarent simul. Erat quippe substantia eorũ multa. et non poterant habitare simul. Vnde facta ẽ rixa inter pastores gregũ abram et loth. Eo autẽ tempore chananeus et pherezeus habitabãt i illa terra. Dixit ergo abram ad loth. Ne quaso sit iurgiũ inter me et te. et inter pastores meos et pastores tuos. fratres enim sumus. Ecce vniuersa terra coram te est. recede a me obsecro. Si ad sinistrã ieris: ego dextrã tenebo. si tu dexteram elegeris: ego ad sinistrã pergã. Eleuansq; loth oculos. vidit omnẽ terram circa iordanis. quę vniuersa irrigabãt antequã subuertẽret dñs sodomam et gomorram: sicut paradisus dñi. et sicut egypt vsq; dum venias i segor. Elegitq; sibi loth regionẽ circa iordanem. et recessit ab oriente. Diuisiq; sũt alterutrũ a fratre suo. Abram habitauit i terra chanaan. loth vero moratus est in oppidis quę erant circa iordanẽ. et habitauit in sodomis. Homines autẽ sodomitę pessimi erãt. et peccatores coram dño nimis. Dixitq; dñs ad abrã. postq; diuisus ẽ ab eo loth. Leua oculos tuos i directũ et vide a loco in quo nũc es: ad aquilonem et meridiem. ad orientem et occidentem. Omnẽ terrã quã conspicis tibi dabo. et seminj tuo vsq; in sempiternum. Faciãq; semen tuũ sicut puluerem terre. Si quis potest hominũ numerare puluerem terre. semen q̃ tuũ numerare poterit. Surge ergo. et pambula terrã in longitudine. et in latitudine tua: quia tibi daturus sum eã. Mouens igit tabernaculũ suũ abram. venit. et habitauit iuxta convallem mambre. quę est in hebron. Edificauitq; ibi altare dño.

XIIII

Factũ ẽ autẽ in illo tempore amraphel rex sennaar. et arioch rex ponti. et chodorlaomor rex elamitarũ. et thadal rex gentiũ. inierũt bellũ cũ bera rege sodomorũ. et cũ bersa regem gomorre. et cũ sinab sennaar rege adamę. et cũ semeber regi seboyim. et cũ rege bale. ipsa ẽ segor. Omnes hij conuenerũt in vallem siluestrem. quę nũc ẽ mare salis. Duodecim enim annis seruierãt chodorlaomor. et in decimo anno recesserũt ab eo. Igitur in quartodecimo anno. venit chodorlaomor et reges qui erant cum eo. et percusserũt raphaym in astaroth. et carnaym. et zuzim cum eis. et emim in save cariathaym. et horreos i montibus seyr. usq; ad campestria pharan. quę ẽ in solitudine. Reuersiq; sũt et venerũt usq; ad fontẽ mephat. ipsa ẽ cades. et vastauerũt omnẽ regionẽ amalechitarũ. et amorreorũ qui habitabãt in asasontamar. Et egressi sunt rex sodomorũ. et rex gomorre. rex adamę. et rex seboyim. necnon et rex bale quę ẽ segor. et direxerũt aciem contra eos i valle siluestri. scilicet adversus chodorlaomor regem elamitarũ. et thadal regem gentium. et amraphel regem sennaar et arioch regem ponti. quinq; reges adversus quinq;. Vallis autẽ siluestris habebat puteos multos bituminis. Fugq; rex sodomorũ et rex gomorre. corrua verterunt. ceciderunq; ibi. et qui remanserant. fugerunt ad montẽ. Tulerũt autẽ omnẽ substantiã sodomorũ. et gomorreorũ. et vniuersa quę ad cibum pertinent. et abierunt. Sed et loth et substantiã eius. filiũ fris abram. qui habitabat i sodomis. Et ecce vnus qui euaserat. nuntiauit abram hebreo. qui habitabat i cõualle mambre amorrei. fratris eschol. et fris aner. Hij enim pepigerãt fedus cũ abrã. Vbi cũ audisset abram. captũ videlicet loth fratrem suũ. numerauit expeditos vernaculos suos. trecentos decem et octo. et persecutus est eos usq; dan. Et diuisis hostibus irruit super eos nocte. Percussitq; eos et persequ est eos usq; soba. et phycum q̃ est ad leuam damasci. Reduxitq; omnẽ substantiã. et loth frãm suũ cũ substantia illius. mulieres q̃ et plebem. Egressus ẽ autẽ rex sodomorũ i occursũ eius. postq; cõsulũ ẽ a cede chodorlaomor. et regũ qui erãt cũ eo. venit i valle sabe quę est vallis regis. At vero melchisedech rex salem. proferens panẽ et vinũ. Erat enim sacerdos dei altissimi. benedixitq; ei. et ait. Benedictus abram deo excelso. qui creauit celũ et terrã. et benedictus deus excelsus. quo protegente hostes in manibus tuis traditi sũt. et dedit ei decimas ex omnibus. Dixit autem rex sodomorũ ad abram. Da michi animas. cetera tolle tibi. Qui rũdit ei. Leuo manum meã ad dñm deũ excelsum. possessorẽ celi et terre. q̃ a filo subtegminis usq; ad corrigiã calige nõ accipiã ex omnibus q̃ tua sunt. ne dicas. ego ditaui abrã. excepto hijs quę comederũt iuuenes. et partibus virorũ qui venerunt mecũ.

auer-eschol et mambre-isti accipient
partes suas. Capm xv.
Hæc itaq; transactis-factus est sermo dñi ad abram per visionē dicens:
Noli timere abram-ego protector tuus
et merces tua magna nimis. Dixitq;
abram. Dñe deus sd dabis michi?
Ego vadam absq; liberis-et filius p
curatoris domus mee-iste damascus
eliezer. Addidit q; abrā. Michi autē
nō dedisti semē-z ecce vernaculus meus
heres meus erit. Statim q; sermo dñi
factus est ad eū dicens. Non erit hic
heres tuus-sed qui egredietur de vtero tuo
ipm habebis heredē. Eduxitq; eū foras
z ait illi. Suspice celū-z numera stellas
si potes. Et dixit ei. Hic erit semen tuū.
Credidit abram deo-z reputatū est illi
ad iusticiā. Dixitq; ad eū. Ego dñs q
eduxi te de hur chaldeorū-vt darem tibi
terrā istā et possideres eam. At ille ait.
Dñe deus-vnde scire possum q possi
debo eam? Et respondit dñs. Sume
mihi vaccā triennē et capram
triennā-z arietē annorū tri-turturem
q; et columbā. Qui collēs vnūsq; hēc
diuisit ea p medium et posuit vnūsq; pars contra
se-alterum autem non diuisit. Descendentq; volucres super
cadauera z abigebat eas abrā. Cūq;
sol occubiret-pauor incussit sup abram
et horror magnus z tenebrosus invasit
eū. Dictūq; est ad eū. Scito p̄noscens
q peregrinū futuū sit semen tuū in terra
non sua-z subiicient eos seruitutī-z afflig
ent quadringentis ānis. Verūtamen
gentem cui seruituri sūt ego iudicabo
z post hēc egredientur cū magna sub
stancia. Tu autē ibis ad pres tuos in
pace sepultus in senectute bona. Gene
ratione autem quarta-reuertentur hue.
Nec dñi enī complete sunt iniquitates

amorreorū-usq; ad pnsē tēpus. Cum
ergo occubuisset sol-facta est caligo te
nebrosa-z apparuit clibanus fumās
et lampas ignis transiens inter divisi
ones illas. In die illo pepigit dñs
fedꝰ cū abrā dicēs. Semini tuo dabo
terrā hanc-a fluvio egypti usq; ad flu
uium magnū eufratem. Cineos z cenezeos-cethimoneos-z cetheos-z ferezeos.
raphayim q; et amorreos-chananeos
et gergeseos-et iebuseos. Capm xvi
Igitur sarai vxor abram nō genuerat
sibi liberos-sed habēs ancillā egyptiā
nomine agar-dixit marito suo. Ecce
conclusit me dñs ne parerem-ingredere
ad ancillā meā-si forte saltē ex illa sus
cipiam filios. Cūq; ille acquiesceret de
prauri-tulit agar egyptā ancillā suā
post annos decē quā habitare expēdit
in terra chanaan-et dedit eā viro suo
vxori. Qui ingressus ē ad eā. At illa
concepisse se videns-despexit dnam suā.
Dixitq; sarai ad abrā. Iniquit agis
contra me. Ego dedi ancillā meā in sinu
tuū-q videns q concepit-despectus me
habet. Iudicet dñs inter me et te. Cui
respondit abram. Ecce ait ancilla tua
in manu tua est-vtere ea vt libet. Affli
gere igitur eā sarai-fugā iniit. Cūq;
invenisset eā angelus dñi iuxta fonte
aque in solitudine que est in via sur
in deserto-dixit ad illā. Agar ancilla
sarai-unde venis-z quo vadis? Que
rndit a facie sarai dñe mee ego fugio.
Dixitq; ei angelus dñi. Reuertere ad
dnam tuā-et humiliare sb manu illē.
Et rursum. Multiplicās multi
plicabo semē tuū-z nō numerabit pre
multitudine. Et dixit ei. Ecce ait. Co
cepisti-z paries filiū-vocabisq; nomē
eī ysmael-eo q audierit dñs afflictio
nem tuā. Ipse erit ferus homo-manus

eius contra omnes-et manus omniū
contra eū. Et e regione vniūsq; fratrū
suorū figet tabernacula. Vocauit autē
agar nomē dñi qui loquebat ad eā.
tu deus qui vidisti me. Dixit enī. Pro
fecto hic vidi posteriora videntis me.
Propter apellauit puteū illū: puteū
viuentis z videntis me. Ipse ē inter cades
et barad. Peperitq; agar abre filiū-q
vocauit nomen eius ysmahel. Octo
ginta z sex annorū erat abram: cūdo
peperit ei agar ysmahelem. Capm xvii
Postq; vero nonaginta z nouem
annorū esset erat-apparuit ei dñs.
Dixitq; ad eū. Ego dñs omnipotens.
Ambula coram me et esto perfectus.
Ponamq; fedus meū inter me z te-et
multiplicabo te vehementer nimis. Cecī
dit abram pronus in faciem. Dixitq;
ei deus. Ego sum-et ponam pactum
meū tecum-cūsq; patre multarū gentiū.
Nec vltra vocabit nomē tuū abram:
sed apellaberis abraham-quia patrē
multarū gentiū constitui te. Faciāq; te
crescere vehementissime z ponam te in
gentes-regesq; ex te egredientur-z statuā
pactū meū inter me et te et inter semen
tuum-post te in generationibus tuis
federe sempiterno-vt sim deus tuus-z
seminis tui post te. Dabōq; tibi z semi
ni tuo post te terram peregrinationis
tue-omnē terrā chanaan in possessio
nem sempiternā-eroq; deus eorū. Dixit iterū
dꝰ ad abraham. Et tu ergo custodies
pactū meū-et semē tuū post te in gene
rationibus suis. Hoc est pactū meū qd
obseruabitis inter me et vos et semen
tuū post te. Circūcidē ex vobis omne
masculinū-z circūdetis carnē p̄putij
vestri-vt sit in signū federis inter me et
vos. Infans octo die circūcidē ex vo
bis. Omne masculinū in generationibus

vestris-tam vernaculus q emptitius
circumcidē et quicūq; fuerit de stirpe
vra. Eritq; pactū meū in carne vra in
fedus eternū. Masculus cui? preputij
caro circūcisa nō fuerit-delebit anima
illa de ptlo suo: quia pactū meū irritū
fecit. Dixit q; dꝰ ad abrahā. Sarai
vxorē tuam nō vocabis sarai-sed sa
ram. Et benedicā ei-z ex illa dabo tibi
filiū cui benedicturus sum. Eritq; in
nationes-z reges pplorū orientur ex eo.
Cecidit abraham in faciē suā-et risit
in corde suo dicens. Putasne centena
rio nascet filius-z sara nonagenaria
pariet? Dixitq; ad dñm. Vtinā ysma
hel viuat coram te. Et ait dñs ad abra
ham. Sara vxor tua pariet tibi filiū-
vocabisq; nomē eī ysaac. Et stituā
pactū meū illi in fedus sempiternū-et
seminī eius post eū. Huic ysmahel q;
audiui te. Ecce benedicā ei-z augebo
et multiplicabo eū valde. Duodecim
duces generabit-z faciā illū crescere in
gentē magnā. Pactū vero meū statuā
ad ysaac-quē pariet tibi sara tpe isto:
in anno altero. Cūq; finisset loqui
loquens cū eo: ascendit deus ab
abraham. Tulit autē abraham ysma
hel filiū suū-et omnes vernaculos domꝰ
sue-vniūsq; quos emerat: z cunctos
mares ex omnibus viris domus sue: et
circūcidit carnē p̄putij eorū-statim
in ipsa die sicut p̄ceperat ei dꝰ. Abrahā
nonaginta z nouē erat annorū-cūdo
circūcidit carnē p̄putij sui-et ysmahel
filius suus tredecim annos impleue
rat: tpe circūcisionis sue. Eodem die
circūcisus ē abraham-z ysmahel filiꝰ
eius-z omnes viri domus illius-tam
vernaculi q emptitij et alienigene pa
riter circūcisi sunt. Capm xviii
Apparuit autē ei dñs in conuallē

mambre: sedenti in ostio tabernaculi
sui in ipso feruore diei. Cūq; eleuasset
oculos: apparuerūt ei tres viri stātes
prope eū. Quos cum vidisset: cucurrit
in occursum eorū de ostio tabernaculi
sui: ⁊ adorauit in terra ⁊ dixit. Dñe si
inueni gratiā i oculis tuis ne trāseas
seruū tuū: sed afferam paululum aque:
et lauent pedes vri ⁊ requiescite sub ar-
bore. Ponāq; buccellā panis: ⁊ obore-
tur cor vrū postea trāsibitis. Iudico
enī declinastis ad seruū vrū. Qui di-
xerunt. Fac ut locutus es. Festinauit
abraham in tabernaculū ad saram:
dixitq; ei. Festina cita sara simile cō-
misce: ⁊ fac subcinericios panes. Ipse
vero ad armentū cucurrit: ⁊ tulit inde
vitulū tenerrimū et optimū: deditq; pu-
ero. Qui festinauit ⁊ coxit illū. Tulit q̄q;
butyr ⁊ lac: ⁊ vitulū quē coxerat: ⁊ po-
suit coram eis. Ipe vero stabat iuxta eos
sub arbore. Cūq; comedissent dixerūt
ad eū. Vbi ē sara vxor tua? Ille respō-
dit. Ecce i tabernaculo ē. Cui dixit. Reū-
tens veniā ad te tempore isto: vita comi-
te: et habebit filiū sara vxor tua. Quo
audito: sara risit post ostiū tabernacli.
Erāt aūt ambo senes: pueriq; transi-
⁊ deliberant sare fieri mulieribus. Quare
risit dicens dnō. Postq; senui et dñs
meus veterosus ē: voluptati operā dabo.
Dixit aūt dñs ad abraham. Quare
risit sara vxor tua dicens. Num vere
pariam filū annos? Nūqd deo quicq;
ē difficile. Iuxta condictū reuertar ad
te hoc eodē tpe: vita comite: ⁊ habebit
sara filiū. Negauit sara dicens. Nō
risi timore pena. Dñs aūt. Non est
mēdacium: sed risisti. Cū ergo surrexissent
inde viri: direxerūt oculos contra sodo-
mam: ⁊ abraham simul gradiebatur
deducēs eos. Dixitq; dñs. Non celare
potero abraham que gesturus sum: cū
futurus sit in gentē magnā ac robusta:
sunā: ⁊ benedicende sunt in eo omnes
nationes terre. Scio enī q̄ precipiet
filijs suis: ⁊ domui sue post se: ut custo-
diant viam dñi: et faciant iudicium et
iusticiam: ut adducat dominus super
abraham oia que locutus est ad eum.
Dixit itaq; dñs. Clamor sodomorū
⁊ gomorreorū multiplicatus ē: ⁊ peccati
eorū aggrauatū est nimis. Descendā
et videbo: vtrū clamorē qui venit ad
me: opere cōpleuerint: an non est ita ut
sciam. Conuersīq; sūt inde: ⁊ abierūt
sodomā. Abrahā vero adhuc stabat
coram dño: ⁊ appropinquāns ait. Num-
quid etiam iustū cū impio? Si fuerint
quinquaginta iusti i ciuitate: peribūt si-
mul: ⁊ nō parcetis loco illi: propter quin-
ginta iustos si fuerint i eo? Absit a te
ut rem hāc facias: ⁊ occidas iustū cū
impio: fiatq; iustus sicut impius. Non
est hoc tuū: qui iudicas omnē terram.
Nequaq; faces iudiciū hoc. Dixitq;
dñs ad eum. Si inuenero sodomis:
quinquaginta iustos in medio ciuita-
tis: dimittā omni loco propter eos. Re-
spondit abraham: ⁊ ait. Quia semel
cepi loquar ad dñm deū meū cū sim
pulus ⁊ cinis. Quid si minus quinqua
ginta iustis quinq; fuerit: delebis propter
quadraginta quinq; vnius iam vrbē.
Et ait. Nō delebo si inuenero ibi qua-
dragintaquinq;. Rursūq; locutus est
ad eū. Si aute ꝓdraginta ibi inuenti
fuerint quid faces? Ait. Non puni-
am propter ꝓdraginta. Ait quesso ne
indignetur dñs si loquar. Quid si ibi
inuēn fuerint viginta. Respōdit. Nō
faciam. Si inuenero viginta. Qua
semel ait cepi: loquar dominū meū.
Quid si ibi minus fuerint viginti ait.

Non interficiā propter viginti. Obsecro
inquit ne irascaris dñe si loquar ad-
huc semel. Quid si inuenti fuerint ibi
decem? Dixit. Non delebo propter decem.
Abijt dñs postq; cessauit loqui ad
abraham et ille reuersus ē in locū suū.

Venerunt q; duo angeli sodomā vesperē. sedente loth in
foribus ciuitatis. Qui cū vidisset eos
surrexit et ire obuiā eis: adorauitq;
pronus in terrā et dixit. Obsecro dñi
declinate in domū pueri vri: ⁊ manete
ibi. Lauate pedes vros et mane: pfi-
scentini i viā vrā. Qui dixerunt. Mi-
nime: sed in platea manebimus. Cōpul-
it illos oppido ut diuerterēt ad eū. In-
gressiq; domū eius fecit cōuiuiū: coxit
azima: et comedērūt. Prius autem q̄
irent cubitū: viri ciuitatis vallauerūt
domū illius: a puero usq; ad senē: omes
pples simul. Vocauerūt loth ⁊ dixerūt
ei. Vbi sunt viri qui introierunt ad te
nocte. Educ illos huc ut cognoscamus
eos. Egressus ad eos loth post tergū
adduxit ostiū: ait. Nolite quesso fres
mei: nolite malū tpe facere. Habeo duas
filias: que nedū cognouerūt virū.
Educā eas ad vos: et abutimini eis
sicut vobis placuerit: dūmodo viris
istis nichil mali faciatis: quia ingres-
si sunt sub vmbra culminis mei. At
illi dixerūt. Recede illuc. Et rursus. In-
gressus es inquūt ut aduena: nūqd
ut iudices. Te ergo ipm magis q̄ ipos
affligemus. Vimq; facientes loth vehe-
mentissime. Iamq; pe erat ut effange-
rent fores: ⁊ ecce miserūt manū viri: et
introduxerūt ad se loth: clauserūtq;
ostiū: eos qui foris erāt percusserūt ce-
citate: a minimo usq; ad maximū: ita
ut ostiū inuenire non potuerūt. Dixe-
runt aūt ad loth. Habes hic quēpiā
tuorū generum: aut filios aut filias.
Omnes q̄ tui sūt educ de vrbe hac. De-
lebimus enim locū istū: eo q̄ increscere
clamor eorū coram dño: qui misit nos
ut perdamus illos. Egressus itaq; loth
locutus ē ad generos suos: qui acceptu-
ri erant filias eius: ⁊ dixit. Surgite et
egredimini de loco isto: quia delebit
dñs ciuitatē hanc. Et visus est ris q̄si
ludēs loqui. Cumq; esset mane: roge-
bant eū angeli dicentes. Surge tolle
vxorē tuā: ⁊ duas filias q̄s habes: ne
⁊ tu pariter ꝓ i scelere cuntaris. Dis-
simulante illo: apprehendēte manū eē
et manū vxoris ac duarū filiarū eē: eo
q̄ parceret dñs illi: educerūtq; eū ⁊ po-
suerūt extra ciuitatē: ibiq; locuti sunt
ad eum dicentes. Salua animā tuā.
Noli respicere post tergum: nec stes in
omni loco circa regionē: sed i monte
saluū te fac: ne ⁊ tu simul peas. Dixit
q; loth ad eos. Quesso dñe mi: quia
inuenit seruus tuus gratiā coram te: et ma-
gnificasti gloriā et misericordiā tuā
quā fecisti mecum ut saluares aiam
meā: nec possum in monte saluari: ne
forte apprehendat me malū et moriar.
Est ciuitas hic iuxta: ad quā possum
fugere parua: ⁊ saluabor in ea. Nūqd
non modica est: et viuet anima mea.
Dixitq; ad eū. Ecce etiā in hoc suscepi
ꝓces tuas: ut nō subuertā vrbem pro
qua locutus es. Festina ⁊ saluare ibi:
quia nō potero facere quicq; donec in-
gredaris illuc. Ideoq; vocatum est
nomē vrbis illi: segor. Sol egressus
est super terram: ⁊ loth ingressus ē segor.
Igit dominus pluit super sodomā ⁊ go-
morram: sulphur ⁊ ignem a dño de
celo: ⁊ subuertit ciuitates istas: et omnē
circa regionē: omnes habitatores
vrbium: et cuncta terre virentia. Respiciēsq;

uxor eius post te · versa est in statuam
salis. Abraham aut cōsurgens ma-
ne · ubi steterat ꝓus cū dño : venit⁹ est
sodomam et gomorrā · ⁊ universam
terram regionis illius. Vidit⁊q ascen-
dentem fumillam de terra : sicut fornaces
fumū. Cū eni subverteret dēs ciuitates
regionis illius : recordat⁹ est abrahe
et liberavit loth de subversione urbium
in qbus habitaverat. Ascendit⁊q loth
de segor · et mansit in monte. Due q̄ q̄
filie eius cū eo. Timuerat enī manere in
segor · ⁊ mansit in spelunca : ipse ⁊ due
filie eius cū eo. Dixit⁊q maior ad mino-
rem. Pater noster senex ē · ⁊ nullus vi-
ros remansit in terra : qui possit ingre-
di ad nos iuxta morem universe terre.
Veni inebriemus cū vino · dormiamus
q̄ cū eo : ut seruare possimus ex patre nō
semen. Dederūt itaq; pri suo bibere vi-
num nocte illa. Et ingressa est maior
dormiuit⁊q cū pre. At ille non sensit
nec quādo accubuit filia nec quādo
surrexit. Altera q̄q̄ die dixit maior ad
minorē. Ecce dormiui heri cū pre meo
dem⁹ ei bibere vinū etiā hac nocte ⁊ do-
mies cū eo ut salvem⁹ semen de patre
nro. Dederūt⁊q etiā ⁊ illa nocte patri
suo bibere vinū. Ingressaq; minor fi-
lia dormuit cū eo. Et nec quidē tunc
sensit quādo cōcubuerit · uel quādo illa
surrexit. Cōpetuerūt ergo due filie loth
de patre suo. Peperit⁊q maior filiū · et
vocauit nomen eius moab. Ipse est
pater moabitarū usq; in presentē diem.
Minor q̄q̄ peperit filiū · ⁊ vocauit nomē
eius amon · id est filius ꝓpli mei · ipse ē
pater ammonitarū usq; hodie. ⁊ ⁊

Profectus inde abraham in terrā
australē · habitauit inter cades
et sur · ⁊ peregrinat⁹ ē i geraris. Dixit⁊q
de sara vxore sua : soror mea ē. Misit
ergo abimelech rex gerare · ⁊ tulit eam.
Venit aut dēs ad abimelech p somnium
nocte · ⁊ ait illi. En morieris ꝓter
mulierē quā tulisti · habet enī virum.
Abimelech vero non tetigerat eā · ⁊ ait.
Dñe num gentem ignorantē · ⁊ iustā
interficies : nōne ipse dixit mihi soror
mea est ? Et ipsa ait. Frater meus est.
In simplicitate cordis mei ⁊ mundicia
manuū mearū feci hoc. Dixit⁊q ad eū
dēs. Et ego scio q̄ simplici corde fecis.
et idcō custodiui te ne peccares in me
⁊ non dimisi ut tangeres eam. Nunc
ergo redde viro suo vxorē · ⁊ orabit ꝓ
te q̄a ꝓpheta ē · ⁊ viues. Si aut noluerit
reddere · scito q̄ morte morieris tu
et oia q̄ tua sunt. Surrexit⁊q de nocte
consurgēs abimelech · vocauit omnes
seruos suos · ⁊ locus est omnia verba
hec in auribus eorū. Timuerūt⁊q omnes
viri valde. Vocauit autem abimelech
etiā abraham · et dixit ei. Quid fecisti
nobis ? Quid peccauimus in te · q̄a in-
duxisti super me ⁊ super regnū meū pecca-
tū grāde ? Que nō debuisti facere : fecisti
nobis. Rursusq; expostulās ait. Quid
vidisti ut hoc faceres ? Respōdit abra-
ham. Cogitaui mecū dicēs. Forsitā nō
est timor dei i loco isto · ⁊ interficiēt me ꝓ
vxore mea. Alias aut ⁊ vere soror
mea est · filia pris mei · ⁊ non filia ma-
tris mee · et duxi eam in vxorē. Postq;
aut eduxit me deus de domo patris
mei · dixi ad eam. Hāc misericordiā fa-
ces mecū · in omni loco ad quē ingre-
dientur · dices q̄ frater mi sum. Tulit
igit abimelech oues ⁊ boues ⁊ seruos
et ancillas · et dedit abraham. Redde-
dit⁊q illi saram vxorē suā · et ait. Terra
coram vobis est · habitāq; tibi placuerit
habita. Sare aut dixit. Ecce mille ar-
geneos dedi fratri tuo. Hoc erit tibi

in velamē oculorū ad omnes qui tecū
sunt · et quocūq; pergeris memento te
deprehensā. Orante aut abrahā : sana-
uit dēs abimelech et vxorē : ancillasq;
eius et peperūt. Conclusserat enim dēs
omne vulvā domus abimelech : pro-
pter saram vxorem abrahe. ⁊ ⁊

Visitauit aut dēs saram sicut
promiserat ⁊ impleuit q̄ locut⁹
est. Concepit⁊q et peperit filiū i senectute
sua : ꝓ quo ꝓdixerat ei dēs. Vocauit
q̄q̄ abraham nomē filij sui quē genuit
ei sara : ysaac. Et circūcidit eū octauo
die · sicut ꝓceperat ei dēs · cū centū esset
annos. Hoc quippe tempe pris natus
est ysaac. Dixit⁊q sara. Risū fecit mihi
deus · et quicūq; audierit : corridebit
mihi. Rursusq; ait. Quis auditurus
credere abraham : q̄ sara lactaret filiū
quē peperit a ia senē ? Crevit igit puer
et ablactat⁹ ē. Fecit⁊q abrahā grande
cōuiuiū in die ablactationis eius. Cūq;
vidisset sara filiū agar egiptie · ludē-
tem cū ysaac filio suo · dixit ad abra-
ham. Eice ancillā hanc · ⁊ filiū eius. Nō
enī erit heres filij ancille : cū filio meo
ysaac. Durē accepit hoc abrahā pro
filio suo. Cui dixit deus. Non tibi vi-
deatur asperū super puero et super ancilla
tua. Omnia que dixerit tibi sara : au-
di vocē eius · quia i ysaac vocabit tibi
semen. Sed ⁊ filiū ancille faciā i gentē
magnā · quia seminis tui est. Surrexit
itaq; abraham mane · ⁊ sumens panē
et vrnam aque : imposuit scapule eius
tradidit⁊q puerū · ⁊ dimisit eam. Que
cū abisset · errabat i solitudine bersabee.
Cūq; consumpta esset aqua in vre
abiecit puerū subter vnā arborē · que
ibi erat · ⁊ abiit. Sedit⁊q : e regione ꝓ
cul : quasi ꝓcul arcus iacere. Dixit
enī. Non videbo mortē pueri. Et
sedens circa leuauit vocē suā et flevit.
Exaudiuit aut dēs vocē pueri. Vo-
cauit⁊q angel⁹ dei de celo dicēs.
Quid agis agar ? Noli timere. Exau-
diuit enī dēs vocē pueri : de loco i quo
est. Surge ⁊ tolle puerū · et tene manū
illi · quia in gentem magnā faciā eū.
Aperuit⁊q oculos eius dēs. Que videns
puteum aque : abiit ⁊ impleuit vtrem
dedit⁊q puero bibere · et fuit cū eo. Qui
crevit et moratus est i solitudine. Factus
q̄q̄ est vir iuuenis sagittarius. Habita-
uit⁊q in deserto pharan. Et accepit illi
mater sua vxorē de terra egipti. Eodē
tpe dixit abimelech et phicol princeps
exercitus eius ad abraham. Deus tecū
est in universis q̄ agis. Iura ergo per
dēm · ne noceas mihi · ⁊ posteris meis
stirpi⁊q mee · sed iusta misericordiam quā
feci abi : facies mihi ⁊ terre i qua vsat⁹
es aduena. Dixit⁊q abrahā. Ego iu-
rabo. Et incepauit abimelech ꝓter
puteū aque · quē vi abstulerāt seruī eius.
Respōdit⁊q abimelech. Nescēbā q̄s fe-
cerit hāc rē · sed ⁊ tu nō indicasti mihi
et ego nō audiui ꝓter hodie. Tulit ita-
q; abraham oues ⁊ boues · et dedit
abimelech. Percusserūt⁊q ambo fedus.
Et statuit abrahā septē agnas gregis
seorsū. Cui dixit abimelech. Quid sibi
volunt septem agne iste · quas stare
fecisti seorsum ? At ille. Septē inquit
agnas accipies de manu mea · ut sint
mihi in testimoniū · quē ego fodi pu-
teum istū. Idcirco vocat⁊q est locus ille
bersabee : quia ibi vtq; iurauit · et in-
ter se fēdē ꝓ puteo iurauerūt. Surrexit
autē abimelech · ⁊ phicol princeps ex-
ercitus eius · reversiq; sunt in terrā pa-
lestinorū. Abraham vero plantauit
nemus in bersabee · et invocauit ibi
nomen dei eterni · et fuit colonus terre

palestinorꝫ dieb⁹ multis. xvij

Que postꝫ gesta sunt: tentauit
deus abraham. et dixit ad eum.
Abraham abraham. Ille respondit.
Adsum. At illi. Tolle filiũ tuũ unige-
nitum quem diligis ysaac. ⁊ vade in
terrã visionis atq; ibi offeres eũ i olo-
caustũ: sup unũ montũ quẖ mõstra-
uero tibi. Igit̃ abraham de nocte surg-
ens. strauit asinũ suũ. duc̃os secum
duos iuuenes. ⁊ ysaac filiũ suũ. Cũq;
cõdidisset ligna i olocaustũ. abijt ad
locũ quẖ ꝓceperat ei dꝰ. Die aũt tertio
eleuans oculos vidit locũ. procul. dixitq;
ad pueros suos. Expectate hic cũ asi-
no. ego ⁊ puer illuc usq; ꝓcedẽs. post-
q̃ adorauerimꝰ reuertemur ad vos. Tu-
lit q̃q; ligna holocausti. ⁊ imposuit sup
ysaac filiũ suũ. Ipse uero portabat in
manibus: ignem et gladiũ. Cũq; duo
pergerent simul. dixit ysaac patri suo.
Pater mi. At ille respondit. Quid vis
fili? Ecce inquit ignis ⁊ ligna. ubi est
victima holocausti? Dixit autem abra-
ham. Deus ꝓuidebit sibi victimã olo-
causti fili mi. Pergebãt ergo pariter. ⁊
venerũt ad locũ quẖ ostenderat ei deus.
i quo edificauit altare. et deposuit ligna
ꝓposuit. Cũq; colligasset ysaac filiũ
suũ. posuit eũ in altare super strem̃ li-
gnorũ. Extendit q; manũ et arripuit
gladiũ. ut iuolaret filiũ suũ. Et ecce
angelus dñi de celo clamauit dicẽs.
Abrahã abrahã. Qui respondit. Adsũ.
Dixitq; ei. Nõ extendas manũ tuã sup
puerũ: neq; facias illi quicq̃. Nũc co-
gnouj q̃ timeas dñm. ⁊ nõ ꝓpercisti
unigenito filio tuo. ꝓter me. Leuauit
abrahã oculos suos. vidit q̃q; post tergũ
arietẽ inꝑ vepres. hereuẽ cornib⁹. Quẖ
assumẽs. obtulit holocaustũ pro filio.
Appellauitq; nomen loci illius. dñs

videt. Unde usq; hodie dicit̃. in mõte
dñs videbit. Vocauit aut̃ angelus
dñi abraham secũdo de celo dicens.
Per metipsũ iurauj dicit dñs. q̃a
fecisti hãc rem. et nõ ꝓpercisti filio tuo
unigenito. ꝓter me. benedicam tibi. et
multiplicabo semẽ tuũ sicut stellas celi
et velut arenã que est in litore maris.
Possidebit semẽ tuũ portas inimicorũ
suorũ. et benedicentur in semine tuo o-
mnes gẽes terre. q̃a obedisti voci mee.
Rursus e abrahã ad pueros suos. ab-
ierũtq; berlabee simul. ⁊ habitauit ibi.
Ejus itaq; gestis nũciatũ est abrahã.
q̃ melcha q̃q; genuisset filios nachor
fratri suo. hus p̃mogenitũ. et buz frat-
rem eꝰ. ⁊ cham uel ꝓcu sororꝫ. ⁊ raisel.
et azau. phelios q̃q; ⁊ velach. ⁊ bathuel.
de quo nata est rebecca. Octo istos ge-
nuit melcha: nachor fratri abraham.
Concubina uero illiꝰ nomẽ roma. ꝓpriꝫ
thabet. et gaum. et thaas. et maacha.

Dixit aũt sara centũ viginti. xvij
annis septẽ ãnis: et mortua e in ciui-
tate arbee. q̃ est hebron i terra chanaan.
Venitq; abrahã ut plangeret et fleret
eã. Cũq; surrexisset ab offitio funeris:
locutꝰ e ad filios heth dicẽs. Aduena
sũ. ⁊ peregrinꝰ apud vos: date michi
ius sepulcri vobiscũ. ut sepeliã mortu-
um meũ. Respondẽrũt filii heth dicentes.
Audi nos dñe. Principes dei es apud
nos. i electis sepulcris nr̃is sepeli mor-
tuũ tuũ. nullusq; te prohibere poterit.
quin in monumẽto nr̃o sepelias mor-
tuũ tuũ. Surrexit abrahã et adorauit
ꝓplm̃ terre. filios videlicet heth. Dixitq;
ad eos. Si placet anime vr̃e ut sepeliã
mortuũ meũ. audite me. et intercedite
pro me apud ephron filiũ seor. ut det
michi spelunca duplicẽ quã habet i te-
remi parte agri sui. Pecunia digna

tradat eã michi coram̃ vobis. in possessi-
onẽ sepulcri. Habitabit aut̃ ephron
in medio filiorũ heth. Respondit q;
ephron ad abrahã. audiẽtibꝫ
qui ingrediebant̃ porã ciuitatis illiꝰ.
dicẽs. Ne quaq; ita fiet dñe mi. sed tu
magis ausculta q̃d loquor. Agrũ tra-
do tibi et spelunca q̃ in eo e. presentibꝫ
filijs populi mei. sepeli mortuum tuũ.
Adorauit abraham coram̃ dño et po-
pulo terre. ⁊ locutus est ad ephron. audi-
entibus plebe eius. Quesso ut audias
me. Dabo pecuniã pro agro. suscipe
eam. et sic sepeliã mortuũ meũ in agro.
Respondit ephron. Dñe mi audi me.
Terra quã postulas. quadringentos
siclos argenti valet. istud est pretium
inter me ⁊ te. sed quantũ est hoc. sepeli
mortuũ tuũ. Quod cũ audisset abra-
ham. appendit pecuniã quã ephron
postulauerat. audientibus filijs heth
quadringentos siclos argẽti. ⁊ ꝓbate
monete publice. Confirmauitq; e ager
quondã ephronis. i quo erat spelunca
duplex. respiciens mambre. tam ipse
quã spelunca. ⁊ omnes arbores eius
in cũctis finibus eiꝰ p̃ circuitũ: abrahe
in possessionẽ. Videntibus filijs heth.
et cũctis qui ingrediebãt porã ciuitatis
illius. Atq; ita sepeliuit abrahã sarã
uxorẽ suã. in spelunca agri duplici qui
respiciebat mambre. Hoc est chron. in
terra chanaan. Et confirmatꝰ est ager. ⁊
antrũ q̃d erat i eo. abrahe i possessionẽ
monumẽti. a filijs heth. xviij

Erat aũt abraham senex diesq;
multi. ⁊ dñs i cũctis benedixerat
ei. Dixitq; ad seruũ seniorẽ domꝰ sue
qui ꝓerat omnibꝫ q̃ habebat. Pone
manũ tuã subter femur meũ. ut adiu-
rem te p deũ celi ⁊ terre. ut nõ accipias
uxorẽ filio meo de filiabꝫ chananeorꝫ.
inter quos habito: sed ad terram ⁊ co-
gnationem meã proficiscaris. et inde
accipias uxorem filio meo ysaac. Re-
spondit seruus. Si noluerit mulier uenire
mecũ in terrã hanc. nũquid reducere
debeo filiũ tuũ ad locũ de quo tu egressus
es? Dixitq; abraham. Caue ne
quando reducas filiũ meũ illuc. Dñs
celi et terre qui tulit me de domo pãtris
mei. ⁊ de tra nauitatis mee. q̃ locutus
est michi. et iurauit michi dicens. semi-
ni tuo dabo terram hanc: ipse mittet
angelũ suũ coram te. ⁊ accipies inde
uxorẽ filio meo. Si aut̃ mulier nolu-
erit sequi te. non teneberis iuramento:
filiũ tantũ meũ ne reducas illuc. Po-
suit ergo seruus manum sub femore
abraham dñi sui. ⁊ iurauit illi super
sermone hoc. Tulitq; decẽ camelos de
grege dñi sui. ⁊ abijt. et omnibꝫ bonis
eius portans secũ: profectusq; peruenit
in mesopothamiã. ad vrbẽ nachor.
Cumq; camelos fecisset accũbere extra
oppidum. iuxta puteũ aque. vesp̃e. eo
tempore quo solẽt mulieres egredi ad
hauriendã aquã: ꝓcauit dicẽs.
Dñe deus dñi mei abraham. occurre
obsecro michi hodie. et fac misericor-
diã cũ dño meo abrahã. Ecce ego sto
prope fontẽ aque. et filie habitatorũ
huiꝰ ciuitatis egredient̃ ad hauriẽdã
aquã. Igit̃ puella cui dixero. inclina
ydriã tuã ut bibã. ⁊ illa respondẽrit bibe
quin ⁊ camelis tuis dabo potũ: ipsa
est quã ꝓparasti seruo tuo ysaac. ⁊ per
hoc intelligam. q̃ feceris misericordiã
cũ dño meo abraham. Necdũ intra
se verba ꝓlueraret. ecce rebecca egredie-
batur. filia bathuel filij melche uxoris
nachor fratris abrahã. habẽs ydriam
in scapula sua. puella decora nimis.
virgoq; pulcerrima. ⁊ incognita viro.

Descenderat autē ad fontē ⁊ impleuerat ydriā aqua: ac reuertebat. Occurritq; ei seruus et ait. Pauxillū aque michi ad hibendū prebe de ydria tua. Que rūdit. Bibe dūe mi. Festinatq; deposuit ydriam sup ulnā suā: et dedit ei potum. Cumq; ille bibisset: adiecit. Quin ⁊ camelis tuis haurire aquam: donec cūcti bibant. Effundensq; ydriā in canalibus recurrit ad puteū ut hauriret aquā: et hausta omnibus camelis dedit. Ipse autē contemplabatur eam tacitus: scire volēs vtrū prosperū iter suū fecisset deus an nō. Postq; autē biberunt cameli protulit vir mauneus aureas appendentes siclos duos: ⁊ armillos pondere pondo siclorū decem. Dixitq; ad eā. Cuius es filia? Indica michi. Est in domo pris tui locus ad manendū? Que respōdit. Filia sum bethuelis filij nachor: quem peperit ei melcha. Et addidit dicēs. Paleaq; ḡ et fenū plurimū est apud nos: ⁊ locus spaciosus ad manendū. Inclinauit se homo ⁊ adorauit dōm dicens. Benedictus dōs deus dōi mei abraham: qui non abstulit misericordiam ⁊ veritatē suā a dōo meo: ⁊ redo iuuere me ydxit in domū fratris dōi mei. Cucurrit itaq; puella: ⁊ nūciauit in domū matris sue omnia ḡ audierat. Habebat autē rebecca fratrem nomē laban. Qui festinū egressus est ad hominē vbi erat fons. Cūq; vidisset inaures: et armillas in manibus sororis sue: ⁊ audisset cūcta verba referēs hec locut̄ ē michi homo: venit ad virū qui habet iuxta camelos: ⁊ pre fontē aque: dixitq; ad eum. Ingredere benedicte dōi. Cur foris stas? paraui domū et locū camelis tuis. Et introduxit eū in hospitiū: ac destrauit camelos: deditq; paleas et fenū: et aquā ad lauandos pedes camelorū: ⁊ vīros qui venerant cū eo. Et apposuit ē in ospicio ei panis. Qui ait. Non comedā: donec loquar sermones meos. Rūdit ei. Loquere. At ille: seruus inquit abraham sum. Et dominus benedixit dōo meo valde ⁊ magnificat̄ ē: et dedit ei oues ⁊ boues: argentū et aurum seruos et ancillas: camelos ⁊ asinos. Et peperit sara vxor dōi mei: filiū dōo meo i senectute sua: deditq; illi oia q̄ habuerat. Et adiurauit me dōs meus dicēs. Nō accipies vxorē filio meo de filiabus chanaan: in quorū terra habito: sed ad domū patris mei pergis: ⁊ de cognatione mea accipies vxorē filio meo. Ego vero respōdi dōo meo. Quid si voluerit venire mecū mulier? Dōs ait i cuius cōspectu ambulo: mittet angelū suū mecū: et diriget viā tuā: accipiesq; vxorē filio meo de cognatione mea: ⁊ de domo pris mei. Innocens eris a maledictione mea: cū veneris ad proximos meos: et non dederit tibi. Veni ergo hodie ad fontē aque et dixi. Dōe deus dōi mei abraham si direxisti viā meā in qua nūc ambulo: ecce sto iuxta fontē aque: ⁊ virgo q̄ egredierit ad hauriendā aquā audierit a me da michi pauxillum aque ad bibendū de ydria tua: et dixerit michi: ⁊ tu bibe: ⁊ camelis tuis hauriā: ipa est mulier quā paravit dōs filio dōi mei. Cūq; hec tacitus mecum volutarem apparuit rebecca veniens cū ydria quā portabat: et scapula: descendit q̄ ad fontē: ⁊ hausit aquā. Et aio ad eam. Da michi paululū bibere. Que festinans deposuit ydriā de humero: et dixit michi. Et tu bibe: ⁊ camelis tuis tribuā potū. Bibi: ⁊ adequauit camelos. Interrogauitq; eam ⁊ dixi. Cuius

es filia? Que respondit. Filia bethuelis sū: filij nachor: quē peperit ei melcha. Suspendi itaq; maures ad ornandā faciē eē: ⁊ armillas posui in manibus eē. Pronusq; adorauī dōm: benedicens dōo meo dōi mei abraham: qui perduxit me recto itinere: ut sumerē filiā fris dōi mei filio eē. Quādobrē si facis misericordiā et veritatē cū dōo meo: indicate michi: sin autē aliud placet: et hoc dicite michi: ut vadam ad dexterā siue ad sinistrā. Rūderūt laban ⁊ bathuel. A dōo egressus est seruo. Non possumus extra placere eē quicq; aliud loqui tecū. En rebecca coram te est: tolle eā et proficiscere: ⁊ sit vxor filij dōi tui: sicut locut̄ ē dōs. Quod cū audisset puer abraham: prosternēs adorauit in terra dōm. Prolatisq; vasis argēteis et aureis: ac vestibus: dedit ea rebecce pro munere. Fratribus q̄q; eius ⁊ matri dona obtulit. Initoq; conuiuio vescētes pariter ⁊ bibentes manserūt ibi. Surgens autē mane: locutus est puer. Dimittite me: ut vadam ad dōm meum. Rūderuntq; frēs eē ⁊ mater. Maneat puella saltē decem dies apud nos: et postea proficiscetur. Nolite ait me retinere: quia dōo direxit viā meam. Dimittite me: ut pergā ad dōm meū. Et dixerūt. Vocemus puellā: ⁊ querāmus ipius voluntatē. Cūq; vocata venisset: sciscitati sūt. Vis ire cū homine isto? Que ait. Vadā. Dimiserunt ergo tātē nutricē illius: seruūq; abraham et comites eē: mutuantes ipsa sorori sue atq; dicentes. Soror nra es. Crescas in mille milia: et possideat semen tuū portas inimicorū suōrū. Igitē rebecca et puelle illius: ascēsis cameris secute sūt virū: qui festinus reuertebat ad dōm suū. Eo autē tēpore deambulabat

ysaac per viā q̄ ducit ad puteū: cuius nomē est viuentis et videntis. Habitabat enim in terra australi: et egressus fuerat ad meditandū i agro inclinata iam die. Cūq; eleuasset oculos: vidit cameros venientes procul. Rebecca q̄q; conspecto ysaac: descendit de camelo: et ait ad puerū. Quis ē ille homo qui venit p agrū in occursū nobis? Dixit q̄q; ei. Ipse est dōs meus. At illa sumēs cito palliū suū: cooperuit se. Seruus autē cūcta que gesserat: narrauit dōo suo ysaac. Qui introduxit eā in tabernaculū sare matris sue ⁊ accepit eam vxorem: et intantum dilexit eam: ut doloram qui ex morte matris eius acciderat temperaret. XXV

Abrahā vero aliā duxit vxorem nomine cethuram: que peperit ei zamrā ⁊ iexan ⁊ madan ⁊ madian et isbocth et sue. Iexan q̄q; genuit saba et dadan. Filij dadan fuerūt assurim et lathusim ⁊ laomin. At vero ex madian ortus ē epha ⁊ opher ⁊ enoch et abida ⁊ heldaa. Omnes hij filij cethure. Dederūtq; abraham cūcta que possiderat ysaac: filijs autem concubinarū largitus est munera: et separauit eos ab ysaac filio suo dū adhuc ipe viueret ad plagā orientalē. Fuerūt autē dies vite abrahe centū septuaginta quinq; annū: ⁊ defūctus mortuus est in senectute bona. plenusq; etatis ⁊ plenus dierū: congregatusq; est ad populū suū. Et sepelierūt eū ysaac ⁊ ysmahel filij sui in spēlunca duplici: q̄ sita ē i agro ephron filij sohar hethei: e regione mambre: quā emerat a filijs heth. Ibi sepultus ē ipe et sara vxor eē. Et post obitū eē benedixit deus ysaac filio eius: qui habitabat iuxta puteū nomine viuentis et videntis. Ipse sūt generationes ysmahel

filij abrahe quē peperit ei agar egipcia
famula. sarre: ⁊ hec nomina filiorū eē.
in vocabulis ⁊ generationibus suis.
Primogenitus ysmahelis nabaioth:
deinde cedar. ⁊ abdhel. ⁊ mabsam. mal-
ma quoq; et duma. et massa. adad ⁊
thema ⁊ ithur. ⁊ naphis ⁊ cedma. Isti
sunt filij ysmahel: et hec nomina per
castella et oppida eorū. duodecim prin-
cipes tribuū suarū. Et facti sūt anni vite
ysmahelis centum triaginta septē: deficiēsq;
mortuus est. et appositus ad populū.
Habitauit autem ab eula usq; sur: q;
respicit egiptū intrēūtibus assirios.
Coram cūctis fratribus suis obiit. Iste q;
sunt generationes ysaac filij abrahā.
Abraham genuit ysaac. Qui cū qua-
draginta esset annoꝝ: duxit vxorem
rebeccam filiā bathuelis hri. de meso-
potamia. sororē laban. Deprecatusq;
ē ysaac dūm pro vxore sua: eo q; esset
sterilis. Qui exaudiuit eū et dedit con-
ceptū rebecce: sed collidebant in vtero
eius paruuli. Que ait. Si sic michi futurū
erat: q̄d necesse fuit concipere? Perrexit
q; ut cōsuleret dūm. Qui respōdēs ait.
Due gēes sūt in vtero tuo. et duo pōli
ex vtero tuo diuidētur: populusq; po-
pulū superabit: ⁊ maior seruet minori.
Iam tempꝰ pariēdi aduenerat: ⁊ ecce
gemini in vtero eius reperti sunt. Qui
primꝰ egressus est rufus erat. ⁊ totus in
morem pellis hispidus: vocatūq; est
nomē eius esau. Protinus alter egre-
diēs. plantā fratris tenebat manu: et
idcirco appellauit eum iacob. Bexagi-
narius erat ysaac quando nati sunt
paruuli. Quibus adultis. factus ē esau
vir gnarus venādi. et homo agricō-
la: iacob autem vir simplex habitabat
in tabernaculis. Ysaac amabat esau
eo q; de venationibus illius vescerētur: et
rebecca diligebat iacob. Coxit autem
iacob pulmentū. Ad quē cū venisset
esau de agro lassus ait. Da michi de
cocticione hac rufa: quia oppido lassus
sum. Quāobrausam vocatū ē nomē
eius edom. Cui dixit iacob. Vende mi-
chi primogenita tua. Ille respōdit. Ecce
morior. Quid michi prodeit primoge-
nita? Ait iacob. Iura ergo michi. Iura-
uit esau. ⁊ vēdidit primogenita: et
sic accepto pane et lentis edulio come-
dit ⁊ bibit ⁊ abiit: parui pendēs q primo-
genita vendidisset. ·xxvj·

Orta autem fame super terrā post
eam sterilitatē que acciderat in
diebus abrahā: abiit ysaac ad abime-
lech regē palestinorū in gerara. Apa-
ruitq; ei dūs et ait. Ne descendas in
egiptū: sed quiesce in terra quā dixero
tibi ⁊ peregrinare in ea: eroq; tecū ⁊ bene-
dicā tibi. Tibi enī et semini tuo dabo
omnēs regiones has: complēs iura-
mentū quod spondi abraham patri
tuo: et multiplicabo semen tuum sicut
stellas celi. Daboq; posteris tuis omni-
bus regiones has: ⁊ benedicēt in
semine tuo omnes gēes terre: eo q; obe-
dierit abraham voci mee. ⁊ custodierit
precepta mea: ⁊ mādata mea et cerimo-
nias. legesq; seruauerit. Mansit itaq;
ysaac in gerara. Qui cū interrogarē
a viris loci illius sup vxore sua. respō-
dit. Soror mea ē. Timuerat enim cōfi-
teri q; sibi esset sociata ob amorē: reputā-
tans ne forte interficerēt eū. pter illius
pulcritudinē. Cūq; protraxissent dies
plurimi et ibidē morarē. prospiciēs
abimelech rex palestinorū per fenestrā
vidit eū iocantē cū rebecca vxore sua:
⁊ accersito eo ait. Perspicuū est q; vxor
tua sit. Cur mentitus es eam sororem
tuam esse? Rūdit. Timui ne morerer

propter eā. Dixitq; abimelech. Quare
imposuisti nobis? Potuit coire quil-
piam de populo cum vxore tua: et in-
duxeras sup nos grande pccm. Prece-
pitq; omni plo dicens. Qui tetigerit
hominis huꝰ vxorē. morte morietur.
Seuit autē ysaac i terra illa: ⁊ inuenit
in ipso anno centuplū. Benedixitq; ei
dūs. ⁊ locupletatus ē vnoq; ⁊ ibat. pro-
cens atq; succrescens. donec magnus
vehemēs effectus est: habuitq; possessi-
ones ouiū ⁊ armentorū ⁊ familie plu-
rimū. Ob hoc inuidentes ei palestini-
obstruxerūt puteos quos fodrāt seruī pris
illius abraham. illo tpe obstruxerunt
implentes humo: in tantū ut ipse abi-
melech dicē ad ysaac. Recede a nobis?
quū potentior nobis factus es valde.
Et ille discedens ut veniret ad torrentē
gerare habitauitq; ibi: rursum fodit
alios puteos. quos fodrāt seruī pris
sui abrahā: ⁊ quos illo mortuo olim
obstruxerāt philistijm. Appellauitq;
eos eisdem nominibus: q̄bus ante pater
vocauerat. Fodeuntq; in torrente. et
reperēūt aqm viuā. Sed et ibi iurgiū
fuit pastoꝝ gerare. aduersus pastores
ysaac dicentū. Nostra ē aqua. Quā-
obrem nomen puteo ex eo qd acciderat
vocauit calumniā. Fodeuntq; autē et
alū: ⁊ pro illo q; rixati sūt: appellauit
q; ēū inimicitias. Profectꝰ inde fodit
alū puteū: pro quo nō cōtendeuerūt.
Itaq; vocauit nomen eius latitudo-
dicens. Nunc dilatauit nos dūs: et
fecit crescere sup terrā. Ascendit autē ex
illo loco i bersabee: vbi apparuit ei do-
minus in ipa nocte dicens. Ego sum
deus abraham patris tui. Noli timere:
quia ego tecū sum. Benedicam tibi et
multiplicabo semē tuū: pter seruū meū
abraham. Itaq; edificauit ibi altare
dūo: et inuocato nomine dūi extendit ta-
bernaculū: fecipsq; fuis suis ut fodereē
puteū. Ad quē locū cū venisset de gera-
ris. abimelech ⁊ ochozath amici illi?
⁊ phicol dux militū: locutus est ysaac.
Quid venistis ad me hoiem quē odi
tis: ⁊ expulistis a vobis? Qui respon-
dērūt. Vidimus tecū esse dūm: ⁊ idcirco
nos dixim? Sit iuramentū inter nos?
et iniram? fedus. ut nō facias nobis
quicq; mali: sicut et nos nichil nocui
tangim? nec fecim? qd re ledere: sed cū
pace dimisim? auctū benedictione dūi.
Fecit ergo eis cōuiuiū. Et post cibū et
potum surgētes mane. iurauerūt sibi
mutuo: dimiliq; eos ysaac pacifice in
locū suū. Ecce autē venerūt in ipo die
fui ysaac: annūciāes ei de puteo quē
fodrāt. atq; dicētes. Inuenim? aquā.
Vnde appellauit eum abundantiā. et
nomē vrbis impositū ē bersabee: usq;
in presentem diem. Esau vero quadra-
genarius duxit vxores duas: iudith
filiā beeri cethei. ⁊ basemath filiā elon
eiusdem loci: que ambe offendebant
animum ysaac et rebecce. ·xxvij·

Senuit autē ysaac. ⁊ caligauerunt
oculi eius. et videre non poterat:
vocauitq; esau filiū suū maiorem: et
dixit ei. Fili mi. Qui rndit. Adsū. Cui
pater. Vides iam q senuerim: ⁊ igno-
rem diem mortis mee. Sume arma
tua. ⁊ pharetrā ⁊ arcū: ⁊ egredere foras.
Cumq; venatu aliquid apprehendens:
fac michi inde pulmentum sicut velle
mus nosti: ⁊ affer ut comedam: et bene-
dicat tibi anima mea antequ moriar.
Hēc cū audisset rebecca. ⁊ ille abisset in
agrū vt iussionē patris impleret: dixit
filio suo iacob. Audiui pater tuū lo-
quentem cū esau fratre tuo: ⁊ dicentē ei.
Affer michi de venatione tua. ⁊ fac cibos

ut comedã: et benedicã tibi coram dño
ãntq; moriar. Nũc ergo fili mi acqui-
esce cõsiliis meis: ⁊ pergẽs ad gregem
affer michi duos hedos optimos: ut
faciã ex eis escas patri tuo: quibus liben-
ter vescatur: quas cũ comederit: benedicat tibi priusq; moriat.
Cui ille ridit. Nolo q̃ esau frater me-
us homo pilosus sit: et ego levis. Si
attrectaverit me pater meus ⁊ inserit ti-
mens ne putet sibi voluisse me illudere:
⁊ inducat super me maledictionẽ pro
bñdictione. Ad quẽ mater: in me sit
ait ista maledictio fili mi: tantũ audi
vocẽ meã ⁊ pgẽs affer q̃ dixi. Abiit et
attulit: deditq; matri. Paravit illa
cibos sicut velle noverat patrem illius:
et vestitis esau valde bonis: q̃s apud
se habebat domi induit eũ pellicul asq;
hedoꝝ circũdedit manibus: ⁊ colli nudo
protexit. Deditq; pulmentũ: ⁊ panes
quos coxerat tradidit. Quibus illatis
dixit. Pater mi. At ille respondit. Au-
dio. Quis es tu fili mi? Dixitq; iacob.
Ego sum primogenitus tuus esau. Feci
sicut preceptisti michi. Surge: sede ⁊
comede de venatione mea: ut benedi-
cat michi aia tua. Rursũq; ysaac ad
filiũ suũ. Quõ inquit tã cito invenire
potuisti fili mi? Qui ridit. Voluntas
dei fuit: ut cito occurreret michi q̃d vo-
lebam. Dixitq; ysaac. Accede ad me
huc: ut tangam te fili mi ⁊ probem utrũ
tu sis filius meus esau an nõ. Accessit
ille ad patrẽ: ⁊ palpato eo dixit ysaac.
Vox quidẽ vox iacob est: sed manus
manus sunt esau. Et non cognovit
eũ ⁊ q̃a pilosis manib⁹ similiudinẽ ma-
noꝝ expresserat. Benedicens ergo illi
ait. Tu es filius meus esau? Ridit. Ego
sum. At ille affer inquit michi cibos
de venatione tua fili mi: ut benedicat
tibi anima mea. Quos cum oblatos
comedisset: obtulit ei etiã vinũ. Quo
haurito: dixit ad eũ. Accede ad me: et
da michi osculũ fili mi. Accessit: ⁊ oscu-
latus eũ. Statim ut fensit vestimen-
torũ eius fragrantiã benedicens illi ait.
Ecce odor filij mei sicut odor agri ple-
ni: cui benedixit dñs. Det tibi deus de
rore celi: et de pinguedine terre ĩ abun-
dantiã frumẽti: vini ⁊ olei: et serviant
tibi ppli: ⁊ adorent te tribus. Esto dñs
fratrũ tuoꝝ: ⁊ incurventur ante te filij
matris tue. Qui maledixerit tibi: sit ille
maledictus: ⁊ qui benedixerit tibi bene-
dictionibus repleat. Vix ysaac loquẽ
impleverat: et egressus iacob foras: ve-
nit esau: coctisq; de venatione cibos
intulit patri dicens. Surge pater mi:
⁊ comede de venatione filij tui: ut bñdi-
cat michi anima tua. Dixitq; illi ysa-
ac. Quis enim es tu? Qui rñdit. Ego sũ
filius tuus primogenitus esau. Expavit
ysaac stupore vehemẽti: ⁊ ultra q̃ credi
potest admirãs ait. Quis igitur ille est
qui dudũ capram venationi attulit
michi: ⁊ comedi ex omnibus priusq; tu
venires? Benedixi eq̃ ei: ⁊ erit bñdictus.
Audiens esau sermonibus pris: erupit
clamore magno: et rõsternatus ait. Be-
nedic etiã et michi pater mi. Qui ait.
Venit germanus tuus fraudulenter: ⁊
accepit bñdictionẽ tuã. At ille subiũxit.
Iuste vocatũ est nomẽ eius iacob. Sup-
plantavit enim me: en altera vice. Pri-
mogenita mea ante tulit: et nũc ecce
surripuit bñdictionem meã. Rursũq;
ad patrẽ: nũquid non reservasti ait ⁊
michi benedictionẽ? Rñdit ysaac. Do-
minũ tuũ illũ ostitui: ⁊ omnes fratres
eius fuituri eius subiugavi. Frumẽto et
vino ⁊ oleo stabiliui eũ: ⁊ tibi post hec
fili mi: vltra q̃d faciã? Qui esau: num

unã inquit tantũ benedictionẽ habes
pater? Michi q̃ obsecro ut benedicas.
Cumq; eiulasset magno fletu: motus
ysaac dixit ad eũ. In pinguedine terre
et in rore celi desup erit benedictio tua.
Vivies in gladio: et fratri tuo servies:
tempusq; veniet: cũ ergo vas: ⁊ soluas
iugum tuũ de ceruicibus tuis. Obtenta
ergo benedictione esau iacob: pro bñdictione
qua bñdixerat ei pater. Dixitq; in cor-
de suo. Venient dies luctus pris mei:
et occidã iacob fratrẽ meũ. Nunciata
sunt hec rebecce. Que mittens ⁊ vocans
iacob filiũ suũ: dixit ad eũ. Ecce esau
frater tuus minatur ut occidat te. Nunc
ergo fili audi vocẽ meã: ⁊ consurgẽs
fuge ad laban fratrẽ meum in aram:
habitabisq; cũ eo dies paucos: donec
requiescat furor fratris tui: et oblit ira
indignatio eius: obliviscaturq; eorũ que
fecisti in eũ: postea mittam: et adducã
te inde huc. Cur utroq; orbabor filiis
in uno die? Dixitq; rebecca ad ysaac.
Tedet me vite mee: ppter filias heth. Si
acceperit iacob uxorẽ de stirpe huius
terre: nolo vivere.

XXVIII

Vocavit itaq; ysaac iacob: ⁊ bene-
dixit eũ: preceptq; ei dicens. Noli
accipere cõiugem de genere chanaan:
sed vade: et proficiscere in mesopotha-
miam syrie: ad domũ bathuel patris
matris tue: et accipe tibi inde uxorem
de filiabus laban avunculi tui. Deus aut
omnipotens benedicat tibi: ⁊ crescere te
faciat atq; multiplicet ut sis in turbas
ploꝝ: ⁊ det tibi benedictiones abrahe
et semini tuo post te: ut possideas ter-
ram peregrinationis tue: quã pollicit⁹
est avo tuo. Cũq; dimisisset eũ ysaac:
profectus pervenit in mesopotamiam
syrie: ad laban filiũ bathuel syri: frãtr
rebecce mãs sue. Videns autẽ esau q̃
benedixisset pater suus iacob: et misisset
eum in mesopotamiã syrie: ut inde
uxorẽ ducere: et q̃ post benedictionẽ
preceptisset et dicens: non accipies uxorẽ
de filiabus chanaan: quodq; obediens
iacob parentibus suis: isset in syriam:
probans quoq; q̃ non libenter aspi-
ceret filias chanaan pater suus: venit
ad ysmahelem: et duxit uxorem: abiit
hijs quas prius habebat: nescilicet filij
am ysmahel filij abrahã sororem na-
baioth. Igitur egressus iacob de bersa-
bee: pergebat aran. Cũq; venisset ad
quendã locũ: et vellet in eo requiescere
post solis occubitũ: tulit de lapidibus
qui iacebant: et supponens capiti suo:
dormiuit in eodem loco. Viditq; in
somnis scalã stãtem sup terrã: et cacu-
men illius tãgens celũ: angelos quoq;
dei ascendentes et descendentes per eam:
⁊ dñm innixũ scale dicentem sibi. Ego
sum dñs deus abraham patris tui:
et deus ysaac. Terrã in qua dormis:
tibi dabo ⁊ semini tuo: eritq; semẽ tuũ
sicũ pulvis terre. Dilatabiris ad orien-
tem ⁊ occidentem: ⁊ septentrionẽ et me-
ridiẽ: et benedicentur in te et in semine
tuo cũcte tribus terre. Et ero custos tuus
quocũq; perrexeris: ⁊ reducã te in terrã
hanc: nec dimittam nisi completero
omnia q̃ dixi. Cũq; evigilasset iacob
de somno ait. Vere dñs est i loco isto:
et ego nescieba. Pavensq; ait terribilis
est inquit locus iste. Non hic aliud
nisi domus dei: et porta celi. Surgens
ergo iacob mane: tulit lapidẽ quem
suposuerat capiti suo: ⁊ erexit in titu-
lum: fundens oleũ desup. Appellavitq;
nomen vrbis bethel: que prius luza
vocabat. Vovit etiã votũ dicens. Si
fuerit deus meũ: et custodierit me in
via per quam ego ambulo: et dederit

michi panē ad velandū. ⁊ vestimentū
ad induendū. reuertisq; fuero pspere
ad domū pris mei: erit michi dns in
deū. et lapis iste quē erexi in titulū. vo-
cabit dom⁹ dei: cuncto quē ē dederis
michi. decimas offerā tibi. xxviii

Profect⁹ ergo iacob. venit in terrā
orientalem: et vidit puteum in
agro: tres q̄ greges ouiū accubantes
iuxta eū. Nam ex illo adaquabantur
pecora: ⁊ os eius grandi lapide clau-
debatur. Moslq; erat. ut cūctis quibus
congregatis euolueret lapide: ⁊ refectis
gregibus rursum sup os putei poneret.
Dixitq; ad pastores. Fres unde estis?
Qui rndeūt. De aran. Quos interro-
gans: nūquid ait nostis laban filiū
nachor? Dicunt. Nouim⁹. Sanus
ne est inquit? Valet inquiunt: et ecce
rachel filia eius venit cum grege suo.
Dixitq; iacob. Adhuc multū diei su-
perest: nec est tempus ut reducantur ad
caulas greges. Date ante potū ouibus:
⁊ sic eas ad pastū reducite. Qui respō-
derunt. Non possum⁹. donec omnia
pecora cōgregent: ⁊ amoueam⁹ lapi-
dem de ore putei ut adaquem⁹ greges.
Adhuc loquebantur: ⁊ ecce rachel veni-
ebat cū ouibus patris sui. Nam gregem
ipsa pascebat. Quā cū vidisset iacob
et sorore consobrinā suā. ouisq; laban
auūculi sui: amouit lapidem quo pu-
teus claudebatur: et adaquato grege
osculat⁹ est eā. Et eleuata voce fleuit:
et indicauit ei q̄ frater esset pris sui: et
filij⁹ rebecce. At illa festinās nūciauit
patri suo. Qui cum audisset venisse ia-
cob filiū sororis sue. occurrit obuiā
ei: complexusq; eum. ⁊ in osculo ręsu-
duit in domū suā. Audiēs autē cau-
sis itineris rndit. Os meū es: et caro
mea. Et postq̄ impleti sunt dies menś

uni⁹. dixit ei. Num quia frater meus
es. gratis ęstues michi? Dic quid mer-
edis accipias. Habebat uero duas
filias. Nomē maioris lya: minor ue-
ro appellabatur rachel. Sed lya lippis
erat oculis: rachel decora facie ⁊ venusta
aspectu: qm diligēs iacob ait. Seruiā
tibi pro rachel filia tua minore. septē
annis. Rndit laban. Melius ē ut tibi
eam dem q̄ alteri viro. Mane apud
me. Seruiuit ergo iacob pro rachel se-
ptem annis: ⁊ videbant illi paucī dies
pre amoris magnitudine. Dixitq; ad
laban. Da michi vxorem meā. quia
iam temp⁹ expletū est ut ingrediar ad
illā. Qui vocatis multis amicis ur-
bis ad nuptiū fecit nuptias: ⁊ vespere
lyam filiā suā introduxit ad eū: tradi-
ta ancillā filie zelpha nōīe. Ad quā cū
ex more iacob fuisset ingressus. facto
mane vidit lyam: ⁊ dixit ad socrū suū.
Quid est quod facere voluisti? Nōne
pro rachel seruiui tibi? Quare impositi
sti michi? Rndit laban. Mō est i loco
nostro seruitudinis: ut minores ante
tradam⁹ ad nuptias. Imple ebdoma-
dam dierū huⁿ: copule: et hāc q̄ dabo
tibi. pro opere quo seruiuis es michi
septē ānis alijs. Acquiuit placito:
⁊ ebdomada trāsacta rachel duxit uxo-
rem. Cui pater seruā balam tradiderat.
Tandēq; potit⁹ optatis nuptiis. amo-
rem sequentis priori preculit: seruiens
apud eū septem annis alijs. Videns
aūt dominⁿ q̄ despiceret lyam. aperuit
vulvā eius: sorore sterili permanente. Que
cōceptū genuit filiū: vocauitq; nomē
eius rubēn dicens. Vidit dns humili-
tatem meā. Nunc amabit me vir me-
us. Rursūq; cōcepit: ⁊ peperit filiū ⁊ ait.
Quū vidit me dns habēn cōtempti:
tedit eā ictū michi. Vocauitq; nomē

eius symeon. Conceptq; tercio ⁊ genuit
aliū filiū: dixitq; Nunc q̄ copulabit
michi maritus meus: eo q̄ peperim ei
tres filios. Et idcirco appellauit nomē
eius leui. Quarto cōcepit: ⁊ peperit filiū
et ait. Modo cōfitebor dno. Et ob hoc
vocauit eū iudam. Cessauitq; parere.

Cernens autem rachel. q̄ xxx
infecūda esset. invidit sorori suę:
et ait marito suo. Da michi liberos:
alioquin moriar. Cui irat⁹ rspōdit
iacob. Num pro deo ego sum. qui pri-
uauit te fructu ventris tui? At illa. ha-
bro inquit famulā balam: ingredere
ad illam ut pariat sup genua mea: ⁊
habeā ex illa filios. Deditq; illi balā
in coniugiū. Que ingressa ad se viro:
concepit et peperit filiū. Dixitq; rachel.
Iudicauit michi dominⁿ: ⁊ exaudiuit
voce meā dans michi filiū. Et idcirco
appellauit nomen eius dan. Rursūq;
bala cōceptū peperit alterū: p quo
ait rachel. Coercuit me dns cū soro-
re mea. ⁊ inualui. Et vocauitq; eum ne-
phtalim. Seruēs lya q̄ parere desiliet:
zelpham ancillam suā mario tradi-
dit. Qua post conceptum edente filiū
dixit. Feliceē. Et idcirco vocauit no-
men eⁿ gad. Peperit q̄ zelpha alterū:
dixitq; lya. Hoc pro beatitudine mea.
Beatā quippe me dicēt omnes mulie-
res. Propterea appellauit eū aser. Egre-
ssus aūt rubēn tpe messis inuenit i agrō
reperit mādragoras: quas matri lye
detulit. Dixitq; rachel. Da michi partē
de mandragoris filij tui. Illa rndit.
Parū ne tibi videt⁹ q̄ rapueris mari-
tum michi: nisi etiam mādragoras
filij mei tuleris? At rachel. Dormiat
tecū hac nocte pro mandragoris filij
tui. Redeuntq; ad vsperam iacob de
agro: egressa ē in occursū eⁿ lya. et ait.
Ad me inquit intrabis: quia mercede
conduxi te pro mādragoris filij mei.
Dormiuitq; cū ea nocte illa: et exaudi-
uit deus pces eius. Conceptq; ⁊ peperit
filiū quintū. et ait. Dedit dⁿ mercēdē
michi. quia dedi ancillam meā viro
meo. Appellauitq; nomen eⁿ ysachar.
Rursum lya concipiens peperit sextū filiū.
⁊ ait. Ditauit me dⁿ dote bona. Etiā
hac vice mecū erit maritus meⁿ: eo q̄
genuerim ei sex filios. Et idcirco appel-
lauit nomē eius zabulon. Post quē
peperit filiā nōīe dinam. Recordatusq;
dns rachelis. exaudiuit eā: ⁊ aperuit
vulvam eius: que concepit et peperit filiū
dicens. Abstulit deus oprobriū meū.
Et vocauit nomē illius ioseph dicēs.
Addat michi dns alterū. Natō autē
ioseph: dixit iacob socero suo. Dimit-
te me. ut reuertar in patriā meā et ad
terrā meā. Da michi vxores et liberos
meos. p quibs seruiui tibi. ut abeam.
Tu vō nosti seruitutē qua seruiui tibi.
Ait ei laban. Inueniā gratiā in con-
spectu tuo. Experimēto didici. q̄a bene
dixerit michi deus. pter te. Constitue
mercedem tuam quā dem tibi. At ille
rndit. Tu nosti quō seruierim tibi: et
quāta in manibus meis fuerit possessio
tua. Modicū habuisti ante q̄ venirē ad
te. et nūc diues effectus es: benedixitq;
tibi deus ad introitū meū. Justū ē igit
ut aliquādo. pridē domui mee. Dixit-
q; laban. Quid tibi dabo? At ille ait.
Michil volo: sed si feceris q̄d postulo:
rursū pascam et custodiam pecora tua.
Hira omnes greges tuos. et separa
cūctas oues varias et sparsa vellera:
et quicq; fuluū et maculosum variūq;
fuerit. tam in ouibus q̄ in capris. erit
merces mea. Respōdebitq; michi cras
iustitia mea. quando placuit tempus

adueuerit corã te: et oĩa que nõ fuerũt
varia ⁊ maculosa ⁊ fulua. tam ĩ ouibus
q̃ in capris fuerit me arguet. Dixitq;
laban. Hanc habeo qd̃ pris. Et separa-
uit ĩ die illa capras ⁊ oues ⁊ hircos
⁊ arietes. varios ⁊ maculosos. Cunctũ
autẽ gregẽ unicolorẽ id ẽ albi ⁊ nigri
velleris. tradidit ĩ manu filiorũ suorũ:
et posuit spatiũ inuicis inter se ⁊ gene-
rum mũ dieq; q̃ pascebat reliq̃s greges
ei. Tolleus ergo iacob virgas popu-
leas virides ⁊ amigdalinas ⁊ ex pla-
tanis et parte decorticauit eas. Decra-
tisq; corticibus ĩ hijs q̃ spoliata fuerãt
candor apparuit: illa vero que incorta
fuerũt viridia pmanserũt: atq; ĩ hunc
modũ color effect⁹ ẽ varius. Posuitq;
eas ĩ canalibus. vbi effundebat aqua:
ut cũ venisset greges ad bibendũ ante
oculos haberẽt virgas: et ĩ aspectu eas
conciperent. Factũq; est ut in ipo calore
coitus. oues intuerent virgas: ⁊ pare-
rent maculosa ⁊ varia. et diuerso colo-
re respersa. Diuisitq; gregem iacob: et
posuit virgas in canalibus ante oculos
arietũ. Erãt autẽ alba et nigra quem-
q; laban: cetera vero iacob. separans in-
ter se greges. Igit̃ quãdo pmo coepe-
rat descendere oues ponebat iacob vir-
gas ĩ canalibus aquarũ ante oculos
arietũ ⁊ ouiũ. ut in eis decuplarentur
concipẽs: quãdo vero seroina adunssu
ra erãt. ⁊ conceptu egrediebat: nõ ponebat
eas. Factaq; sunt ea q̃ erant seroina:
laban: et que primi temporis. iacob.
Ditatusq; est homo ultra modum: et
habuit greges multos. ancillas et ser-
uos. camelos et asinos.

xxxi

Audiitq; autẽ audiuit verba filiorũ
laban dicentiũ. tulit iacob oĩa
hec fuerũt pris nr̃i. ⁊ de illis facultate
ditatus. fact⁹ ẽ inclitus: animaduertit q̃
faciem laban. q̃ non esset erga se sicut
heri et nudiustertius: maxime dicente
sibi dõo reuertere in terrã patrũ tuorũ
et ad generationẽ tuã ero tecũ: misit
et vocauit rachel et lyam in agrũ vbi
pascebat greges: dixitq; eis. Video fa-
ciem pris vestri: q̃ nõ sit erga me sicut
heri et nudiustertius. Deus autẽ pris
mei fuit mecũ: et ipse nostis q̃ totis vi-
ribus meis fuerim pri vestro. Sed et
pater vester circumuenit me: et mutauit
mercedem meã decẽ vicibus: et tamen
non dimisit eũ deus ut noceret michi.
Siquãdo dixit varie erunt mercedes
tue: pariebãt omnes oues varios fet⁹:
quãdo vero econtrario ait. alba quem-
q; accipies pro mercede: omnes greges
alba peperẽrũt. Tulitq; deus substantiã
patris vestri: ⁊ dedit michi. Postq; mi
concept⁹ nouũ tmp⁹ aduenerat. leuaui
oculos meos: ⁊ vidi ĩ somnis ascendẽ-
tes mares sup feminas. varios ⁊ ma-
culosos et diuisos colore. Dixitq; ãge-
lus dei ad me ĩ somnio. Iacob. Et
ego audi. Illũ. Qui ait. leua oculos
tuos ⁊ vide vnuersos masculos ascen-
dẽtes sup feminas. varios maculosos
atq; respersos. Vidi enĩ oĩa q̃ fecit tibi
laban. Ego sũ de⁹ bethel. vbi vnxisti
lapidem: et votũ voueisti michi. Nunc
ergo surge ⁊ egredere de terra hac: reuer-
tere ĩ terrã natiuitatis tue. Respondẽtq;
rachel ⁊ lya. Numquid habem⁹ reliqui
quicq; ĩ facultatibus ⁊ hereditate domũ
patris nr̃i. Nõne q̃si alienas reputa-
uit nos. et vendidit. comedẽtq; pretiũ
nostrũ? Sed deus tulit opes pris nr̃i:
et eas tradidit nobis ac filijs nostris.
Vnde omnia que fecit tibi dõs fac.
Surrexit autẽ iacob ⁊ impositis libis
ac diuitijs suis sup camelos abijt
tulitq; omnẽ substantiã suã ⁊ greges.

et quidqd ĩ mesopotamia acquisierat:
pgens ad ysaac patrẽ suũ in terra ca-
naan. Eo tpe iuerat laban ad tondendas
oues: ⁊ rachel furata est ydola patris
sui. Celauitq; iacob dolere loccro suo
q̃ fugeret. Cũq; abisset tam ipse q̃ oĩa
que suis sui erant: ⁊ anime trãsuisso
pegere cõtra montẽ galaad: nunctia-
tum ẽ laban die tertio q̃ fugeret iacob.
Qui assumptis fratribus suis. persequ⁹ ẽ
eum diebus septẽ: ⁊ comprehendit eũ in
monte galaad. Vidit q̃ somnis di-
cẽs sibi dõm. Caue ne quicq̃ aspe
loquaris contra iacob. Jamq; iacob
extenderat in monte tabernaculũ. Cũq;
ille consecut⁹ fuisset eũ cũ fratribus suis:
in eodẽ monte galaad fixit tentoriũ.
Et dixit ad iacob. Quare ita egisti: ut
clam me abigeres filias meas quasi
captiuas gladio? Cur ignorãte me
fugere voluisti nec indicare michi: ut
prosequerer te cũ gaudio ⁊ cantico. ⁊
timpanis ⁊ citharis? Non es passus
ut osculare filios meos ⁊ filias. Stul-
te operat⁹ es. Et nũc quidẽ valet ma-
nus mea reddẽ tibi malũ: sed de⁹ pris
tui heri dixit michi. Caue ne loquaris
contra iacob quicq̃ durius. Ecce. Id
tuos ire cupiebas: ⁊ desiderio erat tibi
dom⁹ pris. Cur furat⁹ es deos meos?
Respondit iacob. Quod insano te. pedus
sum: timui ne violenti auferas filias
tuas. Quod autem furti me arguis:
apud quicunq; inuenies deos tuos:
necetur coram fratribus nris. Perquire:
quidqd tuoq; apud me inueneris au-
fer. Hec dicẽs ignorabat q̃ rachel furata
esset ydola. Ingressus itaq; laban
tabernaculũ iacob et lye et utriusq; fa-
mule. nõ inuenit. Cũq; intrasset tẽto-
riũ rachelis: illa celerinans abscondit
ydola subter stramenta cameli ⁊ sedit
deluper. Cunctisq; omnẽ tentoriũ ⁊ nichil
inuenerat. ait. Ne irascat dõs meus
q̃ coram te assurgere nequeo: q̃a iuxta
solitudinẽ feminarũ nũc accidit michi.
Sic delusa sollicitudo quesitus ẽ. Tu-
multusq; iacob. ⁊ increpito ait. Quã ob
culpam meã et ob qd̃ peccati meũ sic
exarsisti post me. ⁊ scrutatus es omnẽ
supellectilem meã? Quid inuenisti de
cuncta substantia domus tue? Pone
hic coram fratribus meis. ⁊ fratribus tuis:
⁊ iudicet inter me ⁊ te. Decem viginti
annis fui tecũ: oues tue et capre. steri-
les non fuerũt. arietes gregis tui non
comedi: nec rapũ a bestia oblatum tibi.
Ego damnũ omne reddebã. Quidqd fur-
tim perdebat a me exigebas: die noctuq;
estu urgebar ⁊ gelu: fugiebatq; somn⁹
ab oculis meis. Sic per viginti an-
nos ĩ domo tua seruiui tibi: ⁊ quoide-
cim pro filiabus: et sex pro gregibus tuis.
Immutasti q̃ mercedẽ meã decẽ vicibus.
Nisi deus patris mei abrahã. et timor
ysaac affuisset michi: forsitan nudo
nudũ me dimisisses. Afflictionẽ meã
et laborem manuũ meaꝝ respexit dõs:
et arguit te heri. Judicet ei laban. Filie
mee ⁊ filij. greges tui ⁊ oĩa que cernis
mea sunt. Quid possum facere filijs et
nepotibus meis? Veni ergo ⁊ ineamus
fedus: ut sit testimoniũ inter me et te.
Tulit itaq; iacob lapidem: ⁊ erexit illũ
in titulũ. Dixitq; fratribus suis. Afferte
lapides. Qui congregantes fecerũt tu-
mulũ: comedẽtesq; sup eũ. Quẽ voca-
uit laban tumulũ testis: et iacob arce-
num testimoniũ: utrq; iuxta pricetate
linguae suae. Dixitq; laban. Tumulus
iste testis erit inter me ⁊ te hodie. Et id-
circo appellatũ est nomẽ eius galaad.
Id ẽ tumulus testis. Et adiecit laban.
Inuocat⁹ iudicet dõs inter nos quãdo

recesserim⁹ a nobis: si afflixeris filias
meas: ⁊ si introduxeris alias uxores
sup eas. Nullus sermonis nostri testis
est absq; deo: qui ipse respicit. Dixit
q; rursus ad iacob. Ecce tumul⁹ hic et
lapis quē erexi. inter me et te testis erit.
Tumul⁹ iugū iste ⁊ lapis sint in testi-
monium: si aut ego transiero illum
pregens ad te: aut tu pīcteris. malū
michi cogitās. Deus abraham ⁊ deus
nachor iudicet inter nos: deus patris
eorū. Iurauit ego iacob per timorem
pris suj ysaac: immolansq; victimis
in monte vocauit fratres suos ut ede-
rent panē. Qui cū comedissent mansē-
runt ibi. Laban vero de nocte surgēs
osculat⁹ est filios ⁊ filias suas: ⁊ bene-
dixit illis: reversusq; est in locum suū.
iacob autē abiit in iuuer xxxij
quo ceperat: fuerūtq; ei obuiā angeli
dei. Quos cum vidisset ait. Castra dei
sunt hec. Et appellauit nomē loci illū
manaim: id ē castra. Misit autem et
nuncios ante se ad esau fratrē suū: in
terra seyr: in regione edom: pīcepitq; eis
dicēs. Sic loquimini dño meo esau.
Hec dicit frater tuus iacob. Apud la-
ban peregrinat⁹ sum: ⁊ fui usq; ī pīsentē
diem. Habeo boues ⁊ asinos ⁊ oues:
et seruos ⁊ ancillas: mittoq; nūc lega-
tionem ad dñm meū: ut inueniā gra-
tiam ī oplectu tuo. Reversiq; sūt nūcij
ad iacob dicentes. Venimus ad esau
fratrē tuū: ⁊ ecce venit in occursū tuū
cū quadringētis viris. Timuit iacob
valde: et pertes⁹ dimisit plm qui secū
erat: gregesq; ⁊ oves ⁊ boues ⁊ came-
los ī duas turmas dicēs. Si venerit
esau ad vnā turmā ⁊ pcusserit eā: alia
turma q; reliqua est saluabit. Dixitq;
iacob. Deus pris mei abrahām ⁊ dē
patris mei ysaac dñe q; dixisti michi:
reuertere ī terrā tuā ⁊ in locū natiuitatis
tue: ⁊ benefaciā tibi: minor sum cūctis
miserationibus tuis ⁊ veritate tua quā
expletis seruo tuo. In baculo meo trāsiui
iordanē istū: et nūc cū duabus turmis
regredior. Erue me de manu fratris mei
esau: quia valde eū timeo: ne forte ve-
niens percutiat matrem cū filijs. Tu be-
ne agis cū me: et dilatabo semen meū sicut arenā maris: que
pre multitudine numerari nō potest.
Cūq; dormisset ibi nocte illa: separa-
uit de hijs que habebat munera esau
fratri suo: capras ducentas hircos vi-
ginti oues ducētas et arietes viginti:
camelos feras cū pullis suis triginta:
vaccas q̄dragīta et taureos viginti:
asinas viginti: et pullos eaz dixit. Et
misit per manus suos suos singulos
seorsū greges: dixitq; pueris suis. Ac-
cedite me: ⁊ sit spacū inter gregem et
gregē. Et pcepit priori dicēs. Si obui-
uum habueris fratrē meū esau ⁊ interro-
gauerit te cui⁹ es aut quo vadis aut
cui⁹ sunt ista que sequeris: respōdēs.
Serui tui iacob. Munera misit dño
suo esau: ipse quoq; post nos venit.
Similiter iussit mandata sed o ⁊ requa-
ret cūctis q̄ sequebant greges. Dicens.
Eisdem verbis loquimini ad esau cū
inueneris eū: ⁊ addetis. Ipse q̄q; seru⁹
tu⁹ iacob iter nūc insequit. Dixit enī.
Placabo illū muneribus que prediunt:
et postea videbo illū. Forsitan gratia
bitur michi. Precesserūt itaq; munera
ante eū: ipse vero mansit nocte illa in
castris. Cūq; mane surrexisset tulit
duas vxores suas: et totidem famulas
cū vndecim filijs: ⁊ transiuit vadū ia-
boch. Transiuitq;q; omnibus que ad se
pertinebāt: mānsit solus: et ecce vir lu-
tabat cū eo usq; mane. Qui cū videret

q; eū superare nō posset: tetigit neruū
femoris eius: ⁊ statim emarcuit. Dixit
q; ad eū. Dimitte me. Iā enī ascendit
aurora. Ridit. Non dimittā te: nisi
benedixeris michi. Ait ergo. Quod est
nomē tibi: Respōdit. Iacob. At ille:
nequaq; inquit iacob appellabit no-
men tuū: sed israhel. Quia si contra deū
fortis fuisti: quāto magis ora hoīes
pualebis: Interrogauit eū iacob. Dic
michi quo appellaris nomine. Respōdit.
Cur quēris nomen meū q̄ est mira-
bile: Et benedixit ei in eodem loco. Vo-
cauitq; iacob nomē loci illū phanuel
dicens. Vidi dēm facie ad faciem: et
salua facta est anima mea. Ortusq; ē
ei statim sol: postq; transgressus ē pha-
nuel. Ipse vero claudicabat pede. Quā
ob causam non comedunt neruū filij
israhel. qui emarcuit in femore iacob
usq; ī presentem diē: eo q; tetigerit neruū
femoris eius: ⁊ obstupuerit. xxxiij
Eleuans aūt iacob oculos: vidit
venientē esau: ⁊ cū eo ꝗdringenta
viros. Diuisitq; filios lye ⁊ rachel
ambarūq; famulas: ⁊ posuit primaq;
ancillam ⁊ liberos eaz in principio:
lyam vero et filios eius in secō loco:
rachel aūt et ioseph nouissimos. Et
ipse pgrediens adorauit pronus in
terrā septies: donec appropinquāret frater
eius. Currens itaq; esau obuiā fratri
suo amplexat⁹ ē eū: strinxitq; collū
eius ⁊ osculans flebat: leuatisq; oculis
vidit mulieres et parvulos eaz: et ait.
Quid sibi volunt isti: et si ad te pertine-
ant? Ridit. Parvuli sunt: quos do-
nauit michi deus seruo tuo. Et appro-
pinquāns ancille et filij eaz incurua-
ti sunt. Accessit q̄q; lya cū pueris suis:
et cū similiter adorasset: egressui in seph
⁊ rachel adorauerūt. Dixitq; esau. Que
nam sunt iste turme quas obuiā ha-
bui? Ridit. Vt inueniā gratiā coram
dño meo. At ille ait. Habeo plurima
frater mi: sint tua tibi. Dixitq; iacob.
Noli ita obsecro: sed si inueni gratiā
in oculis tuis: accipe munusculū de
manibus meis. Sic enī vidi faciē tuā:
q̄si videritis vultū dei. Esto michi pro-
pitius: ⁊ suscipe benedictionē quā attu-
li tibi: ⁊ quā donauit michi dē⁹: tribu-
tus oīa. Vix frater cōpellente suscipiēs
ait. Gradiamur simul: eoq; loci⁹
iuncta tui. Dixitq; iacob. Noli dñe
mi q; parvulos habēā teneros: ⁊ oues
et boues feras mecū: quas si plus in
ambulando vno laborare: morieētur
una die cuncti greges. Precedat dñs
me⁹ ante seruū suū: ⁊ ego sequar paulā
tim vestigia eī⁹ sicut videro parvu-
los meos posse: donec veniā ad dñm
meū in seyr. Ridit esau. Oro te: ut de
pso qui mecū est: saltē locij remanēāt
vir tue. Non ē inquit necesse: hoc vno
tantū indigeo: ut inueniā gratiam in
cōspectu tuo dñe mi. Reversus ē itaq;
illo die esau iuncte quo venerat ī seyr.
Et iacob venit in sochot: vbi edificata
domo ⁊ tectis tentorijs: apellauit no-
men loci illius sochot id ē tabernacula.
Transiuitq; in salē vrbem sichimorū
que ē in terra chanaan postq; reversus
est de mesopotamia syrie: ⁊ habitauit
iuxta oppidū: emitq; partem agri ī qua
fixerat tabernacula: a filijs emor patris
sichem centū agnis: et erecto ibi altari
invocauit super illud fortissimū deū israel.
Egressa est aūt dina xxxiij
filia lye: vt videret mulieres regio-
nis illius: quā cū vidisset sichem filius
emor heui princeps terre illius: adama-
uit eam: et rapuit: et dormiuit cū illa
vi oppressis virginē. Et cōglutinata

est anima eius cum ea : mirataque deliniuit
blandiciis : et pergens ad eum pran
suum · accipe inquit mihi puellam hanc
coniugem. Quod cum audisset iacob : ab-
sentibus filijs et in patru pecoris occu-
patis · siluit donec rediret. Egressus au-
tem emor patre sichem · ut loqueret ad
iacob · ecce filij eius veniebant de agro :
audito q̃ y acciderat · irati sunt valde
eo q̃ fedam rem operatus esset in israel : et
violata filia iacob · rem illicitam prope-
rasset. Locutus est itaq; emor ad eos.
Sichem filij mei adhesit anima · filie
vestre. Date eam illi vxorem : et iungam
us vicissim connubia. Filias vestras
tradite nobis : et filias nras accipite :
et habitate nobiscum. Terra in potestate
vestra est : exercete negociamini · et possi-
dete eam. Sed et sichem ad patrem et ad
fratres eius ait. Inueniam gratiam coram
vobis : et quecunq; statueritis dabo. Au-
gete dotem · et munera postulate : et liben-
ter tribuam quod petieritis : tantum date mi-
chi puellam hanc vxorem. Responderunt filij
iacob · sichem et patri eius in dolo : loqu-
entes ob stuprum sororis. Non possu-
mus facere quod petitis : nec dare sororem
nostram homini incircumciso : quod illicitum
et nephandum est apud nos. Sed in hoc
valebimus federa. Si volueritis esse si-
miles nri : et circumcisi in vobis omis ma-
sculini sexus : tunc dabimus · et accipiemus
mutua filias vras ac nras · et habita-
bimus vobiscum : erimusq; vnus ipsi. Si
autem circumcidi noluerit · tollemus filiam
nostram et recedemus. Placuit oblata eorum
emor et sichem filio eius : nec distulit ad-
lectus quin fieret quod petebat : expleret.
Amabat enim puellam valde : et erat in-
clinatus in omni domo patris sui. Ingressi
q; porta urbis locum sunt ad pcm.
Vbi illi pacisci sunt : et voluit habitare
nobiscum. Negociemur in terra et exercea-
mus eam : que spaciosa et lata cultoribus in-
diget. Filias eorum accipiemus vxores : et
nras illis dabimus. Vnum e quo differ
tantum bonum. Si circumcidamus masculos
nostros · eium genitis imitabitur : et sub-
stantia eorum et pecora et cuncta q̃ possidet
nostra erunt. Tantum in hoc acquiescamus :
et habitabitis simul · unum efficiamus pplm
Assensum sunt omnes · cuncti circumcisi
mariis. Et ecce die tertio q̃ dolor
minus vulneum dolor est · arripuerunt duo
filij iacob · simeon et leui fres dine gla-
diis · ingressi sunt urbem confidenter :
interfecerunt omnis masculos · emor et
sichem parem necauerunt : tollentes dinam
de domo sichem · sororem suam. Quibus
egressis · inuerunt cetera occisos ceteri filij
iacob · et depopulati sunt urbem in ulti-
onem stupri : oues eorum et armenta · et
asinos · cuncta q; vastantes que in do-
mibus et agris erant : parvulos et
et vxores duxerunt captiuas. Omnibus
preperatis audacter : iacob dixit ad
simeon et leui. Turbastis me : et odio
sum fecistis me chananeis et pherezeis
habitatoribus terre hui? Nos pauci su-
mus : illi congregati poterunt me : et de-
bor ego et domus mea. Cuiusq;
ut scorto abuti debuere sorore nostra?

xxv

Interea locutus est deus ad
iacob. Surge · et ascende bethel · habita
ibi : fac q; altare deo q̃ apparuit tibi :
quando fugiebas esau fratrem tuum. Ia-
cob vero convocata omni domo sua ait.
Abiicite deos alienos qui in medio vri
sunt · et mundamini : ac mutate vestimen-
ta vra. Surgite · ascendamus in bethel :
ut faciam q̃ ibi altare deo · qui exaudi-
uit me · in die tribulationis mee : et fuit
mecum in viaque ego ambulabam.
Ergo dederunt ergo ei omnes
deos alienos q̃ habebant : et inaures

que erant in auribus eorum. At ille infodit
eos subter terebinthum · q̃ est post urbem
sichem. Cumq; profecti essent · terror di
invasit omnes per circuitu ciuitates · et
non sunt ausi persequi recedentes. Venit
igitur iacob luzam · que est in terra chana-
an · cognomento bethel : ipse et omis pplus
cum eo. Edificauitq; ibi altare : et appella-
uit nomen loci illius · domus dei. Ibi enim
apparuit ei deus : cum fugeret fratrem suum.
Eodem tempore mortua est debbora nutrix
rebecce : et sepulta est ad radices bethel
subter quercum : vocatumq; est nomen loci
illius · quercus fletus. Apparuit autem iterum
iacob · postquam reversus est de mesopotha-
mia syrie · et venit in bethel : benedixitq;
ei dicens. Non vocaberis vltra iacob :
sed israhel erit nomen tuum. Et appellauit
eum israel. Dixitq; ei. Ego deus omnipotens.
Cresce · multiplicare : genera et populi
nationum ex te erunt. Reges de lumbis
tuis egredientur : terramq; quam dedi abra-
ham et ysaac · dabo tibi et semini tuo
post te. Et recessit ab eo. Ille vero erexit
nullum lapidem · in loco quo loquus fuerat
ei deus : libans super eum libamina · effun-
dens oleum : vocauitq; nomen loci illius
bethel. Egressus autem inde · venit vero
ut ad mera q̃ ducit effratham. In qua
cum parturiret rachel : ob difficultatem par-
tus puciitari cepit. Dixitq; ei obstetrix.
Noli timere : quia et hunc habebis filium.
Egrediente autem anima pre dolore · et
imminente iam morte · vocauit nomen
filij sui benoni : id est filius doloris
mei. Pater vero appellauit eum beniamin :
id est filius dexere. Mortua ergo rachel
sepulta est in via que ducit effratham :
hic est bethleem. Erexitq; iacob tumulum
super sepulcrum eius. Hic est tumulus monu-
menti rachel · usq; in presentem diem. Egressus
inde · tetendit tabernaculum trans turrem gregis.
Cumq; habitaret in illa regione : abiit
ruben · et dormiuit cum bala concubina
patris sui. Quod illum minime latuit.
Erant autem filij iacob duodecim. Filij
lye : primogenitus ruben · et simeon · et
leui · iudas et yssachar · et zabulon. Filij
rachel : ioseph et beniamin. Filij bale
ancille rachelis : dan et nepthalim. Filij
zelphe ancille lye : gad et aser. Hij sunt
filij iacob : qui nati sunt ei in mesopo-
tamia syrie. Venit etiam ad ysaac pa-
trem suum in mambre ciuitatem arbe-
he · e hebron : in qua peregrinatus e abra-
ham et ysaac. Et completi sunt dies
ysaac centum octoginta annorum : obiitq;
erat mortuus et appositus est ppo
suo · senex et plenus dierum : et sepelierunt
eum esau et iacob filij sui.

xxxvj

Hec autem sunt generationes esau :
ipse e edom. Esau accepit vxores
de filiabus chanaan · ada filiam elom
echi : et oolibama filiam ane filie sebeon
eui. Basamath q̃ filiam ysmahel soro-
rem nabaioth. Peperit aut ada eliphaz.
Basamath genuit rahuel. Oolibama
genuit iehus · et iheloni · et chore. Hij
filij esau · qui nati sunt ei in terra cha-
naan. Tulit autem esau vxores suas
et filios et filias · et omnes animas domus
sue · substantiam et pecora · et cuncta que
habere poterat in terra chanaan · et abiit
in aliam regionem · recessitq; a fratre suo
iacob. Diuites enim erant valde : et simul
habitare non poterant : nec sustinebat
eos terra peregrinationis eorum p multitu-
dinem gregum. Habitauitq; esau in monte
seyr : ipse est edom. Hec autem sunt genera-
tiones esau patris edom in monte seyr :
et hec nomina filiorum eius. Eliphaz filius
ada : vxoris esau. Rahuel q̃ filius ba-
semath vxoris eius. Fuerunt q; eliphaz
filij : teman · omar · sephus · et gathan.

et reuel · et zare · et chore. Erat aũt thamna ꝛ-
bina eliphaz filij eſau: q̃ peperit ei ama-
lech. Hij ſũt filij ade · vxoris eſau. Filij
autẽ rahuel · naath · et zara · ſamma ꝛ
meza. Hij filij bafemath · vxoris eſau.
Iſti quoq; erant filij oolibama filie
ane filij ſebeon · vxoris eſau · quos ge-
nuit ei iehus ꝛ ihelon · ꝛ chore. Hij du-
ces filiorꝫ eſau. Filij eliphaz primoge-
niti eſau: dux theman · dux omar · dux
ſephua · dux reuel · dux chore · dux ga-
than · dux amalech. Hij filij eliphaz ĩ
terra edom: et hij filij ade. Hij quoq;
filij rahuel · filij eſau. Dux naath · dux
zara · dux ſamma · dux meza. Hij au-
tem duces rahuel · in terra edom. Iſti
filij bafemath · vxoris eſau. Hij autem
filij oolibama · vxoris eſau. Dux iehu⁹
dux ihelon · dux chore. Hij duces oli-
bama filie ane · vxoris eſau. Iſti ſunt
filij eſau · ꝛ hij duces eorꝫ: ipe eſt edom.
Iſti ſũt filij ſeyr horei habitatoꝝ terre
lothan · et ſobal · et ſebeon · et anan · et
diſon · et eſer · ꝛ diſan. Hij duces horei
filij ſeyr: in terra edom. Fuerũt autẽ
filij lothan: horei et eman. Erat aũt
ſoror lothan · thamna. Et iſti filij ſo-
bal: aluban et manereth · ꝛ ebal · ſephi
et onan. Et hij filij ſebeon: aiahia et a
nan. Iſte ē anan · qui inuenit aquas
ualidas ĩ ſolitudine: cũ pasceret asinas
ſebeon pris ſui. Habuitq; filiũ diſan:
et filiã oolibama. Et iſti filij diſan:
addam et eſban · ꝛ iethran · ꝛ charan.
Hij q̃ filij eſer: balaannan · ꝛ zeuan · et
achan. Habuit autẽ filios diſan: hu⁹
et aran. Hij duces horeorũ. Dux lo-
than · dux ſobal · dux ſebeon · dux ana
dux diſon · dux eſer · dux diſan. Iſti
duces horeorꝫ: qui imperauerũt ĩ terra
ſeyr. Reges autẽ q̃ regnauerũt in terra
edom · anteqũ haberent regem filij iſrel:
fuerunt hij. Balach filij beor: nomenq;
urbis eius denaba. Mortuus eſt aũt
balach: ꝛ regnauit pro eo iobab filij⁹
zare de boſra. Cũq; mortu⁹ eſſet iobab:
regnauit pro eo huſan · de terra themã-
norꝫ. Hoc q̃ mortuo: regnauit pro eo
adad filij badadi · qui percuſſit madi-
an ĩ regione moab: et nomẽ urbis eⁿ
auith. Cũq; mortu⁹ eſſet adad: regna-
uit pro eo ſemla de maſerecha. Hoc q̃
mortuo: regnauit p eo ſaul de ſtumio
rooboth. Cũq; et hic obiiſſet: ſucceſſit
in regnũ balanan filij achobor. Hoc
quoq; mortuo regnauit pro eo adad:
nomẽq; urbis eius phau. Et appella-
bat vxor eius mezabel filia matreth:
filie mezaab. Hec ergo nomina ducũ
eſau · in cognationibus · ꝛ locis · ꝛ vora-
bulis ſuis · dux themna · dux aluba
dux ietheth · dux oolibama · dux ela
dux phinon · dux reuel · dux themã
dux mabſar · dux magdiel · dux hirã.
Hij duces edom habitantes in terra
impij ſui: ipe eſt eſau pater idumeorꝫ.

XXXVI

Habitauit autẽ iacob in terra chana
an · in qua pater ſuus peregrinatus eſt:
ꝛ hec ſũt generationes eⁿ. XXXVII
Ioſeph cũ ſederet eſſet ãnorũ: pascebat
gregem cum fratribus ſuis · adhuc puer.
Et erat cũ filijs bale et zelpe vxor pris
ſui: accuſabantq; fres ſuos apud pren-
cipem peſſimo. Iſrahel autẽ diligebat
ioſeph ſup omnes filios ſuos: eo
q̃ in ſenectute genuiſſet eum. Fecitq; ei
tunicã polimitã. Videntes autẽ fres
eⁿ. q̃ a patre plus cunctis filijs ama-
retur · odirant eũ: nec poterãt ei quintq;
pacifice loqui. Accidit quoq; · vt uiũ
ſomniũ referret fratribus ſuis: q̃ causa
maioris odij ſeminariũ fuit. Dixitq;
ioſeph fratribus ſuis. Audite ſomniũ
meũ q̃ vidi. Putabam nos colligere

manipulos in agro: ꝛ ſtl conſurgere
manipulũ meũ ꝛ ſtare: vr̃oſq; manipulos circũſtantes adorare manipu-
lum meũ. Ridetũt fres ei⁹. Numquid rex
noſter eis: aut ſubiicientur ditioni nr̃e?
Hec ergo causa ſomniorꝫ atq; ſermo-
num: invidie ꝛ odij fomitẽ miniſtra-
uit. Aliud q̃ vidit ſomniũ: q̃d narrã
fratribus ait. Vidi p ſomniũ: ſtl ſolem
et lunã · ꝛ ſtellas undecim adorare me.
Vdi cũ pre ſuo ꝛ fratribus reuiſſet: in-
crepauit eũ pater ſuus · et dixit. Quid
ſibi vult hoc ſomniũ q̃d vidiſti? Nũ
ego ꝛ mater mea ꝛ fres tui adorabimꝰ
te ſup terrã? Inuidebãt ei igit fres ſui:
pater uero rem tacitꝰ ꝛeuolutabat. Cũq;
fratres illⁿ in paſcendis gregibus pris
moramẽ in ſichem: dixit ad eum iſrl.
Fratres tui paſcunt oues ĩ ſichimis:
veni mittam te ad eos. Quo rũdens
preſto ſum: ait. Vade ꝛ vide ſi cuncta
proſpera ſint erga fres tuos · ꝛ pecora:
et renũcia michi quid agat. Miſſus
de valle hebron: venit ĩ ſichem. Inue-
nitq; eũ vir errantẽ in agro: et interro-
gauit q̃d quereret. At ille rũdit. Fres
meos quero. Indica michi ubi paſcãt
greges. Dixitq; ei vir. Receſſerũt de hc
loco iſto. Audiui aũt eos dicentes. Eã-
mus ĩ dothaim. Perrexit itaq; ioſeph
poſt fratres ſuos: ꝛ inuenit eos ĩ dothaim.
Qui cũ vidiſſent eũ procul: anteqũ acce-
deret ad eos cogitauerũt illũ occidere:
et mutuo loquebant. Ecce ſomniator
venit. Venite occidamꝰ eũ: ꝛ mittamꝰ
in ſtternã veterem: dicemuſq; fera peſſi-
ma devorauit eũ: ꝛ nunc apparebit q̃d
illi profuerint ſomnia ſua. Audiens au-
tem hec ruben nitebatur liberare eũ de
manibus eorꝫ: et dicebat. Non interfi-
cimus animã eⁿ. nec effundamꝰ ſangui-
nem: ſed pijcite eũ in ſtternã veterem q̃
eſt in ſolitudine: manuſq; vr̃as cuate
innocias. Hoc aũt dicebat volens
eripere eũ de manibus eorꝫ: ꝛ reddere pri
ſuo. Confeſtim igit ut peruenit ad fres
ſuos · nudauerũt eũ tunica talari ꝛ po-
linita: miſerũtq; eũ in ſtternã veterẽ:
que non habebat aquã. Et ſedentes
ut comederent panẽ · viderũt iſmahelita
viatores venire de galaad: ꝛ camelos eorꝫ portãtes aromata ꝛ reſinã · et
tracen in egiptum. Dixit ergo iudas
fratribus ſuis. Quid nobis prodeſt ſi
occidimꝰ fratẽ nr̃m: ꝛ celauerimꝰ ſanguinem ipius? Melius eſt ut venũdetur
iſmahelitis: ꝛ manꝰ nr̃e nõ polluant.
Frater enĩ ꝛ caro nr̃a eſt. Acquieuerũt
fres ſermonibus illⁿ · ꝛ pertrãſeũtes madianitis negotiatorib⁹ · extrahẽtes eũ de
ſtternã vendiderũt eũ iſmahelitis viginti argenteis: q̃ duxerũt eũ ĩ egiptũ.
Reuerſusq; ruben ad ſtternã nõ inuenit puerũ: ꝛ ſciſſis veſtibus · pgens ad
fratres ſuos ait. Puer nõ comparet:
ꝛ ego quo ibo? Tulerũt aũt tunicã eⁿ
et ĩ ſanguinẽ hedi q̃dã tinxerũt vnxe-
runt: mittentes qui ferrent ad patrem et
dicerent. Hãc inuenimꝰ: vide vtrũ tunica filij tui ſit an non. Quã cũ cognouiſſet pater ait. Tunica filij mei ē. Fera
peſſima comedit eũ: bestia devorauit
ioſeph. Sciſſiſq; veſtibus induꝰ ē cilicio: lugens filiũ ſuũ multo tpe. Congregatis aũt rũctis liberis eⁿ ut leniret
dolore pris: noluit ꝛſolationẽ accipere
ſed ait. Deſcendã ad filiũ meũ lugens
in infernum. Et illo perſeuerãte in fle-
tu: madianite vendiderunt ioſeph in
egipto · phuſifari eunucho pharaonis
magiſtro militum. XXXVIII
Eodem tempore deſcendẽs iudas a
fratribus ſuis · diuertit ad virũ
odollamitem nomĩe hiram: viditq; ibi

filiam hois chananei·vocabulo·fur.
Et accepta vxore ingressus ē ad eam.
Que concepit ⁊ peperit filiū: ⁊ vocauit
nomē eius her. Rursūq; cōcepto ferū
nauit filiū vocauit onan. Iterūq; cū pe
perit: quē appellauit sela. Quo nato:
parere ultra cessauit. Dedit aūt iudas
vxorē primogenito suo her nōie tha
mar. Fuit quoq; her primogenit⁹ inde
requā in aspectu dñi: ⁊ ideo ab eo occi
sus est. Dixit ergo iudas ad onan fi
lium suū. Ingredere ad vxorē fratris tui·et
sociare illi: ut suscites semen fratri tuo.
Ille sciēs nō nasci sibi filios·incrēpes
ad vxorē fratris sui·sanē fundebat i terrā:
ne libri fratris nōie nascerentur. Et idcirco
percussit eū dñs: eo q rem detestabilem
fecerat. Quādoq; dixit iudas thamar·
nurui sue. Esto vidua i domo patris
tui: donec crescat sela filius meus. Timebat enim: ne ⁊ ipse moreret sicut fratres
eius. Que abijt: et habitauit in domo
patris sui. Cumq; autē multos an
nos: mortua ē filia·vxor iude. Qui post
luctū·solamine suscepta ascendebat ad
tonsores ouium suarū: ipse ⁊ hiras opi
lio gregis odollamita in thamnas.
Nunciatūq; ē thamar·q socer illius
ascenderet i thamnas: ad tondendas
oues. Que depositis viduitatis vesti
bus·assūpsit tectū: et mutato habi
tu sedit i biuio itineris qd ducit tham
nam·eo q crescisset sela·et non eū acce
pisset maritū. Quā cū vidisset iudas:
suspicat⁹ ē esse meretricē. Operuerat enim
vultū suū ne agnosceret. Ingrediensq;
ad eā·ait. Dimitte me ut coeam tecū.
Nesciebat enim q nur⁹ sua esset. Qua
respōdit·qd dabis mihi ut mercaris
concubitu meū·dixit. Mittā tibi hedū
de gregibus. Rursūq; illa dixerat·pati ar
quod vis·si dederis michi arrobonē
donec mittas quod pollicetis: ait iu
das. Quid tibi vis ꝑ arrobone dari?
Respōdit. Annulū tuū·⁊ armillā·et ba
culū quē manu tenes. Ad unū igitur
coitū mulier concepit·⁊ surgēs abijt: depo
sitoq; habitu quē sūpserat: indutā est
viduitatis vestibus. Misit aūt iudas
hedū per pastorē suū odollamitem: ut
reciperet pignus qd dederat mulieri. Qui
cū nō inuenisset eā: nūciauit hoīes
loci illius. Vbi est mulier que sedebat
in biuio? Respōdentibus cūctis nō fuit
in loco isto meretrix: cūsus ē ad iudā
et dixit ei. Non inueni eā. Hēc ⁊ hoīes
loci illi⁹ dixerūt michi: nūq; fedisse ibi
scortū. Ait iudas. Habeat sibi. Ecce
mendacij arguere nos nō potest. Ego
misi hedū quē promiserā. Et tu nō inue
nisti eam. Ecce aūt post tres menses
nūciauerūt iude dicentes. Fornicata
est thamar nurus tua: ⁊ videtur vtq;
illi⁹ intumescere. Dixitq; iudas. Pro
ducite eam ut comburat̄. Que cū du
ceretur ad penam. Misit ad socrū suū
dicens. De viro cui⁹ hec sunt concepi.
Cognosce cui⁹ sit anulus·et armilla
⁊ baculus. Qui agnitis muneribus ait.
Iustior me ē: quia nō tradidi eā sela
filio meo. Tamē ultra nō cognouit
eam. Iustāe aūt partu·apparuerunt
gemini in utero: atq; in ipa effusione
infantiū vn⁹ ꝑtulit manū: in qua ob
tenta ligauit coccinū dicens. Iste egre
diet prior. Illo vero retrahēte manū:
egressus ē alter. Dixitq; mulier. Quare
diuisa est ꝑ maceria? Et ob hanc
causam vocauit nomen eius phares.
Postea egressus ē frater ei⁹·in cui⁹ ma
nu erat coccinū: quē appellauit zaram.

Igitur ioseph ductus est. xxxix.
in egiptū: emitq; eū phuntiar eunuch⁹
pharaonis·princeps exercitus sui·vir

egiptius de manu ysmahelitarū: a q̄ibus
ꝑductus erat. Fuitq; dñs cū eo: et erat
vir ē cūctis ꝓsperē agēs. Habitauitq;
in domo dñi sui: qui optime nouerat
dñm esse cū eo: et oīa que gereret ab eo
dirigi ē manu illi⁹. Inueniq; ioseph
gratiā coram dño suo: ⁊ ministrabat
ei. A quo ꝓpositus omnibus guberna
bat cecidit sibi domū: ⁊ omnia q̄ue
ei tradita fuerāt. Benedixitq; dñs do
mui egiptij ꝓter ioseph: ⁊ multiplica
uit tam ēdibus q̄ in agris cūctam
ei⁹ sūbstantiā. Nec quicq̄ aliud nouer
at: nisi panē quo vescebat̄. Erat aūt
ioseph pulcra facie: et decorus aspectu.
Post multos itaq; dies · iniecit dña
oculos suos in ioseph: et ait. Dormi
mecū. Qui nequaq̄ acquiescens opti
mo hero: dixit ad eā. Ecce dñs meus
omnibus michi traditis·ignorat qd
habeat in domo sua: nec quicq̄ ē qd
non sit in mea potestate · uel nō tradi
dit michi: preter te que vxor eius es.
Quō ergo possū hoc malū facere: ⁊ pec
care i dēm meū? Hēmsermodi ūbis ꝑ
singulos dies loquebat̄: et mulier mo
lesta erat adolescenti: et ille recusabat
stupri. Accidit aūt quadā die ut in
trare ioseph domū·et opercis quippiā
abiq; arbitris faceret: ⁊ illa apprehensa
laccia vestimenti eius diceret. Dormi
mecū. Qui relicto i manu eius pallio
fugit: egressus ē foras. Cūq; vidisset
mulier vestem in manibus suis·⁊ se esse
contempta: vocauit ad se hoīes domⁿ
sui: et ait ad eos. En introduxit virū
hebreū: ut illuderet nobis. Ingressus
est ad me: ut coiret mecū. Cumq; ego
succlamasson·⁊ audisset vocem meā:
reliquit pallū qd tenebam: ⁊ fugit fo
ras. In argumentū ergo fidei · retentū
pallū ostendit marito reūtem domū.
et ait. Ingressus ē ad me seruus hebre⁹.
quē adduxisti: ut illuderet michi. Cūq;
audisset me clamare: reliquit pallū
qd tenebam·⁊ fugit foras. Hēc audi
ris dñs·et nimiū credulus verbis con
iugis · iratus est valde: tradidit q̄q; io
seph in carcerem ubi vincti regis custo
diebant̄: ⁊ erat ibi clausus. Fuit aūt
dñs cū ioseph et misericors est illi⁹: ⁊ de
dit ei gratiā in conspectu principis car
ceris. Qui tradidit in manu illi⁹ uinc
tos vinctos qui i custodia tenebat̄:
et quidquid fiebat·sub ipo erat: nec no
uerat aliquid · cūctis ei credens. Dñs
enim erat cū illo: ⁊ oīa opera eⁿ dirigebat.

Hīs itaq; gestis: accidit ut xxxx.
peccarē duo eunuchi · pincerna
regis egipti et pistor·dño suo. Iratusq;
contra eos pharao·nam alter pin
cernis ꝑerat·alter pistoribus: misit eos
in carcerem principis militū · in quo
erat vinctus ⁊ ioseph. Et custos carce
ris tradidit eos ioseph: q̄ et ministra
bat eis. Aliquantulū tpis fluxerat: et illi
in custodia tenebant̄. Videritq; auto
somniū nocte una: iuxta interptationē
congruā sibi. Id quos cū mane
isset ioseph mane·⁊ vidisset eos triste⁹
fatigatos? e dicens. Cur tristior ē hodie
solito facies vestra? Qui respondērūt.
Somniū vidimus: et non est qui inter
pretur nobis. Dixitq; ad eos ioseph.
Nūquid nō dei ē interptatio? Referte
michi quid videristis. Narrauit prior
ꝓpositus pincernarū·somniū suū. Vi
debam coram me vitem in qua erant
tres ꝑpagines tescere paulatim ⁊ gem
mas: ⁊ post flores vuas maturescere:
relisq;tq; pharaonis in manu mea.
Tuli ergo vuas ⁊ expressi i calicem quē
tenebam: ⁊ tradidi poculū pharaoni.
Respondit ioseph. Hec est interpratio

somnij. Tres propagines · tres adhuc
dies sunt · post quos recordabit pha-
rao ministerij tui · et restituet te in gra-
dum pristinū : dabisq; ei calice iuxta
officiū suū : sicut ante facere solebas.
Tantū memento mei cū tibi bene fuerit :
et facies mecū misericordiam ut suggeras
pharaoni ut educat me de isto carcere
quia furtim sublatus sum de terra he-
breorū : z hic innocens in lacū missus
sum. Videns pistor magister · q̃ pru-
denter somnū dissoluisset · ait. Et ego
vidi somniū · q̃ tria canistra farine
haberem sup̃ caput meū : et in uno ca-
nistro q̃d erat excelsius · portare me pu-
tabam omnes cibos qui fiūt arte pistō-
ria : aviesq; comedere de eo. Respondit
ioseph. Hec ē interpretatio somnij. Tria
canistra · tres adhuc dies sunt post
quos auferet pharao caput tuum : ac
suspendet te in cruce : z lacerabūt volu-
cres carnes tuas. Exinde dies tertius
natalis pharaonis erat. Qui faciens
grande cōuiuiū pueris suis recordat
est inter epulas magistri pincernarū z
pistorū principis : restituensq; alteri in locū
suū · ut porrigeret ei poculū · alteri suspē-
dit in patibulo : ut cōfectoris veritas
probaret. Et tamē successoribus pro-
fuit pincernarū oblitus ē interpretis sui.

Post duos annos vidit pharao somniū. Putabat se sta-
re sup̃ fluuiū : de quo ascendebāt septē
boues pulcre et crasse nimis : et pasce-
bantur in locis palustribus. Alii q̃q; septē
emergebāt de flumine fede consectes
macie : z pascebant i ipa annis ripa :
i loco ubertatis viridis : deuorauerūt
q; eas quas mira species · z habitudo
corporis erat. Expergeq̃ pharao rursū
dormiuit : z vidit alterū somniū. Septē
spice pullulabāt in culmo uno · plene
atq; formose : alie q̃q; totidē spice tenues
z pruste vredine orientur : deuoran-
tes omnē priorū pulcritudinē. Expe-
lans pharao post quietē z facto mane
tumore pertesus misit ad omnes cōsecra-
tos egipti · cūctosq; sapientes : et accersi-
tis narrauit somniū : nec erat q̃ inter-
pretaret. Tunc demū reminiscens ma-
gister pincernarū ait. Cōfitor peccatū
meū. Iratus rex fratris suis · me et ma-
gistrū pistorū recludi iussit in carcere
principis militū : ubi una nocte vterq;
vidimus somniū. Plagū futurorū. Erat
ibi puer hebreus · ipsius ducis militū
fatuus : cui narrantes somnia · audi-
uimus quidq̃d postea res phauit euentus.
Ego rei redditus sum officio meo : z ille
suspensus ē in cruce. Protinus ad regis
imperiū · eductū de carcere ioseph tonsus
dederunt : ac veste mutata obtulerunt ei.
Cui ille ait. Vidi somnia · nec est qui
edisserat : que audiui et sapientissime
conicere. Cūdit ioseph. Absq; me deus
rēdebit · phrea pharaoni. Narrauit
ergo pharao que viderat. Putabam
me stare sup̃ ripam fluminis : et septē
boues de aqua conscendere · pulcras
nimis z obesis carnibus : que in pastu
paludis vireta carpebāt. Et ecce has
sequebantur alie septem boues intantū
deformes z macilēte : ut nūq̃ tales in
terra egipti viderim. Qui deuoratis et
cōsumptis prioribus · nullū satietatis
edere vestigiū : sed simili macie z squa-
lore torpebāt. Expergilās · rursus sopo-
re depressus vidi somniū. Septē spice
pullulabāt in culmo uno · plene atq;
pulcerrime. Alie q̃q; septem tenues z pu-
ste vredine · corruptē z stipula : que
priorū pulcritudinem deuorauerunt.
Narraui dictis somniū : z nemo ē
qui edisserat. Cūdit ioseph. Somniū

regis · unū est. Quē facturus est deus
ostendit pharaoni. Septē boues pul-
cre · z septem spice plene · septē vberatis
anni sunt : randēq; unū somniū cōpre-
hendunt. Septē q̃q; boues tenues atq;
macilente que ascenderunt post eas · z
septem spice tenues · z vento vrente per-
uste · septem anni venturi sunt famis :
qui hoc ordine cōplebūtur. Ecce septē
anni venient fertilitatis magne i uni-
uersa terra egipti : quos sequetur septē
anni alij tante sterilitatis : ut oblivio
ni tradatur omnis terra abundantia.
Consumpta ē enī fames omnē terrā :
et vberatis magnitudinem pdiura
est inopie magnitudo. Nō autē vidi
te scilicet · ad randē rei ptinens somni-
um · frumentis indicū ē : eo q̃ stat fer-
mo dei · z vtrobiq; impleat. Nūc ergo
prouideat rex virū sapiētē et industri-
um et pōnat eū terre egipti : q̃ constituat
ipsilos p cūctas regiones · et quinta
partem fructuū per septem ānos fertili-
tatis qui iam nūc futuri sunt · aggeret
in horrea : z omne frumentū sub pha-
raonis potestate condatur : fructusq;
in vrbibus · z parce future septē annoꝝ
fame · que oppressura est egiptū : z non
obsumet terra inopia. Placuit pharao
consilio : z cūctis ministris eius. Locu-
tusq; ad eos. Num inuenire poterimus
talem virū qui spiritu dei plenus sit.
Dixit ergo ad ioseph. Quia ostendit
tibi deus oia que locutus es · nūquid
sapiētiorem et similē tui inuenire po-
tero : Eris sup̃ domū meā : et ad tui
oris imperiū cunctus pplus obedient. Vno
tantū regni solio precedam te. Dixitq;
rursū pharao ad ioseph. Ecce cōstitui
te sup̃ uniūsam terram egipti. Tulitq;
anulū de manu sua z dedit eū in ma-
nu eius : vestiuitq; eū stola bissina :
et collo circumdedit auream circūposuit.
Fecitq; eū ascendere sup̃ currū suū secū
clamāte preone : ut omnes coram eo
genu flecterent : et prepositū esse sentirent
universe terre egipti. Dixit quoq; rex
egipti ad ioseph. Ego sum pharao.
Absq; tuo imperio nō mouebit quisq;
manū aut pedem in omni terra egipti.
Vocitq; nomē eius : et vocauit eum
lingua egiptiaca · saluatorem mundi.
Deditq; illi vxorē : asenech filiā phuti-
faris sacerdotis eliopoleos. Egressus
ē itaq; ioseph ad terrā egipti. Triginta
annoꝝ erat · quādo stetit in conspectu
regis pharaonis · et circuiuit omnes
regiones egipti. Venitq; fertilitas se-
pem annoꝝ : z in manipulos redacte
segetes congregate sunt in horrea egipti.
Omnis etiā frugū abundātia · in sin-
gulis vrbibus cōdita est. Tantaq; fuit
abundātia tritici · ut arene maris co-
equaretur : et copia mensurā excederet.
Natiq; sūt ioseph filij duo antequā ve-
nirent fames : quos peperit ei asenech
filia phutifaris sacerdotis eliopoleos.
Vocauitq; nomen primogeniti ma-
nasses · dicens. Obliuisci me fecit deus
oīm laborū meoꝝ : z domus pris mei.
Nomē q̃q; secūdi appellauit effraim dicēs.
Crescere me fecit deus in terra paupe-
ris mei. Igit transactis septē vberatis
annis qui fuerant in egipto : ceperunt
venire septē anni inopie · quos pdixe-
rat ioseph : et in universo orbe fames
pualuit. In cuncta etiā terra egipti · fa-
mes erat. Qua eliminēte · clamauit pplus
ad pharaonē · alimenta petens. Qui-
bus ille rēdit. Ite ad ioseph : et q̃d ipse
vobis dixerit facite. Crescebat autē
quotidie fames i omni terra : aperuitq;
ioseph vniuersa horrea : et vendebat
egiptijs. Nā et illos oppresserat fames.

Ñnsq; quinque uenebat ī egipto: ut
ueneret eis cas: ⁊ malū inopie tpe carēt.
Audies autem iacob q̄ xxxij
alimenta uenderētur in egipto:
dixit filijs suis. Quare negligimi?
Audimi q̄ triticū uenūdetur in egipto.
Descendite: et emite nobis necessaria:
ut possimus uiuere: ⁊ non ꝺsumamur
inopia. Descenderūt igit fres ioseph
decem: ut emerent frumenta in egipto:
beniamin dimisit a iacob: qui
dixerat fratribus eius ne forte in itinere
quicq; patiat mali: ingressi sunt terrā
egipti: cū alijs q̄ pergebāt ad emendū.
Erat aūt fames in terra chanaan: et
ioseph erat princeps i terra egipti: atq;
ad eos uenū frumenta ꝑtis uendebant.
Cumq; adorassent eum fratres sui: et
agnouisset eos: quasi ad alienos du-
rius loquebat: interrogās eos. Unde
uenistis? Qui rñdēūt: de terra chanaā:
ut emam? victui necessaria. Et tamen
fres ipē cognoscens: nō est cognit? ab
eis. Recordatusq; somniorū q̄ aliquāto
uiderat: ait ad eos. Exploratores estis:
ut uideatis infirmiora terre uenistis.
Qui dixerūt. Nō ē ita dūe: sed serui tui
uenerūt ut emerent cibos. Omnes filij
unius uiri sum?. Pacifici uenimus: nec
quicq; famuli tui machinantur mali.
Quibus ille rñdit. Aliter ē. Immunita
terre hus? ꝺsiderare uenistis. At illi dixe-
runt. Duodecim uiginti fres serui tui
sum?: filij uiri unī? in terra chanaan.
Minim? cū patre nro ē: alī? nō est sup.
Hoc ē ait: q̄ locut? sū. Exploratores
estis. Iam nūc experimentū uōr capiā.
Per salutē pharaonis nō egredieminī
hinc: donec veniat frat uester minim?.
Mittite ex vobis unū et adducat fr̄:
vos aūt eritis in vinculis: donec pro-
bentur que dixistis: utrū vera an falsa
sint. Alioquin p salutem pharaonis
exploratores estis. Tradidit ergo illos
custodie tribus diebus. Die aūt tertio
eductus de carcere ait. Facite quē dixi
et viuetis. Deū enī timeo. Si pacifici
estis: frater vester unus ligetur carcere: vos
aūt abite: et ferte frumenta q̄ emistis
in domos vras: ⁊ fratrē uōr minimū
ad me adducite: ut possim vros pha-
re ꝓnones: et nō moriamini. Fecerūt
ut dixerat: et locuti sunt ad invicem.
Merito hec patim?: quia peccauim?
in fratrem uōr videbat ēgustias anime
illi? nū deprecāt nos: ⁊ nō audiuim?:
idcirco venit sup nos ista tribulatio.
Et quibus mnus ruben ait. Nūquid nō
dixi vobis: nolite peccare in puerū: et
non audistis me? En sanguis eius
requirit. Metebantur enī vt intelligerent
ioseph: eo q̄ interpētem loquerē ad
eos. Auertiq; se pariter: ⁊ fleuit: ⁊ re-
uersus locut? ē ad eos: tollensq; sime-
onem: ⁊ ligans illis spectantibus. Iussitq;
mimistis ut implerent saccos eor tri-
tico: ⁊ reponerent pecunias singlor in
sacculis suis: datis supra ꝑ cibariis in
via. Qui fecerūt ita. At illi portantes
frumēta in asinis suis: pfecti sūt. Aperto
q̄ vn? sacco: ut daret iumento pabulū
in diūsorio: contemplat? pecunia in ore
sacculi: dixit fratribus suis. Reddita est
mihi pecunia. En habet in sacco. Et
obstupefacti turbatiq; mutuo dixerūt.
Quid nam ē hoc q̄d fecit nobis de?
Venerūq; ad iacob patrē suū in terra
chanaan: ⁊ narrauerūt ei cūcta que acci-
dissent sibi dicentes. Locutus ē nobis
dūs terre dure: ⁊ putauit nos explora-
tores esse puincie. Cui rñdim?. Paci-
fici sum?: nec vllas molim? insidias.
Duodecim fratres vno patre geniti su-
mus: vn? nō est sup: minim? cū patre

nro est in terra chanaan. Qui ait no-
bis. Sic ꝓbabo q̄ pacifici estis. Fratrē
vestrū unū dimittite apud me: et riba-
ria domūs vestrīs necessaria sumite: ⁊
abite. Fratrēq; vōr minimū adducite
ad me: ut sciam q̄ nō sitis exploratores:
et istū qui tenet in vinculis recipere
possitis: ac deinceps q̄ vultis emendi
habeatis licentiā. Hijs dictis: cum fru-
menta effundēret: singuli reperēūr i ore
saccos ligatas pecuias: exterritisq; si-
mul omnibus. dixit pater iacob. Absq;
liberis me esse fecistis. Ioseph nō ē sup:
simeon tenet in vinculis: ⁊ beniamin
auferetis. In me hec oia mala recide-
runt. Cui rñdit ruben. Duos filios
meos interfice: si nō reduxero illū tibi.
Trade illū in manu mea: ⁊ ego eū tibi
restituā. At ille: non descendet inquit
filius meus vobiscū. Frater eius mortu?
est: et ipse solus remansit. Si quid ei
aduersitatis acciderit in terra ad quā
pergitis: deducetis canos meos cum
dolore ad inferos. xxxiij
Interim fames gravis terram urbanorum
premebat: consumptisq; cibis quos de
egipto detulerāt dixit iacob ad filios
suos. Revertimini: et emite nobis pau-
cillum cibarij. Rñdit iudas. Denūcia-
uit nobis vir ille sub attestatione iu-
rāndi: dicens. Non videbitis faciem
meam: nisi fratrem vestrū minimū ad-
duxeritis vobiscū. Si ergo vis eū mit-
tere vobiscū: pgem? pariter ⁊ emem?
tibi necessaria: si aūt nō vis: nō ibim?.
Vir mihi sepe dixit: ꝓmisit nobis
dicens. Non videbitis faciem meā
absq; fratre vōr minimo. Dixit eis isra-
hel. In mea hoc fecistis miseria: ut in-
dicaretis ei ⁊ aliū habere vos fratrem. At
illi rñdūt. Interrogauit nos homo
per ordinem nostrī pgenium: si pater
viueret: si haberem? fratrem. Et nos rñdi-
mus ei ꝑ sequētem: interra id quod fuerat
sciscitat?. Nūquid fiere poteramus q̄
dicturus esset: adducite fratrem vōrum vo-
biscū. Iudas q̄q; dixit patri suo. Mitte
puerū mecū ut pficiscam? ⁊ possim?
viuere: ne moriamur nos ⁊ parvuli nri.
Ego suscipio puerū: de manu mea re-
quire illū. Nisi reduxero et reddidero eū
tibi: ero peccī reus ī omni tpe. Si nō
mercēsisset dilatio iam vice altera ve-
nissem?. Igit ille pater eor: dixit ad eos.
Si sic necesse est: facite q̄d vultis. Su-
mite de optimis terre fructibus in vasis
vōrs: ⁊ deferte viro munera: modicū re-
sine ⁊ mellis: et storacis ⁊ stacies: ⁊ the-
rebinti: ⁊ amigdalas. Pecuniāq; du-
plicem ferte vobiscū: ⁊ illam quā mue-
nistis i saccis reportate: ne forte error
factū sit. Sed ⁊ fratrem vestrū tollite: ⁊ ite
ad virū. Deus aūt meus omnipotēs
faciat vobis eū placabilē: et remittat
vobiscū fratrem vōrum q̄ tenet i vinculis:
et hūc beniamin. Ego aūt sī orbat?
absq; liberis ero. Tulerūt ergo viri mu-
nera et pecuniā duplicē et beniamin:
descendēūtq; in egiptū: ⁊ stetērūt coram
ioseph. Quos cū ille vidisset et benia-
min simul: ꝓcepit dispensatori domus
suē dicens. Introduc viros domū: et
occide victimas: et instrue omnia: quī
hodie mecū sunt comesturi in meridie.
Fecit ille q̄d sibi fuerat imperatū: ⁊ in-
troduxit viros domū. Iplisq; exterriti
dixerūt mutuo. Propter pecuniā quā
retulim? pri? i saccis nōs: introducti
sum?: ut diuoluat in nos calumniā:
et videatur subiciat seruitui: ⁊ nos et
asinos nros. Quāobrem in iplis fo-
ribus accedentes ad dispensatorē lo-
qui sunt. Oram? dūe ut audias nos.
Iam āte descendim?: ut emerem? cibos:

quibꝫ emptis · cū venissemus ad diuer-
sorū · aperuimꝰ saccos nrōs · ⁊ inuenimus pecuniā in ore saccoꝝ : quā nūc
reddim pondere reportauimꝰ . Sed et
aliud attulimꝰ argentū : ut emamꝰ ꝗ
nobis necessaria sunt. Non est in nra
cōscientia : quis posuerit eā in marsu-
pijs nrīs. At ille rūdit . Pax vobiscū:
nolite timere. Deus vester et deus pris
vestri · dedit vobis thesauros i saccis
vestris. Nam pecuniā quam dedistis
mihi : pharam ego exibo. Eduxitq;
ad eos simeon. Et introduxit domui
attulit aquā: ⁊ lauerunt pedes suos:
deditq; pabulū asinis eoꝝ . Illi vero
parabant munera : donec ingrederet
ioseph meridie . Audierant enī q; ibi
comedturi essent panē. Igit ingressus
est ioseph domū suam: obtulerūtq; ei
munera · tenētes i manibꝫ suis : ⁊ ado-
rauerūt proni in terrā. At ille denuō
salutans eos: interrogauit eos dicens.
Sanusne ē pater vester senex : de quo
dixeratis mihi ? Adhuc viuit? Qui
rūderūt. Salues est · famulus tuꝰ pater
noster. Adhuc viuit. Et inclinantes ad-
orauerunt eū. Attollens autē ioseph
oculos : vidit beniamin fratē suū vtri-
num: ⁊ ait. Iste ē frater vester parvuꝰ:
de quo dixeratis mihi ? Et rursū. Deꝰ
inquit misereat tui fili mi. Festinauit
q; i domū · quia cōmota fuerat visera
eiꝰ sup fratre suo : et erūpebāt lacrime:
⁊ intrauitis tabiculū fleuit. Cumq;
loca facie egressus · continuit se : et ait.
Ponite panes. Quibꝫ appositis · seꝰ-
sum ioseph · et seꝰsū fratribꝫ · egyptijs
quoq; qui vescebātur simul seꝰsū : illi
vero est cū egyptijs comedere eū hebreꝰ.
et ꝗ aliū putant huiusmodi cōsui-
uium : sedebāt coram eo · pmogenito secū
primogenita suā · ⁊ minꝰ iuxta ætatē
suā. Et mirabant nimis: sūptis pari-
bus ēs ab eo acceperāt. Maiorq; pars
venit beniamin : ita ut quinq; partibꝫ
egederet. Bibēūtq; ⁊ inebriati sūt cū eo.

Precepit autem ioseph XXXVIII
dispensatori domus suē · dicēs.
Imple saccos eorū frumento quātum
possūt rapere : ⁊ pone pecuniā singlorū
in sūmitate sacci . Ciphum autē meū
argentū · ⁊ pretiū qd dedit tritici: pone
in ore sacci iuniores. Factūq; ē ita. Et
orto mane · dimissi sūt cū asinis suis.
Iamq; urbem egressi: ⁊ pcesserāt pau-
lulū . Tūc ioseph accersito dispensatore
domꝰ ait. Surge inquit et pseqere vi-
ros : et apphensis dicito. Quare redi-
distis malū p bono : Ciphus quē fu-
rati estis : ipse ē in quo bibit dūs meꝰ ⁊
in quo auguriari solet. Pessima res
fecistis. Fecit ille ut iusserat: et apphen-
sis per ordinē locuꝰ est . Qui inuenti.
Quare sic loquit dūs noster : ut seruꝰ
tui tantū flagitiꝰ cōmiserint ? Pecuni-
am quā inuenimꝰ in sūmitate saccoꝝ:
reportauimꝰ ad te de terra chanaan.
Et quomō obsequēs ē · ut furari suspi-
de domo dūi tui aurū vel argentum ?
Apud quēcūq; fuerit inuentū huiꝰ
eoꝝ qd ēris moriatur : ⁊ nos erimꝰ
seruꝰ dūi mei. Qui dixit eis . Fiat iuxta
vram sententiā. Apud quēcūq; fuerit
inuentū · ipse sit seruꝰ meꝰ : vos autem
eritis innocui. Festinato deponentes
in terram saccos: aperuerūt singuli.
Quos scrutatus · incipiens a maiore
usq; ad minimū : inuenit ciphum in
sacco beniamin. At illi scissis vestibꝫ
onerātisq; rursū asinis · reuersi sunt in
opidū : primusq; iudas cū fratribꝫ in-
gressus ē ad ioseph. Recdū eui de loco
abierat. Onūsq; autē eū parere i terrā
corruerūt. Quibꝫ ille ait. Cur sic agere

voluistis ? An ignoratis q; non sit
similis mei i auguriādi scientia ? Cui
iudas . Quid rūdimus inquit dūo
meo · uel quid loqmur ? aut iuste pote-
rimꝰ obtrudere : Deus inuenit iniqta-
tem seruoꝝ nrōꝝ . Ecce omēs seruī sumꝰ
dūi mei : ⁊ nos et apud quē inuentus
ē ciphus . Rūdit ioseph. Absit a me:
ut sic agam. Qui furatus ē ciphū ipse
sit seruus meus : vos autē abite liberi
ad prēm vestrū. Accedens autē ꝓpius
iudas · confidenter ait. Oro dūt audi
me: ut loqtur seruus nꝰ verbū i aurib
tuis : et ne irascaris famulo tuo. Tu es
enī post pharaonē dūs meꝰ. Interro-
gasti prꝰ seruos tuos habemus prēm
aut fratr : nos rūdimꝰ nihil dūo mro.
Est nobis pater senex : ⁊ puer parvulꝰ
qui i senectute illi ꝰ natus ē · cui vterin
frater ē mortuus : et ipm solum habet
matre sua : pater vero matre diligit eū.
Dixitq; seruus tuus. Adducite eū ad
me : ⁊ ponam oculos meos super illū.
Suggessimꝰ ibi dūo mro : nō potest
puer relinqre prēm sui . Si enī illū di-
mserit morietur. Et dixisti seruis tuis.
Nisi venerit frat vester minꝰ nobiscū:
nō addetis amplius facie mea . Cū
ergo ascendissem ad famulū tuū pa-
trem nostrū : narrauimꝰ ei qēa que lo-
cuꝰ est dūs meꝰ. Et dixit pater noster.
Redite minimi : ⁊ emite nobis paucā mica.
Cui diximꝰ. Nō possumꝰ ire. Si frater
noster minimꝰ descenderit nobiscū. ꝓ-
fiscemur simꝰ: alioquin illo absente
non audeamꝰ videre faciē viri. At ille
respondit. Vos scitis q; duos filios
genuerit michi vxor mea. Egressus est
vnus e duobus hesta a deuorauit eū:
et hucusq; non cōparet. Si tuleritis ⁊
illū : aliquid si i via cōtigerit : deduce-
tis canos meos cū merore ad inferos.
Igitur si inceauero ad seruū tuū prēm
patris ⁊ puer deserit: cū anima illius ꝗ
hus anima dependeat · videritq; eū nō
esse nobiscū · morietur : ⁊ deducet famuli
tui canos nrōꝝ cum dolore ad inferos.
Ego puer seruus tuus sum : qui i meā
hūc recepi fidē · ⁊ spopondi dicēs. Nisi
reduxero eū : pcā reus ero in prēm meū
omni vte. Maneo igitq; seruus tuus
pro puero i ministerio dūi mei : ⁊ puer
ascendat cum fratribꝫ suis . Nō enim
possum redire ad prēm absente puero:
ne calamitatēs ḡ oppressura est prēm
meum · relis afflictam. XXXIX

Non se poterat vltra cohibere io-
seph · multis coram astantibꝫ : unde
precipit ut egrederētur cūctī foras : ⁊ nullꝰ
interesset alienꝰ agnitioni mutue . Et
ploratū voceꝫ cū fletu : quā audierūt
egyptij omnesq; domꝰ pharaonis : ⁊
dixit fratribꝫ suis. Ego sū ioseph. Ad-
huc pater meus viuit ? Non poterāt
rūdere fēs : nimio timore pterriti. Ad
quos ille clementi : accedite mēcū ad me.
Et cū appropinquasset, ꝓr : ego sū air
ioseph frater vester : quē vēdidistis in
egyptū. Nolite timere : neq; vobis du-
rum esse videat q; vendidistis me i hꝰ
regionibꝫ. Pro salute enī vestra misit
me deus ante vos in egyptū. Biennio
est enī q; cepit fames esse in terra : ⁊ ad-
huc quinq; ānī restāt · quibꝫ nec arari
poterit nec meti . Premittq; me deus
ut reuertamini sup terram : ⁊ relias ad vi-
uendū habitē possitis . Non vro cōsi-
lio sed deo voluitat hoc mihi fuisse
qui fecit me esse prēm pharaonis · ⁊ do-
minū vniuersē domꝰ eius : ac principē
in omni terra egypti. Festinate ⁊ ascē-
dite ad prēm meum : et dicetis ei . Hec
mandat filius tuꝰ ioseph. Deus fecit
me dūm omnīū terre egypti. Descende

ad me ne moreris: ⁊ habitabis ī terra
ielleñ. Erisq; iuxta me: tu et filij tui: et fi-
lij filiorū tuoꝝ: oues tue: et armenta
tua: ⁊ uniuersa que possides: ibiq; te
pascam. Adhuc enī quinq; anni resi-
dui sunt famis: ne et tu pereas: ⁊ omia
domus tua: et oīa que possides. Et
oculi vēi: et octi frēs mei beniamin vi-
dent: q̄ os meū loquat ad vos. Nun-
ciate patri meo uniuersam gloriā mā:
et cuncta que vidistis in egipto. Festi-
nate: et adducite eum ad me. Cumq;
amplexat⁹ recedisset ī collū beniamin
fēs sui fleuit: illo q̄q; super ilesse super
sup collū eius. Osculatusq; est ioseph
omēs fēs suos: ⁊ ploraut sup singu-
los. Post que: ausi sunt loqui ad eū.
Auditūq; est celebri fmone vulgatū
in aula regis: venerūt fēs ioseph. Et
gaudius est pharao: atq; omis familia
eius. Dixitq; ad ioseph: ut imperaret
fratribus suis dicēs. Onerātes iumenta
ire ī terā chanaan: et rellite inde pri-
mū et cōgnationem: et venite ad me:
et ego dabo vobis oīa bona egipti: ut
comedatis medullā terre. Precipe etiā
ut tollant plaustra de terā egipti: ad
subiectionē parvulorū suoꝝ ac coniugū.
Et dicito. Tollite primū omī: ⁊ perate
quamobrīs veniētes: nec dimittatis
quicq̄ de supellectili vra: q̄a omīs opes
egipti vre erit. Fecerūtq; filij israel: ut eis
mandatū fuerat. Quibus dedit ioseph
plaustra: secūm pharaonis imperiū: et
cibaria in viatico. Singulis q̄q; pleci
tulit binas stolas: beniamin vero de-
dit: trecentos argēteos: cū quīq; stolis
optimis: tamquādiu premie et vestīū
mittens patri suo: addens eis asinos
decem: qui subueherent ex omībus divi-
tijs egipti: ⁊ totidem asinas matrū in
iniuiter pauelq; pānātes. Dimisit ergo
fēs suos: ⁊ phrisēbus ait. Ne iraſca-
mini ī via. Cui ascendentes ex egipto
venerūt in terā chanaan ad prēm suū
iacob: ⁊ nūciauerūt ei dicētes. Ioseph
filius tuus viuit: et ipse dūnatur in omī
terra egipti. Quo audito iacob: ḡsti de
graui somno euigilans: tamen non
credebat eis: illi contra referēbāt omnē
ordinem rei. Cūq; vidisset plaustra et
uniuersa que miserat: resuxit spiritus
eius: ⁊ ait. Sufficit michi si adhuc io-
seph filius meus viuit: vadam ⁊ vide-
bo illum anteqū moriar. xxxvj

Proficiscēsq; israel omībus q̄ ha-
bebat: venit ad puteū iuramenti:
et mactatis ibi victimis deo patris su
ysaac: audiuit eū per visionē nocte vo-
cantem se: et dicentem sibi. Iacob iacob.
Cui rēdit. Ecce adsū. Ait illi deus. Ego
sum fortissimus deus patris tui. Noli ti-
mere: sed descende ī egiptū: quia ī gen-
tem magnā faciā te ibi. Ego descendā
cū illuc: et ego inde adducā te rursū
ceu. Ioseph q̄q; ponet manū suas sup
oculos tuos. Surrexit iacob mane a
puteo iuramenti: tulerūtq; eū filij cum
parvulis ⁊ uxoribus suis: in plaustris
que miserat pharao ad portandum
senem: ⁊ omia que possidebat in terra
chanaan. Venitq; in egiptū cū omni
semine suo: filij eius ⁊ nepotes: filie et
cuncta simul pgenies. Hec sunt autem
nōia filiorū israel: qui ingressi sunt ī egi-
ptū: ipse cū liberis suis. Primogenit⁹
ruben. Filij ruben: enoch ⁊ phallu: et
ezrom ⁊ charmi. Filij simeon: iamuhel
et iamin ⁊ ahod: et iachin ⁊ sahar: et
saul filij chanaanitidis. Filij leui: ger-
son ⁊ caath ⁊ merari. Filij iuda: her
et onan ⁊ sela ⁊ phares ⁊ zara. Sed
erū sunt aut her et onan ī terā chana-
an. Fuērūq; filij phares: ezrom et

amul. Filij zachar: chola ⁊ phua: et
iobab ⁊ semron. Filij zabulō: sarech
et ahelon ⁊ ioalel. Hi filij lye: quos ge-
nuit in mesopotamia syrie: cū dina
filia sua. Omīs anime filiorū ei⁹ ⁊ fili-
arū triginta tres. Filij gad: sephon et
aggi: suphi et ezebon ⁊ suni ⁊ heri ⁊
arodi ⁊ areli. Filij aser: iemna ⁊ iesua
et esui ⁊ beria ⁊ sara ꝛ: soreq̄ eorū. Filij
beria: heber ⁊ melchiel. Hi filij zelphe-
quā dedit laban lie filie suē: ⁊ hos ge-
nuit iacob: sedecim aīas. Filij rachel
vxoris iacob: ioseph ⁊ beniamin. Fu-
ērūq; sunt ioseph filij ī terra egipti: q̄s
genuit ei asenech filia phuthifarij sa-
cerdotis heliopoleos: manasses ⁊ effra-
im. Filij beniamin: hela et bechol et
asbel ⁊ gera ⁊ naaman ⁊ iechi ⁊ ros
mensen et ofim ⁊ ard. Hi filij rachel
quos genuit iacob: omīs anime qui
ordēim. Filij dan: husim. Filij nepta-
lim: iaziel ⁊ guni et iezer ⁊ salem. Hi
filij bale: quā dedit laban racheli filie
suē: et ipsa genuit iacob: omīs anime
septem. Cūnctq; anime q̄ ingresse sūt
cū iacob ī egiptū: ⁊ egresse sūt de femo-
re illius: absq; uxoribus filiorū ei⁹: sexa-
ginta sex. Filij aūt ioseph: q̄ nati sunt
ei in terā egipti: anime due. Omnes
anime domūs iacob: que ingresse sunt
in egiptum: fuere septuaginta. Misit
aūt iacob iudam ante se ad ioseph in
egiptū: ut nūciaret ei: ⁊ ille occurrere
illi sēsit. Quo cū peruenisset iūdo ioseph
iuxta suo: adcucurrit obviam patri ad
eundē loci: videntq; eū: corruit sup collū
eius: et more amplexus fleuit. Dixitq;
pater ad ioseph. Iam letus moriar
quia vidi faciem tuā: ⁊ superstites et re-
linquo. Erisse locutus est ad fēs suos:
et ad omīē domū pris sui. Ascendā
et nūciabo pharaoni: dicāq; ei. Fēs
mei et domus pris mei qui erāt in terra
chanaan venerunt ad me: ⁊ sunt viri
pastores ouiū: curāq; habēt alendi
gregū. Pecora sua: ⁊ armenta et oīa
que habere poterūt: adduxerūt secū.
Cūq; vocauerit vos: dixerit: q̄d est o-
pus vēr: rēdetis. Viri pastores fu-
mus serui tui: ab infantia nra usq; ī p̄s
sens: ⁊ nos ⁊ pres nri. Hec aūt dicētis:
ut habitare possitis ī terra iesseñ: quia
detestantē egipti omīs pastores ouiū.
ingressus ergo ioseph: nūci- xxxvij
auit pharaoni dicens. Pater meus ⁊
fēs: oues eorū ⁊ armenta ⁊ cuncta que
possident: venerūt de terra chanaan: ⁊
ecce stetuit ī terra iesseñ. Exercitus q̄q;
fratrū suorū quīq; viros: constituit coram
rege. Quos ille interrogauit. Quid ha-
bentes opus: Respōdēt. Pastores ouiū
sumus serui tui: ⁊ nos ⁊ pres nri. Ad
peregrinādū in terā tuā venimus: qui
nō habētes pascuis greges suoꝝ: ingra-
uescente fame in terra chanaan. Peti-
mus: ut esse nos iubas tuos seros
ī terra iesseñ. Dixit q̄q; rex ad ioseph.
Pater tuus ⁊ fēs tui venerūt ad te. Terra
egipti ī cōspectu tuo est: in optimo loco
fac eos habitare: ⁊ trade eis terā iesseñ.
Qd si nosti ī eis esse viros industros:
constitue illos magistros pecoꝝ meoꝝ.
Post hec introduxit ioseph prēm suū
ad regē: et stauit eū coram eo. Qui bene-
dicens illi: ⁊ interrogatus ab eo: quot
sunt dies annoꝝ vite tue: rēdit. Dies
peregrinationis vite mee centuriginta
annoꝝ sunt: parui et mali: et nō pe-
uenerūt usq; ad dies patrū meorū quibus
peregrinati sūt. Et benedicto regē: egressus
est foras. Ioseph vero patri ⁊ fratribus
suis dedit possessionē in egipto ī optimo
ter solo ramesses: ut preceperat pha-
rao: ⁊ alebat eos: omnīq; domui pris

sui·prebens abaria singulis. In toto
mñ ordie panis dreat: ⁊ oppresserat fa-
mes terrā: maxime egipti·⁊ chanaan.
E quibꝫ omnē pecuniā congregauit pro
venditione frumenti: ⁊ multū cā in era-
rium regis. Cūq; defecisset emptoribꝫ
pecū: venit cuncta egipt⁹ ad ioseph di-
cens. Da nobis panes. Quare mori-
mur coram te·defecerē pecunia ⁊ Quib
ille rndit. Adducite pecora vra: ⁊ dabo
vobis pro eis cibos· si pecū non ha-
bemus. Que cū adduxisset dedit eis ali-
menta pro equis et ouibus et bobus
et asinis: sustentauitq; eos illo anno
pro cōmutatione pecorū. Venerunt q;
anno sdo: ⁊ dixerūt ei. Non celamus
dnō nrō q; deficiente pecunia·pecora
simul defecerūt: nec aliam te d̄ēt⁹ absq;
liberis corporibꝫ ⁊ terra michi habem⁹.
Cur ergo moriemur te videntes? Et nos
et terra nra tui erim⁹. Eme nos ⁊ seruit
tutem regiā·⁊ prebe semina ut perdite
cultore redigatur terra in solitudinē.
Emit igit ioseph omnē terrā egipti:
venditis singulis possessionis suas
pre magnitudine fame. Subiecitq;
eam pharaoni·⁊ cūctos ploos eius·a
nouissimis terminis egipti usq; ad egre-
nos fines eius. ꝑter terrā sacerdotū que
a rege tradita fuerat eis·quibꝫ ⁊ statu-
ta rebant et victus publicis ꝑbebant:
et idcirco non sunt compulsi vendere
possessiones suas. Dixit ergo ioseph
ad ploos. Ecce ut cernitis a nobis et terrā
vrām pharaō possidet. Accipite semi-
na ⁊ serite agros: ut fruges habere poss-
tis. Quintā partē regi dabitis: quatuor
reliquas quintō vobis i seminē·⁊ in
cibum familiis ⁊ liberis vestris. Qui
rndēt. Salus nra in manu tua est.
Respiciat nos tantū dñs noster·⁊ lei
seruiem⁹ regi. Ex eo ipe usq; i pseuem
diem in universa terra egipti regibus
quinta pars soluitur: et factū est ḡsi in
legem·absq; terra sacerdotali·q̄ libera
ab hac obnione fuit. Habitauit ergo
israel in egypto·id ē in terra iessen ⁊ possi-
dit eam: auctusq; est et multiplicat⁹ ni-
mis: et uixit in ea dēē ⁊ septem annis.
Factq; sunt omnes dies vite illꝰ centū
xl·q̄ gracia septem annorꝫ. Cūq; appro-
pinquare cerneret diē mortis eis·vocauit
filiū suū ioseph: ⁊ dixit ad eū. Si inuen-
ni gratiā in cospectu tuo·pone manū
tuā sb femore meo· et fanes michi mi-
sericordiā et veritatē: ne non sepelias
me i egipto·sed dormiā cū patribꝫ meis:
et auferes me de terra hac·eōq; ad sep
me
in sepulcro maiorꝫ. Cui rndit ioseph.
Ego faciam quod iussisti. Et ille: iura
ergo mihi. Quo iurante: adora-
uit israel dñm· iuxtaq; ad lectuli caput.

Ipse itaq; transactis XXXVIII
mūtiatis est ioseph: q̄ egrotaret
pater suus. Qui assumptis duobus
filiis manasse et efraim: ire festinat.
Dictumq; est ei·. Ecce filius tuus io-
seph venit ad te. Qui confortatus se-
dit in lectulo. Et ingresso ad se ioseph
ait. Deus omnipotens apparuit michi
in luza·que est in terra chanaan·benedi-
dixitq; michi·et ait. Ego te augebo et
multiplicabo·⁊ faciā te in turbas ploꝝ.
Dabōq; tibi terrā hanc·et semini tuo
post te·i possessionē sempiternā. Duo
ergo filij tui qui nati sunt tibi in terra
egipti·antequ; huc venirē ad te·mei sūt
efraim ⁊ manasse: sicut simeon ⁊ ru-
ben reputabitur michi. Reliquos au-
tem quos generis post eos sui erit:
et nomē fratrū suorꝫ vocabūtur i possi-
sionibꝫ suis. Michi aūt dum venirēs
de mesopotamia·mortua ē rachel in
terra chanaan: in ipso iniuet. Eamq
venīs ipo. Et ingrediebar efferatam·⁊
sepeliui eā iuxta viam efferate·q̄ alio
nōe vocabat bethleem. Videns aūt
filios eius·dixit ad eū. Qui sunt isti?
Rndit. Filij mei sunt: quos donauit
michi dēs i hoc loco. Adduc inquit
eos ad me·ut benedicam illis. Nauli
enī israel caligabāt pr nimia senectute:
et dare videt nō poterat. Applicatoq;
ad se deosculans·⁊ circūplexus: dixit
ad filiū suū. Nō suum fraudat⁹ aspectu
tuo: insup ostendit michi deus semen
tuū. Cūq; tulisset eos ioseph de gre-
mio pris·adorauit pronus i terram:
et posuit efferaim ad dexterā suā id ē ad
sinistrā israel: manasseh uero in sinistra
sua ad dexterā soliter pris·applicuitq;
ambos ad eū. Qui extendens manū
dexterā·posuit sup caput efferaim mi-
noris fris: sinistram aūt super caput
manasse·qui maior natu erat: cōmu-
tans manus. Bēdixitq; iacob filios
ioseph: ⁊ ait. Deꝰ i cui⁹ aspectu ambu-
lauerūt patres mei abraham et ysaac:
deus q̄ pasci me ab adolescentia mea
usq; in pseuem diē: angelus qui eruit
me de cunctis malis·benedicat pueris
istis: et inuocetur sup eos nomē meū
noīa q̄ pātū meorꝫ abraham ⁊ ysaac:
et crescant in multitudine sup terram.
Videns aūt ioseph q̄ posuisset pater
suus dexteram manū sup caput efferai-
mi: grauiter accepit. Et apprehensam
manū patris·leuare conat⁹ ē de capi-
te efferaim: ⁊ transferre super caput ma-
nasse. Dixitq; ad patrē. Non ita cōue-
nit pater: q̄a hic est primogenit⁹. Pone
manū dexterā sup caput eius. Qui renu-
ens ait. Scio fili mi scio. Et iste quip
pe erit ploꝝ·⁊ multiplicabit: sed frat
eius minor maior erit illo: et semen illꝰ
erit in gentes. Benedixitq; eis in die
illo dicens. In te benedicetur israel: atq;
dicet. Faciat tibi deꝰ sicut efferaim et si-
cut manasse. Constituitq; efferaim ante
manasseh. Et ait ad ioseph filiū suū.
Ecce ego morior: ⁊ erit deꝰ vobiscū: ⁊ re-
ducet vos ad terrā patrū vrōꝝ. Do tibi
partē unā terre fres tuos: quā tuli de
manu amorrei in gladio et arcu meo.

Vocauit autem iacob XXXIX
filios suos: et ait eis. Congrega-
mini: ut annuntiem quē ventura sunt
vobis i diebꝫ nouissimis. Congrega-
mini et audite filij iacob: audite israel
patrē vrm. Ruben primogenit⁹ meꝰ.
Tu fortitudo mea: ⁊ principiū doloris
mei. Prior in donis: maior i imperio.
Effusus es sicut aqua. Non crescas:
q̄a ascendisti cubile patris tui: et ma-
culasti stratū eius. Symeon et leui frres:
vasa iniquitatis bellantia. In cōsilū
eorꝫ non veniat anima mea·⁊ in cetu
illorꝫ nō sit gloria mea: quia i furore
suo occiderūt virū: ⁊ in voluntate sua
suffoderunt murū. Maledictus furor
eorꝫ quia pertinax: ⁊ indignatio eorꝫ q̄a
dura. Dividam eos i iacob: ⁊ dispgā
eos in israel. Juda: te laudabūt fres tui.
Manus tue in ceruicibus inimicorū
tuorꝫ: adorabūt te filij pris tui. Catu-
lus leonis iuda. Ad predam fili mi
ascendisti: recubuisti ut leo:
et q̄si leena. Quis suscitabit eū? Non
auferet sceptrū de iuda·⁊ dux de femo-
re eius· donec veniat qui mittendus est:
et ipe erit expectatio gentiū. Ligās ad
vineam pullum suū: ⁊ ad vinea o fili
mi asinam suā. Lauabit in vino sto-
lam suā: ⁊ i sanguine vue palliū suū.
Pulcriores sūt oculi eius vino· et dētes
eius lacte candidiores. Zabulon in
litore maris habitabit: et in statione
nauium: pueniens usq; ad sidonem.

Plachar asinus fortis: accubãs inter
terminos. Vidit requiẽ q̃ esset bona
et terrã q̃ optima: et supposuit humer
rum suũ ad portandũ: factusq; ẽ tribu
tis servitis. Dan iudicabit plm suũ:
sicut ꝛ alia tribus in isrl. Fiat dan co
lubr in via: cerastes i semita: mordẽs
ungulas equi: ut cadat ascensor eius
retro. Salutare tuũ expectabo domine.
Gad accinctus pliabit ante eũ: et ipe
accingẽt retrorsũ. Aser pinguis panis
eius: ꝛ prebit delicias regibs. Nepta
lim cervus emissus: et dans eloquia
pulcritudinis. Filiꝰ accrescẽs ioseph:
filius accrescens ꝛ decorꝰ aspectu. Filie
discurrerũt sup murũ: sed exasperauerũt
eũ ꝛ iurgabãt: invidereq; illi habẽ
tes iacula. Sedit i forti arcus suus: et
dissoluta sunt vincla brachiorũ ꝛ ma
nuũ illius. per manus potentis iacob.
Inde pastor egressus ẽ: lapis isrl. De
patris tui erit adiutor tuus: ꝛ omnipo
tens bẽdicet tibi bẽdictionibs celi desu
per: bẽdictionibus abissi iacẽtis deorsũ:
bẽdictionibus vberũ ꝛ vulve. Benedi
ctiones patris tui: ꝛ patrie sunt bẽdicti
onibus patrũ eꝰ: donec veniret desideriũ
collis eternoꝝ. Fiant in capite ioseph
et in vertice nazarei: inter fratres suos.
Benjamin lupus rapax: mane comedet
predam: et vespere dividet spolia.
Omnes hij tribubus israhel duodecim.
Hec locutꝰ ẽ eis pater suus: bẽdixitq;
singulis bẽdictionibs proprijs: ꝛ preper
tes dixit. Ego cõgregor ad plm meũ.
Sepelite me cũ patribs meis i spelũca
duplici: que est in agro ephron ethei
contra mambre i terra chanaan: quã
emit abraham cum agro ab ephron
ethreo in possessionẽ sepulcri. Ibi sepeli
erũt eũ: ꝛ saram vxorẽ eꝰ. Ibi sepultꝰ
est ysaac: cũ rebecca cõiuge sua. Ibi et
lya condita iacet. Finitisq; mandatis
quibus filios instruebat: collegit pe
des suos super lectulum ꝛ obiit: appo
situsq; est ad populum suum. xxxx

Quod cernens ioseph: ruit sup fa
ciem pris: flens ꝛ deosculans eũ:
perpitq; suis suis medius: ut aromã
bus condirent prẽm. Quibs iussa ex
plenibus: transierũt fidraguta dies.
Iste quippe mos erat cadaverũ condi
torũ. Fleuitq; eũ egiptus septuaginta
diebs. Et expleto planctus tpr: locutus
est ioseph ad familiã pharaonis. Si
inuenui gratiã in aspectu vrõ: loquimi
in auribus pharaonis: eo q̃ pater meꝰ
adiuraverit me: dicens. Ecce morior:
in sepulcro meo quod fodi michi in
terra chanaan: sepelies me. Ascendã
igitur et sepeliã patrẽ meũ: ac revertar.
Dixitq; ei pharao. Ascende ꝛ sepeli pa
trem tuum: sicut adiuratus es. Quo
ascendente: venerũt cũ eo omnes seres
domus pharaonis: cũctiq; maiores
natu terre egipti: domus ioseph cũ fra
tribus suis absq; parvulis ꝛ gregibꝰ
atq; armentis: que dereliquerũt i terra
gesen. Habuit q̃: i comitatu currus et
equites et facta est turba nõ modica:
venerũtq; ad aream aiad: que sita est
trãs iordanẽ: ubi celebrãtes exequias
planctu magno atq; vehemẽti imple
verũt septem dies. Vt cũ vidissent ha
bitatores terre chanaã: dixerũt. Plan
ctus magnꝰ ẽ iste egiptijs. Et idcirco
vocatum est nomen loci illius: plan
ctus egipti. Fecerunt ergo filij iacob si
cut preceperat eis: ꝛ portaverũt eũ in terrã
chanaan: sepelierũt eũ in spelunca du
plici: quã emerat abrahã cũ agro in
possessionẽ sepulcri: ab ephron ethe
o contra mambre. Reversusq; io
seph in egiptũ cũ fratribus suis ꝛ omni

comitatu: sepulto prẽ. Quo mortuo:
timentes fres eꝰ: et mutuo colloquẽtes
ne forte memor sit iniurie quã passus
est: ꝛ reddat nobis omne malũ q̃ feci
mus: mandaverũt ei. Pater tuus pre
cepit nobis anteqũ moreꝰ: ut hec verba
ibi diceremus. Obsecro ut obliviscaris
sceleris fratrũ tuoꝝ: ꝛ prẽ atq; malitie
quã exercuerũt in te. Nos q̃ oramus:
ut servus dei patris tui dimittas iniqui
tatem hanc. Quibus audiens fleuit io
seph: venerũtq; ad eũ fres sui: et proni
adorantes in terrã dixerunt. Servi tui
sumꝰ. Quibs ille rẽdit. Nolite timere.
Num dei possumꝰ resistere voluntati?
Vos cogitastis de me malũ: sed deus
vertit illud in bonũ: ut exaltaret me si
cut in presentiarũ cernitis: ꝛ salvos face
ret multos populos. Nolite timere. Ego
pascã vos: ꝛ parvulos vrõs. Cõsolatusq;
ẽ eos: ꝛ blande ꝛ leniter est locutꝰ:
et habitavit in egipto cũ omni domo
pris sui. Vixitq; centũ decem annis: et
vidit ex eis filios usq; ad terciã ge
nerationẽ. Filij q̃ machir filij manas
se: nati sunt in genibs ioseph. Quibs
ablactatis: locutꝰ ẽ fratribus suis. Post
mortem meam deus visitabit vos: et
adducet vos ad terrã de terra ista: ad ter
ram quã iuravit abraham: ysaac: et
iacob. Cũq; adiurasset eos atq; dixis
set: deus visitabit vos: asportate ossa
mea vobiscũ de loco isto: mortuus est
expletis centũ decem vite sue annis: et
condimis aromatis: repositus est in
loculo in egipto. Explicit liber genesis
Incipit liber secundus qui vocatur exodus.

Hec sunt nomina filiorꝝ isrl:
qui ingressi sunt in egi
ptũ cũ iacob. Singuli
cum domibs suis intro
ierunt. Ruben: simeon:
leui: iudas: ysachar: zabulon: ꝛ beniamin: dan ꝛ neptalim: gad ꝛ aser. Erãt
igitur omnes anime eorũ q̃ ingressi sunt
de femore iacob: septuaginta. Ioseph
autem in egipto erat. Quo mortuo et
universis fratribs eꝰ: omnisq; cognati
one sua: filij isrl crescerunt: ꝛ q̃si germi
nantes multiplicati sunt: ac roborati
nimis impleverũt terrã. Surrexit inte
rea rex novus super egiptũ: qui igno
rabat ioseph. Et ait ad plm suũ. Ecce
pls filiorꝝ isrl multus: et fortior nobis
est. Venite sapienter opprimamus eũ: ne
forte multiplicet: et si ingruerit cõtra
nos bellũ: addatur inimicis nostris:
expugnatisq; nobis: egrediat de terra.
Preposuit itaq; eis magistros operũ:
ut affligerent eos oneribs. Edificaverũt
quoq; urbes tabernaclorꝝ pharaoniphiton ꝛ ramasses. Quantoq; opprimebant eos: tantomagis multiplicabantur: et crescebant. Odiebãtq; filios
isrl egiptij: ꝛ affligebant illudentes et
invidentes eis: atq; ad amaritudinẽ
perducebãt vitã eorũ operibs duris luti
et laterũ: omniq; familiaritate quã ei terere
operibs imebant. Dixit aũt rex egipti
obstetricibus hebreorũ: quarũ vna vocabatur sephora: altera phua: hiis ver
bis. Quãdo obstetricabitis hebreas: et
partus tempus adviderit: si masculus
fuerit interficite eũ: si femina reservate.
Timuerũt aũt obstetrices deũ: et non
fecerũt iuxta preceptum regis egipti: sed
cõservabãt mares. Quibus accersitis
ad se rex ait. Quid nã ẽ hoc q̃d facere
voluistis: ut pueros servaretis? Que
rẽdeũt. Non sunt hebree: sicut egiptie
mulieres. Ipse enim obstetricandi habẽt
scientiã: et priusq; veniamus ad eas
parũt. Bene ergo fecit dis obstetricibus: et crevit plus: roborataq; ẽ nimis

Et quia timuerūt obstetrices deū: edi-
ficauit eis domos. Precepit ergo pha-
rao omni plo suo dicēs. Quidquid
masculini sexus natū fuerit in flumen
proijcite: quidquid feminini reseruate.

Egressus est post hec vir de. ij.
domo leui ⁊ accepit vxorē stirpis
sue: que cōcepit ⁊ peperit filiū: ⁊ vides
eum elegantē. abscondit eum mensibus.
Cūq; iam celare nō posset. sūpsit scisel-
lam sparteā. et liniuit eam bitumine ac
pice: posuiq; puerū infantulū. ⁊ repo-
suit eū in cacedo ripe fluminis: stauit
procul soror eius ⁊ considerāte cuctuū
ei. Ecce autē descendebat filia pharao-
nis ut lauaretur i flumine: ⁊ puelle
eius gradiebant per crepidinem aluei.
Que cū vidisset sisellā in papiro inue-
misit unā ē famulabus suis: et allatā
aperiēs cernensq; i ea puerulū vagien-
tem: miserta eius ait. De infantibus
hebreorū ē hic. Cui soror pueri: vis in-
quit ut vadā. ⁊ vocē tibi mulierē hebreā-
que nutriere possit infantulū ē Ait.
Vade. Pergens puella: ⁊ vocauit ma-
trem suā. Ad quā locuta filia pharao-
nis: accipe ait puerū istum. et nutri
michi: ego dabo tibi mercedem tuam.
Suscepit mulier ⁊ nutriuit puerū: adul-
tumq; tradidit filie pharaonis. Quē
illa adoptauit in locū filij: vocauitq;
nomē eius moysen dicēs: quia de aqua
tulī eum. In diebus illis postq; creuerat
moyses egressus ē ad fratres suos: vidit
q; afflictionē eorū: ⁊ virū egyptiū percu-
tientem quēdam de hebreis fratribus suis.
Cūq; circumspeciset hinc atq; illuc. ⁊ nullū
adesse uidisset: percussū egyptiū abscon-
dit sabulo. Et egressus die altero con-
spexit duos hebreos rixantes: dixitq;
ei qui faciebat iniuriā. Quare pcutis
proximū tuū? Qui respondit. Quis
constituit te principem et iudicē super
nos? Nūq occidere me tu vis sicut hi
occidisti egyptium? Timuit moyses et
ait. Quō res palam facta est verbū istud?
Audiuitq; pharao verbū istud: et que-
rebat occidere moysen. Qui fugiens
de aspectu eius. morabat est in terra ma-
dian: et sedit iuxta puteū. Erant aūt
sacerdoti madian septē filie. que venie-
rant ad hauriendā aquā: ⁊ impleuis
canalibus. adaquare cupiebāt greges
patris sui. Supuenere pastores: ⁊ eiec-
runt eas. Surrexitq; moyses: et defen-
sis puellis adequauit oues eorū. Que
cū reuertisset ad iethro patrē suū: dixit
ad eas. Cur velocius solito?
Dixerūt. Vir egyptius liberauit nos de
manu pastorū. Insuper ⁊ hausit aquā
nobiscū: potūq; dedit ouibus. At ille:
vbi est inquit? Quare dimisistis ho-
minē? Vocate eū ut comedat panē. Iu-
rauit ergo moyses q̄ habitaret cū eo.
Accepitq; sephorā filiā eius vxorem:
q̄ peperit ei filiū: quē vocauit gersan
dicēs. Aduena fui i terra aliena. Alter
vero peperit: quē vocauit eliezer dicēs.
Deus enim patris mei adiutor meus? ⁊ eē-
puit me de manu pharaonis. Post
multū vero temporis mortuus est rex
egypti. Et ingemiscentes filij israel. pter
opera vocaterant sunt. Ascenditq; cla-
mor eorū ad deū ab operibus: ⁊ audiuit
gemitū eorū: ac recordatus est federis q̄d
pepigit cū abrahā. ysaac. ⁊ iacob. Et
respexit dōs filios israel: ⁊ cognouit eos.

Moyses autē pascebat oues. iij.
iethro soceri sui. sacerdotis madi-
an. Cūq; minasset gregem ad in-
teriora deserti: venit ad montē dei oreb.
Apparuitq; ei dōs in flamma ignis
de medio rubi: et videbat q̄ rubus
ardere. et nō cōburere. Dixit ergo

moyses. Vadam ⁊ videbo visionem
hanc magnā: ⁊ cur nō cōburat rubus.
Cernens autē dōs q̄ pgeret ad viden-
dum: vocauit eū de medio rubi. ⁊ ait.
Moyses moyses. Qui rēdit. Ille.
Ne appropies inquit huc. Solue
calciamenta de pedibus tuis. Loc enim
quo stas. terra sancta est. Et ait. Ego
sum deus pris tui. deus abraham. et
deus ysaac. ⁊ deus iacob. Abscondit
moyses faciem suā. Non enim audebat
aspicere contra deū. Cui ait dōs. Vidi
afflictionē plī mei in egypto: et clamo-
rem eius audiui: pter duricia eorū qui
pūsunt operibus. Et sciēs dolorē eius. descē-
di ut liberē eū de manibus egyptiorū: et
educam de terra illa: in terra bonā et
spaciosā. in terra q̄ fluit lacte et melle:
ad loca chananei. ⁊ cethei. ⁊ amorrei. ⁊
pherezei. et euei. et iebusei. Clamor er-
go filiorū israel venit ad me: videq; affli-
ctionē eorū. qua ab egyptijs opprimūt.
Sed veni ⁊ mittā te ad pharaonē: ut
educas plm meū filios israel. de egypto.
Dixitq; moyses ad deū. Quis sū ego.
ut vadam ad pharaonē: ⁊ educā filios
israel. de egypto? Qui dixit ei. Ego ero te-
cum: et hoc habebis signū q̄ misserim
te. Cum eduxeris plm meū de egypto:
immolabis deo suo montē istū. Ait
moyses ad deū. Ecce ego vadam ad
filios israel: ⁊ dicā eis. Deus patrū vōr
misit me ad vos. Si dixerit michi nō
est nomē eius: quid dicā eis? Dixit dōs
ad moysen. Ego sum q̄ sum. Air. Sic
dicēs filijs israel. Qui est: misit me ad
vos. Dixitq; iterū deus ad moysen. hec
dicēs filijs israel. Dominus deus patrū
vōr. deus abraham. ⁊ deus ysaac. ⁊
deus iacob. misit me ad vos. Hoc no-
men michi est in eternū: et hoc memo-
riale meū i generatione ⁊ generatione.
vade ⁊ congrega seniores israel: ⁊ dices ad
eos. Dōs deus patrū vōr apparuit
michi: deus abraham. et deus ysaac.
et deus iacob. dicēs. Visitans visitaui
vos. et vidi oia que acciderūt vobis
in egypto: ⁊ dixi ut educā vos de afflic-
tione egypti. in terrā chananei. ⁊ ethei.
et amorrei. ⁊ pherezei. et euei. ⁊ iebusei.
ad terrā fluentem lacte ⁊ melle: ⁊ audi-
ent vocē tuā. Ingredieriq; tu. ⁊ seniores
israel. ad regem egypti: ⁊ dices ad eū.
Dōs deus hebreorū vocauit nos. Iter
viam triū dierū i solitudinē: ut immo-
lem dōo deo nō. Sed ego scio q̄ nō
dimittet vos rex egypti ut eatis: nisi
per manū validā. Extendāq; manū
meā et percutiā egyptū in rūctis mirabi-
libus meis. q̄ faciturus sum i medio eorū:
post hoc dimittet vos. dabōq; gratiam
plo huic coram egyptijs. Et cum egredi-
mini non exibitis vacui: sed postula-
bit mulier a vicina sua. ⁊ ab hospita
sua. vasa argentea et aurea. ac vestes
ponetisq; eas super filios et filias ve-
stras: et spoliabitis egyptum. iij.

Respondens moyses. air. Nō cre-
dent michi: neq; audient vocem
meam: sed dicent. non apparuit tibi
dōs. Dixit ergo ad eum. Quid est q̄d
tenes i manu tua? Respondit. Virga.
Dixitq; dōs. Proice eā in terrā. Pro-
iecit: ⁊ versa ē in colubrū: ita ut fugeret
moyses. Dixitq; dōs. Extende manū
tuā: ⁊ apprehende caudā eius. Extendit. ⁊
tenuit: versaq; est in virgā. Vt credat
inquit q̄ apparuerit tibi deus patrūm
tuōr: deus abraham. ⁊ deus ysaac. ⁊
deus iacob. Dixitq; dōs rursū. Mitte
manū tuā i sinū tuū. Quā cū misisset
in sinū: protulit leprosā ad instar niuis.
Rursū ait. Mitte manū tuā in sinū tuū. Re-
tulit. ⁊ protulit iterū: ⁊ erat similis carni

reliquit. Si non ídiderint inquit ubi-
nec; audierit ūmonē signi ponis: re-
dent verbo signi sequentis. Nō si nec
duobus quidem hjs signis credidernt
nec; audierint vocem tuā: sume aquā
fluminis ⁊ effunde eā sup arida: ⁊ quid-
quid hauseris de fluuio. vertet in san-
guinem. Ait moyses. Obsecro domine
non sum eloquens ab heri et nudius
tertij: et ex quo locutus es ad seruū tuū:
impeditioris et tardioris lingue sum.
Dixit dñs ad eū. Quis fecit os hoīs
aut quis fabricat⁹ est mutū et surdū
videntē ⁊ cecū? Nōne ego? Perge igit
et ego ero in ore tuo: doceboq; quid
loquaris. At ille: obsecro dñe inquit:
mitte quē missurus es. Iratus dñs in
moysen ait. Aaron frater tuus leuites?
scio q eloquens sit. Ecce ipse egredietur
in occursum tuū: videbsq; te letabitur
corde. Loquere ad eum. et pone verba
mea in ore eius: ⁊ ego ero in ore tuo ⁊
in ore illius: et ostendam vobis quid
agere debeatis. Eripe loquetur pro te
ad plm: et erit os tuū: tu aūt eris ei in
hjs que ad deū pertinent. Virgam ēp
haue sume ī manu tua: in qua facitu-
rus es signa. Abijt moyses: ⁊ reuersus
ē ad socerū suū. Dixitq; ei. Vadā
et reuertar ad fratres meos in egiptū:
ut videā si adhuc viuāt. Cui ait socer.
Vade ī pace. Dixit ergo dñs ad moy-
sen in madian. Vade et reuertere in egi-
ptum. Mortui enī sunt omēs q̄ querebāt
aiam tuā. Tulit ergo moyses uxo-
rem suā ⁊ filios suos: et imposuit eos
super asinū: reūsusq; est in egiptū: por-
rans virgam dei ī manu sua. Dixitq;
ei dñs rursum in egiptū. Vide: ut oia
ostenta que posui ī manu tua facias
coram pharaone. Ego indurabo cor ej⁹:
⁊ nō dimittet plm. Dicesq; ad eū. Hec
dicit dñs. Filius meus ūmogenitus
israhel. Dixi tibi. Dimitte filiū meū ut
seruiat michi: ⁊ noluisti dimittere eū. Ec-
ce ego interficiā filiū tuū primogenitū.
Cūq; esset in itinere in diuersorio occur-
rit ei dñs: et volebat occidere eū. Tulit
illico sephora acutissimam petram: ⁊
circūcidit prepucium filij sui. Tangitq;
pedes ej⁹: et ait. Sponsus sanguinū
tu michi es. Et dimisit eū postq; dixe-
rat. sponsus sanguinū tu michi es: ob
circūcisionem. Dixitq; dominus ad
aaron. Vade in occursum moysi in de-
sertū. Qui pergit obuiā ei ī monte dei:
et osculat⁹ est eū. Narrauitq; moyses
aaron omnia verba dñi: pro quibus
miserat eum: et signa que mandaue-
rat. Venerūtq; simul ⁊ congregauerūt
cūctos seniores filiorū israel: locutusq; ē
aaron omnia verba que dixerat dñs
ad moysen: et fecit signa coram plo: et
credidit plus. Audieruntq; q visitasset
dñs filios israhel. ⁊ q respexisset afflicti-
onem illorū: ⁊ proni adorauerūt. v.

Post hec ingressi sūt moyses ⁊ aa-
ron: ⁊ dixerūt pharaoni. Hec di-
cit dñs deus israhel. Dimitte plm meū:
ut sacrificet michi in deserto. At ille re-
spondit. Quis est dñs: ut audiā vocē
eius: ⁊ dimittā israhel? Nescio dñm:
⁊ israhel nō dimittā. Dixerūtq; Deus
hebreorū vocauit nos: ut eamus viam
triū dierū in solitudinem: ⁊ sacrificemus
domino deo nostro. ne forte accidat
nobis pestis aut gladius. Ait ad eos
rex egipti. Quare moyses ⁊ aaron sol
licitatis plm ad operis suos? Ite ad
onera vestra. Dixitq; pharao. Multus
est plus terre. Videris q turba succre-
uerit: quantomagis si dederitis eis
requiem ab operis? Precepit ergo in
die illo prefectis operū: et exactoribus

populi dicens. Nequaq; ultra dabitis pa-
leas plo ad conflandos lateres sicut
prius: sed ipsi vadant: et colligant sti-
pulas: et metent quam
prius faciebant: imponentes super eos
nec minuetis quicq; Varāt eū: ⁊ in-
uero vocitantē dicentes. Eam⁹ et sa-
crificemus deo nostro. Opprimantur
operibus: et expleāt ea: ut nō acquiescāt
verbis mendacibus. Igit egressi prefecti
operum ⁊ exactores. ad plm dixerunt.
Sic dicit pharao. Nō do vobis pale-
as. Ite et colligite sibi inuenire po-
terūtis: nec minuet quicq de opere vro.
Defecitq; est plo in omnē terrā egi-
pti: ad colligendas paleas. Prefecti q̄q;
operū instabāt dicentes. Complete op⁹
vestrū quotidie: ut prius facere solebā-
tis quādo dabātur vobis paleæ. Fla-
gellatq; sunt q̄ erant operibus filiorū
israel: ab exactoribus pharaonis dicentib⁹.
Quare non impletis mensurā laterū
sicut prius: nec heri nec hodie? Venē-
rūtq; populi filiorū israel: ⁊ vociferati sūt
ad pharaonē dicentes. Cur ita agis
cū tuis tuis? Palee nō dantur no-
bis: ⁊ lateres sicut imperant. En famuli
tui flagellis cedimur: ⁊ iniuste agitur
contra plm tuum. Qui ait. Vacatis
ocio et idcirco dicitis. Eam⁹ et sacrifi-
cemus dño. Ite ergo ⁊ operamini. Pa-
leæ nō dabūtur vobis: et reddetis con-
sueta numerū laterū. Videbātq; se
populi filiorū israel in malū: eo q dicere-
tis nō minuetur quicq operis de late-
ribus per singulos dies. Occurrēntq;
moysi ⁊ aaron q stabant ex adūso: e-
gredientes a pharaone: ⁊ dixerūt ad eos.
Videat dñs ⁊ iudicet: quī fecere fetidos
odorē nīm coram pharaone ⁊ huis ej⁹:
et pōnētis ei gladiū ut occideret nos.
Reuersusq; est moyses ad dñm et ait.
Dñe: cur afflixisti plm istū? Quare
misisti me? Ex eo enim quo ingressus
sum ad pharaonē ut loquerer ex nomi-
ne tuo: afflixit plm istū: ⁊ nō liberasti eos.
Dixitq; dñs ad moysen. vj.

Nūc videbis que facturus sum
pharaoni. Per manū enī forte dimit-
tet eos: ⁊ in manu robusta eiicet illos
de terra sua. Locutusq; ē dñs ad moy-
sen dicēs. Ego dñs qui apparui abra-
ham. ysaac. ⁊ iacob in deo omnipoten-
te: ⁊ nomē meū adonay nō indicaui
eis. Pepigiq; fedus cū eis ut darē eis
terrā chanaā: terrā peregrinationis eor⁹
in qua fuerūt aduenæ. Ego audiui ge-
mitū filiorū israel quo egiptij oppēsserūt
eos: ⁊ recordatus sum pacti mei. Ideo
dic filijs israel. Ego dñs. qui educā vos
de regaculo egiptiorū. et eruā de seruī-
tute. ac redimā in brachio extento ⁊ in
ditijs magnis: et assumā vos michi
in plm: ⁊ ero vester deus. Et scietis q̄
ego sum dñs deus vester. qui eduxerim
vos de regaculo egiptiorū: ⁊ induxerī
vos in terram. sup qua leuaui manū
meā: ut darem eam abraham. ysaac
et iacob: daboq; illā possidendā vo-
bis. ego dñs. Locutusq; moyses
ita filijs israel: qui non acquieuerūt ei:
propter angustiā spiritus. ⁊ opus duri-
simū. Locutusq; ē dñs ad moysen di-
cens. Ingredere ⁊ loquere ad pharao-
nem regem egipti: ut dimittat filios
israel de terra sua. Rūdit moyses coram
dño. Ecce filij israel nō audiunt me. Et
quomō audiet pharao. presertim cū in
circūcisus sim labijs? Locutusq; ē dñs
ad moysen ⁊ aaron: ⁊ dedit mandatū
ad filios israel et ad pharaonem regem
egipti: ut educerent filios israel de terra egi-
pti. Hi sūt principes domorū p familias
suas. Filij ruben primogenti israel:

noch et phallu·ethom et charmi. Hec
cognationes ruben. Filij simeon: ia-
muel·⁊ iamin·⁊ aod·⁊ iachim·⁊ soer·
et saul filij chanaanitidis. Hec ꝓgenies
simeon. Et hec nomina filiorꝫ leui·per co-
gnationes suas: gerson·⁊ caath·⁊ me-
rari. Anni autē vite leui fuerunt centū
triginta septem. Filij gerson·lobni ⁊ se-
mei per cognationes suas. Filij caath:
amram ⁊ ysuar ⁊ hebron ⁊ oziel. An-
ni quoq; vite caath centūtriginta tres.
Filij merari: mooli et musi. Hec co-
gnationes leui·per familias suas. Ac-
cepit autem amram vxorē iochabeth
patruelem suā: que peperit ei aaron et
moysen et mariam. Fueruntq; anni vite
amram centumtriginta septem. Filij
quoq; ysuar: chore ⁊ naphec·⁊ zechri.
Filij quoq; oziel: misael ⁊ elisaphan ⁊
sechri. Accepit autē aaron vxorē elisa-
beth filiā aminadab · sororē naason:
que peperit ei nadab·⁊ abiu·⁊ eleazar
et ythamar. Filij quoq; chore: asir·et
helchana ⁊ abiasab. Hec sunt cogna-
tiones choritarꝫ. At vero eleazar filij
aaron accepit vxorē de filiabus phuthi:
que peperit ei phinees. Hij sunt princi-
pes familiarꝫ leuitarꝫ ꝑ cognationes
suas. Iste est aaron et moyses: quibꝰ
ꝓcepit dñs ut educerē filios israel·de ter-
ra egipti ꝑ turmas suas. Hij sunt qui
loquūt ad pharaonē regem egipti: ut
educāt filios israel de egipto. Iste e moy-
ses ⁊ aaron: in die qua locutꝰ est dñs
ad moysen in terra egipti. Et locutus
est dñs ad moysen dicens. Ego domi-
nus. Loquere ad pharaonē regē egi-
pti·omnia q̄ loquor tibi. Et ait moyses
coram dño. Ecce incircūcisus labijs sum.
Quomodo audiet me pharao? viij

Dixitq; dñs ad moysen. Ecce cōsti-
tui te deū pharaonis: et aaron
frater tuus erit ꝓpheta tuus. Tu loqu-
ris ei omnia que mando tibi: et ille lo-
quetur ad pharaonem: ut dimittat
filios israel de terra sua. Sed ego indu-
rabo cor eius · et multiplicabo signa
et ostenta mea in terra egipti·⁊ nō au-
diet vos. Immittāq; manū meā sup
egiptū et educam exercitū meū · ⁊ ꝑsm
meū filios israel·de terra egipti·ꝑ iudica
maxima. Et scīet egiptiꝫ·qꝫ ego sum
dñs·qui extendam manū meā sup
egiptū: ⁊ educam filios israel·de medio
eorꝫ. Fecitq; moyses ⁊ aaron: sicut
ꝓceperat ei dñs·ita egessit. Erat autem
moyses octoginta annorū · et aaron
octogintariū: quando locuti sunt ad
pharaonē. Dixitq; dñs ad moysen
et aaron. Cum dixerit vobis pharao·
ostendite nobis signa: dices ad aaron.
Tolle virgam tuā·et ꝑice eam coram
pharaone: ac vertatur in colubrum.
Ingressi itaq; moyses ⁊ aaron ad pha-
raonem: fecerūt sicut preceperat dñs.
Tulitq; aaron virgā coram pharaone
et seruis eius: que vversa est in colubrū.
Vocauit aūt pharao sapientes ⁊ ma-
leficos · ⁊ fecerūt etiā ipsi ꝑ incātationes
egiptiacas et archana quedam similiter.
Proiecerūtq; singuli virgas suas: que
versē sunt in dracones. Sed deuora-
uit virga aaron·virgas eorꝫ. Indura-
tusq; ē cor pharaonis·⁊ nō audiuit
eos sicut preceperat dñs. Dixit aūt dñs
ad moysen. Ingrauatū est cor pharao-
nis: ⁊ nō vult dimittere ꝑsm. Vade
ad eū mane. Ecce egredietur ad aquas.
Et stabis in occursum eius sup ripam
fluminis: ⁊ virgā que conuersa est in
draconē·tolles in manu tua: dicesq;
ad eum. Dñs deus hebreorꝫ misit me
ad te dicens. Dimitte ꝑsm meū ut sa-
crificet michi i deserto: ⁊ vsq; ad ꝑsens.

audire me noluisti. Hec igitur dicit
dñs. In hoc cognosces q̄ sum dñs. Ecce ꝑ-
cutiam virga que i manu mea ē aquā
fluminis: et vertetur i sanguinē. Pisces
quoq; qui sunt in fluuio morientur:
et cōputrescet aque: ⁊ affligentur egi-
pti·hibentes aquā fluminis. Dixit q̄q;
dñs ad moysen. Dic ad aaron. Tolle
virgam tuā·et extende manū tuā sup
aquas egipti·et sup fluuios eorꝫ·et ri-
uos et paludes·⁊ omnes lacus aquarꝫ:
vt vertantur in sanguinē: et sit cruor in
omni terra egipti tam in ligneis vasis
q̄ in saxeis. Fecerūtq; moyses et aa-
ron: sicut ꝓceperat dñs. Et eleuans
virgam·percussit aquā fluminis coram
pharaone ⁊ seruis eius: que versa est
in sanguinem: et pisces qui erant in
flumine mortui sunt. Computruitq;
fluuius: et non poterāt egipti ꝑ bibere
aquā fluminis: ⁊ fuit sanguis i tota
terra egipti. Fecerūntq; similiter malefici
egiptij in incātationibus suis. Et in-
duratus ē cor pharaonis: nec audiuit
eos sicut ꝓceperat dñs. Fueritq; se·et
ingressus est domū suā: nec apposuit
cor etiam hac vice. Fodeūt autem o-
mnes egiptij ꝑ circuitū fluuiis aquā
vt biberent. Non enī poterant bibere
aquā fluuiis. Impleūtq; sunt septem
dies: postq; percussit dñs fluuiū. viij

Dixit quoq; dñs ad moysen. In-
gredere ad pharaonē: ⁊ dices ad
eū. Hec dicit dñs. Dimitte ꝑsm meū:
vt sacrificet michi. Si autē nolueris
dimittere·ecce ego percutiam omnes ter-
minos tuos ranis · et ebullient fluuios
ranas: q̄ ascendēt et ingredient domū
tuā et cubiculū lecti tui ⁊ super stratū
tuū·⁊ in domos seruorꝫ tuorꝫ·et i ꝑsm
tuū·et in fornos tuos: ⁊ in reliquias
aliorū tuorꝫ·et ad te et ad ꝑsm tuū et
ad omnes seruos tuos intrabūt rane.
Dixitq; dominus ad moysen. Dic ad
aaron. Extende manū tuam sup flu-
uios et sup riuos et paludes: et educ
ranas sup terrā egipti. Et extendit aa-
ron manū super aquas egipti et ascen-
dērūt rane operueritq; terrā egipti. Fece-
rūt autē et malefici ꝑ incātationes suas
similiter: eduxerūtq; ranas sup terrā egi-
pti. Vocauit aūt pharao moysen et
aaron: et dixit eis. Orate dñm ut au-
ferat ranas a me et a ꝑplo meo: et di-
mittā ꝑsm vt sacrificet dño. Dixitq;
moyses ad pharaonē. Constitue michi
quando deprecer pte·et ꝑ seruis tuis·
et ꝑ ꝑplo tuo: vt abigantur rane a te·
et a domo tua ⁊ a seruis tuis·⁊ a ꝑplo
tuo: et tantū in flumine remaneant.
Qui rndit. Eras. At ille inqꝫ inquit
verbū tuū faciā·vt scias quoniā non
est sicut dño deus noster: ⁊ recedent ra-
ne a te·et a domū tua·et a seruis tuis·
⁊ a ꝑplo tuo: ⁊ tantū in flumine rema-
nebūt. Egressiq; sūt moyses et aaron
a pharaone: et clamauit moyses ad
dñm pro spōsione ranarꝫ: quā ꝑdiec-
rat pharaoni. Fecitq; dñs iuxta ver-
bum moysi: ⁊ mortue sunt rane de do-
mibus·⁊ de villis·⁊ de agris. Cōgrega-
uerūtq; eas in immensos aggeres: et
cōputruit terra. Videns aūt pharao
q̄ data esset requies · ingrauauit cor
suū: et nō audiuit eos sicut ꝓceperat
dñs. Dixitq; dñs ad moysen. Loquere
ad aaron. Extende virgā tuā et percu-
te puluerem terre: et sint scinifes in uni-
uersa terra egipti. Fecerūntq; ita. Et ex-
tendit aaron manū · virgam tetigis-
percussitq; puluerē terre: ⁊ facti sunt sci-
nifes in hominibus et in iumentis.
Omnis puluis terre versus ē in scinifes-
per totā terram egipti. Fecerūtq; similiter

malefici in ceraci oribus suis: et ceci
erant sanifes: et non poterat. Erantq;
sanifes tam i hominib; quam in iu-
mentis. Et dixerat malefici ad phara-
onem. Digit⁹ dei est hic. Indurauit
ergo cor pharaonis: z nõ audiuit eos:
sicut preceperat dñs. Dixit quoq; dñs
ad moysen. Consurge diluculo: z sta
coram pharaone. Egredietur enim ad
aq̃s. Et dices ad eum. Hec dicit dñs.
Dimitte populũ meum: ut sacrificet
michi. Quod si non dimiseris eũ: ecce
ego mittam in te: et in seruos tuos: et
in plebem tuã: et in domos tuas: erit
genus muscarũ: et implebitur omnes
domos egiptiorũ: muscas diuersi generis
et omnis terra in qua fuerint. Faciãq;
mirabilem in die illa terram ielsen in
qua plebs mea est ut nõ sint ibi muscæ:
et scias quoniam ego dñs in medio
terre: ponamq; diuisionem inter plebem
meã z populũ tuũ. Cras erit signum
istud. Fecitq; dñs ita. Et venit muscæ
grauissimæ in domos pharaonis z
seruorũ eius: et in omnem terrã egipti:
corruptaq; est terra ab huiusmodi
muscis. Vocauitq; pharao moysen z
aaron: et ait eis. Ite: et sacrificate deo
uõ in terra hac. Et ait moyses. Non
potest ita fieri. Abominationes enim
egiptiorũ immolabimus dño deo nõ-
stro. Quod si mactauerimus ea que colunt
egipti coram eis: lapidibus nos obruet.
Viam trium dierũ pergemus in soli-
tudinem: et sacrificabimus dño deo nõ-
stro sicut precipit nobis. Dixitq; pharao.
Ego dimittã vos: ut sacrificetis dño
deo vestro i deserto: verumtamen non
longius ut abeatis. Rogate pro me. Et
ait moyses. Egressus a te orabo dñm:
et recedet muscæ a pharaone: et a ser-
uis suis: et a plebe sua. Cras. Verumtam
noli ultra fallere: ut nõ dimittas po-
pulũ sacrificare dño. Egressusq; moy-
ses a pharaone: orauit dñm. Quis-
que iuxta verbũ illius: z abstulit muscas
a pharaone: z a seruis suis: z a plebe sua.
Non superfuit nec vna omnino. Et ingra-
uatus est cor pharaonis: ita ut nec hac
quidem vice dimitteret populũ. V.

Dixit autem dñs ad moysen. Ingre-
dere ad pharaonem: z loquere ei eũ.
Hec dicit dñs deus hebreorũ. Dimitte
plebem meã: ut sacrificet michi. Quod si
adhuc renuis et retinere eos: ecce ma-
nus mea erit super agros tuos: z super
equos et asinos z camelos: et boues z
oues: pestis valde grauis. Et faciet
dñs mirabile inter possessiones israel z
possessiones egiptiorũ: ut nil omnino
pereat de hijs que pertinent ad filios israel.
Constituitq; dñs eorum diem. Cras
faciet dñs verbũ istud in terra. Fecit ergo
dñs verbũ hoc altera die: z mortua
sunt omnia animalia egiptiorũ. De animalibus
vero filiorũ israel nichil omnino periit. Et
misit pharao ad videndum: nec erat
quicq; mortuũ de hijs que possidebat
israel. Ingrauatusq; est cor pharaonis:
z nõ dimisit plebem. Et dixit dominus
ad moysen et aaron. Tollite plenas
manus cineris de camino: z spargat
illũ moyses i celũ coram pharaone:
fiatq; pulvis super omnem terram egipti.
Erunt enim in hominibus z iumentis
ulcera et vesice turgentes: in universa
terra egipti. Tulerunt ergo cinerem de ca-
mino: z steterunt coram pharaone: z spar-
sit illũ moyses in celũ. Factæq; sunt ul-
cera vesicæ turgentes in hominibus z
iumentis: nec poterant malefici stare
coram moyse propter vulnera que in illis
erant: z in omni terra egipti. Indurauit
autem dominus cor pharaonis: z non

audiuit eos sicut locutus est dominus
ad moysen. Dixitq; dñs ad moysen.
Surge consurge: et sta coram phara-
one: et dices ad eũ. Hec dicit dominus
deus hebreorũ. Dimitte plebem meã: ut
sacrificet michi: quia in hac vice mit-
tam omnes plagas meas super cor tuũ
et super seruos tuos: z super plebem tuã: ut
scias quod nõ sit similis mei i omni
terra. Iam enim grandem manũ percu-
tiam te et plebem tuã pestis: pereatq; de
terra. Idcirco autem posui te et osten-
dam in te fortitudinem meam: et narre-
tur nomen meũ in omni terra. Adhuc
enimvero plebem meã: z non vis eã dimit-
tere: Ecce pluã cras hac ipsa hora gran-
dinem nullã retro annis: qualis nõ fuit
in egipto a die qua fundata est: usq;
in presens tempus. Mittere ergo iam nũc:
et congrega iumenta tua: et omnia que
habes i agro. Homines enim z iumenta
et omnia que inuenta fuerint foris:
nec congregata de agris: cadetq;
super ea grando: morientur. Qui timuerit
verbum dei de seruis pharaonis: fecit
confugere seruos suos et iumenta in
domos: qui autem neglexerit seruorum
dei: dimisit seruos suos et iumenta
in agris. Et dixit dñs ad moysen. Ex-
tende manũ tuã i celũ: ut fiat grando
in universa terra egipti: super homines et
super iumenta: et super omnem herbam
agri in terra egipti. Extendit q; moy-
ses virgam in celũ: et dñs dedit tona
et grandinem ac discurrebat fulgura
super terram. Pluitq; dñs grandinem
super terram egipti: et grando et igneus
mixta pariter ferebatur. Tantusq; fuit
magnitudinis: quanta antea nũq; appa-
ruerat in omnis terra egipti ex quo gen-
tes condite sunt. Et percussit grando in
omni terra egipti cuncta que fuerunt in
agris: ab homine usq; ad iumentũ.
Cundamq; herbam agri percussit gran-
do: et omne lignũ regionis confregit.
Tantũ in terra ielsen vbi erant filij israel
grando non cecidit. Misitq; pharao
et vocauit moysen z aaron: dicens ad
eos. Peccaui etiã nunc. Dñs iustus:
et ego et plebs mea impij. Orate dñm:
ut deleant tonitua dei et grando:
ut dimittã vos: et nequaq; hic ultra
maneatis. Dixit moyses. Cum egressus
fuero de urbe: extendã palmas meas
ad dñm: et cessabit tonitua: et gran-
do nõ erit: ut scias quia dñi est terra.
Noui autem: q; et tu z serui tui necdum
timeatis dñm deũ. Linũ ergo z ordeũ
læsum est: eo q; ordeum esset virens: et
linũ iam folliculos germinare. Triticũ
autem et far non sunt læsa: quia serotina
erant. Egressusq; moyses a pharao-
ne et urbe: extendit manus ad dñm:
et cessauerunt tonitua z grando: nec
ultra stillauit pluuia super terram. Vi-
dens autem pharao q; cessasset pluuia
et grando z tonitua auxit peccatũ: z
ingrauatus est cor eius: nimis: nec dimisit
israel sicut preceperat dñs per manũ moysi.

Et dixit dominus ad moysen. V.
Ingredere ad pharaonem. Ego
enim induraui cor eius z seruorũ illius:
ut faciam signa mea hec in eo: et nar-
res in auribus filij tui et neporũ tuorũ
quoties deriserim egiptios et signa
fecerim in eis: z scias quia ego dñs.
Ingressusque ergo moyses z aaron ad
pharaonem: et dixerunt ei. Hec dicit dñs
deus hebreorũ. Vsquequo nõ vis subiri
michi: Dimitte plebem meam: ut sacri-
ficet michi. Si autem resistis: z nõ vis
dimittere eũ: ecce ego inducam cras lo-
custam in fines tuos: que operiet super
ficiem terre: ut quisq; eius apparere: sed

comedantur quod residuũ fuerit grandini. Corrodet eũ omnia ligna qui germinãt i agris: et implebit domos tuas: z tuoꝝ omꝝ: et diem egiptiorꝝ: quantã nõ viderũt patres tui et aui tuꝰ ex quo orti sunt sup terrã usq; in pl̃ens tem diem. Auertiq; se: z egressus est a pharaone. Dixerunt aut̃ seruꝰ pharaonis ad eũ. Vsquequo patiemur hoc scandalũ? Dimitte homines: ut sacrificent dño deo suo. Nõne vides quod pericit egiptus? Reuocauerũq; moysen z aaron ad pharaonẽ. Qui dixit eis. Ire: sacrificate dño deo vro. Qui nam sunt qui ituri sũt? Ait moyses. Cũ paruulis nostris et senioribus pergamus: cũ filijs z filiabꝰ nr̃is cũ ouibus z armentis. Est enim solemnitas dñi dei nostri. Et respondit pharao. Sit dñs sic vobiscũ. Quomodo ego dimittã vos et paruulos vestros: cui dubiũ est quod pessime cogitetis? Non fiat ita: sed ite tantũ viri z sacrificate dño. Hoc enim ipi petistis. Statimq; eiecti sunt de conspectu pharaonis. Dixit aut̃ dñs ad moysen. Extende manũ tuam sup terram egipti ad locustam: ut descendat sup terram: et deuoret omnẽ herbam que residua fuerit grandini. Et extendit moyses virgam sup terram egipti: z dñs induxit ventum vrentẽ tota illa die et nocte. Et mane facto: ventus vras leuauit locustas. Qui aduenerũt sup vniũsam terram egipti: et sederũt in cũctis finibꝰ egiptiorum innumerabiles: quales aut̃ illud tempus non fuerant nec postea future sunt. Operuerũq; vniũsã superficiem terre: vastantes omnia. Deuorata i igitur herba terre: et quidquid pomoꝝ i arboribꝰ fuit q̃ grado dimiserat. Nichil quoq; omnino viride relictũ est in lignis: et in herbis terre: in cũcta egipto. Quãobrem festinus pharao vocauit moysen et aaron: et dixit eis. Peccaui in dñm deũ vestꝝ: et in vos. Sed nũc dimittite peccatũ michi: etiam hac vice: et rogate dñm deum vestꝝ: ut auferat a me mortem istã. Egressusq; est moyses de cõspectu pharaonis: z orauit dñm. Qui flare fecit ventum ab occidente vehementissimum: et arreptã locustã, pecit i mare rubrũ. Non remãsit ne vna quidem: in cũctis finibus egipti. Et indurauit dñs cor pharaonis: nec dimisit filios israel. Dixit autem dñs ad moysen. Extende manũ tuã in celũ: z fiant tenebre sup terrã egipti: tam densẽ ut palpari queant. Extendiq; moyses manum in celũ: z facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egipti. Tribus diebꝰ nemo vidit fratrem suũ: nec mouit se de loco in quo erat. Vbiq; aut̃ habitabant filij israel: lux erat. Vocauitq; pharao moysen et aaron: et dixit eis. Ite sacrificate domino. Oues tantũ vestre z armenta remaneant: paruuli vri eant vobiscũ. Ait moyses. Hostias quoq; z holocausta dabis nobis: que offerã dño deo nostro. Eundi greges pecoꝝ nobiscũ. Non remanebit et vngula que necessaria fuerit in cultũ dñi dei nr̃i: placitum eũ ignoramus quid debeat immolari: donec ad ipm loꝝ peueniam? Indurauit aut̃ dñs cor pharaonis: z noluit dimittere eos. Dixitq; pharao ad moysen. Recede a me: et caue ne vltra videas faciem meã. Quocũq; die apparueris michi morieris. Ridit moyses. Ita fiat ut loqueris. Non videbo vltra faciem tuã.

Et dixit dñs ad moysen. Adhuc vna plaga tangã pharaonem

et egiptũ: et post hec dimittet vos: z ecce expellet. Dices ergo omni plebi: ut postulet vir ab amico suo z mulier a vicina sua vasa argentea z aurea et vestem. Dabit autem dñs gratiã plo suo coram egiptijs. Fuitq; moyses vir magꝰ valde i terra egipti: coram seruis pharaonis z omni plo. Et ait. Hec dicit dñs. Media nocte ingrediar i egiptum: z morietur omne primogenitum i terra egiptiorꝝ a primogenito pharaonis q̃ sedet i solio eꝰ: usq; ad primogenitum ancille q̃ est ad molã: et oia primogenita iumentorꝝ. Eritq; clamor magnus in vniusa terra egipti: qlis nec ante fuit: nec postea futurus est. Apud omnes autem filios israel nõ mouebit canis: ab homine usq; ad pecꝰ: ut sciatis quanto miraculo diuidat dñs egiptios z israel. Descendentq; omnes hui mi isti ad me: z adorabũt me dicentes. Egredere tu: et omnis plebs q̃ subiectus est tibi. Post hec egrediemur. Et egressus a pharaone iratꝰ nimis. Dixit autem dñs ad moysen. Non audiet vos pharao: ut mlta signa fiãt in terra egipti. Moyses autem z aaron fecerũt omnia signa z ostenta que scripta sunt: coram pharaone: et indurauit dominꝰ cor pharaonis: nec dimisit filios israel de terra sua.

Dixit quoq; dominꝰ ad moysen et aaron: in terra egipti. Menseꝰ iste vobis principiũ mensũ: primꝰ erit in mensibꝰ anni. Loquimini ad vniuersam cõm̃ filios israel: z dicite eis. Decima die mensis huiꝰ: tollat vnusquisq; agnũ per familias et domos suas. Sin autem minor est numerꝰ: ut sufficere possit ad vescendũ agnũ: assumet vicinũ suũ qui cõiunctus est domui eꝰ: iuxta numꝰ animarũ que sufficere possunt ad esum agni. Erit autem agnus ab sq; macula: masculus anniculus. Iuxta quẑ cibum voluerit et hedum: et seruabitis eũ usq; ad quartadecimam diem mensis huiꝰ. Immolabitq; eum vniũsa multitudo filiorꝝ israel ad vesperam: et sumet de sanguine eius: ac ponent sup vtrũq; postem: et in superliminaribꝰ domoꝝ i quibꝰ comedent illũ. Et edẽt carnes nocte illa assas igni: z azimos panes cũ lactucis agrestibꝰ. Non comedetis ex eo crudũ quid nec cocti aqua: sed assum tantũ igni. Caput cũ pedibus eius z intestinis vorabitis: nec remanebit quicq; ex eo usq; mane. Si qd residui fuit: igni cõburetis. Sic autem comedetis illum. Renes vestros accingetis: z calciamẽta habebitis i pedibus: tenentes baculos i manibus: et comedetis festinantes. Est enim phase: id est transitꝰ domini. Et transibo p terrã egipti nocte illa: percutiãq; omne primogenitũ in terra egipti: ab homine usq; ad pecus: et i cũctis diis egipti faciã iudicia ego dñs. Erit autem sanguis vobis in signũ in edibꝰ in quibꝰ eritis: et videbo sanguinẽ ac transibo vos: nec erit i vobis plaga disperdens: quãdo percussero terrã egipti. Habebitis autem hũc diem i monimentũ: z celebrabitis eã solemnem dño in generationibꝰ vris: cultu sempiterno. Septẑ diebꝰ azima comedetis. In die primo nõ erit fermentum in domibꝰ vestris. Quicq; comederit fermentũ: peribit aia illa de israel: a primo die usq; ad diem septimum. Dies prima erit sancta ac solemnis: et dies septima: eadem celebritate venerabilis. Nichil operis facietis in eis: excepto hijs q̃ ad vescendũ pertinet: z obseruabitis azima. In eadẽ enim ipsa die educãm exercitum vestꝝ de terra egipti: et

custodieris die istum in generationes
vestras ritu perpetuo. Primo mense
quartadecima die mensis ad vesperum
comedetis azima: usq; ad diem vicesimam
primam eiusdem mensis ad vesperam. Septem
dies fermentum non inueniemur
in domibus vestris. Qui comedit fermentum
prebit aia eius de cetu israel: tam de
aduenis q̃ de indigenis terre. Omne fermentum
nõ comedetis. In cunctis habitaculis
vestris edetis azima. Vocauit autem moyses omnes seniores filios
israhel: et dixit ad eos. Ite tollites animal per familias vestras: et immolate
phase. Fasciculusq; yssopi tingite in sanguine qui est in limine: et aspergite ex
eo supliminare et utrũq; postes. Nullus
vestrũ egrediat ostiũ domus suę: usq;
mane. Transibit enim dominus percutiens
egyptios. Cumq; vidit sanguinem in
supliminari et in utroq; postes: transiet
ostiũ domus: et non sinet percussorem
ingredi domos vestras: et ledere. Custodi
ubũ istud: legitimũ tibi et filijs tuis
usq; in eternũ. Cumq; intraueris terram
quam dominus deus dabit: sicut pollicitus est: obseruabis mimoriam istam. Et cũ dixerint vobis filij vestri
quę est ista religio: dicetis eis. Victima
transitus domini est: quãdo transiuit super
domos filiorum israel in egypto: percutiens
egyptios: et domos nostras liberauit.
Incuruatusq; populus adorauit. Et egressi filij israhel: fecerũt sicut preceperat dominus
moysi: et aaron. Factũ e autem in nocte
media: percussit dominus omne primogenitum in terra egypti: a primogenito pharaonis qui in solio eius sedebat: usq;
ad primogenitũ captiui: que erat in carcere: et omne primogenitũ iumentorum.
Surrexitq; pharao nocte et omnes serui
eius: cunctaq; egyptus: et ortus est
clamor magnus in egypto. Non erat enim
domus in qua non iacet mortuus. Vocauitq; pharao moysi et aaron nocte
dixit. Surgite: egredimini a populo meo
vos: et filij israel. Ite: et immolate domino sicut
dixistis. Oues vestras: et armenta assumite ut petistis: et abscedite benedicite mihi. Properabantq; egyptij populo de terra
exire velociter: dicentes. Omnes morimur. Tulit igitur populus conspersam fermentum antequ; fermentaret: et ligans in pallijs posuit super humeros suos. Fecerunt; filij israel sicut preceperat dominus moysi: et petierũt ab egyptijs vasa argentea et aurea vestesq; plurimũ. Dominus autem dedit gratiam populo coram egyptijs: ut commodarent eis: et spoliauerũt egyptios. Profectiq; sunt filij israel de ramasse
in sochot sexcenta fere milia peditum virorum: absq; parvulis et mulieribus. Sed
et vulgus promiscuus innumerabile ascendit cũ eis: oues et armenta: animalia diuersi generis mixta nimis. Coquiq;
fariną quã tulerãt: et fecerũt subcinericios panes azimos. Non enim potuerat fermentari: cogentibus egredi egyptijs: et nullã facere sustinebant moram: nec pulmentum quidq; occurrerat preparare. Habitatio
autem filiorum israel qua mansuerũt in egypto
fuit quadringentorũ triginta annorum.
Omnibus expletis: eadem die egressus
est omnis exercitus domini de terra egypti.
Nox ista obseruabilis domini: quãdo
eduxit eos de terra egypti. Hanc obseruare debent omnes filij israel in generationibus suis. Dixitq; dominus ad moysen et
aaron. Hec est religio phase. Omnis alienigena non comedet ex eo. Omnis autem
seruus emptitius circũcidet: et sic comedet. Aduena et mercenarius non
edent ex eo. In una domo comedet: nec

efferes de carnibus eius foras: nec os
illius cõfringetis. Omnis cetus filiorum
israel facient illud. Quod si quis peregrinus
in vestra voluerit habitare colonia
et facere phase domino: circũcidet prius
omne masculinũ eius: et tũc rite celebrabit: erit sicut indigena terre. Si quis
autem circũcisus nõ fuit: nõ vescetur
ex eo. Eadem lex erit indigenis: et colono q̃ peregrinat apud vos. Fecerunt;
omnes filij israel sicut preceperat dominus moysi
et aaron: et eadẽ die eduxit dominus filios
israel de terra egypti per turmas suas. xiij

Locutusq; est dominus ad moysen
dicens. Sanctifica michi omne
primogenitũ quod aperit vulvã in filijs
israel: tam de hominibus q̃ de iumentis.
Mea sũt enim omnia. Et ait moysen ad
eos. Memores estote huius diei in quo egressi estis de egypto: et de domo seruitutis:
quoniã in manu forti eduxit vos dominus de loco isto: ut non comedatis
fermentatũ panẽ. Hodie egredimini mense
nouarum frugũ. Cumq; introduxerit te dominus in terram chanaan: et hethi: et amorrei: et hiui
et iebusei: quã iurauit patribus tuis: ut
daret tibi terram fluentem lacte et melle: celebrabitis hunc morem sacrorum mense
isto. Septem diebus vescetis azimis: et
in die septimo erit solemnitas domini. Azima comedetis septem diebus. Non
apparebit apud te aliquid fermentatũ:
nec in cunctis finibus tuis. Narrabitque
filio tuo in die illo dicens. Hoc est quod
fecit michi dominus: quãdo egressus sum
de egypto. Et erit quasi signũ in manu
tua: et quasi monimentũ ante oculos
tuos: et ut lex domini semper sit in ore tuo.
In manu enim forti eduxit te dominus
de egypto: ut custodias huiusmodi
ritũ statuto tempore: a diebus in dies. Cumq;
introduxerit te dominus in terram chanaanitarum
sicut iurauit tibi et patribus tuis: et tradiderit
tibi eã: separabis omne quod aperit vulvã
domino: et quod primum est in pecoribus tuis. Quicquid habueris masculini
sexus: consecrabis domino. Primogenitum asini mutabis ouis: quod si non
redemeris: interficies. Omne autem primogenitum hominis de filijs tuis: pecio redimes. Cumq; interrogauerit te filius tuus
cras: dicens: quid est hoc: respondebis
ei. In manu forti eduxit nos dominus
de terra egypti: et domo seruitutis. Nam
cum induratus esset pharao: et nollet
nos dimittere occidit dominus omne
primogenitum in terra egypti: a primogenito hominis usq; ad primogenitum iumentorũ. Idcirco immolo domino omne quod
aperit vulvã masculini sexus: et omnia
primogenita filiorum meorum redimo. Erit
igitur quasi signũ in manu tua: et fixi
apensum quid ob recordationẽ ante
oculos tuos: eo q̃ in manu forti eduxit nos dominus de egypto. Igitur cum
emisisset pharao populũ: nõ eos duxit dominus per viam terre philistijm: q̃ vicina est: reputans ne forte penitet eos si videritque aduersum se bella consurgere: et reuertantur in egyptũ: sed circumduxit per viam
deserti: que est iuxta mare rubrum. Et armati ascenderunt filij israel de terra egypti.
Tulit q̃ moyses ossa ioseph secũ: eo q̃
adiurasset filios israel: dicens. Visitabit
vos deus: efferte ossa mea hinc vobiscum.
Profectiq; de sochot: castrametati sunt in etham: in extremis finibus solitudinis. Dominus autem precedebat eos: ad
ostendendũ viã: per diem in columna
nubis: et per noctem in columna ignis:
ut dux esset itineris vtroq; tempore. Nũq; defuit columna nubis per diem: nec columna ignis per noctem: coram populo. Locutusq; est autem dominus ad xiiij

moysen dicens. loqre filijs isrl. Reuertat se castra metantur regione phiairoth:
que est inter magdalum et mare contra beelsephon. In conspectu eius ca-
stra ponetis iuxta mare. Dixitque eis pharao super filijs isrl. Coartati sunt
in terra: clausit eos deserti. Et indurabo cor eius: ac persequet eos: et glori-
ficabor in pharaone: et in omni exercitu
eius: scientq egiptij quia ego sum do-
minus. Fecerūtq ita. Et nuntiatū est
regi egiptiorū: q fugisset plis. Immu-
tatūq est cor pharaonis et seruoꝝ eiꝰ
super populū: et dixerūt. Quid voluimus facere: ut dimitteremꝰ isrl ne seruiret
nobis? Junxit ergo currū: et omne
populū suū assumpsit secū. Tulitq sex
centos curros electos: et quicquid è egi-
pto currūū fuit: et duces totius exercitꝰ.
Indurauitq dominꝰ cor pharaonis
regis egipti: et persecutus est filios isrl.
At illi egressi erāt i manu excelsa. Cū-
q ipsequerētur egiptij vestigia prędecessorū: reperierūt eos i castris super mare.
Omnis equitatus et currus pharaonis
et omnis exercitus erāt in phiairoth
cōtra beelsephon. Cūq appropinqua-
sset pharao: leuātes filij isrl oculos: vi-
derūt egiptios post se: et timuerūt val-
de. Clamauerūtq ad dominū: et dixe-
runt ad moysen. Forsitan nō erāt se-
pulcra i egipto: ideo tulisti nos ut mo-
rerēmur in solitudine. Quid hoc fecisti: ut educēs nos de egipto? Nōne
iste est sermo quē loquebam ad te i egi-
pto. dicentes: recede a nobis: ut seruia-
mus egiptijs? Multo enim melius è seruire eis: q̃ mori in solitudine. Et ait
moysen ad populū. Nolite timere. Sta-
te et videte magnalia dñi: que facturꝰ
est hodie. Egiptios enim quos nūc vide-
ris: nequaq̃ vltra videbitis: usq̃ in
sempiternū. Dominꝰ pugnabit pro
vobis: et vos tacebitis. Dixitq dñs
ad moysen. Quid clamas ad me? Loquere filijs israhel: ut proficiscāntur. Tu
autē eleua virgā tuā: et extende manū
tuā super mare: et diuide illud: ut gra-
diant filij isrl in medio mari p siccū.
Ego autem indurabo cor egiptiorū ut
persequāntur vos: et glorificabor i phy-
raone: et in omni exercitu eius: et in cur-
ribus et in equitibus illius. Et erit egi-
ptij quia ego sum dñs: cū glorificat
fuero in phyraone: et in curribus atq
in equitibus eius. Tollensq se angelus
dominī qui prędebat castra isrl: abijt
post eos: et cū eo pariter columna nu-
bis pōa dimittēs: post tergū stetit in-
ter castra egiptiorū et castra isrl. Et erat
nubes tenebrosa: et illuminās noctē:
ita ut ad se invicē toto noctis tpe acce-
dere nō valerēt. Cūq extendisset moy-
ses manū sup mare: abstulit illud do-
minus flante vento vehementi et vrēti
tota nocte: et versū est in siccum. Diuisaq
est aqua: et ingressi sunt filij isrl p me-
dium siccī maris. Erat enim aqua qua-
si murus a dextra eorū et leua. Perse-
quentesq egiptij ingressi sūt post eos:
et omnis equitatus pharaonis: curs
eius et equites per medii maris. Atq
adhuc erat vigilia matutina: et ecce re-
spiciens dñs super castra egiptiorū per
columnā ignis et nubis: interfecit ex-
ercitū eorū: et subuertit rotas curruū: fe-
rebāntq i profundū. Dixerūtq egiptij.
Fugiam? israhel: quia dñs pugnat
pro eis cōtra nos. Et ait dominꝰ ad
moysen. Extende manū tuā sup mare:
ut reuertantur aquę ad egiptios: super
currus et equites eorū. Cūq extendisset
moyses manū contra mare: redditum
est primo diluculo ad priorem locum.

Fugientibusq egiptijs occurrerunt a-
quę: et involuit eos dñs i medio flu-
ctibus. Reuersęq sunt aquę: et operuerūt
currus et equites cuncti exercitus pharao-
nis: qui secuti erāt ingressi fuerāt ma-
re: nec unus quidē superfuit ex eis. Filij
autē isrl pergerūt p medium siccī maris:
et aquę eis mār quasi pro muro a dex-
tris et a sinistris. Liberauitq dominꝰ
i die illo isrl de manu egiptiorū: et vide-
runt egiptios mortuos sup litus ma-
ris: et manū magnā quam exercuerat
dñs cōtra eos. Timuitq plis dñm: et
crediderūt dño: et moysi seruo eiꝰ.

XV

Tunc cecinit moyses et filij isrl car-
men hoc dño: et dixerūt. Cante-
mus domino. Gloriosē enim magnifi-
catus est: equū et ascensorem dicit in
mare. Fortitudo mea et laus mea do-
minꝰ: factus est michi in salutē. Iste
deus meus et glorificabo eū: deus pa-
tris mi: et exaltabo eū. Dominꝰ quasi
vir pugnator: omnipotens nomen eiꝰ:
currus pharaonis et exercitū eius ,pit-
cit i mare. Electi principes eiꝰ submer-
si sunt i mari rubro: abissi operuerūt
eos: descenderūt in profundū quasi lapꝰ.
Dextera tua dñe magnificata ē in for-
titudine: dextera tua dñe percussit inimi-
cum: et in multitudine gloriē tue depo-
sisti adversarios meos. Misisti iram
tuā: que deuorauit eos sicut stipulā:
et in spiritu furoris tui congregate sunt
aquę. Stetit vnda fluens: congregate
sūt abissi in medio mari. Dixit inimi-
cus. Persequar et cōprehendā: dividā
spolia: implebitur ānā mea. Euaginabo
gladiū meū: interficiet eos manꝰ mea.
Flauit spiritꝰ tuꝰ: et operuit eos mare:
submersi sūt quasi plumbū i aquis ve-
hementibus. Quis similis tui i fortibus dñe?
Quis similis tui magnificus i sanctitate:
terribilis atq laudabilis: et facies mira-
bilia? Extendisti manū tuā: et deuora-
uit eos terra. Dux fuisti in misericordia
tua: populū quē redemisti. Et portasti eū
in fortitudine tua: ad habitaculū san-
ctū tuū. Ascenderūt pples irati sūt: dolo-
res obtinuerūt habitatores philistijm.
Tunc conturbati sunt principes edom:
robustos moab obtinuit tremor: ob-
rigescūt omnes habitatores chanaan.
Irruat super eos formido et pauor in
magnitudine brachij tui. Fiant im-
mobiles quasi lapis: donec pertranseat
plis tuus dñe: donec pertranseat po-
pulus tuus iste quē possedisti. Introdu-
ces eos et plantabis in monte hereditatis
tue: firmissimo habitaculo tuo q̃ o-
perasti es domine. Sanctuarium
tuū domine: q̃ firmauerūt manꝰ tue.
Dñs regnabit in eternū et vltra. In-
gressus ē enim eques pharao cū curribus
et equitibus eius in mare: et reduxit sup
eos dominꝰ aquas maris. Filij autē
isrl ambulauerūt p siccū: in medio eiꝰ.
Sumpsit ergo maria ,phetissa soror
aaron timpanū i manu sua: egressęq
sunt omnes mulieres post eā cū timpa-
nis et choris: quibus prinebat dicēs.
Cantemꝰ dño. Gloriosē enim magnifi-
catus est: equū et ascensorē eius dicit
in mare. Tulit autē moyses isrl de ma-
ri rubro: et egressi sunt in desertum sur.
Ambulauerūtq tribus diebus pr solitu-
dinē: et nō inuenierūt aquā. Et venē-
runt in marath: nec poterant bibere a-
quas de marath. eo q̃ essent amare.
Vnde et nomen loco nomē imposu-
it: vocans illū marath id ē amaritu-
dinē. Et murmurauit plis ꝑra moy-
sen dicēs. Quid bibemꝰ? At ille clama-
uit ad dñm. Qui ostendit ei lignum:
q̃ cū misisset i aquas in dulcedinem

vere sunt. Ibi cõstituit ei ꝓcepta atq;
iudicia: et ibi tempauit eũ dicens. Si
audieris vocem dñi dei tui. et q̃ rectũ
est coram eo feceris. et obedieris mãda-
tis eius. custodieris q; omia ꝓcepta illius:
nullũ langorẽ quẽ posui i egipto nõ
inducã super te. Ego enim sum dominus
deus saluator. Venerũt autẽ in helim
filij israhel: ubi erant duodecim fontes
aquarum. ⁊ septuaginta palme: et ca-
stramentati sunt iuxta aquas. xvj

Profectq; de helim venit omnis
multitudo filiorũ israel in desertum
syn. qd est inter helim ⁊ sinai: quinta de-
cima die mensis secundi postq; egressi
sunt de terra egipti. Et murmurauit omis
cõgregatio filiorũ israel cõtra moysen et
aaron in solitudine. Dixerunq; filij
israel ad eos. Vtinã mortui essemus per
manũ dñi i terra egipti: quãdo sedebamus
iuxta ollas carnium. ⁊ comedebamus panes
i saturitate. Cur induxistis nos in de-
sertũ istud: ut occideretis omnem multitu-
dinem fame? Dixit autem dñs ad moy-
sen. Ecce ego pluã vobis panes de celo.
Egrediatur ꝓlus et colligat q̃ sufficiunt
per singulos dies: ut tempte eũ. vtrum
ambulet in lege mea. an non. Die au-
tem sexto parent quod inferant. et du-
plum quam colligere soleãt per singu-
los dies. Dixerunq; moyses et aaron
ad omẽs filios israel. Vespere scietis q;
dominus eduxerit vos de terra egipti: et
mane videbitis gloriã domini. Au-
diui enim murmur vestrũ contra dñm.
Nos vero qd sumus? quia insultastis
cõtra nos? Et ait moyses. Dabit vo-
bis dñs vespere carnes edere. et mane
panes i saturitate: eo q̃ audierit mur-
murationes vestras quibus murmu-
rati estis cõtra eũ. Nos enim qd sumus?
Nec contra nos est murmur vestrũ:
sed contra dominũ. Dixit quoq; mo-
yses ad aaron. Dic vniuerse cõgregati-
oni filiorũ israel. Accedite coram domino.
Audiuit enim murmur vestrũ. Cũq; lo-
queret aaron ad omnem cetum filiorũ
israel: respexerũt ad solitudinem. Et ecce
gloria dñi apparuit in nube. Locutus
est autem dominus ad moysen dicens. Au-
diui murmurationes filiorũ israel. Lo-
quẽ ad eos. Vespere comedetis carnes:
⁊ mane saturabimini panibus: scietisq;
q̃ ego sum dominus deus vester. Factũ
est ergo vespere ⁊ ascendẽs coturnix co-
operuit castra: mane quoq; ros iacuit
per circuitũ castroꝝ. Cũq; operuisset su-
perficiem terre: apparuit in solitudine
minutũ. et quasi pilo vsum in siluestri-
bus pruine super terrã. Quod cũ vi-
dissent filij israhel: dixerunt ad invicem.
Manhu? Quod significat. Quid est
hoc? Ignorabant enim qd esset. Quibus
ait moyses. Iste est panis quẽ dñs de-
dit vobis ad vescendũ. Hic est sermo
quẽ ꝓcepit vobis dñs. Colligat vnus-
quisq; et eo quãtũ sufficit ad vescendũ:
gomor p singla capita. Iuxta numer-
um animarũ vestrarũ q̃ habitãt in ta-
bernaculo: ita tolletis. Fecerunq; ita filij
israel: et collegerũt alius plus alius mi-
nus: ⁊ mensi sũt ad mensurã gomor.
Nec q̃ plus collegerat habuit ampli-
us: nec q̃ minus ꝓcurauerat repetit minus:
sed singuli iuxta id qd edere poterant
cõgregauerũt. Dixitq; moyses ad eos.
Nullus relinquat ex eo i mane. Qui
non audierũt eũ: sed dimiserũt quidã
ex eis vsq; mane: et fœtere cepit vermis-
q; compumuit. Et iratus est cõtra eos
moyses. Colligebant autem mane singu-
li: quãtũ sufficere poterat ad vescen-
dum. Cũq; incaluisset sol: liquefiebat.
In die autem sexta collegerunt cibos

duplices: id est duo gomor per singu-
los homines. Venerũt autem omnes prin-
cipes multitudinis. ⁊ narrauerũt mo-
ysi. Qui ait eis. Hoc est quod locutus
est dominus. Requies sabbati. sanctifi-
cata est domino. Ea quãcũq; ope-
randũ est. facite. ⁊ que coquenda sunt
coquite. Quidqd autem reliquũ fuerit
reponite vsq; in mane. Fecerunq; ita
ut ꝓcꝑerat moyses. et non cõputrefiet:
neq; vermis inuenus est in eo. Dixitq; mo-
yses. Comedite illud hodie. quia sab-
batũ est domino: nõ inuenietis hodie in
agro. Sex diebus colligite: in die au-
tem septimo sabbatũ est domino: idcir-
co nõ inuenietis veniq; septima dies. ⁊
egressi de ꝓlo ut colligerent. non inue-
nerũt. Dixit autem dominus ad moysen.
Vsquequo nõ vultis custodire mãda-
ta mea. ⁊ legẽ meã? Videte q̃ dominus
dederit vobis sabbatum: et ꝓter hoc
tribuit vobis die sexta cibos duplices.
Manetque vnusq;q; apud semetipsũ:
et nullus egrediat de loco suo die septi-
mo: et sabbatizabit ꝓlus die septimo.
Appellauitq; dnus israel nomẽ eius man.
Quod erat quasi semẽ coriãdri albũ:
gustusq; eius quasi similes cum melle.
Dixit autem moyses. Iste est sermo quẽ
ꝓcepit dominus. Imple gomor. et re-
ere custodiat in futuras retro generati-
ones: ut noverint panẽ. quo alui vos
in solitudine: quando eduxi eos de
terra egipti. Dixitq; moyses ad aaron.
Sume vas vnum: et mitte ibi man.
quãtum potest capere gomor. et repo-
ne coã domino ad seruãdum i gene-
rationes vestras: sicut ꝓcepit dominus
moysi. Posuitq; illud aaron in
tabernaculo reseruandum. Filij autem
israel comedebant man quadragin-
ta annis: donec venirent in terram
habitabilem. Hoc cibo alti sũt vsque
quo tãgerẽt fines terre chanaan. Go-
mor autem decima pars est ephi. xvij

Igitur profecta omis multitudo filiorũ
israel de deserto syn: per mãsiones sua.
iuxta seruonẽ domini: castrametati
sunt in raphidim: vbi nõ erat aqua
ad bibendũ ꝓlo. Qui iurgatus cõtra
moysen ait. Da nobis aquã ut bibã-
mus. Quibus respondit moyses. Quid
iurgamini cõtra me? Cur tentatis
dominũ? Sitiuit ergo ibi ꝓlus pro a-
que penuria: et murmurauit contra
moysen dicens. Cur fecisti nos egire de
egipto: ut occideres nos ⁊ liberos no-
stros ac iumenta nri? Clamauit autem
moyses ad dominũ dicẽs. Quid faci-
am ꝓlo huic? Adhuc paululũ: et la-
pidabit me. Et ait dominus ad moy-
sen. Antecede populũ: et sume secũ de
senioribus israel: et virgã qua percussisti
fluuiũ tolle in manu tua. ⁊ vade. Ecce
ego stabo ibi coã te. supra petrã oreb:
percutiesq; petram. ⁊ egredet ex ea aqua
ut bibat populus. Fecit ita moyses co-
ram senioribus israel. Et vocauit nomẽ
loci illi? temptatio. ꝓter iurgiũ filiorũ
israel: et quia tentauerunt dominũ di-
cẽtes. Est ne deus in nobis an non?
Venit autem amalech. ⁊ pugnabat con-
tra filios israhel i raphidim. Dixitq;
moyses ad iosue. Elige viros. ⁊ egres-
sus pugna contra amalech cras. Ego
stabo in vertice collis: habens virgã
dei in manu mea. Fecit iosue ut loqui-
tus erat moyses: et pugnauit cõtra
amalech. Moyses autem et aaron et hur
ascenderunt sup verticẽ collis. Cũq; le-
uasset moyses manus. vincebat israhel.
Si autem paululũ remãsisset: superabat
amalech. Manus autem moysi erant gra-
ues. Sumentes igitur lapidẽ posuerũt

subiere eũ in quo sedit: aaron autem ⁊
hur. sustinuerũt manus eius et ueraq;
parte. Et facũ est ut manus illius non
lassaretur: usq; ad occasum solis. Fu-
gauitq; iosue amalech et populũ eius.
in ore gladij. Dixit autem dominus
ad moysen. Scribe hoc ob monimen-
tum in libro: ⁊ trade auribus iosue. De-
lebo enim memoriam amalech sub celo.
Edificauitq; moyses altare: ⁊ uocauit
nomen eius. dominus exaltatio mea.
dicens. Quia manus solius domini
et bellum dei erit contra amalech: a ge-
neratione in generationem. xviij

Audiuitq; autem iethro sacerdos
madian. cognatus moysi. omnia
que fecerat dominus moysi. ⁊ israel
suo. ⁊ quod eduxisset dominus israel de
egipto: tulit sephoram uxorem moysi
quã remiserat. et duos filios eius: quo-
rum unus uocabat gersam. dicens pa-
rem. aduena fui i terra alienа: alter ue-
ro eliezer. deus enim patris mei. adiutor
meus: et eruit me de gladio pharaonis.
Ecce uenit ergo iethro cognatus mo-
ysi. et filij eius. et uxor eius. ad moysen
in desertũ. ubi erat castrametatus iuxta
montem dei: et mandauit moysi dicens.
Ego iethro cognatus tuus. uenio ad
te. et uxor tua. ⁊ duo filij tui cũ ea. Qui
egressus in occursum cognati sui ado-
rauit: ⁊ osculatus est eum. Salutaue-
runtq; se mutuo uerbis pacificis. Cũq;
intrasset tabernaculũ: narrauit moy-
ses cognato suo cuncta q̃ fecerat domi-
nus pharaoni ⁊ egiptiis. ꝓter israel:
omnemq; laborem qui accidisset eis
in itinere: et q̃ liberauerat eos dominus.
Letatusq; est iethro super omnibus bonis
que fecerat dominus israel: et q̃ eripuisset
eũ de manu egiptiorum. Et ait. Benedict⁹
dominus qui liberauit uos de manu
egiptiorũ. ⁊ de manu pharaonis: qui
eruit populũ suũ de manu egipti. Nunc
cognoui quia magn⁹ dominus super
omnes deos: eo q̃ fugere egerit contra eos.
Obtulit ergo iethro cognatus moysi.
holocausta et hostias deo: uenerunq;
aaron. ⁊ omnes seniores filiorũ israel:
ut comederent panem cũ eo coram deo.
Altera autem die sedit moyses ut iudi-
caret populũ: qui assistebat moysi a ma-
ne usq; ad uesperã. Quod cũ uidisset
cognatus eius. quia faciet que age-
bat in populo. ait. Quid è quod facis in
plebe? Cur solus sedes: et omnis pe-
pulus stat circa te de mane usq; ad uesperã?
Cui respondit moyses. Venit ad me po-
pulus: querens sententiã dei. Cũq; ac-
ciderit eis aliq̃ disceptatio uenit ad
me ut iudicem inter eos: et ostendam
precepta dei et leges eius. At ille: non
bonã inquit rem facis. Stulto labore
consumeris: et tu ⁊ populus iste qui tecum
est. Ultra uires tuas est negotiũ. Solus
illud nõ potes sustinere: sed audi iube-
ne atq; consilia: et erit dominus tecũ.
Esto tu pro eis hijs que ad deũ pertinent
ut referas q̃ dicuntur ad eũ: ostendasq;
eis ceremonias. ⁊ ritũ colendi. viasq;
per quas ingredi debeant: et opus q̃d
facere. Prouide autem de omni plebe u-
ros sapientes et timentes deum. i quibus
sit veritas. et qui oderint auaritiã: et
constitue ex eis tribunos. ⁊ centurios.
⁊ quinq̃genarios. ⁊ decanos: q̃ iudicent
populo omni tempore. Quidquid autem maiꝰ fuerit
referat ad te: et ipsi minora tantũmodo iu-
dicent: leuiusq; sit tibi. partito i alios o-
nere. Si hoc feceris. impletis imperijs
dei: ⁊ preepta eius potueris sustinere. ⁊ dis
hic populus reuertet ad loca sua cum pace.
Quibus auditis. moyses: fecit omnia que
ille suggesserat. Et cũctis viris strenuis

de cuncto israel constituit eos principes
populi. tribunos. et centuriones. et quin-
quagenarios et decanos: qui iudica-
rent plebem omni tempore. Quid-
quid autem grauius erat referebant
ad eum: faciliora tantummodo iudi-
cantes. Dimisitq; cognatum suũ: qui
reuersus abiit i terram suam. xx

Mense tertio egressionis filij de ter-
ra egipti: i die hac uenerũt i soli-
tudinem sinai. Nã profecti de raphidim
⁊ peruenientes usq; in desertũ sinai. ca-
strametati sunt in eodẽ loco: ibiq; israel
fixit tentoria regionem montis. Moyses
autem ascendit in montem ad deũ. Vo-
cauitq; eũ dominus de monte et ait.
Hec dices domui iacob: et annunciabis
filijs israel. Vos ipsi uidistis q̃ fecerim
egiptijs: quomõdo portauerim uos su-
per alas aquilarũ: ⁊ assumpserim michi.
Si ergo audieritis uocẽ meã. et custo-
dieritis pactum meũ: eritis michi in re-
gnũ sacerdotale: et gens sancta. Hec
sunt uerba que loqueris ad filios israel.
Venit moyses. ⁊ conuocatis maioribus
populi. exposuit omnes sermones q̃s
mandauerat dominus. Respondit q̃q; omis
populus simul. Cuncta que locutus est
dominus. faciemus. Cũq; retulisset moy-
ses uerba populi ad dominũ: ait ei do-
minus. Ecce nũc veniã ad te i caligi-
ne nubis: ut audiat me populus loquen-
tem ad te: ⁊ credat tibi in perpetuũ. Nũci-
auit ergo moyses uerba populi ad dõm.
Qui dixit ei. Vade ad populũ. et sanctifi-
ca illos hodie ⁊ cras: lauentq; uestimen-
ta sua: et sint parati in diem tertiũ. In
die enim tertia descendet dominus coram
omni plebe super montem sinai. Constitu-
esq; terminos populo per circuitũ: et di-
ces ad eos. Cauete ne ascendatis i mon-
tem: nec tangatis fines illius. Omnis
qui tetigerit montem morte morietur. Manus
non tanget eũ: sed lapidibus opprimetur: aut
sagitta iaculis. Siue iumentũ fuerit siue homo. non viuet.
Cũ ceperit clangere buccina: tunc ascendat
in montem. Descendit moyses de mon-
te ad populũ: et sanctificauit eũ. Cũq; la-
uisset uestimenta sua: ait. ad eos. Esto-
te parati in die tertiũ: et ne appropin-
quetis uxoribus vestris. Factũq; aduenit
tertius dies: et mane inclarescente:
et tonitrua audiri coepissent. ac mica-
re fulgura: et nubes densissima operi-
re montem. Clangente buccine uehemen-
tius pertrepidat: et timuit populus qui erat
in castris. Cũq; eduxisset eos moyses i
occursum dei de loco castrorũ: stetit
ad radices montis. Totus autem mons
sinai fumigabat: eo q̃ descendisset do-
minus super eum in igne: et ascenderet fu-
mus et eo quasi de fornace. Erantq; omis
mons terribilis: et tonitrus buccine pau-
latim crebrescebat in maius: et prolixius
tendebat. Moyses loquebat: et dominus
respondebat ei. Descendit q̃q; dominus
super montem sinai i ipso montis uertice:
⁊ uocauit moysen i cacumen eius. Quo
cum ascendisset: dixit ad eum. Descen-
de et coercebis populum: ne forte uelit trans-
cendere terminos ad uidendũ dõm:
⁊ pereat ex eis plurima multitudo. Sa-
cerdotes quoq; qui accedũt ad domi-
num sanctificentur: ne percutiat eos. Di-
xitq; moyses ad dominũ. Non poterit
populus ascendere in montem sinai. Tu
enim testificatus es: et iussisti dicens.
Pone terminos circa montem: et sanctifica
illũ. Cui ait dominus. Vade descende:
ascendisq; tu et aaron tecum. Sacerdo-
tes autem ⁊ populus non transeant terminos:
nec ascendat ad dominũ: ne forte interficiat illos. Descendit q̃q; moyses

ad ꝓlum: ⁊ omnia vastauit eis. xx

Locutusq; ē dñs cūctos sermones hos. Ego sum dñs deus tuus qui eduxi te de terra egipti: de domo seruitutis. Nō habebis deos alienos coram me. Nō facies tibi sculptile: neq; omnē similitudinē que est in celo deorsum: nec eorū q̄ sunt in aquis sub terra. Nō adorabis ea neq; coles. Ego sum dñs deus tuus fortis zelotes: visitans iniquitatē patrum in filijs-in tertia & quarta generationē eorū qui oderūt me: et faciens misericordiā in milia hijs qui diligūt me-et custodiūt precepta mea. Nō assumes nomē dñi dei tui in vanū. Non enim habebit insontē dñs eum: qui assumpserit nomē dominī dei sui frustra. Memento ut diem sabbati sanctifices. Sex diebus operabis: et facies omia opera tua. Septimo autē die sabbatum dñi dei tui est. Nō facies omē opus in eo: tu et filius tuus et filia tua-seruus tuus et ancilla tua-iumentū tuū et aduena: qui est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit deus celum et terra et mare et omnia que in eis sunt: ⁊ requiuit i die septimo. Quarto benedixit dñs diei sabbati: et sanctificauit eū. Honora patrem tuū ⁊ matrē tuā: ut sis longeuus super terrā quā dñs dē⁹ tuus dabit tibi. Nō occides. Non mechaberis. Nō furū faciēs. Non loqris contra primū tuū falsum testimoniū. Non concupisces domū primi. Nec desiderabis vxorem eius: nō seruū non ancillā nō bouē nō asinū: nec omnia q̄ illius sunt. Cūctis autē ꝓlis audiebat voces-⁊ lampades ⁊ sonitū buccine-montēq; fumantem: et pauore ac timore conquassati steterunt procul: dicentes moysi. Loquere tu nobis: et audiemus. Nō loquatur nobis dñs: ne forte moriamur. Et ait moyses ad ꝓlum. Nolite timere. Ve enim probare vos venit deus: et ut terreat illius timor in vobis: ⁊ nō peccetis. Stetitq; ꝓlus de ꝓge: moyses autem accessit ad caliginē in qua erat deus. Dixitq; preterea dñs ad moysen. Hec dices filijs israel. Vos vidistis q̄ de celo loquutus sum vobis. Non facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis michi: et offetis super eo holocausta et pacifica vrabues vestras et boues: i omni loco in quo memoria fuerit nominis mei. Veniam ad te: et benedicam tibi. Quod si altare lapideū feceris michi: non edificabis illud de sectis lapidibus. Si enim leuaueris culturū super eo: polluetur. Nō ascendes per gradus ad altare meū: ne reuelentur verecundia nra. xxi

Hec sunt iudicia que propones eis. Si emeris seruū hebreum-sex annis seruiet tibi: in septimo egredietur liber gratis. Cum quali vestē intrauerit: cū tali egrat. Si habēs vxorē: ut vxor egrediatur simul. Si autē dñs dederit illi vxorem-⁊ peperit filios ⁊ filias: mulier ⁊ liberi eius erit dñi sui: ipse vero egredit cū vestitu suo. Quod si dixerit seruus-diligo dominū meū et vxorem ac liberos-non egrediar liber: offerat eum dñs dijs-et applicabit ad ostium ⁊ postes: perforabitq; aurem eius subulatē: et erit ei seruus in seculū. Si quis vendiderit filiam suā in famulā: non egrediet sicut ancille egire consueuerunt. Si displicuerit oculis domini sui cui tradita fuerit: deuiet eam: populo autē alieno vendidi non habebit potestatem-q̄ spreuerit eam. Si autē filio suo desponderit eam: iuxta morem filiarū faciet illi. Quod si alteram sibi acceperit:

prouidebit pelle nupcias ⁊ vestimenta: et pecū pudicitie nō negabit. Si tria ista non fecerit: egredietur gratis absq; pecunia. Qui percusserit hominē volens occidere: morte moriat. Qui autē nō est insidiatus-sed deus illum tradiderit in manū eius: constituā tibi locū in quo fugere debeat. Si quis p industriā occiderit ꝓximū suū-et per insidias: ab altari meo euelles eū ut moriat. Qui percusserit patrē suū aut matrē: morte moriat. Qui maledixerit pri suo vel matri: morte moriat. Qui furat⁹ fuit hominē-et vendiderit eum: comuniū⁹ nox morte moriat. Si rixati fuerint viri et percusserit alter ꝓximū suū lapide vel pugno-et ille mortuus nō fuerit sed iacuerit in lectulo: si surrexerit et ambulauerit foris super baculū suū: innocens erit qui percussit: ita tamen ut operas eius-et impensas in medicos restituat. Qui percusserit suū suū vel ancillam virga et mortui fuerint in manibus eius: reminis reus erit. Hinauē vno die vel duobus superuixerit-nō subiacebit pene: quia pecunia illius ē. Si rixati fuerint viri-et percusserit quis mulierē pregnātē ⁊ abortiuū quidē fecerit-sed ipsa vixerit: subiacebit damno quātū maritus mulieris expetierit: et arbitri iudicauerint. Si autē mors eius fuerit subsecuta: reddet animā pro aia. Oculū ꝓ oculo-dentē ꝓ dente: manū ꝓ manu-pedē ꝓ pede-adustionē pro adustione: vulnus ꝓ vulnere-liuorem pro liuore. Si percusserit quispiam oculū serui sui aut ancille-⁊ luscos eos fecerit: dimittet eos liberos pro oculo quē eruit. Dentē q̄ si ceciderit huic vel ancille sue: simile dimittet eos liberos. Si bos cornu pulsauerit virū-aut mulierē et mortui fuerit-lapidibus obruetur: et non comedentur carnes eius: dñs q̄ bouis innocēs erit. Quod si bos cornupeta fuit ab hri-et nudiustertio⁹-et contestati sūt dōm eiⁿ⁹-nec recluserit dominus eī-occideritq; virū aut mulierē: et bos lapidibus obruetur: ⁊ dōm eiⁿ⁹ occidēt. Quod si pecū fuit ei impositū: dabit pro aia sua: quidq̄d fuerit postulauerit. Filiū q̄ ⁊ filiā-si cornu pulserit: simili iudicio subiacebit. Si seruū aut ancillam: inuaserit: triginta siclos argēti dōno dabit: bos vero lapidibus opprimetur. Si quis aperuerit cisternā et fodierit-et nō operuerit eā-ceciderintq; bos⁹ aut asin⁹ i eam: reddet dñs cisterne pretiū iumentorū: nō autē mortuū erit-ipsius erit. Si bos alius⁹ bouē alieni⁹ vulnerauerit-et ille mortu⁹ fuit: vendent bouem viuū et diuidēt pecū: eademq; aurem mortui-inter se dispertient. Si autem sciebat q̄ bos cornupeta esset ab heri et nudiustertio et nō custodiuit eū dōs suus: reddet bouem pro boue: et eadem integrum accipiet. xxii

Si quis furat⁹ fuit bouē aut ouē et occiderit vel vendiderit: quinq; boues pro uno boue restituet: ⁊ quatuor oues pro una oue. Si effringens fur domū siue suffodiens fuit inuent⁹: et percusso vulnere mortu⁹ fuit: vltor nō erit reus sanguis. Nō si orto sole hoc fecerit-homicidiū patrauit: et ipse morietur. Si non habuerit q̄d pro furto reddat: ipse venūdabit. Si inuentus fuit apud eū q̄d furat⁹ est viuens-siue bo⁹ siue asinus-siue ouis: duplū restituet. Si lederit quispiā agrū vel vineā et dimiserit iumentū suū ut depascat aliena: quidq̄d optimū habuerit in agro suo vel in vinea ꝓ damni estimatione restituet. Si egressus ignis inuenerit spinas-⁊ comprehenderit acerus frugum

fuit stantes segetes in agris: reddet damnum qui igniem succendit. Si quis commendauerit amico pecuniam aut vas in custodiam: et ab eo qui susceperat furto ablata fuerit: si inuentus fur duplum reddat. Si latet fur: duos dominos applicabunt ad deos: et iurabit dominus non extendisse manum in rem proximi sui ad percipiendam scandi tam in bouem: siue in asinum: et quicquid ablatum est: et quidquid damnum inferre potest. Ad deos vtrusque causa perueniet: et si illi iudicauerit: duplum restituet proximo suo. Si quis commendauerit proximo suo bouem: asinum: ouem: et omne iumentum ad custodiam: et mortuum fuerit ac debilitatum: aut raptum ab hostibus nulluslq; hoc viderit: iusiurandum erit in medio ejus non extendisse manum ad rem proximi sui: suscipietq; dominus iuramentum: et ille reddere non cogetur. Quod si furto ablatum fuerit: restituet damnum domino. Si comesum a bestia: deferat ad eum quod bestia est: et non restituet. Qui a proximo suo quicq; horum mutuo postulauerit: et debilitatum aut mortuum fuerit duo non ipsum: reddere compellitur. Quod si in presentia dominj fuerit non restituet: mercede operis sui. Si seduxerit quis virginem nondum desponsatam dormiendo cum ea: dotabit eam: et habebit ea vxorem. Si pater virginis dare noluerit: reddet pecuniam iuxta modum dotis: quam virgines accipere consueuerunt. Maleficos non patieris viuere. Qui coitit cum iumento: morte moriatur. Qui immolat diis occidetur: preter dominum soli. Advenam non contristabis: neq; affliges eum. Advenae enim et ipse fuisti in terra egipti. Vidue et pupillo non nocebitis. Si lesericis eos: vociferabunt ad me: et ego audiam clamorem eorum: et indignabitur furor meus: percutiam vos gladio: et erunt vxores vestre viduae: et filij vestri pupilli. Si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi qui habitat tecum: non urgebis eum quasi exactor: nec vsuris opprimes. Si pignus a primo tuo acceperis vestimentum: ante solis occasum reddes ei. Ipsum enim est solum quo operit indumentum carnis eius: nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauit ad me exaudiam eum: quia misericors sum. Diis non detrahes: et principi populi tui non maledices. Decimas et primicias tuas non tardabis offerre. Primogenitum filiorum tuorum dabis michi. De bobus et ouibus similiter facies. Septem diebus sit cum matre sua: die octauo reddes eum michi. Viri sancti eritis michi. Carne que a bestijs fuerit suffocata non comedetis: sed proijcietis canibus. xxij

Non suscipies vocem mendacij: nec iunges manum tuam ut pro impio dicas falsum testimonium. Non sequeris turbam ad faciendum malum: nec in iudicio plurimorum acquiescens sententie: ut a vero deuies. Pauperis quoq; non misereberis in iudicio. Si occurreris bouem inimici tui: aut asinum erantem: reduc ad eum. Si videris asinum odientis te iacere sub onere non pertransibis: sed subleuabis cum eo. Non declinabis in iudicium pauperis. Mendacium fugies. Innocuum et iustum non occides: quia abominor impium. Nec accipies munera: quia cecitat prudentes: et subuertit verba iustorum. Peregrino molestus non eris. Vbi enim advenarum animas: quia et ipsi peregrini fuistis in terra egipti. Sex annis seminabis terram tuam: et congregabis fructus eius. Anno autem septimo dimittes eam et requiescere facies: ut comedant pauperes populi tui:

et quidquid reliquum fuerit edant bestie agri. Sic facies in vinea: et in oliueto tuo. Sex diebus operabris: septima die cessabis: ut requiescat bos: et asinus tuus: et refrigeretur filius ancille tue: et aduena. Omnia que dixi vobis custodite: et per nomen eorum deos non iurabitis: neq; audiet ex ore vestro. Tribus vicibus per singulos annos: michi festa celebrabitis. Bolenumquam azimorum custodies. Septem diebus comedetis azima sicut precepi tibi tempore mensis nouarum: quando egressus es de egipto. Non apparebis in conspectu meo vacuus. Et solemnitas messis primitiorum operis tui: quecumq; seminaueris in agro: solemnitas quoq; in exitu anni: quando congregaueris omnes fructus tuos de agro. Ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram domino deo tuo. Non immolabis super fermento sanguinem victime mee: nec remanebit adipes solemnitatis mee usq; mane. Primicias frugum terre tue deferes in domum domini dei tui. Non coques edum in lacte matris sue. Ecce ego mittam angelum meum: qui precedat te et custodiat in via: et introducat in locum quem paraui. Obserua eum et audi vocem eius: nec contemnendum putes: quia non dimittet cum peccaueris: et est nomen meum in illo. Quod si audieris vocem eius: et feceris omnia que loquor: inimicus ero inimicis tuis: et affligam affligentes te. Precedetq; te angelus meus: et introducet te ad amorreum et hethaeum et pherezeum chananeumq; et eueum et iebuseum: quos ego conteram. Non adorabis deos eorum: nec coles eos. Non facies opera eorum: sed destrues eos: et confringes statuas eorum. Seruietisq; domino deo vestro: ut benedicat panibus tuis: et aquis: et auferam infirmitatem de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis terra tua. Numerum dierum tuorum impletam. Terrorem meum mittam in pueritiam tuam: et occidam omnem populum ad quem ingredieris. Cunctorumq; inimicorum tuorum coram te verta terga eorum: mittamq; crabrones prius fugabunt eueum et chananeum et hethaeum: antequam intreas. Non eiciam eos a facie tua anno vno: ne terra in solitudinem redigatur: et crescant contra te bestie. Paulatim expellam eos de conspectu tuo: donec augearis: et possideas terram. Ponam autem finiumos tuos a mari rubro usq; ad mare palestinum: et a deserto usq; ad fluuium. Tradam in manibus eorum habitatores terre: et eiicam eos de conspectu vestro. Non inibis cum eis fedus: nec cum diis eorum. Non habitent in terra tua: ne forte peccare te faciant in me si huiusmodi dijs eorum: quod tibi terre sit in scandalum. xxiij

Moysi quoq; dixit. Ascende ad dominum tu et aaron: nadab et abiu: et septuaginta senes ex israel: et adorabitis procul. Solusq; moyses ascendet ad dominum: et illi non appropiquabunt: nec ipse ascendet cum eo. Venit ergo moyses: et narrauit plebi omnia verba domini atq; iudicia. Responditq; omnis ipse vna voce. Omnia verba domini que locutus est faciemus. Scripsit autem moyses universos sermones domini: et mane consurgens edificauit altare domino ad radices montis: et duodecim titulos per duodecim tribus israel. Misitq; iuuenes de filijs israel: et obtulerunt holocausta: immolauerunqz victimas pacificas domino: vitulos duodecim. Tulit itaq; moyses dimidium sanguinis et misit in crateras: per aut reliquum fudit super altare. Assumensq; volumen federis: legit audiente populo. Qui dixerunt. Omnia quae locutus est dominus faciemus: et erimus

obtulerunt. Ille vero sumpto sanguine
respersit in ipsum. Et ait. Hic est sanguis
fœderis quod pepigit dominus vobiscum: super
omnibus sermonibus hijs. Ascendentq;
moyses et aaron. nadab et abiu. et se
ptuaginta de senioribus israel: et vide
runt deum israel. Sub pedibus eius quasi
opus lapidis saphirini: et quasi celum
cum serenum est. Ad eos quoq; non ap
posuit manum suam. Et ecce ipsi cum
comederunt et bibe
runt. Dixit autem dominus ad moysen.
Ascende ad me in montem. et esto ibi: de
boq; tibi dabo tabulas lapideas et le
gem ac mandata que scripsi: ut doceas
filios israel. Surgens ergo moyses. et iosue
minister eius: ascendens moyses in mon
tem dei. seniorib; ait. Expectate hic: donec
redeamus ad vos. Habetis aaron et hur
vobiscum: si quid natum fuerit questionis
referetis ad eos. Cum ergo ascendisset moy
ses. operuit nubes montem: et habitavit
gloria dei super montem tegens illum nube
sex diebus. Septimo autem die vocavit
eum dominus de medio caliginis. Erat au
tem species gloriae domini quasi ignis
ardens super verticem montis: in con
spectu filiorum israel. Ingressusq; mo
yses medium nubis. ascendit in mon
tem: et fuit ibi quadraginta diebus et
quadraginta noctibus. xxv.

Locutusq; est dominus ad moysen dicens.
Loquere filijs israel: ut tollant michi
primicias. Ab omni viro qui offerre ulce
nus. accipietis eas. Hec sunt autem
que accipere debetis. Aurum et argentum
et es. et iacinctum et purpuram. coccumq;
bistinctum et bissum. et pilos caprarum
et pelles arietum rubricatas. pelles q; ia
cinctinas. et ligna sethim: oleum ad lu
minaria concinnanda: aromata in un
gentum et thymiamata boni odoris:
lapides onichinos et gemmas ad or
nandum ephod et rationale. Fanatq; mi
chi sanctuarium. et habitabo in medio eo
rum. iuxta omnem similitudinem tabernaculi
quod ostendam tibi: et omnium vasorum
cultui eius. Sicq; facietis illud. Arcam
de lignis sethim compingite: cuius longi
tudo habeat duos et semis cubitos. la
titudo cubitum et dimidium. altitudo cu
bitum similiter ac semissem: et deaurabis
eam auro mundissimo intus et foris.
Faciesq; supra coronam auream per circui
tum: et quatuor circulos aureos. quos
pones per quatuor arcte angulos. Duo
circuli sint in latere uno: et duo i alte
ro. Facies et vectes de lignis sethim. et
operies eos auro. Introducesq; per circu
los. qui sunt in arcte latereb; ut portet
ur in eis. Qui semper erit in circulis:
nec unquam extrahentur ab eis. Ponesq;
in archa testificationem quam dabo tibi.
Facies et propitiatorium de auro mundissi
mo. Duos cubitos et dimidium me
bit longitudo eius: et cubitum ac semis
sem latitudo. Duos q; cherubin aureos
et productiles facies ex utraq; parte
oraculi. Cherubin unus sit i latere uno: et
alter in altero. Utq; latus propitiatorij tegat expandentes alas et operientes
oraculum: respicientesq; se mutuo. vultus
vultibus in propitiatorium. quo operietur
arca: in qua pones testimonium quod
dabo tibi. Inde propitiabor loquar ad
te: supra propitiatorium feliceter ac medio
duorum cherubin qui erit super archam
testimonij: cuncta que mandabo per te
filijs israel. Facies et mensam de lignis
sethim. habentes duos cubitos longi
tudinis. et in latitudine cubitum. et al
titudine cubitum ac semissem: et in auratis
eam auro purissimo. Faciesq; illi
labium aureum per circuitum: et ipsi labio

coronam interasilem altam quatuor di
gitos: et super illam alteram coronam aure
olam. Quatuor quoq; circulos aureos
ipsi ponetis: et ponetis eos in quatuor
angulis eiusdem mense. per singulos pe
des. Subter coronam erit circuli aurei
ut mittantur vectes per eos: et possit men
sa portari. Ipsos quoq; vectes facies de
lignis sethim. et circumdabis auro: ad
subiuvandam mensam. Parabis et acetabula. ac phialas. thuribula et cyathos.
in quibus offerenda sunt libamina. ex
auro purissimo: et ponies super mensam
panes propositionis in conspectu meo
semper. Facies et candelabrum ductile de
auro mundissimo: hastile eius. et calamos
scyphos et speculas. ac lilia ex ipso
procedentia. Sex calami egredientur de
latereb: tres ex uno latere. et tres ex alte
ro. Tres scyphi quasi in nucis modum
per calamos singulos. speculeq; simul
et lilia: et tres similiter scyphi instar nu
cis in calamo altero: speculeq; simul et
lilia. Hoc erit opus sex calamorum: qui pro
ducendi sunt de hastili. In ipso autem
candelabro erunt quatuor scyphi in nu
cis modum: speculeq; per singulos lilia.
Et spiccula sub duobus calamis per cia
lora: qui simul sex fiunt: procedentes de
hastili uno. Et speculæ igitur calami ex
ipso: nunc omnia ductilia ex auro pu
rissimo. Facies et lucernas septem: et pone
tas super candelabrum: ut lucent ex adver
so. Emunctoria q; et ubi ea que emuncta
sunt extinguantur: fiant de auro purissi
mo. Omne pondus candelabri cum omnibus
vasis suis: habebit talentum auri pu
rissimi. Inspice et fac secundum exemplar
quod tibi monstratum est. xxvj.

Tabernaculum vero ita facies. De
cem cortinas de bisso retorta. et
iacinctio ac purpura. coccoq; bistinctio
variatas opere plumario facies. Lon
gitudo cortine unius habebit viginti
octo cubitos: latitudo quatuor cubitorum
erit. Unius mensure fient omnia cor
tina. Quinq; cortine sibi iungentur mu
tuo: et alie quinque pariter simili cohærebunt.
Ansulas iacinctinas in laceribus ac
extremitatibus facies cortinarum: ut possint
invicem copulari. Quinquagenas ansu
las cortina habebit in utraq; parte ita
inserras. ut ansa contra ansam veni
at: et altera alteri possit aptari. Facies
et quinquaginta circulos aureos. qui
bus cortinarum vela iungenda sunt: ut
unum tabernaculum fiat. Facies et saga
cilicina undecim: ad operiendum tectum ta
bernaculi. Longitudo sagi unius habe
bit triginta cubitos: et latitudo quatuor.
Equa erit mensura sagorum omnium. Et qui
bus quinque iunges seorsum. et sex sibi
mutuo copulabis: ita ut sexto sagum
in fronte tecti duplices. Facies et qui
quaginta ansas in ora sagi unius. ut
coniungi cum altero queat: et quinquaginta
ansas in ora sagi alterius. ut cum altero
copulet. Facies et quinquaginta fibu
las eneas. quibus iungant ansas: ut unum
ex omnibus operimentum fiat. Quod au
tem superest in sagis que parantur tecto
di erit unum sagum quod amplius est: et medi
tetur eius operis tabernaculi posteriora: et cubitus ex una parte pendebit. et al
ter ex altera. qui plus erit in sagorum lon
gitudine: utq; latus tabernaculi pro
tegatur. Facies et operimentum aliud tecto
de pellibus arietum rubricatis: et super
eorum aliud operimentum de iacinctinis
pellibus. Facies et tabulas stantes ta
bernaculi de lignis sethim: quarum singule de
nos cubitos in longitudine habeant:
et in latitudine singulos ac semissem.
In laceribus tabulæ duæ in castratur

ferunt: quibus tabula altera tabulę cōiungitur. Atq; i hūc modū cūctę tabulę parabūtur. Quarū viginti erūt i latere meridiano qd vergit ad austrū: quibus quadraginta bases argēteas fundes: ut binę bases singulis tabulis p duos angulos subiacant. In latere ūt secundo tabernaculi qd vergit ad aquilonē: viginti tabulę erūt: quadraginta habentes bases argēteas. Binę bases singulis tabulis supponēdę. Ad occidentalem vero plagā tabernaculi facies sex tabulas: z rursū alias duas. q̄ in angulis erigātur post vergū tabernaculi. Erūtq; sibi cōiūcte a deorsū usq; ad sursum: et una omnes compage reuinctę. Duabus quoq; tabulis quę in angulis ponēde sunt: similis mēsura fiet. Et erūt simul tabulę octo: bases earū argēte sedecim: duabus basibus p singulas tabulas supponendis. Facies et vectes de ligno sethim quinq; ad cōnectendas tabulas: in uno latere tabernaculi: z quinq; alios in altero: z rursū de numero ad occidentalē plagā: qui mētētur p medias tabulas: a summo usq; ad summū. Ipsasq; tabulas deaurabis: z fundes in eis anulos aureos per quos vectes tabularū cōtinēbūtur: quos operies laminis aureis. Et erigēs tabernaculū: iuxta exemplar qd tibi in mōte mōstratū est. Facies z velū de iacinto z purpura: coccoq; bistinto: et bisso retorta: opere plumario: et pulcra varietate contexū: quod apendes ante quatuor columnas de ligno sethim: q̄ ipse: quidem deaurate erūt: et habebūt capita aurea: et bases argēteas. Inseres autem velū per circulos: intra qd pones archam testimonij: z quo sanctuariū z sanctuarij sanctuaria dividēt. Ponesq; propiciatoriū sup archam testimonij: in sancta sanctorū: mutlanq; extra velum: z contra illam cōdeclabūt in tabernaculi meridiano. Mensa autem stabit i pte aquilonis. Facies z candelabrū in introitu tabernaculi: de iacinto et purpura: coccoq; bistinto: et bisso retorta opē plumario: et quinq; columnas deaurabis ligneas sethim: aureas quas ducent vectes: quarū erunt capita aurea: z bases eē.

XXVII

Facies et altare de ligno sethim: quod habebit quinq; cubitos in longitudine: z totidē in latitudine id est quadrū: et tres cubitos in altitudine. Cornua autē quatuor angulos ex ipo erūt: et operies illud ere. Faciesq; in usus eius lebetes ad suscipiendos cineres: et forcipes: atq; fuscinulas: z igniū receptacula. Omnia vasa ex ere fabricabis. Craticulamq; in modū reticulum: p cui quatuor angulos erūt quatuor anuli enei: quos pones subtus arulā altaris. Erūtq; reticulā usq; ad altaris medium. Facies z vectes altaris de ligno sethim duos: quos operies laminis eneis: et inducēs p circulos: tenētq; ex utroq; latere altaris ad portandū. Non solidū sed inane z cauū intrinsecus facies illud: sicut tibi in monte mōstratū est. Facies et atrium tabernaculi: in cui? australi plaga contra meridiē: erūt tentoria de bisso retorta. Cauū cubitos unū latus habebit i longitudine: et columnas viginti cū basibus totidē eneis: quę capita cū celaturis suis habebūt argētea. Similiter z in latere aquilonis per longū erunt tentoria centum cubitos: columnę viginti: et bases ere totidē numero: et capita earū cū celaturis suis argētea. In latitudine vero atrij qd respicit ad orientē erūt tentoria per quinquaginta cubitos: z columnę decem bases totidem. In ea quoq; atrij latitudine quę respicit ad orientē quinquaginta cubiti erūt: in quibus quindecim cubitos tentoria latere uno deputabuntur columnarū tres: z bases totidē: et i latere altero erūt tentoria cubitos obtinēntia quindecim: columnę tres: et bases totidem. In introitu vero atrij fiet tentoriū cubitorū viginti: ex iacinto et purpura: coccoq; bistinto et bisso retorta: opē plumario. Columnas habebit quatuor: cū basibus totidē. Omnes columnę atrij p circuitū vestiēt argentea laminis: capitibus argenteis: et basibus eneis. In longitudine occupabit atrium cubitos centū: in latitudine quinquaginta. Altitudo quinq; cubitorū erit: bisso de bisso retorta: et habebit bases eneas. Cuncta vasa tabernaculi i omnē usus z ceremonias: tam pxillos eius atrij: ex ere facies. Precipe filijs israel: ut afferant tibi oleum de arboribus olivarū purissimū: piloq; contusū: ut ardeat lucerna semp: in tabernaculo testimonij extra velum quod opandū est testimonio: et collocabūt eā aaron et filij eius: ut usq; mane luceat coram dño. Perpetuus erit cultus per successiones eorum coram filijs israhel.

XXVIII

Applica quoq; ad te aaron fratrem tuū cū filijs suis de medio filiorum israel: ut sacerdotio fungantur michi aaron: nadab: z abiu: eleazar: z ythamar: filijs aaron. Vestes sanctę aaron fratri tuo in glam et decorem. Et loquēris cūctis sapientibus corde: quos repleui spiritu prudētię: ut faciāt vestes aaron fratri tuo i glam et decorem: quibus sanctificat? ministret michi. Hęc autē erūt vestimēta quę facient. Rationale z ephunmale: mitriā z tunicā strictā: ōdarim: et baltheū. Faciēt fratri tuo aaron et filijs eius vestimēta sancta: ut sacerdotio fungant michi. Accipient aurum et iacinctū et purpuram: coccoq; bistinctum et bissum. Facient autē ephunmale de auro z iacinto et purpura coccoq; bistincto et bisso retorta: opere polimito. Duas oras iunctas habebit in utroq; latere summitatū: ut i unū redant. Ipsa quoq; textura et cūcta operis varietas erit ex auro z iacinto z purpura: coccoq; bistincto z bisso retorta. Sumesq; duos lapides onichinos: et sculpes in eis nōia filiorū israel: sex nomina in lapide uno: z sex reliqua i altero: iuxta ordinē nativitatis eorū. Opere sculptoris: et celatura gemmarij: sculpes eos nominibus filiorū israel: inclusos auro atq; circumdatos: et ponēs in utroq; latere ephunmalis: memoriale filijs israel. Portabitq; aaron nomina eorū coram dño sup vrūq; humerū: ob recordationem. Facies et uncinos ex auro: et duas catenulas auri purissimi sibi invicem cohērentes: quas inseres uncinis. Rationale quoq; iudicij facies opere polimito iuxta texturā ephunmalis: ex auro iacinto: et purpura: coccoq; bistincto z bisso retorta. Quadrangulū erit et duplex. Mensuram palmi habebit: tam in longitudine q̄ in latitudine: pnesq; in eo quatuor ordines lapidū. In primo versu erit lapis sardius: et thopasius et smaragdus. In secūdo carbunculus z saphir: et iaspis. In tertio: ligurius achates: et amethistus. In quarto: crisolitus z onichin? et berillus. Inclusi auro erūt p ordines suos: habebūtq; nomina filiorū israel. Duodecim nominibus celabuntur: singuli lapides nominibus

singulos: per duodecim tribus. Facies
i rationali racemas sibi inuicem cohæren-
tes: et auro purissimo. et duos anulos
aureos quos pones in utraq; ra-
tionalis summitate: racemisq; aureis
iunges anulis qui sunt in marginibus
eius: et ipsis catenas eorum duo-
bus copulabis vnicinis in utroq; la-
tere suprhumeralis quod rationale re-
spicit. Facies q duos anulos aureos.
quos pones i summitatibus rationalis.
et in horis que respiciunt ad suprhu-
meralis q posteriora eius aspiciunt:
necnon et alios duos anulos aureos.
qui ponendi sunt in utroq; latere
suprhumeralis deorsum. quod respicit
contra faciem iunctur inferioris. ut a-
pari possit cum suprhumerali q stringat
rationale anulis suis cū anulis
suprhumeralis. vitta iacinctina. ut
maneat iūctura fabrefacta. q a se inui-
cem rationale et suprhumerale nequant
separari. Portabitq; aarō noīa filiorū
israel in rationali iudicij super pectus su-
um. quando ingredietur sanctuarium:
memoriale coram dño inctitū. Ponies
autem in rationali iudicij doctrinam
et veritatem. que erit in pectore aaron
quando ingredietur coram dño: et gesta-
bit iudicium filiorū israel in pectore suo in
conspectu dñi semp. Facies q tunicā su-
prhumeralis totā iacinctinā in medio
supra. erit capitiū q ora pe gy-
rum eius textilis. sicut fieri solet in ex-
tremis vestū partibus: ne facile rum-
pat. Deorsum vero ad pedes eius dem
tunicē per circuitū quasi malapunica
facies. et iacindo et purpura. et tortō
bisindo. et bisso retorta. mixtis in me-
dio tintinabilis: ita ut tintinabulū sit
aureū et malūpunicū: rursumq; tin-
nabulū. aliud aureū et malūpunicū.
Et vestiet ea aaron in officio minister-
ij: ut audiatur sonitus quando in-
gredit q egredit sanctuariū. in cōspectu
dñi: et non moriat. Facies et laminā
de auro purissimo: q qua sculpes opt
relatoris sanctum domino. ligabis
q ea vitta iacinctina: et erit super thyra-
ram inuiniēs fronti pontifīcis. Por-
tabitq; aaron iniquitates eorū. que
obtulerunt et sanctificauerūt filij israe-
hel: i cunctis muneribus et donarijs
suis. Erit autē lamina semp in fronte
eius: ut placat sit ei dño. Succingis
muniā byssi: et thyaram byssinā faci-
es et balthei opt plumarij. Porro fi-
lijs aaron tunicas lineas parabis. et
baltheos. ac thyaras in glam et dño-
rem: vestiesq; hijs omnibus aaron fra-
tem suum. et filios eius cum eo et sanc-
tificabis manus eius: sanctificabisq;
illos. ut sacerdotio fungantur mihi.
Facies et femoralia linea ut operiant
carnē turpitudinis sue. a renibus usq;
ad femora: et tenent eis aaron et fi-
lij eius quando ingredient tabernaculū
testimonij. vel quando appropinquāt
ad altare et ministrent in sanctuario:
ne iniquitatis rei moriantur. Legimi-
mum sempiternum erit aaron: et se-
mini eius post eum.

Sed q hoc facies: ut mihi i sacerdo-
tio consecrēt. Tolle vitulū de ar-
mento. et arietes duos immaculatos:
panesq; azimos. et crustula absq; fer-
mento. q conspersa sunt oleo: lagana q
azima. oleo lita. De similā tritica
rūda facies: et posita i canistro offere:
vitulū autē et duos arietes. et aaron et
filios eius applicabis ad ostiū taberna-
culi testimonij. Cūq; laueris patē cū
filijs suis aqua. indues aaron vesti-
mentis suis id est linea et tunica. et

suprhumerali. et rationali quod con-
stringes baltheo: et pones thyaram
in capite eius. q laminā sanctam sup
thyaram. et oleum unctionis fundes
super caput eius: atq; hoc ritu consecra-
bitur. Filios quoq; illius applicabis
et indues tunicis lineis: ingesq; bal-
theo aaron scilicet q filios eius. q im-
ponies eis mitras: erūtq; sacerdotes mi-
chi religione perpetua. Postq; iniciaue-
ris manus eorū: applicabis et vitulū co-
ram tabernaculo testimonij. Imponēt
q aaron et filij eius manus super caput
illius. q mactabis eū in conspectu dñi:
iuxta ostiū tabernaculi testimonij: sum-
ptumq; de sanguine vituli. ponies super
cornua altaris digito tuo: reliquum
autē sanguinē fundes iuxta basim eius.
Sumes et adipē eorū q operit interiō-
ra. reniculū iecoris. ac duos renes. et
adipē q super eos est offares incensum
super altare: carnes vero vituli et eorū
et pellē combures foris extra castra: eo
q ipse pro peccato sit. Vnū q arietē sumes.
super cuius caput ponent aaron q filij
eius manus: quē cū mactaueris: tol-
les de sanguine eius. et fundes circa alta-
re. ipsum autem arietē secabis in frusta:
lotisq; interiora eius q pedes pones sup
membra carnes. et super caput illius: et
offares totū arietē incensū super alta-
re. Holocaustum est domino: odor suauissimus
victime dñi. Tolles quoq; arietē alte-
rum: super cuius caput aaron q filij eius
ponent manus. Quē cum immolaueris. sumes
de sanguine eius. q pones
super extremū auriculē dexteē aaron et fi-
lijs eius. et super pollices manus eorū
et pedis dexteri: fundesq; sanguinē super
altare per circuitū. Cūq; tuleris de san-
guine q est super altare. et de oleo uncti-
onis: aspergesque aaron et vestes eius.
filios q vestimenta eorū. Consecratisq;
ipsis et vestibus. colles adipē de ariete
q caudam q arietinā que operit vitalia.
ac reniculū iecoris. et duos renes. atq;
adipem q super eos est. annūq; dexterū eo
quod sit aries consecrationis: cortānq;
panis vnius. crustulam conspersam
oleo. laganū de canistro azimorum
quod positū est i cōspectu dñi: ponesq;
omnia super manus aaron et filiorū
eius. q sanctificabis eos. eleuans coram
domino. Suscipiesq; omnia de mani-
bus eorū et incendes super altare in olo-
caustū: odorem suauissimū in cōspectu
dñi: quia oblatio ei est. Sumes quoq;
pectusculū de ariete quo iniciat est aa-
ron: sanctificabisq; illud eleuatū coram
dño: et erit pars tua. Sanctificabi-
sq; et pectusculū consecratū et armum
que de ariete separati. quo iniciat est
aaron et filij eius: erūtq; in partem
aaron q filiorū eius iure perpetuo a filijs
israel: quia primitiua sunt et iniciata de
victimis eorū pacificis que offerūt dño.
Vestem autē sanctam qua utetur aa-
ron. habebūt filij eius post eum. ut un-
gant in ea: et consecentur manus eorū.
Septē diebus utetur illa qui pontifex p
to fuerit constituus de filijs eius: et q
ingredietur tabernaculum testimonij ut
ministret in sanctuario. Arietem autē
consecrationis colles: et coques car-
nes eius i loco sancto: quibus vescetur
aaron et filij eius. Panes quoq; qui
sunt i canistro in vestibulo tabernacli
testimonij comedetur. ut sit placabile
sacrificiū: et sanctificent offerentiū ma-
nus. alienigena non vescetur ex eis:
quia sancti sunt. Quod si remanserit
de carnibus consecratis siue de panibus
usq; mane: combures reliquias igni
nō comedentur: quia sanctificata sūt.

Omnia quæ ꝓpio tibi facies super aaron et filios eius. Septem diebus consecrabis manus eorũ: et vitulũ ꝓ peccato offeres pro singulos dies ad expiandum. Mundabisq; altare cum immolaueris expiationis hostiã: et unges illud in sanctificationẽ. Septem diebus expiabis altare et sanctificabis: et erit sanctũ sanctoꝝ. Omnis qui tetigerit illud sanctificabit. Hæc ē quod facies ī altari. Agnos ānicos duos pro singulos dies iugiter unũ agnum mane et alterũ vespere: decimã partem simile conspersi oleo tunso: quod habeat mensuram quartam partẽ hin: et unũ ad libandũ eiusdem mensure ī agno uno. Alterũ vero agnũ offeres ad vesperã: iuxta ritũ manerie oblationis: ꝛ iuxta ea q̃ diximus ī odorem suauitatis. Sacrificiũ dñō ex ē oblationes perpetua in generationes vestras. ad ostiũ tabernacli testimonij coram dñō: ubi constituam ut loquar ad te. Ibiq; ꝓcipiam filijs israhel: et sanctificabitur altare in gloria mea. Sanctificabo et tabernaculũ testimonij cum altari: et aaron cum filijs suis: ut sacerdotio fungantur michi. Et habitabo ī medio filiorũ israhel: eroq; eis deus: et scient quia ego dñs deus eorum qui eduxi eos de terra egipti: ut manerem inter illos: ego dñs deus ipsoꝝ. LXX

Facies quoq; altare ad adolendũ thymiama de lignis sethim: habens cubitũ longitudinis: et altera latitudinis: et quadrangulũ: ꝛ duos cubitos ī altitudine. Cornua ex ipso prodeant: vestiesq; illud auro purissimo: tam rasilem eius quã pariete per circuitũ et cornua. Faciesq; ei coronã aureolã per gyrũ: et duos anulos aureos sub corona per singula latera: ut mittãtur in eos vectes: et altare portetur. Ipsos quoq; vectes facies de lignis sethim: et inaurabis. Ponesq; altare contra velum quod est archã pactī testimonij: coꝝ propiatorio quo tegitur testimoniũ: ubi loquar tibi: et adolebit incensum super eo aaron suauis fragrans. Mane quando cõpunit lucernas incendet illud: et quando collocat eas ad vesperũ vret thymiama sempiternũ coꝝ dñō in generationes vestras. Non offeretis super eo thymiama cõpositionis alterius: nec oblationem et victimã: nec libabitis. Et deprecabitur aaron super cornua eius semel per annũ ī sanguine quod oblatũ est ꝓ peccato: et placabit super eo in generationibus vestris. Sanctum sanctoꝝ erit dñō. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Quando sumeris summã filiorũ israel iuxta numerũ dabũt singuli pretium pro animabus suis dñō: ꝛ non erit plaga in eis cum fuerint numerati. Hoc aurẽ dabit omnis qui transit ad nomẽ: dimidium sicli iuxta mensurã templi. Siclus viginti obolos habet. Media pars sicli offerent dñō. Qui habet in numero a viginti annis et supra dabit pondũ. Diues nõ addet ad medium sicli: et pauper nichil minuet. Susceptamq; pecuniã quæ collata est a filijs israel: trades in usus tabernaculi testimonij: ut sit monimentum eorum coꝝ dñō: et propitietur animabus eorũ. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Facies ī labium æneum cũ basi sua ad lauandum: ponesq; illud inter tabernaculum testimonij et altare. Et mittes aqua lauabũt ī ea aaron et filij eius manus suas ac pedes: quãdo ingredi sunt tabernaculum testimonij: et quando accedunt ad altare: ut

offerant in eo thymiama dñō: ne forte moriant. Legitimũ sempiternũ erit ipsi ꝛ semini eius ꝑ successiones. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Sume tibi aromata primo mirra et electa quingentos siclos: et cinnamomi medium idest ducentos quinquaginta siclos: calami fistulæ ducentos quinquaginta siclos: casiæ aut quingẽtos siclos in pondere sanctuarij: olei de oliueis mensuram hin. Faciesq; unctionis oleum sanctum: unguentũ compositum opere unguentarij: et unges ex eo tabernaculum testimonij: et archam testamenti: mensam cum vasis suis: candelabrũ ꝛ vasculia eius altaria thymiamatis et holocausti: et universa supellectilem quæ ad cultum eorum pertinet: sanctificabisq; omnia: et erunt sancta sanctoꝝ. Qui tetigerit ea sanctificabit. Aaron et filios eius unges: sanctificabisq; eos ut sacerdotio fungantur michi. Filijs quoq; israel dices. Hoc oleum unctionis sanctũ erit michi ī generationes vestras. Caro hominis nõ ungẽt ex eo: ꝛ iuxta compositionẽ eius non facietis aliud quia sanctificatũ est: et sanctum erit vobis. Homo quicumq; tale compositum: et dederit ex eo alieno: extermina eum de populo suo. Dixitq; dñs ad moysen. Sume tibi aromata: stacten et onycham: galbanum tuni odoris: ꝛ thus lucidissimũ: qualis pondera erit omnia. Faciesq; thymiama cõpositũ opere unguentarij mediligere: ꝛ puri: ꝛ sanctificatione dignissimum. Quoꝝ in tenuissimũ pulverem minutissime conteres: ponesq; ex eo coram tabernaculo testimonij: in quo loco apparebo tibi. Sanctũ sanctorum erit vobis thymiama. Talem compositionem non facietis in usus vestros: quia sanctũ ē dñō. Homo qui cumq; fecerit similẽ ut odore illius perfruatur: peribit de populis suis. LXXI

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ecce vocaui beseleel ex nomine filiũ huri filij hur de tribu iudæ: et impleui eum spiritu dei: sapientia ꝛ intelligentia et scientia: in omni opere ad excogitandum quicquid fabricari potest ex auro et argento et ere. marmore ꝛ gemmis ꝛ diuersitate lignorũ. Dedique ei sociũ oholiab filium achisamech de tribu dan. Et in corde omnis eruditi posui sapientiam: ut faciant cuncta quæ ꝓcipi tibi: tabernaculum fœderis: et archam testimonij ꝛ propitatoriũ q̃ super eam est: et cuncta vasa tabernacli: mensamq; et vasa eius: candelabrũ purissimũ cũ vasis suis: et altaria thymiamatis ꝛ holocausti: ꝛ omia vasa eorũ: labrũ cum basi sua: vestes laudas in ministerio aaron sacerdotis et filijs eius ut fungant officio suo in sacris: oleum unctionis ꝛ thymiama aromatũ in sanctuario. Omnia quæ ꝓcepi tibi facient. Et locutus ē dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israhel: et dices ad eos. Videte ut sabbata mea custodiatis: quia signũ ē inter me ꝛ vos in generationibus vestris: ut sciatis quia ego dñs q̃ sanctifico vos. Custodite sabbata mea. Sanctum enim est vobis. Qui polluerit illud: morte morietur. Qui fecerit opus ī eo: peribit anima illius de medio ꝓpli sui. Sex diebus facietis opus: in die septimo sabbatum est: requies sancta domino. Omnis qui fecerit opus in hac die morietur. Custodiant filij israhel sabbatum: et celebrent illud in generationibus suis. Pactum est sempiternũ inter me et filios israhel: signũq; perpetuum.

Sex enim diebus dominus fecit celū
et terram: et in septimo ab omni opere
cessauit. Deditq; dñs moysi com-
pleto huiuscemodi loquendi i mon-
te synai duas tabulas testimonij lapi-
deas: scriptas digito dei. xxxij

Videns autē plus q moratam fa-
cere moysen descendendi de mon-
te: congregatus aduersus aarō dixit.
Surge: fac nobis deos qui nos pre-
cedant. Moysi aūt viro huic qui nos
eduxit de terra egipti: ignoramus quid
acciderit. Dixitq; ad eos aaron. Tol-
lite inaures auratas de vxorū filiorū
q; filiarū vestrarū auribus: et afferte ad
me. Fecit plus quē iusserat: deferens
inaures ad aaron. Quas cum ille ac-
cepisset formauit opere fusorio: et fecit
ex eis vitulum conflatilem. Dixeritq;
Hi sūt dij tui israel: qui te eduxerunt
de terra egipti. Quod cum vidisset aa-
ron edificauit altare coram eo: et prece-
nis voce clamauit dicens. Cras sole-
nnitas dñi ē. Surgentesq; mane ob-
tulerūt holocausta z hostias pacificas:
et sedit plus manducare et bibere: et
surrexerunt ludere. Locutus est autem
dñs ad moysen dicens. Vade descende:
peccauit plus tuus quē eduxisti de ter-
ra egipti. Cito deuiauerūt de via quam
ostendisti eis. Fecerūq; sibi vitulum
conflatilem et adorauerunt: atq; im-
molantes ei hostias dixerūt. Hi sūt
dij tui israel: qui te eduxerunt de ter-
ra egipti. Rursumq; ait dominus ad
moysen. Cernō q; populus iste durā ce-
ruicis sit. Dimitte me ut irascat furor
meus contra eos et deleā eos: faciāq;
te in gentem magnam. Moyses autē
orabat dñm deum suum dicens. Cur
dñe irascit furor tuus contra populū tu-
um quē eduxisti de terra egipti: in
fortitudine magna et in manu robu-
sta: Ne quid dicat egipti: callide edu-
xit eos: ut interficeret i mōtibus: z delere
e terra. Quiescat ira tua: et esto pla-
cabilis super nequitia populi tui. Recordare
abraham et ysaac et israel seruorū tuo-
rū: quibus iurasti per metipsum dicens.
Multiplicabo semen vestrum sicut stel-
las celi: et vniuersam terram hanc de
qua locutus sum dabo seminī vestro:
et possidebitis eam semp. Placatusq;
est dñs: ne faceret malum quod loc-
tus fuerat aduersus populum suū. Et reuer-
sus est moyses de mōte: portans du-
as tabulas testimonij in manu sua:
scriptas vtraq; parte: et factas opere
dei. Scriptura quoq; dei erat sculpta
in tabulis. Audiens autem iosue tu-
multū populi vociferans: dixit ad moy-
sen. Vlulatus pugne audit in castris.
Qui respondit. Non est clamor adhor-
tantium ad pugnam: nec vociferan-
tium compellentū ad fugam: sed voce can-
tantium ego audio. Cūq; appropin-
quasset ad castra vidit vitulū et cho-
ros: iratusq; valde proiecit de manu ta-
bulas: et confregit eas ad radicē mon-
tis. Arripiensq; vitulum quē fecerant
robusset z comminuit usq; ad pulueris
mercā sparsit in aquam: z dedit ex ea
potū filijs israel. Dixitq; moyses ad aa-
ron. Quid tibi fecit hic populus: ut indu-
ceres super eum peccatū maximū? Cui
ille respondit. Ne indignet dñs meus.
Tu enim nosti populum istum q; pronus sit
ad malū. Dixerunt mihi. Fac nobis
deos qui nos precedant. Huic enim
moysi qui nos eduxit de terra egipti:
nescimus quid acciderit. Quibus ego
dixi. Quis habet aurū: Tulerūt
et dederūt mihi: et proiecī illud i ignē:
egressusq; est hic vitulus. Vidēs ego

moyses populū quod esset nudatū: spo-
liauerat enim eū aaron propter ignomi-
niam sordis: et inter hostes nudū con-
stituerat: et stans in porta castrorum
ait. Si quis ē dñi iungat mihi. Con-
gregatiq; sunt ad eum omnes filij leui.
Quibus ait. Hec dicit dñs deus israel.
Ponat vir gladiū super femur suum.
Ite et redite de porta usq; ad portam
per medium castrorū: et occidite vnus-
quisq; fratrem suū et amicū et proximū
suum. Fecērūq; filij leui iuxta sermo-
nem moysi: ceciderūtq; in die illo qua-
si triginta milia hominū. Et ait
moyses. Consecrastis manus vestras
hodie dño: vnusquisq; in filio z fratre
suo: vt detur vobis benedictio. Fa-
cto autē alteo die locutus est moyses
ad plū. Peccastis peccatū maximū.
Ascendā ad dñm: si quo modo eum
quiuero deprecari p scelere vestro. Reuer-
susq; ad dñm ait. Obsecro dñe: pecca-
uit plus iste peccatū maximū: fecerūt
q; sibi deos aureos. Aut dimitte eis
hanc noxam: aut si non vis: dele me
de libro tuo quem scripsisti. Cui rōdit
dñs. Qui peccauerit mihi: delebo eū
de libro meo. Tu autē vade: z duc plū
ī quo locut⁹ sum tibi. Angelus au-
tem meus precedet te. Ego autē i die vlti-
onis visitabo z hoc peccatū eorū. Per-
cussit autē dominus plū pro reatu
vituli: quē fecerat aaron. xxxiij

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Vade z ascende de loco isto
tu et plus tuus quem eduxisti de terra
egipti: i terram quā iurauī abrahe ī-
saac et iacob: dicēs seminī tuo dabo
eam: z mittā precursorem tuū angelum
vt eiciam chananeū et amorreum: et
cetheum et pherezeum: et euseum et iebu
seum: z ingres in terram fluentē lacte z
mellē. Non enī ascendam tecū: quia
plus dure ceruicis est: ne forte disper-
dam te i via. Audiensq; plus sermo-
nem hūc pessimū luxit: z nullus sumpsit
induitus est cultu suo. Dixitq; dñs
ad moysen. Loquere filijs israel. Popu-
lus dure ceruicis es: semel ascendam i
medio tui et delebo te. Iam nūc depo-
ne ornatū tuum: vt sciam quid faciā
tibi. Deposuerunt ergo filij israel orna-
tum suū a mōte oreb. Moyses quoq;
tollens tabernaculū: tetendit extra castra
procul: vocauitq; nomē eius tabernā-
culum fœderis. Et omnis plus qui ha-
bebat aliquā questionem: egrediebat
ad tabernaculum fœderis extra castra.
Cūq; egrederetur moyses ad taberna-
culum surgebat vniuersa plebs: z sta-
bat vnusquisq; i ostio papilionis suī:
aspiciebātq; retrō moysi donec ingre-
deretur tentorium. Ingresso autē illo
tabernaculum fœderis: deiendebat co-
lumna nubis z stabat ad ostium: lo-
quebaturq; dñs cum moyse: cernenti-
bus vniuersis q; colūna nubis stare
ad ostū tabernaculi. Stabantq; ipsi
et adorabant p fores tabernaculorū
suoq;. Loquebatur autē dñs ad moy-
sen facie ad faciē: sicut solet loqui ho-
mo ad amicū suū. Cumq; ille reuerte-
ret in castra: minister eius iosue filius
nun puer nō recedebat de tabernaculo.
Dixit autē moyses ad deum precipis
vt educam plus istum: et nō indicas
mihi quem missurus sis mecum: pre-
sertim cū diceris. Noui te et nomine: z
inuenisti gratiā coram me. Si ergo in
uenio gratiā in conspectu tuo: ostende
mihi faciē tuā: vt sciam te: z inueniā
gratiā ante oculos tuos. Respice plus
hanc gentem tuam. Dixitq; deus. Fa-
ies mea pōdet te: z requiem dabo tibi.

Et ait moyses. Si non mipse prece-
das: ne educas nos de loco isto. In
quo enim scire poterimus ego & pplus
tuus inuenisse nos gratiã in cõspectu
tuo-nisi ambulaueris nobiscũ: ut glo-
rificemur ab omnibus pplis qui habitãt
sup terram? Dixit aut dñs ad moy-
sen. Et verbũ istud quod locutus es
faciã. Inuenisti enim gratiam coram
me: & tãqm noui te nomine. Qui ait.
Ostende michi gloriam tuam. Ridit.
Ego ostendam omne bonum tibi: &
vocabo in nomine dñi coram te: et mi-
seebor cui voluero-& clemẽs ero ĩ quẗ
michi placuerit. Rursũq; ait. Nõ poteris
videre faciẽ meã. Nõ enĩ videbit me
homo & viuet. Et rursũ. Ecce inquit ẗ
loc? apud me: et stabis supra petram.
Cũq; transibit gloria mea-ponam te
in foramine petre: et tegam dextera
mea donec transeã. Tollãq; manũ me-
am: & videbis posteriora mea: faciẗ au-
tẗ meã videre nõ poteẗ. XXXIIII

Et dixit dñs ptide ait tibi duas ta-
bulas lapideas instar priorũ: &
scribã sup eas verba q̃ habuerũt tabule
quas fregisti. Esto paratus mane-ut
ascendas statim in montem synai: sta-
bisq; mecũ sup verticẗ mõtis. Nullus
ascendat tecum: nec videatur quispiã
per totum montem: boues quoq; et
oues non pascantur contra. Excidit
ergo duas tabulas lapideas-quales
antea fuerant: et de nocte consurgens
ascendit in montem synai-sicut prece-
perat ei dñs: portans secum duas ta-
bulas. Cũq; descendisset dñs p nubẽ:
stetit moyses cum eo-inuocãs nomẽ
dñi. Quo transeunte coram eo ait. Do-
minator dominus deus-misericors et
clemens-patiens et multe misericordie
et verus: qui custodis misericordiam
in milia-qui auferis iniquitatem & sce-
lera atq; peccata-nullusq; apud te pe-
ribit innocens est: qui reddis iniquitatem
patrum filijs ac nepotibus in tertia et
quarta progenie. Festinansq; moyses
curuatus est pronus in terram: & ado-
rans ait. Si inueni gratiã ĩ conspectu
tuo domine: obsecro ut gradiaris no-
biscum: quia enim dure cervicis est:
ut auferas iniquitates nostras atq;
peccata-nostra possideas. Respondit
dñs. Ecce inibo pactum videntibus
cũctis: signa faciam-que nunq; visa
sunt sup terram: nec in ullis gentib;
ut cernat populus iste in cuius es medio
opus dñi terribile quod facturus sum.
Obserua cuncta que hodie mandau
tibi. Ecce ipse eiciam ante faciem tuã
amorreum et chananeum et ethaeum:
phereezum quoq; et eueum et iebusei.
Caue ne unquam cũ habitatoribus
terre illius iungas amicitias-que ibi
sunt in ruinam: sed & aras eorũ destrue
et confringe statuas: lucosq; succide.
Non adorabis deũ alienũ. Dominus
zelotes nomen eius: deus emulator.
Ne ineas pactum cũ hominibus illius
regionis: ne cũ fornicati fuerint cũ dijs
suis-et adorauerint simulacra eorũ:
vocet te quispiam-ut comedas de im-
molatis. Nec vxores de filiabus eorũ ac-
cipies filijs tuis: ne postq; ipse fuerint
fornicate: fornicari faciant in deos su-
os filios tuos. Deos conflatiles nõ
facies tibi. Solemnitatẗ azimorum
custodies. Septem diebus vescẗ azi-
mis: sicut precepi tibi-ĩ mpore mensis
nouorũ. Mense enim veris temporis
egressus es de egipto. Omne qd aperit
vulvam generis masculini-meũ erit.
De cunctis animantibus-tam de bobus
q̃ de ouibus meũ erit. Primogenitũ

asini redimes oue. Si autem nec pre-
tium p eo dederis: occidẗ. Primoge-
nitum filiorũ tuorũ redimes: nec appa-
rebis ĩ cõspectu meo vacuus. Sex diebus
operabere: die septimo-cessabis arare
et metere. Solemnitatem ebdomadarũ
facies tibi-in primitijs frugum metis
tue triticẗ: et solemnitatem-quando
redeunt anni tempore cuncta coduntur.
Tribus temporibus anni apparebit o-
mne masculinũ tuũ: in cõspectu omni
potentis dñi dei israhel. Cum enĩ tule-
ro gentes a facie tua-et dilatauero fe-
minos tuos-nullus insidiabiẗ terre
tue: ascendere te-et apparere in con-
spectu dñi dei tui-ter in anno. Nõ im-
molabis sup fermẽto sanguinẗ hostie
mee: neq; residebit mane de victimis
solemnitatis phase. Primitias frugũ
terre tue offeres ĩ domo dñi dei tui. Nõ
coques hedum in lacte matris suẗ. Di-
itq; dominus ad moysen. Scribe tibi
verba hec: quibus et tecum et cum israh
pepigi fedus. Fuit ergo ibi cũ domino
moyses quadragintã diebus-et quadra-
gintã noctes: panem non comedit-et
aquam nõ bibit: et scripsit in tabulis
verba fedeis decem. Cũq; descenderet
moyses de mõte synai-habebat duas
tabulas lapideas testimonij: et igno-
rabat q̃ cornuta esset facies sua: ex con-
sortio loquendi dñi. Videntes aut
aaron et filij israhel-cornutam moysi
faciẗ timuerũt, que accedere. Vocatiq;
ab eo ad eum sunt: tam aaron q̃ prin-
cipes synagoge. Et postq; locutus est
ad eos-omnium ad eum ceãt omnes
filij israhel. Quibus precepit cuncta que
audierat a dño in mõte synai. Imple-
vitq; sermonibus-posuit velamen super
faciem suã. Quod ingressus ad dñm
et loquens cũ eo-auferebat donec egre-
ret: et tunc loquebat ad filios israh omnia
que sibi fuerant imperata. Qui vide-
bant faciem egredientis moysi esse cor-
nutã: sed operiebat rursus ille faciẗ suã:
si quãdo loquebat ad eos. XXXV

Congregata omni turba-filios
israhel-dixit ad eos. Hec sunt que iussit
dominus fieri. Sex diebus faciebis o-
pus. Septimus dies erit vobis sanctus:
sabbatum et requies dñi. Qui fecerit o-
pus in eo-occidetur. Non succendetis
ignem in omnibus habitaculis vestris
per diem sabbati. Et ait moyses ad o-
mnem cateruam filiorũ israhel. Iste est
sermo quẗ precepit dñs dicens. Sepa-
rate apud vos primitias dño. Omnis
volũtarius & pro animo offerat ea
domino. Aurum et argentum-et es-
iaciũdũ et purpurã-coccũq; bisinũ
et byssum-pilos caprarũ-pelles; arie-
tum rubricatas et iacinctinas: ligna
sethim-et oleum ad luminaria conci-
nanda-& ut conficiatur unguentum et
thymiama suauissimũ: lapides onich
inos et gemmas-ad ornatũ superhu
meralis & rationalis. Quisquis vtiq
sapiens est-veniat et faciat qd domi
nus imperauit: tabernaculũ-scilicet &
tectum eius atq; operimentũ-anulos &
tabulas cũ vectibus-paxillos & tales
archam & vectes-propiciatoriũ-& velum
quod ante illud aperiẗ: mensã cũ
vectibus-et vasis-& propositionis panibus:
candelabrũ ad luminaria sustinenda-
vasa illius et lucernas-et oleum ad
nutriendã ignem: altare thymiamatis
et vectes-& oleũ unctionis & thymiama
ex aromatibus: vestimentũ ad ostiũ tabe-
naculi-altare holocausti et retinaculum
eius eneum cũ vectibus et vasis suis:
labrum & bases eius: cortinas atq; cũ
columnis & basibus-vestimentũ ĩ foribus

vestibuli · pxillos tabernaculi ⁊ arcij
cum funiculis suis: vestimenta quoq;
vsus est i ministerio sanctuarij: vestes
aaron pontificis ac filiorꝫ eius: ut sa-
cerdotio fungantur michi. Egressq;
omnis multitudo filiorꝫ israhel · de con-
spectu moysi: obtulerũt mites, puptis-
sima atq; deuota · primicias dũo · ad
faciendũ opus tabernaculi testimonij.
Quicũq; ad cultũ et ad vestes sanctas
necessariũ erat · viri cũ mulieribus pbe-
runt: armillas · et inaures · anulos ⁊
dextralia. Omne vas aureum in do-
naria dñi separatũ est. Si quis habe-
bat iacindũ et purpuram · coccumq;
bistinctum · bissum · et pilos caprarũ
pelles arietũ rubricatas ⁊ iacindinas
argũ ⁊ auri · cuiusq; metalla obtulerũt
dũo: lignaq; sethim in varios vsus.
Sed et mulieres docte que nouerãt de-
dderunt · iacindũ · purpurã · et vermiculũ
ac bissum ⁊ pilos caprar: sponte pro-
pria cuncta tribuẽtes. Principes vero
obtulerunt lapides onichinos ⁊ gem-
mas ad superhumerale et racionale:
aromataq; ⁊ oleũ ad luminaria con-
cinnanda: et ad pparandũ ungentũ
ac thymiama odoris suauissimi com-
ponendum. Omnes viri et mulieres
mente deuota obtulerunt donaria: ut
fierent opa que iusserat dñs ꝑ manũ
moysi. Cuncti filij israhel · voluntaria
domino dedicauerũt. Dixitq; moyses
ad filios israhel. Ecce vocauit dñs ex
nomine beseleel filiũ hyri · filij hur · de
tribu iuda: impleuitq; eum spiritu dei
sapientia · et intelligentia et scientia · et
omni doctrina: ad excogitandum et
faciendum opus in auro et argento
et ere et ferro · sculpendisq; lapidibus
et opere carpentario. Quicquid fabre
adinuenire potest: dedit in corde eius.
Doliab quoq; filium achisamech · de
tribu dan. Ambos eruditit sapientia:
ut faciãt opa ferraria · polimitarij ac
plumarij de iacinto ⁊ purpura · cocco
q; bistinctu ⁊ bisso ⁊ texant omnia: ac
noua quoq; reperiant. XXXVI

Fecit ergo beseleel · et doliab · et o-
mnis vir sapiẽs · ꝗs dedit dñs
sapientiã et intellectũ · ut scirent fabre
operari que in vsu sanctuarij necessa-
ria sunt: et que ꝓcepit dñs. Cumq; vo-
casset eos moyses et omnẽ eruditum
virum · cui dederat dñs sapientiam · et
qui spõte sua obtulerunt se ad facien-
dum opus: tradidit eis omnia dona-
ria filiorꝫ israhel. Qui cum instarent
opri cotidie: mane vota ꝑplus offere-
bat. Unde artifices mirer compulsi
dixerunt moysi. Plus offert ꝑplus q̃
necessariũ est. Iussit ergo moyses · pre-
conis voce cantari. Nec vir nec mulier
quisq; offerat ultra in opẽ sanctuarij.
Hincq; cessatum est a munerib⁹ offe-
rendis · ex q̃ oblata sufficerũt ⁊ supe-
abundarunt. Fecerunq; omnes corde
sapientes ad explendũ opus taberna-
culi cortinas decem · de bisso retorta ⁊
iacinto ⁊ purpura · coccoq; bistinctis:
opẽ vario ⁊ arte plumaria. Quarum
una habebat in longitudine viginti
octo cubitos: et i latitudine quatuor:
una mensura erat oẽm cortinarꝫ. Co-
iunxitq; cortinas quinq; alteri alter:
et alias quinq; sibi iuncta copulauit.
Fecit et ansas iacinthinas in ora cor-
tine unĩ ex utroq; latere · et in ora cor-
tine alterius similiter: ut contra se in-
uicem venirent ansæ ⁊ mutuo iunge-
rentur. Unde et quinquaginta fudit
circulos aureos · qui mordere cor-
narũ ansas: et fierẽt unũ tabernaculũ.
Fecit et saga undecim · de pilis caprar:

ad opiendũ ꝛectum tabernacli. Vnum
sagum i longitudine habebat cubitos
triginta: et in latitudine cubitos qua-
tuor. Huius mensure erãt omnia saga.
Quos quinq; iunxit seorsum: et sex alia
separatim. Fecitq; ansas quinquagin-
ta in ora sagi unius ⁊ quinquagina
in ora sagi alterius ut sibi invicẽ iun-
gerẽtur: et fibulas eneas quinquagin-
quibus retineret tectum: ut unũ pallũ
ex omnibus sagis fieret. Fecit et operiũ
tabernaculi de pellibus arietũ rubrica-
tis: aliudq; velamẽ de pellibus
iacinthinis. Fecit ⁊ tabulas tabernacu-
li de lignis sethim stãtes. Decẽ cubito-
rum erat longitudo tabule vnius: et
unũ ac semis cubitũ latitudo reinerat.
Binę in tabulam erant per singulas
tabulas: ut altera alteri iungeret. Sic
fecit i omnibus tabernacli tabulis. Et qui-
bus vigiti ad plagã meridianã erãt
contra austrũ: ei quadraginta tabulas
argenteas. Duę bases sub una tabula
ponebantur · et vtraq; parte angulos:
quibus tabulam erectam in angulis
continẽbant. Ad plagã q̃ tabernaculi
que respicit ad aquilonẽ fecit viginti
tabulas cum quadraginta basibus
argenteis: duas bases ꝑ singulas ta-
bulas. Contra occidentẽ vero vbi est ad
tum parietũ tabernaculi que mare re-
spicit · fecit sex tabulas: et duas alias
ꝑ singulos angulos tabernaculi re-
cto que iuncte erant a deorsum usq; sur-
sum: et in vnam compagem pariter
cohaerebant. Ita fecit ex vtraq; parte ꝑ
angulos: ut octo essent simul tabule
et haberent bases argenteas sexcen-
tas · solidas bases sub singulis tabu-
lis. Fecit ⁊ vectes de ligno sethim quin-
q; ad continendas tabulas unĩ latere
tabernaculi: ⁊ quinq; alios ad alterũ
latere · et ad tabulas: et vectes
hos · quinq; alios vectes ad occidentalẽ
plagã tabernaculi contra mare. Fecit
quoq; vectem alium: qui per medias
tabulas ab angulo usq; ad angulũ
pertineret. Ipsa aute tabulata deaura-
uit: fusis basibus earum argenteis. Et
circulos eorum fecit aureos · per quos
vectes induci possent: quos ⁊ ipsos la-
minis aureis operuit. Fecit ⁊ velum de
iacinto et purpura · vermiculo ac bis-
so retorta opẽ plumarij ⁊ columnas
quinq; cum capitibus suis quas ope-
ruit auro: basesq; earum fudit ture-
as · et operuit auro. XXXVII

Fecit autem beseleel · et archam de
ligno sethim · habentem duos
cubitos in longitudine: et cubi-
tum ac semissẽ i latitudine: altitudo q̃
unius cubiti fuit et dimidij. Vestiuit
eam auro purissimo intus ⁊ foris.
Et fecit illi coronã auream per gyrũ
constantis quatuor anulos aureos ꝑ
quatuor angulos ei: duos anulos
in latere uno ⁊ duos i altero. Vectes
quoq; fecit de ligno sethim · eos vesti-
uit auro: et quos misit i anulos qui
erant in lateribus arche ad portandũ
eam. Fecit ⁊ ꝓpiatoriũ id est oraculũ
de auro mundissimo · duoꝝ cubitorꝫ
et dimidij in longitudine: ⁊ cubiti ac
semis in latitudine. Duos etiam che-
rubin tenuro ductili quos posuit ex
vtraq; parte ꝓpiatorij: cherub vnum
in summitate vnius partis et cherub
alterum in summitate partis alterius

Duos cherubin ī singulis summitatibus ppiciatorij: et tendentes alas: et tegentes propiciatoriū: frontes quoq; et illud respicientes. Fecit et mensam de lignis sethim in longitudine duorū cubitorum: et ī latitudine unius: que habebat in altitudine cubitum ac semissem. Circumdedit eā auro mundissimo: et fecit illi labium aureum per gyrū: ipsiq; labio coronam auream: intercalauit quatuor digitos: et super eandem alteram coronā auream. Fudit et quatuor circulos aureos: quos posuit ī quatuor angulos: ī singulis pedes mensē cōtra coronam: missq; in eos vectes ut possit mensa portari: ipsosquoq; vectes: fecit de lignis sethim: et circumdedit eos auro. Et vasa ad diuersos usus mensē: acetabula: fialas: et scyphos et thuribula et auro puro: ī quibus offerenda fūt libamina. Fecit et candelabrum ductilē de auro mundissimo. De cuius vtroq; calami scyphi: sphereq; ac lilia procedebant: sex in vtroq; latere. Tres calami ex parte una: et tres ex altera. Tres scyphi in modū pēr calamos singulos: sphereq; simul et lilia: sicut scyphi instar nucis in calamo altero: sphereq; simul ī lilia. Eximiae erant opus sex calamos: qui procedebāt de stipite candelabri. In ipso autē vtroq; erāt sphere scyphi in modū nucis: sphereq; singulos et lilia: et sphere sibi duobus calamis per sora mia: qui simul sex fiunt calami: procedentes de vtroq; uno. Et sphere igitur et calami ex ipso erāt: universa ductilia ex auro purissimo. Fecit et lucernas septem cū emunctoriis suis: et vasa vbi ea que emunta sunt extinguūtur: de auro mundissimo. Talentū auri expendebat candelabrum cum omnibus vasis suis. Fecit et altare thymiamatis de lignis sethim: p quadrum singulos habens cubitos: et in altitudine duos: et cuius angulis procedebant cornua: vestiūq; illud auro purissimo: cū cancellis ac parietibus et cornibus. Fecitq; ei coronā aureolam per gyrū: ī duos anulos aureos sub corona p singula latera: ut mittantur in eos vectes: et possit altare portari. Ipsos autem vectes fecit de lignis sethim: et operuit laminis aureis. Conflauit ī olerū ad sanctificationis vngēti: ī thymiamata de aromatibus mundissimis: opē pigmentarij. XXXVII.

Fecit et altare holocausti de lignis sethim: quinq; cubitorum per quadrum. Et cum ī altitudine: cū cornua de angulis procedebant: operuitq; illud laminis eneis. Et in vsus eius paravit et ea vasa diuersa: lebetes: forcipes: fuscinulas: cuncos: ī ignium receptacula. Et cancellum eius in modum retis fecit eneum: et subter cancellum ī altaris medio arulā sub quatuor anulis p ordinem retiaculi fundens: ad immittendos vectes ad portandū. Duos et ipsos fecit de lignis sethim: operuit laminis eneis: indūxitq; in eis vectes qui latebis altaris aminebāt. Ipse autem altare nō erat solidum: sed cauū: et tabulatis: ī intus vacuū. Fecit et labrum eneū cū basi sua: de speculis mulierū quē excubabāt in ostio tabernaculi. Fecit et atrium: in cuius australi plaga erant cortina de bisso retorta cubitorū centū: columne eius viginti cum basibus suis. Capita columnarū ī ordine vnius calatura argentea. Que ad septentrionalem plagā: cortina: columne basesq; et capita columnarum eiusdem mensure et opis et metalli erāt. In ea vero plaga que ad occidentē respicit fuerūt cortina cubitorū quinquaginta: columne decem cum basibus suis eiusdē: et capita columnarū et ornatus eorū argentea. Porro cōtra orientem quinquaginta cubitorū paravit cortina: et quibus quindecim cubitos columnarum eiusdē cū basibus suis vnum cohabat latus: et in parte altera: quia inde vtraq; introitum tabernaculi fecit: quindecim eque cubitorū erant cortina: columnēq; tres et bases eiusdem. Cuncta atq; cortina bissus retorta tegebat. Bases columnarum fuere eiusdē: capita auē earū cū cunctis calaturis suis argentea: sed et ipsas columnas atq; vestiuit argento. Et in introitu eius opē plumario fecit cortinam: et iacinto: purpura: vermiculo ac bisso retorta: quod habebat viginti cubitos in longitudine: altitudo vero quinq; cubitorū erat: iuxta mensuram quā cuncta atq; cortina habebāt. Columne autem in ingressu fuere septem basibus eneis: capitaq; earum et calature argentee. Paxillos quoq; tabernaculi et atrij p gyrū: fecit eneos. Hec sunt instrumenta tabernaculi testimonij: que numerata sunt iuxta preceptum moysi in ceremoniis leuitarū p manū ythamar filij aaron sacerdotis: que hesiel filius huri filij hur de tribu iuda domino per moysen iubente complebat: iuncto sibi socio oboliab filio achisamech de tribu dan: q̄ ipse artifex ligneorū egregius fuit: et polimitarius atq; plumarius: et iacinto: purpura: vermiculo et bisso. Nunc aurum quod expensum est in opere sanctuarij: et quod oblatum est i donariis viginti et nouem talentorū fuit: et septingentorū siquia siclorū: ad mensurā sanctuarij. Oblatum est autem ab hijs q̄ transierunt ad numerum: a viginti annis ī supra: de sexcentis sexaginta milibus et quingentis quinquaginta armatorū. Fuerunt pondera eorū talenta argenti: et quibus constare fūt bases sanctuarij: et introitus vbi velum pendet. Eorū bases facte sunt de talentis centum: singulis talentis per bases singulas supputatis. De mille autē septingentis et septuagintaquinq; fecit capita columnarum: quas et ipsas vestiuit argēto. Eris quoq; oblata fūt talenta septuaginta duo milia: et q̄ringēti supra siclos: et quibus fulte sunt bases in introitu tabernaculi testimonij: et altare eneum cum craticula sua: omniaq; vasa que ad vsum eius pertinent: et bases atq; tam in circuitu q̄ ī ingressu eius: et paxilli tabernaculi atq; atrij p gyrū. XXXIX.

De iacinto vero et purpura: vermiculo ac bisso fecit vestes: quibus induere aaron: quādo ministrabat in sanctis: sicut precepit dominus moysi. Fecit igitur superhumerale de auro: iacinto ī purpura: coccoq; bis tincto ī bisso retorta: opē polimitario. Incidēq; bracteas aureas: et extenuauit in sila ut possent texere cū ceteris colorum subtegmine: dualq; oras sibi inuicem copulatas in vtroq; latere summitatum: et baltheum ex eisdē coloribus: sicut preceperat dominus moysi. Paravit et duos lapides onichinos altrinsecus et inclusos auro: et sculptos arte gemaria nominibus filiorū israhel. Hēc nomina in lapide vno: ī sex in altero: iuxta ordinem natiuitatis eorum. Posuitq; eos in latribus superhumeralis: in monimentum filiorum israhel: sicut preceperat

dñs moysi. Fecit et rationale ope polimito iuxta opus suphumeralis: ex
auro · iacinto · purpura coccoq; bisso
tinto et bisso retorta: quadrangulū
dupleq; mensure palmi: et posuit in
eo gemmarum ordines quatuor. In
primo ordine erat sardius · topazius
smaragdus: in secundo carbunculus
saphirus · iaspis: in tercio ligurius
achates · amethistus: in quarto · crisoli
tus · onichinus · et berillus: circundati
et inclusi auro p ordines suos. Ipsiq;
lapides duodecim · sculpti erāt nomi
nibus duodecim tribuū isrl: singuli
per nomina singulorum. Fecerunt in
rationali · catenulas sibi inuicem co
herentes de auro purissimo: et duos
uncinos · totidemq; anulos aureos.
Porro anulos posuerūt in utroq; la
tere rationalis ex quibus pendebāt duo
catene aurei: quas inseruerūt uncinis
qui in suphumeralis angulis eminebant.
Hic et aute · retro ita aptabāt
sibi: ut superhumerale et rationale
mutuo nexerentur · strictis ad balthei
et anulis forsitan copulata · quos iungebat
uitta iacinctina · ne laxa fluerēt
et a se invicē moueremur: sicut precepit
dñs moysi. Fecerunt quoq; unicam
superhumeralis totam iacinctinam:
et rapiūm insuperiori parte contra
medium · oramq; per gyrum rapij
tegilem: deorsum aute ad pedes ma
lapunica et iacinto purpura · vermi
culo ac bisso retorta: et tintinnabula
de auro purissimo · que posuerūt inter
malagranata in extrema parte tunice
per gyrū: tintinnabulum aute aureū
et malumpunicum: quibus ornatus
incedebat pontifex quādo ministrabā
tur · sicut precepit dominus
moysi. Fecerūt · unitas bissinas ope
tegili aaron et filijs eius · mitras cū
coronulis suis ex bisso: feminalia ex
linea bissina: cingulum opere de bisso
retorta · iacinto · purpura · ac vermi
culo · distinctū arte plumaria · sicut pre
ceperat dominus moysi. Fecerunt et
laminam sacre veneracionis de auro
purissimo: scripseruntq; in ea opere
gemmario sanctum domini: et funi
xerunt eam cū mitra uitta iacinctina
sicut precepit dñs moysi. Perfecti
sūt igitur omēs opus tabernacli · tecti
testimonij. Fecerunq; filij isrl sancta
que preceperat dominus moysi: · obtu
lerūt tabernaculum · et tectum · et uni
uersā supellectilem: anulos · tabulas ·
vectes · columnas · ac bases · operimēta
de pellibus arietum · rubricatis · · aliud
operimentum de iacinctinis pellibus:
velum · archam · vectes · propiatorium
mensam cum vasis suis · · panibus
panibus · candelabrum · lucernas · · uten
silia earum cū oleo: altare aureum · ·
ungentum · et thymiama ex aromati
bus: et tentorium in introitu tabernā
culi · altare eneum · reticulum · vectes
et vasa eius omnia: labrum cum basi
sua · tentoria atrij · et columnas cum
basibus suis: tentorium in introitu a
trij · funiculos · illi · · paxillos. Nichil
ex vasis defuit: que in ministerio tabe
naculi et in tectū fecerūt nulla sunt facta.
Vestes q; quibus sacerdotes vtuntur in
sanctuario · aaron filijs ejus · et filij eius
obtulerūt filij israhel: sicut preceperat
dominus. Quē postq; moyses omnia
vidit completa: benedixit eis. xxx

Locutusq; est dominus ad moysen di
cens. Mense primo · prima die men
sis erigies tabernaculum testimonij: · ·
pones in eo archam · diuisisq; aute
illam velum: et illata mensa · pones

sup eam que sunt ordinata super eā. Candela
brum stabit cū luceruis suis · et altare
aureū: i quo adolet incensū coram archa
testimonij. Tentorium introitu taberna
culi testimonij pones: et ante illud al
tare holocausti. Labrum inter altare · ·
tabernaculi: quē implebis aqua. Lir
nudabisq; aaron manus eius · et pedes
eius. Et assumpto unctionis oleo un
ges tabernaculū cū vasis suis ut sancti
ficet: altare holocausti · omnia vasa
eius: labrū cū basi sua. Omnia unctio
nis oleo consecrabis: ut sint sancta
sanctorū. Applicabisq; aaron et filios
eius ad fores tabernaculi testimonij: et
lotos aqua indues sanctis vestibus ·
ut ministrent michi: et unctio eorū in
sacerdotij sempiternū proficiat. Fecit
q; moyses omnia q̄ preceperat dominus.
Igit mense primo anni secū · prima die
mensis · collocatū est tabernaculū. Erexit
q; moyses illud et posuit tabulas · ac
bases et vectes: statuitq; columnas · et
expandit tectū sup tabernaculū: imposito
q; deinde operimento · sicut dñs impera
uerat. Posuit et testimonij in archa
fulcibus intra vectes: et gradiū deiug.
Cūq; inuisset archam i tabernaculū
testimonij: appendit ante eā velum ut
esset dñi sublimium. Posuit · mensam in tabernaculo testimonij ad pla
gam septentrionalē extra velum: ordi
nans coram · panibus: sicut
preceperat dñs moysi. Posuit · candela
brum i tabernaculo testimonij ex regione
mense · in parte australi: locatis per
ordinem luceruis iuxta preceptum dñi.
Posuit · altare aureum sub tecto testi
monij coram velum: et adoleuit sup eo
incensum aromatū: sicut tulerat dñs
moysi. Posuit · tentorium i introitu ta
bernaculi testimonij · altare holocausti
in vestibulo testimonij: offerens in eo
holocaustū · sacrificia ut dñs imperaue
rat. Labrū q; statuit inter tabernaculū
testimonij et altare impleuit illud a
qua: lauerūtq; in eo moyses et aaron
ac filij eius manus suas ac pedes · cū
ingrederentur tectū fedeis · et accederent
ad altare: sicut preceperat dñs moysi.
Erexit et atrij q gyrum tabernaculi et
altare: ducto in introitu ei territorio.
Postq; omnia perfecta sūt operuit nubes
tabernaculū testimonij: et gloria dñi
impleuit illud. Nec poterat moyses
ingredi tectū fedeis: nube operente omia
et maiestate dñi coruscante: quia ducta
nubes operuerat. Si quādo nubes taber
naculū deserebat · pficiscebant filij isrl
q normas suas. Si manebat desiq; ma
nebant in eodem loco. Nubes quippe
dñi incubabat q diem tabernaculo · et ignis
i nocte: videntibus cūctis populis
israhel per cunctas mansiones suas.

Explicit hebelmorch id est Geodus.

Incipit vagecra id est Leuiticus. j.

Vocauit autē moy
sen: et loquutus est ei
dñs de tabernaculo
testimonij dicens. Lo
quere filijs israhel:
et dices ad eos. Ho
mo q̄ obtulerit ex vobis victimam dño
de pecoribus idest de bobus et ouibus
offerens victimas: si holocaustū fuerit
eius oblatio ac de armento · masculū
immaculatū offerat ad ostiū tabernacli
testimonij · ad placandum sibi dñm.
Ponetq; sup caput hostie manus · et
acceptabilis erit: atq; in expiationem
eius profuēs. Immolabitq; vitulū
coram dño: · offerent filij aaron sacerdotes
sanguinem eius · fundentq; per altaris
circuitū: quē est ante ostiū tabernaculi.

Detractaq; pelle hostie: arcus ī frusta
conidere: et subiicere ī altari ignum.
Reue lignoq; aute composita: ⁊ mēbra
que sunt cela deliq; ordinātes: caput
videlicet et cuncta que adherent icori.
intestinis et pedibus lotis aqua: ado-
lebitq; ea sacerdos super altare in olo-
caustū et suauem odorem dño. Quod
si de pecoribus oblatio ī: de ouibus siue
de capris holocaustū: agnū anniculū
et abliq; macula offerat: immolabitq;
ad latus altaris qd respicit ad aquilo-
nem coram dño. Sanguinē uero illius
fundē sup altare filij aarō p circuitū:
diuidentq; mēbra: caput et omnia que
adherent icori: et imponē sup ligna
quibus subiicendus ē ignis. Intestina
uero et pedes lauabūt aqua: ⁊ oblata
omnia adolebit sacerdos super altare ī
holocaustū et odorem suauissimū dño.
Si autē de auibus holocaustū oblatio
fuerit dño: de turturibus et pullis co-
lumbe: offerat eā sacerdos ad altare ⁊
retorto ad collū capite: ac rupto vul-
neris loco: decurrere faciet sanguinē
sup respiratorium altaris: vesicula uero
gutturis et plumas proiciet pe altā-
re ad orientalē plagā: in loco in quo
cineres effundi solent. Lacerabitq;
ascellas eius: et non scindet: nec ferro
diuidet eam: et adolebit super altare
ligno igne supposito. Holocaustū ē: et
oblatio suauissimi odoris dño. ¶

Anima cū obtulerit oblationem
sacrificij dño: similā erit eius
oblatio. Funderq; sup eam oleum et
ponet thus: ac deferet ad filios aarō
sacerdotes. Quorū unus tollet pugillū
plenū similē a tali ac totum thus: et
ponet in memoriale sup altare ī odorē
suauissimū dño. Quod autē reliquū
fuerit de sacrificio erit aaron et filiorū
eius: sanctū sanctorū de oblationibus
dñi. Cum autē obtulerit sacrificium
coctū ī clibano de simila: panes scilicet
absq; fermēto cōspersos oleo: et laga-
na azima oleo linta: si oblatio sua fue-
rit de sartagine: simile conspersa oleo
et absq; fermēto: diuides eā minutatim
et fundes sup eam oleū. Sin autem et
cracicula fuerit sacrificiū: eque simila
oleo cōspergetur: quā offerens dño.
tradet manibus sacerdotis. Qui cum
obtulerit eā tollet memoriale de sacri-
ficio: et adolebit super altare in odorē
suauitatis domino. Quicquid autem
reliquum est erit aaron et filiorū eius:
sanctum sanctorū de oblationibus dñi.
Omnis oblatio quē offertur domino
absq; fermento fiet: nec quicq; fermēti
ac mellis adolebitur in sacrificio dñi:
Primitias tamē eorum offeretis ac
munera: sup altare uero nō imponetur
in odorē suauitatis. Quicquid obtu-
leris sacrificij: sale cōdies: nec auferes
sal fœderis dei tui de sacrificio tuo. In
omni oblatione offeres sal. Si autē ob-
tuleris munus primitiarū frugū tuarū
dño: de spicis adhuc virentibus: coctis
igni ⁊ conteres ī more farris: et
sic offeres primitias tuas dño: fundes
sup eā oleū et thus impones: quia
oblatio dñi ē. Et qua adolebit sacer-
dos in memoriam muneris: partem
farris fracti ⁊ olei: ac totū thus. ¶

Quod si hostia pacificorū fuerit eē
oblatio: et de bobus voluerit
offerre: mas siue femina immaculata
offerat coram dño. Ponetq; manū sup
caput victime sue: que immolabitur
in introitu tabernaculi testimonij. Fun-
detq; filij aarō sanguinem eius per circuitum
altaris: et offerent de pacificorū hostia
sacrificium dño: adipem et caudā coram
domino cum renibus et pinguedine que operit
ventrem atq; universa vitalia: et omnē
reunculū cum adipe qui est iuxta
ilia: reiculūq; icoris cum reunculis:
et adolebit eā sacerdos super altare in
pabulū ignis et oblationis dñi. Si
capra fuerit eē oblatio: et obtulerit eā
dño: ponet manū suā sup caput eius:
immolabitq; eam ī introitu tabernā-
culi testimonij. Et fundent filij aaron
sanguinē eius per altaris circuitum:
offerentq; ex ea ī pastū ignis dominici:
adipem qui operit ventrem: et qui tegit
universa vitalia: duos renculos cū
reiculo quod est sup eos iuxta ilia: et
axungiam icoris cū reunculis: ado-
lebitq; ea super altare sacerdos in ali-
mentum ignis et suauissimi odoris.
Omnis adeps domini erit iure pe-
tuo in generationibus et cunctis ha-
bitaculis vestris: nec sanguinem nec
adipem omnino comedetis. ¶

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Loquere filijs israel. Anima
que peccauerit per ignorantiam: et de
omnibus mandatis domini q̄ præcipit

qui agit vitalia: et quicquid pingue-
dinis est immolabit. duos renes cum
adipe quo teguntur ilia: et reiculum
icoris cū reunculis: adolebuntq; ea
super altare in holocaustū lignis igne
suppositis in oblationē suauissimi o-
doris dño. Si uero de ouibus fuerit eē
oblatio et pacificorū hostia: siue ma-
culū obtulerit siue feminā: immacula-
ta erit omnia. Si agnū obtulerit coram
domino: ponet manū suā sup caput
victime sue: q̄ immolabit in vestibulo
tabernaculi testimonij. Fundētq; filij
aaron sanguinem eius per circuitum
altaris: et offerent de pacificorū hostia
sacrificium dño: adipem et caudā coram
domino et pinguedinē que operit
ventrem atq; universa vitalia: et omnē
reunculū cum adipe qui est iuxta
ilia: reiculūq; icoris cum reunculis:
et adolebit eā sacerdos super altare in
pabulū ignis et oblationis dñi. Si
capra fuerit eē oblatio: et obtulerit eā
dño: ponet manū suā sup caput eius:
immolabitq; eam ī introitu tabernā-
culi testimonij. Et fundent filij aaron
sanguinē eius per altaris circuitum:
offerentq; ex ea ī pastū ignis domini:
adipem qui operit ventrem: et qui tegit
universa vitalia: duos renculos cū
reiculo quod est sup eos iuxta ilia: et
axungiam icoris cū reunculis: ado-
lebitq; ea super altare sacerdos in ali-
mentum ignis et suauissimi odoris.
Omnis adeps domini erit iure pe-
tuo in generationibus et cunctis ha-
bitaculis vestris: nec sanguinem nec
adipem omnino comedetis. ¶

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Loquere filijs israel. Anima
que peccauerit per ignorantiam: et de
omnibus mandatis domini q̄ præcipit
ut nō fierent quippiā fecerit: si sacerdos
qui unctus est peccauerit: delinquere
faciens plebem: offerat pro peccato suo
vitulū immaculatū dño. Et adducet
illum ad ostiū tabernaculi testimonij
coram dño: ponetq; manum super
caput eius: et immolabit eum domino.
Hauriet quoq; de sanguine vituli: in-
ferens illum ī tabernaculū testimonij.
Cūq; intinxerit digitū in sanguinem
asperget eum septies coram dño: contra
velum sanctuarij. Ponetq; de eodem
sanguine super cornua altaris thymi-
amatis odoratissimi dño: qd est in taber-
naculo testimonij. Omnē autē reliquū
sanguinē fundet in basim altaris holo-
caustū ī introitu tabernaculi. Et adipē
vituli offeret pro peccato: tam eū qui
vitalia operit: q̄ omnia que intrinsecus
sunt: duos renunculos et reiculū qd
est supra eos iuxta ilia: et adipem ic-
coris cum renunculis: sicut offertur de
vitulo hostie pacificorū: et adolebit eā
super altare holocaustū. Pellem uero ⁊
omnes carnes: cū capite et pedibus et
intestinis ⁊ sinu ⁊ reliquo corpore effe-
ret extra castra in locū mundū: ut cine-
res effundi soleat: incendetq; eā sup li-
gnorū struē: que in loco effusoris cineū
cremabuntur. Quod si omnis turba
filiorū israel ignorauerit: et p ignorantiam
fecerit qd ītra mandatum domini est:
et postea intellexerit peccatum suum:
offeret p peccato suo vitulū. Adducet
q; eum ad ostiū tabernaculi: ⁊ ponent
seniores plebis manus super caput eius
coram dño. Immolatq; vitulo in
cōspectu dñi: infert sacerdos ḋ unctus
est de sanguine eius ī tabernaculū testi-
monij: tincto digito aspergens septies
cōtra velū. Ponetq; de eodē sanguine
in cornibus altaris: qd est coram dño

in tabernaculo testimonij. Reliquum
autē sanguinem fundet iuxta basim
altaris holocausti: quod est in ostio
tabernaculi testimonij. Omnemq; eius
adipem tollet: et adolebit super altare:
sicut fatiens et de hoc vitulo quomodo
fecit ⁊ prius: et rogabit ⁊ ipse sacerdote
propitius erit eis dñs. Ipsum autem
vitulū efferet extra castra atq; cōburet
sicut et priorē vitulū: qa est ⁊ pro peccato
multitudinis. Si peccauerit princeps
et fecerit unū e pluribus per ignorantiā
quod dominj lege prohibet: et postea
intellexerit peccatū suū: offerat hostiā
coram dño hircum de capris immā-
culatum: ponetq; manum suam super
caput eius. Cumq; immolauerit eum
in loco ubi solet mactari holocaustum
coram dño: quia ⁊ peccato est: tinget
sacerdos digitum in sanguine hostie
pro peccato: tangens cornua altaris
holocausti: et reliquū fundet ad basim
eius: adipē vero adolebit supra sicut
in victimis pacificorū fieri solet. Roga-
bitq; ⁊ eo sacerdos et pro peccato eius:
et dimittetur ei. Quod si peccauerit a-
nima per ignorantiam de plo rere
ut faciat quinq; de hijs que diū lege
prohibentur: atq; delinquat: et cognō-
uerit peccatum suum: offerat capram
immaculatam: ponetq; manus super
caput hostie que pro peccato est: ⁊ im-
molabit eam i loco holocausti. Tollet
q; sacerdos de sanguine i digito suo:
et tangens cornua altaris holocausti:
reliquū fundet ad basim ei. Omnem
autē adipē auferens sicut auferi solet
de victimis pacificorū adolebit super
altare i odorem suauitatis domino:
rogabitq; pro eo: et dimittē ei. Sin
autem de pecoribus obtulerit victimā
pro peccato ouē siliceā immaculatā:

ponet manum sup caput eius: et im-
molabit eam in loco ubi solent edi
holocausta hostie. Sumetq; sacerdos
de sanguine ei digito suo: et tangens
cornua altaris holocausti: reliquum
fundet ad basim eius. Omnē quoq;
adipē auferēs sicut auferi solet adips
arietis ⁊ immolat ⁊ pacifico cōma-
bit super altare incensū dñi: rogabitq;
pro eo et ⁊ pro peccato eius. ⁊ dimittē ei. ⁊

Si peccauerit anima et audierit
vocē iurantis retulitq; fuerit ⁊ ipse vidit aut conscius est: nisi indica-
uerit: portabit iniquitatem suā. Anima
que tetigerit aliqd immundū: siue q̄d
occisum a bestia est: aut ⁊ se morui-
aut q̄libet aliud reptile ⁊ oblita fue-
rit immundicie sue: rea est et deliquit:
et si tetigerit quicq; de immundicia ho-
minis iuxta quem impuritate qua
pollui solet obliuat: cognouerit poste-
a: lubiacebit delicto. Anima q̄ iura-
uerit et pronuntiauerit labijs suis ut uel ma-
le quid faceret uel bene et non fecerit ⁊
id ipsum iuramēto ⁊ eloquio iuramenti
obliuat: postea intellexerit delictū suū:
agat penitentiā pro peccato ⁊ offerat
de gregibus agnam siue capram: o-
rabitq; pro eo sacerdos ⁊ pro peccato
eius. Sin autem non potuerit offerre
pecus: offerat duos turtures uel duos
pullos columbarū dño: unū pro pecō
et alterū in holocaustum: dabitq; eos
sacerdoti. Qui primū offerens pro pe-
cato retorquebit caput eius ad pinnu-
las: ita ut collo adhereat et nō penit
abrumpat: et asperget de sanguine
eius parietem altaris. Quicquid aūt
reliquū fuerit fiet distillari ad fun-
damentum eius: quia pro peccato est.
Alterū vero in holocaustū adolebit ut
fieri solet: rogabitq; pro eo sacerdos

et pro pecō eius: et dimittē ei. Quod
si non quiuerit manū ei duos offerre
turtures: aut duos pullos columba-
rum: offert pro pecō suo simile partē
ephy decimam. Non mittet i ea oleū
nec thuris aliquid imponet: qa pro
peccato est: tradetq; eam sacerdoti: q̄
pleni ex ea pugillum hauriēs comma-
bit super altare in monimentum eius:
qui obtulerit: rogans pro illo et repi-
ans: reliquā vero partem ipse habebit
in munere. Locutusq; est dominus ad
moysen dicens. Anima si preuaricās
cerimonias p errorem: in hijs q̄ dño
sue sanctificata peccauerit: offerat pro
delicto suo arietem immaculatum de
gregibus: qui emi potest duobus sicles
iuxta pondus sanctuarij: ipsumq; q̄d
intulit damni restituet et quintā partē
ponet supra tradens sacerdoti: q̄ roga-
bit pro eo offerens arietem: ⁊ dimittē
ei. Anima q̄ peccauerit p ignorantiā
fecitq; unū ex hijs que domini lege
prohibentur: et peccati rea intellexerit
iniquitatem suam: offerat arietem im-
maculatum de gregibus sacerdoti iuxta
mensuram estimationem peccati: q̄
orabit p eo q̄ nescīes fecerit: ⁊ dimit-
tē ei: q̄ p errore deliquit i dño. ⁊

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Anima que peccauerit et
contempto domino negauerit proximo
suo depositum quod fidei eius creditū
fuerat: uel ui aliquid extorserit: aut ca-
lumniam fecerit siue rem perditam in-
uenerit et infitiatus insup peierauerit:
et q̄libet aliud ex pluribus fecerit in
quibus solent peccare homines: con-
uicta delicti reddet omnia que p fraudē
voluit obtinere integra: et quintam
insup partem dño cui damnū inule-
rat. Pro pecō aūt suo offerat arietem

immaculatum de grege: et dabit eum
sacerdoti iuxta estimationem mensu-
rampq; delicti: qui rogabit pro eo coram
dño: et dimittetur illi pro singulis q̄
faciendo peccauit. Locutusq; est dñs
ad moysen dicens. Precipe aaron et
filijs eius. Hec ē lex holocausti. Cōma-
bitur in altari tota nocte usq; mane.
Ignis ex eodem altari erit. Vestietur
tunica sacerdos: et femoralibus linteis:
tolletq; cineres quos vorans ignis
exullit: et ponens iuxta altare: spolia-
bitur pōtifex vestimentis: induetq;
alijs efferet eos extra castra: et in loco
mundissimo usq; ad fauillam cōsumi
faciet. Ignis autem in altari semper
ardebit: quē nutriet sacerdos subiiciēs
ligna mane: p singulos diē: et impō-
ēs holocausto desup adipes adolebit
pacificorū. Ignis est iste perpetuus: qui
nunq; deficiet in altari. Hec est lex sa-
crificij et libamentorū que offerent filij
aaron coram dño et coram altari. Tollet
sacerdos pugillum simile q̄ conspersa
est oleo: et totum thus: q̄d sup similā
est: adolebitq; illud in altari in moni-
mentum odoris suauissimi domino.
Reliquā autē partem similē comedet
aaron cum filijs suis absq; fermento
et comedet in loco sanctuarij taberna-
culi. Ideo autem non fermentabitur:
quia pars eius in dñi offertur incen-
sum. Sanctum sanctorū erit: sicut pro
peccato atq; delicto. Mares tantum
stirpis aaron comedent illud. Legitimum
ac sempiternum erit in generatio-
nibus vestris de sacrificijs dñi. Omnis
qui tetigerit illa sanctificabitur. Locu-
tusq; est dñs ad moysen dicens. Hec
est oblatio aaron et filiorū eius quā
offerre debent domino i die unctionis
sue. Decimam partem ephy offerent

simile ĩ sacrificio sampiterno. Medium
eius mane et medium eius vesperc: q̃
in sarcagine oleo conspersa fugetur.
Offeret autem eã calidam in odorem
suauissimũ dõo sacerdos qui iure pa-
ri succedit: ⁊ tota cremabit in altari.
Omne enim sacrificiũ sacerdotũ igne
consumetur: nec quisq̃ comedet ex eo.
Locutus est autem dominus ad mo-
ysen dicẽs. Loquere aaron et filijs eius.
Ista est lex hostie pro peccato. In loco
vbi offertur holocaustum: immolabit̃
coram domino. Sanctum sanctorũ
est. Sacerdos qui offert comedet eam
in loco sancto ĩ atrio tabernacli. Quic-
quid tetigerit carnes eius sanctificabi-
tur. Si de sanguine illius vestis fuerit
aspersa lauabit̃ in loco sancto. Vas
aut̃ fictile in quo cocta est confringet̃:
si ẽ aereum fuerit deficcabitur: et
lauabit̃ aqua. Omnis masculus de
genere sacerdotali vescetur de carnibus
eius: quia sanctum sanctorũ ẽ. Hostia
enim que offertur pro peccato: qui sã-
guis inferetur ĩ tabernaclm testimonij
ad expiandum in sanctuario non co-
medetur: sed comburetur igni. VII.
Hec ẽ quoq; lex hostie pro delicto.
Sancta sanctorũ est. Idcirco vbi
immolabit̃ holocaustũ: macabitur ⁊
victima pro delicto. Sanguis eius p
gyrum altaris fundetur. Adipem
ea caudam ⁊ adipem qui operit vitalia:
duos renunculos et pinguedinẽ que
iuxta ilia ẽ: reticulumq; iecoris cũ renun-
culis: et adolebit ea sacerdos super alta-
re. Incensum est domino pro delicto.
Omnis masculus de sacerdotali gene-
re ĩ loco sancto vescetur hijs carnibus:
quia sanctum sanctorũ est. Sicut pro
peccato offert hostia: ita et p delicto. Vna
lex hostie lex una erit. Ad sacerdotem
qui eam obtulerit pertinebit. Sacerdos
qui offert holocaustũ victimã: habebit
pellem eius. Et omne sacrificiũ simile
quod coquitur in clibano: et quicqd
in craticula vel in sarcagine paratur:
ipsi erit sacerdotis: a quo offertur: sue
oleo conspersa sive arida fuerit. Cuncti
filijs aaron mensura equa p singulos
diuidetur. Hec est lex hostie pacificor:
que offertur domino. Si pro gratiarũ
actione oblatio fuerit: offerent panes
ablq; fermento: conspersos oleo et la-
gana azima vncta oleo tortaq; si-
milam et collridas: oleo admixtione
conspersas: panes quoq; fermentatos
cum hostia gratiarũ que immolatur
pro pacificis: et quibus vnus p pri-
mitijs: offertur dõo: et erit sacerdotis
qui fundet hostie sanguinem. Eius
carnes eadem comedent die: nec rema-
nebit ex eis quicq; vsq; mane. Si vo-
to vel sponte quisquã obtulerit hostiã:
eadem similiter edetur die. Sed ⁊ seqũ
in crastinũ remanserit: vesci licitũ est.
Quicquid autẽ tertius mansserit dies
igni adhuiet. Si quis de carnibus
victime pacificor die tertio comedit:
irrita fiet eis oblatio nec proderit offe-
rentẽ: quin potius execrabilis anima
tali se edulio contaminauerit quia
rationis ira erit. Caro que aliquid ce-
tigerit immundũ non comedetur: sed
cõburetur igni. Qui fuerit immundus
vescetur ex ea. Anima polluta q̃ edeit
de carnibus hostie pacificor q̃ oblata
est dõo peribit de populis suis: et que
tetigerit immundiciam hominis vel
iumenti siue omnis rei que polluere po-
test: et comederit de huiusmodi car-
nibus: interibit de populis suis. Locutus
est dõs ad moysen dicens. Loquere fi-
lijs israhel. Adipem ouis et bouis et
capre non comedetis. Adipem reda-
uris morticini et eẽ animalis quod
a bestia raptum ẽ: habebitis ĩ varios
vsus. Si quis adipẽ qui offerri debet
in incensum domino comedeit: peribit
de populo suo. Sanguinem quoq; o-
mnis animalis non sumetis in cibo:
eam de quibus q̃ de pecoribus. Omnis
anima que edeit sanguinem: peribit
de populis suis. Locutusq; ẽ dominus
ad moysen dicens. Loquere filijs israh-
el dicẽs. Qui offert victimã pacificor
dõo: offerat simul et sacrificium id est
libamentum eius. Lauebit manibs adi-
pem hostie: et pectusculũ. Cũq; ambo
oblata domino consecrauerit tradetur
sacerdoti: qui adolebit adipem super
altare: pectusculum autẽ erit aaron ⁊
filiorũ eius. Armus quoq; dexter de
pacificorum hostijs erit in primitias
sacerdotis. Qui obtulerit sanguinem
et adipem filijs aaron: ipse habebit
et armũ dexterũ in portione sua. Pectu-
culum mei elevationis ⁊ armũ separa-
tionis sumpsi a filijs israhel de hostijs eor̃
pacificis: et dedi aaron sacerdoti et fi-
lijs eius lege perpetua ab omni populo israhel.
Hec est unctio aaron et filiorum eius
in cerimonijs dõi: die quo obtulit eos
moysen ut sacerdotio fungerentur: et
que precepit eis dari dominus a filijs
israhel religione perpetua in generationibus
suis. Ista est lex holocausti et sacrificij
pro peccato atq; delicto: et p consecra-
tione et pacificor victimis quã obtulit
dõs moysi i mõte syna: quãdo man-
dauit filijs israel ut offerent oblationes
suas domino ĩ deserto syna. VIII
Locutusq; ẽ dominus ad moysen
dicens. Tolle aaron cum filijs
suis: vestes eorũ et unctionis oleum:
vitulũ p pcõ: duos arietes canistrũ
azimis: et congregabis omnem
cetum ad ostiũ tabernaculi. Fecit mo-
ysen ut dominus imperarat: cõgrega-
tq; cũ turba ante fores tabernaculi
ait. Iste est sermo quẽ iussit dominus
fieri. Statimq; obtulit aaron ⁊ filios
eius. Cumq; lauisset eos: vestiuit pon-
tificem subucula linea: accingẽs eum
balteo: ⁊ induẽs eum tunica iacincti-
na: et deiuq; humerale imposuit: quod
astringens angulo aptauit rationali
in quo erat doctrina ⁊ veritas. Lideri
quoq; tegit caput: et sup eam contra
frontem posuit laminam auream con-
secratã in sanctificatione: sicut preceperat
ei dominus. Tulit et unctionis oleũ:
quo liuuit tabernaculum cum omni
supellectili sua. Cũq; sanctificãs aspe-
sisset altare septem vicibs unxit illud
et omnia vasa eius: labrumq; cũ basi
sua sanctificauit oleo. Quod fundens
super caput aaron: unxit eũ et conse-
crauit. Filios q̃ eius oblatos consecra-
uit: vestiuitq; tunicis lineis et cinxit
balteis: imposuitq; mitras ut iusse-
rat dõs. Obtulit ⁊ vitulum p peccato.
Cumq; tegeret caput eius posuisset aaron
et filij eius manus suas: immolauit
eum hauriens sanguinem: et tinctq;
digito tetigit cornua altaris per gyrũ.
Quo expiato et sanctificato: fudit reli-
quum sanguinẽ ad fundamenta eius.
Adipem vero qui erat super vitalia et
reticulum iecoris duosq; renunculos
cum arcunulis suis adoleuit super al-
tare: vitulũ cũ pelle et carnibs et fimo
cremans extra castra: sicut preceperat
dominus. Obtulit et arietem in olo-
caustum. Super cuius caput cũ impo-
suissent aaron et filij eius manus suas
immolauit eum: et fudit sanguinem
eius p circuitũ altaris. Ipsumq; arietẽ

in frusta concidens. caput eius & aros
et adipem adoleuit igni: lotis prius
intestinis et pedibus. Lotumq; simul
arietem incendit super altare eo q esset
holocaustum suauissimi odoris dno:
sicut præceperat ei. Obtulit & arietem com
in consecratione sacerdotum: posuerunt
q; super caput eius aaron et filij eius
manus suas. Quem cum immolasset
moyses: sumens de sanguine: tetigit
extremum auriculæ dextræ aaron: et pollicis
manus eius dextræ: similiter et pedis.
Obtulit et filios aaron. Cumq; de san
guine arietis immolati tetigisset extre
mum auriculæ singulorum dextræ: et pol
lices manus ac dextri pedis: reliquum
fudit super altare per circuitum. Adi
pem uero et caudam: quicquid pingue
dinem que operit intestina: reniculum
q; iecoris et duos renes cum adipibus
suis & armo dextro separauit. Tulit
autem de canistro azimorum quod
erat coram dno panes absq; fermento:
et collyridam asperam oleo laganum
q; posuit super adipes et armum dextrum:
tradens simul omnia aaron et filijs
eius. Qui postq; leuauerunt ea coram
dno: rursum suscepta de manibus eorum
adoleuit super altare holocausti: eo q
consecrationis esset oblatio in odorem
suauitatis sacrificij dni. Tulitq; pedi
culum eleuans illud coram domino de
ariete consecrationis in partem suam:
sicut præceperat ei dominus. Assumens
q; unguentum & sanguinem qui erat
in altari aspersit super aaron et vesti
menta eius: et super filios illius ac vestes
eorum. Cumq; sanctificasset eos in vestibus
suis: præcepit eis dicens. Coquite carnes
ante fores tabernaculi: & ibi comedite
eas. Panes quoq; consecrationis edi
te q positi sunt in canistro: sicut præcepit
michi deus dicens. Aaron et filij eius
comedent eos. Quicquid autem reliquum fue
rit de carne et panibus igni abscondite.
De ostio quoq; tabernaculi non egredi
ini
per diebus: usq; ad diem quo imple
bitur tempus consecrationis vestre. Septem
enim diebus finitur consecratio sicut
imprecatus factus est: ut eius sacrificij
compleretur. Die ac nocte manebitis
in tabernaculo: obseruates custodias dni
ne moriamini. Sic enim michi præcepit
est. Fecerunq; aaron & filij eius cuncta que
locutus est dns per manum moysi.

Factum autem octauo die vocauit
moyses aaron et filios eius ac
maiores natu israhel: dixitq; ad aaron.
Tolle de armento vitulum pro peccato
re arietem in holocaustum: utrumq; immac
ulatum: et offer illos coram domino:
et ad filios israhel loquere. Tollite
hircum pro peccato et vitulum atq; a
gnum anniculum et sine macula in
holocaustum: bouem et arietem p pacifi
cis & immolate eos coram domino:
in sacrificio singulos similam consper
sam oleo offerentes. Hodie enim dns
apparebit vobis. Tulerunt ergo cuncta
que iusserat moyses ad ostium tabernac
uli: ubi cum omnis multitudo astare
ait moyses. Iste est sermo quem præcepit
dns: facite et apparebit vobis gloria
eius. Et dixit ad aaron. Accede ad al
tare: et immola pro peccato tuo. Offer
holocaustum: et deprecare pro te & pro
populo. Cumq; mactasset hostiam
populi: ora pro eis: sicut præcepit dns.
Statimq; aaron accedens ad altare
immolauit vitulum pro peccato suo:
cuius sanguinem obtulerunt ei filij sui.
In quo tingens digitum tetigit cornua
altaris: et fudit residuum ad basim eius.
Adipemq; et renunculos ac reniculum

iecoris que sunt pro peccato adoleuit
super altare: sicut præceperat dominus
moysi. Carnes vero et pellem eius extra
castra combussit igni. Immolauit & pro
holocausti victima. Obtulerunq; ei filij
sui sanguinem eius: quem fudit p alta
re circuitu. Ipsam etiam hostiam i frusta
concisam cum capite et membris singu
lis obtulerunt: que omnia super altare
consumsit igni: lotis aqua prius inte
stinis et pedibus. Et pro peccato pplm
offerens: mactauit hircum: expiatoq;
altari fecit holocaustum: addens in sacri
ficio libamenta: que pariter offerunt
et adolens ea super altare: absq; ceri
moniis holocausti mandatis. Immo
lauit et bouem atq; arietem hostias
pacificas populi. Obtulerunq; ei filij
sui sanguinem quem fudit super altare in
circuitu: adipem autem bouis et caudam
arietis renunculosq; cum adipibus suis
et reniculum iecoris posuerunt super pectora.
Cumq; omnia essent adipes super altare:
pectora eorum & armos dextros separauit
aaron eleuans coram dno: sicut præ
ceperat moyses. Et extendens manum
ad plebem benedixit ei: sicq; completis
hostijs pro peccato & holocaustis & pa
cificis descendit. Ingressi autem moyses
et aaron in tabernaculum testimonij et
diuersi egressi: benedixerunt populo.
Apparuitq; gloria dni cunctæ multitu
dini: et ecce egressus ignis a domino
diuorauit holocaustum et adipes: q erat
super altare. Quod cum vidisset turba: laus
dauerunt dnm ruentes in facies suas.

Porrexitq; nadab & abiu filij aaron
thuribulis suis imposuerunt in
gnem et incensum desuper offerentes co
ram domino ignem alienum: quod eis
præceptum non erat. Egressusq; ignis
a domino diuorauit eos: & mortui sunt
coram dno. Dixitq; moyses ad aaron.
Hoc est quod locutus est dns. Sanctifi
cabor in his qui appropinquant mi
hi: et in conspectu omnis pli glorifi
cabor. Quod audiens tacuit aaron.
Vocatis autem moyses misahel et e
lisaphan filijs oziel patrui aaron: ait
ad eos. Ite et tollite fratres vestros de
conspectu sanctuarij: et asportate extra
castra. Confestimq; p genitos suos tulerunt
eos sicut iacebant vestitos lineis tuni
cis: et eiecerunt foras ut sibi fuerat im
peratum. Locutusq; est moyses ad aaron
et ad eleazar & ythamar filios eius. Ca
pita vestra nolite nudare: et vestimenta
nolite scindere: ne forte moriamini: &
sup omnem cetum oriat indignatio.
Fratres vestri et omnis domus israhel
plangat incendium quod dns suscitauit:
vos autem non egredientur fores tabe
naculi: alioquin pibitis. Oleum quippe
sancte unctionis est super vos. Qui fe
cerunt omnia iuxta præceptum moysi. Di
xitq; dns ad aaron. Vinum et omne
quod inebriare potest non bibetis tu & filij
tui quando intraturi tabernaculum
testimonij ne moriamini quia præce
ptum sempiternum est i generationes
vestras: et ut habeatis scientiam discer
nendi inter sanctum et prophanum inter
pollutum et mundum: doceasq; filios
israhel omnia legitima mea q locutus
est dns ad eos per manum moysi. Locu
tusq; est moyses ad aaron: et ad elea
zar et ythamar filios eius qui erant
residui. Tollite sacrificium quod remansit
de oblatione domini & comedite illud
absq; fermento iuxta altare: qa sanctum
sanctorum est. Comedetis autem i loco san
cto quod datum est tibi et filijs tuis de ob
lationibus domini: sicut præceptum
est michi. Pediculum quoq; quod oblatum

est. et arnũ qui separatus est deteris in
loco mundissimo tu et filij tui: et filie
tue tecũ. Libi cũ ac libris tuis repolita
sunt de hostijs salutaribus filijs israhel: eo q̃ arnũ & pectus & adipes qui
remanũt in altari elevabuntur coram
dño: et pertinebit ad te & ad filios tuos
lege perpetua: sicut precipit dominus. Iste
hic hircum qui oblat? fuerat pro
peccato cum quereret moyses reqsitum
reperit: iratusq̃ contra eleazar. et ythamar filios aaron qui remanserat ait.
Cur non comedistis hostiã p peccato
in loco sancto. que sancta sanctorum
est. et data vobis ut poretis iniquitatem multitudinis & rogetis pro ea in
conspectu domini: presertim cum de sanguine illius nõ sit illatũ intra sanctuarium. et comedere debueratis eam in sanctuario sicut preceptum est michi? Respondit aaron. Oblata est hodie victima
pro peccato & holocaustũ coram dño: michi autem accidit q̃ vides. Quomõ potui
comedere eã: aut placere dño i ceremonijs mere lugubris? Quod cũ audisset
moyses: recepit satisfactionem. xj

Locutus est dño ad moysen & aaron dicens. Dicite filijs israhel.
Custodite omnia que scripsi vobis: ut
sim deus vester. Hec sunt animalia q̃
comedere debetis de cunctis animantibus terre. Omne q̃ habet diuisam
ungulam et ruminat in pecoribus comedetis. Quicquid aũt ruminat & habet ungulam sed nõ diuidit eã sicut
camelus & cetera. nõ comedetis illud:
et inter immunda reputabitis. Circogrillus qui ruminat ungulamq̃ nõ
diuidit immundus est: lepus quoq̃
nam & ipe ruminat sed ungulam nõ
diuidit: et sus que cũ ungulam diuidat non ruminat: horũ carnibus non
vescemini. Hec cadauera contingetis
quia immunda sunt vobis. Hec eã
sunt que gignũtur in aquis: et velũ
licium est. Omne quod habet pinnulas & squamas tam in mari q̃ in fluminibus et stagnis comedetis. Quicquid autẽ pinnulas et squamas nõ
habet eorũ que in aquis mouentur et
viuũt abominabile vobis execrandũ
q̃ erit. Carnes eorũ non comedetis: et
morticina vitabitis. Cuncta que non
habent pinnulas & squamas ĩ aquis
polluta sunt. Hec sunt q̃ de auibus
comedere nõ debetis: et vitanda sunt
vobis. Aquilam. et griphũ. et alietũ
et miluum. ac vulturem iuxta genus
suum: et omne cornini generis in simi
litudinem suam: struthionẽ. & noctuã.
et larum & accipitrẽ iuxta genus suum:
bubonẽ et mergulũ. et ibim. et ignũ
et onocrotalũ. et prophirionem. herodionem. et caradrion iuxta genus suum: upupam quoq̃ et vespertilionẽ.
Omne de volucribus quod gradiur
super quatuor pedes abominabile erit
vobis. Quicquid autẽ ambulat quidem super quatuor pedes sed habet longiora retro crura q̃ salit super terram. comedere debetis: ut est brucus
in genere suo. & arthacus atq̃ ophiomachus. atq̃ locusta: singula iuxta
genus suũ. Quicquid aũt de volucribus quatuor tantum habet pedes execrabile erit vobis: et quicũq̃ morticina eorum tetigerit polluetur. et erit
immũdus usq̃ ad vsperã: & si vestes
fuerit ut porter quippiã horũ mortuũ
lauabit vestimenta sua. et immũdus
erit usq̃ ad occasum solis. Omne animal quod habet quidem ungulam
sed nõ diuidit eam. nec ruminat. immũdum erit: & quicquid tetigerit illud

contaminabit. Quod ambulat super
manus et cunctis animantibus que
incedunt quadrupedia: immundum
erit. Qui tetigerit morticina eorũ pollu
etur usq̃ ad vsperã: et qui portauerit
huiusmodi cadauera lauabit vesti
menta sua. et immundus erit usq̃ ad
vsperam: quia omnia hec immunda
sunt vobis. Hec quoq̃ inter polluta
reputabunt de hijs que mouentur in
terra: mustela et mus et corcodrillus.
singula iuxta genus suum: migale
tamaleon. et stellio. et lacerta et talpa:
omnia hec immũda sunt. Qui tetigerit
morticina eorũ immũdus erit usq̃ ad
vsperũ: et sup q̃ ceciderit quicq̃ de
morticinis eorũ polluetur. Tam vas
ligneũ et vestimentũ. quã pelles. & cilicia. & in quocunq̃ fit opus tingentur
aqua. et polluta erit usq̃ ad vsperũ:
et sic postea mundabunt. Et ea autẽ
fictile in q̃ horũ quicq̃ intro ceciderit
polluetur: et ideo frangendũ ẽ. Omnis
cibus que comedetis si fusa fuerit super
eam aqua immũdus erit: et omne li
quens q̃ bibitur de vnũ lo vase im
mundum erit. Et quicquid de morticinis huiusmodi ceciderit super illud
immũdũ erit: sive clibanũ. sive cinere
potes destruent. et immũdi erũt. Fons
vero et cisterne. et omnis aquarum
congregatio mũda erit. Qui morticinum eorũ tetigerit polluet. Si ceciderit
sup frumentũ nõ polluet eum: si autem quipiã aqua fuerit. q̃ ceciderit
et postea morticinis tacta fuerit: illico
polluet. Si mortuũ fuerit animal
q̃ licet vobis comedere: q̃ cadauer eius
tetigerit immũdus erit usq̃ ad vsperũ.
Et qui comederit ex eo quipiam sive
portauerit. lauabit vestimenta sua. et
immũdus erit usq̃ ad vsperũ. Omne
quod reptat super terrã abominabile
erit: nec assumet in cibũ. Quicquid super
pectus quadrupes gradit. & multos
habet pedes sive p humũ trahit non
comedetis: quia abominabile ẽ. Noli
te cõtaminare animas vestras: nec
tangatis quicq̃ eorũ ne immũdi sitis.
Ego sũ dño deus vester. Sancti estote:
quia ego sanctus sum. ne polluatis
animas vestras ĩ omni reptili quod
mouet sup terram. Ego enim sum dño
qui eduxi vos de terra egipti: ut essem
vobis in deũ. Sancti eritis: quia ego
sanctus sum. Ista est lex animantiũ
ac volucrum et omnis anime viuentis
que mouetur in aqua. et reptat in
terra: ut differencias noueritis mundi et immundi: et ut sciatis quid comedere et respicere debeatis. xij

Locutusq̃ est dño ad moysen dicens. Loquere filijs israhel: et dic
es ad eos. Mulier si susceperit semine
peperit masculũ immũda erit septem
diebus iuxta dies separacõnis menstrue:
et die octauo circumcidet infantulus:
ipa vero triginta tribus diebus manebit
in sanguine purificacõnis sue. Omne
sanctum non tanget: nec ingredietur
in sanctuariũ donec impleantur dies
purgacionis sue. Sin autem feminã
peperit immũda erit duabs ebdomadibus iuxta ritum fluxus menstrui: et
sexaginta sex diebus manebit in sanguine purificacõnis sue. Cũq̃ expleti
fuerint dies purificationis sue pro filio sive pro filia deferet agnũ anniculum ĩ holocaustum et pullũ columbe
sive turturem pro peccato ad ostium
tabernaculi testimonij et tradet sacerdoti: q̃ offeret illa coram domino. et
orabit pro ea: et sic mũdabit a profluvio sanguinis sui. Ista ẽ lex parturientis

masculū et feminā. Quod si nō inuenerit manus eius nec potuerit offere agnū-sumet duos turtures uel duos pullos columbarū: unū in holocaustū et alterū pro peccato. Orabitq; pro ea sacerdos et sic mundabitur. xiij

Locutusq; est dōs ad moysen et aaron dicens. Homo in cuius cute et carne ortus fuerit diuersus color siue pustula · aut lucens quippiā id ē plaga lepre: adducetur ad aaron sacerdotē · uel ad unūquemlibet filiorū eius. Qui cum uiderit lepram i cute · et pilos ī album mutatos colorē · ipam q; speciē lepre humiliorem cute et carne reliqua: plaga lepre ē · ⁊ ad arbitrium eius separabit. Sin autem lucens candor fuerit in cute · nec humilior carne reliqua: et pili coloris pristini: recludet eum sacerdos septem diebus · ⁊ considerabit die septimo. Et si quidem lepra ultra nō creuerit · nec transierit in cute pōres reminos: rursum recludet eum septem diebus alijs: et die septimo contemplabitur. Si obscurior fuerit lepra et non creuerit in cute mundabit eā q̄a scabies ē: lauabitq; homo uestimenta sua · et mundus erit. Quod si postq̄ a sacerdote uisus ē et redditus est mūdicie iterū lepra creuerit adducet ad eum: et immūdicie condemnabit. Plaga lepre si fuerit ī homine adducetur ad sacerdotem: et videbit eum. Cumq; color albus in cute fuerit · et capillos mutauerit aspectum · ipa quoq; caro uiua apparuerit: lepra uetustissima iudicabit · atq; inolita cuti. Condemnabit itaq; eum sacerdos · et nō reludet: quia plpinue immūdicie est. Sin autē efloruerit discurrens lepra ī cute · et operuerit omnē carnē a capite usq; ad pedes · quicquid sub aspectu oculoꝝ cadit: cōsiderabit eū sacerdos · et ecce lepra mundissima iudicabit · eo q; omnis in candorem uersa sit: ⁊ idcirco homo mundus erit. Quando uero caro uiuēs in eo apparuerit · tunc sacerdotis iudicio polluet: et inter immundos reputabit. Caro enim uiua si lepra aspergitur: immūda ē. Quod si rursum uersa fuerit in albedinem · et totum hominē operuerit: considerabit eū sacerdos · et mundū esse decernet. Caro autem et cutis ī qua ulcus natum est · et sanatū · et in loco ulceris cicatrix alba apparuerit siue subrufa: adducetur homo ad sacerdotem. Qui cū uiderit locū lepre humiliorem carne reliqua · et pilos uersos in candorem: cōtaminabit eum. Plaga enim lepre orta ē in ulcere. Quod si pilus coloris ē pristini et cicatrix subobscura · et uicina carne non erit humilior: reludet eum septem diebus. Et si quidem creuerit · adiudicabit eum lepre: sin autē fuerit in loco suo · ulceris est cicatrix · ⁊ homo mūdus erit. Caro autem et cutis quā ignis exussit · et sanata albam siue rufam habuerit cicatricem: videbit eam sacerdos. Et ecce uersa est in albedinem · et locus eius reliqua cute ē humilior: contaminabit eum: quia plaga lepre in cicatrice orta ē. Quod si pilus color nō fuerit immutatus · nec humilior plaga carne reliqua · et ipsa lepre species fuerit subobscura: reludet eū septem diebus: et die septimo considerabit. Si creuerit in cute lepra contaminabit eum: sin autē in loco suo candor fuerit non satis clarus · plaga combustionis est et idcirco mūdabit · quia cicatrix est combusture. Vir siue mulier in uiuus capite uel barba germinauerit lepra: videbit eos sacerdos.

Et si quidē humilior fuerit locꝰ carne reliqua · et capillus flauꝰ · solitoq; subtilior: contaminabit eos: quia lepra capitis ac barbe est. Sinautē uiderit locū macule equalē uicine carni · et capillū nigrū: reludet eos septē diebus: et die septimo inspiciet. Si nō creuerit macula · ⁊ capillus sui coloris ē · et locus plage carni reliquē equalis: radetur homo absq; loco macte: ⁊ reludet septem diebus alijs. Si die septimo uisa fuerit sterilis plaga ī loco suo · nec humilior carne reliqua · mūdabit eū: lotusq; uestis suis mundus erit. Sinautē post mundationem · rursus creuerit macula in cute · nō querat amplius utrū capillꝰ in flauū coloreē sit commutatus: quia aperte immūdus est. Porro si steterit macula · et capilli nigri fuerint: nouerit hominē sanatum esse: et cōdemnet eū pronuntiet mūdū. Vir siue mulier in uiuus cute candor apparuerit: inspiciet eos sacerdos. Si deprehenderit subobscurū albor ē lucere in cute: scat nō esse lepra · sed maculā coloris candidi: et hominem mundum. Vir de cuꝰ capite capilli fluūt · caluꝰ et mūdus est. Et si a fronte ceciderint pili: recalualter et mūdus ē. Sinautē in calueitio siue ī recaluatione albus uel rufus color fuerit exortus · et hoc sacerdos uiderit: condemnabit eum · habet dubie lepre: que orta est in calueitio. Quicūq; ergo maculatus fuerit lepra · ⁊ separatus est ad arbitriū sacerdotis: habebit uestimenta dissuta caput nudum · os uelet cōcedum: contaminatum ac sordidum se clamabit. Omni enim quo leprosus est et immūdus: solus habitabit extra castra. Vestis lanea siue linea · que lepram habuerit in stamine atq; subtegmine aut certe pellis uel quicquid et pelle confectum est: si alba uel rufa macula fuerit infecta · lepra reputabit · ostendet q; sacerdoti. Qui considerata ē reludet septem diebus: et die septimo rursus aspicies · si deprehenderit crescere · lepra profuerans est: polluetum iudicabit uestimentū · et omne in quo fuerit inuenta: ⁊ idcirco comburetur flammis. Quod si eā uiderit nō creuisse · pcipiet et lauabunt id in quo lepra est: reludet q; illud septem diebus alijs. Et cū uiderit faciem quidem pristinam nō recessam nec tamen creuisse lepram: immūdum iudicabit ⁊ igne cōburet: eo q; infusa sit in superficie uestimenti uel per totū lepra. Sinautē obscurior fuerit locus lepre postq̄ uestis est lota: abrūpet eū et a solido diuidet. Quod si ultra apparuerit in hijs locis q̄ prius maculata erant: lepra volatilis et uaga debet igne comburi. Si cessauerit · lauabit aqua ea q̄ pura sūt secundo: et mūda erit. Ista ē lex lepre uestimēti lanei et lini · stamineis atq; subtegminis · omnisq; supellectilis pellicee: quō mūdari debeat uel ⁊ maminari. xiiij

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Hec est ritus leprosi quando mundatus est. Adducetur ad sacerdotem. Qui egressus de castris · cum inuenerit lepram esse mundatā · pcipiet ei qui purificat · ut offerat duos passeres uiuos pro se quos uelit licitū ē: et lignū cedrinū · uermiculum q; et hyssopum. Et unum ex passeribus immolari iubebit in uase fictili super aquas uiuentes: aliū autem uiuentem lignū cedrinū et coccū et hyssopum ingit ī sanguine passeris immolati · quo asperget illum qui mundandus ē septies · ut iterū purgetur: et dimittet

passere viuũ ut in agrũ auolet. Cumq;
lauerit homo vestimenta sua · radet
omnes pilos corporis · & lauabitur a
qua · purificatusq; ingredietur castra:
ita dumtaxat ut maneat extra taber
naculum suũ septem diebus: et die se
prima radet capillos capitis · barbam
q; & supercilia · ac totius corporis pilos.
Et lotis rursum vestibus et corpore · die
octauo assumet duos agnos immacu
latos · et ouẽ anniculam absq; ma
cula: et tres decimas simile ĩ sacrificiũ
que conspersa sit oleo: et septiũ olei
sextariũ. Cumq; sacerdos purificans
hominẽ statuerit tũ et hec omnia coꝝ
dño in ostio tabernaculi testimonij:
tollet agnũ et offert eum pro delicto
oleiq; sextariũ. Et oblatis ante dñm
omnibus · immolabit agnum vbi solet
immolari hostia · p pro et holocaustũ:
id est in loco sancto. Sicut enim pro
peccato: ita & pro delicto · ad sacerdotẽ
pertinet hostia. Sancta sanctorum est.
Assumesq; sacerdos de sanguine ho
stie que immolata ẽ pro delicto ponet
suꝑ extremum auricule dextre eius qui
mundatur · et suꝑ pollices manus dex
tre et pedis: et de olei sextario mittet in
manũ suam sinistram · aspergq; digi
tum dexterũ in eo: et asperget coꝝ dño
septies. Quod aũt reliquũ ẽ olei ĩ leua
manu · fundet super extremũ auricule
dextre eius qui mundatur · et super pol
lices manus ac pedis dextri: et super
sanguinem qui effusus ẽ pro delicto:
et suꝑ caput eius. Rogabitq; pro eo
coram dño: et faciet sacrificium pro
peccato. Tunc immolabit holocaustũ:
et ponet illud in altari cum libamẽ
suo: et homo sic mũdabit. Quod si
pauper est · et nõ poterit manus eius
invenire que dicta sũt: p delicto sumet
agnum ad oblationem · ut roget pro
eo sacerdos · decimamq; parte similes
sũpsit oleo in sacrificiũ · et olei sexta
rium · duosq; turtures siue duos pul
los columbe: quorũ vnus sit pro pec
& alter in holocaustum: offerq; ea die
octauo purificationis sue sacerdoti ad
ostium tabernaculi testimonij coram
dño. Qui suscipies agnum p delicto
et sextariũ olei · leuabit simul: immo
latoq; agno · de sanguine eius ponet
super extremũ auricule dextre eius qui
mundatur: et suꝑ pollices manus et
ac pedis dextri. Olei vero parte mittet
in manũ suam sinistram: in quo in
gres digitum dextre manus aspergẽ
septies coram dño tangetq; extremũ
dextre auricule illius qui mundatur:
et pollices manus ac pedis dextri: in
loco sanguinis qui effusus ẽ p delicto.
Reliquã aute partem olei que est in si
nistra manu · mittet suꝑ caput purifi
cati ut placet pro eo dño: et turturum
siue pullum columbe offert: vnum
pro delicto · et alterũ in holocaustũ cũ
libamentis suis. Hoc est sacrificium
leprosi · qui habere non potest omnia
in emundatione sua. Locutusq; ẽ dñs
ad moysen et aaron dicens. Cumq;
ingressi fueritis terram chanaan · quã
ego dabo vobis in possessionẽ: si fue
rit plaga lepre in edibus: ibit cuius ẽ
domus nuncians sacerdoti · et dicet.
Quasi plaga lepre videtur michi esse
in domo mea. At ille precipiet ut eff
rantur vniuersa de domo priusq; in
ghediatur eam · et videat vtrũ leprosa
sit: ne inmundi fiant omnia q; in do
mo sunt. Intrabitq; postea ut consi
ret lepram domus: et cum viderit in
parietibus illius · sũ valliculas pallen
tes aut rubore deformes · et humiliores

superficie reliqua: egredietur ostiũ domus
et statim claudet illã septem diebus:
rursusq; die septimo cõsiderabit eã.
Si invenerit crevisse lepra · inhibit eum
lapides in quibus lepra est: et proiicit
eos extra oppidum ĩ locũ inmũdum:
domũ aute ipsam radi intrinsecus p
circuitũ · & spargi puluere rasure extra
urbẽ ĩ locũ inmundũ: lapidesq; alios
reponi pro hijs qui ablati fuerant · et
luto alio liniri domũ. Sinaute post
q; rursus sunt lapides · et puluis clausus
et alia terra lita in gressus sacerdos vi
debit rursum lepram · et parietes re
spersos maculis: lepra est pfecta · ans
et inmũda domus. Quam statim de
struet: et lapides eꝰ ac ligna atq; uni
uersũ puluerẽ proiicet extra opidũ in
locum inmũdum. Qui intrauerit do
mum quãdo clausa est inmundus
erit usq; ad vesperum: et qui dormierit
in ea · comederit quippiam lauabit
vestimenta sua. Quod si intrauerint sa
cerdos videbit lepram non crevisse in do
mo postq; denuo lita fuerit: purificabi
tam reddita sanitate. Et in purifi
catione eꝰ sumet duos passeres ligni
q; adrimi et vermiculũ atq; yssopum:
et immolato vno passere in vase fictili
super aquas viuas · tollet ligniũ cedri
num · et yssopum & coccum · et passerem
viuũ · et tinget omnia in sanguine pas
seris immolati atq; in aquis viuentibus
et asperget domũ septies: purificabit
q; eam eam in sanguine passeris cũ in
aquis viuentibus · et in passere viuo · ligniq;
cedrino et yssopo · atq; vermiculo. Cumq; dimiserit passerem auolare
in agrũ libere: orabit pro domo et
iure mundabitur. Ista est lex omnis
lepre & pustule · lepre vestiũ & domus:
cicatricis et exanthematis papularum:
lucentis macule & variasq; species colori
bus immutatis: ut possit fieri quo qr
mundũ vel uel inmundũ sit.

Locutusq; est dominus ad moy
sen et aaron dicens. Loquimini
filijs israhel: & dicite eis. Vir q patitur
fluxum seminis · inmũdus erit: et tũc
iudicabit huic vicio subiacere: cũ per
singula momẽta adhesserit carni eius:
atq; concreuerit sedus humoꝝ. Omne
stratum in quo dormierit inmundũ
erit: & vbicũq; sederit. Si quis tyminiũ
tetigerit lectũ eius lauabit vestimenta
sua: et ipse lotus aqua inmũdus erit
usq; ad vesperũ. Si sederit vbi ille sede
rat: et ipse lauabit vestimenta sua: et
lotus aqua inmundus erit usq; ad
vesperum. Qui tetigerit carnem eꝰ la
uabit vestimẽta sua: & ipse lotus aqua
inmũdus erit usq; ad vesperum. Si
saliuã huiusmodi homo iecerit suꝑ
eum qui mũdus est lauabit vestimen
ta sua: & lotus aqua inmundus erit
usq; ad vesperum. Sagma suꝑ quod
sederit inmũdum erit: & quicquid sub
eo fuerit qui fluxum seminis patitur
polluẽ erit usq; ad vesperum. Qui pe
tauerit horum aliquid lauabit vesti
menta sua: et ipse lotus aqua inmundus
erit usq; ad vesperum. Omnis quẽ
tetigerit qui talis est non lotis ante
manibus · lauabit vestimenta sua: et
lotus aqua inmundus erit usq; ad
vesperum. Vas fictile quod tetigerit
confringetur: vas autem ligneum la
uabitur aqua. Si sanatus fuerit qui
huiusmodi sustinet passionẽ numera
bit septem dies post emundationẽ
sui: et lotis vestibus · et toto corpore in
aquis viuentibus erit mũdus. Die autẽ
octauo sumet duos turtures aut duos
pullos columbe: et veniet in cõspectu

domini ad ostiũ tabernaculi testimo-
nij: dabitq; eos sacerdoti. Qui faciet
unũ pro peccato: et alterũ i holocaustũ:
rogabitq; pro eo coramdño ut emũdet
a fluxu seminis suĩ. Vir de quo egre-
ditur semen coitus: lauabit aqua o-
mne corpus suum: et inmundus erit
usq; ad vesperũ. Vestem et pellem quã
habuerit lauabit aqua: et inmunda
erit usq; ad vesperũ. Mulier cum qua
coierit lauabit aqua: et inmunda erit
usq; ad vesperũ. Mulier que redeunte
mense patit fluxũ sanguinis: septem
diebus separabit. Omnis q̃ tetigerit eam
inmundus erit usq; ad vesperũ: et locus
in quo dormierit uel sederit diebus sepa-
rationis suĩ pollutus. Qui tetigerit
lectum suũ: lauabit vestimenta sua: et
ipse lotus aqua inmundus erit usq;
ad vesperum. Omne vas super quod
illa sederit: quisquis attigerit lauabit
vestimenta sua: et ipse lotus aqua pol-
lutus erit usq; ad vesperũ. Si coierit
cũ ea vir tempore sãguinis menstrua-
lis inmundus erit septem diebus: et omne
stratũ in quo dormierit polluet. Mu-
lier que patitur multos diebus fluxum
sanguinis non in tempore menstruali:
uel q̃ post menstruũ sãguinẗ fluere nõ
cessat: omnes diu subiacet huic passioni
inmundus erit: sicut in tẽpore menstruo.
Omne stratũ in quo dormierit: et vas
in quo sederit pollutũ erit. Quicunq;
tetigerit eam lauabit vestimenta sua:
et ipse lotus aqua inmundus erit usq;
ad vesperũ. Si steterit sanguis: et fuerit
cessauerit numerabit septem dies puri-
fcationis suĩ: et die octauo offerat pro
se sacerdoti duos turtures aut duos
pullos columbe: ad ostiũ tabernacli
testimonij: qui unũ faciet pro peccato:
et alterũ i holocaustum: rogabitq; pro
ea coramdño: et pro fluxu inmundicie
eius. Docebitis ergo filios israhel ut
caueant inmundicias: et non moriant
i sordibus suis cũ polluerit tabernaculũ
suũ: qd est inter eos. Ista est lex eius
qui patit fluxum seminis: et q̃ pollutus
coitu: et que menstruis exponitur sepa-
ratur uel que tangit fluit sanguine: et
hominis q̃ dormierit cũ ea. XVI.

Locutusq; ẗ dñs ad moysen post
mortem duoꝝ filiorum aaron:
quãdo offerentes ignẗ alienũ interfe-
cti sunt. Et precepit ei dicens. Loquere ad
aaron fratrem tuũ: ne omni tempore
ingrediatur sanctuariũ: quod est intra
velum coram propitiatorio quo tegitur
archa: ut nõ moriatur: quia in nube
apparebo super oraculũ: nisi hoc aute
fecerit. Vitulum pro peccato offerat: et
arietem in holocaustum. Tunica linea
vestietur: femoralibus lineis verenda
tegabit. Accingẗ zona linea: ridem
lineam imponet capiti. Hec enim vesti-
menta sunt sancta: quibus cunctis cũ
lotus fuerit induetur. Suscipiet; ab
universa multitudine filiorũ israel duos
hircos pro peccato: et unum arietem
in holocaustũ. Cumq; obtulerit vitulũ
et orauerit p se et pro domo sua: du-
os hircos stare facet coram dñno
i ostio tabernaculi testimonij: mittes
q̃ super eos sortem: unã domino: et
alteram capro emissario: cuius egrete
sors dño: offeret illũ pro peccato: cui-
aũt in capro emissarium: statuet eum
viuũ coram dño: ut fundat preces super
eum: et emittat eũ in solitudinẽ. Ipse
ut celebratis: offerat vitulũ: et rogab
pro se et p domo sua immolabit eũ.
Assumptoq; thuribulo quod de pleni
altaris implueret: et hauriens manu
compositum thymiama in incensum:
ultra velũ intrabit in sancta: ut ponat
super ignem aromatibus nebula eorũ
et vapor operiat oraculũ qd est super
testimoniũ: et nõ moriatur. Tollet q̃q;
de sanguine vituli: et aspergere digito
septies contra propitiatoriũ ad orientẽ.
Cumq; mactauerit hircũ pro peccato
pplꝰ: inferet sanguinẗ eius intra velũ
intra precepta est de sanguine vituli:
ut aspergat regione oraculi: et repiet
sanctuariũ ab inmundicijs filiorũ israel:
et a piacularibus eorũ: cunctisq;
peccatis. Iuxta hũc ritum faciet in ta-
bernaculo testimonij qd stat inter
eos: i medio eorũ habitationis eorũ.
Nullus hominũ sit in tabernaculo
quãdo pontifex sanctuariũ ingredit: ut
roget pro se et pro domo sua: et pro
universo cetu israel: donec egrediatur ta-
bernaculum. Cũ aũt egressus ad altare
q̃ coram dño est oret pro se: et sumptum
sanguinem vituli atq; hirci fundat
super cornua eius p gyrum: aspergens;
digito septies: repiet et sanctificet illud
ab inmundicijs filiorũ israel. Postq;
mundauerit sanctuariũ: et tabernacu-
lum et altare: tunc offerat hircum
viuentẽ: et posita vtraq; manu super
caput eius confitebitur cunctas iniquita-
tes filiorũ israel: et universa delicta atq;
peccata eorũ: que imprecans capiti eius
mittet illũ per hominẽ paratum in
deserto. Cumq; portauerit hircus omnes
iniquitates eorũ in terrã solitudinis:
et dimissus fuerit i deserto: reuertetur
aaron in tabernaculum testimonij: et
depositis vestibus quibus prius indu-
tus erat cum intrauerit sanctuariũ: reli-
quisq; ibi: lauabit carnem suã in loco
sancto: induetq; vestibus suis. Et
postq; egressus obtulerit holocaustũ
suum ac plebis rogabit tam pro se
q̃ pro plo: et adipem qui oblatus ẗ
pro peccatis adolebit super altare. Ille
uero qui dimiserit caprũ emissarium
lauabit vestimẽta sua et corp̃ aqua:
et sic ingredietur in castra. Vitulum
aũt et hircũ qui p peccato fuerant im-
molati et quoꝝ sanguis illatus est i
sanctuariũ ut expiatio compleretur:
asportabunt foras castra: et comburent
ignẗ tam pelles q̃ carnes eorũ: ac sinũ:
et quicũq; cõbusserit ea: lauabit vesti-
menta sua: et carnẗ aqua: et sic inge-
dietur castra. Erit q; vobis hoc legitimum
sempiternũ. Mense auẽ septimo
decima die mensis: affligetis animas
vras: nullũq; opus facietis sive indi-
gena sive aduena qui peregrinatur
inter vos. In hac die expiatio erit vri
atq; mũdabo: ab omnibus peccatis
vestris coram dño mũdabimini. Sab-
batũ eiũ requietionis est: et affligetis
animas vestras religione perpetua.
Expiabit autẽ sacerdos qui unctꝰ fu-
erit: et cuius manus iniciate sunt ut
sacerdotio fungat pro patre suo. In-
dueteq; stola linea: et vestibus sanctis:
et expiabit sanctuarium et tabernacu-
lum testimonij atq; altare: sacerdotes
q̃q; et universum populum. Erit q; hoc
vobis legitimũ sempiternũ: ut oretis
pro filijs israel: et pro cunctis peccatis e-
orum semel in anno. Fecit igitur si-
cut ꝓceperat dominꝰ moysi. XVII

Et locutus est dñs ad moysen di-
cens. Loquere aaron et filijs eiꝰ
et cunctis filijs israel: dicis ad eos. Iste
est sermo quẽ mandauit dñs dicens.
Homo quilibet de domo israhel: si
occiderit bouẽ aut ouẽ: siue capram
in castris uel extra castra: et non obtu-
lerit ad ostium tabernaculi oblatio-
nẽ dño: sanguinis reus erit. Quasi si

sanguinem fuderit: sic sibi de medio
pli sui. Ideo sacerdos offerre debent
filij israhel hostias suas quas occidūt
in agro ut sanctificentur domino ante
ostiū tabernaculi testimonij: et immo-
lent eas hostias pacificas dño. Fun-
detq; sacerdos sanguinem suy altare
domini ad ostiū tabernaculi testimo-
nij: et adolebit adipem i odore suauī-
tatis dño: et nequaq; ultra immola-
bunt hostias suas demonibus q̄ ibus
fornicati sunt. Legitimū sempiternū
erit illis et posteris eorum. Et ad ipos
dicēs. Homo de filijs israhel: et de ad-
uenis qui pegrinātur apud vos qui
obtulerit holocaustum sue victimam
et ad ostiū tabernaculi testimonij nō
adduxerit eam ut offeratur domino:
interibit de populo suo. Homo q̄libet
de domo israhel: et de aduenis q̄ pe-
grinantur inter vos: si comederit san-
guinem obstinabo faciē meam ꝗra
animam illius et disperdam eam de
populo suo: quia anima carnis i san-
guine ē: et ego dedi illū vobis: ut suy
altare i eo repiatis pro animabus vrīs:
et sanguis pro anime piaculo fit. Ide
circo dixi filijs israhel. Omnis anima
ex vobis non comedet sanguinē: nec
ex aduenis q̄ pegrinantur apud vos.
Homo quicunq; de filijs israhel: et de
aduenis qui pegrinātur apud vos si
venatione atq; aucupio capit feram
uel auē quibus vesci licitū est: fundat
sanguinē et operiat illū terra. Anima
enī omnis carnis in sanguine ē. Vnde
dixi filijs israhel. Sanguinē omnis
carnis non comedetis: quia anima
carnis in sanguine ē: et quicūq; com-
ederit illū interibit. Anima que com-
ederit morticinū vel raptum a bestia
sive de indigenis sive de aduenis lauabit
vestimenta sua et lenietipsa aqua: et
contaminatus erit usq; ad vesperū: et
hic ordine mundus fiet. Quod si nō
laverit vestimenta sua vel corpus: po-
tabit iniquitatem suam.

Locutusq; est dominus ad moy-
sen dicēs. Loquere filijs israhel:
et dicēs ad eos. Ego sum dominus deus
vester. Juxta consuetudinē terre egypti
in qua habitastis nō facietis: et iuxta
morem regionis chanaan: ad quā
ego introducturus sum vos: nō agetis:
nec i legitimis eorū ambulabitis. Fa-
cietis iudicia mea et precepta mea se-
uabitis: et ambulabitis in eis. Ego
dominus deus vester. Custodite leges
meas atq; iudicia: que faciens homo
viuet i eis. Ego dominus deus vester.
Omnis homo ad proximā sanguinis
sui non accedet ut reuelet turpitudinē
eius. Ego dñs. Turpitudinem patris
tui et turpitudinē matris tue nō discoo-
peries. Mater tua est: non reuelabis
turpitudinē eius. Turpitudinē vxoris
patris tui nō discooperies. Turpitudo
enī patris tui est. Turpitudinē sororis
tue ex patre siue ex matre que domi uel
foris genita est non reuelabis. Turpi-
tudinem filie filij tui uel neptis ex filia
nō reuelabis: quia turpitudo tua est.
Turpitudinem filie vxoris patris tui
quā peperit patri tuo et est soror tua:
non reuelabis. Turpitudinē sororis
patris tui non discooperies: quia caro
est patris tui. Turpitudinem sororis
matris tue non reuelabis: eo q̄ caro
sit matris tue. Turpitudinē patris tui
nō reuelabis: nec accedes ad vxorem
eius: que sibi affinitate coniūgit. Tur-
pitudinē nurus tue nō reuelabis q̄a
vxor filij tui est: nec discooperies igno-
miniam eius. Et vxorem fratris sui

nullus accipiat. Turpitudinē vxoris
fratris tui nō reuelabis: quia turpitu
do fratris tui est. Turpitudinē vxoris
nue et filie eius nō reuelabis. Filiam
filij eius: q̄ filiā filie illius non sumes
ut reuelet ignominiā eō: quia caro
illius sunt: et talis coitus incestus est.
Sororem vxoris tue in pelicatū illi
non accipies: nec reuelabis turpitudi
nem eius adhuc illa viuente. Ad mu-
lierem que patiē menstrua nō accedes:
nec reuelabis foditatē eius. Cum vxo-
re proximi tui non coibis: nec feminis
commixtione maculaberis. De semine
tuo nō dabis ut cōsecretur yddolo mo-
loch: nec pollues nomen dei tui. Ego
dñs. Cum masculo non cōmiscebaris
coitu feminino: quia abominatio est.
Cū omni pecore nō coibis: nec mas-
labens cū eo. Mulier non succumbet
iumento nec miscebitur ei: quia scelus
est. Nec polluamini i omnibus hijs qui
bus contaminate sūt omnes gētes quas
ego eiciam ante conspectū vestrum: et
quibus polluta est terra cui ego scele-
ra vsitabo: ut euomat habitatores
suos. Custodite legitima mea atq; iu-
dicia: ut nō faciatis ex omnibus abomi-
nationibus istis tam indigena quā
colonus qui pegrinatur apud vos.
Omnes enī execrationes istas fecerūt ar-
cole terre q̄ fuerūt ante vos: et polluerūt
eā. Cauete ergo ne i vos similē euomat
eā patia fecerit: sicut euomuit gentē
q̄ fuit ante vos. Omnis enī aīa q̄ fecerit de
abominationibus hijs quippiā peribit
de medio pli sui. Custodite mandata
mea. Sicut facere q̄ fecerunt hij q̄ fue-
runt ante vos: et ne polluamini in
eis. Ego dominus deus vester.

Locutusq̄ est dominus ad moysen di-
cens. Loquere ad omnem cetū
filiorū israhel: et dicēs ad eos. Sancti
estote: quia ego sanctus sum dominus
deus vester. Et vnusquisq; patrem suū
et matrem suā timeat. Sabbata mea
custodite. Ego dñs deus vester. Nolite
conuerti ad yddola: nec deos flatiles
facietis vobis. Ego dñs deus vester.
Si immolaueritis hostiam pacificorū
dño ut sit placabilis: eo die quo fue-
rit immolata comedetis eam: et die
altero. Quicquid aūt reliquum fuerit
i diē tertiū: igne comburetis. Si quis
post biduū comederit ex ea profanus
erit et inuentatis reus: portabitq; ini-
quitatem suam quia sanctū domini
polluit: et peribit anima illi de populo
suo. Cumq; messueris segetes terre tue
nō conderes usq; ad solum stipulā
terre: nec remanentes spicas colligeis:
neq; in vinea tua racemos et grana
deceptaca congregabis: sed pauperib;
et pegrinis carpenda dimittes. Ego
dominus deus vester. Non facietis fur-
tum: nec mentiemini: nec decipiet vnus
quisq; proximū suum. Non iurabis
in nomine meo: nec pollues nomen
dei tui. Ego dñs. Nō facies calumni-
am proximo tuo: nec vi opprimes eū.
Nō morabitur opus mercenarij tui
apud te usq; mane. Non maledices
surdo: nec coram eo pones offendi-
culum: sed timebis dōm deū tuū: quia
ego sum dominus. Nō facies quod
iniquū est: nec iniuste iudicabis. Nō
considerabis plonam pauperis: nec hono-
rabis vultum potentis. Iuste proximo
tuo iudica. Nec eris criminator: nec
susurro in populis. Non stabis otio
sanguinē proximi tui. Ego dñs. Nō
odetis fratrem tuum in corde tuo: sed
publice argue eū: ne habeas suy illo
peccatum. Non quereas vlciscen: nec

meum: ego sum dominus. Diligites amicum tuum sicut ipsum. Ego dns.
Leges meas custodite. Iumentum tuum
non facies coire cum alterius generis
animantibus. Ager tuus non seres di
verso semine. Vestis ex duobus texta
est non induetis. Homo si dormierit
cum muliere coitu seminis que sit ancil
la cuiusdam nobilis: et tamen pecunia non redempta nec libertate donata: vapulabunt
ambo et non morientur: quia non
fuit libera. Pro delicto autem suo offeret dno ad ostium tabernacli testimonii arietem: orabitque pro eo sacerdos
et pro peccato eius coram domino: et
propitiabitur ei: dimittetur que peccatum. Quando ingressi fueritis terram: et plantaueritis in ea ligna pomifera: auferetis primitias eorum. Poma que genuerint
immunda erunt vobis: nec edetis ex eis.
Quarto autem anno omnis fructus
eorum sanctificabitur: laudabilis domino.
Quinto autem anno comedetis fructus:
congregatos poma que protulerit. Ego
dominus deus vester. Non comedetis carnem cum sanguine. Non auguria
bimini: nec obseruabitis somnia. Neque
in rotundum attondebitis comam: nec
radetis barbam. Et super mortuo non
imponetis carnes vestras: neque figuras
aliquas aut stigmata facietis vobis.
Ego dominus. Ne prostituas filiam
tuam: ne contaminetur terra et impleatur
piaculo. Sabbata mea custodite:
et sanctuarium meum metuite. Ego dns.
Non declinetis ad magos: nec ad ariolos aliquid fiscitamini: ut polluamini per eos. Ego dominus deus vester.
Coram cano capite consurge: et honora personam senis: et time dominum deum
tuum. Ego sum dominus. Si habitauerit aduena in terra vestra et moratus
fuerit inter vos: non reprobetis eum: sed
sit inter vos quasi indigena: et diligetis eum quasi vosmetipsos. Fuistis
enim et vos aduene in terra egipti. Ego
dns deus vester. Nolite facere iniquum
aliquid in iudicio: in regula: in pondere: in mensura. Statera iusta: et equa
sint pondera: iustus modius: iustus
sextarius. Ego dominus deus vester qui
eduxi vos de terra egipti. Custodite omnia precepta mea et universa iudicia
: et facite ea. Ego dominus. xx

Locutusque est dns ad moysen di
cens. Hec loquere filijs israel.
Homo de filijs israel: et de aduenis qui
habitant in israel: si quis dederit de semi
ne suo ydolo moloch: morte moriatur.
Populus terre lapidabit eum: et ego po
nam faciem meam contra illum: succidam
que eum de medio populi sui: eo quod dederit de
semine suo moloch: et contaminauerit
sanctuarium meum: ac polluerit nomen
sanctum meum: quod si negligens pla
cere et quasi parum pendens imperium
meum: dimiserit hominem qui dedit de
semine suo moloch: nec voluerit eum
occidere: ponam faciem meam super homi
nem illum et cognationem eius: succidam
que ipsum et omnes qui consenserunt ei: ut fo
nicarentur cum moloch de medio populi
sui. Anima quoque declinauerit ad magos
et ariolos et fornicata fuerit cum eis:
ponam faciem meam contra eam: et interficam
illam de medio populi sui. Sanctificamini
et estote sancti: quia ego sanctus sum
dns deus vester. Custodite precepta mea:
et facite ea. Ego dns qui sanctifico vos.
Qui maledixerit patri suo aut matri:
morte moriatur. Patri matrique si male
dixerit: sanguis eius sit super eum. Si
mechatur quis fuerit cum vxore alterius:
et adulterium perpetrauerit cum coniuge

proximi sui: morte morientur et mechus
et adultera. Qui dormierit cum nouerca
sua et reuelauerit ignominiam patris
sui: morte morientur ambo. Sanguis
eorum sit super eos. Si quis dormierit cum
nuru sua utrique moriantur: quia scelus
operati sunt. Sanguis eorum sit super eos.
Qui dormierit cum masculo coitu femi
neo: utique operatus est nefas: morte
moriantur. Sit sanguis eorum super eos.
Qui supra vxorem filiam duxerit matre
eius: scelus operatus est. Vrnis ardebit
cum eis: nec permanebit tantum nefas in me
dio vestri. Qui cum iumento et pecore
coierit: morte moriatur: pecus quoque occidite.
Mulier si succubuerit cuilibet iumen
to: simul interficietur cum eo. Sanguis
eius sit super eos. Qui acceperit sororem
suam filiam patris sui vel filiam matris
sue et viderit turpitudinem eius: illaque
conspexerit eamque ignominiam: nefandum
opus esse: omnes quasi in conspectu populi: eo quod turpitudinem suam manifesto
reuelauerit: portabit iniquitatem
suam. Qui dormierit cum muliere menstruata et reuelauerit turpitudinem
eius: ipsaque aperuerit fontem sanguinis
sui: interficientur ambo de medio populi
sui. Turpitudinem matertere et amitte
ne non discooperies. Qui hoc fecerit ignominiam carnis sue nudauit: portabunt ambo iniquitatem suam. Qui
dormierit cum vxore patrui vel auunculi
sui et reuelauerit ignominiam cognationis sue: portabunt ambo peccatum suum.
Absque liberis morientur. Qui duxerit
vxorem fratris sui rem facit illicitam:
turpitudinem fratris sui reuelauit: absque filijs erit. Custodite leges meas atque iudicia et facite ea: ne et vos euomat terra qua introducti estis et habitatis. Nolite ambulare in legitimis
nationum quas ego expulsurus sum ante
vos. Omnia enim hec fecerunt: et abominatus sum eas. Vobis autem loquor.
Possidete terram eorum quam dabo vobis in
hereditatem: terram fluentem lacte et melle.
Ego dns deus vester: qui separauit vos
a ceteris populis. Separate ergo et vos
iumentum mundum ab immundo: et aues
mundas ab immundis. Ne polluatis
animas vestras in pecore et auibus
et cunctis que mouentur in terra: et quas
vobis ostendi esse polluta. Eritis san
cti michi: quia sanctus ego sum dns: et
separauit vos a ceteris populis ut essetis
mei. Vir siue mulier in quibus phitonicus
uel diuinationis fuerit spiritus: morte
moriantur: lapidibus obruent eos.
Sanguis eorum sit super illos. xxi

Dixit quoque dns ad moysen. Lo
quere ad sacerdotes filios aaron:
et dices ad eos. Ne contaminet sacer
dos in mortibus ciuium suorum: nisi tantum
in consanguineis ac propinquis: id est
super patrem et matrem et filium et filiam
fratrem quoque et sororem virginem
que non est nupta viro: sed nec i principe populi sui contaminabitur. Nec
radent caput nec barbam: neque i carni
bus suis facient incisuras. Sancti erit
deo suo: et non polluent nomen eius. Incensum enim dni et panes dei sui offerunt:
et ideo sancti erunt. Scortum et vile pro
stibulum non ducet vxorem: nec eam
que repudiata est a marito: quia consecratus est deo suo: et panes proposi
tionis offert. Sit ergo sanctus: quia et ego
sanctus sum dominus qui sanctifico vos.
Sacerdotis filia si deprehensa fuerit
in stupro et violauerit nomen patris
sui: flammis exurentur. Pontifex id est
sacerdos maximus inter fratres suos:
super cuius caput fusum est unctionis

oleum: et cuius manus in sacerdotio
cõsecrare sunt. Vesticulsq; est sanctis
vestibus: caput suũ nõ discooperit: vesti-
menta nõ lãdet: ꝛ ad omnẽ mortuũ
nõ ingredit̃ ꝓximo. Sup pr̃ quoq;
suo et matre nõ contãminabitur: nec
egredietur de sanctis ne polluat san-
ctuariũ dñi: quia oleũ sancte unctionis
dei sui sup eum est. Ego dñs. Virginẽ
ducet uxorẽ. Vidua aũt et repudiata
et sordida atq; meretricem nõ accipiet
sed puellã de populo suo: ne ꝛmisceat
stirpem generis sui vulgo generis sue:
quia ego dominus qui sanctifico eum.
Loquutusq; est dñs ad moysen dicens.
Loquere ad aaron. Homo de semine
tuo ꝑ familias qui habuerit maculã
non offerat panes deo suo: nec accedat
ad ministeriũ eius. Si cecus fuerit: si
claudus: si uel parvus uel grandi ꝛ tenu
naso: si fracto pede si manu: si gibbus
si lippus: si albuginem habens: si oculo
si iugem scabiem: si impetiginem: si cor-
pore: uel hernosus: omnis q̃ habuerit
maculam de semine aaron sacerdotis
nõ accedet offerre hostias dño nec pa-
nes deo suo. Vescetur tamen panibus
qui offeruntur: sanctuario: ita dũtaxat-
ut intra velum non ingrediat: nec ac-
cedat ad altare qui maculam habet:
et cõtamminare nõ debet sanctuariũ
meum. Ego dominus q̃ sanctifico eos.
Locutus est ergo moyses ad aaron ꝛ
ad filios eius et ad omnem israhel:
cuncta q̃ sibi fuerant imperata. xxii

Locutusq; est dñs ad moysen
dicens. Loquere ad aaron ꝛ ad
filios eius: ut caveat ab his q̃ consecrata
sunt filios israel: et nõ contamminet
nomen sanctificationũ mihi: que ipsi
offerunt. Ego dñs. Dic ad eos: et ad
posteros eorũ. Omnis homo q̃ accesserit
de stirpe vestra ad ea que consecrata
sunt: et que obtulerũt filij israel domino
in quo est immũditia: peribit coram
dño. Ego sum dominus. Homo de
semine aaron qui fuerit leprosus aut
patiens fluxum seminis: non vescetur
de his q̃ sanctificata sunt mihi: donec
sanetur. Qui tetigerit immũdum sup
mortuo: et ex quo egredietur semen ab
coitus: ꝛ qui tãgit reptile ꝛ quodlibet
immũdum cuius tactus est sordidus:
immundus erit usq; ad vesperum: et
non vescetur his q̃ sanctificata sunt: sed
cũ laverit carnẽ suã aqua et ceciderit
sol: tunc mundatus vescetur de san-
ctificatis: quia cibus illis ẽ. Morticinũ
et rapiũm a bestia nõ comedent: nec
polluentur in eis. Ego sũ dñs. Custo-
diant ꝓcepta mea: ut nõ subiacant
peccato: et moriãtur in sanctuario cũ
polluerint illud. Ego dominus: qui
sanctifico eos. Omnis alienigena nõ
comedet de sanctificatis. Inquilinus
sacerdotis et mercenarius non vescẽt
ex eis. Quẑ autem sacerdos emerit: et
q̃ vernaculus domus eius fuerit: hij com-
edent ex eis. Si filia sacerdotis uiribet
et populo nupta fuerit: de his q̃ san-
ctificata sunt: et de primitijs non vescet.
Sinaũt vidua uel repudiata ꝛ absq;
liberis reversa fuerit ad domum patris
sui: sicut puella cõsenuerat: alere ebis
patris sui. Omnis alienigena com-
edendi ex eis nõ habet potestatem. Qui
comederit de sanctificatis ꝑ ignoran-
tiam: addet quintam partem cum eo
q̃ comedit: et dabit sacerdoti sanctu-
arium: nec cõtamminabunt sanctifi-
cata filiorũ israel que offerũt dño:
ne forte sustineant iniquitatem delicti
suũ cum sanctificata comederint. Ego
dominus qui sanctifico eos. Locutusq;

est dñs ad moysen dicens. Loquere ad
aaron et filios eius: et ad omnes filios
israel: dicesq; ad eos. Homo de domo
israel et de advenis q̃ habitat apud
vos: qui obtulerit oblationem suam
uel vota solutos uel sponte offerens:
quicquid illud obtulerit ĩ holocaustũ
dñi ut offeratur ꝑ vos: masculus im-
maculatus erit ex bobus et ouibus ꝛ
ex capris. Si maculam habuerit non
offerets: neq; erit acceptabile. Homo
qui obtulerit victimã pacificorũ dño:
uel vota solutos uel sponte offerens
tam de bubus q̃ de ouibus: immacula-
tum offerat ut acceptabile sit. Omnis
macula non erit in eo. Si cecũ fuerit:
si fractũ: si cicatricem habens: si papu-
las aut scabiem: aut impetiginẽ: non
offeretis ea domino: nec adolebitis ex
eis super altare dñi. Bouem ꝛ ouẽ aut
et cauda amputatis volũtarie offerre
potes: votum autem ex his solui non
potest. Omne animal q̃ uel testicules
uel penis uel sedis: ablatisq; testiculis
est non offeretis dño: et in terra vestra
hoc omnino ne faciatis. De manu a-
lienigene nõ offeretis panes deo vestro
et quicquid aliud dare voluerit: quia
corrupta et maculata sunt omnia: nõ
suscipietis ea. Locutusq; est dominus
ad moysen dicens. Bos: ouis: ꝛ caprea
cũ genita fuerint: septem diebus erunt
sub ubere matris suae: die aũt octauo
et deinceps offerri poterũt dño. Sive
illa bos sive ouis non immolabunt̃
una die cũ fetibus suis. Si immolaveri-
tis hostiam pro gratiarũ actione dño
ut possit esse placabilis: rodẽ die com-
edetis eam. Non remanebit quicq; in
mane alterũ dicit. Ego dñs. Custodi-
te mandata mea: et facite ea. Ego do-
minus. Ne polluatis nomen meum
sanctũ: ut sanctificer in medio filiorũ
israel. Ego dominus qui sanctifico vos:
et eduxi de terra egipti: ut esserem vobis
in deum. Ego dominus. xxiii

Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Loquere filijs israhel: et di-
ces ad eos. Hec sunt festa domini: quẑ
vocabitis sanctas. Hex diebus facie-
tis opus: dies septimus quia sabbati
requies est: vocabitur sanctus. Omne
opus non facietis in eo. Sabbatum
domini est in cunctis habitationibus ve-
stris. Hec sunt ergo festa dñi sanctẑ: quẑ
celebrare debetis ꝓ temporibus suis. Mense
primo quarta decima die mensis
ad vesperum phase dñi est: et quinta
decima die mensis huius solemnitas
azimorũ domini est. Septem diebus
azima comedetis. Dies primus erit
vobis celebercimus sanctusq;. Omne
opus servile non facietis in eo: sed of-
feretis sacrificium ĩ igne dño: septem
diebus. Dies autẽ septimus erit celebri-
or et sanctior: nullũq; servile opus fa-
cietis in eo. Locutusq; est dominus ad
moysen dicens. Loquere filijs israhel:
et dices ad eos. Cum ingressi fueritis
terram quã ego dabo vobis et messe-
ritis segetem:feretis manipulos spica-
rum primitias messis vestre ad sacer-
dotem. Qui elevabit fasciculũ coram
domino ut acceptabile sit pro vobis
altero die sabbati: ꝛ sanctificabit illũ.
Atq; in eodem die quo manipulus
consecratur: offerat agnus immacu-
latus anniculus in holocaustum dñi:
et libamenta offerẽt cum eo duo deci-
me similes conspersẑ oleo in incensum
domini odoremq; suavissimũ: liba
quoq; vini quarta pars hin. Panẽ
et polentam et pulses non comedetis
ex segete: usq; ad diem qua offeratis

et ea deo vestro. Preceptū ē sempiternū
in generationibus cunctisq; habitaculis
vestris. Numerabitis ergo ab altero
die sabbati ī quo obtulistis manipu-
lum primitiarum septem ebdomadas
plenas usq; ad alterā diē septimānis
ebdomade septime id ē quinquagin-
ta dies: et sic offerēs sacrificiū novū
dño-et omnibus habitaculis vestris
panes primitiarū duos de duabus
decimis simile fermentat: quos oferes
in primitias dño. Offerēq; cum
panibus septem agnos immaculatos
anniculos-et vitulū de armento unū-
et arietes duos: et erunt in holocaustū
dō libamentis suis in odorē suavissi-
mum dño. Facietis ⁊ hircū pro peca-
to: duosq; agnos anniculos hostias
pacificorū. Cumq; elevaverit eos sacer-
dos cum panibus primitiarū coram dño:
erunt in usum eō. Et vocabitis hūc
diem celeberrimum atq; sanctissimum.
Omne opus servile nō facietis in eo.
Legitimū sempiternum est in cunctis
habitaculis ⁊ generationibus vestris.
Postq; autem ingressueris terrē ver-
vestre nō secabitis eam usq; ad solū:
nec remanentes spicas colligetis: sed
pauperibus et peregrinis dimittetis eas.
Ego sum dño deus vester. Locutusq; ē
dominus ad moysen dicens. Loquere
filijs israhel-mense septimo prima die
mensis erit vobis sabbatum memori-
ale clangentibus tubis: et vocabitur
sanctū. Omne opus servile nō facietis
in eo: ⁊ offerētis holocaustum domino.
Locutusq; ē dominus ad moysen dicens.
Decimo die mensis hui⁹ septimi die⁹
expiationum erit celeberrimus-et vo-
cabitur sanctus: affligētisq; animas
vestras in eo: et offerētis holocaustum
dño. Omne opus servile non facietis
in tempore diei hui⁹ quia dies propitia-
tionis est: ut propitietur vobis domino
deus vester. Omnis anima q̄ afflicta
non fuerit die hac peribit de populis suis:
et que operis quipiam fecerit: delebo
eam de populo suo-nichil ergo operis fa-
cietis i eo. Legitimū sempiternum est
vobis in cunctis generationibus et ha-
bitationibus vestris. Sabbatum requie-
tionis ē: et affligetis animas vestras.
Die nono mensis septimi - a vespere
usq; ad vesperū celebrabitis sabbata
vestra. Et locutus ē dominus ad moy-
sen dicens. Loquere filijs israhel. A
quindecimo die mensis hui⁹ septimi
erunt ferie tabernaculorum septē diebus
domino. Dies primus vocabitur ce-
lebrissimus atq; sanctissimus. Omne
opus servile nō facietis in eo: et septē
diebus offerētis holocausta dño. Die⁹
quoq; octavus erit celeberrimus atq;
sanctissimus: et offerētis holocaustum
dño. Est enī cetus atq; collecta. Omne
opus servile nō facietis in eo. Hec sūt
ferie dominī quas vocabitis celeberri-
mas atq; sanctissimas: offerētisq; in
eis oblationes domino-holocausta ⁊
libamenta iuxta ritum uniuscuiusq;
diē: excepto sabbato domini domus
q̄ vestris - et que offerētis ex voto vel q̄
spōte tribuitis dño. A quindecimo
ergo die mensis septimi quando con-
gregaveritis omnes fructus terre vō
celebrabitis ferias dñi septem diebus.
Die primo et die octavo erit sabbatū:
id ē requies. Sumetisq; vobis die pri-
mo fructus arboris pulcerrime palmas
palmarum et ramos ligni den-
sarum et salicem torrente
⁊ letabimini coram domino deo vō:
celebrabitisq; solemnitatem eius septē
diebus per annū. Legitimū sempiternū

erit in generationibus vestris. Mense
septimo festa celebrabitis et habitabitis
in umbraculis septem diebus. Omnis
qui de genere est israhel manebit i taber-
naculis: ut discant posteri vestri q̄ in
tabernaculis habitare fecerī filios israel cū
educerē eos de terra egipti. Ego dño deus
vester. Locutusq; est moyses super sole-
mnitatibus dñi ad filios israel. XXIIII
Et locutus ē dominus ad moysen
dicens. Precipe filijs israhel: ut
offerant tibi oleū de olivis purissimū
ac lucidū ad concinnandas lucernas
iugiter extra velum testimonij-in taber-
naculo federis. Ponetq; eas aarō a ve-
spere usq; in mane coram dño: oleū
erunt; perpetuū ī generationibus vestris.
Sup candelabrū mūdissimū ponent
sup in cōspectu dñi. Accipies quoq;
similā-et coques ex ea duodecim panes:
qui singuli habebunt duas decimas.
Quor senos altrinsecus sup mensam
purissimā coram dño statues et pones
super eos thus lucidissimū: ut sit panis
in monimentū oblationis dño. Per
singla sabbata mutabunt coram dño-
suscepti a filijs israhel federe sempiter-
no: erunq; aaron et filiorum eius ut
comedant eos ī loco sancto: quia san-
ctum sanctor est de sacrificijs dñi iure
perpetuo. Ecce aūt egressus filij mulier⁹
israhelitidis que pepererat de viro egi-
pcio inter filios israhel: iurgatus ē in
castris cū viro israhelite. Cūq; blasphe-
masset nomen dñi: et maledixisset ei:
adductus ē ad moysen. Vocabat aūt
mater eī salumichi filia debri: de tribu
dan. Misteriūq; eum in carcerē: donec
noscere quid iubere dominus. Qui lo-
quens ē ad moysen dicens. Educ blas-
phemū extra castra: et ponant omnes
qui audierunt manus suas sup caput
eius-et lapidet eum ple⁹ universus: et
ad filios israhel loquerēis. Homo qui
maledixerit deo suo portabit peccatū
suū: ⁊ qui blasphemaverit nomē dñi-
morte morietur. Lapidibus oprim et
eum omnis multitudo populi. Sive
ille civis seu peregrinus fuerit: q̄ blasphe-
maverit nomen dñi morte morietur.
Qui percusserit et occiderit hominē: mor-
te morietur. Qui percusserit animal
reddat vicariū: id ē animā p anima.
Qui irrogaverit maculā civi suo
suo: sicut fecit-sic fiet ei. Fractura pro
fractura: oculū pro oculo: dentem pro
dente restituet. Qualem intulerit ma-
culam-talē sustinere cogetur. Qui per-
cusserit iumentum-reddat aliud. Qui
percusserit hominē-punietur. Equum
iudicium sit inter vos-sive peregrī-sive
civis peccaverit: quia ego sum dño
de⁹ vester. Locutusq; ē moyses ad fili-
os israhel: et eduxerunt eum q̄ blasphe-
maverat extra castra: ac lapidibus op-
presserunt. Fecerūtq; filij israhel: sicut
preceperat dominus moysi. XXV
Locutusq; est domin⁹ ad moysen
in monte hynai dicens. Loquere
filijs israhel: et dices ad eos. Quando
ingressi fueritis terram quā ego dabo
vobis: sabbatizet sabbatum dño. Sex
annis seres agrum tuū: et sex annis
putabis vineam tuam: colligesq; fru-
ctus eius. Septimo aūt anno sabbat-
um erit terre-requietionis dñi. Agrū
nō seres: et vineam nō putabis. Que
sponte gignet hum⁹ nō metes: ⁊ uvas
primitias tuarū nō colliges ḡsi vindē-
miam. Annus enim requietionis ter-
re est. Sed erunt vobis in cibum: tibi
et servo tuo-ancille ⁊ mercenario tuo:
et advene qui peregrinatur apud te.
Jumentis tuis et pecoribus omnia que

nascuntur ꝑ hebdomadas annorum
id est septies septem · que simul faciunt
quadraginta nouem: et dabitis buci-
na mense septimo decima die mensis, ꝓ
cinationis ipsi i omnem terra vra. San-
ctificabitis annũ quinquagesimũ: et
vocabis remissionem ciuibus habitato-
ribus terre eius. Ipse e enim iubileus. Reuert
tetur homo ad possessionem suam: et unus-
quisq; redibit ad familiam pristinam:
quia iubileus est et quinquagesimus
annus. Nõ seretis neq; metetis: ꝓpone
in agro nascentia: et primitias vinde-
mie non colligetis ob sanctificationẽ
iubilei: sed statim ablata comedetis.
Anno iubilei redibit omnes ad posses-
siones suas. Quãdo vendis quippiã
ciui tuo: vel emis ab eo: ne contristes
fratrem tuum: sed iuxta numerũ ãnorũ
iubilei emes ab eo: et iuxta supputatio-
nem frugum vendet tibi. Quantoplu
annis remanserint post iubileũ: tanto
celerior et preciũ: quãto minus temporis
numerandis: tãto minoris e mercatus
constabit. Temp⁹ enim frugũ vendet tibi.
Nolite affligere contribules vestros:
sed timeat unusquisq; deũ suũ: quia
ego dñs deus vester. Facite precepta
mea: et iudicia custodite: et implete ea
ut habitare possitis i terra absq; ullo
timore: et figant vobis hom⁹ fructus
suos quibus vescimini usq; ad satu-
ritatem: nullius impetum formidates.
Quod si dixeritis quid comedem⁹ an-
no septimo si non seuerimus nec col-
legerimus fruges nostras: dabo bene-
dictionẽ meã vobis ãno sexto: faciet
fructus trium annorũ: seretis anno
octauo: et comedetis veteres fruges us-
q; ad nonum annum. Donec nouã
nascantur edetis vetera. Terra quoq;
non vendet imperpetuũ quia mea est: et
vos aduene et coloni mei estis. Vnde
cunctã regio possessionis vestre sub re-
demptionis conditione vendetur. Si
attenuatus frater tuus vendiderit pos-
sessunculã suã: et voluerit ꝓpinquus
eius: potest redimere qd ille vendiderat.
Si aut nõ habuerit proximũ: et ipse
pecunia ad redimendum potuerit inue-
nire: computabitur fructus ex eo tem-
pore quo vendidit: et quod reliquũ
est reddat emptori: sicq; recipiet posses-
sionem suam. Quod si non inuenerit
manus eius ut reddat preciũ: habebit
emptor qd tenetur usq; ad annum iubi-
leum. In ipo enim domus vendito redit
ad dñm: et ad possessorem pristinum.
Qui vendiderit domum intra vrbis
muros: habebit licentiam redimẽdi
donec unus impleatur annus. Si nõ
redemerit et ãni circul⁹ fuerit euolu⁹:
emptor possidebit eam: et posteri eius
imperpetuũ: et redimi non potest in iam
in iubileo. Si autem in villa fuerit
dom⁹ que muros non habet: agrorũ
iure venditur. Si aute redempta non
fuerit: i iubileo reuertetur ad dominũ.
Edes leuitarũ que i vrbibus sunt: semper
possent redimi. Si redempte nõ fuerit:
in iubileo reuertentur ad dominos:
quia domus vrbium leuitarum pro
possessionibus sunt inter filios israhel.
Suburbana autem eorũ nõ venient:
quia possessio sempiterna est. Si ate-
nuatus fuerit frater tuus et infirmus
manu: et susceperis eũ quasi aduenã
et peregrinũ et vixerit tecũ: ne accipias
vsuras ab eo: nec amplⁿ quã editi.
Time dñm tuum: ut viuere possit fra-
ter tuus apud te. Pecuniã tuam non
dabis ei ad vsurã: et frugum supabun-
dantiã nõ exiges. Ego dñs deus vester

qui eduxi vos de terra egipti: ut darem
vobis terram chanaan: et essem vester
deus. Si pauperatus compulsus vendi-
dere se tibi frater tuus: nõ eũ opprimes
seruitute famulorũ: sed quasi mercen-
narius et colonus erit. Vsq; ad ãnũ
iubileum operabitur apud te: et postea
egredietur eũ liberis suis: et reuertetur
ad cognationem et ad possessionem
patrũ suoꝝ. Mei enim serui sũt: et ego
eduxi eos de terra egipti. Non venient
conditione seruorũ. Ne affligas eũ per
potentiã: sed metuito deũ tuũ. Serui
autem erunt vobis de nationibus que
in circuitu vestro sunt: et de aduenis
q̃ peregrinant apud vos: vel q̃ ex hijs
nati fuerint in terra vestra. Hos habe-
bitis famulos: et hereditario iure trãs-
mittitis ad posteros: ac possidebitis
in eternum: fratres autẽ vestros filios
israhel: ne opprimatis ꝓ potentiam.
Si inualuerit apud vos manus ad-
uene atq; peregrini: et attenuat⁹ frater
tuus vendiderit se ei: aut cuiq; de stirpe
eius: post conditionem potest redimi.
Qui voluerit ex fratribus suis redimet
eum: et patruus et patruelis: et cõsan-
guineus: et affinis. Si autem et ipse
potuerit: redimet se: supputatis diuti-
ratis annis a tempore venditionis sue
usq; in annũ iubileũ: et pecunia qua
venditus fuerat iuxta annoꝝ numerũ
et rationẽ mercenarij supputata. Si
plures fuerint anni qui remanẽt usq;
ad iubileũ: secdm hos reddet ꝓ preciũ:
si pauci: ponet rationem cum eo iuxta
anorum numerũ: et reddet emptori qd
reliquum est annoꝝ quibus apud eũ fuerit
mercedibus imputandis. Non affliget eũ
violenter in conspectu tuo. Quod si p
hc redimi non potuerit: ãno iubileo
egredietur cum liberis suis. Mei enim
sunt filij israhel: quos eduxi de terra
egipti. Ego dñs deus vester. XXVI
Non facietis vobis idolum: et scul-
pile: nec titulos erigetis: nec in-
signe lapidẽ ponetis i terra vra ut ado-
retis eum. Ego enim sum dñs deus vester.
Custodite sabbata mea: et pauete ad
sanctuariũ meum. Ego dominus. Si
in ꝓceptis meis ambulaueritis: et man-
data mea custodieritis et feceritis ea:
dabo vobis pluuias tẽporibus suis.
Et terra gignet germen suũ: et pomis
arbores replebuntur. Apprehendet mes-
sium vinea vindemiam: et vindemia
occupabit sementẽ: et comedetis panẽ
vestrum in saturitate: et absq; timore
habitabitis in terra vestra. Dabo pa-
cem in finibus vestris: dormietis: et
nõ erit qui terreat. Auferam malas
bestias: et gladius nõ transibit terminos
vestros. Persequemini inimicos
vestros: et corruent coram vobis. Per-
sequentur quinq; de vestris centũ alie-
nos: et centum de vobis decem milia.
Cadent inimici vestri gladio in con-
spectu vestro. Respiciam vos: et crescere
faciã: multiplicabimini: et firmabo pa-
dum meum vobiscum. Comedetis ve-
tustissima veterũ: et vetera nouis super
venientibus proicietis. Ponã tabernã
culũ meũ in medio vestri: et nõ abiciet
vos aia mea. Ambulabo inter vos: et
ero vester dⁿ: vosq; eritis ꝓpⁿ meus.
Ego dñs deus vester: qui eduxi vos
de terra egiptiorꝝ ne seruiretis eis: et q̃
confregi catenas cerucum vestrarũ
ut incederetis erecti. Quod si nõ audie-
ritis me: nec feceritis omnia mãdata
mea si spreueritis leges meas et iudi-
cia mea contempseritis ut nõ faciatis
ea que a me cõstituta sunt: et ad irritũ
perducatis pactum meum: ego quoq;

hec facia vobis. Visitabo vos velo
cier in egestate ⁊ ardore qui conficiat
oculos vestros: ⁊ consumat animas
vestras. Frustra feretis sementem: que
ab hostibus devorabit. Ponam faciē
meam contra vos ⁊ corruetis coram
hostibus vris: ⁊ subiciemini his qui
oderunt vos. Fugietis nemine perse
quente. Si autem nec sic obedieritis
michi: addam correptiones vestras
septuplum ꝓter peccata vestra: ⁊ con
teram superbiam durities vestre. Dabo
q; vobis celum desuꝰ sicut ferrum: et
terram eream. Consumetur in casu
labor vester: nō proferet terra genimē:
nec arbores poma prebebit. Si ambu
laueritis et aduerso michi: nec vo
lueritis audire me: addam plagas ve
stras usq; in septuplum ꝓter peccata
vestra. Emittāq; in vos bestias agri
que consumant vos et pecora vestra:
et ad paucitatem cunctā redigāt: desti
q; sunt vie vestre. Quod si nec sic vo
lueritis recipe disciplinam sed ambu
laueritis et aduerso michi: ego quoq;
cōtra vos adversus incedā et percuiā
vos septies ꝓter peccata vestra: indu
cam q; sup vos gladiū vlcor federis
mei. Cūq; cōfugeritis in vrbes mittā
pestilentiā i medio vestri: ⁊ tradetur
in manibus hostiū postq; cōfregero
baculū panis vestri: ita ut decē mulie
res in vno clibano coquant panes ⁊
reddant eos ad pondꝰ: et comedetis ⁊
non saturabimini. Si autem nec pr
hec audieritis me: sed ambulaueritis
contra me: et ego incedam adversus
vos in furore contrario: ⁊ corripiam
vos septē plagis propter peccata vra:
ita ut comedas carnes filiorꝫ vestorꝫ
et filiarū vrarꝫ. Destruam excelsa vra:
et simulacra cōfringā. Cadetis inter
ruinas ydolorꝫ vrorꝫ: ⁊ abominabit
vos anima mea: in tantum ut vrbes
vras redigam i solitudinē: et deserta
faciam sanctuaria vestra: nec recipiā
vltra odorem suauissimū: disperdam
q; terram vram: et stupebit super ea
inimici vri qi habitatores illi? fuerit.
Vos autem dispergam in gentes: et
euaguabo post vos gladium: erit q;
terra vestra deserta: et ciuitates dirute.
Tunc placebit terre sabbata sua cun
ctis diebus solitudinis sue: quando
fueritis in terra hostili. Sabbatizabit
et requiescet in sabbatis solitudinis
sue: eo q; non requieuerit in sabbatis
vris: quando habitabatis in ea. Et q;
de vobis remanserint dabo pauor
in cordibus eorꝫ: in regionibus hostiū.
Terrebit eos sonitꝰ folij volantis: et
ita fugient quasi gladium. Cadent
nullo sequente: ⁊ corruent singuli sup
fratres suos: ipsi bella fugientes. Sti
mo vim inimicis audebit resistere. Pe
ribitis inter gēes: ⁊ hostilis vos ita con
sumet. Quod si et de hijs aliq; remanſ
fuerit tabescent in iniquitatibus suis
in terra inimicorum suorū: ⁊ propter
peccata patrū suorꝫ et sua affligentur
donec confitentur iniquitates suas
et maiorū suorū quibus preuaricati
sunt in me: et ambulauerit et aduso
michi: ambulabo igitur et ego cōtra
eos: ⁊ inducam illos in terrā hostilem
donec erubescat in circumcisa mens
eorꝫ. Tunc orabit pro impietatibus
suis: et recordabor federis mei: quod
pepigi cū iacob ⁊ ysaac: ⁊ abrahā. Et
terre ⁊ memor ero: q; cū relicta fuerit ab eis
complacebit sibi in sabbatis suis: pa
ens solitudinem propter illos. Ipsi
vero rogabūt pro peccatis suis: eo q;
abiecerunt iudicia mea ⁊ leges meas

despexerunt. Attamen etiā cū essent in
terra hostili: nō penitꝰ abiici eos: neq;
sic despexi ut consumerentur: et irritum
facerem pactū meū cū eis. Ego enim sū
dūs deus eorꝫ: ⁊ recordabor federis mei
pristini: quādo eduxi eos de terra egipti
in cōspectu gentiū ut essem deus eorū.
Ego dominus deus. Hec sunt iudicia
atq; precepta et leges quas dedit dūs
inter se ⁊ inter filios israhel in monte
syna: per manum moysi. XXVIII.

Locutusq; est dūs ad moysen di
cens. Loquere filijs israhel: ⁊ die
es ad eos. Homo qui votū fecerit et
spondeerit deo animā suā: sub esti
matione dabit preciū. Si fuerit mas
culus a vicesimo āno usq; ad sexage
simū āmū dabit quinquaginta siclos
argenti ad mensurā sanctuarij: si mu
lier: triginta. A quinto autem anno
usq; ad vicesimū masculus dabit vi
gini siclos: femina decē. Ab vno men
se usq; ad annum quintū ꝑ masculo
dabunt quinq; sicli: pro femina tres.
Sexagenariꝰ et vltra masculus dabit
quindecī siclos: femina decē. Si pau
fuerit ⁊ estimationem reddere nō vale
bit: stabit coram sacerdote: ⁊ quantum
ille estimauerit et viderit eū posse red
dere: tantū debit. Animal autem q̄ d
immolari potest dūo si quis vouerit
sanctū erit et mutari nō poterit: id est
nec melꝰ malo: nec peꝰ bono. Quod
si mutauerit: et ipsū q̄d mutatū est: et
illud pro quo mutatū est consecratū
erit dūo. Animal immūdum q̄d im
molari dūo nō potest si quis vouerit
adducetur ante sacerdote: q; diiudicās
pretium bonū an malū sit: statuet pre
cium. Quod si dare voluerit is qui of
fert: addet supra estimationē quintā
partem. Homo si vouerit domū suā
et sanctificauerit dūo: considerabit eā
sacerdos utrum bona an mala sit: et
iuxta preciū q̄d ab eo fuerit constitutū
venundabitur. Si autē ille qui vouerat
voluerit redimere eā dabit quintā
partem estimationis supra: ⁊ habebit
domū. Quod si agrum possessionis
sue vouerit et consecrauerit domino:
iuxta mensuram sementis estimabit
preciū. Si triginta modijs sedei seri
tur terra: quinquaginta siclis vendi
detur argenti. Si statim ab āno inci
pientis iubilei vouerit agrum: quāto
valere potest: tanto estimabitur. Si
autē post aliquātum temporis: supputa
bit sacerdos pecuniā iuxta annos
qui reliqui sunt numerū usq; ad iubi
leum: et detrahetur et preciō. Quod si
voluerit redimere agrū ille q̄ vouerat:
addet quintam partē estimate pecunie:
et possidebit eam. Sinautē voluerit
redimere: sed alteri cuilibet fuerit ve
nundatus: vltra eū qui vouerat redi
mere nō poterit: quia cū iubilei venerit
dies sanctificatus erit domino: ⁊ pos
sessio cōsecrata ad ius pertinet sacerdo
tum. Si ager emptꝰ est: ⁊ nō de possessi
one maiorꝫ sanctificatus fuerit dūo:
supputabit sacerdos iuxta annorum
numerꝫ usq; ad iubileū preciū: ⁊ dabit
ille q̄ vouerat eum domino. In iubi
leo autem reuertetur ad priorem domi
num q̄ vendiderat eum: ⁊ habuerat in
sorte possessionis sue. Omnis estima
tio sicli sanctuarij pondrabitur. Si
clus viginti obulos habet. Primoge
nita q̄ ad deum pertinet nemo sanctifi
care poterit et vouere. Siue bos siue
ouis fuerit: dūi sūt. Quod si immūdū
est animal: redimet qui obtulit iuxta
estimationem suam: et addet quintā
partem preciꝰ. Si redimere noluerit

vendet alteri: quãtocũq; fuerit ãte estimatũ. Omne qd dõo cõsecrat siue homo fuerit siue animal: siue ager non veniet: nec redimi poterit quicquid semel fuerit cõsecratũ. Sanctũ sanctorũ erit dõo. Et omis cõsecratio q̃ offert ab hmine nõ redimetur: sed morte moriet. Omnes decime terre siue de pomis arborum siue de frugibs dõi sũt: ⁊ illi sanctificant. Si qs aũt voluerit redimere decimas suas: addet quitam partem eay oim decimay. Boues et oues et capre q̃ sub pastoris virga mãsũt: quicquid decimũ venerit sanctificabit dõo. Nõ eligetur nec bonũ nec malũ: nec altero commutabit. Si qs mutauerit: ⁊ nõ mutatũ ē: ⁊ p quo mutatũ est sanctificabit dõo: ⁊ nõ redimet. Hec sũt pecepta q̃ mãdauit dõs moysi ad filios israhel: in monte synai. Explicit liber leuitic. Incipit liber numeri. i. uocabi

Locutusq; est dominus ad moysen in deserto synai i tabernaculo federis: prima die mensis secundi ãno altero egressionis eorũ de egipto dicens. Collite summam universe congregationis filiorũ israhel p cognationes ⁊ domos suas: et nomina singulorũ: quicquid sexus ē masculini a vicesimo ãno et supra omis virorũ fortiũ ex israhel: ⁊ numerabitis eos p turmas suas tu et aaron. Erunq; vobiscum principes tribuũ ac domorũ ĩ cognationibs suis: quorũ ista sunt nomina. De tribu ruben: elysur filius sedeur. De tribu symeon: salamihel filius surisaddai. De tribu iuda: naason filius aminnadab. De tribu ysachar: nathanael filius suar. De tribu zabulon: eliab filius helon. Filiorũ aũt ioseph de tribu ephraim: elisama filius ammiud. De tribu manasse: gamaliihel filius phadassur. De tribu beniamin: abidan filius gedeonis. De tribu dan: ahiezer filius ammisaddai. De tribu aser: phegiel filius ochran. De tribu gad: eliasaph filius duel. De tribu neptalim: ahira filius enan. Hij nobilissimi principũ multitudinis p tribus et cognationes suas: et rapita exercitus israhel: quos voluerũt moyses ⁊ aaron cum omni vulgi multitudine: et congregauerũt primo die mensis sedi recensentes eos p cognationes et domos ac familias: et rapita et nomina singulorũ a vicesimo ãno et supra: sicut preceperat dominus moysi. Numeratq; sunt in deserto synai de tribu ruben primogenito israhelis per generationes et familias ac domos suas: et nomina capitum singulorũ omne q̃ sexus est masculini a vicesimo ãno et supra procedentium ad bellũ: quadraginta sex milia quingenti. De filijs symeon per generationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt per nomina et capita singulorũ omne quod sexus est masculini a vicesimo ãno et supra procedentium ad bellum: quinquaginta nouem milia trecenti. De filijs gad p generationes ⁊ familias ac domos cognationum suarũ recensiti sunt per nomina singulorũ a viginti ãnis et supra omnes qui ad bella procedere: quadraginta quinq; milia sexcenti quinquaginta. De filijs iuda p generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ a vicesimo ãno et supra omnes qui poterant ad bella procedere: septuaginta sex milia sexcenti. De filijs ysachar per

generationes et familias ac domos cognationũ suarũ p nomina singulorũ a vicesimo anno ⁊ supra omnes qui ad bella procedere recensiti sunt: quinquaginta quatuor milia quadringenti. De filijs zabulon per generationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt p nomina singulorũ a vicesimo ãno et supra omnes qui poterant ad bella procedere: quinquaginta septem milia quadringenti. De filijs ioseph filiorũ ephraim per generationes ⁊ familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt per nomina singulorũ a vicesimo ãno et supra omnes qui poterant ad bella procedere: quadraginta milia quingenti. Porro filiorũ manasse p generationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt p nomina singulorũ a viginti ãnis et supra omnes q̃ poterant ad bella procedere: triginta duo milia duecenti. De filijs beniamin per generationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt nominibus singulorũ a vicesimo ãno et supra omnes qui poterant ad bella procedere: triginta quinq; milia ducenti. De filijs dan p generationes et familias ac domos cognationum suarũ recensiti sunt nominibs singulorum a vicesimo ãno ⁊ supra omnes q̃ poterant ad bella procedere: sexaginta duo milia septingenti. De filijs aser per generationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sũt p nomina singulorũ a vicesimo anno ⁊ supra omnes qui poterant ad bella procedere: quadraginta milia et mille quingenti. De filijs neptalim p generationes et familias ac domos cognationũ suarum recensiti sunt nominibs singulorũ a vicesimo ãno ⁊ supra omnes q̃ poterant ad bella procedere: quinquaginta tria milia quadringenti. Hij sũt quos numeraverũt moyses et aarõ et duodecim principes israhel. singulos p domos cognationũ suarũ: fuerũtq; omnis numerus filiorũ israhel p domos et familias suas a vicesimo anno et supra qui poterant ad bella procedere: sexcenta tria milia virorũ quingenti quinquaginta. Leuite aũt in tribubs familiarũ suarũ nõ sunt numerati cũ eis. Locutusq; est dõs ad moysen dicens. Tribum leui noli numerare: neq; pones summã eorũ cũ filijs israhel: sed constitue eos super tabernaculũ testimonij. Cuncta vasa eius et quicquid ad ceremonias pertinet ipsi portabunt: tabernaculum et omnia vtensilia eius: ⁊ erunt in ministerio ac p girũ tabernaculi metabũtur. Cũ p̃ficiscendũ fuerit deponent leuite tabernaculũ: cũ castra metanda erigent. Quisquis extraneorũ accesserit occidetur. Metabuntur aũt castra filij israhel: unusquisq; per turmas ⁊ cuneos atq; exercitũ suũ: porro leuite p girũ tabernacli tãger ceteris ne fiat indignatio super multitudinẽ filiorũ israel: et excubabũt ĩ custodijs tabernacli testimonij. Fecerũt ergo filij israel iuxta oia q̃ preceperat dõs moysi.

Locutusq; est dõs ad moysen et aarõ dicẽs. Singuli per turmas signa atq; vexilla et domos cognationum suarũ castra metabũtur filiorũ israhel: per gyrum tabernaculi federis. Ad orientẽ tendes tiger castra per turmas exercitũ suũ: eritq; princeps filiorũ israel naason filius aminadab: ⁊ oĩs de stirpe eius summa purgãtium septuaginta quatuor milia sexcentorum. Iuxta eum castra metati sunt de tribu

ysachar. quorꝫ princeps fuit nathanael filꝫ suar: et omnis numerus pugnatorum eius quinquaginta septem milia ꝯdringenti. In tribu zabulon princeps fuit heliab filꝫ helon: omnesq; de stirpe eius exercitus pugnatorũ quinquaginta septem milia ꝯdringenti. Et nouem qui in castris iude adnumerati sunt fuerunt centũ octoginta sex milia quadringenti: et per turmas suas primi egredient. In castris filiorꝫ ruben ad meridianã plagam erit princeps elisur filius sedeur: et omnis exercitus pugnatorũ eius qui numerati fuit quadraginta sex milia quingenti. Iuxta ea castra metati sunt de tribu symeon quorũ princeps fuit salamiel filius surisaddai: et omnis exercitus eius pugnatorũ ꝯ numerati fuit quinquaginta nouem milia trecenti. In tribu gad princeps fuit eliasaph filꝫ duel: et omnis exercitus pugnatorꝫ eius ꝯ numerati sunt ꝯdraginta quinq; milia septem quinquaginta. Omnes qui recensiti sunt in castris ruben centũ quinquaginta milia et mille ꝯdringenti quinquaginta: p turmas suas in secundo loco proficiscentur. Tuabitur autem tabernaculũ testimonij p officia leuitarum et turmas eorꝫ. Quomodo erigetur: ita deponetur. Singuli per loca et ordines suos proficiscent. Ad occidentalem plagam erunt castra filiorꝫ ephraim: quorũ princeps fuit helisama filius ammiud. Omnis exercitus pugnatorũ eius qui numerati sunt: quadraginta milia quingenti. Et cũ eis tribus filiorꝫ manasse: quorꝫ princeps fuit gamaliel filius phadasur: omnisq; exercitus pugnatorũ ꝯ qui numerati sunt. triginta duo milia duocenti. In tribu filiorꝫ beniamin princeps fuit abidan filius gedeonis: et omnis exercitus pugnatorꝫ eius qui recensiti sunt: triginta quinq; milia quadringenti. Omnes qui numerati sunt in castris ephraim centũ octo milia centum: p turmas suas erit primus proficiscentur. Ad aquilonis partem castra metati sunt filij dan: quorꝫ princeps fuit ahiezer filius ammisaddai. Omnis exercitus pugnatorꝫ eius qui numerati sunt: sexaginta duo milia septingenti. Iuxta eum fixere tentoria de tribu aser: quorũ princeps fuit phegiel filꝫ ochran. Omnis exercitus pugnatorũ eius qui numerati sunt: ꝯdraginta milia et mille quingenti. De tribu filiorũ nepthalim princeps fuit ahira filius enan. Omnis exercitus pugnatorũ eius ꝯ quinquaginta tria milia quadringenti. Omnes ꝯ numerati sunt in castris dan: fuerunt centum quinquaginta septem milia septem: et nouissimi proficiscent. Hic numerus filiorꝫ israhel per domos cognationũ suarꝫ et turmas diuisi exercitus: sexcentaria milia quingenta quinquaginta. Leuite autem non sunt numerati inter filios israhel. Sic enim preceperat dominus moysi. Fecerꝫq; filij israel iuxta oia q mandauerat dominus. Castra metati sunt p turmas suas: et profecti p familias ac domos suas. tij

Hec sunt generationes aaron et moysi in die qua locutus ꝯ dominus ad moysen in monte synai: et hec nomina filiorum aaron. Primogenitus eorꝫ nadab: deinde abiu: et eleazar: et ythamar. Hec nomina filiorũ aaron sacerdotum q unctꝫ sunt: et quorũ repleto et consecrare manus ut sacerdotio fungerentur. Mortui sunt enim nadab et abiu cum offerent ignẽ alienum in conspectu domini i deserto synai absq; liberis: functiq; sunt sacerdotio eleazar et ythamar coram aaron patre suo. Locutusq; ꝯ dominus ad moysen dicens. Applica tribum leui: et sta stare i conspectu aaron sacerdotis ut ministrent ei et custodiant obseruet quicquid ad cultũ pertinet in tabernaculo testimonij: et custodiãt vasa tabernaculi: seruiens i ministerio eius. Dabis q; dono leuitas aaron et filijs eius quibꝫ traditi sunt a filijs israhel: aaron aũt et filios eius constitues sup cultũ sacerdotij. Extraneus q ad ministradũ accesserit: morietur. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Ego tuli leuitas a filijs israhel pro omni primogenito q aperit vulvam in filijs israhel: erunt q; leuite mei. Meum est enim omne primogenitum. Ex quo percussi primogenitos in terra egipti: sanctificaui michi quicquid primũ natum est in israel. Ab homine usq; ad pecus mei sunt. Ego dominus. Locutusq; est dominus ad moysen in deserto synai dicens. Numera filios leui p domos patrũ suarꝫ et familias: omnem masculũ ab vno mense et supra. Numerauit moysen ut preceperat dominus: inuenti sunt filij leui per nomina sua: gerson: lebni et semei. Filij caath: amram: et issaar: hebron: et oziel. Filij merari: mooli: et musi. Hec gerson fuere familie due: lebnitica et semeitica: quarum numerus est p sexus masculini ab vno mense et supra: septem milia quingentorũ. Hij post tabernaculũ metabuntur ad occidentem sub principe eliasaph filio lael: habebunt tentoria in tabernaculo federis: ipsum tabernaculum et operimentum eius: tentoriũ q ianuam ante fores tedi federis et cortinas atri: tentoriũ q q ianuam atri

in circuitu arcũ tabernaculi: et quicquid ad ritum altaris pertinet: funes tabernaculi: et omnia utensilia eius. Cognatio chaath habebit p los: amramitarum et issaaritarum: hebronitarum: et ozielitarum. Hec sunt familie caathitarũ: recensite per nomina sua: omnes generis masculini ab vno mense et supra: octo milia septem: habebũt tentoria sanctuarij: et castra metabuntur ad meridianam plagam. Principesq; eorum erit elisaphan filꝫ oziel: et custodiet archã mensamq; et candelabrum: altaria et vasa sanctuarij in quibꝫ ministratur et velũ: omnesq; huiusmodi suppellectilẽ. Princeps aũt principũ leuitarũ eleazar filꝫ aaron sacerdotis erit sup tentoriorũ custodie sanctuarij. At vero de merari erit populi moolite et musite recensiti p nomina sua: omnes generis masculini ab vno mense et supra: sex milia ducenti. Princeps eorꝫ suriel filius abiaiel: in plaga septentrionali castra metabũtur. Erunt sub custodia eorum tabule tabernaculi et vectes et columne ac bases earũ: et omnia q ad cultum huiusmodi pertinẽt: columnq; atrij per circuitum cum basibus suis: et paxilli cũ funibus. Castra metabuntur ante tabernaculum federis id est ad orientalẽ plagã. moyses et aaron cũ filijs suis: habentes custodiam sanctuarij in medio filiorum israhel. Quisquis alius accesserit. morietur. Omnes leuite quos numerauerunt moyses et aaron iuxta preceptum dñi per familias suas a gerse masculino a mense vno et supra: fuerunt viginti duo milia. Et ait dominus ad moysen. Numera primogenitos sexus masculini de filijs israel ab vno mense et supra: et habebis summã eorꝫ. Tollesq;

leuitas michi: p omni primogenito
filiorũ israhel. Ego sum dominus. Et
pecora eorũ pro uniuersis primogeni-
tis pecorũ filiorũ israhel. Recensuit mo-
yses sicut preceperat dñs primogenitos
filiorũ israhel: et fuerunt masculi per
nomina sua a mense uno ⁊ supra ui-
ginti duo milia ducenti septuaginta
tres. Locutusq; ẽ dñs ad moysen. Tol-
le leuitas pro primogenitis filiorũ isrl ⁊
pecora leuitarũ pro pecoribus eorũ: erũt
q; leuite mei. Ego sum dñs. In pcio
autem ducentorũ septuagintatriũ qui
egrediuntur numerũ leuitarũ de primoge-
nitis filiorũ israhel accipies quinq; si-
clos p singula capita: ad mensuram
sanctuarij. Siclus habet uiginti obolos.
Dabisq; pecuniã aaron et filijs
eius: pcium eorũ qui supra sunt. Tu-
lit igit moyses pecuniã eorũ qui fuerãt
amplius et quos redimerat a leuitis
pro primogenitis filiorũ israhel mil-
le trecentorũ septuaginta quinq; sicle-
rum iuxta pondus sanctuarij: et dedit
eam aaron ⁊ filijs eius iuxta uerbum
quod preceperat sibi dominus. tttj

Locutusq; est dñs ad moysen et
aaron dicens. Tolle summam
filiorũ caath de medio leuitarũ p domos
et familias suas a tricesimo anno et
supra usq; ad quinquagesimũ ãnũ:
omnẽ qui ingrediũtur ut fiant et mini-
strent in tabernaculo federis. Hic ẽ cul-
tus filiorũ caath. Tabernaculũ federis
et sanctum sanctorũ ingredient aaron
et filij eius quando mouenda sunt ca-
stra: et deponent uelum quod pendet
ante fores: inuolueq; eo archam testi-
monij: et operient rursum uelamine ia-
cinthinarũ pellium: extendeq; desuper
pallium totum iacinthinũ: et induent
uectes. Mensam quoq; propositionis
inuoluent iacinthino pallio: ⁊ ponẽt
cum ea thuribula et mortariola: cia-
thos et cratheras ad liba fundenda.
Panes semp in ea erunt. Expendentq;
desuper pallũ coccineũ quod rursum
operient uelamento iacinthinarũ pellium:
et induent uectes. Sumentes et pallũ
iacinthinũ quo operiunt candelabrum
cum lucernis et forcipibus suis ⁊ emun-
ctoriis: et cũctis uasis olei quæ ad con-
sumendas lucernas necessaria sunt:
et super omnia ponent operimentũ iacin-
thinarũ pellium: et induent uectes. Super
non et altare aureum inuolũt iacin-
thino uestimento: et extendent desuper
operimentum iacinthinarũ pellium: in-
dent uectes. Omnia uasa quibus
ministrantur in sanctuario inuolent
iacinthino pallio: et extendent desuper
operimentum iacinthinarũ pellium: indu-
entq; uectes. Sed ⁊ altare mundabũt
cinere: et inuolent illud purpureo ve-
stimento: ponentq; cum eo cia uasa
quibus in ministerio eius utuntur: id ẽ
igniũm receptacula fuscinulas ac ur-
cinas uncinos et batilla. Cuncta ue-
sa altaris operient simul uelamine ia-
cinthinarũ pellium: et induent uectes.
Cumq; inuoluerint aaron ⁊ filij eius
sanctuariũ et omnia uasa eius i com-
motione castroꝝ: nunc intrabunt filij
caath ut possint inuolutra: ⁊ non tan-
gant uasa sanctuarij ne moriantur.
Hæc sunt onera filiorũ caath in taber-
naculo federis super quos erit eleazar
filius aaron sacerdotis: ad cuius pe-
tinet curam oleum ad continuãdas
lucernas et compositionis incensum
et sacrificium qd semp offerur et oleũ
unctionis et quicquid ad cultũ taber-
naculi pertinet: omniq; uasorum que
in sanctuario sunt. Locutusq; est dñs

ad moysen et aaron dicens. Nolite
perdere pplũ caath de medio leuitarũ:
sed hoc facite eis ut uiuant: et nõ mo-
riantur si tetigerint sancta sanctorũ.
Aaron ⁊ filij eius intrabunt: ipsiq; dis-
ponent opa singlorũ: et diuidẽt quid
portare quis debeat. Alij nulla curio-
sitate uideant que sunt in sanctuario
ne q̃ q̃ involuant: alioquin morientur.
Locutusq; est dñs ad moysen di-
cens. Tolle summã etiã filiorũ gerson
per domos ac familias et cognationes
suas a triginta ãnis ⁊ supra usq;
ad annos quinquaginta. Numera
omnes qui ingrediũtur ⁊ ministrant
in tabernaculo federis. Hoc ẽ officiũ
familiæ gersonitarũ: ut portent cortina
tabernaculi et tectũ federis operimentũ
aliud: et super oblata velamen iacinti-
num: tentoriũq; qd pendet in introitu
tabernaculi federis: cortinas atrij ⁊ ue-
lum in introitu quod est ante taberna-
culum. Omnia que ad altare pinẽt
funiculos ⁊ uasa ministerij utentur aa-
ron et filijs eꝰ portabũt filij gerson: ⁊
sint singuli qui debeant operi manci-
pati. Hic est cultus familiæ gersonita-
rum in tabernaculo federis. Erunt q;
sub manu ithamar filij aaron sacer-
dotis. Filios quoq; merari p famili-
as et domos patrũ suoꝝ recensebis a
triginta ãnis ⁊ supra usq; ad annos
quinquaginta: omnes q̃ ingrediũtur
ad officium ministerij sui et cultũ fede-
ris testimonij. Hæc sunt onera eorũ.
Portabunt tabulas tabernaculi ⁊ ve-
ctes eius: columnas et bases eas: co-
lumnas quoq; atrij p circuitum cum
basibus et paxillis ⁊ funibus suis. Omnia
uasa et supellectilem ad ministerũ acci-
pient: eq; portabunt. Hæc est officiũ
familiæ meraritarũ et ministerium in
tabernaculo federis: eisq; sub manu
ithamar filij aaron sacerdotis. Recen-
suerũt igitur moyses et aaron ⁊ prin-
cipes synagoge filios caath p cogna-
tiones et domos patrũ suorũ a triginta
annis ⁊ supra usq; ad ãnum quin-
quagesimum. omnes q̃ ingrediũtur
ad ministerium tabernaculi federis: ⁊
inuenti sũt duo milia septingẽti quin-
quaginta. Hic ẽ numerus ppli caath:
qui intrant tabernaculũ federis. Hos
numerauit moyses ⁊ aaron iuxta ser-
monem dñi pr manũ moysi. Nume-
rati sunt ⁊ filij gerson p cognationes
et domos patrum suoꝝ a triginta an-
nis ⁊ supra usq; ad quinquagesimũ
annum omnes qui ingrediuntur ut
ministrent in tabernaculo federis: et
inuenti sunt duo milia septingẽ
ta. Hic est populus gersonitarũ: quos
numerauerũt moyses et aaron iuxta
uerbũ dñi. Numerati sunt ⁊ filij mera-
ri p cognationes et domos patrũ suo-
rum a triginta ãnis et supra usq; ad
annum quinquagesimum omnes q̃
ingrediuntur ad explendos ritus ta-
bernaculi federis: et inuenti sunt cia
milia ducenti. Hic est numerus filiorũ
merari: quos recensuerunt moyses et
aaron iuxta imperium dñi pr manũ
moysi. Omnes q̃ recensiti sũt de leuitis
et eis fecit ad nomẽ moyses ⁊ aaron
principes israhel p cognationes ⁊ domos
patrũ suoꝝ a triginta annis ⁊ supra u-
sq; ad annũ quinquagesimũ ingredien-
tes ad ministerũ tabernaculi ⁊ onera
portãda: fuerũt simul octo milia quingen-
ti octogita. Iuxta uerbũ dñi recensuit
eos moyses unusquisq; iuxta officiũ ⁊
onera sua: sicut preceperat dñs.

Locutusq; est dominus ad moy-
sen dicens. Precipe filijs israhel:

ut eiciant de castris omnē leprosum
et qui seminē fluit pollutusq; est super
mortuo. Tam masculum q̄ feminam
eicite de castris: ne contaminent ea cū
habitauerint vobiscum. Fecerunt q;
ita filij isrl: et eiecerunt eos extra castra
sicut locu⁹ erat dñō moysi. Locutus
q; ē dñs ad moysen dicens. Loquere
ad filios isrl. Vir siue mulier cum fece-
rint ex omnibus peccatis que solent hō-
minibus accidere: et per negligentiam
transgressi fuerint mandata dñi atq;
deliquerint cōfitebunt peccatum suū:
reddent ipm caput quitanq; parem
deliq ti in quē peccauerint. Sinautē
non fuerit qui recipiat debunt dñō et
erit sacerdotis: excepto ariete q̄ offertur
pro expiatione ut sit placabilis hostia.
Omnes quoq; primitie quas offerē
filij israēl ad sacerdotē pertinēt: q quic-
quid in sanctuariū offerent a singulis:
et traditur manibus sacerdotis ipsius
erit. Locutus ē dñs ad moysen dicēs.
Loquere ad filios israēl: et dices ad
eos. Vir cuius vxor recauerit maritū
q; contemnens dormierit cum altero
viro: et hoc marinus deprehendere nō
quiuerit sed latet adulterū: et reticētus
argui nō potest: quia nō est inuenta
in stupro: si spiritus zelotipie cōcita-
uerit virum contra vxorem suam que
uel polluta ē uel falsa suspicione appe-
titur: adducet eam ad sacerdotem: et
offeret oblationem pro illa decimam
partē farinē hordei. Non fundet
super eam oleum nec imponet thus:
quia sacrificium zelotipie est: q oblā-
do inuestigans adulterium. Offeret
igitur eam sacerdos et statuet coram
dño: assumetq; aquam sanctā in vase
fictili: et paucillum terre de pauimento
tabernaculi mittet in eā. Cūq; fecerit
mulier in conspectu dñi discooperiet
caput eius: et ponet super manus illius
sacrificium recordationis q oblationē
zelotipie. Ipse autem tenebit aquas a-
maritudinis. q quas cum execratione
maledicta congessit: adiurabitq; eā
et dicet. Si nō dormiuit vir alienus
tecum: q si nō polluta es delecto mariti
thoro: non te nocebūt aque iste ama-
ritudinis in his maledicta cōgesti. Sin-
autē declinasti a viro tuo atq; pollua
es: q concubuisti cum altero: huius ma-
ledictionis subiacebis. Det te dñs in
maledictionē execrationisq; cūctorum
in populo suo. Putrefacere faciat femur tu-
um: et tumens venter dirumpat. Ingre-
diantur aque maledicte in ventre
tuum: et utero tumefacere putrefacat fe-
mur. Et respondebit mulier. Amen a-
men. Scribetq; sacerdos i libello ista
maledicta: q delebit ea aquis amari-
tudinis in quas maledicta congessit: q
dabit ei bibere. Quas cum ebiberit sub-
tollet sacerdos de manu eius sacrificiū
zelotipie: et eleuabit illud coram
domino imponetq; illud super altare:
ita dumtaxat ut prius pugillum sa-
crificij tollat de eo quod offertur q in-
cendat super altare: q sic potum de mu-
liere aquas amaritudinis. Quas cū
biberit si polluta est q contempto viro
adulterij rea: procedent eam aque
maledictionis q inflato venter capu-
tefacet femur: erūtq; mulier i maledicti-
onem et in exemplū dñi populo. Quod
si polluta non fuerit erit innocua: q fa-
cies libros. Ista est lex zelotipie: Si de-
clinauerit mulier a viro suo q si pollu-
ta fuerit: marituq; zelotipie spiritu
concitatus adduxerit eam in cōspectu
domini: q fecerit ei sacerdos iuxta dia
que scripta sunt: marituS absq; culpa

erit: q illa recipiet mulierē suā. VI
Locutus ē dñs ad moysen dicēs.
Loquere ad filios israēl: q dices
ad eos. Vir siue mulier cū fecerint vo-
tum ut sanctificētur: et se voluerint do-
mino cōsecare: a vino et omni quod
inebriare potest abstinebūt. Acetum
ex vino et ex qualibet alia potione: et
quicquid de vua exprimitur nō bibet:
vuas recentes siccasq; non comedent
cūctis diebus quibus ex voto dño cons-
crauerit: quicqd ex vinea esse potest ab u-
uapalla usq; ad acinū non comedet.
Omni tempore separationis sue no-
uacula nō transibit p caput eius: usq;
ad completū diē quo dño cōsecratur
sanctus erit: crescent crescere capitis eius.
Omni tempore cōsecrationis sue sup
mortuū non ingredietur: nec sup patris
quidē et matris et fratris sororisq; fu-
nere contaminabit: quia consecratio
dei sui sup caput eius est. Omnibus die-
bus separationis sue sanctus erit do-
mino. Sinautē mortuus fuerit subito
quispiā coram eo: polluetq; caput cōsecra-
tionis eius: qd radet illico et in eadem
die purgationis sue: et rursum septi-
ma. In octaua autē die offeret duos
turtures uel duos pullos columbe sace-
doti in introitu tedrei testimonij: faci-
etq; sacerdos unū pro peccato: q alterū
in holocaustū: et deprecabitur pro eo quia
peccauit super mortuo: sanctificabitq;
caput eius in die illo: et cōsecrabit do-
mino dies separationis illius: offerēs
agnū anniculū p peccato: ita tamen
ut dies pores irriti fiant: quoniā pol-
luta ē sanctificatio eius. Ista ē lex con-
secrationis. Cū dies quos ex voto de-
creuerat compleburit: adducet eū ad
ostiū tabernaculi fedrei: ut offerat ob-
lationem suā dño agnū anniculum
immaculatū in holocaustū: et ouē an-
niculā immaculatā p peccato: et arie-
tem immaculatū hostiā pacificam: ca-
nistrū q̄ panū azimoz qui conspersi
sunt oleo: q lagana absq; fermēto un-
cta oleo: q libamina singulorū: q offe-
ret sacerdos coram dño: et faciet tam p
peccato q̄ in holocaustū. Arietem uero
immolabit hostiā pacificā dño: offe-
rens simul canistrū azimoz: q libamen-
ta que ex more debent. Tunc radetur
nazareus ante ostium tabernaculi fedrei
rasarie cōsecrationis sue: tollet q ca-
pillos eius et ponet sup ignē qui est
suppositus sacrificio pacificorū: et ar-
mū coctū arietis: tortāq; absq; fermento
unā de canistro: q laganū azimum
unū: q tradet i manibus nazarei postq;
rasū fuerit caput suū: suscepta q cinis
ab eo eleuabit i cōspectu dñi: q sanctifi-
cata sacerdotis erit: sicut pectusculū qd
separari iussū est q femur. Post hec po-
tet bibere nazareus vinū. Ista ē lex na-
zarei cū voluerit oblationē suā dño ex
cōsecrationis sue: exceptis hijs q inue-
nerit manus eius. Iuxta qd uōtū de-
uouerat: ita faciet ad predictam san-
ctificationis sue. Locutus ē dominus
ad moysen dicens. Loquere aaron et
filijs eius. Sic benedicetis filijs israēl:
et dicetis eis. Benedicat tibi domin⁹:
et custodiat te. Ostendat dñs faciem
suam tibi: et misereatur tui. Conuertat
dñs vultum suum ad te: q det tibi pa-
cem. Inuocabuntur nomen meū sup fili-
os israēl: q ego benedicā eis. VII
Factum est autem i die qua com-
plevit moyses tabernaculum et
fecit illud: unxitq; et sanctificauit cū
omnibus vasis suis altare similiter
et omnia vasa eius: obtulerunt prin-
cipes israēl q capita familiarū qui

erant per singulas tribus prefecti eorum
qui numerati fuerant munera coram
dño. sex plaustra tecta cum duodecim
bubus. Et num plaustrū obtulere duo
duces. et unū bouē singuli: obtulerūt
q; ea in conspectu tabernaculi. Dixit aūt
dñs ad moysen. Suscipe ab eis ut seruiant in ministerio tabernaculi: et tra-
des ea leuitis iuxta ordinē ministerij
sui. Itaq; cū suscepisset moyses plau-
stra ⁊ boues: tradidit eos leuitis. Duo
plaustra et quatuor boues dedit filijs
gerson iuxta id quod habebant necessarium: quatuor alia plaustra et octo
boues dedit filijs merari sēdm officia
et cultum suum. sub manu ithamar
filij aarō sacerdotis. Filijs aūt caath
non dedit plaustra et boues: quia in
sanctuario seruiūt. et onera propris portant humeris. Igit obtulerūt duces
in dedicationē altaris. die qua unctū
est oblationē suam ante altare. Dixit
q; dñs ad moysen. Singuli duces per
singulos dies offerant munera in de-
dicationem altaris. Primo die obtu-
lit oblationē suā naason filij āminadab de tribu iuda: fueruntq; in ea acetabulum argenteum. pondo centumtri-
ginta siclorum. fiala argentea habēs
septuaginta siclos iuxta pondus san-
ctuarij. vtrumq; plenum similā cōspre-
sa oleo in sacrificium: mortariolum
ex decem siclis auris plenū incenso: bo-
uem de armento ⁊ arietem et agnum
anniculū in holocaustū hircumq; pro
peccato: et in sacrificio pacificorum bo-
ues duos. arietes quinq; hircos quin-
q; agnos āniculos quinq. Hec ē obla-
tio naason filij āminadab. Secū-
do die obtulit nathanael filius suar dux
de tribu isachar. acetabulum argēteū
pondō centūtriginta siclos. fialam
argentea habentē septuaginta siclos
iuxta pondus sanctuarij. vtrumq; ple-
num similā conspersa oleo i sacrificiū:
mortariolum aureū habens decem si-
clos plenū incenso: bouem de armento
et arietem. et agnum anniculū i olo-
caustum hircumq; pro peccato: et sa-
crificio pacificorum boues duos. are-
tes quinq; hircos quinq: agnos āni-
culos quinq. Hec fuit oblatio nata-
nael filij suar. Tercio die princeps fili-
orum zabulon heliab filij helon ob-
tulit acetabulū argenteum pondus
centumtriginta siclos. fialam argen-
team habentē septuaginta siclos ad
pondus sanctuarij. vtrumq; plenū si-
mila conspersa oleo in sacrificiū: mor-
tariolum aureum pondens decem
siclos plenum incenso: bouem de arme-
to et arietem. et agnum āniculum in
holocaustum hircumq; pro peccato: et
in sacrificio pacificorū boues duos. are-
tes quinq. hircos quinq: agnos an-
niculos quinq. Hec ē oblatio heliab
filij helon. Die quarto princeps filio-
rum ruben elisur filij sedeur. obtulit
acetabulum argenteum pondō cen-
tumtriginta siclos. fialam argentea
habentem septuaginta siclos ad pon-
dus sanctuarij. vtrumq; plenum simi-
la conspersa oleo in sacrificium: mor-
tariolum aureum pondens decem
siclos plenum incenso: bouem et are-
tem ⁊ agnum āniculum in holocausti.
hircumq; pro peccato: et in sacrificio
pacificorū boues duos. arietes quinq.
hircos quinq: agnos āniculos quinq.
Hec fuit oblatio elisur filij sedeur. Die
quarto princeps filiorum simeon sala-
miel filij surisaddai. obtulit acetabu-
lum argenteum pondens centumtri-
ginta siclos. fialam argentea habentē

septuaginta siclos ad pondus sanctu-
arij. vtrumq; plenū similā conspersa
oleo in sacrificium: mortariolū aureū
pondens decem siclos plenum
incenso: bouem de armento et arietem.
et agnum anniculum in holocaustū.
hircumq; pro peccato: et in hostias
pacificorū boues duos. arietes quinq.
hircos quinq: agnos āniculos quin-
q. Hec fuit oblatio salamiel filij surisaddai. Die sexto princeps filiorū gad
heliasaph filij duel. obtulit acetabu-
lum argenteum pondens centumtri-
ginta siclos. fialam argenteā habentē
septuaginta siclos ad pondus sanctu-
arij. vtrumq; plenum similā conspersa oleo in sacrificium: mortariolum
aureum pondens decē siclos plenū
incenso: bouem de armento ⁊ arietem.
et agnū anniculū in holocaustum. hir-
cumq; pro peccato: et in hostias pacifi-
corum boues duos. arietes quinq. hir-
cos quinq: agnos anniculos quinq.
Hec fuit oblatio heliasaph filij duel.
Die septimo princeps ephraim elisa-
ma filius ammiud. obtulit acetabu-
lum argenteum pondens centumtri-
ginta siclos. fialam argenteā habē-
tem septuaginta siclos ad pondus san-
ctuarij. vtrumq; plenū similā cōspersa
oleo in sacrificium: mortariolū aureū
pondens decē siclos plenū incen-
so: bouem de armento ⁊ arietē et agnū
āniculum in holocaustum. hircumq;
pro peccato: ⁊ in hostias pacificorū bo-
ues duos. arietes quinq. hircos quin-
q: agnos āniculos quinq. Hec fuit
oblatio elisama filij ammiud. Die o-
ctauo princeps filiorū manasse gama-
liel filius phadallur. obtulit acetabu-
lum argenteum pondens centumtri-
ginta siclos. fialā argenteā habentē
septuaginta siclos ad pondus sanctu-
arij. vtrumq; plenū similā conspersa
oleo in sacrificium: mortariolū aureū
pondens decem siclos plenum
incenso: bouem de armento ⁊ arietem.
et agnum āniculum in holocaustū.
hircumq; pro peccato: et in hostias
pacificorū boues duos. arietes quinq.
hircos quinq: agnos āniculos quinq.
Hec fuit oblatio gamaliel filij phadallur. Die
nono princeps filiorū beniamin abi
dan filius gideonis. obtulit acetabu-
lum argenteū pondens centūtrigin-
ta siclos. fialam argenteam habentē
septuaginta siclos ad pondus sanctu-
arij. vtrumq; plenum similā cōspersa
oleo in sacrificium: mortariolum au-
reum pondens decē siclos plenum
incenso: bouem de armento ⁊ arietē ⁊
agnum anniculum i holocaustū. hir-
cumq; pro peccato: ⁊ in hostias pacifi-
corū boues duos. arietes quinq. hir-
cos quinq: agnos anniculos quinq.
Hec fuit oblatio abidan filij gideonis.
Die decimo princeps filiorū dan. abie-
zer filius ammisaddai. obtulit acetabu-
lum argenteum pondens centumtri-
ginta siclos. fialam argenteā habentē
septuaginta siclos ad pondus sanctu-
arij. vtrumq; plenum similā cōspersa
oleo in sacrificium: mortariolum au-
reum pondens decem siclos plenum
incenso: bouem de armento ⁊ arietem.
et agnum āniculum in holocaustum.
hircumq; p peccato: ⁊ i hostias pacificorū
boues duos. arietes quinq. hircos
quinq: agnos āniculos quinq. Hec fu-
it oblatio abiezer filij ammisaddai. Die
undecimo princeps filiorū aser phagaiel
filius ochran. obtulit acetabulum ar-
genteum pondens centumtriginta
siclos. fialam argenteam habentem

septuaginta sicios ad pondꝰ sanctuarij · utrumq; plenũ similia conspersa
oleo in sacrificium · mortariolum aureum appendens decem sicios plenum
incenso: bouem de armento · ⁊ arietem
et agnum anniculum ĩ holocaustum
hircumq; pro peccato: et in hostias pa-
cificorum boues duos · arietes quinq;
hircos quinq; : agnos ãniculos quin-
q;. Hec fuit oblatio phagaiel filij ochran. Die duodecimo princeps filiorꝫ
neptalim ahira filius henan · obtulit
arcabulum argenteũ appendens centumtriginta sicios · fialam argenteã
habentẽ septuagita sicios ad pondus
sanctuarij · utrumq; plenũ similia con-
spersa oleo in sacrificium: mortariolũ
aureum appendẽs decem sicios plenũ
incenso: bouem de armento · et arietem
et agnum anniculũ ĩ holocaustum hircumq; pro peccato · ⁊ in hostias pacifi-
corum boues duos · arietes quinq; hir-
cos quinq; : agnos ãniculos quinq;.
Hec fuit oblatio ahira filij henan. Hec
in dedicatione altaris oblata sunt a
principibꝫ israhel in die qua cõsecratũ
est: arcabula argẽea duodecim · fiale
argentee · duodecim · ita ut centumtri-
ginta argenti sicios haberet vnum a-
rcabulum · et septuaginta sicios una
fiala · id est in cõmune valoꝫ oũium
et argento · sicli duo milia ꝗdringenti
pondere sanctuarij: mortariola aurea
duodecim plena incenso · denos sicios
appendentia pondere sanctuarij · id est
simul auri sicli centumuiginti: boues
de armento in holocaustum duodecim · arietes duodecim · agni anniculi duo-
decim ⁊ libamenta eorum: hirci duode-
cim · pro peccato: in hostias pacifico-
rum boues viginquatuor · arietes sexa-
ginta · hirci sexaginta · agni anniculi
sexaginta. Hec oblata sunt in dedica-
tione altaris · quãdo vnctũ est. Cum
ingrederetur moyses tabernaculũ fede-
ris ut consuleret oraculum: audiebat
vocem loquentis ad se de propitiatorio
quod erat sup archã testimonij inter du-
os cherubim: unde ⁊ loquebat ei. VII

Locutus est dñs ad moysen · dicẽs.
Loquere aarõ : et dicet ad eum.
Cum posueris septem lucernas: ande-
labrum in australi parte erigat. Hoc
igitur precipe ut lucerne contra boreã
regionem respiciant ad mensam panũ
propositionis: contra eam parte quã
candelabrum respicit lucere debebunt.
Fecitq; aarõ: ⁊ imposuit lucernas su-
per candelabrũ ut ꝓceperat dominꝰ
moysi. Hec autem erat facturaande-
labri : et auro ductili tam medius fe-
mur ꝗ cuncta que et ueros calamorũ
latere nascebantur. Iuxta exemplũ qd
ostendit dñs moysi : ita operatus est
candelabrum. Et locutus est dominꝰ
ad moysen dicẽs. Tolle leuitas et me-
dio filiorum israhel: et purificabis eos
iuxta hunc ritum. Asperganꝫ aqua
lustrationis: ⁊ radant omnes pilos
carnis suę. Cumq; laauerint uestimenta
sua et mundati fuerint: tollant bouẽ
de armento ⁊ libamentum eꝰ · similã
oleo conspersa: bouem aũt alterum de
armento tu accipies ꝓ peccato: a appli-
cabis leuitas coram tabernaculo fede-
ris · cõgregata omni multitudine filiorꝫ
israhel. Cumq; leuite fuerint corã dño
ponent filij israhel manus suas super
eos: et offeret aaron leuitas unꝰ in
conspectu domini a filijs israhel : ut
seruiant in ministerio eius. Leuite ꝗ
ponent manus suas super capita ipo-
rum: et quibus unum facies pro pecca-
to · ⁊ alterum in holocaustum domini:

ut deprecetur ꝓ eis. Statueꝫq; leuitas
in conspectu aaron et filiorum eius ⁊
consecrabis oblatos domino: ac sepa-
rabis de medio filiorum israhel ut sint
mei: ⁊ postea ingrediantur tabernacu-
lum fedeis · ut seruiant michi. Sicq;
purificabis et cõsecrabis eos in obla-
tionem domini: quoniam dono dona-
ti sunt michi a filijs israhel. Pro pri-
mogenitis q̃ aperiunt omnem vulua
in israel accepi eos. Mea sunt enim omnia
primogenita filiorꝫ israhel: tam et ho-
minibus ꝗ et iumentis. Et die quo
percussi omnẽ primogenitum in terra
egipti · sanctificaui eos michi: et tuli le-
uitas pro cũctis primogenitis filiorũ
israhel · tradidiq; eos dono aaron et
filijs eius de medio ꝑsl · ut seruiãt mi-
chi pro israhel in tabernaculo fedeis:
et orent pro eis ne sit in ꝑslo plaga · si
auli fuerint accedere ad sanctuarium.
Fecitq; moyses et aaron et oũis
multitudo filiorũ israhel sup leuitis q̃
ꝓcerat dñs moysi: purificatiq; sunt
et lauerunt uestimenta sua. Eleuauit
q; eos aarõ in conspectu dñi ⁊ orauit
pro eis: ut purificati ingrederentur ad
officia sua in tabernaculũ fedeis corã
aaron ⁊ filijs eius. Sicut ꝓcerat do-
minus moysi de leuitis: ita factum est.
Locutus ẽ dominus ad moysen dicẽs.
Hec est lex leuitarꝫ. A viginti quinq; an-
nis et supra ingredient: ut ministrent
in tabernaculo fedeis. Cumq; quinqua-
gesimum annum etatis impleuerint
seruire cessabunt: eruntq; ministri fra-
trum suorũ in tabernaculo fedeis · ut
custodiãt que sibi fuerit commendata:
opera aũt ipsa non faciant. Sic di-
spones leuitas in custodijs suis. II

Locutus est dñs ad moysen in de-
serto synai · anno secũdo postq;
egressi sũt de terra egipti · mense primo
dicens. Faciant filij israhel phase in
tempore suo · quartadecima die men-
sis huius ad vesperam: iuxta omnes
ceremonias ⁊ iustificationes eiꝰ. Pre-
cepitq; moyses filijs israhel: ut facerẽt
phase. Qui fecerunt tempore suo quar-
tadecima die mensis ad vesperam in
monte synai: iuxta omnia que man-
dauerat dñs moysi fecerũt filij israhel.
Ecce autem quidam immundi super a-
nima hominis · qui nõ poterant facere
phase in die illo: accedẽtes ad moysen
et aaron · dixerunt eis. Immũdi sumꝰ
super anima hominis: quare fraudamu-
r ut nõ valeamus offerre oblationem
dño · in tempore suo inter filios
israhel ? Quibus respondit moyses.
State : ut consulam quid precipiat
dominus de vobis. Locutusq; est do-
minus ad moysen dicẽs. Loquere fi-
lijs israhel. Homo qui fuerit immun-
dus super anima · sive in via procul
in gente vestra · faciat phase domino
in mense secõdo quartadecima die men-
sis ad vesperam: cum azimis et lacti-
cis agrestibꝫ comedent illud. Non re-
linquẽt ex eo quippiam usq; mane · et
os eiꝰ nõ cõtingent: omnẽ ritũ phase
observabunt. Si quis aũt ⁊ mundus
est ⁊ in itinere nõ fuit · ⁊ tamen nõ fecit
phase · exterminabit̃ anima illa de po-
pulis suis : quia sacrificium domino
nõ obtulit tempore suo. Peccatũ suũ
ipse portabit. Peregrinus quoq; et ad-
uena si fuerint apud vos : faciẽt phase
domino iuxta ceremonias ⁊ iustifica-
tiones suas. Preceptum idem erat a-
pud vos tã aduene q̃ indigene. Igit̃
die qua erectum est tabernaculum o-
pruit illud nubes. Vespere autẽ sup
tentoriũ erat quasi species ignis usq;

ad manē. Sic fiebat iugiter. Per diē
operiebat illud nubes: et per noctem fit
species ignis. Cumq; ablata fuisset nu-
bes que tabernaculum pregebat · tūc
proficiscebantur filij israhel: ⁊ i loco ubi
steisset nubes · ibi castrametabantur.
Ad imperiū dñi proficiscebant: et ad
imperium illius sigebāt tabernaculū.
Cunctis diebus quibus stabat nubes
super tabernaculū manebāt in eodem
loco: et si euenisset ut nūc tempore ma-
neret super illud · erant filij israel in egrēdi-
js dñi: et non proficiscebātur quoūt
diebus fuisset nubes super tabernacu-
lum. Ad imperiū dñi egrebāt castra:
et ad imperiū illius deponebāt. Si
fuisset nubes a vespere usq; ad maneē
et stanim diluculo tabernaculū reliquis-
set proficiscebātur: ⁊ si post diem et no-
ctem recessisset · dilapsabāt castra. Si
vero biduo aut uno mēse uel longiori
tempore fuisset super tabernaculum ·
manebāt filij israhel in eodem loco · ⁊
nō proficiscebant: stanim autem ut re-
cessisset mouebāt castra. Per verbum
dñi sigebāt castra · et p verbū illi⁹ pro-
ficiscebātur: et erāt i egrēdijs dñi iuxta
imperium eius per manū moysi. ⁊

Locutus ē dñs ad moysen dicēs.
Fac tibi duas tubas argenteas
ductiles: ⁊ hās cōuocare pōtis multitu-
dinē quādo mouenda sūt castra. Cūq;
increpueris tubis: cōgregabit ad te o-
mnis turba ad ostium tabernaculi fe-
deris. Si semel clangeris: venient ad
te principes ⁊ capita milīnudinis isra-
hel. Si autem prolixior atq; conclusis
clangor increpuerit: mouebūt castra
primi qui sunt ad orientalē plagam.
In secūdo aūt sonitu et pari ululatu
tube leuabūt castra qui habitāt ad
meridiem: et iuxta hūc modū reliqui
faciant ululatibus tubis in profectione.
Quādo autem congregādus est pōt-
simplex tubarū clangor erit: ⁊ nō conci-
se ululabunt. Filij aūt aaron sacerdo-
tis clangent tubis: erit q; hoc legitimū
sempiternū in generationibus vrīs. Si
egrediris ad bellum de terra vestra · con-
tra hostes q̄ dimicant aduersum vos ·
clangetis ululatibus tubis: et erit re-
cordatio vestri coram dño deo vestro:
ut eruamini de manibus inimicorū vo-
rum. Si quādo habebitis epulū et die⁹
festos et kalendas · canetis tubis super
holocaustis ⁊ pacificis victimis: ut sint
vobis in recordationē dei vestri. Ego
dñs deus vester. Anno secundo men-
se scdo · vicesima die mensis · eleuata ē
nubes de tabernaculo federis. Profe-
cērūt filij israhel p turmas suas
de deserto synai: et recubuit nubes in
solitudine pharan. Moueruntq; castra
primi iuxta imperiū dñi i manu moy-
si · filij iuda p turmas suas: quorum
princeps erat naason filij⁹ amminia-
dab. In tribu filiorū isacher fuit prin-
ceps nathanael filius suar: in tribu za-
bulon erat princeps eliab filius elon.
Depositumq; est tabernaculum: quod
portātes egressi sunt filij gerson et me-
rari. Profectiq; sunt et filij ruben p tur-
mas ⁊ ordinem suum: quorū princep⁹
erat elisur filius sedeur. In tribu aūt
filiorū symeon princeps fuit salamiel
filius surisaddai: porro in tribu gad
erat princeps eliasaph filij⁹ duel. Pro-
fectiq; sunt ⁊ caathite: portantes san-
ctuarium. Iam diu tabernaculū por-
rabatur: donec venirent ad rectionis
locum. Mouerunt castra ⁊ filij ephra-
im per turmas suas: in quorū exercitu
princeps erat elisama filij⁹ ammiud.
In tribu aūt filiorū manasse princep⁹

fuit gamaliel filius phadassur: et in
tribu beniamin erat dux abidan filius
gedeonis. Mouissimi castrorū omnium
profecti sunt filij dan p turmas suas:
in quorū exercitu princeps fuit ahiezer
filij⁹ ammisaddai. In tribu aūt filiorū
aser erat princeps phagaihel filij⁹ och-
ran: et in tribu filiorū neptalim prin-
ceps fuit ahira filius henan. Hec fuit
castra et profectiones filiorū israhel p
turmas suas quando egrediebantur.
Dixitq; moyses ohab filio rahuel ma-
dianiti cognato suo. Proficiscimur
ad locum quē dñs datur⁹ est nobis:
veni nobiscum ut benefacianmus tibi:
quia dñs bona promisit israheli. Cui
ille respondit. Non vadam tecum: sed
reuertar in terram meā in qua natus
sum. Et ille: noli inquit nos relinque-
re. Tu enim nosti in quibus locis pe de-
sertum castra ponere debeamus: et eris
ductor noster. Cumq; nobiscum vene-
ris: quicquid optimū fuerit ex opibus
quas nobis traditurus est dominus
tibi⁹ tibi. Profecti sūt ergo de mōte
dñi viam trium dierū: archaq; federis
dñi prodebat eos per dies tres · prouī-
dens castrorū locum. Nubes quoq;
dñi sup eos erat per diem cū incederent.
Cumq; eleuaretur archa · dicebat moy-
ses. Surge domine ⁊ dissipentē inimi-
ci tui: et fugiant qui oderunt te a facie
tua. Cū aūt deponeret · aiebat. Reuere
dñe ad multitudinem exercitū israel. ⁊

Iniqua eorum est murmur pōt:
quasi dolentiū pro labore corā
dñm. Quod cū audisset iratus est: et
accensus in eos ignis dñi deuorauit
extremā castrorū partē. Cūq; clamasset
pōs ad moysen: orauit moyses ad
dñm · et absorptus ē ignis. Et orauitq;
nomē loci illi⁹ incensio: eo q̄ succensus
fuisset contra eos ignis dñi. Vulgus
quippe promiscuū q̄d aliendrat cum
eis · flagrauit desiderio carnū fedens
et flens · dicēs sibi pariter filijs israel: et
ait. Quis dabit nobis ad vescendum
carnes ? Recordēr⁹ piscū quos com-
edebamus in egipto gratis: in memē
nobis venient cucumeres · ⁊ pepones ·
porreq; et cepe · ⁊ allia. Anima nostra
arida est · nichil aliud respiciunt oculi
nostri nisi man. Erat aūt man quasi
semē coriandri coloris bdellij. Circui-
bantq; pōs · ⁊ colligens illud frangebat
mola siue tundebat in mortario: coquēs
in olla ⁊ facies ex eo torculas saporis
ñsi panis oleati. Cūq; descenderet no-
cte sup castra ros: descendebat pariter et
man. Audivit ergo moyses flentem
pplm per familias: singulos p ostia
tentorij sui. Iratusq; est furor dñi val-
de: sed et moysi inolleranda res visa
est: et ait ad dominū. Cur afflixisti ser-
vum tuum ? Quare non inuenio gra-
tiam coram te ? Et cur imposuisti pon-
dus vniuersi populi huius super me ?
Numquid ego concepi omnem hanc
multitudinem uel genui eam · ut dicas
michi porta eos in sinu tuo sicut portā-
re solet nutrix infantulum: et deferē in
terram pro qua iurasti patribus eorū ?
Vnde michi carnes · ut det tante mul-
titudini ? Fleut contra me dicentes:
da nobis carnes ut comedam⁹. Non
possum solus sustinere omnem hūc
populum: quia grauis michi ē. Sin
aliter tibi videtur: obsecro ut interfi-
cias me · et inueniam gratiam i oculis
tuis: ne tantis afficiar malis. Et di-
xit dominus ad moysen. Congrega
michi septuaginta viros de senibus
israhel · quos tu nosti q̄ seniores populi
sint ac magistri: ⁊ duc⁹ eos ad ostiū

tabernaculi fœderis-latrisq; ibi stare te-
cum ut descendam & loquar ibi: & au-
feram de spiritu tuo tradamq; eis · ut
sustentent tecum onus ppli · & non tu
solus graueris. Populo quoq; dices.
Sanctificamini. Crras comedetis car-
nes. Ego enim audiui vos dicere. Quis
dabit nobis esas carnis? Bene nobis
erat in egipto. Vt det vobis dominus
carnes & comedatis-non uno die nec
duobus uel quinq; aut decem-nec viginti
quidē · sed usq; ad mensem dierum:
donec egrediat per nares uras & uertatur
in nauseam: eo qō reprobaueritis dōm q
in medio uestri est · & fleueritis coram eo
dicentes quare egressi sumus ex egipto
ut primum in solitudine? Et ait moy-
ses. Sexcenta milia peditum huius
ppli sūt. Et tu dixisti dabo eis esum car-
nium mense integro? Numquid ouium
et bouum multitudo sufficiet · ut possint
sufficere ad cibum: uel omnes pisces
maris in unū congregabūtur et eos
sacient? Cui respōdit dōs. Numquid
manus dōi inualida est? Iam nunc
videbis: utrum meus sermo opere com-
pleatur. Exiit igitur moyses & narra-
uit ppło verba dōi · congregans sepu-
aginta viros de senibus israhel: quos
stare fecit circa tabernaculum. Delcen-
ditq; dōs per nubem & locutus est ad eū:
auferens de spiritu qui erat in moyse:
et dans septuaginta viris. Cumq; re-
quieuisset in eis spiritus, phetauerūt:
nec ultra cessauerūt. Remansērāt autē
in castris duo uiri · quorū unus vocta-
batur heldad · & alter medad · super quos
requiuit spiritus: nam & ipi descripti
fuerant: & non egressi ad tabernacu-
lum. Cumq; phetarent in castris: cu-
currit puer & nunciauit moysi dicens.
Heldad et medad phetant in castris.
Statim iosue filius nun minister moy-
si · et electus e pluribus ait. Domine mi
moyses prohibe eos. At ille: quid in-
quit emularis pro me? Quis tribuat
ut omnis ppls phetet: & det eis dōs
spiritum suum? Reuersusq; e moyses
et maiores natu israhel i castra. Ven-
tus autem egrediens a dōo arreptas
transmare coturnices deulit & dimisit
in castra-iuxtē quātum unū die con-
sici potest et omni parte castrorum per
circuitum: volatilisq; in aere duobus
cubitis altitudine sup terrā. Surgens
ergo populus toto die illo et nocte ac
die altero-congregauerunt coturnicū-
qui parum decem chorros: & fecerunt eas
p girum castroq;. Adhuc carnes
erant in dentibus eorū · nec deferat hu-
iusmodi cibus: & ecce furor dōi con-
citatus in populū · percussit eū plaga
magna nimis. Vocatusq; est ille lo-
cus sepulcra concupiscentie: ibi enim se-
pelierunt populū q desiderauerat. Egre-
si autem de sepulcris concupiscentie
venerūt i aseroth: & mansērūt ibi. xij

Loquebatq; est maria et aaron contra
moysen, propter uxorē eius æthiopi-
sam: & dixerunt. Num p solū moysen
loquē est dominus? Nonne & nobis
similiter e locutus? Quod cū audisset
dominus · iratus est. Erat enim moy-
ses vir mitissimus super omnes ho-
mines qui morabātur in terra. Sta-
tim loquutus est eum & ad aaron &
mariā. Egredimini vos tantum tres
ad tabernaculū fœderis. Cumq; stetis-
set egressi descendit dominus in columna
nubis: et stetit in introitu tabernaculi
vocans aaron et mariam. Qui cum
illesset dixit ad eos. Audite sermones
meos. Si qs fuerit inter vos propheta
domini i visione apparebo ei: uel per

somnium loquar ad illum. At non
talis seruus meus moyses: qui i omni
domo mea fidelissimus est. Ore enim
ad os loquor ei. Palam · & non p enig-
mata et figuras dōm videt. Quare
ergo nō timuistis detrahere seruo meo
moysi? Iratusq; contra eos abijt. Nu-
bes quoq; recessit que erat super taber-
naculum. Et ecce maria apparuit can-
dens lepra quasi niue. Cūq; respexisset
eam aaron & vidisset percussam lepra:
ait ad moysen. Obsecro domine mi-
ne imponas nobis hoc peccatum qō
stulte commisimus: ne fiat hoc quasi
mortua: & ut abortuum qō proicitur
de vulua matris sue. Ecce iam medi-
um carnis eius deuorauī est a lepra.
Clamauitq; moyses ad dōm dicens.
Deus obsecro · sana eam. Cui respon-
dit dominus. Si pater eius spuisset
i facē illis · nōne deberet saltem septē
diebus erubere suffundi? Separet septem
diebus extra castra: et postea reuocabit.
Exclusa est itaq; maria extra castra se-
pten diebus: et ppls nō e motus de loco
illo · donec reuocata e maria. xiij

Postea autē e ppls de aseroth: fixis
tentorijs i deserto pharan. Ibiq;
locutus est dominus ad moysen dicens.
Mitte viros qui considerent terrā cha-
naan quā daturus sum filijs israhel:
singulos de singulis tribubus et pren-
cipibus. Fecit moyses qō dōs imperat:
de deserto pharan miteē principes
viros: quorū ista sunt nomina. De
tribu ruben-sammua filium zechur: de
tribu simeon-saphat filū uri: de tribu
iuda caleb filū iephone: de tribu issach-
ar igal filū ioseph: de tribu ephraim
osee filū nun: de tribu beniamin phal-
ti filū raphu. De tribu zabulon-ged-
dihel filū sodi: de tribu ioseph scepti
manasse gaddi filū susi: de tribu dan
ammihel filium gemalli: de tribu aser
sechur filiū michael: de tribu neptalim
nahbi filium hapsi: de tribu gad gu-
hel filium machi. Hæc sunt nomina
virorū · quos misit moyses ad consi-
derandem terram: vocauitq; osee filiū
nun iosue. Misit ergo eos moyses ad
considerandā terrā chanaan: et dixit
ad eos. Ascendite per meridianā pla-
gam. Cumq; ueneritis ad montes · con-
siderate terram qualis sit: & ppls qui
habitator est eius · utrum fortis sit an
infirmus · pauci numero an plures: ipa
terra bona an mala: urbes quales-
murate an absq; muris: humus pin-
guis an sterilis · nemorosa an absq;
arboribus. Confortamini · et afferre
nobis de fructibus terre. Erat autem
tempus quādo iam precoque uue mori
possunt. Cumq; ascendissent explora-
uerunt eram a deserto syn-usq; ad ro-
ob introeuntibus emath. Ascenderunt
q; ad meridiem et uenerunt in hebron:
ubi erant achiman & sisai et dolmai-
filij enach: nam hebron septem annis
ante thanim urbem egipti condita est.
Peruenerūq; usq; ad torrentem botri
abscīderūt palmitē cū uua sua quē por-
taverunt in vecte duo viri. De malis
quoq; granatis et de ficis loci illius
sustulerunt · qui appellatus est nehelescol
id est torrens botri eo quod botrū pe-
tassent inde filij israhel. Reuersiq; explo-
ratores ire post ēdraginta dies omnis
regione circuita venerunt ad moysen
et aaron et ad omnem cetum filiorū
israhel in deserto pharan quod est
in cades. Locutiq; eis et omni multi-
tudini ostenderunt fructus terre & nar-
rauerunt dicentes. Venimus in terrā
ad quā misistis nos · que revera fluit

lacte et melle · ut ex hijs fructibus cognosci possit : sed cultores hostilium habet · et urbes grandes atq; muratas. Hirpeni enach vidimus ibi. Amalech habitat in meridie · etheus et ibusteus et amorreus in montanis. Canane vero moratur iuxta mare · et circa fluvium iordanis. Iuxte hec caleb conquiescens murmur populi qui crebatur contra moysen ait. Ascendamus & possidebimus terram : quoniam potentius obtinebimus eam. Alij vero qui fuerant cum eo dixerant. Nequaq; ad hunc pugnam valemus ascendere : quia fortior nobis est. Detractantq; terre quam inspexerant apud filios israhel · dicentes. Terra quam lustravimus devorat habitatores suos. Populus quem aspeximus · pre stature e. Ibi vidimus monstra quedam filiorum enach de genere gigantum : quibus comparati ipsi locuste videbamur.

Igitur vociferatus dominum nocte illa : & murmuravit tota turba filiorum israel contra moysen et aaron · dicentes. Utinam mortui essemus in egipto & non in hac vasta solitudine. Vtinam precaremur · ne nos inducat dominus in terram istam : ne cadamus gladio · & uxores ac liberi nostri ducantur captivi. Nonne melius est reverti in egipto? Dixerunt q; alter ad alterum. Constituamus nobis ducem · & revertamur in egiptum. Quo audito moysen & aaron ceciderunt pronii in terram coram omni multitudine filiorum israhel. At vero iosue filius nun et caleb filius iephone · qui e ipsi lustraverant terram · sciderunt vestimenta sua : & ad omnem multitudinem filiorum israhel locuti sunt. Terra quam circuivimus valde bona est. Si placuerit domino · induce nos in eam : et tradet nobis lacte et melle manantem. Nolite rebelles esse contra dominum · neq; timeatis populum terre huius : quia sicut panem ita nos possumus devorare. Recessit ab eis omne presidium : dominus nobiscum est · nolite metuere. Cunctq; clamare cum multitudo & lapidibus eos velle opprimere : apparuit gloria domini super tedium federis · cunctis videntibus filijs israhel. Et dixit dominus ad moysen. Vsquequo detrahet michi populus iste? Quousq; non credent michi in omnibus signis q; feci coram eis? Feriam igitur eos pestilentia · atq; consumam : et aut faciam principem suy gente magna et fortiorem q; hec est. Et ait moysen ad dominum. Vt audiant egipti de quorum medio eduxisti populum istum · & habitatores terre huius q; audierunt quod tu domine in populo isto sis · & facie videaris ad faciem : & nubes tua protegat illos · & in columna nubis precedas eos per diem · & in columna ignis per noctem · quod occideris quasi multitudinem quasi unum hominem · et dicant. Non poterat introducere populum in terram pro qua iuraverat · idcirco occidit eos in solitudine. Magnificetur ergo fortitudo domini sicut iurasti dicens. Dominus patiens & multe misericordie · auferens iniquitatem et scelera · nullumq; innocentem declinans : qui visitas peccata patrum in filios in tertiam & quartam generationem. Dimitte obsecro peccatum populi tui huius secundum magnitudinem misericordie : sicut propitius fuisti egredientibus de egipto usq; ad locum istum. Dixitq; dominus. Dimisi iuxta verbum tuum · uno ego : et implebitur gloria domini · universa terra. Attamen omnes homines qui viderunt maiestatem meam et signa q; feci in egipto et in solitudine · et tentaverunt me iam p decem vices nec obedierunt voci mee · nō videbunt terram pro qua iuravi patribus eorum · nec quisq; ex illis qui detraxit michi intuebitur eam. Servus meus caleb q; plenus alio spiritu secutus est me inducam in terram hanc quam circuivit · et semen eius possidebit eam : quoniam amalechites & chananeus habitat in vallibus. Cras movete castra : & revertimini in solitudinem p viam maris rubri. Locutusq; e dominus ad moysen & aaron dicens. Vsquequo multitudo hec pessima murmurat contra me? Audivi querelas filiorum israhel audivi. Dic ergo eis. Sicut ego ait dominus : sicut locuti estis audiente me · sic faciam vobis. In solitudine hac iacebunt cadavera vestra. Omnes qui numerati estis a viginti annis & supra · & murmuratis contra me · non ingredietis terram super qua levavi manum meam ut habitare vos faceret : preter caleb filium iephone · & iosue filium nun. Parvulos autem vestros de quibus dixistis quod prede hostibus forent introducam : ut videant terram que vobis displicuit : ubi cadavera iacebit in solitudine. Filij vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta : & portabunt fornicationem vestram · donec consumentur cadavera patrum in deserto : iuxta numerum quadraginta dierum quibus considerastis terram. Annus pro die imputabitur. Et quadraginta annis recipietis iniquitates vestras : & scietis ultionem mea. Quoniam fuit locutus sum · ita faciam omni multitudini huic pessime · que conspiravit adversum me : in solitudine hac deficiet & morietur. Igitur omnes viri quos miserat moysen ad considerandam terram · & qui reversi murmurare fecerant contra eum omnem multitudinem. Detractatores terre egi esset mala : morti sunt atq; percussi in conspectu domini. Iosue autem filius nun & caleb filius iephone vixerunt ex omnibus qui profecti ad considerandam terram. Locutusq; est moysen universa verba hec ad omnes filios israhel : et luxit populus nimis. Et cum mane primo surgentes · ascenderunt verticem montis atq; dixerunt. Parati sumus ascendere ad locum de quo dominus locutus est : quia peccavimus. Quibus moysen. Cur inquit transgredimini verbum domini · quod vobis non erit in prosperum? Nolite ascendere · non enim est dominus vobiscum : ne corruatis coram inimicis vestris. Amalechites & chananeus ante vos sunt quos gladio corruetis : eo q; noluistis acquiescere domino · nec erit dominus vobiscum. At illi contribulati · ascenderunt in verticem montis. Archa autem testamenti domini et moysen non recesserunt de castris. Descendentq; amalechites & chananeus q; habitabat in monte : et percutiens eos atq; conquassavit eos usq; horma.

Locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere ad filios israel · & dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram habitationis vestre quam ego dabo vobis · & feceris oblationem domino in holocaustum · aut victimam pacificam voto solvendo · vel sponte offerendo · aut in solemnitatibus vestis ad odorem suavitatis domino : de bubus sive de ovibus offerent quicunq; immolaverit victimam : sacrificii simile victimam pariter cum tritura olei · quod mensura habebit quarta pars hin : et vinum ad libamentum eiusdem mensure dabit in holocaustum sive

in victimam. Per agnos singulos ⁊
arietes erit sacrificiũ simile duarũ dei
marũ-que ⁊ spersa sit oleo tercie partis
hin: ⁊ vinũ ad libamentũ tercie partis
eiusdem mensure offeret in odorẽ su-
auitatis dño. Quãdo ueo de bubs
feceris oloraustum aut hostiam ut im-
pleas votũ uel pacificas victimas: da-
bis per singulos boues simile tres de
similas conspersę oleo. quod habeat
medium mensure hin: ⁊ vinũ ad liba
fundenda eiusdem mensure i oblatio-
nem suauissimi odoris dño. Sic fac-
eris per singulos boues et arietes et a-
gnos. ⁊ ad os: tam indigene q̃ peregri-
nũ eodem ritu offerent sacrificia. Et nũ
preceptum erit atq; iudicũ cã vobis
q̃ adueniis terre. Locutus est dominꝰ
ad moysen dicens. Loquere filijs isrl
et dices ad eos. Cum ueneris i terrã
quã dabo vobis. ⁊ comederis de pa-
nibus regionis illius: separabitis
primitias dño de abis vestris. Sicut
de areis primitias separabitis: ita et de
pulmentis fabis primitiua domino.
Quod si y ignoraueritis preceptis
quinq; hoc que locutus est dominus
ad moysen. ⁊ mandauit y eũ ad vos
a die qua cepit iubere ⁊ ultra obliuiq;
fuerit facere multitudo: offeret vitulũ
de armento oloraustum in odorẽ sua-
uissimũ dño. et sacrificiũ eius ac liba
ut ceremonie postulãt. hircumq; pro
peccato: ⁊ rogabit sacerdos pro omni
multitudine filiorꝰ israhel ⁊ dimittetur
eis. quoniã non sponte peccauerunt
nichilominus offerentes incensũ dño
pro se et pro peccato atq; errore suo. ⁊
dimittetur universe plebi filiorꝰ isrl. et
aduenis qui peregrinantur inter vos:
quoniã culpa ẽ omnis plebi y ignoran-
tiam. Quod si anima una nesciens
peccauerit: offeret capram ãniculam
pro peccato suo: et deprecabit pro ca-
sacerdos nõ iuscia peccauerit coram do-
mino: imperabitq; ei veniã. ⁊ dimittẽ
illi. Tam indigenis q̃ aduenis una
lex erit omnibꝫ q̃ peccauerit ignoranter.
Anima ueo que y superbiã aliquid
commiserit: siue natus sit ille siue pe-
grinus: quoniã aduersus dñm rebel-
lis fuit: ipse de populo suo. Verbũ
enim dñi contemplat: et preceptũ illius
fecit irritum: idcirco delebitur ⁊ pena
dit iniquitatem suã. Factum est autẽ
cum essent filij israhel i solitudine. et
inuenissent hominẽ colligentẽ ligna i
die sabbati: obtulerunt eum moysi et
aaron et universe multitudini. Qui
recluserunt eum in carcerem: nesciẽs
q̃d fieri de facere deberẽt. Dixitq; dñs
ad moysen. Morte moriatur homo
istꝰ: obruat eum lapidibꝫ omnis ciuis
extra castra. Cũq; eduxissent eũ foras
obruerunt eũ lapidibꝫ: ⁊ mortuus est
sicut preceperat dñs. Dixit quoq; do-
minus ad moysen. Loquere filijs isra-
hel et dices ad eos. Vt faciãt sibi fim-
brias per angulos pallioruũ: ponẽs
in eis vittas iacinctinas. Quas cum
viderint recordentur omnium mãdato-
rũ: nec sequantur cogitationes suas
et oculos y res varias fornicãtes: sed
magis memores fuerint dñi: faciãt
ea: sintq; sancti deo suo. Ego dom-
inus deus vester. qui eduxi vos de ter-
ra egipti: ut essem deus vester. XVI.

Ecce autem chore filij yzaar filij
chaath. filij leui: et dathan. atq;
abiran filij eliab. Hon quoq; filius
phileth de filijs ruben surrexerunt con-
tra moysen: abijq; filiorꝰ israhel ducẽti
quinquagintą viri proceres synago-
ge. et qui nuporet concilij y nominati

vocabantur. Cumq; stetissent aduersũ
moysen et aaron dixerunt. Sufficiat
vobis quia omnis multitudo sanctꝰ
est. et in ipis est dñs. Cur eleuamini
super plebem dñi? Quod cum audisset
moyses cecidit pronus i faciẽ: locutꝰ
q̃ ad chore et ad omnẽ multitudinẽ.
Mane inquit notum faciet dñs qui
ad se pertinet: ⁊ sanctos applicabit
sibi: ⁊ quos elegerit appropinquabũt
ei. Hoc igit fiet. Tollat unusquisq;
thuribula sua cu chore et omnis conuen-
tus suus. ⁊ imposito eis igne ponite desu-
per thimiama coram dño: ⁊ quemcunq;
elegerit ipse erit sanctus. Multũ eligi-
mini filij leui. Dixitq; rursum ad chore.
Audite filij leui. Num parũ vobis
est q̃ separauit vos deus israhel ab
omni plebe: et iunxit sibi ut seruiretis
in cultu tabernaculi: ⁊ staretis coram
frequentia populi et ministraretis eis?
Ipsaco ad se fecit accedere te et omnes
fratres tuos filios leui: ut vobis etiã
sacerdotiũ vendicetis. ⁊ omnis globꝰ
tuus fiat contra dñm? Quid est enim
aaron ut murmuretis contra eũ? Mi-
sit ergo moyses ut vocaret dathan et
abiran filios eliab. Qui responderũt.
Non venimus. Numquid parum est
nbi quod eduxisti nos de terra egipti
que lacte et melle manabat ut occide-
res in deserto: nisi et dominatus fue-
ris nostri? Certe indusisti nos i terr-
am que fluit rivis lactis et mellis: et
dedisti nobis possessiones agroꝰ ⁊ vi-
neaꝰ. An et oculos nostros vis eue-
re? Non venimus. Iratusq; moyses
valde. Ait ad dñm. Ne respicias sacri-
ficia eorꝰ. Tu scis quod nec asinũ qui-
dem unquã acceperim ab eis: nec affli-
xerim quemquam eorꝰ. Dixitq; ad chore
Tu ⁊ omnis congregatio tua state
coram dño: et aaron die cras
Tuo separatim. Tollite singuli thuri-
bula vestra. ⁊ ponite super ea incensũ
offerentes dño ducẽta quinquaginta
thuribula: aaron quoq; teneat thuri-
bulum suũ. Quod cũ fecissent tanti
bus moyse ⁊ aaron. ⁊ congregassent
adversum eos omnẽ multitudinẽ ad
ostium tabernaculi: apparuit eundẽ
gloria dñi. Locutusq; dominus ad
moysen ⁊ aaron ait. Separamini de
medio congregationis huius: ut eos
repente disperdam. Cum ceciderũt pro-
ni in faciem atq; dixerunt. Fortissime
deus spirituum universe carnis: num
uno peccante contra omnes tua ira
deseuiet? Et ait dominus ad moysen.
Precipe universo populo ut separet
a tabernaculis chore ⁊ dathan et abi-
ran. Surrexitq; moyses ⁊ abiit ad da-
than et abiran: et sequentibꝫ eũ senio-
ribus israhel dixit ad turbam. Recedite
a tabernaculis impiorꝰ ⁊ nolite tange-
re q̃ ad eos pertinent: ne involuamini
in peccatis eorum. Cũq; recessissent a
tentorijs eorum y circuitum: dathan
et abiran egressi stabant in introitu
tabernaculorum cũ uxoribus ⁊ liberis
omnisq; frequentia. Et ait moysꝰ.
In hoc scietis quod dominus miserit
me: ut faceam universa que cernitis. ⁊
non ex proprio ea corde protulerim. Si
consueta hominũ more interierint. et
visitauerit eos plaga qua et ceteri visi-
tari solent: nõ misit me dñs. Si autẽ
novum rem fecerit dominus. ut ape-
riens terra os suum deglutiat eos et
omnia que ad illos pertinent. deseen-
derintq; viuentes in infernũ: sciatis y
blasphemauerint dominũ. Confestim
igitur ut cessauit loqui diruptꝰ est ter-
ra sub pedibꝫ eorũ: ⁊ aperiens os suũ

deuorauit illos cũ tabernaculis suis:
et omnem substãtiã eorũ. Descenderũt
q̃ viui in infernũ operti humo: ⁊ peri-
erunt de medio multitudinis. At vero
omnis israhel qui stabat p̃ circũ fugit
a clamore perentũ dicens. Ne forte
⁊ nos ira deglutiat. Sed ⁊ ignis egres-
sus a dño interfecit duocẽtos quinq̃gin-
ta viros q̃ offerebãt incensũ. xvij

Locutusq̃ est dñs ad moysen di-
cens. Percipe eleazaro filio aa-
ron sacerdoti vt tollat thuribula que
iacent in incendio. et ignem huc illuc
q̃ dispergat: quoniã sanctificata sunt
in mortibus peccatorũ: producatq̃ ea in
laminas ⁊ affigat altari. eo q̃ oblata
sint in eis incensum dño ⁊ sanctifi-
cata sint: vt cõuertat ea pro signo et mo-
nimẽto filijs israhel. Tulit ergo eleazar
sacerdos thuribula ærea in quibus ob-
tulerant hij quos incendium deuora-
uit. et produxit ea i laminas affigẽs
altari. vt habrent postea filij israhel
quibus commonerentur: ne quis accedat
alienigena et qui nõ est de semine
aaron ad offerendũ incensum dño: ne
patiatur sicut passus est chore ⁊ omnis
congregatio eius loquẽte dño ad moy-
sen. Murmurauit autẽ omnis multi-
tudo filiorũ israhel sequenti die cõtra
moysen ⁊ aaron dicens. Vos interfe-
cistis populũ dñi. Cũq̃ oriretur seditio
et tumultus increscere. moyses et aa-
ron fugerunt ad tabernaculũ fœderis.
Quod postq̃ ingressi sunt operuit nu-
bes ⁊ apparuit gloria dñi. Dixitq̃ do-
minus ad moysen. Recedite de medio
huius multitudinis: ⁊ iam nunc de-
leo eos. Cumq̃ iacerent in terra dixit
moysen ad aarõ. Tolle thuribulum
et hausto igne de altari imple quasi
desuper: pergens cito ad populũ: ut
roges pro eis. Iam enim egressa ira
a domino ⁊ plaga deluit. Quod cũ
fecisset aaron ⁊ cucurrisset ad media
multitudinẽ quã iam vastabat incen-
dium obtulit thuriamata: et stans inter
mortuos ac viuentes pro populo depreca-
tus est: et plaga cessauit. Fuerũt autẽ
qui perierũt sunt quatuordecim milia
hominũ ⁊ septingenti: absq̃ hijs qui
perierant in seditione chore. Rauersus
q̃ ẽ aaron ad moysen ad ostiũ tabe-
naculi fœderis: postq̃ quiesẽt interitus.
Et locutus ẽ dñs ad moysen dicens.
Loquere ad filios israhel ⁊ accipe ab
eis virgas singulas p̃ cognationes
suas a cunctis principibus tribuũ vir-
gas duodecim: et vnuscuiusq̃ nomẽ
super scribes virge tue. Nomen autẽ
aaron erit in tribu leui: et una virga
cunctas eorũ familias continebit: po-
nesq̃ eas in tabernaculo fœderis coram
testimonio vbi loquar ad te. Cui e
hijs elegero germinabit virga eius: ⁊
cohibebo a me querimonias filiorũ
israhel. quibus contra vos murmu-
rant. Locutusq̃ est moysen ad filios
israhel: et dederunt ei omnes principes
virgas per singulas tribus. Fuerũt
q̃ virge duodecim absq̃ virga aaron.
Quas cum posuisset moyses coram
domino in tabernaculo testimonij sc̃i
quenti die regressus inuenit germinasse
virgã aaron in domo leui ⁊ turgan-
tibus gemmis emiserant flores: qui fo-
lijs dilatatis in amygdalas deformati
sunt. Protulit ergo moyses omnes
virgas de conspectu dñi ad cunctos
filios israhel: vidẽtq̃ receperunt sin-
gули virgas suas. Dixitq̃ dominus
ad moysen. Refer virgam aaron in ta-
bernaculũ testimonij: vt seruetur ibi i
signũ rebellionis filiorũ israhel: quietẽt

que et eorũ a me ne moriant. Fecitq̃
moyses sicut preceperat dñs. Dixerunt
autẽ filij israhel ad moysen. Ecce consum-
pti sumus: omnes pibimus. Quicũq̃ acce-
dit ad tabernaculũ dñi. morit. Num
usq̃ ad internecionẽ cuncti delendi sumus?
Dixitq̃ dñs ad aarõ. xviij

Tu ⁊ filij tui ⁊ domus patris tui portabitis
iniquitatem sanctuarij: et
tu ⁊ filij tui simul sustinebitis peccata
sacerdotij vestri. Sed et fratres tuos de
tribu leui et sceptro patris tui sumes te-
cum: prestoq̃ sint et ministrẽt tibi. Tu
autẽ ⁊ filij tui ministrabitis in taberna-
culo testimonij. Excubabuntq̃ leuite
ad precepta tua: et ad cuncta opera ta-
bernaculi: ita dũtaxat ut ad vasa san-
ctuarij ⁊ altare non accedant ne et illi
moriãtur: et vos pariter simul. Sint
autem tecum et ẽgebunt in custodijs
tabernaculi: ⁊ in omnibus ceremonijs
eius: alienigena nõ miscebitur vobis.
Excubate in custodia sanctuarij: et in
ministerio altaris: ne oriat indigna-
tio sup filios israhel. Ego dedi vobis
fratres vestros leuitas de medio filio-
rum israhel: ⁊ tradidi donum dño: ut
seruiant in ministerijs tabernaculi ei.
Tu autẽ et filij tui custodite sacerdotium
vestrum: ⁊ omnia que ad ceteũ altaris
pertinent: ⁊ intra velum sunt: q̃ sacer-
dotes administrabuntur. Si quis ex
eorum accesserit occidetur. Locutus est
dñs ad aaron. Ecce dedi tibi custodi-
am primitiarum mearũ. Omnia que sancti-
ficantur a filijs israhel tibi tradidi ⁊ fi-
lijs tuis: pro officio sacerdotali legitimo
sempiterno. Hec ergo accipies de
hijs que sanctificantur ⁊ oblata sunt
domino. Omnis oblatio ⁊ sacrificiũ
quicquid p̃ peccato atq̃ delicto red-
ditur mihi: ⁊ erit in sancta sanctorũ:
tuũ erit et filiorũ tuorũ. In sanctuario
comedes illud. Mares tantũ edent ex
eo: quia consecratũ est tibi. Primitias
autẽ quas vouerint ⁊ obtulerint filij
israhel: tibi dedi ⁊ filijs tuis ac filiabus
tuis iure perpetuo. Qui mundus est in
domo tua: vescetur eis. Omne medul-
lam olei et vini ac frumẽti: quicquid
offerunt primitiarũ domino: tibi dedi.
Vuinetis frugũ intima que gignit hu-
mus ⁊ domino deportantur: cedent in
vsus tuos. Qui mundus est in domo
tua: vescetur eis. Omne quod ex voto
reddiderint filij israhel: tuũ erit. Quic-
quid primum emersit e vulua cunctæ
carnis quã offerũt domino: sive ex ho-
minibus sive de pecoribus fuerit: tui iuris
erit: ita dumtaxat ut pro hominis
primogenito primum accipies: ⁊ omne
animal nõ mundũ est redimi faci-
as: cuius redemptio erit post vnũ men-
sem: iuxta argenti quinq̃ pondera san-
ctuarij. Siclus viginti obolos habet.
Primogenitũ autem bouis ⁊ ouis et
capre non facies redimi: quia sancti-
cata sunt domino. Sanguinẽ tantũ
eorũ fundes super altare: ⁊ adipes ad-
ledes in suauissimũ odorem domino.
Carnes vero in vsum tuũ erunt: sicut
pectusculum consecratũ ⁊ armus dexte-
ra erit. Omnes primitias sanctuarij
quas offerũt filij israhel domino: tibi
dedi et filijs ac filiabus tuis iure pe-
tuo. Pactum salis ẽ sempiternũ coram
domino tibi ac filijs tuis. Dixitq̃ do-
minus ad aaron. In terra eorũ nichil
possidebitis: nec habebitis partem inter
eos. Ego pars ⁊ hereditas tua i medio
filiorũ israhel. Filijs autẽ leui dedi omnes
decimas israhelis in possessionẽ: pro
ministerio quo seruiunt michi i tabe-
naculo fœderis: ut non accedant ultra

filij israhel ad tabernaculum: nec com-
mutant peccatū morientis: solis filijs
leui michi in tabernaculo seruientibus
et portantibus peccata populi: legitimū
sempiternū erit in generationibus ve-
stris. Michil aliud possidebunt decima-
rum oblationē eorum: quas i usus
eorū et necessaria separaui. Locutusq;
est dominus ad moysen dicens. Precipe
leuitis atq; denuncia. Cū acceperitis
a filijs isrl decimas quas dedi vobis:
primitias earum offerte dño: id est de-
cimam partē decime: ut reputetur vo-
bis in oblationē primitiorū: tam de
areis q̃ de torcularibus et vniuersis
quoq; accipitis primitias offerte dño
et date ea aaron sacerdoti. Omnia que
offertis ex decimis: et in donaria do-
mini separabitis: optima ⁊ electa erit.
Dicesq; ad eos. Si pdara et meliora
queq; obtuleritis ex decimis: reputabi-
tur vobis sicut de area et torculari de-
ritis primitias: ⁊ comederis eas i omni-
bus locis vrīs: tam vos q̃ familie vre:
q̃a pretiū ē ꝓ ministerio quo seruitis i
tabernaculo testimonij: et nō peccabitis
super hoc: egregia vobis ⁊ pinguia re-
seruātes: ne polluatis oblationes filio-
rum israhel: et moriamini. XVI.

Locutusq; est dominus ad moysen
et aaron dicens. Ista ē religio
victime quā constituit dño. Precipe
filijs israhel: ut adducant ad te vaccā
rufam etatis integre in qua nulla sit
macula: nec portauerit iugū: tradeisq;
eam eleazaro sacerdoti. Qui eductam
extra castra immolabit in conspectu
omniū: ⁊ tinguēs digitum in sangui-
ne eius: asperget contra fores taberna-
culi septies vnūq; comburetq; ea cun-
ctis videntibus: tam pelle ⁊ carnibus et
q̃ sanguine et fimo flammē tradetis.
Lignum quoq; cedrinum et ysopum
coicietq; bis tinctū sacerdos mittet i
flammam quē vacam vorat. Et vir
tunū lotis vestibus ⁊ corpore suo: egre-
dietur in castra: coinquinatusq; erit
usq; ad vesperam. Sed ⁊ ille qui com-
busserit eam lauabit vestimenta sua
et corpus: et immundus erit usq; ad
vesperam. Colligat autē vir mundus
cineres vacce ⁊ effundet eos extra castra
in loco purissimo: ut sint custodiam
filijs israhel in custodiam et in aquā
aspersionis: quia pro peccato vacca
combusta est. Lotq; lauerit q̃ vacce
portauerat cineres vestimenta sua: im-
mundus erit usq; ad vesperam. Habe-
bunt hoc filij israhel et aduenę q̃ habi-
tant inter eos sanctū iure perpetuo. Qui
tetigerit cadauer hominis ⁊ per hoc se
septem dies fuerit inmūdus: aspergē
ex hac aqua die tertio ⁊ septimo: ⁊ sic
mundabitur. Si die tertio aspersus
non fuerit: septimo nō poterit mundi
fieri. Omnis qui tetigerit humanę ani-
me morticinum: ⁊ aspersus hac com-
mixtione nō fuerit: polluet tabernacu-
lum domini: ⁊ perdet ex israhel. Quia
aqua respirationis nō est aspersus im-
mundus erit: ⁊ manebit spurcicia eius
super eum. Ista est lex hominis q̃ mori-
tur in tabernaculo. Omnes q̃ ingredi-
untur tentoriū illius: ⁊ vniuersa sup-
lectilia que ibi sunt polluta erunt septem die-
bus. Vas quod nō habuerit operculū
nec ligaturam deliga: immundū erit.
Si quis in agro tetigerit cadauer occi-
si hominis: aut q̃ se mortui: siue os illius
vel sepulcri: immundū erit septem
diebus. Tollent de cineribus combusti-
nis atq; pecati ⁊ mittē aquas viuas
super eos in vas: in quibus cū homo
mundus intinxerit ysopū: asperget to

omne tentoriū ⁊ omnem suppellectilē
et homines huiusmodi contagione
polluos: atq; hoc modo mundus fi-
fiet: immūdū tertio ⁊ septimo die:
expiatusq; die septimo lauabit et se et
vestimēta sua: ⁊ immundus erit usq;
ad vesperam. Si quis hoc ritu nō fue-
rit expiatus: perdet anima illius de me-
dio ecclesie: quia sanctuariū dñi pollu-
it: ⁊ nō est aqua lustrationis aspersus.
Erit hoc preceptū legitimū sempiternū.
Ipse quoq; qui aspergit aquas: laua-
bit vestimenta sua. Omnis qui tetige-
rit aquas expiationis: immūdus erit
usq; ad vesperam. Quicquid tetigerit
immundus: immūdum facet: ⁊ ani-
ma que horum quippiam tetigerit: im-
munda erit usq; ad vesperam. XX.

Venerūtq; filij israhel et omnis
multitudo in desertum sui mense
primo: ⁊ mansit ꝓpls in cades. Mortu-
aq; ē ibi maria: ⁊ sepulta in eodem lo-
co. Lotq; indigere aqua populꝰ con-
uenerunt aduersum moysen et aaron:
et vnci in seditionē dixerūt. Vtinam
perissemus inter fratres nostros coram
domino. Cur eduxistis ecclesiā dñi in
solitudinem: ut ⁊ nos ⁊ nr̃a iumenta
moriamur? Quare nos fecistis ascen-
dere de egipto ⁊ adduxistis ad locum
istū pessimum qui fieri nō potest: q̃ nec
frūti gignit: nec vineas nec mala gra-
nata: insuꝑ ⁊ aquam nō habet ad bibē-
dū? Ingressusq; moysen ⁊ aaron
dimissa multitudine in tabernaculū
fedeis: corruerunt proni in terram: cla-
maueruntq; ad dominū atq; dixerunt.
Domine deus audi clamorē populi
huius: ⁊ aperi eis thesaurū tuū fontē
aque viue: ut lariari desint murmura-
tio eorū. Et apparuit gloria dñi super
eos. Locutusq; ē dominus ad moysen
dicens. Tolle virgam et congrega po-
pulum tu ⁊ aaron frater tuus: ⁊ loqui
mini ad petrā coram eis: ⁊ illa dabit
aquas. Lotq; eduxeris aquā de petra
bibet omnis multitudo ⁊ iumenta eius.
Tulit igit moysen virgam qui erat in
conspectu dñi sicut preceperat ei: cōgre-
gata multitudine āte petram: dixitq;
eis. Audite rebelles ⁊ incredoli. Num
de petra hac vobis aquā poterimus
eicere? Lotq; eleuatis moysen manū
percutiens virga bis silicem: egressē sūt
aque largissime: ita ut populꝰ biberet
et iumēta. Dixitq; dominꝰ ad moysen
et aaron. Quia nō credidistis michi
ut sanctificaretis me coram filijs isrl:
non introducetis ipsos populos in terram
quā dedo eis. Hic ē aqua contra-
dictionis: ubi iurgati sunt filij israhel
contra dñm: ⁊ sanctificatꝰ est i eis. Mi-
sit interea nūcios moysen de cades ad
regem edom: qui diceret. Hec mādat
frater tuus israhel. Nosti omnē labo-
rem qui apprehendit nos: quomodo
descenderit patres nri in egiptū: ⁊ habi-
tauerimꝰ ibi multo tempore: afflixerit
q̃ nos egiptij ⁊ patres nostros: ⁊ quo-
modo clamauerimꝰ ad dñm et exau-
dierit nos: misericq; augelū qui edu-
xerit nos de egipto. Ecce in urbe cades
que ē in extremis finibus tuis positi: ob-
secramus ut nobis transire liceat per
terram tuā. Non ibimus ꝑ agros nec
per vineas: nō bibemus aquas de pu-
teis tuis: sed gradiemur via publica:
nec ad dexteram nec ad sinistram deli-
nauerimus: donec transeamus terminos
tuos. Cui respondit edom. Non transi-
bis per me. Alioquin armatꝰ occurrā
tibi. Dixeruntq; filij israhel. Per trā
gradiemur viā: ⁊ si biberimꝰ aquas
tuas nos et pecora nostra: dabimus

quod iustum est. Nulla erit in precio
difficultas: tantū velociter transeam⁹.
At ille respōdit. Nō transibis. Sta
tuq; egressus est obuius cū infinita
multitudine ⁊ manu forti: nec voluit
acquiescere deprecanti · ut concederet
transitū p fines suos. Quāobrem di
uertit ab eo israhel. Cumq; castra mo
uissent de cades · venerūt in montē or
qui est in finibꝫ terre edom: vbi locu⁹
est dom⁹ ad moysen dicēs. Pergat
inquit aaron ad ꝓpios suos. Nō enī
introibit terram quā dedi filijs israhel:
eo quod incredulus fuerit ori meo ad
aquas contradictionis. Tolle aaron
et filium eius cū eo: ⁊ ducēs eos in mon
tem or. Cumq; mutauerit patrem veste
sua-indues ea eleazarum filiū eius: ⁊
aarō colligetur-et morietur ibi. Fecit
moyses ut preceperat dōs: ⁊ ascenderūt
in montem or coram omni multitudine.
Cumq; aaron spoliasset vestibꝫ suis:
induit eis eleazarū filium eius. Illo
quoq; in montis vertice defunctus
est eleazaro. Omnis autē multitudo mōtis
cognouisse aarō: fleuit sup eo triginta
diebꝫ p cūctas familias suas. xxi.

Quod cum audisset chanan⁹ rex
arad-qui habitabat ad meridiē
venisse scilicet israel per exploratores via
pugnauit contra illū: et uictor existēs
duxit ex eo prēdā. At israel voto se do
mino obligans ait. Si tradideris po
pulū istum in manu mea: delebo vrbes
eius. Exaudiuitq; dōs preces israhel
et tradidit chananeū: quē ille interfecit
subuertens urbes eius · et vocauit no
men loci illus oruma-id est anathema.
Profecti sunt aūt et de monte or-p via
q̃ ducit ad mare rubrū: ut circui
rent terrā edom. Et ardere cepit popu
lum itineris ac laboris: locutusq; ora
dominum ⁊ moysen ait. Cur eduxisti
nos de egipto: ut moriamur i solitu
dine? Deest panis: nō sunt aquē: ani
ma nostra iam nauseat super cibo isto
leuissimo. Quāobrem misit dōs in
ꝑplu ignitos serpentes: ad quos pla
gas ⁊ mortes plurimorū uenerūt ad
moysen atq; dixerunt. Peccauimus:
quia locuti sumus contra dominū et
te. Ora ut tollat a nobis serpentes.
Orauit moysen pro populo. Et locu
tus est domin⁹ ad eū. Fac serpentem
eneum: ⁊ pone eum pro signo. Qui pe
cussus aspexerit eum viuet. Fecit ergo
moyses serpentem eneū: et posuit eum
pro signo. Quē cū percussi aspiceret:
sanabātur. Profectiq; filij israhel: ca
stramentati sunt in oboth. Vnde egressi
fixere tentoria i iabarim i solitudine
que respicit moab · cōtra orientalem
plagam: ⁊ inde mouentes venerūt ad
torrentem zareth. Quē relinquentes
castramentati sunt contra amon-que
est in deserto · et prominet in finibus
amorrei. Siquidem arnon terminus
est moab: diuidēs moabitas et amor
reos. Vnde dicitur in libro bellorum
dōi. Sicut fecit in mari rubro: sic fac
et in torrentibus arnon. Scopuli tor
rentium inclinati sunt ut requiescerē
in aaron: et recumberent in finibus mo
abitarū. Ex eo loco apparuit puteus:
super quo locutus ē dōs ad moysen.
Congrega populū: et dabo ei aquam.
Tūc cecinit israhel carmē istud. Ascen
dat puteus concinebār: puteus quē fo
derunt principes: et parauerunt duces
multitudinis-in datore legis ⁊ in ba
culis suis. De solitudine: mathana.
De mathana: nahaliel. De nahaliel:
in bamoth. Bamoth vallis est i regio
ne moab-i uertice salsa: et qō respicit

contra desertū. Misit autē israel nūcios
ad seon regem amorreorū dicēs. Obse
ro ut transire michi liceat per terram
tuam. Non declinabimus in agros
et vineas: non bibemus aquas ex pu
teis. Via regia egredienmur: donec
transeamus terminos tuos. Qui con
cedere noluit ut transire israhel per fi
nes suos: quin potius egressus congre
gato egressus est obuiā in desertum ⁊
venit in iasa: pugnauitq; contra eum.
A quo pcussus est in ore gladij: ⁊ pos
sessa ē terra eius ab arnon usq; iabocc
et filios ammon: quia fortē prefidio
tenebantur terminī āmonitarū. Tulit
ergo israhel omnes ciuitates eius: et
habitauit in urbibꝫ amorrei: i ethebon
scilicet ⁊ vicinis eius. Vrbs ethebon fu
it regis seon amorrei · qui pugnauit
contra regem moab: et tulit omnem
terram que ditionis illius fuerat usq;
arnon. Idcirco dicitur in prouerbio.
Venite in ethebon: edificetur ⁊ constru
atur ciuitas seon. Ignis egressus ē de
ethebon-flamma de opido seon: ⁊ deuo
rauit ar moabitarū: ⁊ habitatores ex
celsorū arnon. Ve tibi moab: periisti
ꝑpule chamos. Dedit filios eius in
fugā: filias in captiuitatē regi amor
reorum seon. Iugum ipōrū dispersit
ab ethebon usq; dibon: lassi puerunt
in iophe usq; medaba. Habitauit ita
q; israhel i terra amorrei. Miliq; moy
ses qui exploraret iazer: cuius ceperūt
vicinos-⁊ possederūt habitatores. Ver
tentq; se ⁊ ascendeunt per viam ba
san: ⁊ occurrit eis og rex basan cum o
mni ꝑplo suo pugnatur⁹ in edrai. Di
xitq; dōs ad moysen. Ne timeas eū:
quia in manu tua tradidi illum et o
mnem ꝑplum ac terram eius: faciesq;
illi sicut fecisti seon regi amorreorum
habitatori ethebon. Percusserūt igitur
et hunc cum filijs suis · universumq;
ꝑplum eius usq; ad interniciōnē: et pos
sederūt terrā illē. Profectiq; castrame
tati sūt i campestribꝫ moab: vbi trans
iordanem iherichō sita est. xxii.

Videns aūt balac filius sephor o
mnia q̃ fecerat israhel amorreo:
et q̃ timuissent eum moabite-et im
petum eius ferre nō possent: dixit ad
maiores natu madian. Ista delebit
hic populus omnia qui in circuitu finibꝫ
commorantur: quomodo soleat bos
herbas usq; ad radices carpere. Ipse e
rat eo tempore rex in moab. Misit ergo
nuncios ad balaam filium beor
aniolum: qui habitabat super flumen
terre filiorꝫ ammon: ut vocarent eū et
dicerent. Ecce egressus est populus ex
egipto qui operuit superficiem terre seder
contra me. Veni igitur ⁊ maledic po
pulo huic: quia fortior me est: si quo
modo possim pugnare et ejicere eū de terra
mea. Scio enī q̃ benedictus sit cui
benedicis: ⁊ maledictus in quē male
dicta congeris. Perrexerūtq; senio
res moab et maiores natu madian:
habentes diuinationis preciū in ma
nibus. Cumq; venissent ad balaam · et
narassent ei omnia verba balac: ille
respondit. Manete hic nocte: ⁊ respon
debo quicquid michi dixerit dominus.
Manenteq; illis apud balaam: venit
deus et ait ad eum. Quid sibi volunt
homines isti apud te? Respondit. Ba
lac filius sephor rex moabitarū misit
ad me dicens. Ecce popul⁹ qui egres
sus est de egipto operuit superficiem
terre: veni ⁊ maledic ei: si quo modo pos
sim pugnans abigere eum. Dixitq;
deus ad balaam. Noli ire cū eis neq;
maledicas populo · quia benedictus ē.

Qui mane consurgens dixit ad prin-
cipes. Ite in terrā iram: quia prohibu-
it me deus venire vobiscū. Reuersi prin-
cipes dixerūt ad balac. Noluit balaam
venire nobiscum. Eursum ille misit
plures ⁊ nobiliores ⁊c ire misereat mi-
hi. Qui cum venissent ad balaam dixe-
runt. Hec dicit balac filij sephpr. Ne
tunderis venire ad me. Paratus sum
honorare te: ⁊ quicquid volueris dare.
Veni et maledic pplo isti. Respondit
balaam. Si dederit michi balac plenā
domum suā argenti ⁊ auri nō poterō
immutare verbum dñi dei mei: ut vel
plus vel minus loquar. Obsecro ut
hic maneatis etiam hac nocte: et scire
queam quid michi rursum respondeat
dominus. Venit ergo deus ad balaam
nocte: et ait ei. Si vocare te venerint
homines isti surge ⁊ vade cum eis: ita
tamen ⁊ aut quod preceptō tibi facias.
Surrexit balaam mane: et strata asi-
na profectus est cum eis: et iratus est
deus. Stetitq; angelus domini in via
contra balaam qui sedebat asine: ⁊ duo
pueros habebat secum. Conuersa a-
sina angelū stantē in via cum gladio
eius: auertit se de itinere ⁊ ibat per
agrum. Quā cum verberaret balaam
et vellet ad semitam reducere: stetit an-
gelus in angustijs quarū maceriarū
quibus vinee cingebāt. Quē videns
asina inuit se pariete: ⁊ attriuit fedē-
is pedem. At ille iterum verberabat.
et nichilominus angelus ad locum
angustum transiens: ubi nec ad dexte-
ram nec ad sinistram poterat deuiari:
obuiā stetit. Cūq; vidisset asina stan-
tem angelum: conuidit sub pedibus se-
dentis. Qui iratus vehementius cede-
bat fuste latera eius. Aperuitq; dñs
os asine: et locuta est. Quid feci tibi?
Cur ceuis me ecce iam ter? Respon-
dit balaam. Quia commeruisti ⁊ illu-
sisti michi. Vtinā haberem gladiū ut
te peremerem. Dixit asina. Nonne ani-
mal tuū sum: cui semp federe voluisti
usq; in presentem diē? Dic quid simile
unquā fecerim tibi. At ille ait. Nunq;
Protinus aperuit dominus oculos
balaam: et vidit angelum stantem in
via cum gladio: adorauitq; eū
pronus in terram. Cui angelus. Cur
inquit ter verberas asinā tuā? Ego
veni ut aduersarer tibi: quia preceps
est via tua michiq; contraria. Et nisi
asina deuitasset de via dans locum re-
sistendo: te occidissem ⁊ illa viuere. Di-
xit balaam. Peccaui: nesciēs q̄ tu sta-
res contra me. Et nūc si displicet tibi
ut vadam reuertar. Ait angel⁹. Vade
cum istis: ⁊ caue ne aliud quā iuspe-
ro tibi loquaris. Iuit igitur cū principi-
bus. Quod cum audisset balac: egrē-
sus est in occursum eius in opido mo-
abitarum quod situm est in extremis
finibus arnon. Dixitq; ad balaam. Mi-
si nuncios ut vocarent te. Cur nō sta-
tim venisti ad me? An quia meredē
adueniū tuū reddere nequeo? Cui ille
respondit. Ecce adsum. Nūquid loqui
potero aliud nisi quod deus posuerit
in ore meo? Pergerunt ergo simul: ⁊
venerunt in urbem que in extremis re-
gni eius finibus erat. Cūq; occidis-
set balac boues et oues: misit ad ba-
laam et principes qui cum eo erant
numera. Mane autem facto dixit
eum ad excelsa baal: et inuitus est ex-
tremam partem populi. XXIII

Dixitq; balaā ad balac. Edifica
michi hic septem aras: et para
totidem vitulos: totidemq; numero a-
rietes. Cūq; fecisset iuxta sermonem
balaam: imposuerunt simul vitulum
et arietem super arā. Dixitq; balaā ad
balac. Sta paulisper iuxta holocaustū
tuū donec vadam si forte occurrat mi-
hi dominus: et quodcūq; imperauer-
it loquar tibi. Cūq; abisset velocior
occurrit illi deus. Locutusq; ad eum ba-
laam septem inquit aras erexi: et im-
posui vitulum et arietē desuper. Dñs
autem posuit verbū in ore eius: et ait.
Reuertere ad balac: ⁊ hec loqueris. Re-
uersus inuenit stantem balac iuxta o-
locaustum suum ⁊ omnes principes
moabitarū: allumptaq; parabola sua
dixit. De aram adduxit me balac rex
moabitarū: de montibus orientis. Ve-
ni inquit et maledic iacob: ⁊ pera et de-
testare israhel. Quomō maledicam:
cui non maledixit deus? Qua ratione
detestor: quē dominus nō detestatur?
De summis silicibus videbo eum: ⁊ de
collibus considerabo illum. Popul⁹
solus habitabit: et inter gēes nō repu-
tabitur. Quis dinumerare potest pul-
uerē iacob: et nosse numerū stirpis israhel?
Moriatur anima mea morte iu-
storum: ⁊ fiant nouissima mea horū
similia. Dixitq; balac ad balaā. Quid
est hoc quod agis? Vt maledicerēs
inimicis meis vocaui te: et en benedi-
cis eis? Cui ille respondit.
Num aliud possum loqui: nisi quod
iusserit dñs? Dixit ergo balac. Veni
mecum in alterum locū: unde parcau
israhel videas ⁊ totum videre nō pos-
sis: inde maledicito ei. Cūq; duxisset
eum in locum sublimem sup verticem
montis phasga: edificauit balaam se-
ptem aras: et imposuit supra vitu-
lo atq; arietē: dixit ad balac. Sta hic
iuxta holocaustum tuū: donec ego ob-
uius pergam. Cui cū dñs occurrisset:
posuisseq; verbū i ore eius ait. Reuer-
tere ad balac: ⁊ hec loqueris ei. Reuer-
sus inuenit eū stantem iuxta holocau-
stum suū: ⁊ principes moabitarū cum
eo. Ad quē balac. Quid inquit locu⁹
est dominus? At ille assumpta para-
bola sua ait. Sta balac et ausculta: au-
di fili sephor. Non est deus quasi ho-
mo ut mentiatur: nec ut filius homi-
nis ut mutet. Dixit ergo et nō faciet:
loquutus est et non implebit? Ad bene-
dicendum adductus sum: benedicio-
nem prohibere non valeo. Non est vo-
lum in iacob: nec videtur simulacrū
in israhel. Dominus deus eius cū eo
est: ⁊ clangor victorie regis in illo. De-
us eduxit illum de egipto: cuius forti-
tudo similis est rinocerotis. Non est
augurium in iacob: nec diuinatio in
israhel. Temporibus suis dicetur iacob
et israhel quid operat⁹ sit deus. Ecce
populus ut leena consurget: et quasi
leo erigetur. Non accubabit donec de-
uoret predam: et occisoq; sanguinem
bibat. Dixitq; balac ad balaam. Nec
maledicas ei nec benedicas. At ille.
Nōne aiebam tibi: q̄ quicquid michi
deus imperaret hoc faceres? Et ait ba-
lac ad eum. Veni et ducam te ad ali-
um locum: si forte placeat deo ut inde
maledicas eis. Cūq; duxisset eū super
verticem montis phogor: qui respicit
solitudinē: dixit ei balaā. Edifica mi-
hi hic septē aras: ⁊ para totidē vitulos:
totidemq; numero arietes. Fecit balac
ut balaā dixerat: imposuitq; vitulos
et arietes q̄ singulas aras. XXIIII

Cumq; vidisset balaā quod pla-
ceret domino ut benediceret isra-
heli: nequaq; abiit ut ante pergebat
ut augurium quereret. sed dirigens
contra deserti vultum suū: ⁊ eleuans

oculos vidit israhel in mansionibus commorantem per tribus suas: et irruente
in se spiritu dei assumpta parabola ait. Dixit balaam filius beor: dixit homo
cui obturatus est oculus: dixit auditor
sermonum dei qui visionem omnipotentis
intuitus est: qui cadit et sic aperiuntur
oculi eius. Quam pulcra tabernacula
tua iacob et tentoria tua israhel: ut val-
les nemorose. ut horti iuxta fluvios
irrigui: ut tabernacula que fixit dns:
quasi cedri prope aquas. Fluet aqua
de situla eius: et semen illius erit in aquas
multas. Tollet prope agag rex eius: et
auferetur regnum illius. Deus eduxit il-
lum de egipto: unius cornicudo similis
est rinocerotis. Devorabit gentes hos-
tes illius: ossaque eorum confringent: et
perforabunt sagittis. Accubans dormi-
vit ut leo: et quasi leena quam suscitare
nullus audebit. Qui benedixerit tibi
erit ipse benedictus: qui maledixerit in
maledictione reputabitur. Iratusque ba-
lac contra balaam: complosis manibus
ait. Ad maledicendum inimicis meis
vocavi te: quibus ecce iam tertio bene-
dixisti. Revertere ad locum tuum. Decre-
veram quidem magnifice honorare te:
sed dominus prohibuit te honore dispo-
sito. Responsit balaam ad balac. Nonne
nuncios tuos quos misisti ad me
dixi: si dederit michi balac plenam do-
mum suam argento et auro: non poterit
preterire sermonem dei mei: ut vel
boni quid vel mali proferam ex corde
meo: sed quicquid dns dixerit: hoc lo-
quar? Verumtamen properans ad pro-
prium: dabo consilium: quid ipse populus
huic populo facere extremo reporet. Sum-
pta igitur parabola: rursum ait. Dixit
balaam filius beor: dixit homo cuius
obturatus est oculus: dixit auditor
sermonum dei: qui novit doctrinam altissi-
mi: et visiones omnipotentis vidit: qui
cadens apertos habet oculos. Video
eum sed non modo: intueor eum: sed
non prope. Orietur stella ex iacob: et
consurget virga de israhel: et percutiet du-
ces moab: vastabitque omnes filios
seth: et erit possessio sedis sue. Here-
ditas seir cedet inimicis suis: israhel
vero fortiter agit. De iacob erit qui do-
minetur: et predet reliquias civitatis.
Cumque vidisset amalech: assumens pa-
rabolam ait. Principium gentium amale-
ch: cuius extrema perdentur. Vidit et
cinaeum: et assumpta parabola ait. Ro-
bustum quidem est habitaculum tuum: sed
si in petra posueris nidum tuum: et fueris
redactus de stirpe cin quam diu prosa per-
manebit? Assur enim capiet te. Assum-
ptaque parabola: iterum locutus est. Heu
quis victurus est: quando ista facient deus?
Venient et ceteris de ytalia: superabunt
assirios: vastabuntque hebreos: et ad
extremum etiam ipsi peribunt. Surgensque ba-
laam et reversus est in locum suum: balac et
via qua venerat redijt. XXV

Morabatur autem israel in
sethim: et fornicatus est populus cum
filiabus moab: que vocaverunt eos ad
sacrificia sua. At illi comedebant: et ad-
orabant deos earum. Initiatusque est
israhel beelfegor. Et iratus dominus
ait ad moysen. Tolle cunctos principes
populi: et suspende eos contra solem in
patibulis: ut avertatur furor meus ab
israel. Dixitque moyses ad iudices israhel.
Occidat unusquisque proximos suos
qui iuncti sunt beelfegor. Ecce unus
de filijs israhel introivit coram fratri-
bus suis ad foedum madianitidem ad-
venit moysi et omni turbe filiorum
israhel: qui flebant ante fores tabernaculi.

Quod cum vidisset finees filius eleazari
filij aaron sacerdotis: surrexit de me-
dio multitudinis: et arripto pugione
ingressus est post virum israhelitem in
lupanar: et perfodit ambos simul viri
scilicet et mulieris in locis genitalibus.
Cessavitque plaga a filijs israel: et occisi
sunt viginti quatuor milia hominum. Di-
xitque dns ad moysen. Finees filius eleaza-
ri filij aaron sacerdotis avertit iram
meam a filijs israhel: quia zelo meo
commotus est contra eos: ut non ipse
deleret filios israhel in zelo meo. Idcirco
loquere ad eos. Ecce do ei pacem fedus
meum: erit tam ipsi quam semini eius pa-
cem sacerdotij sempiternum: quia zela-
tus est pro deo suo: et expiavit scelus fi-
liorum israhel. Erat autem nomen viri
israhelite qui occisus est cum madianitide
zambri filius salu: dux de cognatione
et tribu symeonis. Porro mulier madi-
anitis que pariter interfecta est vocabat-
ur cozbi: filia sur principis nobilis-
simi madianitarum. Locutusque est do-
minus ad moysen dicens. Hostes vos
sentiant madianite: et percute eos: qua
et ipsi hostiliter egerunt contra vos:
et decepere insidijs per dolum phe-
gor et cozbi filiam ducis madian so-
rorem suam: que percussa est in die pla-
gae pro sacrilegio phegor. XXVI

Postquam ergo sanguis effusus est:
dixit dns ad moysen et eleazar
filium aaron sacerdotem. Numerate
omnem summam filiorum israhel a viginti
annis et supra per domos et cognatio-
nes suas: cunctos qui possunt ad
bella procedere. Locutusque sunt itaque moy-
ses et eleazar sacerdos in campestribus
moab iuxta iordanem contra iericho
ad eos qui erant a viginti annis et
supra sicut dns imperarat: quos e terra
egipti eduxerat. Fuerunt autem de ruben
primogenito israhel. Filijque ruben: henoch
a quo familia henochitarum: et phallu a quo familia phal-
luitarum: et eslom a quo familia eslo-
nitarum: et charmi a quo familia char-
mitarum. Hee sunt familie de stirpe
ruben: quarum numerus inventus est
quadraginta tria milia et septingenti
triginta. Filius phallu eliab: hujus filij
nemuhel et dathan et abiron. Isti sunt
dathan et abiron principes populi: qui
restiterunt contra moysen et aaron in se-
dicione chore: quando adversus dnm
rebellaverunt: et aperiens terra os suum de-
voravit chore morientibus pluribus:
quando combussit ignis ducentos
quinquaginta viros. Et factum est grande
miraculum: ut chore perirent filij
illi nec perierint. Filij symeon per cognatio-
nes suas: nemuhel ab hoc familia
nemuhelitarum: iamin ab hoc familia
iaminitarum: iachin ab hoc familia
iachinitarum: zare. ab hoc familia
zaritarum: saul ab hoc familia saul-
litarum. Hee sunt familie de stirpe sy-
meon: quarum omnis numerus fuit vi-
ginti duo milia ducentos. Filij gad
per cognationes suas: sephon ab hoc
familia sephonitarum: aggi ab hoc fa-
milia aggitarum: suni ab hoc familia su-
nitarum: ozni ab hoc familia ozni-
tarum: heri ab hoc familia heritarum:
arod a quo familia aroditarum: ari-
hel ab hoc familia arihelitarum. Hee
sunt familie gad: quarum omnis nu-
merus fuit quadraginta milia quingen-
torum. Filij iuda her et onan: qui am-
bo mortui sunt in terra chanaan. Fu-
erunque filij iuda per cognationes suas:
sela a quo familia selaitarum: phares
a quo familia pharesitarum: zare a
quo familia zaritarum. Porro filijs

phares: efrom-a quo familia efromitarum: ⁊ amul-a quo familia amulitarum. Hæc sunt familie iuda: quarũ omnis numerus fuit septuaginta septem milia quingentorum. Filij ysachar p cognationes suas: thola-a quo familia tholaitarũ: phua-a quo familia phuaitarum: iasub-a quo familia iasubitarũ: semran-a quo familia semranitarũ. Hæc sunt cognationes ysachar: quarum numer⁹ fuit sexaginta quatuor milia trecentorum. Filij zabulõ per cognationes suas: sared-a quo familia sareditarum: helon-a quo familia helonitarũ: ialel-a quo familia ialelitarum. Hæc sũt cognationes zabulon: quarum numerus fuit sexaginta milia quingentorum. Filij ioseph per cognationes suas manasse et ephraim. De manasse ort⁹ ē machir: a quo familia machiritarũ. Machir genuit galaad: a quo familia galaaditarũ. Galaad habuit filios iezer: a quo familia iezeritarum: ⁊ helech-a quo familia helechitarum: ⁊ asriel-a quo familia asrielitarũ: et sechem-a quo familia sechemitarũ: et semida-a quo familia semidaitarum: ⁊ epher-a quo familia ephereitarum. Fuit autem epher pater salphaad: q̃ filios nõ habebat sed tantum filias quarũ ista sunt nomina: maala-⁊ noa-⁊ egla-et melcha-et thersa. Hæc sũt familie manasse: ⁊ numerus earum quinquaginta duo milia septingentorũ. Filij aũt ephraim per cognationes suas fuerũt hij. Suthala a quo familia suthalaitarũ: becher-a quo familia bechreitarũ: tahen-a quo familia tahenitarum. Porro filius suthala fuit heran: a quo familia heranitarum. Hæc sunt cognationes filiorũ ephraim: quarũ numer⁹ fuit triginta duo milia quingentorũ. Isti sunt filij ioseph per familias suas. Filij benimin in cognationibus suis: bala-a quo familia balaitarum: asbel-a quo familia asbelitarum: achiram-a quo familia achiramitarum: supham-a quo familia suphamitarũ: uphan-a quo familia uphanitarum. Filij bale: hered et noman. De hered familia heredita ũ: de noeman familia noemanitarũ. Hi sunt filij beniamin p cognationes suas: quorum numerus quadraginta quinq; milia trecentorum. Filij dan p cognationes suas: suhan-a quo familia suhanitarũ. Hæc cognationes dan per familias suas. Omnes fuere suhanite: quorũ numer⁹ erat sexaginta quatuor milia ꝗdringentorũ. Filij aser per cognationes suas: iemna-a quo familia iemnaitarum: iesui-a quo familia iesuitarum: brie a quo familia brieitarũ. Filij brie habere a quo familia habereitarum: et melchiel-a quo familia melchielitarũ. Nomen autem filie aser fuit sara. Hæc cognationes filiorum aser: et numerus eorũ quinũginta tria milia - quadringentorũ. Filij neptalim per cognationes suas: iesiel-a quo familia iesielitarum: guni-a quo familia gunitarũ: iaser-a quo familia iaseritarum: silem-a quo familia sellemitarum. Hæc sunt cognationes filiorum neptalim per familias suas-quorum numerus quadraginta quinq; milia-quadringentorum. Ista est summa filiorũ israhel qui recensiti sunt-sexcenta milia ⁊ mille-septingenti triginta. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Istis diuideres terra iuxta numerum vocabulorum in possessiones suas. Plurimis maiorem partem dabis-et paucioribus

minores: singulis sicut nunc recensiti sunt tradetur possessio: ita dumtaxat ut sors terram tribubus diuidat ⁊ familijs. Quicquid sorte consecuti erit: hoc uel plures accipiãt uel pauciores. Hic quoq; est numerus filiorũ leui per familias suas. Gerson-a quo familia gersonitarũ: caath-a quo familia caathitarum: merari-a quo familia meraritarũ. Hæc sunt familie leui. Familia lobni-familia hebroni-familia mooli-familia musi-familia chori. At vero caath-genuit amram: qui habuit uxorem iochabed filiam leui-que nata ē ei in egypto. Hæc genuit viro suo amram filios aarõ et moysen: ⁊ mariam sororem eorũ. Et aaron ortj sũt nadab et abiu et eleazar et ithamar: quorũ nadab et abiu mortui sunt-cum obtulissent ignem alienũ coram dõo. Fuerunq; omnes qui numerati sunt uiginti tria milia masculini ab uno mense et supra: qui non sunt recensiti inter filios israhel: nec eis cũ ceteris data possessio ē. Hic ē numerus filiorũ israhel-qui descripti sunt a moyse et eleazaro sacerdote i campestribus moab supra iordanem cõtra iericho: inter quos nullus fuit eorũ qui ante numerati sunt a moyse ⁊ aaron in deserto sinai. Prediixerat enim dominus ꝯ omnes morerẽtur i solitudine. Siquidem remansit ex eis: nisi caleb filius iephone-et iosue filij⁹ nun.

Accesserũt autem filie salphaad-filij hepher-filij galaad-filij machir-filij manasse-q̃ fuit filij⁹ ioseph-quarũ sunt nomina-malaa-⁊ noa-et egla-et melcha-et thersa: stetereq; coram moyse et eleazaro sacerdote ⁊ cunctis principibus populi ad ostium tabernaculi fœderis-atq; dixerunt. Pater noster mortuus est in deserto: nec fuit in seditione q̃ conciuata est contra dõm sub chore: sed in peccato suo mortuus est. Hic non habuit mares filios. Cur obliuiscitur nomen illius de familia sua: qꝰ non habet filium? Date nobis possessionem inter cognatos patris nri. Retulitq; moyses causam earũ ad iudicium dõi. Qui dixit ad eum. Justam rem postulant filie salphaad. Da eis possessionẽ inter cognatos patris sui: et ei in hereditate succedant. Ad filios autem israhel loqueris hæc. Homo cũ mortuus fuerit absq; filio-ad filiam eius transibit hereditas: si filiam non habuerit: habebit successore⁹ fratres suos. Quod si et fratres non fuerint: dabis hereditatem fratribus patris eius. Si nec patruus habuerit: dabitur hereditas hijs qui ei proximi sũt. Erit q; hoc filijs israhel sanctũ lege perpetua: sicut precepit dominus moysi. Dixit quoq; dominus ad moysen. Ascende in monteu istũ abarim ⁊ contemplare inde terram quã dabo filijs israhel. Cumq; videris eam: ibis et tu ad populum tuũ sicut mit frater tuus aaron: quia offendistis me in deserto sin i cõtradictione multitudinis: nec sanctificare me voluistis coram ea super aquas. Hæc sunt aque contradictionis in cades deserti sin. Cui respondit moyses. Prouideat dominus deus spirituum omnis carnis hominem qui sit super multitudinẽ hanc: et possit egredi ⁊ intrare ante eos-⁊ educere eos uel introducere: ne sit populus dõi sicut oues absq; pastore. Dixitq; dõs ad eum. Tolle iosue filium nun virum i quo est spiritus dei: ⁊ pone manũ tuã super eum. Qui stabit coram eleazaro sacerdote et cõtõ multitudine: et dabis

ri precepta cunctis videntibus: ut pareat
glorie tue: ut audiat eū omnis sinagoga filiorū israhel. Pro hoc ū quid
agendū erit: eleazar sacerdos cōsulet
dñm. Ad verbū eius egredietur et ingredietur: ipse et omnes filij israel cum eo:
et cetera multitudo. Fecit moyses ut
preceperat dñs. Cumq; tulisset iosuetkauit eum coram eleazaro sacerdote
et omni frequentia ppli: et impositis
capiti eius manibus: cuncta replicauit
que mandauerat dñs. XXIIII

Dixit quoq; dñs ad moysen. Pre
cipe filijs israhel: et dices ad eos.
Oblationē meā panes: incensum
odoris suauissimi offerte per tempora
sua. Hec sunt sacrificia que offerre de
beris. Agnos anniculos immaculatos duos quotidie ī holocaustū sempi
ternum: unū offerēs mane: et alterū
ad vesperum: decimā partē ephi simileque conspersa sit oleo purissimo: et ha
beat quartā partem hin. Holocaustū
iugē est quod obtulistis in monte hy
nai in odorem suauissimū incendi dñi.
Et libatibus vnū quartā partem hin
per agnos singulos in sanctuario dominī: alterumq; agnū similiter offerēs
ad vesperam iuxta omnē ritū sanctificij matutini: et libamentū eius oblationem suauissimi odoris dño. Die
autem sabbati offerēs duos agnos
anniculos immaculatos: et duas de
cimas similē oleo cōspersē ī sacrificio:
et libā que rite funduntur p singula sabbata in holocausto sempiterno. In kalendis aut id est in mensium ceptis
offerēs holocaustum dño: vitulos de
armento duos: arietē vnum: agnos
anniculos septē immaculatos: et tres
decimas similē oleo conspersē in sacrificio per singulos vitulos: et duas
decimas similē oleo cōspersē p singulos arietes: et decimam decime similē
et oleo ī sacrificio p agnos singulos.
Holocaustum suauissimi odoris atq;
incensū est dño. Libamenta autē vini ī
per singulas fundenda sunt victimas.
ista erunt. Media pars hin p singlos
vitulos: tertia pr arietem: quarta pr
agnū. Hoc est holocaustum p omnes
menses: qui sibi anno vertente succedunt. Hircū quoq; offerēt domino
pro peccato in holocaustū sempiterni
cū libamentis suis. Mense aut primo
quarta decima die mensis phase dñi
erit: et quintadecima die solemnitas.
Septem diebus vescētē azimis: quarū
dies prima venerabilis et sancta erit.
Omne opus seruile nō facietis in ea.
Offerēsq; in incensum holocaustum
dño vitulos de armento duos: arietē
vnum agnos anniculos immaculatos septem: et sacrificia singulorum et
similia que conspersa sit oleo: tres de
cimas p singulos vitulos: et duas de
cimas p arietem: et decimā decime per
agnos singulos: id est p septē agnos:
et hircum p peccato vnū ut expiet
pro vobis: preter holocaustum matutinum qd semp offerēs: ita facietis per
singulos dies septem diebus in fomē
ignis et in odorem suauissimū dño: q
surget de holocausto et de libationibus
singulorū. Dies quoq; septimus ce
lebrabitis: sanctus erit vobis. Omne
opus seruile non facietis in eo. Dies
etiam primitiorum quando offerēs
novas fruges dñno expletis ebdo
madibus: venerabilis et sancta erit.
Omne opus seruile non facietis in ea.
Offerēsq; holocaustum in odorē suauissimum dño: vitulos de armento duos: arietem vnum agnos anniculos

immaculatos septē: atq; in sacrificijs
eos similē oleo conspersē tres decimas
per singulos vitulos: p arietes duas:
per agnos decimā decime q̄ simul sunt
agni septem: hircū quoq; qui mactatur: p expiatione: preter holocaustū sempiternū: et libationē eius. Immaclata offerēs o
mnia cū libationibus suis. XXV

Mensis etiam septimi prima dies
venerabilis et sancta erit vobis.
Omne opus seruile nō facietis in ea:
quia dies clangoris est et tubarū. Offe
rēsq; holocaustū ī odorē suauissimū
dño: vitulum de armento vnū: arietē
vnum: et agnos anniculos immaculatos septem: et in sacrificijs eorū similē
oleo cōspersē tres decimas p singulos
vitulos: duas decimas p arietē vnam
decimā pr agnū qui simul sunt agni
septem: et hircum p peccato q̄ offertur
in expiationē pēr preter holocaustum
kalendarū cū sacrificijs suis: et holocaustum sempiternū cū libationibus solitis.
Istidem cerimonijs offerēs ī odorē
suauissimum incensum dño. Decima
quoq; dies mensis huius septimi erit
vobis sancta atq; venerabilis: et affligēs animas vras. Omne opus seruile non facietis in ea. Offerēsq; holocaustum dño in odorem suauissimū: vitulū de armento vnū: arietē vnum: agnos anniculos immaculatos septē: et in sacrificijs eorum similē oleo conspersē tres decimas p singlos vitulos: duas decimas p arietem: decimā decime per agnos singulos q̄ sunt simul
septem agni: et hircum pro peccato:
absq; hijs que offerēt p delicto solent
in expiationē: et in holocaustum sempiternum in sacrificio et libaminibus eorū.
Quintadecima vero die mensis septimi
que vobis sāta erit atq; venerabilis:
omne opus seruile nō facietis in ea:
sed celebrabitis solemnitatē domino
septem diebus. Offerēsq; holocaustū in
odorem suauissimū dño: vitulos de
armento tredecim arietes duos: agnos
anniculos immaculatos quatuordecim: et in libamentis eorū: similē oleo
cōspersē: tres decimas p vitulos singulos qui sunt simul vituli tredecim: et
duas decimas arieti vno: id est simul
arietibus duobus: et decimam decime a
gnis singulis q̄ sunt simul agni quatuordecim: et hircum p peccato absq;
holocausto sempiterno: et sacrificio et libamine eius. In die altero offerēs vitulos de armento duodecim: arietes
duos: agnos āniculos immaculatos
quatuordecim: sacrificiaq; et libamina
singulos p vitulos et arietes et agnos
rite celebrabis: et hircum pro peccato
absq; holocausto sempiterno sacrificia
q; eius et libamine. Die tertio offerēs
vitulos undecim: arietes duos: agnos
anniculos immaculatos quatuordecim: sacrificiaq; et libamina singulos
pr vitulos et arietes et agnos rite celebrabis: et hircum pro peccato absq;
holocausto sempiterno: sacrificioq; et
libamine eius. Die quarto offerēs vitulos decem: arietes duos agnos anniculos immaculatos septē quatuordecim:
sacrificiaq; et libamina singulorum
pr vitulos et arietes et agnos rite celebrabis: et hircū p peccato absq; holocausto sempiterno sacrificioq; et libamine eius. Die quinto offerēs vitulos
nouem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quatuordecim: sacrificiaq; et libamina singulos pr vitulos et arietes et agnos rite celebrabis: et hircum pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificioq; eius et

libamine. Die septo offeres vitulos duo-arietes duos · agnos anniculos immaculatos quatuordecim: sacrificia q; z libamina singlorꝫ ꝯ vitulos z arietes et agnos rite celebrabis: et hircũ pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificio q; eius z libamine. Die octauo qui est celeberrimus omne opus seruile non facietis offeretis holocaustum in odorem suauissimũ dño vitulũ vnũ arietem vnum-agnos anniculos immaculatos septẽ: sacrificia q; z libamina singulorum per vitulos et arietes et agnos rite celebrabis · z hircum pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificio q; eius z libamine. Hec offerẽt domino in solemnitatibꝫ vestris: preter vota et oblationes spontaneas in holocausto · in sacrificio in libamine et in hostijs pacificis. XXX

Narrauitq; moyses filijs israhel omnia que ei dominus imperauerat: z locutus est ad principes tribuũ filiorũ israhel. Iste est sermo quẽ precepit dominus. Si quis virꝫ votũ domino vouerit · aut se constrinxerit iureiurando: nõ faciet irritum verbũ suũ: sed omne qõ promisit impleb̃it. Mulier si quipiã vouerit et se constrinxerit iureiurando que ẽ in domo patris sui · z in etate adhuc puellari: si voꝫ vouerit patre votũ qõ pollicita ẽ · z iureiurando quo obligauit animã suã z tacuerit: voti rea erit. Nunquid pollicita est et iurauit · opere ꝛplebit. Si auũt statim ut audierit cõtradixerit pater: z vota et iureiurãta eius irrita erit: nec obnoxia tenebit hõiõni eo q ꝯtradixerit pater. Si mariũ habuerit et vouerit aliquid z fuerit de ore eius verbũ egrediens · animam suã obligauerit iureiurando: quo die audierit vir z nõ contradixerit voti rea erit: reddetq; quãcũq; promiserat. Si auũt audito statim contradixerit z irritas fecerit pollicitationes eꝰ · vel quas quibꝰ obstrinxerat animam suã: ipse vir erit ei dñs. Si vidua et repudiata quicquid vouerint reddent. Vxor in domo viri cum se voto constrinxerit z iureiurando: si audierit vir z tacuerit nec cõtradixerit hõiõni: reddet qõcũq; promiserat. Si autem extimplo cõtradixerit: nõ tenebitur promissionis rea quia marius contradixit: z dñs ei propitiꝰ erit. Si vouerit et iureiurando se obstrinxerit ut per ieiunium vel cerearũ rerum abstinentiam affligat animã suam: in arbitrio viri erit si faciat siue nõ faciat. Quod si audiens vir tacuerit et in altera die dissuluerit sententiã: quicquid vouerat atq; promiserat reddet: quia statim ut audiuit tacuit. Si autem contradixerit postq; resciuit: portabit iñe iniquitatem eius. Iste sunt leges quas cõstituit dominus moysi inter virum et vxorẽ: inter patrem z filiã q̃ in puellari adhuc mate est: vel que manet in parentis domo. XXXI

Locutusq; est dominꝰ ad moysen dicens. Vlciscere prius filios israhel de madianitis: z sic colligeris ad populum tuum. Statimq; moyses armate inquit ex vobis viros ad pugnam: qui possint vltionẽ dominꝰ exercere de madianitis. Mille viri de singulis tribubus eligantur ex israhel:

qui mittantur ad bellũ. Dederũtq; millenos de singulis tribubꝫ id est duodecim milia expeditos ad pugnã: quos misit moyses cũ phinees filio eleazari sacerdotis: vasaq; sancta z tubas ad clangendũ tradidit ei. Cũq; pugnasset cõtra madianitas atq; vicissent omnes mares occiderũt z reges eorũ cui et recem z sur et ur et rebe quinq; principes gentis: balaam quoq; filiũ beor interfecerũt gladio: reperiũtq; mulieres eorũ et paruulos omniaq; pecora z cũctam suppellectilem. Nutriquid habere poterant depopulati sunt: cã urbes q̃ vicus et castella flamma consumpsit. Et tulerunt predã et vnicuiq; que ceperat tam ex hominibꝫ q̃ ex iumentis: z ꝯduxerũt ad moysen eleazarũ sacerdotem z ad omnẽ multitudinem filiorũ israhel. Reliqua aũt vtensilia potauerũt ad castra in campestribꝫ moab: iuxta iordanem contra iherucho. Egressi sunt aũt moyses et eleazar sacerdos z omnes principes synagoge i occursum eorum extra castra. Iratusq; moyses principibꝫ exercitus tribunis z centurionibus q̃ venerant de bello ait. Cur feminas reseruastis? Nonne iste sunt qui deceperũt filios israhel ad suggestionẽ balaam et preuaricari fecerũt vos in dño super peccato phogor vnde et pestilens est populus? Ergo cũctas interficite. Quicquid est generis masculini etiã in paruulis · z mulieres que nouerũt viros i coitu iugulate: puellas aũt et omnes feminas virgines reseruate vobis: et manete extra castra septẽ diebus. Qui occidit hominẽ · vel occisum tetigerit: lustrabit die tertio z septimo. Et de omni preda siue vestimentũ fuerit siue vas et aliquid in vtensilia paratũ de caprarũ pellibus z pilis z ligno expiabitur. Eleazar quoq; sacerdos ad viros exercitus qui pugnauerãt sic locutus est. Hoc ẽ preceptũ legis: qõ mandauit dns moysi. Aurũ z argentum z es et ferrum z plumbũ et stannũ et omne quod potest transire p flammas igne purgabitur: quicquid aũt igne nõ potest sustinere · aqua expiationis sanctificabitur: z lauabitis vestimẽta vestra die septimo · z purificati postea castra intrabitis. Dixit quoq; dominus ad moysen. Tollite summam eorum que capta sunt ab homine vsq; ad pecus tu z eleazar sacerdos · z principes vulgi: diuidesq; ex equo predã inter eos qui pugnauerũt et egressi sunt ad bellũ et inter omnẽ reliquam multitudinẽ: et separabis partẽ domino ab hijs qui pugnauerũt z fuerunt in bello vnam animã de quingentis tam ex hominibꝫ q̃ ex bobus z asinis et ouibꝫ: z dabis eam eleazaro sacerdoti: quia primitie domini sunt. Ex media quoq; parte filiorꝫ israhel accipies quinquagesimũ caput hominũ z boũ et asinorꝫ et ouiũ cunctorũq; animantium: z dabis ea leuitis qui ꝯseruant in custodijs tabernaculi dñi. Fecerunt q; moyses et eleazar sicut preceperat dominus. Fuit autem preda quã ceperũt populus reliqua septuaginta quinq; milia: boũ septuaginta duo milia · asinorũ sexaginta milia z mille: animę hominũ ꝯtus feminei q̃ nõ cognouerãt viros · sexaginta duo milia. Datq; ẽ media pars hijs qui in prelio fuerãt · ouiũ trecenta sexaginta septem milia quingente · e quibus in partem domini supputate sunt oues septuaginta sex · z de bobus sexaginta septem milibꝫ boues septuaginta z duo:

de asinis triginta milibus quingentis-
asinis sexagintauinus. De animabus
hominū sedecim milibus-sellerūt in par-
tem dñi triginta due animē. Tradidit
q; moyses numerū pmiariū dñi eleazaro sacerdoti sicuti fuerat ei imperatū
et media pars filioq; israhel: quā separauerat hijs qui in preliio fuerāt. De
media uero parte que contigerat reli-
que multitudini id est de omibus mecentis
mgintasepten milibus quingentis-
et de bobus triginta sex milibus-z de a-
sinis triginta milibus quingentis-z de
hominibus sedecim milibus-tulit moyse
quinquagesimū caput: z dedit leuitis
qui excubabant in tabernaculo dñi: sicut
preceperat dñs. Cumq; accessissent
principes exercitus ad moysen et tribu-
ni centurionesq; dixerūt. Nos tui mi
recensuimus numerū pugnatoq; quos
habemus sub manu nra: et ne vnus qui-
dem deest. Obtulerūt caulā offerēs in
donariis dñi singuli q̄ in preda auri
poculum inuenire potuerūt z armil
las amulos z dextralia ac murcinulas:
ut deprecetur pro nobis dñm. Suscepe-
runtq; moyses et eleazar sacerdos
omne aurū in diuersis speciebus pondo
sedecim milia septingentos quinqua-
ginta siclos: a tribunis z centurionibus.
Vnusquisq; enim q̄d in preda rapue-
rat suū erat. Et susceptū inuolerunt in
tabernaculo testimonij: in monimentū
filioq; israhel coram dño. xxxii

Filij aūt ruben z gad habebant pe-
cora multa: et erat illis i iumen-
tis infinita substantia. Cumq; vidis-
sent iazer et galaad aptas animali-
bus alendis terra: venerunt ad moy-
sen z ad eleazarum sacerdotē z princi
pes multitudinis: atq; dixerūt. Ataro
roth et dibon et iazer et nemra et esebon
et eleale et saban et nebo et beon terra
quā percussit dñs in conspectu filiorū
israhel-regionis uberrime est ad pastū
animaliū: z nos serui tui habemus iu-
menta plurima: p̄eamurq; si inueni-
mus gratiā coram te · ut des nobis
famulis tuis eam in possessionē nec
facias nos transire iordanem quibus
respondit moyses. Siquid fratres
vestri ibunt ad pugnā: z vos hic sedebitis: Cur subuertitis mentes filiorū
israhel-ne transire auteant in locum
quē eis daturus est dñs? Nonne ma
egerunt pres vestri-quādo misi de ca-
desburne ad explorandā terrā: Cumq;
ascendissent usq; ad vallem botri lustra-
ta omni regione subuerterūt cor filio-
rum israhel ut nō intrarēt fines quo
ris dñs dedit: qui irat⁹ iurauit dicens.
Si videbunt homines h̄ ascendēte e
egypto a viginti ānis et supra terram
quā sub iuramento pollicitus sum a-
braham ysaac z iacob: et noluerūt se-
qui me pter caleph filiū iephone cenezeum et iosue filiū nun. Isti implere
runt voluntatem meā. Iratusq; dñs
aduersum isl circuiuit eos tum per de-
serum quadraginta ānis: donec con-
sumeretur omnis ista generatio que fece-
rat malū in cospectu eī. Et ecce inquit
vos succesistis p pambus vtis incre-
mentum et alumni hominū peccatoris:
ut augeretis furorē dñi contra israhel.
Quod si nolueritis sequi eum i solitu-
dine p̄ēm derelinquet: et vos causa
eritis necis omnium. At illi ppe accedē-
tes dixerunt. Caulas omnium fabrica-
bimus z stabula iumentorū · parui-
lisq; quoq; nūs vrbes munitas: nos
autem iuuenes armati et accincti pgemus
ad preliū ante filios israhel: donec in-
troducam⁹ eos ad loca sua. Paruuli

nostri et quicquid habere possumus e-
runt in vrbibus muratis pter habita
torum insidias. Non reuertemur i do-
mos nras usq; dum possideant filij
israhel hereditatē suam: nec quicq; que
rimus trans iordanem-quia iam habe
mus possessionem nrām in orientali
eius plaga. Quibus moyses ait. Si fa
citis quod promittitis expediti pergi
te coram dño ad pugnā · z omnis vir bel
lator armat⁹ iordanem transeat-donec
subuertat dominus inimicos suos-
et subiiciatur ei omnis terra: nunc eritis
inculpabiles apud deum z apud israhel: z obtinebitis regiones quas mi
hi coram dño. Smaiit q̄d dicatis nō fe
ceritis: nulli dubium ē quin peccetis in
dñm: z sciote quoniā peccatū vrm apre
hendet vos. Edificate ergo vrbes par-
uulis vestris z caulas et stabula iui
bus ac iumentis: et q̄d pollicitis este
implete. Dixerunq; filij gad z ruben
ad moysen. Serui tui sum⁹. Facieu⁹
q̄d iubet dñs noster. Paruulos vros
et mulieres z pecora ac iumenta relin
quemus in vrbibus galaad: nos aut
famuli tui dñm expedit pgemus ad
bellum sicut tu dñe loqueris. Precepit
ergo moyses eleazaro sacerdoti et io
sue filio nun z principibus familiar
tribus israhel: z dixit ad eos. Si trans
ierint filij gad et filij ruben vobiscum
iordanem qñes armati ad bellū coram
domino-et vobis fuerit terra subiecta:
date eis galaad in possessionē. Si au
tem noluerint transire vobiscum i ter
ram chanaan: inter vos habitandi ac
cipiant loca. Respōderunq; filij gad
et filij ruben. Sicut loquutus est dñs ser
uis suis ita facemus. Ipi armati pe
gemus coram dño i terram chanaan: et
possessionē iā suscepisse nos cōtinuur

trans iordanem. Dedit itaq; moyses
filijs gad et ruben et dimidie tribu
manasse filij ioseph regnū seon regis
amorei z regnū og regis basan: z ter
ram coram cum vrbibus suis per circui
tum. Igit egressuerunt filij gad dibon
et ataroth et aroer z roth et sophan
et iazer iechaa z bethnemra z betharan
vrbes munitas: et caulas pecoribus
suis. Filij uero ruben edificauerūt es
bon et eleale z cariathaim z nabo et ba
almeon versis nominibus: sabama q̄q;
imponentes vocabula vrbibus quas
exstruxerāt. Porro filij machir filij ma
nasse pterierunt in galaad: z vastaue
runt eam interfecto amorreo habitato
re eius. Dedit ergo moyses terrā ga
laad machir filio manasse: qui habi
tauit in ea. Iair autem filij manasse
abijt et occupauit vicos eius: quos
appellauit auothiair id ē villas iair.
Sobe quoq; pecepit et apprehendit
canath cum vicinis suis: vocauitq;
eam ex nomine suo nobe. xxxiii

Hec sunt mansiones filiorū isra
hel qui egressi sunt de egypto pe
turmas suas i manu moysi et aarō:
quas descripsit moyses iuxta castroq;
loca que dñi iussione mutabant. Pro
fecti igitur de ramesse mense primo
quintadecima die mensis primi: fece
runt alacra die phase filij israhel i ma
nu excelsa videntibus cunctis egyptijs: et
sepelientibus primogenitos quos per
cusserat dominus. Nam et in dijs eo
rum exercuerat vltionem. Castramata
ti sunt in soccoth: de soccoth venerunt
in etham que est in extremis finibus
solitudinis. Inde egressi venerunt con
tra phiairoth que respicit beelsephon:
et castrametati sunt ante magdalum.
Profectiq; de phiairoth transierūt pe

medium mare i solitudinem: et ambulantes retrorsum duxerunt eos per desertum Edom: et castrametati sunt i mara. Profectique de mara venerunt in helim ubi erant duodecim fontes aquarum et palme septuaginta: ibique castrametati sunt. Sed et inde egressi: fixerunt tentoria sup mare rubrum. Profectique de mari rubro castrametati sunt in deserto Sinai: unde egressi venerunt in dophca. Profectique de dophca castrametati sunt in alus egressique de alus - raphidim fixere tentoria: ubi populo defuit aqua ad bibendum. Profectique de raphidim: castrametati sunt in deserto Sinai. Sed et de solitudine Sinai egressi: venerunt ad sepulcra concupiscentie: profectique de sepulcris concupiscentie castrametati sunt i asseroth: et de asseroth venerunt in rethma. Profectique de rethma castrametati sunt in remonphares: unde egressi venerunt i lebna. De lebna castrametati sunt i ressa: egressique de ressa venerunt i cetacha. Unde profecti castrametati sunt in monte sepher: egressi de monte sepher venerunt in arada. Inde profecti castrametati sunt i maceloth: profectique de maceloth: venerunt in taath. De taath castrametati sunt in thare: unde egressi fixere tentoria i mecha et de mecha castrametati sunt in esmona: profectique de esmona venerunt i moseroth. Et de moseroth castrametati sunt in bancaican: profectique de bancaican venerunt in monem gadgad. Unde profecti castrametati sunt i iethebatha: et de iethebatha venerunt in ebrona. Egressique de ebrona castrametati sunt in asiongaber: inde profecti venerunt in desertum Sin. Hec est cades. Egressique de cades castrametati sunt i mon or: in extremis finibus idumee. Ascendique aaron sacerdos in montem or iubente domino: et ibi mortuus est anno quadragesimo egressionis filiorum israhel de egipto mense quinto primo die mensis cum esset annorum centumuiginti tres. Audiuitque chananeus rex arad: qui habitabat ad meridiem: i terra chanaan venisse filios israel. Et profecti de mon re or castrametati sunt in salmona: unde egressi venerunt in phinon. Profectique de phinon castrametati sunt in oloth: et de oloth venerunt i iteabarim qui sunt in finibus moabitarum. Profectique de iteabarim fixere tentoria in dibongad: unde egressi castrametati sunt in almon deblathaim. Egressique de almon deblathaim venerunt ad montes abarim contra nabo: profectique de montibus abarim transierunt ad campestria moab iuxta iordanem contra iericho. Ibique castrametati sunt de bethimon usque ad belsathim in planoribus locis moabitarum: ubi locutus est dominus ad moysen. Precipe filijs israhel: et dic ad eos. Quando transieris iordanem intrantes terram chanaan: disperdite cunctos habitatores terre illius: conflingite omnes lapides et statuas comminuite: ac omnia excelsa vastate: mundantes terram et habitantes in ea. Ego enim dedi vobis illam in possessionem: quam diuidetis vobis sorte. Pluribus dabis latiorem: et paucioribus angustiorem. Singulis ut sors ceciderit: ita tribuitur hereditas. Per tribus et familias possessio diuidetur. Si autem noluerimus interficere habitatores terre: qui remanserint erunt vobis quasi clauus in oculis et lancea in lateribus et adversabuntur vobis in terram habitationis vestre: et quicquid illis cogitaueram facere vobis faciam. XXXIII

Locutusque est dominus ad moysen dicens. Precipe filijs israhel: et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram chanaan: et in possessione vobis sorte cecderit: hijs finibus terminabitur. Pars meridiana incipiet a solitudine syn que est iuxta edom: et habebit terminos contra orientem mare salsissimum: qui circuibunt australe plagam per ascensum scorpionis: ita ut transeant in senna et pertendant ad meridiem usque ad cadesbarne: unde egredietur confinia ad villam nomine adar et tendent usque asmona. Ibique per gyrum terminus ab asmona usque ad torrentem egipti: et magni maris litore finietur. Plaga autem occidentalis a mari magno incipiet: et ipso sibi erit claudet. Porro ad septentrionalem plagam a mari magno terminum incipient pertendentes usque ad montem altissimum: a quo venietur in emath usque ad terminos sedad: ibunque confinia usque ad ebrona et villam henan. Hij erunt termini in parte aquilonis. Inde metabuntur fines contra orientalem plagam de villa henan usque sephama: et de sephama descendent termini i reblatha contra fontem daphnim. Inde pertendent contra orientem ad mare cenereth: tendet usque iordanem: et ultimum salissimo claudentur mari. Hanc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precepitque moysen filijs israhel dicens. Hec est terra quam possidebitis sorte: quam iussit dominus dari nouem tribubus et dimidie tribui. Tribus enim filijorum ruben per familias suas et tribus filiorum gad iuxta cognationum numerum: media quoque tribus manasse id est due tribus acceperunt partem suam trans iordanem contra iericho ad orientalem plagam.

Et ait dominus ad moysen. Hec sunt nomina virorum qui terram divident vobis. Eleazar sacerdos et iosue filius nun: et singuli principes de tribubus singulis quorum ista sunt vocabula. De tribu iuda: caleph filius iephone. De tribu symeon: samuhel filius ammiud. De tribu beniamin: helid ad filius chaselon. De tribu filiorum dan: bocci filius iogli. Filiorum ioseph de tribu manasse: hanniel filius ephot. De tribu ephraim: camuhel filius septan. De tribu zabulon: helisaphan filius phanach. De tribu phachar: dux phaltiel filius ozan. De tribu aser: abiud filius salomi. De tribu neptalim: phedahel filius ammiud. Hij sunt quibus precepit dominus ut dividerent filijs israhel terram chanaan.

Hec quoque locutus est dominus XXXV ad moysen i campestribus moab iuxta iordanem contra iericho. Precepe filijs israhel ut det leuitis de possessionibus suis urbes ad habitandum et suburbana earum per circuitum ipsis in oppidis manentibus: et suburbana sint procul ab urbibus: quae a muris circumdant forinsecus per circuitum mille passuum spacio tendentur. Contra orientem duo milia erunt cubiti: et contra meridiem similiter erit duo milia. Ad mare quoque ad respicientem occidentem eadem mensura erit: et septem millia plaga equali terminus finietur. Erunt ergo urbes in medio: et foris suburbana. De ipsis autem oppidis quae leuitis debentur erunt in fugitiuorum asylia separata: ut fugiat ad ea qui fuderit sanguinem: et excepto hujus alia quadraginta duo oppida: id est simul quadraginta octo cum suburbanis suis. Ipsique urbes que dabuntur de possessionibus filiorum israhel: ab hijs qui plus habent

plures auferetur: ⁊ ꝗ minus pauciores.
Singli iuxta mensurā hereditatis suę
dabunt ꝗpriā leuius. Fit dñs ad
moysen. Loquere filijs israhel: ⁊ dices
ad eos. Quando transgressi fuerius
iordanem in terā chanaan decernite ꝗ
urbes esse debeāt i presidia fugiuorū:
qui nolentes sanguinem fuderint: in
quibus cū fuerit profugus: cognatus
occisi eum occidere nō poterit: donec stet
in conspectu mīsericordiae: ⁊ causa illi⁹
iudicetur. De ipsis autē urbibus quę
ad fugiuorū subsidia separanē tres
erunt trans iordanem ⁊ tres in terra cha
naan: cū filijs israhel ꝗ aduenis atq;
peregrinis: ut confugiat ad eas: qui
nolens sāguinē fuderit. Si quis ferro
percusserit ⁊ mortuus fuerit ꝗ percussus
est: reus erit homicidij: ⁊ ipse morietur.
Si lapidem iecerit ⁊ ictus ocubuerit:
similiter punietur. Si ligno pcussus in
tercerit: percussoris sanguinē vindicabi
tur. Propinquus occisi homicidam
interficiet: statim ut apprehenderit eum
percutiet. Si per odium quis spontē
impulerit uel iecerit quippiā in eum pr
insidias: aut cū esset inimicus manu
percusserit ⁊ ille mortuus fuerit: percussor
homicidij reus erit. Cognatus occisi
licet ut interficiat cū iugulabit. Quod
si forsitan et absq; odio et inimicitijs
quippiā horū fecerit ⁊ hoc audientę po
pulo fuerit comprobatū: atq; inter pe
rcussorem et propinquū sāguinis qui
dio versata: liberabit innocens de
ultoris manu ⁊ reducetur p sententiam
in urbem ad quā cōfugerat: manebit
q; ibi donec sacerdos magnus ꝗ oleo
sancto unctus est moriat. Si incertedo
terra fines urbium que ex illis dpuna
te sunt fuerit inuentus et percussus ab
eo qui ultor est sanguinis: absq; noxa
erit qui eum occiderit. Debuerat enim
profugus usq; ad mortem pontificis
in urbe residere. Postq; aūr ille obierit:
homicida reuertetur in terrā suā. Hęc
sempiterna erunt ⁊ legitima: i cunctis
habitationibus vrīs. Homicida sub re
stibus punietur. Ad unius testimoniū
nullus condemnabitur. Nō accipietis
pretiū ad eos qui reus ē sanguinis: sta
tim ⁊ ipse morietur. Exules ⁊ profugi
ante mortem pōtificis nullomodo in
urbes suas reuerti poterunt ne pollu
ant terram habitationis vrē ꝗ inhon
tium cruore maculat: nec aliter expia
ri potest nisi per eius sanguinem qui
alterius sāguinē fuderit: ita euanide
bitur vīa possessio me omorāt qui ha
bito inter filios israhel. XXXVI

Accesserunt autē ⁊ principes fami
liarū galaad filij machir filij
manasse de stirpe filiorū ioseph: loqu
ti sunt moysi coram principibus israhel
atq; dixerunt. Libi dūo nostro pcepit
dominus ut terrā sorte diuideres filijs
israhel: et ut filiabus salphaad fratris
nostri dares possessionē debitā patri
quas si alterius tribus homines ux
ores acceperint sequetur possessio sua et
trāslata ad aliū tribū de vīa hereditā
te minuetur: atq; ita fiet ut ri mobilis
id est quinquagesimus ānus remissi
onis aduenerit confundatur eorum
distributio ⁊ alioꝝ possessio ad alios
transeat. Respondit moyses filijs isrl:
et domino precipiente ait. Recte tribu
filiorū ioseph locuta est: ⁊ hec lex supe
filiabus salphaad a dūo promulgata
est. Nubant quibus volunt tantū ut
sue tribus hominibus: ne cōmisceatur
possessio filiorum isrl de tribu in tribū.
Omnes enī vīri ducent uxores de tribu

et cognatione sua: et cuncte feminę de
eadem tribu maritos accipient: ut here
ditas permaneat in familijs nec sibi
misceantur tribus: sed ita manēāt ut
a domino separate sunt. Fecerūtq; filie
salphaad ut sibi fuerat imperatū: ⁊ nu
pserūt malaa ⁊ thersa et egla ⁊ melcha
et noa filijs patruī sui de familia ma
nasse ꝗ fuit filius ioseph: et possessio
ē illis fuerat attributa māsit in tribu
et familia pīis eaꝝ. Hęc sunt mādata
atq; iudicia ꝗ mādauit dūs p manū
moysi ad filios isrl in campestribus
moab supra iordanem iuxta iherichu.

Explicit liber tertius. Incipit hebreaddabe
reim: qui deuteronomium pronunciatur. ⁊

Hęc sunt verba ꝗ locu
tus ē moyses ad omnem israhel trans
iordanem in solitudine campestri: cōtra
mare rubrum: inter
pharan et thophel et laban et aseroth.
Vbi auri est plurimū: undecim diebus
de oreb: p viā montis seir usq; cadesbarne.
Quadragesimo anno undecimo mensis
prima die mensis locutus
est moyses ad filios israhel omnia que
preceperat illi dūs: ut diceret eis: postq;
percussit eos regem amorrorū: qui
habitauit ē esebon: et og regem basan
qui mansit in asteroth et in edrai trās
iordanem in terra moab. Cepitq; moy
ses explanare legē ⁊ dicere. Dominus
deus noster locutus est ad nos i oreb
dicens. Sufficit vobis q̃ in hoc mon
te mansistis. Reuertimini et venite ad
montem amorreorū ⁊ ad cetera que ei
proxima sunt campestria atq; mōtā
na et humilitera loca contra meridiē
et iuxta litus maris: terram chanaan
orū et libani usq; ad flumen magnū
eufratem. Ecce inquit tradidi vobis. In
gredimini et possidete eā: sicut quā iu
rauit dūs patribus vrīs abraham ysa
ac ⁊ iacob: ut daret illam eis ⁊ semini
bus eorum post eos. Dixiq; vobis illo in
tempore. Non possum solus sustine
re vos quia dūs dē nostre multipli
cauit vos: et ecce hodie sicut stellę cęli
plurimi. Dominus deus patrū vrōꝝ
addat ad hunc numerū multa milia:
et benedicat vobis sicut locutus ē. Nō
valeo solus negocia vestra sustinere ⁊
pondus et urgia. Date ex vobis vi
ros sapientes et gnaros quoꝝ cōuer
satio sit probata in tribubus vrīs: ut pa
nam eos vobis pōnam. Tunc respon
distis mihi. Bona res est quā nos fa
cere. Tulique de tribubus vrīs viros
sapientes et nobiles et cōstitui eos prin
cipes tribunos et centuriones ⁊ quin
quagenarios ac decanos qui docerē
vos singula: precepiq; eis dicens. Au
dite illos: ⁊ quod iustū ē iudicate. Si
ue ciuis sit ille siue peregrinus: nulla
erit distantia ꝓsonarū. Ita parūū au
ditis ut magnū: nec accipietis cuius
q̃ ꝓsonam: quia dei iudicū ē. Quod
si difficile vobis visum aliquid fuerit
referre ad me: et ego audiā. Preceptq;
omnia que facere deberetis. Profectiq;
de oreb transiuimus p heremū terribi
lem ⁊ maximam solitudinē quā vidi
stis per viam montis amorrei: sicut
preceperat dūs dē nostre nobis. Cūq;
venissemus in cadesbarne dixi vobis.
Venistis ad montē amorrei: quē dū
deus noster dauit ē vobis. Vide ter
ram quā dominus deus tuus dabit
tibi. Ascende et posside eā: sicut locutus ē
dūs deus noster pribus tuis. Noli ti
mere: nec quiq; paucas. Et accessistis
ad me omnes atq; dixistis. Mittamus

viros q̃ cõsiderent terã: et renuncient
per quod iter debeamus ascendere:
et ad quas p̃gere ciuitates. Cũq; michi
seruo placuisset: misi et vobis duode-
cim viros singulos de tribubus suis.
Qui cum p̃cessissent et ascendissent in
montana: venerũt usq; ad vallem Ho-
tr: et considerata terã · lustrauerũt de
fructibus eius ut offerendũ vberatem
attulerũt ad nos: atq; dixerũt. Bona
est terra quã dñs deus noster daturus
est nobis. Et noluistis ascendere: sed
incredulli ad mandatum dei nostri mur-
muratistis in tabernaculis vestris: atq;
dixistis. Odit nos dñs: et idcirco edu-
xit nos de terra egipti ut traderet nos
in manu amorei atq; deleret. Quo a-
scendemus? Fratres nostri terruerunt cor no-
strum dicentes. Maxima multitudo
est: et nobis statura procerior. Vrbes
magne et ad celũ usq; munite. Filios
enachim vidimus ibi. Et dixi vobis
nolite metuere: nec timeatis eos. Do-
minus deus qui ducit ẽ noster · pro
vobis ipse pugnabit: sicut fecit in egi-
pto cunctis videntibus: et i solitudine
ipse vidistis. Portauit te dñs deus tuus
ut solet homo gestare parvulũ filium
suũ in omni via q̃ ambulasti: do-
nec venieris ad locũ istum. Et nec sic
quidem credidistis domino deo vestro
qui precessit nos in via et metatus est
locum in quo castraremur ligere debeceris:
nocte ostendens vobis iter q̃ ignem: et
die per columnã nubis. Cũq; audisset
dñs vocem sermonũ vestrorũ: iratus in-
rauit et ait. Non videbit quisq̃ de
hominibus generationis huius pessime
terram bonã quã sub iuramento pol-
licitus sũ patribus vestris: preter caleph
filiũ iephone. Ipse enim videbit eam:
et ipsi dabo terrã quã calcauit et filijs
eius: quia secutus est dñm. Etiam mirãs
indignatus i plus: eum michi quoq;
iratus deus p̃ter vos dixerit. Nec tu
ingrediẽris illuc: sed iosue filius nun
minister tuus ipse introibit p̃ te. Hunc
hortare et robora: ipse sorte terrã divi-
det israel. Parvuli vestri de quibus dixi-
stis q̃ rapiẽdi ducerentur et filij qui hu-
die boni ac mali ignorant distantiã
ipsi ingredientur: et ipsis dabo terram
et possidebũt eam: vos autẽ reuertimi-
ni et abite i solitudinẽ p viam maris
rubri. Et respondistis michi. Peccã-
mus dño. Ascendemus et pugnabi-
mus: sicut precepit dñs deus noster.
Cũq; instructi armis p̃gressi i mon-
tem: ait michi dñs. Dic ad eos. Noli-
te ascendere neq; pugnetis. Nõ enim
vobiscum: ne cadatis coram inimicis
vestris. Locutus sum et nõ audistis: sed
adversantes imperio dñi et tumentes
superbia ascendistis in montẽ. Egre-
gressus amorreus q̃ habitabat i mon-
tibus et obviam venisset vobis sicut
vos solent apes persequi: et cecidit
de seir usq; horma. Cũq; reuersi
ploraretis coram dño nõ audiuit vos:
nec voci vestre voluit acquiescere. Idci-
rco ergo i cadebatis multo tempore. ¶

Profectiq; inde venimus in soliti-
dinem q̃ ducit ad mare rubrũ
sicut michi dixerat dominus: et circui-
uimus montem seir longo tempore.
Dixitq; dñs ad me. Sufficit vobis
circuire montem istũ: ite contra aqui-
lonem: et populo precipe dicens. Tran-
sibitis per terminos fratrum vestrorũ
filiorũ esau qui habitant in seir: et timẽ-
bunt vos. Videte ergo diligenter ne
moueamini contra eos. Nec enim
dabo vobis de terra eorũ quantum
potest vna pedis calcare vestigium:
quia in possessionẽ esau dedi montẽ
seir. Cibos emetis ab eis pecunia: et
comedetis: aquã emptam hauriẽtis
et bibetis. Dñs deus tuus benedixit tibi
in omni opere manuum tuarũ. Novit
iter tuum: quomodo transieris soliti-
dinem hanc magnã q̃ quadraginta
annos habitans tecũ dñs deus tuus:
et nichil tibi defuit. Cũq; transisseremus
fratres nostros filios esau qui habitabãt
in seir per viam campestrem de helath
et de aliongaber: venimus ad iter q̃
ducit in desertũ moab. Dixitq; domi-
nus ad me. Non pugnes contra moa-
bitas: nec eras adversus eos prelium.
Non enim dabo tibi quicq̃ de terra eorũ:
quia filijs loth tradidi ar in possessio-
nem. Enim primi fuerũt habitatores
eius: populus magnus et validus et tam
excelsus ut de enachim fuerit quasi gi-
gantes reputentur: et essent similes fili-
orũ enachim. Denq; moabite appel-
lant eos emim. In seir autẽ prius ha-
bitauerunt horrim: quos expulsis atq;
deletis habitauerunt filij esau sicut fe-
cit israel in terra possessionis sue quã
dedit illi dominus. Surgentes ergo ut
transiremus torrentẽ zareth: venimus
ad eum. Tempus autẽ quo ambulaui-
mus de cadesbarne usq; ad transitum
zareth triginta et octo annorũ fuit: do-
nec consumerentur omnis congregatio
hominũ bellatorũ de castris sicut iura-
uerat dominus: etenim manus fuit ad-
versus eos ut interiret de castrorũ me-
dio. Postq̃ autẽ omnes cecidẽt pu-
gnatores: locutus ẽ dñs ad me dicens.
Tu transibis hodie terminos moab
vrbem nomine ar: et accedes i vicinia
filiorũ ammon. Caue ne pugnes ad-
ros: nec mouearis ad prelium. Nõ enim
dabo tibi de terra filiorũ ammon: quia
filijs loth dedi eã in possessionẽ. Terra
gigantum reputata est: et in ipa olim
habitauerũt gigantes: quos ammo-
nite vocant zozomim populus ma-
gnus et multus et procere longitudi-
nis sicut enachim quos deleuit dñs a
facie eorum: et fecit illos habitare pro
eis: sicut fecerat filijs esau q̃ habitant
in seir deleto horreos: et terram eorũ
illis tradens: quã possiderũt usq; in
presens. Eueos quoq; q̃ habitabant i
aserim usq; gazam capadoces expul-
erunt eos: qui egressi de capadocia de-
leuerunt eos: et habitauerunt pro illis.
Surgite et transite torrentem arnon.
Ecce tradidi i manu tua seon regem
esebon amorreũ et terram eius: incipe
possidere: et commouete aduersus eum
prelium. Hodie incipiã mittere terro-
rem atq; formidinẽ tuã in populos q̃ ha-
bitant sub cõsi celi: vt audito nomi-
ne tuo pauentes: et in morem parturien-
tium concrepitantes: et dolore teneantur.
Misit ergo nuncios de solitudine cade-
moth ad seon regem esebon verbis pa-
cificis dicens. Transibimus p terram
tuam: publica gradiemur via. Non
declinabimus neq; ad dexteram neq;
ad sinistram: alimenta precio vende
nobis ut vesamur: aquã pecunia ti-
bi et sic bibemus. Tantũ ẽ ut nobis
concedas transitum: sicut fecerũt filij
esau qui habitant in seir: et moabite
qui habitant in ar donec veniamus
ad iordanem: et transeamus ad terram
quã dominus deus noster daturus
est nobis. Noluitq; seon rex esebon
dare nobis transitum quia induraue-
rat dominus deus tuus spiritũ eius:
et obfirmauerat cor illius ut ita tradi-
retur in manus tuas: sicut nũc vides.
Dixitq; dominus ad me. Ecce cepi nbi

tradere seon: et terrā eō: incipe possidere
eam. Egressusq; est seon obviā nobis
cū omni plo suo ad prēliū in iassa: et
tradidit eum dnō deus noster nobis:
percussimusq; eum cū filijs suis et omni
populo suo: cūctasq; urbes in tempore
illo cepimus interfecimus habitatoribus
earū viris ac mulieribus et parvulis.
Non reliquimus in eis quicq; ablq;
iumentis que i parten vasta pdantur:
et spolijs urbium quas cepimus ab
aroer q; est sup ripam torrentis arnon
oppido - quod in valle situm est usq;
galaad. Nō fuit vicus et civitas que
nostras effugere may. Omnes tradi-
dit dnō de nostro nobis: ablq; terra
filioq; amon ad quā nō accessimus et
cūctis q; adiacent torrentis iebor: et urbi-
bus montanis universis loos a dnō
nos prohibuit dnō de nostro. Ut
taq; conversi ascendimus per viā basan.
Egressusq; est og rex basan in occur-
sum nobis in populo suo ad bellan-
dum in edrai: dixitq; dnō ad me. Ne
timeas eum: quia in manu tua tradi-
tus est cū omni plo ac terra sua: facies
q; ei sicut fecisti seon regi amorreorū q;
habitavit in esebon. Tradidit ergo do-
minus de noster i manibus nostris
etiam og regem basan et universum
plm eius: percussimusq; eos usq; ad
internitionem: vastantes cunctas ur-
bes illius vno tempore. Non fuit
oppidum qd nos effugere. Sexāgīta
urbes: omnē regionē argob regni
og in basan. Cunte urbes erant mu-
nite muris altissimis portis et vecti-
bus: ablq; oppidis innumeris q; non
habebant muros. Et deleuimus eos
sicut fecerat seon regi esebon dispe-
dentes omnē civitatem virosq; ac mu-
lieres et parvulos: iumenta autem et
spolia urbium diripuimus. Tulim
q; illo in tempore terrā de manu duo
regum amorreorū qui erant trans ior-
danem a torrente arnon usq; ad mon-
tem hermon quē hermonij sarion vocāt
et amorrei sanir: omnes cuntates que
sunt in planicie: et universam ter-
ram galaad et basan usq; ad selcha et
edrai cuntates regni og i basan. Ho-
lus quippe og rex basan reliquerat de
stirpe gigantum. Monstratur lectus
eius ferreus: qui est i rabath filiorum
ammon: novē cubitos habens longi-
tudinis: et huius latitudinis ad mu-
suram cubiti virilis manus. Terāq;
possedimus tempore illo ab aroer q;
est sup ripā torrentis arnon: usq; ad
mediam partem montis galaad. Et
cuntaras illis dedi ruben et gad: reliq;
autem partem galaad et omnē basan
regni og tradidi medie tribui manas-
se omnē regionem argob. Cuncta ba-
san vocatur terra gigantū. Jair filius
manasse possedit omnē regionem ar-
gob usq; ad finiros geseuri et maché-
ti. Vocaviq; eos nomine suo basan
avothjair id est villas iair: usq; i pre-
sentem diem. Machir quoq; dedi ga-
laad: et tribubus ruben et gad dedi de
terra galaad usq; ad torrentem arnon
medium torrentis et finium usq; ad
torrentem iebor qui est terminus filio-
rum ammon: et planiem solitudinis
atq; iordanem a finibus cenereth usq;
ad mare deserti qō est salsissimū ad
radices montis phasga contra orientē.
Precipiq; vobis i tempore illo dicēs.
Dominus de vester dat vobis terrā
hanc in hereditatem: expedite ita-
que vestros filios israhel omnes
viri robusti ablq; uxoribus et parvu-
lis atq; iumentis. Nō enim q; plura

habeatis pecora et i urbibus remanere
debebunt quas tradidi vobis: donec
requiem tribuat dominus fratribus ve-
stris sicut vobis tribuit et possideant
etiam ipi terram quā daturus est eis
trans iordanem: tunc revertetur unus-
quisq; in possessionē suā quā dedi vo-
bis. Josue quoq; i tempore illo precepi
dicens. Oculi tui viderūt que fecit dnō
deus noster duobus hijs regibus: sic fa-
ciet omnibus regnis ad q; transitures
es. Ne timeas eos. Domin? enī deus
vester pugnabit p vobis. Precatus
q; sum dnm i tempore illo dicēs. Do-
mine de? tu cepisti ostendere servo tuo
magnitudinē tuā manūq; fortissimā.
Atq; enim ē alius deus vel in celo vel
in terra qui possit facere opera tua: et
comparari fortitudini tue. Transibo
igitur et videbo terram hanc optimā
trans iordanem: et montem istū egregiū
et libanū. Iratusq; est dnō mihi pro-
pter vos nec exaudivit me. Sed dixit
mihi. Sufficit tibi: nequaq; ultra loq-
uaris de hac re ad me. Ascende ca-
cumen phasge: et oculos tuos circūfer
ad occidentem et ad aquilonē austrū
q; et orientem et aspice. Nec enī transi-
bis iordanem istum. Precipe iosue et
corobora eum atq; confoma: quia ipse
precedet populū istū: et dividet eis ter-
ram quā ut iurus es. Mānsimusq; in
valle contra phanum phgor. Ut
nunc israhel audi preceptā et
iudicia q; ego doceo te ut faciās
ea vivas: et ingrediens possideas terrā
quā dominus deus patrū vestrorū da-
turus est vobis. Non adderis ad ver-
bum quod vobis loquor: nec auferes
ex eo. Custodite mandata domini
dei vtri que ego precipio vobis. Oculi
vestri viderunt quāta que fecit dominus
contra belphegor: quomodo cōtriverit
omnes cultores eius de medio vestri.
Vos aūt qui adheristis dnō deo vō
vivitis universi: usq; in presentem die.
Ecce q; docuerim vos preceptā atq;
iustitias sicut mandavit michi domi-
nus deus meus: sic facietis ea in terra
quā possessuri estis: et observabitis et
implebitis opere. Hec est enim vestra
sapientia et intellectus coram plis: ut
audientes universi preceptā hec dicāt.
Ecce plis sapiens et intelligens gens
magna. Nec est alia nacio tā gradis
que habeat deos apropinquantes
sibi: sicut deus noster adest cūctis ob-
secrationibus nris. Que est enim alia
gens sic inclita ut habeat ceremonias
iustasq; iudicia: et omnēm legē quā
ego ponam hodie ante oculos vros?
Custodi igitur semetipm et animam
tuam sollicite. Ne obliviscaris verbo-
rum que viderūt oculi tui: et ne recedāt
de corde tuo cūctis diebus vite tue. Do-
cebis ea filios ac nepotes tuos: diem
in quo stetisti coram dnō deo tuo in
oreb: quando dnō loquens est michi
dicens. Congrega ad me plm ut au-
diāt sermones meos: et discāt timere
me omni tempore quo vivit in terra:
doceanq; filios suos. Et accessistis
ad radices montis qui ardebat usq;
ad celum: caligo in eo turbet et nubes
et caligo. Loquens q; ē domin? ad vos
de medio ignis. Vocem verborū eius
audistis: et formam prorsus non vidi-
stis. Et ostendit vobis pactum suum
quod precepit ut faceres: et decem ver-
ba que scripsit in duabus tabulis lapi-
dis. Michiq; mandavit in illo ēpor
ut docerem vos ceremonias et iudicia:
que facere deberetis i ēra quā possessuri
estis. Custodite igit sollicite animas

uras. Nõ vidistis aliq̃ similitudinẽ
in die qua locutus est vobis dnꝰ
in oreb de medio ignis: ne forte decep-
ti faciatis vobis sculptam similitu-
dinem aut ymaginẽ masculi vel femi-
ne: similitudinẽ omniũ iumentorum
que sunt sup terrã vel avium sub celo
volantiũ: atq; reptiliũ que moventur
in terra: sive piscium qui sub terra mo-
rantur in aquis: ne forte oculis eleva-
tis ad celum videas solem ⁊ lunam ⁊
omnia astra celi: ⁊ errore decepus ado-
res ea et colas: que creavit dũs deus
tuus in ministeriũ cũctis gentib̃ que
sub celo sunt. Vos aũt tulit dũs et e-
duxit de fornace ferrea egipti: ut habe-
re populum hereditariũ sicut ē in pre-
senti die. Iraculq; est dũs contra me
propter sermones vestros et iuravit
ut non transirem iordanem: nec inge-
dere terram optimã quã dabitus est
vobis. Ecce morior in hac humo: nõ
transibo iordanem vos transibitis et
possidebitis terram egregiã. Cave ne
quando obliviscaris pacti dñi dei tui
quod pepigit tecum: et facias ubi sul-
ptam similitudinẽ eorũ que fieri dũs
prohibuit. Quia dũs deꝰ tuus ignis
consumens est: deus emulator. Si ge-
neritis filios ac nepotes: et morati
fueritis ī terra: decepti; feceritis vobis
aliquã similitudinẽ patrantes malũ
coram dño deo vestro: ut eum ad ira-
cundiã provoceris: testes invoco ho-
die celum et terram: cito peribitis vos
de terra: quã transito iordane pos-
sidebitis. Non fabricabitis ī ea lon-
go tempore: sed delebit vos dominus
atq; disperget in omnes gentes: ⁊ rema-
nebitis pauci ī nationibus ad quas
vos ducturus est dũs. Ibiq; servietis
dijs ꝗ hominũ manu fabricati sunt.
ligno et lapidi qui nõ vident: nec au-
diunt non comedit nõ odorant. Ci-
q; quesieris ibi dñm deũ tuũ invenies
eum: si tamen toto corde quesieris: et
tota tribulatione anime tue postq; et
invenerint omnia que ꝑdicta sunt. Ul-
timo aũt tempore revertetis ad do-
minum deũ tuũ et audies vocem eius:
quia deus misericors dũs deus tuus
est. Non deseret te nec omnino de-
bit: neq; obliviscetur pacti ī quo iura-
vit patribus tuis. Interroga de diebus
antiquis ꝗ fuerunt ante te: ex die qu
creavit deus hominem super terram a
summo celi usq; ad summum eius: si
facta est aliquando huiusmodi vel
aut unquã audiuit ꝗs
vocem dũi loquẽtis de medio ignis
sicut tu audisti ⁊ vixisti: si fecit deus ut
ingederet ⁊ tolleret sibi gentẽ de medio
nationũ ꝗ temptationes signa atq;
prodigia ꝗ pugnã ⁊ robustam manu
extenso;q; brachium ⁊ horribiles visiõ-
nes: iuxta omnia que fecit pro nobis
dũs deus noster in egipto videntibus
oculis tuis: ut scires quoniã dũs ipse
est deus: ⁊ non ē alius preter eum. De
celo te fecit audire vocem suam ut do-
cere te: ⁊ in terra ostendit tibi ignẽ suũ
maximum: et audisti verba illius de
medio ignis quia dilexit patres tuos
et elegit semen eorꝰ post eos. Eduxit
te ꝑdens in virtute sua magna ꝗ e-
gipto ut deleret nationes maximas ⁊
fortiores te in introitu tuo: ⁊ introdu-
cere te daretq; tibi terrã eaꝰ in possessi-
onem: sicut cernis in presenti die. Sci-
to ergo hodie ⁊ cogitato in corde tuo
quod dũs ipse est deus in celo sursum
et in terra deorsum: ⁊ nõ sit alius. Cu-
stodi precepta eius atq; mãdata que
ego ꝓpio tibi ut bene sit tibi ⁊ filijs

tuis post te: et permanegas multo tem-
pore super terram quã dũs deus tuus
dabitus est tibi. Tunc separavit moy-
ses tres civitates trans iordanem ad o-
rientalem plagam ut confugiat ad
eas qui occidit volens proximũ suũ
nec fuerit sibi inimicus ante vnũ et al-
terum diẽ ⁊ ad harum aliquã urbium
possit evadere: bolsen in solitudine que
sita est in terra campestri de tribu ruben:
et ramoth in galaad que est in tribu
gad: ⁊ golam in balan que est ī tribu
manasse. Ista est lex quã proposuit
moyses coram filijs israhel: ⁊ hec testi-
monia et ceremonie atq; iudicia que
locutus est ad filios israhel. quando
egressi sunt de egipto trans iordanem
in valle circa phanum phogor ī terra
seon regis amoreorꝝ qui habitavit ī eseb-
bon quẽ occidit moyses. Filij quoq;
israhel egressi ex egipto possederunt ter-
ram eius et terrã og regis basan duo-
num regũ amoreorꝝ qui erant trans
iordanem ad solis ortũ ab aroer que
sita ē iuxta riparum torrentis arnon usq;
ad montẽ sanir ꝗ est ⁊ hermon omnẽ
planiciem trans iordanem ad orienta-
lem plagã usq; ad mare solitudinis
⁊ usq; ad radices montis phasga.

Vocavitq; moyses omnẽ israhel:
et dixit ad eos. Audi israhel ce-
remonias atq; iudicia: q̃ ego loquor
in auribus vestris hodie. Discite ea: et
opere complete. Domini deus noster
pepigit nobiscum fedus in oreb. Non
cum patribus nostris iniit pactũ sed no-
biscum: qui in presentiarꝝ sumus et vi-
vimus. Facie ad faciem locutus ē no-
bis in monte de medio ignis. Ego fe-
quester ⁊ medius fui inter dũm et vos
in tempore illo: ut annunciarẽ vobis
verba eius. Timuistis enim ignem: et
nõ ascendistis ī montem. Et ait. Ego
dominus deus tuus: qui eduxi te de
terra egipti de domo seruitutis. Non
habebis deos alienos in cõspectu meo.
Non facies tibi sculpile nec similitu-
dinem omniũ que in celo sunt deliq
et que in terra deorsum: ⁊ que volant
in aquis sub terra. Nõ adorabis ea:
et non coles. Ego enim sum dũs deus
tuus deꝰ emulator reddens iniquitatẽ
patrũ sup̃ filios in terciã et quartam
generationem hijs qui oderunt me: ⁊
faciens misericordiã in multa milia
diligentibus me ⁊ custodientibus prece-
pta mea. Non usurpabis nomen do-
mini dei tui frustra: quia nõ erit impu-
nitus qui sup̃ re vana nomen eius
assumpserit. Observa diem sabbati ut
sanctifices eum: sicut precepit tibi dũs
deus tuus. Sex diebus operabereis: et fa-
cies omnia opera tua. Septimus dies
sabbati est: id est requies dũi dei tui.
Non facies in eo quicq̃ operis tu ⁊ fi-
lius tuus ⁊ filia tua ⁊ ancilla: bos
et asinus et omne iumentũ tuũ et pe-
regrinus qui est intra portas tuas: ut
requiescat servus et ancilla tua sicut
⁊ tu. Memento q ꝗ ipse seruieris in egi-
pto: et eduxerit te inde dominus deus
tuus in manu forti ⁊ brachio extento.
Idcirco precepit tibi ut observes diẽ
sabbati. Iton ora patrem tuũ et matrẽ
sicut precepit tibi dũs deus tuus: ut
longo vivas tempore: et bene sit tibi
in terra quã dũs deus tuus dabitus ē
tibi. Non occides: neq; mechaberis: fur-
tumq; non faciet: nec loquetis cõtra
proximũ tuũ falsum testimonium. Nõ
concupisces uxorem proximi tui: non
domũ non agrum: non servum: non
ancillam: nõ bouem nõ asinũ: et omni
ꝛem ꝗ illius est. Hec verba locus

rit dominus ad omnem multitudinem
vestrā in monte de medio ignis: z nu-
bis: et caliginis voce magna nichil
addens amplius: z scripsit ea i duabus
tabulis lapidis quas tradidit michi.
Vos aūt postq audistis vocē de me-
dio tenebrarū et montem ardere vidi-
stis accessistis ad me oēs principes
tribuū et maiores natu: atq dixistis.
Ecce ostendit nobis dūs deus noster
maiestatē z magnitudinē suā. Vocē
enim eius audiuimus de medio ignis:
et probauimus hodie q loquetur deo
cum homine viuere homo. Cur ergo
moriemur: et deuorabit nos ignis
hic maximus? Si enim audiremus
vltra vocem dūi dei nostri morietur.
Quid est omnis caro ut audiat vocē
dei viuentis qui de medio ignis loqui-
tur sicut nos audiuimus: z possit vi-
uere? Tu magis accede et audi cuncta
que dixerit dūs deus noster ribi: loque-
ris q ad nos: et nos audiemus facie-
mus ea. Quod cum audisset dūs ait
ad me. Audiui vocē verboz pli huius
que locuti sunt tibi. Bene oīa sunt lo-
cuti. Quis det talem eos habere mentē
ut timeāt me et custodiāt vniūsa mā-
data mea i cūctis tempor: ut bene sit eis
et filijs eoz i sempiternū? Vade et dic
eis. Reūtimini i tentoria vra. Tu vero
hic sta mecum: z loquar tibi omnia
mandata mea et ceremonias atq iu-
dicia que docebis eos ut faciant ea in
terra quā dabo illis in possessionem. Cu-
stodite igitur z facite que precepit domi-
nus deus vobis. Non declinabitis
neq ad dexterā neq ad sinistram: sed
per viam quā precepit dominus deus
vester ambulabitis: ut viuatis et be-
ne sit vobis et prorogentur dies vestri
in terra possessionis vestre. vj

Hec sunt precepta et ceremonie atq
iudicia que mandauit dūs de
vestre ut docerem vos z faciatis ea in
terra ad quā transgrediminī possidē-
dam: ut timeas dūm deum tuū z custo-
dias dūia mandata z precepta eius
que ego precipio tibi z filijs ac nepo-
tibus tuis cunctis diebus vite tue: ut pro-
longentur dies tui. Audi israhel z ob-
serua ut facias q̄ precepit tibi dūs et
bene sit tibi z multiplicemīs amplius:
sicut pollicitus ē dūs deus patrū tuoz
tibi terrā lacte et melle manantē. Au-
di israhel. Dominus deus noster de⁹
unus est. Diliges dūm deum tuū ex
toto corde tuo: z ex tota anima tua: et
ex tota fortitudine tua. Eruntq verba
hec que ego precipio tibi hodie in corde
tuo: z narrabis ea filijs tuis z medita-
beris sedens in domo tua z ambulās
in itinere dormiens atq consurgens:
et ligabis ea quasi signum in manu
tua: erūtq z mouebūtur inter oculos
tuos: scribesq ea in limine et hostijs
domus tue. Cumq introduxerit te do-
minus de⁹ tuus i terrā p qua iurauit
patribus tuis abraham ysaac z iacob z
dederit tibi ciuitates magnas et opu-
lentas quas non edificasti: domos ple-
nas cunctarū opū quas nō ipse ad-
struxisti cisternas quas nō effodisti: vineas et
oliueta que non plantasti: z comedis
z saturatus fueris: cauē diligenter
ne obliuiscaris dūi qui eduxit te de ter-
ra egipti: de domo seruitutis. Dūm
deū tuū timebis et illi soli seruies: ac
per nomen illius iurabis. Non ibis
post deos alienos cunctarū gentū q
in circuitu vestro sunt: quoniā deus
emulator dūs deus tuus i medio tui:
ne quando irascatur furor dūi dei tui
ītra te: z auferat te de superficie terre.

Non tentabis dūm deum tuū: sicut
tentasti i loco tentationis. Custo-
di precepta dūi dei tui ac testimonia z
ceremonias quas precipit tibi: z fac q̄d
placitum est et bonū in conspectu dūi
ut bene sit tibi: et ingressus possideas
terram optimam de qua iurauit dūs
patribus tuis ut deleat dūs inimicos
tuos coram te sicut locut⁹ ē. Cū interro-
gauerit te filius tuus cras dicēs quid
sibi voluit testimonia hec z ceremonie
atq iudicia que precipit dūs de⁹ noster
nobis: dices ei. Seruiē eram⁹ pharao-
nis in egipto: z eduxit nos dūs de egi-
pto in manu forti: fecitq signa atq
prodigia magna z pclara in egipto
contra pharaonē z omnē domū illius
in conspectu nostro: et eduxit nos inde
ut introducēs daret terrā sup qua iu-
rauit patribus nrīs. Precepitq nobis
dūs ut faciamus oīnia legitima hec:
et timeamus dūm deū nostrum ut be-
ne sit nobis cunctis diebus vite nō-
stre sicut ē hodie. Erit q̄q nostri misere-
ri cū custodierimus et fecerimus o-
mnia precepta eius coram domino de
nostro sicut mandauit nobis. vij

Quum vero introduxerit te dominus
deus tuus in terrā quā possessu-
rus ingrediēris z eiecerit gentes mul-
tas coram te cheteum et gergeseum et
amorreum chananeū et pherezeum et
eueum et iebuseum septē gentes multo
maioris numeri q̄ tu es z robustiores
te: tradiderit q̄q eas dūs deus tuus tibi:
percutiēsq eas usq ad interneciōnem.
Non inibis cū eis fedus nec misereberis
earū: neq sociabis cū eis cōnubia.
Filiam tuā non dabis filio eius: nec
filiam illius accipies filio tuo: quia
seducet filium tuum ne sequatur me z
ut magis huiusmodi alienis. Ira ferq
furor dūi: et delebit te cito. Quin potī-
us hec facietis eis. Aras eoz subuerti-
te z confringite statuas: lucosq succi-
dite: z sculptilia comburite: quia pplus
sanctus es domino deo tuo. Te elegit
dūs deus tuus: ut sis ei populus pecu-
liaris de cunctis pplis qui sunt sup ter-
ram. Nō quia cūctas gentes numero
vincebatis vobis iunctus ē dominus
et elegit vos cū oīnibus ītis pplis paucī-
ores: sed quia dilexit vos dominus:
z custodiuit iuramentum q̄d iurauit
patribus vestris. Educēsq vos i manu
forti et redemit de domo seruitutis: de
manu pharaonis regis egipti: z scies
quia dūs deus tuus ipse ē deus fortis
et fidelis: custodiens pactū z misericordiam
diligentibus se z hijs qui custodiunt
precepta eius in mille generationes:
et reddens odientibus se statim: ita ut
disperdat eos et ultra nō differat proxi-
mus eis reddens q̄d meruē. Custodi
ergo precepta et ceremonias atq iudi-
cia: que ego mandabo tibi hodie ut
facias. Si postq audieris hec iudicia
custodieris ea et feceris: custodiet te do-
minus deus tuus ibi pactum z misericordiā
quā iurauit patribus tuis et
diliget te z multiplicabit: benedicetq
fructui ventris tui: z fructui terre tue: fru-
mento tuo atq vindemie: oleo et ar-
mentis gregibus ouīū tuarū super ter-
ram: pro qua iurauit patribus tuis
ut daret tē tibi. Benedictus eris inter
omnes ppos. Non erit apud te steri-
lis vtriusq sexus: nam in hominibus
q̄q in gregibus tuis. Auferet dūs a te
omnē languorem: z infirmitates egi-
pti pessimas quas nouisti nō inferet
tibi sed cunctis hostibus tuis. Deuo-
rabis omnes ppos quos dominus
deus tuus daturus ē tibi. Nō parcet

ris oculis tuis: nec tuites dijs eorum: ne
sunt in ruinam tui. Si dixeris i corde
tuo plures sunt gentes iste q̃ ego: quomodo potero delere eas: noli metuere
sed recordare: que fecerit dñs deus tuus
pharaoni et cunctis egiptijs plagas
maximas quas viderunt oculi tui et
signa atq; portenta manuq; robusta
et extentu brachiũ: ut educeret te dominus deus tuus. Sic faciet cunctis populis quos metuis. Insuper et scarabaeos mittet dñs deus tuus in eos: donec
deleat omnes atq; disperdat qui te fugerint et latere poterint. Non timebis
eos: quia dñs deus tuus in medio tui
est deus magnus ⁊ terribilis. Ipse consumet nationes has in conspectu tuo
paulatim atq; per partes. Nõ potes
eas delere pariter: ne forte multiplicentur contra te bestie terre. Dabitq; eos
dominus deus tuus in cõspectu tuo:
et interficiet illos donec penitus deleantur. Tradetq; reges eorum in manus
tuas: ⁊ disperdes nomina eorũ sub celo. Nullus poterit resistere tibi: donec
conteras eos. Sculptilia eorum igne
combures. Nõ concupisces argentũ
et aurũ de quibus facta sunt: neq; assumes ex eis tibi quicq; ne offendas
propterea quia abominatio est dñi
dei tui: ne inferes quicquã ex idolo in
domũ tuã: ne fias anathema sicut et illud est. Quasi spurcitiã detestabis: ⁊ ut
lud inhanatemũ ac sordes abominationi habebis: qa anathema est. VIII

Omne mandatũ q̃ ego precipio
tibi hodie caue diligenter ut facias ut possitis viuere ⁊ multiplicemini: ingressiq; possideatis terram pro
qua iurauit dñs patribus vestris. Et re
cordaberis cunctu iniquitatis per quod adduxit te dñs deus tuus quadraginta
annis ⁊ deseruiuit ut affligeret te atq;
tentaret: et nota fieret que in tuo animo versabantur: utrum custodires
mandata illius an non. Afflixit et pe
nuria: et dedit tibi cibum manna quẖ
ignorabas tu ⁊ patres tui ut ostenderet
tibi q̃ nõ in solo pane viuit homo:
sed in omni verbo q̃ egreditur de ore
domini. Vestimentũ tuũ quo operebaris nequaq; vetustate detertum: et pe
dum non est subditus. En quadragesimus annus est: ut recogites in corde
tuo: quia sicut erudit filiũ suũ homo
sic dñs deus tuus erudiuit te: ut custodias mandata dñi dei tui ⁊ ambules
in viis eius: et timeas eũ. Dñs enim
deus tuus introducet te in terram bonam: terram riuorũ aquarũq; ⁊ fontium: cuius campis ⁊ montibus emanant fluuiorũ abyssi: terram frumenti
hordei ac vinetarũ in qua ficus et mala
granata et oliuera nascuntur: terram
olei ac mellis vbi absq; vlla penuria
comedes panem tuũ et rerum omniũ
abundantia perfuetis: cuius lapides ferrum sunt: et de montibus eius ere
metalla fodiuntur: ut cum comedes
et saciatus fueris benedicas domino
deo tuo pro terra optima quã dedit tibi. Obserua ⁊ caue ne quando obliuiscaris dñi dei tui: ⁊ negligas mandata
eius atq; iudicia ⁊ ceremonias quas
ego precipio tibi hodie: ne postq; comederis et satiatus fueris: domos pulcras
edificaueris ⁊ habitaueris in eis: habueriq; armenta ⁊ greges arietum ⁊ auri
argentiq; ⁊ cuncta que habentur
cor tuũ ⁊ non reminiscaris dominũ dei tui: qui eduxit te de terra egipti
de domo seruitutis ⁊ ducem tuum fuit
solitudine magna atq; terribili ⁊ qua
ctae serpens flatu adurens et scorpio

ac dipsas et nulle omino aque: qui
eduxit tibi de petra durissima et ha
bere te manna in solitudine q̃ nesciebat
patres tui. Et postq; afflixit ac probauit: ad extremũ misereus est tui: ne
dicteres in corde tuo fortitudo mea ⁊ robur
manus mee hec michi omnia pstitit
rant: sed recordare dñi dei tui: q̃ ipse
vtere tibi preberet ut impleret pactũ
suũ sup quo iurauit patribus tuis sicut
presens indicat dies. Si autẽ oblitus
fuerit dñi dei tui ⁊ secutus fueris deos alienos
coluerisq; illos et adorauerit: ecce nũc
dico tibi q̃ omino disperderis. Sicut
gentes q̃s deleuit dominus ꝑ introitu
tuo: ita et vos peribitis si inobedieritis
voci domini dei vestri. IX

Audi israel. Tu transgrediens hodie iordanem ut possideas nationes
maximas et fortiores te ciuitates
in gentes ⁊ ad celũ vsq; muratas:
plebem magnũ atq; sublimem: filios enachim quos ipse vidisti et audisti:
quibus nullus potest ex aduersu resistere. Scies ergo hodie q̃ dñs deus
tuus ipse transibit ante te ignis deuorans atq; cõsumens: qui conterat eos
et deleat atq; disperdat ante faciem tuã
velocius: sicut locutus est tibi. Ne dicas
in corde tuo cũ deleuerit eos dñs deus
tuus in conspectu tuo: propter iusticiam
meam introduxit me dñs ut terram
hanc possiderem: cũ propter impietates
tuas iste delete sint nationes. Neq; e
nim propter iusticias tuas ⁊ equitatem
cordis tui ingrediens ut possideas ter
ras tantas: sed quia ille egerunt impie
nationes hee delete sunt: ⁊ ut complere
verbũ suũ dñs quod sub iuramento
pollicitus est patribus tuis abraham
ysaac et iacob. Scito ergo q̃ nõ ꝑ
iusticias tuas dñs deus tuus dederit
tibi terram hãc optimã ꝑ possessionẽ:
cum durissime ceruis sis ꝑplex. Me
mento ⁊ ne obliuiscaris quomodo ad
iracundiã prouocaueris dñm deũ tuũ
in solitudine: ⁊ ex eo die quo egressus
es de egipto vsq; ad locũ istum: semper
aduersum dñm contendisti. Nã et in
oreb prouocasti eũ: ⁊ iratus delere te
voluit quãdo ascendi in montem ut
acciperem duas tabulas lapideas pactũ
quod pepigit vobiscũ deus. Et perseueraui in monte quadraginta diebus
ac noctibus: panẽ non comedens et a
quam non bibens. Deditq; michi dominus duas tabulas lapideas scrip
tas digito dei: ⁊ continentes omnia
verba: que vobis locutus ꝑ in monte
de medio ignis quãdo conuocatus populus congregatus est. Cũq; transissent quadraginta dies ⁊ totidem noctes dedit
michi dñs duas tabulas lapideas: tabulas fœderis: dixitq; michi. Surge
et descende hinc cito: quia ꝑplex tuus
quẖ eduxisti de egipto deseruerũt velocius viam quã demõstrasti eis: fecerũt
q̃ sibi conflatile. Rursusq; ait dñs
ad me. Cerno q̃ ꝑplex iste durae ceruicis
sit. Dimitte me ut conteram eum: et
deleam nomen eius sub celo: et constituam te supra gentem que hac maior
et fortior sit. Cũq; de monte ardente
descenderem et duas tabulas fœderis
ambo tenerem manu: vidissemq; pe
cassse vos dño deo nõ ⁊ fecisse vobis
vitulum conflatilem ac deseruisse ve
lociter viam eius quã vobis ostendi
rat: proieci tabulas de manibus meis
conteqq; eas in conspectu vestro. Et
prostratus sum sicut prius quadraginta diebus ⁊ noctibus panem nõ comedens ⁊ aquam nõ bibens propter
omnia peccata vestra que gessistis contra

dñm: ⁊ cũ ad iracundiã provocastis.
Limui mẽ indignaciõe ⁊ iram illã:
qua adversum vos cõcitatus delere
vos voluit. Et exaudivit me dñs etiam hac vice. Adversum aaron quoq;
vehementer iratus voluit eum conterere: et pro illo similiter deprecatus
sum. Peccatũ aũt vũm qd fecerastis id
est vitulũ arripiens igne combussi: et
in frusta cõminuens omnino; in pulverem redigens projeci in torrentem qui
de mõte descendit. In incendio quoq;
et in tentatione. ⁊ i sepulcris concupiscentie provocastis dñm: et quãdo
misit vos de radesbarne dicens ascendite et possidete terrã quã dedi vobis:
et contempsistis imperiũ dñi dei vestri
et non credidistis ei: neq; vocem eius
audire voluistis: sed semper fuistis rebelles a die qua nosse vos cepi. Et iacui coram dño quadraginta diebus
ac noctibus quibus eũ supplicare deprecabar ne deleret vos ut fuerat comminatus: et oravi dicẽs. Dñe deus ne
disperdas plm tuũ ⁊ hereditatem tuã
quã redemisti in magnitudine tua:
quos eduxisti de egipto in manu forti.
Recordare seruos tuos abraham ysaac ⁊ iacob. Ne aspicias duriciã populi huius ⁊ impietatem atq; peccatum:
ne forte dicãt habitatores terre de qua
eduxisti nos nõ poterat dñs introducere eos: i terrã quã pollicit̃ ẽ eis ⁊ oderat illos: idcirco eduxit ut interficeret
illos i solitudine: q̃ fuit plus tu? ⁊ hereditas tua quos eduxisti i fortitudine
tua magna et in brachio tuo extento.
In tempore illo dixit dñs ad me. Ro
Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores fuerunt et ascende ad me
in montem: facisq; archam ligneam
et scribam in tabulis verba que fuerũt
in hijs quas antea confregisti: ponesq;
eas in archa. Feci igitur arcam de lignis sethim. Cumq; dolassem duas
tabulas lapideas instar prioris: ascendi in mõtẽ habens eas in manibus.
Scripsitq; in tabulis iuxta id qd prius scripserat verba decem que locut?
ẽ dñs ad vos i mõte de medio ignis
quãdo plus cõgregat? est: et dedit eas
michi. Reversusq; de monte descendi:
et posui tabulas in archam quã fecerã:
que huscusq; ibi sunt sicut michi præcepit dñs. Filij aũt israhel castra moverunt et beroth filiorũ iaacan in mosera ubi aaron mortuus et sepultus ẽ:
pro quo sacerdotio functus est filius
eius eleazar. Inde venerũt i gadgad: de
quo loco pficiscentes castrametati sũt i iectabatha in terra aquarũ atq; torrentũ. Eo
tẽpore separavit tribu levi ut portaret
archam fœderis domini: et stare coram
eo in ministerio ac benedicere i nomine illius usq; in presentẽ diem. Quãobrem nõ habuit levi partem neq; possessionem cũ fratribus suis: quia ipse dñs
possessio eius est: sicut promisit ei dñs
deus tuus. Ego aũt steti in monte sicut prius ẽdragina diebus ac noctibus: exaudivitq; me dñs etiã hac vice: et perdere noluit. Dixitq; michi.
Vade ⁊ procede plm ut ingrediatur
et possideat terram quã iurav patribus
eorum: ut tradam eis. Et nũc israhel
quid dñs deus tuus petit a te: nisi ut
timeas dñm deũ tuũ et ambules in
viis eius et diligas eũ: ac servias domino deo tuo in toto corde tuo ⁊ in to
ta anima tua custodias; mandata
dñi et ceremonias eius quas ego hodie tibi precipio ubi ut bene sit tibi? En dñi
dei tui celum ẽ et cũ celi terra ⁊ omnia
que in ea sunt et tamen patribus tuis

conglutinatus ẽ dñs et amavit eos:
elegitq; semen eorũ post eos id est vos
de cunctis gentibus sicut hodie comprobatur. Circũcidite igit̃ preputiũ cordis
vestri ⁊ cervicem vrã non indurcis
amplius: quia dñs deus vester ipse est
deus deorũ et dñs dñantium dẽ? magnus et potens ⁊ terribilis: qui psonã
nõ accipit nec munera. Facit iudiciũ
pupillo et vidue: amat peregrinum: ⁊
dat ei victum atq; vestitũ. Et vos ergo
amate peregrinos: quia ⁊ ipi fuistis
advene in terra egipti. Dominum de
um tuũ timebis: et ei soli servies. Ipsi
adherebis: iurabis; i nomine illius.
Ipse est laus tua et deus tuus: qui fecit tibi hec magnalia et terribilia que
viderũt oculi tui. In septuaginta animabus descenderant patres tui in egiptum: et ecce nunc multiplicavit te dominus deus tuus sicut astra celi. Ro
Hanc igit̃ dñm deũ tuũ: et observa precepta eius et ceremonias
iudicia atq; mandata omni tempore.
Cognoscite hodie que ignorant filij
vestri: qui non viderũt disciplinã dñi
dei vestri: magnalia eius et robustam
manũ extentumq; brachium: signa ⁊
opera que fecit in medio egipti: pharaoni regi et universe terre eius: omniq; ex
ercitui egiptiorum et equis ac curribus:
quomodo operuerit eos aque maris
rubri: cum vos persequerẽt ⁊ deleverit
eos dñs usq; in presẽtẽ diem: vobisq;
que fecerit in solitudine: donec venireris ad hũc locũ: ⁊ dathan atq; abiron
filijs eliab qui fuit filius ruben: quos
aperto ore suo terra absorbuit cũ domibus ⁊ tabernaculis ⁊ universa substantia eorũ quã habebat in medio israhel:
oculi vestri viderunt omnia opera dñi
magna q̃ fecit: ut custodiatis omnia
mãdata illi? q̃ ego hodie ꝓcipio vobis
et possitis introire ⁊ possidere terram
ad quã ingrediminì: multoq; in ea
vivatis tempore quã sub iuramento
pollicitus est dñs patribus vestris et semini eorũ lacte et melle manantẽ. Terra aũt ad quã ingrediris possidendã
non est sicut terra egipti de qua egressi
sumus: ubi iacto semine i ortorũ morem aque
ducuntur irrigare: sed montuosa est ⁊
campestris: de celo expectans pluvias:
quã dñs deus tuus semper invisit ⁊ oculi illius i ea sunt a principio anni usq;
ad finẽ eiꝰ. Si ergo audieris mãdatis meis que ego hodie ꝓcipio vobis:
ut diligatis dñm deũ vestrũ ⁊ servatis
eum toto corde vrõ et i tota anima vestra: dabit pluviã terre vrẽ temporanea
et serotinam ut colligatis frumentum
et vinũ et oleum feni et agris ad pascendũ iumenta: ut ⁊ ipi comedatis ac
saturemini. Cavete ne forte decipiatur
cor vrũ et recedatis a dño: servientisq;
dijs alienis ⁊ adoretis eos: iratusq;
dñs claudat celum ⁊ pluvie nõ descendant: nec terra det germen suũ: peratisq; velocier de terra optima quã dominus
daturus ẽ vobis. Ponite hec verba
mea in cordibus ⁊ in animis vris:
et suspendite ea ꝓ signo in manibus:
et inter oculos vestros collocate. Docete filios vestros: ut illa meditentur.
Quando sederis in domo tua et ambulaveris i via ⁊ accubueris atq; surgeris: scribes ea super postes ⁊ januas
domus tue: ut multiplicentur dies tui
et filiorũ tuorũ in terra: quã iuravit dominus patribus tuis: ut daret eis: sicut
imminet celum terre. Si ergo custodieris mãdata que ego precipio vobis:
et feceris ea ut diligatis dñm deum
vestrum et ambuleris i omnibus viis

nius adhærentes et disperdet dñs omnipotens omnes gentes istas ante faciem vestram: et possidebitis eas. Et maiores et fortiores vobis sunt. Omnis locus quem calcaverit pes vester: vester erit. A deserto et Libano et flumine magno eufrate usq; ad mare occidentale: erunt terminus vestri. Nullus stabit contra vos. Terorem vestrum et formidinem dabit dñs deus vester super omnem terram quam calcaturi estis: sicut locutus est vobis. Ecce propono in conspectu vestro hodie benedictionem et maledictionem: benedictionem si obedieritis mandatis dñi dei vestri quæ ego hodie præcipio vobis: maledictionem si non obedieritis mandatis dñi dei vestri. sed si recesseritis de via quam ego nunc ostendo vobis: et ambulaveritis post deos alienos quos ignoratis. Cum introduxerit te dñs deus tuus in terram ad quam pergis habitandam: pones benedictionem super montem garizim: maledictionem super montem hebal: qui sunt trans iordanem post viam ubi pergit ad solis occasum: in terra chananei qui habitat in campestribus contra galgalam quæ est iuxta vallem terebinthi: iuxta aquam pauli. Vos autem transibitis iordanem ut possideatis terram quam dñs deus vester dabit vobis: et habeatis ac possideatis illam. Videte ergo ut impleatis ceremonias atq; iudicia quæ ego hodie pono in aspectu vestro. xv

Hæc sunt præcepta atq; iudicia quæ facere debetis in terra quam dñs deus patrum vestrorum daturus est tibi: ut possideas eam cunctis diebus quibus super humum gradieris. Subvertite omnia loca in quibus coluerunt gentes quas possessuri estis deos suos: super montes excelsos et colles et subter omne lignum frondosum. Dissipate aras eorum et confringite statuas: lucos igne comburite et idola comminuite: disperdite nomina eorum de locis illis. Non faciet ita dño deo vestro: sed ad locum quem elegerit dñs deus vester de cunctis tribubus vestris ut ponat nomen suum ibi et habitet in eo venietis atq; offeretis in loco illo holocausta et victimas vestras: decimas et primicias manuum vestarum: et vota atq; donaria primogenita boum et ouium: et comedetis ibi in conspectu domini dei vestri: ac letabimini in cunctis ad quæ miseritis manum vos et domus vestre in quibus benedixit vobis dñs deus vester. Non facietis ibi quæ nos hic facimus hodie: singuli quod sibi rectum videtur. Nec enim usq; in presens tempus venistis ad requiem et possessionem quam dñs deus vester daturus est vobis. Transibitis iordanem et habitabitis in terra quam dñs deus vester dabit vobis: et requiescere a cunctis hostibus circumquaq; adversantibus illo tempore habitetis in loco quem elegerit dominus deus vester: ut sit nomen eius in eo. Illuc omnia quæ præcipio conferetis: holocausta et hostias ac decimas et primicias manuum vestarum et quicquid præpotum est in muneribus quæ voveritis dño. Ibi epulabimini coram dño deo vestro vos et filij et filie vestre: famuli et famule: atq; levites qui in vestris urbibus commorat. Nec enim habet aliam partem et possessionem inter vos. Cave ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris: sed in eo quem elegerit dñs in una tribu tuarum offeres hostias et facies quicquid præcipio tibi. Sin autem comedere volueris et te esus carnium delectaverit: occide et comede iuxta benedictionem domini dei tui quam dedit tibi in urbibus tuis: sive immundum

fuerit hoc est maculatum et debile: sive mundum hoc est integrum et sine macula quod offerri licet sicut capream et cervum comedes: absq; eiusdem sanguinis quem fundes quasi aquam effundes. Non potes comedere in oppidis tuis decimam frumenti et vini et olei tui: primogenita armentorum et pecorum et omnia quæ voveris et spontee offerre volueris et primicias manuum tuarum: sed coram dño deo tuo comedes ea in loco quem elegerit dñs deus tuus: tu et filius tuus et filia et bovis et famula atq; levites qui manet in urbibus tuis: et letaberis et refocieris coram dño deo tuo in cunctis ad quæ egrediris manum tuam. Cave ne derelinquas leuitem in omni tempore quo vacaris in terra. Quando dilataverit dñs deus tuus terminos tuos sicut locutus est tibi et voluerit vesci carnibus quas desiderat anima tua: locus autem quem elegerit dñs deus tuus ut sit nomen eius ibi si procul fuerit occides de armentis et pecoribus quæ habueris sicut præcepi tibi: comedes in oppidis tuis ut tibi placet. Sicut comedit capream et cervum ita vescieris eis: et mundus et immundus in communi utentur: hoc solum cave ne sanguinem comedas. Sanguis enim eorum pro anima est: idcirco non debes animam comedere cum carnibus: sed super terram fundes quasi aquam: ut bene sit tibi et filijs tuis post te cum feceris quod placet in conspectu domini. Que autem sanctificaveris et voveris dño tolles et venies ad locum quem elegerit dñs: et offeres oblationes tuas carnem et sanguinem super altare dñi dei tui. Sanguinem hostiarum fundes super altare: carnibus autem ipse vescieris. Obtempera et audi omnia quæ ego præcipio tibi ut bene sit tibi et filijs tuis post te in sempiternum: cum feceris quod bonum est et placitum in conspectu dñi dei tui. Quando disperdiderit dñs deus tuus ante faciem tuam gentes ad quas ingrediens possidendas et possederis eas atq; habitaveris in terra earum: cave ne imitere eas post quam fecerint introitum subverte: et requiras ceremonias earum dicens. Sicut coluerunt gentes istæ deos suos: ita et ego colam. Non facies similiter dño deo tuo. Omnes enim abominationes quas aversatur dñs fecerunt diis suis offerentes filios et filias: et comburentes eas igni. Non præpio tibi hoc tantum faciat dño: nec addas quicquam nec minuas.

Si surrexerit in medio tui xvi prophetes aut qui somnium vidisse se dicat et predixerit signum atq; portentum et euenerit quod locutus est et dixerit tibi: eamus et sequamur deos alienos quos ignoras et seruiamus eis: non audies verba prophetæ illius aut somniatoris: quia tentat vos dñs deus vester: ut palam fiat utrum diligatis eum an non in toto corde et in tota anima vestra. Dominum deum vestrum sequimini et ipsum timete: et mandata illius custodite: et audite vocem eius. Ipsi servietis: et ipsi adherebitis. Propheta autem ille aut fictor somniorum interficietur quia locutus est ut vos averteret a domino deo vestro qui eduxit vos de terra egypti et redemit vos de domo seruitutis: ut errare te faceret de via quam tibi præcipit dominus deus tuus: et auferes malum de medio tui. Si tibi voluerit persuadere frater tuus filius matris tue aut filius tuus vel filia sive uxor que est in sinu tuo aut amicus quem diligis ut anima tua clam dicens: eamus et seruiamus diis alienis quos ignoras tu et patres tui cunctis circumquaq; gentium

que iuxta uel procul fuit ab initio usq;
ad finem terre : non acquiescas ei nec
audias neq; parcat ei oculus tuus: ut
miserearis et occultes eum: sed statim
interficies. Sit primus manus tua super
eum: et post ea omnis populus mittat manum.
Lapidibus obruens necabitur: quia voluit te abstrahere a domino deo tuo qui
eduxit te de terra egipti de domo seruitutis: ut omnis israhel audiens timeat: et nequaquam ultra faciat quippiam huiusmodi rei similem. Si audieris in una urbium tuarum quas dominus deus tuus dabit
tibi ad habitandum dicentes aliquos egressi sunt filij belial de medio tui et auerterunt habitatores urbis sue atq;
dixerunt: eamus et seruiamus diis alienis quos ignoratis: quere solicite
et diligenter res veritate perspecta si inuenieris certum esse quod dicitur: et abominationem hanc opere perpetratam: statim percutiens habitatores urbis illius
in ore gladij: et delebis eam: omniaq;
que in illa sunt usq; ad pecora. Quicquid etiam supellectilis fuerit congregabis in medio platearum eius: et cum ipsa
ciuitate succendes: ita ut uniuersa consumas domino deo tuo: et sit tumulus
sempiternus. Non edificabitur amplius: et
non adhaerebit de illo anathemate quicquam manu tua: ut auertat dominus ab ira
furoris sui: et misereatur tui: multiplicet
te sicut iurauit patribus tuis quando
audieris vocem domini dei tui: custodiens
omnia precepta eius que ego precipio
tibi hodie: ut facias quod placitum
est in conspectu domini dei tui. XIIII

Filij estote domini dei vestri. Non vos
incideris: nec facietis calaumum
inter oculos vestros pro mortuo: quia populus sanctus es domino
deo tuo: et te elegit ut sis ei in peculiarem de cunctis gentibus que sunt
super terram. Ne comedatis quae immunda sunt. Hoc est animal quod comedere
deberis: bouem et ouem et capram cervum et capream: bubalum tragelaphum
pigargum origen camelopardulum.
Omne animal quod in duas partes findit ungulam et ruminat comedetis:
de hijs autem que ruminant et ungulam non findunt hec comedere non debetis:
camelum leporem orogallum. Quia
ruminant et non diuidunt ungulam:
munda erunt vobis. Sus quoque quia
diuidit ungulam et non ruminat: immunda erit. Carnibus eorum non vescemini:
et cadauera non tangetis. Hec comedetis ex omnibus quae morantur in aquis.
Que habent pennulas et squamas
comedite: que absque pennulis et squamis sunt ne comedatis quia immunda sunt. Omnes aues mundas comedite. Immundas ne comedatis: aquilam scilicet et gryphem et alietum ixion et
vulturem ac milium iuxta genus suum
et omne corum genus: et struthionem
ac nycticoram et larum atque accipitrem iuxta
genus suum: herodium ac cygnum et ibim
ac mergulum porphyrionem et nycticoracem
onocrotalum et caradrum singula in genere suo: upupam quoque et vespertilionem: et omne quod reptat et pennulas
habet immundum erit et non comedetur.
Omne quod mundum est comedite. Quicquid autem morientium est: ne vescaminini
ex eo. Peregrino qui intra portas tuas
est da ut comedat aut vende ei quia tu
populus sanctus domini dei tui es. Non coques
hedum in lacte matris sue. Decimam
partem separabis de cunctis fructibus
tuis qui nascuntur in terra per annos singulos: et comedes in conspectu domini dei
tui in loco quem elegerit ut in eo nomen
illius inuocetur: decimam frumenti

tui et vini et olei et primogenita de armentis et ouibus tuis: ut discas timere do-
minum deum tuum omni tempore. Cum autem
longior fuerit via et locus quem elegerit
dominus deus tuus: nbiq; benedixerit: nec
potens ad eum hec cuncta portare: vendes omnia et in pecunia redigens portabis
eam manu tua et proficiscens ad locum
quem elegerit dominus deus tuus: et cum eo
redde pecunia quicquid tibi placuerit
sive ex armentis sive ex ouibus. Vinum
quoque et siceram omne quod desiderat
anima tua: et comedetis coram domino deo
tuo: et epulabris tu et domus tua et
leuita qui intra portas tuas est. Caue
ne derelinquas eum: quia non habet aliam partem in possessione tua. Anno
tertio separabis aliam decimam ex omnibus
que nascuntur tibi eo tempore et pones
intra ianuas tuas: venietq; leuites qui
aliam non habet partem nec possessionem
tecum et peregrinus ac pupillus et vi-
dua qui intra portas tuas sunt et com-
edent et saturabuntur: ut benedicat tibi
dominus deus tuus in cunctis operi-
bus manuum tuarum quae feceris. XV

Septimo anno facies remissionem:
que hoc ordine celebrabitur. Cui
debetur aliquid ab amico uel proximo
ac fratre suo repetere non poterit: quia
annus remissionis est domini. A peregrino
et aduena exiges: ciuem et propinquum
repetendi non habes potestatem. Et omni-
no indigens et mendicus non erit inter
vos: ut benedicat tibi dominus deus tuus
in terra qua traditurus est tibi possessionem: si tamen audieris vocem domini
dei tui et custodieris omnia que iussit
te ego hodie precipio tibi: benedicet
tibi ut pollicitus est. Fenerabis gentibus
multis: ipse a nullo accipies mutuum.
Dominabitur nationibus plurimis:
et tui nemo dominabitur. Si vnus de
fratribus tuis qui morantur intra por-
tas ciuitatis tue in terra quam dominus de-
tuus daturus est tibi ad paupertatem
deuenerit: non obdurabis cor tuum: nec
contrahes manum sed aperies eam pau-
peri: et dabis mutuum quod ei indigere
perspexeris. Caue ne forte subrepat ti-
bi impia cogitatio et dicas in corde tuo
appropinquat septimus annus remissi-
onis: et auertas oculos a pauperte frat-
re tuo: nolens ei quod postulat mutuum commodare ne clamet contra
te ad dominum: fiat tibi in peccatum: sed
dabis ei. Nec ages quippiam callide
in eius necessitatibus subleuandis: ut
benedicat tibi dominus deus tuus in
omni tempore et in cunctis ad quam manum miseris. Non deerunt pauperes
in terra habitationis tue: idcirco ego
precipio tibi: ut aperies manum fratri
tuo egeno et pauperi: qui tecum versatur
in terra. Cum tibi venditus fuerit frater
tuus hebreus aut hebrea et sex annis seruierit tibi: in septimo anno dimittes
eum liberum. Et quem liberatum donaueris
nequaquam vacuum abire patieris: sed da-
bis viaticum de gregibus et de area et torculari tuo quibus dominus deus tuus benedixerit tibi. Memento quod et ipse seruieris
in terra egipti et liberauerit te dominus de-
tuus: et idcirco ego nunc precipio tibi.
Si autem dixerit nolo egredi eo quod dilig-
at te et domum tuam et bene sibi apud
te esse senserit: assumes subulam et perforabis aurem eius in ianua domus
tue et erit tibi usque in seculum. Ancille
quoque similiter facies. Non auertes
ab eis oculos tuos quando dimiseris
eos liberos: qui iuxta mercedem mercenarij per sex annos seruiuit tibi: ut be-
nedicat tibi dominus deus tuus in cunctis opibus

que agis. De pmogenitis q̃ nascunt̃
in armentis et ouibus tuis quicquid
est sexus masculini sanctificabis dño
deo tuo. Non operaberis in pmogeni-
to bouis: et nõ tondebis primogenita
ouium. In conspectu dñi dei tui comes-
des eã p ãnos singulos in loco quẽ
elegerit dñs tu ⁊ domus tua. Si autẽ
habuerit maculam ⁊ uel claudũ fuerit
uel cecum: aut in aliqua parte deforme
uel debile nõ immolabit dño deo tuo:
sed intra portas urbis tue comedes il-
lud. Tã mũdus q̃ immũdus similit̃
uelut̃ ceruũ q̃li capreã ⁊ cetera. Hoc so-
lũ obseruabis ut sãguinẽ eorũ nõ comes-
des: sed effundes in terã quasi aquã.

Obserua mensem nouarũ. XVI
frugum et ueni primũ uoris
ut facias phase dño deo tuo: quomã
in isto mense eduxit te dñs deus tuus
de egipto nocte. Immolabisq; phase
domino deo tuo de ouibus ⁊ de bubs
in loco quẽ elegerit dñs de⁹ tu⁹: ut ha-
bitet nomẽ eius ibi. Nõ comedes i eo
panem fermentatũ. Septẽ diebs comes-
des absq; fermẽto afflictionis panẽ:
quã in pauore egressus es de egipto: ut
memineris diei egressionis tue de egi-
pto omnibus diebs uite tue. Nõ apa-
rebit fermentatũ in omnibus terminis
tuis septem diebs: ⁊ nõ remanebit de
carnibus eius q̃ immolatũ est uespere.
in die primo mane. Non poteris im-
molare phase in qualibet urbiũ tuarũ
quas dño deus tuus daturus est tibi:
sed in loco quẽ elegerit dominus de⁹
tuus ut habitet nomen eius ibi. Im-
molabis phase uespere ad solis occa-
sum quãdo egressus es de egipto: ⁊ co-
ques ⁊ comedes i loco quẽ elegerit dñs
de⁹ tu⁹: manecq; surgens uades i tabe-
nacula tua. Sex diebs comedes azima:
et in die septima quia collecta est dñi
dei tui nõ facies opus. Septem ebdo-
madas numerabis tibi ab ea die qua
falcem i segetem miseris et celebrabis
diem festũ ebdomadarũ domino deo
tuo. oblationẽ spontaneã manu tua
quã offeres iuxta benedictionẽ dñi dei
tui: ⁊ epulabris coã dño deo tuo tu ⁊
filius tuus et filia tua ⁊ seruus tuus ⁊
ancilla tua et leuites qui ẽ intra portas
tuas: ⁊ aduena ac pupillus et uidua
qui morant̃ uobisũ i loco quẽ elege-
rit dominus deus tuus ut habitet no-
men eius ibi: et recordabris quoniã
seruus fuerus i egipto: custodietisq; ac
facies que pcepta sunt. Solemnitas
quoq; tabernaculorũ celebrabis pe se-
ptem dies quando collegeris de area
et uinclari fruges tuas: ⁊ epulabris
in festiuitate tua tu et filius tuus ⁊ filia
⁊ seruus tuus ⁊ ancilla: leuites quoq;
et aduena ⁊ pupill⁹ et uidua q̃ intra
portas tuas sunt. Septem diebus do-
mino deo tuo festa celebrabis in loco
quẽ elegerit dominus: benedicetq; tibi
dominus deus tuus i cũctis frugib
tuis et i omni opere manũ tuarũ: erisq;
in letitia. Tribs uicibs q̃ annũ apare-
bit omne masculinũ tuũ in aspectu dñi
dei tui i loco quẽ elegerit: i solemnitate a-
zimorũ ⁊ i solemnitate ebdomadarũ: et in
solemnitate tabernaculorũ. Nõ apare-
bit ante dominũ uacuus: sed offerat
unusquisq; secũdũ q̃ habuerit iuxta be-
nedictionẽ domini dei sui quã dedit
ei. Iudices et magistros ostitues in o-
mnibs portis tuis quas dño de⁹ tuus
dederit tibi p singulas tribus tuas ut
iudicent populũ iusto iudicio: nec in
alterã partem declinent. Non accipies
personam nec munera: quia munera
excecant oculos sapientũ: et mutant
uerba iustorũ. Iuste quod iustum est
persequeris: ut uiuas ⁊ possideas terã
quã dominus deus tuus dederit tibi.
Non plantabis lucum: et omnẽ ar-
borem iuxta altare domini dei tui: nec
facies ubi atq; constitues statuã: quẽ
odit dominus deus tuus. XVII

Non immolabis dño deo tuo bo-
uem et ouem i quo est macula
aut quippiã uicij: quia abominatio
est dño deo tuo. Cumq; reperti fuerint
apud te intra unã portarũ tuarũ quas
dño deus tuus dabit tibi uir aut mu-
lier qui faciant malum i conspectu do-
mini dei tui ⁊ transgrediãtur pactum
illius: ut uadant et seruiant dijs alie-
nis ⁊ adorent eos sol ⁊ luna ⁊ omnẽ
militiam cerũ q̃ non precepi ⁊ hoc tibi
fuerit nũciatũ: audieriq; inquisieris
diligenter: et ueru esse repereris: et abo-
minatio facta ẽ in isrl: educes uirũ ac
mulierẽ q̃ rem sceleratissimã perpetrarũt
ad portas ciuitatis tue: et lapidibus
obruentur. In ore duoꝝ aut trium te-
stium peribit q̃ interficiẽ. Manu oci-
datur: uno cõtra se dicente testimoniũ.
Manus testiũ prima interficiet eum:
et manus reliqui pplꝰ extremus mittet̃
ut auferas malũ de medio tui. Si dif-
ficile ⁊ ambiguum apud te iudicium
esse ꝓspexeris inter sãguinẽ ⁊ sãguinẽ
causã ⁊ causã: lepra ⁊ nõ lepra: ⁊ iudi-
cii intra portas tuas uideris uerba uari-
ari surge et ascende ad locũ quẽ elege-
rit dñs deus tuus: ueniesq; ad sacerdo-
tes leuitici generis ⁊ ad iudicẽ q̃ fuerit
illo tempore: quereisq; ab eis: q̃ indica-
bũt tibi iudicij ueritatẽ: ⁊ facies quod
utq; dixerint: q̃ presunt loco quẽ ele-
gerit dñs ⁊ docuerit te iuxta legem eius:
sequeris sententiã eorũ: nec declinabis
ad dexteram utq; ad sinistrã. Qui aũt
superbierit nolens obedire sacerdotis
imperio qui eo tempore ministrat dño
deo tuo et decreto iudicis: morietur ho-
mo ille: ⁊ auferes malũ de isrl: cũctusq;
pplꝰ audiens timebit ut nullus deinc
eps intumescat superbia. Cũ ingressus
fueris terã quã dñs deus tuus dabit
tibi: ⁊ possederis eã habitaueriq; i illa
et dixeris constituã super me regẽ sicut
habent cũctes q̃ circuitu nationes: cũ
constituere quẽ dñs deus tuus elegerit
de numero fratrũ tuorũ. Non poteris
alterũ genere ꝓximũ regẽ facere: qui
non sit frater tuus. Cumq; fuerit cõsti-
tutus: nõ multiplicabit sibi equos nec
reducet ꝑplm in egipũ equitatũ: nume-
ro subleuatus: preterea cũ dñs pcepe-
rit uobis ut nequaq; ampliꝰ p eandẽ
viã reuertamini. Non habebit uxores
plurimas q̃ illiciãt animũ eius: necq;
argẽti ⁊ auri immensa pondera. Posti-
q̃ aũt sederit i solio regni sui describet
sibi deuteronomiũ legis huius i uolu-
mine: accipiẽs exemplar a sacerdotib
leuitice tribus ⁊ habebit secum: legetq;
illud omnibus diebs uite sue ut discat
timere dñm dũ suũ: et custodire uerba
et ceremonias eius q̃ in lege pcepta
sũt. Nec eleuet̃ cor eꝰ i superbiã sup fra-
tres suos: necq; declinet in partẽ dexterã uel
sinistrã: ut lõgo tempore regnet ipse ⁊
filius eius super israhel. XVIII

Non habebunt sacerdotes ⁊ leuite
et omnes qui de eadem tribu sunt
partem ⁊ hereditatẽ cũ reliquo israhel:
quia sacrificia dñi ⁊ oblationes eius
comedent. Et nichil aliud accipiẽt de
possessione fratrũ suorũ. Dñs enim ipse ẽ
hereditas eorũ: sicut locutus est illis. Hoc
erit iudicium sacerdotũ a pplo ⁊ ab hijs
q̃ offerũt victimas: siue bouẽ siue quẽ
immolauerit debunt sacerdotũ armũ

ac ventriculū: primitias frumenti vini
et olei ⁊ lanas parē et ouiū tonsione.
Ipm̄ cui elegit dñs deus tuus de cunctis
tribubus tuis: ut stet et ministret nomi-
ni dñi dei tui ipe ⁊ filij eius i sempiternū.
Si egressus levites ex una urbū tuaꝝ ex
omni isl in qua habitat et voluerit ve-
nire desiderās locū quē elegerit dominus:
ministrabit i nomine dñi dei sui
sicut omnes fratres eius levite q̄ stabunt
eo tempore coram dño. Parē ciborū
tantū accipiet quā et ceteri: excepto eo
quod i urbe sua ex paterna ei successione
debet. Quādo ingressus fueris terrā
quā dñs deus tuus dabit tibi cave
ne imitari velis abominationes illa-
rum gentiū: nec inveniat̄ in te qui lu-
stret filiū suū aut filiā ducēs per ignem
aut ariolos salutetur aut observet
somnia atq; auguria: ne sit maleficus
ne incantator: ne phitones consulat nec
divinos: et querat a mortuis veritatē.
Omnia enim hec abominat̄ dñs: ⁊ pro-
pter istiusmodi scelera delebit eos in
introitu tuo. Perfect̄ eris ⁊ absq; ma-
cula: cū dño deo tuo. Gentes iste qua-
rum possidebis terrā augures et divi-
nos audiūt: tu aūt a dño deo tuo ali-
ter institut̄ es. Propheta de gente tua
et de fratribus tuis sicut me suscitabit
tibi dñs deus tuus: ipm audies ut pri-
us a dño deo tuo i oreb quādo conuo
congregata ē atq; dixisti. Ultra non
audiā vocem dñi dei mei: et ignē hūc
maximū amplius nō videbo ne mori-
ar. Et ait dñs mihi. Bene omnia sūt
locuti. Propheta suscitabo eis de me-
dio fratrū suoꝝ similē tui: et ponā ver-
ba mea i ore eius: loquetq; ad eos
omnia que preceperō illi. Qui aūt verba
eius q̄ loquetur i nomine meo audi-
re voluerit: ego ultor existā. Propheta
aūt qui arrogantia deprauatus vo-
lueritloqui in nomine meo q̄ ego nō
preceptī illi ut diceret: aut et nomine ali-
norū deorū: interficiet. Quod si tacita
cogitatione responderis: quomodo pos-
sum intelligere verbū q̄ dñs non est
locutus: hoc habebis signū. Quod in
nomine dñi phēta ille pdixerit et nō
euenerit: hoc dñs nō ē locutus: sed per
tumorem animi sui propheta confin-
xit: ⁊ idcirco non timebis eū. XIX

Cum disperdiderit dñs deus tuus
gentes quaꝝ ubi tradituus est
terrā ⁊ possederis eā habitaueris q̄ i ur-
bibus eū ⁊ in edibus: tres ciuitates sepa-
rabis tibi i medio terre quā dñs deus
tuus dabit tibi i possessionē tertius
diligenter viā: et in tres equaliter par-
tes terrā tere tue prouinciā diuides: ut
habeat e vicino q̄ propter homicidū
profugus est quo possit euadere. Her
rie lex homicide fugientis: cuius vita
seruāda ē. Qui percusserit proximū suū
nesciens ⁊ q̄ heri ⁊ nudiustertio: nullū
contra eū odiū habuisse cōprobat̄ sed
abiisse cum eo simpliciter in silua ad li-
gna cedenda: ⁊ i succisione ligni ferri
sit egressus manu fortunaq; lapsum de
manubrio amicū eius percusserit et oci-
derit: hic ad una supradictaꝝ urbium
confugiet ⁊ vivet: ne forsitan proximus
eius cuius effusus ē sanguis dolore
stimulatus persequatur et apprehendat
eum si longior via fuerit: ⁊ percutiat a-
nimam eius q̄ nō est reus mortis: quia
nullū odiū eum q̄ occisus ē odiū pus
habuisse monstratur. Idcirco propo
tibi ut tres ciuitates equales inter se
spacij diuides. Cum aūt dilatauerit
dñs deus tuus fines tuos sicut iura-
uit patribus tuis et dederit tibi cunctā
terram quā eis pollicitus est: si tamen
custodieris mandata eius ⁊ feceris que ho-
die precipio tibi ut diligas dñm deū tu-
um ⁊ ambules i viis eius omni tempore: ad-
des tibi tres alias ciuitates ⁊ supradi-
ctaꝝ ceū urbium numeꝝ duplicabis:
ut nō effundat̄ sanguis innocuus in
medio tere quā dñs deus tuus dabit tibi
possidendā: ne sis sanguinis reus. Si
quis aūt odio habēs proximū: insidi-
atus fuerit vite eius surgensq; percusserit
illū et mortuus fuerit fugeriet̄q; ad una
de supradictis urbibus: mittēt seniores
ciuitatis illius ⁊ accipiēt eū de loco effu-
gij tradūtq; i manu proximi cui san-
guis effusus ē: ⁊ morietur. Nō misereberis
eius: ⁊ auferes noxiū sanguinē de isrl:
ut bene sit tibi. Nō alterabis ⁊ transli-
ces finiuos proximi tui quos fecerit
priores i possessione tua: quā dñs deus
tuus dabit tibi in terra quā acceperis pos-
sidendam. Nō stabit testis unus contra
aliquē quicquid illud peccati ⁊ facinu-
ris fuerit: sed i ore duoꝝ aut trium testiū
stabit omne verbū. Si steterit testis mē-
dax contra hominē accusans eū prevarica-
tionis: stabūt ante quorū causa ē ante
dñm i conspectu sacerdotū ⁊ iudicū q̄ fue-
rint i diebus illis. Cumq; diligentissime
pscrutatores inuenerit falsū testē dixisse
contra fratrem suū mendaciū: reddent ei si-
cut fratri suo facere cogitauit: et auferes
malū de medio tui: ut audientes ceteri timorem habeāt ⁊ nequaq̄ talia
audeant facere. Non misereberis eius:
sed animam pro anima · oculū pro
oculo · dentem pro dente · manū pro
manu: pedem pro pede exiges. XX

Si egressus ad bellū contra hostes tuos.
⁊ videris equitatū ⁊ currus ⁊ ma-
iorem q̄m tu habeas aduersarij exercitus
non timebis: nō timebis eos q̄a dñs de-
us tuus tecū ē q̄ eduxit te de terra egipti.
Appropinquāte aūt iā prelio stabit
sacerdos ante aciē: ⁊ sic loquet̄ ad plm.
Audi isrl. Vos hodie contra inimicos
vros pugnā cōmittitis: non pertime-
scat cor vrm. Nolite metuere nolite re-
dere nec formidetis eos: q̄a dñs deus
vester i medio vri ē: ⁊ pro vobis contra
adūsarios dimicabit ut eruat vos de
periculo. Ducēs q̄q; singulas turmas
audiēte exercitu proclamabūt. Quis
est homo q̄ edificauit domū nouā: et
nō dedicauit eā: Vadat ⁊ reuertatur
in domū suā: ne forte moriat̄ in bello
et alius hmo dedicet eā. Quis ē hmo q̄ plan-
tauit vineā: et nondū fecit eā esse com-
munē de qua vesci omnibs liceat: Va-
dat et reuertat̄ i domū suā: ne forte mo-
riat̄ in bello et alius hmo eius fungatur
officio. Quis ē hmo q̄ desposit vxo-
rem ⁊ nō accepit eā: Vadat ⁊ reuertat̄
in domū suā: ne forte moriat̄ in bello
et alius hmo accipiat eā. Ipsis dictis
addēt rectōr: ⁊ loquet̄ ad plm. Quis
est hmo timidus cordis ⁊ corde pauidus:
Vadat ⁊ reuertat̄ in domū suā: ne pa-
uere faciat corda fratrū suoꝝ sicut ipse
timore preceptī ē. Cūq; siluerit dux
exercitus et finē loquēdi fecerit: unus-
quisq; suos ad bellū cuneos parabit.
Si quādo accesseris ad expugnandā
ciuitatē: offeres ei pmū pacē. Si recepe-
rit ⁊ aperuerit tibi portas: cūctus ipse
qui i ea ē saluabit̄: et erit tibi sub tri-
buto. Sin aūt fedus inire noluerit et
repetiūt cōtra te bellū oppugnabis eā.
Cumq; tradiderit dñs deus tuus illā in
manu tua: pcutes omne qd̄ i ea gene-
ris masculini ē in ore gladij absq; mu-
lieribus ⁊ infantibus iumentis ⁊ cetris q̄
in ciuitate sūt. Omnē predā exercitui
diuides: ⁊ comedes de hostijs hostiū
tuoꝝ q̄ dñs deus tuus dederit tibi. Sic

facies cūctis ciuitatibz q̃ a te prul val
de sunt: et nō sūt de hijs urbibus quas
ī possessionē acceptur⁹ es. De hijs aūt
ciuitatibz q̃ dabunt̄ tibi nullū omnino
permittes viuere sed interficies ī ore gla
dij: ethnum videlicet ⁊ amoreū ⁊ chana
neum phereziū ⁊ eueum ⁊ iebusēū sicut
precepit tibi dōs dē⁹ tuus: ne forte doce
ant vos facere cūctas abominationē⁹
quas ipsi operati sūt dijs suis: et pecce
tis in dōm dei vestri. Quādo obsederis
ciuitatē multo tempore ⁊ munitionibus
circumdederis ut expugnes eā: nō succi
des arbores de q̃bus esci potest: nec se
curibz p circuitū edes vastare regionē
qui lignū est ⁊ nō pomo: nec potest bel
lantiū ora te augere numero. Si qua
aūt ligna nō sūt pomifera sed agresti
a te in usus apta vsus: succide et ex
cute machinas donec capias ciuita
tem que contra te dimicat. xx.

Quādo inuentū fuerit in terra quā
dōs dē⁹ tuus dat⁹ ē tibi hominis
cadauer occisi ⁊ ignorabit̄ cedis re⁹: e
gredient̄ maiores natu et iudices tui
⁊ metient̄ a loco cadaueris singlas p
circuitū spatia ciuitatū: ⁊ quā vicinio
rem esse ꝓspexerint seniores ciuita
tis illi⁹ tollet vitulā de armento que
nō traxit iugū nec terrā fodit vomer
et ducent eā ad vallē asperā atq; saxo
sam q̃ nunq̃ arata ē: nec frumentū recep
pit: ⁊ cedent in ea cerui vitule. Acce
dent q; sacerdotes filij leui quos elegerit
dōs dē⁹ tuus ut ministret ei ⁊ benedicat
in nomine ei⁹ ⁊ ad verbū eorū omne ne
gotiū pendet ⁊ quicquid mūdū vel im
mundū ē iudicet: ⁊ venient maiores na
tu ciuitatis illi⁹ ad interfectū lauabūt
q; manus suas super vitulam q̃ in valle
percussa ē: ⁊ dicent. Manus nre nō effu
derūt sāguinē hūc: nec oculi viderunt.

Propitius esto ꝓpto tuo israel quē red
emisti dōe: ⁊ nō reputes sāguinē innocē
tē in medio ꝓpti tui israel. Et auferet
ab eis reatus sāguinis: tu aūt aboli
eris ab innocentis cruore q̃ fusus ē cū
feceris qd̄ ꝑcepit dōs. Si egressus fue
ris ad pugnā contra inimicos tuos et
tradiderit eos dōs dē⁹ tuus ī manu tua
captiuosq; duxer⁹: ⁊ videris ī numero
captiuos mulierē pulcrā ⁊ adamaue
ris eā voluerisq; habere vxorem: intro
duces eā ī domū tuā. Que radet ceſarie
et circumcidet ungues: ⁊ deponet vest
in qua capta ē: sedebitq; ī domo tua flē
bit patrem ⁊ matrē suā vno mense: ꝑ
tēta intrabis ad eā: dormieq; cū illa:
et erit vxor tua. Si aūt ꝓsta nō sede
rit ālo tuo: dimittes eā libera: nec vende
re pecēs pecunia nec oppriment̄ p pōti
amu: qā humiliasti eā. Si habueris
homo vxores duas vnā dilectā et alterā
odiosā genuerintq; et eis liberos et fue
rit filij odiosē ꝓnogenij volueritq;
substantiā inter filios suos diuidere:
nō poterit filiū dilecte facere ꝓnogeni
tum et ꝑdere filio odiose: sed filiū odi
ose agnoscet ꝓnogenitū debitq; ei de
hijs q̃ habuerit cūcta duplicia. Ipse ē
enī principiū liberoꝝ ei⁹: et huic debē
t̄ ꝓnogenita. Si genuerit homo filiū
cōtumacē ⁊ protercū q̃ nō audiat pa
tris ac mātis imperiū: ⁊ castigat̄ obedi
re cōtempserit: apprehendet eū ⁊ ducet
eū ad seniores ciuitatis illi⁹ ⁊ ad por
tam iudicij: dicentq; ad eos. Filij⁹ no
stre iste, pcaus et cōtumax ē: monita
nra audire cōtemnit: cōuiuiis cōmessationib
vacat ⁊ luxurie atq; cōuiuijs: lapidi
bus eū obruet ꝓs ciuitatis ⁊ morietur
ut auferatis malū de medio vestri: ⁊ u
niuersus israel audiēs timebit. Quādo
peccauerit homo q̃d morte plectendū

est: et adiudicatus morti appensus fu
erit in patibulo: nō ꝑmanebit cadauer
ei⁹ ī ligno: sed ī eadē die sepelies: qā ma
ledictus a deo ē q̃ pendet ī ligno: ⁊ ne qua
q̃ ꝑtaminabis terrā tuā quā dōs de⁹
tuus dederit tibi ī possessionē. xxi

Non videbis bouē ⁊ ouem fratris
tui errantē ⁊ pretercibis: sed redu
ces fratri tuo: etiam si nō ē ꝓximus
frater tuus nec nosti eū. Duces ī domū
tuam: ⁊ erit apud te q̃diu querat fra
ter tuus ⁊ recipiat. Similiter facies
de asino ⁊ de vestimento ⁊ de omni re
fratris tui q̃ preterit: si inueneris eā ne
negligas ēsi alienā. Si videris asinū
fratris tui aut bouē cecidisse ī via: nō
despicies sed subleuabis cū eo. Nō in
dueet mulier veste virili: nec vir vtet
veste feminea. Abominabilis enim a
pud dōi est q̃ facit hoc. Si ambulās
per viā ī arbore vel ī terra nidū auis
inueneris ⁊ matrem pullis vel ouis de
super incubantē: nō tenebis eā cū filijs
sed abire patiēs capros tuos filios:
ut bene sit tibi ⁊ lōgo viuas tempore.
Cum edificaueris domū nouā facies
murū ecti q̃ circuitum ne effundat san
guis ī domo tua: ⁊ sis ei⁹ labente alio
re in pēs ruerint. Nō seres vineā tuā
alieo semine: ne ⁊ semētis quā seuisti
et que nascunt̄ ex vinea pariter sanctifi
cētur. Non arabis ī bouē simul ⁊ asi
no. Non indueris vestimēto q̃d ex la
na luxorē cōtexū ē. Funiculos in fim
bryis facies per ꝗuq; angulos pallij
tui quo operiris. Si duxerit vir vxorē
et postea odio habuerit eā quesierit q;
occasiones q̃bus diuortiat eā obiciens
ei nomen pessimū: ⁊ dixerit vxori hanc
accepi ⁊ ingressus ad eam nō inueni
virginē: tollent eā pater ⁊ mater eius
et ferent ecū signa virginitatis ei⁹ ad
seniores vrbis q̃ in porta sunt: et dicet
pater. Filia mea dedi huic vxorē: quā
quia odit imponit ei nomē pessimū
ut dicat nō inueni filiā tuā virginē:
et ecce hec sūt signa virginitatis filie
mee. Expandent vestimentū coram senio
ribus ciuitatis: apprehendentq; seniores
vrbis illius virū et vedcebūt illū: con
demnantes insuper centū siclos argenti
quos dabit pri puelle: qui diffamauit
nomen pessimū super virginē israel:
habebitq; eā vxorē ⁊ nō poterit dimit
tere omnibus diebus vite sue. Quod si
verū est q̃d obiecit ⁊ non est ī puella in
uenta virginitatis: ducent eā extra fores
dōm pris sui ⁊ lapidibz obruent viri
ciuitatis illius et morient quoniā fecit
nephas in israel ut fornicaret ī domo
patris sui: ⁊ auferes malū de medio
tui. Si dormierit vir cū vxore alterius
vtq; morientur ād ē adulter et adul
tera: ⁊ auferes malū de israel. Si puellā
virginē desponderit vir ⁊ inuenerit eā
aliquis in ciuitate et cōtulerit cum
ea: ducetis vtq; ad porta ciuitatis il
lius ⁊ lapidibz obruentur: puella qā
nō clamauit cum esset in ciuitate: vir
quia humiliauit vxorē proximi sui:
⁊ auferes malū de medio tui. Si inuenit
in agro reperit vir puellā q̃ desposata
est ⁊ apprehendēs dormierit cum ea
ipse morietur solus: puella nichil pa
tietur nec ē rea mortis: quē ferat latro
cōsurgit contra fratrē suum ⁊ occidit
animā eius ita ⁊ puella pcessa ē. Sola
erat ī agro: clamauit et nullⁿ affu
it q̃ liberaret eā. Si inuenerit vir puel
lam virginē que non habet sponsum
et apprehendēs concubuerit cū illa et
res ad iudicū venerit: dabit qui dormi
uit cum ea patri puelle centū quin
quaginta siclos argenti: ⁊ habebit eā

uxorē q̃a humiliauit illã. Nõ poterit
diuitere eam cunctis diebus uite suę.

Non accipiet homo uxo- xxiij
rem patris sui: nec reuelabit operi-
mentũ eius. Non intrabit eunuchus at-
teritis uel amputatis testiculis ꝛ abscis-
so ueretro ecclesiã dñi. Nõ ingredietur
manser hoc ē de scorto natus in eccle-
siam dñi usq; ad decimã generationẽ.
Ammonites ꝛ moabites etiã post de-
cimam generationẽ nõ intrabunt ec-
clesiam dñi in eternũ: quia noluerũt
uobis occurere cũ pane ꝛ aqua i via
quando egressi estis de egipto: et quia
conduxerũt contra te balaam filũ beor
de mesopotamia syrie ut malediceret
tibi: ꝛ noluit dñs deus tuus audire
balaam: uertitq; maledictionẽ eius in
benedictionẽ tuã eo q̃ diligeret te. Nõ
facies cũ eis pacẽ: nec quereis eis bona
cunctis diebus uite tue in sempiternum.
Nõ abominaberis ydumeũ q̃a frater
tuus est: nec egipticũ q̃a aduena fuisti
in terra eius. Qui nati fuerint ex eis ter-
tia generatione intrabunt in ecclesiã dñi.
Quãdo egressus fueris adusus hostes
tuos in pugnã: custodies te ab omni
re mala. Si fuerit inter uos homo q̃
in nocturno sit pollutus somnio egre-
diet extra castra: ꝛ nõ ueniet priusq;
ad uesperã lauetur aqua: ꝛ post solis
occasum regredietur i castra. Habebis
locum extra castra ad quẽ egrediaris
ad requisita nature: gerens pæsellũ in
balteo. Cumq; sederis fodies per circui-
tum: ꝛ egesta humo operies quo rele-
natus es. Dñs enim deus tuus ambu-
lat in medio castrorũ ut eruat te ꝛ tra-
dat tibi inimicos tuos: ut sint castra
tua sancta et nichil i eis appareat fedi-
tatis: ne deseriat te. Nõ trades fugi-
entem dño suo q̃ ad te confugerit. Habitabit
tecum in loco qui ei placuerit: ꝛ i una
urbium tuarũ requiescet: ne cõtristet eũ.
Nõ erit meretrix de filiabus israel: nec fo-
rnicator de filijs israel. Nõ offeres mercedẽ
prostibuli: nec preciũ canis in domo
dñi dei tui quicquid illud ē q̃d uouerit
q̃a abominatio ē utrũq; apud dñm
deũ tuũ. Non fenerabis fratri tuo ad
usurã pecuniã nec fruges nec quãlibet
aliã rem: sed alieno. Fratri autem tuo
absq; usura: id quo indiget cõmoda-
bis: ut benedicat tibi dñs deus tuus in
omni opere tuo in terra ad quã ingedi-
eris possidendã. Cũ uouẽ uoueris dño
deo tuo nõ tardabis reddere q̃a requi-
ret illud dñs deus tuus: ꝛ si moratus
fueris reputabit tibi i peccatũ. Si nu-
lueris pollicere: absq; peccato eris. Qd
aũt semel egressum ē de labijs tuis ob-
seruabis ꝛ facies sicut promisisti dño
deo tuo: ꝛ pria uoluntate et ore tuo
loquutus es. Ingressus uineã proximi
tui comede uuas quãtũ ubi placuerit:
sores aũt ne referas secũ. Si intrauerit
segetẽ amici tui fricãs spicas ꝛ manu
defero: falce aũt nõ metes. xxiiij

Si acceperit homo uxorẽ ꝛ habu-
erit eam ꝛ non inuenerit gratiã
ante oculos eius pter aliquã fœditatem: scribet libellum repudij et dabit
in manu illius: ꝛ dimittet eã de domo
sua. Cumq; egressa abierit maritũ duxe-
rit et ille quoq; oderit eam ꝛ dederit ei
libellum repudij ꝛ dimiserit de domo
sua uel cecerit mortua fuerit: non pote-
rit prior maritus recipere eam i uxorẽ
quia polluta ē ꝛ abominabilis facta
est coram domino: ne peccare faceas
terrã tuam quã dñs deus tuus tradi-
dit tibi possidendã. Cum acceperit
homo nuper uxorẽ nõ procedet ad bellũ
nec ei quippiã necessitatis ininungetur

publice: sed uacabit absq; culpa do-
mui suĩ: ut uno anno letetur cũ uxore
sua. Nõ accipies loco pignoris inferi-
orem et superiorẽ molam: q̃a animã
suam apposuit tibi. Si deprehensus
fuerit homo sollicitans fratrem suũ de
filijs israel ꝛ uendito eo acceperit preciũ
interficiet: et auferes malũ de medio
tui. Obserua diligenter ne incurras
plagam lepre: sed facies quecũq; doce-
rint te sacerdotes leuitici generis iuxta
id q̃d precepi eis: ꝛ impleb sollicite. Me-
mentote que fecerit dñs deus tuus uestre ma-
rie in uia cum egrederemini de egipto.
Cum repetes a proximo tuo rem aliq;
quã debet tibi non ingredieris domũ
eius ut pignus auferas: sed stabis fo-
ris et ille tibi proferet q̃d habuerit. Si
aũt pauper ē non pernoctabit apud te
pignus sed statim reddes ei ãte solis
occasum: ut dormiens i uestimẽto suo
benedicat tibi: ꝛ habeas iustitiã coram
dño deo tuo. Nõ negabis mercedem
indigentis et pauperis fratris tui: siue
aduene q̃ cũ uocat in terra et intra
portas tuas est: sed eadem die reddes
ei preciũ laboris sui ante solis occasũ:
quia pauper ē ꝛ ex eo sustentat animã
suã: ne clamet contra te ad dñm ꝛ repu-
tetur tibi i peccatũ. Nõ occidet patres
pro filijs nec filij p̃ patribus: sed unus-
quisq; pro peccato suo morietur. Nõ
peruertes iudicium aduene ꝛ pupilli: nec
auferes pignora loco uidue. Memento
q̃ seruieris in egipto:
et eruerit te dñs deus tuus inde. Idcirco
precipio tibi ut facias hãc rem. Quãdo
metueris segetem i agro tuo et obliu-
scetur manipulũ reliquerisꝛ nõ reuertaris ut
tollas illũ: sed aduenã ꝛ pupillum et
uiduam auferre patiens: ut benedicat
tibi dñs deus tuus in omni opere manuũ
tuarũ. Si fruges colligeris oliuarũ:
quicquid remanserit in arboribus nõ
reuertaris ut colligas: sed relinques
aduene pupillo ac uidue. Si uindem-
aueris uineam tuam ꝛ non colliges
remanentes racemos: sed ceteri i usus
aduene pupilli ac uidue. Memento
q̃ et tu seruieris i egipto: ꝛ idcirco pre-
cipio tibi ut facias hãc rem. xxv

Si fuerit causa inter aliquos ꝛ in-
terpellauerit iudices: quẽ iustũ
esse p̃spexerit illi iustitiẽ palmam da-
bunt: quẽ impũ condemnabũt impi-
tatis. Si aũt eum q̃ peccauit dignũ
uiderint plagis: prosternet et coram
se faciant uerberari. Pro mensura pec-
cati erunt et plagarũ modus: ita dum-
taxat ut quadragenariũ numerũ nõ
egrediatur: ne fœderatus ante oculos
tuos abeat frater tuus. Non ligabis
os bouis terentis in area fruges tuas.
Quãdo habitauerint fratres simul et
unus ex eis absq; liberis mortuus fue-
rit: uxor defuncti non nubet alteri sed
accipiet eam frater eius et suscitabit se-
men fratris sui: et primogenitũ ex ea fi-
lium nomine illius appellabit ut nõ
deleatur nomen ex israel. Si aũt nolue-
rit accipere uxorẽ fratris sui q̃ ex lege de-
bet: pteret mulier ad portã ciuitatis
ut interpellabit maiores ciuitatis: dicet
q̃. Non uult frater uiri mei suscitare
semen fratris sui in israel: nec uult in
coniugũ sumere. Statimq; accersiti
eum facient: ꝛ interrogabit. Si respon-
deret nolo eam uxorem accipere: acce-
det mulier ad eũ coram senioribus: ꝛ
tollet calciamentũ de pede eius. Sputq;
in faciẽ eius et dicet. Hic fiet homini
qui non edificat domũ fratris sui. Et
uocabit nomen illius i israel domus
discalciati. Si habuerit inter se iurgiũ

viri duo et unus contra alterũ vsqꝫ
reperit: volensq; vxor alterius eruere
virũ suũ de manu fortioris - misericq;
manum et apprehendit verenda eius:
abscidens manũ illius - ne fideres sup
eam vlla misericordia. Non habebis
in sacculo diuersa pondera maius ꝛ
minus: nec erit in domo tua modius
maior ꝛ minor. Pondus habebis iu-
stum et verũ: ꝛ modiꝰ equalis ꝛ verus
erit vbi: ut multo vinas teneaꝫ super
terrã quã dñs deus tuus dederit tibi.
Abominat enim dñs eum qui facit
hec: ꝛ aduertat omne iniustitiã. Me-
mento que fecerit tibi amalech in via
quãdo egrediebaris ex egipto: quoniã
occurrerit tibi ꝛ extremos aguinis tui
qui lassi relidebant ceciderit - quãdo tu
eras fame et labore confectus: ꝛ non
timuerit deũ. Cum ergo dominus de-
us tuus dederit tibi requiẽ - et subiecerit
tibi cũctas p circuitũ nationes in ea quã
tibi pollicꝰ ẽ: delebis nomẽ eꝰ sub ce-
lo. Cave ne obliuiscaris. XXVI

Cumq; ingresueris terrã quã domi-
nus deus tuus tibi daturus est
possidendã et obtineris eam - atq; ha-
bitaueris i illa: tolles de cũctis frugib;
tuis primicias et pones in sarcallo
pgens; ad locum quẽ dñs deus tuus
elegerit ut ibi inuocetur nomen eius:
accedesq; ad sacerdotẽ qui fuerit i die-
bus illis et dices ad eũ. Profitenor ho-
die coram domino deo tuo: q; ingressus
sum i terrã pro qua iurauit patribus
nostris ut daret eam nobis. Suscipi-
ensq; sacerdos sarcallũ de manu tua
ponet ante altare domini dei tui: ꝛ lo-
quens in conspectu dñi dei tui. Syrus
perequebat patrem meũ: q; descendebat
in egiptum et ibi peregrinatus est in
paucissimo numero: creuitq; i gentem
magnã ac robustam ꝛ infinite multi-
tudinis. Afflixeruntq; nos egipcij et
pacerunt sunt imponentes onera gra-
uissima: ꝛ clamauimus ad dñm dũ
patrũ nostrorũ qui exaudiuit nos et
respexit humilitatẽ nostrã ꝛ laborem
atq; angustiã: et eduxit nos de egipto
in manu forti et brachio extento - in in-
genti pauore - in signis atq; patibus:
et introduxit ad locũ istũ: et tradidit
nobis terrã lacte et melle manantem.
Et idcirco nũc offero primitias frugũ
terre: quã dominus dedit michi. Et di-
mittes eas i conspectu dñi dei tui: et a-
dorato dño deo tuo epulabis i omni-
bus bonis que dominus deus tuus
dederit tibi et domui tue: tu et leuites
et aduena qui tecũ est. Quãdo comple-
ueris decimã cũctaꝫ frugũ tuaꝫ anno
decimarũ tertio: dabis leuite ꝛ aduene
ꝛ pupillo ꝛ vidue ut comedant intra
portas tuas ꝛ saturentur: loqueriq; in
conspectu dñi dei tui. Auferi quod san-
ctificatũ est de domo mea et dedi illud
leuite et aduene ꝛ pupillo ac vidue si-
cut iussisti michi. Nõ preteriui mandata
tua: nec sum oblitus imperij. Nõ com-
edi ex eis in luctu meo: nec separaui ex
in qualibet immũditia: nec expendi ex
hijs quicq; in ex funebri. Audiui vocem
domini dei mei: ꝛ feci omnia sicut precepi-
sti michi. Respice de sanctuario tuo et
de excelso celorũ habitaculo: ꝛ benedic
populo tuo israel - ac terrã quã dedisti nobis
sicut iurasti patribus nostris: terre lacte
et melle manantem. Hodie dominus
deus tuus precipit tibi ut facias mãda-
ta hec atq; iudicia: ut custodias ꝛ im-
pleas ex toto corde tuo ꝛ ex tota aĩa tu-
a. Dominũ elegisti hodie ut sit tibi de-
us ꝛ ambules in viis eius: ut custodi-
as ceremonias illius et mãdata atq;

iudicia: et obedias eius imperio. Et
dñs elegit te hodie ut sis ei populus
peculiaris sicut locutus est tibi ꝛ custo-
dias omnia precepta illius: ꝛ faciet te
excelsiorẽ cũctis gentibus quas creauit
in laudem et nomen et gloriam suã:
ut sis populus sanctus domini dei
tui sicut locutus est. XXVII

Precepit autẽ moyses et seniores
populo israhel dicentes. Custo-
dite omne mandatum quod precipio
vobis hodie. Cũq; transieris iordanem
in terrã quã dñs deus tuus dabit
tibi - eriges ingentes lapides et calce
leuigabis eos ut possis in eis scribere
omnia verba legis huiꝰ iordane trans-
misso: ut introeas terrã quã dñs deus
tuus dabit tibi: terram lacte et melle
manantem sicut iurauit patribus tuis.
Quãdo ergo transieris iordanem er-
gite lapides quos ego hodie precipio
vobis in monte hebal: et leuigabis
eos calce - ꝛ edificabis ibi altare domi-
no deo tuo de lapidibus quos ferrum
non tetigit - et de lapis informibus et
impolitis: et offeres sup eo holocausta
domino deo tuo ꝛ immolabis hostias
pacificas: comedesq; ibi ꝛ epulaberis
coram domino deo tuo. Et scribes super
lapides omnia verba legis huius pla-
ne et lucide. Dixeruntq; moyses et sa-
cerdotes leuitici generis ad omne israhel.
Attende et audi israel. Hodie
factus es populus domini dei tui. Au-
dies vocem eius: et facies mandata
atq; iusticias quas ego precipio tibi.
Preceptiq; moyses populo in die illo
dicens. Hi stabunt ad benedicendum
dño super montem garrizim iordane
trãsuisso: hyscon leui iudas ysachar
ioseph et beniamin. Et regione istis
stabunt ad maledicendum in monte
hebal: ruben gad et aser zabulon dan
et neptalim. Et pronũciabunt leuite:
dicentq; ad omnes viros israel eccle-
sia voce. Maledictꝰ homo q̃ facit sul-
tile ꝛ conflatile abominationẽ dñi -
opus manuũ artificũ: ponetq; illud
in abscondito. Et respondebit omnis
populus: ꝛ dicet amen. Maledictus
qui non honorat patrẽ suum et matrẽ.
Et dicet omnis populus amen. Male-
dictus qui mãsterr terminos proximi
sui. Et dicet omnis populꝰ amen. Ma-
ledictus qui errare facit cecum i itinere.
Et dicet omnis plus amen. Maledi-
ctus qui pertrit iudicium aduene pupil-
li et vidue. Et dicet omnis populus a-
men. Maledictus qui dormit cũ vxore
patris sui: et reuelat operimentũ lecti
suꝰ. Et dicet omnis plus amen. Male-
dictus qui dormit cũ omni iumento.
Et dicet omnis populus amen. Male-
dictus qui dormit cũ sorore sua filia
patris sui uel matris sue. Et dicet omnis
plus amen. Maledictus q̃ dormit cũ
socru sua. Et dicet omis pplꝰ amẽ. Ma-
ledictus qui clam percusserit proximũ
suum. Et dicet omnis populus amẽ.
Maledictus q̃ accipit munera - ut per-
cutiat animã sanguinis innocentis.
Et dicet omnis populus amen. Male-
dictus qui non permanet in sermo-
nibus legis huius: nec eos opere perfecit.
Et dicet omnis pplꝰ amen. XXVIII

Si autem audieris vocem domi-
ni dei tui ut facias atq; custodi-
as omnia mãdata eius que ego preci-
pio tibi hodie: faciet te dominus deus
tuus excelsiorem cũctis gentibus que
versant in terra. Venieriq; sup te uni-
verse benedictiones iste et apprehendent
te: si tamen parebis eius audieris. Be-
nedictus tu in ciuitate: ꝛ benedictus in

agro. Benedictus fructus ventris tui ⁊
fructꝰ terre tue: fructusq; iumentorꝫ tuorꝫ
greges armentorũ tuorꝫ et oues ouiũ
tuarꝫ. Benedicta horrea tua: ⁊ benedicte
reliquie tue. Benedictꝰ eris ingrediẽs
et egrediens. Dabit dominꝰ inimicos
tuos q̃ cõsurgent adversum te corruere
in cõspectu tuo. Per viam vna venient
contra te: ⁊ per septem fugiẽt a facie tua.
Emittet dns benedictionẽ sup cellaria
tua et super omnia opera manuũ tuarꝫ:
benedicetq; tibi in terra quã acceperis.
Suscitabit te dns sibi in populũ sanctũ
sicut iurauit tibi: si custodieris mãdata
domini dei tui ⁊ ambulaueris i viis
eius. Videbuntq; omnes terrarꝫ populi
q̃ nomen dni inuocatum sit super te:
et timebunt te. Abundare te faciet do-
minus omnibus bonis: fructu ventris tui
et fructu iumentorũ tuorꝫ fructu terre tue
quã iurauit dominus patribus tuis ut
daret tibi. Aperiet dns thesaurũ suum
optimũ celum: ut tribuat pluuiã terre
tue in tempore suo. Benedicetq; cũctis
operibus manuũ tuarꝫ: ⁊ fenerabis gen-
tibus multis: ⁊ ipe a nullo fenus acci-
pies. Constituet te dns deus tuus in
caput ⁊ non in caudem: ⁊ eris semper
supra et nõ subtus: si tamen audieris
mandata domini dei tui que ego pre-
cipio tibi hodie ⁊ custodieris ⁊ feceris:
ac nõ declinaueris ab eis nec ad dexterã
nec ad sinistram: nec secutus fueris de-
os alienos neq; coluerris eos. Quod
si audire nolueris vocem dni dei tui
ut custodias ⁊ facias omnia mãdata
eius ⁊ ceremonias quas ego precipio
tibi hodie: venient sup te omnes male-
dictiones iste ⁊ apphendent te. Male-
dictus eris in ciuitate: maledictus in
agro. Maledictũ horreũ tuum: et ma-
ledicte reliquie tue. Maledictꝰ fructus
ventris tui et fructus terre tue: armenta
boum tuorꝫ ⁊ greges ouiũ tuarꝫ. Ma-
ledictus eris ingrediẽs: ⁊ maledictus
egrediens. Mittet dns sup te famem
et eluriẽ et increpationẽ in omnia opera
tua que tu facies: donec conteraat te
et predat velocitet propter adinuentio-
nes tuas pessimas in quibus reliqui-
sti me. Adiungat tibi dns pestilentiã:
donec consumat te de terra ad quã in-
gredieris possidendã. Percutiat te dns
egritate ⁊ febri et frigore ardore et stu-
pore ⁊ aere corrupto ac rubiginꝫ: persequa-
tur donec pereas. Sit celum q̃ supra
te est eneum: ⁊ terra quã calcas ferea.
Det dns imbrem terre tue pulueris:
et de celo descendat super te cinis donec
conteraris. Tradat te dns corruendum
ante hostes tuos: ⁊ per vnam viam
egrediaris ꝛra eos: ⁊ per septẽ fugias:
et dispergaris p omnia regna ter. Sit
q̃ cadauer tuum i escam cũctis volati-
libus celi ⁊ bestijs terre: ⁊ nõ sit q̃ abigat.
Percutiat te dominus ulcere egipti: et
partem corporis p quã secreta dig-
nũt: scabie quoq; ⁊ prurigine: ita ut
curari nequeas. Percutiat te dominꝰ
amentia et cecitate ac furore mentis:
et palpes in meridie sicut palpare so-
let cecus in tenebris: ⁊ nõ dirigas vi-
as tuas. Omniq; tempore calumniã
sustineas: ⁊ opprimaris violẽta ut
habeas qui liberet te. Exoremq; accipi-
as et alius dominat tũ ea. Domũ edi-
fices: ⁊ nõ habites in ea. Plãtes vine-
am: ⁊ non vindemies eam. Bos tuus
immoletur coram te: ⁊ nõ comedas
ex eo. Asinus tuus rapiatur in cõspe-
ctu tuo: ⁊ nõ reddatur tibi. Oues tue
dentur inimicis tuis: ⁊ non sit qui te
adiuuet. Filij tui ⁊ filie tue tradantur
alteri populo videntibus oculis tuis

et deficientibus ad conspectũ eorũ tota
die: ⁊ nõ sit fortitudo i manu tua. Fru-
ctus terre tue et omnes labores tuos com-
edat populus quẽ ignoras: ⁊ sis semper
calumniã sustinens et opressus cũctis
diebus: ⁊ stupens ad aspectũ eorũ que
videbunt oculi tui. Percutiat te dns
ulcere pessimo in genibus et in suris: sa-
nariq; nõ possis a planta pedis usq;
ad verticẽ tuũ. Ducetq; te dominus et
regem tuũ quẽ cõstitues sup te i gentẽ
quã ignoras tu ⁊ patres tui: ⁊ seruies
ibi dijs alienis ligno et lapidi: et eris
predicus in proverbiũ ac fabulã omni-
bus populis ad quos te introduxerit
dominus. Semen multum iacies
in terrã et modicũ cõgregabis: quia
locuste deuorabũt omnia. Vineã plan-
tabis et fodies ⁊ vinũ non bibes nec
colliges ex ea quippiam: quũ vastabit
vermis. Oliuas habebis in omnibus
terminis tuis ⁊ nõ ungeris oleo: quia
defluent et deprendent. Filios genera-
bis et filias ⁊ non frueris eis: quoniã
ducẽt in captiuitatẽ. Omnes arbores
tuas ⁊ fruges terre tue rubigo absumet.
Aduena q̃ tecũ versat i terra ascendet
sup te eritq; sublimior: tu aũt descendes
et eris infrior. Ipe fenerabit tibi: et tu
non fenerabis ei. Ipe erit in caput: et
tu eris in caudem. Et venient sup te o-
mnes maledictiones iste et persequẽtes
apphendent te donec intereas: quia nõ
audisti vocẽ domini dei tui: nec fecisti
mãdata eius ⁊ ceremonias quas pre-
cepit tibi. Erũt in te signa atq; pro-
digia ⁊ in semine tuo usq; in sempiter-
num: eo q̃ seruieris domino deo tuo
in gaudio cordisq; letitia, propter ceum
omniũ abundãciã. Seruies inimico
tuo quẽ mittet tibi dns in fame et
sitj et nuditate ⁊ omni penuria: ponet
iugũ ferreũ super ceruicem tuã donec te
conteraat. Adducet dns sup te gentem
de longinquo ⁊ de extremis terre sunt-
bus in similitudinẽ aquile volantis
cum impetu cuius linguã intelligere
non possis: gentem procaissimã que
non deferat senũ nec misereat parvuli:
et deuoret fructum iumentorꝫ tuorꝫ ac
fruges terre tue donec intereas: ⁊ non
reliquat tibi triticum vinũ et oleum
armenta boum et greges ouiũ donec
te disperdat ⁊ conteraat in cũctis vrbibus
tuis: ⁊ destruantur muri tui firmi atq;
sublimes, i quibus habebas fiduciam
in omni terra tua. Obsidebris intra
portas tuas in omni terra tua quã da-
bit tibi dns deus tuus: ⁊ comedes fruc-
tum vteri tui et carnes filiorꝫ tuorꝫ ⁊
filiarũ tuarũ quas dederit tibi dominꝰ
deus tuus i angustia et vastitate qua
opprimet te hostis tuus. Homo delic-
atꝰ in te ⁊ luxuriosus valde inuidebit
fratri suo et vxori q̃ cubat in sinu suo
ne det eis de carnibus filiorũ suorũ
quas comedet: eo q̃ nichil aliud habe-
at in obsidione ⁊ penuria qua vasta-
uerint te inimici tui intra omnes porta
tuas. Tenera mulier et delicata q̃ supra
terram ingredi non valebat nec pedis
vestigiũ figere, pre mollitiem et tene-
ritudinem nimiã: inuidebit viro suo
qui cubat in sinu eius super filij ⁊ filie
carnibus ⁊ illuuie secundinarꝫ q̃ egredi-
untur de medio feminũ eius: et super
liberis qui eadem hora nati sũt. Comedet
tui eos clam propter rerũ omniũ
penuriam: in obsidione et vastita-
te qua opprimet te inimicus tuus
intra portas tuas. Nisi custodieris ⁊
feceris omnia verba legis huius que
scripta sunt in hoc voluminẽ ⁊ timu-
eris nomen eius gloriosũ et terribile

hoc est dominũ deum tuũ: augebit do-
minus plagas tuas · ⁊ plagas semi-
nis tui plagas magnas ⁊ perseuerãtes
infirmitates pessimas ⁊ pertinas: ⁊ con-
uertet in te omnes afflictiones egipti
quas timuisti ⁊ adherebũt tibi. Insu-
per et uniuersos languores et plagas
que nõ sunt scripte i uolumine legis
huius inducet dominus sup te: donec
te conteat. Et remanebitis pauci nu-
mero q̃ prius eratis sicut astra celi pre
multitudine: quoniã non audisti vo-
cem domini dei tui. Et sicut ãte lectatus
est dominus sup vos-bene vobis facen-
tes vosq; multiplicando: sic letabit dis-
perdens vos atq; subuertens: ut auferaminí
de terra ad quam ingrediris
possidendã. Disperget te dominus in
omnes populos a summitate terre usq;
ad terminos eius: ⁊ seruies ibi dijs a-
lienis quos et tu ignoras ⁊ pateres tui
lignis et lapidibus. In genibus quoq;
illis nõ quiesces: neq; erit requies ve-
stigio pedis tui. Dabit eni tibi dñs ibi
cor pauidum et deficientes oculos · et
animã consumptã merore: ⁊ erit vita
tua quasi pendens ãte te. Timebis no-
cte et die: et non credes vite tue. Mane
dices quis michi det vesperũ: ⁊ vespere
quis michi det mane · pter cordis tui
formidinẽ qua terrebaris et pter ea q̃
tuis videbis oculis. Reducet te dñs
classibus in egiptũ per viã de qua dixi
tibi ut eam ãplius nõ videres. Ibi ve-
deris inimicis tuis in seruos et ancil-
las: et non erit qui emat. XXV

Hec sunt verba fœderis q̃ precepit
dominus moysi ut ferret cum
filijs israhel in terra moab: pter illud
fœdus quod cũ eis pepigit in oreb. Vo-
cauitq; moyses omnẽ israhel: ⁊ dixit
ad eos. Vos vidistis omnia q̃ fecit
dominus coram vobis in terra egipti
pharaoni et omnibus seruis eius uniuerse
terre illi: temptationes magnas
quas vidrunt oculi tui: signa illa pre-
centaq; ingenia: ⁊ nõ dedit vobis do-
minus cor intelligens et oculos vide-
re: et aures que possint audire usq;
in presentẽ diem. Adduxit vos qua-
draginta ãnos q̃ deserum: non sunt
attrita vestimenta vestra: nec calciamenta
pedum vestorũ vetustate consumpta
sunt. Panẽ non comedistis vinum ⁊
siceram nõ bibistis: ut scireris quia ipse
est dominus deus vester. Et venistis
ad hunc locum: egressusq; est seon rex
eseboon et og rex basan occurrentes no-
bis ad pugnã · ⁊ pcussimus eos et ni-
timus terrã eorũ: ac tradidimus posse-
dendam ruben et gad ⁊ dimidie tribui
manasse. Custodite ergo verba pacti
huius et implete ea: ut intelligatis u-
niuersa que facietis. Vos statis hodie
cuncti coram domino deo vestro · prin-
cipes vestri ⁊ tribus ac maiores natu
atq; doctores omnis populus israhel
liberi et uxores vestre et aduena q̃ vesti
moratur in castris egressus ligna-
rorũ ⁊ hijs q̃ comportant aquas:
ut transeas in fœdere dñi dei tui · et in
iureiurando quod hodie dominus
deus tuus pcuit tecum: ut suscitet te si-
bi in populũ et ipse sit dominus tuus
sicut locutus est tibi · ⁊ sicut iura-
uit patribus tuis abrahã ysaac ⁊ iacob.
Nec vobis solus ego hoc fœdus ferio
et hec iuramenta confirmo: sed cũctis
presentibus et absentibus. Vos enim
nostis quomodo habitauerimus in
terra egipti · ⁊ quomodo trãsierimus
per medium nationũ: quas trãsiuimus
vidistis abominationes et sordes id
est ydola eorũ ligniũ et lapidũ argentiũ

et auriũ que colebãt. Ne forte sit inter
vos vir aut mulier familia aut tribus
cuius cor auertatur hodie a domino
deo vestro ut vadat et seruiat dijs illarũ
gentiũ: ⁊ sit inter vos radix germinãs
fel et amaritudinem. Cumq; audierit
verba iuramenti huius benedicat sibi
in corde suo dicens pax erit michi · et
ambulabo i prauitate cordis mei: et
assumat ebria sitienti et dominus nõ
ignoscat ei: sed tunc q̃ maxime furor
eius fumet et zelus contra hominem
illum · et sedeant sup eum omnia male-
dicta q̃ scripta sunt i hoc volumine: et
deleat dominus nomen eius sub celo et
consumat eũ in pditione ex omnibus
tribubus israhel: iuxta maledictiones q̃
in libro legis huius ac fœderis scripta
sunt. Dicetq; sequens generatio et filij
qui nascentur diuitijs ⁊ peregrini qui
de longe venerit videbitis plagas terre
illius et infirmitates quibus eã afflixerit
dominus sulphure et salis ardore com-
burens ita ut vltra non seratur nec ui-
rens quippiã germinet i exemplũ sub-
uersionis sodome ⁊ gomorre adame
et seboim quas subuertit dñs in ira
et in furore suo: ⁊ dicent omnes gentes.
Quare sic fecit dñs terre huic? Que ē
hec ira furoris eius immensa? Et re-
spondebit. Quia deseruerunt pactum
dñi q̃ pepigit cũ patribus eorũ quando
eduxit eos de terra egipti et seruierunt
dijs alienis · ⁊ adorauerũt eos quos
nesciebant ⁊ quibus nõ fuerunt attri-
buti: idcirco iratus est furor dñi cõtra
terram istã ut inducere sup eã omnia
maledicta que i hoc volumine scripta
sunt: et eieciet eos de terra sua in ira et
in furore ⁊ in indignatione maxima
proiiciq; in terrã alienam sicut hodie
comprobat. Abscondita a dño deo
nostro que manifesta sunt nobis ⁊ fi-
lijs nostris usq; i sempiternum: ut fa-
ciamus omnia legis huius. XXVI

Cum ergo venerint sup te omnes
res iste quas tibi benedicta sunt ma-
ledicta quã posui i conspectu tuo · et
ductus pnitudine cordis tui i uniuer-
sis gentibus in quas disperserit te dñs
deus tuus ⁊ reuersus fueris ad eum · et
obedieris eius mandatis sicut ego hodie
pcipio tibi cum filijs tuis i toto corde
tuo ⁊ in tota anima tua: reducet te do-
minus deus tuus de captiuitate tua
et miserebit tui: ⁊ rursum cõgregabit
te de cunctis ppls in quos te ante dis-
persit. Si ad cardines celi fueris dispersus
inde te reuocabit dominus deus
tuus: ⁊ assumet atq; inducet in ter-
ram quã possiderunt patres tui ⁊ obti-
nebis eam: ⁊ benedicens tibi-maiores
numero et esse faciet q̃ fuerunt patres
tui. Circumcidet dominus deus tuus cor
tuũ et cor seminis tui: ut diligas do-
minũ deum tuũ ex toto corde tuo ⁊ in
tota ãa tua: ut possis viuere. Omnes
autẽ maledictiones has cõuertet sup
inimicos tuos: ⁊ eos qui odierunt te ⁊
persequũtur. Tu aũt reuerteris ⁊ audi-
es vocẽ domini dei tui faciesq; omnia
mandata que ego pcipio tibi hodie: ⁊
abundare te faciet dñs deus tuus in
cunctis operibus manuũ tuarũ in soboe
uteri tui ⁊ in fructu iumentorũ tuorũ:
in ubertate terre tue et in reddi omnium
largitate. Reuertetur eni dñs ut gau-
deat sup te in omnibus bonis sicut ga-
uisus ē in patribus tuis: si tamen au-
dieris vocem dñi dei tui ⁊ custodieris
precepta eius ⁊ cerimonias que i hac
lege conscripta sunt: ⁊ reuertaris ad
dñm deum tuũ in toto corde tuo et in
tota anima tua. Mandatũ hoc quod

ego precipio tibi hodie nõ supra te est
neq; procul positum nec in celo situm
ut possis dicere quis nostrũ valet ad
celum ascendere ut deferat illud ad nos
ut audiamus atq; opere compleamus:
neq; trãs mare positũ ut causeris et di-
cas quis e nobis poterit mare trãsire
et illud ad nos usq; deferre ut pos-
simus audire et facere qd̃ preceptum
est: sed iuxta te est sermo valde in ore
tuo et i corde tuo ut facias illũ. Consi-
dera q̃ hodie posuerim in cõspectu tuo
vitam et bonũ et contrario mortem
et malũ: ut diligas dũm deum tuum
et ambules in vijs eius et custodias
mandata illius et ceremonias atq; iu-
dicia et vivas: atq; multiplicet te bene-
dicatq; tibi in terra ad quã ingrediẽ
possidendã. Si aũt auersum fuerit cor
tuũ et audire nolueris atq; errore dece-
ptus adoraueris deos alienos et seui-
eris eis: predico tibi hodie q̃ peres:
et paruo tempore moreris i terra ad quã
iordane trãsituro ingrediẽris possiden-
dã. Testes invoco hodie celũ et terrã q̃
proposuerim vobis vitam et mortem:
benedictionẽ et maledictionẽ. Elige ergo
vitam ut et tu vivas et semen tuũ:
diligas dũm deũ tuum atq; obedias
voci eius: et illi adhereas. Ipse est enim
vita tua et longeuo diẽrũ tuorũ: ut
habites in terra pro qua iurauit dõmi-
nus patribus tuis abraham ysaac et
iacob ut daret eam illis. XXV.

Habit quoq; moyses et locutus est
omnia verba hec ad omnem sum
israhel: et dixit ad eos. Centũ viginti
annos sum hodie: non possum ultra
egredi et ingredi: preterea mihi et dõs
dixit michi non transibis iordanem
istũ. Dominus ego dẽ tuus trãsibit
ante te. Ipse delebit omnes gentes has
in conspectu tuo: et possidebis eas. Et
iosue ite transibit ante te: sicut locus
est dominus. Facietq; dominus eis si-
cut fecit heon et og regibus amorreorũ
et terre eorũ: delebitq; eos. Cum ergo et
hos tradiderit vobis similiter faciẽtis
eis sicut precipi vobis. Viriliter agite: et
confortamini. Nolite timere: ne pauẽ-
atis ad conspectum eorũ quia dominus
deus tuus ipse est ductor tuus: et non
diminet nec deseriquet te. Vocauitq;
moyses iosue: et dixit ei coram omni
israhel. Confortare: et esto robustus.
Tu enim introduces populum istum
in terram quã daturus est patribus
eorum iurauit dõs: et tu eam diuides
sorte. Et dominus qui ductor est vester
ipse erit tecum: nõ diminet nec deseriquet
te. Noli timere nec pauere. Scri-
psit itaq; moyses legem hanc et tradi-
dit eam sacerdotibus filijs leui qui por-
tabant archam federis dõi: et cunctis
seniorib; israhel. Precepitq; eis dicẽs.
Post septem ãnos remissionis in so-
lemnitate tabernaculorũ cũ venerint
cunctis de israhel ut appareant in con-
spectu domini dei tui in loco quẽ elege-
rit dõs: leges verba legis huius coram
omni israhel: audientibus eis. et in omni
populo congregato: tam viros q̃
mulieribus parvulis et aduenis qui
sunt intra portas tuas: ut audiendo
discant et timeant dõm deum vestrũ:
et custodiant impleanq; omnes sermo-
nes legis huius. Filij quoq; eorũ q̃ nũc
ignorãt: ut audiat pollint et timeant
dõm deũ suũ cunctis diebus q̃bus vesca-
ntur i terra: ad quã vos iordane trãsituri
estis possidendã. Et ait dõs ad
moysen. Ecce prope sunt dies mortis
tue. Voca iosue: et state in tabernaculo
testimonij ut precipiã ei. Abierunt ergo

moyses et iosue et steterũt in taberna-
culo testimonij: apparuitq; dominus
ibi in columna nubis q̃ stetit in intro-
itu tabernaculi: dixitq; dõs ad moysen.
Ecce tu dormies cum patribus tuis: et pe-
pulus iste cõsurgens fornicabit post
deos alienos in terra ad quã ingredi-
etur et habitabit in ea: ibi deseriquet
me et irritum faciet fedus quod pepigi
cum eo. Et irascetur furor meus cõtra
eum in die illo: et deseriquã eum et ab-
scondam faciẽ meam ab eo: et erit in de-
uoraciõẽ. Inuenient eũ omnia mala
et afflictiones: ita ut dicat in illa die.
Vere quia nõ est deus mecũ inuenerũt
me hec mala. Ego autẽ abscondam
et celabo faciem meã in die illo pter
omnia mala que fecit: quia secutus ẽ
deos alienos. Nunc itaq; scribite vo-
bis canticũ istud: et docete filios isrl: ut
memoriter teneant et ore decantẽt: et sit
michi carnifex istud p testimonio inter
filios israhel. Introducam eũ eum in
terrã pro qua iuraui patribus eius lacte
et melle manantẽ. Cumq; comederint
et saturati pinguesq; fuerint auertentur
ad deos alienos et seruient eis: detra-
hentq; michi et irritum facient pactum
meũ. Postq; inuenerint eũ mala multa
et afflictiones: respondebit ei canticum
istud pro testimonio: qõ nulla debebit
obliuio ex ore seminis sui. Scio enim
cogitationes eius: que facturus sit ho-
die antq; introducam eũ in terrã quã
ei pollicit sum. Scriptit quoq; moy-
ses canticum: et docuit filios isrl. Pre-
cepitq; dominus iosue filio nun: et ait.
Confortare: et esto robustus. Tu enim
introduces filios israhel in terrã quã
pollicit sum: et ego ero tecum. Postq;
ergo scriptit moyses verba legis huius
in volumine atq; compleuit: precepit
leuitis qui portabãt archam federis
dõi dicens. Tollite librum istũ et pone-
te eum in latere arche federis domini
dei vestri: ut sit ibi contra te in testimo-
nium. Ego enim scio cõtentionẽ tuã:
et ceruicem tuã durissimã. Adhuc vi-
uente me et ingrediente vobiscũ semp cõ-
tentiosi estis contra dõm: quanto
magis cum mortuus fuero? Congrege
ad me omnes maiores natu per
tribus vestras atq; doctores: et loquar
audientibus eis sermones istos: et invo-
cabo cõtra vos celum et terram. Noui
enim q̃ post mortẽ meã inique agetis:
et declinabitis cito de via quã precepi
vobis: et occurrent vobis mala i extre-
mo tempore quãdo feceritis malũ in
conspectu dõi ut irritetis eum p opera
manuũ vestrarũ. Locutq; est ergo moyses
audiente vniuso cetu israhel vba carminis
huius: et ad finẽ usq; expleuit. XXVI

Audite celi q̃ loquor: audiat terra
verba oris mei. Concrescat in
pluuia doctrina mea: fluat ut ros elo-
quiũ meũ. Quasi imber super herbam
et quasi stille super gramina: quia no-
men dõi inuocabo. Date magnificen-
tiam deo nostro: dei perfecta sũt opera:
et omnes vie eius iudicia. Deus fide-
lis et absq; vlla iniquitate: iustus et re-
ctus. Peccauerũt ei: non filij eius in sor-
dibus. Generatio prauaq; atq; pueruersa:
hecine reddis dõo pplo stulto et insipi-
ente? Nũquid nõ ipe ẽ pater tuus qui
possedit te et fecit et creauit te? Memen-
to dierũ antiquorũ: cogita generatio-
nes singulas. Interroga patrem tuum
et annunciabit tibi: maiores tuos et di-
cent tibi. Quãdo diuidebat altissimus
gentes: quãdo separabat filios adam:
Constituit terminos populorũ iuxta nu-
merũ filiorũ israhel. Pars aũt domini

populus eius: iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit eũ in terra deserta:
in loco horroris et vaste solitudinis.
Circuduxit eũ et docuit: z custodiuit
quasi pupillã oculi sui. Sicut aquila provocans ad volandum pullos
suos: z super eos volitans. Expandit
alas suas z assumpsit eos: atq; portauit ĩ humeris suis. Dñs solus dux
eius fuit: et nõ erat cum eo deus alienus. Cõstituit eũ super excelsam terã:
ut comederet fructus agroꝝ. Vt suggereret mel de petra: oleumq; de saxo durissimo. Butirũ de armento et lac de
ouibus: cũ adipe agnorũ et arietum
filiorũ basan. Et hircos cũ medulla
tritici: z sanguinẽ uue biberent merissimũ. Incallatus est dilectus et recalcitrauit: incallatus impinguatus
dilatatus. Dereliquit deũ factorem suum: et recessit a deo saluatori suo. Provocauerũt eũ in dijs alienis: z in abominationibz ad iracundiã cõcitauerunt. Immolauerũt demonijs et non
deo: dijs quos ignorabãt. Noui recentes q; venerũt: quos nõ coluerũt patres eorũ. Deũ q; te genuit dereliquisti:
et oblitus es dñi creatoris tui. Vidit
dñs et ad iracundiã cõcitatus ẽ: quia
provocauerũt eũ filij sui z filie. Et ait
abscondam faciẽ meã ab eis: z cõsiderabo nouissima eorũ. Generatio enim
peuersa ẽ: z infideles filij. Ipsi me provocauerũt in eo qui non erat deus: et
irritauerunt ĩ vanitatibz suis. Et ego
provocabo eos ĩ eo q̃ nõ est populus:
et in gente stulta irritabo illos. Ignis
succensus est in furore meo: z ardebit
usq; ad infernũ nouissima. Devorabitq; terrã cũ genimine suo: et montiũ
fundamenta aduret. Congregabo super
eos mala: z sagittas meas complebo
in eis. Cõsumentur fame: z devorabit
eos aues morsu amarissimo. Dentes
bestiarũ immittã in eos: cũ furore trahentiũ super terram atq; serpentũ. Foris vastabit eos gladius z intus pauor: iuuenem simũ ac virginẽ lactentem cum homine senio. Et dixi · vbi nam
sunt ? cessare faciã ex hominibz memoriã eorũ. Sed timeo iram inimicorũ
dicentũ: ne forte superbirent hostes eorũ.
Et dicerent manus nra excelsa: et nõ
dñs fecit hec omnia. Gens absq; consilio est et sine prudentia · vtinã sapereret et intelligeret: ac nouissima prouideret. Quomodo persequeretur vnus
mille: z duo fugarent decẽ milia? Nõne ideo quia deus suus vendidit eos:
et dñs conclusit illos? Nõ enĩ est deus
noster ut deus eorũ: z inimici nri sunt
iudices. De vinea sodomorũ vinea eorum: z de suburbanis gomorre. Vua
eorũ vua fellis: z botrus amarissimus.
Fel draconũ vinũ eorũ: z venenũ aspidum insanabile. Nõne hec condita
sunt apud me: z signata in thesauris
meis? Mea ẽ vltio z ego retribuã eis
in tempore: ut labatur pes eorũ. Iuxta
est dies perditionis: z adesse festinant
tempora. Iudicabit dñs populũ suũ: et
in seruis suis miserebit. Videbit q; infirmata sit manus: z clausi quoq; vel
relicti: consumpti sunt. Et
dicent vbi sunt dij eorũ: in quibus habebant fiduciã. De quorũ victimis
comedebãt adipes: z bibebãt vinũ libaminũ. Surgant z opitulentur vobis: z
in necessitate vos protegãt. Videte q;
ego sum solus: z nõ sit alius deus preter me. Ego occidam z ego viuere faciã:
percutiam z ego sanabo: z non ẽ qui
de manu mea possit eruere. Leuabo ad
celum manũ meam: et dicã viuo ego

in eternũ. Si acuero ut fulgur gladiũ
meũ: z arripuerit iudiciũ manus mea.
Reddam vltionẽ hostibz meis: et his
qui oderunt me retribuã. Inebriabo
sagittas meas sanguine: z gladius
meus deuorabit carnes. De cruore occisorũ: z de captiuitate nudati inimicorum capitis. Laudate gentes populũ
eius: quia sanguinẽ seruorũ suorũ vlciscetur. Et vindictã reddet ĩ hostes
eorũ: z mitis erit terre populi sui. Venit ergo moyses z locutus est omnia
verba cantici huius in auribus pplĩ:
ipse et iosue filius nun. Completq;
oẽs sermones istos · loquens ad vniuersum israhel: z dixit ad eos. Ponite
corda vestra ĩ omnia verba mea · que
ego testificor vobis hodie: ut mandetis ea filijs vrs custodire z facere z implere omnia q̃ scripta sũt ĩ volumine
legis huius: quia nõ incassum precepta sunt vobis: sed ut singuli in eis
viuerent: que sancitus lõgo tempore
plurimis ĩ terra ad quã iordanũ trãsitis ingrediminĩ possidendã. Locutusq; est dominus ad moysen in eadẽ
die dicens. Ascende in montem istum
abarim id ẽ transitũ · in montẽ nebo
qui est in terra moab cõtra iherichũ: et
vide terram chanaan quã ego tradam
filijs israhel obtinendã: et morere in
monte. Quẽ conscendens iungeris populis tuis · sicut mortuus est aaron
frater tuus in monte hor et appositus
populis suis: qã ꝓuaricati estis contra me in medio filiorũ israhel ad aquas contradictionis in cades deserti
syn: z nõ sanctificastis me inter filios
israhel. Ex contra videbis eam: z nõ ingrediris ĩ eã: quã ego dabo filijs israhel.

Et est benedictio LXXIIII.

Hq̃ benedixit moyses homo dei
filios israhel ante mortem suã. Et ait.
Dominus de syna venit: z de seir ortus est nobis. Apparuit de mõte pharan: et cũ eo sanctorũ milia. In dextera eius ignea lex: dilexit populos. Omnes
sanctĩ ĩ manu illius sunt: z qui appropinquant pedibz eius · accipient de doctrina illius. Legem ꝓcepit nobis moyses: hereditatem multitudinis iacob.
Erit apud rectissimũ rex: congregatis
principibz populi cum tribubz israhel.
Viuat ruben z nõ moriatur: z sit parcus in numero. Hec ẽ iude benedictio.
Audi domine vocẽ iude: z ad populum suũ introduc eum. Manus eius
pugnabunt pro eo: z adiutor illius
contra aduersarios eius erit. Leui q̃q;
ait. Perfectio tua z doctrina tua a viro sancto tuo quẽ probasti ĩ temptatione: z iudicasti ad aquas contradictionis. Qui dixit patri suo et matri sue
nescio vos: et fratribz suis ignoro illos: z nescierũt filios suos. Hij custodierunt eloquiũ tuum · z pactum tuũ
seruauerunt: iudicia tua q̃ iacob: et legem tuam q̃ israhel. Ponent thimiama in furore tuo: et holocausta super
altare tuum. Benedic domine fortitudini eius: et opera manuũ illius suscipe. Percute dorsa inimicorũ eiꝰ: z qui
oderũt eum nõ consurgant. Et beniamin ait. Amantissimus dñi habitabit confidenter: in eo quasi in thalamo
tota die morabit: z inter humeros illius requiescet. Ioseph quoq; ait. De
benedictione domini terra eius: de pomis celi et rore atq; abisso subiacente.
De pomis fructuum solis ac lune: de
vertice antiquorũ montiũ: de pomis
collium eternorũ: z de frugibus terre
et de plenitudine eius. Benedictio illius
qui apparuit in rubo veniat super

caput ioseph : et super verticem nazarei inter fratres suos . Quasi primogenti thauri pulcritudo eius: cornua rinocerotis cornua illius. In ipis ventilabit gentes usq; ad terminos terre. Hee sunt multitudines ephraim : et hec milia manasse . Et zabulon ait. Letare zabulon in exitu tuo: z ysachar in tabernaculis tuis : populos vocabunt ad montem : ibi immolabunt victimas iustitie. Qui inundationem maris quasi lac sugent: et thesauros absconditos arenarum . Et gad ait. Benedictus in latitudine gad. Quasi leo requiescit: rapiet brachium z verticem . Et vidit principatum suum q̃ in parte sua tector esset repositus: qui fuit cum principibus populi et fecit iusticias domini : et iudicium suum cum israhel. Dan quoq; ait. Dan catulus leonis : fluet largiter de basan. Et neptali dixit. Neptalim abundantia perfruetur: et plenus erit benedictionibus domini . Mare et meridiem possidebit . Aser quoq; ait . Benedictus in filijs aser . Sit placens fratribus suis: et intinguat in oleo pedem suum . Ferrum et res calciamentum eius . Sicut dies iuventutis tue ita et senectus tua . Non est alius ut deus rectissimus . Ascensor celi auxiliator tuus. Magnificentia eius discurrunt nubes: habitaculi es sursum z subter brachia sempiterna. Eiicit a facie tua inimicum: dicetq; conterere. Habitabit israel confidenter z solus . Oculus iacob in terra frumenti z vini: celi; caligabunt rore. Beatus es israhel. Quis similis tui populo qui saluaris in domino? Scutum auxilij tui: z gladius gloriae tue. Negabunt te inimici tui: et tu eorum colla calcabis. xxxiij.

Ascendit ergo moyses de campestribus moab sup montem nebo in verticem phasga contra iherycho : ostenditq; ei dominus omnem terram galaad usq; dan . et universum neptalim terrasq; ephraim z manasse et omnem terram usq; ad mare nouissimum. et australem partem et latitudinem campi iherichi ciuitatis palmarum usq; segor. Dixitq; dominus ad eum . Hec est terra pro qua iuraui abraham ysaac et iacob dicens. Semini tuo dabo eam. Vidisti eam oculis tuis: et non transibis ad illam. Mortuusq; est ibi moyses seruus domini in terra moab iubente domino: et sepeliuit eum in valle terre moab contra phogor : et non cognouit homo sepulcrum eius usq; in presentem diem. Moyses autem erat viginti annorum cum quando mortuus est. Non caligauit oculus eius: nec dentes illius mouti sunt. Fleuerunt q; eum filij israhel in campestribus moab triginta diebus: et completi sunt dies planctus lugentium moysen. Iosue uero filius nun repletus est spiritu sapientie : quia moyses posuit super eum manus suas . Et obedierunt ei filij israhel : fecerunt q; sicut preceperat dominus moysi. Et non surrexit propheta ultra i israhel sicut moyses qui nosset dominum a facie ad faciem in omnibus signis atq; prodigiis que per eum misit ut faceret in terra egipti pharaoni et omnibus seruis eius q; universeq; terre illius : et cunctam manu robustam magnaq; mirabilia que fecit moyses coram universo israhel.

Explicit deuteronomium .

Incipit prologus beati hieronimi presbiteri in librum iosue.

Quando cuncto pentatheuco moysi velud gradi fenore solueram ad iheum filium naue manu mittimus quē hebrei iosue bēnun id ē iosue filiū nun vocāt: z ad iudicii librū quē sophim appellāt: ad ruth q̃ z hebree q̃s iosue nominibus efferunt. Mouemusq; lectorem ut siluā hebraicorū nominū et distinctiones per mēbra diuisas diligens scriptura cōtexuit: ne et noster labor et illius studiū pereat. Et ne in pnis q̃d sepe retat? sum fiat me nō in reprehensionē veterū noua cudere sicut amici mei criminātur: sed p̃ uili portione offere ligne mee hominibus q̃s tamē nra delectāt: ut p̃ graecos expl oys q̃ z sumptu z labore masio indigēs editionē nram habāt. Et scribi i antiquos voluminum lectione dubitantur: hec illis cōferes inuenianturq̃ rēquirunt. Maxime cū apud latinos sint exemplaria quot codices: et unusquisq; p̃ arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit q̃ ei visū est: et vērū nō posse esse q̃d dissonat. Unde esse arcuato vulnere cōtra nos insurgere scopulos et sanctū q̃ venenata carpere ligua detractat: vel suspiciēs si placet vel contemnis si displicet : meminerintq; illos oresui. Nos enim abundauit malicia z ligua tua ordinabat dolos. Sedēs adversus fratrem tuū loquebaris: et adversus filiū matris tue ponebas scandalū: hec fecisti z tacui. Existimasti iniquē q̃ eo tui similis-arguā te z statuā illa ora sancte mēs. Que cū audiremus vel legēs vilitas ē nos laborādo fudare et alios detrahendo laborare: dolere indoctos q̃ calumniandi eis et irridendi scriptorēs anos sit oblata occasio : et ecclesie homines id desiderare nunq̃ lacerare unde adversarij tot annos? Quod si veteres eis tantū inter precatio placet: q̃ z michi nō displicet z nichil extra recipiēdū putāt: nec ea q̃ sub asterisis z obelis vel addita sunt vel āputata legēs z negligēs? Quare daniel iuxta theodotionis trālationē ecclesie suscepit? Cur origenē mirāt et eusebiū pāphili: cū das editiones similiter diliguerēs? Aut q̃ fuit stultitia: postq̃ vera dicerē, placere q̃ falsa sunt? Unde aūt in nouo testamēto p̃bare potest assumpta testimonia: q̃ libri veteribus nō habentur? Hec dicimus: ne omnino calūniantibus tacere videamur. Cecerit post sancte paule dominicē cui? vita virtutis exemplū est . et hos libros quos custodito virginii christi negare nō potui: decreuim? dū spiritus hos regit artus, p̃ beatū explanationi incūbere. et omissum iam diu opus quodam post limina reparare: preterim cū z admirabilis sanctusq; vir pannuchius hoc idē litteris flagitet: et nos ad partiā stilinātes-monasterio sternatq; cāt? surde deam? aures tūsere.

Explicit prologus. Incipit liber iosue. j.

Factum ē post mortem moysi seui dñi: ut loqueret dñs ad iosue filiū nun ministrum moysi: dicens ei. Moyses seruus meus mortuus est. Surge z trāsiosdanē istū tu et omnis ypls eius: in terrā quā ego dabo filijs israel. Omne loci quē calcauerit vestigiū pdis vri vobis tradā: sicut locutus sum moysi. A deserto et libano usq; ad fluuium magnū eufratem : omnis terra cetheorū

usq; ad mare magnũ contra solis occasum erit finis vester. Nullus poterit vobis resistere cunctis diebus vite vestre. Sicut fui cum moyse ita et tecũ: nõ dimittã nec derelinquam te. Confortare et esto robustus. Tu enim sorte divides ipsi huic terram: pro qua iurauj patribus quibus ut traderẽ tam illis. Confortare igitur et esto robustus valde: ut custodias et facias omnem legem quã precepit tibi moyses famulus meus. Ne declines ab ea ad dexteram vel ad sinistram: ut intelligas cũcta que agis. Nõ recedat volumen legis huius ab ore tuo: sed meditaberis in eo diebus ac noctibus: ut custodias et facias omnia que scripta sunt in eo. Tunc diriges viã tuã: et intelliges eã. Ecce precipio tibi: cõfortare et esto robustus. Noli timere et noli timere: quoniã mecum est dñs d⁹ tuus in omnibus ad quecũq; pergeris. Precepitq; iosue principibus ꝓpli dicẽs. Ite per medium castroru: et imperate ꝓpło et dicite. Preparate vobis cibaria: quoniã post diẽ tertiũ transibitis iordanem: et intrabitis ad possidendam terrã quã dñs d⁹ vester daturus est vobis. Rubenitis quoq; et gaditis et dimidie tribui manasse ait. Mementote sermonis quẽ precepit vobis moyses famulus dñi dicẽs. Nõs deus vester dedit vobis requiẽ et omnem terrã. Vxores vẽre et filij ac iumenta manebũt in terra: quã tradidit vobis moyses trãsiordanu. Vos autẽ trãsite armati ante fratres vros omnes fortes manu et pugnate pro eis donec det requiem dñs fratribus vestris sicut et vobis dedit: et possideãt ipi ꝗ terrã quam dñs deus vester daturus est eis: et sic reuertemini i terram possessionis vre et habitabitis i ea quã vobis dedit moyses famulus dñi transiordanem contra solis ortum. Responderuntq; ad iosue: atq; dixerunt. Omnia q̃ preceptisti nobis faciẽs: et quocũq; miseris ibimus. Sicut obediuimus in cunctis moysi ita obediemus et tibi: tantũ sit dñs deus tecum sicut fuit cũ moyse. Qui cõtradixerit ori tuo et nõ obedierit cũctis sermonibus q̃s ꝓcepis et mandabit. Tu tãtũ cõfortare et viriliter age. ¶

Misit igitur iosue filius nun de sethim duos viros exploratores absconditer: et dixit eis. Ite et cõsiderate terrã: urbemq; iherichu. Qui pergentes ingressi sunt domum mulieris meretricis nomine raab: et quieuerunt apud eam. Nũciatumq; est regi iherichu: et dictum. Ecce viri ingressi sunt huc ꝗ nocte de filijs israhel: ut explorarent terrã. Misitq; rex iherichu ad raab meretricem dicens. Educ viros qui venerunt ad te: et ingressi sunt domum tuã. Exploratores quippe sũt: et omnẽ terram considerare venerunt. Tollensq; mulier viros abscondit: et ait. Fateor venerunt ad me: sed nesciebam unde essent. Cumq; porta clauderetur in tenebris: et illi pariter egressi: nescio quo abierunt. Persequimini eos: et comprehendes eos. Ipsa autem fecit ascendere viros in solariũ domus suę: operuitq; eos stipula lini q̃ ibi erat. Hij aũt qui missi fuerant secuti sunt eos ꝗ viam que ducit ad vadum iordanis: illeq; egressi stati porta clausa est. Ante dũ obdormiret q̃ latebãt: et ecce mulier ascendit ad eos: et ait. Noui ꝗ dñs tradidit vobis terram. Timor irruit in nos terror vester: et elanguerunt omnes habitatores terre. Audiuimus ꝗ siccauerit dñs aquas maris rubri ad vestrũ introitum quando egressi estis de egipto: et q̃ fecerstis duobus amorreorũ regibus q̃ erãt transiordanem seon et og quos interfecistis. Et hec audientes pertimuimus et elanguit cor nostrũ: nec remansit i nobis spiritus ad introitũ vestrum. Dñs enim deus vester ipse ẽ deus in celo sursum: et in terra deorsum. Fluit ergo iurate michi per dñm ut quemodo ego misericordiã feci vobiscũ ita et vos faciatis cũ domo patris mei: deisq; michi verũ signũ ut saluetis patrem meum et matrem fratres ac sorores meas: et omnia que illoꝝ sunt: et eruatis animas nostras a morte. Qui respondeerunt ei. Anima nrã sit pro vobis in mortem si tamen non prodideris nos. Cumq; tradiderit nobis dñs terrã: faciemus in te misericordiã et veritatẽ. Demisit ergo eos ꝗ funẽ de fenestra. Domus eui eius herebat muro. Dixitq; ad eos. Ad montana confugite ne forte occurrat vobis reuertentes: ibiq; latitate tribus diebus donec redeãt: et sic ibitis ꝗ viam vestrã. Qui dixerunt ad eam. Iuxta iusiurandum a iuramento hoc quo adiurasti nos si ingredientibus nobis terram signũ fuerit funiculus iste coccineus et ligaueris eum in fenestra per quã dimisisti nos: et patrẽ tuũ ac matrem fratresq; et omnem cognationem tuã congregaueris in domum tuam. Qui hostium domus tue egressus fuerit: reus sibi erit. Sanguis ipsius erit in caput eius: et nos reuimus alieni. Cunctorũ autẽ sanguis qui tecũ in domo fuerint redundabit i caput nostrum: si eos aliquis attigerit. Quod si nos prodere volueris et sermonem istum proferre in medium: erimus mundi ab hac iuramẽto quo adiurasti nos. Et illa respondit. Sicut locuti estis ita fiat. Dimittensq; eos ut pergerent: appendit funiculũ coccineũ in fenestra. Illi uero ambulantes peruenerũt ad montana: et mãserunt ibi tres dies donec reuerterẽtur qui fuerãt persecuti. Quorum cum p omnem viam nõ repererẽt eos. Nuntius urbẽ ingressus reuãsit et descendẽrẽt exploratores de mõte: et trãsiisso iordane venerũt ad iosue filiũ nun: narrauerũtq; ei omnia q̃ acciderãt sibi atq; dixerũt. Tradidit dñs omnem terrã hãc in manus nras: et timore pertrahi sunt cunctí habitatores eius. ¶

Igitur iosue de nocte cõsurgens mouit castra: egrediensq; de sethim venerũt ad iordanem ipse et omnes filij israhel: et moratí sunt ibi per tres dies. Nuntius quoq; transierũt percuntes per castrorum medium: et clamare ceperunt. Quando videritis archam fœderis domini dei vestri et sacerdotes stirpis leuitice portantes eã vos quoq; consurgite et sequimini precedẽtes: sintq; inter vos et archam spaciũ cubitorũ duorũ milium ut paul videre possitis et nosse per quã viã ingrediamini quia prius nõ ambulastis per eam: et cauete ne appropinquetis ad archam. Dixitq; iosue ad plm. Sanctificamini: eras enim facit dñs inter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tollite archam fœderis: et prodite plm. Qui nulla compleuerũt tulerũt: et ambulauerũt antẽ eos. Dixitq; dñs ad iosue. Hodie incipiam exaltare te coram omni israhel: ut sciant ꝗ sicut cũ moyse fui: ita et tecum sim. Tu autem precipe sacerdotibus qui portãt archam fœderis: et dic eis. Cum ingressi fueritis partẽ aque iordanis: state in ea. Dixitq; iosue ad filios israhel. Accedite huc: et audite verbum domini dei vestri. Et rursum

in hoc inquit scietis q̃ dominus de
vivens in medio vestri est: et disperdet
in conspectu vestro chananeum et hethe-
um eueum et pherezeum gergeseum quq
et iebusseum ⁊ amorreum. Ecce archa
federis dñi omnis terre antecedet vos
per iordanem. Parate duodecim viros
de duodecim tribubus israhel: singulos
per singulas tribus. Et cum posuerint
vestigia pedũ suorum sacerdotes qui
portant archam federis domini dñi uni-
uersi terre in aquis iordanis: aque q̃
inferiores sũt decurrent atq; deficient:
que aũt desuper oriuntur in una mo-
le cõsistent. Igitur egressus est populus
de tabernaculis suis ut transire iorda-
nem: et sacerdotes qui portabãt archã
federis pergebant ante eũ. Ingressusq;
eis iordanem et pedibus eorũ in parte
aque tinctis: iordanis aũt ripas alui
sui tẽpore messis impleuerat: steteruntq
aque descendentes in loco uno: et ad
instar montis immuscentes appare-
bant, procul ab urbe que vocat̃ edom
usq; ad locũ sarthan: que aũt inferio-
res erãt i mare solitudinis q̃ nũc vo-
catur mortuũ descenderũt usquequo
omnino deficerent. Populus autem
intrabat ꝛcta iordanem et sacerdotes
qui portabant archam federis domini
stabant super siccam humum in me-
dio iordanis accincti: omnisq; ppls
per arentem alueum trãsibat. III

Quibus trãsgressis: dixit dñs ad
iosue. Eligе duodecim viros
singulos p singulas tribus: et precipe
eis ut tollãt de medio iordanis aluei
vbi steterũt pedes sacerdotum duode-
cim durissimos lapides: quos ponen-
tis in loco castrorũ vbi fixeritis hac no-
cte tentoria. Vocauitq; iosue duode-
cim viros quos elegerat de filijs israel
singulos de singulis tribubus: et ait
ad eos. Ite ante archam domini di
vestri ad iordanis medũ: et portet
inde singuli singulos lapides in hu-
meris vestris iuxta numerũ filiorũ israel
ut sit signũ inter vos. Et quãdo inter-
rogauerint vos filij vestri eos dicentes
quid sibi volunt isti lapides: respon-
debitis eis. Deseruit aque iordanis
ante archam federis dñi cũ transire
rum: idcirco posita sunt lapides isti
monimentũ filiorũ israel usq; inter-
num. Fecerũt ergo filij israel sicut præpe-
ris iosue portãtes de medio iordanis
alueo duodecim lapides ut dñs ei im-
perarat iuxta numerũ filiorũ israhel
usq; in locũ in quo castramentati sũt:
ibiq; posuerũt eos. Illos quoq; duo-
decim lapides posuit iosue in medio
iordanis aluei vbi steterũt sacerdotes
qui portabãt archã federis dñi: et
ibi usq; in hodiernum diem. Sacerdotes
aũt qui portabãt archam stabãt in
iordanis medio donec omnia comple-
rentur que iosue ut loqueret ad ppm
preceperat dñs: ut diceret ei moyses.
Festinauitq; ppls et transiuit. Cumq;
transissent omnes transiuit et archa
domini: sacerdotes quoq; pergebant aũt
populũ. Filij quoq; ruben et gad et
dimidia tribus manasse precedebant
fratres suos filios israel sicut eis prece-
perat moyses: et q̃dragina pugnato-
rum milia per turmas et cuneos intre-
debãt per plana atq; campestria vrbis
iericho. In illo die magnificauit do-
minus iosue coram omni israel: ut timerẽ
tur sicut timuerat moysen dũ adhuc
viueret. Dixitq; ad eũ. Precipe sacerdo-
tibus qui portant archam federis: ut
ascendant de iordane. Qui precepit eis
dicens. Ascendite de iordane. Cumq;

ascendissent portãtes archam federis
domini et ecce humum calcare cepis-
sent: ecce ecce sunt aque i alueum suũ:
et fluebãt sicut ante cõsueuerant. Po-
pulus aũt ascendit de iordane decimo
die mensis primi: et castramentati sũt
in galgalis cõtra orientalẽ plagam
vrbis iericho. Duodecim quoq; lapi-
des quos de iordanis alueo sumpse-
rant posuit iosue i galgalis: et dixit
ad filios israel. Quãdo interrogauerint
filij vestri eos patres suos et dixerint
eis quid sibi volũt lapides isti: doce-
bitis eos atq; dicetis. Per arentem al-
ueum trãsiuit israel iordanem istũ sicut
dñs deus noster aquas eius in conspe-
ctu nõ donec trãsiremus sicut fecerat
prius i mari rubro q̃ siccauit donec
trãsiremus: ut discãt omnes terrarũ ppli
fortissimam manum dñi: ut timeatis
dñm deũ vestrũ omni tẽp. V

Postq; ergo audierũt omnes reges
amorreorũ qui habitabãt trans
iordanem ad occidentalem plagam et
omnes reges chanaan qui iuxta pos-
sidebãt maria maris loca: q̃ siccasset
dñs siccitate iordanis coram filijs israel
donec transirẽt: dissolutũ est cor eorũ
et nõ remansit i eis spiritus: timentũ
introitũ filijorũ israel. Eo tempore ait
dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapi-
deos: et circũcide secundo filios israel.
Fecit quoq; q̃ iusserat dominus: ⁊
circũcidit filios israel in colle ꝑputiorũ.
Hec autẽ causa ẽ secũde circũcisionis.
Omnis ppls qui egressus ẽ de egypto
generis masculini uniuersi bellatores
vniuersi mortui sunt in deserto p longitu-
dinem vie circuitus qui omnes circũcisi
erãt: ppls autẽ qui natus est in deserto
per quadraginta annos iuxta la-
titudinem solitudinis incircumcisus fuit
donec cõsumerentur qui nõ audierũt
vocem dñi: ⁊ quibus ante iurauerat ut
ostenderet eis terram lacte et melle ma-
nantem. Pro filijs in locũ successerunt
patrũ: et circũcisi sũt a iosue qui tunc
nati fuerãt in ꝑputio erant: nec eos in
via aliquis circũciderat. Postq; autẽ
omnes circũcisi sũt: manserũt in eodẽ
castrorũ loco donec sanarentur. Dixitq;
dñs ad iosue. Hodie abstuli obpro-
brium egipti a vobis. Vocauitq; ẽ
nomẽ loci illi galgala usq; i presen-
tem diem. Manserũtq; filij israel in gal-
galis: et fecerũt phase quartadecima
die mensis ad vesperũ in campestribus
iericho: et comederũt de frugibus terre
die altero azimos panes et polentam
riuskẽ ãni. Defecitq; mãna postq; com-
ederunt de frugibus terre: nec vlti sunt
vltra cibo illo filij israel: sed comede-
runt de frugibus pretentis ãni terre cha-
naan. Cum autem esset iosue in agro
vrbis iericho leuauit oculos: et vidit
virũ stantẽ cõtra se euaginatũ tenentẽ
gladium: precesq̃ ad eum et ait. Ma-
ster es-an adũsarios ⁊ Qui respondit.
Nequaq̃: sed sum princeps exercitus
dñi: ⁊ nũc venio. Cecidit iosue pnus
in terrã: ⁊ adorãs ait. Quid dñs me⁹
loquit ad seruũ suũ ⁊ Solue inquit
calciamentum tuum de pedibus tuis.
Locus enim in quo stas sanctus est. Fecit
q̃ iosue: ut sibi fuerat imperatũ. VI

Iericho autem clausa erat atq; munita
timore filiorum israel: et nullus au-
debat vrbem ingredi vel egredi. Dixit
q̃ dominus ad iosue. Ecce edidi in ma-
nus tuas iericho et regẽ eius: omesq;
fortes viros. Circuite vrbẽ cuncti bella-
tores semel per diem. Sic facietis sex
diebus. Septimo autem die sacerdotes
tollent septem buccinas quas vbio est

in iubileo: et p̃cedent archam fœderis.
Septies q̃ circuibitis ciuitatē: et sacer-
dotes clangēt buccinis. Cūq; insonu-
erit vox tube longior atq; concitior: z
in auribus vestris intonuerit cōclama-
bit omnis populus vociferatione mag-
na: et muri fundit⁹ corruēt ciuitatis:
ingredieturq; singuli p loci contra
quē steterint. Vocauit ergo iosue filios
num sacerdotes: z dixit ad eos. Tollite
archam fœderis. Et septem alij sacerdo-
tes collant septem iubileos buccinas:
et incedāt ante archam domini. Ad
ipm quoq; ait. Tu: et circuite ciuitatē
armati precedentes archam domini.
Cumq; iosue verba finisset et septem
sacerdotes septem buccinis clangerent
ante archam fœderis dñi: omisq; ips
precederet armati exercitus: reliquum
vulgus archam sequebat ac buccinis
omnia cōcrepabant. Preceperat aūt
iosue ipso dicens. Non clamabitis:
nec audiet vox vestra neq; ullū sermo
ex ore vestro egredietur: donec veniat
dies in quo dicam vobis. Clamate
et vociferamini. Circuiuit ergo archa
dñi ciuitatē semel per diem: et reuersa
in castra mansit ibi. Igit iosue de no-
cte consurgente tulerunt sacerdotes ar-
cham dñi: z septē ex eis septē buccinas
quarū in iubileo vsus est: p̃cedebātq;
archā domini ambulātes atq; clan-
gentes: z armatus populus ibat ante
eos: vulgus aūt reliquū sequebatur
archā: et buccinis ꝓclamabat. Circuite-
rūq; ciuitatem sexto die semel: et reuer-
si sunt in castra. Sic fecerūt ex diebus.
Die aūt septimo diluculo cōsurgēs:
circuierunt urbem sicut disposuerat
septies. Cumq; septimo circuitu clan-
gerēt buccinis sacerdotes: dixit iosue ad
omnem israel. Vociferamini. Tradidit
enim vobis dñs ciuitatē. Sitq; ciuitas
hec anathema z omnia que in ea sūt
dñi. Sola raab meretrix viuat: cum
universis que cū ea in domo sūt. Ab-
scondit enī nuntios quos direximus.
Vos aūt cauete ne de hijs que prepta
sūt vobis quippiā cōtingatis et sitis
p̃uaricationis rei: z omnia castra israel
sub pœna sint atq; anathemā. Quicquid
aūt auri aut argenti fuerit et vasorū
eorū ac ferri dño consecretur: reposi-
tum in thesauris eius. Igit omni po-
pulo vociferante z clangentibus tubis
postq; i aures multitudinis vox sonitus
q; intercepuit muri illico corruerunt:
z ascendit vnusquisq; p loci qui ora-
se erat. Capūq; ciuitatē: z interfecerunt
omnia que erant in ea a viro usq; ad
mulierem: ab infante usq; ad senem.
Boues quoq; et oues et asinos i or-
gladij percusserunt. Duobus aūt viris
qui exploratores missi fuerāt dixit in-
sue. Ingredimini domū mulieris me-
retricis et educite eā z omnia que illi⁹
sūt: sicut illi iuramento firmastis. In-
gressiq; iuuenes eduxerūt: raab z pa-
rentes eī: fres quoq; z cūctam suppelle-
ctilē ac cognationē illi⁹: et extra castra
israel manere fecerūt. Vrbē aūt et omnia
q̃ inuenta sūt in ea succendēt igni
auro et argento z vasis eneis ac ferri:
que in erariū dñi consecrarunt. Raab
vero meretricem et domum patris eī
et omnia que habebat fecit iosue viue-
re: et habitauerūt in medio israel usq; i
p̃sentem die: eo q̃ abscondērit nūcios
quos miserat vt exploraret iericho.
In tempore illo imprecatus est iosue
dicens. Maledictus vir coram domino:
qui suscitauerit et edificauerit ciuitatē
iericho. In primogenito suo fundā-
menta illius iaciat: et in nouissimo

liberorum ponat portas eius. Fuit
ergo dominus cum iosue: et nomen
eius vulgatū est in omni terra. VII
Filij autem israel preuaricati sunt
mādatum: et vsurpauerunt de
anathemate. Nā achan filius charmi
filij zabdi filij zare de tribu iuda tulit
aliquid de anathemate. Iratusq; est
dñs contra filios israel. Cūq; mitteret
iosue de iericho viros cōtra hay que
est iuxta bethauen ad orientalem pla-
gam oppidi bethel: dixit eis. Ascendi-
te: z explorate terrā. Qui precepta com-
plentes exploraueruēt hay. Et reuersi
dixerūt ei. Non ascendat omnis ꝓpls:
sed duo vel tria milia virorū pugnent
et deleant ciuitatē. Quare omnis ꝓpls
frustra vexabit contra hostes paucis-
simos? Ascenderunt ergo tria milia
pugnatorum. Qui statim terga ver-
tentes p̃cussi sunt a viris vrbis hay:
et corruerūt ex eis triginta et sex homines.
Perlatusq; sunt eos aduersarij de pra-
usq; ad sabarim: et ceciderunt per
prona fugientes. Perimuitq; eos ꝓpls:
z ad instar aque liquefactū est. Iosue
vero scidit vestimenta sua: et ꝓnus ceci-
dit in terrā coram archa domini usq;
ad vesperā: tam ipse q̃ omnes seniores
israel. Miseruntq; puluere super capita
suaē dixit iosue. Heu dñe deus. Quid
voluisti traducere ꝓplm istū iordanem
fluuiū: ut traderes nos in manus a-
morrei et perderes? Vtinā ut eqm
manssissemus trans iordanem. Sed dñe
deus quid dicā: videns israelem ho-
stibus suis terga vertere? Audient
chananei et omnes habitatores terre:
et pariter conglobati circumdabunt
nos: atq; delebit nomen nostrum de
terra. Et quid facies magno nomini
tuo? Dixitq; dñs ad iosue. Surge:
cur iaces ꝓnus in terra? Peccauit israel
et p̃uaricati sūt pactū meum: tulerūtq;
de anathemate et furati sūt atq; men-
titi: et abscondērūt inter vasa sua. Nec
poterit israel stare ante hostes suos:
terga fugient: quia pollutus est anathe-
mate. Non ero vltra vobiscum: donec
conteratis eum qui hoc sceleris reus
est. Surge sanctifica ꝓplm: et dic eis.
Sanctificamini i crastinū. Hec enim
dicit dñs deus israel. Anathema in
medio tui est israel. Non poteris sta-
re coram hostibus tuis: donec deleatur
ex te qui detaminat⁹ est hoc scelere. Ac
ceditq; mane singuli per tribus suas:
et quācunq; tribū sors inuenerit. acce-
det p cognationes suas et cognatio
per domos domusq; per viros: et qui
cunq; ille in hoc sanctore fuerit depre-
hensus. combureur igni cū omni sub-
stātia sua: qui preuaricat⁹ est pactum
domini: et fecit nephas i israel. Surgēs
itaq; iosue mane. Applicauit israel per
tribus suas: et inuenta est tribus iuda.
Que cum iuxta familias suas esset ob-
lata: inuenta est familia zare. Illam
quoq; per domos offerens repetit za-
bdi: cui⁹ domū in singulos diuidēs
viros inuenit achan filiū charmi filij
zabdi filij zare de tribu iuda. Et ait io-
sue ad achan. Fili mi da gloriā dño
deo israel z cōfitere: atq; indica michi
quid feceris ne abscondas. Respondit
q̃ achan iosue: et dixit ei. Vere ego pe-
cauī domino deo israel: et sic et sic feci.
Vidi enī inter spolia pallū coccineū
valde bonū et duōcos siclos argenti
regulamq; auratā quinquaginta siclo-
rum: et concupiscēs abstuli et abscon-
di in terra contra medium tabernacli
mei: argentumq; fossa humo operui.
Misit ergo iosue ministros: q̃ cucurrē-

ad tabernaculū illius reperēūt cuncta
abscondita in eodē loco: et argentum
simul. Auferentq; de eorū tulerūt
ea ad iosue et ad omēs filios israhel:
proieceruntq; ante dominū. Tollens
itaq; iosue achan filium zare argen-
tumq; et palliū et auream regulam · fi-
lios quoq; et filias eius · boues et asi-
nos et oues ipsumq; tabernaculū et cun-
cta supellectilem et omnis israhel cū
eo: duxerunt eos ad vallem achor: ubi
dixit iosue. Quia turbasti nos: exurbet
te dominus i die hac. Lapidauit
q; eum omnis israel: et cuncta que illius
erant igne cōsumpta sūt. Congrega-
uerunt; q; super eum acervū magnū la-
pidum: qui permanet usq; in presen-
tem diem. Et aversus e furor domini
ab eis. Vocatumq; est nomen loci il-
li? vallis achor usq; hodie. VIII

Dixit autē dominus ad iosue. Ne
timeas · neq; formides. Tolle te
cum omnem multitudinē pugnator:
et consurgens ascende in oppidū hay.
Ecce tradidi in manum tuam regem
eius et populū: urbemq; et terā. Faci-
esq; urbi hay et regi eius: sicut fecisti ie-
richo et regi illi?. Predā vero et omnia
animantia diripies vobis. Pone
insidias urbi post tē. Surrexitq; io-
sue et omēs exercitus bellator: cum eo:
ut ascenderē in hay. Et electa viginti
milia virorū fortiū misit nocte: prece-
pitq; eis dicēs. Ponite insidias post
ciuitatem. Ne longius recedatis: et
cuncti omnes parati. Ego autē et reli-
qua multitudo que mecum est ascen-
demus et adversus ēa urbem. Cūq;
exierint cōtra nos sicut ante fecimus
fugiemus: et tergā vertem? donec per-
sequentes ab urbe. putabant longiu?.
Putabant enī nos fugere sicut prius.
Nobis ergo fugientibus et illis prose-
quentibus · consurgens de insidijs et va-
stabitis ciuitatē: tradetq; eā dominus
deus vester in manus vestras. Cum
reperitis succendite eam: et sic omnia
facietis ut iussi. Dimisitq; eos et pere-
xerunt ad locum insidiarū: sedentq;
inter bethel et hay ad occidentalē pla-
gam urbis hay. Iosue autem nocte
illa in medio mansit ppl. Surgensq;
diluculo recensuit agmina: et ascendit
cum senioribus in fronte exercitū: val-
lantes auxilio pugnatorū. Cūq; venis-
sent et ascendissent et adverso ciuitā
steterūt ad septentrionalem urbis pla-
gam: inter quā et eos vallis erat me-
dia. Quinq; autem milia virorū elege-
rat et posuerat in insidijs inter bethel
et hay ex occidentali parte ciuitā
ciuitatis: omnis vero reliquus exercitus
ad aquilonem aciem dirigebat: ita ut
nouissimi multitudinis occidentalem
plagam urbis attingerē. Abiit ergo
iosue nocte illa: et stetit i vallis medio.
Quod cum vidisset rex hay festinauit
mane: et egressus est cū omni exercitu
ciuitatis directq; aciem cōtra hostē:
ignorans q; post tergum latentes in-
sidie. Iosue vero et omnis israhel re-
cesserunt loco: simulātes metū et fugientes
per solitudinis viam. At illi vocifera-
tēes pariter et se mutuo cohortātes:
persequti sūt eos. Cūq; recessissent a ci-
uitate: et ne vnus quidē in urbe hay
et bethel remansisset qui nō persequē-
retur israhel sicut fugerāt aperta op-
pida relinquentes: dixit dominus ad
iosue. Leua clipeum qui in manu tua
est contra urbem hay: quoniam tibi
tradā eam. Cūq; eleuasset clipeum
ex adverso ciuitatis insidie q; latebāt
surrexerunt confestim: et pergentes ad

ciuitatem apperūt: et succenderunt eam.
Viri autem ciuitatis qui p̄sequebant
iosue respicientes et videntes fumum
urbis ad celū usq; ascendere · nō pote-
rūt ultra huc illuc q; diffugere: precipu
nam hij qui simulabant fugam et
tendebant ad solitudinē: contra perse-
quētes fortissime restiterūt. Vidēsq;
iosue et omnis israhel q; rapta esset
ciuitas et fumus urbis ascenderet: re-
versus percussit viros hay. Siquidē
et illi qui apperāt et succendebāt ciuita-
tem · egressi ex urbe ora suos · medios
hostiū fecere apertū. Cum ergo ex vtra-
q; parte adversarij cederent ita ut nul-
lus de tanta multitudine saluaretur:
ergo quoq; urbis hay apprehendere
viuentē: et obtulerunt iosue. Igitur o-
mnibus interfectis qui israhelem ad de-
serta tendēre fuerant gladio · et i eodē
loco gladio concremātibus · reversi filij
israhel pulsarunt ciuitatē. Erant aūt
qui in eodē die corruerāt a viro usq;
ad mulierem: duodecim milia homi-
num omnis urbis hay. Iosue vero
non contraxit manū quā in sublime
porrexerat tenens clipeum: donec inter-
fecerunt omnes habitatores hay. Iu-
menta aūt et predam ciuitatis diuisi
sunt sibi filij israhel: sicut preceperat do-
minus iosue. Qui succendit urbē: et
fecit eam tumulū sempiternū. Regem
quoq; eius suspendit in patibulo usq;
ad vesperam et solis occasum: prece-
pitq; iosue et deposuerunt radiere eū
de cruce: proiecerūtq; in ipso introitu
ciuitatis congesto super eum magno
aceruo lapidum qui p̄manet usq; in
presentē diem. Tunc edificauit iosue
altare dōo deo israel in monte hebal:
sicut preceperat moyses famulus dōi
filijs israhel et scriptū est in volumine
legis moysi · altare de lapidibus impo-
litis quos ferrū non tetigit: et obtulit
super eo holocaustum dōo: immolauit
q; pacifica victimas. Et scripsit iosue
super lapides deuteronomiū legis moy-
si: quō ille digesserat coram filijs israhel.
Omnis autē ppls et omēs maiores
natu · ducesq; ac iudices stabant ex v-
traq; parte arcte in conspectu sacerdo-
tum qui portabāt arcā fœderis dōi: ut
aduena ita et indigena. Media pars
eorū iuxta montem garizim et media
iuxta montem hebal: sicut preceperat
moyses famulus dōi. Et primū qui-
dem benedixit ppło israhel: post hec le-
git omnia verba benedictionis et male-
dictionis et cuncta que scripta fuerant
in legis volumine. Nichil ex hijs que
moyses iusserat reliquit intactum: sed
vniuersa replicauit coram omni multitu-
dine israel mulieribus ac parvulis et ad-
uenis q; inter eos morabāt. IX

Quibus audiis: cūctī reges terē
iordanen qui versabāt i mon-
tanis et campestribus et maritimis ac
litore magni maris hij quoq; qui ha-
bitabāt iuxta libanū cheus et amore-
eus chananeus pherezeus et eueus et
iebuseus congregati sunt pariter: ut
pugnarent contra iosue et israel vno a-
nimo radentes sententia. At hij qui
habitabāt in gabaon · audientes cun-
cta que fecerat iosue iericho et hay: et
callide cogitantes iuerūt sibi cibaria
saccos veteres asinis imponētes et ve-
tres vinarios scissos atq; cōsutos cal-
iamentaq; pranticqua que ad indicium
vetustatis pitacijs cōsuta erāt: in-
duti veteribus vestimētis: panes quoq;
quos portabant ob viaticū duri erāt
et in frusta cōminuti. Peruenēūtq; ad
iosue qui tunc morabatur in castris

galgale et dixerũt ei atq; simul omni
israheli. De terra longinqua venimꝰ:
pacẽ vobiscum facere cupiẻtes. Respon-
dereuntq; viri iſrl ad eos: atq; dixerũt.
Ne forte in terra que vobis sorte debet
habitetis: et non possimꝰ fœdus inire
vobiscũ. At illi ad iosue: serui inquiu-
unt tui sumus. Quibꝫ iosue ait. Qui
nam estis vos: aut unde venistis? Re-
spondereũt de terra longinqua valde
venerũt serui tui: in nomine dñi dei tui.
Audiuimꝰ enim famã potentie eiꝰ: tan-
ta que fecit in egipto et duobꝫ regibꝫ
amoreorũ qui fuerunt trãs iordanem
scilicet regi esebon et og regi basan qui
erãt i astaroth: dixerũtq; nobis seniō-
res et omnes habitatores terre nostre.
Tollite i manibus cibaria ob longis-
simam viam: et occurite eis et dicite.
Serui vestri sumꝰ: fœdus inite nobiscũ.
En panes quãdo egressi sumus de do-
mibus nris: ut veniremꝰ ad vos cali-
dos sumpsimꝰ: nunc succi facti sunt:
et vetustate nimia comminuti. Vres
vini novos impleuimꝰ: nũc rupti sũt
et soluti. Vestes et calceamenta quibꝫ
induimur et que habemꝰ pedibus
ob longitudinẽ lõgioris vie cita sũt:
et pene consumpta. Suscepẽrũt igitur
de cibariis eorꝫ: et os dñi non interro-
gauerunt. Fecitq; iosue cũ eis pacem:
et inito fœdere pollicitꝰ est ut non oci-
deremur. Principes quoq; multitudi-
nis iurauerũt eis. Post dies aũt tres
initi fœderis audierũt q̃ in vicino ha-
bitarent: et inter eos fuerint essent. Mo-
uerunq; castra filij iſrl: et venerunt in
ciuitates eorꝫ die tertio: quarũ hec no-
mina sunt: gabaon et raphira et be-
roth et cariathiarim. Et non pertulle-
runt eos: eo q̃ iurassent eis principes
multitudinis in nomine domini dei iſrl.

Murmurauit itaq; omne vulgus ad ea
principes israhel. Qui respondẽrũt eis.
Iurauimꝰ eis in nomine domini dei iſrl:
et idcirco nõ possumus eos cõtingere.
Sed hoc faciemꝰ eis. Seruent quod
et viuant ne cõtra nos ira dei concite-
tur si peiurauerimꝰ: sed sic viuãt: ut in
vsus vniuersæ multitudinis ligna re-
dant aqualq; componant. Quibus
hec loquentibus vocauit gabaonitas
iosue: et dixit eis. Cur nos decipere fau-
de voluistis: ut diceretis. Qual valde
habitamus a vobis cũ in medio nri
sitis: Itaq; sub maledictione estis: et
nõ deficiet de stirpe vestra ligna ceꝰ
aqualq; componeãs in domui dei mei.
Qui respondẽrũt. Nũciatum est nobis
seruis tuis que præcepisset dñs deus tu-
us moysi seruo suo: ut traderet vobis
omnem terrã: et disperderet cũctos ha-
bitatores eiꝰ. Timuimꝰ igitꝫ valde et
prouidimus animabus nrꝫ vestra
terrore cõpulsi: et hoc cõsilũ inisimꝰ.
Nunc autem in manu tua sumꝰ: qd
tibi bonum et rectum videtur fac no-
bis. Fecit ergo iosue ut dixerat: et libe-
rauit eos de manibus filiorũ iſrl: ut
nõ occiderentur. Decreuitq; in illo die
eos esse i ministerio cunctæ populi et al-
taris domini cedentes ligna et aquas
componentes: usq; in presens tempꝰ
in loco quem dominus elegisset.

Qui cũ audisset adonisedech rex
iherusalẽ q̃ fecisset iosue
hay et subuertisset eã: sicut enim fecerat
iericho et regi eius sic fecit hay et regi
illius: et q̃ tãlluisset gabaonite ad
israhel et essent fœderati eorꝫ: timuit val-
de. Vebs enim magna erat gabaon
una ciuitatũ regalũ: et maior q̃ ipsa
hay: omnesq; bellatores eius fortissimi.
Misit ergo adonisedech rex iherusalẽ

ad oham regẽ hebron et ad pharam
regem iermoth: ad iaphie quoq; re-
gem lachis et ad dabir regẽ eglon di-
cens. Ad me ascendite et ferte psidiũ
ut expugnemus gabaon: quare tranſ-
fugerit ad iosue et ad filios iſrl. Con-
gregati igitꝫ ascenderũt quinq; reges
amoreorꝫ: rex iherusalẽ rex hebron rex
iermoth rex lachis rex eglon simul
cũ exercitibus suis: et castra metati sũt
circa gabaon oppugnantes eam. Ha-
bitatores aũt gabaon urbis obsesse
miserũt ad iosue qui nũc morabatur
in castris apud galgalã: et dixerũt ei.
Ne contalas manus tuas ad auxilio
seruꝫ tuorum. Festinẻ cito et libera
nos: ferꝫ psidiũ. Conuenerũt enim ad-
uersum nos omnes reges amoreorꝫ:
q̃ habitãt in mõtanis. Ascendit q̃q; io-
sue de galgalis et omnis exercꝰ bel-
latorũ cum eo viri fortissimi. Dixitq;
dñs ad iosue. Ne timeas eos. In ma-
nus enim tuas tradidi illos. Nullꝰ
enim ex eis vbi resistere potest. Irruit
itaq; iosue sup eos repente. Tota no-
cte ascendens de galgalis. Et conturbe-
uit eos dñs a facie israhel: contriuit
q̃q; plaga magna in gabaon: ac persequ-
ẽs est eos per viam ascensus beth oron
et percussit usq; azecha et maceda.
Cumq; fugerent filios israhel et essent
in descensu beth oron: dñs misit sup
eos lapides magnos de celo usq; ad
azecha. Et mortui sunt multo plures
lapidibus grandinis: q̃ quos gladio
percusserũt filij israhel. Tunc locutꝰ est
iosue dño in die qua tradidit amoreo-
rum in conspectu filiorꝫ israhel: dixitq;
coram eis. Sol contra gabaon ne moueaꝰ:
et luna contra vallem aialon.
Steteritq; sol et luna: donec vlciscerẽ
se gentes de inimicis suis. Nõne scriptũ
est hoc in libro iustorũ? Stetit itaq;
sol in medio cli: et non festinauit occa-
sum per spacio vnius diei. Non fuit
ante et postea tam longa dies obedi-
ente dño voci hois: et pugnãte pro is-
rahel. Reuersusq; est iosue cũ omni iſrl
in castra galgale. Fugerãt enim quinq;
reges: et se absconderãt in spelunca ur-
bis maceda. Nunciatũq; est iosue q̃
inuenti essent quinq; reges: latentes in
spelunca urbis maceda. Qui præcepit
sociis et ait. Voluite saxa ingentia ad
os spelunce: et ponite viros industri-
os qui clausos custodiant. Vos aũt
nolite stare: sed vsequimini hostes: et
eremos quoq; fugientũ cedite. Ne
dimittatis eos urbũ suarum intrare
presidia: quos tradidit dñs deus in
manus vestras. Et cis rego adiũcisq;
plaga magna et usq; ad internecionẽ
pene consumptis: hij qui israhel effu-
gere potuerunt ingressi sunt ciuitates
munitas. Reuersusq; est omnis exercꝰ
ad iosue in maceda vbi nunc erant ca-
stra: sani et integro numero. Nullusq;
cõtra filios iſrl mutire ausus est. Pre-
cepitq; iosue dicens. Aperite os spe-
lunce: et educite ad me quinq; reges
qui in ea latitãt. Fecerũtq; ministri ut
sibi fuerat imperatũ: et adduxerũt ad
eum quinq; reges de spelunca: regem
iherusalem regem hebron regem ier-
moth regẽ lachis regem eglon. Cũq;
eduti essent ad eũ vocauit omnes vi-
ros israhel: et ait ad principes exercꝰ
qui secum erãt. Ite et ponite pedes sup
colla regũ istorꝫ. Qui cũ processissent et
subiecisset colla pedibus calcarẽt: ruc-
sum ait ad eos. Nolite timere nec pa-
uescatis: confortamini et estote robusti.
Sic enim facet dñs cũctis hostibus
vestris: aduersum quos dimicabitis.

Percussitq; iosue ⁊ interfecit eos: atq;
suspendit sup quinq; stipites: fueruntq;
suspensi usq; ad uesperu. Eunq; occumbere sol precipit socijs ut deponerent eos de patibulis: qui depositos
proiecerunt in spelunca in qua latuerat:
et posuerunt super os eius saxa ingenia que ymanent usq; in presens. Eodem die macedā quoq; cepit iosue et
percussit in ore gladij: regēq; illius interfecit: ⁊ omnes habitatores ei⁹. Nō
dimisit in ea saltem parvas reliquias.
Fecitq; regi macedā: sicut fecerat regi
iericho. Transiuit cū omni isrl de macedā in lebna et pugnabat ꝟsus eam:
quā tradidit dūs cum rege suo i manus israhel. Percussitq; urbē in ore
gladij: et omnes habitatores ei⁹. Nō
dimiserunt in ea ullas reliquias. Fecerunt; regi lebna: sicut fecerant regi
iericho. De lebna transiuit in lachis
cū omni israhel: et circūdu per gyrum
disposito oppugnabat eā: tradiditq;
dūs lachis in manus filioꝝ isrl: et cepit eā de altero: atq; percussit in ore gladij omnēq; animā que erat in ea sicut fecerat lebna. Eo tēpore ascendit
iram rex gazer ut auxiliare lachis:
quē percussit iosue cū omni ꝓlo eius
usq; ad interecionē. Transiuitq; de
lachis i eglon: et circūdedit atq; oppugnauit eā in eadē die: percussitq; in ore
gladij omnes animas que erāt in ea
iuxta oīnia que fecerat lachis. Ascendit quoq; cū oīi isrl de eglon i ebron
et pugnauit ꝟsus eā: cepitq; et percussit
in ore gladij: regē quoq; eius ⁊ oīnia
oppida regionis illius uniuersas; animas que in ea fuerant commorant.
Nō reliquit i ea ullas reliquias. Sicut fecerat eglon sic fecit et ebron: sicut
ꝟsus in ea cepit consumēs gladio.

Inde reuersus in dabir cepit eā atq;
vastauit: regē quoq; eius atq; oīnia
per circuitū oppida percussit in ore gladij. Nō dimisit in ea ullas reliquias.
Sicut fecerat ebron ⁊ lebna ⁊ regibus
eay: sic fecit dabir et regi illi⁹. Percussit iosue omnem terā montanā
et meridianā atq; campestrem: et ascdoth cū regibus suis. Nō dimisit in
ea ullas reliquias: sed oīne qd spirare poterat interfecit sicut preceperat ei
dominꝰ deus israhel: a cades barne
usq; ad gazam. Omnē terram gosen
usq; gabaon uniuersosq; reges et regiones eorū uno impetu cepit atq; vastauit. Dominus eiū deus isrl pugnauit ꝓ eo. Reuersusq; est cū oīi israhel
ad locum castrorū in galgala. ¶

Qui cū audisset iabin rex asor mi
sit ad iobab regem madon et ad
regem simeron atq; ad regē acsaph:
ad reges q; aquilonis qui habitabāt
in montanis et in planicie ꝟsus meridiem contra: in campestribus quoq;
et regionibus doꝝ iuxta mare: chananeum quoq; ad oriēte et occidūte ⁊
amorreū atq; ethneū ac pherezeum ⁊
iebusēū in montanis: et cū quoq; qui
habitabat ad radices hermon in terra
maspyc. Egressiq; sūt oīes cū omni
suo: ꝓlo multus nimis sicut arena
que est in litore maris: equi quoq; et
currus innumere nimis abundātes. Conuenerūtq; omnes reges isti in unū ad aquas meron: ut pugnarent cōtra isrl.
Dixitq; dūs ad iosue. Ne timeas eos.
Eras enim hac eadē hora ego tradā
omnes istos vulnerādos in cōspectu
israhel. Equos eorū subnerūabis: et
curus igni combures. Venitq; iosue ⁊
oīnis exercit⁹ eius cū eo adūtus illuō
ad aquas meron subito: ⁊ irruerunt

sup eos: tradiditq; illos dūs in manus israhel. Qui percusserunt eos et prosequti sūt usq; ad sydonem magnā ⁊ aquas masreph: campūq; maspyc
qui est ad orientalem illius parte. Iterq;
percussit oīes: ut nullas dimitteret
ex eis reliquias. Fecitq; sicut preceperat
ei dūs. Equos eorū subnerūauit: curusq; combussit igni. Reuersusq; statim cepit asor: et regē eius percussit gladio. Asor enim antiquitꝰ inter oīnia
regna hec principatū tenebat. Percussitq; omnes animas que ibidē morabāt. Nō dimisit in ea ullas reliquias sed usq; ad interecionē uniuersa
vastauit: igniq; vrbē preuerit incendio: et oīes per circuitū ciuitates. Reges quoq; earū cepit percussit atq; deleuit: sicut preceperat ei moyses famulus
dūi. Ab ipso urbis qui erāt in collibus
⁊ in cumulis sue terras succendit isrl:
vna tantū asor munitissima flāma
cōsumpsit. Omnēq; predā istāt urbium ac iumenta diuisēre sibi filij israhel: cūctis hominibus interfectis. Sicut preceperat dūs moysi seruo suo: ita
precepit moyses iosue: et ille uniuersa
complauit. Nō pretersit de uniuersis
mandatis: nec unū quidē verbū qd
iusserat dūs moysi. Cepit itaq; iosue
omnem terā montanā et meridianā
terāq; gosen et planicie et occidentalem plagam montesq; israhel et campestria eius et parte montis que ascendit sur usq; baalgath per planicie libani subter montem hermon: omnes
reges eorū cepit percussit et occidit. Multo tempore pugnauit iosue ꝟsus reges
istos. Non fuit ciuitas que se nō tradere filijs isrl: preter eueum qui habitabat in gabaon. Oīes enim dellandā cepit. Domini enī sententia fuerat:
ut induraretur corda eorū ⁊ pugnarēt
contra isrl et cadere ⁊ non mereremur
ullā clementiā: ac perirēt sicut preceperat
dūs moysi. In tēpore illo venit iosue
et interfecit enachim de montanis ebron
et dabir et anab et de oīi monte iu
da et israhel: urbesq; eorū deleuit. Nō
reliquit ullū de stirpe enachim in terra
filioꝝ isrl: absq; ciuitatibus gaza ⁊ goth
et azoto in quibus solū relicti sūt. Cepit ergo iosue oīem terā sicut locutꝰ
est dūs ad moysen: et tradidit eam in
possessionē filijs isrl secūdum partes
⁊ tribus suas: quiesciteq; terra a preliis.
Hij sunt reges quos percusserunt filij
isrl et possederūt terā eorū trans iordanem ad solis ortum: a torrente arnon
usq; ad montem hermō: et oīem orientalem plagā que respicit solitudinē.
Seon rex amorreorū qui habitauit in
esebon dominatꝰ est ab aroer que sita
est sup ripā torrentis arnon: et medie
partis i valle: dimidieq; galaad usq;
ad torrentem iabor: qui est terminus
filioꝝ ammon: ⁊ a solitudine usq; ad
mare cenereth ꝟsus orientē: et usq; ad
mare deserti q̄ est mare salsissimum:
ad orientalem plagā per viā que du
cit bethsimoth et ad australi parte q̄
subiacet asedoth. Phalsyq; terminus
og regis basan de reliquijs raphaim
qui habitauit in astaroth ⁊ in edrai:
et dominatꝰ est i mōte hermon ⁊ in sa
lacha atq; i omīsa basan usq; ad terminos gesuri et machati et dimidie
partis galaad finiens seon regis esebon. Moyses famulꝰ dūi ⁊ filij isrl percusserūt eos: tradiditq; terā eorū moyses in possessionem rubenitis et gadditis ⁊ dimidie tribui manasse. ¶

Hij sunt reges terre quos percussit
iosue ⁊ filij israhel trās iordanem

ad occidentalem plagã abaalgad in
campo libani usq; ad montẽ libani:
cuius pars ascendit in seir. Tradidit
q; eam iosue in possessionẽ tribubus
israel singulis partes suas. tam ꝫ mon-
tanis q; in planis atq; cãpestribus. In
asaroth et in solitudine ac in meridie
ethaus fuit ⁊ amorreus chananeus et
pherezeus eueus et iebuseus. Rex iericho
unus. Rex hay que est ex latere bethel
unus. Rex iherusalem unus. Rex ebron u-
nus. Rex iherimoth unus. Rex lachis u-
nus. Rex eglon unus. Rex gazer unus.
Rex debir unus. Rex gadir unus. Rex he-
ma unus. Rex hereth unus. Rex lebna
unus Rex odollam unus. Rex macceda
unus. Rex bethel unus. Rex raphna unus.
Rex ofer unus. Rex affec unus. Rex la-
ron unus. Rex madan unus. Rex asor
unus. Rex sameron unus. Rex ascaph
unus Rex thenach unus. Rex mageddo
unus Rex cedes unus. Rex iachanam car-
meli unus. Rex dor et puincie dor unus.
Rex gentiũ galgal unus. Rex thersa unus.

Omnes reges triginta unus. ¶ III

Iosue uero senex proueniens etatis erat:
et dixit dñs ad eũ. Senuisti et longe-
nus es terra latissima derelicta est ꝫ
necdum sorte diuisa est: ⁊ omnis uide-
licet galilea philistijm ⁊ uniuersa gesuri
a fluuio turbido qui irrigat egyptũ
usq; ad terminos accaron ora aqui-
lonari: terra chanaan que in quinq; re-
gulos philistijm diuidit. gazeos et
azotos ascalonitas geteos ⁊ accaro-
nitas. Ad meridiem uero sunt euhi
omnis terra chanaan ⁊ maara sidoni
orum usq; afeca ⁊ terminos amorrei
eiusq; cõfinia: libani quoq; regio con-
tra orientem abaalgad sub monte
hermon donec ingrediaris emath. o-
mnium qui habitabant in monte a
libano usq; ad aquas mallephi uni-
uersq; sidonios: ego sum qui delebo eos
a facie filiorum israel. Veniat ergo in partem
hereditatis israel sicut precepi tibi. Et nũc
diuide terrã in possessionẽ nouẽ tribu-
bus ⁊ dimidie tribui manasse: cũ qua
ruben ⁊ gad possiderit terrã quã tradi-
dit eis moyses famulus domini trans
fluuium iordanis ad orientalem plagã.
ab aroer que sita est in ripa torrentis
arnon ⁊ in uallis medio: uniuersam
cãpestria medaba usq; dibon. et ciui-
tates omnes seon regis amorrei qui
regnauit in esebon usq; ad terminos
filiorum ammon: ⁊ galaad ad finium
gesuri et machati et omnẽ montem
hermon et uniuersam basan usq; sa-
lacha. omne regnũ og in basan qui re-
gnauit i astaroth ⁊ edrai ipse fuit de re-
liquijs raphaim: percussitq; eos moyses
atq; deleuit. Noluerũtq; possidere fi-
lij israel gesuri et machati: et habitauer-
unt in medio israel usq; in presentem diẽ.
Tribui aũt leui nõ dedit possessionem:
sed sacrificia et uictime dñi dei israhel
ipsa est eius hereditas: sicut locutus est
illi. Dedit ergo moyses possessionem
tribui filiorum ruben iuxta cognationes
suas. Fuitq; terminus eorũ ab aroer
que sita est in ripa torrentis arnon. et
in ualle euidem torrentis media. uni-
uersam planiciem que ducit medaba
et esebon. ciuitatesq; eius quas fuit
in campestribus: dibon quoq; et aba-
mothbaal et oppidũ baalmaon ⁊ pes-
sa et cedimoth et mephet. et cariath-
aim et sabama ⁊ sarachasar. in mõte
cõuallis bethfogor et astroth phasga
et bethaismoth omnes urbes campe-
stres. uniuersq; regna seon regis a-
morrei qui regnauit i esebon. quẽ per-
cussit moyses cũ principibus madian:

rei et reui et sur et ur et rebee duces
seon habitatores terre: ⁊ balaam filiũ
beor ariolũ occiderũt filij israel gladio
cũ ceteris interfectis: factusq; est terminus
filiorum ruben iordanis fluuius. hec est
possessio rubenitarum per cognationes
suas urbium ⁊ uiculorũ. Deditq; moyses
tribui gad et filijs eius per cognatio-
nes suas possessionẽ. cuius hec diuisio
est. Terminus gazer et omnes ciuitates
galaad et dimidia parte terre filiorũ
ammon usq; ad aroer que est contra
rabba. et ab esebon usq; ad ramoth-
masphe ⁊ batanim ⁊ amanaim usq;
ad terminos dabir. In ualle quoq;
beharan et bethnamra et succoth et
saphon reliqui partis regni seon regis
esebon. Iuxta quoq; finis iordanis ẽ
usq; ad extremã partẽ maris chenereth
trans iordanem ad orientalem plagã.
Hec est possessio filiorũ gad p familias
suas et ciuitates ⁊ uille earum. Dedit
q; dimidie tribui manasse filijsq; eius
iuxta cognationes suas possessionẽ.
cuius principium est. Amanaim. u-
niuersam basan et cũcta regna og re-
gis basan. omnesq; uicos ahir qui sunt
in basan sexaginta oppida. ⁊ dimidia
ui partẽ galaad et astaroth ⁊ edray
urbes regni og i basan. filijs machir
filij manasse dimidie parti filiorum
machir iuxta cognationes suas. Hã
possessionẽ diuisit moyses in campe-
stribus moab trans iordanem cõtra
iericho ad orientalẽ plagam. Tribui
aũt leui nõ dedit possessionem: quo-
niam dominus deus israhel ipse est
possessio eius. ut locutus ẽ illi. ¶ III

Hi sunt quos possederũt filij isrl
in terra chanaan. quã dederũt
eis eleazar sacerdos et iosue filij num
et principes familiarum per tribus isrl:
sorte omnia diuidentes sicut preceperat
dñs in manu moysi. nouem tribubus
⁊ dimidie tribui. Duabus enim tribubus
et dimidie dederat moyses trans ior-
danem possessionem absq; leuitis. qui
nichil inter accepũt inter fratres suos:
sed in eorũ successerant loco filij ioseph
in duas diuisi tribus manasse ⁊ effra-
im. Nec acceperũt leuite aliam in terra
parte nisi urbes ad habitandũ. et sub
urbana earũ ad alendis iumẽta et pecu-
ra sua. Sicut preceperat dñs moysi. ita
fecerunt filij israhel et diuiserũt terram.
Accesserũt itaq; filij iuda ad iosue in
galgala: locutusq; ẽ ad eũ caleph filius
iephune cenezeus. Nosti quid locutus
sit dñs ad moysen hominẽ dei de me
et te in cadesbarne. Quadraginta an-
norum eram quãdo misit me moyses
famulus dñi de cadesbarne ut consi-
derarẽ terrã: nuntiauiq; ei q̃ michi ue-
rum uidebatur. Fratres aũt mei qui
ascenderãt mecũ dissoluerũt cor ppl: ⁊
nichilominus ego secutus sum dñm
deum meum. Iurauitq; moyses in
die illo dicens. Terra quã calcauit pes
tuus erit possessio tua et filiorũ tuorũ
in eternũ: quia secutus es dñm deum tuũ.
Concessit ergo dñs uitam michi sicut
pollicitus est usq; in presentem diẽ. Qua-
draginta et quinq; anni sunt ex quo
locutus ẽ dñs uerbum istud ad moy-
sen. quando ambulabat israhel per so-
litudinem: hodie octoginta quinq; an-
norũ sum sic valens ut eo ualeba ex-
quãdo ad exploradũ missus sum: illius
in me ꝛõpos fortitudo usq; hodie pe-
sistat: tam ad bellandũ q; ad gradi-
endum. Da ergo michi montem istum
quẽ pollicitus ẽ dominus et quoq; au-
dierat i quo anachim sunt et urbes ma-
gne atq; munite: si forte sit dominus

mecũ et potuero delere eos · sicut pro-
misit michi. Benedixitq; ei iosue · tra-
didit ei ebron ĩ possessionẽ: atq; ex eo
fuit ebron caleph filio iephone renu-
zeo usq; in p̃sentem diem: quia secu?
est dominum deum israhel. Nomen
ebron antea vocabatur cariatharbe.
Adam maxim? ibi inter enachim sit?
est: et terra cessauit a prelijs. LV.
Igitur sors filiorũ iude pr̃ cognationes
suas ita fuit: a finito edom usq; ad
desertũ syn contra meridiem · usq; ad
extremã partẽ australis plage. Initiũ
eius a summitate maris salsissimi · et
a lingua eius que respicit meridiẽ: e-
grediturq; ꝛra ascensum scorpionis
et pransit in hyna · ascendit; in cades-
barne · et pueit in ezrom · ascendens
ad daram · et circuiẽs cariathaa atq;
inde peccransiens in alsuona · et per-
ueniens ad torrentẽ egipti: eruntq; ter-
mini eius mare magnũ. Hic erit fini?
meridiane plage. Ab oriẽte uero erit
initiũ mare salsissimum usq; ad extre-
ma iordanis · et ea que respiciunt ad
aquilonẽ a lingua maris usq; ad te-
undem iordanis fluuium: ascendit;
terminus in bethagla · et transit ab a-
quilone in betharaba · ascendens ad
lapidem boem filij ruben · et tendens
usq; ad finiros debera · et valle achor
contra aquilonẽ respiciens galgala-
ĩ est et adiũsio ascensionis adumim
ab australi parte torrentis · transitq;
aquas que vocãtur fons solis · et erit
terminus ei? ad fontẽ rogel: ascendit;q;
ad vallem filij ennon et latere iebusi
ad meridiẽ · hic est ihrusalẽ: et inde se
tendens ad verticẽ mõtis qui est ꝛra
ienennon ad occidentẽ · in summitate
vallis raphaim contra aquilonẽ · pr-
tẽditq; a vertice mõtis usq; ad fontẽ
aque nephtoa · et pueit usq; ad vico
montis ephron: inclinaturq; in bala
que est cariathiarim · id est urbs silua-
rum: et circuit de bala cõtra occidẽt
usq; ad mõtem seir: transitq; iuxta la-
tus montis iarim ad aquilonem in
chellon · et descendit in bethsames · tran-
sitq; in thamna · pueit contra aqui-
lonẽ parcis accaron et latere inclina-
turq; secona et trãsit montem baala
pueitq; in gebuel · et magni maris
cõtra occidentẽ fine concludit. Hi sit
terminí filiorũ iuda pr̃ circuitu in cog-
nationibus suis. Caleph uero filio
iephone dedit partẽ in medio filiorũ
iuda sicut p̃ceperat ei dñs · cariatharbe
patris enach ipa est ebron: deiuiq;
re ea caleph tres filios enach · sesai et
hayman · ethalmai de stirpe enach: atq;
inde cõscendẽs uenit ad habitatores da-
bir q̃ prꝰ vocabat̃ cariathsepher · id est
ciuitas litterarũ. Dixitq; caleph. Qui
expugnerit cariathsepher · et ceperit eã dabo
ei aksam filiã meã vxorem. Cepitq; eã
othniihel filius cenez frater caleph iu-
nior: tradidit ei aksam filiã suã vxorem.
Qui cũ pegerẽt simul suasit ei vir eius
ut peteret a patre suo agros: suspirauit
q; ut sederet ĩ asino. Cui caleph quid
habes inquit? At illa respondit. Da
michi benedictionẽ. Terrã australem
et arenũ dedisti michi: uige ꝛ irrigua.
Dedit itaq; ei caleph irriguũ superiu
et inferius. Hec est possessio tribus fili-
orum iude pr̃ cognationes suas: rũ
q; ciuitates ab extremis partibus filiorũ
iude · iuxta terminos edom a meridi-
rabseel et ider ꝛ iaguc et cina ꝛ dimo-
na ꝛ adada et cedes ꝛ asor et iethan et
ꝛ cef et baloth asor noua ꝛ cariath ie-
rom hec ĩ asloromã same ꝛ melada et
asor gadis et asanoth et bethfaleth et

asebual et bersabee ꝛ hazarsuthia ꝛ aba-
la et hum et em et heltholad et ezul et
zarma et siceleth ꝛ medemena ꝛ sensen-
na lebaoth et selim et ayen rãmon: o-
mnes ciuitates viginti nouem et ville
earum. In cãpestribus uero estaol et
sarea et asena et azque et enganniim
et thaphua ꝛ maym ꝛ iermoth ꝛ adu-
lam socho et azecha et sarim et adi-
thaym et gedera et gideroth ayim: vrbes
quatuordecim et ville eaꝝ. Sanan ꝛ
adasa ꝛ magdalgad deleam et masc-
pha ꝛ iecel lachis ꝛ bascbat et eglon
rebbon et lemnas ꝛ cethis et gideroth
et bethdagon et neama et maceda: ci-
uitates sedecim et ville eaꝝ. Lebna ꝛ
ether et asan iepta et esna et nesib ꝛ ce-
sila ꝛ achzib ꝛ marcsa: ciuitates nouẽ
et ville earũ. Accaron cũ vicis et villu-
lis suis. Ab accaron usq; ad mare · o-
mnia que uergũt ad azotum et vicu-
los eius. Azotus cũ vicis et villulis
suis gala cũ vicis et villulis suis usq;
ad torrentem egipti · et mare magnũ
terminus eius ꝛ in monte samir ꝛ iec-
ther et sochoth et edenna cariathsen-
na hec est dabir: anab et histhemo et
anym gosen ꝛ olon et gilo: ciuitates
undecim et ville eaꝝ. Arab ꝛ roma et
esaan ꝛ ianum ꝛ bethafua ꝛ afeca ath-
macha et chariatharbe hec est ebron
et sior: ciuitates nouem ꝛ ville earum.
Maon ꝛ chennel ꝛ ziph et loche iekra-
hel et iueadam et zaude accayn ga-
baa et thamna: ciuitates decẽ et ville
eaꝝ. Aul ꝛ bethsor et ipedor mareth ꝛ
bethanoth et heltheceer: ciuitates sex ꝛ
ville earũ. Cariathbaal hec est chari-
athiarim urbs siluaꝝ ꝛ arebba: ciuita-
tes due et ville eaꝝ. In deserto bethsa-
raba meddyn et sacha et nebsan: ciui-
tates salis et engaddi ciuitates sex et
ville eaꝝ. Fuit simul earũ quindecim.
Iebusseum autẽ habitatores ihrusalẽ
nõ potuerũt filij iuda delere: habitauit
q; iebuseus cum filijs iuda ĩ ihrusa-
lem usq; in presentem diem. LVI
Cecidit quoq; sors filiorũ ioseph
ab iordane ꝛra iericho · et aquas
eius ab oriente solitudo que ascendit
de iericho ad montẽ bethel · et egredit
de bethel luzam: trãsitq; terminũ archi-
atharoth · et descendit ad occidentem
iuxta terminũ iefleti · usq; ad terminos
betheron inferioris ꝛ gazer: finiuntq;
regiones eius mari magno · possedẽ-
runtq; filij ioseph manasses et ephra-
im. Et factus est terminus filiorũ efrai-
im p̃ cognationes suas: et possessio
eorum ꝛra orientẽ ataroth addar usq;
betheron superiorẽ: egrediũturq; con-
tinua ĩ mare. Machmetath uero aqui-
lonẽ respicit et circuit terminos cõtra
orientem in chanatelo: et pransit a
oriente iano · descendit; de iano ĩ
atharoth et noaratha · ꝛ pueit in ie
richo: egrediturq; ad iordanem et raphua
trãsitq; cõtra mare in vallẽ harundi-
neti: finiturq; egressus eius in mare sal-
sissimũ. Hec est possessio tribus filiorum
ephraim pr̃ familias suas: urbesq;
separate sunt filijs ephraim in medio
possessionis filiorũ manasse ꝛ ville eaꝝ.
Et nõ inficerẽt filij ephraim chanaa-
num qui habitabat in gazer: habita-
uitq; chananeus in medio ephraim
usq; in diẽ hãc tributarius. LVII.
Cecidit autẽ sors tribui manasse.
Ipse enim est primogenitus io-
seph · machir primogenito manasse
patri galaad q̃ fuit vir pugnator: ha-
buitq; possessionem galaad ꝛ basan ꝛ
reliquis filijs manasse iuxta famili
as suas · filijs abyezer et filijs helech

et filijs helrihel et filijs lychen et filijs
ephee et filijs semida. Iti sũt filij ma-
nasse. Filij ioseph mares p cognatio-
nes suas. Salphaat uero filio ephe
filij galaad filij machir filij manasse
nõ erant filij sed sole filie: quarũ ifa
sunt nomina-mahala et noha et egla
et melcha et tersa. Venerũq; in conspe-
ctu eleazari sacerdotis ⁊ iosue filij nun
et principũ dicentes: dõs ꝓcipit p ma-
num moysi ut daret nobis possessio
in medio fratrũ nostrorũ: deditq; iuxta
imperium dñi possessionem in medio
fratrũ patris eorũ: et ceciderũt funiculi
manasse decem ablq; terra galaad et
basan trans iordanem. Filie eũ ma-
nasse possederunt hereditatẽ in medio
filiorũ eius. Terra aũt galaad cecidit
in sortem filiorũ manasse qui reliqui
erant. Fuitq; terminus manasse ab a-
ser machimata qui respicit sychem. et
egredit ad dexterã iuxta habitatores
fontis thaphue. Terrã in sorte manas-
se cecidit terra thaphue: que est iuxta
finiũ manasse filiorũ ephraim. De-
scendit q; terminus vallis harundine-
ti in meridie torrentis cuitatũ ephra-
im: que i medio sunt urbiũ manasse.
Terminus manasse ab aquilone tor-
rentis ⁊ eius exit pergit ad mare: ita
ut possessio ephraim sit ab austro et
ab aquilone manasse. et vrãq; claudat
mare: et cõiungantur sibi i tribu
aser ab aquilone et in tribu ysachar
ab oriente. Fuitq; hereditas manasse
in ysachar et in aser. bethsan et viculi e-
ius. ⁊ iebblaan cũ viculis suis ⁊ habi-
tatores dor cũ opidis suis ⁊ habita-
tores endor cũ viculis suis: si-
militerq; habitatores thenach cum vi-
culis suis. et habitatores mageddo
cum viculis suis. et tertia pars urbis
nophetch. Nec potuerũt filij manasse
has ciuitates subuertere. sed cepit cha-
naneus habitare in terra sua. Postq;
aũt cõualuerũt filij israel subiecerũt cha-
naneos et fecerũt sibi tributarios. nec
interfecerunt eos. Locutq; sunt filij i-
seph ad iosue et dixerũt. Quare dedisti
mihi terrã in possessionẽ sortis et funi-
culi unius: cũ sim tãte multitudinis.
et benedixit mihi dõs? Ad quos
iosue ait. Si ꝑ se multus es ascende in
siluam et succide tibi spacia i terra phe-
rezi et raphaim: qã angusta est tibi
possessio montis ephraim. Cui respon-
derũt filij ioseph. Non pertinimus ad
montana conscendere. cũ ferreis curribus
utantur chananei qui habitãt in terra
campestri: in qua siti sũt bethsan cũ vi-
culis suis et in zrahel mediã possidens
vallem. Dixitq; iosue ad domum i-
seph et ephraim et manasse. Populꝰ
multus es et magne fortitudinis. nõ
habes sortem unam sed tantũmodo ad
montẽ. et succides tibi atq; purgabis
ad habitandum spacia: et poteris
ultra procedere cum subuertis cha-
naneum quem dicis ferreis habere
curribus et esse fortissimum. xxiiij

Congregatiq; sũt omnes filij isrl
in silo. ibiq; fixerũt tabernaculũ
testimonij: et fuit eis terra subiecta. Re-
manserant aũt filij isrl septem tribꝰ
nec dũ acceperãt possessiones suas.
Ad quos iosue ait. Vsq; quo marcis
ignauia. ⁊ non intratis ad possidẽdã
terram. quã dõs duo patrũ vestrorũ
dedit vobis? Eligite de singulis tribu-
bus terenos viros. ut mittã eos et pe-
rgant atq; circuant terrã. et describãt
eam iuxta finiũ unius cuiusq; mul-
titudinis: referantq; ad me qꝰ descri-
pserint. Diuidite vobis terrã in septẽ
partes: iudas sit in terminis suis ab
australi plaga. et domus ioseph ab
aquilone: mediã inter hos terram in
septẽ partes describite: et huc venietis
ad me. ut corã dño deo vestro mittã
vobis hic sortẽ: quia nõ est inter vos
pars leuitarũ. sed sacerdotiũ dñi est e-
orum hereditas. Sed aũt ruben et
dimidia tribus manasse iam accepe-
rant possessiones suas. quas iorda-
nem ad orientalem plagã. quas tedit
is moyses famulus dñi. Eunq; sur-
rexerũt viri ut pergerent ad describen-
dam terrã. ꝑcipit eis iosue dicens. Ci-
rcuite terrã et describite eam. ac reuerti-
mini ad me ut hic corã dño deo vro
in silo mittã vobis sortem. Itaq; per-
rexerũt et lustrãs eam in septem par-
tes diuiserũt. scribentes i volumine: re-
uersiq; sũt ad iosue i castra silo. Qui
misit sortes corã dño in silo: diuisit
q; terrã filijs israel in septem partes.
Et ascendit sors prima filiorũ beniamin
p familias suas. ut possiderent
terrã inter filios iuda et filios ioseph.
Fuitq; terminus eorũ terra aquilonẽ.
a iordane pergens iuxta latus iericho
septentrionalis plagę. et inde contra
occidentẽ ad montana conscendens. et
perueniens ad solitudinem bethauen.
atq; pranseus iuxta lusam ad meri-
diem ipsa ẽ bethel: descendit q; in ataroth
addit in montem qui est ad meridi-
em bethoron inferioris. ⁊ inclinatur
circuitus ad mare ad meridiẽ mon-
tis qui respicit bethoron contra africũ.
Eunq; terminus eius in cariathbaal. q;
vocatur ⁊ cariathiarim urbẽ filiorũ
iuda. Hęc est plaga terra mare ad ori-
entem. A meridie aũt ex parte cari-
athiarim egrediur terminus contra
mare. et pertinet usq; ad fontẽ aquarũ
nephtoa. Descendit q; in partem mon-
tis qui respicit vallem filiorũ hinnom ⁊
est terra septentrionalem plagã in ex-
trema parte vallis raphaim: descen-
dit q; in iehennon id est vallis hinnom
iuxta latus iebusei ad austrũ. et pertu-
nit ad fontem rogel trãsitus ad aqui-
lonem. et egredimur ad enaimes id est
fontẽ solis: ⁊ pertãsit ad usq; tumulo
q; iunt regione ascensus adommim:
descendit q; ad hahrubohen id est lapi-
dem bohen filij ruben. ⁊ pransiit ex la-
tere aquilonis ad campestria: descen-
dit q; in planiciem et egreditur con-
tra aquilonẽ bethagla: iuntq; exitus
eius ad linguã maris salsissimi ad
aquilonem in fine iordanis. ad austra-
lem plagam qui est terminus illis ab
oriẽte. Hęc ẽ possessio filiorũ beniamin
per terminos suos in circuitu et fami-
lias suas. Fuerunt q; ciuitates eius. ie-
richo et bethagla et vallis casis becha-
raba et samaraim ⁊ bethel et auim et
affara ⁊ offora villa heuona ⁊ offni
et gabee: ciuitates duodecim et ville
earum. Galaon et rama et beroth et
melphe raphara ⁊ amosa et recem iar-
ephel et charela et sela heleph et ie-
bus que est ierusalem. gabaad et
cariath: ciuitates quatuordecim ⁊ vil-
le earum. Fiunt omnes ciuitates vi-
ginti. Hęc est possessio filiorum ben
iamin iuxta familias suas. xxx

Et egressa ẽ sors secũda filiorũ simeon
p cognationes suas: fuitq;
hereditas eorũ i medio possessionis fili-
orũ iuda. bersabee ⁊ sabee et molade et
asersua thala ⁊ asem ⁊ heltolad bethu-
lamma et sueleg et beth marchaboth et
asersua ⁊ beth lebaoth ⁊ sarohen: ciui-
tates tredecim ⁊ ville earũ. Ayn ⁊ rem-
mon ⁊ ether ⁊ asan: ciuitates quatu-

et ville eaꝝ. Omnes viculi q circuiunt
urbiũ istarum usq ad balaad berea-
meth ora australem plagã. Fueruntq;
omnes ciuitates decem et septẽ. Hec est
hereditas filiorꝝ symeon iuxta possessi-
ones suas in possessione ꝛ funiculo
filiorꝝ iuda quia maior erat: et idcirco
filij symeon possederũt in medio hereditatis
eorũ. Cecidit q; sors tercia filiorꝝ za-
bulon q cognationes suas: ꝛ factus ẽ
terminꝰ possessionis filiorũ zabulon
usq; sarich. Ascendit q; de mari et me-
dalaa: et pueniit in debbaseth usq; ad
torrentem qui est contra iecman: et re-
uertitur de sarich cõtra orientem in fines
sarech chabot et egreditur ad dabere:
ascendit q; contra iafie: et inde pertransit
et usq ad orientalẽ plagã gethefer et
ethachasin: et egredit in rimmon am-
phar et noa: et circuit ad aquilonem
et nathon. Sunt q; egressus eorũ vallis
ieptahel ꝛ cathefer naalol et simeon ꝛ
iedala ꝛ bethleem: ciuitates duodecim
et ville earũ. Hec est hereditas tribus filio-
rum zabulon per cognationes suas:
urbes et viculi earũ. Plachar egressa ẽ
sors quarta per cognationes suas:
fuitq; eius hereditas iezrahel et casa-
loch et simeon ꝛ aphraim ꝛ heron ꝛ na-
araeth et rabboth et ceteri hanaes et
rameth et hengãni ꝛ henadde et beth-
phes: et pueniit terminus eius usq; ri-
bon et sechima ꝛ bethsemes: erantq; ex-
tremi eius iordanis ciuitates decem et
ville earũ. Hec est possessio filiorum
ysachar per cognationes suas: urbes
et viculi earũ. Cecidit q; sors quinta tri-
bui filiorꝝ aser per cognationes suas:
fuitq; terminus eorũ alchat ꝛ cali et be-
theri et eaab et ruebech et amaad et
mesal: et pueniit usq ad carmelũ ma-
ris et hori et labanach: ac reuertitur ora

orientem bethdagon: et percutit usq
zabulon et vallem ieptael cõtra aqui-
lonem in bethemeth et nael: egreditur
q; ad leuam cabul et acran et reab et
amon et chana usq ad sidonem ma-
gnam: reuertiturq; in orma usq ad
ciuitatem munitissimã tyrum et usq
osam: eritq; exitus eius in mare de fi-
niculo arziba et ãma et afeq et reob:
ciuitates viginti due et ville earũ. Hec
est possessio filiorũ aser per cognatio-
nes suas: urbes q; et viculi earũ. Filios
neptalim sorta pars cecidit q familias
suas: et egressus eorũ fuit de beth el
sannanim: et adami que est nech et
iebnahel: usq; leccum: et egressus eorũ usq
ad iordanem: reuertiturq; terminus
contra occidentẽ et azanoth thabor:
atq; inde egreditur i nocta et pertransit
in zabulon ora meridie: ꝛ i aser con-
tra occidentem: et in iuda ad iordanem
contra solem ciuitates munitissimae:
alleddin ser ꝛ ammad et rehath
et reuerch ꝛ cerma et arama asor et ce-
des ꝛ edrai nasor ꝛ iron et magdiel
horem et bethanat et bethsemes: ciui-
tates decẽ et nouem et ville earũ. Hec
est possessio tribus filiorũ neptalim q
cognationes suas: urbes et viculi earũ.
Iabui filiorũ dan per familias suas
egressa est sors septima: et fuit terminus
possessionis eorũ sarea et hestaul ꝛ hir
semes: id est ciuitas solis: selebin et a-
hialon ꝛ iethela helon ꝛ thenna ꝛ ach-
ron helecheon ebron et baalad iud et
banc et berach et iechrãnon atq; iiu-
ron ꝛ arechon: cũ fuisse q respicit ioppe
ꝛ ipso fine cõcludiur. Ascenditq;
filij dan et pugnauerũt cõtra lesem ꝛ
pertinuerũt eam: et percusserũt eam in ore
gladij: et possiderũt ꝛ habitauerũt in
ea: vocãtes nomen eius lesem dan ex

nomine dan patris sui. Hec est posses-
sio tribus filiorꝝ dan q cognationes
suas: urbes et viculi earũ. Cumq; com-
plesset sorte eorum diuidere singulis
per tribus suas: dederũt filij israel posses-
sionem iosue filio nun i medio sui iu-
xta preceptũ dñi: urbem quã postula-
uit cannathsaraa in mõte ephraim.
Et edificauit ciuitatẽ: habitauiq; in
ea. Hec sunt possessiones quas sorte
diuiserũt eleazar sacerdos ꝛ iosue fili-
us nun et principes familiarꝝ ac tribu-
um filiorum israel in silo: coram
domino ad hostium tabernaculi re-
tinoniij: partiq; sunt terrã. XX.

Et locutꝰ est dñs ad iosue dicens.
Loquere filijs israel et dic eis. Se-
parate vrbes fugitiuorũ: de quibus
locutꝰ sum ad vos per manũ moysi:
ut confugiat ad eas quicũq; animã
percussit nesciens: et possit euadere irã
proximi: qui vltor est sanguinis: cũ
ad vnam harũ cõfugerit ciuitatum:
stabitq; ante portã ciuitatis: et loque-
tur senioribus vrbis illius: ea que se
componere in eo conteu: sicq; suscipi-
ent eum: et dabũt ei locũ ad habitan-
dum. Cumq; vltor sãguinis cũ fuerit
persecutꝰ nõ tradent in manus eius:
quia ignorãs occidit proximũ suum:
nec ante iidem triduumve eius odit
inimicus. Et habitabit i ciuitate illa
donec stet coram iudicio causam reddat:
sacerdos que fuerit in illo tempore. Tũc reuertetur homicida et ingredietur ciuitatẽ
et domũ suam de qua fugerat. Dederũtq; ergo in galilea montis neptali
cedes in mõte ephraim: et carriathsarbe ipsa est ebron in mõte iuda:
et trans iordanem contra orientalem
plagam iericho statuerunt bosor que
sita est in campestri solitudine de tribu
ruben: ꝛ ramoth galaad de tribu gad:
et gaulon in basan de tribu manasse.
Hec ciuitates cõstitutæ sunt cũctis filijs
israel et aduenis qui habitabãt inter
eos: ut fugere ad eas q animã nesciẽs
percusserit: et nõ moreretur in manu
proximi: effusum sãguinem vindica-
re cupientis: donec stetit ante populũ
egressurus causam suam. XXI.

Accesseruntq; principes familiarꝝ
leui ad eleazar sacerdotem ꝛ io-
sue filiũ nun: ꝛ ad duces cognationũ
per singulas tribus filiorꝝ israel: locutiq;
sunt ad eos in silo terre chanaan atq;
dixerũt. Dominus precepit per manũ
moysi ut darentur nobis vrbes ad ha-
bitandum et suburbana earũ ad alen-
da iumenta. Dederũtq; filij israel de pos-
sessionibus suis iuxta imperiũ dñi ci-
uitates et suburbana earũ. Egressaq; ẽ
sors in familiam caath filiorꝝ aaron
sacerdotis de tribu iuda: et symeon et
beniamin ciuitates tredecim: ꝛ reliquis
filiorũ caath id est leuitis qui supereue-
rant: de tribubus ephraim et dan et
dimidie tribus manasse ciuitates decẽ.
Porro filijs gerson egressa est sors ut
acciperent de tribubus ysachar et aser
ꝛ neptalim: dimidiaq; tribu manasse
in basan: ciuitates numero tredecim.
Et filijs merari q cognationes suas
de tribubus ruben et gad et zabulon ur-
bes duodecim. Dederũtq; filij israel
leuitis ciuitates et suburbana earum:
sicut precepit dñs per manũ moysi: sin-
gulis sorte tributæ. De tribubus filio-
rum iuda et symeon dedit iosue ciuita-
tes quas ista sũt nomina: filijs aaron
q familias caath leuitici generis: pri-
ma eiꝰ sors illis egressa ẽ: cariatharbe
patris anach q vocat ebron in mõte

iuda · et suburbana eius per circuitum.
Agros uero et uillas eius tradiderat caleph
filio iephonne ad possidendũ. Dedit ergo
filijs aaron sacerdotis hebron confugij
ciuitatem ac suburbana eius · et
lobnam cum suburbanis suis · et iether
et esthimoa · helon et dabir et ain ·
iethan et bethsames cum suburbanis
suis ciuitates nouem · de tribubus ut di-
dum est duabus. De tribu aũt filijs
beniamin gabaon · gabee · anatoth
et almon · cũ suburbanis suis ciuita-
tes quatuor: omnes simul ciuitates fi-
liorum aaron sacerdotis tradentur cũ
suburbanis suis. Reliquis uero de fa-
milias filijs caath leuitis generis hec
est data possessio. De tribu ephraim
urbes confugij sichem cũ suburbanis
suis in mõte ephraim · et gazer et ibs-
sam et bethoron cũ suburbanis suis
ciuitates ĝtuor. De tribu quoq; dan
helceo · gabathon · hajalon et geth-
remmon cũ suburbanis suis ciuitates
quatuor. Porro de dimidia tribu ma-
nasse taanach · gethremmon cũ subur-
banis suis ciuitates due. Omnes ciui-
tates decẽ et suburbana eay date sunt
filijs caath inferioris gradus. Filijs
quoq; gerson leuitis generis dedit de
dimidia tribu manasse confugij ciui-
tates · gaulon in basan et bosram cũ
suburbanis suis ciuitates duas. Porro
de tribu issachar cision et dabreth
et iaramoth · engannim cũ suburba-
nis suis ciuitates quatuor. De tribu
aũt aser masau et abdon et helech et
reob cum suburbanis suis ciuitates
quatuor. De tribu quoq; neptalim ci-
uitates confugij cedes in galilea et a-
moth dor et carthan cũ suburbanis
suis ciuitates tres. Omnes urbes fa-
milias gerson tradere cũ suburbanis
suis. Filijs aũt merari leuitis inferio-
ris gradus per familias suas · data
est de tribu zabulon iecnam et cartha
et dimna · naalol ciuitates quatuor
cũ suburbanis suis. De tribu gad ciui-
tates cõfugij ramoth i galaad · ma-
naim et hesbon et iazer ciuitates qua-
tuor cũ suburbanis suis. De tribu ru-
ben ultra iordanem contra iericho ciui-
tates refugij · bosor i solitudine mise-
ri iazer et iethson et mafaha ciuitates
quatuor cũ suburbanis suis. Omnes
urbes filijs merari per familias et re-
gnationes suas duodecim. Iste ciui-
tates omnis leuitarũ i medio possessio-
nis filijs israel · fuerũt quadragintaoctõ
cũ suburbanis suis singule per fami-
lias distribuũ. Dedit q; dõs israel
filijs omnem terrã quam tradiuit se pa-
tribus eorum iurauerat: et possederunt
illam atq; habitauerũt in ea. Dataq;
est ab eo pax in omnes per circuitum
nationes · nullusq; eo hostiũ resistere
ausus est: sed ũcti in eos dimicantes re-
dacti sunt. Ne unũ quidem verbũ eo
illis prestitum se esse pmiserat impleuit fu-
it: sed omnes ĝpleta sũt omnia. [XXI]
Eodem tẽpore uocauit ioshue sub-
ditas · gaddiias · et dimidiam
tribũ manasse: dixitq; ad eos. Fecistis
omnia que precepit uobis moyses fa-
mulus dõi · michi q; in omnibus obedi-
stis: nec reliquistis fratres uestros lon-
go tempore usq; i presentem diem · custo-
dientes imperium dõi dei uestri. Quia
igitur dedit dõs deus uester fratribus
uestris quietem et pacem sicut pollicit
est: reuertimini et ire in tabernacula ua
et in terram possessionis · quã tradidit
uobis moyses famulus domini trans
iordanem: ita dumtaxat · ut custodia-
tis atque · et operẽ rõpetatis mandati
et legem quam ꝓcepit uobis moyses
famulus dõi: ut diligatis dõm dum
uestrum · ambuletis in omnibus viis
eius · et obseruetis mãdata illius. Adhe-
reatisq; ei ac seruatis in omni corde
et in omni anima uestra. Benedixitq;
eis ioshue · dimisitq; eos. Qui reuersi sunt
in tabernacula sua. Dimidie aũt tri-
bui manasse pollicitum moyses de-
derat i basan: et idcirco medie que su-
perfuit dedit ioshue fratrẽ inter ceteros
fratres suos · trans iordanem ad occi-
dentalẽ eius plagã. Cumq; dimittere-
tur i tabernacula sua · benedixisset eis
dixit ad eos. In multa substãcia atq;
diuitijs reuertimini ad sedes uras · cũ
argento · auro · ere ac ferro · uestis mul-
tiplici. Dividite predã hostium cũ fra-
tribus uestris. Reuersiq; sũt et abierũt
filij ruben et filij gad · et dimidia tribus
manasse a filijs israhel · de silo que si-
ta est i chanaan ut iretrent galaad
terram possessionis sue · quã obtinue-
rant iuxta imperiũ dõi in manu moy-
si. Cumq; uenissent ad tumulos iorda-
nis in terra chanaan: edificauerũt
iuxta iordanem altare infinite magni-
tudinis. Quod cũ audissent filij israel ·
ad eos ceri nũcij deruliserũt edificasse
filios ruben et gad et dimidie tribus
manasse altare · in terra chanaan sup
iordanis tumulos contra filios israel:
conuenerũt omnes in silo · ut aliendre-
rent et dimicarẽt ꝑ ea eos. Et interim
miserũt ad illos in terra galaad phi-
nees filium eleazari sacerdotem · et decẽ
principes cũ eo singulos de singulis
tribubus. Qui uenerũt ad filios ruben
et gad et dimidie tribus manasse in
terram galaad: dixerũtq; ad eos. Hec
mandat omnis ppls dõi. Que est ista
transgressio: Cur reliquistis dõm dei
israhel edificantes altare sacrilegũ · et
a cultu illius recedentes? An parum
uobis est q; peccastis in deo phegor: a
usq; in presentem diem macula huius
sceleris in nobis manet · nullusq; de
ipso corruerũt? Et uos hodie reliqui-
stis dõm: a cras i uniuersum israel ira eius
deseuiet. Nõ si putatis inmũdam esse
terram possessionis uestre · transite ad terra
in qua tabernaculũ dõi est · et ha-
bitate inter nos: tantum ut a dõo ne
nostro cõcordia nõ recedatis · edificato
altari ꝑter altare dõi dei nostri. Nos
ne achan filius zare preterijt mandatum
dõi: et sup omnẽ ppls israhel ira
eius incubuit? Et ille erat unus homo:
atq; utinã solus perisset in scelere suo.
Responderuntq; filij ruben et gad et di-
midie tribus manasse principibus lega-
tionis israel. Fortissimus deus dominus
ipse nouit · et israhel sciat intelligat: si
praeuaricationis animo hec altare con-
struximus · non custodiat nos sed pu-
niat nos in presenti. Et si ea mente fe-
cimus ut holocausta · sacrificium · et pa-
cificas uictimas sup eo imponerẽ ·
ipse querat et iudicet: et nõ ea magis
cogitatione atq; machinatione · ut dicerem
cras dicent filij uestri filijs nris. Quid
uobis et dõo deo israel? Terminum
posuit dõs inter nos et uos q filij ru-
ben et filij gad iordanem fluuiũ: et id-
circo partem nõ habetis in dominio
et per hanc occasionẽ auertere filij ue-
stri filios nros a timore dõi. Putaui-
mus itaq; melius et disimus. Erigi-
mus nobis altare nõ in holocausta
neq; ad uictimas offerendas · sed in
testimoniũ inter nos et uos · et sobole
nostram uestrãq; progenies ut seruẽ-
mus dõo: et mris nostri sic offere
et holocausta et uictimas et pacificas

hostias: et nequaquam dicant eras filij
vestri filijs nostris-nũ est vobis pars
in dũo. Quod si voluerint dicere. Re
spondebũt eis. Ecce altare dñi q̃ fecerunt
patres nostri-non in holocausta
neq; in sacrificium sed in testimoniũ
nostrũ ac vestrũ. Absit a nobis hoc
scelus ut recedamus a dño et eius ve
stigia relinquamus. ergo edificato altari ad
holocausta z sacrificia z victimas offe
rendas: præter altare dñi dei nostri q̃
erectum est ante tabernaculum eius.
Quibus audiis phinees sacerdos et
principes legationis israel qui erant cũ
eo placati sunt: et verba filiorum ruben
et gad z dimidie tribus manasse liben
tissime susceperit. Dixitq; phinees filij
eleazari sacerdos ad eos. Hodie sciimus
quod nobiscũ sit dñs. quoniã alienati
estis a prevaricatione hac: et liberastis
filios israel de manu dñi. Recessitq;
et cũ principibus a filijs ruben z gad
de terra galaad finium chanaan ad
filios israel: et retulit eis. Placuitq;
sermo cunctis audientibus. Et laudave
runt deũ filij israel: et nequaquam ultra dixe
runt ut ascenderent cõtra eos atq; pu
gnarent et delerẽt terram possessionis
eorũ. Vocaverunt filij ruben et filij
gad altare q̃ erexerant testimoniũ
inter nos. q̃ dominus ipse sit deus. XXIII

Et voluto aliquanto tempore post
q̃ pace dederat dñs israheli-sub
ditis in gyro nationibus inimicis:
et iosue iam longeuo et pedentibus ta
tis: vocavit iosue omnem israhel-ma
iores q; natu z principes ac duces z ma
gistros: dixitq; ad eos. Ego senui et
progressionis etatis sum: vosq; cuncta
omnia que fecerit dñs deus vester cunc
tis per circuitũ nationibus-quomodo
pro vobis ipse pugnaverit. Et nunc
ecce vobis sortem dimisit omnem terrã ad
versus ad partem iordanis usq; ad mare
magnũ: multosq; ad huc superstites na
tiones: dñs deus vester disperdet eas
et auferet a facie vestra. et possidebitis
terram sicut vobis pollicitus est. Tan
tum confortamini et estote solliciti ut
custodiatis cuncta que scripta sunt in
voluimine legis moysi: et nõ declinetis
ab eis nec ad dexteram neq; ad sinistram.
ne postq; intraveritis ad gentes que
inter vos future sunt. nec eis in nomi
ne deorũ earũ et seruatis eis et adore
tis illos sed adhereatis dño deo vo
stro q̃ fecistis usq; in diem hanc. Et nunc
auferet dñs deus in conspectu vestro gen
tes magnas z robustissimas: nullus
vobis resistere poterit. Unus e vobis
persequetur hostiũ mille viros: quia
dominus deus vester pro vobis ipse
pugnabit sicut pollicitus est: hoc tan
tum diligentissime procurete ut diliga
tis dñm deũ vestrũ. Quod si voluerit
generis harum que inter vos habitat
ceteris adhærere. et cũ eis miscere con
nubia atq; amicitias copulare: iam
nunc scitote q̃ dñs deus vester nõ eas
delebit ante faciem vestram-sed erit vo
bis in laqueum ac laqueum et offendi
culum et lancea vestro. et stimulus in oc
lis vris: donec vos auferat atq; disper
dat de terra hac optima quã tradidit
vobis. Ego hodie ingrediar viam
universe terre. z toto animo cognosce
tis q̃ de omnibus verbis que se dominus
prestitit vobis nihil est pollicitus e. quod
nõ preterierit incassũ. Sicut ergo im
plerunt opere quod promisit et prosperi
cuncta venerunt: sic adducet super vos
quicquid malorũ comminatus e. donec
vos auferat atq; disperdat de terra hac
optima quam tradidit vobis: et q̃

preterierit pactum domini dei vestri
quod pepigit vobiscum. et seruieritis
diis alienis et adoraveritis eos. Cito
atq; velociter consurget in vos furor
domini: z auferemini ab hac terra opti
ma quã tradidit vobis. XXIIII

Congregavitq; iosue omnes tribus
israhel i sychem. et vocavit ma
iores natu ac principes et iudices et
magistros. stetereq; in conspectu dñi:
et ad ipsum sic locutus est. Hec dicit do
minus deus israel. Transluuiũ habita
verunt patres vestri ab initio. thare pa
ter abrahã et nachor: seruieruntq; diis
alienis. Tulit ergo patrem vestrũ abra
ham de mesopotamie finibus. et ad
duxit eũ in terra chanaan: multiplica
uitq; semen eius et dedit ei ysaac. illiq; tur
sum dedit iacob et esau quibus esau de
dit montem seir ad possidendũ: iacob
vero et filij eius descenderũt in egiptũ.
Misitq; moysen et aaron. et percussit egi
ptum multis signis atq; portentis. e
duxitq; vos et patres vros de egipto
et venistis ad mare. ylectq; sunt egi
pti patres vestros cũ curribus et equita
ribus ad mare rubrũ. Clamaverunt
aũt ad dñm filij israel: qui posuit tene
bras inter vos et egiptios. z adduxit
super eos mare et operuit eos. Vide
runt oculi vestri cuncta que in egipto
fecim. et habitastis i solitudine mul
to tempore: et introduxi vos in terrã
amorei qui habitabat trans iorda
nem. Cumq; pugnarẽt ctra vos. tradi
di eos in manus vras: et possedistis
terram eorũ atq; interfecistis eos. Sur
rexit aũt balach filij sepphor rex moab
et pugnavit ctra israhelem. Misitq;
et vocavit balaam filiũ beor ut male
diceret vobis: et ego nolui audire eũ
sed contrario pro illo benedixi vobis:
et liberavi vos de manu eius. Transi
tisq; iordanem et venistis ad iericho:
pugnaverũtq; contra vos viri ciuita
tis eius-amorreus et pherezeus et cha
naneus et cetheus z gergeseus z euseus
et iebuseus: et tradidi illos in man
vestras. misiq; ante vos crabrones
et eieci eos de locis suis. duos reges
amorreorũ-nõ in gladio et arcu tuo:
dedi q; vobis terram in qua non labo
rastis. et urbes quas non edificastis.
ut habitaretis in eis: vineas et oliveta
que nõ plãtastis. Nunc ergo timete
dñm et seruite ei pleno corde atq; ve
rissimo: et auferte deos quibus seruerũt
patres vestri in mesopotamia et in e
gipto: ac seruite dño. Si autem malũ
vobis videtur ut dño seruiatis-optio
vobis datur. Eligite hodie quod pla
ceat cui seruiatis. potissimum debetis: vtrum
diis quibus seruierunt patres ve
stri in mesopotamia. an diis amorre
orum in quorũ terra habitatis. Ego
aũt et domus mea seruiemus domino.
Respondit; plebs et ait. Absit a nobis
ut relinquamus dñm: et seruiamus diis
alienis. Dominus deus noster ipse edu
xit nos z patres nostros de terra egipti
et de domo seruitutis: fecitq; videntibus
nobis signa ingentia: et custodivit nos
in omni via per quam ambulavimus.
et in cunctis populis per quos transiuimus.
Timemus igitur dñm: quia ipse est deus
noster. Dixitq; iosue ad plebem. Nõ po
teritis seruire dño: deus enim sanctus z
fortis emulator est. nec ignoscet scelere
bus vestris atq; peccatis. Si dimiseri
tis dñm et seruieritis diis alienis: con
verterit se et affliget vos atq; subverter
politq; vobis prestiterit bona. Dixitq;

ꝑlis ad iosue nequaq̃ ita ut loqueꝰ
rer: sed duo secuerꝰ. Et iosue ad po-
pulum vestres inquit vos estis: q̃a ipsi
elegeristis vobis dominũ ut seruatis
ei. Responderũq̃ vestes. Huic ergo aut
auferte deos alienos de medio vestri:
et inclinate corda vestra ad dũm deũ
israhel. Dixitq̃ ꝑlis ad iosue. Domi-
no deo nr̃o seruiemus: et obedientes e-
rimus ꝓcepꝭ eius. Percussit ergo io-
sue in die illo fedus: et proposuit ꝑlis
precepta atq̃ iudicia in sychem. Scri-
psit quoq̃ omnia verba hec in volumi-
ne legis dei: et tulit lapidem pergran-
dem · posuitq̃ eum subtus quercũ que
erat in sanctuario domini: et dixit ad
omnem populum. Ecce lapis iste erit
vobis in testimonium · qꝰ audiuerit
omnia verba domini que locutus est
vobis: ne forte postea negare velitis
et mentiri domino deo vestro. Dimi-
sitq̃ populum singulos in possessio-
nem suam. Et post hec mortuus est io-
sue filius nun seruus dei · centũ decem
annorũ: sepelieruntq̃ eum in finibus
possessionis sue in thamnathsare: que
sita est in monte ephraim · a septentri-
onali parte mõtis gaas. Seruiuitq̃
israhel deo cũctis diebus iosue et seni-
bus · qui longo vixerãt tempore post
iosue: et qui nouerant omnia opera
dei que fecerat in israel. Ossa quoq̃ io-
seph que tulerant filij israel de egipto · se-
pelierũt in sychem i parte agri quẗ emer-
rat iacob a filijs emmor pris sychem
centum nouellis ouibs: et fuit in pos-
sessionem filiorum ioseph. Eleazar
quoq̃ filius aaron mortuus est: et
sepelierunt eum in gabaach phinees
filij eius: que data est ei i mõte ephraim.
Explicit Iosue. Incipit liber Sapthim
ꝗ nos Iudicũ appellãt. Capitꝰ primũ.

POst mortem iosue con-
sulueruntꝫ filij israel dicen-
dicẗes. Quis ascendet
ante nos cõtra chana-
num · et erit dux debel-
litatisq̃ dũs. Iudas ascendet.
Ecce tradidi terã in manu eius.
Et ait iudas fratri suo simeoni fratri suo.
Ascende mecũ in sorte mea · et pugna
cõtra chananeũ: ut et ego pugnem tecũ
in sorte tua. Et abiit cũ eo simeon. Et
cecidit iudas · et tradidit dũs chana-
nam ac pherezum in manus eorũ:
et percusserunt in bezech decem milia vi-
rorum. Inueneruntq̃ adonibezech · et
in bezech · et pugnauerũt ꝓ ea · et
percusserũt chananeũ et pherezeũ. Fu-
git aũt adonibezech: quẗ persecũ com-
prehendẗ · cesis summitatibus manu-
um eius ac pedum. Dixitq̃ adonibe-
zech. Septuaginta reges amputatis
manuũ ac pedum summitatibus colli-
gebant sub mensa mea cibũ vtiqui-
as: sicut feci ita reddidit michi dũs. Ad-
duxeruntq̃ eũ in ierusalem · ibi mo-
tuus est. Oppugnantes vero filij iuda
ierusalẗ ceperũt eam · et percusserunt
in ore gladij: tradẗes ciũtatem incendio
ciuitatem. Et postea descendentes pu-
gnauerunt ꝓ ea chananeũ qui habita-
bat in mõtanis · et ad meridiẗ in cam-
pestribus. Pergensq̃ iudas cõtra cha-
naneũ qui habitabat in hebron · cui
nomẗ fuit ãtiquitus cariatharbe · per-
cussit sylai et hayman et thylmai: atq̃
inde profectus abiit ad habitatores
debir · cui nomen vetus erat cariath-
sepher id est ciuitas litterarũ. Dixitq̃
caleph. Qui percusserit cariathsepher et
vastauerit eã · dabo ei axam filiã meã
vxorem. Cumq̃ cepisset eam · othoniel
filius cenez frater caleph nuptam · tradi-
dit ei axam filiã suã coniugem. Quã per-
gentem in itinere monuit vir suus ut
peteret a patre suo agrũ. Nec cũ suspi-
rasset sedens in asino dixit ei caleph.
Quid habes? At illa respondit. Da
michi benedictionẗ: quia terã arenẗ
dedisti michi · da ꝛ irriguã aquis. De-
dit ergo ei caleph irriguũ superius et
irriguũ inferius. Filij aũt cinei cogna-
ti moysi ascendẗ de ciuitate palma-
rum cũ filijs iuda · in desertũ sortis eꝰ
quod est ad meridiẗ arath: et habita-
uerunt cũ eo. Abiit aũt iudas cũ simeo-
ne fratre suo: et percusserũt simul cha-
naneum qui habitabat in sephat · et
interfecerunt eũ. Vocatũq̃ est nomen
vrbis horma id est anathema. Egre-
sq̃ iudas gazam cum finibus suis: et
ascalonẗ atq̃ accaron cum terminis
suis. Fuitq̃ dũs cum iuda et mõtana
possedit. Nec potuit delere habitato-
res vallis: quia falcatis curribus ha-
bundabãt. Dederũq̃ caleph hebron
sicut dixerat moyses: qui deleuit ex ea
tres filios enach. Ihebusaeum aũt ha-
bitatorem ierusalem non deleuerũt fi-
lij beniamin: habitauitq̃ ihebuseus cũ
filijs beniamin in ierusalẗ usq̃ in pre-
sentem diem. Domus quoq̃ ioseph
ascendit in bethel: fuitq̃ dũs cum eis
nam cum obsideret urbem que prius
luza vocabatur · uiderũt hominẗ egre-
dientem de ciuitate: dixerũtq̃ ad eum.
Ostende nobis introitũ ciuitatis · et fa-
ciemus tecũ misericordiã. Qui cum o-
stendisset eis · percusserũt urbem in ore
gladij: hominẗ auẗ illũ et omnem co-
gnationẗ eꝰ dimiserũt. Qui dimissus
abiit in terã cethim: et edificauit ibi ci-
uitatem. Vocauitq̃ eã luzam · que ita
appellatur usq̃ in presentem diẽ. Ma-
nasses quoq̃ non deleuit bethsan et
thanach cũ vicinis suis et habitatores
dor · et ieblaam ꝛ maiddo cũ vicinis
suis: cepitq̃ chananeus habitare cum
eis. Postq̃ autem confortatus est israel
fecit eos tributarios: et delere noluit.
Ephraim eiã non interfecit chanane-
um qui habitabat in gazer: sed habi-
tauit cũ eo. Zabulon nõ deleuit habi-
tatores cethron et naalon: sed habita-
uit chananeus in medio eius · factusq̃
est ei tributarius. Aser quoq̃ nõ dele-
uit habitatores accho et sydonis alab
et achazib ꝛ amma ꝛ aphech et roob:
habitauitq̃ in medio chananei habita-
tores illius terre: nec interfecit eum.
Neptalim quoq̃ nõ deleuit habitato-
res bethsemes ꝛ bethanath: ꝛ habitauit
inter chananeũ habitatores terre: fuerũt
q̃ ei bethsemite et bethanite tributarij.
Arctauitq̃ amorreꝰ filios dan i mõte-
nec dedit eis locum ut ad planiora de-
scenderẗ: habitauitq̃ i mõte hares qui
inprecat vetano i haylon et salabim.
Et aggrauata est manus domus io-
seph: factusq̃ est ei tributarius. Fuit
auẗ terminus amorrei ab ascensu scor-
pionis petra et superiora loca. ¶ Ascen-
ditq̃ angelus dei de galga-
la ad locum flentũ ꝛ ait. Eduxi
vos de egipto · et introduxi in terram
pro qua iuraui patribus vestris: et pol-
licitus sum ut nũ facerem irritũ pactũ
meum vobiscum in sempiternum: ita
dumtaxat ut non ferieris fedus cum
habitatoribus terre huiꝰ · et aras eorꝫ
subuertẗis: ꝛ noluistis audire vocẗ
meam. Cur hoc fecistis? Quamobrẗ
nolui delere eos a facie vestra: ut habe-
ãtis hostes · et dij eorꝫ sint vobis in ru-
inam. Cumq̃ loqueretur angelus dei
hec verba ad omnes filios israhel: e-
leuauerũtq̃ vocem suam et fleuerunt.

Et vocatū est nomē loci illius flentiū
siue lacrimarū: manu laueruntq; ibi hy-
rias duo. Dimisit ergo iosue ꝓlum:
abierūt filij israhel unusquisq; in pos-
sessionem suā-ut obtinerent eam: seui-
eruntq; dño cunctis diebus eius ⁊ senio-
rum-qui longo post eum uixerūt ꝓ-et
nouerant omnia opera dñi que fecerat
cū israhel. Mortuus est aūt iosue filij
num famul⁹ dñi centum et decē annō-
rum: et sepelierunt eū in finibus possessi-
onis suē in thamnathsare in monte
ephraim-a septentrionali plaga mon-
tis gaas. Omnisq; illa generatio con-
gregata est ad patres suos: et surrexe-
runt alij qui nō nouerūt dñm: ⁊ opa
que fecerat cū israhel. Fecerūtq; filij isrl
malū in conspectu dñi: et seruierūt ba-
alim: ac dimiserūt dñm deum patrū
suorū-qui eduxerat eos de terra egipti:
et secuti sūt deos alienos-deos quoq;
populorū qui habitabāt in circuitu e-
orum-⁊ adorauerūt eos: ⁊ ad iracundi-
am cōcitauerunt dñm-dimittentes
eum et seruientes baal et astaroth. Ira-
tusq; dñs contra israhel tradidit eos
in manus diripientiū: qui expoliā eos
et uendiderūt hostibus qui habitabāt
per gyrū: nec potuerūt resistere aduer-
sariis suis: sed quocūq; pergere uolu-
issent-manⁿ dñi fuit eos contra sicut lo-
cutus est et iurauit eis: et uehementer
afflicti sunt. Suscitauitq; dñs iudices
qui liberarent eos de uastantiū mani-
bus: sed nec eos audire voluerunt-fo-
nicantes cū diis alienis et adorantes
eos. Cito declinauerūt uiā per quam in-
gressi fuerant patres eorū: ⁊ audientes
mandata dominī-ꝑ ea fecerē contra-
ria. Cūq; dñs iudices suscitaret-in di-
ebus eorū flectebatur misericordia: ⁊ au-
diebat afflictorū gemitus-⁊ liberabat
eos de rede uastantiū. Postq; autem
mortuⁿ esset iudex-reuertebant ⁊ multo
faciebāt maiora quā fecerant patres
eorū: sequētes deos alienos-seruientes
eis et adorantes illos. Nō dimiserūt
adinuentiones suas: et uiam durissi-
mam per quā ambulare consueuerāt.
Iratusq; est furor dñi in israhel et ait.
Quia irritū fecit gens ista pactū meū
quod pepigeram cū patribus eorū-et
uocem meā audire contempsit: et ego
non delebo gētes quas dimisit iosue
et mortuus est: ut in ipsis experiar isrl
utrum custodiant uiā dñi: ⁊ ambulē
in ea-sicut custodierūt patres eorū an
non. Dimisit ergo dominus omnes
has nationes: et eos subuertere noluit
nec tradidit in manibⁿ iosue. iij

Hæ sunt gentes quas dñs dimi-
quit ut erudiret in eis israhelem
et omnes qui nō nouerāt bella chana-
neorum: ⁊ postea discerent filij eorum
certare cū hostibus-et habere consue-
dinem preliandi-quinq; satrapas phi-
listinorum omnesq; chananeū ⁊ hethe-
uū atq; eueum-qui habitabat in mon-
te libano de monte baalhermon usq;
ad introitū emath. Dimisitq; eos ut
in ipsis experiretur israhel: ⁊ audi-
ret mandata dñi que preceperat pat-
ribus eorū per manū moysi an nō. Fi-
liij filij israhel habitauerunt in medio
chananei ⁊ ethei et amorrei et pheresei
et euei et iebusei: et duxerunt uxores fi-
lias eorū-ipsiq; filias suas filijs eorum
tradiderūt: et seruierunt dijs eorū. Fe-
cerunt malū in conspectu dñi: et obli-
sunt dei sui seruientes baalim et asta-
roth. Iratusq; dñs contra isrl tradidit
eos in manⁿ chusan rasathaim regis
mesopotamie: seruieruntq; ei octo ānis.
Et clamauerunt ad dominum: qui

suscitauit eis saluatorem et liberauit
eos-othoniel uidelicet filium cenez fra-
trem caleb minorem: fuitq; in eo spi-
ritus dñi et iudicauit isrl. Egressusq;
est ad pugnā: et tradidit dominus in
manus eius chusaim rasathaim regē
syrie-et oppressit eum. Quietusq; terra
quadraginta annis: et mortuus est
othoniel filius cenez. Addiderūt aūt
filij israhel facere malū in cōspectu do-
mini-qui confortauit aduersum eos
eglon regem moab-q̄a fecerant malū
in cōspectu eius. Et copulauit ei filios
ammon et amalech: abijitq; et percussit
israhel-atq; possedit urbem palmarū.
Seruieruntq; filij isrl eglon regi moab
decē et octo annis: et postea clamaue-
runt ad dominū. Qui suscitauit eis
saluatorem nomine hebudo aoth incitum
filium gera filij iemini: qui utraq; ma-
nu pro dextera utebatur. Miseruntq;
filij israhel per illū munera eglon regi
moab. Qui fecit sibi gladiū ancipitē
habentē i medio capitū longitudinis
palme manus: et accinctus est eo sub
ueste sagum i dextro femore. Obtulitq;
munera eglon regi moab. Erat autē
eglon nimis pinguis. Cūq; obtulisset
ei munera perfectus et socios qui cū
eo uenerant: et reuersus de galgalis
ubi erāt ydola dixit ad regē. Verbum
secretū habeo ad te o rex. Et ille impe-
rauit silentiū. Egressisq; omnibus qui
circa eū erant ingressus est aoth ad eū.
Sedebat aūt in estiuo cenaculo solus.
Dixitq. Verbū dei habeo ad te. Qui sta-
tim surrexit de throno. Extendit aoth
sinistrā manū et sulit sicā de dextro fe-
more suo: infixitq; in uentrem nⁿ tam
ualide ut capulus sequeretur ferrum
in uulnere: ac pinguissimo adipe stri-
gerent. Nec eduxit gladiū sed ita ut
percusserat reliquit in corpore: statimq;
per secreta nature alui stercora proru-
pēt. Aoth aūt clausis diligentissime
hostijs cenaculi et obfirmatis-ꝑ posti-
cam egressus ē. Seruiq; regis ingressi
uiderunt clausas fores cenaculi: atq;
dixerūt. Forsitā purgat aluum in este-
uo cubiculo. Expectantesq; diu tamen
erubescerent et uidentes q̄ nullus aperi-
ret-sumpserūt clauē: et aperientes inuenē-
runt dñm suū in terra iacentē mortuū.
Aoth aūt dū illi turbarentur effugit:
et transiit loca ydolorū unde reūsus
fuerat. Veniteq; in seyrath et statim in-
sonuit buccina in monte ephraim: de-
scendruntq; cū eo filij isrl ipo in fronte
gradiēte. Qui dixit ad eos. Sequimini
me. Tradidit enī dñs inimicos nros
moabitas in manⁿ nras. Descendēt
q; post eū et occuparūt uada iordanis
que transiuerūt in moab ⁊ non dimi-
serunt transire quēq;: sed percusserunt
moabitas in tempore illo circiter decē
milia omnes robustos ⁊ fortes uiros.
Nullus eorū euadere potuit. Humilia-
tusq; ē moab i die illo sub manu isrl:
et quieuit terra octoginta ānis a filijs.
Post hunc fuit samgar filⁿ anath: q̄
percussit de philistijm sexcētos uiros uno
more. Et ipe quoq; iudicāit isrl. iiij

Addiderūtq; filij isrl facere malū
in cōspectu dñi post mortē aoth:
et tradidit illos dñs in manus iabin
regis chanan qui regnauit in asor hi-
buitq; ducem exercitⁿ sui nomine sisa-
ram. Ipse aūt habitabat in arozeth
gentiū. Clamauerunt filij isrl ad do-
minū. Nongentos enī habebat falca-
tos curros: et per uiginti annos uexa-
uerat oppresserat eos. Erat aūt debbo-
ra ꝓphetissa uxor lapidoth que iudi-
cabat ꝑsm in illo tempore: ⁊ sedebat

sub palma que nomine illis vocabatur inter rama et bethel i mõte ephraim: ascendebãq; ad eam filij israhel in iudicũ. Que misit et vocauit barach filiũ abinoon de cedes neptalim: dixitq; ad eum. Precepit tibi dñs deus israh. Vade descende: et due exercitum in mõtem thabor: tollesq; tecum decem milia pugnatorũ de filijs neptalim: z de filijs zabulon. Ego aut adducam ad te in loco torrentis cyson sisaram principẗ exercit⁹ iabin et curu⁹ eius atq; omnẗ multitudinẗ: et tradã eos in manu tua. Dixitq; ad eum barach. Si venis mecũ vadã: si nolueris venire mecum nõ pergam. Que dixit ad eum. Ibo quidẗ tecũ: sed i hac vice victoria non reputabitur tibi: quia in manu mulieris tradetur sisara. Surrexit itaq; debbora et pergit cum barach in cedes. Qui accitis zabulon et neptalim ascendit cũ decẽ milibus pugnatorũ: habens debborã in comitatu suo. Heber aut cin⁹ recesserat quondam a ceteris cineis fratribus suis filijs obab cognati moysi et tetenderat tabernacula usq; ad vallẗ que vocatur sennim: z erat iuxta cedes. Nuciatum q; est sisare q; ascendisset barach filij⁹ abinoem i montẗ thabor. Et congregauit nongentos falcatos curcus: et omnem exercũ de aroseth gentiũ ad torrentem cyson. Dixitq; debbora ad barach. Surge: hec est enim dies in qua tradidit dñs sisarã in manus tuas. Ecce ipse ductor est tuus. Descendit itaq; barach de mõte thabor: et decẽ milia pugnatorũ cum eo. Perterruitq; dñs sisaram et omnes curus eius universaq; multitudinẗ in ore gladij ad conspectũ barach: ita ut sisara de curru desiliens pedibus fugere: et barach persequeretur fugientes curcus et exercitũ usq; ad aroseth gentium: et omnis hostiũ multitudo usq; ad internitionem cadere. Sisara aut fugiens peruenit ad tentoriũ iahel vxoris heber cyni. Erat aut pax inter iabin regem asor et domũ heber cyni. Egressa igit iahel in occursum sisare dixit ad eum. Intra ad me dñe mi: ne timeas. Qui ingressus tabernaculũ eius et operuit ea pallio: dixit ad eã. Da michi obsecro paululũ aque: quia sitio valde. Que aperuit utem lactis et dedit a bibere: et operuit illũ. Dixitq; sisara ad eam. Sta ante hostiũ tabernaculi: et cũ venerit aliquis interrogãs te: z dicẽs numquid hic est aliquis: responde. Nullus est. Tulit itaq; iahel vxor heber clauum tabernacli assumpsitq; malleũ: et ingressa abscondit se cũ silentio posuit sup tempus capitis eius clauum pressumq; malleo defixit in cerebrũ eius: ad terrã: qui soporẗ mortis secutus defecit et mortuus est. Et ecce barach sequens sisarã venit: egressaq; iahel in occursũ eius dixit ei. Veni: et ostendam tibi virum quem quaeris. Qui cũ intrasset ad eã. vidit sisaram iacentem mortuũ: et clauum infixum i tempore eius. Humiliauit ergo deus in die illo iabin regem chanaan coram filijs israhel: qui crescebãt quotidie et fortiores fiebant: donec delerent eũ.

Vt

Cecinerũtq; debbora et barach filius abinoem in die illo dicẽs. Qui sponte obtulistis de israhel animas vestras ad periculum: benedicite dño. Audite reges: auribus percipite principes. Ego sum qui dño canam: psallam dño deo israhel. Domine cũ egreres de seir: z transires per regiones

edom: terra mota est: celiq; ac nubes distillauerũt aquis. Montes fluxerũt a facie dñi: et hui a facie dñi dei israh. In diebus sangar filij anach in diebus iahel quieuerunt semite: et qui ingrediebãtur p eas ambulauerunt per calles inuios. Cessauerũt fortes in israh: et quieuerunt donec surgeret debbora surgeret mater in israhel. Noua bella elegit dñs: et portas hostium ipse subuertit. Clipeus et hasta si apparuerũt in quadraginta milibus israhel. Cor meũ diligit principes israh. Qui sponte voluntate obtulistis vos discimini benedicite dño: qui ascendistis sup mutos asinas: z sedetis sup iudicium: et ambulatis in via loquimini. Vbi collisi sunt curu⁹ et hostiũ suffocatus est exercitus: ibi narrentur iusticie dñi: decurrite fortis israh. Tuc descendit ple⁹ domini ad portas: et obtinuit principatũ. Surge surge debbora surge: loquere canticum. Surge barach: et apprehende captiuos tuos fili abinoem. Saluate sue reliquie ple⁹. Dominus in fortibus dimicauit: et ephraim deleuit eos in amelech: et post tũ ex beniamin in ple⁹ tuos q amalech. De machir principes descenderunt: et de zabulon qui exercitum ducerẗ ad bellandum. Duces vero sachar fuere cũ debbora: barach vestigia sunt secuti: qui quasi in precipiti ac tacarũ se discrimini dedit. Diuisi contra se ruben: magnanimorũ reperta cõcordia est. Quare habitas inter duos fines: ut audias sibilos gregũ? Diuisi contra se ruben: magnanimorũ reperta cõcordia est. Galaad trãs iordanem quiescebat: et dan vacabat nauibus. Aser habitabat i litore maris: et in portibus morabatur. Zabulon vero et neptalim obtulerunt animas suas morti in regione morome. Venerunt reges z pugnauerunt: pugnauerũt reges chanaan i thanac iuxta aquas mageddon: et tamẗ nichil tulere predães. De celo dimicatũ est contra eos: stelle manentes in ordine et cursu suo aduersus sisaram pugnauerunt. Torrens cison traxit eadem rox: torrens cadumim torrens cison. Conculca anima mea robustos. Vngule equorũ ceciderunt: fugientibus impetu: et per precipitia ruentibus fortissimis hostiũ. Maledicite terre meroz dixit angelus dñi: maledicite habitatoribus eius: quia non venerunt ad auxilium dñi z adiutoriũ fortissimorũ eius. Benedicta inter mulieres iahel vxor heber cini: z benedicat in tabernaculo. Aquã petẽti lac dedit: et in phiala principũ obtulit butirum. Dextram manũ misit ad clauum: et dexteram ad fabrorũ mallos: percussitq; sisarã quesiuit caput: et transiuit tempus eius: et vulneri locũ: et cunctus valide perforãs. Iuxta pedes eius ruit: defecit et mortuus est: volutabatq; inter pedes eius: et iacebat exanimis z miserabilis. Per fenestram respiciens vlulabat mater eius: et de cenaculo loquebatur. Cur moratur regredi currus eius? quare tardauerũt pedes quadrigarũ illius. Vna sapientior ceteris vxoribus eius hec sorori vicissim responsitabat. Forsitan nunc diuidit spolia et pulcerrima feminarũ eligitur ei. Vestes diuersorũ colorũ sisare traduntur i predã: z superlex varia ad ornandã colla cõgerũtur. Sic pereant omnes inimici tui dñe: q aut diligũt te sicut sol i ortu suo splendet ita fulgent. Quiescit terra per quadragita ãnos.

Vt

Fecerũt aut filij israhel malum in conspectu dñi: qui tradidit illos

in manu madian septem ānis: et oppressi sunt valde ab eis. Fecerūq; sibi antra et speluncas in mōtibus: ⁊ munitissima ad expugnandū loca. Cūq; seruisset israhel adorabat madian et amalech et filii orientalīū nationū: et apud eos figentes tentoria sicut erāt in herbis rūsticis vastabant usq; ad introitū gaze nichilq; omnino ad victū pertinens relinquebāt in israel: nō oues non boues non asinos. Ipsi enim et uniūsi greges eorū veniebant cū tabernaculis suis: et instar locustarū innumera multitudo hominū ⁊ camelorū quicquid tetigerant deuastantes. Humiliatusq; est israel valde in cōspectu madian. Et clamauit ad dōm postulans auxilium cōtra madianitas. Qui misit ad eos virum prophetam: ⁊ locutus est. Hec dicit dōs deus israel. Ego feci vos conscendere de egipto ⁊ eduxi vos de domo seruitutis: et liberauī de manu egiptiorū et omniū inimicorū qui affligēbāt vos. Eiecq; eos ad introitū vestrū: et tradidi vobis terrā eorū: et dixi. Ego dōs deus vester. Ne timueris deos amorreorum in quorū terra habitatis. Et noluistis audire vocem meā. Venit autē angelus dōi et sedit sub quercu qui erat in efra: et pertinebat ad ioas patrem familie ezeri. Cumq; gideon filius eius terueret ant purgaret frumenta ī torculari ut fugeret madian: apparuit ei angelus dōi et ait. Dominus tecū vir fortissime. Dixitq; ei gideon. Obsecro dne mi si dōs nobiscum est cur ergo apprehendērit nos hec omnia? Vbi sunt mirabilia eius que narrauerunt patres nostri: atq; dicerent de egipto eduxit nos dōs? Nūc autem dereliquit nos dominus: et tradidit in manu madian. Respexitq; ad eum dominus: et ait. Vade ī hac fortitudine tua: ⁊ liberabis israel de manu madian. Hoc ipse misi te. Qui respondens ait. Obsecro dne mi in quo liberabo israel? Ecce familia mea infima est in manasse: et ego minimus in domo patris mei. Dixitq; ei dōs. Ego ero tecum: et percuties madian quasi unum virum. Et ille: Si inueni inquit gratiā coram te da michi signū ipse qui loquaris ad me: nec recedas hinc donec reuertar ad te portās sacrificium et offerens ibi. Qui respondit. Ego prestolabor aduentū tuū. Ingressus ē itaq; gideon et coxit hedum et de farine modio azimas panes: carnesq; ponens in canistro et ius carnū mittens in olla: tulit dōi sub quercu et obtulit ei. Cui dixit angelus dōi. Tolle carnes et azimos panes et pone super petram illā: et ius desuper funde. Cumq; fecisset ita: extendit angelus dōi summitatem virge quā tenebat in manu et tetigit carnes et azimos panes: ascendit q; ignis de petra et carnes azimosq; panes cōsumpsit: angelus aut dōi euanuit ex oculis eō. Vidensq; gideon q; esset angelus dōi ait. Heu mihi dne deus: quia vidi angelū dōi facie ad faciem. Dixitq; ei dōs. Pax tecum. Ne timueris: nō morieris. Edificauit ergo ibi gideon altare domino: vocauitq; illud dōi pax usq; in presentem diem. Cumq; adhuc esset in efra que familie ezeri: nocte illa dixit dōs ad eum. Tolle thaurū patris tui et alterū thaurum anorum septem: destruesq; aram baal que est patris tui: et nemus qd circa aram est succide: ⁊ edificabis altare dōo deo tuo in summitate petre hui: super quā ante sacrificiū posuisti:

tollesq; thaurū secū ⁊ offeres holocaustum sup ligna lignorū que de nemore succideris. Assumpsit ergo gideon decem viros de seruis suis: fecit sicut preceperat ei dōs. Timens aut domum patris sui et homines illius ciuitatis ne diem noluit facere: sed omnia nocte complevit. Cumq; surrexisset viri oppidi eius mane: viderunt destructam aram baal luntq; succisum: ⁊ thaurū alterum impositū sup altare: qd tunc edificatū erat: dixeruntq; ad invicem. Quis hoc fecit? Cumq; requirerēt auctorem facti: dictum est. Gideon filius ioas fecit hec omnia. Et dixerunt ad ioas. Produc filiū tuū huc ut moriatur: quia destruxit aram baal: et succidit nemus. Quibus ille respondit. Si quid ultores estis baal ut pugnetis pro eo? Qui adversarius est eius moriatur: antequ lux crastina veniat. Si deus est: vindicet se de eo qui subtraxit aram eius. Et illo die vocatus est gideon ierobaal: eo qd dixisset ioas vlciscat se de eo baal. qui subtraxit aram eius. Ergo omnis madian et amalech ⁊ orientales pariter congregati sunt simul: et transeuntes iordanen castrametati sunt in valle iezrahel. Spiritus aut dōi induit gideon: qui clangens buccina cōuocauit domū abiezer ut sequerentur se. Misitq; nūcios in universum manassen: qui et ipse secutus est eum. Et alios nūcios in aser et zabulon ⁊ nepthalim: qui occurrerunt ei. Dixitq; gideon ad dōm. Si saluū facis per manū meā pplm israhel sicut locutus es: ponā hoc vellus lane in area. Si ros in solo vellere fuerit et in omni terra siccitas: sciam qd per manū meā sicut locutus es liberabis israel: factumq; est ita. Et de nocte cōsurgens: expressit vellere conceuit rore implevit. Dixitq; rursus ad dōm. Ne irascatur furor tuus cōtra me: si adhuc semel tentauero signū quērēs in vellere: oro ut solū vellus siccum sit: et omnis terra rore madens. Fecitq; dominus nocte illa ut postulauerat: et fuit siccitas in solo vellere: et ros in omni terra. Vij

Igitur ierobaal qui et gideon de nocte consurgens et omnis pplus cū eo venit ad fontem qui vocatur arad. Erant aut castra madian in valle ad septentrionalem plagā collis excelsi. Dixitq; dōs ad gideon. Multus tecū est pplus: nec tradetur madian in manū eius: ne gloriet cōtra me israhel et dicat meis viribus liberatus sum. Loquere ad populum: et cunctis audientibus predica. Qui formidolosus et timidus est revertatur. Recessitq; de monte galaad: et reuersi sūt ex pplo viginti duo milia virorū: et tantū decē milia remanserūt. Dixitq; dōs ad gideon. Adhuc pplus multus est. Duc eos ad aquas et ibi probabo illos: et de quo dixero tibi ut tecū vadat ipse pergat: qui ire prohibuero revertatur. Cumq; deduxisset pplm ad aquas: dixit dōs ad gideon. Qui manu ⁊ lingua lambuerint aquas sicut solent canes lambere separabis eos seorsum: qui aut genuflexis genibus biberint in altera parte erit. Fuit itaq; numerus eorū qui manu ad os proprie lambuerant aquas trecenti viri: omnis autē reliqua multitudo flexo poplite biberat. Et ait dōs ad gideon. In trecentis viris qui lambuerūt aquas liberabo vos: ⁊ tradam in manu tua madian: omnis autē reliqua vtrinq; reuertatur in locum suum. Sumpsitq; itaq; pro numero ribanis et tubis: omnem reliquam multitudinem abire

precepit ad tabernacula sua: et ipse cũ
trecentis viris se certamini dedit. Castra aũt madian erant subter in valle.
Eadem nocte dixit dñs ad eum. Surge et descende in castra: quia tradidi
eos in manu tua. Si autem solꝰ ire
formidas: descendat cũ phara puer
tuus. Et cũ audieris quid loquantur
nunc cõsolabũtur manus tue: et fecuri
ad hostium castra descendes. Descendit ergo ipse et phara puer eius in
partem castrorũ: ubi erant armatorũ
vigilie. Madian aũt et amalech et omnes orientales pplꝰ fuli iacebãt in valle ut locustarũ multitudo: cameli aũt
innumerabiles erãt sicut harena que
iacet in litore maris. Cũq; venisset gedeon narrabat aliquis somniũ proximo suo: et in hũc modũ referebat qõ
viderat. Vidi somniũ: et videbatur
michi quasi subcinericius panis et ordeo voluit: et in castra madian decendere. Cumq; peuenisset ad tabernaculum prostrꝰit illud atq; subuertit: et ceciderꝰ fundꝰ coequauit. Respondit is cui
loquebat. Nõ est hoc aliud: nisi gladius gedionis filij ioas viri israhelite.
Tradidit enim dñs in manꝰ eius madian: et omnia castra eius. Cumq; audisset gedeon somniũ et interpretationem eius adorauit: et reuersus est ad
castra israel et ait. Surgite: tradidit enim
dominus in manꝰ nostras castra madian. Diuisitq; trecentos viros in tres
partes: et dedit tubas in manibus eorꝫ:
lagenasq; vacuas ac lãpades in medio lagenarũ. Et dixit ad eos. Quod
me facere videtis hec facite. Ingrediar partem castrorꝫ: et quod fecero feciatis. Quãdo pclamauerit tuba in manu mea: vos quoq; y castrorꝫ circuiũ
clangite et cõclamate dño et gedeoni.

Ingressusq; est gedeon et trecenti viri q
erant cũ eo in partem castrorꝫ in principio
vigiliꝫ nocte media: et custodibus
substitutis exercũ bucinis clãgere
et complodere inter se lagenas. Cũq;
per girũ castrorũ in eis pclamarent
voces: et vdrias confregissent: tenuerũt
sinistris manibꝫ lampades: et dexteris
sonãtes tubas: clamauerũtq; gladiꝰ
dñi et gedeonis: stantes singuli in loco suo: per circuiũ castrorũ hostium.
Omnia itaq; castra turbata sũt: et vociferãtes vlulãsq; fugerũt. Et nichilominus insistebant trecenti viri dum
pclamarent. Immisitq; dñs gladiũ
in omnibus castris: et mutua se cedere
cadebãt fugientes usq; ad bethsita et
ad limitem abel mehula in thebbath. Convocatusq; autem viri israel de neptali et
aser et omni manasse persequebãtur madian. Et dedit dñs victoriã pplo israhel in die illa. Misitq; gedeon nũcios
in omnem monteu ephraim dicẽs. Descendite in occursum madian: et occupate aquas usq; bethbara atq; iordanem.
Clamauitq; omnis ephraim: et preoccupauit aquas atq; iordanem usq; bethbara. Apprehẽsoq; duos viros madian oreb et zeb: interfecit oreb in petra oreb:
zeb vero in torculari zeb. Et persecuti sũt
madian: rapita oreb et zeb pcipitaꝰ ad
gedeon trãs fluenta iordanis. viii

Dixeruntq; ad eum viri ephraim.
Quid est hoc qõ facere voluisti:
ut non nos vocares cũ ad pugnam
pergeres cõtra madian? Iurgantesq;
fortiter: et propt vim inferentes. Quibꝫ
ille respondit. Quid enim tale facere potui: quale vos fecistis? Nõne melior
est racemus ephraim vindemiis abiezer? In manus vestras dñs tradidit
principes madian oreb et zeb. Quid

tale facere potui: quale vos fecistis?
Quod cũ locutus esset: requiescit spiritus eorꝫ quo cumebant cõtra eũ. Cũq;
transisset gedeon ad iordanem transiuit
eum cũ trecentis viris qui secũ erãt: et
pre lassitudine fugientes psequi non
poterãt. Dixitq; ad viros socoth. Date obsecro panes plo qui mecum est
quia valde defecerũt: ut possim pcẽsq;
qui zebee et salmana reges madian.
Responderunt principes socoth. Forsitan palme manuum zebee et salmana in manu tua sũt: et ideirco postulas ut dnꝰ exercitui tuo panes. Quibus ille ait. Cum ergo tradiderit dñs
zebee et salmana i manus meas: conteram carnes vestras cũ spinis et tribulis q; deteri. Et inde conscendens venit
in phanuel: loquusq; ẽ ad viros loci
illius similia. Cui et illi responderunt
sicut responderant viri socoth. Dixit
itaq; eis. Cum reversus fuero victor i
pace destruam turrim hãc. Zebee autem et salmana requiescebãt cũ omni
exercitu suo. Quindecim enim milia viri
remanserant ex omnibus numis orientalium populorꝫ: reliq; enim ceciderũt
militibus bellatorꝫ et ducentũ gladiũ.
Ascendensq; gedeon per viam eorum
qui in tabernaculis morabãtur ad orientem parte nobe et iechaa percussit castra hostium qui securi erant et
nichil aduersi suspicabãtur: fugeruntq;
zebee et salmana: quos pseqens gedeon comprehendit duobus diis exercitus eorꝫ. Reuersusq; de bello ãte solis
ortũ apprehdit puerꝫ de viris socoth:
interrogauitq; eũ nomina principum
et senioꝝ socoth: et descripsit septuaginta septẽ viros: venitq; ad socoth:
et dixit eis. Ecce zebee et salmana super
quibus exprobrastis michi dicentes

tale facere potui: quale vos fecistis?
Quod cũ locutus esset: requiescit spiritus eorꝫ quo cumebant cõtra eũ. Cũq;
transisset gedeon ad iordanem transiuit
eum cũ trecentis viris qui secũ erãt: et
pre lassitudine fugientes psequi non
poterãt. Dixitq; ad viros socoth. Date obsecro panes plo qui mecum est
quia valde defecerũt: ut possim pcẽsq;
qui zebee et salmana reges madian.
Responderunt principes socoth. Forsitan palme manuum zebee et salmana in manu tua sũt: et ideirco postulas ut dnꝰ exercitui tuo panes. Quibus ille ait. Cum ergo tradiderit dñs
zebee et salmana i manus meas: conteram carnes vestras cũ spinis et tribulis q; deteri. Et inde conscendens venit
in phanuel: loquusq; ẽ ad viros loci
illius similia. Cui et illi responderunt
sicut responderant viri socoth. Dixit
itaq; eis. Cum reversus fuero victor i
pace destruam turrim hãc. Zebee autem et salmana requiescebãt cũ omni
exercitu suo. Quindecim enim milia viri
remanserant ex omnibus numis orientalium populorꝫ: reliq; enim ceciderũt
militibus bellatorꝫ et ducentũ gladiũ.
Ascendensq; gedeon per viam eorum
qui in tabernaculis morabãtur ad orientem parte nobe et iechaa percussit
castra hostium qui securi erant et
nichil aduersi suspicabãtur: fugeruntq;
zebee et salmana: quos pseqens gedeon comprehendit duobus diis exercitus eorꝫ. Reuersusq; de bello ãte solis
ortũ apprehdit puerꝫ de viris socoth:
interrogauitq; eũ nomina principum
et senioꝝ socoth: et descripsit septuaginta septẽ viros: venitq; ad socoth:
et dixit eis. Ecce zebee et salmana super
quibus exprobrastis michi dicentes

fortitan manus zebee et salmana in
manibꝫ tuis sunt: et ideirco postulas
ut dnꝰ viris qui lassi sunt et deficerunt panes. Tulit ergo seniores ciuitatis et spinas deserti ac tribulos: et
contriuit cũ eis atq; comminuit viros
socoth. Turrim quoq; phanuel subuertit: occisis habitatoribus ciuitatis.
Dixitq; ad zebee et salmana. Quales
fuerũt viri quos occidistis in thabor?
Qui responderũt. Similes tui: et unꝰ
ex eis quasi filiꝰ regis. Quibus ille respondit. Fratres mei fuerũt: filij matris
mee. Viuit dñs: quia si seruasseis eos
nõ vos occiderẽ. Dixitq; iethet primogenito suo. Surge et interfice eos. Qui
non eduxit gladiũ. Timebat enim: quia
adhuc puer erat. Dixeruntq; zebee et
salmana. Tu surge et irue in nos: qa
iuxta etatem robur est hominis. Surrexit gedeon et interfecit zebee et salmana: et tulit ornamenta ac bullas quibus colla regaliũ camelorũ decorari
solent. Dixeruntq; omnes viri israhel
ad gedeon. Dominare nostri tu et filius tuus et filius filij tui: quia liberasti
nos de manu madian. Quibꝫ ille ait.
Non dñabor vestri: nec dominabit
in vos filiꝰ meus: sed dominabit dñs.
Dixitq; ad eos. Vnã petitionẽ postulo a vobis. Date michi inaures ex preda vestra. Inaures enim aureas solebãt habere cõsuetudinem. Qui respondeunt. Libenter illum dabimꝰ. Expandentesq; sup terrã pallium proiecerũt in
eo inaures de preda: et fuit pondꝰ postulatarũ inaurium mille septingenti
auri sicli: absq; ornamentis et monilibus et veste purpurea quibꝫ reges madian vti solitꝫ erant: et preter torques
aureas camelorꝫ. Fecitq; ex eo gedeon
ephod: et posuit illud in ciuitate sua

ephra. Fornicatusq; est omnis israhel
in eo: et factum est gedeoni et omni do-
mui eius in ruinã. Humiliat⁹ est aũt
madian coram filijs isr̃l nec poterunt
ultra cervices eleuare: sed quiuit terra
per quadraginta annos quibus gede-
on prefuit. Abijt itaq; ierobaal filius
ioas et habitauit in domo sua: habu-
itq; septuaginta filios qui egressi sunt
de femore eius: eo q̃d plures haberet
vxores. Concubina aũt illius quã ha-
bebat in sichem genuit ei filiũ nomine
abimelech. Mortuusq; est gedeon filij⁹
ioas in senectute bona: et sepult⁹ est in
sepulcro ioas pris sui i ephra de fami-
lia ezdri. Postq; aũt mortuus est ge-
deon auersi sunt filij israhel: et fornica-
ti sunt in baalim. Percusserũtq; cũ ba-
al fedus ut esset eis in deũ: nec recorda-
ti sunt dñi dei sui qui eruit eos de ma-
nibus inimicorum suorum omnium
per circuitum: nec fecerũt misericordiã
cum domo ierobaal gedeon iuxta o-
mnia bona que fecerat israhel. V

Abijt aũt abimelech filius iero-
baal in sichem ad fratres mãs sue:
et locutus est ad eos ⁊ ad omnem co-
gnationem domus patris matris
sue dicẽs. Loquimini ad omes viros
sichem. Quid vobis est melius: ut do-
minentur vri septuaginta viri omes
filij ierobaal-an ut dominet vobis u-
nus vir? Simulq; considerate: quia
os vestrũ et caro vestra sum. Loquiq;
sunt fratres mãs eius de eo ad omes
viros sichem omnĩsos sermones istos:
et inclinauerũt cor suũ post abimelech
dicentes. Frater noster est. Dederũtq;
illi septuaginta pondera argenti de
phano baalberith. Qui conduxit sibi
et ea viros inopes et vagos: secutiq;
sunt eum. Et venit in domũ pris sui

ephra: et occidit fratres suos filios ie-
robaal septuaginta viros super lapi-
dem vnũ. Remansitq; iotam filius ie-
robaal minimus: et absconditus est.
Congregati sunt autem omes viri si-
chem et universe familie urbis mello:
abierũtq; et cõstituerunt regem abime-
lech iuxta quercũ que stabat in sichem.
Quod cũ nunciatũ esset ioatham ut
stetit in vertice montis garizim: et
uaratq; voce clamauit et dixit. Audi-
te me viri sichem: ita ut audiat vos d-
minus. Ierũt ligna ut ungerent super
se regẽ. Dixerũtq; olive. Impera nobis.
Que respondit. Numquid possum de-
serere pinguedinem meam qua et dij
utuntur ⁊ homines: et venire ut inter
ligna promouear? Dixerũtq; ligna
ad arborem ficũ. Veni: et sup nos re-
gnũ accipe. Que respondit eis. Num-
quid possum deserere dulcedinem meã
fructusq; suauissimos: ⁊ ire ut inter
cetera ligna promouear? Loutaq; sũt
ligna ad vitem. Veni et impera nobis.
Que respondit eis. Numquid possum
deserere vinũ meum q̃d letificat deũ et
homines: et inter ligna cetera cõmouer-
ri? Dixerũtq; omnia ligna ad rammũ.
Veni et impera sup nos. Que respon-
dit eis. Si vere me regẽ vobis constitu-
ritis venite et sub umbra mea requi-
escite: sinautem nõ vultis: egrediatur
ignis de rammo et deuoret cedros li-
bani. Nũc igitur si recte et absq; pcto
cõstituistis sup vos regem abimelech
et bene egistis cũ ierobaal et cũ domo
eius: et reddidistis vicem benefacto ei⁹
qui pugnauit pro vobis ⁊ animam
suam dedit periculis-ut erueret vos de
manu madian: qui nunc surrexistis
contra domũ patris mei et interfecistis
filios eius septuaginta viros sup vnũ

lapidem: et cõstituistis regem abime-
lech filiũ ancille eius super habitato-
res sichem eo q̃d frater vester sit: si ergo
recte et absq; vicio egistis cũ ierobaal
et domo eius-hodie letemini in abime-
lech et ille letetur i vobis. Sinautem
peruerse: egrediatur ignis ex eo et con-
sumat habitatores sichem et oppidũ
mello: egrediatuq; ignis de viris sich-
em et de oppido mello et deuoret abi-
melech. Que cũ audisset fugit et abijt i
bera: habitauitq; ibi ob metũ abime-
lech fratris sui. Regnauit itaq; abime-
lech super isr̃l annis. Misitq; do-
minus spiritũ pessimũ inter abimelech
et habitatores sichem: qui expellerũt eũ
decepta: et scelus infectionis septua-
ginta filiorũ ierobaal et effusionẽ san-
guinis eorũ conferre in abimelech fra-
tem suũ: et in eorũ sichimorũ princi-
pes qui eum adiuuerãt. Poluerunq;
insidias aduersum eũ in summitate
montiũ: et dũ illi prestolabãtur ad-
uentũ egredãt latrocinia: agẽres pre-
das de preteruentibus. Nunciatũq; est
abimelech. Venit aũt gaal filij⁹ obed
cũ fratribus suis: ⁊ transiuit in sichimã.
At illius aduentũ credi habitatores
sichem egressi sunt in agros vastãtes
vineas vualq; calcãtes: et factis ran-
tantũ choris-ingressi sunt phanũ di
sui: et inter epulas ⁊ pocula maledi-
cebant abimelech clamãte gaal filio o-
bed. Quis est iste abimelech et que est
sichem ut seruiamus ei? Nunquid non
est filij⁹ ierobaal? Et constituit princi-
pem zebul seruũ suũ super viros emor
zaico sichem. Cur ergo seruiemus ei?
Vtinã detur aliquis pplus istũ sub ma-
nu mea: ut auferam de medio abime-
lech. Dixitq; est abimelech. Congega
exercitus multitudinem et veni. Zebul
eiũ princeps ciuitatis audiens sermo
nibus gaal filij obed iratus⁹ est valde: ⁊
misit clam ad abimelech nuncios di-
cens. Ecce gaal filij⁹ obed venit in sichi
mam cũ fratribus suis: et oppugnat ad-
uersũ te ciuitatẽ. Surge itaq; nocte cũ
pplo qui tecũ ẽ et latita i agro: ⁊ primo
mane oriente sole iacue-lup ciuitatem.
Illo aũt egrediente aduersum te cum
pplo suo: fac ei q̃d potueris. Surrexit
itaq; abimelech cũ omni exercitu suo
nocte: et tetendit insidias iuxta sichi-
mam in quatuor loos. Egressusq; est
gaal filij⁹ obed: et stetit in introitu por-
te ciuitatis. Surrexit aũt abimelech ⁊
omnis exercit⁹ cũ eo de insidiarũ loco.
Cumq; vidisset pplm gaal: dixit ad ze-
bul. Ecce de mõtib multitudo descen-
dit. Cui ille respõdit. Vmbras mon-
tium vides quasi rapita hominũ: et
hoc errore decipeis. Rursumq; gaal
ait. Ecce pplo de umbilico terre deseen-
dit: et vnus cuneus venit per viã que
respicit quercũ. Cui dixit zebul. Vbi
est nũc os tuũ quo loquebaris: quis
est abimelech ut seruiamus ei? Nõne
hic est pplo quem despiciebas? Egrede
re et pugna cõtra eũ. Abijt ergo gaal
exspectante sichimorũ pplo et pugnauit
contra abimelech: qui persecutus est eũ
fugientem in vrbẽ compulit. Ceciderũt
q; ex parte eius plurimi usq; ad porã
ciuitatis: et abimelech sedit in ruma.
Zebul aũt gaal et socios eius expulit
de vrbe: nec in ea pallus est cõmorari.
Sequenti ergo die egressus est pplo in
campũ: q̃d cũ nunciatum esset abime-
lech tulit exercitũ suum ⁊ diuisit in tres
turmas: ponẽs insidias in agris. Vi-
detq; q̃ egrederetur populus de ciui-
tate surrexit ⁊ iecit in eo cũ cuneo suo
oppugnans et obsidens ciuitatẽ: due

aut turrim palatii per cãpum adusa-
rios pereqrebãtur. Porro abimelech
oñi die illo oppugnabat urbẗ: quã re-
pit interfectis habitatoribus eiꝰ: ipsa q̃
destructa ita ut sal i ea diseminaret. Nõ
cũ audissent qui habitabant in turre
sichimoꝝ: ingressi sunt phanũ dei sui
berith ubi fedus cũ eo pepigerant et re
eo loci nomẗ acceperat: qui erat mu-
nitus valde. Abimelech quoq; audi-
ens viros turris sichimoꝝ pariter con-
globatos ascendit in mõtem selmon
cũ oñi ꝓle suo: et acepta securi pre-
dit arboris ramũ imposuitq; secus
humeros dixit ad socios. Quod me vi-
distis facere cito facite. Igit̃ cecidit
ramos de arboribus p̃dictus sequa-
bantur ducem. Qui circumdãtes presi-
dium succendẽrũt: atq; ita factũ est ut
fumo et igne mille hominũ necerent
viri pariter et mulieres habitatoꝝ turris
sichem. Abimelech aut inde p̃ficisceꝝ
venit ad oppidũ thebes: qđ circũdans
obsidebat ceceiu. Erat aut turris ex-
celsa in media ciuitate: ad quã confu-
gerant simul viri ac mulieres et oñes
principes ciuitatis clausa seruissime
iamia: et sup turris tecũ stãtes p̃ pro-
pugnacla. Accessitq; abimelech iuxta
turrim pugnabat fortiter: ꝛ appropin-
quans hostio ignẗ sup onere nitebẗ.
Et ecce vna mulier fragmen mole de-
super iaciens illisit capiti abimelech:
et confregit cerebrũ eius. Qui vocauit
cito armigerũ suũ: et ait ad eũ. Eua-
na gladiũ tuũ et percute me: ne forte di-
cant q̃ a femina interfectus sim. Qui
iussa ꝓficiens interfecit eũ. Illoq; mor-
tuo oñes qui eũ eo erant de israhel re-
uersi sunt in sedes suas: ꝛ reddidit de-
us malũ quod fecerat abimelech con-
tra patrem suũ interfectis septuaginta
fratribus suis. Verumtamen q̃ qđ opera-
ti erant reuertũ est: et venit super eos
maledictio ioatam filij ieroboal.

Post abimelech surrexit dux isra-
hel thola filius phua patruus abi-
melech vir de issachar qui habitauit i
samir mõtis ephraim: et iudicauit is-
rahel viginti et tribus ãnis: mortuusq;
est ac sepultus in samir. Huic successit
iair galaadites qui iudicauit israhel
per viginti et duos annos: habẗs vi-
ginta filios sedẗs sup vigita pullos
asinarũ et principes viginti ciuitatũ:
que et nomine eiꝰ sũt appellate auoth-
iair id est oppida iair usq; in presenti
diem in terra galaad. Mortuusq; est
iair: ac sepultꝰ in loco cui est vocabu-
lum camon. Filij aut israhel peccatis ve-
ribus iungentes noua fecerũt mali
in cõspectu dñi: et seruierũt ydolis ba-
alim et astharoth ꝛ diis syre ac sidonis
et moab et filioꝝ ãmon et philistijm:
dimiseruntq; dñm et nõ coluerunt eum.
Contra quos iratus tradidit eos in
manus philistijm ꝛ filioꝝ ãmon:
afflictiq; sunt et vehementer oppressi p
annos decem et octo - oñes qui habi-
tabant trans iordanem in terra amor-
rei que est in galaad - intantũ ut filij
ãmon iordane transuisso vastarent
indã et bñiamin ꝛ ephraim. Afflictus
q; est israhel nimis. Et clamantes ad do-
minum dixerũt. Peccauimus adhuc
deliquimus dñm dũ nostrũ et seru-
imus baalim. Quibus locuꝰ est dñs.
Numquid nõ egipti ꝛ amorrei filijq;
ammon et philistijm sidonij quoq; ꝛ
amalech ꝛ chanaan opressere vos
et clamastis ad me et erui vos de ma-
nu eoꝝ. Et tamen reliquistis me: et co-
luistis deos alienos. Idcirco nõ adiꝛ
ut vltra vos liberem. Ite et invocate

deos quos elegistis. Ipsi vos liberẽt
in tempore angustie. Dixerũtq; filij
israhel ad dñm. Peccauimꝰ: redde tu
nobis quicquid placet tibi: tantũ nũc
libera nos. Que dicentes oñia de si-
uidus suis alienos deorũ ydola pro-
iecerunt: et seruierũt dño deo: qui dolu-
it sup miseriis eoꝝ. Itaq; filij ammon
cõclamantes in galaad fuere castra:
contra quos congregati filij israhel
in maspha castrametati sunt. Dixe-
runtq; principes galaad singuli ad
proximos suos. Qui primus et ho-
bis cõtra filios ammon repetit dimi-
care: erit dux populi galaad.

Fuit itaq; illo in tempore iepthe
galaadites vir fortissimus atq;
pugnator filius mulieris meretricis:
qui natꝰ est de galaad. Habuit autẗ
galaad vxorem de qua suscepit filios:
qui postq; creuerant eiecerũt iepthe di-
centes. Heres in domo patris nri esse
nõ poteris: quia de adultera matre
natꝰ es. Quos ille fugiens atq; deuita-
ns habitauit in terra thob. Congre-
gatiq; sunt ad eũ viri inopes et latro-
cinantes: ꝛ quasi principẗ sequẗbãt.
In illis diebus pugnabãt filij ãmon
contra israhel: quibus acriter instantibus
profecerũt maiores natu de galaad ut
vellent in auxilũ sui iepthe de terra
thob. Dixerũtq; ad eum. Veni et esto
princeps noster: et pugna ꝛra filios
ammon. Quibus ille respondit. Nõne
vos estis qui odistis me et eiecistis de
domo pris mei: et nũc venistis ad me
necessitate cõpulsi. Dixerũtq; principes
galaad ad iepthe. Ob hãc igitur cau-
sam nũc ad te venimꝰ ut proficiscaꝝ
nobiscũ: ꝛ pugnes ꝛra filios ãmon:
filijq; due omnũ qui habitant in ga-
laad. Iepthe quoq; dixit eis. Si vere
venistis ad me ut pugnem pro vobis
contra filios ãmon - tradideritq; eos
dñs in manus meas: ego ero vester prin-
ceps? Qui respondẗ ei. Dominus
qui hec audit ipse mediator ac testis
est: q̃ nostra p̃milla faciamꝰ. Abijt
itaq; iepthe cũ principibus galaad: fecit
q; eũ oñis ꝓle principẗ sui. Ipsoque
q; est iepthe omnes sermones suos co-
ram dño in maspha. Et misit nũcios
ad regẗ filioꝝ ammon: qui et ꝓlona
sua diceret. Quid michi et tibi est q̃a
venisti contra me ut vastares terram
meam? Quibus ille respondit. Quia
tulit israhel terrã meam quãdo ascen-
dit de egipto: a finibus arnon usq; ia-
bor atq; iordanem. Nunc ergo cũ pace
redde michi eam. Per quos rursum
mandauit iepthe: et imperauit eis ut
dicerẗ regi ammon. Hec dicit iepthe.
Nõ tulit israhel terrã moab nec terrã
filioꝝ ãmon: sed quãdo de egipto con-
scenderunt ambulauit per solitudinẽ
usq; ad mare rubrũ: et venit in cades.
Misitq; nũcios ad regem edom dicẽs.
Dimitte me ut trãseam terram tuam.
Qui noluit acquiescere precibus eius.
Misit quoq; ad regem moab: qui et
ipse transitũ petere cõtempsit. Mãsit
itaq; i cades: et circuiuit q; latere terrã e-
dom et terrã moab. Venitq; ad orieta-
lem plagã terre moab et castrametatꝰ
est trans arnon nec voluit intrare ter-
minos moab. Arnon quippe confini-
um est terre moab. Misit itaq; israhel
nuncios ad seon regẗ amorreoꝝ qui
habitabat in esebon: et dixerũt ei. Ni-
mirre ut transeam per terram tuam usq;
ad fluuium. Qui et ipse israhel verba
despiciens nõ dimisit eum transire per
terminos suos: sed infinita multitudi-
ne congregata egressus est cõtra eum

in iaffa: et fortiter resistebat. Tradidit q̃
eum dñs in manu israel cum omni exercitu suo et prostrauit eũ: et possedit omnem terram amorrei habitatoris regionis illius et universos fines eius de armon usq; iabboc: et de solitudine usq; ad iordanum. Dominus ergo deus israhel subuertit amorreũ pugnãt cõtra illũ populo suo israel. Et tu nunc vis possidere terrã eius? Nonne ea quã possedit chamos dꝰ tuus tibi iure debetur? Quæ aũt dominus deus noster victor obtinuit: in nostrã redeat possessionẽ. Nisi forte melior es balac filio sephor rege moab: aut docere potes q̃ iurgas? sit cõtra israhel et pugnauerit contra eũ quãdo habitauit in hesebon et vicinis eius et in aroer et villis illius: vel in cũctis ciuitatibus iuxta iordanem per trecentos annos? Quare tanto tempore nihil iuge hac repetitione temptastis? Igitur nõ ego pecco in te: sed tu contra me male agis: iudices michi bella nõ iusta. Iudicet dñs arbiter huius diei inter israel et inter filios ammon. Noluitq; acquiescere rex filios ammon verbis iephte quæ per nuncios mãdauerat. Factus est ergo super iephte spiritus domini: et circuiens galaad et manasse mafpha quoq; galaad: et inde transiens ad filios ammon votum vouit dño dicens. Si tradideris filios ammon in manus meas: quicũq; primus fuerit egressus de foribus domus meæ: michi occurrerit reuertenti cũ pace a filijs ammon: eũ holocaustũ offerã domino. Trãsiuitq; iephte ad filios ammon vt pugnaret contra eos: quos tradidit dñs in manꝰ eius: percussitq; ab aroer usq; dũ venias in mennith viginti ciuitates: et usq; ad abel quæ vineis cõsita plaga magna nimis: humiliatiq; sunt filij ammon a filijs israhel. Reuersti aũt iephte i mafpha domũ suã occurrit ei vnigenita filia cũ tympanis et choris. Non enim habebat alios liberos. Cuã visa: lacerauit vestimenta sua et ait. Heu me filia mea: decepisti me: et ipsa decepta es. Aperui enim os meũ ad dñm: et aliud facere non potero. Cui ille respondit. Patrem si aperuisti os tuum ad dñm: fac michi quodcũq; pollicitꝰ es: concessa tibi ultione atq; victoria de hostibus tuis. Dixitq; ad patrem. Hæc solum michi presta q̃ deprecor. Diuinitus ut duobus mensibus circueam montes: et plãgam virginitatẽ meã cũ sodalibus meis. Cui ille respondit. Vade. et dimisit eã duobus mensibus. Cumq; abisset cũ socijs et sodalibus suis: flebat virginitatem suã in mõtibus. Expletisq; duobus mensibus reuersa est ad patrem suũ: et fecit ei sicut vouerat. Quæ ignorabat virũ. Exinde mos inualuit in israel et consuetudo seruata est: vt post anni circulũ conueniant in vnum filie israhel et plangant filiã iephte galaadite diebus quatuor. xlij

Ecce auẽ in ephraim ortus est bellũ. Nam transeuntes contra aquilonem dixerunt ad iephte. Quare vadens ad pugnã cõtra filios ammon vocare nos noluisti: vt pergeremus tecum? Igitur incendemus domũ tuam. Quibus ille respondit. Disputatio erat michi et populo meo contra filios ammon vehemens: vosq; vocaui vt prestaretis michi auxilium: et facere noluistis. Id circo posui animã meã in manibus meis: trãsiuitq; ad filios ammon: et tradidit eos dñs in manus meas. Quid cõmeruistis vt aduersum me consurgatis in prelium? Vocatis itaq; ad se cunctis

viris de galaad pugnabat contra ephraim. Percussitq; viri galaad ephraim: quia dixerat fugitiui est galaad de ephraim et habitat in medio ephraim et manasse. Occupauerunt galaadite vada iordanis per quæ ephraim reuertturus erat. Cumq; venisset ad ea de ephraim numero fugitiuorum: dixisset obsecro ut me transire permittas: dicebant ei galaadite. Numquid ephraimus es? Quo dicente non sunt: interrogabãt eũ. Dic ergo sebboleth: qd̃ interpretat spica. Qui respondebat sebboleth: eadẽ litera spicam exprimere non valens: statimq; apprehensum iugulabãt in ipso iordanis transitu. Cecidit in illo tempore de ephraim quadraginta duo milia. Iudicauit itaq; iephte galaadites israhel sex annis: et mortuus est ac sepultus in ciuitate sua galaad. Post hunc iudicauit israhel abesan de bethleem: qui habuit sagitta filios et totidem filias. Quas nuptias foras maritis dedit: et nuptias nuptiarũ filijs suis accepit vxores: introduxitq; in domũ suã. Qui septem annis iudicauit israhel: mortuusq; est ac sepultus in bethleem. Cui successit ahialon zabulonites: et iudicauit israhel decem ãnis: mortuusq; est ac sepultus in zabulon. Post hũc iudicauit israel addon filius hellel pharaonites qui habuit quadraginta filios et triginta et eis nepotes ascendentes super septuaginta pullos asinarum: et iudicauit israhel octo annis: mortuusq; est ac sepultus in pharaon terre ephraim in monte amalech. xlviij

Rursumq; filij israel fecerũt malum in conspectu dñi: q̃ tradidit eos in manus philistinorũ quadraginta annis. Erat aũt quidã vir de saraa de tribu dan nomine manue habens vxorem sterilem: cui apparuit angelus dñi: et dixit ad eam. Sterilis es et absq; liberis: sed concipies et paries filiũ. Caue ergo ne bibas vinũ ac siceram nec immũdum quicq; comedas: quia concipies et paries filiũ: cui nõ tãger caput nouacula. Erit enim nazareus dei ab infantia sua et ex matris vtero: et ipse incipiet liberare israhel de manu philistinorũ. Que cũ venisset ad maritum suũ: dixit ei. Vir dei venit ad me habens vultum angelicum: terribilis nimis. Quẽ cum interrogassem quis esset et vnde venisset et quo nomine vocaretur: noluit michi dicere: sed hoc responsit. Caue ne vinũ bibas nec siceram: ne aliquo vescaris immũdo. Erit enim puer nazareus ab infantia sua et ex vtero matris sue: usq; ad diẽ mortis sue. Orauit itaq; manue dñm et ait. Obsecro dñe ut vir dei quẽ misisti veniat ad nos: et doceat nos quid nos debeamus facere de puero q̃ nasciturus est. Exaudiuitq; dñs deprecãtem manue: et apparuit rursũ angelus dñi vxori eius sedenti i agro. Manue aũt maritꝰ eius non erat cũ ea. Que cũ vidisset angelũ festinauit et cucurrit ad virũ suũ: nunciauitq; ei dicẽs. Ecce apparuit michi vir quẽ ante vidi eam. Qui surrexit et secutꝰ est vxorem suã: venientq; ad virum dixit ei. Tu es q̃ locutꝰ es mulieri? Et ille respondit. Ego sũ. Cui manue. Quando inquit sermo tuus fuerit expletus: quid dis ut faciat puer aut a quo se obseruare debebit? Dixitq; angelus dñi ad manue. Ab omnibus que locutus sum vxori tue abstineat se: et quicquid ex vinea nascitur non comedat: vinũ et siceram non bibat: nullo

uescatur immundo: et qd ei ꝓcepi impleat atq; custodiat. Dixit itaq; manue ad angelũ dñi. Obsecro te ut acquiescas precibus meis: et faciam ꝑ tibi hedũ de capris. Cui respondit angelus. Si me rogis nõ comedã panis tuos: si aut vis olocaustũ facere offer illud domino. Et nesciebat manue qd angel⁹ dñi esset. Dixitq; ad eũ. Qd est tibi nomen: ut si ꝑmisso tuo fuerit expletus honoremus te? Cui ille respondit. Cur quaeris nomẽ meũ qd est mirabile? Tulitq; manue hedum de capris et libamenta: et posuit super petrã offerens duo qui facit mirabilia. Ipse aut et uxor eius intuebant. Cũq; ascendere flamma altaris in celũ: angel⁹ dñi pariter in flãma ascendit. Qd cũ vidisset manue ꝛ uxor eius: proni ceciderũt in terrã: et ultra eis non apparuit angel⁹ dñi. Intelligitq; intellexit manue angelum dñi esse: et dixit ad uxorẽ suã. Morte morietur: quia vidimus dñm. Cui respondit mulier. Si dñs nos uellet occidere: de manibus nris holocaustũ et libamenta non suscepisset: nec ostendisset nobis hec omnia: neq; ea q̃ sunt venura dixisset. Peperit itaq; filium: et vocauit nomẽ eius samson. Crevitq; puer et benedixit ei dominus: repitq; spiritus domini esse cum eo in castris dan: in terra saraa ꝛ esthaol.

XIII

Descendit ergo samson in thamnatha: vidensq; ibi mulierẽ de filiabus philistijm ascendit et nunciavit patri suo et matri sue dicens. Vidi mulierem in thãnatha de filiabus philistinorũ: quã quaeso ut michi accipatis uxorem. Cui dixerũt pater et mater sua. Numquid nõ est mulier i filiabus fratrũ tuorũ et in omni plo tuo: qã vis accipere uxorẽ de philistijm qui incircũcisi sunt? Dixitq; samson ad patrem suum. Hãc michi accipe quia placuit oculis meis. Parentes aũt eẽ nesciebãt q̃ res a dño fieret: et quereret occasionẽ ꝑa philistijm. Eo enim tẽpe dñabantur philistijm israheli. Descendit itaq; samson cũ pre suo ꝛ mate in thãnatha. Cũq; venissent ad vineas ecce ꝓdit apparuit catulus leonis saeus et rugiens: et occurrit ei. Irruit aũt spiritus dñi in samson: et dilacerauit leonẽ quasi hedum in frusta decepere nichil omnino habens i manu: et hoc pri et matri noluit indicare. Descendit q̃q; et locutus est mulieri que placuerat oculis eius. Et post aliquot dies reuertens ut accipiret eã: declinauit ut videret cadauer leonis. Et ecce examen apum in ore leonis erat: et fauus mellis. Quẽ cũ sumpsisset in manibus comedebat i uia: venienq; ad patrem suũ et matrẽ dedit eis pariq; et ipsi comederũt: nec tamẽ eis voluit indicare q̃ mel de corpore leonis assumpserat. Descendit itaq; pater eius ad mulierem: et fecit filio suo samson cõuiuiũ. Sic enim iuuenes facere consueuerãt. Cũ ergo cuues loq̃ ille⁹ vidissent eũ dederũt ei sodales triginta qui essent cũ eo. Quibus locus est samson. Proponã vobis questionis problema: qd si solueritis michi intra septem dies conuiuij dabo vobis triginta sindones et totidẽ tunicas. Sinaut nõ poteritis soluere: vos dabitis michi triginta sindones ꝛ totidẽ tunicas. Qui respondeunt ei. Propone problema ut audiamus. Dixitq; eis. De comedente egressus est cibus: et de fortiori egressa est dulcedo. Nec potuerũt q̃q; dies ꝓpositionẽ soluere. Cũq; adesset diies septimus: dixerũt ad uxorẽ samson. Blandire viro tuo: et suade ei ut indicet

ibi quid significet problema. Quod si facere noluerit: incendemus te ꝛ domũ patris tui. An idcirco vocastis nos ad nuptias ut spoliaretis. Que cũ deflerẽt apud samson lacrimas: ꝛ quereretur dicẽs. Odisti me et nõ diligis: idcirco problema qd̃ proposuisti filijs pplm meũ nõ vis michi ꝓponere. At ille respondit. Patri meo et mri noluo dicere: et tibi indicare potero? Septẽ igit̃ diebus conuiuij fletus ãre eũ: tandẽ die septimo cũ ei esset molesta expluit. Que statim indicauit ciuibus suis. Et ille dixerũt ei die septimo aũt solis occubitũ. Quid dulcẽ melle: et quid fortẽ leone? Qui ait ad eos. Si nõ arasseris in vitula mea: non inuenisseris propositionem meam. Irruit itaq; in eum spiritus domini: descendit q̃q; ascalonẽ et percussit ibi triginta viros: quos ablatas vestes dedit hijs qui ꝓblema solueraẽ. Iratus q̃q; nimis ascendit in domum patris sui: uxor autem eius accepit maritũ vnum de amicis eius et nuptiis.

XIV

Post aliquantũ aũt temporis cũ dies messis messis instaret venit samson: inuisse volẽs uxorẽ suã: et attulit ei hedũ de capris. Cũq; ingressus esset solito velle intrare: prohibuit illũ pater illius dicẽs. Putaui q̃ odisses eã: et ideo tradidi illã amico tuo. Sed habet sororẽ ꝗ iunior et pulcior: illa est sit tibi pro ea uxor. Cui samson respondit. Ab hac die nõ erit culpa in me contra philistinos. Faciã eis nobis mala. Perrexitq; ꝛ cepit secentas vulpes: caudasq; earũ vinxit ad caudas et faces ligauit in medio: quas igne succendens dimisit ut huc illucq; discurrerent. Que statim pregressi in segetes philistinorũ. Quibus succensis et cõportate iam fruges et adhuc stantes in stipula cõcremate sũt: intantũ ut vineas quoq; ꝛ oliueta flãma cõsumeret. Dixerũtq; philistijm. Quis fecit hãc rem? Quibus dictum est. Samson gener thamnathei: qã tulit uxorẽ eius et alteri tradidit hẽc opera⁹ est. Accendẽtq; philistijm: et cõbusserũt eã mulierẽ quã pater eius. Quibus ait samson. Licet hec fecerũt tamẽ adhuc ex vobis expetã ultionẽ: et tũc quiescã. Percussitq; eos in ingenti plaga: ita ut stupẽres suraẽ femori imponerent. Et descendẽs habitauit in spelũca petre etham. Igit̃ ascendẽtes philistijm in terrã iuda castrametati sunt in loco qui postea vocat⁹ est lechi id est mazilla: vbi ortꝰ fusus est exercit⁹. Dixerũtq; ad eos de tribu iuda. Cur ascendistis adũsum nos? Qui respondẽrunt. Vt ligemus samson venimus: et reddamus ei que in nos opera⁹ est. Descendẽtes ergo mia milia virorũ de iuda ad spẽlũ silicis etham. Dixerũtq; ad samson. Nescis q̃ philistijm imperent nobis? Quare hoc facere voluisti? Quibus ille ait. Sicut fecerũt michi: sic feci eis. Ligare nquiũt te veniũt: et tradere in manꝰ philistinorũ. Quibus samson iurare ait ꝛ spondere michi: q̃ nõ occidatis me. Dixerũt. Nõ te occidemus: sed vinctũ tradẽm⁹. Ligauerũtq; eũ duobus nouis funibus: ꝛ eduxerũt eũ de petra etham. Qui cũ venisset ad locũ mazille ꝛ philistijm vociferãtes occurrissent ei irruit spiritus dñi in eũ: et sicut solet ad odore ignis ligna cõsumi: ita vincula quibus ligat⁹ erat dissipata sũt et soluta. Inuentãq; maxillã id est mandibulã asini que iacebat arripiens: interfecit in ea mille virorũ et ait. In mazilla asini in mãdibula pulli asinarũ deleui eos: et pcussi mille virorũ. Cũq; hec verba tanens compleisset: proiecit

mandibulā de manu: et vocauit nomen loci illi⁹ ramathlechi: q̄ ꝛ̄ interpretatur eleuatio maxille. Sitiēq̄ valde clamauit ad dōm et ait. Tu dedisti in manu serui tui saluātē hāc maximam atq̄ victoriā: ⁊ en siti morior: incidāq̄ in manu⁹ incircū[illegible]. Apertuit itaq̄ dōs molarē dentē in maxilla asini: et egressi sūt ex eo aque. Quibus hauſtis refocillauit spiritū: ⁊ vires recepit. Idcirco appellatum est nomen loci illius invocantis fons de maxilla: usq̄ in presentem diem. Judicauitq̄ israhel in diebus philistijm viginti ānis. xvi

Abijt quoq̄ i gazam et vidit ibi mulierē meretricē: ingressusq̄ est ad eā. Qd cū audissent philistijm et percrebuisset apud eos: incaluit urbem samson: circūdederūt eū politis i porta ciuitatis custodibus: ⁊ ibi tota nocte cū silentio prestolāes ut facto mane ꝛ̄ interficerent occidēret. Dormiuit autē samson usq̄ ad mediū noctis: et inde consurgēs apphendit ābas portē foreis cū postibus suis ⁊ sera: impositaq̄ humeris suis portauit ad verticē montis qui respicit hebron. Post hēc amauit mulierē q̄ habitauit in valle soreth: ⁊ vocabat dalila. Venerūtq̄ ad eā principes philistinorū atq̄ dixerūt. Decipe eū et disce ab illo in quo habeat tantā fortitudinē: ⁊ quomō eū superare valeamus et vinctū affligere. Qd si feceris: dabimus tibi singli mille argēteos. Locuta ē ergo dalila ad sāson. Dic michi obsecro in quo sit tua maxima fortitudo: et qd sit quo ligar⁹ crūpere nequeas. Cui respōdit samson. Si septem neruicis humidis necdū siccis ⁊ adhuc humēntibus ligar⁹ fuero: infirm⁹ ero ut ceteri homines. Attuleruntq̄ ad eā sacerdotes philistinorū septem funes ut dixerat: quibus vinxit eū latentēr apud se insidijs: ⁊ in cubiculo suē rei expectādā. Clamauitq̄ ad eū. Philistijm super te samson. Qui rupit vincula quomodo si rūpat quis filū de stuppa tonsū spiramine cū odore ignis accepit: et nō est cognitū in quo esset fortitudo eius. Dixitq̄ ad eū dalila. Ecce illusisti michi: et falsum locus es. Saltē nunc indica michi quo ligari debeas. Cui ille respōdit. Si ligar⁹ fuero nouis funibus qui nūq̄ fuerūt in opere: infirm⁹ ero ⁊ alioꝝ hominū similis. Quibus rursū dalila vinxit eū: ⁊ clamauit philistijm super te samson: et cubiculo insidijs preparatis. Qui ita rupit vincula: quasi fila retexit. Dixitq̄ dalila rursum ad eū. Usquequo decipis me et falsū loqueris? Ostende de quo vinci debeas. Cui respōdit samson. Si inquit septē crines capitis mei cū licio pleqeris et clauū hijs circūligarū ere fixeris: infirm⁹ ero. Qd cū fecisset dalila: dixit ad eū. Philistijm super te sāson. Qui cōsurgens de somno extraxit clauū cū crinibus ⁊ licio. Dixitq̄ ad eū dalila. Quomodo dicis q̄ amas me cū animꝰ tuꝰ nō sit mecū? Per ter vires meās es michi: et noluisti dicere in quo sit maxima fortitudo tua. Cumq̄ molesta esset ⁊ q̄ multos dies iugiter adhortaretur eū quiētē nō tribuēs: defecit anima eius ad mortē usq̄ lassatā. Cūq̄ aperiens veritatem rei dixit ad eā. Ferū nūq̄ ascendit super caput meū: quia nazareus sū et sēcūdū ordinē dōi sum de utero matris mēe. Si rasū fuerit caput meum recedat a me fortitudo mea ⁊ deficiā: eroq̄ sicut ceteri homines. Videsq̄ illa q̄ rēcēsus esset omnem animū suū: misit ad principes philistinorū ac mādauit. Ascendite adhuc semel: ista

nūc michi apparuit cor suū. Qui ascendēs: allātā pecunia quā pmiserāt. Et illa dormire cū fecit sup genua sua: et ilium suo reclinare caput. Vocauitq̄ barbā ⁊ rasit septē crines eius: ⁊ cepit abigere eū et a se repellere. Statī enī de eo fortitudo discessit. Dixitq̄ philistijm super te sāson. Qui de somno cōsurgēs dixit i animo suo. Egrediar sicut ātea feci ⁊ me egurgitā: nesciens q̄ recessisset ab eo dōs. Quē cū apphendissent philistijm statim eruerūt oculos eius: et duxerūt gazā vinctū cathenis: et clausū in carcere molere fecerūt. Jām capilli eius renasci ceperāt: et principes philistinorū cōuenerūt i unū ut immolarē victimas magnificas dagon deo suo ⁊ epularentur dicētes: reddidit dēs noster inimicū nūm sāson i manꝰ nras. Qd cētā plus videns laudabat deū suū: ad q̄ dicebat. Tradidit dēs noster adūsariū nūm in manꝰ nras: q̄ deleuit terrā nrām: ⁊ occidit plurimos. Ferēsq̄ per cōuiuia suptis iā epulis precepit ut vocarentur sāson: et ārē eos ludere. Qui adducꝰ de carcere ludebat ātē eos: fecerūtq̄ eū stare inter duas colūnas. Qui dixit puero regēi qeellus suo⁹. Dimitte me ut tangā colūnas quibus omnis immineꝰ domꝰ ⁊ recliner sup eas et paululū requiescā. Domꝰ aūt erat plena viroꝝ ac mulierū: ⁊ erāt ibi omnes principes philistinorū: ac de tecto q̄ solario arcēr tria milia utriusq̄ sexus spectabāt ludentē sāson. At ille invocato dōo ait. Oēs dēs mus memētō mei: ⁊ redde michi nūc fortitudinē pristinā dēs meus ut ulciscar me de hostibus meis: ⁊ p amissione duorū luminū unā ultionē recipiā. Et apprehēsis ābas colūnas quibus innitebat domꝰ: alterāq̄ ratē dextera: et alterā leua tenēs ait. Moriat anima mea cū philistijm. Cōcussusq̄ fortiter colūnis cecidit domꝰ sup omnes principes et cetera multitudinē q̄ ibi erat. Multoq̄ plures interfecit mortis: q̄ ātē vim gradiēr. Descendētes aūt fratres eius et universa cognatio tulerūt corpus eius: et sepelierunt inter saraa ⁊ estahol in sepulcro patris sui manue: iudicauitq̄ israhel viginti annis. xvii

Factumq̄ est ergo vir quidā de mōte ephraim nomine michas: q̄ dixit matri suē. Millenū argēteos q̄s separaueras et sup quibus me audiēte iurauerās ecce ego habeo: ⁊ apud me sūt. Cui illa respōdit. Benedictꝰ filius meꝰ dōo. Redditū ergo eos mātri suē: q̄ dixerat ei. Consecraui ⁊ voui hēc argentū dōo ut de manu mea suscipiat filius meus et faciat sculptile atq̄ cōflatile: ⁊ nūc tradō illud tibi. Redditū igit eos matri suē. Nūc tulit ducētos argēteos et dedit eos argentario: ut faceret ex eis sculptile atq̄ cōflatile qd̄ fuit in domo michē. Qui ediculā q̄ in ea deo separauit: et fecit ephod et theraphim id est vestē sacerdotalē ⁊ idola. Impleuitq̄ unū filiorū suorū manū: et factꝰ ē ei sacerdos. In diebus illis non erat rex in israel: sed unusquisq̄ qd̄ sibi rectū videbat hēc faciebat. Fuit q̄ in ēdē illo adolescēs de bethleem iuda ex cognatione eius: eratq̄ ipse leuites et habitabat ibi. Egressusq̄ de ciuitate bethleem: peregrinari voluit ubicūq̄ sibi cōmodū reperisset. Cūq̄ venisset in mōte ephraim iter faciēs ⁊ declinasset paululū i domū michē: interrogāt ē ab eo unde venisset. Qui respōdit. Leuita sū de bethleem iuda: ⁊ vado ut habitē ubi potuero ⁊ utile michi esse ꝓspexero. Manē apud me inquit et eēto michi parēs ac sacerdos: dabo q̄ tibi p ānos singlos decē argēteos

ac vestē duplicē: ⁊ q̃ ad victū fūt necessaria. Actenuit et mālit apud hymnē: fuitq; illi filj vnus de filijs. Impleuitq; michā manum eius: ⁊ habuit puerum sacerdotem apud se: nunc scio dicens q̃ bene faciet michi deus - habenti leuitici generis sacerdotem.

rviij

In diebus illis nō erat rex i israel: ⁊ tribus dan q̃rebat possessionē sibi ut habitaret ī ea. Usq; ad illū eius diē inter ceteras tribus sortē nō acceperat. Miserūt ergo filij dan virtutis ⁊ familie sue quīq; viros fortissimos de saraa ⁊ esthaol: ut explorarent terrā et diligenter inspicerēt. Dixerūq; eis. Ite ⁊ cōsiderate terā. Qui cū pergēs venisset in montē ephraim et intrasset domū miche: requieuerūt ibi. Et agnoscēs vocē adolescētis leuitē: vertēsq; illū diuersorio: dixerūt ad eū. Quis te huc adduxit? Quid hic agis? Quāobrēcausā huc venire voluisti? Qui respōdit eis. Hec ⁊ hec prestitit michi michas: ⁊ me mercede cōduxit ut sim ei sacerdos. Rogauerūq; eū ut cōsuleret dōm: ⁊ scire posset an ꝓspero iniere ꝓgressū ⁊ vt habere affectū. Qui respōdit eis. Ite cū pace. Dōs respicit iuram tuam: et ire quo ꝓgris. Euntes igit quīq; viri venerūt lais: viderūq; populū habitātē in ea absq; vllo timore iuxta cōsuetudinē sydoniorū: securi et quietū nullo eis proꝑ resistēte magnarūq; opū: ⁊ procul a sydone atq; a cūctis hominibus separatū. Reūsq; ad fres suos in saraa et esthaol: ⁊ q̃ egisset fuerāt interrogatis responderūt. Surgite et ascendamus ad eos. Vidimus enī terrā valde opulētā ⁊ vbēē. Nolite negligere: nolite cessare. Eamus ⁊ possideamus eā: nullū erit labor. Introibimus ad securos ī regionē latissimā: tradetq; nobis dōs locū ī quo nullus rei est penuria eorū que gignūtur in terra. Profecti igit fūt de vrgustione dan de saraa ⁊ esthaol sexcēti viri accincti armis bellicis: ascendēsq; mālerūt in chariathiarim iudē: q̃ locus ex tpe castroū dan nomē accepit: et est post tergū chariathiarim. Inde mālerūt ī montē ephraim. Cūq; venissent ad domū miche: dixerūt quīq; viri q̃ prius missi fuerāt ad cōsiderandā terrā lais ceteris fratribus suis. Noscitis q̃ in domibus istis sit ephod et theraphim ⁊ sculptile atq; cōflatile? Videte quid vobis placeat. Et cū paululū declinasset ingressi sūt domū adolescētis leuitē q̃ erat in domo miche: salutauerūtq; eū verbis pacis: sexcēti aūt viri ita ut erāt armati stabāt ātē ostiū. At illi qui ingressi fuerāt domū iuuenis sculptile ⁊ ephod et theraphim atq; cōflatile tollere volebāt: ⁊ sacerdos stabat ātē ostiū: sexcētis viris fortissimis huic ꝓcul ephodēq; ⁊ idola atq; cōflatile. Quibus dixit sacerdos. Quid facitis? Qui respōderūt. Tace ⁊ pone digitū sup os tuū: veniq; nobiscū: ut habeas ⁊ pater ac sacerdōt. Quid ēt melius ē ut sis sacerdos in domo vnius viri: an ī una tribu et familia ī israel? Quod cū audisset ac quietū esse suadēs eos: ⁊ tulit ephod et idola ac sculptile ⁊ pcēs ē cū eis. Qui cū ꝓgressi ⁊ ātē se ire fecissent parvulos ac iumēta ⁊ quīq; q̃ erat pretiosū in a domo miche fecissent ꝓcul: viri q̃ habitābāt in ediibus miche cōclamātē sexcētis fūt et post tergū clamare cepērūt. Qui cū respexissent dixerūt ad michā. Quid tibi vis? Cur clamas? Qui respōdit. Deos meos q̃s michi fecistis et sacerdōt ⁊ omnia q̃ habeo: ⁊ dicitis quid tibi est? Dixerūq; ei filij dan. Tace ne vltra loquaris ad nos: ne veniāt ad te viri animo cōtrario: ipse cū domū domo tua pereas. Et sic cepto iuxta pre ceptū. Videns aūt micha q̃ fortiores se essent: cōsuo ē in domū suā. Sexcētī aūt viri tulerūt sacerdōt et q̃ supradixim: venerūq; in lais ad ꝓlium quietē atq; securū: et percusserūt eos in ore gladij: vrbēq; incēdio tradiderūt nullo penitus fuerē ꝓtēdēs: eo q̃ procul habitarēt a sydone et cū nullo hominū habērē quicq; societatis ac negotij. Erat aūt ciuitas sita in regione roob quā rursū iterūm habitauerūt ī ea vocato vocabulo ciuitatis dan iuxta vocabulū pris sui quē genuerat israel q̃ prius lais dicebat. Sculpiēq; sibi sculptile: et ionathan filium gersan filij moysi ac filios eius sacerdotes in tribu dan: usq; ad diem captiuitatis sue: Manseruntq; apud eos idolum miche omni tempore quo fuit domus dei in silo. In diebus illis non erat rex in israel.

rix

Fuit quidā vir leuites habitās in latere montis ephraim: qui accepit vxorē de bethlee iuda. Quē reliquit cū ⁊ reūsa ē in domū pris sui bethleem: mānsitq; apud eū quatuor mensibus. Heruulsq; ē eā vir suus volēsq; reconciliare et atq; blādiri ⁊ secū reducere: habēs in comitatu puerū ⁊ duos asinos. Que suscepit eū: ⁊ introduxit in domū pris sui. Qd cū audisset socer eius: eūq; vidisset ocurrit ei letus: et āplexat ē hymnē. Mānsitq; gener i domo soceri tribus diebus comedēs cū eo ⁊ bibēs familiariter: die aūt quarto de nocte cōsurgēs proficisci voluit. Quē retinuit socer: et ait ad eū. Sustēta pri pusillū panis et cōforta stomachū: sic pficiscēris. Sedēsq; simul: ac comedērūt et biberūt. Dixitq; pater puelle ad generū suum. Oresco te: ut hodie hic maneas paciq; letemur. At ille cōsurgēs cepit velle pficisci. Et nichilominus obniixe eū socer retinuit: et apud se fecit manere. Mane aūt facto parabat leuites ire. Cui socer rursū. Obsecro inquit ut paululū cibi capias: ⁊ assūpsis viribus donec incēdat dies-postea pficiscaris. Comederūt ergo simul: sūtq;q; adolescēs ut pgeret cū vxore sua ⁊ puero. Cui rursū locus est socer. Cōsidera q̃ dies ad occasū declinat: et ecce ꝓpinquat ad vesperū. Mane apud me etiā hodie et due letū diē: et cras pficiscēris ut vadas in domū tuā. Noluit gener acquiescere suis rōnibus et: sed statī pgesit et venit cōtra iebus que alioq; nūcūpat iherusalē: duces secū duos asinos onustos et cōcubinā. Iāq; aderāt iuxta iebus et dies mutatus in nocte. Dixitq; puer ad dōm suū. Veni obsecro declinemus ad vrbē iebusēorū: ⁊ maneamus in ea. Cui respōdit dōs. Nō ingrediar oppidū gēns aliene q̃ nō est de filijs israel: sed trānsibo usq; gabaa et cū illuc puenero manebimus i ea: aut certe i vrbe rama. Trānsiit ergo iebus et cepū carpebāt iter: occubuitq; eis sol iuxta gabaa q̃ est i tribu beniamin: dūxerūt ergo ad eā ut manerēt ibi. Quo cū incēdat sedebāt i platea ciuitatis: ⁊ nullus eos recipere voluit hspitio. Et ecce apparuit homo senex reuersus de agro et de opere suo vesperi: q̃ erat de mōte erat ephraim: ⁊ peregrinū habitabat i gabaa. Homines aūt regionis illius erāt filij iemini. Sleuatisq; oculis vidit senex sedentē hymnē cū sarcinulis suis in platea ciuitatis: ⁊ dixit ad eū. Vnde venis: et quo vadis? Qui respōdit ei. Profectī sumus de bethlee iuda: ⁊ pergimus ad locū nūm q̃ est i latere montis ephraim unde ierāmus bethlee. Et nūc

nadiuꝰ ad domũ dei: nullusq; sub re-
cũ suũ nos vult recipere: habentes pa-
leas ⁊ fenũ in abundanꝭ pabulũ: ⁊ panẽ
ac vinũ ĩ meos et ancille tue vsus ⁊ pu-
ri ꝗ mecũ ē. Nulla re indigeꝰ nisi ha-
spitio. Cui respondit seruꝰ. Pax tecũ sit.
Ego ꝑbeo omnia ꝗ necessaria sũt: tan-
tũ ꝗso ne in platea maneas. Introdu-
xitq; eũ in domũ suã: ⁊ pabulũ asinis
ꝑbuit: ac pstitit lauerũt pedes suos re-
cepit eos in domũ. Illis epulantibus et
post laborẽ inuenis cibo ⁊ potu refoꝶ-
bis roupra: venerũt viri ciuitatis illi⁹
filij belial id ē ablsq; iugo: ⁊ circũdãtes
domũ senis fores pulsare ceperũt cla-
mãtes ad dũm dom⁹ atq; dicẽtes. E-
duc virũ ꝗ ingressus est domũ tuã: ut
abutamur eo. Egressusq; ē ad eos se-
nex ⁊ ait. Nolite fres nolite facere ma-
lũ hoc: ecce ingressus ē hospes hospitio
meũ: ⁊ cessate ab hac stultitia. Habeo
filiã virginẽ ⁊ hic hospes habet cõcubi-
nã: educã eas ad vos ut humilietis e-
as ⁊ vtamini libidine cõplacitis: tãtũ ob-
sero ne fac⁹ hoc cõtra naturã operani-
ni ĩ virũ. Noluerũt acquiescere hominibus
illis. Qũ cernẽs homo adiuxit ad eos
cõcubinã suã: ⁊ eis tradidit illudendã.
Quã cũ tota nocte abusi essent: dimisi-
rũt eã mane. At mulier reddẽdis tem-
poribus venit ad ostium domꝰ vbi mane-
bat dũs suus: ⁊ ibi corruit. Mane ca-
pto surrexit homo et aperuit ostiũ ut re-
prãs egredere viã: ⁊ ecce ꝛcubina eꝰ iac-
bat ãte ostiũ ꝑbaris ĩ limine manibus.
Cui ille putãs eã quiescere loquebat.
Surge ut abeamꝰ. Qua nichil respõ-
dẽte intelligẽs q; esset mortua: tulit eã
et imposuit asino: reuersusq; ē ĩ domũ suam.
Quã cũ esset ingressus arripuit
gladiũ: ⁊ cadauer vxoris cũ ossibus suis
in duodecẽ partes ac festa cecidit misit
in omnes fines israel. Qui cũ vidissent
singli cõclamabãt. Nũq; res talis fa-
cta ē in israhel ex eo die quo ascẽdimus
patres nostri de egipto usq; ĩ pstinꝶ
tempus. Ferte sententiam: et in vnum
de omnibus quid facto opꝰ sit. IX.
Egressi itaq; sũt omnes filij israel ⁊
pariter cõgregati ipsi vir vnꝰ de
dan usq; bersabee ⁊ terra galaad ad do-
minũ ĩ maspha: omnes q; ãguli populꝶ
et rũdes tribꝰ israel in ecclesiã pplꝶ dei con-
uenerũt q; dringẽta milia peditũ pugna-
tores. Audiẽtes filios beniamin: q; ascẽ-
dissent filij israel in maspha. Interrogatus
q; leuita mariꝰ mulieris interfecte quo-
modo factũ sceꝰ perpetratũ esset respondit.
Veni ĩ gabaa beniamin cũ vxore mea:
illucq; diuũ. Et ecce homines ciuitatis
illi⁹ circũdederũt vocte domũ ĩ qua ma-
nebã volentes me occidere: ⁊ vxorẽ meã
incredibili furore libidinis vexãtes: re-
nitq; mortua ē. Quã arreptã in festa
conscidi: misiq; partes ĩ omnes fines
possessionis vre: ecce nũq; factũ nefas et
tã grãde piaculũ factũ ē in israel. Ecce hi
omnes filij israel: decernite q; facere debe-
atis. Erãtq; omnis ꝑplꝶ et ipsi vnꝰ ho-
minis voce respondit. Nõ reddẽs
in tabernacla sua: nec suã quisquã in-
trabit domũ: sed hoc faciã gabaa in cõ-
mune faciem. Decẽ viri eligãt ē centũ
ex omnibus tribus israel et centũ de mille et
mille de decẽ milibus ut cõportẽt ꝛ-
centũ vbaria: ⁊ possint pugnare contã
gabaa beniamin: ⁊ reddere ei ꝑ facere
q̃ meruit. Conuenitq; omnis populus israel ad
ciuitatẽ ipsi homo vnꝰ eadẽ mente vno
q; cõsilio: ⁊ miserũt nũcios ad omnem
tribũ beniamin ꝗ dicerẽt. Cur tãtũ ne-
fas ĩ vobis repertũ est? Tradite homines
de gabaa q̃ hoc flagitiũ perpetrãt ut
moriant: et auferat malũ de israel. Qui

noluerũt fratrũ suoꝝ filiorꝝ israel audire
mãdata: sed ex vrbibus vrbium ꝗ sortis
sue erãt cõuenerũt ĩ gabaa ut illis fer-
rẽt auxilium: ⁊ ꝛta omnis ꝑplꝶ israel
diuisa erãt. Inuenitq; sũt viginiquinq;
milia de beniamin educentũ gladiũ
preter habitatores gabaa q̃ septingenti
erãt viri sinistrimi ita sinistra ut de
ꝛta pliantes: et sic fundis lapides ad
centũ iaciẽs ut capillũ q̃ posset percute-
re: ⁊ nequaq; ĩ alterã partẽ ictus lapi-
dis deferet. Virorũ q̃ israel absq; filijs
beniamin inuenta sũt quadrigẽta mi-
lia educentũ gladios ⁊ paratorũ ad
pugnã: qui surgẽs venerũt in domũ
dei hyẽ ĩ silo: cõsuluerũtq; dũm atq;
dixerũt. Quis erit in exercitu nro prin-
ceps certaminis ꝛta filios beniamin?
Quibꝰ respondit dũs. Judas sit dux
vester. Statimq; filij israel surgẽtes ma-
ne castrametati sũt iuxta gabaa: et in-
de prodiẽs ad pugnã ꝛta beniamin
vrbẽ oppugnare ceperũt. Egressiq; filij
beniamin de gabaa: occiderũt de filijs
israel die illo viginti duo milia virorum.
Rursũ filij israel ⁊ fortitudine ⁊ numero
cõfidẽtes in eodẽ loco in quo pri⁹ cer-
tauerũt aciẽ direxerũt: ita tamẽ ut pri⁹
ascendẽt et flerẽt coram dũo usq; ad no-
ctem cõsuleredq; eũ ⁊ dicerẽt. Debeo vl-
tra prodere ad dimicandũ ꝛta filios
beniamin fres meos an non? Quibꝰ
ille respondit. Ascendite ad eos: ⁊ inite
certamẽ. Cũq; filij israel altera die cõtra
filios beniamin ad pliũ prosilissent: e-
ruptũ filij beniamin de portis gabaa:
et occurrẽs eis cãta ĩ illos cedẽ lacha-
ri sũt: ut ceciderẽ ⁊ não milia virorꝝ educẽ-
tum gladiũ pertrãseunt. Quãobrẽ
omnes filij israel venerũt in domũ dei: et
sedẽs flebãt coram dũo. Jejunauerũt
q; die aureu illo usq; ad vespertinũ:

et obtulerũt ei holocausta atq; pacifi-
cas victimas: et super statu suo inter-
rogauerũt. Eo tempore ibi erat archa fe-
deris dei: et phinees filij eleazari filij
aaron preposiꝰ domꝰ. Cõsuluerũt
igitꝰ dũm atq; dixerũt. Exire vltra debe-
mus ad pugnã ꝛta filios beniamin
fratres nros an quiescere? Quibꝰ ait
dũs. Ascendite. Eras enim tradã eos in
manꝰ vrã. Posuerũtq; filij israel insidi-
as q̃ circuitũ vrbis gabaa: ⁊ tertia vice
sicut fecerũt ⁊ bis ꝛta beniamin exercitũ
produxerũt. Sed ⁊ filij beniamin au-
dacter egressi de ciuitate: et fugientes
adulatios lõgius pstrahi sunt: ita ut
vulnerarẽt ex eis sicut primo die et secũ-
do: ⁊ redierẽt q̃ duas semitas vicinas
tẽpla quaq; vna ducẽs in bethel et al-
tera in gabaa: atq; pstrauerũt nũ solito eo-
rũ more cedẽs. Qui fugã arte simulãtes
inierũt cõsiliũ ut abstrahẽrẽt eos de ci-
uitate: et ipsi fugientes ad supradictas
semitas ꝑducerẽt. Omnes itaq; filij israel
surgentes de sedibꝰ suis tetendẽrũt ani-
mos in loco q̃ vocat baalchamar: insidi-
ãt q̃ quiq; circa vrbẽ erãt paulatim se
aperire ceperũt et ab occidẽtali vrbis
parte prodire. Sed et alia decẽ milia
virorꝝ de vniuso israel habitatores vrbis
ad certamina pvocabãt: ingrauatũq;
ē bellũ cõtra filios beniamin: ⁊ non
intellexerũt q̃ ex omni parte illi instant
interitꝰ. Percussitq; eos dũs ĩ cõspectu
filiorꝝ israel: ⁊ interfecerũt ex illis in illo die
viginti quinq; milia ⁊ centũ virorꝝ omnes
bellatores et educentes gladium. Filij
aũt beniamin cum se inferiores esse vi-
dissent cepẽrũt fugere. Qui cessẽtes filij
israel dederũt eis ad fugiendũ locũ: ut
ad ꝑparatas insidias deuenirẽt quas
iuxta vrbem poluerũt. Qui cum repẽte

de latibulis surrexisset et beniamin
tregia cerebris dare: ingessi sunt ciuitati
et prosteruit eam i ore gladij. Bigum
aut dederat filij israel hijs quos in insidi
jis collocauerat: et postq urbe cepis
sent igne accendere: ut aliorente in
altū fumū capta urbem denūtiaret.
Quod cū cernerent filij israel in ipo certa
mine positi · putauerūt eos filij beni
amin eos fugere et instantius prosequ
bantur · relis de exercitu eos mgita vi
ris: et videbat quasi columnā fumi de
ciuitate oscendere: beniamin quoq; re
spiciens retro cū capta cernerent ciuita
tem et flāmas in sublime ferri: qui pri
us simulauerāt fugā · ueda facie fori
us resistebāt. Quod cū vidisset filij
beniamin in fugā versi sunt: z ad via
deserti ire properāt: illuc quoq; eos ad
uersarijs vlqueribs. Sed et hij qui
urbē succenderāt occurrerunt eis: atq;
ita factū est ut ex vtraq; parte ab hosti
bus cederent: nec erat ulla requies mo
rientiū. Ceciderūt atq; pstrati sunt ab
orientali plagam urbis gabaa. Fue
runt aut qui in eodē loco interfecti sunt
decem et octo milia virorū: omes robu
stissimi pugnatores. Quod cum vidis
sent qui remanserant de beniamin fuge
rūt in solitudinē: et pegebāt ad petrā
rimō vocabulū est rimmon. In illa q;
fuga palantes et in diuersa cadentes
occiderūt quinq; milia virorū. Et cum
ultra tendere vlsceri sunt eos: et inter
fecerūt etiam alia duo milia. Et sic fa
ctum est ut omes qui ceciderāt de beni
amin i diēs loris esset viginti quinq;
milia pugnatores ad bella promptis
simi. Remāserūt itaq; de omi numero
beniamin qui euadere potuerunt et fu
gere in solitudinē sexcēti viri: federūtq;
in petra rimmon mensibus quatuor.

Regessi aut filij israel omes reliquias ci
uitatis a viri usq; ad iumēta gladio
prosteruerūt: cūctaq; urbes z vicinos beni
amin vorax flāma consumpsit. Et
iurauerāt quoq; filij israel in malpha z
dixerūt. Nullus nostrum dabit filijs
beniamin de filiabs suis vxorem. Ve
nerūtq; omnes ad domū dei in silo z
in cōspectu eius sederunt usq; ad vesp
ram leuauerunt voceū z magno vlu
latu eperūt flere dicentes. Quare dis
deus israel factū est hoc malū in popu
lo tuo: ut tollat vna tribus auferatur
ex nobis? Alterā aut die diluculo cō
surgentes erexerūt altare: obtulerūt
q; ibi holocausta et pacificas victimas:
et dixerūt. Quis non ascendit in exerci
tum dni de omibus tribubus israel?
Grandi enī iuramēto se cōstrinxerant
cū essent in malpha · interficiēs eos qui
defuissent: ducēq; penitentia filij isra
hel fugā fratri suo beniamin egrēdi di
cere. Ablata est tribus vna de israel. Vn
de vxores accipient? Omnes nī in cō
mune iurauimus non daturos nos
hijs filias nostras. Idcirco dixerunt.
Quis est de omibus tribubus israel
qui non ascendit ad dominū in mal
pha? Et ecce inuēti sunt habitatores
iabis galaad in illo exercitu non fuis
se. Eo quoq; tempore cū essent in silo
nulli ex eis ibi reperti sunt. Miserunt
itaq; decēmilia viros robustissimos:
et preceperūt eis. Ite et percutite habita
tores iabis galaad i ore gladij · tam
vxores quā parvulos eorū: et hoc est
quod obseruare debebitis. Omne ge
neris masculini et mulieres que cogno
uerūt viros interficite: virgines reua
re. Inuente sunt de iabis galaad qua
dringente virgines que nesciebāt viri
thorum: et adduxerunt eas ad castra

in silo in terra chanaan. Miseruntq;
nūcios ad filios bīamin qui erāt in
petra rimon: et pacem eis ut eos sus
cipere i pace. Venerūtq; filij bīamin
in illo tempore: et date sūt eis vxores de
filiabs iabis galaad: alias aut non
reperiebāt quas simili modo traderent.
Vniuersiq; israel valde doluit · et egit
penitentiā sup interfectione unī tribs
ex israel: dixerūtq; maiores nati. Quid
faciemus reliquis qui nō acceperunt
vxores? Omes in beniamin femine
considerunt: et magna nobis cura in
genit: Iudio prouidendum est: ne
una tribs deleatur ex israel. Filias enim
nostras eis dare nō possum? cōstricti
iuramento et maledictione qua dixi
mus: maledictus qui dederit de filiabs
suis vxorem beniamin. Exercitūq; con
siliū: atq; dixerūt. Ecce solēnitas dni
est in silo annūsaria · que sita est ad
septentrionē urbis bethel: ad orientale
m plagā vie que de bethel tendit ad
sychimā z ad meridiem oppidi lebona.
Preceperūtq; filijs beniamin atq; di
xerūt. Ite: et latitate in vineis. Cūq;
videritis filias silo ad ducendas chō
ros ex more prodere: egrie repente de vi
neis et rapite ex eis singuli vxores sin
gulas: et pergite in terram beniamin.
Cūq; venerint patres earū ac fratres z
adiuersi vos queri cepiunt atq; iurga
ridicul? eis. Misereimini eorū. Nō enī
rapuerūt eas iure bellānū atq; victoq;:
sed roganibs ut acciperet nō dedistis:
et a vra parte pcūl e. Fecerūtq; filij bē
iamin ut sibi fuerat imperatū: z iuxta
numerū suū rapuerūt sibi de hijs que
ducēbāt choros vxores singulas: abi
eūtq; in possessionē suā edificaueru
ntq; et habitāres in eis. Filij quoq;
israel reuersi sunt p tribus et familias
in terā hanaan. Miseruntq;
nūcios ad filios bīamin qui erāt in
petra rimon: et pacem eis ut eos sus
cipere i pace. Venerūtq; filij bīamin
in illo tempore: et date sūt eis vxores de
filiabs iabis galaad: alias aut non
reperiebāt quas simili modo traderent.
Vniuersiq; israel valde doluit · et egit
penitentiā sup interfectione unī tribs
ex israel: dixerūtq; maiores nati. Quid
faciemus reliquis qui nō acceperunt
vxores? Omes in beniamin femine
considerunt: et magna nobis cura in
genit: Iudio prouidendum est: ne
una tribs deleatur ex israel. Filias enim
nostras eis dare nō possum? cōstricti
iuramento et maledictione qua dixi
mus: maledictus qui dederit de filiabs
suis vxorem beniamin. Exercitūq; con
siliū: atq; dixerūt. Ecce solēnitas dni
est in silo annūsaria · que sita est ad
septentrionē urbis bethel: ad orientale
m plagā vie que de bethel tendit ad
sychimā z ad meridiem oppidi lebona.
Preceperūtq; filijs beniamin atq; di
xerūt. Ite: et latitate in vineis. Cūq;
videritis filias silo ad ducendas chō
ros ex more prodere: egrie repente de vi
neis et rapite ex eis singuli vxores sin
gulas: et pergite in terram beniamin.
Cūq; venerint patres earū ac fratres z
adiuersi vos queri cepiunt atq; iurga
ridicul? eis. Misereimini eorū. Nō enī
rapuerūt eas iure bellānū atq; victoq;:
sed roganibs ut acciperet nō dedistis:
et a vra parte pcūl e. Fecerūtq; filij bē
iamin ut sibi fuerat imperatū: z iuxta
numerū suū rapuerūt sibi de hijs que
ducēbāt choros vxores singulas: abi
eūtq; in possessionē suā edificaueru
ntq; et habitāres in eis. Filij quoq;
israel reuersi sunt p tribus et familias
in tabernacula sua. In diebus illis nō
erat rex in israhel: sed vnusquisq; qd li
bi rectum videbatur hoc faciebat. Ex
plicit liber Iudicū. Incipit liber Ruth.

In diebus vnius iudicis quādo iudi
ces preerant facta est fames in terra. Ab
iit ergo homo de bethleem iuda · ut
peregrinaretur in regione moabitide:
cū vxore sua ac duobus liberis. Ipse vo
cabat? elimelech z vxor eius noemi · et
duo filij alter maalon z alter chelion
efrateī de bethleem iuda. Ingressiq; re
gionem moabitidem morabāt ibi.
Et mortu? est elimelech maritus noe
mi: remāsitq; ipa cū filijs. Qui accepe
runt vxores moabitidas: quarū una
vocabat? orpha: alterāq; ruth. Man
serūtq; ibi decem annis: et amb? mor
tui sunt maalon videlicet z chelion: re
mansitq; mulier orbata duobus liberis
ac marito. Et surrexit ut in patriā pe
geret cum vtraq; nuru sua de regione
moabitide. Audierat enī q; respexisset
dns ppm suum z dedisset eis escas.
Egressa est itaq; de loco peregrinationis
sue cū vtraq; nuru: et iam in via reuer
tendi posita in terra iuda: dixit ad eas.
Ite in domū matris vestre. Faciat vo
bisci dns misericordiā: sicut fecistis cū
mortuis z mecū. Det vobis inuenire
requiē in domibs virorū quos sortiū
re estis. Et osculata est eas. Que eleua
ta voce flere eperūt z dicere. Tecū pege
mus ad ppm tuum. Quibs illa respō
dit. Reuertimini filie mi. Cur venitis
mecū? Num ultra habebo filios in ue
tero meo: ut viro? ex me fiant postris?
Reuertimini filie mi z abite. Iam enī
senectute confecta sum: nec apta vinculo
coniugali. Etiā si posseū hac nocte
concipere z parere filios: si eos expectare
velitis donec crescāt z ānos pubertatis

impleāt: ante reditis uerule ꝗ nubatis.
Nolite quesso filie mi: quia uestra angustia magis me premit: q egressa est manus dni cōtra me. Et cuata igitur uoce rursū flere cepūt. Orpa osculata est socrū ac reūsa: ruth adhesit socrui suę. Cui dixit noemi. Ecce reuersa est coniugata tua ad ppłm suū et ad deos suos: uade cū ea. Que respondit. Ne adurgeris michi: ut relinquā te et abeam. Quocūq; perrexeris pergā: et ubi morata fueris q ego pariter morabor. Populus tuus ppłs meus: q deus meus deus meus. Que te terra suscepit moriente in ea moriar: ibiq; locū accipā sepulture. Hęc michi faciat deus et hęc addat: si non sola mors mea et separaueritis. Videns ergo noemi q obstinato ruth animo decreuisse secū pgere: adnitari noluit: nec ad suos ultra reditum psuadere. Profectq; sunt simul: et uenerunt in bethleem. Quibus urbem ingressis: uelox apud cūctos fama pcrcurrit: dicēntq; mulieres. Hęc est illa noemi. Quibus ait. Ne uocetis me noemi id est pulcra: sed uocate me mara id est amara: qa amaritudine valde replenit me omnipotens. Egressa sū plena: et uacuā reduxit me dns. Cur ergo uocatis me noemi quam dominus humiliauit: et afflxit omnipotens? Venit ergo noemi cum ruth mobaitide nuru sua de terra peregrinationis sue: ac reuersa est in bethlem quando primum ordea metebantur. ¶

Erat autē uiro eius melech ꝓsanguineus: hō potens et magnaq; opū nūcupe booz. Dixitq; ruth moabitis ad socrū suā. Si iubes uadā ī agrū et colligā spicas q̄ sugerint manus metentū: ubicūq; clementia in me pater familias reppereo gratiā. Cui illa respondit. Vade filia mi. Abiit itaq; et colligebat spicas post tergā metentū. Accidit autē ut ager ille pertineret ad uirū nomine booz: q erat de cognatione elimelech. Et ecce ipse uenit de bethleem: dixitq; metentibus. Dominus uobiscum. Qui respondēt ei. Benedicat tibi dns. Dixitq; booz puero suo ꝓsito metentibus preerat. Cuius est hęc puella? Cui respondit. Hęc est moabitis q̄ uenit cū noemi de regione moabitide: et rogauit ut spicas colligere permitteres: sequēs metentū uestigia. Et de mane usq; nūc stat in agro: et nec ad momentū quidem domum reuersa est. Et ait booz ad ruth. Audi filia. Ne uadas in alterū agrū ad colligendū nec recedas ab hoc loco: sed iungere puellis meis: et ubi metitur sequere. Manebunt enī pueris meis ut nemo molestus sit tibi: sed etiam si sitieris uade ad sarcinulas et bibe aquas de quibus et pueri mei bibūt. Que cadens in faciem suā et adorās suę terram dixit ad eū. Vnde hoc michi ut inuenerem gratiā ante oculos tuos: et nosse me dignareris peregrinā mulierem? Cui ille respondit. Nunciata sunt michi omnia que feceris socrui tue post mortem uiri tui: et q reliquerīs parentes tuos et terrā in qua nata es: et uenieris ad ppłm quē antea nescebas. Reddat tibi dns pro opere tuo: et plenam mercēdē recipias a dño deo isl ad quē uenisti: et sub cuius rōtugisti alas. Hęc ait. Inuenī gratiā apud oculos tuos dne mi: qui cōsolatus es me et loquens ad cor ancille tue: que nō sum similis uni puellarū tuarū. Dixitq; ad eū booz. Quando hora uescendi fuerit uenī huc: et comede panem: et intinge buccellam tuam in acto. Sedit itaq; ad

metentū latus et congessit polentam sibi: comedēsq; et saturata est: tulit reliquias. Atq; inde surrexit: ut spicas ꝗ more colligere. Precepit autē booz pueris suis dicens. Etiam si uobiscū metere uoluerit ne prohibeatis eā: et de uīs quoq; manipulis proicite de industria et remanere permittite ut absq; rubore colligat: et colligentem nemo corripiat. Collegit ergo in agro usq; ad uesperam: et que collegerat uirga ꝓdens q̄ reuoluens inuenit ordei quasi ꝓ hi mēsurā id est tres modios: quos portans reuersa est in ciuitatē et ostendit socrui sue. Iniuq; protulit et dedit ei de reliquijs cibi sui quo saturata fuerat. Dixitq; ei socrus sua. Vbi hodie collegisti? Et ubi fecisti opus? Sit benedictus qui misericus est tui. Indicauitq; ei apud quem esset operata: et nomen dixit uiri q booz vocaretur. Cui respondit noemi. Benedictus sit a dño: quoniā eundem gratiam quā prebuerat uiuis fecisse et mortuis. Rursumq; ait. Propinquus noster est booz. Et ruth hoc quoq; inquit pcepit michi: ut tāndiu meū ꝓximis eis iungerer donec omnes segetes meterentur. Cui dixit socrus. Melius est filia mi ut cum puellis eius egras ad metendum: ne in alieno agro quispiam resistat tibi. Iūcta est itaq; puellis booz: et cādiu cū eis mansit donec ordea et triticum in horreis condēretur. ¶

Postq; autē reuersa est ad socrum suam: audiuit ab ea. Filia mi quēram tibi requiem: et prouidēo ut bene sit tibi. Booz iste cui puellis in agro iuncta es propinquus noster est: et hac nocte aream ordei ventilat. Lauare igitur et ungere: et induere cultioribus uestimentis: et descende in aream. Non te uideat homo: donec finem pcuntiq; finierit. Quando autē erit ad dormiendū: nota locū in quo dormiat. Veniesq; et discooperies pallū quo operiūr a parte pedum: et proicies te et ibi iacebis. Ipse autē dicet tibi quid agere debeas. Que respondit. Quicqd pceperis faciam. Descendēsq; in aream: et fecit omnia que sibi imperauerat socrus. Cūq; comedisset booz et bibisset: et factus esset hilarior: illeq; ad dormiendū iuxta acceuū manipulorum uenit abscondit: et discooperto a pedibus eius pallio se proiecit. Et ecce nocte iam media expauit homo et conturbatus est: uiditq; mulierē iacentem ad pedes suos et ait illi. Que es? Illaq; respondit. Ego sum ruth ancilla tua. Expande pallū tuū sup famulam tuā: quia propinquus es. Et ille: benedicta inquit es a dño filia: et priorem misericordiam posteriori superasti: quia non es secuta iuuenes pauperes siue diuites. Noli ergo metuere: sed quicquid dixeris michi faciā tibi. Scit enī omnis populus qui habitat intra portas urbis mee mulierem esse uirtutis. Nec abnuo me propinquū: sed ē alius me propinquior. Quiescite hac nocte: et facto mane si te voluerit propinquitatis iure retinere bene res acta est: si autem ille noluerit: ego te absq; ulla dubitatione suscipiam: uiuit dominus. Dormi usq; mane. Dormiuit itaq; ad pedes eius usq; ad nocte abscessum. Surrexit itaq; antequā homines se cognoscerent mutuo: q dixit booz. Cave ne quis nouerit q̄ huc ueneris. Et rursum: expande inquit pallū tuū quo operiris: et tene utraq; manu. Quā extendēr q tenuerat: mensus est sex modios ordei et posuit super eā.

Nunc portans ingressa est ciuitatem: et
mansit ad socrum suam. Cui dixit ei. Quid
egisti filia? Narrauitq; ei omnia q̃ sibi
fecisset booz. Et ait. Ecce seq̃ modio
ordei dedit michi: et ait: nolo uacua te
reuerti ad socrum tuam. Dixitq; noemi.
Expecta filia donec uideas quē res ce-
nisi habeat. Nec; enim cessabit booz:
nisi cōpleuerit qd̃ locutus est. tuy

Ascendit ergo booz ad portam: et
sedit ibi. Cūq; uidisset propinquū
pretereire de quo prius sermo habitus
est: dixit ad eū. Declina paulisper: et se-
de hic: uocās eū nomine suo. Qui di-
uertit et sedit. Collēs aūt booz decem
uiros de senioribus ciuitatis dixit ad e-
os. Sedete hic. Quibus residentibus: lo-
cus est ad propinquū. Parte agri Eis
ūri elimelech uendet noemi q̃ reuersa est
de regione moabitide: qd̃ audire te ue-
lui et tibi dicere coram ciuibus sedentibus
et maioribus populi meo. Si uis
possidere iure propinquitatis emptionis: et
posside: si aūt displicet tibi: hoc ipsum indi-
ca michi ut sciam q̃d facere debeā. Nullus
enim est propinquus tū. Ait ille respondit. Ego
agrū emā. Cui dixit booz. Quādo eme-
ris agrū de manu noemi: ruth q̃q; mo-
abitide q̃ uxor defuncti fuit debes acci-
pere: ut suscites nomē propinquū tui in he-
reditate sua. Qui respondit. Cedo iure
propinquitatis. Nec; enim potest ceteris
familiae meae uelere debeo. Tu meo uice
praelegito: quo me liceat carere pheri-
do. Hic aūt erat mos antiquus in isra-
hel inter propinquos: ut si quādo alter al-
teri suo iure cedebat: ut esset firma con-
cessio solutebat homo calceamentum
suum: et dabat proximo suo. Hoc
erat testimonium cessionis in isrl. Di-
xit ergo propinquo suo booz. Tolle
calceamentū. Qd̃ statim soluit de pe-
suo. At ille maioribus natu et uniuer-
so populo ceteris uos inquit estis hodie
possedeam omnia q̃ fuerūt elimelech
et chelion et maalon tradens noemi
ruth moabitide uxore maalon in ci-
iuguū sumptorum ut suscitet nomē de-
functi in hereditate sua: ne uocabuli
eius de familia sua ac fratribus et ciui
deleatur. Vos inquā huius rei testes e-
stis. Respondit omnis populus qui erat in
porta: et maiores natu. Nos testes su-
mus. Faciat dōs hāc mulierē q̃ ingre-
dit domū tuā sicut rachel: et lyam que
edificauerūt domū israel: ut sit ex ipsis
uirtutis in efferata et habeat celebre no-
men in bethleem. Fiatq; domus tua
sicut domus phares quē thamar peper-
it iudē: de semine qd̃ tibi dederit dōs
ex hac puella. Tulit itaq; booz ruth:
accepit uxorem: ingressusq; est ad eū:
dedit illi dōs ut cōcipere et parere fili-
um. Dixerūtq; mulieres ad noemi. Be-
nedictus dōs qui nō e passus ut deficere
faceret ulto familie tue: et uocari no-
men eius in israel: habeas q̃ consolere a-
nimā tuā: et enutrire senectutē. De nuru
tua nata e q̃ te diligit: q̃ multo ubi
melior est: quam si septem haberes fili-
os. Suscepitque noemi puerum po-
suit in sinu suo: et nutrix ac gentil
fūgebatur officio. Vicine aūt mulie-
res congratulantes ei et dicentes nata
est filius noemi: uocaueruntq; nomen
eius obed. Hic est pater isai patris da-
uid. Hec sunt generationes phares.
Phares genuit esrom. Esrom genuit
aram: aram genuit aminadab. A-
minadab genuit naason: naason ge-
nuit salmon. Salmon genuit booz:
booz genuit obed. Obed genuit isai:
isai genuit dauid. Explicit liber Ruth.

Incipit prologus in libros regum.

Viginti 7 duas litteras esse
apud hebreos: fere tot
lingua 7 chaldeorum retinet:
q̃ hebree magna ex parte
similis e. Nā et ipsi viginti duo elementa
habē: sed sono: sed diuisis caracteribus.
Samaritani mā pentatheuci moysi
tantū leis scripserūt: figuris tantū et
apicibus discrepātes. Tertius e heldrā
scribā legisq; doctore post capta ihero-
solimā: et in restauratione templi sub
zorobabel: alias esdras reperitur: quib;
nūc utūtur: et ad illud usq; tempus: idē
samaritanorū et hebreorū caracteres
fuerūt. In libro quoq; numeroz: hec
tantū suppuratō: de leuitarū ac sacerdotū
cultu: mistice ostendiatur: 7 nomē dñi
tetragrammaton: i quibusdam graecis
voluminibus: usq; hodie ānīs exprimi
leis inuenimus. Sed 7 psalmi: xxxiij.a
et xj.a et xiij.a et xliiij.a ānīs exprimi
uolo scribant nomen: tamē ante de nu-
meri ordine alphabeto. Et ieremie la-
mentationes: 7 oratio eius: salomonis
q̃ in fine pōnitur: ab eo loco i quo ait.
Mulierem fortem quis inueniet: ordine
alphabetis ut in ānīs suppuratur.
Porro quinq; libri duplices apud he-
breos sūt: caph. mem. nun. phe. sade.
Aliter uti scribūt p has: principia ne-
dictarū: uborū: aliter fluxus. Vnde et
quinq; a plerisq; libri duplices etiam mā-
tant: malachyn. debrō amin. hel-
dras. ieremias ac ei oroch. id e lamē-
tationis suis. Quō igit viginti duo e
lucta le. p q̃ scribimus hebraice omnē
nō loquimur 7 eos iniciis voce humana
exprimimus: ita viginti duo volumina sup-
putantur: quibus q̃si leis e greciis i du-
decim tantum adhuc et lacrimis: uiri
iusti credit infantia. Primus apud eos
liber: uocat breisch: quē nos genesim
dicimus. Secūs elesmoch: qui exodus
appellat. Tertius vaegecra: id e leuitic.
Quartus vaged abar: quē numeros uoca-
mus. Quint elleaddabarim: q̃ deutono-
mium pōnūtur. Ipsi sē quinq; libri moysi:
quos prime thorach id e legē appellāt.
Sedm ypiay ordine faciūt: et incipi-
unt a iesu filio naue: qui apud illos
iosue bennun dicit. Deinde iudegēt
sopthym id est iudicū libz: et in eidem
cōpingūt ruth: quia in dictis iudicū:
fēā ei narrat historia. Tertius sequi-
tur samuel: quem nos regnoz pnū 7
secū dicimus. Quart malachim id e
regū: q̃ ceteris et ipsi regnoz volumīe
cōtinet. Septimus est multo malachi
id e regū: qm malacoth id est regnoz
dicit. Nō enim multum gentū describit
regna: sed unus israelitarū ipsi: q̃ tribus
duodecim cōtinet. Quint e ysaias. Sext
ieremias. Septimus ezechiel. Octa-
mus: liber duodecim ypiay: q̃ apud illos
vocat thareasra. Tertius oder: agiog-
pha pōnitur. Et primus liber incipit ab
iob. Secūs a dauid: quē quinq; tribu-
nibus: 7 uno psalmoz voluīe cōpōn-
dunt. Tertius e salomon: cui libros
habeas: pōnitur q̃ illi parabolas id
e malloth appellant: quart ecclesiasten
id est coleth: quē e tantū tantoz:
quē oculo breuium pōnūtur. Sext e
daniel. Septimus debrē amin id e ōtis
dies: q̃d significātius omnem tempus
diuine historie pollum appellare: q̃
liber apud nos paralipomenon pnū
7 secū inscribit. Octauus heldras: q̃ e
ipse liber apud graecos 7 latinos i duos

libros diuisus ē. Nonus esther. Atq;
ita fiūt quinq; ueteris legis libri uiginti
duo: id ē moysi quinq; et psalm odo:
agiographorum nouē. Quamq; nōnulli
ruth. et cinoth inter agiographa scrip-
serint. et hos libros i suo ponit numero
supputādos: ac p hoc esse prisce legis
libros uiginticinq; quos sub numere
ro uiginti quatuor senioq; apocalipsis
iohis induxit. adorauerūt agnū. et co-
ronas suas petrarū uitrīs offerēt:
stantibus coram throno ante alabis oculatis
ante et retro id est in pectū. et in fronte
respicientibus. et indefessa uoce dicentī-
bus. sanctus. sēs. sēs. dōs deus omni-
potens. qui erat. et qui est. et qui ūturus
est. Hic prologus scripturarū quasi ga-
leatū principū. omnibus libris quos de
hebreo uertimus in latinū cōuertere potest:
ut scire valeant. quinq; extra hos est
inter apocrapha et pentateuch. Igitur
sapia q; uulgo salomonis inscribit. et
ihu filij sirach lib. et iudith. et thobias.
et pastor nō sūt in canone. Machabeor
primū libri. hebraici reperi. Sed os grec
ē: qd et ipa phrasis probari potest. Que
cū ita se habēt: obsecro te lector. ne la-
boreū meū rōpensione estimes aut
quot. In templo deō offert unusquisq;
qd potest. Alij aur et argentū et lapi-
des pciosos: alij byssū et purpuram et
coccū offerūt et iacinctū. Nobis cū hoc
agitur: si obulerim pelles et capras
pilos. Et tamē aplis denuntiabitora
nra magis necessaria iudicat. Vnde
et tota illa tabernacli pulchritudo. et
p singlas species ecclie pūs. furureq;
distinctō pellis regis et aliqis: ardore
q; solis. et iniuriā rubrū. ea q; utilia
sūt. phibēt. Lege ergo primū samuel.
et malachim meū. Meū inquā meū.
Quicqd cū rebrius uertendo. et mum-
dando sollicitūs. et didicim. et tenuim.
nōn ē. Et cū intelleqis qd aures mēt-
bas. ut interpretem me estimaro si gra-
ce: ut paratas ten si in graecus: quāq;
mihi omino ocius nō fuit. mutasse
me quippiā de hebraica ueritate. Eme
si incredulus es. lege greecos codices et
latīos. et ofer cū hijs opusculis q; inp
quidauim. et ubicūq; discrepare inter
se uideris. interroga quēlibet hebreū.
cui magis accomodare debeas fidem:
et si uostra firmauerit. puto qd si nō
estimes iudicetur: ut i eode loco nimi
sistere diuinarit. Sed et uos famulas
xpi rogo q; dōi discipulis pciosissima
fidei mirta unguis rapuit. q; uequaq;
saluatorē querētes i sepulchro. quibs
iā ad prōn xpi accedit: ut ora lamenta-
tes ranes. qui adductū me rabido ore
deleuisti. et circuēt cuitatē. atq; in ro
se dodos arbitrant si alijs dmahāt:
orationum uētis ruppos opponatis.
Ego scienes humiliatē meā. illis semp
seruauit recordabor. Dixi custodiam
uias meas: ut nō delinquā i lingua
mea. Posui ori meo custodiā: cū con-
sisterer peccator adiuisi me. Obmutui
et humiliatus sū: et silui de bonis.

Iuxta pm̄ libri regū capitulū primū

Vir uir unus de ra-
mathaim sophim
de mōte ephraim:
et nomē eius helcha-
na filius ieroboā
filij heliu. filij thau
filij suph. ephraimi: et habuit duas ux-
ores: nomē uni anna: et nomen secū
de secunda. Fuerūq; ferente filij: anne
autē nō erāt liberi. Et ascendebat uir
ille de ciuitate sua statutis diebus: ut a-
dorare et sacrificare dōo exercituū in
silo. Erant autē ibi duo filij heli. ofni
et finees: sacerdotes dōi. Venit ergo dies
et immolauit helchana. dedit q; ferente
uxori sue et cūctis filijs eius et filiabs
partes. Anne autem dedit parte una
tristis: quia annam diligebat. Dōs
autē cōclusserat uulua eius. Affligebat
quoq; eā aemula eius. et uehemēter an-
gebat: in tantū ut exprobraret q dōs
cōclusisset uulua eius. Hicq; faciebat
p singlos annos: cū ascendēt
ad templū dōi: et sic. provocabat eā.
Porro illa flebat: et nō capiebat cibū.
Dixit q ei helchana uir suus. Anna
ne fles. et ppter nō comedis: et quādobrē
affligit cor tuū? Nūqd nō ego melior
ibi sū quā decē filij? Surrexit autem
anna: postq; comederat et biberat in
silo. Et heli sacerdos sedēt sup sellā
ante postes domus dōi. ei esset anna
amaro animo. orauit ad dōm̄ flēs
largiter: et uotū uouit dicens. Dōe ex-
ercituū si respiciēs uideris afflictionem
famule tue. et recordatus fueris nec
obliuis ancille tue. dederisq; semē tue
filij uiriles. dabo eū dōo omnibs diebs
uite eius: et nouacula nō ascendet sup
caput eius. Factū est autē cū illa mul-
tiplicare pces coram dōo: ut heli obser-
uare os eius. Porro anna loquebat
in corde suo. tantūq; labia eius mouē-
bant: et uox penitus nō audiebatur.
Estimauit ergo eam heli esse ebriā:
dixitq; ei. Vsq;quo ebria eris? Dige
paulisp uinū quo mades. Respondēs
anna. utquaq; inquit dōe mi. Mā mu-
lier infelix sum: ego sum: uinū q; et
omne qd inebriare potest non bibi. sed
effudi animā meā in cōspectu dōi. Ne
reputes ancillā tuā filij uanā de filiabs
belial. quia ex multitudine doloris et
maeroris mei loquta sū usq; i presens.
Tunc heli ait ei. Vade in pace. et deus
israel det tibi petitionem tuā quā rogasti
eū. At illa dixit. Inueniat ancilla
tua gratiā i oculis tuis. Et abijt
mulier i uiā suā et comedit: uultusq;
illi nō fuit aplius in diuersa mutati.
Et surrexerunt mane. et adorauerunt
coram dōo: reuersiq; sūt et uenerūt in
domū suā ramatha. Cognouit autē
helchana annā uxorē suā. et recordat
est eī dōs. Et factū ē post circulū diē
cōcepit anna. et peperit filiū. uocauitq;
nomē eius samuel: eo q a dōo petitu
esset eū. Abiit autē uir ei helchana
et omis domus ei. ut immolaret dōo hostiā
solemnē. et uotū suū: et anna nō ascen-
dit. Dixit eū uiro suo. Non uadam
donec ablactetur infans: et ducā eū ut
appareat ante cōspectū dōi. et maneat
ibi iugiter. Et ait ei helchana uir eius.
Fac quod bonū tibi uidetur: et mane
donec ablactes eū. porro ut impleat
dōs uerbū suū. Mansit ergo mulier
et lactauit filiū suū: donec ablactaret
eū a lacte. Et adduxit eū secū pcū. ab-
lactauerat in uitulis tribs et tribs mo-
dijs farine et aphora uinū: et adduxit
eū ad domū dōi in silo. Puer autem
erat adhuc infantulus. Et immolaue-
runt uitulū. et obtulerūt puerū heli. Et
ait anna. Obsecro mi dōe. uiuit aia
tua dōe. Ego sum illa mulier que stet
coram te hic. orans dōm̄ pro puero isto.
Petiui: et dedit mihi dōs petitionem
meā quā postulaui eū. Idcirco et ego

comodauit eũ dũo: cũctis dictis quibus
fuit accomodatus dũo. Et adorauerũt
ibi dũm. Et adorauit anna ⁊ ait. ¶

Exultauit cor meũ in dũo: et exal-
tatũ est cornu meũ in deo meo.
Dilatatũ est os meũ sup inimicos me-
os: quia lætata sũ in salutari tuo. Non
est sanctus ut est dũs. neq; mi est alius præ-
ter te: ⁊ nõ est fortis sicut deus noster. Non
sint multiplicare loqui sublimia: glo-
riantes. Recedat vetera de ore vestro:
quia deus scientiarũ dominus est: et ipse
paratur cogitationes. Arcus fortiũ
superatus est: et infirmi accincti sunt robore.
Satiati pus p panibus se locauerũt:
et famelici saturati sunt. Donec sterilis
peperit plurimos: et que multos ha-
bebat filios infirmata est. Dũs mor-
tificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos ⁊
reducit. Dũs pauperem facit ⁊ ditat:
humiliat ⁊ sublimat. Suscitat de pul-
uere egenũ: et de stercore eleuat paupe-
rem: ut sedeat cũ principibus: ⁊ solium
glie teneat. Dũi enim sunt cardines terre:
et posuit sup eos orbem. Pedes sanc-
torũ suorũ seruabit: ⁊ impij in tenebris con-
tenebrabũtur: quia non in fortitudine sua
roborabit vir. Dũm formidabũt ad-
uersarij eius: ⁊ sup ipsos in celis tonabit.
Dũs iudicabit fines terre: et dabit im-
perium regi suo: et sublimabit cornu
xpi sui. Et abijt helchana in ramatha-
in domũ suã. Puer autem erat minister
in conspectu dũi: ante faciem hely sacer-
dotis. Porro filij hely: filij belial: nesci-
entes dũm: neq; officium sacerdotij ad
populũ: sed quicũq; immolasset victimã-
venientes puer sacerdotis dũ coquerent
carnes: et habebat fuscinulã tridentẽ
in manu sua: ⁊ mittebat eã in lebetem
uel in caldariã: aut in ollam siue in
cacabũ: et omne qd leuabat fuscinula:
tollebat sacerdos sibi. Sic faciebant
universo israel venientibus in silo. Etiam
antequ ad oleum adipes incinerẽt pue-
sacerdotis: ⁊ dicebat immolanti. Da
michi carnẽ: ut coquã sacerdoti. Non
enim accipiam a te carnem cocta: sed
cruda. Dicebatq; illi immolans. Quem-
dantur primũ incenta more hodie adipes:
et tolle tibi quantũcũq; desiderat aia
tua. Qui ridens aiebat ei. Sed quatenus
statim enim dabis: alioqui tollã vi. Erat
ergo peccatum puerorũ grande nimis
coram dũo: quia detrahebant homines
sacrificio dũi. Samuel autem ministra-
bat ante faciem dũi puer accinctus ephod
lineo. Et tunicã parvã faciebat ei ma-
ter sua: quam afferebat statuis diebus
ascendens cum viro suo: ut immolare
hostiã solemnem ⁊ votũ suũ. Et benedi-
dixit hely helchane ⁊ uxori eius: dixit-
q; ei. Reddat tibi dũs semen de muliere
hac: pro fenore qd commodasti dũo. Et
abierũt in loco suũ. Visitauit ergo dũs
annã et concepit: ⁊ peperit tres filios et
duas filias. Et magnificatus est puer
samuel apud dũm. Hely autem erat
senex valde: et audiuit omnia que fa-
ciebãt filij sui universo israel: et quomodo
dormiebãt cũ mulieribus q̃ obsecrabãt
ad hostium tabernacli: ⁊ dixit eis. Quare
faciũs res huiusmodi quas ego
audio res pessimas ab omni plo? Noli-
te filij mei. Non enim est bona fama
quã ego audio: ut transgredi faciatis
plm dũi. Si peccauerit vir in viri: pla-
cari ei potest deus. si autem in domino
peccauerit vir: quis orabit pro eo? Et
nõ audiebant vocem patris sui: quia

voluit dũs occidere eos. Puer autem
samuel proficiebat atq; crescebat: et pla-
cebat tam deo q̃ hominibus. Venit
autem vir dei ad hely: et ait ad eũ. Hec
dicit dũs. Numq̃d nõ apte reuelatus
sum domui patris tui cũ esset i egipto
in domo pharaonis: ⁊ elegi eũ ex om-
nibus tribubus israel mihi i sacerdotem
ut ascenderet ad altare meũ: ⁊ adoleret
michi incensum: ⁊ portaret ephod coram
me: et dedi domui pris tui omnia de
sacrificijs filiorũ israel. Quare calce abiit
victima meã: et munera mea: q̃
præcepi ut offerentur in templo: et magis
honorasti filios tuos q̃ me: ut comedere-
tis pinguedines oblationũ sacrificij israel pri-
mũ? ecce ait dũs deus israel. Loquens
locutus sũ: ut domus tua ⁊ domus pris tui
ministrarent in cõspectu meo: usq; in sempi-
ternũ. Sed nunc ait dũs. Absit hoc
a me. Sed honorificabit me qui
honorabit eũ: qui autem despicit me erit
ignobilis. Ecce dies veniũt: ⁊ præcidam
brachiũ tuũ: et brachiũ domus patris
tui: ut nõ sit senex i domo tua. Et vide-
bis emulum tuũ in templo in universis
prosperis israel: et nõ erit senex in domo
tua omnibus diebus. Verumtamen nõ auferã
vtq; penitus ex te ab altari meo: sed ut
deficiant oculi tui: et tabescat aia tua:
et pars magna domus tue morietur cũ
ad virilem ætatem venerit. Hoc autem erit
tibi signũ qd venturũ est duobus filijs tuis
ophni et finees. In die uno morientur
ambo. Et suscitabo michi sacerdotem
fidelem qui iuxta cor meũ et animã meã
faciat: et edificabo ei domũ fidelem: et am-
bulabit coram xpo meo cũctis diebus.
Futurũq; est autem quicũq; remanserit i
domo tua veniet ut oretur pro eo: et
offerat nũmũ argenteum ⁊ torteum pa-
nis: dicatq;. Dimitte me obsecro ad
unã partem sacerdotalem: ut comedã
buccellam panis. ¶

Puer autem samuel ministrabat
dũo coram hely: et sermo dũi erat
pretiosus. In diebus illis non erat visio
manifesta. Factũ est ergo in die quadã
hely iacebat in lectulo suo: et oculi eius
caligauerãt: nec poterat videre lucernã
dei antequ extinguerẽt. Samuel autem
dormiebat i tẽplo dũi: ubi erat archa
dei. Et vocauit dominus samuel. Qui
respondens ait. Ecce ego. Et cucurrit
ad hely: et dixit. Ecce ego. Vocasti enim
me. Qui dixit. Non vocaui te fili. Et
ueterere et dormi. Et abijt et dormiuit.
Et adiecit dũs rursũ vocare samuel.
Consurgens q̃ samuel abijt ad hely: ⁊
dixit. Ecce ego: quia vocasti me. Qui
ñdit. Non vocaui te fili mi. Et ueterere
et dormi. Porro samuel nec dũ fuerat
dũm: neq; reuelatus fuerat ei sermo dũi.
Et adiecit dũs: et vocauit adhuc sa-
muel tertio. Qui surgens abijt ad hely:
⁊ ait. Ecce ego: quia vocasti me. Intel-
lexit ergo hely quia dũs vocaret puer:
et ait ad samuel. Vade et dormi: et si
dormiens vocauit te dicet. Loquere do-
mine: quia audit seruus tuus. Abijt
ergo samuel: et dormiuit in loco suo.
Et venit dũs et stetit: et vocauit sicut
vocauerat tertio. Samuel samuel. Et
ait samuel. Loquere dũe: quia audit
seruus tuus. Et dixit dũs ad samuel.
Ecce ego faciũ vbũ in israel: qd quicũq;
audierit tinnient ambe aures eius. In
die illa suscitabo aduersũ hely omnia
q̃ locutus sũ sup domũ eius. Incipiã ⁊
cõplebo. Predixi enim ei q̃ iudicaturus

essem domū eiꝰ in eternū ꝓpter iniquita-
tem: eo ꝙ nouerat indigne agē filios
suos: et non corripuerit eos. Idcirco
iuraui domui hely: ꝙ nō expietᷓ iniq-
tas domꝰ eius victimis et muneribꝫ.
usqꝫ in eternū. Dormiuit autē samuel
usqꝫ mane: aperuitqꝫ hostia domus
dn̄i. Et samuel timebat indicare visi-
onē hely. Vocauit ergo hely samuelē.
et dixit. Samuel fili mi. Qui rn̄dens
ait. Presto sū. Et interrogauit eū. Quiˢ
est sermo quē locutꝰ est dn̄s ad te? Oro
te ne celaueris me. Hec faciat tibi deuˢ
et hec addat: si absconderis a me sermonē
ex omnibꝫ verbis que dicta sunt tibi.
Indicauit itaqꝫ ei samuel uniuersos
sermones: ⁊ nō abscōdit ab eo. Et ille
respondit. Dn̄s est. Quod bonū est i
oculis suis faciat. Creuit autē samuel
et dn̄s erat cū eo: ⁊ nō cecidit ex ōnibꝫ
verbis eius in terrā. Et cognouit uni-
uersus israhel a dan usqꝫ bersabee: ꝙ
fidelis samuel ꝓpheta esset dn̄i. Et ad-
didit dn̄s ut appareret in sylo: quoniā
reuelatꝰ fuerat dominꝰ samueli i sylo
iuxta verbum domini. et euenit sermo
samuelis uniuerso israheli   IIII

Et factū est i diebꝫ illis: conuenerūt
philistijm in pugnā. Egressus
est naqꝫ isrl̄ obuiā philistijm in ꝑliū:
et castra metatus est iuxta lapidē ad-
iutorij. Porro philistijm venerunt in
affec: et instruxerunt aciem contra isrl̄.
Inito autē certamine terga vertit isrl̄
philisteis: et cesa sūt in illo certamine
passim per agros q̄si quatuor milia
viroꝝ. Et reuersus est ꝓplus ad castra.
Dixeruntqꝫ maiores natu de isrl̄. Qua-
re percussit nos dn̄s hodie coram phi-
listijm? Afferamus ad nos de sylo
archā federis dn̄i. et veniat in mediū
nr̄i: ut saluet nos de manu inimicoꝝ
nr̄oꝝ. Misit ergo ꝓplus in sylo: et tule-
runt inde archā federis dn̄i exercituū
sedentis sup cherubin. Erantqꝫ duo filij
hely cū archa federis dn̄i ofny ⁊ finees.
Cūqꝫ venisset archa federis dn̄i i castra.
vociferatꝰ ē omnis isrl̄ clamore grandi:
⁊ ꝑsonuit tra. Et audierūt philistijm
vocē clamoris: dixeruntqꝫ. Que nā hec
est vox clamoris magni in castris he-
breoꝝ? Et cognouerunt ꝙ archa dn̄i
venisset in castra. Timueruntqꝫ philisti-
im dicētes. Venit deus i castra. Et in-
gemuerūt dicētes. Ve nobis. Nō eni fuit
tanta exultatio heri et nudiustercius. Ve
nobis. Quis nos saluabit de manu
deoꝝ sublimiū istoꝝ? Hij sunt dij: qui
percusserūt egiptū omni plaga i deserto.
Cōfortamini et estote viri philistijm: ne
seruiatis hebreis sicut et illi seruierunt
nobis. Confortamini ⁊ bellate. Pugna-
uerūt ergo philistijm et cesus est isrl̄: ⁊
fugit unusquisqꝫ in tabernaculū suū.
Et facta est plaga magna nimis: ⁊ ce-
ciderūt de isrl̄ triginta milia peditū. ⁊
archa dei capta ē. Duo quoqꝫ filij hely
mortui sūt ofny et finees. Currēs autē
vir de beniamin ex acie venit in sylo
in die illa: scissa veste. et cōspsus puluē
caput. Cūqꝫ ille venisset: hely sedebat
sup sellā cōtra viā expectās. Erat autē
cor eiꝰ pauēs pro archa dn̄i. Vir autē
ille postq̄ ingressus est nūciauit urbi:
et ululauit omnis ciuitas. Et audiuit
hely sonitū clamoris: dixitqꝫ. Quis ē
hic sonitus tumultus huiꝰ? At ille fe-
stinauit et venit: ⁊ nūciauit hely. Hely
autē erat nonaginta et octo annoꝝ.
et oculi eius caligauerāt. et videre non
poterat. Et dixit ad hely. Ego sū qui
veni de ꝑlio: et ego qui de acie fugi ho-
die. Cui ille ait. Quid actū est fili mi?
Rn̄dens autē ille qui nūciabat. fugit
inquit isrl̄ coram philistijm: et ruina
magna fc̄a est in ꝓplo. Insup et duo
filij tui mortui sūt ophni et finees: et
archa dei capta est. Cūqꝫ ille nominasset
archā dei: cecidit de sella retrorsū iuxta
hostiū: ⁊ fractis ceruicibꝫ mortuus est.
Senex eni erat vir ⁊ grandeuus: ⁊ ipse
iudicauit isrl̄ q̄draginta ānis. Nuruˢ
autē eiꝰ uxor finees ꝑgnans erat: vici-
naqꝫ partui. Et audito nuncio ꝙ ca-
pta esset archa dei. ⁊ mortuus ēēt socer
suus ⁊ vir suus: incuruauit se ⁊ peperit.
Irruerant eni in eā dolores subiti. In
ipso autē momento mortis eiꝰ dixerūt
ei q̄ stabāt circa eā. Ne timeas: quia
filiū peperisti. Que nō rn̄dit eis: neqꝫ
animaduertit. Et vocauit pueꝝ ycha-
bod. dicens. Translata est glīa dn̄i de
isrl̄: quia capta est archa dei. Et pro
socero suo ⁊ ꝓ pueꝛo suo ait. Trāslata ē
glīa ab isrl̄: eo ꝙ capta esset archa dei.

Philistijm autē tulerūt archā   V
dei: et asportauerūt eā a lapide
adiutorij in azotū. Tuleruntqꝫ philisti-
im archā dei: et intulerūt eā in templū
dagon: et statuerunt eā iuxta dagon.
Cūqꝫ surrexissent diluculo azotij altera
die: ecce dagon iacebat ꝓnus in terra
ante archā dn̄i. Et tulerūt dagon: et
restituerūt eū i locū suū. Rursūqꝫ ma-
ne die altera cōsurgentes: inuenerunt
dagon iacentem sup faciē suā in terra
corā archa dn̄i. Caput autē dagon
et due palme manuū eiꝰ abscise erant
sup limen: porro dagon solus truncus
remāserat in loco suo. Propter hanc
causā nō calcāt sacerdotes dagon et
om̄es qui ingrediūtur templū eiꝰ sup
limē dagon in azoto: usqꝫ i hodiernū
diem. Aggrauata ē autē manꝰ dn̄i sup
azotios: et demolitꝰ est eos. Et percussit
in secretiore parte natiū azotū et fines
eiꝰ: et ebullierūt ville et agri in medio
regionis illius et nate sunt mures: et
facta est cōfusio mortis magne in ciui-
tate. Videntes autē viri azotij huius-
cemodi plagā dixerūt. Non maneat
archa dei isrl̄ apud nos: qm̄ dura est
manꝰ eius sup nos et sup dagon deū
nr̄m. Et mittētes cōgregauerūt om̄es
satrapas philistinoꝝ ad se: ⁊ dixerūt.
Quid faciamꝰ de archa dei isrl̄? Rn̄de-
runtqꝫ gethei. Circumducatᷓ archa dei
isrl̄. Et circūduxerūt archā dei israhel.
Illis autē circūducentibꝫ eam. fiebat
manꝰ dn̄i dei ꝑ singlās ciuitates inter-
fectionis magne nimis: et percutiebat
viros uniuscuiusqꝫ urbis a paruo usqꝫ
ad maiorem: et computrescebāt ꝓmi-
nentes extales eoꝝ. Inieruntqꝫ gethei cō-
siliū: et fecerūt sibi sedes pelliceas. Mise-
runt ergo archā dn̄i i accharon. Cūqꝫ
venisset archa dn̄i dei in accharon: ex-
clamauerūt accharonite dicētes. Ad-
duxerūt ad nos archā dei isrl̄: ut inter-
ficiat nos ⁊ ꝓplm nr̄m. Miserūt itaqꝫ:
et cōgregauerūt om̄es satrapas phili-
stinoꝝ. Qui dixerūt. Dimittite archā
dei isrl̄ et reuertatᷓ in locū suū: ut non
interficiat nos cū ꝓplo nr̄o. Fiebat eni
pauor mortis in singulis urbibus: et
grauissima manꝰ dn̄i dei. Viri quoqꝫ q̄
mortui nō fuerāt percutiebantᷓ in secreti-
ore parte natiū: et ascendebat ululatꝰ
uniꝰ cuiusqꝫ ciuitatis in celū.   VI

Fuit ergo archa dn̄i in regione

philistinorꝫ lepre manibꝫ. Et post hec
vocauerũt philistijm sacerdotes et di-
uinos dicentes. Quid faciamꝰ de archa
dei? Indicate nobis: quo remittamꝰ
eã in locũ suũ. Qui dixerũt. Si remit-
tis archã dei israel nolite dimittere eã
vacuã: sed nõ debetis ei reddere p̃ pec-
tore curabitminꝫ: et sic eris quare nõ
recedat manus eiꝰ a vobis. Qui dixe-
runt. Quid est quod p̃ delicto reddere
debeamꝰ eis? Ꝓnũtiauerũt illi. Iuxta
numerꝫ p̃uinciarꝫ philistinorꝫ quinꝫ
anos aureos facietis et quinꝫ mures
aureos: quia plaga una fuit omnibꝫ
vobis et satrapis vestris. Faciesꝫ itꝫ
tudines anorꝫ vestrorꝫ et similitudines mu-
rũ q̃ demoliti sũt terrã: et dabitis deo
israel glam: si forte relevet manũ suam
a vobis et a dijs vestris et a terra vestra.
Quare grauatis corda vestra sicut aegy-
ptus et pharao cor suũ? Sũ-
ne postꝫ postquã ē sũt dimisit eos et
abierunt? Sumite ergo arcũ̃ et facite
plaustꝫ nouũ unũ: et duas vaccas fe-
tas ꝗas nõ est impositũ iugũ iungite
in plaustro et reducite vitulos earũ
domũ. Tollesꝫ archã dei et ponetis
in plaustro: et vasa aurea q̃ exsoluistis
ei p̃ delicto ponetis in capsellã ad latꝰ
eius et dimittetis eã ut vadat: et aspi-
cietis. Et si quidem p̃ viam rectũ suoꝫ
ascendit terra bethsamites ipse fecit nobis
hoc malũ grande: si autem minime:
scietꝰ quia nequaq̃ manꝰ eius tetigit
nos sed casu accidit. Fecerũt ergo illi
hoc modo: et tulerũt duas vaccas
q̃ lactabãt vitulos iuxtaꝫ ad plaustꝫ:
vitulosꝫ earꝫ reclusertũt domi. Et po-
suerunt archam dei sup̃ plaustꝫ: et ca-
pellam que habebat mures aureos et
similitudinẽ anorꝫ. Ibãt autẽ in directũ
vacce per viã que ducit bethsamites: et
iuxta unũ gradiebantur et mugiebant: et nõ declinabãt neq̃ ad dexte-
ram neq̃ ad sinistrã. Sed et satrapes
philistijm sequebantur usq̃ ad terminos
bethsamites. Porro bethsamite metebã-
tur in valle. Et leuantes oculos suos
viderunt archã: et gauisi sũt cũ vi-
dissent. Et plaustꝫ venit i agrũ iosue
bethsamite: et stetit ibi. Erat autem ibi
lapis magnus. Et contriuerũt ligna
plaustri: vaccasꝫ imposuerũt sup̃ in
holocaustũ dõo. Leuite autẽ depositi
sunt archã dei: et capsellã q̃ erat intra
eã in qua erãt vasa aurea: et posuerũt
sup̃ lapidẽ grandẽ. Viri autẽ bethsa-
mite obtulerũt holocausta: et immola-
uerũt victimas i die illa domino. Et
quinꝫ satrapes philistinorꝫ viderũt: re-
tuerũt sũt in ascharon in die illa. Hi
sũt autẽ anii aurei quos reddiderũt
philistijm p̃ delicto dõo. Azotꝰ unũ:
gaza unũ: ascholon unũ: geth unũ:
ascharon unũ: et mures aureos secũdũ
numerꝫ vrbiũ philistijm quinꝫ p̃uin-
ciarꝫ: ab vrbe murata usq̃ ad villam
que erat absq̃ muro: et usq̃ ad abel
magnũ: sup̃ quẽ posuerũt archã dei:
que erat usq̃ in illa die in agro iosue
bethsamites. Percussit autem dõs de
viris bethsamitis eo quod vidissent
archã dei: et percussit de populo septuagi-
ntaꝫ virorꝫ et quinq̃ginta milia plebis. Iu-
xtaꝫ q̃ plus eo q̃ dõs percussisset plebẽ
plaga magna. Et dixerũt viri bethsa-
mite. Quis poterit stare i cõspectu dei
dei sancti huiꝰ? Et ad quẽ ascendet a
nobis? Misitqꝫ nũcios ad habita-
tores cariathiarim dicentes. Reduxe-
runt philistijm archã dei: descendite
et reducite eam ad vos.

VII

Venerũt ergo viri cariathiarim et
reduxerũt archã dei: et introiuerũt
eam in domũ aminadab in gabaa.
Eleazarũ autẽ filiũ eiꝰ sacerdotes fecerũt
ut custodiret archam dei. Et factũ est
ex qua die mansit archa dei in cariathi-
arim: multiplicati sunt dies. Erat
quippe iã annꝰ vicesimꝰ. Et requiuit
omnis domꝰ israel post dõm. Ait autem
samuel ad vniũsam domũ israel dicens.
Si in toto corde vestro reuertimini ad dõm
auferte deos alienos de medio vestrũ
baalim et astaroth: et parate corda
vestra dõo et seruite ei soli: et eruet vos
de manu philistijm. Abstulerũt ergo
filij israel baalim et astaroth: et seruierũt
dõo soli. Dixit autem samuel. Congre-
gate vniũsũ israel in malphat: ut oram
pro vobis dõm. Et cõuenerũt i mal-
phat. Haustrũtq̃ aquã et effuderũt
in conspectu dõi: et ieiunauerũt in die
illa et dixerũt. Tibi peccauimꝰ dõe. Iu-
dicauitq̃ samuel filios israel i malphat.
Et audierũt philistijm q̃ cõgregati
essent filij israel in malphat: et ascenderũt
satrapes philistinorꝫ ad israel. Quod cũ
audissent filij israel timuerũt a facie phi-
listinorꝫ. Dixerũtq̃ ad samuelẽ. Ne
cesses p̃ nobis clamare ad dõm deũ
nostrũ ut saluet nos de manu philisti-
norꝫ. Tulit autẽ samuel agnũ lactentẽ
unũ: et obtulit illũ holocaustũ integrũ
dõo. Et clamauit samuel ad dõm p̃
israel: et exaudiuit eũ dominꝰ. Factũ est
autem cũ samuel offerret holocaustũ
philistijm inierũt bellũ contra israel.
Intonuit autẽ dõs tonitruo magno in die
illa sup̃ philistijm et terruit eosꝰ: et cesi
sunt a filijs israel. Egressiq̃ viri israel de
malphat persecuti sunt philistijm: et
percusserũt eos usq̃ ad locũ q̃ erat subter
bethcar. Tulit autem samuel lapidẽ
unũ: et posuit eũ inter malphat et inter
sen: et vocauit nomẽ loci illius: lapis
adiutorij. Dixitq̃: Iusq̃q̃ auxiliatꝰ
est nobis dõs. Et humiliati sunt phi-
listijm: nec apposuerũt vltra ut venirẽt
in terminos israel. Facta ē itaq̃ ma-
nus dõi super philistheos cũctis diebꝫ
samuelis: et reddite sunt vrbes quas
tulerãt philistijm ab israel israeli: ab ascha-
ron usq̃ geth: et terminos suos. Liberaui-
tq̃ israel de manu philistinorꝫ: erat q̃
pax inter israel et amorreũ. Iudicabat ꝫ
samuel israel cũctis diebꝫ vite sue: et ibat
q̃ singulos anos circuiens bethel et gal-
gala et malphat: et iudicabat israhel e
in supradictis locis. Reuertebaturq̃ in
ramatha: ibi enim erat domus eius:
et ibi iudicabat israhelem. Edificauit
etiam ibi altare domino.

VIII

Factũ ē autẽ cũ senuisset samuel:
posuit filios suos iudices israel.
Fuitq̃ nomen filij eius primogeniti
yoel: et nomen secundi abya: iudicũ
in bersabee. Et nõ ambulauerũt filij illiꝰ
in viis eiꝰ: sed declinauerũt post auari-
tiã acceptũq̃ munera: et peruertẽrũt
iudicũ. Cõgregatiq̃ ergo omnes ma-
iores natu israel venerũt ad samuelẽ in
ramatha: dixerũtq̃ ei. Ecce tu senuisti:
et filij tui non ambulant in viis tuis.
Constitue nobis regẽ ut iudicet nos:
sicut et vniuersi habẽt nationes. Displi-
cuitq̃ sermo in oculis samuelis eo q̃
dixissent. Da nobis regẽ ut iudicet nos.
Et orauit samuel ad dõm. Dixitq̃ au-
tem dõs ad samuel. Audi vocẽ plebis
i omnib̃ q̃ loquũt tibi. Nõ te abiecerũt
sed me: ne regnẽ sup̃ eos. Iuxta omnia
opera sua q̃ fecerũt a die q̃ eduxi eos
de egipto usq̃ ad diem hanc sicut dere-
liquerũt me et seruierũt dijs alienis: sic
faciũt etiam tibi. Nũc ergo audi vocẽ eorꝫ
audi. Testamento testare eos: et p̃dic
eis ius regis qui regnaturꝰ est sup̃ eosꝫ.

Dixit itaq; samuel oia verba dñi ad
ppm qui petierat a se regē: et ait. Hoc
erit ius regis: qui imperaturus est vobis.
Filios vestros tollet et ponet in curribus
suis: faciet sibi equites et pedites fo
rdrigas suas: et constituet sibi tribunos
et centuriones: et aratores agros suos
et messores segetū: et fabros armorū et
curruū suorū. Filias vestras faciet sibi
unguentarias: et cocias: et panificas.
Agros vestros et vineas et oliveta o
pima tollet: et dabit eunuchis suis. Sed et
segetes vestras et vineas reddit: et addeci
mabit: ut det eunuchis et famulis suis.
Seruos etiā vestros et ancillas: et iuuenes
optimos et asinos auferet: et ponet in
opere suo. Greges vestros et oves addecimabit:
vosq; eritis ei serui. Et clamabitis in
die illa: a facie regis vestri quē elegistis
vobis: et nō exaudiet vos dñs in die
illa: quia petistis vobis regē. Noluit
autē populus audire vocem samuelis: sed
dixerūt. Sequatur. Ecce qui erit super nos
et erimus nos sicut omnes gentes: et iu
dicabit nos rex nr: et egredietur ante nos
et pugnabit bella nra p nobis. Et au
diuit samuel oia verba ppli: et locutus
est ea in auribus dñi. Dixit autē dñs
ad samuel. Audi voce eorū: et constitue
super eos regē. Et ait samuel ad viros
israel. Vadat unusquisq; in ciuitatem suā.

Et erat vir de beniamin nomine
cis: filius abiel: filij seor: filij bechor:
filij aserh: filij aphia: filij ieminī
fortis robore. Et erat ei filius vocabulo
saul electus et bonus: et non erat vir de
filijs israel melior illo. Ab humero et sur
sum: eminebat super omnem ppm. Perie
rant autē asine cis patris saul. Et dixit
cis ad saul filium suū. Tolle tecū unū de
pueris: et consurgens vade et qre asinas.
Qui cū transisset per montem ephraim
et per terram salisa et nō inuenissent: cōtransiit
terram per terram saliim et nō erant: sed et per
terram iemini: et minime reperiēt. Cū au
tem venisset in terram suph: dixit saul ad
puerū qui erat cū eo. Veni et reuertamur
ne forte dimittat pater meus asinas: et
solicitus sit p nobis. Qui ait ei. Ecce
vir dei est in ciuitate hac vir nobilis:
omnia quē loquitur: sunt ābiguitate vri.
Sunt ergo tanq; illuc: si forte indicet
nobis de via nra propter quā venimus.
Dixitq; saul ad puerū suū. Ecce ibimus.
Quid ferimus ad viri dei? Panis deficit
in sitacijs nris: et sportula nō habe
mus ut donū hominī dēi: nec quidq;
aliud. Rursum puer rēdit sauli: et ait.
Ecce inuenta est in manu mea tertia pa
tacis argenti: dabimus homini dei: ut
indicet nobis viā nram. Olim in isrel
sic loqebat unusquisq; vadēs cōsulere
deū. Venite et eamus ad videntē. Qui
enī ppha dicitur hodie vocabat olim
videns. Et dixit saul ad puerū suum.
Optime hoc eq?. Veni eamus. Et venerūt
in ciuitatē: in qua erat vir dei. Cūq; ascen
derent cliuū ciuitatis inuenerūt puellas
egredientes ad hauriendam aquā: et
dixerūt eis. Num hic est videns? Que
rēdentes dixerūt illis. Hic est. Ecce ante
te. festina nūc. Hodie enī venit i ciui
tatē: quia sacrificiū est hodie ppli in ex
celso. Ingredientes vrbē stātē inuenies
eū: antequā ascendat excelsū ad vescendū.
Nec enī comedūt est ppls donec ille
veniat: quia ipse benedicit hostie: et deinde
ego comedē qui vocati sūt. Nūc ergo
festinate: quia hodie reperietis eū. Et
ascendēte in ciuitatē. Cūq; ābularent in
medio vrbis: apparuit samuel egredi
ens obuiam eis: ut ascenderet i excelsū.
Dñs autē reuelauerat auriculā samue
lis: ante vnā diē quā veniret saul dicēs.

Hac ipsa hora cras mittam
virū ad te de terra beniamin: et unges
eū ducem super ppm meū israel. Et salua
bit ppm meū de manu philistinorū:
qa respexi ppm meū. Venit enī clamor
eorū ad me. Cumq; aspexisset samuel
saul: dñs dixit ei. Ecce vir quē dixerā
tibi. Iste dominabitur ppio meo. Accessit
autē saul ad samuel in medio porte
et ait. Indica oro mihi: ubi est domus
videntis? Et rndit samuel sauli dicens.
Ego sum videns. Ascende ante me in
excelsum: ut comedas mecū hodie et di
mittā te mane: et oia que sunt in corde
tuo indicabo tibi. et de aliis quas
nudiustertio ablisti: ne solicitus sis:
quia inuēte sunt. Et ecce omnis desideri
um israel? Nonne tibi et omni domui
patris tui? Respdēs autē saul ait. Nūquid
non filius iemini ego sum de minima
tribu israel: et cognatio mea nouissima
inter omnes familias de tribu beniamin?
Quare ergo locutus es mihi sermonem
istum? Assumens itaq; samuel
saulem et puerū eius: introduxit eos in
cenaculū: et dedit eis locū in capite eorū
qui erant invitati. Erāt enī fere triginta
viri. Dixitq; samuel coco. Da partem
quā dedi tibi: et jussi ut reponeres seor
sum apud te. Leuauit autem coquus ar
mum: et posuit ante saul. Dixitq; sa
muel. Ecce qd remansit: pone ante te
et comede: quia de industria seruatum
est tibi quādo ppm vocauī. Et comedit
saul cum samuele in die illa. Et de
scendēte de excelso in opidū: et locutus
est cum saule i solario: sternūq; saul
in solario et dormiuit. Cumq; mane
surrexisset et iā dies lucesceret: vocauit
samuel saulē in solario dicens. Surge
ut dimittā te. Et surrexit saul. Egressi
q; sūt ambo: ipse videlicet et samuel.
Cūq; descenderet in extrema pte ciuita
tis: samuel dixit ad saul. Dic puero:
ut antecedat nos et cēsset. Tu autem
istabis paulisp: ut indicē tibi verbū dei.

Tulit autē samuel lenticulam
olei: et effudit super caput eius: et
deosculat est eū: et ait. Ecce unxit te dñs
super hereditatē suā in prīcipē: et libera
bis ppm suū de manibus inimicorū eius
qui in circuitu eius sūt. Et hoc tibi signū:
quia unxit te deus in principē. Cūq;
abieris hodie a me: inuenies duos ui
ros iuxta sepulchrū rachel in finibus ben
yamin in mercedie: dicētq; tibi. Inuen
te sūt asine ad quas ire pquirendas:
et inuenisti pr eius asinus solicitus
est p vobis: et dicit. Quid faciā de filio
meo? Cūq; abieris inde: et vltra transi
eris et venieris ad quercū thabor: inue
nient te tres viri ascendentes ad deū in
bethel: unus portās tres hedos: et alius
tres panes: et alius portans la
genā vini. Cūq; te saluauerit dabunt
tibi duos panes: et accipies de manu
eorū. Post hec venies in collē dei: ubi
est statio philistinorū. Et cū ingressus
fueris ibi vrbē: obuiū habebis gregē
prophetarū descendentiū de excelso: et
ante eos psalterium et timpanū et tibiā
et citharā: ipsosq; phanteos: et insilit
in te spūs dei et prphabis cū eis: et mu
tabris in virū alium. Quādo ergo eue
nerint signa hec oia tibi: fac quecūq;
inuenerit manus tua: quia dñs est tecū.
Et descendes ante me in galgala. Ego
quippe descendā ad te: ut offeras obla
tionem et immoles victimas pacificas.
Septem diebus expectabis donec veniā
ad te: et ostendā tibi que facias. Itaq;
cum auertisset humerū suū ut abiret a
samuele: immutauit ei deus cor aliud:
venerūtq; omnia signa hec in die illa.

Venerūtq; ad p̃dictū collem: et ecce ci-
nnus ꝓphar obuiꝰ ei. Et insultiuit super
eū ipse dñi: et ꝓphauit in medio eorꝫ.
Videntes autē dñm qui nouerāt eū
hri et mudiscrecius q̃ esset eū ꝓphis-
et ꝓphare: dixerūt ad invicē. Quē nā
res accidit filio cis? Nūq̃ et saul inter
prophetas? Gēdiq; alius ad alterū
dicens. Et eis pr̃ eis. Properet ergo ī
in puerbiū. Nūq̃ et saul inter ꝓphas?
Cessauit autē ꝓphare: et venit ad eccle-
sium. Dixitq; patruus saul ad eū: ad
quē ire? Quo abiistis? Qui rūdeūt.
Quēr asinas. Quas eū nō reppiissent.
venimus ad samuel. Et dixit ei patru
suus. Indica michi quid dixerit tibi
samuel. Et ait saul ad patruū suū. In-
dicauit nobis quia inuenie esset asi-
ne. De sermone autē regni nō indica-
uit ei: quē locutꝰ fuerat ei samuel. Et
convocauit samuel ꝓplm ad dñm in
malphat: et ait ad filios israel. Hec di-
cit dñs deus israel. Ego eduxi israel de egi-
pto: et eui vos de manu egiptiorꝫ: et
de manu omn regū q̃ affligēbāt vos.
Vos autē hodie pieiistis dñm deū
vrm: q̃ solus saluabit vos de omnibus
malis: et tribulacōnibus vris: et dixistis.
Sequaciꝫ: sed regem cōstitue super nos.
Nūc ergo state coram dño p tribus vras
et per familias. Et applicauit samuel
omes tribs israel: et cecidit sors super tribū
benyamin. Et applicauit tribū benya-
min per cognationes suas: et cecidit super
cognationē metri: et pecenit usq; ad
saul filiū cis. Quesiuit ergo eū: et nō
est inuentus illic. Et interrogauerunt post
hec dñm: vtq; nam venire? esset illuc.
Rūdeiq; dñs. Ecce abscondit? est inter
Lucerunt itaq; et tulerūt eū inde: stetit
q; in medio ꝓpli: et altior fuit omni populo
ab humero et sursum. Et ait
samuel ad omnem ꝓplm. Ecce videtis
quē elegit dñs. quē non fuit similis illi in
omni ꝓplo. Et clamauit omis ꝓplus: et
ait. Viuat rex. Locutꝰ est autē samuel
legē regni ad ꝓplm: et scripsit in libro
et reposuit coram dño. Et dimisit samu-
el omnē ꝓplm singulos in domū suā.
Sed et saul abiit in domū suā in ga-
baath. Et abiit cū eo ps exercitꝰ. quos
tetigerat deus corda. Filij vero belial
dixerūt. Nūq̃ saluare nos poterit iste?
Et despexerūt eū: et nō attulerūt ei mu-
nera. Ille vero dissimulabat se audire

Et factū est ēsi post menses. II
alsedit naas ammonites et pug-
nare cepit adversū yabes galaad. dixe-
runtq; omes viri yabes ad naas. Pa-
ce nos fedcatos: et seruiemꝰ tibi. Et
rndit ad eos naas ammonites. In hac
cōdiō pacisci vobiscū fedus: ut eruā omn vestr
oculos dexteros: quatenus ꝓpter vos opprobriū
in universo israel. Et dixerūt ad eū
seniores iabes. Concede nobis septē dies
ut mittamus nūcios ad universos fi-
nes israel: et si nō fuerit qui defendat
nos egrediemur ad te. Venerūt ergo
nūcij in gabaath saulis: et locuti sunt
iba ꝓ audiencia ꝓplī. Et leuauit omis
ꝓplus voce suā et fleuit. Et ecce saul vni-
cabat sequēs boues de agro et ait. Quid
habet ꝓplus q̃ ploratꝰ? Et narrauerūt
ei verba viroꝝ iabes. Et insiluit spiꝰ
dei in saul cū audisset hec vba: et iratꝰ
est furore nimis. Et assumēs vnciq;
bouē cōcidit in frusta: misitq; i omes
terminos israel q̃ manū nūcioꝝ dicens.
Quicūq; nō exierit et secuerit sic fiet
saul: sic fiet bobs eius. Inuasit ergo
timor dei ꝓplm: et egressi sunt quasi vir
unꝰ: et recensuit eos in bezech. Fuerūt
q; filioꝝ israel centū milia: virorꝫ autē
iuda trīginta milia. Et dixerūt nūcij

qui venerāt. Hic dicetis viris qui sunt
in iabes galaad. Cras erit vobis salus:
cū incalueric sol. Venerūt ergo nūcij:
nūciauerūt viris iabes. Qui letati sunt
et dixerūt. State ecce nos: et erimus ad vos: et fa-
cietis nobis omē qd̃ placuit vobis. Et
factū est cū dies crastinꝰ venisset: obtinuit
saul ꝓplm in tres partes. Et ingressus
est media castra in vigilia matutina:
et percussit amon usq; dū incaleret dies.
Reliqui autē dispersi sunt: ita ut nō relin-
querent in eis duo pariter. Et ait ꝓpls
ad samuel. Quis est iste q̃ dixit saul
nō regnabit super nos? Date viros et
interficiamꝰ eos. Et ait saul. Nō occi-
detur quisquā in die hac: quia hodie
fecit dñs salutem in israel. Dixit autē sa-
muel ad ꝓplm. Venite et eamꝰ in gal-
gala: et innouemꝰ ibi regnū. Et perrexit
omis ꝓplus ī galgala: et fecerūt ibi regem
saul coram domino in galgala. Et
immolauerūt ibi victimas pacificas
coram domino. Et letatus est ibi saul
et cuncti viri israhel nimis. XI

Dixit autē samuel ad ꝓplm. II
Ecce audiui vocem vestram in cuncta
quā q̃ locuti estis ad me: et constituī super
vos regē. Et nūc rex gradit ante vos.
Ego autē senui: et incanui. Porro filij
mei vobiscū sunt. Itaq; conversatꝰ coram
vobis ab adolescentia mea usq; ad hāc
diē: ecce ēsto sū. Loquimini de me coram
dño et coram xpo eius: vtrū bouē cuiusqm
tulerī aut asinū: si quēquā calumniatꝰ
sū: si oppressi aliquē: si de manu cuiusquā
unꝰ accepi: et cōtemnā illud hodie
restituā vobis. Et dixerūt. Nō es ca-
lumniatus nos: neq; oppressisti: neq;
tulisti de manu alicuius quippiā. Dixit
q; ad eos. Testis est dñs adversum vos
et testis xpus eius in die hac: quia non
inuenistis in manu mea quippiam.
Et dixerunt. Testis. Et ait samuel ad
ꝓplm. Dñs qui fecit moysen et aaron:
et eduxit patres nros de terra egipti adest.
State ergo state ut iudicō contendā ad
vestū vos coram dño: de omnibus iustis
operibus dñi: quas fecit vobiscū et cū
patribus vrīs: quō iacob ingressus est in
egiptū: et clamauerūt patres vestri ad
dñm: et misit dñs moysen et aaron: et
eduxit patres vrōs de egipto: et collocā-
uit eos in loco hc. Qui obliti sunt dñi
dei sui: et tradidit eos in manu sisare
magistri militie asor: et in manu phi-
listinorꝫ: et i manu regis moab: et pu-
gnauerunt adversū eos. Postea autē
clamauerūt ad dñm: et dixerūt. Pecca-
mus: quia deliquimꝰ dñm: et seruiimꝰ
baalim: et astaroth. Nūc ergo erue nos
de manu inimicorꝫ nrorꝫ: et seruiemus
tibi. Et misit dñs ierobaal et badan: et
sampson: et barach: et yepte: et samuel:
et eruit vos de manu inimicorꝫ vestrorꝫ
per circuitū: et habitastis confidenter.
Videtes autē q̃ naas rex filioꝝ amō
venisset adversum vos: dixistis michi
neqquaq̃: sed rex imperabit nobis: cū dñs
deus vester regnare in vobis. Nūc ergo
ēsto ecce rex vr: quē elegistis et petistis.
Ecce dedit vobis dñs regē. Si timueris
dñm et seruieris ei: et audieris vocē
eius: et non exasperaueris os dñi: eris
et vos et rex qui imperat vobis sequēs
dñm deū nrm. Si autē nō audieris
vocē dñi: sed exasperaueris sermones
eius: erit manus dñi super vos et super pres
vros. Sed et nunc state: et videte res
istā grandē quā facturus est dominꝰ
in cōspectu vro. Nūquid nō messis tri-
tici est hodie? Inuocabo dñm: et dabit
voces et pluuias: et scietis et videbitis
quia grande fecistis vobis malū in
conspectu dñi: petendo sup vos regem.

Et clamauit samuel ad dñm·et dedit
dñs voces et pluuias in illa die. Et ti-
muit omnis ꝑplus uimis dominũ·et
samuelem. Et dixit uniuersus ꝑplus ad
samuel. Ora pro tuis uis ad dñm
deũ tuũ·ut nõ moriamur. Addidimus
enim uniuersis peccatis nris malum·ut
petamus nobis regẗ. Dixit autẽ samu-
el ad ꝑplm. Nolite timere. Vos fecistis
omnẽ malũ hoc. Veruntamen nolite
recedere a retro dñi·sed seruire dño in
omni corde vro·et nolite declinare post
uana q̃ nõ prdẽt uobis·neq; eruẗ uos·
quia uana sunt·et nõ deliquerunt dñs
ꝑplm suum·ꝓter nomen suũ magnũ·
q̃ iuramit dñs facere uos sibi ꝑplm.
Absit autẽ a me hoc peccatũ in dño·
ut cessem orare ꝓ uobis·et doceꝫ uos
viã recta et bonã. Tm timete dñm·et
seruite ei in veritate·et ex toto corde vro.
Videtis enim magnitudinem que in uobis
gesserit dñs. Quod si perseuerauis in
malitia et uos et rex ur perdemini pibis.

Filius unius anni erat
saul cũ regnare cepisset·duobus
autẽ annis regnauit sup israel. Et elegit
sibi saul tria milia de israel. Et erant cũ
saul duo milia i machinas et i mõte
bethel·mille autem cũ ionatha in ga-
baa beyamin. Porro ceteri ꝑplm reui-
sit unusquisq; in tabernacula sua. Et p-
cussit ionathas stationẽ philistinorũ
que erat in gabaa. Quod cũ audisset
philistinus·saul cecinit buccina in om-
ni terra dicens. Audiãt hebrei. Et uni-
uersus israel audiuit huiusmodi famã·
percussit saul stationẽ philistinorũ. Et
erexit se israel aduersus philistinos. Cla-
mauit ergo ꝑplus post saul i galgala·
et philistinus congregati sunt ad pliandũ
contra israel·erigiuera milia curruũ·et ex
milia equitum·et reliquũ uulgus sicut
harena q̃ est in litore maris plurima.
Et ascendentes castrametati sunt i machi-
nas·ad orientem bethauen. Quod cũ
uidissent viri israel se in arcto ꝑplus·a-
fflictus enim erat ꝑplus·et abscondẗ se in
spelunis·et in abditis·in petris quoq;
et in anctis et in cisternis. Hebrei autẽ
transierũt iordanẽ·terrã gad et galaad.
Cũq; adhuc esset saul in galgala·uni-
uersus ꝑplus pauentes est qui sequebat
eũ. Et expectauit iuxta placitũ samue-
lis septem diebus·et non uenit samuel
in galgala. Dilapsusq; est ꝑplus a me.
Ait ergo saul. Afferte mihi holocau-
stum et pacifica. Et obtulit holocaustũ.
Cũq; completisset offerens holocaustũ·
ecce samuel uenitat. Et egressus est saul
obuiã ei·ut saluaret eũ. Locutusq; est
ad eũ samuel. Quid fecisti: Respondit
saul. Quia uidi q̃ ꝑplus dilabatur a
me·et tu non uenisses iuxta placitos
dies·porro philistini congregati sun-
t in machinas·dixi. Mtũ descendẗ
philistini ad me in galgala·et faciem
dñi nõ placauit. Mestificatus cõpulsus
obtuli holocaustum dño. Dixitq; sa-
muel ad saul. Stulte egisti·nec custo-
disti mãdata dñi tui qui ꝓcepit tibi.
Quod si nõ fecisses·iã nunc parasset
dñs regnũ tuũ sup israel in sempiternũ.
Sed nequaq̃ regnũ tuũ ultra consurge.
Quesiuit dñs sibi uir iuxta cor suũ·et
ꝓcepit ei dñs ut esset dux sup ꝑplm suũ·
eo q̃ non seruaueris quꝑ ꝓcepit dñs.
Samuel autem surrexit·et ascendit de
galgalis·in gabaa beyamin. Et reli-
qui ꝑpli ascenderunt post saul·obuiã
ꝑplo·qui expugnabãt eos·uenimus
de galgala i gabaa in colle beyamin.
Et recensuit saul ꝑplm q̃ inuenti fuerãt
cũ eo·quasi sexcentos viros·et saul et
ionathas filius eius·populusq; qui
inuentus fuerat cũ eis·erat in gabaa
beyamin. Porro philistini ascenderãt
in machinas. Et egressi sunt ad pliandũ
de castris philistinorũ tres turmi.
Vnus turmis pergebat contra viam
ephraim·ad terrã saul. Porro alius
ingrediebatur ꝑ viã bethoron. Tertius
autẽ vertebat se ad iter terminii in terra
labaa·imminens vallis seboyim ꝓ ter-
ra desertã. Porro fabri ferarius nõ inue-
niebãt in omni terra israel. Cauebãt enim
philistini·ne forte facerẽt hebrei gladi-
um aut lanceã. Descendebat ergo omis
israhel ad philistinos·ut acuerent unus-
quisq; vomerem suũ et ligonem·et secu-
rim et mediocrem et sarculũ. Ferule itaq;
erãt acies vomerũ et ligonũ et tridentũ
et securiũ·usq; ad stimulũ corrigendũ.
Cumq; uenisset dies prelij·non est in-
uentus ensis et lancea in manu tocius
populi qui erat cum saul et ionatha
filij eius·ꝓter ipsi saul et ionatha filio
eius. Egressa est autem statio philistinorũ
ut transiendere in machinas.

Et accidit in ipsam die·ut dixerit
ionathas filius saul ad adole-
scentem armigerũ suũ. Veni i cõstitue
ad stationem philistinorũ·q̃ est trans
locũ illũ. Patri autẽ suo hoc ipm non
indicauit. Porro saul morabatur in
extrema parte gabaa·sub malogranato
q̃ erat in agro gabaa. Et erat ꝑplus cũ
eo q̃si sexcentorũ virorũ. Et achias filius
achitob fratris ychabod filij phinees
qui natus fuerat ex helj sacerdote dñi
in silo·portabat ephot. Sed et ꝑplus
ignorabat quo iisset ionathas. Erãt
autẽ inter arcem·per quos nitebat
ionathas cõscendere ad stationes philisti-
norũ·eminentes petre et acutę parte
et sili in modũ dentiũ·et populi hinc inde
prospi. Nomen uni bozes·et nomẽ
alteri sene. Vnus scopulus ꝓminens
ad aquilonem ꝓ aduerso machinas·
et alter ad meridiem cõtra gabaa. Dixit
autẽ ionathas ad adolescẽtem armige-
rũ suũ. Veni transeamus ad statio-
nem incircumcisorũ hoꝝ·si forte faciat
dñs ꝓ nob·quia non est dño difficile
saluare uel i multis vel in paucis. Dixit
q̃ ei armiger suus. Fac omnia q̃ pla-
cent animo tuo. Perge quo cupis·et
eo tecũ vbiq; volueris. Et ait iona-
thas. Ecce nos transimus ad viros
istos. Cũq; apparuerim⁹ eis·si taceri
locuti fuerit ad nos·manere donec ue-
niam⁹ ad vos·stem⁹ in loco nro·nec
ascendam⁹ ad eos. Si autem dixerint
ascendite ad nos·ascendam⁹ ad eos·
quia tradidit eos dñs i manibus nris.
Hoc erit nobis signũ. Apparuit igit
vtrq; stationi philistinorũ. Dixerũq;
philistini. Ecce hebrei egredientur de ca-
uernis·in quibus absconditi fuerãt. Et
locuti sunt viri de statione ad iona-
than et ad armigerũ eius·dixerunt.
Ascendite ad nos·et ostendam⁹ vobis
rem. Et ait ionathas ad armigerũ suũ.
Ascendamus. Sequere me. Tradidit
enim dñs eos in manus israel. Ascendit
autẽ ionathas·manibus et pedibus rep-
tans·et armiger eius post eũ. Et cũ uidi-
sent hanc ionathe. Itaq; alij cadebãt
ante ionathan·alios armiger eius in-
teriebat·sequẽs eum. Et facta est plaga
prima·ꝓ ipsum pullit ionathas et armiger
eius·fere viginti virorũ·in media parte
iugeris·ꝓ par boũ in die arare con-
sueuit. Et facta est miraculũ in castris
et per agros. Sed et omis ꝑplus stationis
eorũ qui erãt ad predandũ obstupuit·
et conturbata sunt castra. Et accidit fere
miraculũ a deo. Et respexerũt speculato-
res saul qui erãt in gabaa beyamin.

Et ecce mlrnudo pstrata-ꝛ huc illucq;
diffugiēs. Et ait saul ꝓs qui erat cū
eo. Requirite et videte-quis abierit ex
nobis. Cumq; requisissent-reperti est
nō adest jonathan-et arcuigerū eius.
Et ait saul ad achiā. Applica archā
dēi. Erat enī ibi archa dēi in die illa-
cū filijs israel. Cūq; loq̄retur saul ad sa-
cerdotē-cumulatis magnis ꝛgos est in
castris philistinorū. Ecclesiastes paula-
tim-et clarius resonabat. Et ait saul
ad sacerdotem. Contrahe manū tuā.
Conclamauit ergo saul et omis ꝓplus
qui erat cū eo-ꝛ venerunt usq; ad locū
certaminis. Et ecce ūsus fuerat gladij
unusquisq; ad ꝓximū suum-ꝛ cedes
magna nimis. Sed et hebrei q̄ fuerāt
cum philistijm heri et nudiustertius.
Ascendēntq; cū eis in castris-et reuersi
sunt ut essent cū israel-ꝛ qui erāt cū saul
et jonatha. Omnes quoq; israhelite
qui se abscondērāt in mōte ephraim-
audientes q̄ fugissent philisthei-loca-
uerūt se cū suis in plio. Et erāt cū saul
quasi viginti milia virorꝫ-ꝛ saluauit
dōs deus israel in die illa. Pugna autē
pertransiuit usq; ad bethaum. Et viri israel
lorāti sunt sibi in die illa. Adiurauit
autē saul ꝓlm dicens. Maledictus vir
qui comederit panem usq; ad vesp̄am donec vlciscar de inimicis meis. Et nō
māducauit uniuersus ꝓplus panem.
Omnisq; terre vulgus venit in saltū-in
quo erat mel super faciē agri. Ingressus
est itaq; ꝓplus saltum et apparuit fluēs
mel-nullusq; applicuit manū ad os
suū. Timebat enī ꝓplus iuramentum.
Porro jonathas nō audierat-cū ad-
iuraret pater eius ꝓplm. Extendit q̄q; lūmi-
tate virgule quā habebat in manu-ꝛ
intinxit in fauum mellis. Et conuertit
manū suam ad os suū-et illuminati
sunt oculi eius. Respondensq; unus de ꝓplo
ait. Iure iurando constringit pater tuus
ꝓplm dicens. Maledictus vir qui comedet panē hodie. Defecerat autē ꝓplus.
Dixitq; jonathas. Turbauit pr̄ meus
terrā. Videtis ipsi quia illuminati sunt
oculi mei-eo q̄ gustauerim paululum
de melle isto. Quantomagis si comedisset ꝓplus de ꝓda inimicorꝫ suorꝫ quā
reperit. Nōne maior plaga fēta fuisset
in philistijm: Percusserūt ergo in die
illa philisthei-a machinis usq; in ꝛ-
alon. Defatigatus est autē ꝓplus nimis-
et usus ad pdā-tulit oues et boues-ꝛ
vitulos-ꝛ mactauerūt in terra. Comedit
q̄q; ꝓplus cū sanguine. Nunciauerūt
autē saulī dicentes-q̄ ꝓplus peccauit
dōo-comedens cū sanguine. Qui ait.
Prevaricati estis. Volutte ad me lā-
nūm lapidē grande. Et dixit saul. Disp-
ganimini in vulgus-et dicite eis ut ad-
ducat ad me unusquisq; bouem suū
et aricetum-et occidite sup istud-ꝛ vesci-
mini-ꝛ nō peccabitis dōo-comedentes
cū sanguine. Adduxit itaq; omnis
ꝓplus unusquisq; bouem in manu sua
usq; ad nocten-et occiderūt ibi. Edi-
fauit autem saul altare dōo. Iunq;
primum cepit edificare altare dōo. Et
dixit saul. Descendamus sup philisthei
nocte-ꝛ vastemus eos usq; dū illucescat
mane-nec relinqmus ex eis virū. Dixit
q̄q; ꝓplus. Quid quod bonū nobis videtur
i oculis tuis fac. Et ait sacerdos. Accedamus huc ad deū. Et consuluit saul
dōm dicens. Nū persequar philisthei
si trades eos in manu israhel: Et nō
rēdit ei i die illa. Dixitq; saul. Appli-
cate huc omnēs angulos ꝓplm-et in-
tere-ꝛ videte q̄ sit accidere hoc peccatum
hodie. Viuit dōs saluator israel-quia
si q̄ jonatha filius meus fecit-adhuc

recedatione moriet. At quod nullus
rōndit ei de omni ꝓplo. Et ait ad
omnē israel. Separamini vos i parte
unā-et ego cū jonatha filio meo eo i
parte altera. Rēdit q̄q; ꝓplus ad saul. Quod
bonū tibi videtur in oculis tuis fac. Et
dixit ad dōm deū israel. Dōe deus israel
da iudicū-q̄d est q̄ non rēdisti tuo
seruo hodie? Si in me aut in jonatha
filio meo est iniquitas hec da ostensio-
nem. Aut si hec iniquitas est in ꝓplo
tuo da sanctitatem. Et deprehensus est
jonathas et saul-ꝓplus autē exiuit. Et
ait saul. Mittite sortē inter me-ꝛ inter
jonathan filium meum. Et captus est
jonathas. Dixit autē saul ad jona-
tham. Indica mihi q̄d fecisti. Et in-
dicauit ei jonathas-et ait. Gustans
gustaui in summitate virge que erat in
manu mea-paululū mellis-ꝛ ecce ego
morior. Et ait saul. Hec faciat mihi
deus-et hec addat-quia morte morie-
ris jonatha. Dixitq; ꝓplus ad saul.
Ergo ne jonathas morietur-qui fecit
salutem hanc magnam in israel. Hoc
nephas est. Viuit dōs-si ceciderit ca-
pillus de capite eius in terra-ꝛ ita cū deo
operatus est hodie. Liberauit ergo ꝓplus
jonathan-ne non moreret. Recessitq;
saul-nec persecutus est philisthei. Porro
philisthei abierūt i loca sua. Et saul
obtinuit regnū sup israel-pugnabat q̄q;
circuiēs adversū omnes inimicos suos.
contra moab-ꝛ filios amon-ꝛ edom-
et reges soba et philisteos-et quocūq;
se verterat-superabat. Congregatoq; ex-
ercitu percussit amalech-ꝛ eruit israel de
manu vastantū eos. Fuerūt autē filij
saul-jonathas-ꝛ isui-ꝛ melchisua-ꝛ
nomina duarꝫ filiarꝫ eius-nomē primogeni
et nomen minoris michol-
et nomen vxoris saul achinoem-filia
achimaas. Et nomē principis militie
eius abner filij ner patruelis saul. Porro
cis fuit pater saul-ꝛ ner pater abner
filius abiel. Erat autem bellū pernis
adversū philisteos-omnibus diebus saul.
Nam quēcūq; videbat saul viri fortem
et aptū ad pliū-sociabat sibi. ꝟꝟ

Et dixit samuel ad saul. Me mi-
sit dōs-ut ungerem te in regem
super plm eius israel. Nūc ergo audi vocem
dōi. Hec dicit dōs exercituū. Recordor
q̄ecq; fecit amalech israel. Quomodo
restitit ei in via cū ascenderet de egipto.
Nunc ergo vade-ꝛ percute amalech-et de-
molire omnia ea. Nō parcas ei-ꝛ nō
concupiscas ex rebus ipius aliquid-sed
interfice a viro usq; ad mulierē-ꝛ par-
vulum atq; lactentem-bouē et ouem-
camelum ꝛ asinū. Precepit itaq; saul
ꝓplo-ꝛ recensuit eos quasi agnos-du-
centa milia ꝓdinū-ꝛ decē milia virorꝫ
iuda. Cūq; venisset saul usq; ad ciuita-
tem amalech-insidiabatur in torrente. Dixitq; saul cineo. Abite-recedi-
te-atq; discedite ab amalech-ne forte
involuā te cū eo. Tu enī fecisti misericordiā cū omnibus filijs israel-cū ascenderēt
de egipto. Et recessit cineus de medio
amalech. Percussitq; saul amalech
ab aula-donec veniat ad sur-que est
regione egipti. Et apprehendit agag
regem amalech-vinū. Omne autem
vulgus interfecit in ore gladij. Et pe-
percit saul et ꝓplus agag-et optimis
gregibus ouium ꝛ armentorꝫ-et vestibus-et
arietibus-ꝛ omnibus que pulchra erāt
nec voluerūt disperdere ea. Quicqd ergo
vile fuit et reprobū-hoc demolitū sunt.
Factum est autē verbū dōi ad samuel
dicens. Penitet me q̄ constituerim saul
regē-quia dereliquit me-et verba mea
opere nō impleuit. Contristatusq; est

samuel. et clamauit ad dominum tota
nocte. Cumq; denocte surrexisset samuel
ut iret ad saul mane. nunciatu ē samu-
eli eo q; venisset saul in carmelū. et erexisse
sibi fornicē mūphasē. reuersus
cōsilisse. deseendisseq; ī galgala. Venit
ergo samuel ad saul. et saul offerebat
holocaustū dño. de initijs predaq; que
attulerat ex amalech. Et cū venisset sa-
muel ad saul. dixit ei saul. Benedictus
es tu domino. Implei verbum domini.
Dixitq; samuel. Et q̄ est hec vox pecoris
que resonat ī auribus meis. et armentū
quā ego audio? Et ait saul. De amale-
ch adduxerūt ea. Pepercit enī populus
melioribus ouibus et armentis. ut immo-
larent dño deo tuo. reliqua vero oci-
dimus. Et ait samuel ad saul. Hic
mane et indicabo tibi que locutus sit
dñs ad me nocte. Dixitq; ei. Loquere.
Et ait samuel. Nōne cū parvul⁹ esses
in oculis tuis. caput in tribubus israhel
factus es? Vnxitq; te dñs in regē sup
israel. et misit te dñs in viā et ait. Vade
et interfice peccatores amalech. et pugna
bis contra eos usq; ad internecionem
eorū. Quare ergo nō audisti vocē dñi.
sed versus ad pdam es. et fecisti malū
in oculis dñi. Et ait saul ad samuel.
Immo audiui vocem dñi. et abiui
in via p quā misit me dñs. et adduxi
agag regē amalech. et amalech inter-
feci. Tulit autem de pda pplus oues et
boues. primitias eoru q; ceta sunt. ut
immolet dño deo suo ī galgalis. Et
ait samuel. Numq̄d vult dominus
holocausta aut victimas. et nō potius
ut obediat voci dñi? Melior est enim
obedientia q̄m victime. et auscultare ma-
gis q̄m offerre adipē arietū. quā quasi
pcū ariolandi est repugnare. et quasi
scelus idolatrie nolle acquiescere. Pro
eo ergo q; abiecisti verbū dñi. abiecit
te dominus ne sis rex. Dixitq; saul ad
samuel. Peccaui. quia p̄uaricat⁹ sū
sermonē dñi. et verba tua. timēs plus
et obediens voci eorū. Sed nūc porta
q̄so pcū meū. et reuertere mecū ut ad-
oram dominū. Et ait samuel ad saul.
Nō reuertar tecū. quia pecisti verbū
dñi. z̄ pecit te dñs. ne sis rex super isr.
Et cōuersus est samuel ut abiret. Ille
autem apprehendit fimbriam pallij eius.
que scissa est. Et ait samuel ad eum.
Sciditt dñs regnum isr. a te hodie. et
tradidit illud proximo tuo meliori te.
Porro triumphator in isr. non parce-
et penitudine non flectet. Nec; vt ho-
mo est. ut agat penitentiā. Et ille ait.
Peccaui. Sed nūc honora me coram
senioribus pplī mei. et coram isr. et reuer-
tere mecū ut adorē dñm dēū tuum. Re-
versus ergo samuel. secut⁹ est saulem.
Et adorauit saul dñm. Dixitq; samue-
l. Adducite ad me agag regem amale-
ch. Et oblatus est a agag pinguissi-
mus tremens. Et dixit agag. Siccine
separat amara mors. Et ait samuel.
Sicut fecit absq; liberis mulieres gladi-
us meus. sic absq; liberis erit inter mu-
lieres mater tua. Et in frusta conscidit
eū samuel. coram domino in galgalis.
Abijt autē samuel in ramatha. saul
vero ascendit in domū suā in gabaa.
Et non vidit samuel vltra saul. usq;
ad diem mortis sue. Verūtamen lugē-
bat samuel saul. quē dñm pmiserat q;
cōstituisse regem saul super isr. LVI

Dixitq; dominus ad samuelem.
Vsquequo tu luges saul. cum
ego pieciam eū ne regnet sup isr. Im-
ple cornu tuū oleo. et veni ut mittā te
ad ysai bethleemitē. Prouidi enim in
filijs eius michi regem. Et ait samuel.

Quō vadā? audiet enī saul. et inter-
ficet me. Et ait dñs. Vitulum de ar-
mento tolles ī manu tua. et dices. Ad
immolandū domino veni. Et voca
bis ysai ad victimā. Et ego ostendā
tibi q̄d facias. et unges quemq̄; mō
strauero tibi. Fecit ergo samuel sicut lo-
cutus est ei dñs. Venitq; ī bethleem. Et
admirati sūt seniores ciuitatis. occur-
rentes ei. Dixerunt. Pacificus ne in-
gressus es? Et ait. Pacific⁹. Ad im-
molandū dño veni. Sanctificamini.
et venite mecū ut immolē. Sanctifica-
uit ergo ysai. filios eius. et vocauit eos
ad sanctificū. Cūq; ingressi essent. vidit
eliab. et ait. Nū coram dño est xp̄s eius?
Dixit dñs ad samuelē. Ne respicias
vultū eius. neq; altitudinem stature
eius. quē abiecī eum. nec iuxta intuitū
hōis ego iudico. Homo enī videt ea q̄
parent. dñs autē inuiet cor. Et voca
vit ysai aminadab. et adduxit eū coram
samuel. Qui dixit. Nec hūc elegit do-
minus. Adduxit autē ysai sāma. de
quo ait. Ecā hūc nō elegit dñs. Ad-
duxit itaq; ysai septē filios suos coram
samuel. Et ait samuel ad ysai. Nō ele-
git dominus ex istis. Dixitq; samuel
ad ysai. Numquid iam cōpleti sūt filij?
Qui respōdit. Adhuc reliquus ē par-
vulus. et pascit oues. Et ait samuel
ad ysai. Mitte. et adduc eū. Nec enim
discubiturus. priusq̄ hūc ille veniat.
Misit ergo et adduxit eū. Erat autem
rufus et pulcher aspectu. decoraq; facie.
Et ait dñs. Surge. et unge eū. ipse est enī.
Tulit ergo samuel cornu oleī. et unxit
eum in medio fratrū eius. Et directus ē
ips dñs a die illa ī dauid. et deinceps.
Surgensq; samuel abijt in ramatha.
Spūs autē dñi recessit a saul. et exagi-
tabat eū ips nequā a dño. Dixerūtq;
sui saul ad eū. Ecce spūs dñi malus ex-
agitat te. Iubeat dñs nr̄ rex. et sui tui
qui coram te sūt. querent hominē scientem
psallere cithara. ut quādo arripuerit
te ips dñi malus. psallat manu sua.
et leuius feras. Et ait saul ad seruos
suos. Prouidete ergo michi aliquem
bene psallentē. et adducite eum ad me.
Et rēdens vn⁹ de pueris. ait. Ecce vi-
di filium ysai bethleemitem. scientem
psallere. et fortissimū robore. et virum
bellicosū. et prudentē in verbis. et pul-
chrum virū. et dñs est cum eo. Misit
ergo saul nūcios ad ysai. dicēs. Mite-
te ad me dauid filū tuum. qui est in
pascuis. Tulit itaq; ysai asinū plenū
panibus. z̄ lagenā vini. z̄ hedū de capris
unū. et misit per manū dauid filij sui
sauli. Et venit dauid ad saul. et stetit
coram eo. Et ille dilexit eum nimis. z̄
factus est eius armiger. Misitq; saul
ad ysai dicēs. Per dauid in conspectu
meo. Inuenit enī grām ī oculis meis.
Igitur quādocūq; spūs dñi malus
arripiebat saul. dauid tollebat cytharā
et percutiebat manu sua. et refocillabat
saul. z̄ leuius habebat. Recedebat enī
ab eo spiritus malus. LVII

Congregantes autem philistijm
agmina sua ī preliū. cōuenerūt
in socho iude. et castrametati sūt inter
socho. z̄ azecha. ī finibus domini. Porro
saul et viri israel cōgregati venerunt in
valle terebinti. et direxerūt aciem ad
pugnandū contra philistijm. Et phi-
listijm stabāt sup montē ex parte hac. et
isr̄ stabat super montē ex altera parte.
vallisq; erat inter eos. Et egressus ē vir
spurius de castris philistinorū. nomē
goliath de geth. altitudinis sex cubitorū
et palmo. et galea erea super caput eius.
et lorica hamata induebatur. Porro

pondus loricē ei⁹ quinq; milia siclorū
eis erat-et cocea eēas habebat in cu
ribus-⁊ clipe⁹ eēus regebat humeros
eius. Hastile autē hastē ei⁹-erat quasi
liciatorii texētiū. Ipsum autē ferrum
hastē eius sexcētos siclos habebat ferri.
Et antiger ei⁹ antecedebat eū. Stāsq;
clamabat aduersum phalangas isrl-
et dicebat eis. Quare venistis parati
ad pliū? Nūqd ego nō sū philisteus
⁊ vos sui saul? Eligite ē vobis viru-
et descendat ad singulare certamē. Si
quiuerit pugnare mecum et occiserit
me-erimus vobis sui. Si autem ego
ēualuero ⁊ occisero eū-vos eritis ser-
et eritis nobis. Et aiebat philisteus.
Ego exprobraui agminibus isrl hodie.
Date michi virum-⁊ ineat singulare
certamen mecū. Audiens autē saul ⁊
omnes isrlite sermones philiste huius
reuoluti-turbāt ⁊ metuebant nimis.
Dauid autē erat filij⁹ viri ephrati de
quo supra dictū est-de bethleem iuda
cui nomē erat ysai-qui habebat octo
filios-et erat vir in diebus saul-senex ⁊
grauidus inter viros. Abierāt autē
tres filij ei⁹ maiores-post saul in pliū.
Et nomina trium filiorū eius qui pergēt
ad bellū-heliab primogenitus-⁊ secū
aminadab-secūd⁹ ⁊ sāma. Dauid au-
tem erat minim⁹. Tres ergo maiores
seruis saulem-abiit dauid ⁊ reuersus
est a saul-ut pasceret gregē patris sui in
bethleem. Procedebat vero philisteus
mane et vesp-et stabat quadraginta
diebus. Dixit autē ysai ad dauid filiū
suū. Accipe fratribus tuis ephi polenta
et decem panes istos-et curre in castra
ad fratres tuos-et decē formellas casei
tas deferes ad tribunū. Et fratres tuos
visitabis si recte agāt-et cū quibus ordi
nati sūt disce. Saul autē ⁊ illi ⁊ omes
filij isrl in valle therebinti pugnabāt
aduersum philistijm. Surrexit ergo
dauid mane et cōmendauit gregē custo-
di-et cōsumptus abijt sicut preceperat i
ysai. Et venit ad locum magala ⁊ ad
exercitū-qui egressus ad pugnam vo-
cibatus erat in certamine. Direxerat
enim autē isrl-sed et philistijm ē aduer
sum erāt paratī. Deceliquēs ergo dauid
vasa q̄ attulerat sub manu custodis
ad sarcinas-cucurrit ad locū certami-
nis-⁊ interrogabat si oia recte agerēt
erga fratres suos. Cumq; adhuc ille
loqueret eis-apparuit vir ille spurius
ascendens goliath nōīe-philisteus de
geth-de castris philistinor. Et loqueb
tē eo hec eadem verba-audiuit dauid.
Omnes autē isrlite cū vidissent virum
fugerāt a facie eius-timentes eū valde.
Et dixit unusquisq; ad de isrl. Num
vidistis virum hūc q̄ ascendit? Ad ex-
probrādū mihi isrl ascendit. Vir ergo
qui percusserit eum-ditabit ē diuitis
magnis-et filiā suā dabit ei-⁊ domū
pris eius faciet ablq; tributo i isrl. Et
ait dauid ad viros qui stabāt secum
dicēs. Quid dabit viro qui percusserit
philisteū hūc-et tulerit opprobriū de
isrl? Quis est mihi hic philiste⁹ incircū
cisus-qui exprobrauit acies dei viuen-
tis? Referebat autem ei plus minus eadem
sermonē dicēs. Hec dabunt viro-qui
percusserit eū. Quod cū audisset heliab
frater eius maior loquente eo cū alijs
iratus est contra dauid et ait. Quare
venisti-et quare deseruisti pauculas
oues illas in deserto? Ego noui sup-
biā tuā ⁊ nequitiā cordis tui-quia ut
videres pliū descendisti-et dixit dauid.
Quid feci? Nūqd nō verbū est? Et
declinauit paululum ab eo ad alium.
Dixitq; eadem sermonē. Et audiuit e

plius verbū sicut prius. Audita sunt
autem verba que locutus est dauid-⁊
annūciata in cōspectu saul. Ad quē
cū fuisset adductus-locutus est ei. Nō
cōdat cor cuiusquā in eo. Ego ibis
tuus vadā: et pugnabo adūsus phi-
listeū. Et ait saul ad dauid. Nō vales
resistere philisteo isti. Puer es. Hic autē vir
bellator est ab adolescētia sua. Dixitq;
dauid ad saul. Pascebat seruus tuus
patris sui gregē-⁊ venebat leo vel vrsus-
et tollebat arietem de medio gregis-⁊
persequebar eos et percutiebā-eripiebāq;
de ore eor. Et illi cōsurgebāt adūsum
me-et apprehendēs mentū eorū-et suffo-
cabam interficiebāq; eos. Sīā ⁊ leonē
et vrsum interfecit ego ibis tuus. Erit
igitē et philisteus hic incircūcisus sicut
unus ex eis. Iuēc vadam et auferam
opprobriū pri. Quoniā quis est iste
philisteus incircūcisus-qui ausus est
maledicere exercitui dei viuentis? Et ait
dauid. Dōs qui eripuit me de manu
leonis ⁊ de manu vrsi-ipse me liberabit
de manu philistei hui⁹. Dixit autem
saul ad dauid. Vade ⁊ dōs tecū sit. Et
induit saul dauid vestimētis suis-et
imposuit galeā eēā sup caput eius-et
vestiuit eū lorica. Accinctus ergo dauid
gladio ei⁹ sup vestē suā-cepit ipsare
si armatus posset incedere. Nō enim
habebat cōsuetudinē. Dixitq; dauid
ad saul. Nō possum sic incedere-quia
non usū habeo-⁊ deposuit ea. Et tulit
baculū suū quē semp habebat i mani-
bus-⁊ elegit sibi quinq; limpidissimos
lapides de torrente-et misit eos in peri
zōtrale quā habebat secū-et funda
manu tulit-et pcessit adūsū philisteū.
Iuit autē philiste⁹ incedens et appro
pinquans adūsum dauid-⁊ armiger
ei⁹ ante eū. Cūq; inspexisset eū philiste⁹
et vidisset dauid-despexit eum. Erat
autē adolescēs rufus-et pulcer aspectu.
Et dixit philiste⁹ ad dauid. Nūquid
ego canis sū-q̄ tu venis ad me cū ba-
culo? Et maledixit philisteus dauid
in dijs suis. Dixitq; ad dauid. Veni
ad me-et dabo carnes tuas volatilibus
celi et bestijs terre. Dixit autē dauid ad
philisteū. Tu venis ad me cū gladio-⁊
hasta-et clipeo-ego autē venio ad te i
nōīe dni exercituum dei agminū isrl-
quibus exprobrasti hodie-et dabit te do-
minus in manu mea-⁊ percuam te-et
auferā caput tuū a te. Et dabo cadauera
castroꝝ philistijm hodie volatilibus
celi-⁊ bestijs terre-ut sciat omnis terra
quia est dōs dē in isrl-et noueritē uni-
uersa ecclia hec-quia non in gladio
nec in hasta saluat dōs. Ipsius enim
est bellū-et tradet vos i manus nras.
Cū ergo surrexisset philiste⁹-et veniret
et appropiquaret cōtra dauid-festina-
uit dauid et occurrit ad pugnā exadu-
uersū philistei. Et misit manū suā in
peri-tulitq; unū lapidē et funda iecit-
et percussit percussit eū in fronte-et in-
sixus est lapis in fronte eius-et cecidit
in faciem suā super terrā. Prevaluitq;
dauid adūsum philisteū in funda et
lapide-percussitq; philisteū interfecit.
Cūq; gladium nō haberet in manu
dauid-cucurrit et stetit sup philisteum-
et tulit gladium eius et eduxit eum de
vagina sua et interfecit eū-ponitq; ca-
put eius. Videntes autē philistijm q̄
mortuus esset fortissim⁹ eorū-fugerūt.
Et cōsurgentes viri isrl et iuda vocife-
rau sunt-⁊ persequti sūt philisteos-usq;
dū veniret in vallem ⁊ usq; ad portas
accaron. Ceciderūtq; vulnerati de phi-
listijm in via sarim et usq; ad geth-et

usq; ad acharon. Et reuerterunt filij
israhel · postq; preda facta sunt philistiim.
Inuaserũt castra eorũ. Assumens autẽ
dauid caput philistei: attulit illud in
hierusalem · arma uero eẽ posuit i tabernaculo
suo. Eo autẽ tempore quo uiderat saul
dauid egredientem contra philisteũ: ait
ad abner principem militiae suae. De q̃
stirpe descendit hic adolescens? Dixitq;
abner. Viuit anima tua rex · si noui.
Et ait rex: Interroga cui ueri filius sit
iste puer. Cumq; regressus esset dauid
percusso philisteo · tulit eum abner · et
introduxit coram saule caput philistei
habẽs i manu. Et ait ad eũ saul. De
q̃ progenie es · o adolescens? Dixitq; da-
uid · filij hui tui ego sum bethlemite ego sũ.

Et factũ est cũ complesset
loqui ad saul · anima ionathe
conglutinata est aiae dauid · et dilexit
eũ ionathas ꝗ si anima sua. Tulitq;
eũ saul in die illa · et nõ contesseuit ei ut
reuerteretur in domũ pris sui. Inierunt
autẽ dauid · ionathas fedus. Diligebat eũ eũ ꝗ si anima sua. Mãtegoliauit se ionathas tunica q̃ erat indutus
· et dedit eã dauid: et reliqua uestimẽta
sua · usq; ad gladiũ · arcũ suũ · et usq;
ad baltẽũ. Egrediebat q̃ dauid ad oia
quecũq; miserat eũ saul: et prudenter se
agebat. Posuitq; eũ saul super uiros
belli · · acceptus erat in oculis omnis
pli · maximeq; in conspectu famulorũ
saul. Porro cũ reuerteretur percusso phi-
listeo dauid: et ferret caput eẽ i hierusalem egressi sunt mulieres de omnibus urbibus
israel · cantãtes · chorosq; ducẽtes i occursum saul regis · i timpanis letitie et in
sistris · · pinnetis mulieres ludẽtes · atq;
dicẽtes. Percussit saul mille · et dauid
decẽ milia. Iratus est autẽ saul nimis
· et displicuit in oculis eius iste sermo.

Dixitq; Dederũt dauid decem milia:
et michi mille dederũt. Quid · a super-
est nisi solum regnũ? Nõ ergo ceptus
est saul aspiciebat dauid · a die illa
et deinceps. Post diem autẽ alteram
inuasit spiritus dei malus saul: · ꝗ phra-
bat i medio domus suae. Dauid autem
psallebat manu sua: sicut p singulos
dies. Tenebatq; saul lanceã · · mittere
potuãs p adigere posset dauid cũ pariete.
Et declinauit dauid a facie eius sedq;.
Et timuit saul dauid: eo q̃ esset dñs
cũ eo · · a se recessisset. Amouit ergo eũ
saul a se: et fecit eũ tribunũ super mille
uiros. Et egrediebat · et intrabat in cõ-
spectu pli. In omnibus quoq; uias suas
dauid prudenter agebat: et dñs erat
cũ eo. Vidit itaq; saul q̃ prudens esset
nimis: et cepit timere eũ. Omnis autẽ
israel · iuda diligebat dauid. Ipse aut
ingrediebatur et egrediebat ante eos.
Dixitq; saul ad dauid. Ecce filia mea
maior merob · ipsam dabo tibi uxorẽ:
tantũmodo esto uir fortis · et pugnare
bella dñi. Saul autẽ reputabat dicẽs.
Nõ fit manus mea in eo: sed sit super
eum manus philistinorũ. At autem
dauid ad saul. Quis ego sum · aut q̃
est uita mea · aut cognatio pris mei
israel · ut ego gener regis. Factũ est autem
tempore cũ deberet dari merob filia saul
dauid: data est hadriel molathite uxor.

Dilexit autẽ dauid michol filia saul
alteram. Et nũciatũ est saul · et placuit
ei. Dixitq; saul. Dabo eã illi · ut fiat ei
in laqeũ · et sit super eũ manus philistinorũ. Dixitq; saul ad dauid. In du-
bius rebus gener meus es hodie. Et
mãdauit saul suis suis. Loquimini
ad dauid clam me: dicentes. Ecce pla-
ces regi · et omnes serui eius diligunt
te. Nũc ergo esto gener regis. Et locuti

sunt hui saul i aures dauid: omnia
uerba hec. Et ait dauid. Nũ parua uidet
uobis: generum esse regis? Ego autẽ
sũ pauper uir · et tenuis. Et renũciaue-
runt serui saul dicẽtes. Huiusmodi
uerba locutus est dauid. Dixit autem
saul. Sic loquimini ad dauid. Non
habet rex ꝗsualia nesse · nisi tantũ
centũ ꝗucia philistinorũ: ut fiat ulcio
de inimicis regis. Porro saul cogita-
bat dauid tradere in manus philisti-
norum. Cumq; renũciasset sui eius
dauid · uerba que dixerat saul: placuit
sermo in oculis dauid · ut fieret gener
regis. Et post paucos dies surgẽs da-
uid: abiit in acharon cum uiris qui
sub eo erãt · et percussit ex philistiim du-
centos uiros · et attulit ea cũ ꝗucia et
annũciauit ea regi: ut esset gener eius.
Dedit itaq; saul ei michol filiã suam
uxorẽ. Et uidit saul · · intelexit quod
dñs esset cũ dauid. Michol autẽ filia
saul diligebat eũ. Et saul magis cepit
timere dauid. Factusq; est saul inimicus
dauid: cunctis diebus. Et egressi sunt
principes philistinorũ. A principio
aũt egressionis eorũ · prudẽs se gerebat
dauid: quã omnes uiri saul · et celebre
factũ est nomen eius nimis.

Locutus est autem saul ad ionathan
filium suum · et ad omnes suos
suos: ut occideret dauid. Porro iona-
thas filius saul diligebat dauid ualde.
Et indicauit ionathas dauid dicens.
Quere saul pater meus occidere te. Qua-
propter obserua te quelo mane · · mane
bis clã · abscondens. Ego autẽ egredies
stabo iuxta patrem meũ i agro ubicũq;
fuerit · et ego loquar de te ad patrem meũ
et quicũq; uidero: nũciabo tibi. Locu-
est ergo ionathas de dauid bona: ad
saul patrem suum. Dixitq; ad eũ. Ne
peccet rex in seruũ suũ dauid · quia nõ
peccauit tibi: et opera eius bona sunt
tibi ualde · et posuit animã suã in ma-
nu sua et percussit philisteũ et fecit dñs
salutẽ magnã uniuerso isrl. Vidisti:
et letatus es. Quare ergo peccas in san-
guine innocũ · interficiens dauid qui
est absq; culpa? Quod cũ audisset saul:
placatus uoce ionathe iurauit. Viuit
dñs: quia nõ occidet. Vocauit ergo
ionathas dauid: · indicauit ei omnia
uerba hec. Et introduxit ionathas dauid
ad saul: et fuit ante eũ · sicut fuerat heri
et nudiustertius. Factũ est autem rursum
bellũ · et egressus dauid pugnauit ad-
uersum philistiim: percussitq; eos pla-
ga magna · et fugerũt a facie eius. Et
factus est spiritus dñi malus i saul. Sedebat
autẽ in domo sua · et tenebat lanceam.
Porro dauid psallebat in manu sua.
Misitq; et saul adigere dauid lancea
in pariete. Et declinauit dauid a facie
saul. Lancea autẽ fixo uulnere plaga
est in pariete · et dauid fugit · et saluatus
est nocte illa. Misit ergo saul satellites
suos nocte in domũ dauid: ut custo-
dirent eũ · · interficerentur mane. Quod
cũ annũciasset dauid michol uxor
sua dicẽs · nisi saluaueris te nocte hac:
cras morieris · deposuit eũ per fenestrã.
Porro ille abiit · · aufugit · atq; salua-
tus est. Tulit autem michol statuam
et posuit eã sup lectũ · et pilum pilosum
capraũ posuit ad caput eius · et operuit
eam uestimẽto. Misit autẽ saul apari-
tores · qui raperent dauid · et responsũ
est q̃ egrotaret. Rursumq; misit saul
nũcios ut uiderẽt dauid · dicẽs. Afferte
eũ ad me in lecto · ut occidat eũ. Cumq;
uenissent nũcij · inuentũ est simulacru
super lectũ · et pelles capraũ ad caput
eius. Dixitq; saul ad michol. Quare

sic illusisti michi: et dimisisti inimicu
meu ut fugerem? Et respondit michol
ad saul. Quia ipse locutus est michi
dicens. Dimitte me: alioqui interficiã
te. Dauid autẽ fugiens saluas? est. Et
venit ad samuel in ramatha: et nũciau
it ei oia que fecerat sibi saul. Et abie
runt ipse et samuel: et moratu sunt in
naioth. Nũciatum est autem sauli a
dicentibus. Ecce dauid in naioth i ruma
tha. Misit ergo saul ludores ut raperet
dauid. Qui cũ vidissent ceruũ, ꝓphetã
vaticinãtium: et samuel stantem super
eos: factus est etiã spiritus dei i illis: et
prophetare ceperũt etiã ipi. Nuod cũ
nũciatũ esset sauli: misit et alios nũcio
os. Prophetauerunt autem et illi. Et
rursũ misit saul tertios nuncios: qui
et ipsi ꝓphetauerũt. Et iratus iracũdia
saul abiit etiã ipe in ramatha: et venit
usq; ad cisternã magnã q; est i sethyth.
Et interrogauit et dixit. Qu quo loco
sunt samuel et dauid? Dicitq; ei. Ecce
in naioth sunt in ramatha. Et abiit
in naioth in ramatha. Et factus est
etiam super eũ spiritus dei: et ambulauit
ingrediẽs: et ꝓphetabat usq; dũ veniret
in naioth in ramatha. Et expoliauit
etiã ipse se vestimẽtis suis et ꝓphetaui
it coram etiã samuel: et cecidit nudus
tota die illa et nocte. Vnde et ceciderũt
ꝓuerbiũ. Nũ saul inter ꝓphetas? Et

Fugit autẽ dauid de naioth: que
est in ramatha: venitq; locutus
est coram ionatha. Quid feci? Que ẽ
iniquitas mea: et qd̃ peccatũ meũ in
patrem tuũ: quia querit animã meã?
Qui dixit ei. Absit a te: non morieris.
Nequ enim facies pater meus quidq;
grãde vel paruũ: nisi prius indicauerit
michi. Iunc ergo defecit a me pater
meus sermone tamẽ modo. Sequatq;
eũ scit istud. Et iurauit rursũ dauid.
Et ille ait. Scit profecto pater tuus q̃ in
uenui gratiã i oculis tuis: et dixit. Nesci
at hoc ionathas: ne forte tristet. Qui
nimo vnum dũs et viuit anima tua:
q̃a uno tantũ ut ita dicã gradu ego
morior: diuidimur. Et ait ionathas
ad dauid. Quodcũq; dixerit michi
anima tua: faciam tibi. Dixit autem
dauid ad ionathan. Ecce kalende sũt
crastino: et ego ex more sedere soleo
iuxta regẽ ad vescendũ. Dimitte ergo
me ut abscondar in agro: usq; ad ve
sperũ diei tertie. Si respiciẽs requisi
erit me pater tuus: rũdebis ei. Rogauit
me dauid ut iret celeriter in bethleem
ciuitatẽ suã: quia vsitatus solãnes ibi
sũt omnibus cognatibus suis. Si dixerit
bene: pax erit seruo tuo. Si autẽ fuerit
iratus: scito quia cõplta est malitia eius.
Fac ergo misericordiam in seruũ tuũ: quia
fedus dũi ne famulũ tuũ secum inire
fecisti. Si autẽ ẽ iniquitas aliqua in
me: tu me interfice: et ad patrem tuũ me
introduces me. Et ait ionathas. Absit
hoc a me. Nesciq; mũ fieri possit: ut si
cere cognouero cõplete esse patris mei
malitiã cõtra te: nõ ãnũciem tibi. Re
sponditq; dauid ad ionathan. Quis
renũciabit michi: si quid forte ꝓsideri
tibi pater tuus durc de me? Et ait ione
thas ad dauid. Veni: egrediamur foras
in agrũ. Cũq; essent ãbo in agrũ: ait
ionathas ad dauid. Dũs deus israel si
inuestigauero ferentã pãs mei cras
no vel perendie: aliqs tibi fuerit fuge
dauid: et nõ stati misero ad te et nõtũ
tibi fecero: hec faciat dũs ionathe: et hec
augeat. Si autem placuerit patris
mei malitia adtibi te: reuelabo aure
tuã et dimittã te ut vadas i pace: et sit
dũs tecũ sicut fuit cũ patre meo. Et si

vixero: facies michi misericordias domini
si vero moriuus fuero: nõ auferes mi
sericordiã tuam a domo mea usq; in
sempiternũ. Aut si nõ fecero: quando
eradicauerit dũs inimicos dauid vnũ
quemq; de terra: auferat ionathan de
domo sua: et requirat dũs de manu
inimicorũ dauid. Pepigit ergo iona
thas fedꝰ cũ domo dauid. Et addidit
ionathas deinceps dauid: eo q̃ dilige
re illũ. Diuat enim animã suam ita
diligebat eũ. Dixitq; ad eũ ionathas.
Cras kalẽde sunt: et requireris. Requi
rentur enim sedilia tua usq; prẽdie. Octaui
dis ergo festinus et venies in locũ ubi
reliquus es: in die quãdo operari licet:
et sedebis iuxta lapidem cui nomẽ est
ezel. Et ego tres sagittas iuxta ea
dem: iaciã quasi exercens me ad signũ.
Mittã ẽ et puerum: dicẽs ei. Vade et
affer michi sagittas. Si dixero pueris
ecce sagitte intra te sũt tolle eas: tu ve
ni ad me quia pax tibi est et nichil est
malicie: viuit dũs. Si autem sic locutꝰ
fuero puero: ecce sagitte ultra te sũt: va
de in pace quia dimisit te dominus. De
verbo autẽ quod locuti sumus ego et
tu sit dũs inter me et te usq; in sempi
ternũ. Absconditus est ergo dauid in
agro: et venerũt kalende: et sedit rex ad
comedẽdũ panẽ. Cũq; sedisset rex sup
cathedrã suã sicũ consuetudinẽ: que
erat iuxta parietẽ: surrexit ionathas et
sedit abner ex latere saul: vacauitq; ap
parui locus dauid: et nõ est locutus
saul quicq; in die illa. Cogitabat enim
q̃ forte euenisset ei: ut nõ esset mũdus
nec purificatꝰ. Cũq; illuxisset dies se
cunda post kalẽdas: rursus apparuit
vacuus locus dauid. Dixitq; saul ad
ionathan filiũ suũ. Cur nõ venit filiꝰ
ysai nec heri nec hodie ad vescendum?

Rãdiditq; ionathas sauli. Rogauit me
obnixe ut iret bethleem: et ait. Dimit
te me: quia sacrificiũ solẽne est i ciuitate
mea: vnus de fratribus meis accelauit
me. Nũc ergo si inueni gratiã in oculis
tuis: vadã oro et videã fratres meos.
Ob hãc causam: nõ venit ad mensam
regis. Iratus autem saul aduersus
ionathan: dixit ei. Fili mulieris eiusm
ultro rapiens: nũquid ignoro quia
diligis filiũ ysai in obprobriũ tuũ: et
in confusionem ignominiose matris
tue? Omnibus enim diebus quibus filius
ysai vixerit super terrã: nõ stabilieris tu
neq; regnũ tuũ. Itaq; iã nũc mitte: et
adduc eũ ad me: quia filius mortis ẽ.
Rãdens autẽ ionathas sauli patri suo
ait. Quare moriet? Quid fecit? Et ar
ripuit saul lanceam ut percuteret eũ. Et
intellexit ionathas: q̃ diffinitũ esset a
pre suo: ut interficeret dauid. Surrexit
ergo ionathas a mensa in ira furoris:
et nõ comedit in die kalendarũ secunda
panẽ. Contristatus est enim super dauid:
eo q̃ cõfudisset eum pater suus. Cũq;
illuxisset mane venit ionathas i agrũ
iuxta placitũ dauid: et puer paruulꝰ
cũ eo. Et ait ad puerũ suũ. Vade et affer
michi sagittas: quas ego iacio. Cũq;
puer cucurrisset: iecit aliã sagittã trãs
puerũ. Venit itaq; puer ad locũ iaculi:
quod miserat ionathas. Et clamauit
ionathas post tergũ pueri: et ait. Ecce
ibi est sagitta: porro ultra te. Clamau
itq; iterũ ionathas post tergum pue
ri dicens. Festina velociter: ne steteris.
Collegit autẽ puer ionathe sagittas:
attulit ad dũm suũ: et quid agereturꝰ
penitus ignorabat. Tantũmodo eui
ionathas et dauid rem nouerãt. Ve
dit ergo ionathas arma sua puero:
dixit ei. Vade et defer in ciuitatẽ. Cũq;

abiisset puer surrexit dauid de loco qui
respiciebat ad austrum: et cadens pronus
in terram adorauit tercio. Et osculantes se
alterutrum fleuerunt pariter. dauid autem
amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid.
Vade in pace. Quicquid iurauimus
ambo in nomine domini. dicentes:
dominus sit inter me et te. et inter semen
tuum et semen meum. usque in sempiternum. Et surrexit dauid et abiit: sed et
ionathas in ciuitatem. xvi

Venit autem dauid in nob. ad achi-
melech sacerdotem. Et obstupuit
achimelech. eo quod uenisset dauid. et
dixit ei. Quare tu solus: et nullus est
tecum. Et ait dauid ad achimelech sa-
cerdotem. Rex precepit michi sermonem
et dixit. Sermo scilicet rei propter quam
nullus es a me: et cuiusmodi preceptum
tibi dederim. Sed et pueris meis tradidi i
illum et illum locum. Nunc ergo si quid habes
ad manum. uel quinque panes da michi:
aut quicquid inueneris. Et respondens sacer-
dos ad dauid: ait illi. Non habeo panes
ad manum: sed tantum panis
sanctus. Si modo sunt pueri. maxime
a mulieribus mundi. Et respondit dauid
sacerdoti: et dixit ei. Et quidem si de mulie-
ribus agitur. continuimus nos ab heri et
nudiustertio quando egrediebantur: et fuerunt
vasa puerorum sancta. Porro via hec
polluta est: sed et ipsa hodie sanctificabitur in vasis. Dedit ergo ei sacerdos
sanctificatum panem. Erat enim ibi
panis. nisi tantum panes propositionis
qui sublati fuerant a facie dni: ut ponerentur panes calidi. Erat autem ibi vir
quidam de seruis saul. in die illa intus
in tabernaculo domini: et nomen eius
doech idumeus: potentissimus pastor
saul. Hic pascebat mulas saul. Dixit
aut dauid ad achimelech. Si habes
hic ad manum hastam aut gladium de
michi: quia gladium meum et arma mea
non tuli mecum. Sermo enim regis
urgebat. Et dixit sacerdos. Ecce hic
gladius goliath philistei. quem occisisti
in valle therebinti. est involutus pallio
post ephod. Si illum vis tollere. tolle.
Nec enim hic est alius absque eo. Et ait
dauid. Non est huic alter similis. Da
michi eum. Surrexit itaque dauid. et fugit
die illa a facie saul: et venit ad achis
regem geth. Dixerunt pueri achis: nun
nid illum dauid. Numquid non iste est
dauid rex terre? Nonne huic canebant
per choros dicentes: percussit saul mille
et dauid decem milia? Posuit autem
dauid sermones istos in corde suo: et
timuit valde a facie achis regis geth.
Et mutauit os suum coram achis. et col-
labebat inter manus eorum: et impingebat in ostia porte: defluebantque saliue
eius in barbam. Et ait achis ad seruos
suos. Vidistis hominem insanum:
cur adduxistis eum ad me? An defuerunt
nobis furiosi: quia introduxistis istum
ut fureret me presente? Numquid ergo
hic ingrediatur domum meam. xvii

Abiit ergo dauid inde: et fugit in
spelunca odollam. Quod cum
audissent fres eius et omnis domus pris
eius: descenderunt ad eum illuc. Et congregate
sunt ad eum omnes qui erant in angustia
constituti. et omnis qui erat in amaritudine
animi: et factus est eorum princeps. Fuerunt
autem cum eo fere quadringenti viri. Et profectus
est dauid inde in mispha: id est moab.
Et dixit ad regem moab. Maneat oro
pater meus et mater mea vobiscum donec
sciam quid faciat michi deus. Et reliquit
eos ante faciem regis moab. Manserunt
que apud eum cunctis diebus quibus
dauid fuit in presidio. Dixitque gad prophete

ad dauid. Noli manere in presidio. Pro-
fiscere et vade in terram iuda. Et profectus
est dauid: et venit in saltum ereth. Et
audiuit saul quod apparuisset dauid: et
uiri qui erant cum eo. Saul autem sedebat
in gabaa et ipse tenebat hastam
in ramna. hasta manu tenens: cuncti
serui eius circumstabant eum: aut ad seruos
suos qui assistebant ei. Audite me nunc
filii iemini. Numquid omnibus vobis
filius isai agros et vineas et uniuersos
uos facere tribunos et centurio-
nes: qui coniuratis omnes aduersum
me. et non est qui michi reuelauerit maxime
cum et filius meus fedus iniuerit cum
filio isai? Non est qui mei doleat
et vobis. nec qui annuntiet michi: eo
quod suscitauerit filius meus seruum meum
aduersum me insidiantem michi usque
hodie. Respondens autem doech idumeus
qui assistebat: erat primus inter suos
saul: ait dixitque filium isai in nobe
apud achimelech filium achitob sacer-
dotem. Qui consulunt pro eo dnm: et ci-
baria dedit ei. Sed et gladium goliath
philistei tedit illi. Misit ergo rex ad ar-
cessendum achimelech sacerdotem filium
achitob: et omnem domum patris eius
sacerdotes qui erant in nobe. Qui omnes
uenerunt ad regem. Et ait saul ad achi-
melech. Audi fili achitob. Qui respon-
dit. Presto sum domine. Dixitque ad eum
saul. Quare coniurastis aduersum me
tu et filius isai. dedisti ei panes et gla-
dium. et consuluisti pro eo dominum: ut
insurgere aduersum me insidiator usque
hodie quemadmodum. Respondens achimelech
regi ait. Et quis in omnibus seruis tuis
sicut dauid fidelis. et gener regis. et princeps
ad imperium tuum. et gloriosus in domo tua?
Num hodie cepi consulere pro eo dnm?
Absit hoc a me. Ne suspicet rex aduersu
suum suum rem huiuscemodi: in omnibus
domo patris mei. Non enim sciuit seruus tuus quod
quicquam super hoc negotio: uel modicum
uel grande. Dixitque rex. Morte morieris
achimelech: tu et omnis domus patris tui. Et
ait rex emissariis qui circumstabant eum. Con-
uertimini: et interficite sacerdotes dni.
Nam manus eorum cum dauid est: scientes
quod fugisset. et non indicauerunt michi.
Noluerunt autem serui regis extendere
manus suas in sacerdotes dni. Et ait
rex ad doech. Conuertere tu: et irruere in
sacerdotes domini. Et conuersus doech
idumeus irruit in sacerdotes: et interfecit
in die illa octo gentes quinque uiros ueste-
tos ephod lineo. Nobe autem ciuitatem
sacerdotum percussit in ore gladii: viros
et mulieres et paruulos et lactentes. bouesque et asinum et oueem in ore gladii. Euasit
autem unus filius achimelech filii
achitob cui nomen erat abiatar. fugit
ad dauid: et annuntiauit ei quod occidisset
saul sacerdotes dni. Et ait dauid ad
abiatar. Noueram in die illa: quod
cum ibi esset doech idumeus. procul dubio
annuntiaturus sauli. Ego sum reus omnium
animarum patris tui. Manete mecum: ne timeas.
Si quis quesierit animam meam querit et a-
nimam tuam: mecum eris custodiens. xxiii

Et annuntiauerunt dauid dicentes.
Ecce philistiim oppugnant ceilam:
et diripiunt areas. Consulit ergo dauid
dominum dicens. Num vadam et percutiam
philistiim istos? Et ait dominus ad
dauid. Vade et percutiens philistiim: et
liberabis ceilam. Et dixerunt viri qui
erant cum dauid ei. Ecce nos hic in
iudea consistentes timemus: quanto
magis si ierimus in ceilam aduersum
aciem philistinorum? Rursum ergo
dauid consuluit dnm. Qui respondens
ait ei. Surge et vade in ceila. Ego enim

tradã philisteos in manu tua. Abijt
ergo dauid et viri eius in ceila: et pugna-
uit adũsum philisteos. Et abegit iu-
menta eorũ et percussit eos plaga ma-
gna: et saluauit dauid habitatores
ceile. Porro eo tempore quo fugiebat
abiatar filius achimelech ad dauid
in ceilam: ephor secũ tulerat descendebat.
Nunciatum est autẽ saul: q̃ venisset
dauid i ceilam. Et ait saul. Tradidit
eũ dũs in manus meas: conclususq;
est intrauerso urbem: in qua porte
et seras fuit. Et precipit saul oẽ populũ: ut
ad puguam descenderet in ceilam: et
obsideret dauid et viros eius. Quod
cũ cognouisset dauid quia parare ei saul
dã malũ: dixit ad abiatar sacerdotẽ.
Applica ephot. Et ait dauid. Domine
deus israel audiuit famã tuus quia q̃
disponat saul venire ad ceilã: ut euer-
tat urbem propter me. Si tradet me vir
ceile in manus eius: et si descendet saul
sicut audiuit seruus tuus: dic ds israel
indica seruo tuo. Et ait dũs. Descendet.
Dixitq; rursum dauid. Si tradet me
viri ceile: et viros qui sũt mecũ in ma-
nus saul? Et dixit dominus. Tradent.
Surrexit ergo dauid et viri eius quasi
sexcenti: et egressi de ceila huc atq; illuc
vagabant incerti. Nũciatũq; est saul
q̃ fugisset dauid de ceila et saluatus
esset: quamobrem dissimulauit exire.
Morabatur autẽ dauid in deserto in
locis munitissimis: mansitq; in monte
solitudinis ziph in mõte deserto. Que-
rebat eũ tamen saul cũctis diebus: nõ
tradidit eũ dũs in manus eius. Et vidit
dauid q̃ egressus esset saul: ut quereret
aiam eius. Porro dauid erat in deserto
ziph i silua. Et surrexit ionathas filius
saul et abijt ad dauid in siluam: et cõ-
fortauit manus eius in deo. dixitq; ei.
Ne timeas. Metq; eniũ inuenient te ma-
nus saul patris mei. Et tu regnabis
super israel: et ego ero tibi secũdus. Sed et saul
pater meus hoc scit. Percussit ergo vtrq;
fedus coram dõo. Mansitq; dauid in
silua: ionathas autẽ reuersus est in
domũ suam. Ascenderũt autẽ ziphei
ad saul in gabaa dicentes. Nõne ere
dauid latet apud nos i locis munis-
simis siluę i colle achille: q̃ est ad ueram
solitudinem? Nũc ergo sicut desiderauit aia
tua ut descenderes descende: nõm autẽ
erit ut tradamus eũ in manus regis.
Dixitq; saul. Benedicti vos a dõo:
quia doluistis vicem meã. Abite ergo
adhuc et diligentius parate: et curiosius
agite: et considerate loũ ubi sit pes eius:
uel quis uiderit eũ ibi vbi dicitur. Se-
ruatur enim de me: q̃ callide insidi-
ari. Considerate et videte oia latibula
eius in quibus abscondit: et reuertimini
ad me ad rem certã: ut vadã vobiscũ.
Quod si erit in terram se obtulerit:
perscrutabor eũ in cũctis millibus iuda.
Et illi surgentes abierũt in ziph ante
saul. Dauid autẽ et viri eius erant in
deserto maon in campestribus ad dexterã
ieisimuth. Ivit ergo saul et socij eius ad
querendũ eũ. Et nũciatum est dauid:
statimq; descendit ad petrã et mansit
in deserto maon. Quod cum audisset
saul: perseqũs est dauid i deserto maon.
Et ibat saul a viri eius ab latere mõtis
et parte una: dauid autẽ et viri eius in
latere mõtis et parte altera. Porro
dauid festinabat se posse euadere a facie
saul. Ipse q̃q; saul et viri eius in modũ
corone circuiebant dauid et viros eius:
ut raperent eos. Et nuntius venit ad
saul dicens. Festina et veni: quoniã
inuiserunt se philistiim super terram.
Reuersus est ergo saul de perseqũti
dauid: et pergit in occursũ philistinorũ.
Propter hoc vocauerunt locũ illum
petram diuisionis.

Capitulum xxiiij

Ascendit ergo dauid inde: et habi-
tauit i locis munitissimis engaddi.
Cũq; reuersus esset saul postq; persecutus
est philisteos: nũciauerunt ei dicentes.
Ecce dauid in deserto engaddi. Assu-
mens ergo saul tria milia electorũ vire-
rum et iuuenũ israel: pergit ad inuestigan-
dum dauid et viros eius: etiam super
abruptissimas petras q̃ solis ibicibus
patent sunt. Et venit ad caulas ouium
q̃ se offerebãt viantibus: erat q̃q; ibi spelunca:
quã ingressus est saul ut purgaret ventrem.
Porro dauid et viri eius in interiore
parte speluncę latebãt. Et dixerũt sui
dauid ad eũ. Ecce dies de qua locutus est
dõs ad te: ego tradã tibi inimicũ tuũ
ut facias ei sicut placuerit i oculis tuis.
Surrexit ergo dauid: et prãdit oram
clamidis saul silẽter. Post hęc pacitus
est cor dauid: eo q̃ abstulerat oram
clamidis saul. Dixitq; ad viros suos.
Propitius sit michi dõs ne famã hanc
coram dõo meo ceito dominũ ut mittã
manũ meã in eũ: quia christus dõi est.
Ejuit dõs: quia nũ dõo percusserit
eũ: aut dies eius venerit ut moriatur:
aut descendẽs in prelũ pereat: ppiũ
michi sit dõs ut nõ mittam manũ meam
i christũ dõi. Et conuertit dauid
viros suos sermonibus istis: et non
permisit eos ut cõsurgerẽt in saul. Por-
ro saul egressus de spelunca: pergebat
repto itinere. Surrexit autẽ dauid post
eũ: et egressus de spelunca clamauit post
tergũ saul dicens. Domine mi rex. Et respe-
xit saul post se: et inclinãs se dauid pro-
nus i terrã adorauit. Dixitq; ad saul.
Quare audis verba hoũ loquentiũ:
dauid hoc quasi ad diũsũ es? Ecce hodie
uiderũt oculi tui: q̃ tradiderit te dõs in
manu mea in spelunca: et cogitaui ut
occiderẽ te: sed pperciit tibi oculus meus.
Dixi enim. Nõ ego tendã manũ meam in
dominũ meũ: q̃a christus dõi est. Quin
pro pater mi vide et cognosce oram
clamidis tue in manu mea: quomõ
cũ precidẽ fimbriam clamidis tue: nõ
lui extendere manũ meã i te. Animad-
uerte et vide: quũ non est i manu mea
malũ neq; iniquitas: neq; peccatũ i te.
Tu autẽ insidiaris aiẽ mee: ut auferas
eam. Iudicet dominus inter me et te
et vlciscatur me dõs ex te: manus autẽ
mea nõ sit in te sicut dicitur in pũbio
antiquo. Ab impijs egredietur impietas.
Manus ergo mea nõ sit in te. Quem
persequeris rex israel quẽ persequeris? Canẽ
mortuũ persequeris: et pulicem vnum.
Sit dõs iudex et iudicet inter me et te:
et videat et iudicet causam meam: et
eruat me de manu tua. Cum autem
cõpleuisset dauid loquens hucusque
hu-
iusmodi ad saul: dixit saul. Nũquid
vox hec tua e fili mi dauid? et leuauit
saul vocem suam: et flenit: dixitq; ad
dauid. Iustior tu es quam ego. Tu
enim tribuisti michi bona: ego autem
reddidi tibi mala. Et tu indicasti mi-
chi hodie que feceris michi bona: quo
tradiderit me dõs in manu tua: et nõ
occideris me. Quis enim cũ inuenerit in-
imicũ suũ dimittet eum in via bona?
Sed dõs reddat tibi vicissitudinem hũc:
pro eo q̃ hodie op̃atus es i me. Et nũc
quia scio q̃ recipiens regnabis: sis et
habitus in manu tua regnũ israel: iura
michi in dõo ut dẽtes semẽ meũ post
me: neq; auferas nomẽ meũ de domo
pris mei. Et iurauit dauid saulo. Ab-
iit ergo saul in dominũ suũ: et dauid
et viri eius ascenderũt ad uiciora loca.

Lorum est autē samuel: xxv
et cōgregatus est uniuersus isr
et planxerūt eū nimis: ⁊ sepelierūt eū i
domo sua in ramatha. Cōsurgens
dauid: descendit in desertum pharan.
Erat autē uir quispiam i solitudine
maon: et possessio eius in carmelo: et
homo ille magnus nimis: habens ei
oues tria milia et mille capre. Et accidit
ut tonderetur grex eius in carmelo.
Nomen autē uiri illius erat nabal: et
nomē uxoris eius abigail. Erat mulier
illa prudentissima ⁊ speciosa. Porro
uir eius durus et pessimus: et malignus.
Erat autē de genere caleph. Cum
autē audisset dauid in deserto q̄ tonderet
nabal gregē suū: misit decē iuuenes
⁊ dixit eis. Ascendite in carmelū:
et ueniens ad nabal et salutabitis eū
ex meo pacifice: et sic dicetis. Sit
tranquillus meis et tibi pax: et domui tue
pax: et omnibus quecūq; habes sit pax.
Audiui q̄ tonderent pastores tui greges
tuos qui erant nobiscū in deserto.
Nūq; eis molesti fuimus: nec aliquādo
defuit eis quicq; de grege omū tpe quo
fuerunt nobiscū in carmelo. Interroga
pueros tuos: ⁊ indicabūt tibi. Iuue
ergo inuenient pueri iuuenes tui gratiā i oculis
tuis. In die enim bona uenimus ad te.
Oēdq; iuuenes manus tua da seruis
tuis: et filio tuo dauid. Cūq; uenissent
pueri dauid: locuti sūt ad nabal omnia
uerba hec ex nomine dauid: ⁊ siluerūt.
Rūdens autē nabal pueris dauid: ait.
Quis est dauid ⁊ quis est filius iaisi
Hodie increuerūt serui q̄ fugiūt dōnos
suos. Tollā ergo panes meos et aquas
meas et carnes pecoris q̄ occidi tonsoribus
meis: et dabo uiris quos nescio
unde sint? Regressi sunt autem pueri
dauid per uiā suā: et reuersi renuntiauerunt
ei omnia uerba que
dixerat nabal. Dixit autē dauid pueris
suis. Accingatur unusquisq; gladio
suo. Et accincti sunt singuli gladiis
suis. Accinctusq; est et dauid post suos:
et secuti sunt dauid ꝯ quadringenti
uiri. Porro ducēti remanserūt ad sarcinas.
Abigail autē uxori nabal nūntiauit
unus de pueris suis dicens. Ecce
dauid misit nūncios de deserto ut benedicerent
dōno nro: et auersatus est eos.
Homines isti bni satis fuerūt nobis
et non molesti: nec quicq; aliquando
perisit omū tpe quo fuimus conuersati
cum eis i deserto. ꝓ muro erant nobis
tam in nocte q̄ in die omnibus diebus
quibus pauimus apud eos greges.
Quāobrem cōsidera et recognoui quid
facias: quoniā completa est malitia
adūsus uirū tuū ⁊ aduersus domū
tuā: ipse filius est belial: ita ut nemo
possit ei loq̄. Festinauit igit abigail
⁊ tulit ducentos panes: ⁊ duos ures
uini ⁊ quinq; arietes coctos ⁊ quinq;
sata polente: et centum ligaturas uue
passe: et ducentas massas caricarū ⁊
posuit super asinos: dixitq; pueris suis.
Precedite me: ecce ego post tergum
sequar uos. Uiro autē suo nabal nō
indicauit. Cū ergo ascendisset asinū et
descendere ad radicem mōtis: dauid
et uiri eius descendebāt in occursū eius.
Quibus et illa occurrit. Et ait dauid.
Vere frustra seruaui omnia que huius
erant in deserto: et nō perijt quicq; de
cunctis q̄ ad eū pertinent: et reddidit
mihi malū pro bono. Hec faciat dōs
inimicis dauid et hec addat: si reliquero
de omnibus que ad eum pertinent usq;
mane mingēntem ad parietē. Cū autē
uidisset abigail dauid festinauit ⁊ de-
scendit de asino: et pedit coram dauid

sup faciem suā ⁊ adorauit super terrā:
et cecidit ad pedes eius: et dixit. In me
sit domine mi hec iniquitas. Loquat
obsecro ancilla tua in auribus tuis: et
audi uba famule tue. Ne ponat oro
dōs meus rex cor suū super uirū istum
iniquū nabal. qui scōm nomē suum
stult est: et stultitia cū eo. Ego autem
ancilla tua nō uidi pueros tuos dōe
mi. quos misisti. Sunt ergo dōe mi
uiuit dominus et uiuit anima tua q̄
prohibuit te ne uenires in sanguinē:
⁊ saluauit manū tuā tibi. Et nūc fiāt
sicut nabal inimici tui: ⁊ qui querunt
dōo meo malū. Quapropter suscipe
benedictionē hāc quā attulit ancilla
tua tibi domino meo: ⁊ da pueris qui
secuti te dōm meū. Aufer iniquitatē
famule tue. Faciens enim fiet dōs
tibi dōo meo domū fidēē: quia ꝓlia
dōi dōe mi tu ꝓliaris. Malicia ergo
nō inueniatur in te: omnibus diebus uite
tue. Si enim surrexerit aliquādo homo
persequēs te uel querens aiam tuā: erit
anima domini mei ligata quasi i
fascículo uiuentiū apud dōm dei tui.
Porro inimicorum tuorum animas
rotabitur: ꝯli i impetu ⁊ circulo funde.
Cū ergo fecerit tibi dōs dōmino meo
omnia hec que locus est bona de te: ⁊
constituerit te ducē super isr: nō erit tibi
hoc in singultū et in scrupulū cordis
domino meo q̄ effudisse sanguinem
innocentis: aut ipse te ultus fuerit. Et cū
benefecerit dōs dōo meo: recordabere
ancille tue: et tu bōfaces ei. Et ait da-
uid ad abigail. Benedictus dominus
deus israel qui misit hodie te in occursum
meum: et benedicta eloquium tuū: et
benedicta tu que prohibuisti me hodie
ne ueni ad sanguinem ⁊ ulciscere me
manu mea. Alioquin uiuit dominus
deus israel. qui prohibuit me ne te ma-
lum facerem tibi: nisi cito uenisses in
occursū michi. non remansisset nabal
usq; ad lucem matutinam mingens
ad parietem. Suscepit ergo dauid de
manu eius. quia attulerat ei: dixitq;
ei. Vade pacifice in domum tuā. Ecce
audiui uocem tuā: et honorauit faciē
tuā. Venit autē abigail ad nabal. Et
ecce erat ei cōuiuiū in domo eius quasi
cōuiuiū regis: et cor nabal iocūdum.
Erat enim ebrius nimis: ⁊ non indi-
cauit ei uerbum pusillum aut grande:
usq; mane. Diluculo autē cū digessisset
uinū nabal: indicauit ei uxor sua
uerba hec. Et mortuū est cor eius intrinsecus: ⁊ factus est quasi lapis. Cūq;
preteriisset decē dies: percussit dominus
nabal et mortuus est. Vbi ergo audisset
dauid mortuum esse nabal. ait. Benedictus dōs qui iudicauit causam op-
probrij mei de manu nabal: et seruū
suum custodiuit a malo: ⁊ malitiam
nabal reddidit dōmin̄ in caput eius.
Misit ergo dauid et locutus est ad abi-
gail: ut sumeret eā sibi in uxorem. Et
uenerūt pueri dauid ad abigail in car-
melum: ⁊ locuti sunt ad eam dicentes.
Dauid misit nos ad te: ut accipiat
te sibi i uxorē. Que cōsurgēs adorauit
prona in terrā: ⁊ ait. Ecce famula tua
sit in ancillā: ut lauet pedes seruorum
dōi mei. Et festinauit ⁊ surrexit abigail
et ascendit sup asinū: ⁊ quinq; puelle
secute sunt eam ꝓdissequē eē. Et secuta
est nuncios dauid: ⁊ facta est illi uxor. Sed
et achinoem accepit dauid de israhel:
et fuit utraq; uxor eius. Saul autē dedit
michol filiā suā uxorem dauid. Falchi
filio Jais: q̄ erat de gallim. xxvi
Et uenerūt ziphei ad saul i gabaa
dicentes. Ecce dauid abscondit

est in colle achille: q̃ est ex adverso solitudinis. Et surrexit saul et descendit in deserti ziph: et cũ eo tria milia virorũ electis israel: ut quereret david in deserto ziph. Et castrametatus ē saul ī gabaa achille: que erat ex adverso solitudinis ī via. David autē habitabat in deserto. Videns autē q̃ mortuus est saul: post se in deserto: misit exploratores: ⁊ didicit q̃ illuc peremptus esset saul. Et surrexit david: ⁊ venit ad locũ ubi erat saul. Cũq; vidisset locũ in quo dormiebat saul et abner filius ner principes militiæ eius: et saul eu dormiente in tentorio et reliquũ vulgus per circuitũ eius: ait david ad achimelech hetheum ⁊ abisai filiũ sarue fratrem ioab dicens. Quis descendet mecũ ad saul ī castra? Dixitq; abisai. Ego descendã tecũ. Venerunt ergo david et abisai ad phiu nocte: ⁊ invenerũt saul iacentem et dormientem in tentorio: et hastã fixam in terra ad caput eius: abner autē et plebs dormiebat ī circuitu eius. Dixitq; abisai ad david. Conclusit deus inimicũ tuum hodie in manus tuas. Nũc ergo percutiã eum lancea in terra semel: et sedeo opus nõ erit. Et dixit david ad abisai. Ne interficias eũ. Quis enim extendit manũ suam in christũ dũi: ⁊ innocens erit? Et dixit david. Vivit dũs: quia nisi dũs percusserit eũ aut dies eius venerit ut moriat: aut ī pelũ descendẽs pereat: propitius mihi sit dũs ne extendam manũ meã ī christũ dũi. Nũc igit̃ tolle hastam q̃ est ad caput eius et cuphum aquæ: et abeamus. Tulit igitur david hastã ⁊ cuphũ aquæ qui erat ad caput eius: et abierũt. Et nõ erat quisq; qui videret et intelligeret et vigilaret: sed omnes dormiebãt: quia sopor domini irruerat sup eos. Cũq; transisset david ex adverso ⁊ stetisset in vertice montis delonge et esset grãde intervallũ inter eos: clamavit david ad populum et ad abner filiũ ner dicens. Nõne rẽdebis abner? Et rẽdes abner air. Quis es tu qui clamas: ⁊ inquietas regem? Et air david ad abner. Nũquid non vir tu es? Et quis alius similis tui in israel? Quare ergo non custodisti dõm tuũ regem? Ingressus est enim unus de turba: ut interficeret regẽ dõm suũ. Non est bonũ hoc quod fecisti. Vivit dũs quoniam filij mortis estis vos: quia non custodistis dõm vestrũ christũ dũi. Nũnc ergo vide ubi sit hasta regis: ⁊ ubi sit cuphus aquæ qui erat ad caput eius. Cognovit autem saul vocem david: et dixit. Nũquid vox hæc tua fili mi david? Et air david. Vox mea dñe mi rex. Et air. Quã ob causã persequitur seruũ suũ? Quid feci: aut quod est malũ in manu mea? Nunc ergo audi oro dñe mi rex vtꝰ seruũ suũ. Si dũs incitat te adversum me: odorẽt sacrificiũ. Si autē filij hominũ: maledicti sunt in conspectu dũi qui eiecerũt me hodie ut nõ habitem in hereditate dũi: dicẽtes: vade serui dijs alienis. Et nũc nõ effundatur sanguis meus in terra coram dũo: quia egressus ē rex israel ut quereret pulicem unũ sicut persequitur perdix ī montibus. Et air saul. Peccaui. Reverere fili mi david. Nequaq; enim ultra ibi malefaciã: eo q̃ pcola fuerũt aĩa mea in oculis tuis hodie. Apparet enim quod stulte egerim: et ignorauerim multa nimis. Et rẽdens david air. Ecce hasta regis: trãsat unus de pueris regis et tollat eam. Dominus autē retribuet unicuiq; secũdũ iustitiã suã et fidẽ. Tradidit enim te dũs hodie in manũ meã: et nolui extendere manũ meã ī christũ dũi. Et sicut magnificata est anima tua hodie in oculis meis: sic magnificetur anima mea in oculis domini: et liberet me de omni angustia. Air ergo saul ad david. Benedictus tu fili mi david. Et quidem facies tua res: et poteris poteris.

XVIII

Habit autem david in vita sua: ⁊ saul recessus est in locum suũ. Et air david in corde suo. Aliquãdo incidã una die in manꝰ saul. Nõne melius ē ut fugiam: et saluer in terra philistinorũ: ut desperet saul: ⁊ cessetq; ne querere me in cũctis finibus israel? Fugiã ergo manus eius. Et surrexit david: et abiit ipse et sexcẽti viri cũ eo ad achis filiũ maoch regem geth. Et habitauit david cũ achis in geth: ipse ⁊ viri eiꝰ: et domꝰ eiꝰ et duo vxores eiꝰ. achinoem iezrahelitis: ⁊ abigail vxor nabal carmeli. Et nũciatum est saul q̃ fugisset david in geth: et non addidit vltra quærere eũ. Dixit autē david ad achis. Si inueni gratiã in oculis tuis: detur mihi locus in vna urbium regionis huius: ut habitẽ ibi. Cur enim maneat seruus tuꝰ ī ciuitate regis tecũ? Dedit itaq; ei achis ī die illa siclech. Propter quam causam facta est siclech regis iuda: usq; in diem hanc. Fuit autem numerꝰ dierũ quibus habitauit david in regione philistinorũ: ĩnuenit menses. Et ascedit david et viri eiꝰ: et agebãt ĩpsi de geluri: ⁊ de gezre: ⁊ de amalechitis. Ipsi enim pagi habitabant in terra antiquitus: cũtes fur usq; ad terrã egypti. Et populabat david omnem terrã illorũ: ne reliquebat viuũ et virũ: ⁊ mulierẽ: tollẽsq; oues et boues et asinos et camelos et vestes reuertebat: et veniebat ad achis. Dicebat autem ei achis. Ĩnquĩ irruistis hodie? Rẽdebat david. Contra meridiẽ iudæ et cõtra meridiẽ iuramel: ⁊ cõtra meridiem cini. Virũ et mulierem nõ viuificabat david: nec adducebat in geth dicens: ne forte loquantur adũlũ nos. Hæc fecit david: et hoc erat decretũ illi omnibus diebus quibus habitauit ī regione philistinorũ. Credidit ergo achis david dicẽs. Stulta malã operatꝰ ē contra plũ suũ israel. Erit igitur michi seruus sempiternus.

XXVIII

Factũ est autē in diebus illis: congregauerũt philistijm agmina sua ut pugnarent ad bellum contra israel. Dixitq; achis ad david. Sciens nũc scito: quã mecũ egredieris in castris tu et viri tui. Dixitq; david ad achis. Nũc scies q̃ faciat̃ ē seruus tuus. Et air achis ad david. Et ego custodã te cunctis diebus. Samuel autem mortuus est planxerũtq; eũ omnis israel: et sepelierunt eũ ī ramatha urbe sua. Et saul abstulit magos et ariolos de terra: et interfecit eos q̃ phitones habebãt in vtre. Cõgregatiq; sũt philistijm: et venerũt et castrametati sũt in sunã. Cõgregauit autē ⁊ saul omnẽ israel: et venit in gelboe. Et vidit saul castra philistijm et timuit: et expauit cor eius nimis. Cõsuluitq; dũm: et nõ rẽdit ei neq; per somnia neq; per sacerdotes neq; per vrim. Dixitq; saul seruis suis. Quærite michi mulierem habentem phitonem: et vadam ad eã et consultabo per illã. Et dixerũt serui eiꝰ ad eũ. Est mulier phitonem habens in endor. Mutauit ergo habitũ suũ: vestimentisq; ē alijs vestimentis: ⁊ abijt ipse ⁊ duo viri cum eo: venientq; ad mulierẽ nocte: et ait illi. Diuina michi in phitone: et suscita michi quem dixero tibi. Et ait mulier ad eũ. Ecce tu nosti quanta fecerit saul: et

quomõ erasere magos et ariolos de
terra. Quare ergo insidiaris aĩe mee
ut occidar? Et iurauit ei saul in dõo
dicens. Viuit dõs: quia non eueniet
tibi quicq̃ mali, ꝓter hãc rem. Dixitq̃
ei mulier. Quẗ iusserabo tibi? Qui ait.
Samuele michi suscita. Cũ autem vi-
disset mulier samuelẽ exclamauit vo-
ce magna: et dixit ad saul. Quare im-
posuisti michi? Tu es enĩ saul. Dixit
q̃ ei rex. Noli timere. Quid vidisti? Et
ait mulier ad saul. Deos vidi ascen-
dentes de terra. Dixitq̃ ei. Qualis est
forma eo? Que ait. Vir senex ascendit:
et ipse amictus est pallio. Et intellexit
saul q̃ samuel esset: et inclinauit se
super faciem suã in terra: et adorauit.
Dixit autem samuel ad saul. Quare
inquietasti me ut suscitarer? Et ait saul.
Coarctor nimis. Et quidẽ philistijm
pugnãt adũsum me: et deus recessit a
me: et respondere me noluit neq̃ in ma-
nu ꝓphete neq̃ per somnia. Vocaui
ergo te: ut ostendas michi q̃d faciã. Et
ait samuel. Quid interrogas me cũ dõ
recesserit a te: et transierit ad emulũ tuũ?
faciet enĩ sibi dõs sicut locut⁹ est ĩ ma-
nu mea: et scindet regnũ tuũ de manu
tua: et dabit illud proximo tuo dauid:
quia nõ obedisti voci dõi: neq̃ fecisti
iram furoris eo⁹ in amelech. Idcirco nõ
patris hoc sibi dõs hodie: et dabit dõ
etiã israel cũ ĩ manu philistijm. Eras
autem tu et filij tui mecum eritis: sed et
castra israel tradet dõs in manus phili-
stijm. Festinauit saul cecidit porrect⁹ ĩ
terrã. Exinuerat enĩ vbi samuelis et
robur nõ erat in eo: qã nõ comederat
panem tota die illa. Ingressa est itaq̃
mulier illa ad saul. Conturbat⁹ nĩ erat
valde. Dixitq̃ ad eum. Ecce obediuit
ancilla tua voci tue: et posui aĩam meã
ĩ manu mea: et audiui sermones tuos
quos locutus es ad me. Nunc igitur
audi et tu vocẽ ancille tue: et ponam
coram te buccellã panis ut comedas
roborabis eos: et possis iter agere. Qui
renuit et ait. Non comedam. Coegerũt
autem eũ serui sui et mulier: et tandem
audito ore eorum surrexit de terra: et
sedit super lectũ. Erat mulier aũt illa habens
vitulũ saginatẽ in domo: festinauit
et occidit eum. Collensq̃ farinam mi-
sit eam in ꝓsit azima: et posuit ante
saul et ante seruos eius. Qui cũ com-
edissent surrexerunt: et ambulauerunt
per noctem nocte illam.

XXIX

Congregata sunt ergo agmina
philistijm omnia in aphec. Sed et israel castrametatus est iux-
ta fontem qui erat in iezrahel. Et satrape
quidẽ philistijm incedebãt ĩ centenis et
milibus: dauid autẽ et viri eo⁹ cũ
in nouissimo agmine cũ achis. Dixe-
runtq̃ principes philistijm ad achis.
Quid sibi volunt hebrei isti? Et ait
achis ad principes philistijm. Nũqd
ignoratis dauid q̃ fuit seruus saul regis
israel: et apud me multos dies vel annos?
Et non inuenio in eo quicq̃ ex die qua
transfugit ad me: vsq̃ ad diem hanc.
Iraci sunt autem adversus eũ principes
philistijm: et dixerũt ei. Reuertatur vir
et sedeat i loco suo ĩ quo constituisti eũ:
et nõ descendit nobiscũ in prelũ: ne fiat
nobis adversarius cũ filijs ꝓpterea.
Quõ enim aliter poterit placare dõm
suũ: nisi capitibus nrõ? Nõne iste est
dauid cui cantabãt in choris dicẽtes
percussit saul in milibus suis: et dauid i
decẽ milibus suis? Vocauit ergo achis
dauid: et ait ei. Viuit dõs quia rectus
es et bonus in cõspectu meo: et egressus
eo⁹ et ingressus eo⁹ mecũ est in castris.

Et nõ inueni in te quicq̃ mali: ex die
qua venisti ad me vsq̃ in diem hanc:
sed satrapis nõ places. Reuere ergo et
vade in pace: et nõ offendas oculos
satrapũ philistijm. Dixitq̃ dauid
ad achis. Quid enĩ feci: et quid inue-
nisti in me seruo tuo a die qua fui ĩ cõ-
spectu tuo vsq̃ in diem hanc: vt non
veniã et pugnem cõtra inimicos dõi
mei regis? Ridens aũt achis: locut⁹
est ad dauid. Scio quia bonus es tu
in oculis meis sicut angelus dei: sed
principes philistijm o⁹ dixerunt. Non
ascendet nobiscũ in pluim. Igitur cõ-
surge mane tu et serui dõi tui q̃ venerũt
tecũ: et cũ diluxerit surgetis et ceperit
dilucescere proficite. Surrexit itaq̃ dauꝫ
et dauid ipse et viri eo⁹: vt pficiscerẽt
mane et reuerterẽt ad terrã philistijm.
Philistijm autẽ ascenderunt i iezrahel.

XXX

Quinq̃ venissent dauid
et viri eius in siceleck die tertia:
amalechite impetum fecerant et parte
australi in siceleck: et vastauerãt siceleck
et incenderant eam igni. Et captiuas
duxerũt mulieres et ea a minimo vsq̃
ad magnũ: et nõ interfecerũt quemq̃:
sed secũ duxerũt et pgebant iuere suo.
Cũ ergo venisset dauid et viri eius ad
ciuitatẽ et inuenissent eam succensam
igni et vxores suas et filios suos et filias
suas ductas esse captiuas: leuauerunt
dauid et plus qui erat cum eo voces
suas: et plangebãt donec deficerent in
eis lacrime. Siquidem et due vxores
dauid captiue ductẗ fuerãt: achinoem
iezrahelites et abigail vxor nabal car-
meli. Et contristatus est dauid valde.
Dixerat enĩ eũ ꝓlus lapidare: quia
amara erat anima vnius cuiusq̃ viri
super filijs suis et filiabꝫ. Confortatus
est autem dauid ĩ dõo deo suo: et ait
ad abiathar sacerdotẗ filiũ achimelech.
Applica ad me ephot. Et applicauit
abiathar ephot ad dauid: et cõsulunt
dauid dõm dicẽs. Persequar latrũcu-
los hos et comprehendã eos an non?
Dixitq̃ ei dom⁹. Persequere: absq̃
dubio eos comprehendes eos: et ereptes
ꝑdam. Abiit ergo dauid: ipe et sexcẗi
viri qui erant cũ eo et venerũt vsq̃ ad
torrẗ besor: et lassi quidã ibi stiterũt.
Persecutus est autẽ dauid: ipe et qua-
dringẽti viri cum eo: subsisterãt enim
ducenti: qui lassi transire nõ poterant
torrentem besor. Et inuenerunt virum
egiptiũ in agro: et adduxerũt eum ad
dauid. Deditq̃ ei panẽ et comedere
et biberet aquã: sed et fragmen malle
caricarũ et duas ligaturas vuarũ dedẽrũt.
Qui cum comedisset reuersus est spũ
eo⁹: et refocillat⁹ est. Nõ enĩ comederat
panẽ neq̃ biberat aquã: ĩ tribus diebus
et ĩ tribus noctibus. Dixit itaq̃ ei dauid.
Cuius es tu vel vnde: et quo pergis?
Qui ait. Puer egipt⁹ ego sum: cuius
viri amelechite. Dereliquit autem me
dõs meus: quia egrotare cepi ĩ nudius
tertius. Siquidem nos erupimus ad
australẽ plagã cerethi: et contra iudã
et ad meridiẽ caleph: et siceleck incendi-
mus igni. Dixitq̃ ei dauid. Potes me
ducere ad istũ cuneum? Qui ait. Iura
michi per deum: q̃ non occidas me
et non tradas me in manus dõi mei:
et ego ducã te ad cuneũ istum. Et iura-
uit ei dauid. Qui cum duxisset eũ: ecce
illi discũbebant super faciem vniuersa
terre: comedentes et bibentes et festi
celebrantes die: ꝓ cũcta ꝑda et spolijs
q̃ ceperãt de terra philistijm: et de terra
iuda. Et percussit eos dauid a vespera vs-
q̃ ad vesperã alter⁹ die: et non euasit
ex eis quisq̃ nisi tantũ quadringenti

uiri adolescēres q̃ ascendērāt camelos
et fugerant. Erant ergo dauid omnia
q̃ tulerant amalechite: ⁊ duas uxores
suas erant. Nec deiuit quisq̃ a paruo
usq; ad magnum tam de filijs q̃ de
filiabꝫ ⁊ de spoliis: ⁊ quecūq; rapuerāt
omnia reduxit dauid: ⁊ nulli omnino
greges ⁊ armenta ⁊ minauit ante faciē
suam. Dixerūq;. Hec est preda dauid.
Venit autē dauid ad ducēnos uiros
qui lassi subsistere nec sequi poterant
dauid: ⁊ reliquerāt eos in torrente
bsor. Qui egressi sunt obuiā dauid: et
ꝑsonā q̃ erat cū eo. Accedēs autē dauid
ad populū: salutauit eos pacifice. Re-
spōdēsq; oīs uir pessimus ⁊ iniquus
de uiris q̃ erant cū dauid dixit. Quia
non uenerūt nobiscū nō debimus eis
quicq; de ꝑda quā eripimus: sed suffici-
at unicuiq; uxor sua ⁊ filij: quos cum
acceperint: recedāt. Dixit autē dauid.
Sic nō sic facietis fratres mei de hijs que
tradidit nobis dñs ⁊ custodiuit nos:
et dedit laccunculos qui erupuerant ad-
uersum nos in manꝫ nostras: nec au-
diet uos quisq; sup hoc uerbo. Equa
cui pars erit descendentis ad prelium
et remanentis ad sarcinas: et similiter
diuident. Et factū est hoc ex die illa et
deinceps constitutū est ꝑ iudicio et quasi
lex in israhel: usq; in diē hāc. Venit ergo
dauid in sicelech: et misit dona de ꝑda
seniorib⁹ iuda proximis suis dicēs.
Accipite benedictionē de ꝑda hostium
dñi. Hijs qui erant in bethel: et qui in
ramoth ad meridiem: ⁊ qui in gether-
et qui in aroer ⁊ qui in septimot: et q̃
in esthamo ⁊ qui in rachal ⁊ q̃ i urbibꝫ
iherameli: et qui in urbibꝫ cini: et q̃ in
rama: et q̃ i iacui asan: et qui i athach-
et q̃ i ebron: ⁊ reliqꝫ q̃ erāt i hijs locis
i q̃bꝫ cōmorat⁹ fuerāt dauid et uiri eius.

Philistijm autē pugna-
bāt adūsū israhel. Et fugerūt uiri
israhel ante faciē philistijm: ⁊ ceciderūt
infecti i mōte gelboe. Iecuerūq; phili-
stijm i saul ⁊ i filios eius: et percusserū
ionathan ⁊ aminadab ⁊ et melchisue
filios saul: totūq; pōdus ꝑlij ⁊ ꝑsecutū est
saul. Et cōlocatū fuit cū uiri sagittarij:
⁊ uulnerat⁹ est uehementer a sagittarijs.
Dixitq; saul ad armigerū suū. Educ
na gladiū tuū et interfice me: ne forte
ueniant incircūcisi isti ⁊ interficiāt me
illudēs michi. Et noluit armiger eius:
fuerat enim nimio terrore perceptus. Et
arripuit itaq; saul gladiū suū: et incum-
bit sup eū. Quod cū uidisset armiger eius
uidelicet q̃ mortuus esset saul: mise-
ricōdiā ipse sup gladiū suū ⁊ mortuus est
cum eo. Mortuus est ergo saul et tres
filij eius et armiger illius: et omnes
uiri eius in die illa pariter. Vidētes
autē filij israhel q̃ erant trans uallum ⁊
trans iordanem q̃ fugissent uiri israhel
⁊ q̃ mortuus esset saul ⁊ tres
filij eius: reliquerūt ciuitates suas et fugi-
erunt. Venerūq; philistijm: ⁊ habita-
uerunt ibi. Facta autē die altera uen-
erunt philistijm ut expoliarēt interfectos:
⁊ inuenerūt saul ⁊ tres filios eius iacētes
in monte gelboe. Et precidēt caput
saul et expoliauerūt eū armis: et misi-
erunt in terrā philistinorū ꝑ circuitum:
ut annūciarēt in templo idolorū ⁊ in
ꝑplis. Et posuerūt arma eius in templo
astaroth: corpus uero eius suspenderūt
in muro bethsan. Audiēs autē omnis
habitatores iabes galaad quecūq;
fecerāt philistijm saul: surrexerūt omnes
uiri fortissimi ⁊ abulauerūt tota nocte
et tulerunt cadauera saul ⁊ cadauera
filiorū eius de muro bethsan. Venerūq;
uiri iabes galaad: et combusserūt ea

igni et tulerunt ossa eorū et sepelierunt
in nemore iabes: ⁊ ieiunauerūt septem
diebus. Explicit liber regum primus.

Incipit liber Regum Secundus. j.

Factum est autē postq;
mortuus est saul ut
dauid reuerteretur a
cede amalech: ⁊ ma-
nserat sicelech: duas
dies. In die autem
tertia apparuit homo ueniēs de castris
saul uestē cōscissa: ⁊ puluere cōspersus
caput. Et ut uenit ad dauid cecidit sup
faciem suam: ⁊ adorauit. Dixitq; ad
eū dauid. Vnde uenis? Qui ait ad eū.
De castris israhel fugi. Et dixit ad eū
dauid. Quod est uerbū quod factum
est? Indica michi. Qui ait. Fugit plus
ex ꝑlio: ⁊ multi corruerūt ex ꝑlio mortui
sunt: sed et saul et ionathas filius eius
mortui sunt. Dixitq; dauid ad adolescēs
qui nūciabat ei. Vnde scis quia mor-
tuus est saul ⁊ ionathas filius eius?
Fit adolescens qui nūciabat ei. Casu
ueni i montem gelboe: et saul incūbebat
sup hastam suā: porro currus ⁊ equites
appropinquabāt ei: et conuersus post
tergū suū: uidisq; me uocauit. Cui ego
respondi ecce ecce. Dixit michi. Quis
nās es? Et aio ad eū. Amalechites
ego sum. Et locutus est michi. Sta sup
me: et interfice me qui tenet me angustia:
et adhuc tota aia mea i me est. Stansq;
super eū: occidi illū. Sciebam enim q̃
uiuere nō poterat post ruinā. Et tuli
diadema quod erat in capite eius: et
armillā de brachio illius: et attuli ad te
dominū meū huc. Apprehendens autē
dauid uestimenta sua scidit: omnesq;
uiri q̃ erāt cū eo: ⁊ planxerūt et fleuerūt
et ieiunauerūt usq; ad uespperam super
saul et sup ionathan filiū eius ⁊ super
ꝑplu dñi: ⁊ sup domū israhel: eo q̃ corrui-
sset gladio. Dixitq; dauid ad iuuenē
q̃ nūciauerat ei. Vnde es tu? Qui rādit.
Filius hominis aduene amalechite
ego sū. Et ait ad eū dauid. Quare nō
timuisti mittere manū tuā ut occideres
christū dñi? Vocāsq; dauid unū de pue-
ris suis ait. Accedens irue in eum.
Qui percussit illū: ⁊ mortu⁹ est. Et ait
ad eū dauid. Sanguis tu⁹ sup caput
tuū. Os tuū locutum est adūsum
te dicēs: ego interfecī cristū dñi. Plāxit
autē dauid planctū huiusmodi sup
saul et sup ionathan filiū eius: et ꝑce-
pit ut docerent filios iuda planctum
sicut scriptū est in libro iusto⁹. Et ait.
Cōsidera israel ꝑ hijs q̃ mortui sūt: sup
excelsa tua uulnerati. Quomodo cecidit super
montes tuos interfecti sūt. Quomodo
ceciderunt fortes? Nolite annūciare in
geth: neq; annūcietis in cōpitis ascalo-
nis: ne forte lētetur filie philistijm: ne
exultet filie incircūcisorū. Montes gelboe
nec ros nec pluuia: ueniāt super uos.
Neq; sint agri primitiarū: qa ibi abiectus
est clypeus fortium: clypeus saul quasi
nō esset unctus oleo a sanguine inter-
fectorum ab adipe fortium. Sagitta
ionathe nunq̃ redijt retrorsum: et gla-
dius saul nō ē reditus inanis. Saul
et ionathas amabiles et decori valde
in uita sua: i morte q̃q; nō sunt diuisi. Ag-
lis uelociores: leonibꝫ fortiores. Filie
israhel sup saul flete qui uestiebat uos
coccino in deliciis: qui prebebat orna-
menta aurea cultui uestro. Quomodo
ceciderunt fortes in prelio? Ionathas
in excelsis tuis occisus ē. Doleo super
te frater mi ionatha decore nimis: et
amabilis sup amorē mulierū. Sicut
mater unicū amat filiū suum: ita ego
te diligebam. Quomodo ceciderunt

robusti: et pereerũt arma bellica. ||
Igitur post hec consuluit dauid dñm
dicens. Num ascendã in unã de ciuita-
tibus iuda? Et ait dñs ad eũ. Ascẽde.
Dixitq; dauid. Quo ascẽdã? Et rẽdit
ei. In hebron. Ascendit ergo dauid et
due uxores eius achinoem iezrahelites
et abigail uxor nabal carmeli: sed et
uiros qui erant cũ eo duxit dauid sin-
gulos cũ domo sua: et manserunt in
opidis hebron. Venerũtq; uiri iuda
et unxerũt ibi dauid: ut regnauit super
domũ iuda. Et nũciatũ est dauid: q;
uiri iabes galaad sepiliisse saul. Misit
ergo dauid nũcios ad uiros iabes ga-
laad: dixitq; ad eos. Benedicti uos a
dño q; fecistis misericordiam hanc cũ dño
uro saul: ⁊ sepiliistis eũ. Et nũc retribu-
at quidem uobis dñs misericordiã et
veritatem: et ego reddã gratiã eo q; fe-
cistis verbũ istud. Confortẽt manus
uestre: ⁊ estote filij fortitudinis: licet enim
mortuus sit dñs vester saul: tamẽ me
unxit domus iuda in regẽ sibi. Abner
autẽ filius ner princeps exercitus saul
tulit hisboset filiũ saul. et circũduxit
eũ per castra: regnauitq; constituit super
galaad et super iessuri et super iezrahel
et super ephraim et super benjamin et
super israel universum. Quadraginta
annos erat hisboseth filius saul cum
regnare cepisset super israel: et duobus ãnis
regnauit. Sola autem domus iuda
sequebat dauid. Et fuit numerus dierũ
quos cõmorat⁹ est dauid in gerãa in
hebron super domũ iuda: septem ãnos
et sex mensũ. Egressusq; est abner filij
ner et pueri hisboseth filij saul de castris
in gabaon: porro ioab filius sarue
et pueri dauid egressi sũt et occurrerũt
eis iuxta piscinã gabaon. Et cũ i unũ
cõuenissent: et regione sederũt hi i una
parte piscine: ⁊ illi ex altera. Dixitq; ab-
ner ad ioab. Surgant pueri: ⁊ ludãt
coram nobis. Et rẽdit ioab. Surgant.
Surrexerũt ergo et transierũt numero
duodecim de beniamin et parte hisboseth
filij saul: et duodecim de pueris dauid.
Apprehensq; unusquisq; capite cõpa-
ris sui defixit gladiũ in latus eius: et
ceciderũt simul. Vocatũq; est nomẽ
loci illius: ager robustoꝝ in gabaon.
Et ortũ est bellũ durũ satis in die illa:
fugatusq; est abner et uiri israel a pueris
dauid. Erant autẽ ibi tres filij saruie:
ioab et abisai ⁊ asahel. Porro asahel
erat velocissimus sicut: quasi unus
ex capreis que morantur silueis. Prose-
quebatur autem asahel abner: et non
declinauit: ad dexterã siue ad sinistrã
omnino persequens abner. Respexit itaq;
abner post tergum suũ. ⁊ ait. Tu es
asahel? Qui rẽdit. Ego sum. Dixit
ei abner. Vade ad dexteram siue ad
sinistrã et apprehende unũ de adolescen-
tibus: ⁊ tolle ibi spolia eius. Noluit
autẽ asahel omittere: quin urgeret eũ.
Rursumq; locutus ẽ abner ad asahel.
Recede et noli me sequi: ne faciẽ te compe-
lar confodere te in terrã: et leuare non
poterõ faciẽ meã ad ioab fratrem tuũ.
Qui audire cõtempsit: et noluit deci-
nare. Percussit ergo eum abner ultimo
hasta in inguine et transfodit: et mor-
tuus est in eodem loco. Omnesq; qui
transibant q locũ illũ in quo ceciderat
asahel ⁊ mortuus erat subsistebãt. Per-
sequentibꝫ autẽ ioab et abisai fugien-
tem abner: sol occubuit. Et venerunt
usq; ad collẽ aque dud⁹: q; est ex aduer-
so vallis ⁊ innens deserti i gabaon. Con-
gregatiq; sũt filij beniamin ad abner
et conglobati in unũ manu: stetiq; i
summitate cacuminis uiri⁹. Et exclamauit

abner ad ioab: et ait. Nũ usq; ad in-
terfectionem tuus mucro deuorabit? Ne
ignoras q; periculosa sit desperatio?
Vsquequo nõ dicis ppl⁹ ut omittat
persequi frẽs suos? Et ait ioab. Vt uiuit
dñs: si locus⁹ fuisses mane: recessisset
plus persequens fratres suũ. Inclamauit
ergo ioab buccina ⁊ stetit omnis exerci-
tus: nec ppl⁹ eorum fuit ultra israel: neq; in-
ter certamen. Abner autẽ et uiri eius
abierũt per campestria moab tota nocte
illa ⁊ transierũt iordanem: et lustrata
uniuersa bethron venerũt ad castra. Por-
ro ioab reuersus omisso abner ꝛegrega-
uit omnem ppl⁹: et deficerunt de pueris
dauid decẽ ⁊ nouẽ uiri excepto asahele.
Serui autẽ dauid peremerũt de beniamin
et de uiris q; erãt cũ abner: trecentos sexa-
ginta: qui et mortui sunt. Tulerũtq;
asahel: ⁊ sepeliierũt eũ in sepulcro pris
sui in bethleem. Et ambulauerũt tota
nocte ioab et uiri qui erant cum eo: et
in ipso crepusculo peruenerũt in hebron.
Facta ẽ ergo longa certatio: ||
inter domũ dauid et inter domũ
saulis: dauid proficiẽs et semp stipfo
robustior: domus autẽ saul deficiẽs
quotidie. Natiq; sũt filij dauid i hebro.
Fuitq; primogenit⁹ eis amon et achi-
noem iezrahelitis: ⁊ post eum chileab et abi-
gail uxore nabal carmeli. Porro tertius
absolon: filij maacha filie tholomai
regis gesiur. Quartus autẽ adonias
filius agith: et quintus saphatias filij
abithal. Septus quoq; iethreaam: de
egla uxore dauid. Hi nati sũt dauid
in hebron. Cum ergo esset prelium inter
domũ saul et domũ dauid: abner fili-
ter egebat domũ saul. Fuerat autem
saul concubina nomen respha filia a-
chia: ingressusq; ẽ ad eã abner. Dixit-
q; hisboseth ad abner. Quare ingressus
es ad concubinam patris mei? Qui
iratus nimis propter verba hisboseth:
ait. Numq̃d caput canis ego sum ad-
uersum iudã hodie: q; fecerim misericor-
diam super domũ saul patris tui: et super fres
et proximos eius: ⁊ non tradidi te in
manu dauid: et tu requisisti in me q;
arguereꝝ p mulierem hodie? Hec faciat
deus abner: et hec addat ei: nisi quõ
iurauit dñs dauid sic faciã eum ei ut
transferat regnũ de domo saul: et eleuet
thronus dauid super israel ⁊ super iudã
a dan usq; bersabee. Et nõ potuit rũdere
ei quicq̃: q̃a metuebat illũ. Misit ergo
abner nuncios ad dauid in hebron
pro se dicẽs. Cuius ẽ terra? ⁊ ut loque-
retur. Fac mecũ amicitias ⁊ erit ma-
nus mea tecũ: et reducã ad te uniuersũ
israel. Qui ait optime. Ego faciã tecum
amicitias: sed unã rem pro a te dicam.
Nõ videbis faciẽ meã. auertẽq; adduxe-
ris michi michol filiã saul: ⁊ sic ueniẽs
⁊ videbis me. Misit aũt dauid nũcios
ad hisboseth filiũ saul dicens. Redde
uxorem meã michol: quam desponsi
michi centũ ꝓputijs philisthijm. Misit
ergo hisboseth: ⁊ abstulit eam a uiro suo
faltiel filio lais. Sequebaturq; eam
uir suus plorãs usq; baurim: ⁊ dixit
ei eũ abner. Vade et reuertere. Qui re-
uersus ẽ. Bernuenq; q; intulit abner
ad seniores israel dicens. Tã heri q̃q; nudi-
ustreuis frebatis dauid ut regnaret
super uos. Nũc ergo facite: quã dominus
locutus est ad dauid dicens. In manu
serui mei dauid saluabo ppl⁹ meum
israel: de manu philisthijm ⁊ omnium
inimicorũ eius. Locutus ẽ aũt abner
etiam ad beniamin. Et abiit ut loqueret
ad dauid i hebron omnia q; placuerat
israel et universo beniamin: uenitq; ad
dauid in hebron cũ uiginti uiris. Et

fecit dauid abner et viris eius q̃ venerãt
cũ eo cõuiuiũ. Et dixit abner ad dauid.
Surgam ut cõgregẹ ad te dõm meũ
regem omnẹ israel ꝛ ineam tecũ fedus: ꝛ
imperes omnibus sicut desiderat anima
tua. Cum ergo deduxisset dauid abner
et ille iisset in pace: ecce pueri dauid
ꝛ ioab venerũt relisis latronibus cũ preda
magna nimis. Abner autem nõ erat
cũ dauid i hebron: qꝫ iam dimisserat
eũ et profectus fuerat in pace: et ioab ꝛ
omnis exercitus qui erat cũ eo: postea
venerant. Nũciatum est itaq; ioab a
narrantibus. Venit abner filius ner ad
regem: et dimisit eũ et abiit in pace. Et
ingressus ẹ ioab ad regẹ et ait. Quid
fecisti? Ecce venit abner ad te. Quare
dimisisti eũ ꝛ abiit ꝛ recessit? Q̃ quoq;
abner filiũ ner qui ad hoc venit ad te
ut deciperet te: et scire egressũ tuũ et introitum tuũ: et nosset oia q̃ agis? Egressus itaq; ioab a dauid misit nũcios
post abner: et reduxit eũ a cisterna sira
ignorante dauid. Cũq; rediisset abner
in hebron seorsum abduxit eum ioab
ad medium porte ut loqueret ei in dolo:
et percussit illũ ibi in inguine et mortuus
ẹ: in vltionem sanguinis asahel fratris
eius. Quod cũ audisset dauid retulãtem
gestam: ait. Mundus ego sũ ꝛ regnũ
meũ apud dũm vsq; in sempiternum a
sanguine abner filij ner: et veniat super
caput ioab: et super omnẹ domũ patris
eius: nec deficiat de domo ioab fluxũ
seminis sustinens ꝛ leprosus: et tenens
fusum: et cadens gladio et indigens
pane. Igitur ioab et abisai frater eius
interfecerũt abner: eo q̃ occidisset asahel
fratrem eorũ in gabaon in prio. Dixit
aũt dauid ad ioab: ꝛ ad omnẹ plebem
q̃ erat cũ eo. Dandite vestimenta vra
et accinguimini saccis: et plãgite ante
tetigas abner. Porro rex dauid sequebatur feretrũ. Cũq; sepeliissent abner in
hebron leuauit rex dauid voce sua: et
flevit super tumulũ abner. Fleuit autẹ
et oes plebs. Plangensq; rex super lectum
abner: ait. Sicqꝫ ut moꝫ solet
ignauus: moriens es abner. Manus
tue ligate nõ sunt: et pedes tui nõ sunt
compedibus aggrauati: sed sicut solent
cadere coram filijs iniquitatis sic corruisti.
Cõgeminãsq; omnis plebs: fleuit super
eũ. Cũq; venisset vniuersa multitudo vt
capere cũ dauid cibũ dicens. Iure iurando
iuit dauid dicens. Hec faciat michi deus
et hec addat: si ante occasũ solis gustauero panẹ vel aliud quicq̃. Omnisq;
plebs audiuit: ꝛ placuerũt eis cuncta q̃
fecit rex i aspectu oiũ plebi. Et cognouerũt
omnis vulgus et vniuersus israel die illa:
quũ nõ actũ fuisset a rege vt occideret
abner filius ner. Dixit q̃q; ad seruos
suos. Num ignoratis quũ princeps et
maximus cecidit hodie i israel? Ego
autem adhuc delicatus et vnctus rex.
Porro viri isti filij sarue duri michi
sunt. Retribuat dominus faciẽti malum iuxta malitiam suam.

III

Audiuit autẹ hisboseth filius saul
q̃ cecidisset abner in hebron et
dissolute sunt manus eius: omnisq;
israel perturbatus est. Duo autem viri
principes latronũ erãt filio saul: nomẽ
vni banaa et nomen alteri rechab filij
remmon beerothite de filijs beniamin.
Biquidẹ et beroth reputata est in beniamin. Et fugerũt beerothite i geptaim
fuerunq; ibi aduenẹ vsq; ad tempus
illud. Erat aũt ionathe filio saul filius
debilis pedibus. Quinquennis enim fuit
quãdo venit nuntius de saul et ionathe
de israel. Tollens itaq; eũ nutrix sua
fugit. Cũq; festinat vt fugeret cecidit.

ꝛ claudus effectus ẹ: habuitq; vocabulũ
mephibosheth. Venientes igitẹ filij remmon beerothite rechab ꝛ banaa in gressi
sunt feruente die domũ hisboseth. Qui
dormiebat super stratũ suũ meridie: et
ostiaria domus purgãs triticũ obdormiuit. Ingressi sunt autẹ domũ latenter assumentes spicas tritici: ꝛ percusserũt
eũ in inguine rechab et banaa frater
eius: ꝛ fugerũt. Cũ autẹ ingressi fuissent
domũ ille dormiebat super lectũ suum
in cõclaui: et percutientes interfecerunt
eũ. Sublatoq; capite eius abierũt per
uiã deserti tota nocte: ꝛ attulerũt caput
hisboseth ad dauid i hebron. Dixerũt
q̃q; ad regem. Ecce caput hisboseth filij
saul inimici tui q̃ querebat aiam tuã:
et dedit dũs dõo nostro regi vltionẽ
hodie de saul et de semine eius. Respondens
autẹ dauid rechab et banaa fratri eius
filijs remmon beerothite: dixit ad eos.
Viuit dũs q̃ eruit animã meã de omni
angustia: quũ eũ q̃ annũciauerat michi
q̃ interfectus est saul q̃ putabat
se prosperã nũciare eorũ ꝛ occidi eũ i
sicelech: cui oportebat me mercedẹ dare
pro nuncio. Quanto magis nunc cũ
viros impios interfecerũt virũ iustũ in
domo sua super lectũ suũ nõ quirã sanguinẹ eius de manu vra: et auferã vos
de ira? Precipit itaq; dauid pueris suis:
ꝛ interfecerũt eos: pendereq; manus ꝛ pedes
suspenderũt eos super piscinã i hebron
Caput autẹ hisboseth tulerũt: ꝛ sepelierũt in sepulcro abner i hebron.

V

Et venerũt omnes tribus israel ad
dauid in hebron dicentes. Ecce
nos os tuũ ꝛ caro tua sumus. Sed ꝛ
heri ꝛ nudiustertius cum esset saul rex
super nos: tu eras educẹs et reducẹs israel.
Dixit autẹ dũs ad te. Tu pasces plebem
meam israel: ꝛ tu eris dux super israel.
Venerũt q̃q; seniores israel ad regẹ in hebron: et pepigit cũ eis rex dauid fedus i
hebron coram dũo: unxerũtq; dauid
i regẹ super israel. Filij triginta annorũ
erat dauid cũ regnare cepisset: et quadraginta ãnis regnauit. In hebron
regnauit super iudam septem annis: ꝛ
sex mensibus: in hierusalẽ autẹ regnauit
triginta tribus annis super omnẹ israel et
iudam. Et abiit rex ꝛ omnes viri q̃ erãt
cũ eo i hierusalẽ ad iebuseũ habitatorẽ
terre. Dictumq; est dauid ab eis. Nõ
ingredieris huc nisi abstuleris cecos ꝛ
claudos dicẽs. Nõ ingredietur dauid
huc. Cepit autem dauid arcem sion:
hec ẽ ciuitas dauid. Proposuerat enim
dauid in die illa p̃mũ qui percussisset
iebuseũ: et tetigisset domatũ fistulas: ꝛ
abstulisset cecos et claudos odientes
animã dauid. Idcirco dicit i p̃bio.
Cecus et claudus nõ intrabũt i tẽplũ.
Habitauit aũt dauid in arce sion et
vocauit eã ciuitatẹ dauid: ꝛ edificauit
q̃q; a mello et intrinsecus. Et egrediebatur proficiens atq; succrescens: et
dũs deus exercituũ erat cũ eo. Misit q̃q;
hiram rex tiri nuncios ad dauid et ligna cedrina: ꝛ artifices ligniq; artifexq; lapidum ad parietes: ꝛ edificauerunt domũ dauid. Et cognouit dauid
q̃ cõfirmasset eũ dũs regem super israel: ꝛ q̃ exaltasset regnũ eius super
suũ israel. Sumpsit ergo dauid adhuc
cõcubinas ꝛ vxores de hierusalẽ: postq;
venerat de hebron. Natiq; sunt dauid
et alij filij et filie: et hec nomina eorũ quorũ
fuit ei i hierusalẽ. Samua ꝛ sobab
et nathan et salomon et ibaar et ielisua et nepheg et raphia ꝛ helisama
ꝛ helide ꝛ helifeleth. Audierũt ergo philisthijm q̃ unxissent dauid i regem super
israel: et ascenderũt omnes vt quererẽt dauid.

Quod cũ audisset dauid: descendit in
preliũ. Philistijm autem venientes
diffusi sunt in valle raphaim. Et con-
suluit dauid dũm dicens. Si ascendã
ad philistijm: et si dabis eos i manu
mea? Et dixit dũs ad dauid. Ascende:
qã tradens dabo philistijm in manu
tua. Venit ergo dauid ad baalpharasim:
et percussit eos ibi et dixit. Diuisit
dũs inimicos meos coram me: sicut di-
uidunt aque. Propterea vocatũ ē no-
men loci illi⁹ baalpharasim. Et reliq-
runt ibi sculptilia sua: q̃ sulit dauid et
viri ej⁹. Et addiderunt adhuc philisti-
im ut ascenderent: et diffusi sunt i valle
raphaim. Cõsuluit autē dauid dũm.
Si ascendã cõtra philistheos: et tradas
eos in manus meas? Qui ait. Nõ
ascendas cõtra eos sed gira post tergũ
eorũ: z venies ad eos ex adũso pirorũ.
Et cũ audieris sonitũ clamoris gra-
dientis i cacumine pirorũ tũc mihis ꝓfi-
qã tũc egredietur dũs ãte faciē tuã: ut p-
cutiat castra philistijm. Fecit itaq; da-
uid sicut preceperat ei dũs: z percussit phi-
listijm de gabaa usq; dũ venias gezer.

Congregauit autē rursum vj
dauid omnes electos ex israel triginta
milia. Surrexitq; dauid et abijt et
omnis ꝓlus qui erat cũ eo de uris
iuda ut adducerent archam dei: super
quã invocatũ est nomē dũi exercituũ
sedentis i cherubim super eã. Et imposue-
runt archam dei super plaustrũ nouũ.
Tulerũtq; eam de domo aminadab:
qui erat in gabaa. Oza autē et hazo
filij aminadab minabant plaustrum
nouũ. Cũq; tulisset eam de domo amin
adab qui erat in gabaa custodiens
archam dei hazo p̃ediebat archa dei:
dauid autē et omnis israel ludebãt coram
domino: in omnibus lignis fabrefactis
et citharis z lyris z timpanis z sistris
et cimbalis. Postq; autē venerunt ad
aream nachon extendit oza manũ ad
archã dei et tenuit eã: quũ calcitrabiẽt
boues z declinauerit eã. Iratusq; ē in-
dignatione dũs ꝓta ozam: z percussit
eũ super temeritate: q̃ mortuus est ibi:
iuxta archam dei. Contristatus ē autē
dauid eo q̃ percussisset dũs ozam: et
vocatũ est nomen loci illius percussio
oza usq; i diẽ hãc. Et timuit dauid
dũm i die illa dicẽs. Quõ ingrediatur
ad me archa dũi? Et noluit diuertere
ad se archam dũi in ciuitatem dauid:
sed diuertit eam in domũ obededom
gethei. Et habitauit archa dũi i domo
obededom gethei tribus menstibus: z
benedixit dũs obededom: et omnẽ do-
mum eius. Nũciatũq; est regi dauid:
q̃ benedixisset dũs obededom et omnia
eius ꝓter archam dei. Dixitq; dauid.
Ibo: et reducã archam cũ benedictione
in domũ meam. Abijt ergo dauid: et
adduxit archã dei de domo obededom
in ciuitatem dauid cũ gaudio: et exist
cũ dauid septẽ chori: et victima vitulj.
Cũq; mãsisset q̃ portabãt archã
dũi ter pallus immolabãt bouem et
ouem et aures: et dauid percutiebat in
organis: et saltabat totis viribus aute
dominũ. Porro dauid erat accinctus
ephor lineo: z dauid et omnis domus
israhel ducebant archam testamenti
dũi i iubilo z i clangore buccine. Cũq;
intrasset archa dũi i ciuitatem dauid:
michol filia saul ꝓspiciẽs per fenestra
vidit regem dauid saltãtem atq; lasci-
uientem coram dũo: z despexit eũ i corde suo.
Et introduxerũt archã dũi: z imposue-
rũt eã i loco suo i medio tabnaculi q̃
tetenderat ei dauid: z obtulerũt dauid ol-
ocausta coram dũo et pacifica. Cumq;

cõplesset offerẽs holocausta z pacifica:
benedixit ꝓlo i nõie dũi exercituũ. Et
partitus est universitati omnis israhel
tam viro q̃ mulieri singulis collirida
panis vnã: z assaturã bubale carnis
vnã: et simulã fixã oleo. Et abijt omis
ꝓlus: vnusq̃sq; i domũ suã. Reuersusq;
est dauid: ut benediceret domui suę: et
egressa michol filia saul in occursum
dauid: ait. Quã gloriosus fuit hodie rex
israhel discooperiens se ante ancillas
seruorũ suorũ: et nudatus ē q̃si si nudet
vnus de stultis. Dixitq; dauid ad mi-
chol. Viuit dũs: qã ludi ante dũm q̃
elegit me poꝰ q̃ ꝓ patre tuo z q̃ omnẽ
domũ ej⁹: et ꝓcepit mihi ut esserem dux
super ꝓlum dũi israel. Et ludã z vilior fiã
plus q̃ fuꝰ fui: z ero humilis i oculis
meis: et cũ ancillis de quibus locuta es
glorior: apãrũ. Igit michol filie saul
nõ est natus filiꝰ usq; i diẽ mortis sue.

Factum est autē cũ sedisset vij
rex in domo sua: et dũs dedisset
i requiẽ undiq; ab omnibus inimicis
suis: dixit ad nathan ꝓphetam. Vides
ne q̃ ego habitem in domo cedrina: et
archa dei posita sit in medio pelliũ?
Dixitq; nathan ad regẽ. Omne quod
est in corde tuo vade fac: qã dũs tecũ
est. Factũ est autē in illa nocte: et ecce
sermo dũi ad nathan dicens. Vade
z loquere ad seruũ meum dauid. Hec
dicit dominꝰ. Numquid tu edificabis
mihi domũ ad habitandũ? neq; enim
habitaui i domo ex die illa qua eduxi
israel de terra egipti usq; i diẽ hãc: sed
ambulabã i tabernaculo z i tentorio
per cuncta loca q̃ mãsiui cũ omnibus filijs
israel. Numquid loquẽs locutꝰ sũ ad
vnũ de iudicibus israel: cui ꝓcepi ut pasceret
ꝓlum meũ israel dicens. Quare nõ edifi-
casti mihi domũ cedrinam? Et nunc
hec dices seruo meo dauid. Hec dicit
dũs exercituum. Ego tuli te de pascuis
sequentem greges ut esses dux super po-
pulũ meũ israel: z fui tecũ i omnibus
vbicũq; ambulasti: z interfeci omnes
inimicos tuos a facie tua: fecique tibi
nomen grande iuxta nomẽ magnorũ
qui sunt i terra. Et ponam locũ ꝓlo
meo israel z plantabo eũ et habitabo eũ
eo: z nõ turbabit ãplius: nec addet filij
iniquitatis ut affligãt eũ sicut prius:
ex die qua cõstituti iudices super ꝓlum
meũ israel. Et requiẽ dabo tibi ab omnibus
inimicis tuis: predicatq; tibi dũs: q̃
faciat tibi dũs domũ. Cũq; completi
fuerint dies tui z dormieris cũ pãribus
tuis: suscitabo semẽ tuũ post te: quod
egredietur de vtero tuo: et firmabo regnũ
eius. Ipse edificabit domũ nomini
meo: et stabilibo thronũ regni eius usq;
in sempiternũ. Ego ero ei in patrem: et
ipse erit mihi in filium. Qui si inique
aliquid gesserit: arguã eũ in virga vi-
rorum: et in plagis filiorũ hominum.
Misericordia autē mea nõ auferã ab
eo: sicut abstuli a saul: quẽ amoui a
facie mea. Et fidelis erit domus tua:
z regnũ tuũ usq; in eternũ ante faciem
meã: z thronus tuꝰ erit firmus iugiter.
Secũdũ omnia vba hec: et iuxta omnẽ
visionem istã: sic locutus est nathan
ad dauid. Ingressus ē autē rex dauid
et sedit coram dũo: z dixit. Quis ego
sum dũe deus: z que domus mea: qã
adduxisti me hucusq;? Sed et hoc pa-
rum visum est i cõspectu tuo dũe deus:
nisi loqueres etiã de domo serui tui
in longinquũ. Ista est enim lex adã dũe
deus. Quid ergo addere potest adhuc
dauid ut loquatur ad te? Tu enim scis
seruũ tuũ dũe deus. Propter verbum
tuũ z secũdũm cor tuũ fecisti omnia

magnalia hec: ita ut nonũ faceres seruo tuo. Idcirco magnificatus es dñe deus: quia nõ est similis tui: neq; ē dꝰ extra te i omnibꝫ q̃ audiuimus auribꝫ nr̃is. Quē ē autē ut populus tuꝰ israel gen̄ in terra, pter quā iuit dꝰ ut redimeret sibi in pplm et poneret sibi nomen: faceretq; eis magnalia ⁊ terribilia super terrā. a facie pplī tui quē redemisti tibi ex egypto-gēte ⁊ drū eꝰ: firmasti enī tibi pplm tuū israel in pplm sempiternū: et tu dñe deus factus es in drū. Nunc ergo dñe deus verbum quod locutus es sup seruū tuū ⁊ sup domū eꝰ fiat i sempiternū: et fac sicut locutus es ut magnificet nomen tuū usq; in sempiternum-atq; dicat. Dñs dꝰ exercituū deus super israel: et domus seruī tui dauid erit stabilita coram dño: quia tu dñe exercituū deus israel reuelasti aurem serui tui dicens. domū edificabo tibi: propterea inuenit seruus tuus cor suū ut oraret te oratione hac. Nūc ergo dñe deus tu es deus: et verba tua erūt vera. Locutꝰ es enī ad seruū tuū bona hec. Incipe ergo et benedic domui serui tui ut sit i sempiternū coram te. q̃a tu dñe dꝰ locutꝰ es: benedictione tua benedicet domus serui tui i sempiternū.

VIII

Factū est autem post hec percussit dauid philistiim ⁊ humiliauit eos: et tulit dauid frenū tributi de manu philistiim: et percussit moab et mensus ē eos funiculo coequās ire. Mensus est autē duos funiculos: unū ad occidendum. et unū ad viuificandum. Factus ē moab dauid seruiens sub tributo. Et percussit dauid adadezer filiū roob regis soba: quando profectus est ut dominaret sup flumen euphratē. Et cepit dauid ex parte eꝰ mille septingentos equitibꝫ ⁊ viginti milibus peditū: subuertiuit omnes iugales curruum. Dereliquit autē ex eis centū curruꝫ. Venit quoq; syria damasci: ptiditq; syrie adadezer regi soba: et percussit dauid de syria viginti duo milia virorū: et posuit dauid presidiū in syria damasci: factaq; est syria dauid seruiens sub tributo. Seruauitq; dñs dauid i omnibꝫ ad quecūq; profectus ē. Et tulit dauid arma aurea q̃ habebāt serui adadezer. et detulit ea in iherusalē. Et de betha. et berothi oppidis adadezer tulit rex dauid ex multum nimis: de quo fecit salomon omnia vasa ærea in templo. et mare æneū et columnas et altare. Audiuit autē thou rex emath q̃ percusserat dauid omnē robur adadezer. Et misit thou ioram filiū suū ad regē dauid ut saluaret eū cõgratulans: et gratias ageret q̃ expugnasset adadezer ⁊ percussisset eum. Hoc enim pugnabat thou adadezer. Et in manu eius erāt vasa aurea et vasa argentea et vasa ærea: et ipsa sanctificauit rex dauid dño cū argento ⁊ auro que sanctificauerat de omnibus gentibus quas subegerat de syria ⁊ moab ⁊ filijs ammon et philistiim et amalech: ⁊ de manubijs adadezer filij roob regis soba. Fecit quoq; sibi dauid nomen cum reuerteret capta syria i valle salinarū cesis decem ⁊ octo milibus et in gebelem ad viginti milia: ⁊ posuit i syria custodes: statuitq; presidium. Et facta ē omnis syria serui dauid: ⁊ seruauit dñs dauid i omnibꝫ ad quecūq; profectus est. Et regnauit dauid super omnē israel: faciebat quoq; dauid iudiciū et iustitiam omni plo suo. Ioab autē filius sarue erat sup exercitū: porro iosaphat filius achilud erat a commentarijs: et sadoch filiꝰ achitob ⁊ achimelech filiꝰ

abiathar erant sacerdotes: et saraias scriba. banaias autem filius ioiade super cherethi ⁊ felethi. filij autē dauid sacerdotes erāt. Et dixit dauid. Putasne ē aliquis q̃ remāserit de domo saul: ut faciā cū eo misericordiā. pter ionathan?

IX

Erat autem de domo saul seruus nomine siba. Vocauit eū autē ad se: dixit ei. Tu es siba? Et ille respondit. Ego sum seruus tuꝰ. Et ait rex. Nūquid superest aliquis de domo saul: ut faciā cū eo misericordiam dei? Dixitq; siba regi. Superest filius ionathe debilis pedibus. Vbi inquit est? Et siba ad regē. Ecce ait in domo machir filij ammihel in lodabar. Cū autem accisset miphibosech filiꝰ ionathe filij saul ad dauid: corruit in faciē suā ⁊ adorauit. Dixitq; dauid. Miphibosech. Qui rndit. Ecce seruus tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas. q̃a faciēs faciā ī te misericordiam propter ionathan patrē tuū: et restituā tibi omnes agros saul patris tui: et tu comedes panem in mensa mea semp. Nec adorans eū dixit. Quis ego sum seruus tuus: qui respexisti sup canem mortuū similem mei? Vocauit itaq; rex sibi puerū saul: et dixit ei. Omnia quecūq; fuerūt saul ⁊ omnis domui eius dedi filio dñi tui. Operare igitur ei terrā tu et filij tui et serui tui: ⁊ inferes filio dñi tui cibos ut alatur. Miphibosech autē filius dñi tui comedet semp panem sup mensā meā. Erāt autē sibe quindecim filij: et viginti serui. Dixitq; siba ad regē. Sicut iussisti dñe mi rex seruo tuo: sic faciet seruꝰ tuꝰ. Et miphibosech comedet sup mensam meam: quasi unus de filijs regis. Habebat autē miphibosech filiū parvulū nomine micha. Omnis vero cognatio domus siba. Iuchat miphibosech. Porro miphibosech habitabat in iherusalem. quia de mensa regis iugiter vescebatur: et erat claudus utroq; pede.

X

Factū ē autē post hec. ut moreretur rex filiorꝫ ammon: et regnauit anon filij eius pro eo. Dixitq; dauid. Faciā misericordiam cū anon filio naas: sicut fecit pater eius mecū misericordiā. Misit ergo dauid consolans eum per seruos suos sup patre ipsius. Cum autē venissent serui dauid i terrā filiorū ammon: dixerūt principes filiorꝫ ammon ad anon dñm suū. Putas q̃ propter honorem patris tui miserit dauid ad te cõsolatores: ⁊ nõ ideo ut te inuestigare et explorare ciuitatē et tuerere rāmisit dauid seruos suos ad te? Tulitq; anon suos dauid-rasitq; dimidiā partem barbe eorꝫ: et pscidit vestes eorꝫ medias usq; ad nates: et dimisit eos. Nuntiatum nūciauerūt dauid: misit in occursum eorꝫ. Erant enī viri cõfusi nimis valde. Et mandauit eis dauid. Manete in ihericho donec crescat barba vestra: et tunc reuertimini. Vidētes autē filij ammon q̃ iniuriā fecissent dauid: miserūt et cõduxerunt mercede syrū roob ⁊ syrū soba viginti milia peditū: et a rege maacha mille virōs: et ab histob decē milia virorū. Quod cū audisset dauid: misit ioab et omnē exercitū bellatorꝫ. Egressi sunt ergo filij ammon: et direxerūt aciē ante ipsum introitū porte. Syrus autē soba et roob et histob et maacha-seorsū erāt i campo. Videns ergo ioab q̃ paratū esset adūsum se prelium-⁊ ex adūso ⁊ post tergū: elegit sibi ex omnibus electis israel: et iniuxit acie cõtra syrū: reliquā autē partē ppli tradidit abisai fri suo. Qui direxit aciem adūsū filios ammon. Et ait ioab. Si pualuerint adūsum

me siri-eris michi in adiutoriũ: si aũt
filij ãmon preualuerint aduersum re-
auxiliabor tibi. Esto vir fortis: et pu-
gnemus ꝓ ꝓplo nr̃o et ciuitate dei nr̃i.
Dn̄s aute faciet quod bonũ est ĩ con-
spectu suo. Iunxit itaq; ioab et ꝑplus q̃
erat cũ eo certamẽ contra siros: q̃ fugiũt
fugerũt a facie eius. Filij aute ãmon
videntes q̃ fugissent siri: fugerunt et
ipsi a facie abisai: et ingressi sunt ci-
uitatem. Reuersusq; est ioab a filijs am-
mon: et venit ihrlm. Videres igitur
filij ammon quoniã sirus repauit et
qui corruissent coram israel: cõgregati sũt
pariter. Misitq; addiezer et eduxit si-
ros qui erant trãs fluminũ: et adduxit
eos exercitum. Sobach aute magister
militie addiezer erat princeps eorum.
Quod cũ nũciatũ esset dauid cõtraxit
omnẽ israhel: ꝛ trãsiuit iordanẽ: venit-
q; i helã. Et direxerũt acie siri ex aduso
dauid: et pugnauerũt cõtra israel. Fuge-
runtq; siri a facie israel: ꝛ occidit dauid
de siris septingẽtos currus et quadra-
ginta milia equitũ: ꝛ sotach principẽ
militie percussit: qui statim mortuus e.
Videntes aute omnes reges qui erant
i stipendio addiezer se victos ab israhel:
repauerũt ꝛ fugerũt quinquaginta et
octo milia coram israel. Et fecerũt pace cũ
israhel: et seruierũt eis: timueritq; siri
auxilium prebere filijs ammon. ꝟ

Factũ est aute vt erat ãno - to tpe
quo solet reges ad bella proden-
re misit dauid ioab: et seruos suos cũ eo:
ꝛ omnẽ israel: ꝛ vastauerũt filios ãmõ
et obsederũt rabba. Dauid autem re-
mansit i hierusalẽ. Factum autem
accidit quadã die vt surgeret dauid de
stratu suo post meridiẽ: et deambula-
ret i solario domꝰ regie. Vidit muli-
erem se lauãtẽ ex aduerso suy solarii
suum. Erat autem mulier pulcra va-
de. Misitq; ergo rex: ꝛ requisiuit que esset
mulier. Nũciatũq; e ei: q̃ ipa esset beth-
saber filia helia vxor vrie ethei. Misitq;
itaq; dauid nũcios: tulit eã. Que cũ in-
gressa esset ad illũ: dormiuit cũ ea. Ipa
autem sanctificata e ab immũditia sua:
et reuersa est domũ suã concepto semi-
ne. Misitq; nũciauit dauid: ꝛ ait. Cõce-
pi. Misit aũt dauid ad ioab: dicens.
Mitte ad me vriam ethaeum. Misitq;
ioab vriam ad dauid. Et venit vrias
ad dauid. Quesiuitq; dauid q̃ rem
agerent ioab ꝛ ꝑplus: et quomõ omni-
tracẽ belli. Et dixit dauid ad vriam.
Vade in domũ tuã: et laua pedes tu-
os. Et egressus e vrias de domo regis:
secutusq; e eũ cibus regius. Dormiuit
aute vrias ante portã domus regie cũ
alijs seruis dñi sui: ꝛ nõ descendit ad
domum suam. Nunciatumq; est da-
uid a dicentibus. Nõ iuit vrias i do-
mum suam. Et ait dauid ad vriam.
Nunquid non de via venisti? Quare
non descendisti in domum tuã? Et
ait vrias ad dauid. Archa dei israhel
ꝛ iuda habitãt i papilionib: et dñs
meus ioab et serui dñi mei super faciem
terre manent: et ego ingrediar domũ
meam vt comedam et bibam et dormi-
am cum vxore mea? Per salutem tuã
et pr̃ salutem anime tue: non faciam
rem hanc. Ait ergo dauid ad vriam.
Mane hic etiã hodie: et cras dimitta-
te. Mansit vrias i hierusalẽ in die illa
et altera: ꝛ vocauit eũ dauid vt com-
edere coram se et bibere: et inebriauit eũ.
Qui egressus vesper dormiuit in stra-
tu suo: cũ seruis dñi sui et in domum
suam non descendit. Factum est ergo
mane: ꝛ scripsit dauid epistolam ad ioab:
misitq; per manũ vrie scribens i epis-

tola. Ponite vriã ex adũso belli vbi fortissi-
mum est prelium: et declinquite eũ: vt
percussus intereat. Igitur cũ ioab obsidẽ
ret ciuitatem posuit vriã in loco vbi sciebat
viros esse fortissimos: egressiq; viri de
ciuitate bellabant adũsum ioab: et ceci-
derunt de ꝑplo seruos dauid: ꝛ mortuus
est etiã vrias ethaeus. Misitq; itaq; ioab
et nũciauit dauid omnia verba pelij:
precipiens nũcio dicẽs. Cum cõpleueris
omnes sermones belli ad regẽ: si eũ
videris indignari et dixerit: quare ac-
cessistis ad murũ et preliabamini: an
ignorabatis q̃ multa deiicũt ex muro
tela miteriẽ: quis percussit abimelech
filium ierobosel. Nonne mulier misit
super eum fragmen mole de muro: et
interiit eũ i thebes: quare iuxta murũ
accessistis: dices. Etiã seruꝰ tuꝰ vrias
ethaeus occubuit. Abiit ergo nuncius:
et venit ꝛ narrauit dauid oia q̃ ei pecepe-
rat ioab: et dixit nuncius ad dauid.
Preualuerũt adũsũ nos viri: ꝛ egressi
sũt ad nos i agrum. Nos aute fecimus
impetũ vsq; ad portã
nuncius: ꝛ direxerũt iaculã sagittarũ
ad suos tuos ex muro deiicũt: mortui
q̃ sũt de seruis regis. Quin etiã seruꝰ
tuꝰ vrias ethaeus mortuꝰ e. Et dixit da-
uid ad nuncũ. Hec dices ioab. Nõ te
frangat ista res. Varius enim eueniens e
bellũ: ꝛ nũc hũc ꝛ nũc illũ cõsumit gla-
dius. Cõforta bellatores tuos adũsũ
vrbẽ: vt destruas eam: ꝛ exhortare eos.
Audiuit aute vxor vrie q̃ mortuꝰ esset
vrias vir suꝰ: et plãxit eũ. Et cõfectoq;
luctu misit dauid et introduxit eã in
domũ suã: et facta est ei vxor: peperitq;
ei filium. Et displicuit verbum hoc qd
fecerat dauid coram domino. ꝟ

Misit ergo dns̃ nathan ad dauid.
Venit ei venisq; ad eum: dixit ei.
Responde michi iudicium. Duo viri
erãt in ciuitate vna: vnus diues: et
alter pauper. Diues habebat oues ꝛ
boues plurimos valde: pauper autem
nichil habebat omnino preter ouem
vnã parvulã quã emerat ꝛ nutrierat:
et que creuerat apud eũ - cũ filijs eius:
simul de pane illius comedens et de
calice eius bibens: et in sinu illius dor-
miens: eratq; illi sicut filia. Cũ autem
peregrinus quidam venisset ad diuitẽ:
parcens ille sumere de ouibus et de bobus
suis vt exhiberet cõuiuũ peregrino illi
q̃ venerat ad se: tulit que viri pauperis
et parauit cibos hominĩ qui venerat
ad se. Iratus aute indignatione da-
uid adũsus hominẽ illũ nimis: dixit
ad nathan. Vivit dns̃: quoniã filius
mortis est vir: qui fecit hc. Que reddet
in quadruplum: eo q̃ fecerit verbum
istud: et non pepercerit. Dixit aute na-
than ad dauid. Tu es ille vir: q̃ fecisti
hanc rem. Hec dicit dns̃ deꝰ israel. Ego
vnxi te in regẽ super israel: et ego eui te de
manu saul: et dedi tibi domũ dñi tui
ꝛ vxores dñi tui i sinu tuo: addiq; tibi
domũ israhel ꝛ iuda: et si parua sũt ista
adiciã tibi multa maiora. Quare ergo
contempsisti verbũ dñi: vt faceres malũ
i conspectu meo? Vriam ethaeũ percussisti
gladio: et vxorem illius accepisti in
vxorẽ tibi et interfecisti eũ gladio filijꝫ
ammon. Quãobrem non recedet a te
gladius de domo tua vsq; in sempiter-
num: eo q̃ despexeris me: ꝛ tuleris vxorẽ
vrie ethei vt esset vxor tua. Itaq; hec
dicit dominꝰ. Ecce ego suscitabo super
te malũ de domo tua: ꝛ tollã vxores
tuas in oculis tuis et dabo proximo
tuo: et dormiet cũ vxoribus tuis in ocu-
lis solis huius. Tu enim fecisti abscondi-
te: ego autẽ faciã verbũ istud i aspectu

omnis isrl: et in cõspectu solis huius.
Et dixit dauid ad nathan. Peccaui do-
mino. Dixitq; nathan ad dauid. Do-
minus q; transtulit peccatũ tuũ. Non
morieris. Verũtamẽ quũ blasphema-
re fecisti inimicos: nomẽ dñi ꝓter re-
bum hoc: filius q; natus ẽ tibi morte mo-
rietur. Et cũsilus est nathan in domũ
suã. Percussitq; dñs paruulũ quẽ pe-
perat uxor urie dauid: et desperatus est.
Deprecatusq; ẽ dauid dñm ꝓ paruulo:
et ieiunauit dauid ieiunio: ⁊ ingressus
secretum iacuit sup terram. Et erexerũt
autẽ seniores domus eius: ꝛogantes eũ
ut surgeret de ꝛra. Qui noluit: nec com-
edit cum eis cibum. Accidit autem die
septima ut moreꝛ infãs: timuerũtq;
seruꝰ dauid nũciare ei q; mortuus esset
paruulus. Dixerũt eui. Ecce cũ paruul⁹
adhuc viueꝛet loquebam ad eũ: et nõ
audiebat vocem nrãm: quãtomagis
si dixerimus: mortuus est puer se affli-
ger? Cum ergo dauid audisset seruos
suos mutiãtes: intellexit q; mortuus
esset infãtulus. Dixitq; ad suos suos.
Mũquid mortuus est puer? Qui rũde-
runt ei. Mortuus ẽ. Surrexit ergo da-
uid de terra: et lotus unctusq; est. Cũq;
mutasset vestes ingressus ẽ domum
dñi ⁊ adorauit: ⁊ venit in domũ suã
petiuitq; ut ponerent ei panẽ: et comi-
edit. Dixerũt aũt ei seruꝰ sui. Quis est
iuuo quẽ fecisti: propter infantẽ cũ ad-
huc viueꝛet ieiunasti ⁊ fletus: mortuq;
autẽ puero surrexisti: ⁊ comedisti panẽ.
Qui ait. Propter infantẽ dũ adhuc
viueꝛet ieiunaui et fleui. Dicebam enim.
Quis enim scit si forte donet eũ michi do-
minus: et viuat infans? Nunc autẽ
q̃ mortuus est: quare ieiunes? Mũquid
poteꝛo reuocare eũ amplius? Ego ad
eũ ꝛadam ꝛ ad me: ille vero nõ reuertetur
ad me. Et cõsolatus ẽ dauid beth sabe
vxorẽ suã: ingressusq; ad eã: dormiuit
cũ ea. Que genuit filiũ: et vocauit no-
men eius salomon: ⁊ dñs dilexit eũ. Mi-
sitq; eũ i manu nathan ꝓphẽ: et voca-
uit nomen eius amabilis dño: eo q;
diligeꝛet eum dño. Igitur pugnabat
ioab cõtra rabbath filios ammon: ⁊
expugnabat urbem regiam. Misitq;
ioab nũcios ad dauid dicens. Dimi-
cui aduersum rabba: et rapienda est
urbs aquarum. Nũc igitur cõgrega
reliquã partẽ populi et obside oppida-
tem et cape eam: ne cum a me vastata
fuerit urbs - nomini meo ascribat victo-
ria. Cõgregauit itaq; dauid omnẽ
plebem ⁊ profectus est aduersum rabba.
Cũq; dimicasset: cepit eam. Et tulit
diadema melchom de capite eius pon-
do auri talenti habẽs gemmas pre-
tiosissimas: ⁊ impositũ est sup caput da-
uid. Sed ⁊ prẽdã nimis ꝛ aꝛgentum
multam valde: plebem q; eius adduxit
seruauit: et circumegit sup eos serrata
carpenta. Dimisitq; cultris: et tradidit
in opꝰ laterũ. Hic fecit omnibus ciui-
tatibus filiorum ammon. Et reuersus
ẽ dauid ⁊ oẽs exercitus i ierusalem.

Factũ ẽ autẽ post hec ut absalon
filius dauid sororẽ speciosissimã
vocabulo thamar adamare cœpit
filius dauid: ⁊ deperiꝛet eã valde: ita ut
propter amorẽ eius egrotaꝛet: quia ei
esset virgo difficile ei videbat: ut quip-
piam in ea nefarie agere cũ ea. Erat au-
tem amon amicus nomine ionadab
filius simmaa fratris dauid: vir prudẽ-
valde. Qui dixit ad eũ. Quare sic ten-
uaris mane filii regis q̃ singulos die-
s? Cur non indicas michi? Dixitq;
ei ammon. Thamar sororem fratris
mei absalõ amo. Cui rũdit ionadab.

Cuba sup lectũ tuũ et languore simu-
la: cũq; venerit pater tuus ut visitet te:
dic ei. Veniat oro thamar soror mea
ut det michi cibũ: et faciat pulmentum:
ut comedam de manu eius. Accubuit
itaq; ammon: et quasi egrotare cepit.
Cũq; venisset rex ad visitandũ eũ: ait
ammon ad regẽ. Veniat obsecro tha-
mar soror mea ut faciat i oculis meis
duas sorbitiunculas: et cibũ paratũ
capiã de manu eius. Misit ergo dauid
ad thamar domũ dicens. Veni in do-
mum ammon fratris tui: ⁊ fac ei pul-
mentum. Venitq; thamar in domũ
ammon fratris sui: ille autem iacebat.
Que tollens farinã cõmiscuit ⁊ lique-
faciens in oculis eius: coxit sorbitiun-
culas: tollensq; q̃d coxerat effudit: ⁊ po-
suit coram eo: ⁊ nolut comedere. Dixit
q; ammon. Exite omnes a me. Cũq;
recessisset omnes: dixit ammon ad thamar.
Infer cibũ in cõclaui: ut vescar de ma-
nu tua. Tulit ergo thamar sorbitiũcu-
las quas fecerat: et intulit ad ammon
fratrem suũ in cõclaui. Cũq; obtulisset
ei cibũ: apprehendit eã et ait. Veni cuba
mecũ soror mea. Que respondit ei. Sto-
lte frater mi noli opprimere me: neq; enim
hoc phas ẽ i isrl. Stoli facere stulticiã
hanc. Ego enim ferre non poteꝛo oppro-
brium meũ: ⁊ tu eris quasi unus de in-
sipientibus in isrl: quin potius loqꝛe
ad regẽ ⁊ nõ negabit me tibi. Noluit
autẽ ammon acquiescere pcibus eius:
sed ꝓualens viribus - oppressit eã: ⁊ cu-
bauit cum ea. Et ꝛepulsam eam habuit
odio magno nimis: ita ut maior esset
odium quo odiꝛat eã: amore quo ante
dilexeꝛat. Dixitq; ei amon. Surge et
vade. Que rũdit. Malus ẽ hoc malũ
quod nũc agis adiũctum me ꝗ quod
ante fecisti: expellens me. Et noluit
audire eam: sed vocaꝛo puero qui mi-
nistraꝛat ei: dixit. Ecce hãc a me fora⁹:
et claude ostium post eã. Que induta
erat talari tunica: huiusmodi enim
filie regis virgines vestibus vtebãtur.
Exeꝛit itaq; eã minister illius foras:
clausitq; foꝛes post eã. Que aspergens
cinere capiti suo - scissa talari tunica:
imposuitq; manibus sup caput suũ:
ibat ingrediens ⁊ clamãs. Dixit aũt
ei absalon frater suus. Numquid am-
mon frater tuus concubuit tecũ? Sed
nũc soror tace: frat⁹ tu⁹ ẽ. Nec ꝛgo affligas
cor tuũ ꝓ hac re. Mãsit itaq; thamar
desolata in domo absalon fratris
sui. Cũ autem audisset rex dauid vba
hec cõtristatus ẽ valde: et noluit con-
tristari spiritũ amon filij sui quoniã
diligebat eũ: quia primogenitus erat
ei. Porro nõ ẽ locutus absalon ad am-
mon nec malũ nec bonũ. Odeꝛat eũ
absalon ammon: eo q; violasset tha-
mar sororem suã. Factũ est autẽ post
tempus biennij: ut tonderentur oues
absalon i balasor: q̃ est iuxta effraim.
Et vocauit absalõ omnes filios regis:
venitq; ad regẽ: et ait ad eũ. Ecce ton-
dentur oues tui nũc: veniat oro rex cũ
seruis suis ad seruũ suum. Dixitq; rex
ad absalõ. Noli fili mi: noli rogare
ut veniamus omnes: et grauemur te.
Cũ autẽ rogeꝛet eũ ⁊ nolusset ire: bene-
dixit ei. Et ait absalon ad dauid. Si
nõ vis venire: veniat obsecro nobiscũ
saltẽ amon frater meus. Dixitq; ad eũ
rex. Non est necesse ut vadat tecũ. Co-
gebat itaq; absalon eũ: et dimisit eũ ro
amon: et omnes filios regis. Fecit-
q; absalon cõuiuiũ: sicũ conuiuium
regis. Precepeꝛat autẽ absalon puero
suis dicens. Observate cũ inuenieris
fuerit ammon vino: et dixero vobis.

percutite eũ et interficite: nolite timere.
Ego enim iũ qui precipio vobis. Co-
ramini: et estote viri fortes. Fecerũt
ergo pueri absalõ sicut iussit amnon:
sicut preceperat eis absalon. Surgentes
q̃ omnes filij regis: ascenderũt singuli
mulas suas ⁊ fugerunt. Cũq; adhuc
pergerent in itinere: fama peruenit ad
dauid dicẽs. Percussit absalon omnes
filios regis: ⁊ nõ remansit ex eis saltẽ
vnus. Surrexit itaq; rex dauid: et scidit
vestimenta sua ⁊ cecidit super terram:
et omnes serui illius qui assistebãt ei
scissi sunt vestimenta sua. Ridens autẽ
ionadab filij semmaa fratris dauid
dixit. Ne estimet dõs meus rex q̃ o-
mnes pueri regis occisi sint. Iam mõ
solus mortuus ẽ: quũ in odio absalõ
erat positus ex die qua oppressit thamar
sororẽ eius. Nunc ergo ne ponat dõs
mus rex sup cor suũ verbũ istud dicẽs:
omnes filij regis occisi sũt: quũ amon
solus mortuus ẽ. Fugit autẽ absalon.
Et eleuauit puer speculator oculos suos
et aspexit: et ecce plus multus venebat
per viam montis q̃ latere montis. Dixit
autẽ ionadab ad regẽ. Ecce filij regis
adsunt: iuxta verbũ tui tui: sic factum
est. Cũq; cessasset loquit: apparuerunt
filij regis. Et iuncantes leuauerunt
vocẽ suã: ⁊ fleuerũt. Sed et rex et omnes
hui ex eis fleuerũt planctu magno nimis.
Porro absalon fugiens abiit ad tho-
lomai filiũ ammiur regis gessur. Luxit
ergo dauid filiũ suũ amon multos die-
bus. Absalõ aũt cũ fugisset ⁊ venisset
in gessur fuit ibi tribus annis: cessauit
q̃q; rex dauid persequi absalõ: eo q̃ cõso-
latus esset super amon interitu. xxv

Intelligens autem ioab filius sarui q̃
cor regis verbũ esset ad absalon: misit
thecua et tulit inde mulierẽ sapientem:
dixitq; ad eam. Lugere et induere
vestes lugubres: ne ungas te oleo:
ut sis ẋsi mulier iã plurimo tẋpe luges
mortuũ. Et ingredieris ad regem: ⁊ lo-
queris ad eũ sermones huiusmodi.
Posuit aũt ioab verba i ore eius. Itaq;
cũ ingressa fuisset mulier thecuites ad
regem cecidit coram eo super terram: ⁊ adora-
uit ⁊ dixit. Serua me rex. Et ait ad eã
rex. Quid tibi vis habes? Que respondit.
Heu mulier vidua ego sũ. Mortuus e
rũ vir meus: et ãbo filij tui erãt duo filij:
q̃ rixati sunt adusũ se i agro nullusq;
erat q̃ eos prohibere posset: ⁊ percussit
alter alterũ ⁊ interfecit eũ. Et ecce sũrre-
gens vniuersa cognatio: aduersus
ancillã tuã dicẽs. Trade eũ qui percussit
fratrem suũ ut occidamus eũ pro aĩa
fratris suĩ quẽ interfecit: et delemus
heredem: et quatenus extinguere lampadẽ
meã que relicta est: ut nõ supersit viro
meo nomen et reliquiæ super terrã. Et
ait rex ad mulierem. Vade i domũ tuã:
et ego iubebo p te. Dixitq; mulier the-
cuites ad regem. Sit me dõe mi rex in
iniquitas et in domo patris mei: rex aũt
et thronus eius sit innocens. Et ait rex.
Qui dixerit tibi adduc eũ ad me:
et vltra non addet vt tangat te. Quæ
ait. Recordetur rex dõi dei sui ut non
multiplicentur proximi sanguinis ad
vltiendũ: et nequaq; interficiãt filiũ
meũ. Qui ait. Viuit dõs: quia non
cadet de capillis filij tui super terrã. Di-
xit ergo mulier. Loquatur ãcilla tua
ad dõm meũ regem verbũ. Et ait. Lo-
quere. Dixitq; mulier. Quare cogitasti
huiusmodi rem cõtra populũ dei: et loqu-
tus est rex verbũ istud vt peccet: et non
reducat eiectũ suũ? Omnes morimur.
et quasi aque dilabimur in terrã que
non reuertuntur. Sed vult deus pere

animã: sed cogitat cogitans ne peni-
tus pereat qui abiectus est. Sicut igitur
veni ut loquar ad dõm meũ regẽ: ver-
bum hoc: perfecit populus. Et dixit. Sit
ancilla tua. Loquar ad regẽ: si quo mo-
do faciat rex verbũ ancille suæ. Et au-
diuit rex ut liberaret ãcillã suã: de ma-
nu omnium qui volebant de hereditate
dei delere me: ⁊ filiũ meũ simul. Dicat
ergo ancilla tua: ut fiat verbũ dõi mei
regis: sicut sacramẽtũ. Sicut enim angelus
dei: sic est dõs mus rex: ut nec benedicto
ut nec maledicto mouetur. Vnde ⁊
dõs deus tuus est tecũ. Et ridens rex
dixit ad mulierẽ. Sile abscondas a me
verbum: quod te interrogo. Dixitq; ei
mulier. Loquere domine mi rex. Et ait
rex. Numquid manus ioab tecum est
in omnibus istis? Respondit mulier et ait.
Per salutẽ anime tue: dõe mi rex: nec
ad sinistra nec ad dexterã est ex omnib-
us hijs que locutus ẽ dõs meus rex.
Seruus enim tuus ioab ipse precepit
mihi: et ipse posuit in os ancille tue
omnia verba hec: ut verteret figurã ser-
monis huius. Seruus tui tuus ioab
precepit istud. Tu autẽ domine mi rex
sapies ex sapiẽtia angeli dei: ut intelligas omnia sup terrã. Et
ait rex ad ioab. Ecce placatus fui ver-
bum tuũ. Vade ergo et reduca puerũ
absalon. Cadensq; ioab sup faciẽ suã
in terrã adorauit: ⁊ benedixit regi. Et
dixit ioab. Hodie intellexit seruus tuus
quia inueni graciã i oculis tuis domi-
ne mi rex. Fecisti enim seruonẽ domine
mi rex secũdũ sermonẽ domine
mi rex seruũ tui. Surrexit ergo ioab et
abiit in gessur: et adduxit absalon in
hierusalem. Dixit autẽ rex. Reuertatur i do-
mum suã: et faciẽ meã non videat.
Reuersus est itaq; absalon in domũ suã:
et faciem regis non vidit: porro sicut
absalon vir nõ erat pulcer in omni
israel: et decorus nimis. A vertice pedis
usq; ad verticẽ: non erat i eo vlla ma-
cula. Et quãdo tõdebat capillũ: semel
autẽ in anno tondebatur: q̃a grauaba-
t eũ crinium: pondebatq; capillos
capitis sui ducẽtos siclos pondere publi-
co. Nati sunt aũt absalon filij tres: et
filia vna nomẽ thamar elegãtis forme.
Mansitq; absalon in hierusalem duobus
annis: et faciem regis non vidit. Mis-
sitq; ad ioab: ut mitteret eũ ad re-
gem. Qui noluit venire ad eum. Cũq;
secũdo misisset: et ille noluisset venire
ad eũ: dixit seruis suis. Satis agrum
ioab iuxta agrũ meũ: habentẽ messem
ordei. Ite igitur: ⁊ succendite eũ igni. Suc-
cendẽrũt ergo pueri absalõ segetem igni.
Et venientes serui ioab sissis vestib-
suis dixerunt. Succenderũt serui ab-
salon partẽ agri igni. Surrexitq; ioab
et venit ad absalon in domũ eius: et
dixit. Quare succenderũt pueri tui segetẽ
meã igni? Et ait absalon ad ioab.
Misi ad te obsecrãs ut venires ad me ⁊
mitterem te ad regẽ: ⁊ dicerem ei. Quæ
veni de gessur? Melius mihi erat ibi
esse. Obsecro ergo ut videã faciẽ regis.
Quod si memor ẽ iniquitatis mee interfi-
ciat me. Ingressus itaq; ioab ad re-
gem: nũciauit ei omnia. Vocatusq;
est absalon et intrauit ad regem: et
adorauit super faciem terre coram eo.
Osculatusq; est rex absalon. xxvi

Factum post hec erat sibi absalõ currus
et equites: et quinquãginta viros q̃ pre-
cederent eũ. Et mane cõsurgens absa-
lon stabat iuxta introitũ porte in via:
et omnẽ virum qui habebat negociũ
ut veniret ad regis iudicium vocabat
absalon ad se: et dicebat. De qua ciui-
tate es tu? Qui ridens aiebat. Ex una

tribu israel ego sum seruus tuus. Rñdebatq; ei absalon. Videtur michi sermones tui bon et iusti: sed nō est qui te audiat cōstitutus a rege. Dixitq; absalon. Quis me cōstituat iudicem super terrā: ut ad me veniant omnes q̃ habent negotiū et iuste iudicem? Sed cū accederet ad eū homo ut saluta-ret illū: extendebat manū suā: a apprehendens osculabatur eū. Faciebatq; hoc omni israel: venienti ad iudicū ut audiret a rege: a follicitabat corda virorū isrl. Post quadraginta autē ānos dixit absalon ad regem david. Vadam et reddā vota mea que voui dño in hebron. Vi nouēs enī voui seru⁹ meus cū esset i gessur syrie dicens. Si reduxerit me dōs i ierlm: sacrificabo dño. Dixitq; ei rex david. Vade i pace. Et surrexit: a abiit in hebron. Misit aūt absalon exploratores i omnes tribus israel dicēs. Statim ut audieritis clangore buccine dicite. Regnabit absalō i hebrō. Porro cū absalō iret ducentī viri de ierusalem vocati: cūtes simplici corde: et causam penitus ignorantes. Accersiuit q̃q absalon achitofel gilonitem cōsiliariū david: de ciuitate sua gilo. Cūq; immolaret victimas facta est coniuratio valida: plusq; conuentus augebatur cū absalon. Venit igitur nūcius ad david dicens. Toto corde vnūquisq; israel sequitur absalon. Et ait david seruis suis: qui erant cū eo in ierusalē. Surgite. fugiamus: nequ; enī erit nobis effugiū a facie absalon. festinate egredi: ne forte veniens cito rapiat nos: a impleat super nos ruinā: et percutiat ciuitatem in ore gladij. Dixerunt q̃q fili regis ad eū. Omnia q̃cūq; īpserit dōs noster rex libenter sequemur seruī tui. Egressus est ergo rex et

omnis domus eius pedibus suis. Et reliquit rex decē mulieres concubinas: ad custodiendā domū. Egressusq; rex et oīs israel pedibus suis transiit procul a domo: et omnis seruī eī ābulabāt iuxta eū: et legiones cerethi: a phelethi: et omnes gethei pugnatores validi seruiebant viri q̃ secuti eū fuerāt de geth pedites precedebāt regem. Dixit aūt rex ad ethai gethei. Cur venis nobiscū? Revertere: a habita cū rege: qā peregrinus es: a egressus es de loco tuo: hri venisti: a hodie cōpulsus es nobiscū egredi? Ego aūt vadam quo iturus sum. Reūtere: a reduc tecū fratres tuos: a dōs sanat tecū misericordia: a veritatem: qā ostendisti gratiā: a fidē. Et rñdit ethai regi dicēs. Viuit dōs et viuit dōs meus rex: quia in quocūq; loco fueris dñe mi rex siue i morte siue i vita: ibi erit seruus tuus. Et ait david ethai. Veni et transi. Et transiuit ethai gethens et omnes viri qui cū eo erāt: et reliqua multitudo. Omnesq; flebant voce magna: et mulier cūs pplus transibat. Rex q̃q mōgrodiebatur torrentem cedron: a cunctus pplus incedebat contra viā eluet que respicit ad deserti. Venit aūt a sadoch sacerdos: a omnēs leuite cū eo portantes archā fedeis dei: et deposuerūt archā federis dei. Et ascendit abiathar: donec egrederet omnis pplus q̃ egressus fuerat de ciuitate. Et dixit rex ad sadoch. Reporta archā dei in vrbem. Si inuenero gratiā in oculis dñi reducet me et ostendet michi eam: et tabernaculū suū: si aūt dixerit michi: non placeo presto sum: faciat quod bonū est coram se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotem. O videns vātes i ciuitatem in pace: a achimaas filius tu⁹: a ionathan filius abiathar duo filij vestri sint vobiscū.

Ecce ego abscondar in campestribus deserti: donec veniat seruus a vobis indicans michi. Reportauerūt ergo sadoch et abiathar archā dei in ierusalē: et mānserunt ibi. Porro david ascendebat clīuum olīuarū scandens et flens nudis pedibus incedens: a operto capite. Sed et oīs plus q̃ erat cū eo: operto capite ascendebat plorans. Nūciatū est aūt david: q̃ achitofel esset in coniuratione cū absalon. Dixitq; david. Infatua quesō dñe consilū achitofel. Factq; est deinde david sūmitate montis in quo adorauerat erat dōm: ecce occurrit ei chusi arachites scissa veste: a terra plena capite. Et dixit ei david. Si venieris mecū eris michi onei: si aūt i ciuitatem reuertaris et dixeris absalō. seruus tuus sum rex patere me esse: sicut fui seruus patris tui: sic ero seruus tuus: dissipabis cōsilū achitofel. Ibi habes aūt tecū sadoch et abiathar sacerdotes: et omne q̃cūq; audieris de domo regis indicabis sadoch et abiathar sacerdotibus. Sūt enī cū eis duo filij eorū achimaas filius sadoch et ionathan filius abiathar: a mittetis per eos ad me omne q̃cūq; audieritis. Veniens ergo chusai amico david i ciuitatem. Absalon quoq; ingressus i ierusalem: et achitofel cū eo.

Cumq; david transisset paululū montis verticem: apparuit siba puer miphibosheth i occursum eius cū duobus asinis: q̃ onerati erāt duecētis panibus: et centū allīgaturis vue passe: et centū massis palaearū: et duobus vrbis vini. Et dixit rex sibe. Quid sibi volunt hec. Rñdit q̃q siba. Asini domesticī regis ut vehant: et panes et palaea ad edendum pueri tui: vinū aūt ut bibat si qs deficerit in deserto. Et ait rex. Vbi est filius dñi tui? Rñdit q̃q siba regi. Remānsit in ierusalem dicēs. Hodie restituet michi dom⁹ israel regnū patris mei. Et ait rex sibe. Tua sint oīa que fuerūt miphibosheth. Dixitq; siba. Oro vt inueniā gratiam coram te domine mi rex. Venit rex rex david usq; bahurim. Et ecce egrediebatur inde vir de cognatione dom⁹ saul nomine semei filius gera: procedebatq; egrediēs: a maledicebat mutetq; lapides contra david: a contra omnēs seruos regis david. Omnis aūt plus et omnēs bellatores a dextro et a sinistro latere regis incedebāt. Ita autē loquebatur semei cū maledicere regi. Egredere. egredere vir sanguinū: a vir belial. Reddidit tibi dōs omnē sanguinē domus saul: q̃ inuasisti regnū pro eo: et dedit dōs regnum in manu absalon filij tui: et ecce premūt te mala tua quoniā vir sanguinū es. Dixit autem abisai filius sarue regi. Quare maledicit canis hic morituⁿ dño meo regi? Vadā et amputabo caput eius. Et ait rex. Quid michi et vobis est filij sarue? Dimitte eum ut maledicat. Dominus enī precepit ei ut malediceret david. Et q̃ est q̃ audeat dicere. Sic fac ergo? Et ait rex abisai: a omnibus seruis suis. Ecce filius meus q̃ egressus est de vtero meo quiret animā meā: quāto magis hic filius gemini maledicat michi. Dimitte eū ut maledicat iuxta precepū dñi: si forte respiciat dōs affliccionem meā: et reddat michi dōs bonū p maledictione hodierna. Ambulabat itaq; david: a socij eius per viam cū eo: semei aūt per latus montis ire latere cōtra illum: gradiebatur maledicens: et mittens lapides adversum eū: terramq; spargens.

venit ita q; rex dauid et omnis populus
cū eo lassus: et refocillati sunt ibi. Ab-
salon aūt ⁊ omnis populus eius ingressi
sunt iherusalem: sed ⁊ achitofel cū eo. Cum
aūt venisset chusai arachites amicus
dauid ad absalon: locutus est ad eū.
Salue rex: salue rex. Ad quē absalon.
Ecce est inquit gēs tua ad amicū tuū:
Quare nō misisti cū amico tuo: Rudit-
q; chusai ad absalō. Sequaci: quia
illius eo quē elegit dōs et omnis hic
populus ⁊ omnis isrl: et cū eo manebo.
Sed ut te hoc inferā: cui ego seruiens
sum: Nonne filio regis: Sicut parui
patri tuo: ita parebo et tibi. Dixit aūt
absalon ad achitofel. Inite cōsilium:
quid agere debeamus. Et ait achitofel
ad absalon. Ingredere ad cōcubinas
patris tui: quas dimisit ad custodiēdā
domū: ut cum audierit omnis isrl: q;
fed autem pater tuus: roborētur tecum
manus eorū. Tenderūt ergo absalō
tabernaculū in solario: ingressusq; est
ad cōcubinas patris sui: coram universo
isrl. Consiliū aūt achitofel: quod da-
bat i diebus illis: quasi si quis cōsuleret
dōm. Sic erat omne cōsiliū achitofel:
et cū esset cū dauid et cū esset cū absalō.

Dixit ergo achitofel ad
absalon. Eligā mihi duodecī
milia virorū: ⁊ consurgens persequar
dauid hac nocte: ⁊ irruēs super eū quippe
qui lassus est et solutus manibus: pe-
ruciam eū. Cūq; fugerit omnis populus q;
cū eo ē percutiā regē solū: ⁊ reducā
universum populū: quō vir ad quem tu peruen-
isti solet. Vnū enim virū tu quaeris: et omnis
populus erit in pace. Placuitq; sermo eī
absalon: et cūctis maioribus viri isrl.
Ait autem absalon. Vocate chusai
arachitem: ⁊ audiamus quid etiā ipse
dicat. Cūq; venisset chusai ad absalō-
ait absalō ad eū. Huiusmodi sermo-
nem loquutus est achitofel. Facere vide-
mus an non: Quod das cōsiliū: Et
dixit chusai ad absalō. Nō est bonum
hoc cōsiliū: quod dedit achitofel hac
vice. Et rursū intulit chusai. Tu nosti
patrem tuū et viros qui cū eo sunt esse
fortissimos ⁊ amaro animo: ceu si
ursa raptor catulis i saltu suae. Sed
et pater tuus vir bellator ē: nec morā-
bitur cū plo. Forsitan nūc latitat in
foueis aut in uno quo voluerit loco:
et cū ceciderit unus quilibet in principio:
audiet quisq; audierit: ⁊ dicet. Facta
est plaga in plo ⁊ sequitur absalon.
Et fortissimus ipe cui cor ē ēst leonis:
pauore solutus: Scit enim omnis populus
israhel fortē esse patrē tuū: ⁊ robustos
omnes qui cū eo sunt. Sed hoc mihi
videt rectū esse cōsiliū. Cōgregetur ad
te uniūs populus isrl a dan usq; bersaba
quasi arena maris innumerabilis et
tu eis in medio eorū: et irruemus super
eū in quocūq; loco inuenerimus eum: et
operiemus eū sicut cadere solet ros super
terrā: et nō relinquemus de omnibus qui cū
eo sunt: nec unū quidē. Quod si urbi
aliquā fuerit ingressus: circūdabit omnis
isrl: funibus illi fluminis: et trahemus eam
i torrentē: ut nō reperiat nec calculus
quidē ex ea. Dixitq; absalon et omnes
viri isrl. Melior ē cōsiliū chusai arachi-
tes cōsilio achitofel. Dēū autem nunc
dissipauit est consiliū achitofel vtile: ut
induceret dōs super absalon malū. Et
ait chusai sadoch ⁊ abiathar sacerdo-
tibus. Hoc et hoc modo cōsiliū dedit
achitofel absalon ⁊ senioribus isrl: ⁊
ego tale et tale dedi cōsiliū. Nūc ergo
mittite cito: et nūciate dauid dicentes.
Ne maneas nocte hac in campestribus
deserti sed abire festinanter: nē forte

ne forte absorbeatur rex: ⁊ omnis populus
q; cū eo ē. Jonathas aūt ⁊ achimaas
stabāt iuxta fontē rogel. Abiit ancilla
et nūciauit eis: et illi pecti sūt: ut refer-
rent ad regē dauid nūciū. Nō enim po-
terant videri: aut mīcere cuitari. Vi-
dit aūt eos quidā puer: et indicauit
absalō. Illi vero cōto gradu ingressi
sunt domū cuiusdā viri in bahurim:
qui habebat puteū in vestibulo suo:
et deseendēre in eū. Tulit aūt mulier
et tetēdit velamē super os putei: quasi
siccās ipsamas: et sic latuit res. Cūq;
venissent fratres absalon: in domū ad
mulierē dixerūt. Vbi ē achimaas: et io-
nathas: Et ait eis mulier. Transierūt
festinātes: gustata paululū aqua. Et
hi q; ierāt: cū nō reperissent: redēsunt
in iherusalē. Cūq; abissent: ascendērūt illi de
puteo: et pergentes nūciauerūt regi da-
uid ⁊ dixerūt. Surgite ⁊ trānsite cito flu-
mina: quia hūiusmodi dedit cōsiliū
contra vos achitofel. Surrexit ergo da-
uid ⁊ omis plus q; cū eo erat: ⁊ transierūt
iordanem donec diluceret aurora: de
mīdarum verbū: et nec unus quidem
residuus fuit qui nō transiuerit flumen.
Porro achitofel videns q; non fuisset
factū cōsiliū suū: strauit asinū suū: sur-
rexitq; et abiit i domū suā et in ciuita-
tem suā: et disposita domo sua suspen-
dio interiit et sepultus est in sepulcro
patris sui. Dauid aūt venit i castra:
et absalō trānsiit iordanem: ipe et omnes
viri israhel cū eo. At malam vero cōsi-
liauit absalon pro ioab super exercitum.
Amasa aūt erat filius viri q; vocabat
nōmen ytra de iheseri: qui ingressus est ad
abigail filiā naas sororē sarue que
fuit matre ioab. Et castrametatus est
israhel cū absalō i terra galaad. Cūq;
venisset dauid i castra sobi filius naas
de rabbath filiorū ammon ⁊ machir
filius ammihel de lodabar ⁊ brezillai
galaadites de rogelim obtulerunt ei
stratoria et tapeta et vasa fictilia: fru-
mentum ⁊ ordeū et farinā ⁊ polentam
⁊ fabā ⁊ lentē ⁊ fresum ceci ⁊ mel ⁊ bu-
tirum: oues et pinguēs vitulos: dedē-
runtq; dauid ⁊ populo qui cū eo erat
ad vescendū. Suspicati enim sunt plus
fame et sitī fatigari i deserto.

Igitur cōsiderato dauid plo suo: cōsti-
tuit super eos tribunos et centuriones:
et dedit pli terciam partē sub manu
ioab: et terciā partē sub manu abisai
filii sarue fratris ioab: et terciā partē
sub manu ettai q; erat de geth. Dixitq;
rex ad plm. Egrediar et ego vobiscū.
Et rūdit plus. Non egrēdiēs. Siue enim
fugerimus nō magno opere ad eos de
nobis pertinebit: siue media pars ce-
ciderit e nobis nō satis curabit: quia
tu unus solus pro decē milibus cōputa-
ris. Melius est igitur ut sis nobis in
urbe ꝓsidio. Ad quos rex ait. Quod
vobis videt rectū hoc faciā. Stetit re-
go rex iuxta portam. Egrediebaturq;
plus per turmas suas: centū ⁊ milleni.
Et precepit rex ioab et abisai et ethai
dicens. Seruate michi puerū absalon.
Et omis plus audiebat precipiēte regē
cūctis principibus pro absalon. Itaq;
egressus ē plus i campū cōtra israhel:
factū est prelū in saltu ephraim. Et
victus ē ibi plus israhel ab exercitu da-
uid: factaq; ē plaga magna i die illa
viginti milia. Fuit aūt ibi pliū disper-
sum: sup faciē omis terre: ⁊ multo plures
erāt quos saltus cōsumpserat de plo
quam hi quos vorauerat gladius in
die illa. Accidit autē ut occurreret ab-
salon fratris dauid: fedens mulo. Cūq;
ingressus fuisset mulus ibi sub ꝓdera

quercũ et magnã adhesit caput eius
quercui: ⁊ illo suspẹso inter cẹlũ ⁊ terã
mulus cui insederat pertãsiuit. Vidit
autẹ hoc quispiã: ⁊ nũciauit ioab di-
cens. Vidi absalon pendere de quercu.
Et ait ioab uiro q̃ nunciauerat ei. Si
uidisti quare nõ tẹrẹdisti eũ cũ terra:
et ego dedissem tibi decẹ argenti siclos
et unũ balthẹũ? Qui dixit ad ioab. Si
appenderes in manibꝫ meis mille ar-
genteos: nequaq̃ mittẹrẹ manũ meã
in filiũ regis. Audiẹntibꝫ enim nobis pẹ-
pit rẹ tibi ⁊ abisai ⁊ ethai dicẹs. Custo-
dite michi puerum absalon. Sed et si
fecissem rẹtra animã meam audacẹ
nequaq̃ hoc regẹ latẹrẹ potuisset: ⁊ tu
stares rẹ adusẹ. Et ait ioab. Sic sicut
tu vis. Sed aggrẹdiar eũ cõtra te. Tu-
lit ergo ioab tres lãceas in manu sua
et infixit eas in corde absalon. Cunq;
adhuc palpitarẹ hẹrẹs i quercu: cucur-
rerunt decẹ iuuenes armigẹri ioab: et
percussẹrẹ interfecerũt eũ. Cecinit aũt
ioab buccina et retinuit plebẹm ne persẹ-
quẹrẹ fugiẹntẹs israhel: volẹs parcẹrẹ iu-
uẹnibus. Et tulẹrũt absalõ: et proiecẹrẹ
eũ in saltu in fouẹã grandẹ: et cõpẹta-
uerunt sup eũ acẹruũ lapidũ magnũ
nimis. Omnis autẹ israhel fugit i tabẹr-
nacula sua. Porro absalõ erẹxẹrat si-
bi eũ adhuc viuẹrẹ titulũ: q̃ est i valle
regis. Dixerat enim. Sic habẹo filiũ: et
hoc erit monimentũ nomis mei. Vocã-
q̃ titulũ nomẹ suo: et appellat manẹ
absalon usq̃ ad hãc diẹm. Ahimaas
autẹm filius sadoch ait. Curẹã et nũciabo
regi: quia iudicũ fecẹrẹ ei deus de ma-
nu inimicorꝫ eius. Ad quẹm ioab dixit.
Sic eris nũcius i hac die: sed nũciabis
i alia. Hodie nolo te nũciare. Filius
enim regis est mortuus. Et ait ioab chusi.
Vade: ⁊ nũcia regi q̃ vidisti. Adoranꝫ
chusi ioab: et cucurrit. Rursus autem
achimaas filius sadoch dixit ad ioab.
Quid impedit si etiam ego curro post
chusi? Dixitq; ei ioab. Quid vis cur-
rẹrẹ fili mi? Ecce hẹr non eris bẹnẹ
nuncꝫ bamlus. Qui cũ dixit. Quid mi
hi eueniẹt? Et ait ei. Curre. Cucurrit ẹr-
go achimaas per viã compẹdii: et ẹxce-
sit chusi. Dauid autem sedebat inter
duas portas. Speculator uero q̃ ẹrat
in fastigio porte super murũ eleuans
oculos vidit hominẹm currẹntẹm solũ: et ẹx-
clamans indicauit regi. Dixitq; rẹx.
Si solus est: bonus ẹst nũcius i ore eius.
Properãs autẹm illẹ ⁊ accẹdens ẹgrẹs-
sus est speculator hominẹm alẹrẹ currẹn-
tẹm: et vocẹrẹs i culmine ait. Ecce
ẹt michi alẹr homo: currens solus.
Dixitq; rẹx. Et istẹ bonus ẹst nũcius.
Speculator autẹm cõmpẹdo ait. Cur-
sum ẹjus: quasi cursum achimaas
filij sadoch. Et ait rẹx. Vir bonus est
et nũncium pẹrfẹrẹ bonũ venit. Cla-
mans autẹm achimaas dixit ad rẹgẹm.
Salue rẹx. Et adorans regẹm corẹm
eo prostratus in terrã ait. Benẹdictus
deus tuus: qui cõclusit homines qui
leuauẹrũt manũ suas ẹtẹ dõm mẹi
regẹ. Et ait rẹx. Est ne pax puẹro absa-
lon? Dixitq; achimaas: vidi tumultũ
magnũ cũ mittẹrẹ ioab seruus tuus
o rẹx me seruũ tuum: nesco aliud. Ad
quẹ rẹx: transi ait ẹt sta hic. Cunq; ille
transisset ẹt stẹtẹrẹ: apparuit chusi. Et ẹ-
cẹcẹs ait. Bonũ apparẹo tumultũ dõ-
mi rẹgẹ. Iudicauit mẹ pro te dominus
hodie: de manu omnium qui surrẹxẹrũt
cõtra te. Dixit autẹm rẹx ad chusi. Est
ne pax puẹro absalon? Cui rẹspondẹns
chusi: sicut inquit sitẹt puẹr inimi-
cis dõmi mẹi regis: et omnẹs qui cõsurgẹ
adẹrẹ cũ in malũ. Cõsternatus autẹm

rẹx ascẹdit cenaculũ portẹ ⁊ flẹuit: et sic
loquẹbat vadẹs. Fili mi absalõ: absalõ
fili mi. Quis michi tribuat ut ego mo-
riar, pro te? Absalõ fili mi: fili mi absalõ.

Nuntiatum est autẹm ioab quẹ
rẹx flẹat et lugẹat filiũ suũ.
et versa est victoria in luctũ in diẹ illa
omni plẹbi. Audiẹbat enim plẹbs in dẹ
illa dicẹ: dolẹt rẹx sup filio suo. Et de-
clinauit plẹbs i diẹ illa ingrẹdi ciuita-
tẹm: quõ dẹclinare solẹt plẹbs vẹrsus
et fugiẹns de prẹlio. Porro rẹx operuit
faciẹm suũ: et clamabat voce magna.
Fili mi absalon: absalon fili mi. Ingẹ-
ssus ẹgo ioab ad regẹm in domum:
dixit. Confudisti hodie vultus omnium
seruorꝫ tuorũ qui saluã fecẹrũt animã
tuã ⁊ animã filiorꝫ tuorꝫ ⁊ filiarꝫ tuarꝫ
et animã vxorũ tuarũ et animã concu-
binarum tuarũ. Diligis odientẹs te:
et odio habẹs diligẹntẹs te. Et ostẹn-
disti hodie quia nõ curas de ducibus
tuis: et de seruis tuis: et vẹrẹ cognoui
quod quasi absalõ viuẹrẹ et omnẹs
nos deẹbuissẹmus: tũc placẹrẹ tibi.
Sẹd ergẹ surge et pẹrẹcẹ: et allocquẹs
familiẹ seruis tuis. Iuro enim tibi p
dominum: q̃ si non ẹgẹrẹis nẹc vnus
quidẹ remanẹbit tẹcũ vsq̃ hẹr:
et pẹjus erit hoc tibi q̃ omnia mala
quẹ vẹnẹrũt sup te: ab adolescẹntia tua
usq̃ i prẹsẹns. Surrẹxit ergo rẹx: et sedit
in porta. Et omni plẹbi nũciatũ est: q̃
rẹx sẹdẹrẹt in porta. Venẹrẹq; vniuẹrsa
multitudo corã rẹgẹ: isẹl autẹm fugit in
tabẹrnacula sua. Omnis quoq; plẹbs
cẹrẹbat in cunctis tribubꝫ isẹl dicẹns.
Ecẹ liberauẹrẹ nos de manu inimicorꝫ
nostrorꝫ: ipẹ saluauẹrẹ nos de manu
philistinorꝫ: et nũc fugit de terra pẹr
absalõ. Absalon autẹm quẹ unximus
sup nos: mortus ẹst i bẹllo. Et quẹ quis
silẹtis: ⁊ nõ rẹducitis regẹm? Et o filiũ
meus? isẹl vẹlẹ ad regẹm. Ecẹ vẹro dauid
misit ad sadoch ⁊ abiathar sacẹrdotẹs
dicẹns. Loquimini ad maiorẹs natu
iudẹ dicẹntes. Cur venitis nouissimi
ad rẹducẹndũ regẹm i domũ suã? Bẹ-
no aũt omnis isẹl pẹrẹuẹnẹrat ad rẹ-
gẹm in domũ eius: qã dixẹrat rẹx. Ecẹ
dicẹtis ad me. Fratẹrẹs mẹi vos: os
mẹũ et carẹ mẹa vos. Quarẹ nouissi-
mi rẹducitis regẹm? Et amasẹ dicẹt.
Sẹnẹ os mẹũ es et carẹ mẹa? Hẹc fa-
ciat michi deus ⁊ hẹc addat: si nõ ma-
gistẹr militẹ ẹritẹs corã me omni tẹ-
pẹ pro ioab. Et inclinauit cor omnium
virorꝫ iudẹ quasi vni vir. Misẹrũtq;
ad regẹm dicẹntẹs. Rẹdẹrẹ tu: et omnẹs
seruẹ tui. Et rẹsẹdit rẹx. Et venit usq;
in galgala ut occurrẹrẹ regi: ⁊ iudẹrẹ
eũ iordanẹ. Festinauit autẹm semẹi
filius gẹra filij iemini de bahurim: et
descẹndit cũ viris iudẹ i occursũ regis
dauid cũ mille viris de beniamin: et
siba puẹr de domo saul: et quindẹcim
filij eius ac viginti seruẹ eius cũ eo. Et
intrumpẹrẹs iordanẹm ante regẹm mẹsẹ-
rũt vada: ut trãsmẹarẹnt domũ regis:
et facẹrẹnt quẹ iussẹrẹ eius. Semẹi
autẹm filius gẹra prostratus corã rẹgẹ
cũ iam trãsisset iordanẹm: dixit ad eũ.
Sẹ reputẹs michi dẹ mi iniquitatẹm:
neq; memẹntẹris iniuriarũ seruẹ tui in
diẹ qua egressus es dominẹ mi rẹx de
ierusalẹm: neq; ponas rẹ in corde tuo.
Agnoscẹ enim seruus tuus quẹ peccatũ mẹũ:
et idcirco hodie primus venẹ de omni
domo ioseph: descẹndẹrẹ i occursum
dõmi mẹi regis. Rẹspondẹns vẹro abisai
filius sẹruiẹ dixit. Sẹquid pro hys
verbis nõ deberẹt mẹrẹ: qui maledixit
xpõ dõmi? Et ait dauid. Quid michi et

vobis filij sarine? Cur efficimini mi-
chi hodie in sathan? Ergo ne hodie
interficietur vir in israel? An ignoro ho-
die me factum regē sup israel? Et ait rex
semei. Non morieris. Iurauitq; ei. Mef-
phiboseth ch̄ filij saul. descendit i occur-
sum regis illotis pedibus et intonsa
barba: vestesq; suas nō lauerat a die
qua egressus fuerat rex: usq; ad diem
reuersionis eius i pace. Cūq; occurrisset
regi: dixit ei rex. Quare nō venisti me-
cum mephiboseth? Et ridens ait. dñe
mi rex: seru⁹ meus cōtemplit me. Dixitq;
ei ego famul⁹ tu⁹ ut stercorem michi asi-
num: et ascendens abire cū rege. Claudus
enim sum seru⁹ tu⁹. Insuper et accu-
sauit me seruū tuū: ad te dñm meum
regē. Tu aūt dñe mi rex sicut angelus
dei es: fac quod placuit tibi. Nequ-
quid fuit domus patris mei: nisi mori
obnoxia dño meo regi: tu aūt posu-
isti me seruū tuū: inter cōuiuas mense
tue. Quid ergo habeo iustē querele: aut
quid possū ultra vociferari ad regem?
Ait ergo ei rex. Quid ultra loquerisq;
Iam est quod locutus sum. Tu et siba
diuidite possessiones. Cūq; mephi-
boseth regi. Etiā cuncta accipiat: postq;
reuersus ē dñs meus rex pacifice in domū
suā. Berzellai q̄q; galaadites fuerat val-
de decendēs de rogelim traxitq; rex
iordanē: paratus eū vlna fluminis pos-
qui eū. Erat aūt berzellai galaadites
senex valde: id est octogenarius: et ipse
ptinet alimentis regis: qui moratur in
castris. Fuit quippe dives nimis.
Dixit itaq; rex ad berzellai. Veni me-
cum et requiescas seruo tuo i ch̄lim. Et
ait berzellai ad regē. Quot sunt dies
annorū vite mee: ut ascendā cū rege in
ierusalem? Octogenarius sum hodie. Nū-
quid vnqū sentius mei: ad discernendu
suauia aut amarū: aut delectare possit
seruū tuū cibus aut potus vel audire
possum vltra vocē cantorū atq; cantri-
cum? Quare seru⁹ tu⁹ sit onori dño
meo regē. Paululū prēdā famul⁹ tu⁹
ad iordanē cum. Sunt indigno per
vmbrandine. sed obsecro ut redeat seru⁹
tu⁹. et moriar i ciuitate mea: a sepulcro
patris sepeliēr meq; et matris mee.
Ecce ait seru⁹ tu⁹ chamaam ipe vadat
cū dño mo rex: et fac ei quicquid vi-
bonū videtur. Dixit itaq; rex. Sicut
vult chamaam: et ego fanā ei quic-
quid tibi placuerit: omne qd petieris
a me impetrabis. Cūq; transisset om-
nes populus et rex iordanē: osculatus
est rex berzellai et benedixit
ei: et ille reuersus ē i locū suū. Transiit
ergo rex in galgalam: et chamaam cū
eo. Omnis aūt populus iuda traduc-
rat regē: a media tantū pars assistebat
de populo israel. Itaq; omnes viri israel ven-
erunt ad regem: dixerunt ei. Quare
furati sunt fratres nri viri iuda: et tradu-
xerunt regē a domū eius? ipsi et omnes
viros dauid cum eo? Et rūdit omnis
vir iuda. ad viros israel. Quia mi-
chi propinq; est rex. Cur irascimini super hac
re? Numquid comedimus aliquid de ve-
stri: aut munera nobis data sunt? Et
rūdit vir israel ad viros iuda: et ait. De-
cem partes maiores ego sū apud regē:
vnq; ego ad me pertinet dauid q̄ ad te.
Cur fecisti michi iniuriā: et nō mihi
nūciasti ē prius ut reducerēt regē meū?
Durū aūt rūdēt viri iuda viros israel.

Et rūdit q̄ vir ibi esset vir
belial nomine siba filius bochri
iuniamin: et cecinit buccina: et ait. Non
est nobis pars i dauid. neq; hereditas
i filio ysai. Redire vnusquisq; in tabernacula sua
israel. Et separati sunt omnes israelite ab iuda

secutusq; est siba filiū bochri: viri aūt iu-
da adhesserunt regi suo a iordane usq;
ierusalem. Cūq; venisset rex i domū suā i
ierusalem tulit decem mulieres concubinas q̄s
dereliquerat ad custodiendā domū: et
tradidit eas in custodiā alimenta eis
prebens. Et nō ē ingressus ad eas: sed
erant clause usq; ad diē mortis sue in
viduitate viuentes. Dixit autem rex a-
masae. Conuoca michi omnes viros
iuda. in diem tertiū: et tu adesto ipse.
Abiit ergo amasa. ut conuocaret iudā:
et moratus est extra palatiū quod ei
constituerat rex. Air aūt dauid ad ab-
isai. Nunc magis afflicturus est nos
siba filius bochri. q̄ absalon. Tolle
ergo seruos dñi tui et persequere eū: ne
forte inueniat ciuitates munitas et ef-
fugiat nos. Egressi sunt ergo cū eo vi-
ri ioab: cerethi quoq; z felethi et omnes
robusti egressi ē ierusalē ad persequen-
dum siba filiū bochri. Cūq; illi essent
iuxta lapidē grandē. q̄ est in gabaon:
amasa venientes occurrit eis. Porro io-
ab vestitus erat tunica stricta. ad men-
suram habitus sui: et deligatus accinctus
gladio dependēte usq; ad ilia i vagina:
q̄ fabrefact⁹ leui motu egredi poterat z
percutere. Dixit itaq; ioab ad amasā
Salue mi frater. Et tenuit manu dextra
mentum amasae: quasi osculans eum.
Porro amasa nō obseruauit gladiū
qui habebat ioab. Qui percussit eū in
latere: et effudit intestina eius in terram:
et mortuus est: nec secundum vulnus
apposuit. Ioab aūt et abisai frater eius
pergens sunt siba filiū bochri. Interea
quidā vir cū stetisset iuxta cadauer
amasae de sociis ioab: dixerunt. Ecce q̄
esse volunt p ioab comes dauid. Ama-
sa autē cōspersus sanguine iacebat in
media via. Videt hoc quidam vir: et
substitit omnis populus ad videndū eū:
et amouit amasā de via in agrū: obtex-
itq; eū vestimēto. ne subsisterē trāse-
untes. post eū. Amouo ergo illo de via
transibat omnis vir sequēs ioab: ad
persequendū siba filiū bochri. Porro
ille trāsierat p omnes tribus israel usq;
in abelam et in bethmacha: omnesq;
viri electi cōgregati fuerant ad eū. Et
venerunt itaq; et oppugnabant eum in
abela et in bethmacha: et circūdederūt
munitionibus ciuitatē: z obsessa ē urbs.
Omnis aūt turba que erat cū ioab.
molliebatur destruere muros. Et excla-
mauit mulier sapiens de ciuitate. Au-
dite audite: dicite ioab: appropinqua
huc z loquar tecum. Qui cū accessisset
ad eam: air illi. Tu es ioab? Et ille re-
spondit. Ego. Ad quem sic locuta est.
Audi iuuenes ancille tue. Qui rūdit.
Audio. Garsumq; illa: fremo inquit
dicebat in vetri proeliio. Qui murmu-
rant murmoreur in abela: et sic plicā-
tant. Nōne ego sum q̄ rūdeo veritate
in israel: et tu quereis subuertere ciuitatē:
z euertere matrē israel? Quare suspica-
treditare dñi? Rūdeq; ioab ait. Ab-
sit: absit hoc a me: nō suspicio: neq; de-
molior. Nō sic sit habet res. Sed vnus
de viros ephraim siba filiū bochri no-
mine: leuauit manū suam cōtra
regem dauid. Tradite illū solū: et recē-
dimus a ciuitate. Et air mulier ad io-
ab. Ecce caput eius mittetur ad te per
murū. Ingressa ē ergo ad omnē plm:
et locuta est eis sapienter. Qui abscisū
caput sibe filij bochri. piecerūt ad ioab.
Et ille cecinit tuba: z recessit ab vrbe
vnusquisq; in tabernacula sua. Ioab
aūt rediit p ierusalē ad regē. Fuit re-
go ioab sup omnē exercitū israel ba-
nanias aūt filij ioiade sup cerethos et

cletheos: aduram uero super tributa:
porro iosaphat filij ahilud. a commentarijs. Siba autē scriba: sadoch uero
et abiathar sacerdotes: hira autē iha-
irites erat sacerdos dauid. xxi

Facta est ꝗ fames in diebus dauid
tribus annis iugiter. Et cōsuluit
dauid oraculū dñi: dixitq; dominus.
Propter saul et domū sanguinū: eo
quod occidit gabaonitas. Vocatis ergo ga-
baonitis rex: dixit ad eos. Porro ga-
baonite non sunt de filijs israel: sed reli-
quie amoreorū. Filij quippe israel iura-
uerant eis: et voluit saul percutere eos
zelo quasi pro filijs israel et iuda. Dixit
ergo dauid ad gabaonitas. Quid fa-
ciam uobis: et quō eat ꝛ̄ ꝛ̄ pacaulū ut
benedicatis hereditati dñi? Dixerūtq;
ei gabaonite. Nō ē nobis sup argen-
to ꝛ̄ auro questio: sed dera saul ꝛ̄ cōtra
domū eius: neq; volumus ut interficia-
tur hmo de israhel. Ad quos rex ait.
Quid ergo vultis ut faciam uobis?
Qui dixerūt regi. Virū ꝗ attriuit nos
et oppressit inique ita delere debemus:
ut nec unus quidē residuus sit de stirpe
eius in cūctis finibus israel. Detur no-
bis septē viri de filijs eius: ut crucifi-
gamus eos dño in gabaa saul quondā
electo dñi. Et ait rex. Ego dabo. Peper-
citq; rex mephibosheth filio ionathe fi-
lij saul. propter iusiurandū quod fuerat
inter dauid et ionathan filiū saul. Tu-
lit itaq; rex duos filios respha filie a-
hia. quos peperit saul armon: et mi-
phibosheth et quinq; filios michol filie
saul quos genuerat hadriel filio bre-
zellai qui fuit de molathi: ꝛ tradit eos
in manus gabaonitarū: qui crucifixe-
runt eos in monte coram dño. Et cecide-
runt hij septem simul occisi in diebus
messis prime: incipiente messione ordi.

Tollens autē respha filia aia cilicij
subtrauit sibi supra petram ab initio
messis. donec stillaret aqua super eos
de celo: et nō dimisit aues lacerare eos
per die: neq; bestias p noctē. Et nūcia-
ta sunt dauid que fecerat respha filia
aia concubina saul. Et abiit dauid et
tulit ossa saul. et ossa ionathe filij eius
a viris iabes galaad qui furati fuerā
de platea bethsan. in qua suspende-
rant eos philistijm cum interfecissent
saul i gelboe: et asportauit inde ossa
saul. ꝛ ossa ionathe filij eius: et colligen-
tes ossa eorū ꝗ affixi fuerant suspendere
ra cū ossibus saul. ꝛ ionathe filij eius: i
terra beniamin in lacere sepulcri eius pa-
tris saul. Fecerūtq; omnia q̄ preceperat
rex: et repropitiatus est deus terre post
hec. Factū est autē rursum prelij phi-
listinorum aduersum israel: et descendit
dauid et serui eius cū eo: et pugnabat
cōtra philistijm. Defecitq; autē dauid.
ielbi de nob. ꝗ fuit de genere arafa cui
ferrū hste trecentas uncias appendebat
et accinctus erat ense nouo. ratus q̄ pe-
rimere dauid: prelidiq; ei fuit abisai
filius sarui: et percussum philistinum
interfecit. Tunc iurauerunt uiri dauid
dicentes. Iam nō egrediēs egredieris
bellū: ne extinguas lucernā israhel. Se-
cundum quoq; fuit bellū in gob: cum
philistheis. Tunc percussit solochai de
vsathi. zaph de stirpe arafa. de gene-
re gigantum. Ferūq; quoq; fuit bellū i
gob cōtra philistheos: in quo percussit
adeodatus filius saltus poluinar
bethleemites goliath getheum: cuius
hastile hste erat ꝗsi licatorū texuit.
Quarto bellū fuit in geth: in quo vir
fuit excelsus qui fenos in manibus pe-
dibusq; habebat digitos xii et viginti
et quatuor: et erat de origine arafa:

blasphemauit israel. Percussit autem eū
ionathas filius sammaa fratris dauid.
Hij quatuor nati sunt de arafa i geth:
et ceciderūt i manu dauid ꝛ seruorū eius.

Locutus est autē dauid xxii
dño verba carminis huius: in
die q̄ liberauit eū dominus de manu
omniū inimicorū suorū: et de manu
saul. Et ait. Dño petra mea. et robur
meū: et saluator meus. Deus dño fortis
meus: sperabo in eū. Beneficū meū et
cornu salutis mei: elevator meus. ꝛ refu-
gium meū. saluator meus: de iniqui-
tate liberabis me. Laudabilē invocra-
bo dñm: et ab inimicis meis salvus
ero. Quia circūdederūt me cōtrictiones
mortis: torrentes belial terruerunt me.
funes inferi circūdederūt me: preuen-
erunt me laquei mortis. In tribulatio-
ne mea invocabo dñm: ꝛ ad deū meū
clamabo. Et audiet de templo san-
cto suo voce meā: ꝛ clamor meus venit
ad aures eius. Cōmota ē ꝛ cōcussa est
terra: fundamenta montū cōquassa sunt
et cōquassata: quō irat est eis. Ascen-
dit fumus de naribus eius: et ignis de
ore eius vorauit: carbones succensi sūt
ab eo. Et inclinauit celos et descendit:
et caligo sub pedibus eius. Et ascendit
sup cherubin et volauit: et lapsus est
sup pennas venti. Et posuit tenebras
i circuitu suo tabernaculū: tenebrās aquā
de nubibus celoꝝ. Pre fulgore i cōspectu
eius nubes: succensi sūt carbones ignis.
Tonabit de celo dñs: ꝛ excelsus dabit
voce suā. Misit sagittas suas et diss-
pauit eos: fulgura et consumpsit eos.
Et apparuerunt effusiones maris: et
reuelata sunt fundamenta orbis. ab
increpatione domini: ab inspiratione
spiritus furoris eius. Misit de celo. et
assumpsit me: et traxit me de aquis

multis. Liberauit me ab inimico meo
potentissimo: et ab hijs ꝗ oderuant me:
quō robustiores me erant. Preuenit
me in die afflictionis mei: ꝛ factus est
dñs firmamentum meū. Et eduxit me
i latitudinē: liberauit me q̄a cōplacui
ei. Retribuet michi dñs sēm iustitiā
meā: ꝛ sēm mūditiam manuū mearū
reddet michi. Quia custodiui vi-
as domini: et nō egi impie a deo meo.
Omnia enī iudicia eius i cōspectu meo:
et precepta eius nō amouī a me. Et ero
perfectus coram eo: et custodiā me ab ini-
quitate mea. Et restituet michi domi-
nus sēm iustitiā meā: et sēm mūdi-
tiam manuū meārū in cōspectu oculorū
suorum. Cū sancto sanctus eris: et cū ro-
busto perfectus. Cū electo electus eris: et
cū puero subuertis. Et populum paupe-
rem saluū facies: oculisq; tuis excelsos
humiliabis. Quia tu lucerna mea do-
mine: et tu dñe illuminabis tenebras
meas. In te enī currā accinctus: in deo
meo transiliā murū. Deus immaculata
via eius: eloquiū dñi igne examinatum:
scutū est omniū sperantū i se. Quis
est deus preter dñm: et quis deus fortis
preter dñm nrm? Deus ꝗ accinxit me
fortitudine: ꝛ cōplanauit perfectā viā
meā. Coequans pedes meos cervis: et
super excelsa mea statuens me. Docēs
manus meas ad prelium: et cōponens
quasi arcū ferū brachia mea. Dedisti
michi clipeū salutis tue: ꝛ mānsuetudo
mea multiplicauit me. Dilatabis gres-
sus meos subtus me: et non deficient
tali mei. Persequar inimicos meos: et
cōprehendam: et nō cōuertar donec cōsu-
mam eos. Cōsumā eos et confringā
ut nō cōsurgant: cadent sub pedibus
meis. Accinxisti me fortitudine ad pli-
um: incurvasti resistentes michi subtus

me. Inimicos meos dedisti michi do-
sum: odientes me: et disperdã eos. Clamabunt: nõ erit q̃ saluet: ad dõm: et
nõ exaudiuit eos. Delebo eos ut puluerem terre: quasi lutum platearum conminuam eos atq; confringã. Saluabis me a contradictionibus ppli mei:
custodies me in caput gentiũ. Populus quẽ ignoro seruiet michi: filij alieni resistet michi: auditu auris obedient
michi. Filij alieni defluxerũt: et contrahentur in angustijs suis. Viuit dõs
et benedictus de⁹ meus: et exaltabit de⁹
fortis salutis mee. Deus qui das vindictas michi: et deicis populos sub me.
Qui educis me ab inimicis meis: et a
resistentibus michi eleuas me: a viro iniquo liberabis me. propterea confitebor tibi
dñe in gentibus: et nomini tuo cãtabo.
Magnificãs salutes regis tui: et faciens misericordiam cristo suo dauid
et semini eius in sempiternũ. xvi

Hec autẽ sunt verba nouissima: q̃
dixit dauid filius ysai. Dixit vir
cui cõstitutũ ẽ de xpo dei iacob: et egregius
psalmis israel. Spiritus dñi locutus ẽ per
me: et sermo eius per linguã meã. Dixit.
Deus israhel michi locutus ẽ: fortis israel.
Dominator hoĩm iustus: et dñãtor timore dei. Sicut lux aurore oriente sole
mane absq; nubibus rutilat: et sicut
pluuijs germinat herba de terra. Nec
tanta ẽ domus mea apud deũ: ut pactũ
eternũ iniret mecũ firmũ in omnibus
atq; munitũ. Cuncta enim salus mea et
omnis voluntas: nec est quicq̃ ex ea
quod non germinet. Preuaricatores
autẽ quasi spine euellentur omnes: que
nõ tolluntur manibus. Et si quis tangere voluerit eas. armabit ferro et ligno
lanceaeq; igneq; funeste cõburentur
usq; ad nichilum. Hec nomina fortium
dauid. David seruus in cathedra: sapientissimus princeps inter eos. Ipse
ẽ quasi tentorium ligni vertendum: et
octingentos interfecit impetu vno. Post
hunc eleazar filius patrui eius: ahoites
inter eos fortes q̃ erat cũ dauid: quando
exprobrauerũt philisthim et cõgregati
sunt illuc in preliũ. Cũq; ascendissent
filij israel: ipse stetit et percussit philisthim
donec deficerent manus eius et obrigescere
cũ gladio. Fecitq; dñs saluum magnam in die illa: et vnus qui sugebat
reuersus est ad eos: spolia detrahebat.
Et post hunc sammaa filius age de
arari. Et cõgregati sunt philisthim in
Ratone. Erat quippe ibi ager plenus. Cũq; fugisset plus a facie philisthim stetit ille in medio agri et ademit
eũ. Percussitq; philisteos: et fecit dominus saluẽ magnã. Sed tres de
decem principibus qui erant principes
inter triginta: et venerũt tempore messis ad
dauid in speluncã odollã. Castra autem
philisthinorum erãt posita i valle gigantum: et dauid erat in presidio: porro
statio philisthinorum tunc erat in bethleem.
Desiderauit ergo dauid et ait. O si quis
michi daret potũ aque de cisterna: q̃
est in bethleem iuxta portã. Irruperunt
ergo tres fortes castra philisthinorũ: et
hauserũt aquã de cisterna bethleem q̃
erat iuxta portã: et attulerũt ad dauid.
At ille noluit bibere: sed libauit illam
dño dicens. Propitius sit michi dñs
ne faciã hoc. Nũ sanguinẽ hominũ
istorũ q̃ profecti sunt et animarũ periculum bibã? Soluit ergo bibere. Hec
fecerũt tres robustissimi. Abisai quoq;
frater ioab filij sarue: princeps ter
de tribus. Ipse ẽ qui leuauit hastã super
trecentos occisos quos interfecit: nominatus i tribus: et inter tres nobilior: erat
eorũ princeps: sed usq; ad tres primos
nõ peruenerat. Et banaias filij ioiade
viri fortissimi magnos operũ de capsel. Ipse percussit duos leones moab:
et ipse descendit et percussit leonẽ i media
cisterna in diebus niuis. Ipse q̃q; interfecit vnũ egiptiũ vnũ dignũ spectaculo:
habebat i manu hastã. Itaq; cũ descendisset ad eũ in virga. interfecit hastã
de manu egiptij: et interfecit eũ hasta
sua. Hec fecit banaias filius ioiade. Et
ipse nominatus inter tres robustos. qui
erant inter triginta nobiliores: verumtamen usq; ad tres nõ peruenerat. Fecitq;
eũ sibi dauid auriculariũ a secreto.
Asahel frater ioab: inter triginta. Elchanan filius patrui eius de bethleem. Sammaa de arari. Elicha de arodi. Helez
de phalti. Ira filius ecces de thecua.
Abiezer de anathot. Mebonnai de
solathi. Selmon ahoites. Maharai
nectophatites. Heleb filius baana:
et ipse nectophatites. Itai filius ribai:
de gebeth filiorum benjamin. Banai
phiratonites. Hiddai de torrente gaas.
Abialbon arbathites. Azmaueth de
beromi. Eliaba de salboni. Filij iasen:
ionathan. Semma de arodi. Haiam
filius sarar arochites. Eliheleth filius
aasbai filij maachati. Heliam filius
achitophel gelonites. Hezrai de carmelo.
Faraï de arbi. Igaal filius nathan de
soba. Bonni de gaddi. Selech de ammoni. Naarai beerothites armiger io-
ab filij sarue. Ira iterites. Gareb et
ipse iterites. Urias hetheus. Omnes
triginta septem. xvii

Et addidit furor dñi irasci cõtra
israhel: cõmouitq; dauid in eis
dicens ad ioab. Vade numera israel et
iudam. Dixitq; rex ad ioab principem
exercitus sui. Perambula omnes tribus
israel a dan usq; ad bersabee: et numerate plebem: ut sciam numerũ eorũ. Dixitq;
ioab regi. Adaugeat dñs deus tuus
ad plebem tuã quãtus nunc est: centies
tantiplicet i cõspectu dñi mei regis. Sed
quid sibi dominus meus rex vult in re
huiusmodi? Obtinuit autem sermo regis
contra ioab: et principũ exercitus.
Egressusq; ẽ ioab et principes militiũ a facie regis: ut numerarent plebem israel.
Cũq; peratrassent iordanem. venerũt
in aroer ad dexteram urbis q̃ est in valle
gad: et per iazer transierũt in galaad
et in terram inferiorem hodsi: et venerũt in
dan silue saltus. Circumuenteq; iuxta sydonem transierũt prope munitiones tyri et
omnem terram heuei et chananei: venerunt
q; ad meridiem iuda i bersabee: et lustrata
universa terra. affuerunt post nouem
menses et viginti dies i hierusalem. Dedit
ergo ioab numerũ descriptionis ppli
regi. Et inuenta sunt de israel octingenta
milia virorũ fortiũ q̃ educebãt gladiũ:
et de iuda quingenta milia pugnatorũ.
Pertesus autem est dauid cum postea
numeratus ẽ plebem. Et dixit dauid ad
dõm. Peccaui valde in hoc facto: sed
precor: dñe ut transferas iniquitatem serui
tui quia stulte egi nimis. Surrexit
itaq; dauid mane: et sermo dñi factus
est ad gad prophetam et videntem dauid
dicens. Vade et loquere ad dauid. Hec
dicit dñs. Triũ tibi datur optio: eligo
unũ quod voluis ex hijs: ut faciã tibi. Cũq; venisset gad ad dauid: nũciauit ei dicens. Aut septem annis veniet
tibi fames i terra tua: aut tribus mensibus
fugies aduersarios tuos et illi te persequentur: aut tres tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nũc ergo deliberа:
et vide quid rideam ei qui me misit sermonem. Dixit autem dauid ad gad.

Loarror nimis: sed melius est incidā
in manus dñi: multe enim miserationes ei
ius sunt: quam in manibus hominū.
Immisitq; dñs pestilentiā i israel: ceciditq;
ut ulq; ad tempus cōstitutū: z mortui
sunt de ꝑplo a dan usq; bersabee septua-
ginta milia virorum. Cūq; pertendisset
manū suā angelus dei sup hrlm ut
disperderet eā: misereus est dñs super
afflictione: et ait angelo percutienti po-
pulum. Sufficit nūc: cōtine manum
tuā. Erat autē ãgelus dñi iuxta arā
areuna ihebusei. Dixitq; david ad do-
minum: cū vidisset angelum percutien-
plm. Ego sum qui peccaui et ego iniq-
que egi: isti q̃ oues sunt quid fecerūt:
Vertat obsecro manus tua cōtra me: z
cōtra domū pris mei. Venit autē gad
propheta ad david i die illa: z dixit ei.
Ascende et cōstitue altare dño: in area
areuna ihebusei. Et ascendit david
iuxta eiuonē gad: quē ꝑceperat ei dñs.
Cōspiciēsq; areuna aninadūrit regē
et suos ns̄ mālere ad se: et egressus ado-
rauit regem prono vultu i terrā et ait.
Quod ratus est ut veniat dñs meus rex
ad seū suū: Cui david ait. Vt emā a
te arā: z edificē altare dño: z cesset infe-
cto q̃ grassat i ꝑplo. Et ait areuna ad
david. Accipiat z offerat dñs meus rex:
sicut placet ei. Ecce boves i holocau-
stum: z plaustrū z iuga boū in usum
ligneū. Hæc dedit areuna regi. Dixit-
q; areuna ad regē. Dñs deus tuus suscipiat
votū tuū. Cui rndēs rex ait. Sequa-
q̃ ut vis sed emā ꝑcio a te: z nō offerā
dño deo meo holocausta gratuita. Emit
ergo david arā et boes argēti siclis
quinquagīta: et edificauit ibi david
altare domino: z obtulit holocausta z
pacifica. Et repropiciatus est dominus
terre: et cohibita est plaga ab israhel.

Explicit liber regū secūs. Incipit secūs.

Et rex david senuerat:
habitatq; trānis pluri-
mos dies. Cūq;
operiret artibus nō
calefiebat. Dixerunt
ergo ei serui sui. Quere-
mus dño nostro regi adolescētula
virginem: z stet coram rege: z foueat ei
dormiatq; i sinu suo: et calefiat do-
minum nūm regem. Quesierūt igitur
adolescentulā speciosam in omnibus
finibus israel: et inuenerūt abisag suna-
mitem: et adduxerunt eā ad regē. Erat
autē puella pulcra nimis: dormiebat-
q; cum rege: z ministrabat ei: rex vero
nō cognouit eā. Adonias autē filius
agith eleuabat dicens. Ego regnabo.
Fecitq; sibi curus et eqtes: et quinqua-
ginta viros qui currerēt ante eū. Sed
corripuit eum pater suus aliquando
dicens. Quare hoc fecisti: Erat autē et
ipse pulcer valde: secūdus natus post
ablalom. Et sermo suus cū ioab filio
sarine: z cum abiathar sacerdote: qui
adiuuabāt partes adonie. Sadoch
vero sacerdos: z banaias filius ioiade
et nathan propheta et semei et reei
z helechi: z omne robur regis̄ david
nō erat cū adonia. Immolatis ergo
adonias arietibus z vitulis et vnūsqs
pinguibus iuxta lapidē zoeleth q̃ erat
vicinus fonti rogel: vocauit vniūsos
fratres suos filios regis: et omnes vi-
ros iuda seruos regis: nathan autem
prophetam et banaiam et robustos
quosq; et salomonē fratrē suū nō vo-
cauit. Dixit itaq; nathan ad bersabee
matrem salomonis. Nūm audisti q̃
regnauerit adonias filius agith z dñs
noster david hoc ignorat: Nūc ergo
veni accipe consilium a me: et salua

animā tuā filiq; tui salomonis. Va-
de et ingredere ad regē david: et dic ei.
Nōne tu domine mi rex iurasti michi
ancille tue dicēs: q̃ salomon filius tuus
regnabit post me: et ipse sedebit i solio
meo: Quare ergo regnat adonias:
Et adhuc ibi et loquere cū rege ego ve-
niam post te: et cōpleto sermones tu-
os. Sugella ē itaq; bersabee ad regē
in cubiculo. Rex autē senuerat nimis:
z abisag sunamitis ministrabat ei. In-
clinauit se bersabee: et adorauit regē.
Ad quā rex. ait ubi inquit vis: Que
rndens ait. Dñe mi tu iurasti p dñm
deū tuū ancille tue: salomon filius tuus
regnabit post me et ipse sedebit i solio
meo: z ecce nūc adonias regnat: et do-
mine mi rex ignorant. Mactauit boves
et pinguia quq; et arietes plurimos: et vocauit omnes filios regis.
abiathar q̃ sacerdote: z ioab princi-
pē militie: salomonē autē seruū tuū non
vocauit. Et ecce omnis dñe mi rex in te
oculi respiciunt populus ist: ut indices
eis quis sedere debeat in solio domi-
ni regis post te. Cūq; cū dormierit dñs
meus rex cū patribus suis: erimus ego z
filius meus salomon peccatores. Ad-
huc illa loquēte cū rege: nathan ꝓpha
venit. Et nūciauerūt regi dicēs. Ad-
est nathan ꝓphēta. Cūq; introisset in
cōspectu regis et adorasset eū ꝓnus in
terram: dixit nathan. Dñe mi rex tu di-
sisti. adonias regnet post me: et ipse
sedeat super throno meo: Quia
descendit hodie: et immolauit boves
et pinguia et arietes plurimos: et vo-
cauit omnes filios regis et principes.
abiathar q̃ sacerdote: illisq; pcenti-
bus et bibentibus coram eo: et dicentibus
viuat rex adonias: me seruū tuum: z
sadoch sacerdote z banaiā filiū ioiade
et famulū tuū salomonē nō vocauit.
Sunquid a dño meo rege egressus hoc
verbū: et michi nō indicasti seruo tuo quis
sederet super thronum dñi
mei regis post eū: Et rndit rex david
dicens. Vocate ad me bersabee. Que
cū fuisset ingressa coram rege: et stetisset
ante eū: iurauit rex et ait. Vivit dñs
q̃ eruit animā de omni angustia: sicut
iurauī tibi p dñm deū israel dicens
salomon filius tuus regnabit post me
et ipse sedebit sup solio meo pro me: sic
faciā hodie. Summisitq; bersabee in
terram vultu: adorauit regem dicens.
Vivat dominus meus rex david in
eternū. Dixitq; rex david. Vocate mi-
chi sadoch sacerdote z nathan ꝓphetam:
et banaiā filiū ioiade. Qui cū ingressi
fuissent coram rege: dixit ad eos. Tollite
vobiscū seruos dñi vestri: et imponite
salomonē filiū meū sup mulā meā: z
ducite eū in gion: et unguat eū ibi sa-
doch sacerdos et nathan ꝓpha i regē
super israel. Et canetis buccina: atq; dice-
tis. Viuat rex salomon. Et ascendetis
post eū et venietis in ihrlm: et sedebit
super solio meo: et ipse regnabit p me
illiq; ꝓcipiā: ut sit dux super israel et sup
iudā. Et rndit banaias filius ioiade
regi dicens. Amen. Sic loquat dñs
deus dñi mei regis. Quō fuit dñs cū
dño meo rege: sic sit cū salomone: et
sublimius faciat solium eius a solio dñi
mei regis david. Descendit ergo sadoch
sacerdos z nathan ꝓpha et banaias filius
ioiade z cerethi et felethi z imposuerūt
salomonē sup mulā regis david: et
adduxerūt eū i gion. Suplitq; sadoch
sacerdos cornu olei de tabernaculo z
unxit salomonē: et cecinerūt buccina:
et dixit omis ꝑplus. Vivat rex salomon.
Et ascendit universa multitudo post eū

et populus tanquam tibijs et letantium
gaudio magno: et insonuit terra a
clamore eorum. Audiuit autem adonias:
et omnes qui inuitati fuerant ab eo. Iam
quinque fuerant. Sed et ioab audita
voce tube: ait. Quid sibi vult clamor
ciuitatis tumultuantis? Adhuc illo
loquente: ionathan filius abiathar
sacerdotis venit. Cui dixit adonias.
Ingredere qia vir fortis es: et bona nun-
cians. Rndit ei ionathan adonie. Ne
quaqm. Nos enim noster rex dauid regē
constituit salomonē: misitq; cum eo sa-
doch sacerdote et nathan prheram: et
banaia filiū ioiade: et cerethi et felethi:
et imposuerunt eū super mulā regis. Un-
xeruntq; eū sadoch sacerdos et nathā
propheta regē in gion: et ascendentes
inde letantes: et insonuit ciuitas. Hic est
vox quam audistis. Sed et salomon
sedet super solium regni: et ingressi sunt re-
gis benedicentes domino nro regi dauid
dicentes. Amplificet dns nomē salomo-
nis super nomē tuū: et magnificet thro-
num eius super thronū tuū. Et adora-
uit rex in lectulo suo: insup et hec locutus
est. Benedictus dns deus israel: qui dedit
hodie sedentē in solio meo videntibus
oculis meis. Letatus sum ergo et surrexi
sunt omnes qui inuitati fuerant ab ado-
nia: et iuit unusquisq; in viam suam.
Adonias autē timens salomonē sur-
rexit: abiitq; in tabernaculū dni: tenuit-
q; cornu altaris. Et nūciauerūt salo-
moni dicentes. Ecce adonias timens
regē salomonē tenet cornu altaris di-
cens. Iuret michi rex salomon hodie:
quod nō interficiat seruū suū gladio.
Dixitq; salomon. Si fuerit vir bonus
nō cadet ne vnus quidē capillus eius
in terra: si autē malū inuentū fuerit in
eo: morietur. Misit ergo rex salomon:
et deduxerūt eū ab altari: et ingressus ado-
nias regi salomonē. Dixitq; ei salo-
mon. Vade in domū tuam.

¶ Cum propinquarent autē dies dauid
ut moreret: precepit salomoni
filio suo dicens. Ecce ego ingredior viā
vniuersē terre. Confortare et esto vir fortis:
et obserua ut custodias mandata dni
dei tui: ut ambules in viis eius: et custo-
dias ceremonias eius et precepta eius et
iudicia et testimonia: sicut scriptū est in
lege moysi: ut intelligas vniuersa que
facis et quocūq; te verteris: ut confirmet
dns verbum suum: quod locutus est de me dicens. Si custodierint
filij tui vias suas et ambulauerint coram me in veritate in omni corde suo
et in omni anima sua: nō auferet tibi
vir de solio israel. Tu q̃q; nosti quē fecit
michi ioab filius sarue: et fecit duobus
principibus exercituū israel: abner filio ner
et amasa filio iether: quos occidit et
effudit sanguinē belli i pace: et posuit
cruorē prelij i balteo suo q̃ erat circa
lumbos eius: et in calceamento suo q̃
erat in pedibus eius. Facies ergo iuxta
sapiēciam tuā: et nō deduces canitiem
eius pacifice ad inferos. Sed et filijs
berzellai galaadites reddes gratiam:
eruntq; comedentes in mensa tua. Cum
reuenire mihi michi: quando fugiebam a fa-
cie absalon fratris tui. Habes quoq;
apud te semei filiū gera filij iemini de
bauri: q̃ maledixit michi maledictio-
ne pessima quando ibā ad castra. Sed
qua descendit michi in occursum ei
transiuit iordanē et iurauit ei p dm
dicens. Si te interfecero gladio: tu noli pa-
ti eū esse in mediū. Vir autē sapiēs es
et scias que facies ei: deduces canitiem
eius cū sanguine ad inferos. Dormi-
uit igit dauid cū patribus suis: et sepul-
tus est in ciuitate dauid. Dies autē quibus
regnauit dauid super israel: fuerūt quadraginta
annis. In hebron regnauit septem
annis: et in hierusalem triginta tribus. Salomō
autē sedit super thronū dauid patris
sui: et firmatus est regnū eius nimis. Et
ingressus est adonias filius agith ad
bethsabee matrē salomonis. Que di-
xit ei. Pacifice ne ingressus es? Qui
rndit. Pacificus. Addidit q̃q. Verbum
michi est ad te. Cui ait. Loque. Et ille:
tu inquit nosti q̃a meū erat regnū: et me
proposuerat omis israel sibi i regē: sed rēsū-
latum est regnū et factū est fratris mei. A
dno enim constitutū est ei. Nūc ergo petitionem vnā precor a te: ne confundas
faciē meā. Que dixit ad eū. Loque. Et
ille ait. Precor te dicas salomoni re-
gi: nequ enim negare tibi quicq̃ potest:
ut det michi abisag sunamitē vxorem.
Et ait bethsabee. Bene ego loquar p
te regi. Venit ergo bethsabee ad regem
salomonē: ut loqueret ei pro adonia.
Et surrexit rex i occursum eius: adorauit
eū: et sedit super thronū suū. Posi-
tusq; est thronus matri regis: et sedit
ad dexterā eius: dixitq; ei. Petitionem
vnā parvulā ego deprecor a te: ne confun-
das faciē meā. Et dixit ei rex. Pete ma-
ter mea. Stetq; enim fas est: ut audiam faciē
tuā. Que ait. Det abisag sunamitē
adonie fratri tuo vxor. Rndit rex sa-
lomon: et dixit matri sue. Quare po-
stulas abisag sunamitē adonie? Po-
stula ei et regnū. Ipse est enim frater meus
maior me: et habet abiathar sacerdo-
tem: et ioab filiū sarue. Iurauit itaq;
rex salomon per dnm dicens. Hec faciat
michi deus et hec addat: quia contra
animā suā locutus est adonias verbū
hoc. Et nunc viuit dns qui firmauit
me et collocauit me super solium dauid
patris mei: et qui fecit michi domum
sicut locutus est: qia hodie occidet adonias. Misitq; rex salomon per manū
banaie filij ioiade: qui interfecit eū et
mortuus est. Abiathar q̃q; sacerdoti di-
xit rex. Vade in anachot ad agrū tuū.
Es quidē vir mortis es: sed hodie te
nō interficiā: quia portasti archā dni
dei coram dauid patre meo: et sustinuisti
labore in omnibus in quibus laborauit
pater meus. Fecit ergo salomon abia-
thar ut nō esset sacerdos dni: ut impleretur sermo dni: quē locutus est super
domū heli in silo. Venit autē nūcius
ad salomonē q̃ ioab declinasset post
adoniam: et post salomonē nō declinasset. Fugit ergo ioab i tabernaculū
dni: et appendit cornu altaris. Nūciatumq; est regi salomoni q̃ fugisset io-
ab in tabernaculū dni: et esset iuxta al-
tare. Misitq; salomon banaiā filiū
ioiade dicens. Vade interfice eū. Et venit
banaias ad tabernaculū dni: et dixit
ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait. Non
egrediar sed hic moriar. Renūciauit
banaias regi sermonē dicens. Hec locu-
tus est ioab: et hec locutus est michi. Di-
xitq; ei rex. Fac sicut locutus est: et interfice
eū et sepeli: et amouebis sanguinē in-
nocentem q̃ effusus est a ioab: a me et
a domo patris mei: et reddat dns san-
guinem eius super caput eius: quia inter-
fecit duos viros iustos meliores q̃ se:
et occidit eos gladio patre meo dauid
ignorante: abner filiū ner principem
militie israel: et amasa filiū geber prin-
cipem exercituū iuda. Et reuertetur sanguis
illorum in caput ioab et i caput seminis
eius in sempiternū: dauid autē et semi-
ni eius et domui et throno illius sit pax
usq; i eternū a dno. Ascendit itaq; ba-
naias filius ioiade et aggressus eum

interfecit: sepulturaq; est in domo sua i
defecto. Et cõstituit rex banaiam filiũ
ioiade p eo super exercitũ: et sadoch sa-
cerdotem posuit pro abiathar. Mittit
q; rex et vocauit semei: dixitq; ei. Edifi-
ca tibi domum in ihrlim: et habita ibi:
et non egrediere inde huc atq; illuc.
Quacumq; autẽ die egressus fueris et
transieris torrentẽ cedron: scito te infal-
libiliter morte morieris. Sanguis tuus erit super caput
tuũ. Dixitq; semei regi. Bonus sermo: sic
locutus es dñs mus rex: sic faciet seruus
tuus. Habitauit itaq; semei in ihrlim
diebus multis. Factũ est autẽ post ãnos
tres: ut fugerẽt serui semei ad achis fili-
um maacha regẽ geth. Nũciatũq; est
semei q; serui eius fugerint in geth. Et sur-
rexit semei: et strauit asinũ suum: iuitq;
ad achis in geth ad requirendũ seruos
suos: et adduxit eos de geth. Nũciata-
tum est autẽ regi salomoni quod iisset
semei in geth de ihrlim: et redisset. Et
mittens vocauit eũ: dixitq; illi. Nõne
testificatus sum tibi p dñm: et predixi
tibi: quacũq; die egressus fueris huc et
illuc: scito te esse morituꝫ. Et ndisti
michi. Bonus sermo quẽ audiui. Quat
ergo nõ custodisti iusiurandũ dñi: et
preceptũ quod preceperã tibi? Dixitq;
rex ad semei. Tu nosti omẽ malũ cui
tibi conscii est cor tuũ: qd fecisti dauid
patri meo. Reddidit dñs malitiã tuã
i caput tuũ: et rex salomon benedictꝫ:
et thronus dauid erit stabilis coram
domino usq; in sempiternum. Iussit
itaq; rex banaie filio ioiade: q aggres-
sus occidit eum et mortuus est. III

Confirmatũ ẽ igitẽ regnũ i manu
salomonis: et affinitate cõiunc-
tus est pharaoni regi egipti. Accepit
namq; filiã eius: et adduxit in ciuita
tem dauid: donec complerẽt edificans
domũ suã: et domũ dñi et murũ ihrlim
p circuitũ. Veruẽtamẽ populus immolabat
in excelsis. Nõ enim edificatũ erat templi
nomini dñi: usq; in die illũ. Dilexit
autẽ salomon dñm ambulãs in pre-
ceptis dauid patris sui: excepto q; in
excelsis immolabat: et accendebat ci-
miama. Abiit itaq; i gabaon: ut im-
molaret ibi. Illud quippe erat excelsũ
maximũ. Mille hostias in holocausti
obtulit salomon super altare illud in
gabaon. Apparuit autẽ dñs salomo-
ni p somnũ nocte: dicens. Postula q;d
vis: ut dem tibi. Et ait salomon. Tu
fecisti cum seruo tuo dauid patre meo
misericordiam magnã: sicut ambulauit i
cõspectu tuo i veritate: et iustitia: et ꝛecto
corde tecũ. Custodisti ei misericordiam tuã
grandem: et dedisti ei filiũ sedentẽ super
thronũ sicut est hodie. Et nũc dñe deus
tu regnare fecisti seruũ tuũ: p dauid pa-
tre meo. Ego autẽ sum puer parvulus:
et ignorans egressum et introitũ meũ:
et seruus tuus in medio est populi quem
elegisti: populi infinitꝫ qui numerari et
supputari non potest pre multitudine.
Dabis ergo seruo tuo cor: docile ut po-
pulum tuũ iudicare possit: et discerne-
re inter bonũ et malũ. Quis enim po-
tuit iudicare populũ istũ: populũ tuũ hunc
multũ? Placuit ergo huic corã dño:
q; salomon postulasset huiusmodi
rem. Et dixit dñs salomoni. Quia po-
stulasti verbũ hoc: et nõ petisti tibi dies
multos: nec divitias aut ãas ini-
micorũ tuorũ: sed postulasti tibi sapi-
entiam ad discernendũ iudiciũ: ecce fe-
ci tibi secũdũ sermones tuos. Et dedi ti-
bi cor sapiens et intelligens: in cuius
mi nullꝫ ante te similis tui fuerit: nec
post te surgetꝫ sic. Sed et hec que
nõ postulasti dedi tibi divitias scilicet

et gloriã: ut nemo fuerit similis tui in
regibus cũctis retro dictis. Si autẽ am-
bulaueris in viis meis: et custodieris
precepta mea: et mandata mea: sicut
ambulauit pater tuus: longos faciã
dies tuos. Igitẽ evigilauit salomon:
et intellexit quod esset somnium. Cũq;
venisset ihrlim: stetit corã archa fedeꝫ
dñi: et obtulit holocausta: et fecit victi-
mas pacificas: et grande cõiuiũ: omni-
bus famulis suis. Tũc venerũt duẽ
mulieres meretrices ad regẽ: steterũtq;
corã eo. Quarũ una ait. Obsecro mi
dñe: ego et mulier hec habitabamus
in domo una: et peperi apud eã in cu-
biculo. Tercia autẽ die postq; ego pepe-
ri: peperit et hec: et eramus simul: nullusq;
alius nobiscũ i domo: excepto nobis
duabus. Mortuus ẽ autẽ filꝫ mulieris
hujꝫ nocte. Dormiens quippe oppressit
eũ. Et cõsurgens in tempestate noctis sti-
tuit filiũ meũ de latere meo au-
dente me dormiente: et collocauit i sinu
suo: sinum autẽ filii qui erat mortuꝫ
posuit in sinu meo. Cũq; surrexissem
mane ut darẽ lac filio meo: apparuit
mortuꝫ. Quẽ diligentius intuens clara
luce: deprehendi nõ esse meũ quẽ genu-
eram. Responditq; altera mulier. Nõ
est ita ut dicis: sed filꝫ tuꝫ mortuus ẽ:
meus autẽ vivit. Et contrario illa dice-
bat. Mentiris. Filꝫ quippe meꝫ vivit:
et filius tuꝫ mortuus est. Atq; in hũc
modũ cõtendebãt corã rege. Tunc rex
ait. Afferte michi gladiũ. Cũq; acce-
sisset gladiũ coram rege: diuidite in-
quit infantẽ vivũ in duas partes: et
date dimidiã partem vni: et dimidiã
parte altera. Dixit autẽ mulier cui filꝫ
erat vivus ad regẽ: cõmota sunt quippe
viscera eꝫ super filio suo. Obsecro dñe
date illi infantẽ vivũ: et nolite interficere
eũ. Econtrario illa dicebat. Nec michi
nec tibi sit: sed diuidatur. Gãdit rex: et
ait. Date huic infantẽ vivũ: et nõ occi-
datur. Hic est autẽ mater eius. Iudi-
vit itaq; omnis isrl iudiciũ quod iu-
dicasset rex: et timuerũt regẽ videntes sa-
pientiã dei esse i eo ad faciendũ iudiciũ.

Erat autem rex salomon IIII
regnans super omnem isrl: et hij
principes quos habebat. Azarias fi-
lius sadoch sacerdotis: helioreph et
ahia filij isa scribe. Josaphat filius
ahilud a cõmentariis. Banaias filꝫ
ioiade super exercitum. Sadoch autẽ et
abiathar sacerdotes: azarias filius
nathan super eos qui assistebant regi.
Sabud filius nathan sacerdos: amici
us regis: et ahisar ꝓpositus domus:
et adoniram filius abda super tributa.
Habebat autẽ salomon duodecim pre-
fectos super omnẽ isrl: q pascebãt annona
m regi et domui eꝫ. Per singulos
enim menses i anno singuli necessaria
ministrabãt. Et hec nomina eorum.
Benhur in monte efraim. Bendecar
in macces: et i salebim: et bethsames:
et in helon et in bethanan. Benehesed i
araboth. Ipsius mi erat socho: et omis
tera ephr. Benabinadab: cui omnis
nephador: thaphet filiã salomonis
habebat vxorẽ. Baana filius ahilud
regebat thenach: et magedo et omnẽ sã
bethsan: que est iuxta sarthana subter
iezrahel: a bethsan usq; abelmeula ve-
gione tecmaan. Bengaber i ramoth
galaad: habebat auorchiair filij ma-
nasse i galaad. Ipse preerat in omni
regione argob: que est in basan: sexa-
ginta ciuitatibus magnis atq; mura-
tis q habebãt seras eras. Ahinadab
filius addo preerat in manaim. Achi-
maas in neptalim. Sed et ipse habebat

balsmach filiū salomonis i cōiugio.
Baana filius huſi-in aſer et i baloth.
Josaphat filius pharue-in ysachar.
Semei filius hela-i beniamin. Gabar
filiꝰ uri i terra galaad-et in terra seon
regis amorrei et og regis balan: sup
omnia que erant i illa terra. Iuda et
iſrel innumerabiles sicut arena maris,
in multitudine: comedentes z bibentes
atq; lētātes. Salomon autē erat i di-
cione sua habēs omnia regna secū a
flumine terre philistijm usq; ad terminū
egipti: offerētium sibi munera z
seruientium ei cūctis diebus vite eiꝰ. Erat
autē cibus salomonis p dies singlo'
triginta chori simile et sexagina chori
farine: decem boues pingues z viginti
boues pascuales-et centū arietes: exce-
pta venatione cervorū capreaq; atq; bu-
balorū z auium altilium. Ipse enī obtinebat
omnē regionē q̄ erat trans flumē usq;
a thapsa usq; ad gazam-et cunctos re-
ges illarū regionū: et habebat pacē ex
omni parte in circuitu. Habitabatq;
iuda z israel absq; timore ullo vnusq;
sub vite sua et sb ficu sua-a dan
usq; bersabee: cūctis diebus salomonis.
Et habebat salomon quadraginta
milia stipedia equorū curulū z duodecī
milia equestrū: mutatēq; eos supra-
dicti regis pincē: sed et necessaria mise
regis salomonis cū ingēti cura prebe-
bant in loco suo. Ordeū quoq; et pale-
as equorū z iumentorū deferebant i lo-
cum ubi erat rex: iuxta cōstitutum sibi.
Dedit q̄ deus sapiētiā salomoni et
prudētiā multā nimis et latitudinē
cordis q̄si arenā q̄ est i litore maris: z
precedat sapiēcia salomonis sapiētiā
omniū orientalū z egiptiorū: z erat sa-
pientior cūctis hominibus. Sapiēcior
ethan ezrahite-et heman-et calchal-et
darda-filijs mahol: et erat nominatus in
universis gentibus p circuitū. Locutus e
q̄q̄ salomon tria milia parabolas: et
fuerunt carmina eius quinq; milia. Et
disputavit sup lignis a cedro que est
in libano usq; ad ysopū q̄ egredit de
pariete: et disseruit de iumentis et volu-
cribus z reptilibus z piscibus. Et venie-
bant de cūctis ptis ad audiēdā sapi-
entiam salomonis: et ab omnibus re-
gibus terre-qui audiebāt sapiētiā eiꝰ.

Misit q̄q̄ hiram rex tyri seruos u
suos ad salomonē. Audiuit
enī q̄ ipm unxissent regē sup israel, p pa-
ter eiꝰ: quia amicus fuerat hiram da-
uid omni tpe. Misit autē salomon
ad hiram dicens. Tu scis voluntatem
dauid patris mei: et quia nō potuit
edificare domum nomini dni di sui
propter bella imminēcia per circuitū:
donec daret dnūs eos sub vestigio pe-
dum eius. Sticet autē requiē dedit dē
meus michi p circuitū: et nō e satan
neq; occursus malꝰ: quādoquidem cogi-
to edificare templum nomini dni de
mei sicut locutus est dauid patri meo
dicens. Filius tuꝰ quē dabo p te sup
solio tuo: ipse edificabit domū nomi-
ni meo. Precipe igitē ut pcidāt michi
serui tui cedros de libano: et seruī mei
sint cū tuis: mercēdē autē seruo-
rū tuorū dabo tibi quēcūq; pecieris. Bais
enī quō nō est i xpto meo vir: q̄ nouerit
ligna cedri sicut sydonii. Cū ergo
audisset hiram verba salomonis-le-
tatus e valde: et ait. Benedictꝰ dnūs de
hodie: q̄ dedit dauid filiū sapientissi-
mum super plm hūc plurimū. Et mi-
sit hiram ad salomonē dicens. Audi-
vi quecūq; mandasti michi. Ego faciā
omnē voluntatē tuā: i lignis cedrinis
et abiegnis. Serui mei deponēt ea de
libano ad mare-et ego cōponā ea i ra-
tibus i mari-usq; ad loci quē signifi-
caueris michi: z applicabo ea ibi: et tu
tolles ea. Prebebisq; necessaria michi:
ut detur cibus domui mee. Itaq; hi-
ram dabat salomoni ligna cedrina
et ligna abiegna: iuxta omnē volun-
tatem eius. Salomon autē prebebat
hiram vigīti milia choros tritici in
cibum domui eius: et vigīti choros
purissimi olei. Hec tribuebat salomō
hiram per singulos annos. Dedit q̄q̄
dnūs sapiēciā salomoni sicut locutꝰ
est ei: et erat pax inter hiram et salomonē:
et pactiti sunt ambo fedus. Elegitq; rex
salomō operarios de omni israel: z erat
indicio triginta milia virorū. Mittebat-
q; eos i libanū-decē milia p menses
singulos vicissim: ita ut duobus men-
sibus essent i domibus suis. Et adoni-
ram erat super huiusmodi indicio-
nem. Fuerunt itaq; salomoni septua-
ginta milia eorū qui onera portabāt:
z octoginta milia lapidum in mōte:
absq; pceptis q̄ erant singulis opē-
bus numero trū milium et ccccorū pci-
pientū pplo et hijs q̄ faciebant opus.
Precepitq; rex ut tollerēt lapides gran-
des lapides pciosos in fundamentū
templi et quadrarēt eos: quos dola-
uerunt cementarij salomonis z mento-
rum hiram. Porro biblij parauerūt
ligna et lapides-ad edificandū domū.

Factū e ergo q̄ d̄ringentesimo v
et octogesimo anno egressionis
filiorū israel de terra egipti i āno quarto
mensis zif: ipse e mensis secūs regni sala-
monis sup israel: edificare cepit domū
dni. Domus autē quā edificabat rex
salomon dnō habebat sexaginta cu-
bitos i longitudine: et viginti cubitos
in latitudine: et triginta cubitos in
altitudine. Et porticꝰ erat ante templū
viginti cubitorū longitudinis iuxta
mensurā latitudinis templi: et habe-
bat decē cubitos latitudinis ante faci-
em templi: fecitq; in templo fenestras
obliquas. Et edificavit sup parietes
templi tabulata p girū in parietibus
domūꝰ p circuitū templi et oraculi: et fe-
cit lateralia in circuitu. Tabulatū quod
subter erat quīq; cubitos habebat la-
titudinis: et medū tabulatū-sex cubi-
torum latitudinis: et tertiū tabulatū
septē habēs cubitos latitudinis. Tra-
bes autē posuit in domo p circuitū se-
cursecus: ut non hereret muris templi.
Domus autē cū edificaret-de lapidi-
bus dolatis atq; ptēis edificata est:
et malleꝰ et securis z omne ferramentū
nō sunt audita in domo cū edificaret.
Ostiū laterale medij in pariete erat do-
mus dexter: et p cochlam ascendebāt in
medū tertaculū: z a medio i tertū. Et
edificavit domū: et consūmavit eam.
Tecit q̄q̄ domū laquearibus cedrinis: z
edificavit tabulatū sup omnē domū
quīq; cubitis altitudinis: et operuit
domū lignis cedrinis. Et factus e ser-
mo dni ad salomonē dicēs. Domus
hec quā edificas-si ambulaueris i pre-
ceptis meis-z iudicia mea fecerīs-z cu-
stodieris oia mādata mea gradiens
per ea: firmabo sermonē meū tibi quē
locutus sum ad dauid patrem tuū-et
habitabo i medio filiorū israel: et nō de-
relinquā plm meū israel. Igitē edifi-
cavit salomon domū: et consūmatus
est. Et edificavit parietes domūꝰ intrin-
secus tabulatis cedrinis a pauimēto
domus usq; ad summitatē parietū: z
usq; ad lacunaria: z operuit ligneis cedri-
nis intrinsecus: z tegit pauimentū do-
mus tabulis abiegnis. Edificaviteq;

vigiuti cubitorꝫ ad posteriorẽ partem
templi: tabulata cedrina a pauimẽto
usꝫ ad superiora: et fecit interiorẽ do-
mum oraculi in laudẽ sanctorꝫ. Por-
ro ipsa viginti cubitorꝫ erat ipsum tem-
plum ꝑ foribus oraculi: et cedro dis
domus intrinsecus vestiebat habens
coronatures ⁊ iunctura suas fabrica-
tas: et clauras aureas. Omnia ce-
drinis tabulis vestiebant: ut omni-
no lapis apparere posset in pariete.
Oraculũ autẽ i medio dom⁹ i interio-
ri parte fecerat: ut ponere ibi archã fe-
deris dñi. Porro oraculũ habebat vi-
giuti cubitos lõgitudinis et viginti cu-
bitos latitudinis ⁊ viginti cubitos alti-
tudinis: et operuit illud atq; vestiuit
auro purissimo. Sed ⁊ altare vestiuit
cedro. Domũ ẽꝫ ante oraculũ operuit
auro purissimo: et affixit laminas cla-
uis aureis. Similiꝫ erat in templo:
quod non auro tegere. Sed ⁊ totũ al-
tare oraculi tegit auro. Et fecit in ora-
culo duo cherubin de ligno oliuar:
decẽ cubitorꝫ altitudinis. Quinq; cubi-
torum ala cherub vna ⁊ quinq; cubito-
rum ala cherub altera: id est decẽ cubi-
tos habebat a summitate ale usꝫ ad
ale alter⁹ summitatẽ. Decẽ ẽꝫ cubito-
rum erat cherub sedẽ i mensura pari:
et opus vnũ erat in duobus cherubin:
id ẽ altitudinẽ habebat vnus cherub
decem cubitorꝫ et similiter cherub sedẽ.
Posuiq; cherubin in medio tẽpli in e-
riorꝫ. Expandebãt autẽ alas suas cher-
rubin: ⁊ tãgebat ala vna parietẽ ⁊ ala
cherub sedẽ tangebat parietẽ alterũ:
ale autem altere i media parte templi
se inuicẽ cõiungebãt. Tegit ẽꝫ cherubin
auro. Et omnes parietes tẽpli p circui-
tum sculpsit varijs celaturis et coro-
nis. Et fecit in eis cherubin et palmas et
picturas varias: quasi prominentes
de pariete egredientes. Sed et pauimen-
tum domus tegit auro: intrinsecus et
extrinsecus. Et i ingressu oraculi fecit
duo ostiola de ligno oliuar: postes
angulosꝫ quinq; ⁊ duo ostia de ligno
oliuar. Et sculpsit in eis pictura cherubi-
bin ⁊ palmarum species: et anaglifis
valde pminentia ⁊ tegit ea auro: et ope-
ruit tam cherubin ꝫ palmas et cetera
auro. Fecitq; i introitu templi postes
de ligno oliuar: quadrãgulares: et
duo ostia de ligno abiegno similiter
ita: ⁊ vnũq; ostiũ duplex erat: et in
unum tenes apertebat. Et sculpsit che-
rubin et palmas et celaturas valde
mirifice: operiq; ea laminis aureis
ope quadro ad regulã. Et edificauit
atriũ intẽ: tribus ordinibus lapidũ
politorũ: et uno ordine ligneo ordi.

Anno quarto fundata est
domus dñi in mense zif: et in
anno undecimo mense etanim ipse mẽs
octauus: perfecta ẽ dom⁹ in omni ope
suo: et in omnibus ceremoniis: edifica-
uitq; eã annis septẽ. Domũ autẽ suã
edificauit Salomon tredecim annis: et
ad perfectũ usꝫ pduxit. Edificauit ẽꝫ
domũ Salo⁹ libani centũ cubitorꝫ lon-
gitudinis: et quinquaginta cubitorꝫ la-
titudinis: et triginta cubitorꝫ altitudi-
nis: et quatuor ambulatoria inter
columnas cedrinas. Ligna quippe ce-
drina tegebat i columnas: et tabula-
tũ cedrinũ vestiuit totã camerã: que
ꝫdragintaquinq; columnis sustinebat.
Vn⁹ autẽ ordo habebat columnas quin-
decim cõtra se inuicẽ positas: ⁊ cogui-
ne se respicientes equali spacio inter
columnas: et sup columnas ꝫtrangu-
lata ligna in angulis equalia. Et pon-
nam columnarũ fecit quinquaginta

cubitorũ lõgitudinis: et triginta cubi-
torum latitudinis: et alterã porticũ in
facie maioris porticus: et columnas
et epistilia sup columnas fecit. Porti-
cum ẽꝫ solij in qua tribunal est fecit: ⁊
tegit ligneis cedrinis a pauimẽto usꝫ
ad summitatẽ: et domuncula i qua sede-
batur ad iudicandũ erat i medio por-
ticus simili ope. Domũ quoq; fecit filie
pharaonis quã uxorẽ duxerat salo-
mon: tali opere quali et hanc porticũ.
Omnia lapidibus pciosis ẽꝫ ad normã
quandã atq; mensurã tam intrinsec⁹
ẽꝫ extrinsecus fecerat erat: a fundamẽto
usꝫ ad summitatẽ parietis: ⁊ intrinsecus
usꝫ ad atrium maius. Fundamẽta
autẽ de lapidibus pciosis lapidibus ma-
gnis: decẽ siue octo cubitorꝫ: et desuper
lapides pciosi equalis mensure sedẽ
erant: similiterq; de cedro. Et atrium
maius rotundũ mũ ordinũ de lapidi-
bus sedis: et unũ ordinis de dolata
cedro: sicut ⁊ in atrio dom⁹ dñi in te-
riori et in porticu dom⁹. Similiterq; rex sa-
lomon ⁊ tulit hirã de tyro filiũ mulie-
ris viduẽ de tribu neptalim patre tyrio
artifice eareũ: ⁊ plenũ sapiẽtia intelli-
gentia et doctrina: ad faciendũ omne
opus ex ere. Qui cũ venisset ad regem
salomonẽ fecit omne opus eius: et fu-
sit duas columnas eneas decẽ et octo
cubitorꝫ altitudinis columnã vnã: et
linea duodecẽ cubitorũ ambiebat co-
lumnã vtranq;. Duo quoq; capitel-
la fecit que ponerẽt sup capita colu-
narũ fusilia ex ere: quinq; cubitorꝫ al-
titudinis capitellũ vnũ: et quinq; cubi-
torum altitudinis capitellũ alterũ: et
quasi i modũ retis ⁊ retinaculũ sibi in-
uicẽ nixo ope cõtexta. Vtq; capi-
tellum columnarũ fusile erat. Septe-
na vetusti reticula in capitello vno:
et septena reticula in capitello altero.
Et fecit columnas: et duos ordines
per circuitũ reticulorꝫ singulorꝫ: ut te-
gerent capitella q̃ erãt sup summitatẽ
malorꝫ granatorꝫ. Eodem modo fecit
et capitello secũdo. Capitella autẽ q̃ erãt
sup capita columnarꝫ quasi ope lilij
fabricata erãt in porticu: quatuor cu-
bitorũ: et rursum alia capitella i sum-
mitate columnarꝫ desuper intra men-
suram columnæ cõtra retiacula. Ma-
lorum granatorꝫ autẽ ducẽti ordines
erãt: i circuitu capitelli sedi. Et statuit
duas columnas i porticu tẽpli. Cũq;
statuisset columnam dexterã: vocauit
eam noẽ iachim. Similiter erexit co-
lumnã sedam: et vocauit nomẽ eius
boaz. Et sup capita columnarꝫ opus
in modũ lilij posuit: perfectũq; est opus
columnarꝫ. Fecit ẽꝫ mare fusile decem
cubitorꝫ a labio usꝫ ad labiũ: rotun-
dum in circuitu. Quinq; cubitorꝫ alti-
tudo eius: ⁊ reticula triginta cubitorꝫ
cingebãt illud p circuitũ: et sculpura
super labiũ circuibat illud decẽ cubitis
ambiẽs mare. Duo ordines sculptu-
rarum fabricatarꝫ erãt fusiles: ⁊ stabãt
sup duodecẽ boues. Et quibus res respi-
ciebat ad aquilonẽ et res ad occidẽtem
et res ad meridiẽ: et res ad orien-
tem: et mare sup eos desup erat: quorꝫ
posteriora omnia intrinsecus latita-
bant. Grossitudo autẽ lateris eiũ un-
guarum erat: labiumq; eiꝰ quasi labi-
um calicis et folũ repandi lilij. Duo
milia batos capiebat: et tria milia mer-
cedes. Et fecit bases decẽ eneas: quor
cubitorꝫ lõgitudinis: bases singulas:
et quatuor cubitorꝫ latitudis et totũ cubi-
torum altitudinis: ⁊ ipsum opus basiũ
fusile erat. Et sculpsit inter iuncturas: ⁊ inter coronulas ⁊ plectas leones

et boues. ⁊ cherubin: ⁊ i iuncturis simi-
liter deliq. Et super leones et boues
quasi lora ⁊ ꝛc dependentia: ⁊ hinc
rote ⁊ bases singulas et aereas erat: et ⁊
hinc parte ihi humeruli super lut-
ram fusiles. cōra se invicē respectantes.
Os ⁊ hinc lutrus intrinsecus erat in rapi-
tis summitate: ⁊ quod forinsec apparet
bat vnū cubiti erat totū rotundū: pa-
riterq; habebat vnū cubitū ⁊ dimidiū.
In angulis aute columnarū varie re-
lationes erant: et media intercolumnia
quadrata nō rotūda. Quatuor ⁊ ro-
te ⁊ per quatuor angulos basis erāt:
cherubim sibi subter basim. Vna ro-
ta habebat altitudinis cubitū ⁊ semis.
Tales aute rote erant: quales solet in
curru fieri. Et aeres eaꝝ ⁊ radij. et cātī
⁊ modioli: oia fusilia. Stam ⁊ humeru-
li illi quatuor per singulos angulos
basis vnius: ⁊ ipa basis fusiles et con-
iunctī erant. In summitate aute basis
erat quedā rotūditas vnū ⁊ dimidij
cubiti. ita fabrefacta ut lutrū deliq posset
imponi: habēs celaturas suas va-
riasq; sculpturas ⁊ sanctipla. Sculp-
ture ⁊ in tabulatis illis que erāt ⁊ ꝛc
et i angulis. cherubin et leones. et pal-
mas. quasi i similitudine hois stan-
tis: ut nō celata sed apposita per circui-
tum viderētur. In hunc modū fecit de-
cem bases: fusura vna ⁊ mensura. sculp-
turaq; cōsimili. Fecit ⁊ decē luteres
meos. Quadraginta basis rapitū
luter vnus: eaꝝq; ipsoꝝ cubitorū. Sin-
gulosq; luteres ⁊ singulas id est decē
bases posuit: et cōstituit decem bases.
quinq; ad dexerā partē templi et quinq;
ad sinistrā: mare aute posuit ad dexe-
ram partē templi cōra orientē ad me-
ridiem. Fecit ergo hiram lebetes et fur-
cas et annulas: ⁊ perfecit omne opus

regis salomonis in templo dñi: colu-
mnas duas. et funiculos capitulorū
sup rapita columnarū et malograna-
ta quadringenta in duobus retiaculis:
duos versus malorū granatorū i retia-
culis singulis ad operiendos funicu-
los capitulorū ⁊ erāt super capita colu-
mnarū: et bases decem et luteres decē
sup bases: et mare vnū. ⁊ boues duo-
decim subter mare: et lebetes ⁊ furcas
et annulas. Omnia vasa que fecit hi-
ram regi salomoni in domo dñi: et
auricalco erāt. In campestri regione
iordanis fudit ea rex in argillosa te-
ra: inter sochot et sarthan. Et posuit
salomon oia vasa in domo dñi.
Propter mlitudinē aute nimiā non
erat pondus eis. Fecitq; salomō oia
vasa in domo dñi: altare aureum. ⁊
mensam sup quam ponenē panes
propositionis aureā: et candelabra
aurea quinq; ad dexerā et quinq; ad
sinistrā cōra oraculū ex auro puro:
et quasi lilij flores. et lucernas deliq
aureas. ⁊ forcipes aureos. et rotias.
et fusiculas. et falas. et moratiola.
et thuribula de auro purissimo: et car-
dines ostij: domꝰ incisionis sancti
sanctorū et ostij domꝰ templi ex auro
erāt. Et perfecit omne opus quod fa-
ciebat salomon in domo dñi: et inui-
lit ⁊ sanctificauerat dauid pater suꝰ
argentū et aurum et vasa: reposuitq;
in thesauris domus dñi.

Tunc cōgregati sunt omnes ma-
iores natu israel cū principibus tri-
buum ⁊ duces familiarū filiorū israel
regi salomonē in ierusalem: vt deferent
archam fōderis dñi de ciuitate dauid
id est de sion. Conuenerūq; ad regē salo-
monem omnes viri israel in mense bethā-
nim i solemni die: ipe ē mensis septimus.

Venerūtq; cūctī seniores de israel: et tulerūt
archā sacerdotes: et portauerūt archā
dñi et tabernaculū fōderis ⁊ oia vasa
sanctuarij que erāt i tabernaculo: ⁊ fe-
rebant ea sacerdotes et leuite. Rex aute
salomon et omnis multitudo israel q̃ con-
uenerat ad eū gradiebat cū illo ante
archā: et immolabāt oues et boues
absq; estimatione ⁊ numero. Et intu-
lerunt sacerdotes archā fōderis dñi in
loci suū i oraculū templi i sanctū sancto-
rum: subter alas cherubin. Siquidē
cherubin expandebāt alas super loci
arcē: et pegebāt archā: et vectes eius
deliq. Cūq; eminerēt vectes et appare-
rent summitates eorū foris sanctuariū
ante oraculū: non apparebāt vltra ex-
trinsecus: qui et fuerūt ibi usq; in pre-
sentē die. In archa aute nō erat aliud
nisi due tabule lapidee quas posuer-
at in ea moyses in oreb: quādo pepi-
git dñs fōdus cū filijs israel. cum egredē-
tur de terra egipti. Factū est aute cū
essent sacerdotes de sanctuario. nubē
la implevit domū dñi: et nō poterant
sacerdotes stare. ⁊ ministrare propter
nebulā. Implebat enī gloria dñi do-
mum dñi. Tunc air salomon. Domi-
nus dixit vt habitare i nebula. Edi-
ficans edificaui domū ei habitaculū
mū: firmissimū solio suo i sempiternū.
Conuertitq; rex faciē suam: et benedixit
omni ecclesie i israel. Omnis enim ecclesia
israel stabat. Et air salomon. Benedictus
dñs deus israel: qui loquutus est ore suo
ad dauid patrem meū: et in manibus
eius fecit dicens. A die qua eduxi plm
meū israel de egipto. nō elegi ciuitatē de
omnibus tribubus israel vt edificaret domꝰ
et esset nomen meū ibi: sed elegi dauid:
vt esset super plm meū israel. Et voluitq;
dauid pater meus edificare domum

nomini dñi dei israel: et air dñs ad da-
uid patrem meū. Quod cogitasti i corde
tuo edificare domū nomini meo: be-
ne fecisti hoc ipm mente tractās. Verūtā-
men tu nō edificabis michi domum:
sed filius tuus q̃ egredietur de renibus tuis: ipe
edificabit domū nomini meo. Cōfir-
mauit dñs sermonē suū quē locutus
est: stetitq; p dauid patrem meū. et sedi
sup thronū israel sicut locutus est dñs: et
edificaui domū nomini dñi dei israel:
et cōstituī ibi locū arcē in qua fōdus
dñi est. quod pcussit cū patribus nrīs.
quādo egressi sunt de terra egipti. Fe-
cit aute salomō ante altare dñi i con-
spectu ecclesie israel: et expādit manus suas
in celū et air. Dñe deus israel nō est similis
tui deus i celo deliq. ⁊ sup terrā deoslū:
qui custodis pactū et misericordiam seruis
tuis qui ambulāt coram te i toto corde
suo: qui custodisti seruo tuo dauid pa-
tri meo que locutus es ei. Ore locutus es
et manibus perfecisti: vt hoc dies phat.
Nūc igit dñe deus israel. cōserua famulo
tuo dauid patri meo que locutus es ei
dicēs. Nō auferet de te vir coram me. q̃
sedeat sup thronū israel: ita tamen si cu-
stodierint filij tui viā suā. vt ambulēt
coram me. sicut tu ambulasti i cōspectu
meo. Et nūc dñe deus israel firmentur ver-
ba tua: que locutus es seruo tuo dauid
patri meo. Ergo vt putandū ē quod
vere deus habitet sup terrā? Si tui celi
⁊ celi celorū capere nō possūt: quāto
magis domus hec quā edificaui. Ver-
tere ad orationē serui tui. et ad pre-
ces eius dñe deus meus. Audi vmnū ⁊
orationē quā seruus tuus orat coram te hodie
die: vt sint oculi tui aperti sup domū
hāc nocte ac die: super domū de qua
dixisti erit nomen meū ibi: vt exaudias
orationē quā orat in loco isto ad te

seruus uꝰ: ut exaudias deprecationē
serui tui et ꝓli tui isrl. quēcūq; orauerit
in loco isto: et exaudies i loco habita-
culi tui in celo: ⁊ cū exaudieris ꝓpicius
eris. Si peccauerit homo i proximū
suū et habuerit aliquod iuramentum
quo teneat astrictus. ⁊ uenerit ꝓter iu-
ramentū coram altari tuo i domū tuā:
tu exaudies i celo ⁊ facies. et iudicabis
seruos tuos. cōdemnās impiū. et red-
ens uiā suā sup caput eiꝰ: iusticīcās
iustū. et retribuēs ei secōm iusticiā suā.
Si fugerit ꝓlio uꝰ isrl inimicus suꝰ
quia peccauꝰ est tibi: et agentes pni-
tentiā et cōfitentes nomini tuo. uene-
rint ⁊ adorauerit et deprecati et fuerint
in domo hac exaudi i celo. et dimitte
peccatū ꝓli tui isrl: et reduces eos i ter-
ram quā dedisti patribus eorū. Si clau-
sum fuerit celū ⁊ nō pluerit ꝓter pecca-
ta eoꝝ. et egēs i loco isto pnitentiā
egerint nomini tuo et a peccatis suis
cōuersi fuerint ꝓter afflictionē suā: ex-
audi eos in celo et dimitte peccata ser-
uorum tuoꝝ ⁊ ꝓli tui isrl. ⁊ ostende eis
uiā bonā ꝗ quā ambulent: ⁊ da plu-
uiam sup terrā quā dedisti ꝓlio tuo i
possessionē. Fames si obortа fuerit i
terra aut pestilentia aut corrupꝰ aer.
aut erugo. aut locusta aut rubigo. ⁊ af-
flixerit eū inimicꝰ eiꝰ portas obsidēs:
omnis plagā. omnēq; infirmitatē. cun-
ta deuotatio et imprecatio q̃ acciderit
omni homini de ꝓlio tuo isrl: si quis
cognouerit plagā cordis sui. ⁊ expan-
derit manus suas i domo hac. tu exau-
dies in celo i loco habitationis tue. ⁊
repropitiabris: ⁊ facies ut des unicui-
q; secōm omnes uias suas. sicut uideri
cor eiꝰ. quia tu nosti solus cor omnium
filiorꝰ hominū: ut timeāt te cūctis diebus
quibus uiuūt sup facē terē. quā dedisti

patribus nostris. Insuper et alienigena
qui nō est de ꝓlio tuo isrl. cū uenerit de
terra longiqua. ꝓter nomē tuū: audi-
entur enī nomē tuū magnū et manus
tua fortis. ⁊ brachiū tuū extentū. ubi-
cūq; uenerit ego et orauerit i hoc loco. tu
exaudies in celo in firmamento habita-
culi tui: et facies oīa. ꝗ quibus invoca-
uerit te alienigena ut discant omnēs
ꝓli terrē nomē tuū timere sicut ꝓlio
uꝰ isrl: et probēt q̃a nomē tuū invo-
catum est sup domū hāc quā edificaui.
Si egressus fuerit ꝓlio uꝰ ad bellum
contra inimicos suos ꝗ uiā quecūq;
miseris eos: orabūt te contra uiā ciui-
tatis. quā elegisti. et contra domū quā
edificaui nomini tuo: et exaudies in
celo orationes eoꝝ et preces eoꝝ. et fa-
ces iudiciū eoꝝ. Quod si peccauerit ti-
bi: nō est enī homo qui nō peccet: ⁊ ira-
tus habēdis eos inimicis suis. et ca-
piui ducti fuerit i terrā inimicorū longe
uel prope: et egerint pnitentiā i corde
suo in loco captiuitatis. et cōuersi de-
precati te fuerint in captiuitate sua di-
centes. peccauimus. iniquē egimus. im-
pie gessimus: et cōuersi fuerint ad te i ui-
uentes corde suo. et tota anima sua in
terra inimicorū suorū ad quā capti-
ui ducti fuerint: et orauerint te contra uiā
terre sue quā dedisti patribus eorū. et ci-
uitatis quā elegisti. et ꝓli quod edifi-
cauī nomini tuo: exaudies i celo firmā-
mento solij tui. orationes eoꝝ ⁊ pre-
coes eoꝝ: ⁊ facies iudiciū eoꝝ. et ignoscēs
ꝓlio tuo ꝗ peccauit tibi. et omnibus in-
quitatibus eoꝝ quibus peccauerant sibi: et
et dabis misericordiam coram eis. ꝗ eos ca-
piuos habuerit ut misereantur eis. Po-
pulus enim tuus est. et hereditas tua
quos eduxisti de terra egipti. de medio
fornacis ferrē: ut sint oculi tui aperti

ad deprecationē serui tui et ꝓli tui isrl:
⁊ exaudies eos in omnibus. ꝗ quibus in-
uocauerint te. Tu enī separasti eos tibi
in hereditatē de omnibus ꝓlio terre: si-
cut locutus es per moysen seruū tuū:
quādo eduxisti patres nōros de egipto
dūe deꝰ. Factū est autē cū cōpleuit salo-
mon oranes dōm omnē orationē et
deprecationē hāc: surrexit de cōspectu al-
taris dōi. Genuq; enī genu in terrā fixe-
rat: et manꝰ expandrat ad celū. Stetit
ergo et benedixit omni ecclesie isrl: voce
magna dicēs. Benedictus dōs ꝗ dedit
requiē ꝓlio suo isrl: iuxta oīa que lo-
cutus est. Nō cecidit ne unꝰ quidē ex
omnibus bonis ꝗ locutꝰ est ꝗ moysen
seruū suū. Sit dōs deꝰ noster nobiscū
sicut fuit cum patribus nōs. nō deseri-
quens nos neq; proiciēs: sed inclinet
corda nōa ad se. ut ambulemus in uni-
uersis uijs eiꝰ. et custodiamꝰ mādata
eius. ⁊ ceremonias ⁊ iudicia quecūq;
mādauit patribus nōis: cū fuit ex mons
nōi. illi quibus deprecatus fuit coram dōo
appropiquāres coram dōo deo nōro die
ac nocte: ut faciat iudiciū seruo suo ⁊
ꝓlio suo isrl. per singulos dies: et sciāt
omnes ꝓli terre q̃a dōs ipse est deꝰ. et nō
est ultra ablq; eo: sit q̃ cor nōm perfectū
cū dōo deo nōro: ut ambulemus in decre-
tis eiꝰ ⁊ custodiamꝰ mādata eiꝰ. sicut
et hodie. Igitur rex ⁊ omes isrl cū eo im-
molabāt victimas coram dōo. Mactaui-
q; salomō hostias pacificas quas
immolauit dōo: bouū uiginti duo mil-
lia et ouiū centū uiginti mille. Et ded-
icauerunt templū dōi rex et filij isrl. In
die illa sāctificauit rex medium atri q̃
erat ante domū dōi. Fecit quippe olo-
caustū ibi ⁊ sacrificiū ⁊ adipē pacifico-
rum: quē altare eēi qd erat coram dōo
min. erat. ⁊ cū nō poterat holocaustū.

et sacrificiū et adipē pacificorū. Fecit
ergo salomon i ꝓre illo festiuitatē cele-
bres. ⁊ omes isrl cū eo multitudo magna
ab introitu emach usq; ad torrēs egipti
coram dōo deo nōo septē diebus ⁊ septē die-
bus. id est ꝗtuordecim diebus: et in die
octauo dimisit ꝓlos. Qui benedixerūt
regi. ꝓcedē sūt i tabernacula sua: letātes
⁊ alacres corde sup omnibus bonis q̃ fece-
rat dōs dauid suo suo ⁊ isrl ꝓlo suo.

Factū est autē cū perfecisset
salomō edificiū domꝰ dōi ⁊ edi-
ficiū regis. et omne quod optauerat
et voluerat facere: apparuit ei dōs se-
cundo sicut apparuerat ei in gabaon.
Dixitq; dōs ad eū. Exaudiui oratio-
nem tuā et deprecationē tuā: quā deprā-
tus es coram me. Sanctificaui domū
hāc quā edificasti. ut ponat nomen
meū ibi i sempiternū: et erit oculi mei
et cor meū ibi cūctis diebus. Tu q̃q; si am-
bulaueris coram me sicut ambulauit pa-
ter tuꝰ in simplicitate cordis. ⁊ in equi-
tate et feceris oīa que ꝓcepi tibi ⁊ iudi-
cia mea seruaueris ⁊ legitima mea: pa-
nam thronū regni tui super isrl in sem-
piternū sicut locutꝰ sum dauid pari
tuo dicēs: nō auferet uir de genere tuo
de solio isrl. Si autē auersi fueris
uos et filij uestri nō sequentes
me. nec custodientes mandata mea et
ceremonias quas ꝓposui vobis: sed
abieētes et colentes deos alienos et
adorauerities eos. auferam isrl de su-
perficie terre quā dedi eis: templū q̃d
sāctificaui nomini meo. ꝓiciā a cōspec-
tu meo: erit isrl in proberbiū ⁊ fabu-
lam cūctis ꝓlis: et domꝰ iste erit i exem-
plum. Omnis q̃ ꝓtēsiet p eā stupebit:
⁊ sibilabit ⁊ dicet. Quare fecit dōs sic
terre huic et domui huic. Et respondebit.
Quia dereliquerunt dōm deū suū qui

reduxit patres eorꝫ de terra egipti: et secuti sunt deos alienos et coluerũt eos: et adorauerũt eos: idcirco induxit dꝰ̃ super eos omne malũ hoc. Expletis autem annis viginti postꝫ edificauerat salomon duas domos id est domũ dꝰ̃ et domũ regis: hiram regi tyri præbuit salomoni ligna cedrina et abiegna et aurũ iuxta omne qd̃ opus habuerat: cui dedit salomõ hiram viginti opida in terra galilee. Et egressus est hiram de tyro: ut videret opida q̃ dederat ei salomon: et nõ placuerũt ei. Et ait. Ecce sunt ciuitates quas dedisti michi frater: Et appellauit eas terrã chabul usqꝫ in diẽ hãc. Misit ergo hiram ad regẽ salomonẽ centũ viginti talenta auri. Hec est summa expensarũ quã obtulit salomon rex ad edificandum domũ dꝰ̃ et domũ suã et mello et murũ ihrsln: et ezer et mageddo et gazer. Pharao rex egipti ascendit et cepit gazer et succendit eã igni: et chananeum q̃ habitabat in ciuitate interfecit: et dedit eã i dotem filie suæ vxori salomonis. Edificauit ergo salomõ gazer et bethoron inferiorẽ et baalath et palmyrã i terra solitudinis: et omnes vicos q̃ ad se pertinebãt: et erãt absq; muro munitæ: et ciuitates curruũ: et ciuitates equitũ et quicquid ei placuit ut edificare in ihrsln et in libano: et i omni terra potestatis suæ. Et mũsum populi q̃ remanserat de amoreis et de hethæis et pherezeis et eueis et iebusæis q̃ nõ sunt de filijs israel: horũ filios qui remanserant i terra quos filijs israel nõ potuerãt filij israel extermĩare fecit salomõ tributarios usqꝫ in diẽ hãc. De filijs autẽ israel nõ cõstituit salomon seruire quisquã: sed erant viri bellatores et ministri eius et principes et duces et præfecti curruũ et equorũ. Erant autẽ principes super opera salomonis ipsi qui ganiquinq; gintã: q̃ habebãt subiectos populũ et tentantes operibus imperabant. Filia autẽ pharaonis ascendit de ciuitate dauid i domũ suã: quã edificauerat ei salomõ. Tunc edificauit mello. Offerebat q̃ salomõ mãs vicibus p anno holocausta et pacificas victimas super altare q̃ edificauerat dõo: et adolebat thymiama coꝫ dꝰ̃ mino. Perfecitq; ergo templũ. Classem quoq; fecit rex salomon in asion gaber que est iuxta aylam in litore maris rubri: in terra edomee. Misitq; hiram i classe illa suos seruos nauicos et gnaros maris: cũ suis salomonis: qui cũ venissent i ophir: sumpsẽrũt inde aurũ quadringẽtos viginti talenta deuexerũt ad regẽ salomonem.

Q

Qd̃ et regina saba audita fama salomonis in nomẽ dꝰ̃: venit tentare eũ i enigmatibus. Et ingressa ierusalem cũ comitatu q̃ diuitiis et camelis portantibus aromata et aurũ infinitũ nimis et gemmas pretiosas venit ad regẽ salomonẽ: et locuta est ei omnia quæ habebat in corde suo. Et docuit eã salomon oia verba q̃ proposuerat. Nõ fuit sermo q̃ regi posset latere et nõ tradere ei. Videns autẽ regina saba omnẽ sapientiã salomonis et domũ quã edificauerat et cibos mensæ eius et habitacula seruorũ et ordines ministrantiũ vestesq; eorꝫ et pincernas et holocausta q̃ offerebat i domo dꝰ̃ nõ habebat vltra spiritũ: dixitq; ad regẽ. Verus est sermo quem audiui i terra mea super sermonibus tuis et super sapientia tua: et nõ credebã narrãtibus michi donec ipsa venẽs et vidit oculis meis: et probauit quod medietas pars michi nũtiata nõ fuerit. Maior est sapientia et opera tua: q̃ rumor quem audiui. Beati viri tui et beati serui tui hij qui stant coꝫã te semp: et audiũt sapientiã tuã. Sit dꝰ̃ deus tuus benedictus cui cõplacuisti: et posuit te super thronũ israel eo quod dilexerit dꝰ̃ israel in sempiternum: et cõstituit te regẽ ut faceres iudicium et iusticiam. Dedit ergo regi centumq;gintã talenta auri: et aromata multa nimis: et gemmas pretiosas. Non fuit allata vltra aromata tam multa: quam ea q̃ dedit regina saba regi salomoni. Sed et classis hiram que portabat aurũ de ophir attulit et ophir ligna thyina multa nimis: et gemmas pretiosas. Fecitq; rex de ligno thyino fulcra domũ dꝰ̃ et domũ regiũ: et citharas liraesq; cantoribus. Sic non allata huiusmodi ligna thyina: neq; visa usqꝫ in presentẽ diẽ. Rex autẽ salomon dedit regine saba oia quæ voluit et petiuit ab eo: excepto hijs quæ vltro obtulerat et munere regio. Que reuersa est: et abiit i terrã suã cũ suis suis. Erat autẽ pondꝰ auri quod offerebat salomon per annos singulos: sexcentorum sexaginta sex talentorũ auri: excepto eo quod offerebãt viri q̃ super vectigalia erãt et negotiatores: mercesq; scutarum vendentes: et omnes reges arabie ducesq; terre. Fecitq; ergo rex salomon duecenta scuta de auro purissimo. Trecentos autẽ clipeos dedit i laminas fusi vnũ: et trecentas petasos ex auro probo. Trecentæq; minæ auri: vnã petasi vestiebãt. Posuitq; eos rex i domo saltus libani. Fecit etiã rex salomon thronũ de eburne grande: et vestiuit eũ auro fulvo nimis: q̃ habebat sex gradꝰ. Et summitas throni rotunda erat i parte posteriori: et due manus hinc atque inde tenentes sedile: et duo leones stabant iuxta manus singulas: et duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atq; inde. Non est factũ tale opus i omnibus regnis. Sed et oia vasa de quibus potabat rex salomõ erãt aurea: et omnia supellex domꝰ saltꝰ libani de auro purissimo. Non erat argentũ nec alicui⁹ pũij putabãt in diebus salomonis: quia classis regis p mare cũ classe hiram fuerat per tres annos ibat in charsis: deferẽs inde aurũ et argentũ et dentes elephantorꝫ et simias et pauos. Magnificatꝰ est ergo rex salomon super omnes reges terre diuitijs et sapientia: et omnis terra desiderabat vultũ salomonis: ut audirẽt sapientiam eius quã dederat deꝰ i corde eiꝰ: et singuli deferebant ei munera: vasa argentea et aurea: vestes et arma bellica: aromata q̃ et equos et mulos per annos singulos. Congregauitq; salomon currus et equites et facti sunt ei mille quadringẽti curꝰ et duodecim milia equitũ: et disposuit eos p ciuitates munitas: et cũ rege in ihrsln. Fecitq; ut tanta esset abundantia argenti in ihrsln quãta et lapidũ: et cedrorũ fuit multitudinẽ: quasi sycomoros que nascũtur in campestribus. Et deferebantur equi salomoni de egipto et de choa. Negotiatores eius regis emebãt de choa: et statuto precio perducebãt. Egrediebat autẽ quadriga de egipto sexcentis siclis argenti: et equus centum quinquaginta. Atq; in hũc modũ cũcti reges cetteꝫ et fere equos venudabãt.

R

Rex autẽ salomõ amauit mulieres alienigenas multas: filiã q̃ pharaonis: et moabitidas et ammonitidas: edomitas et sydonias et cetheas: de gentibus super quibus dixit

dñs filijs iſrl. Non ingredimini ad
eas: neq; de illis ingredient ad vras.
Certissime enim auertent corda vra: ut
sequamini deos eaꝝ. Ijsq; itaq; copu-
latus ē salomon ardentissimo amo-
re. Fuerūtq; ei uxores ĥli regine septingente:
et concubine trecēte. Et auertēte
uxores eor eiꝰ. Cūq; iam esset senex de-
prauatū ē cor eius p uxores ut seque-
retur deos alienos: nec erat cor eiꝰ pre-
fectum cū dño deo suo sicut cor dauid
pris eiꝰ: sed colebat salomon astha-
roth deam sydonioꝝ: et chamos deū
moabitarū et moloch ydolū ammo-
nitarū. Fecitq; salomō quod nō pla-
ceret coram dño: et nō adimplauit ut
sequeret dñm sicut dauid pater eius.
Tūc edificauit salomō fanū chamos
ydolo moab in monte q̃ est cōtra ihe-
rusalem: et moloch ydolo filioꝝ am-
mon. Itaq; i hūc modū fecit omnibus
uxoribus suis alienigenis: q̃ adolebāt
thura et immolabant dijs suis. Igit
iratus ē dñs salomoni quod auersa
esset mens eiꝰ a dño deo isrl q̃ apparu-
erat ei bis: et preceperat de verbo hoc
ne sequeret deos alienos: et nō custo-
divit q̃ mandauit ei dñs. Dixit itaq;
dñs salomoni. Quia habuisti hoc
apud te et non custodisti pactū meū et
precepta mea q̃ mādaui tibi: diliqpe
scindam regnū tuū: et dabo illud bo
tuo: verūtamen in diebus tuis nō faciā
propter dauid patris tui. De manu fi-
lij tui scindā illud: nec totū regnū auferā
sed tribū vnā dabo filio tuo: pro-
pter dauid seruū meū et ihrlm quam
elegi. Suscitauit auet dñs adūsariū
salomoni adad ydumeū de semine re-
gio: qui erat i edom. Cū enim esset dauid
in ydumea et cecidisset ioab princeps
militie ad sepeliendū eos qui fuerant
interfecti: et occidisset omne masculinū
i ydumea: sex enim menses ibi morabat
cū ioab: et oīs isrl donec interficeret
omne masculinū in ydumea: fugit a-
dad ipe et viri ydumei de seruis pris
eiꝰ cū eo: ut ingrederet egyptū. Erat au-
tem adad puer paruulꝰ. Cūq; surrexis-
sent de madian: venerūt in pharan.
Tulerūtq; secū viros de pharan: et in-
troierūt egyptū ad pharaonē regē egi-
pti. Qui dedit ei domū: et cibos cōsti-
tuit: et terram delegauit. Et inuenit a-
dad gratiā coram pharaone valde: in-
tantū ut daret ei uxorē sororē uxoris
sue germanā tahpes regine. Genuitq;
ei soror tahpes genebath filiū: et nuri-
uit eū tahpes i domo pharaonis. Erat-
q; genebath habitans apud pharao-
nem cū filijs eiꝰ. Cūq; audisset adad
in egypto dormisse dauid cū patribus
suis: et mortuū esse ioab principē mi-
litie: dixit pharaoni. Dimitte me ut
vadā in terrā meā. Dixitq; ei pharao.
Qua re apud me indigens: ut que-
ras ire ad terrā tuā: At ille respondit.
Nulla. Sed obsecro te: ut dimittas
me. Suscitauit quoq; ei deꝰ adūsari-
um razon filiū eliadan qui fugerat
a dadezer regē soba dñm suū: et congre-
gauit contra eū viros et factus est pan-
ceps latronū cū interficere eos dauid:
abierūtq; damascū et habitauerūt ibi:
et constituerūt eū regē i damasco: itaq;
adversarꝰ isrl cūctis diebus salomonis.
Et hoc est malū adad et odiū contra
isrl: regnauitq; in syria. Jheroboam
q̃ filij nabath ephratheus de sarda-
thuus salomonis cui mater erat vi-
dua tua mulier vidua: leuauit ma-
num tua mulier vidua: leuauit ma-
num contra regē. Et hec causa rebellio-
nis adversus eū: quia salomon edifi-
cauit millo: et coarctauit voraginem

ciuitatis dauid patris sui. Erat auet
iheroboā vir fortis et potens. Et videns
salomon adolescens bone indolis et
industriū cōstituerat eū pfectū super ce-
tuba domꝰ ioseph. Factum est
igit in tpe illo ut iheroboā egrederet de
ihrlm: et inueniret eū ahias silonites
propheta in via opertꝰ pallio nouo.
Erat auet duo tantū i agro. Apprehen-
dens q̃ ahias pallium suū nouū quo
coopertꝰ erat scidit in duodecim par-
tes: et ait ad iheroboā. Tolle tibi dece
scissuras. Hec enim dicit dñs deus isra-
hel. Ecce ego scindā regnū de manu salo-
monis: et dabo tibi decem tribus. Dum-
tamen una tribus remanebit ei, propter seruū
meū dauid et ihrlm ciuitatē quā elegi
ex omnibus tribubus isrl: eo q̃ dereliquerit
me: et adorauerit astharoth deam sy-
donioꝝ et chamos deū moab: et mo-
loch deū filioꝝ ammon: et nō ambu-
lauerit in vijs meis ut faceret iusticiā
coram me: et precepta mea et iudicia sicut
dauid pater eiꝰ. Sed auferā omne re-
gnum de manu eiꝰ: sed ducē ponā eū
cūctis diebus vite sue, propter dauid seruū
meū quē elegi: q̃ custodiuit mādata
mea et precepta mea. Auferā auet regnū
de manu filij eiꝰ et dabo tibi decem tribus:
filio auet eiꝰ dabo tribū vnā: ut remā-
neat lucerna dauid seruo meo cūctis die-
bus coram me in ihrlm ciuitate quam
elegi: ut esset nomē meū ibi. Te auet al-
sumam: et regnabis super oīa q̃ deside-
rat anima tua: erisq; rex super isrl. Si
igit audieris oīa que preceptu tibi et
ambulaueris in vijs meis: et feceris q̃d
rectū est coram me custodiēs mandata
mea et precepta mea sicut fecit dauid ser-
uus meus eo rectū: et edificabo tibi do-
mum fidelē quō edificaui dauid do-
mum et tradā tibi isrl: et affligā semen
dauid sup hoc: verūtamen nō cūctis
diebus. Voluit ergo salomon interfice-
re iheroboam. Qui surrexit et affugit
in egyptū ad sesac regē egypti: et fuit in
egypto usq; ad mortē salomonis. Et
liquū auet verborꝝ salomonis et oīa
que fecit et sapientia eiꝰ: ecce vniuersa
scripta sunt in libro verborꝝ dierū salo-
monis. Dies auet quos regnauit sa-
lomon in ihrlm super omne isrl: qua-
draginta anni sunt. Dormiuitq; sa-
lomon cū patribus suis: et sepultꝰ est i
ciuitate dauid patris sui: regnauitq;
roboam filius eius pro eo. XII

Venit auet robōā in sichem. Illuc
enim cōgregatus erat oīs populꝰ
isrl ad cōstituendū eū regem. At vero
iheroboam filius nabath cū adhuc
esset in egypto profugus a facie salo-
monis regis: audita morte eiꝰ reuer-
sus est de egypto. Misitq; et vocauerunt
eū. Venit ergo iheroboā et oīs
multitudo isrl: et locuti sunt ad roboā
dicentes. Pater tuus durissimū iugū
imposuit nobis: tu itaq; nunc minui
me paululū de imperio patris tui du-
rissimo et de iugo grissimo q̃d imposuit
nobis: et seruiemus tibi. Qui ait
eis. Ite usq; ad tertiū diem: et reuertimi-
ni ad me. Cūq; abissent plo: inijt cōsi-
lium rex robōam cum senioribus, qui
assistebāt coram salomone patre suo
cū adhuc viueret: et ait. Quod datis
cōsiliū ut rēdeam plo? Qui dixerunt
ei. Si hodie obedieris plo huic: et ser-
uieris et precibus eoꝝ cesseris: loquut-
q; fueris ad eos verba lenia: erit tibi
hui cūctis diebus. Qui derelinquit cōsiliū
senum quod dederāt ei: et adhibuit
adolescentes qui nutriti fuerant cū eo et
assistebant illi: dixitq; ad eos. Quod
michi datis consiliū ut rēdeam plo

huic. qui dixerũt michi leui? hæc iugũ
quod imposuit pater ꝰ super nos?
Et dixerũt ei iuuenes ꝗ numm fuerant
cũ eo. Hic loquere plo huic: qui locu
ti sunt ad te dicẽs. Pater ꝰ aggra
uauit iugũ nr̃ũ: tu releua nos. Hic
loq̃ris ad eos. Minimus digit⁹ meꝰ
grossior est dorso pr̃is mei. Et nũc pa
ter meus posuit super nos iugũ graue:
ego auꝫ addã super iugũ nr̃ũ. Pater
meꝰ cecidit vos flagellis: ego autẽ re
dam vos scorpionibus. Venit ergo ier
roboam. & dis ꝑplis ad roboã. dic ter
cia: sicut locu⁹ fuerat rex diẽs. memen
minì ad me die tercia. Cũq; rex po
pulo dura. dereliquo cõsilio senioꝝ qũ
ei dederãt: & locut⁹ est eis scõm cõsiliũ
iuuenũ dicens. Pater meꝰ aggrauauit
iugũ nr̃ũ: ego autẽ addam iugo nr̃o.
Pater meꝰ cecidit vos flagellis: ego
autẽ cedã vos scorpionibus. Et nõ acqui
uit rex ꝑplo quõ audiat⁹ fuerat eum
dõs: ut suscitaret verbũ suũ qõ locu⁹
fuerat i manu ahie silonite ad ierro
boam filiũ nabath. Videns itaq; po
pulus quod noluisset eos audire rex:
rẽdit ei dicens. Quæ nobis pars i da
uid. vel quæ hereditas i filio ysai? Va
de in tabernacla tua israel. Nũc vide do
mum tuã dauid. Et abijt israel i taberna
cula sua. Sup̃ filios autẽ israel. quicũq;
habitabãt in ciuitatibus iuda. regna
uit roboã. Misit ergo rex roboã adu
ram ꝗ erat super tributa: et lapidauit
eũ oẽs israel: et mortu⁹ est. Porro rex ro
boam festinus ascendit curru et fugit
in ierusalem: recessitq; israel a domo dauid
usq; i presentẽ die. Factũ est autẽ cũ au
disset oẽs israel quod reversus esset ierro
boam miserũt et vocauerũt eũ conge
gato cœtu: et cõstituerũt eũ regem super
omnẽ israel: nec fuit i ꝓsq̃ qui seqũ tus est
dauid ꝑter tribũ iuda solam. Venit
autẽ roboã ierusalem. congregauit omnem
ꝑsam domũ iuda et tribũ beniamin
centũ octoginta milia electos viros et
bellatorũ: ut pugnarẽt contra domũ
israel: et reducerent regnũ roboam filij
salomonis. Factũ est autẽ sermo dei
ad semeiã virũ dei dicẽs. Loquere ad
roboã filiũ salomonis regẽ iuda. et ad
omnẽ domũ iuda et beniamin et reli
quos de ꝑplo dicẽs. Hæc dicit dominus.
Non ascendetis: nec bellabitis contra
fratres vr̃os filios israel. Redeatur vir i
domũ suã. Fuit enim factũ e verbũ hoc.
Audierũt sermonẽ dei: et reversi sunt
de itinere sicut eis præceperat deus. Edi
ficauit autẽ ieroboã sichem i monte
ephraim: et habitauit ibi. Et egressus in
de edificauit phanuel. Dixitq; ieroboa
am i corde suo. Nũc reuertetur regnũ ad
domũ dauid. si ascenderit ꝑplis iste ut
faciat sacrificia in domo dei i ierusa
lem: et conuertet⁹ cor ꝑplis hui⁹ ad dominũ suũ
roboam regẽ iuda: interficientq; me et
reuertent ad eũ. Et ꝗ cogitauerat cõsilio
fecit duos vitulos aureos: et dixit eis.
Sufficit vobis ascendere ierusalem. Ecce dij
tui israel: qui te eduxerunt de terra egipti.
Posuitq; vnũ i bethel. et alterũ in dan:
et factũ est peccatũ. Ibat
enim ꝑplis ad adorandũ vitulũ usq; in
dan. Et fecit phana i excelsis: et sacer
dotes de extremis ꝑplis qui nõ erãt de
filijs leui. Constituitq; die solemnem in
mense octauo. quintadecima die mensis octaui quẽ
fuxerat de corde suo. Et fecit solemni
tatem filijs israel: et ascendit super al
tare ut adoleret incensum. XIII.
Et ecce vir dei venit de iuda in ser
mone dei in bethel. ieroboam
stante sup altare: et thus iaciente. Et
exclamauit cõtra altare i sermone dei:
et ait. Altare altare: hæc dicit dõs. Ec
ce filius natꝰ domui dauid iosias
nomine: et immolabit sup te sacerdo
tes excelsoꝝ ꝗ nũc i te thura sacrificũt:
et ossa hominũ sup te incendet. Dedit
q; in illa die signũ dicens. Hoc est si
gnum quod locu⁹ est dõs. Ecce alta
re fiandet: et effundet cinis qui in eo e.
Cũq; audisset rex sermonẽ hois dei
quẽ inclamauerat contra altare i bethel:
extendit manũ suam de altari dicens.
Apprehendite eũ. Et exaruit manꝰ eius
quã extenderat cõtra eũ: nec valuit re
trahere eã ad se. Altare q̃q; scissum est:
et effusus e cinis de altari: iuxta signũ
quod dixerat vir dei in sermone dei.
Et ait rex ad virũ dei. Deprecare faciẽ
dei dei tui et ora ꝑ me: ut restituatur
manꝰ mea mihi. Orauit vir dei faci
em dei: et reversa e manꝰ regis ad eũ:
et facta est sicut prius fuerat. Locu⁹ e
autẽ rex ad virũ dei. Veni mecũ domũ
ut prãdeas: et dabo tibi munera. Re
ndditq; vir dei ad regẽ. Si dederis
mihi mediã partẽ domꝰ tue nõ veni
am tecũ: nec comedã panẽ nec bibã
aquã in loco isto. Sic enim mandatũ
est michi i sermone dei ꝗ ꝓcipis. Nõ
comedes panẽ nec bibes aquã: nec
reuerteris ꝑ viã qua venisti. Abijt ergo
ꝑ aliã viam: et nõ e reversus ꝑ iter
quo venerat in bethel. ꝑphetes autem
quidã senex habitabat i bethel: ad quẽ
venerũt filij sui: et narrauerũt ei oẽa o
pera ꝗ fecerat vir dei illa die in bethel.
Et verba ꝗ locu⁹ fuerat ad regẽ nar
rauerũt patri suo. Et dixit eis pater eo
rum. Per quã viã abijt? Mostrauerũt
ei filij sui viã ꝑ quã abierat vir dei ꝗ
venerat de iuda. Et ait filijs suis. Sta
nire michi asinũ. Qui cũ stratusset:
ascendit et abijt post virũ dei: et inue
nit eũ sedentẽ subꝰ therebinto. Et ait
illi. Tu ne es vir dei qui venisti de iuda?
Rũdit ille. Ego sũ. Dixitq; ad eũ. Ve
ni mecũ domũ: ut comedas panẽ. Qui
ait. Non possũ reuerti neq; venire tecũ:
nec comedã panẽ nec bibã aquã i lo
co isto: q̃a locu⁹ est dõs ad me i sermo
ne dei dicẽs. Non comedes panẽ et nõ
bibes aquã ibi: nec reuerteris ꝑ viam
qua ieris. Qui ait illi. Et ego ꝑphera
sum similis tui: et angelus locu⁹ e mi
chi i sermone dei dicẽs. Reduc eũ tecũ
i domũ tuã: ut comedat panẽ et bibat
aquã. Fefellit eũ: et reduxit eũ. Comes
dit ergo panẽ i domo eius: et bibit a
quam. Cũq; sederet ad mensã: factus
est sermo dei ad ꝑphetam ꝗ reduxerat
eũ. Et exclamauit ad virũ dei ꝗ vene
rat de iuda dicẽs. Hæc dicit dõs. Quia
nõ obedisti ori dei: et nõ custodi
sti mãdatũ quod præcepit tibi dõs de
us tuꝰ et reversus es et comedisti panẽ
et bibisti aquã. i loco i quo præcepit tibi
ne comederes panẽ neq; biberes aquã:
nõ inferet cadauer tuũ i sepulcrũ patrũ
tuorũ. Cũq; comedisset et bibisset: stra
uit asinum suũ. ꝑphetam quẽ reduxerat.
Qui cũ abisset inuenit eũ leo in via. et
occidit: et erat cadauer eius proiectũ i viam.
Asinus autẽ stabat iuxta illũ: et leo
stabat iuxta cadauer. Et ecce viri ꝓtẽsiẽ
tes viderũt cadauer proiectũ i via: et
leonẽ stãtem iuxta cadauer. Et venerũt
et diuulgauerũt i ciuitate i qua ꝑphe
tes ille senex habitabat. Quod cum

audisset, ubi ita ille qui reduxerat eum
de via ait. Vir dei est qui inobediens fu-
it ori domini: et tradidit eum dominus le-
oni: et confregit eum: et occidit iuxta verbum do-
mini qd locutus est ei. Dixitq; ad filios
suos. Bestiae mihi asinum. Qui cum
stravissent et ille abisset: invenerit cada-
ver eius, positum in via: et asinum et leonem
stantes iuxta cadaver. Non comedit
leo de cadavere: nec lesit asinum. Tulit
ergo, prophetae cadaver viri dei et posuit
illud super asinum: et reversus incoluit in ci-
vitate, propter senis ut plangeret eum: et pe-
sivit cadaver eius in sepulcro suo. Et plan-
xerunt eum: heu heu mi frater. Cumq; plan-
xissent eum: dixit ad filios suos. Cum
mortuus fuero sepelite me in sepulcro in
quo vir dei sepultus est: iuxta ossa eius po-
nite ossa mea. Profecto mihi venient ser-
mones quos dixit in sermone domini contra
altare quod est in bethel: et contra omnia pro-
na excelsorum que sunt in urbibus samarie.
Post verba hec non est reversus iheroboam
de via sua pessima: sed e contrario fecit de
novissimis populis sacerdotes excelsorum.
Quicumq; voluerat implebat manum su-
am: et fiebat sacerdos excelsorum. Et per
hanc causam peccavit domus iheroboam: et
eversa est: et deleta de superficie terre. xiv

In tempore illo egrotavit abia filius
iheroboam. Dixitq; iheroboam uxori suae.
Surge et commuta habitum ne cognoscar
a viris quod sis uxor iheroboam: et vade in
silo ubi est ahias propheta qui locutus est
mihi qd regnaturus essem super populum
hunc. Tolle quoq; in manu tua decem pa-
nes et crustulam et vas melleum: et vade
ad illum. Ipse enim indicabit tibi: quid
eventurum sit puero huic. Fecit ut dixerat
uxor iheroboam: et consurgens abiit in si-
lo: et venit in domum ahiae. At ille non po-
terat videre: quia caligaverat oculi eius

propter senectutem. Dixit autem dominus ad ahiam.
Ecce uxor iheroboam ingredietur ut consu-
lat te super filio suo quia egrotat. Hoc
hoc loquaris ei. Cum ergo illa intrasset
dissimulare se esse quam erat: audivit
ahias sonitum pedum eius introeuntis
per ostium: et ait. Ingredere uxor ihe-
roboam. Quare alia te esse simulas?
Ego autem missus sum ad te durus
nuncius. Vade et dic iheroboam. Hoc di-
cit dominus deus israel. Quia exaltavi te de
medio populi et dedi te ducem super popu-
lum israel: scidi regnum domus david et
dedi illud tibi: et non fuisti sicut servus
meus david qui custodivit mandata
mea: et secutus est me in toto corde suo
faciens quod placitum esset in conspectu
meo: sed operatus es male super omnes
qui fuerunt ante te: et fecisti tibi deos alie-
nos et conflantes: ut me ad iracundiam
provocares: me autem projecisti post te-
pus tuum: id circo ecce ego inducam ma-
la super domum iheroboam: et percutiam de iheh
roboam mingentem ad parietem: et clau-
sum et novissimum in israel: et mundabo
reliquias domus iheroboam sicut mundari
solet fimus usque ad pus. Qui mortui
fuerit de iheroboam in civitate comedent
eum canes: qui autem mortui fuerit in
agro vorabunt eum aves celi: quia dominus
locutus est. Tu igitur surge et vade in do-
mum tuam: et cum ipso ingressu pedum tu-
arum in urbem morietur puer: et plange-
tur eum omnis israel et sepelient. Iste enim
solus intrabit de iheroboam in sepulcrum:
quia in eumdem est suppositus sermo boni
a domino deo israel in domo iheroboam.
Constituet autem sibi dominus regem super
israhel: qui percutiet domum iheroboam
hac die: et in hoc tempore. Percutiet dominus
deus israhel: sicut moveri solet harundo
in aqua. Et evellet israel de terra bona

hac quam dedit patribus eorum: et ventila-
bit eos transtrans: quia fecerunt sibi
lucos ut irritarent dominum. Et tradet israel
deus israel propter peccata iheroboam: qui
peccavit et peccare fecit israel. Surrexit
itaq; uxor iheroboam: et abiit: et ve-
nit in thersa. Cumq; illa ingrederetur limen
domus: puer mortuus est: et sepelierunt
eum et planxerunt eum omnis israel: iuxta ser-
monem domini quem locutus est in manu ser-
vi sui ahiae prophetae. Reliqua autem verborum
iheroboam quomodo pugnaverit: et quo-
modo regnaverit: ecce scripta sunt in
libro verborum dierum regum israel. Dies autem
quibus regnavit iheroboam: viginti duo
anni sunt. Et dormivit iheroboam cum
patribus suis: regnavitq; nadab filius
eius pro eo. Porro roboam filius sa-
lomonis regnavit in iuda. Quadragin-
ta et unus annus erat roboam cum
regnare cepisset: decem et septem annis re-
gnavit in iheruslem civitate quam elegit
dominus ut poneret nomen suum ibi ex omni-
bus tribubus israel. Nomen autem matris
eius naama ammanites. Et fecit iudas
malum coram domino: et irritaverunt eum
super omnibus que fecerant patres eorum
in peccatis suis quae peccaverunt. Edifi-
caverunt enim sibi aras et statuas et
lucos super omne collem excelsum et sub
et omnem arborem frondosam. Sed et
effeminati fuerunt in terra: fecerunt omnes
abhominationes gentium: quas auferrit
dominus ante faciem filiorum israel. In quinto
autem anno regni roboam ascendit
sisac rex egypti in iherusalem: et tulit thesau-
ros domus domini et thesauros regios et
universa diripuit: scuta quoq; aurea
que fecerat salomon pro quibus fecit
rex roboam scuta aerea: et tradidit ea in
manu ducum scutariorum et eorum qui
custodiebant aditum domus regis.

Cumq; ingrederetur rex in domum domi-
ni portabant ea qui procedebant habebant
officium: et postea reportabant ad armo-
rum scutariorum. Reliqua autem ser-
monum roboam et omnia quae fecit:
ecce scripta sunt in libro sermonum die-
rum regum iuda. Fuitque bellum inter robo-
am et iheroboam cunctis diebus. Dormi-
vitque roboam cum patribus suis: et se-
pultus est cum eis in civitate david. Nomen
autem matris eius naama ammanites.
Et regnavit abia filius eius pro eo. xv
Anno octavodecimo anno regni ihero-
boam filii nabath: regnavit abya super
iudam. Tribus annis regnavit in ihe-
rusalem. Nomen matris eius maacha
filia abessalom: ambulavitque in omnibus
peccatis patris sui quae fecerat ante eum:
nec erat cor eius perfectum cum domino deo
suo sicut cor david patris eius. Sed
propter david dedit ei dominus deus suus
lucernam in iherusalem ut suscitaret
filium eius post eum: et statueret iheruso-
lem quod fecisset david rectum in cuncto
diebus: et non declinasset ab omnibus
quae preceperat ei cunctis diebus vite sue:
excepto sermone urie etthei: at tamen bel-
lum fuit inter abyam et iheroboam omni
tempore vite eius. Reliqua autem ser-
monum abye: et omnia quae fecit: nonne
hec scripta sunt in libro verborum dierum
regum iuda? Fuitque bellum inter abyam
et inter iheroboam. Et dormivit abya
cum patribus suis: et sepelierunt eum
in civitate david: regnavitque asa filius
eius pro eo. In anno ergo vicesimo ihe-
roboam regis israhel: regnavit asa rex
iuda: et quadraginta et uno anno re-
gnavit in iherusalem. Nomen matris
eius maacha filia abessalom: et fecit asa
rectum ante conspectum domini sicut david
pater eius: et abstulit effeminatos de terra:

purgauitq; uniũlas sordes ꝑdolorũ-
que fecerat patres eius. Insuper et ma-
acham matrem suã amouit ne esset
princeps i sacris priapi. ⁊ i luco eius
quẖ construxerat: subuertitq; specum
eius. ⁊ cõtegit simulacrũ uerpilluuũ:
et cõbussit in torrente cedron. Excelsa
auẖ non abstulit. Verũtamẽ cor asa
perfectum erat cum dño deo suo cũctis
diebus suis: et inculit ea que sanctifica-
uerat pater suus ⁊ douerat in domum
dñi: argentum et aurũ et uasa. Bellum
auẖ erat inẖ asa et baasa regẖ israhel:
cunctis diebus eorũ. Ascendit quoq; ba-
asa rex israel in iudam. et edificauit ra-
ma: ut non posset quispiã egredi uel
ingredi de parte asa regis iude. Tol-
lens itaq; asa omne argentum et aurũ
quod remanserat in thesauris domus
dñi ⁊ in thesauris domus regis. dedit
illud in manus seruorũ suorũ: et misit
ad benadab filiũ tabrimmõ filij ezion
regem syrie qui habitabat in damasco
dicens. Fedus est inter me et te et inter
patrẖ meũ et patrẖ tuũ: ideo misi tibi
munera argentũ et aurũ: et peto ut ue-
nias. et irritũ facias fedus qd habes
cũ baasa rege israel. et recedat a me. Ac-
quiescẖ benadab regi asa misit prin-
cipes exercitus sui i ciuitates israhel: et
percusserũt ahion et dan ⁊ abel domũ
maacha. et uniũsam cõcorth. omnem
terram neptalim. Quod cũ audisset
baasa intermisit edificare rama:
et cessauit est in cesa. Rex autem asa
nuntiũ misit i omnem iudam dicens.
Nemo sit exceptus. Et tulerũt lapides
de rama ⁊ ligna eius quibus edifica-
uerat baasa: et extruxit de eis rex asa
gabaa beniamin. ⁊ maspha. Reliqua
auẖ omniũ sermonũ asa et uniuersa
fortitudinis eius et cuncta que fecit et
ciuitates quas extruxit: nonne hec scripta
sunt i libro verborũ dierũ regum
iuda? Verũtamen in tempore senectu-
tis doluit pedes: et dormiuit cũ patri-
bus suis et sepultus est cum eis i ciui-
tate dauid patris sui: regnauitq; iosa-
phat filius eius ꝑ eo. Nadab uero fi-
lius therobam regnauit sup israel anno
secõdo asa regis iuda: regnauitq; super
israel duobus annis: et fecit quod malũ
est i cõspectu dñi: et ambulauit i uijs
patris sui et i peccatis eius. quibus pe-
cari fecit israel. Insidiatus est autem ei
baasa filius ahie de domo ysachar. ⁊
percussit eum i gebethon quẖ est urbs
philistinorũ. Siquidẖ nadab ⁊ omnis
israel obsidebant gebethon. Interfec-
rat illũ baasa i anno tertio asa regis
iude: ⁊ regnauit ꝑ eo. Cũq; regnasset:
percussit omnem domũ therobam. Non
dimisit ex ea quidem animam de
semine eius donec deleret eam: iuxta
verbum dñi qd locutus fuerat in ma-
nu serui sui ahie silonitis. propter peca-
ta therobam que peccauerat ⁊ quibus
peccare fecerat israhel: ⁊ propter delictum
quo irritauerat dñm deum israel. Reli-
qua auẖ sermonũ nadab et omnia
que operatus est: nonne hec scripta sunt
i libro verborũ dierum regum israhel?
Fuitq; bellũ inter asa et baasa regem
israhel: cunctis diebus eorũ. Anno tertio
asa regis iuda regnauit baasa filius
ahie super omnẖ israel in thersa viginti
quatuor annis: ⁊ fecit malũ coã dño:
ambulauitq; i uijs therobam. ⁊ in peccatis eius quibus peccare fecit israel. xvj

Factus est autem sermo dñi ad ithu
filiũ anani contra baasa dicens.
Pro eo quod exaltaui te de puluere
et posui te ducem sup populum meum israel
tu autem ambulasti in via therobam. ⁊

peccare fecisti populũ meũ israel ut me irri-
tares in peccatis eorũ: ecce ego demetã
posteriora baasa. ⁊ posteriora domus
eius: et faciam domũ tuã sicut domũ
therobam filij nabath. Qui mortuus
fuerit de baasa i ciuitate comedent eũ
canes: ⁊ qui mortuus fuerit ex eo in re-
gione: comedẖ eum volucres celi. Re-
liqua auẖ sermonũ baasa. ⁊ quecũq;
fecit et potia eius: nonne hec scripta sunt
in libro verborũ dierũ regũ israhel? Do-
mniuit ergo baasa cum patribus suis et
sepultus est in thersa: et regnauit hela
filius eius ꝑ eo. Cum autem i manu
ithu filij anani ꝓphete verbũ dñi factũ
esset contra baasa. et contra domum
eius. et contra omne malum qd fecerat
coã dño ad irritandũ eũ in operibus
manuũ suarũ: ut fieret sicut domus ire-
robam: ob hanc causam occidit eũ:
hec est ithu filiũ anani ꝓphetã. Anno
vicesimo secũdo asa regis iude regnauit
hela filius baasa sup israel in thersa duo-
bus annis: et rebellauit contra eum
seruus suus zambri dux medie partis
equitũ. Erat autẖ hela in thersa bibens
et temulentus: in domo arsa prefecti
thersa. Ingressus ergo zambri percussit ⁊
occidit eum anno vicesimo primo
asa regis iude: et regnauit ꝑ eo. Cũq;
regnasset et sedisset sup solũ eius per-
cussit omnẽ domũ baasa et non dere-
liquit ex ea mingentem ad parietem:
et propinquos et amicos suos. Deleuitq;
zambri omnẽ domũ baasa iuxta ver-
bum dñi quod locus⁹ fuerat ad baa-
sa i manu ithu ꝓphete. propter omnia pe-
cata baasa. et peccata hela filij eius:
qui peccauerũt ⁊ peccare fecerũt israel. pro
uocantes dñm deũ israel in vanitatibus
suis. Reliqua autem sermonum hela
et omnia que fecit: nonne hec scripta
sunt in libro verborũ dierũ regũ israel?
Anno vicesimo sexto asa regis iu-
de regnauit zambri septem diebus in
thersa. Porro exercitus obsidebat geb-
bethon urbem philistinorũ. Cũq; au-
disset rebellasse zambri et occidisse re-
gem: fecit sibi regem omnis israel ambri
qui erat princeps militie super israhel
in die illa i castris. Ascendit rex am-
bri ⁊ omnis israhel cũ eo de gebbethon:
et obsidebant thersa. Videns autem
zambri q̃ expugnanda esset ciuitas
ingressus ẖ palatiũ et succendit se cum
domo regia: ⁊ mortuus est in peccatis
suis que peccauerat faciens malum
coram dño: et ambulans i via iero-
boam. et in peccato eius quo fecit pe-
cari israhel. Reliqua autem sermonũ
zambri ⁊ insidias eius ⁊ prunidis:
nonne hec scripta sunt i libro verborũ
dierũ regũ israel? Tunc diuisus est pls
israhel in duas partes. Media pars
ꝑb sequebatur thebni filiũ ginech ut
constituerent eum regem: et media pars
amri. Preualuit autem pls qui erat
cum amri pplo qui sequebatur thebni
filiũ ginech: mortuusq; est thebni et re-
gnauit amri. Anno vicesimo primo
asa regis iude regnauit amri sup israel
duodecim annis. In thersa regnauit
sex ãnis: emitq; montem samarie a se-
mer duobus talentis argenti et edifi-
cauit eum: et vocauit nomẽ ciuitatis
quam extruxerat nomine semer: id est
nomẽ dñi uel montem samarie. Fecit
auẖ amri malũ in cõspectu domini:
et operatus est nequiter super omnes qui
fuerunt ante eum. Ambulauitq; in o-
mni via therobam filij nabath et in
peccatis eius. quibus peccare fecerat israel
ut irritare dñm deũ israhel in vanitatibus suis. Reliqua auẖ sermonum

amri·et filia eius que gessit:nonne hæc
scripta sunt in libro verborum dierum regum
israhel? Dormiuitq; amri cum patribus
suis:& sepultus est i samaria:regnauit
pro achab filius eius.p.xo. Achab uero
filius amri regnauit super israhel·anno
tricesimoquarto ala regis iude. Et re-
gnauit achab filius amri super israel in
samaria·viginti et duobus annis. Et
fecit achab filius amri malum i conspe-
ctu dni:super omnes qui fuerunt ante eum.
Nec sufficit ei ut ambularet i peccatis
ieroboam filij nabath:insuper duxit
uxorem iezabel filiam methaal regis
sidonijorum. Et abijt et seruiuit baal·et
adorauit eum:et posuit aram baal in
templo baal·quod edificauerat in sa-
maria:et plantauit lucum. Et addidit
achab in ope suo irritans dnm deum
israhel:super omnes reges israel qui fuerunt
ante eum. In diebus eius:edificauit
ahiel de bethel iericho. In abiram pri-
mogenito suo fundauit eam:& in segub
nouissimo suo posuit portas eius:iu-
xta verbum domini quod locutus fue-
rat in manu iosue filij nun. xvij.

Et dixit helias thelbites de habita-
toribus galaad ad achab. Viuit
dns deus israel in cuius conspectu sto:
si erit annis hijs ros et pluuia nisi iu-
xta oris mei verba. Et factum e verbum
dni ad eum dicens. Egredere hinc et uade
contra orientem:et abscondere in tor-
rente carith qui est contra iordanem et
ibi de torrente bibes:coruisq; precepi
ut pascant te ibi. Abijt ergo:et fecit iu-
xta verbum domini. Cumq; abisset:
sedit in torrente carith qui e contra ior-
danem. Corui q; deferebant ei panem
et carnes mane:similiter panem & car-
nes uespere:& bibebat de torrente. Post
dies autem aliquanos siccatus e torrens:
non enim pluerat super terram. Factus
est ergo sermo dni ad eum dicens. Sur-
ge et uade in sarepta sidonior:et ma-
nebis ibi. Precepi enim ibi mulieri ui-
due ut pascat te. Surrexit:et abijt in
sarepta sidoniorum. Cumq; uenisset
ad porta ciuitatis apparuit ei mulier ui
dua colligens ligna:& uocauit eam:
dixitq; ei. Da michi paululum aque
in uase ut bibam. Cumq; illa pgeret
ut afferret:clamauit post tergum eius
dicens. Affer michi obsecro et buccellam
panis in manu tua. Que respondit.
Viuit dns deus tuus:quia non habeo
panem nisi quantum pugillus capere
potest farine i ydria:& paululum olei in
lechito. Ecce colligo duo ligna:ut in-
grediar et faciam illud michi et filio
meo:ut comedamus & moriamur. Ad
quam helias ait. Noli timere:sed ua-
de & fac sicut dixisti. Verumtamen michi
primum fac de ipsa farinula subcinc-
rium parum parumlum·et affer ad me:
tibi autem & filio tuo facies postea. Hæc
autem dicit dns deus israel. Ydria farine
non deficiet:nec lechitus olei minuet:
usq; in diem in qua dns daturus est
pluuiam super faciem terre. Que abijt:
& fecit iuxta verbum helie. Et comedit
ipse et illa & domus eius:et ex illa die
ydria farine non defecit & lechitus olei
non est imminutus·iuxta verbum dni
quod locutus fuerat in manu helie.
Factum est autem post uerba hæc egro-
tauit filius mulieris matrisfamilias:
et erat languor ualdissimus ita ut non
remaneret in eo alitus. Dixit ergo ad
heliam. Quid michi et tibi uir de·Ingre-
sus es ad me ut recordaretur
iniquitates meas:& interficeres filium
meum. Et ait ad eam helias. Da michi
filium tuum. Tulitq; eum de sinu eius

et portauit in cenaculum ubi ipse mane-
bat:et posuit super lectulum suum:et cla-
mauit ad dnm et dixit. Domine deus
meus·etiam ne uidua apud quam
ego ut cum sustentor afflixisti:inter-
fecisti filium eius? Et expandit se ter
uentiens e super puerum tribus uicibus:&
clamauit ad dnm & ait. Domine deus
meus:reuertatur obsecro anima pue-
ri huius in uiscera eius. Et exaudiuit
dns uocem helie:et reuersa est anima
pueri intra eum:et reuixit. Tulitq; helias
puerum et deposuit eum de cenaculo
in inferiorem domum:& tradidit ma-
tri eius:et ait illi. Ecce uiuit filius tuus.
Dixitq; mulier ad heliam. Nunc in
isto cognoui quoniam uir dei es tu:et
uerbum dni i ore tuo ueum est. xvnj.

Post dies multos·factum est ue-
bum dni ad heliam·in anno ter-
tio dicens. Vade et ostende te achab:
ut det pluuiam super faciem terre. Iuit
ergo helias ut ostenderet se achab. Erat
autem fames ualdissima in samaria.
Vocauitq; achab abdiam dispensa-
torem domus suae. Abdias autem time-
bat dnm deum ualde. Nam cum inter-
ficeret iezabel prophetas dni tulit ille cen-
tum prophetas et abscondit eos quinqua-
genos & quinquagenos in spelunciis:&
pauit eos pane & aqua. Dixit ergo ach-
ab ad abdiam. Vade in terram ad
uniuersos fontes aquarum et in uniuersas
ualles:si forte possimus inuenire her-
bam & saluare equos & mulos:et no
penitus interficiant. Diuiserunt
sibi regiones:ut circuirent eas. Ach-
ab iuit per uiam unam:et abdias per
uiam alteram seorsum. Cumq; esset abdias
in uia:helias occurrit ei. Qui cum co-
gnouisset eum:cecidit super faciem suam
et ait. Nunquid es dnus mi helias? Cui
ille respondit. Ego. Et dixit. Vade &
dic dno tuo. Adest helias. Et ille:qd
peccauimi inquit quoniam tradis me se-
rum tuum·in manu achab ut interfi-
ciat me? Viuit dns deus tuus:quia
non est gens aut regnum·in quo non
miserit dns meus et requirens. Et re-
spondentibus cunctis no est hic:adiu-
rauit regna singula & gentes·eo qd mi-
nime reperires. Et nunc dicis michi:
uade & dic dno tuo adest helias? Cum
q; recessero a te spiritus dni asportabit
te in locum que ego ignoro:& ingres-
sus nunciabo achab:et no inueniens
te interficiet me. Seruus autem tuus
timet dnm ab infancia sua. Nunquid
no indicatum est tibi dno meo quid fe-
rim cum interficeret iezabel prophetas
dni:et absconderim de prophetis dni cen-
tum uiros quinquagenos & quinqua-
genos in speluncis et pauerim eos pa-
ne et aqua? Et nunc tu dicis uade et
dic domino tuo adest helias:ut interfi-
ciat me? Et dixit helias. Viuit dns
exercituum ante cuius uultum sto:quia
hodie apparebo ei. Abijt ergo abdias
in occursum achab:indicauitq; ei. Ve-
nitq; achab in occursum helie:et cum
uidisset eum ait. Tu es ille:qui con-
turbas israel? Et ille ait. Non ego tur-
bauj israel sed tu & domus patris tui:qd
deliquistis mandata dni & secuti estis
baalim. Verumtamen mittite & con-
grega ad me uniuersum israhel i mon-
te carmeli:et prophetas baal·ccc·qui
quinquaginta·prophetas lucorum qua-
dringentos:qui comedunt de mensa
iezabel. Misit achab ad omnes filios
israhel:et congregauit prophetas i mon-
te carmeli. Accedens autem helias ad o-
mnem plm israel ait. Vsquequo clau-
dicatis i duas partes? Si dominus

est deus sequimini eum: si autem baal:
sequimini illum. Et nō respondit ei plus
verbum. Et ait rursus helias ad plus.
Ego remansi prpheta dōi solus: ppte
autem baal quadringenti et quinqua-
ginta prophetæ luceos quadringenti
viri sunt. Detur nobis duo boves:
et illi eligant sibi bouem unum: et in frusta
redactos ponant super ligna: ignem autem
non supponant. Et ego faciam bouem
alterum et imponam super ligna: ignem
autem nō supponam. Invocate nomina
deorum vestrorum: et ego invocabo nomen
dōi mei: et deus qui exaudierit per ignem
ipse sit deus. Respondens omnis plus
ait. Optima propositio quam locutus est helias.
Dixit ergo helias prpheis baal. Eligite
vobis bouem unum et facite primi
quia vos plures estis: et invocate no-
mina deorum vestrorum: ignem nō supponas.
Qui cum sustulissent bouem quem dederat eis
fecerunt: et invocabant nomen baal
demane usque ad meridiem dicentes. Ba-
al exaudi nos. Et non erat vox: neque
qui responderet. Transsiliebantque altare
quod fecerant. Cumque esset iam meridies:
illudebat illis helias dicens. Clamate
voce maiore. Deus enim est: et forsitan
loquitur: aut in diversorio est: aut in
itinere: aut forte dormit: ut excitet. Cla-
mabant ergo voce magna: et mordebant
se iuxta ritum suum cultris et lancetis do-
nec perfunderentur sanguine. Postquam
autem transiit meridies: et illis proph-
etantibus: venerat tempus quo sacrifi-
cium offerri solet: nec audiebatur vox
neque aliquis respondebat nec attendi-
bat orantes: dixit helias omni plo. Ve-
nite ad me. Et accedente ad se populo
curavit altare dōi quod destructum
fuerat: et tulit duodecim lapides iuxta
numerum tribuum filiorum iacob ad quem
factus est sermo dōi dicens: israel erit no-
men tuum: et ædificavit de lapidibus altar
re in nomine dōi. Fecitque aquæductum
quasi per duas arapennas circum
altare: et composuit ligna: divisit
per membra bovem et posuit super li-
gna: et ait. Implete quadrupedias a-
qua: et fundite super holocaustum et super
ligna. Rursumque dixit. Etiam secundo
hoc facite. Qui cum fecissent ita ait.
Etiam tertio idipsum facite. Fecerunt
tertio: et currebant aquæ circum altare:
et fossa aquæductus repleta est. Cum
iam tempus esset ut offerret holocaustum:
accedens helias propheta ait. Deus
abraham et ysaac et israhel: ostende
hodie quia tu es deus israhel et ego ser-
vus tuus: et iuxta preceptum tuum fe-
cerunt omnia verba hæc. Exaudi me dōe ex-
audi me: ut discat populus iste: quia
tu es dōs deus: et tu convertisti cor eorum
retro. Cecidit autem ignis dōi et voravit
holocaustum et ligna et lapides: pulve-
rem quoque et aquam que erat in aque-
ductu lambens. Quod cum vidisset o-
mnis populus: cecidit in faciem suam
et ait. Dominus ipse est deus: dōus ipse
est deus. Dixitque helias ad eos. Appre-
hendite prphas baal: ne unus quidem
effugiat ex eis. Quos cum apprehendisset:
duxit eos helias ad torrentem cyson:
et interfecit eos ibi. Et ait helias ad
achab. Ascende comede et bibe: quia
sonus imbre pluvie est. Ascendit achab
ut comederet et biberet: helias autem
ascendit in verticem carmeli et pronus in
terram posuit faciem suam inter genua
sua: et dixit ad puerum suum. Ascende:
et prospice contra mare. Qui cum ascen-
disset et contemplatus esset ait. Non
est quicquam. Et rursum ait illi. Revertere
septem vicibus. In septima autem vice

ecce nubecula parua quasi vestigium homi-
nis ascendebat de mari. Qui ait. Ascen-
de: et dic achab. Junge currum tuum et
descende: ne occupet te pluvia. Cumque se
verteret huc atque illuc: ecce cœli concute-
bantur: et nubes et ventus: et facta est
pluvia grandis. Ascendens itaque achab
abiit in israhel: et manus dōi facta est super
heliam: accinctisque lumbis curebat ante
achab donec veniret in israhel.

III.

Nunciavit autem achab iezabel
omnia que fecerat helias: et quo-
modo occidisset universos prphetas
baal gladio. Misitque iezabel nuncium
ad heliam dicens. Hæc mihi faciant
dii: et hæc addant: nisi hac hora cras
posuero animam meam sicut animam
unius ex illis. Timuit ergo helias et
surgens abiit quorsumque eum ferebat
voluntas: veniens in desertum iuda: et
dimisit ibi puerum suum: et pertransiit in
desertum viam unius diei. Cumque venis-
set et sederet subter unam iuniperum:
petivit animæ sue ut moreretur. Et ait.
Sufficit mihi dōe: tolle animam meam.
Neque enim melior sum quam patres
mei. Projecitque se: et obdormivit in um-
bra iuniperi. Et ecce angelus dōi tetigit
eum: et dixit illi. Surge comede. Respe-
xit: et ecce ad caput suum subcinericius
panis et vas aquæ. Comedit ergo et bi-
bit: rursumque obdormivit. Revertisque
est angelus domini secundo et tetigit eum:
dixitque illi. Surge comede. Grandis
enim tibi restat via. Qui cum surrexisset
comedit et bibit: et ambulavit in for-
titudine cibi illius quadraginta diebus
et quadraginta noctibus usque ad mon-
tem dei oreb. Cumque venisset illuc: man-
sit in spelunca. Et ecce sermo domini
ad eum: dixitque illi. Quid hic agis he-
lia? Et ille respondit. Zelo zelatus sum
pro dōo deo exercituum: quia dereliqu-
erunt pactum tuum filii israhel. Altaria
tua destruxerunt: prphas tuos occiderunt
gladio: et derelictus sum ego solus: et
quærunt animam meam ut auferant eam.
Et ait ei. Egredere: et sta in monte coram
dōo. Et ecce dominus transibit: et spiri-
tus grandis et fortis subvertens montes:
et conterens petras ante dōm. Sed non in
spiritu dōi. Et post spiritum commotio.
Sed non in commotione dōi. Et post com-
motionem ignis. Sed non in igne dōi. Et
post ignem sibilus aure tenuis. Quod
cum audisset helias operuit vultum suum
pallio: et egressus stetit in ostio spelun-
cæ: et ecce vox ad eum dicens. Quid hic
agis helia? Et ille respondit. Zelo zela-
tus sum pro dōo deo exercituum: quia
dereliquerunt pactum tuum filii israhel.
Altaria tua destruxerunt et prphetas
tuos occiderunt gladio: et derelictus
sum ego solus: et quærunt animam
meam ut auferant eam. Et ait dōs ad
eum. Vade et revertere in viam tuam
per desertum in damascum. Cumque pervene-
ris illuc: unges alahel regem super syriam
et iehu filium namsi unges regem
super israhel: helisæum autem filium saphat
qui est de abelmaula unges prphetam
pro te. Et erit quicumque fugerit gladium
alahel occidet eum iehu: et quicumque
fugerit gladium iehu interficiet eum he-
lisæus. Et derelinquam mihi in israhel
septem milia virorum quorum genua non
sunt incurvata ante baal: et omne os
quod non adoraverit eum osculans
manum. Profectus ergo inde helias
reperit helisæum filium saphat aratrum
in duodecim iugis boum: et ipse in duo-
decim iugis boum arantibus unus erat.
Cumque venisset helias ad eum: misit pal-
lium suum super eum. Qui statim relicto

bobus accurrit post heliam. Et ait. Osculor oro te pateru mcu et matrem meam: et sic sequar te. Dixitq; ei. Vade et reuertere. Quod enim meu erat feci tibi. Recessus autem ab eo tulit par boum et macauit illud: et in aratro boum coxit carnes: et dedit populo et comederunt. Consurgensq; abiit et secutus est heliam: et ministrabat ei. xx

Porro benadab rex syrie congregauit omnem exercitum suum. et assumpsit duos reges secum. et equos et currus: et ascendens pugnabat contra samariam: et obsidebat eam. Misitq; nuncios ad achab regem israhel in ciuitatem. Hec dicit benadab. Argentum tuum et aurum tuum meum est: et uxores tue et filij tui optimi mei sunt. Responditq; rex israel. Iuxta verbum tuum domine mi rex: tuus sum ego et omnia mea. Reuertentesq; nuncij dixerunt. Hec dicit benadab q̃ misit nos ad te. Argentum tuum et aurum tuum et uxores tuas et filios tuos dabis michi. Eas igitur hac eadem hora mittam seruos meos ad te: et scrutabuntur domum tuam et domum seruorum tuorum: et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis et auferent. Vocauit autem rex israel omnes seniores terre: et ait. Animaduertite et videte: quia iniquitem hanc. Misit enim ad me pro uxoribus meis et filijs et pro argento et auro: et non abnuui. Dixerunt q; omnes maiores natu: et uniuersus populus ad eum. Non audias: neq; acquiescas illi. Responditq; nuncijs benadab. Dicite domino meo regi. Omnia propter que misisti ad me seruum tuum in initio faciam: hanc autem rem facere non possum. Recessitq; nuncij: retulerunt ei. Qui remisit et ait. Hec faciat michi dij et hec addant: si sufficerit pulus samarie pugillis omnis populi qui sequitur me. Et respondens rex israel ait. Dicite ei. Ne gloriet accinctus: sicut ut distinctus. Factum est autem cum audisset benadab uerbum istud bibebat ipse et reges in umbraculis: et ait suis. Circumdate ciuitatem. Et circumdederunt eam. Et ecce propheta unus accedens ad achab regem israhel ait ei. Hec dicit dominus. Certe uidisti omnem multitudinem hanc ingentem. Ecce ego tradam eam in manum tuam hodie: ut scias quia ego sum dominus. Et ait achab. Per quem? Dixitq; ei. Hec dicit dominus. Per puerorum principum prouinciarum. Et ait. Quis incipit preliari? Et ille dixit. Tu. Recensuit ergo puerorum principum prouinciarum: et repperit numerum duorum et triginta duo. Et recensuit post eos populum omnes filios israhel septem milia: et egressi sunt meridie. Benedab autem bibebat temulentus in umbraculo suo: et reges ei. quinta duo cum eo qui ad auxilium eis uenerant. Egressi sunt autem pueri principum prouinciarum primum. Misit itaq; benadab: qui nunciauerunt ei dicentes. Viri egressi sunt de samaria. Et ille ait. Siue p pace uenerit apprehendite eos viuos: siue ut preliantur viuos eos capite. Egressi sunt ergo pueri principum prouinciarum de ciuitate: et reliquus exercitus sequebatur. Et percussit unusquisq; uirum qui contra se ueniebat: fugerunt q; syri: et persequtus est eos israhel. Fugit quoq; benadab rex syrie equo cum equitibus suis. Siccq; egressus rex israhel percussit equos et currus: et percussit syriam plaga magna nimis. Accedens autem propheta ad regem israhel dixit ei. Vade et confortare: et scito: et uide quid facias. Sequenti mi

anno rex syrie ascendet contra te. Serui uero regis syrie dixerunt ei. Dij montium sunt dij eorum: ideo fortiores fuerunt nos. Sed melius est ut pugnemus contra eos in campestribus: et obtinebimus eos. Tu ergo uerbum hoc fac. Amoue reges singulos ab exercitu suo: et pone principes pro eis: et instaura numerum militum qui ceciderunt de tuis et equos pro equis eorum pristinos: et currus pro currus quos ante habuisti: et pugnabimus contra eos in campestribus: et uidebis quod obtinebimus eos. Credidit consilio eorum: et fecit ita. Igitur postq; anno uertente recensuit benadab syros et ascendit i afec: ut pugnaret contra israhel. Porro filij israhel recensi sunt et accepto cibarijs profecti et aduersus eos castrametati sunt contra eos. Et duo parui greges capraru: syri autem repleuerunt terram. Et accedens uir dei dixit ad regem israhel. Hec dicit dominus. Quia dixerunt syri deus montium est dominus: et non est deus uallium: dabo omnem multitudinem hanc grandem in manu tua: et scietis quia ego sum dominus. Dimicebantq; septem diebus et adhuc hij atq; illi acies: septima autem die commissum est bellum. Percusserunt q; filij israhel de syris centum milia pedituum in die una. Fugerunt autem syri qui remanserunt in afec in ciuitatem: et cecidit murus super viginti septem milia hominum qui remanserant. Porro benadab fugiens ingressus est ciuitatem in cubiculum quod erat intra cubiculum: dixerunq; ei serui sui. Ecce audimus q̃ reges domus israhel clementes sunt. Ponamus itaq; saccos lumbis nris et funiculos in capitibus nostris: et egrediamur ad regem israhel: forsitan saluabit animas uras. Accinxerunt saccis lumbos suos et posuerunt funiculos in capitibus suis: venerunq; ad regem israhel et dixerunt ei. Seruus tuus benadab dicit. Vtinam oro te anima mea. Et ille ait. Si ad huc uiuit: frater meus est. Quod acceperunt uiri pro omine: atq; dixerunt. Frater tuus benadab. Et dixit eis. Ite: et adducite eum ad me. Egressus est ergo ad eum benadab: et leuauit eum in curru suo. Qui dixit ei. Ciuitates quas tulit pater meus a patre tuo reddam: et platcas fac tibi in damasco sicut fecit pater meus in samaria: et ego federatus recedam a te. Pepigit ergo fedus: et dimisit eum. Tunc uir quidam de filijs prophetarum dixit ad socium suum i sermone domini. Percute me. Et ille noluit percutere. Qui ait. Quia nolusti audire uocem domini: ecce recedes a me: et percutiet te leo. Cumq; paululum recessisset ab eo: inuenit eum leo atq; percussit. Sed et alterum inueniens uirum: dixit ad eum. Percute me. Qui percussit eum: et uulnerauit. Abijt ergo propheta et occurrit regi in uia: et mutauit apprehensione pulueris os: et oculos suos. Cumq; rex transisset: clamauit ad regem et ait. Seruus tuus egressus est ad pretiandum commilitonem: cumq; fugisset uir unus adduxit eum quidam ad me: et ait. Custodi uirum istum. Qui si lapsus fuerit erit anima tua p anima eius: aut talentum argenti apendes. Cum autem ego turbatus huc illuc; me uertem: subito non comparuit. Et ait rex israhel ad eum. Hoc est iudicium tuum: quod ipse decreuisti. Et ille statim abstersit pulueres de facie sua: et cognouit eum rex israel q̃ esset de prophetis. Qui ait ad eum. Hec dicit dominus. Quia dimisisti uirum

digitum morte de manu tua. Erit anima tua pro anima tua: et populus tuus p̄ populo tuo. Geenlus erit igit̄ rex israel i domū tuā. audiet continuo: et turbidus venit i samariā. xxi

Post ueba autem hoc tempore illo vinea erat nabothe iezrahelite qui erat in iezrahel: iuxta palatium achab regis samarie. Locutus est ergo achab ad nabothe dicens. Da michi vineam tuā ut faciā michi hortū olerū: quia vicina est et prope domū meam. Dabo q̄ tibi pro ea vineā meliorem: aut si commodius tibi putas argēti pecunia quantū digna est. Cui rūdit nabothe. Propitius michi sit dēus: ne dem hereditatem patrum meorum tibi. Venit ergo achab in domum suam indignans et ferens sup verbo q̄ locutus fuerat ad eū nabothe iezrahelite dicens: non dabo tibi hereditatē patrū meorum. Et proiciens se in lectulum suum auertit faciē suā ad parietem: et nō comedit panē. Ingressa est autē ad eum iezabel uxor sua: dixit q̄ ei. Quid est hoc unde anima tua contristata est. et quare nō comedis panem? Qui respondit ei. Locutus sū nabothe iezrahelite et dixi ei. Da michi vineā tuam accepta pecunia: aut si tibi placet dabo tibi vineam meliorem pro ea. Et ille ait. Non dabo tibi vineā meam. Dixit ergo ad eum iezabel uxor eius. Gaudis auctoritatis es: tene regis regnū israel. Surge et comede panē: et equo animo esto. Ego dabo tibi vineam nabothe iezrahelite. Scriptis itaq̄ litteras et signauit achab. et signauit eas anulo eius: et misit ad maiores urbis. et optimates q̄ erāt in ciuitate eius: et habitabāt cū nabothe. Litterarū autem hec erat sententia. Predicate ieiunium et sedere facite nabothe inter primos populi: et submittite duos viros filios belial cōra eū. et testium testimonium dicāt benedixit nabothe deum et regē: et educite eum. et lapidetis q̄ moriatur. Fecerūt ergo viri eius maiores urbis et optimates qui habitabant cum eo in urbe sicut preceperat eis iezabel: et sicut scripta erat i litteris quas miserat ad eos. Predicauerūt ieiunium: et sedere fecerūt nabothe inter primos populi: et adducti duobus viris filijs diaboli fecerunt eos sedere contra eum. Et illi fecerūt ut viri diaboli: dixerunt contra eū testimonium coram ciuitatis. Benedixit nabothe deū et regem. Quā obrem eduxerūt eū extra ciuitatem: et lapidibus interfecerunt. Misiterūtq̄ ad iezabel dicentes. Lapidatus est nabothe: et mortuus est. Factū est autem cū audisset iezabel lapidatū nabothe et mortuū: locuta est ad achab. Surge posside vineam nabothe iezrahelite: q̄ noluit tibi acquirere et dare eam accepta pecunia. Nō enim viuit nabothe: sed mortuus est. Quod cum audisset achab mortuum esse nabothe: surrexit et descendebat in vineā nabothe iezrahelite ut possideret eam. Factus est igitur sermo dēi ad helyā thelbiten dicens. Surge: descende in occursum achab regis israhel: qui est in samaria. Ecce ad vineam nabothe descendit: ut possideat eā. Et loquens ad eū dicens. Hec dicit dominus deus. Occidisti: insuper et possedisti. Et post hec addes. Hec dicit dōs. In loco hoc in quo linxerunt canes sanguinem nabothe: lambent canes sanguinem tuum. Et ait achab ad heliam. Num inuenisti me inimicū tibi? Qui dixit. Inuenui: eo q̄ vendidisti te ut faceres malum in conspectu dōi. Hec dicit dominus. Ecce ego inducā super te malū: et deuerā posteriora tua: et interficiā de achab mingentem ad parietem: et clausum et vlatū in israhel. Et dabo domum tuam sicut domū hieroboā filij nabath: et sicut domū baasa filij ahia: quia egisti ut me ad iracundiā prouocares: et peccare fecisti israel. Sed et de iezabel locutus ē dominus dicens. Canes comedent iezabel: i agro israhel. Si mortuus fuerit achab in ciuitate comedēt eū canes: si autē mortuus fuerit in agro: comedent eū volucres celi. Igit̄ non fuit alter talis sicut achab: q̄ vendidit se ut faceret malū in conspectu dōi. Concitauit eū enim iezabel uxor sua: et abominabilis factus est. intantum ut sequeretur idola que fecerāt amorrei: quos cōsumpsit dominus a facie filiorū israhel. Factū autem audisset achab sermones istos scidit vestimenta sua. et induit silicio carneū suam: ieiunauitq̄ i dormiuit in sacco: et ambulauit de mullo rapite. Et factus est sermo domini ad heliam thelbiten dicens. Nonne vidisti humiliatum achab coram me: quia igitur humiliatus est mei causa. nō inducā malū in diebus eius: sed i diebus filij sui inferam malū domui eius. xxi

Transierunt igit̄ tres anni absq̄ bello inter siriam et israhel. In anno autem tertio descendit iosaphat rex iuda ad regem israhel. Dixitq̄ rex israhel ad seruos suos. Ignoratis q̄ nostra sit ramoth galaad. et negligimus tollere eam de manu regis siriē. Et ait ad iosaphat. Venisne mecum ad prelianduin in ramoth galaad? Dixitq̄ iosaphat ad regem israel. Sicut ego sum: ita et tu. Populus meus et populus tuus vnum sunt: et equites mei equites tui. Dixitq̄ iosaphat ad regem israhel. Quere oro te hodie sermonem domini. Congregauit ergo rex israhel prophetas. quadringentos circiter viros: et ait ad eos. Ire debeo i ramoth galaad ad bellandum an quiescere? Qui rūderunt. Ascende: et dabit eam dominus i manu regis. Dixit autē iosaphat. Non est hic propheta dōi quisquam: ut interrogemus per eū? Et ait rex israhel ad iosaphat. Remansit vir unus per quē possumus interrogare dominū: sed ego odi eū. quia nō prophetat michi bonum sed malum: michaeas filius iemla. Cui iosaphat ait. Ne loquaris ita rex. Locutus est ergo rex israel eunuchū quendam: et dixit ei. Festina adducere michaeam filium iemla. Ecce autē israel et iosaphat rex iuda sedebāt. unusquisq̄ in solio suo vestiti cultu regio i area iuxta ostium porte samarie: et omnis prophete prophetabant in conspectu eorū. Fecit quoq̄ sibi sedechias filius chanaan cornua ferea et ait. Hec dicit dominus. Hijs ventilabis siriam: donec deleas eam. Omnesq̄ prophete similiter prophetabant dicentes. Ascende i ramoth galaad et uade prospere: et tradet dominus i manus regis. Nuncius vero q̄ ierat vt vocaret michaeam: locutus est ad eū dicens. Ecce eloquium prophetarum ore uno regi bona predicant. Sit ergo sermo tuus similis eorum: et loquere bona. Cui michaeas ait. Viuit dominus: quia quodcunq̄ dixerit michi dominus hoc loquar. Venit itaq̄ ad regem: et ait illi rex. Michaea: ire debemus in ramoth galaad ad prelianduin an cessare? Cui ille rūdit. Ascende et uade prospere: et tradet

dñs ī manu regis. Dixit autē rex ad
eū. Iterū atq; iterum adiuro te: ut nō
loquaris mihi nisi qd̄ verū est in no-
mine dñi. Et ille ait. Vidi cunctū israel
dispersum in montibus: quasi oues non
habentes pastorē. Et ait dñs. Non ha-
bent isti dñm: redeatur unusquisq; in
domū suā in pace. Dixit ergo rex isrl
ad iosaphat. Nunquid non dixi tibi
quia nō ꝓphat mihi bonū: sed semp
malū? Ille vero addens ait. Propter
hoc audi sermonem dñi. Vidi dñm se-
dentē sup solium suū: et omnem exercitū
celi assistentem ei a dextris et a sinistris.
Et ait dñs. Quis decipiet achab regē
israel ut ascendat: et cadat in ramoth
galaad? Et dixit vnꝰ verba huiusmo-
di: et alius aliter. Egressus est autē
spiritus: et stetit coram dño: et ait. Ego
decipiam illū. Cui locutꝰ est dñs. In
quo? Et ille ait. Egrediar: et ero spiritꝰ
mendax in ore omnium ꝓphetarum eius. Et di-
xit dñs. Decipies: et prualebis: egredere
et fac ita. Nunc igitur ecce dedit dñs
spiritū mendacij in ore omnium ꝓphetarū
tuorū qui hic sunt: et dñs locutus est
cōtra te malū. Accessit autē sedechias
filius chanaan: et percussit michēā in
maxillā: et dixit. Ne ut ego dimisit
spiritus dñi: et locutꝰ est mihi? Et ait
michees. Videbis eū die illa: quan-
do ingrediens cubiculū intra cubicu-
lum ut abscondaris. Et ait rex israel.
Tollite micheam et maneat apud am-
mon principē ciuitatis: et apud ioas
filium amalech: et dicite eis. Hec dicit
rex. Mittite istum in carcerem: et
sustentate eum pane tribulationis: et a-
qua angustie: donec redeam in pace.
Dixitq; michees. Si reuersus fueris
in pace: nō est locutus in me dñs. Et
ait. Audite ꝓphetē omnes. Ascendit itaq;
rex israel et iosaphat rex iuda: ī ramoth
galaad. Dixit itaq; rex israel ad io-
saphat. Sume arma et ingredere pre-
lium: et induere vestibus tuis. Porro
rex israel mutauit habitū suū: et ingres-
sus est bellū. Rex autem syrie preceperat
principibus curruum sui triginta duobus
dicens. Nō pugnabitis cōtra minores
et maiores quemq; nisi contra regem
israel solū. Cum ergo vidissent prin-
cipes curruū iosaphat suspicati sunt
qd̄ ipse esset rex israel: et impetu facto
pugnabant contra eū. Et exclamauit
iosaphat. Intellexeruntq; principes cur-
ruum qd̄ non esset rex israel: et reuer-
tuerunt ab eo. Vnus autem quidam
tendit arcum: in incertum sagittam
dirigens: et casu percussit regē israel
inter pulmonem et stomachū. At ille
dixit auriga suo. Vertere manū mam-
tue: et me de exercitu: quia grauiter vul-
neratus sū. Commissū est ergo prelium
in die illa. Et rex israel stabat ī curru
suo contra syros: et mortuus est vesper.
Fluebat autē sanguis plagē ī medium
curruis: et prefixus est in vnuersto
exercitu aurora. Sol occumbente diemo.
Vnusquisq; reuertatur in ciuitatem suam
et in terram suā. Mortuus est autē rex:
et allatus est in samariā. Sepelieruntq;
regem in samaria: et lauerūt curruū eius
in piscina samarie et linxerunt canes
sanguinē eius: et habenas lauerunt
iuxta verbum dñi quod locutꝰ fuerat.
Reliqua autē sermonum achab: et uni-
uersa que fecit: et domus eburnea quā
edificauit: cunctaq; urbium quas
restruxit: nonne hec scripta sūt ī libro
verborum dierū regū israel? Dormiuit
rego achab cū patribus suis: et regnauit
ochozias filius eius pro eo. Iosaphat
vero filius asa regnare cepit super

indam: anno quarto achab regis isra-
hel. Triginta quinq; annos erat cum
regnare cepisset: et viginti quinq; annis
regnauit in hierusalem. Nomen ma-
tris eius azuba: filia salai. Et ambu-
lauit in omni via asa patris sui: et nō
declinauit ex ea. Fecitq; quod rectum
est in conspectu domini: verumtamen
excelsa non abstulit. Adhuc enim po-
pulus sacrificabat et adolebat incensū
in excelsis. Pacemq; habuit iosaphat
cum rege israel. Reliqua autē verborū
iosaphat: et opera eius que gessit et
prelia nonne hec scripta sunt in libro
verborum dierum regum iuda? Sed
et reliquias effeminatorū qui remas-
serant in diebus asa patris eius abstu-
lit de terra. Nec erat tūc rex constituens
in edom. Rex vero iosaphat fecerat classes
in mari: que nauigarent ī ophir
propter aurum: et ire non poterant:
quia confracte sunt in asyongaber.
Tunc air ochozias filius achab ad io-
saphat. Vadāt serui mei cum seruis
tuis in nauibus. Et noluit iosaphat.
Dormiuitq; iosaphat cum patribus
suis: et sepultus est cum eis in ciuitate
david patris sui: regnauitq; ioram fi-
lius eius ꝓ eo. Ochozias autem fi-
lius achab regnare cepit super isra-
hel in samaria anno septimodecimo
iosaphat regis iuda: regnauitq; sup
israel duobus annis. Et fecit malū
in conspectu domini: et ambulauit
in via patris sui: et matris sue: et in
via ieroboam filij nabath qui pec-
care fecit israel. Seruiuit quoq; ba-
al et adorauit eum: et irritauit domi-
num deum israel iuxta omnia que
fecerat pater eius. Explicit liber regū
secundus. Incipit liber Regum tertius.
Capitulum primum.

Ouaricatꝰ est autē
moab in israel postq;
mortuus est achab.
Cecidit q; ochozias
ꝑ cancellos maci-
sui: quod habebat
in samaria et egrotauit: misitq; nun-
cios dicens ad eos. Ite consulite beelze-
bub deū accharon: vtrū viuere queam
de infirmitate mea hac. Angelus autē
dñi locutꝰ ē ad helia thesbiten dicens.
Surge et descende in occursū nūcios
regis samarie: et dices ad eos. Nun-
quid nō ē deus in israel: ut eatis ad
consulendū beelzebub deū accharon?
Quāobrem hec dicit dñs. De lectulo
sup quē ascendisti nō descendes: sed
morte morieris. Et abijt helias: reuer-
sq; sunt nuncij ad ochozia. Qui di-
xit eis. Quare reuersi estis? At illi re-
sponderūt ei. Vir occurrit nobis: et di-
xit ad nos. Ite reuertimini ad regem
qui misit vos: et dicetis ei. Hec dicit
dominus. Nunquid quia non erat
deus in israel mittis ut consulatur
beelzebub deū accharō? Idcirco de lectu-
lo sup quē ascendisti nō descendes: sed
morte morieris. Qui dixit eis. Cuius
figure et habitus est vir ille q̄ occurrit
vobis: et locutus est verba hec? At illi
dixerūt. Vir pilosus: et zona pellicea
accinctus renibus. Qui ait. Helias thes-
bites ē. Misitq; ad eum quinquage-
narij principē: et quinquaginta qui
erant sub eo. Qui ascendit ad eū: sedenti-
q; in vertice montis ait. Homo dei:
rex precepit ut descendas. Respondens
q; helias: dixit quinquagenario. Si
homo dei sum: descendat ignis de celo
et deuoret te et quinquaginta tuos.
Descendit ergo ignis de celo: et deuo-
rauit eū: et quinquaginta qui erant

cũ eo. Rursumq; misit ad eũ principẗ
quinquagenariũ alterum: et quinqa-
gintã cũ eo. Qui locus ẗ illi. Homo
dei: hæc dicit rex. festina. descende.
Respondens helias ait. Si homo dei
ego sum: descendat ignis de celo et de-
uoret te et quinquaginta tuos. Descen-
dit ergo ignis de celo: ⁊ deuorauit illũ
et quinquaginta eius. Iterum misit
principẗ quinquagenariũ tertium: et
quinquaginta qui erant cũ eo. Qui cũ
ueniss̃et curuauit genua cõtra heliam:
et precatus est eum et ait. Homo dei:
noli despicere animã meã: et animas
seruorum tuoꝝ qui mecum sunt. Ecce
descendit ignis de celo et deuorauit du-
os principes quinquagenarios priores:
et quinquagenos qui eum eis erant.
Sed nunc obsecro ut misereris ani-
me mee. Locutus est autẗ angelus dñi
ad heliam dicens. Descende cum eo.
Ne timeas. Surrexit igitẗ et descendit
cum eo ad regem: et locutus est ei. Hæc
dicit dñs. Quia misisti nuncios ad
cõsulendũ beelzebub deum accharon
quasi nõ esset deus in isr̃l a quo posset
interrogare sermonem: ideo de lectulo
super quo ascendisti non descendes: sed
morte morieris. Mortuus est autem
iuxta sermonẗ dñi quẗ locutus ẗ helias:
et regnauit ioram frater eius pro eo:
anno secũdo ioram filij iosaphat regis
iude. Non eũ habebat filiũ. Reliqua
autem verborum ochozie que operus
est. nonne hæc scripta sunt in libro
sermonum dierum regũ israhel? ij.

Factum est autem cũ leuare uellet
dñs heliam per turbinẗ in celũ:
ibant helias et helisseus de galgalis.
Dixitq; helias ad heliseum. Sede hic:
quia dñs misit me usq; in bethel. Cui
aut heliseus. Viuit dominus: et viuit
anima tua: quia nõ deseriquam te.
Cumq; descendissent bethel: egressi sunt
filij ꝓphetarũ qui erant in bethel ad heli-
seum: et dixerunt ei. Numquid nosti
quia hodie dñs tollet dñm tuũ a te?
Qui ait. Et ego noui. Silete. Dixit
autem helias ad heliseum. Sede hic:
quia dñs misit me in iericho. Et ille
ait. Viuit dñs: et viuit anima tua:
quia nõ deseriquã te. Cũq; uenissent
in iericho: accesserunt filij ꝓphetarũ qui
erant in iericho ad heliseũ: ⁊ dixerũt
ei. Numquid nosti: quia dñs hodie
tollet dñm tuũ a te? Et ait. Et ego
noui. Silete. Dixit autem ei helias.
Sede hic: quia dñs misit me usq; ad
iordanem. Qui ait. Viuit dominus:
et viuit anima tua: quia non deseri-
quam te. Ierunt igitur ambo pariter:
et quinquaginta uiri de filijs ꝓphe-
tarũ steterunt contra
longe. Illi autem ambo stabant super
iordanem. Tulitq; helias palliũ suum
et inuolutum illud: et percussit aquas ẗ
diuisẗ sunt i utranq; partẗ: et transi-
erunt ambo per siccũ. Cũq; transissent:
helias dixit ad heliseum. Postula quod
uis: ut faciam tibi antq; tollar a te.
Dixitq; heliseus. Obsecro ut fiat i me
duplex spiritus tuus. Qui respondit.
Rem difficilem postulasti. Et tamen
si uideris me quãdo tollar a te erit quod
petisti: si autem non uideris non erit.
Cumq; pergerent et inuicem sermo-
naremur: ecce currus igneus et equi
gnei diuiserunt utrumq;. Et ascendit
helias per turbinem in celum: heliseus
autẗ uidebat: et clamabat. Pater mi
pater mi: currus israhel ⁊ auriga eius.
Et nõ uidit eũ amplius. Apprehendit
q; uestimenta sua: et scidit illa i duas
partes. Et leuauit palliũ helie quod

ceciderat ei. Reuersusq; stetit super ripã
iordanis: et pallio helie quod ceciderat
ei percussit aquas: et non sunt diuise.
Et dixit. Ubi est deus helie etiã nũc?
Percussitq; aquas: et diuise sunt huc
atq; illuc: et transiit heliseus. Videns
autem filij ꝓphetarũ qui erãt i iericho
de contra dixerunt. Requiescit spiritus
helie super heliseum. Et uenientes in
occursum eius adorauerũt eũ proni
in terram: dixerũtq; illi. Ecce cũ seruis
tuis sunt quinquaginta uiri fortes: q̃
possint ire et quærere dominũ tuum:
ne forte tulerit eum spiritus domini et
proiecerit eum in unum mõtium aut
in unã ualliũ. Qui ait. Nolite mittere.
Coegerunt q; eum: donec acquiesceret
et diceret. Mittite. Et miserũt quinqa-
ginta uiros. Qui cum quesissent tribus
diebus: nõ inuenerunt. Et reuersi sũt
ad eum. Et ille habitabat in iericho:
et dixit eis. Numquid nõ dixi uobis:
nolite mittere? Dixerunt quoq; uiri ci-
uitatis ad heliseum. Ecce habitatio ci-
uitatis huius optima est sicut cuipse
dñe prospicis: sed aque pessime sunt:
et terra sterilis. Et ille ait. Afferte mi-
chi uas nouum: et mittite in illud sal.
Quod cũ attulissent: egressus ad fontem
aquarũ misit in illum sal: et ait.
Hæc dicit dominus. Sanaui aquas
has: et nõ erit ultra in eis mors neq;
sterilitas. Sanate sũt ergo aque usq;
in diem hanc: iuxta uerbũ helisei q̃d
locutus est. Ascendit autem inde heli-
seus in bethel. Cumq; ascenderet ẗ uiã
pueri parui egressi sunt de ciuitate: et
illudebant ei dicẗes. Ascende calue:
ascende calue. Qui cũ respexisset uidit
eos: ⁊ maledixit eis i nomine domini.
Egressiq; sunt duo ursi de saltu: et la-
creauerunt ex eis quadraginta duos
pueros. Abiit autẗ inde i montẗ carmelũ
et inde reuersus ẗ in samariã. iij

Ioram uero filius achab regnauit super
israhel i samaria: anno decimo octauo
iosaphat regis iude. Regnauitq; duo-
decim annis: et fecit malum coram
dño: sed non sicut pater suus ⁊ mater.
Tulit enim statuas baal quas fecerat
pater eius: uerumtamen in peccatis ie-
roboam filij nabath qui peccare fecit
israhel adhesit: nec recessit ab eis. Por-
ro mesa rex moab nutriebat pecora
multa: et soluebat regi israhel tercium
milia agnorum: et tercũ milia arietũ
cum uellerib̃ suis. Cumq; mortuus
fuisset achab: preuaricatus est fedus
q̃ habebat cum rege israhel. Egressus
est igitẗ rex ioram in die illa de sama-
ria: ⁊ recensuit uniuersum israhel: mi-
sitq; ad iosaphat regem iude dicens.
Rex moab recessit a me: ueni mecũ con-
tra eũ ad preliũ. Qui ait. Ascendã.
Qui meus est tuus est: populus meus
populus tuus: ⁊ equi mei equi tui. Di-
xitq; Per quam uiam ascendemus?
Et ille respondit. Per desertũ edomitarum.
Profectusq; igitẗ rex israhel et rex iude
et rex edom: et circuierũt ẗ uiam septẗ
dierũ: nec erat aqua egressiui et iumẽ-
tis que sequebantur eos. Dixitq; rex
israhel. Heu heu heu. Congregauit nos
dñs tres reges: ut tradere in manu
moab. Et ait iosaphat. Est ne hic
propheta dñi: ut deprecemur dñm p
eum? Et respondit unus de seruis re-
gis israhel. Est hic heliseus filius sa-
phat: qui fundebat aquam super ma-
nus helie. Et ait iosaphat. Est apud
eum sermo dñi? Descendit q; ad eum
rex israhel et iosaphat rex iude: et rex
edom. Dixit autem heliseus ad regem
israhel. Quid michi et tibi est? Vade

ad phcras pris tui et matris tue. Et
ait illi rex israhel. Quare congregauit
dñs tres reges hos ut traderet eos in
manus moab? Dixitq; ad eum heli-
seus. Vinit dñs exercituum in cuius
conspectu sto: q̃ si nõ vultũ iosaphat
regis iude erubescerem: nõ attendissem
quidem te: nec respexissem. Nunc autẽ
adducite michi psaltem. Cũq; canceret
psaltes: facta est super eum manus dñi.
Et ait. Hec dicit dñs. Facite alueum
torrentis huius fossas et fossas. Hec
enim dicit dñs. Non videbitis venti
neq; pluuiã: et alueus iste replebitur
aquis: et bibetis vos et familie vestre
et numera vestra. Parumq; est hoc in
conspectu domini: insuper tradet etiam
moabi manus nostras. Et percuetis
omnem ciuitatem munitam ⁊ omnem
urbem electam: et universum lignum
fructiferum succidetis eunctosq; fontes
aquarũ obturabitis: et omnẽ agrum
egregium operietis lapidibus. Factũ
est igitur mane quando sacrificium
offerri solet: et ecce aque veniebant per
viam edom. Et repleta est terra aquis.
Universi autẽ moabite audientes qd
descendissent reges ut pugnarent
adversus eos conuocauerunt omnes
qui arcuum erant baltheo desuper: et
steterunt in terminis primoq; mane
surgentes: et orto iam sole ex aduerso
aquarum: viderunt moabite contra
aquas rubras quasi sanguinẽ: dixe-
runtq; Sanguis gladij ē. Pugnaue-
runt reges contra se: et cesi sunt mutuo.
Nunc perge ad predam moab. Per-
rexerũtq; in castra israhel. Porro con-
surgentes israhel percussit moab: at illi
fugerunt coram eis. Venerunt igitur
qui vicerant: et percusserunt moab: et
ciuitates destruxerũt: et omnem agrum
optimum miserunt singuli lapides
repleuerunt: et omnes fontes aquas
obturauerũt: et omnia ligna fructifera
succiderunt: ita ut muri tantũ lapides
remanerẽt. Et circumdata est ciuitas a
funditibularijs: ⁊ magna ex parte per-
cussa. Quod cum vidisset rex moab
preualuisse scilicet hostes tulit secum
septingentos viros eductes gladios
et irrumpere ad regem edom: et nõ
potuerũt. Accipiensq; filium suũ pri-
mogenitum qui regnaturus erat pro
eo obtulit holocaustum super murum:
et facta est indignatio magna in israhel. Batimq; recesserunt ab eo: et
reuersi sunt in terram suam. iiij

Mulier autẽ quedam de vxoribus
prophetarũ clamabat ad heliseum
dicens. Seruus tuus vir meus mortuus
est: et tu nosti quia seruus tuus fuit timens
deum. Et ecce creditor venit: ut
tollat duos filios meos ad seruiendũ
sibi. Cui dixit heliseus. Quid vis ut
faciam tibi? Dic michi. Quid habes
in domo tua? At illa respondit. Non
habeo ancilla tua quicq̃ ī domo mea:
nisi parum olei quo ungar. Cui ait.
Vade: pete mutuo ab omnibus vicinis
tuis vasa vacua nõ pauca: et ingredere
et claude ostium tuũ cum intrauerit
fueris tu et filij tui: ⁊ mitte inde in oia
vasa hec: et cum plena fuerint tolle.
Iuit itaq; mulier: et clausit ostiũ super
se et super filios suos. Illi offerebant
vasa: et illa infundebat. Cũq; plena
fuissent vasa: dixit ad filiũ suũ. Affer
michi adhuc vas. At ille respondit.
Non habeo. Stetitq; oleũ. Venit ait
illa et indicauit homini dei. Et ille:
Vade inquit vende oleum et redde
creditori tuo: tu autem ⁊ filij tui viuite
de reliquo. Facta est autem quedam

dies: et transibat heliseus per sunam
ciuitatem. Erat autem ibi mulier ma-
gna: que tenuit eũ ut comederet panẽ.
Cũq; frequenter inde transiret: diuer-
tebat ad eam ut comederet panẽ. Que
dixit ad virũ suũ. Animadverto q̃
vir dei sanctus est iste: q̃ transit q̃ nos
frequenter. Faciamus ergo ei cenaculũ
parum: et ponamus ei in eo lectulũ
et mensam et sellam ⁊ candelabrum:
ut cũ venerit ad nos maneat ibi. Fa-
cta ē ergo dies quedã: ⁊ veniens diuer-
sit in cenaculũ: ⁊ requiescit ibi. Dixitq;
ad giezi puerum suum. Voca sunam-
mitem istam. Qui cum vocasset eam:
et illa stetisset coram eo: dixit ad puer
suũ. Loquere ad eam. Ecce sedule in o-
mnibus ministrasti nobis: quid vis ut
faciã tibi? Numquid habes negotiũ:
et vis ut loquar regi siue principi mili-
tiæ? Que respondit. In medio populi
mei habito. Et ait. Quid ergo vult ut
faciam ei? Dixitq; giezi. Ste quercas.
filium eũ nõ habet: et vir eius senex ē.
Precepit itaq; ut vocaret eã. Que cũ
vocata fuisset et stetisset ante ostium:
dixit ad eam. In tempore isto in hac
eadem hora si vita comes fuerit: habe-
bis in vtero filium. At illa. Noli que-
so domine mi vir dei: noli mentiri an-
ille tue. Et concepit mulier: et peperit
filiũ in tempore ⁊ in hora eadem qua
dixerat heliseus. Crevit autem puer: et
cum esset quedam dies ⁊ egressus esset
ad patrem suũ ad messores: ait patri
suo. Caput meum doleo. At ille dixit
puero. Tolle: et duc eum ad matrẽ suã.
Qui cũ tulisset et duxisset eum ad ma-
trem suam: posuit eum illa super ge-
nua sua usq; ad meridiem: et mortu-
us est. Ascendit autem et collocauit
eum super lectũ hominis dei: ⁊ clausit
ostiũ. Et egressa vocauit virũ suũ. Et
ait. Mitte mecũ obsecro vnũ de pueris
et asinã: ut festinam usq; ad hominẽ
dei: et reuertar. Qui ait illi. Quamob-
rem iam vadis ad eum? Nodie non
sunt kalende neq; sabbatũ. Que respon-
dit. Vadam. Strauitq; asinam: et
precepit puero. Mina et pera: ne mi-
chi moram facias in eundo: et hoc
age quod ꝓcipio tibi. Profecta ē igitur
et venit ad virũ dei in monte carmeli.
Cũq; vidisset eam vir dei de procul:
ait ad giezi puerũ suũ. Ecce sunami-
tis illa. Vade ergo ī occursum eius:
et dic ei. Gadeue agitur circa te ⁊ circa
virum tuum: et circa filiũ tuum? Que
respondit. Gede. Cũq; venisset ad virũ
dei in montem apprehendit pedes eius:
et accessit giezi ut amoueret eam. Et
ait homo dei. Dimitte illam. Anima
enim eius in amaritudine est: et dñs
celauit a me: et non indicauit michi.
Que dixit illi. Numquid petiui filiũ a
domino meo? Numquid nõ dixi tibi:
ne illudas mihi? Et ille ait ad giezi. Ac-
cinge lumbos tuos: et tolle baculum
meũ in manu tua et vade. Si occurre-
rit tibi homo non saluetes eum: et si
saluauerit te quispiam nõ respondeas
illi. Et pones baculum meũ super faciẽ
pueri. Porro mater pueri ait. Vinit
dominus et viuit anima tua: non di-
mittam te. Surrexit ergo: et secutus ē
eam. Giezi autẽ precesserat ante eos:
et posuerat baculum super faciẽ pueri:
et non erat vox neq; sensus. Reuersus
q̃ est in occursum eius: et nunciauit
ei dicens. Non surrexit puer. Ingressus
est ergo heliseus domum: et ecce puer
mortuus iacebat in lectulo eius. Ingre-
sus; clausit ostiũ super se ⁊ super puerũ:
et orauit ad dominũ. Et ascendit: et

incubuit super puerū: posuitq; os suū
sup os eius: et oculos suos sup oculos
eius: et manus suas super manus eius
et incurvavit se sup eū: et calefacta est
caro pueri. Et ille reversus: deambula-
bat i domo semel huc atq; illuc: ⁊ ascen-
dit ⁊ incubuit super eum. Et obstavuit
puer septies: aperuitq; oculos. Et ille
vocavit giezi: et dixit ei. Vocā sunami-
tem hanc. Que vocata ingressa est
ad eū. Qui ait. Tolle filiū tuū. Venit
illa et corruit ad pedes eius: et adora-
vit super terram. Tulitq; filium suum:
et egressa est: et helisseus reversus est in
galgala. Erat autem fames in terra:
et filij phetarū habitabant coram eo:
dixitq; uni de pueris suis. Pone ollā
grandem: et coque pulmentum filijs
prophetarū. Et egressus ē unus i agrū:
ut colligeret herbas agrestes. Invenit
q; quasi vitem silvestrem: ⁊ collegit ex
ea coloquintidas agri et implevit pallium
suū: ⁊ reversus cōscidit in ollam
pulmenti. Nesciebat enim quid esset:
infuderunt igit̄ sociis ut comederent.
Cūq; gustassent de cocturā: exclama-
verunt dicentes. Mors in olla vir dei.
Et nō potuerūt comedere. Et ille: affer-
te inquit farinā. Cūq; tulisset: misit
in ollam ⁊ ait. Infunde populo ut come-
dant. Et nō fuit amplius quicq; ama-
ritudinis i olla. Vir aūt quidā venit
de balsalisa deferens viro dei panes
primitiarū: et viginti panes hordeaceos:
⁊ frumentum novū i pera sua. Et ille di-
xit. Da pplo ut comedat. Cui ait ei mi-
nister eius. Quantū ē hoc ut apponam
coram centum viris? Rursum ille: da
ait populo ut comedat. Hec enim di-
cit dominus. Comedent: et superabit.
Posuit itaq; coram eis. Qui comedē-
runt: ⁊ fuerunt iuxta verbū dei.

Naaman princeps militie regis
syrie erat vir magnus apud domi-
num suum: et honoratus. Per illum
enim dederat dominus salutem syrie. Erat
autem vir fortis ⁊ dives: sed leprosus.
Porro de syria egressi fuerāt latrones:
et captivam duxerant de terra israhel
puellā parvulā: que erat i obsequio
uxoris naaman. Que ait ad dnam
suam. Utinā fuisset dominus meus
ad phetam qui est in samaria: profec-
to curasset eū a lepra quā habet. In-
gressus est itaq; naaman ad dnm su-
um: et nunciavit ei dicens. Hec et hec
locuta est puella de terra israhel. Dixit
q; ei rex syrie. Vade: et mittā litteras
ad regem israhel. Qui cum profectus
esset et tulisset secum decem talenta ar-
genti et sex milia aureos: et decem mu-
tatoria vestimentorū: detulit litteras ad
regem israhel in hec verba. Cum acce-
pis epistolam hanc: scito q; miserim
ad te naaman servū meū ut cures eū
a lepra sua. Cumq; legisset rex israhel
litteras: scidit vestimenta sua: et ait. Nun-
quid deus ego sum ut occidere possim
et vivificare: quia iste misit ad me ut
curem hominē a lepra sua? Animad-
vertite et videte: q occasiones querat
adversum me. Quod cum audisset
helisseus vir dei: scidisse videlicet regē
israhel vestimenta sua: misit ad eum
dicens. Quare scidisti vestimenta tua?
Veniat ad me: et sciat esse phetā in
israhel. Venit ergo naaman cū equis
et curribus: et stetit ad ostium domus
helisei. Misitq; ad eum helisseus nun-
cium dicens. Vade et lavare septies
in iordane: et rapiet sanitatem caro
tua atq; mundaberis. Iratus naaman
recedebat dicens. Putabam q; egre-
retur ad me et stans invocare nomē

dni dei sui: ⁊ tangere manu sua locū
lepre: et curare me. Nunquid nō me-
liores sunt abana ⁊ phaphar fluvij da-
maschi omnibus aquis israhel: ut lauer i
eis et mundes? Cum ergo vertisset se
et abiret indignans: accesserūt ad eū
servi sui: et locuti sūt ei. Pater: ⁊ si rem
grandē dixisset tibi pheta certe facere
debueras. Quātomagis quia nunc
dixit tibi lavare ⁊ mundaberis? Descen-
dit ⁊ lavit septies in iordane iuxta ser-
monem viri dei: et restituta ē caro eius
sicut caro pueri parvuli: et mundatus
est. Reversusq; ad virum dei cū omnīb;
comitatu suo: venit et stetit coram eo
et ait. Ecce scio q; non sit alius deus
in universa terra: nisi tantū in israhel.
Obsecro itaq; ut accipias benedictio-
nem a servo tuo. At ille respondit. Vi-
vit dominus ante quē sto: quia non
accipiā. Cūq; vim faceret: putās nō ac-
quievit. Dixitq; naaman. Ut vis.
Sed obsecro ōnere michi servo tuo: ut
tollā onus duoū burdunū de hac. Sto
cū facier ultra servus tuus holocaustū
aut victimā dijs alienis: nisi domino.
Hoc aūt solum est de quo deprecor
dōm p servo tuo: quādo ingredietur
dōs meus templū rimmōn ut adore-
et illo innitente super manū meam: si
adoraverō in templo rimmon: adora-
ante eo in rodē loco: ut ignoscat mi-
chi dominus servo tuo p hac re. Qui
dixit ei. Vade in pace. Abiit ergo ab
eo: eledo tempore terre. Dixitq; giezi
puer viri dei. Pepercit dōs meus naa-
man siro isti: ut nō acciperet ab eo q̄
attulit. Vivit dominus quia curram
post eum: et accipiam ab eo aliquid.
Et secutus est giezi post tergum naa-
man. Cum eum vidisset ille currentē
ad se: desiliit de curru i occursum eius
et ait. Gedcine sunt omnia? Et ille ait.
Rede. Dōs meus misit me ad te dicēs.
Modo venerūt ad me duo adolescen-
tes de monte ephraim: ex filijs phetarū.
Da eis talentum argenti: ⁊ vestes mu-
tatorias duplices. Dixitq; naaman.
Melius est accipias duo talenta. Et
coegit eum: ligauitq; duo talenta ar-
genti in duobus saccis: ⁊ duplicia ve-
stimenta et imposuit duobus pueris
suis: qui et portaverunt coram eo. Cūq;
venisset iam vesperi: tulit de manu eorū
et reposuit in domo: dimisitq; viros
et abierunt: ipse autem ingressus stetit
coram dōno suo. Et dixit helisseus. Unde
venis giezi? Qui respondit. Non iit
servus tuus quoq;. At ille ait. Nonne
cor meum in presenti erat: quando re-
versus est homo de curru suo in occur-
sum tui? Nunc igit̄ accepisti argentū
⁊ accipisti vestes: ut emas olivetā et
vineas ⁊ oves et boves et servos ⁊ an-
cillas. Sed ⁊ lepra naaman adhrebit
tibi ⁊ semini tuo usq; i sempiternū. Et
egressus ē ab eo nix ad eo leprosus.

Dixerunt aūt filij phetarū ad heli-
seum. Ecce locus in quo habita-
mus coram te: angustus est nobis. Ea-
mus usq; ad iordanem et tollant sin-
guli de silua materias singulas: ut edi-
ficemus nobis ibi locū ad habitandū.
Qui dixit. Ite. Et ait unus ex illis. Ve-
ni ergo ⁊ tu cum servis tuis. Respōdit.
Ego veniam. Et abiit cum eis. Cumq;
venissent ad iordanem: cedebāt ligna.
Accidit autē: ut cū unus materiā sui-
disset: cadere ferrum securis i aquā.
Exclamavitq; ille et ait. Heu heu
dne mi: et hoc qm mutuo acceperam.
Dixit aūt homo dei. Ubi cecidit? At
ille mōstravit ei locū. Precidit ergo
lignū: ⁊ misit illuc. Natavitq; ferrum.

Et ait. Tolle. Qui egrediens manum: ⁊
tulit illud. Gex autem srie pugnabat
contra israhel: consiliuq; inijt cũ suis
suis dicens. In loco illo ⁊ illo ponam⁹
insidias. Misit itaq; vir dei ad regẽ
israhel dicens. Caue ne transeas i locũ
illũ: quia ibi siri ĩ insidijs sũt. Misit
itaq; rex israhel ad locũ quẽ dixerat ei
vir dei et p̃occupauit eũ: ⁊ obseruauit
se ibi nõ semel neq; bis. Conuocatusq;
est rex regis srie pro hac re: et conuo-
catis seruis suis ait. Quare non indi-
catis michi quis p̃dixerit mei sit apud
regem israhel? Dixitq; unus seruorũ
eius. Absquadꝯ dñe mi rex: sed helisseus
prophta qui est israhel indicat regi
israhel oẽia verba quecunq; locutus⁹
fueris in conclaui tuo. Dixitq; eis. Ite
et videte vbi sit: ut mittam ⁊ capiã eũ.
Annunciauerũt ei dicẽs. Ecce in do-
thaim. Misit ergo illuc equos et cur-
rus: et robur exercitus. Qui cũ venisset
nocte: circumdederũt ciuitatẽ. Consur-
gens autem diluculo minister viri dei
egressus est: vidit exercitum circuitu
ciuitatis et equos et currus. Nunciaq;
ei dixerũt heu heu heu domine mi
quid faciem⁹? At ille respondit. Noli
timere. Plures enim nobiscũ sunt: q̃ cũ
illis. Cumq; oraisset helisseus ait. Dñe:
aperi oculos huius ut videat. Etape-
ruit dñs oculos puri: et vidit: et ecce
mons plenus equos et curruũ igneo-
rum in circuitu helisei. Hostes vero de-
scendebant ad eum. Porro helisseus o-
rauit ad dominũ dicẽs. Percute obse-
ro gentem hanc cecitate. Percussitq;
eos dñs ne viderent: iuxta verbum he-
lisei. Dixit aũt ad eos helisseus. Non
est hec via: nec ista est ciuitas. Sequi-
mini me: et ostendam vobis virũ quẽ
queritis. Duxit ergo eos ĩ samariam.

Cũq; ingressi fuissent ĩ samariã: dixit
helisseus. Domine: aperi oculos istor-
ut videant. Aperuitq; dñs oculos eor-
et viderũt se esse in medio samarie. Di-
xitq; rex israhel ad helisei: cũ vidisse-
tos. Numquid percutiã eos pater mi⁹
Et ille ait. Non percutiẽs. Neq; enim
cepisti eos gladio et arcu tuo: ut pu-
tas. Sed pone panẽ et aquã coram
eis: ut comedant ⁊ bibant: et vadant
ad dominũ suum. Appositaq; est ei
ciborum magna p̃paratio. Et comedi-
runt et biberũt: et dimisit eos: abierũt
q̃ ad dñm suum. Et ultra nõ venerũt
latrones srie in terram israhel. Facti
est autẽ post hec congregauit benadad
rex srie vniuersum exercitum suum: et
ascendit et obsidebat samariã. Facta
q̃ est fames magna in samaria: ⁊ cõ-
dim obsessa ĩ donec venundaret caput
asini octogita argẽteis: ⁊ quarta pars
cabi stercoris columbarũ quinq; argẽ-
teis. Cũq; rex israhel transiret p̃ muru⁹
mulier quedã exclamauit ad eũ dicẽs.
Salua me dñe mi rex. Qui ait. Si ne
saluet dominus. Vnde te possũ saluare?
De area: vel de torculari? Dixitq;
ad eã rex. Quid tibi vis? Que respon-
dit. Mulier ista dixit michi. Da filij
tui ut comedamus eũ hodie: ⁊ filium
meũ comedemus cras. Coximus ergo
filium meũ: et comedimus: dixitq; ei
die altera. Da filij tui: ut comedamus
eum. Quẽ abscondit filij suũ. Quod
cum audisset rex lacerauit vestimenta sua:
et transiebat p̃ muru⁹. Vidiq; omnis
ꝑ sacculum quo vestitus erat ad car-
nem intrinsecus. Et ait rex. Hec michi
faciat deus: et hec addat: si steterit ca-
put helisei filij saphat sup ipũ hodie.
Helisseus aũt sedebat in domo sua et
seniores sedebant cum eo. Premisit itaq;

virum: et anteqũ veniret nunctius: ille
dixit ad senes. Numquid scitis q̃ mi-
serit filius homicide hic ut p̃cidatur
caput meum? Videte ergo: cũ venerit
nunctius: claudite ostiũ: et nõ sinatis
eũ introire. Ecce enim sonitus pedũ dñi
eius post eũ est. Adhuc illo loquente
ecce: apparuit nunctius qui venerat ad
eũ. Et ait. Ecce tanti malũ a dño est.
Quid ampliꝯ exspectabo a dño?

VII

Dixit aũt helisseus. Audite verbũ
dominũ. Hec dicit dñs. In tem-
pore hor cras modius similae uno sta-
ter erit: et duo modij ordei stateres uno
in porta samarie. Respondens unus
de ducibꝫ sup cuius manũ rex incum-
bebat hominẽ dei ait. Si dominus
fecerit etiam catharactas in celo: num-
quid poterit esse q̃ loqueris? Qui ait.
Videbis oculis tuis: et inde nõ comedes.
Quatuor ergo viri erant leprosi
iuxta introitum porte: qui dixerũt ad
invicem. Quid hic esse volumus donec
moriamur? Siue ingredi voluerim⁹
ciuitatem fame morietur: sue maneri-
mus hic morienduũ nobis ĩ. Venite
ergo et transfugiamus ad castra srie.
Si pepercerint nobis viuemus: si aũt
occidere voluerint: mihi omnino q̃ mo-
riemur. Surrexerunt ergo vesperi: ut
venirent ad castra srie. Cũq; venissent
ad principium castrorũ srie: nullum
ibidem reperierũt. Siquidẽ dominus
sonitum audiri fecerat in castris srie:
curruũ et equorũ: et exercitus plurimi.
Dixerunq; ad invicem. Ecce mercede
conduxit aduersum nos rex israhel re-
ges hethorũ ⁊ egiptiorũ: et venerũt sup
nos. Surrexerunt ergo et fugerũt in te-
nebris: et deseruerũt tentoria sua ⁊ e-
quos et asinos in castris: fugerunq;
animas tantũ suas saluare cupientes.

Igitꝯ cũ venissent leprosi illi ad prin-
cipiũ castrorũ ingressi sunt unũ taber-
naculũ: et comederũt ⁊ biberũt. Tulerũt
q̃ inde argentũ et aurum et vestes: et
abierunt ⁊ absconderunt. Et rursum
reversi sunt ad aliud tabernaculũ: et
inde similiter auferentes absconderũt.
Dixerunq; ad invicem. Non recte fa-
cimus. Hec enim dies boni nunctij est.
Si tacuerim⁹ et noluerimus nũciare
usq; mane: sceleris arguemur. Venite
eamus: et nunciemus in aula regis.
Cumq; venissẽt ad portam ciuitatis:
narrauerũt eis dicentes. Iuimus ad
castra srie et nullũ ibidem reperimus
hominẽ: nisi equos et asinos alliga-
tos: et tesa tentoria. Iesum ergo porta-
rũ: et nunciauerunt in palatio regis
intrinsecus. Qui surrexit nocte: et ait
ad seruos suos. Dico vobis quid fe-
rerint nobis siri. Sciunt quia fame
laboramus: et idcirco egressi sunt de
castris: et latitant ĩ agris dicẽs. Cũ
egressi fuerint de ciuitate rapiem⁹ eos
viuos: et tunc ciuitatẽ ingredi poteri-
mus. Respondit autem unus seruoꝝ
eius. Tollamus quinq; equos qui re-
manserunt in urbe: quia ipi tantum
sunt in universa multitudine israhel:
alij enim consumpti sunt: ⁊ mittentes
explorare p̃cedamus. Adduxerũt ergo
duos equos: misitq; rex in castra siro-
rum dicens. Ite et videte. Qui abierũt
post eos usq; ad iordanem. Ecce aũt o-
mnis via plena erat vestibꝫ ⁊ vasis: q̃
proiecerant siri cum turbarentꝯ. Reuer-
sꝯq; nũcij indicauerũt regi. Et egressus
ꝑ diruptũ castra srie: factusq; est
modius similae stateres uno ⁊ duo mo-
dij ordei stateres uno: iuxta verbũ dñi.
Porro rex ducem illum in cuꝰ manu
incubuerat offecit ad portam: quem

conculcauit turba in introitu porte et
mortuus est: iuxta q̃ locutus fuerat vir
dei quãdo descendebat rex ad eum. Fa-
ctumq̃ est sicut sermonem viri dei. quem
dixerat regi quãdo ait. duo modii or-
dei stabunt uno siclo. et modius similae
stabunt uno siclo eodem tempore cras
in porta samarie: quãdo respondebat
dux ille viro dei et dixerat. etiã si dñs
fecerit cataractas in celo numquid po-
test fieri q̃d loquebris: et dixit ei videbis
oculis tuis. et inde nõ comedes. Eue-
nit ergo ei sicut p̃dictũ erat: et conculca-
uit eũ plus in porta: et mortuus est. VIII

Heliseus autem locutus est ad mulie-
rem: cuius vivere fecerat filium
dicens. Surge: vade tu et domus tua: et
peregrinare ubicũq̃ reperis. Vocabit
enim dñs famem: et venient super terram
septem ãnis. Quae surgens et fecit iuxta
verbũ hominis dei: et abiens cũ domo
sua: peregrinata est in terra philistijm-
dies multos. Cumq̃ finiti essent anni
septem: reuersa est mulier de terra phili-
stijm. Et ingressa est: ut interpellaret
regem p domo sua. et pro agris suis.
Rex autem loquebat cũ giezi puero viri
dei dicens. Narra mihi oia magnalia
q̃ fecit heliseus. Cũq̃ ille narraret
regi quomõ mortuũ suscitasset: apa-
ruit mulier cuius vivificauerat filium
clamãs ad regem pro domo sua et pro
agris suis. Dixitq̃ giezi. Hic est mulier
hic est filius eius quem suscitauit heliseus. Et interrogauit regem mu-
lierem. Que narauit ei. Deditq̃ ei rex
eunuchum unum dicens. Restitue ei
omnia que sua sunt: et universos red-
ditus agrorum a die qua reliquit terã
usq̃ ad pnsm. Venit quoq̃ heliseus
damascum: et dum ab rege fuisset egro-
tabat. Nuntiauerũtq̃ ei dicentes. Venit
vir dei huc. Et ait rex ad azahel. Tolle
tecũ munera et vade in occursum viri
dei: et consule dñm p eum dicens. Si
evadere potero de infirmitate mea hac?
Iuit igit azahel in occursũ eius habens
secum munera et omnia bona damasci
onera quadraginta camelorũ. Cumq̃
stetisset coram eo ait. Filius tuus be-
nadab rex syrie misit me ad te dicens.
Si sanari potero de infirmitate mea
hac? Dixitq̃ ei heliseus. Vade dic ei.
Sanaberis. Porro ostendit mihi
dominus: quia more morietur. Sti-
titq̃ cum eo: et conturbatus est usq̃ ad
suffusionem vultus. Fleuitq̃ vir dei.
Cui azahel ait. Quare dominus meus
flet? At ille dixit. Quia scio q̃ facturus
es filijs israhel mala. Civitates eorũ
munitas igne succendes: et iuuenes
eorum interficies gladio: et parvulos
eorũ elides: et pregnantes diuides. Di-
xitq̃ azahel. Quid enim sũ seruus tuus
canis: ut faciam rem istam magnã?
Et ait heliseus. Ostendit mihi domi-
nus te regem syrie fore. Qui cũ recessis-
set ab heliseo: venit ad dominũ suum.
Qui ait ei. Quid tibi dixit heliseus?
At ille respondit. Dixit mihi: recipies
sanitatem. Cũq̃ venisset dies altera: tu-
lit stragulũ et infudit aquã: et expãdit
super faciem eius. Quo mortuo: regna-
uit azahel pro eo. Anno quinto ioram
filij achab regis israhel regnauit ioram
filius iosaphat rex iuda. Triginta du-
orũ ãnorũ erat cum regnare cepisset:
octo annis regnauit in ierusalem. Am-
bulauitq̃ in viis regum israhel: sicut
ambulauerat domus achab. Filia enim
achab erat vxor eius. Et fecit q̃d malũ
est in conspectu domini. Noluit autem
dominus disperdere iudam propter da-
uid seruũ suum: sicut promisserat ei ut

daret illi lucernã. et filijs eius cunctis
diebus. In diebus eius recessit edom
ne esset sub iuda: et cõstituerũt sibi regẽ.
Venitq̃ ioram trans: et omnis exercitus
eũ eo. Et surgens nocte: percussitq̃ edo-
mitos qui eum circumdederant. et prin-
cipes curruũ. Populus aũt fugit in
tabernacula sua. Recessit ergo edom ne
esset sub iuda usq̃ ad diẽ hanc. Tunc
recessit et lobna i tempore illo. Reliqua
aũt sermonũ ioram et omnia que fecit:
nõne hec scripta sunt in libro verborũ
dierũ regũ iuda? Et dormiuit ioram
cum patribus suis: sepultusq̃ est cum
eis i ciuitate dauid: et regnauit ochos-
ias filius eius pro eo. Anno duodeci-
mo ioram filij achab regis israhel: regna-
uit ochozias filius ioram regis iude.
Viginti duo annorũ erat ochozias
cũ regnare cepisset: et vno ãno regna-
uit in ihrlm. Nomen matris eius a-
talia filia amri regis israhel: et ambula-
uit in viis domus achab: et fecit q̃d
malũ est coram domino sicut domus achab.
Gener enim domus achab fuit. Abijit
q̃ cum ioram filio achab ad pelian-
dũ contra asahel regem syrie in ramoth
galaad: et vulnerauerunt syri ioram.
Qui reuersus est: ut curaretur i israhel:
quia vulnerauerũt eũ syri in ramoth
pliante contra asahel regem syrie. Por-
ro ochozias filius ioram rex iuda de-
scendit inuisere ioram filium achab
in israhel: quia egrotabat ibi. IX

Heliseus autem propheta vocauit
vnũ de filijs prophetarũ: et ait
illi. Accinge lumbos tuos: et tolle len-
ticulã olei hanc in manu tua: et vade
in ramoth galaad. Cumq̃ veneris il-
luc: videbis iehu filium iosaphat filij
namsi. Et ingressus suscitabis eum
de medio fratrum suorũ: et introdues
in interior cubiculũ: effundesq̃ lenticulã
olei super caput eius: et dices.
Hec dicit dñs. Vnxi te regem super isra
hel. Aperiesq̃ ostiũ et fugies: et non
ibi subsistes. Abijit ergo adolescens pu
er prophete in ramoth galaad: et ingres-
sus est illuc. Ecce autem principes exercitus
sedebant. Et ait. Verbum mihi
ad te o princeps. Dixitq̃ iehu. Ad quẽ
ex omnibus nobis? At ille dixit. Ad te
o princeps. Et surgens: et ingressus est
cubiculum. At ille fudit oleum super
caput eius. Et ait. Hec dicit dominus
deus israhel. Vnxi te regem super plm
dominũ israhel: et populus domũ achab
dñũ tui. Et vlciscar sanguinẽ seruorũ
meorũ p̃phetarũ et sanguinem omnium
seruorũ dñi de manu iezabel: perdam
q̃ omnem domũ achab. Et interficia-
m de domo achab mingentem ad
parietem: et clausum et nouissimum
in israhel. Et dabo domũ achab sicut
domũ iheroboã filij nabach: et sicut
domũ baasa filij achia. Iezabel q̃q̃
comedent canes in agro iezrahel: nec
erit qui sepeliat eam. Aperuitq̃ ostium
et fugit. Iehu autem ingressus est ad
seruos dñi sui. Qui dixerũt ei. Sedne
sunt omnia? Quid venit insanus iste
ad te? Qui ait eis. Nosstis hominem:
et quid locutus sit. At illi respoderũt
falsum est: sed magis narra nobis.
Qui ait eis. Hec et hec locutus est mihi.
Et ait. Hec dicit dominus. Vnxi te
regem super israhel. Festinauerũt itaq̃:
et vnusquisq̃ tollens pallium suum
posuerunt sub pedibus eius in sumi-
tudinem tribunalis: et cecinerũt tuba
atq̃ dixerunt. Regnabit iehu. Coniu-
rauit ergo iehu filius iosaphat filij
namsi contra ioram. Porro ioram
obsederat ramoth galaad ipse et omis

israhel cõtra achab regẗ syrie: et reuersus fuerat ut carceres i israhel ꝓter vulnera: quia vulnerat eum syri prelium cõtra achab regẗ syrie. Dixitq; ihu. Si placet vobis nemo egrediatur profugus de ciuitate: ne vadat et nũtiet in israhel. Et ascendit: et profectus est i israhel. Joram eni egrotabat ibi: et ochozias rex iuda descenderat ad visitandũ ioram. Ignur speculator qui stabat sup turrim israhel: vidit globũ ihu venientis. Et ait. Video ego globũ. Dixitq; ioram. Tolle currum: et mitte i occursum eoꝝ: et dicat vadens. Gedeat sit omnis? Abijt ergo qui ascendebat currum in occursũ eius. Et ait. Hec dicit rex. Parata sunt omnia? Dixitq; ihu. Quid tibi ꝯ pacẗ? Transi et sequere me. Nũciauit q̃q speculator dicẽs. Venit nũcius ad eos: et non reuertitur. Misit etiam currum equorum secũm: venitq; ad eos: et ait. Hec dicit rex. Siquid pax est? Et ait ihu. Quid tibi et pacẗ? Transi et sequere me. Nũciauit auẽ speculator dicẽs. Venit usq; ad eos: et non reuertitur. Est autẽ incessus quasi incessus ihu filij nansi. Precepe enẽ gradiuntur. Et ait ioram. Iungite currũ. Iunxerũtq; currũ eius. Et egressus est ioram rex israhel et ochozias rex iuda: singuli i curribus suis. Egressusq; sunt i occursum ihu: et inuenerũt eum in agro naboth israhelite. Cumq; vidisset ioram ihu: dixit. Pax est ihu? At ille respondit. Quae pax? Adhuc fornicationes izabel matris tue: et venefitia eius mira vigent. Conuertit aũt ioram manum suã: et fugiens ait ad ochoziam. Insidie ochozia. Porro ihu tendit arcũ manu: et percussit ioram inter scapulas: et egressa est sagitta ꝑ cor eius: statimq; corruit in curru suo. Dixitq; ihu ad badacher ducem. Tolle proiice eum in agro naboth israhelite. Memini enim quando ego et tu sedentes in curru sequebamur achab patrem huius: q̃ dominus onus hoc leuauerit sup eum dicẽs. Si nõ ꝑ sanguine naboth: et pro sanguine filiorũ eius quos vidi hesi ait dns: reddã tibi in agro isto dicit dns. Nũc ergo tolle et proice eum in agro: iuxta verbũ dñi. Ochozias autem rex iuda videns hoc fugit ꝑ viam domus: persecutusq; est eũ ihu: et ait. Etiã hunc percutite in curru suo. Et percusserunt eũ i ascensu gaber: qui est iuxta iblaã. Qui fugit i mageddo: et mortuus est ibi. Et imposuerunt eum serui eius super currum suum: et tulerunt in ierusalem: sepelieruntq; in sepulcro cum patribus suis in ciuitate dauid. Anno undecimo ioram filij achab regis israhel regnauit ochozias super iudam: venitq; ihu in israhel. Porro izabel audiuit et ipsa: ornauit caput suũ: et respexit ꝑ fenestrã ingredientẗ ihu ꝑ portam: et ait. Numquid pax potest esse zambri: q̃ interfecit dñm suũ? Leuauitq; ihu faciem suam ad fenestrã et ait. Que est ista? Et inclinauerũt se ad eũ duo vel tres eunuchi: et dixerũt. Hec est illa izabel. Et ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et ꝓcipitauerũt eam. Aspersusq; ẗ sanguine parietes: et equorum ungule cõculcauerũt eam. Cumq; ingressus esset ut comederet bibereq; ait. Ite et videte maledictam illam et sepelite eam: quia filia regis ẗ. Cumq; issent ut sepelirent eam: non inuenerũt nisi calvariã et pedes a summas manus. Reuersiq; nunciauerũt ei. Et ait ihu. Sermo dñi est: quem locutus est

per seruum suum heliam thelbiten dicens. In agro israhel comedent canes carnes izabel. Et erunt carnes izabel sicut stercus super faciem terre in agro israhel: ita ut preteruntes dicant. Ecccine est illa izabel?

Erant autem achab septuaginta filij in samaria. Scripsit ergo ihu litteras: et misit i samariam ad optimates ciuitatis: et ad maiores nati et ad nutricios achab dicens. Statim ut acceperitis litteras has qui habetis filios dñi vestri: et currus et equos et ciuitates firmas: et arma: eligite meliores et eũ qui vobis placuerit de filijs domini vestri: et ponite super solium patris sui: et pugnate pro domo dñi vestri. Timuerunt illi vehementer: et dixerunt. Ecce duo reges nõ poterunt stare coram eo: et quomõ nos valebimus resistere? Miserunt ergo ꝓsiti domus et prefecti ciuitatis et maiores nati et nutricij ad ihu dicentes. Servi tui sumus: quicquid iusseris faciemus: nec cõstituemus nobis regẗ. Quecũq; tibi placuerit fac. Scripsit autem eis litteras secũdo dicens. Si mei estis et obedire michi: tollite capita filiorum dñi vestri: et venite ad me hac eadem hora cras i israhel. Porro filij regis septuaginta viri apud optimates ciuitatis nutriebantur. Cumq; venissent littere ad eos: tulerunt filios regis et occiderũt septuaginta viros: et posuerunt capita eorũ i cophinis et miserũt ad eum i israhel. Venit aũt nuncius ad eũ: et indicauit ei dicens. Attulerũt capita filiorum regis. Qui respondit. Ponite ea ad duos acervos iuxta introitum porte usq; mane. Cumq; diluxisset egressus ẗ: et stãs dixit ad omnẗ populũ. Iusti estis. Ei ego conspiraui contra dñm meũ et interfeci eum: quis quis occidit omnes hos? Videt ergo nũc quoniã non cecidit de sermonibus dñi in terram quos locutus est dominus super domũ achab: et dñs fecit q̃d locutus est in manu serui sui helie. Percussit igitẗ ihu omnes qui reliqui erãt de domo achab in israhel: et omnes optimates eius: et notos: et sacerdotes: donec non remaneret ex eo reliquie. Et surrexit: et venit in samariã. Cumq; venisset ad cameram pastorũ in via: inuenit fratres ochozie regis iuda: dixitq; ad eos. Qui nam estis vos? Qui responderũt. Fratres ochozie sumus: et descendimus ad salutandos filios regis: et filios regine. Qui ait. Coprehendite eos viuos. Quos cũ comprehendissent viuos: iugulauerunt eos in cisterna iuxta camerã quadragita duos viros: et nõ reliquit ex eis quemq;. Cumq; abisset inde inuenit ionadab filium rechab in occursum sibi: et benedixit ei. Et ait ihu ad eũ. Numquid ẗ cor tuum rectum cum corde meo sicut cor meũ cũ corde tuo? Et ait ionadab. Est. Si est inquit: da manũ tuã. Qui dedit ei manũ suã. At ille leuauit eũ ad se in currum: dixitq; ad eum. Veni mecum: et vide zelum meum pro dño. Et imposituũ in curru suo duxit in samariã. Et percussit omnes qui reliqui fuerant de achab in samaria usq; ad vnum: iuxta verbũ dñi quod locutus est p heliam. Congregauit ergo ihu omnem ꝑplem: dixit ad eos. Achab coluit baal parum: ego aũt colam eũ amplius. Nunc igitur omnes ꝑphetas baal: et omnes seruos eius et omnes sacerdotes ipsius vocate ad me. Nullus sit qui non veniat. Sacrificium enim grande est michi baal.

Quicũq; defuerit non viuet. Porro
ichu fabricabat hoc insidiose: ut disper-
dere cultores baal. Et dixit. Sancti-
ficate diem solemnẽ baal. Vocauitq;
et misit in uniuersos terminos israel: et
uenerunt cuncti serui baal. Non fuit
relictus ne unus quidẽ: qui non ue-
niret. Et ingressi sunt templum baal.
Et repleta est domus baal: a summo
usq; ad summũ. Dixitq; hijs qui pre-
erant super uestes. Proferte uestimenta
uniuersis seruis baal. Et protulerunt
eis uestes. Ingressusq; ichu ⁊ ionadab
filij rechab ẽplum baal: ait cultoribus
baal. Perquirite et uidete: ne quis fo-
re uobiscũ sit de seruis dñi: sed ut sint
serui baal soli. Ingressi sunt igitur ut
facerent uictimas et holocausta: ichu
autẽ parauerat sibi foris octoginta
uiros: et dixerat eis. Quicũq; fugerit
de hominibus hijs quos ego addu-
xero ĩ manus uras: anima eius erit
pro aia illi⁹. Factum est autem cum
completum esset holocaustũ: precepit
ichu militibus ⁊ ducibus suis. Ingre-
dimini et percute eos. Nullus euadat.
Percusseruntq; eos in ore gladij et pro-
iecerunt milites ⁊ duces. Et ierunt in
ciuitatem templi baal et protulerunt
statuã de phano baal: et cõbusserunt
et cõminuerunt eam. Destruxerunt ẽ
dem baal: et fecerũt pro ea latrinas
usq; in diem hanc. Deleuit itaq; ichu
baal de israel: ueruntamen a peccis ihero-
boã filij nabach qui peccare fecit israhel nõ recessit: nec dereliquit uiculos
aureos qui erant in bethel et in dan.
Dixit autẽ dominus ad ichu. Quia
studiose egisti nõ redũ erat et placuisti
in oculis meis: et omnia que erant in
corde meo fecisti contra domũ achab:
filij tui usq; ad quartã generationẽ
sedebunt super thronũ israel. Porro ichu
non custodiuit ut ambularet in lege
dñi dei israel: in toto corde suo. Non enĩ
recessit a peccatis iheroboam: qui pecca-
re fecerat israel. In diebus illis cepit dñs
tedere super israhel. Percussitq; eos
asahel in uniuersis finibus israhel: a
iordane contra orientalem plagam:
omnẽ terram galaad et gad ⁊ ruben
et manasse: ab aroer que est super torren-
tem arnon et galaad et basan. Reliq;
autẽ verborũ ichu et uniuersa que fecit et
fortitudo eius: nonne hec scripta sũt
in libro verborũ dierũ regum israhel:
Et dormiuit ichu cũ patribus suis: sepe-
lieruntq; eum in samaria: et regnauit
ioachaz filius eius pro eo. Dies autem
quos regnauit ichu super israhel ui-
ginti et octo ãni fuerũt ĩ samaria. ¶

Atalia uero mater ochozie uidens
mortuũ filiũ suũ: surrexit et in-
terfecit omnẽ semen regiũ. Tollens autẽ
iosaba filia regis ioram soror ochozie
ioas filiũ ochozie furata est eũ de me-
dio filiorũ regis qui interficiebãtur et
nutricẽ eius de cubiculo: et absconderũt eũ
a facie atalie ut nõ interficeretur: erat-
q; cũ ea per ãnis clam ĩ domo dñi. Porro
atalia regnauit super terrã septem
ãnis. Anno autẽ septimo misit ioiada
et assumẽs centuriones ⁊ milites introi-
duxit ad se in templũ dñi: pepigitq; cũ
eis fedus. Et adiurãs eos in domo
dñi ostendit eis filiũ regis: et precepit
illis dicens. Iste ẽ sermo quẽ facere de-
beris. Tertia pars uestrũ intrabit sabba-
to: et obtinebit custodias domus regis.
Tertia autẽ pars sit ad portã hor: ⁊ ter-
tia pars sit ad portam que est post
habitaculum satellitũ: et custodietis
excubias domus mee. Que uero pa-
tres e uobis omnes egrediẽtes sabbato

custodiant excubias domus domini
circa regem: et uallabitis eũ habentes
arma in manibus uestris. Si quis autẽ
ingressus fuerit septum templi: interfe-
ciatur. Eritisq; cũ rege introeunte et e-
grediente. Et fecerũt centuriones iuxta
omnia que preceperat eis ioiada sacerdos.
Et assumẽtes singuli uiros suos qui
ingrediebantur sabbatũ cum hijs qui
egrediebantur e sabbato: uenerũt ad
ioiadam sacerdotem. Qui dedit eis ha-
stas et arma regis dauid: que erant ĩ
domo dñi. Et steterũt singuli habentes
arma ĩ manu sua a parte ẽpli dextra
usq; ad partem sinistrã altaris ⁊ edis-
circum regẽ. Produxitq; filiũ regis: ⁊
posuit super eũ diadema et testimoniũ:
fecerũtq; eum regem ⁊ unxerũt: et plau-
dentes manu dixerũt. Viuat rex. Au-
diuit autẽ atalia uocem pli currentis:
et ingressa ad turbas in templum dñi:
uidit regẽ stantẽ super tribunal iuxta
morem ⁊ cantores ⁊ turbas que tum-
pãnis: ⁊ pulsantes tubis: et canentes
tubis: ⁊ fudit uestimenta sua clamauit
q; Conspiratio conspiratio. Precepit
autẽ ioiada centuriobus qui erãt super
exercitum: et ait eis. Educite eam extra
septa templi: et quicũq; eam sequitus
fuerit: feriatur gladio. Dixerat enĩ sa-
cerdos: non occidatur in templo dñi.
Impositerũtq; ei manus et impegerũt
eam per uiam introitus equoũ iuxta
palatium: et interfecta est ibi. Pepigit
ergo ioiada fedus inter deum et regẽ
et inter pplũ: ut esset populus domini:
et inter regem et populũ. Ingressusq;
est omnis populus terre ẽplum baal:
et destruxerunt aras eius: et ymagines
contriuerũt ualide: mactauq; quoq; sa-
cerdotem baal occiderũt coram altari.
Et posuit sacerdos custodias ĩ domo

dñi: tulitq; centuriones ⁊ cheretei ⁊ phe-
leti legiones et omnẽ populum terre:
deduxerũtq; regẽ de domo domini. Et
uenerunt per uiam porte satellitiorum
in palatiũ: et sedit super thronũ regum.
Letatusq; est omnis populus terre: ⁊ ci-
uitas conquieuit. Atalia autẽ occisa est
gladio ĩ domo regis: septemq; ãnos
erat ioas cum regnare cepisset. ¶

Anno septimo ichu regnauit ioas.
Quadraginta annis regnauit
in ierusalẽ: nomen matris eius sebia
de bersabee. Fecitq; ioas rectũ coram
domino cunctis diebus quibus docuit
eum ioiada sacerdos: uerumtamen ex
celsis nõ abstulit. Adhuc enĩ populus
immolabat et adolebat in excelsis in
censum. Dixitq; ioas ad sacerdotes.
Omnẽ pecuniã sanctorũ que illata fue-
rit in templum domini a pretereuntibus
que offertur pro pcio aiẽ et quã sponte
et arbitrio cordis sui inferit in tem-
plum domini: accipiant illã sacerdo-
tes iuxta ordinem suum: ⁊ instaurent
sarcireda domus si quid necessarium
uiderint instauratione. Igitur usq;
ad uicesimum tertium annum regis
ioas: nõ instaurauerunt sacerdotes
sarcireda templi. Vocauitq; rex ioas
ioiadam pontificem et sacerdotes: di-
cens eis. Quare sarcireda nõ instau-
ratis templi? Nolite ergo ampli⁹ acci-
pere pecuniã iuxta ordinem uestrum:
sed ad instaurationem templi reddite
eã. Prohibitiq; sũt sacerdotes ultra ac-
cipere pecuniã a pplo: ⁊ instaurare sarci-
reda dom⁹. Et tulit ioiada pontifex ga-
zophilacium unũ: aperuitq; foramen de-
super: et posuit illud iuxta altare ad de-
tram ingredientiũ domum domini:
mittebantq; in eo sacerdotes qui custo-
diebant oblia omnem pecuniam que

deferetur ad templū dñi. Cūq; viderēt
nimiā pecuniā esse in gazophilacio
ascendebat scriba regis et pontifex et
fundebātq; et numerabāt pecuniam
que inueniebatur in domo dñi: et dabāt
eam iuxta numerū atq; mensuram in
manu eorum q̄ preerant mercatūrijs
domus dñi. Qui impendebāt eam in
fabricis lignorū: et in cementarijs hijs q̄
operabant in domo dñi: et sarcatecta
faciebāt: et in hijs q̄ erdebant saxa: et
ut emerent ligna et lapides qui egrēdē-
bantur: ita ut impleretur instauratio
domus dñi in omnibus q̄ indigebāt
expensa ad munierēdā domū. Verum-
tamen nō fiebāt ex eadē pecunia vrie
templi dñi et fuscinule et thuribula et
tube et omne vas aureū et argenteū: de
pecunia que inferebatur in templum
domini. Hijs enim qui faciebāt opus
dabatur ut instauraretur templum dñi.
Et non fiebat ratio hijs hominibus
qui accipiebāt pecuniā ut distribuerēt
eam artificibus: sed in fide tractabāt eā.
Pecuniam vero pro delicto et pecuniā
pro peccatis nō inferebant in templū
domini: quia sacerdotum erat. Tunc
ascendit azahel rex syrie et pugnabat
contra geth: cepitq; eā. Et direxit faciē
suā ut ascenderet in ihrsln. Quāobrē
tulit ioas rex iuda omnia sanctificata
que cōsecrauerat iosaphat: et ioram et
ochozias patres eius reges iuda: et que
ipse obtulerat: et uniuersum argentū
qd inueniri potuit in thesauris templi
domini: et in palatio regis: misitq;
azahel regi syrie: et recessit ab ihrusalē.
Reliqua autē sermonū ioas et uniūsa
que fecit: nōne hec scripta sunt i libro
verborū dierū regū iuda? Surrexerūt
autē serui eius et coniuraueruīt inter se:
percusseruntq; ioas in domo mello in
descensu sela. iozachar namq; filius
semaath et iozabath filij somer serui eius
percusserūt eū: et mortuus ē. Et sepiuerūt
eū cū patribus suis i ciuitate dauid: regna-
uitq; amasias filij eius p eo.

XIII

Anno viccesimoseptimo ioas filij ocho-
zie regis iude: regnauit ioachaz
filius iehu sup israhel in samaria decem
et septem annis: et fecit malū coram
dño. Secutusq; est peccata ieroboā
filij nabath qui peccare fecit israhel: et
nō declinauit ab eis. Iratusq; ē furor
domini contra israhel: et tradidit eos
in manu azahel regis syrie et in manu
benadab filij azahel cunctis diebus. De-
precatus est autē ioachaz faciem dñi:
et audiuit eum dominus. Vidit enim
angustiā israhel: quia arciuerat eos
rex syrie. Et dedit dominus saluatorē
israheli: et liberatus ē de manu regis
syrie: habitauerūtq; filij israhel i ten-
toriis suis sicut heri et nudiustertius.
Verumtamen nō recesserūt a peccatis
domus ieroboā qui peccare fecit isra-
hel: sed i ipis ambulauerūt. Siquidē
et lucus ymansit in samaria: et ngn
sunt derelicti ioachaz de populo nisi
quinquaginta equites: et decem curus
et decem milia peditū interierat enim
eos rex syrie: et redegerat quasi pulueri
in tritura aere. Reliqua autē sermonū
ioachaz et uniuersa que fecit et fortitu-
do eius: nōne hec scripta sunt in libro
sermonū dierū regū israhel? Dormiui
q; ioachaz cum patribus suis: et sepe-
lierunt eū i samaria: regnauitq; ioas
filius eius pro eo. Anno viccesimosep-
timo ioas regis iuda regnauit ioas fi-
lius ioachaz sup israhel in samaria
sedecī ānis: et fecit qd malū i conspe-
ctu domini. Non declinauit ab omnibus
peccatis ieroboam filij nabath qui

peccare fecit israel: sed i ipis ambulauit.
Reliqua autē sermonū ioas et uniuer-
sa que fecit: et fortitudo eius quomodo
pugnauerit contra amasiā regē iude-
nōne hec scripta sunt i libro sermonū
dierū regū israel? Et dormiuit ioas cum
patribus suis: ieroboā autē sedit super so-
lium eius. Porro ioas sepultus ē in
samaria cū regibus israel. Heliseus autē
egrotabat infirmitate qua et mortuus
est. Descendit q; ad eum ioas rex israel:
et flebat coram eo: dicebatq; pater mi-
pater mi: curcus israel et auriga eius. Et
ait illi heliseus. Affer arcū et sagittas.
Cūq; attulisset ad eū arcū et sagittas:
dixit ad regem israel. Pone manū tuā
super arcū. Et cū posuisset ille manū
suam: supposuit heliseus manus suas
manibus regis: et ait. Aperi fenestrā
orientalē. Cūq; aperuisset dixit heli-
seus iace sagittam. Et iecit. Et ait heli-
seus. Sagitta salutis dñi: et sagitta
salutis contra syriā. Percutiesq; syriā
in aphec: donec adunas eam. Et ait.
Tolle sagittas. Qui cū tulisset: rursū
dixit ei. Percute iaculo terrā. Et cum
percussisset eas viribus et fortiter: irat?
est vir dei contra eū: et ait. Si percussisses
quinquies aut sexies sunt sepiies: percu-
sisses syriā usq; ad cōsumnationem.
Sed ait tribus vicibus percuties eam.
Mortuus est ergo heliseus: et sepelierūt
eū. Latruculi autē de moab venerunt
in terrā in ipo anno. Quidā autē sepe-
lientes hominē viderūt latruculos: et
proiecerunt cadauer in sepulcro heliset.
Quod cū tetigisset ossa heliseus reuixit
homo: et stetit sup pedes suos. Igitur
azahel rex syrie afflixit israel: cūctis diebus
ioachaz. Et miseretus est dñs eorum:
et reuersus est ad eos: propter pactū suū
qd habebat cum abraham et ysaac
et iacob: et noluit disperdere eos neq;
proiicere penitus usq; in presens tempus.
Mortuus autē est azahel rex syrie: et re-
gnauit benadab filius eius pro eo. Por-
ro ioas filius ioachaz tulit vrbes de
manu benadab filij azahel quas ui-
cerat de manu ioachaz pris sui: iure
prelij. Tribus vicibus percussit eū io-
as: et reddidit ciuitates israel.

XIIII

In anno secdo ioas filij ioachaz
regis israhel: regnauit amasias
filius ioas regis iuda viginti quinq;
annorū erat cū regnare cepisset: viginti
autē et nouem annis regnauit i ihrsln.
Nomen matris eius ioadan de iheru-
salem. Et fecit rectum coā dño: veru-
tamen non ut dauid pater eius. Iuxta
oniia que fecit ioas pater suus fecit:
nisi hc tantū qd excelsa non abstulit.
Adhuc enī ppls adolebat et immola-
bat incensum in excelsis. Cūq; obti-
uisset regnū percussit seruos suos qui
interfecerāt regem patre suum: filios
autē eorū q̄ occiderat nō occidit: iuxta
quod scriptū est in libro legis moysi
sicut precepit dñs dicēs. Non morient
patres p filijs neq; filij pro patribus: sed
unusquisq; in peccato suo morietur.
Ipse percussit edom i valle salinarum
decem milia: et apprehendit petrā i pelio:
vocauitq; nomen eius iecthel usq; in
presentem diem. Tunc misit amasias
nuntios ad ioas filium ioachaz filij
iehu regis israhel dicens. Veni et vi-
deamus nos. Remisitq; ioas rex isra-
hel ad amasiā regē iuda dicens. Car-
duus libani misit ad cedrum que est
in libano dicens. Da filiam tuā filio
meo vxorem. Transieruntq; bestie sylve
que sunt in libano: et conculcauerunt
cardum. Percutiens inualuisti super
edom: et elevauit te cor tuū. Content

ecto gloria: et sede in domo tua. Quare pugnas malũ: ut cadas tu et iuda' tecũ? Et nõ acquiuit amasias. Ascendit ergo ioas rex israhel: et videlicet se ipse et amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussus est iuda coram israel: et fugerũt unusquisq; in tabernacula sua. Amasiã uero regẽ iuda filiũ ioas filij ochozie cepit ioas rex israel in bethsames: et adduxit eũ in ierusalẽ. Et intercepit murũ ierusalẽ a porta effraim usq; ad portam anguli · quadringentis cubitis. Tulitq; quãe aurẽ et argentũ ꝛ uniuersa uasa q̃ inuenta sunt i domo dñi et in thesauris regis ꝛ obsides: et reuersus est in samariã. Reliqua aũt uerbor ioas q̃ fecit ꝛ fortitudo eius qua pugnauit cõtra amasiã regẽ iuda · nõne hec scripta sunt in libro sermonum dierũ regum israhel? Dormiuitq; ioas cum patribus suis et sepultus est in samaria cum regibꝫ israhel: et regnauit ieroboam filius eius pro eo. Vixit autem amasias filius ioas rex iuda. Postq; mortuus est ioas filius ioachaz regis israhel: viginiquinq; annis. Reliqua autem sermonum amasie · nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierum regum iuda? Factaq; est contra eũ cõiuratio in ierusalẽ: at ille fugit i lachis. Misitq; post eũ i lachis et interfecerũt eum ibi: et asportauerunt in equis: sepultusq; est ierusalem cũ pãtribus suis in ciuitate dauid. Tulit aũt uniũsus populus iude azariã annos natum sedecim: et constituerunt eum regẽ pro patre eius amasia. Ipse edificauit ahilam: et restituit eã iude postq; dormiuit rex cum patribus suis. Anno quinto decimo amasie filij ioas regis iude regnauit ieroboã filius ioas regis israel in samaria quadraginta et uno anno: ꝛ fecit quod malum est coram dño. Non recessit ab omnibus peccatis ieroboã filij nabath: qui peccare fecit israhel. Ipse restituit terminos israhel ab introitu emath usq; ad mare solitudinis: iuxta sermonem domini dei israhel quẽ locutus est per seruũ suum ionam filiũ amathi ꝓphetã: qui erat de geth que est in ophet. Vidit enim dñs afflictionẽ israhel amarã nimis: et q̃ cõsumpti essent usq; ad clausos carceres et egressos: et nõ esset q̃ auxiliaretur israhel. Sed locutus est dñs ut deleret nomẽ israhel de sub celo: sed saluauit eos in manu ieroboam filij ioas. Reliqua aũt sermonũ ieroboam et uniuersa que fecit: ꝛ fortitudo eius qua pugnauit: et quomõ reduxit damascum et emath iude in israhel: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierũ regũ israhel? Dormiuitq; ieroboã cũ pãtribus suis regibꝫ israel: et regnauit zacharias filij eius pro eo. XV

Anno uicesimo sexto ieroboã regis israel regnauit azarias filius amasie regis iuda. Sedecim annos erat cum regnare cepisset: ꝛ quinquaginta duobus annis regnauit in ierusalem. Nomen matris eius iecelia de ierusalem. Fecitq; ꝗd erat placitũ coram dño: iuxta omnia que fecerat amasias pater eius: ueruntamen excelsa nõ ablata sunt. Adhuc populus sacrificabat et adolebat incensum in excelsis. Percussit aũt dñs regem: et fuit leprosus usq; in diem mortis sue: ꝛ habitabat i domo liberaꝫ seorsum. Ioachan uero filius regis gubernabat palatiũ: et iudicabat populũ terre. Reliqua aũt sermonum azarie et uniũsa que fecit: nõne hec scripta sunt in libro uerborꝫ dierũ

regũ iuda? Et dormiuit azarias cum patribus suis: sepelierũq; eũ cũ maioribus suis in ciuitate dauid: et regnauit ioachan filius eius pro eo. Anno tricesimo secundo azarie regis iude regnauit zacharias filius ieroboam super israel in samaria sex mensibꝫ: et fecit quod malum est coram dño sicut fecerant patres eius. Non recessit a peccatis ieroboam filij nabath: qui peccare fecit israhel. Coniurauit autẽ contra eum sellum filius iabes peccatiq; eũ palam et interfecit: regnauitq; p eo. Reliqua aũt uerborꝫ zacharie nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regũ israel? Iste est sermo domini quẽ locutus est ad iehu dicẽs. Filij tui usq; ad sextam generationẽ · sedebũt de re super thronũ israhel. Factumq; est ita. Bellũ filius iabes regnauit tricesimo nono anno azarie regis iude. Regnauit aũt uno mense in samaria. Et ascendit manahen filius gaddi de thersa · uenitq; samariam: et percussit sellum filiũ iabes in samaria ꝛ interfecit eum: regnauit q̃ pro eo. Reliqua autem uerborꝫ sellũ et coniuratio eius per quã tetendit insidias: nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regum israhel? Tunc percussit manahen thapsam ꝛ omnes qui erant in ea: ꝛ terminos eius de thersa. Noluerant enim aperire ei. Et interfecit omnes pregnantes eius: et scidit eas. Anno tricesimo nono azarie regis iude regnauit manahen filij gaddi super israhel decem annis in samaria: fecitq; quod erat malum coram domino. Non recessit a peccatis ieroboã filij nabath qui peccare fecit israhel: cũctis diebus eius. Venietq; phul rex assiriorum in thersa: et dabat manahen phul mille talenta argenti · ut esset ei in auxilium ꝛ firmare regnũ eius. Iudiciũq; manahen argentũ iuxta iudicium potentium ꝛ diuitiũ ut daret regi assiriorum: quinquaginta siclos argenti p singulos. Reuersusq; est rex assiriorum: et non est moratus in thersa. Reliqua autem sermonũ manahen et uniuersa q̃ fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierũ regũ israhel? Et dormiuit manahen cũ patribus suis: regnauitq; phacea filius eius pro eo. Anno quinquagesimo azarie regis iude regnauit phacea filius manahen super israel in samaria biennio: et fecit quod erat malũ coram dño. Non recessit a peccatis ieroboã filij nabath: qui peccare fecit israel. Coniurauit autẽ aduersus eum phace filius romelie dux eius ꝛ percussit eum in samaria in turre domus regie iuxta argob et iuxta ariph: et cum eo quinq̃ginta uiros de filijs galaaditarũ et interfecit eum: regnauitq; pro eo. Reliqua aũt sermonum phacee ꝛ uniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierum regum israhel? Anno quinquagesimo secũdo azarie regis iude · regnauit phace filius romelie super israel i samaria uiginti annis: et fecit q̃d erat malũ coram dño. Non recessit a peccatis ieroboã filij nabath: qui peccare fecit israhel. In diebus phacee regis israhel uenit thegelat phalasar rex assur · et cepit aiton · et abel domũ maacha ꝛ iaon et cedes et asor · et galaad ꝛ galileam et uniuersam terrã neptalim: et transtulit eos in assirios. Coniurauit autem et tetendit insidias osee filij hela contra phacee filiũ romelie: et percussit eum et interfecit: regnauitq; p eo uicesimo anno ionathan filij ozie. Reliqua aũt sermonũ phacee et uniuersa que fecit:

nõne hec scripta sunt in libro sermonũ
dierũ regum israhel? Anno secundo
phacee filij romelie regis israel: regnauit
ioathan filius ozie regis iuda. Viginti
quinq; annos erat cũ regnare cepisset:
et sedecim annis regnauit in hierusalẽ.
Nomen mãs eius hierusa: filia zadoch.
fecitq; qd erat placitum coram dõo.
Iuxta omnia q̃ fecit ozias pater suus
operat? est: mũtamen excelsa nõ abstulit.
Adhuc ps immolabat et adolebat
incensũ i excelsis. Ipse edificauit portã
domus domini sublimissimã. Reliqua
autem sermonũ ioathan et uniuersa
que fecit: nonne hec scripta sũt i libro
verboꝝ dierũ regũ iuda? In diebus illis
cepit dõo mittere i iudam rasin regem
syrie: et phacee filiũ romelie. Et domi-
uit ioathan cũ patribus suis sepultus
q; est cũ eis i ciuitate dauid pris sui: et
regnauit achaz filius eius p eo. LVI

Anno decimo septimo phacee filij
romelie regnauit achaz filius ioa-
than regis iuda. Viginti annos erat
achaz cum regnare cepisset: et sedecim
annis regnauit in hierusalem. Non fecit qd
erat placitum in conspectu domini di
sui sicut dauid pater eius: sed ambulauit
in via regum israhel. Insuper et filium
suum cõsecrauit transiens per ignem
secundũ ydola gentiũ: que disipauit
dominus coram filijs israel. Immolabat
quoq; victimas et adolebat incensũ
in excelsis et i collibus: et sub omni ligno
frondoso. Tũc ascendit rasin rex syrie:
et phacee filius romelie rex israhel: ad
pliandũ in hierusalem. Cũq; obsiderent
achaz: non valuerunt superare eũ. In
tempore illo restituit rasin rex syrie haylã
syrie: et eiecit iudeos de hayla. Et ydu-
mei et syri venerũt in haylam: et habita-
uerunt ibi usq; in diem hanc. Misit aũt
achaz nuncios ad teglat phalasar re-
gem assiriorꝝ dicens. Seruus tuus et filius
tuus ego sum. Ascende et saluũ me fac
de manu regis syrie et de manu regis
israel: q̃ insurrexerunt aduersũ me. Et cũ
collegisset argentũ et aurũ qd inuentũ
fuit in domo dni: et in thesauris re-
gis misit regi assiriorꝝ munera: qui et
acquiuit voluntati eius. Ascendit au-
tem rex assiriorꝝ i damascũ et vastauit
eam: et trãstulit habitatores eius cre-
ten: rasin aũt interfecit. Perrexitq; rex
achaz in occursum teglat phalasar
regis assiriorꝝ i damasci. Cũq; vidisset
altare damasci: misit rex achaz ad u-
riam sacerdotẽ exemplar eius: et similitu-
dinẽ iuxta omne opus eius. Edifica-
uitq; urias sacerdos altare. Iuxta omnia
que preceperat rex achaz de damasco: ita
fecit sacerdos urias donec venirent rex
achaz de damasco. Cumq; venisset rex
de damasco vidit altare et venerans
est illud: ascendit q; immolauit holo-
causta et sacrificia sua: et libauit libã-
mina et fudit sãguinem pacificorꝝ que
obtulerat sup altare. Porro altare
ereum qd erat coram dõo transtulit de
facie templi et de loco altaris et de loco
templi domini: posuitq; illud ex latere
altaris ad aquilonẽ. Precepit quoq;
rex achaz vrie sacerdoti dicens. Sup
altare maius offer holocaustũ matu-
num et sacrificiũ vespertinũ holocau-
stum regis et sacrificiũ eius: holocau-
stum omnis pli terre et sacrificia eorũ
et libamina eorũ: et omnem sanguinẽ
holocausti et omnis sanguinẽ victi-
me super illud effundes. Altare aũt
ereum erit paratũ ad voluntatem meã.
fecit igit urias sacerdos iuxta omnia
que preceperat rex achaz. Tulit aũt rex
achaz clatras bases et luteum qui erat

deliquerat: et mare depositum de bobus eereis
qui sustentabant illud: et posuit super
pauimẽtum stratum lapide. Musacth
quoq; sabbati quod edificauerat in
templo et ingressum regis exteri? con-
uertit in templũ domini: propter regem
assiriorꝝ. Reliqua aũt verborũ achaz
et omnia q̃ fecit: nonne hec scripta sũt
in libro sermonũ dierũ regum iuda?
Dormiuitq; achaz cum patribus suis:
et sepult? est cũ eis i ciuitate dauid: et re-
gnauit ezechias filius eius p eo. LVII

Anno duodecimo achaz regis iuda
regnauit osee filius hela in sama-
ria super israhel nouem annis: feciq;
malũ coram domino: sed non sicut
reges israhel q̃ ante eũ fuerũt. Contra
hunc ascendit salmanasar rex assiri-
orum: et factus est ei osee seruus: redde-
batq; illi mnera. Cũq; deprehendisset
rex assiriorum osee q; rebellare niteꝰ
misisset nũcios ad sua regem egipti-
ut prestaret mnera regi assiriorum:
sicut singulis annis solitus erat: obse-
dit eum et vinctum misit in carcerem.
peragratisq; e omnẽ terrã: et ascendis
samariam obsedit eam tribus annis.
Anno aũt nono osee cepit rex assiri-
orum samariã: et transtulit israel in assi-
rios: posuitq; eos i haylam et i abor
iuxta fluuiũ gozan in ciuitatibus me-
dorum. Factũ est enim cum peccassent
filij israel domino deo suo q̃ eduxerat
eos de terra egipti de manu pharaonis
regis egipti: coluerunt deos alienos:
et ambulauerunt iuxta ritũ gentium
q̃s consumpserat dominus i conspectu
filiorꝝ israel et regũ israhel: quia fecerũt.
Et iniquerũt filij israel verbis
non recis dominum deũ suum: et
edificauerũt sibi excelsa i cũctis urbibus
suis a turre custodiũ usq; ad ciuitatem
munitam. Erecuntq; sibi statuas et
lucos in omni colle sublimi: et subter
omne lignũ nemorosum: et adolebant
ibi incensũ super aras i more gentiũ
quas transtulerat dõus a facie eorum.
Fecerũtq; verba pessima irritantes do-
minum: et coluerunt immũdicias de
quibus prepit eis dõus ne facerent rebũ
hoc. Et rectificatus est dõus in israhel
et in iuda p manum omnium phetarꝝ
et videntiũ dicens. Recedimini a viis
vestris pessimis: et custodite precepta
mea et cerimonias: iuxta omnẽ legẽ
quã precepi patribus vestris: et sicut
misi ad vos in manu seruorũ meorũ
prophetarꝝ. Qui nõ audierunt: sed in-
durauerunt ceruice suã iuxta ceruicem
patrum suorũ qui noluerunt obedire
dõo deo suo. Et abiecerunt legitima
eius: et pactũ quod pepigit cũ pribus
eorꝝ et testificationes quibus cõtestat?
est eos: secutiq; sunt vanitates et vane
egerunt: et secuti sunt gentes que erãt
p circuitum eorꝝ sup quibus preceperat
dominus eis ut non facerent sicut et
ille faciebat. Et dereliquerunt omnia
precepta dõi dei sui: fecerunt sibi con-
flatiles duos vitulos et lucos: et ado-
rauerunt uniuersam militiã celi. Ser-
uierunt q; baal: et consecrauerũt filios
suos et filias suas per ignem. Et divi-
nationi insistebant et auguriis: et
tradiderunt se ut facerent malũ coram
domino: et irritarent eum. Iratusq;
est dõus vehementer israhel: et abstulit
eos a conspectu suo: et non remansit
nisi tribus iuda tantũmodo. Sed nec
ipse iuda custodiuit mandata dõi di
sui: verũtamen ambulauit in erroribus
israhel quos operat? fuerat. Proiecit
q; dõus omne semen israel: et afflixit eos et
tradidit eos i manu direptoꝝ donec

proiceret eos a facie sua: rex eo iam tpe
quo fissus est israhel a domo dauid:
et constituerūt sibi regem ieroboam
filiū nabath. Separauit enī ieroboā
israhel a dominō: et peccare eos fecit
pccm magnū. Et ambulauerunt filij
israel in omnibus peccatis ieroboam
que fecerat: z nō recesserunt ab eis usq;
quo dominus auferret israhel a facie
sua: sicut locutus fuerat ī manu omnīū
seruorū suorū ppharū. Translatusq; est
israhel de terra sua in assirios usq; in
diem hanc. Adduxit aūt rex assirioꝝ
de babilone et de cutha: et de ahiach:
et de emath et de sepharuaim: z collo-
cauit eos in ciuitatibus samarie pro
filijs israhel. Qui possederūt samariā:
et habitauerunt in urbibus eī. Cūq;
ibi habitare cepissent non timebant
dominum: et immisit eis dūs leones:
qui interficiebant eos. Nunciatumq;
est regi assirioꝝ et dictum. Gentes ḋs
transtulisti et habitare fecisti in ciuita-
tibus samarie ignorant legitima dei
terre: z immisit in eos dominꝰ leones
et ecce interficiunt eos: eo qō ignorent
ritū dei terre. Precepit aūt rex assirioꝝ
dicens. Ducite illuc vnū de sacerdotibus
quos inde captiuos adduxistis: ut
vadat z habitet cum eis: z doceat eos
legitima dei terre. Igitur cum venisset
unus de sacerdotibus hjs ḋ captiui
ducti fuerāt de samaria habitauit in
bethel: et docebat eos quomō colerent
dominū. Et unaquēq; gens fabrica-
ra sibi deum suum. Posuerunt;q; eos
in fanis excelsis que fecerant samarie
gens et gens in urbibus suis: ī quibs
habitabant viri enim babilonij fece-
runt sochot benoth: viri aūt cuthei
fecerunt nergel: et viri de emath fecerūt
asima. Porro euei fecerunt nebaaz et
thachaz hij autē qui erant de sefarua-
im comburebant filios suos igni ad
ramelech et anamelech dijs sefarua-
im: et nichilominus colebant dōm.
Fecerunt autem sibi de nouissimis sa-
cerdotes excelsoꝝ: et ponebant eos in
fanis sublimibs. Et cum dominum
colerent: dijs ḋ suis seruiebant iuxta
cōsuetudinē gentiū de ḋbus translati
fuerant samariā. Usq; in pstentum die
morem sequuntur antiquum. Non
timent dōm: neq; custodiūt ceremonia-
as eius atq; iudicia z legem z manda-
tum quod preceperat dūs filijs iacob
quē cognominauit israel: z pcussit cū
eis pactum: et mandauerat eis dicens.
Nolite timere deos alienos et non a-
doretis eos neq; colatis eos et nō im-
moletis eis: sed dominū deū vestrum
qui eduxit vos de terra egipti in fortī-
dine magna z ī brachio extento: ipsū
timete et illū adorate: et ipsi immola-
te. Ceremonias quoq; et iudicia et le-
gem et mandatū quod scripsit vobis
custodite ut faciatis cunctis diebus:
et non timeatis deos alienos. Et pa-
ctum qō pcussit vobiscū nolite obliui-
sci: nec colatis deos alienos sed dōm
dēi vestrī timete: et ipse eruet vos de ma-
nu omnīū inimicoꝝ vestroꝝ. Illi uero
nō audierunt: sed iuxta consuetudinē
suam pristinam pmanēt. Fuerunt
igitur gentes iste timentes quidē dōm:
sed nichilominꝰ z ydolis suis seruiēs.
Sicā filij eorū z nepotes sicut fecerūt pri-
mi ita faciūt: ī pstentū diem. xxvij

Anno tertio osee filij hela regis i-
israhel regnauit ezechias filius
achaz regis iude. Viginti;q; annos
erat cū regnare cepisset: z viginti nouē
annis regnauit in iherusalem. Sanctī
mōs eius abisa filia zacharie. Feciq;
quod erat bonū coram dōo: iuxta oīa
que fecerat dauid pater eius. Ipse disci-
pauit excelsa: et cōtriuit statuas et fur-
ridit lucos: contegiq; serpentē eneum
quē fecerat moyses. Siquidē usq; ad
illud tempus filij israhel adolebāt ei
incensum. Vocauitq; nomē eius no-
hestan. Et in dominō deo israel sperauit.
Itaq; post eū nō fuit similis ei de cun-
ctis regibus iude sed neq; ī hjs qui ante
eum fuerunt: et adhesit domino: z nō
recessit a vestigijs eī: seruq; mandata
eius q̃ preceperat dominus moysi unde
et erat dūs cū eo: et in cunctis ad que
procedebat sapienter se agebat. Rebel-
lauit quoq; contra regem assirioꝝ: et
non seruiuit ei. Ipse pcussit philistheos
usq; ad gazam z fines eorum eos:
a turre custodū usq; ad ciuitatem mu-
nitam. Anno quarto regis ezechie q̃
erat annus septimꝰ osee filij hela regis
israhel. ascendit salmanasar rex assi-
riorum samariam: et oppugnauit eā
et cepit. Sicā post annos tres anno sexto
ezechie id est nono anno osee regis isra-
hel capta est samaria: et transtulit rex
assirioꝝ israhel in assirios: collocauit
eos ī ahyla et ī abor fluuijs gozan
in ciuitatibus medoꝝ: quia nō audierūt
vocem dōi dei sui: sed pretergressi sunt
pactū eī. Omnia que preceperat moyses
seruꝰ dōi nō audierūt neq; fecerūt. An-
no septimo regis ezechie ascendit
sennacherib rex assiriorum ad omnīa ci-
uitates iuda munitas: et cepit eas.
Tunc misit ezechias rex iude nuncios
ad regem assiriorum in lachis dicens.
Peccaui. Recede a me: et omne quod
imposueris michi ferā. Iudixit itaq;
rex assirioꝝ ezechie regi iude trecēta ta-
lenta argenti et triginta talenta auri.
Deditq; ezechias dōno argentū quod
repertum fuerat in domo domini: et
ī thesaurijs regis. Ipse eo tempore illo con-
fregit ezechias valuas tēpli dōi et la-
minas auri q̃s ipse affixerat: z dedit ea
regi assiriorū. Misit aūt rex assiriorū
tharan et rapsaris et rapsacen de la-
chis ad regē ezechiā cū manu valida
iherusalem. Qui cum ascendissent venerūt
iherusalem et steterūt iuxta aquedictū
piscine superioris que est in via agri
fullonis: vocauerūtq; regē. Egressus
est autem ad eos eliachim filij helchie
q̃ erat prepositus domꝰ et sobna scriba z ioahe
filij asaph a commentarijs: dixitq; ad
eos rapsaces. Loquimini ezechie. Hec
dicit rex magnus: rex assiriorū. Que ē
ista fiducia qua nitimis? frustra mi-
hi consilium: ut q̃ pares et ad pcisum.
Iu quo confidis: ut audeas rebellare?
Iu speras in baculo arundineo atq;
cōfracto egipto? Cui quē incumbere
homo: cōminuꝰ ingrediētur manum
eius: et pforabit eam. Sic est pharao
rex egipti: omnibus qui confidunt ī eo.
Quod si dicetis michi ī dōo deo no-
stro habemꝰ fiduciā: nōne ipse ē cuius
abstulit ezechias excelsa et altaria: et
precepit iude et iherusalem ante altare
hoc adorabitis in iherusalem? Sicā igit
transire ad dōm meū regem assiriorū:
et dabo vobis duo milia equorum: z
videre an habere valeatis ascensores
eorū. Et quomō poteritis resistere ante
unum satrapam de seruis dōi mei mi-
nimis? An fiduciam habes in egipto
propter currus z equites? Siquid sine
dōi voluntate ascendi ad locū istum:
ut deuoliterem eū? Dominus dixit mi-
chi. Ascende ad terram hanc: et deuoli-
ere eam. Dixerunt aūt eliachim filius
elchie et sobna scriba z ioahe rapsaci.
Precamur ut loquaris nobis seruis

tuis syriace. siquidem intelligis hanc
linguā: et non loquaris nobis iudai-
ce audiente plo: qui est super murum.
Rūdiz eis raplaces dicēs. Sūquid
ad dūm tuū ⁊ ad te misit me dominus
meus ut loquerer sermones ios. et nō
potius ad viros qui sedent sup murū
ut comedant stercora sua: ⁊ bibant u-
rinam suā vobiscū? Dixit itaq; ra-
places: et exclamauit voce magna iu-
daice ⁊ ait. Audite verba regis magni:
regis assiriorū. Hec dicit rex. Nō vos
seducat ezechias. Nō enī poterit eruere
vos de manu mea. neq; fiduciā vobis
habeat super dominū dicens. Eruens
eruabit nos dominus: et nō tradetur
ciuitas hec in manu regis assiriorum.
Nolite audire ezechiam. Hec enī dicit
rex assiriorū. Facite mecum qd vobis
est vtile: et egrediminī ad me. Et com-
edet vnusquisq; de vinea sua. et de sicu
sua et bibetis aquas de cisternis vrīs:
donec veniā et transferam vos in terā
que similis est terre vestre. in terā fru-
ticetum et ferilem vini. terram panis
et vineaz. terram oliuarum et olei ac
mellis: ⁊ viuetis ⁊ nō morietis. Nō
lite audire ezechiam qui vos decipit
dicens: dūs liberabit nos. Numquid
liberauerunt dij gentium terram suā
de manu regis assiriorū? Vbi est deus
emath et arphat? Vbi ē dis sapharua-
im ana ⁊ ava? Numquid liberauerūt
samariam de manu mea? Qui nam
illi sunt in vniuersis dijs terrarū qui
eruerunt regionē suam de manu mea:
vt possit eruere dūs ihrusalē de manu
mea? Tacuit itaq; plis: et non rūdit
ei quicq. Siquidem preceptum regis
acceperat: ut nō responderet ei. Venieq;
eliachim filij helchie ꝓpositus domus
et sobna scriba et ioahz filius asaph a
commentarijs ad ezechiā scissis vestibus
⁊ nūciauerūt ei verba rapsacis.

XIX

Qui cum audisset ezechias rex fi-
dit vestimenta sua. et operuit se
sacco: ingressusq; est domū dūi: et mi-
sit eliachim ꝓpositum domus ⁊ sobnā
scribam. et senes de sacerdotibus opertos
saccis ad isaiam. phētā filiū amos.
Qui dixerūt. Hec dicit ezechias. Dies
tribulationis et increpationis ⁊ blas-
phemie dies iste. Venerunt filij usq;
ad partū: et vires nō habet parturiēs.
Si forte audiat dūs ds tuus verba
verba rapsacis quē misit rex assiriorū
dominus suus ut exprobraret deum
viventem ⁊ argueret verbis q audiit
dūs deus tuus: et fac orationem pro
reliquijs que reperte sunt. Venerunt er-
go serui regis ezechie ad isaiā. Dixit
q; eis isaias. Hec dicetis dño vestro.
Hec dicit dūs. Noli timere a facie ser-
monū quos audisti: quibus blasphe-
mauerunt pueri regis assiriorum me.
Ecce ego immittam ei spiritū et audi-
et nunciū: et reuertetur in terram suā:
et dabam eū gladio i terra sua. Reuer-
sus est ergo rapsaces: ⁊ inuenit regem
assiriorum expugnantem lobnā. Au-
dierat enī q recessisset de lachis. Cum
audisset de tharacha rege ethiopie di-
cēs: ecce egressus ē vt pugnet adue-
sum te et iterū contra eum: misit nūcios
ad ezechiam dicēs. Hec dicit ezechie
regi iuda. Non te seducat deus tuus
in quo habes fiduciā: neq; dicas: nō
tradetur ihrusalem in manus regis
assiriorū. Tu enī ipse audisti que fecerit
reges assiriorum vniuersis terris: quo-
modo vastauerint eas. Num ego so-
lus poteris liberari? Numquid libera-
uerunt dij gentiū singulos quos vas-
tauerunt patres mei gozan videlicet

et aran et reseph ⁊ filios eden: q erant
in thelassar? Vbi est rex emath et rex
arphat ⁊ rex ciuitatis sepharuaim a-
na et ava? Itaq; cū accepisset ezechias
litteras de manu nūciorum ⁊ legisset
eas: ascendit in domū dūi et expandit
eas coram dño: et orauit i conspectu
eius dicēs. Domine ds israhel q sedes
sup cherubin tu es ds solus regū oīū
uni terre: tu fecisti celum et terā. Inclina
aurem tuā et audi. Aperi dūe oculos
tuos ⁊ vide: ⁊ audi omia verba senna-
cherib: que misit ut exprobraret nobis
dū viventem. Vere dūe dissipauerunt
reges assiriorū gentes et terras oīū:
et miserūt deos eorū in ignem. Nō enī
erant dij: sed opa manuū hominum
et ligno et lapide: et perdiderunt eos.
Nūc igitur dūe ds noster saluos nos
fac de manu eius: ut sciant oia regna
terre qa tu es dūs deus solus. Misit aūt
isaias filius amos ad ezechiam dicēs.
Hec dicit dominus deus israhel. Que de-
precatus es me sup sennacherib rege
assiriorū audiui. Iste est sermo quē lo-
cutus est dominus de eo. Spreuit te et
subsannauit te virgo filia syon: post
tergum tuū caput mouit filia ihrusa-
lem. Cui exprobrasti: et quē blasphe-
masti? Contra quē exaltasti vocē tuā:
et eleuasti in excelsū oculos tuos? Con-
tra sanctum israhel. Per manū nuntij
tuorum exprobrasti dominū: ⁊ dixisti.
In multitudine curruum meorum ascen-
di excelsa montiū i summitate libani:
et succidi sublimes cedros eius: ⁊ electas
abietes illius. Et ingressus sū usq; ad
terminos eius: ⁊ saltum carmeli eius
ego succidi. Et bibi aquas alienas. et si-
cauī vestigijs pedum meorum omnes
aquas clausas. Nūquid nō audisti
id ab initio seculi? Ex diebus antiqui
plasmauī illud: ⁊ nūc adduxi. Erunt
q i ruinam collium compugnantium
ciuitates munite: ⁊ qui sedent i eis hu-
miles manu. Contremuerūt ⁊ confusi
sunt facti sūt velud fenū agri. et virens
herba tenerū: que arefacta est antq;
veniret ad maturitatem. Habitaculū
tuū et egressum tuū et introitū tuum ⁊
viam tuā ego prescui: ⁊ furore tuum
contra me. Insanisti i me: ⁊ superbia tua
ascendit in aures meas. Ponā itaq;
circulū i naribus tuis. et chamū i labijs
tuis: et reducam te in viam q quā ve-
nisti. Tibi aūt ezechia hec erit signum.
Comedet hoc āno que seppeteris: in
secūdo aūt āno que sponte nascitur.
Porro i āno tertio seminate ⁊ metite:
plantate vineas et comedite fructum
earū. Et qdūq; reliquū fuerit de domo
iuda mittet radicem deorsum: ⁊ facet
fructū sursum. De ihrusalem quippe
egredietur reliquie: ⁊ qd saluetur de
mōte syon. Zelus dūi exercituū faciet
hoc. Quamobrem hec dicit dominus
de rege assiriorū. Non ingredietur urbē
hanc: nec mittet in eam sagittam: nec
occupabit eam clipeo: nec circumdabit
eam munitio. Per viam qua venit re-
ueretur: ⁊ ciuitatem hanc nō ingredie-
tur dicit dominus: protegamq; urbē
hanc ⁊ saluabo eam. propter me et propter
david seruū meū. factū est igit in nocte
illa venit angel dūi: et percussit i castris
assiriorum centum octoginta quinq;
milia. Cūq; diluculo surrexisset vidit
omnia corpora mortua: et recedens
abijt. et reuersus est sennacherib rex as-
siriorum: et mansit in ninive. Cumq;
adoraret in templo nesrach deū suum
adramelech ⁊ sarasar filij eius percusserūt
eū gladio: fugerūq; i terā armeniorū ⁊
regnauit asaradon filius eius ꝓ eo.

In diebs illis egrotauit ezechias
usq; ad mortē: et uenit ad eum
ysaias filius amos, ꝓpheta: dixitq; ei.
Hec dicit dñs d⁹. Precepi domui tue.
Morieris enim tu: ⁊ nō uiues. Qui con
uertit faciē suā ad parietē: ⁊ adorauit
dñm dicens. Obsecro dñe: memento
quesq; quō ambulauerim coram te in
ueritate et in corde perfecto: ⁊ qd̄ placi
tum est coram te fecerim. Fleuit itaq;
ezechias fletu magno ⁊ anteqū egredi
retur ysaias mediā partem aule sacd̄
est sermo dñi ad eum dicēs. Reuertere:
et dic ezechie duci pplī mei. Hec dicit
dñs d⁹ dauid patris tui. Audiui ora
tionem tuā: uidi lacrimas tuas: ⁊ ecce
sanaui te. Die tertio ascendes templū
dñi: et addā diebus tuis quindecim annos.
Sed et de manu regis assiriorum libera
bo te ⁊ ciuitatem hāc: ⁊ protegā urbem
istam ꝓter me et propter dauid seruū
meū. Dixitq; ysaias. Afferte massam
ficorū. Quā cū attulissent ⁊ posuissent
super ulcus eius curatus est. Dixerat autē
ezechias ad ysaiam. Quod erit signū
quia dominus me sanabit: et ꝗa ascen
surus sum die tertia templū domini?
Cui ait ysaias. Hoc erit signum a do
mino: qd̄ fecit dñs dominum
quē locutus est. Vis ut ascendat umbra
decem lineis: aut ut reuertatur retro
gradibus? Et ait ezechias. Facile est um
bram recedere decem lineis. Sed hoc uo
lo ut fiat: sed ut reuertat retrorsum de
cem gradibus. Inuocauit itaq; ysaias
prophēta dominū: et reduxit umbrā
per lineas quibus iam descenderat in
horologio achaz retrorsum decē gra
dibus. In tpore illo misit merodach
baladan filius baladan rex babilonorū
litteras et munera ad ezechiā. Audie
rat enim qd̄ egrotasset ezechias. Letatus
est autem in aduentu eorū ezechias: et
ostendit eis domum aromatū: et aurū
et argentū ⁊ pigmenta uaria: unguēta
quoq; ⁊ domum uasorū suorū et omnia
que habere poterat in thesauris suis.
Non fuit qd̄ nō mōstraret eis ezechias
in domo sua: et in omni potestate sua.
Venit autē ysaias propheta ad regem
ezechiam: dixitq; ei. Quid dixerūt uiri
isti: aut unde uenerūt ad te? Cui ait
ezechias. De terra lōginqua uenerūt
ad me: de babilone. At ille respondit.
Quid uiderūt i domo tua? Ait ezechi
as. Omnia quecūq; sunt i domo mea
uiderunt. Nichil est enim quod non
monstrauerim eis in thesauris meis.
Dixit itaq; ysaias ezechie. Audi sermo
nem domini. Ecce dies ueniūt: ⁊ auferē
tur omnia q̄ sunt in domo tua: et
que condiderūt patres tui usq; in die
hanc in babilonem. Non remanebit
quicq; ait dominus. Sed et de filiis tuis
qui egredientur ex te quos generabis
tollentur: et erunt eunuchi in palatio
regis babilonis. Dixit ezechias ad y
saiam. Bonus sermo domini quē lo
cutus est. Dixit tantum pax et ueritas in
diebus meis. Reliq̄ autē sermonū ezechi
e q̄s fortitudo eius ⁊ quō fecit piscina
m et aquiductum ⁊ introduxit a
quas i ciuitatē: nōne hec scripta sūt
libro sermonū dierū regū iuda? Dormi
uitq; ezechias cū patribus suis: et regna
uit manasses filius eius ꝓ eo. xxi

Duodecim annos erat manasses
cū regnare cepisset: et quinqua
ginta quinq; annis regnauit in hie
rusalem. Nomen matris eius aphziba.
Fecitq; malum in conspectu domini:
iuxta ydola gentium quas deleuit do
minus a facie filiorum israel. Coluesq;
q̄ et edificauit excelsa q̄ dissipauerat
ezechias pater eius: ⁊ erexit aras baal
⁊ fecit lucos sicut fecerat achab rex israel:
et adorauit omnē militiā celi et coluit
eam. Extruxitq; aras in domo dñi de
qua dixit dñs i hierusalem ponam nomē
meū: ⁊ extruxit altaria omnīi militie
celi in duobus atriis templi domini. Et
tradiuit filiū suum per ignē: ⁊ ariolatus
est et obseruauit auguria: et fecit
phitones ⁊ aruspices multiplicauit:
ut faceret malū coram dño ⁊ irritaret
eum. Posuitq; idolū luci quē fecerat
in templo dñi: cuq; quo locutus est dñs
ad dauid et ad salomonem filiū eius.
In templo hoc et in hierusalem quā
elegi de cunctis tribubus israhel ponam
nomē meū in sempiternū: et ultra nō
faciam commouere pedem israhel de
terra quā dedi patribus eorū ꝗ tantum die
rint oēs omnia que precepi eis: ⁊ uniu
ersam legem quā mandauit eis seruus
meus moyses. Illi uero nō audierūt:
sed seduci sunt a manasse: ut facerent
malum super gentes quas abstulit dñs
a facie filiorū israhel. Locutusq; est dñs
in manu seruorū suorū, ꝓphetarū dicēs.
Quia fecit manasses rex iuda abomi
nationes istas pessimas super omnia
que fecerunt amorrei ante eū ⁊ peccare
fecit etiā iudam in immūdiciis suis:
propterea hec dicit dñs deus israhel.
Ecce ego inducam mala super hierusalem
⁊ iudā: ut quicūq; audierit tinniant
ambe aures eius. Et extendam super
hierusalem funiculum samarie ⁊ pon
dus domus achab: et deleb̄o hierusalem
sicut deleri solet tabula. Delens uertā:
et ducam cerebrum illius super faciē
eius. Dimittam uero reliquias hereditā
tis mee ⁊ tradam eas in manus im
icorum suorū: eruntq; in uastitatē et
in rapinā cunctis aduersariis suis eo
quod fecerint malū coram me: ⁊ perse
uerauerunt irritantes me ex die qua
egressi sunt patres eorū ex egipto usq;
ad hāc diē. Insuper ⁊ sānguinē innocētē
fudit manasses multū nimis donec
impleret hierusalem usq; ad os: absq;
peccatis suis quibus peccare fecit iu
dam ut faceret malū coram dño. Reliq̄
autē sermonū manasse ⁊ uniuersa que
fecit ⁊ peccatum eius qd̄ peccauit: nōne
hec scripta sunt in libro sermonū dierū
regū iuda? Dormiuitq; manasses cū
patribus suis: et sepultus est in horto domus
sue: in horto ozam: et regnauit amon
filius eius pro eo. Viginti duos annos
erat amon cū regnare cepisset: duobus
quoq; annis regnauit in hierusalem.
Nomen matris eius meslallemeth filia
arus de ietheba. Fecitq; malū i conspe
ctu dñi sicut fecerat manasses pater ei
us: et ambulauit in omni via q̄ qua
ambulauerat pater eius. Seruiuitq;
immundiciis quibus seruiebat pater
eius ⁊ adorauit eas: et deseruit dō
minū deum patrum suorū: et nō am
bulauit in uia domini. Tetenderūt
q̄q; ei insidias serui sui: et interfecerūt
regem in domo sua. Percussit autē ꝓpl̄s
terre omnes qui coniurauerāt contra
regem amon: et cōstituerūt sibi regem
iosiā filiū eius ꝓ eo. Reliq̄ autē sermonū
amon q̄ fecit: nōne hec scripta sūt i libro
sermonū dierū regū iuda? Sepelierūt
q̄q; eū i sepulcro suo in horto ozam: et re
gnauit iosias filius eius ꝓ eo. xxii

Octo annos erat iosias cū regna
re cepisset: et triginta uno anno
regnauit in hierusalem. Nomen matris ei
ydida filia ꝓhadaia de bolechat. Fecit
q̄q; quod placitum erat coram domino:
et ambulauit ꝗ omnes uias dauid pris
sui. Nō declinauit ad dexteram siue

ad sinistram. Anno autem octauodecimo regis iosie misit rex saphan filiũ asalia filij meshulã scribã templi dñi: dicens ei. Vade ad helchiã sacerdotẗ magnum ut conflatur pecunia q̃ illata ē in templũ domini quã collegerũt ianitores templi a plo: deinde fabris prepositos domus domini. Qui et destribuãt eam hijs qui operãtur i templo dñi ad instauranda sarcatecta templi. ignarijs videlicet et cementarijs. et hijs qui intercepta componunt: et ut emantur ligna et lapides de lapicidinis ad instauranda templũ domini. Verũtamẽ nõ supputetur eis argentũ qõ accipiunt: sed in potestate habẽt et in fide. Dixit aũt helchias pontifex ad saphan scribam. librũ legis reperi in domo dñi. Deditq; helchias volumen saphan scribe: qui z legit illud. Venit quoq; saphan scriba ad regẽ: et renũciauit ei qõ ꝓcepr: z ait. Conflauerunt serui tui pecuniã que reperta est in domo dñi: et dederũt ut distribuerent fabris ac prefectis operũ templi dñi. Narrauit quoq; saphan scriba regi dicẽs. librũ dedit mihi helchias sacerdos. Quẗ cũ legisset saphan coram rege. et audisset rex verba libri legis dñi sedit vestimenta sua: et precepit helchie sacerdoti et ahicham filio saphan z achobor filio micha z saphan scribe. et alaie seruo regis dicens. Ite et cõsulite dominũ super me et super plo et super omẽ iuda. de verbis voluminis istius quod inuentũ est. Magna enim ira domini succensa ē cõtra nos: quia nõ audierũt patres nostri verba libri huius ut facerent omne quod scriptũ est nobis. Ierunt igitq; helchias sacerdos et ahicham et achobor et saphan et alaia ad oldam prophetam vxorem sellũ filij thecue filij aras custodis vestium que habitabat in ihrusalem secundo: locutq; sunt ad eam. Et illa respondit eis. Hec dicit dominus deus israhel. Dicite viro q̃ misit vos ad me. Hec dicit dominus. Ecce ego adducã mala super locũ istũ et super habitatores eius omnia verba legis que legit rex iuda: quia dereliquerũt me et sacrificauerũt diis alienis irritantes me in cunctis opibus manuũ suarũ. Et succendetur indignatio mea in loco hoc: et non extinguetur. Regi autem iuda qui misit vos ut cõsulteretis dominũ sic dicetis. Hec dicit dominus dꝰ israhel. Pro eo quod audisti verba voluminis et pretimum est cor tuum et humiliatus es coram domino. audisti huiusmodi contra locũ istum z habitatores eius quod videlicet fierent in stuporem et in maledictũ et scidisti vestimenta tua et flenisti coram me et ego audiui ait dominus: idcirco colligam te ad patres tuos. et colligeris ad sepulcrum tuum in pace: ut non videant oculi tui omnia mala que inducturus sum super locum istum. xxiij

Et renũciauerũt regi qõ dixerat. Qui misit: et cõgregãt sunt ad eum omnes seniores iuda et ihrusalem. Ascendit q; rex templum domini: et omnes viri iuda vniuersiq; qui habitabant in ihrusalem cum eo sacerdotes et prophete et omnis populꝰ a paruo usq; ad magnum: legitq; cũctis audientibus omnia verba libri fedeis qui inuentꝰ est in domo domini. Stetitq; rex super gradũ z fedus pecussit coram domino: ut ambularẽt post dominũ et custodirent precepta eius z testimonia et ceremonias in omni corde z in tota anima: et suscitarẽt verba fedeis huius que scripta erant in libro illo. Acquieuitq; pplꝰ pacto. Et ꝓcipit rex helchie põtifici et sacerdotibs secundi ordinis et ianitoribus ut proiicerent de templo dñi omnia vasa que facta fuerant baal z in luco z vniuẗe militie eli: et combussit ea foris ihrusalẽ in conualle cedron: et tulit puluerẗ eorũ in bethel. Et deleuit aruspices quos posuerant reges iuda ad sacrificandũ in excelsis p ciuitates iuda z in circuitu ihrusalẽ: et eos q̃ adolebãt incensum baal et soli et lune et duodecim signis et omni militie eli. Et efferri fecit lucũ de domo domini foras ihrusalem in conualle cedron z combussit eum ibi et redegit in puluerem: et proiecit super sepulcra vulgi. Destruxit q; ediculas effeminatorꝫ que erant in domo dñi: pro quibus mulieres texebant quasi domiculas luci. Cõgregauitq; omnes sacerdotes de ciuitatibus iuda: z cõtaminauit excelsa vbi sacrificabant sacerdotes. de gabaa usq; berlahee. Et destruxit aras portarũ i introitu ostij iosie principis ciuitatis: qõ erat ad sinistram porte ciuitatis. Verũtamen nõ ascendebãt sacerdotes excelsoꝝ ad altare dñi in ihrusalem: sed tantum comedebant azima i medio fratrum suorũ. Contaminauit quoq; tophet qõ est in conualle filij ennon: ut nemo consecrare filium suum aut filiam p igne moloch. Abstulit quoq; equos quos dederant reges iude soli i introitu templi dñi iuxta exedram nathanelech eunuchi: q̃ erat in pharurim: currus autem solis combussit igni. Altaria quoq; que erant super tecta cenacli achaz: que fecerant reges iuda z altaria que fecerat manasses in duobus atrijs tẽpli dñi destruxit rex: z eiecerit inde et dispersit cinerem eorũ i torrente cedron. Excelsa quoq; que erant in ihrusalem ad dexteram partem montis offensionis que edificauerat salomõ rex israhel astaroch ydolo sydonion et chamos offensioni moab. et melchon abominationi filiorũ ammon polluit rex: et contriuit statuas z succidit lucos: repleuitq; loca eorũ ossibus mortuorũ. Insuper et altare qõ erat in bethel et excelsum qõ fecerat ihroboã filius nabath qui peccare fecit israhel. et altare illud excelsum destruxit atq; combussit et cõminuit in puluerẗ: succendit q; etiã lucũ. Et conuersus iosiaꝰ vidit ibi sepulcra que erant in mõte: misitq; et tulit ossa de sepulcris z combussit ea super altare: et polluit illud iuxta verbum dñi quod locutꝰ est vir dei q̃ pdixerat verba hec. Et ait. Quis est titulus ille quẗ video? Respondẗq; ei ciues vrbis illiꝰ. Sepulcrũ est hominis dei qui venit de iuda: z predixit verba hec que fecisti super altare bethel. Et ait. Dimittite eum. Nemo cõmoueat ossa eius. Et intacta manserunt ossa illius cum ossibus prophete q̃ venerat de samaria. Insuper et oia fana excelsoꝝ que erant in ciuitatibs samarie que fecerãt reges israhel ad irritandum dñm abstulit iosias: et fecit eis secundum omnia que fecerat in bethel. Et occidit universos sacerdotes excelsoꝝ q̃ erant ibi super altaria: z combussit ossa humana super ea. Reuersusq; ē ihrusalem: et precepit omni populo dicens. Facite phase domino deo vestro: secundũ quod scriptũ est in libro fedeis huius. Non enim factũ ē phase tale a diebus iudicũ qui iudicauerũt israel et omniũ dierũ regũ israhel z regũ iuda: sicut i octauodecimo anno regis

iosie factum est phase istud domino in
ihrusalem. Sed et phitones et ario
los ⁊ figuras ydolorꝫ ⁊ immundicias
et abominationes que fuerunt i terra
iude et ihrusalem abstulit iosias: ut
statueret verba legis que scripta sunt
in libro quē invenit hilchias sacerdos
in templo dñi. Similis illi nō fuit ante
eum rex · qui reuersus est ad dominū
in omni corde suo et i tota anima sua
et universa virtute sua iuxta omnem
legem moysi: neq; post eum surrexit si
milis illi. Verumtamē nō est auersus
dominus ab ira furoris sui magni:
quo iratus est furor eius contra iudā
propter irritationes ꝟ quibus irritauerat
eum manasses. Dixit iraq; dñs. Etiā
iudā auferā a facie mea sicut abstuli
israhel: ⁊ proiciā ciuitatem hanc quā
elegi ihrusalem et domū de qua dixi
erit nomen meū ibi. Reliqua aūt sermo
num iosie ⁊ universa que fecit: nonne
hec scripta sunt in libro verborꝫ dierū
regū iude? In diebus eius ascendit pha
rao nechao rex egipti contra regē assi
riorum ad flumen eufratem. Et abiit
iosias rex in occursum eius: ⁊ occisus
est in magedo cum vidisset eum. Et
portauerunt eum serui sui mortuum de
magedo: et pluerunt in ihrusalem:
et sepelierunt eū in sepulcro suo. Tulit
q; ps̄o terre ioachaz filium iosie: et un
xerunt eum: et constituerunt eum regem
pro patre suo. Vigintiquinque annorū
erat ioachaz cū regnare cepisset: ⁊ tribus
mensibus regnauit i ihrusalē. Nomen
matris eius amital: filia ieremie de lo
bna. Et fecit malum coram domino:
iuxta omnia que fecerant patres eius.
Vinxitq; eum pharao nechao i rebla
tha: que est in terra emath: ne regnare
in ihrusalem. Et imposuit mulctam
terre centum talentis argenti: ⁊ talento
auri. Regnum q; statuit pharao nechao
eliachim filium iosie pro iosia patre
eius: vertitq; nomē eius ioakim: pu
ro ioachaz tulit et duxit in egyptum.
Argentum aūt et aurū dedit ioakim
pharaoni cū indixisset ire pr̄ singulos:
ut conferret iuxta precepti pharaonis.
Et vnūquemq; iuxta vires suas re
quirebat argentum quā aurū de pulo
tere: ut daret pharaoni nechao. Viginti
quinq; annorꝫ erat ioakim cū regnare
cepisset: ⁊ undecim annos regnauit i ihrsln.
Nomē matris eius zebida: filia phadaia
de ruma. Et fecit malū coram domino:
iuxta oia q̄ fecerat patres eius. XXIIII

In diebus eius ascendit nabuchodonosor
rex babilonis: et factus est ei ioakim
seruus annis: ⁊ rursum rebellauit
contra eum. Immisitq; ei dñs latrun
culos caldeorum et latrunculos sire
et latrunculos moab: et latrunculos fili
orum ammon: et immisit eos in iudā
ut disperderent eam iuxta verbum dñi
q̄d locutus fuerat p seruos suos pro
phetas. Factum est aūt hoc pr̄ verbū
dñi coram iudam ut auferret eum ma
le: pter peccata manasse vniuersa q̄
fecit ⁊ propter sanguinē innocuū qui
effudit: et impleuit ihrusalem cruore
innocentium: et obhāc noluit dñs
propiciari. Reliqua autem sermonū
ioakim et universa q̄ fecit: nonne hec
scripta sunt in libro sermonū dierum
regum iude? Et dormiuit ioakim cū
patribus suis: et regnauit ioachin fi
lius eius pro eo. Et ultra nō addidit
rex egipti ut egrederetur de terra sua. Tu
lerat enim rex babilonis a riuo egipti
usq; ad flumen eufratem omnia que
fuerāt regis egipti. Decē et octo annorū
erat ioachin cum regnare cepisset: et

tribus mensibus regnauit i ihrusalē.
Nomen matris eius noeschta filia helna
than de ihrsln. Et fecit malum coram
domino: iuxta omnia q̄ fecerat pater
eius. In tempore illo ascendерunt serui
nabuchodonosor regis babilonis in
ihrusalem: et circumdata est urbs mu
nitionibus. Venitq; nabuchodonosor
rex babilonis ad ciuitatē cū suis suis:
ut oppugnaret eam. Egressusq; ē ioa
chin rex iude ad regem babilonis ipse
et mater eius et serui eius et principes
eius et eunuchi eius: et suscepit eum rex
babilonis anno octauo regni sui. Et
protulit inde omnes thesauros domus
dñi et thesauros domus regis: et con
didit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat salo
mō rex isl in templo dñi iuxta verbū
dñi: et transtulit omnem ihrusalem: ⁊
universos principes et omnes fortes
exercitus decem milia in captiuitatē et
omnem artificem ⁊ inclusorem: nichil
q; relictum est preter pauperes populi
terre. Transtulit quoq; ioachin in babi
lonem: et matrem regis et uxores regis
et eunuchos regis et iudices terre duxit
in captiuitatē de ihrusalē i babilonē:
et omnes viros robustos septem milia
et artifices et inclusores mille · omnes
viros fortes et bellatores: duxitq; eos
rex babilonis captiuos i babilonem.
Et constituit mathathiā patruū eius
pro eo: imposuitq; nomē ei sedechiā.
Viginti et unū annū ētatis habebat
sedechias cū regnare cepisset: et unde
cim annis regnauit i ihrsln. Nomen
matris eius erat amital: filia ieremie
de lobna. Et fecit malū coram domino:
iuxta omnia q̄ fecerat ioachin. Iraste
bat enim dñs ira ihrsln ⁊ tēra iudā:
donec pieret eos a facie sua. Rebellitq;
sedechias a rege babilonis. XXV.

Factum est aūt anno nono regni
eius mense decimo decima die
mensis venit nabuchodonosor rex ba
bilonis ipse et omnis exercitus eius i ihru
salē et circumdederūt eā: ⁊ extruxerūt
in circuitu eius munitiones. Et clausa
est ciuitas atq; vallata: usq; ad undec
imū annum regis sedechie nona die
mensis. Preualuitq; fames i ciuitate:
nec erat panis populo terre. Et interci
pta est ciuitas: et omnes viri bellatores
nocte fugerūt: ⁊ viam porte q̄ est inter
duplicem murū ad ortū regis. Porro
caldei obsidebant in circuitu ciuitatē.
Fugit itaq; sedechias: per viā q̄ ducit
ad cāpestria solitudinis. Et p̄secutus
est exercitus caldeorꝫ regem: cōprehen
diteq; eū in planitie ihricho: et omnes
bellatores qui erant cū eo dispersi sunt
et reliquerūt eū. Apprehensum rego re
gem duxerūt ad regem babilonis in
reblatha: qui locutus est cum eo iudi
cium. Filios aūt sedechie occidit coram
eo: et oculos eius effodit: vinxit
q; eū cathenis ⁊ adduxit in babilonē.
Mense quinto septima die mensis ipse
est annus nonusdecimus regis babi
lonis venit nabuzardan princeps ex
ercitus seru⁹ regis babilonis i ihrsln
et incendit domū domini et domum
regis et domos ihrusalem: omnēq;
domum cōbussit igni: et muros ihru
salem in circuitu destruxit omnis exer
citus caldeorꝫ qui erat cū principe mi
litū. Reliqua aūt pplī pauperū q̄ remanſ
serat in ciuitate · ⁊ profugas qui transfu
gerant ad regē babilonis · et reliquū
vulgus transtulit nabuzardan prin
ceps militie: et de pauperibus terre reliquit
vinitores et agricolas: columnas au
tem ereas que erant in templo domini ⁊
bases et mare ereū quod erat i domo

domini cõfregerũt chaldei: et transtu
lerunt eos omne in babilonem. Mllas
quoq; ereas et trullas. et mideres. et
scyphos. et mortariola. et omnia va
sa erea. in quibus ministrabant tulerũt:
necnõ et thuribula. et fialas. Quæ au
rea aurea. et q̃ argentea argentea. tulit
princeps militie: id est columnas du
as. mare unum et bases quas fecerat
rex salomon in templo domini. Non
erat pondus eris omnium vasorum.
Decem z octo cubitos altitudinis ha
bebat columna una. z capitellum ere
um super se altitudinis trium cubito
rum: et retiaculum et malagranata
super capitellum columne: omnia ere
a. Similem et columna secunda ha
bebat ornatũ. Tulit q̃ princeps militie
saraiã sacerdotẗ primũ. et sophoniam
sacerdotem secundum. z tres ianitores
et de ciuitate eunuchum unum qui e
rat prefectus super bellatores viros:
et quinq; viros de his qui steterant
coram rege quos reperit in ciuitate:
et sophre principem exercitus qui pro
babat treones de populo terre: et se
xaginta viros e vulgo qui inuenti fuerant i ci
uitate. Quos tollẗ nabuzardan prin
ceps militum duxit ad regem babilo
nis in reblatha: percussitq; eos rex ba
bilonis et interfecit eos in reblatha
in terra emath. Et translatus est iuda
de terra sua. Populo autem qui reli
quus erat in terra iuda quẗ dimiserat
nabuchodonosor rex babilonis pre
fecit godoliam filium aichan filij sa
phan. Quod cum audissent omnes
duces militum ipsi et viri qui erant
cum eis videlicet quod constituisset
rex babilonis godoliam: venerũt ad
godoliam in masipha ismahel filius
nathanie et iohannan filius caree et
saraia filius thanamech netophati
tes. et iezonias filius maachati: ipsi
et socij eorum. Iurauitq; godolias
ipsis et sociis eorum dicens. Nolite
timere seruire chaldeis. Manete in te
ra: et seruite regi babilonis: z bene erit
vobis. Factum est autem in mense se
pimo venit ismahel filius nathanie
filij elisama de semine regio et decem
viri cum eo: percusseruntq; godoliam
qui et mortuus est: sed et iudeos et chal
deos qui erant cũ eo in masipha. Con
surgensq; omnis populus a paruo
usq; ad magnum et principes militi
venerunt in egyptum timentes chalde
os. Factum est ergo in anno tricesimo
septimo transmigrationis iechonie re
gis iude. mense duodecimo vicesima
et septima die mensis. sublevauit e
uilmerodach rex babilonis anno quo
regnare ceperat caput iechonie regis
iuda de carcere: et locutus est ei bene
gne. Et posuit tronum eius super tro
num regum qui erant cum eo in babi
lone: et mutauit vestes eius quas ha
buerat in carcere. et comedebat panẗ
semper in conspectu eius cunctis diebus
vite sue: annonam quoq; constituit
ei sine intermissione que ei dabatur
a rege per singulos dies usq̃ ad diem
mortis sue. Explicit liber regis quartus

Incipit prologus In librum paralipomenon primum z

Si septuaginta inter
pretum pura. et ut
ab eis ĩ greco versa
e edito permanere:
sicut mi chromatii episcoporũ sancti
simi atq; docilissimi impellebat: ut he
brea volumina latino sermone trans
ferem. Quod cum fecisset aures tymo
thei occupauerat. et nascentis ecclesie
roborauerat fidem: iustum erit etiam
nostro silentio comprobari. Sunt
vero eam pro varietate regionum di
versa exemplaria z germana
illa antiquaq; translatio corrupta sit
atq; violata: nõ arbitrij nostri. aut e
pluribus iudicare quid verum sit aut
nouum opus in veteri opere condere:
illud tantummodo iudicis conniuum ut di
catur oculos contigere. Alexandria et
egiptus in septuaginta suis ecclesiam
laudat auctorem: constantinopolis
usq; antiochiam luciani martiris ex
emplaria probat. Medie inter has pro
uinciẗ palestinos codices legunt: quos
ab origene elaboratos euseby z pam
philus vulgauerunt. Totusq; orbis
hac inter se rixaria varietate compu
gnat. Et cere origenes non solum ex
empla composuit quatuor editionũ
e regione singula verba describens. ut
unus differentes statim ceteris inter
se consentientibus arguatur: sed q̃d
maioris audacie est in editione sepu
aginta theodotionis editionẽ misce
it: asterisos designãs que minus fue
rint. et virgulis que ex superfluo uide
bantur apposita. Si igitur alijs licu
it non mirer quod semel suscepeerant
et post septuaginta cellulas q̃ vulgo
sine auctore iactantur singulas cellu
las aperuerẗ. Nonq; in ecclesijs legitur
quod septuaginta nesciebant: aut me
non suscipiant latini mei qui inuio
lata editione veteri ita noua condidi
ut laborem meũ hebreis et quod hijs
maius est apostolis auctoribus com
probem? Deinde nuper librum de o
primo genere increpcandi. ostendis
illa de euangelio. ex egipto vocaui fi
lium meum. et quoniam nazareus
vocabitur. et videbunt in quẗ cõpun
xerunt. z illud apostoli quod oculus
nõ vidit nec aures audiuit et in cor ho
minis non ascendenit quẗ q̃parauit
deus diligentibus se. cereaq; hijs similia
in hebreorũ libris inuenit. Cere a
postoli et euangelistẗ septuaginta incre
pereẗ nouerãt: et unde eis hec dicere q̃
in septuaginta nõ habentur? Nõ omni
mus noster verusq; testamẽti editor
in euangelio secundũ iohannẽ q̃ ce
dit inquit in me sicut dixit scriptura:
flumina de ventre eius fluent aque viu
ae. Vtq; scriptum est: nõ saluabor scri
ptum esse refert. Vbi scriptum ẽ? Se
ptuaginta nõ habent: apocrifa nescit
ecclesia. Ad hebreos igit̃ recurrendũ ẽ:
unde z duõs loquitur. et discipuli exem
pla ponunt. Nec pace veritatis loquor:
et obtrectatoribus meis tantũ respondeo
qui canino dente me rodunt: i publi
co detrahentes z legentes in angulis
id est accusatores et detensores: cum
in alijs prodẗ quod in me reprobẗ:
quasi mecum et vicium non in rebus
sit. sed cum auctore mutetur. Certum
meminì editionem septuaginta trans
latorum olim de greco emendatam
tribuisse me nõis: nec inimicum debe
re estimari eos quos in conuentu fra
trum semper edissero. Et quod nunc

debreiamin id est verba dierū inper
tatis suum idcirco fecit ut incredibile
moras et siluam nominū q̃ scriptoꝝ
confusa sunt vicio. fensumq̃ barba
riem aptius et puerilē rola digerere
michi merit̃ z meis. iuxta ilmeniam
cauēs. si aures surde sint cecoq̃. Expli
cit prologus. Incipit liber primus de pri.

Fecit deus mo' cayman
malaleel iared e
noch maculsale la
mech noe sem cham
z iafech. Filij iafech:
gomer magog ma
dai et iauan thubal mosoch thiras.
Porro filij gomer: ascenez et riphat et
thogorma. Filij autem iauan: elisa
et tharsis cethim et dodanim. Filij
cham: chus et mesraim phut z chana
an. Filij autem chus: saba. et euila
sabatha et regma et sabathaca. Por
ro filij regma: saba z dadan. Chus au
tem genuit nemroth. Iste cepit esse po
tens in terra. Mesraim vero genuit lu
dim et anamim et laabim z nephtu
im: phethrusim quoq̃ et challum de
quibus egressi sunt philisthim z caphtu
rim. Chanaan vero genuit sydonem
primogenitum suum: ethem quoq̃
et iebuseum et amorreū et gergesem
euiumq̃ et aracheum z sinem ara
dium quoq̃ et samareum et emathe
um. Filij sem: elam et assur. Et arfa
xad. et lud z aram. Filij aram: hus z
hul. et gether. et mes. Arfaxat autem
genuit sale: q̃ et ipse genuit heber. Por
ro heber nati sunt duo filij: nomen uni
phaleth quia in diebus eius diuisa ē
terra: et nomen fratris eius iectan. Se
ctan autem genuit elmodad z saleph
et asormoth et iare: aduram quoq̃ z
uzal et de ela ebal etiā et abimael et
saba. ofir et ophir. et euila z iobab.
Omnes isti filij iectan seu arfaxat fa
le heber phaleth ragau. seruch nachor
thare abram: iste est abraham. Filij
autem abraham: isaac et ismahel. Et
hec generationes eorum. Primogeni
tus ismahelis nabaioth: et cedar z ab
dehel et mabsam et masma et duma
massa adad et thema iachur naphi
sedma. Hij sunt filij ismahelis. Filij
autem cethure concubine abraham
quos genuit: zamram iecsan madan
madian isbocc et sue. Porro filij ie
san: saba z dadan. Filij aūt dedan: assu
rim et latusim z loommim. Filij aut
madian: epha et epher. z enoch z abi
da z eldaa. Omnes hij filij cethure. Ge
nerauit autē abraham isaac: ui' fue
runt filij isaac z isrl. Filij esau: eliphaz
rahuel iehus ielon core. Filij eliphaz:
thaman. omar. zephi. gothan ce
nez thamna amalech. Filij rahuel:
naath zara samma meza. Filij fuit
lothan sobal sebeon. ana. dison. eser di
san. Filij lothan: horri. aho homan.
Soror autem lothan fuit thamna. Fi
lij sobal alian z manaath. et ebal et se
phi. onan. Filij sebeon: aiia et ana.
Filij ana: dison. Filij dison: hemma
ran z eseban z iethran z charan. Filij
eser: balaan z zaban et iacan. Filij di
san: us z aran. Isti sunt reges qui im
peraueruit in terra edom: antq̃ esset
rex super filios israel. Bale filius beo
or: z nomē ciuitatis eī dinaba. Mor
tuus est autem bale: z regnauit pro eo
iobab filius zare de bosra. Cumq̃ mo
rtuus fuisset iobab: regnauit pro eo
husan de terra themanorum. Mortu
us quoq̃ z husan: z regnauit. p eo adad
filius badad qui percussit madian in
terra moab: z nomen ciuitatis eius

auith. Cumq̃ et adad fuisset mortu
us: regnauit pro eo semla de masreca.
Sed et semla mortuus est: z regnauit
pro eo saul de rooboth q̃ iuxta am
nem sita est. Mortuo q̃ saul regna
uit pro eo balaana filius achobor.
Sed et hic mortuus est: et regnauit
pro eo adad ciuis urbis nomen fuit
phai. et appellata est uxor eius metheca
bel filia matred. filie mezaab. Mortu
adad autem mortuo: duces pro regibus in
edom esse cepere. Dux thamna. dux
alia. dux ietheth. dux oolibama. dux
hela. dux phinon dux cenez dux the
man. dux maplar. dux magdihel.
dux hiram. Hij duces edom.

Filij autem israel: ruben simeon leui
iuda isachar et zabulon: dan
ioseph beniamin. neptalim gad et a
ser. Filij iuda: her. onan z sela. Hij tri
nati sunt ei de filia sue chanaanitidis.
Fuit autē her primogenitus iuda mal
uā dñō: et occidit eū. Thamar autē
nurus eius peperit ei phares et zara.
Omnes ergo filij iuda quinq̃. Filij
autem phares: esrom et amul. Filij
quoq̃ zare: zamri. et ethan et eman.
chalcal q̃ z darda. simul quinq̃. Filij
charmi: achar qui turbauit isrl et pe
cauit i furto anathematis. Filij ethan:
azarias. Filij autē esrom qui nati sūt
ei: iecamehel. z ram z calubi. hic est ra
leph. Porro ram genuit aminadab:
aminadab aūt genuit naason principē
filioꝝ iuda. Naason q̃ genuit salma:
de quo ortus est booz. Booz vero ge
nuit obed: qui z ipse genuit isai. Isai
aūt genuit primogenitū heliab: secundū
abinadab. tertiū semmaha quartū
nathanael. quintū raddai sextū asom
septimū david: quoq̃ sorores fuerūt
saruia et abigail. Filij saruie: abisai
ioab et asahel tres. Abigail autē ge
nuit amasa: cui' pater fuit gether ismae
helites. Caleb vero filius esrom acce
pit uxorem noie azuba: de qua genui
t ieriioth. Fuerūtq̃ filij eius iaser et so
bab et ardon. Cumq̃ mortua fuisset
azuba accepit uxorem caleb ephrata:
que peperit ei ur. Porro ur genuit uri:
et uri genuit beselehel. Post hec ingres
sus est esrom ad filiam machir patris
galaad: et accepit eam cum esset ānorum
sexaginta. Que peperit ei segub:
sed et segub genuit iair et possedit vi
gintiores ciuitates i terra galaad. Le
pitq̃ gesur z aran oppida iair: et
ranath et vicolos eius sexaginta ciui
tatum. Omnes isti filij machir patris
galaad. Cū aūt mortuus esset esrom:
ingressus est caleb ad ephrata. habu
it quoq̃ esrom uxorem abia: que pe
perit ei assur patrem tecue. Siai fuit
aūt filij iecamehel. primogenitus esrom
ram primogenitus eius: et buna et
aram et aseu et achia. Duxit quoq̃
uxorem alterā iherameel nomine at
thara: que fuit mater onam. Sed z fi
lij ram primogenii iherameel fue
runt moos ioamin et achar. Onam
aūt habuit filios semei et iaden. Filij
aūt semei: nadab et abysur. Nomen
vero uxoris abisur abiathil: que pepe
rit abyban z molid. Filij aūt nadab:
fuerūt saled et aphaim. Mortuus est
aūt saled absq̃ liberis. Filius vero ap
phaim isi: qui isi genuit selan. Por
ro selan genuit zaalai. Filij aūt iadai
fratris semei ietheer z ionathan. Sed et ie
ther mortuus ē absq̃ liberis. Porro io
nathan genuit phaleth et ziza. Isti
fuerunt filij ierameel primogenii es
rom. Selan aūt non habuit filios
sed filias: et seruū egiptium nomine

ircaa. Dedicq; ei filiam suam vxorē:
que peperit ei ethei. Ethei autē genuit
nathan: et nathan genuit zabad. Za-
bad quoq; genuit ophal: et ophal ge-
nuit obed. Obed genuit iehu: iehu ge-
nuit azariam. Azarias genuit helle:
et helles genuit helasa. Helasa genuit
sisamoy: sisamoy genuit sellum. Bel-
lum genuit iekamian iekamia autem
genuit elisama. Filij autem caleb fra-
tris ierameihel: nesa primogenitus e-
ius: ipse ē pater ziph filij maresa pris
hebron. Porro filij hebron chore et
raphua et reeem et samma. Samma
aut genuit raam pater iercha aam: et re-
eem genuit seumei: filij seumei maon:
et maon pater bethsur. Epha autē con-
cubina caleb peperit aran et musa et
gezez. Porro aran genuit gezez: filij
ahaddai regam: ioathan et gesan:
phalech et epha et saaph. Concubina
caleb maacha peperit saber et tharana.
Genuit autē saaph pater madmena
sue pater machbena: et patrem gabaa.
Filia vero caleb fuit achsa. Hij erant
filij caleb filij ur primogenitj ephra-
ta: sobal pater cariathiarim: salma pa-
tre bethleem: ariph pater bethgader.
Fuerunt aut filij sobal patris cariath-
iarim: qui videbat dimidiū requieci-
onis: de coniugatione cariathiarim:
iethrei: aputhei: seuathei: maserei.
Ex hijs egressi sunt saraite: et ethaho-
lite. Filij salma: bethleem: et netopha-
ti corone domus ioab: et dimidiū re-
quietionis saraī. Coniugationē quoq;
scribarū habitantū in iabes sanctuē
ant resonātes: et in tabernaculis com-
morantes. Hij sunt cinei: qui venerūt
de calore patris domus rechab. III

Dauid vero hos habuit filios q̄ ei
nati sūt i hebron. Primogenitū
ammon: et achinoam iezrahelitide:
secūm daniel de abigail carmelitide: se-
cundum absalon filij maacha filie tho-
lomei regis gessur: quartū adduiam
filium aggith: quintū saphatiam de
abital: sextum iethream de egla vxo-
re sua. Hęc ergo nati sunt ei i hebron:
vbi regnauit septem ānis: et sex men-
sibus. Porro in ierusalem regnauit
annis tribus. Hęc autem nati sunt ei in
ierusalem. Porro ibersalem
nati sunt ei filij: hymaa: et sobab: et na-
than: et salomon quatuor de bethsue
filia ammiel. Jesaar quoq; et helisua: et
elipheleth: et noge: et naphig: et iaphie
necnō elisama: et eliade: et eliphaleg no-
uem. Omnes hij filij dauid absq; filijs
concubinarū: habuerūq; sororem thamar.
Filius autem salomonis roboa-
am: cuius abia filius genuit asa. De
hac quoq; natus est iosaphat pater
joram: qui joram genuit oziam: et
quo natus est joas: et huius amasia:
filius genuit azariam. Porro azarie
filius ioathan procreauit achaz pa-
trem ezechie: de quo natus est manas-
ses: sed et manasses genuit amon pa-
trem iosie. Filij autem iosie fuerunt:
primogenitus iohannan: secūs ioakim
tertius sedechias: quartus sellum. De
ioakim natus est iechonias et sedechi-
as. Filij iechonie fuerunt asir qui sala-
thiel: melchiram: phadaia semsir: et
ieconia sama: et nadabia. De phadaia
orti sūt zorobabel et seumei. Zorba-
bel genuit mosollam ananiam et sa-
lomith: sororem eorū: asabam quoq;
et ohel et barachiam: et asadiam: iusa-
besed quinq;. Filius autem ananie
phaltias pater iheseie: cuius filius ra-
phaia. Hunus ē filius arnan: de quo
natus est obdia: cuius filius fuit sece-
nias. Filius sechenie semeia: cuius filij

amus et igeal et baria: et naaria et sa-
phat et selsa sex numero. Filius naarie:
eliohenai et ezechias et ezricā vero. Filij e-
lioenai oduia et heliasib et phelaia et ac-
cub et iohannan et dalaia et anan septē.
Filij inde: phares ezrom: et III
carmi et ur et sobal. Gabia vero
filij sobal genuit iaad de quo nati sūt
ahumai et laad. Hęc cognationes sa-
rathi. Ista quoq; stirps ethan: iezrahel
et iesrema et iedebos. Nomen quoq;
sororis eorū alalel phuni. Phuniel
aut pater gedor: et ezer pater osa. Isti sūt
filij ur: primogenitj ephrata patris beth-
leem. Assur vero pater thecue erat duo
vxores alaa et naara. Peperit autem
ei naara oozam et epher et themani
et aastari. Isti sunt filij naara. Por-
o filij alaa: seereth ysaar et ethnan.
Hęc autem genuit anob et sobeba
et cognationes aharel filij arum. Fuit
aut iabes inclitus per fratres suos: et
mater eius vocauit nomen illius ia-
bes dicens: quia peperi eum in dolore.
Inuocauit ergo iabes deum israhel
dicens. Si benedicens benedicetis mi-
chi et dilatauetis terminos meos: et
fuerit manus tua mecū: et feceris me
a malicia nō opprimi. Et prestitit deus
que precatus est. Caleph autem frater
eius genuit machir: q̄ fuit pater eshton.
Porro eshton genuit bethrapha et phase
et ethinna patrem vrbis naas. Hij
sunt viri recha. Filij autem cenez: othe-
niel et saraia. Porro filij othniel: a-
thar et maonathi. Maonathi genuit
ophra. Saraias autem genuit ioab
patrem vallis artificū. Ibi quippe ar-
tifices erāt. Filij vero caleph filij iephu-
ne: hur et hela et nabem. Filij quoq;
hela cenez: filij quoq; iaiel elizaphan et zi-
pha chiria et asrahel. Et filij ezra: iether
et mereth et epher et iabalon. Genuitq;
mariam: et sammai et isbba pater esth-
mamo. Vxor quoq; eius indaia peperit
iareth patrem gedor: et heber patrē so-
cho et ichutiel patrem zanoa. Hij au-
tem filij bithie filie pharaonis quā ac-
cepit mered: et filij vxoris ydaie sororis
nahan patris ceila carmi et esthamo
q̄ fuit de machati. Filij quoq; hunon:
amnon et rinnna filij anan et chilon:
et filij iesi zoeth et benzoeth. Filij sela
filij inde: her pater lecha: et laada pater
maresa: et cognationes domus ozanan
bissum in domo iuramentum: et q̄
fuere fere solem-viri; mendacij et secu-
rus et incedens: qui principes fuerunt
in moab: et que reuerse sunt in lehem.
Hęc autē vetera verba. Hij sunt figuli
habitantes in plantationibus et in se-
pibus apud regem in operibus eius:
commorantq; sunt ibi. Filij hymon:
nanuel et iamin iarib zara saul. Bel-
lum filius eius: mahlam filius eius:
masma filij eius. Filij masma: amu-
iel filius eius: zachur filius eius: seu-
mei filius eius. Filij seumei sedecim:
et filie sex. Fratres autem eius non ha-
buerunt filios multos: vniuersa co-
gnatio non potuit adequare summā
filiorum inde. Habitauerūt autem in
bersabee et molada et hasarsual et in
bala et in asom et in eholad et in ba-
thuel et in orma et in siclag et i bema-
rchaboth et in asarsusim et in bethbe-
rai et in saarim. Hęc ciuitates eorum
usq; ad regem dauid: villeq; earum e-
tham et aen rimmon et thoen et asan
ciuitates quinq; et vniuersi vicini eo-
rum per circuitum ciuitatum istarum usq;
ad baal. Hęc est habitatio eorum et
sedium distributio. Mosobab quoq;
et iemlech et iosa filius amasie et iozel

iehu filij ioiabie filij sarair filij abiijel
et eliomai ⁊ iaoda et iiuaia et asaia ⁊
adiijel ⁊ ismiijel ⁊ ismaia ziza quoq;
filius sephei filij allon. filij ydaia. filij
seuri filij samaia: isti sunt nominati
principes in cognationib⁹ suis: et in
domo affinitatum suaꝝ multiplicati
sunt vehementer. Et profecti sunt ut
ingrederent in gadar usq; ad orientem
vallis: ⁊ ut quererent pascua gregibus
suis. Inuenerunt;q; pascuas uberes et
valde bonas. et terram latissimam et
quietam et fertilem: in qua ante habi-
tauerant de stirpe cham. Hij ergo ver-
unt quos supra descripsimus nomi-
natim in diebus ezechie regis iude: ⁊
percusserunt tabernacula eorum et ta-
bitatores qui inuenti fuerant ibi: et de-
leuerunt eos usq; ad presentem diem: ha-
bitauerunt;q; p eis quoniam ubertimas
pascuas ibidem reperiebat. De filijs ih
ruben abierunt in montem seir viri quin-
genti habentes principes phaliam et
naariam et raphaiam et uziiel filius
isi: et percusserunt reliquias que euade-
re poterant amalechitarum: ⁊ habita-
uerunt ibi p eis usq; ad diem hãc. U

Filij ih ruben primogenii israhel:
ipse quippe fuit primogenitus e-
ius: sed cum violasset thorum patris
sui data sunt primogenita eius filijs
ioseph filij israhel: ⁊ nõ est ille reputa-
tus i primogenitu. Porro iudas qui
erat fortissimus inter fratres suos: de
stirpe eius principes geminati sunt:
primogenita autem reputata sunt io-
seph. Filij ergo ruben primogenti israh
el: enoch ⁊ phallu et eron et charmi fi-
lij iohel: samaia filius eius: gog filij
eius. semei filius eius. micha filij e-
rechia filius eius. baal filius eius. be-
ra filius eius: quem captiuum duxit
theglatfalasar rex assiriorum: et fuit
princeps in tribu ruben. Fratres autem
eius et uniuersa cognatio eius quando
numerabant per familias suas habu-
erunt principes iehiel ⁊ zacharia. Por-
ro bala filius azaz filij samma filij io-
hel: ipse habitauit in aroer usq; ad ne-
bo et beheron. Contra orientalem
quoq; plagam habitauit usq; ad in-
troitum deserti ⁊ fluuij euferam. Stu-
dium quippe innumerorum numerum pe-
tebant in terra galaad. In diebus
autem saul pertiati sunt contra agarenos
et interfecerunt illos: habitauerunq;
pro eis in tabernaculis eorum in omni
plaga que respicit ad orientem galaad.
Filij uero gad regionis eorum habita-
uerunt in terra basan usq; selecha: iohel
in capite et saphan secundus: iamai
autem ⁊ saphat in basan. Fratres uero
eorum secundum domos cognationum su-
arum: michael ⁊ mosollam ⁊ sebe ⁊ iori
et iachan et zie et heber septem. Hij filij
abiahil: filij uri filij iara filij galaad.
filij michael filij iesesi. filij iedde filij
buz. Fratres quoq; filij abdiel filij
guni principes domus in familijs sui-
is: et habitauerunt in galaad ⁊ in ba-
san et in uicinis eius: et in cunctis
suburbanis saron usq; ad termines.
Omnes hij numerati sunt in diebus
ioathan regis iude et in diebus iero-
boam regis israhel filij ruben et gad
et dimidie tribus manasse: uiri bella-
tores scuta portantes et gladios: et in
denos arcum tendentes ad filia qua-
draginta quatuor milia et septingen-
ti sexaginta procedentes ad pugnan-
dum inuenerunt contra agarenos: ipse-
ri uero ⁊ naphei et nodab prebuerit
eis auxilium. Tradiditq; sunt in manus
eorum agareni et uniuersi qui fuerint

cum eis: quia deũ inuocauerunt cum
pugnarentur: et exaudiuit eos eo quod
crediderent in eũ. Ceperunq; omnia
que possederat camelos; quinquaginta
milia: et ouium decuria quinqũgenta
milia. asinos duo milia: et animas
hominum centum milia. Euulnerati
autem multi corruerunt. Fuit enim bellũ
domini. Habitauerunq; pro eis usq;
ad transmigrationẽ. Filij ih dimidie
tribus manasse possederunt terram a
finib⁹ basan usq; baal hermon et sanir
et montem hermon. Ingens quippe
numerus erat. Et hij fuerãt principes
domus cognationis eorũ: efer. iesi ⁊ he-
liiel ezriiel ⁊ iheremia ⁊ oddia. ⁊ iediiel
uiri fortissimi et potentes: et nominati
duces i familijs suis. Deliquerũt autem
deum patrũ suorũ et fornicati sũt post
deos populorũ terre: quos abstulit dõs
coram eis: ⁊ suscitauit dõs israel spiritũ
phul regis assiriorũ ⁊ spiritũ teglatfa-
lasar regis assur: ⁊ transtulit ruben ⁊
gad et dimidiam tribum manasse et
addxit eos i ale et in abor et ara et
fluuiũ gozan usq; ad diẽ hãc. U

Filij leui: gerson caath et merari.
Filij caath: amram ⁊ ysaar ⁊ hebron
et oziiel. Filij amram: aarõ moyses
et maria. Filij aaron: nadab et abiu
eleazar et ythamar. Eleazar genuit
finees: ⁊ finees genuit abisue. Abisue
uero genuit bocci et bocci genuit ozi:
ozi genuit zaraiã et zaraias genuit
meraioth. Porro meraioth genuit a-
mariam ⁊ amarias genuit achitob:
achitob genuit sadoch et sadoch genu-
it achimaas. Achimaas genuit aza-
riam: azarias genuit iohannan. io-
hannan genuit azariam. Ipse est qui
sacerdotio functus est in domo quã edi-
ficauit salomon in ierusalẽ. Genuit
autẽ azarias amariã ⁊ amarias ge-
nuit achitob. Achitob genuit sadoch:
et sadoch genuit sellũ. Sellum genuit
helchiam: ⁊ helchias genuit azariam.
Azarias genuit zaraiam: ⁊ zaraias
genuit iosedech. Porro iosedech egre-
sus est quãdo transtulit dõs iudam et
ierusalem p manũ nabuchodonosor.
Filij ergo leui gerson caath et merari.
Et hec nomina filiorũ gerson: lobni
et semei. Filij caath: amram et ysaar
⁊ hebron ⁊ oziiel. Filij merari: mooli
et musi. Hec autẽ cognationes leui
secundum familias eorũ. Gerson: lo-
bni filius eius: iaath filij eius. zamma
filius eius. ioaa filius eius. addo filij
eius. zara filius eius: iethrai filius eius.
Filij caath: amminadab filius eius:
core filius eius. asir filius eius. helca-
na filius eius. abiasaph filius eius.
asir filius eius. caath filius eius. uriel
filius eius. ozias filij eius: saul filius eius.
Filij helcana: amasai ⁊ achimoth et
helcana. Filij helcana: sophai filij eius:
naath filius eius: heliab filius eius.
ieroam filius eius: helcana filij eius.
Filij samuel: primogenitus vasseni ⁊
abia. Filij autẽ merari: mooli: lobni
filius eius: semei filius eius. oza filius
eius. samaa filius eius. aggia filius
eius: asaia filius eius. Iti sunt quos
constituit dauid super cantores domi
domini ex quo collocata est archa: et
ministrabant coram tabernaculo testi-
monij canentes donec edificaret salo-
mon domũ dõi in ierusalẽ. Stabãt
autem iuxta ordinẽ suũ in ministerio.
Hij uero sunt qui assistebant cũ filijs
suis de filijs caath: heman cantor fi-
lius iohel. filij samuel filij helcana filij
ieroam filij heliiel filij thou filij suph
filij helcana. filij iohel filij maath filij

amasai filij helcana filij iothel filij azarie filij sophonie filij thaath filij assir. filij abiasaph. filij core filij ysaar filij caath filij leui. filij israhel: et frater eius asaph. qui stabat a dextris eius: asaph filius barachie. filij samaa. filij michael. filij balaie filij melchie. filij athanai. filij zara filij addia. filij ethan filij zamma filij semei filij ieth filij gerson filij leui. Filij autem merari fratres eorum ad sinistram: ethan filij chusi. filij abdi. filij maloch filij asabie filij amasie filij helchie filij amasai. filij bonni filij semer filij mooli. filij muli filij merari filij leui. Fratres quoque eorum leuite: q̃ ordinati sunt in omnem ministerium tabernaculi domus dñi. Aaron vero et filij eius adolebãt incensum super altare holocausti. et super altare thymiamatis in omne opus sancti sanctorum: et ut precarentur p̃ israel iuxta ofa que preceperat moyses seruus dei. Hij sunt autem filij aaron. Eleazar filius eius: finees filius eius. abisue filius eius. bocci filius eius. ozi filius eius. zaraia filius eius. meraioth filius eius. amaria filius eius achitob filius eius. sadoch filius eius: achimaas filius eius. Et hec habitacula eorum per vicos atq; confinia filiorum scilicet aaron iuxta cognationes eas habitant. Ipsis enim sorte contigerat dederunt igitur eis hebron in terra iuda et suburbana eius. per circuitum: agros autem ciuitatis et villas eiusdem filij iephune. Porro filijs aaron dederunt ciuitates ad confugiendum hebron et lobna et suburbana eius: ether quoq; et esthemo cum suburbanis suis. sed et helon et debir cum suburbanis suis: asan quoq; et bethsames et suburbana earum. De tribu autem beniamin gabee et suburbana eius: et almach cum suburbanis suis: anathot quoq; cum suburbanis suis. Omnes ciuitates tredecim: per cognationes suas. Filijs autem caath reliquis de cognatione sua. decem et dimidia tribu manasse i sortem ciuitates decem. Porro filijs gerson per cognationes suas de tribu issachar et de tribu aser et de tribu neptalim. et de tribu manasse in basan urbes tredecim. Filijs autem merari per cognationes suas de tribu ruben et de tribu gad. et de tribu zabulon. dederunt sorte ciuitates duodecim. Dederunt quoq; filij israhel leuitis ciuitates et suburbana earum. Dederunt; per sortem et tribu filiorum iuda. et de tribu filiorum symeon. et de tribu filiorum beniamin urbes has quas vocauerunt nominibus suis: et hijs q̃ erant de cognatione filiorum caath. fuerunt; ciuitates in terminis eorum de tribu ephraim. Dederunt ergo eis urbes ad confugiendum sichem cum suburbanis suis. in monte ephraim et gazer cum suburbanis suis: remaam quoq; cum suburbanis suis. et bethoron similiter: necnon et helon cum suburbanis suis et gethremon in eundem modum. Porro de dimidia tribu manasse aner et suburbana eius. balaam et suburbana eius: hijs videlicet qui de cognatione filiorum caath reliqui erant. Filijs autem gerson de cognatione dimidie tribus manasse gaulon i basan et suburbana eius. et asaroth cum suburbanis suis. De tribu issachar. cedes cum suburbanis suis. et dabereth cum suburbanis suis: ramoth quoq; et suburbana eius. et anem cum suburbanis suis. De tribu aser masal cum suburbanis suis. et abdon similiter: asach quoq; suburbana eius: roob cum suburbanis suis.

Porro de tribu neptalim cedes in galilea et suburbana eius: amon cum suburbanis suis. et cariathaim et suburbana eius. Filijs autem merari reliquis de tribu zabulon. rimmono et suburbana eius: et thabor cum suburbanis suis. Trans iordanem quoq; et aduersus iericho contra orientem iordanis de tribu ruben bosor in solitudine cum suburbanis suis: et iasa cum suburbanis suis: cademoth quoq; et suburbana eius: et mephaath cum suburbanis suis. Et non et de tribu gad. ramoth i galaad et suburbana eius. et manaim cum suburbanis suis: sed et hesbon cum suburbanis suis. et iazer cum suburbanis suis. VII

Porro filij issachar: thola et phua iasub et semeron quatuor. Filij thola: ozi et raphaia. et iechel et iemai et ieposeu et samuel principes per domos cognationum suarum. De stirpe thola uiri fortissimi numerati sunt in diebus dauid: viginti duo milia sexcenti. Filij ozi: israhia de quo nati sunt michael et obadia et iohel et isia quinq; omnes principes: cum eis per familias et populos suos arcuti ad prelium uiri fortissimi: triginta sex milia. Multas enim habuerat uxores et filios. Fratres quoq; eorum per omnem cognationem issachar robustissimi ad pugnandum: octoginta septem milia numerati sunt. Filij benjamin: bale et bocher et iadiihel tres. Filij bale: elbon et ozi et ozihel et ierimoth et uiri quinq: principes familiarum et ad pugnandum robustissimi. Numero autem eorum viginti duo milia et triginta quatuor. Porro filij bocher zamira et ioas et eliezer et elioenai. et amri et ieremoth et abia et anathot. et almathan. Omnes hij filij bocher. Numerati sunt autem per familias suas principes cognationum suarum ad bella fortissimi: viginti milia et ducenti. Porro filij iadiihel balan. Filij autem balan: ieus et benjamin et ahoth et chanana. et iothan et tharsis et haisaar. Omnes hij filij iadiihel principes cognationum suarum uiri fortissimi: decem et septem milia et ducenti ad prelium procedentes: sephan quoq; et haphan filij hir et asim filij ater. Filij autem neptalim iahziel et guni. et aser et sellum filij bala. Porro filij manasse. eliahel: concubinaq; eius fuit peperit machir patri galaad. Machir autem accepit uxorem filijs suis haphpim et sepham: et habuit sororem nomine maacha. Nomen autem secundi salphaad. Natiq; sunt salphaad filie. Et peperit maacha uxor machir filium: vocauitq; nomen eius phares. Porro nomen fratris eius sares: et filij eius ulam et rehem. Filius autem ulam bedan hij sunt filij galaad filij machir: filij manasse. Soror autem eius regina peperit virum decorum et abiezer et mohola. Erant autem filij semida ahim et sechem. et lecci et aniam. Filij autem ephraim suthala: bareth filius eius: thaath filius eius elada filius eius thaath filius eius: et huius filius zabad. et huius filius suthala et huius filius ezer. et elad. Occiderunt autem eos uiri geth indigne: quia descenderant ut inuadere possessiones eorum. Luxit igitur ephraim pater eorum multis diebus: et venerunt fratres eius ut consolarentur eum. Ingressusq; est ad uxorem suam: que concepit et peperit filium et vocauit nomen eius beria: eo quod in malo domus eius orta esset filia autem eius fuit sara: que edificauit bethoron inferiorem et superiorem. et ozenzara. Porro filius eius rapha et resseph et thale:

de quo natus ē thaan · qui genuit laadan. Ipsius quoq; filius ammiud ·
genuit elisama de quo natus est nun:
qui habuit filiū iosue. Possessio autē
eorum et habitatio bethel cum filiabus
suis: et contra oriente noran: ad occi
dentalem plagam gazer et filie eius:
sichem quoq; cū filiabus suis usq; asa
et filiabus eius: iuxta filios quoq; ma
nasse bethsan et filias eius: thanac et
filias eius mageddo · filias eius dor
et filias eius. In hijs habitauerūt filij
ioseph · filij israhel. Filij aser: iemna ·
isua et isui · et baria et sara soror eorū.
Filij autē baria: heber · melchiel: ipse
est pater barsaith. Heber autē genuit ie
phlat · somer · hotham · sua · sororē
eorū. Filij iephlat phaspech · thamaal
et aloph. Hij filij iephlat. Porro filij
somer: ahi et roaga et iaba et aram.
Filij autem helem fratris eius: supha
et iuma · et selles · amal. Filij supha:
sue · arupheth · · sual · beri et iamra
bosor · ad et sama et saluha · ithran
et beera. Filij iether: iephune · phaspha
et ara. Filij autē olla: aree · anthel et
relia. Omnes hij filij aser: principes
cognationū electi atq; fortissimi duces
ducū. Numerus autē eorū ad fratres ē apta
ad bellum: viginti sex milia. VIII

Beniamin autē genuit bale primo
genitū suū: asbal secundū ahara
tertiū · nogaa quartū · rapha quintū ·
sextum: filij bale addar · gera · · abi
ud: abisue quoq; · naman · ahoe sed
et gera · · sephuphan et uram. Hij sūt
filij ahod · principes cognationum
habitantium in gabaa: qui translati
sunt in manach. Noomam autem et
achia · gera ipse transtulit eos: · genu
it oza et ahiud. Porro saaraim ge
nuit in regione moab · postq; dimisit
uxorem suam hasim et hara uxores suas. Genuit au
tem de ades uxore sua iobab · sebia ·
mosa · molchom iehus quoq; et se
hria et marmach. Hij sūt filij eorū prin
cipes in familijs suis. Mehusim uero
genuit achitob et elphaal. Porro filij
elphaal: heber et misaam et samad.
Hic edificauit ono · lod · filias eius.
Bara autē et samma principes cogna
tionum habitantium in ahialon. Hij fu
gauerunt habitatores geth. Et haio
et sesac · iheremoth · zabadia et arad
et eder · michael et ispa et
aa: filij baria. Et zabadia · mosollā
et ezeci · heber et elamari · · ozia et
iobab: filij elphaal. Et iacim · zechri
et zabdi · helionai · · sielethai · · heber
et adaia · baraia · · samarach: filij se
mei. Et isphan · heber · phiel · abdon · zechri · hanan · · anania · ailā
· anathothia · iephdaia · phanuel:
filij sesac. Et samsari · · soona · athalia · · iesia · helia · · zechri: filij ieroam.
Hij patriarche · cognationū principes:
qui habitauerunt in hierusalem. In ga
baon autē habitauerūt abigabaon ·
nomen uxoris eius maacha: filius ue
ro primogenitus abdon · sur · cis
et baal · · nadab: gedur quoq; · ahio
et zacher et macelloth. Et macelloth
genuit samaa. Habitauerūq; et ad uere
so fratrum suorum in hierusalem
cum fratribus suis. Ner autē genuit
cis: et cis genuit saul. Porro saul ge
nuit ionathan et melchisue et abina
dab et helbaal. Filius autē ionathan
merebbaal: · merebbaal genuit micha.
Filij micha phiton · melech · thaare
aha: · et ahaz genuit ioada et ioa
da genuit almoth et almoth · zamri.
Porro zamri genuit mosa · et mosa
genuit banna: cuius filius fuit raphe

ulum et bara uxores suas. Genuit au
tem de odes uxore sua iobab · sebia ·
mosa · molchom iehus quoq; et se
hria et marmach. Hij sūt filij eorū prin
cipes in familijs suis. Mehusim uero
genuit achitob et elphaal. Porro filij
elphaal: heber et misaam et samad.
Hic edificauit ono · lod · filias eius.
Bara autē et samma principes cogna
tionum habitantium in ahialon. Hij fu
gauerunt habitatores geth. Et haio
et sesac · iheremoth · zabadia et arad
et eder · michael et ispa et
aa: filij baria. Et zabadia · mosollā
et ezeci · heber et elamari · · ozia et
iobab: filij elphaal. Et iacim · zechri
et zabdi · helionai · · sielethai · · heber
et adaia · baraia · · samarach: filij se
mei. Et isphan · heber · phiel · abdon · zechri · hanan · · anania · ailā
· anathothia · iephdaia · phanuel:
filij sesac. Et samsari · · soona · athalia · · iesia · helia · · zechri: filij ieroam.
Hij patriarche · cognationū principes:
qui habitauerunt in hierusalem. In ga
baon autē habitauerūt abigabaon ·
nomen uxoris eius maacha: filius ue
ro primogenitus abdon · sur · cis
et baal · · nadab: gedur quoq; · ahio
et zacher et macelloth. Et macelloth
genuit samaa. Habitauerūq; et ad uere
so fratrum suorum in hierusalem
cum fratribus suis. Ner autē genuit
cis: et cis genuit saul. Porro saul ge
nuit ionathan et melchisue et abina
dab et helbaal. Filius autē ionathan
merebbaal: · merebbaal genuit micha.
Filij micha phiton · melech · thaare
aha: · et ahaz genuit ioada et ioa
da genuit almoth et almoth · zamri.
Porro zamri genuit mosa · et mosa
genuit banna: cuius filius fuit raphe

de quo ortus ē elasa · ·ē genuit asel. Por
ro asel sex filij fuerūt hijs nominibus:
azrica · bochru · ismahel · saria · abadia ·
anan. Omnes hij filij asel. Filij autem
esech fratris eius: ulam primogenitus · et
hus secūs: · heliphaleth tertius. Fuerūtq;
filij ulam viri robustissimi · · magno
robore tendentes arcū · multos habentes fi
lios ac nepotes: usq; ad centū quinqua
ginta milia. Omnes hij filij beniamin.

Universus ergo israel dinume- II
ratus est · · summa eorū scripta
est in libro regum israhel · · iuda trans
lateq; sunt in babilonem propter deli
ctum suum. Qui autem habitauerunt
primi in possessionibus et in urbibus su
is israel · et sacerdotes et leuite et nathinei:
commorati sunt in ierusalem et filijs
iuda · · de filijs beniamin. De filijs ef
raim et manasse oriti filius amiu
ud · filius emri · filij omrai filij bonni.
De filijs phares filij iuda · et de siloni:
asaia primogenitus et filij eius. De
filijs autē zara: iehuel · fratres eorum
trecenti nonaginta. Porro de filijs be
niamin: salo filij mosollā filij oduia
filij asana · et iobania filius ieroam
et elam filius ozri filij mochori · · mo
sollam filij sephatie filij rahuel · filij
ibanie · fratres eorū p familias suas
nongenti quinquaginta sex. Omnes
hij principes cognationū · per domos
patrum suoq;. De sacerdotibus autem
idaia ioiarib et iachin azarias ·ē fi
lius helchie filij mosollam filij sadoch
filij meraioth filij achitob ponifex do
mus dei. Porro adaias filius ieroam
filij phasur filij melchia · · maasia filij
adiel filij iezra filij mosollam · filij
mosollamoth filij immer: fratres ē
eorū principes p familias suas mille
septingentī sexaginta fortissimi robore
ad faciendū opus ministerij in domo
dei. De leuitis autē semeia filius asub
et filij ezricam filij asebia de filijs me
rari. Barbachar quoq; carpentarius
et galal · · mathania filius micha · filij
zechri filij asaph · · obdia filius seme
ir · filij galal · filij idithun: · · barachia
filius asa filij helcana qui habitauit i
atrijs nethophati. Janitores autē sel
lum et achub · · ethelmon et ahiman:
et fratres eorum sellum princeps: usq;
ad illud tempus in porta regis ad o
rientem obtrectantes per vices suas de
filijs leui. Sellum uero filius chore fi
lij abiasaph filij chore cum fratribus
suis: · · domo patris sui. Hij sunt chori
et super opa ministerij: custodes uesti
bulorum tabernaculi · · familie eorū p
vices castrorū domini: custodientes in
troitum. Finees autem filius eleazar
erat dux eorū cora dño. Porro zacha
rias filius mosollamia ianiro porte
tabernaculi testimonij. Omnes hij ele
cti in ostiarios p portas ducentī duo
decim et descripti i villis proprijs: quos
constituerunt dauid · · samuel videns
in fide sua: tam ipsos ·ē filios eorū in
ostijs domus dñi · · in tabernaculo vi
ribus suis. Per quatuor ventos erant
ostiarij id est ad orientē · · ad occiden
tem · · ad aquilonem et ad austrū · fra
tres autem eorū in vicinis morabant:
et venirent in sabbatis suis de ipso
re usq; ad tempus. Hijs quatuor leui
tis creditus erat omnis numerus ia
nitorum: et erant super cellas et thē
sauros domus domini. Per girum
quoq; templi dei morabantur in cu
stodijs suis: ut cum tempus fuisset ipsi
mane aperirent foros. De horū grege
erant et super vasa ministerij. Ad nu
merum enim et inferebantur vasa et

efferebant. De ipis et qui tedita habe-
bant utensilia sanctuarij: preeant site
et vino ⁊ oleo et thuri ⁊ aromatibus.
Filij autem sacerdotū ungenta ex aro-
matibus conficiebant: ⁊ mathanias
leuites primogenit⁹ sellum chorie pre-
fectus eorū-que in sarcagine frigebant.
Porro de filijs caath fratribs eorum
super panes erant ꝓpositionis: ut sem-
per nouos p singla sabbata ꝓpararet.
Hij sunt principes cantoꝝ p familias
leuitarum qui in exedris morabātur:
ita ut die ac nocte ingiter suo ministe-
rio deseruirent. Capita leuitarū p fami-
lias suas principes manserūt i hierlm.
In gabaon aūt cōmorati sunt pater
gabaon iahiel: ⁊ nomen uxoris eius
maacha. Filius primogenit⁹ eius ab-
don: ⁊ sur: et cis: ⁊ baal: ⁊ ner: et nadab:
et gedor quoq; et ahio: ⁊ zacharias: et
macelloth. Porro macelloth genuit
semmaan. Isti habitauerūt ex regione
fratrū suorū in hierlm cū fratribs suis.
Ner aūt genuit cis: et cis genuit saul.
Et saul genuit ionathan: et melchisue
et aminadab: et eslbaal. Filius autem
ionathan merbbaal: ⁊ merbbaal ge-
nuit micha. Porro filij micha: phiton
et melech et thara ⁊ ahaz. Ahaz aūt
genuit iara: et iara genuit alamath ⁊
azmoth ⁊ zamri. Zamri aūt genuit
mosa: mosa vero genuit baana cuius
filius raphaia genuit elasa: de quo or-
tus ē asel. Porro asel sex filios habuit
hijs nominibus: ezricam bochru is-
mahel saria obdia anan. Hij filij asel.

Dhilistijm aūt pugnabant
contra israhel: fugerunq; viri
israhel palestinos ⁊ ceciderunt vulne-
rati in monte gelboe. Cūq; appropin-
quasset philisti plequentes saul et
filios eius: percusserunt ionathan et
aminadab ⁊ melchisue filios saul. Et
aggrauatum est prelū cōtra saul: in-
uenerūntq; eū sagittarij: ⁊ vulnerauer-
unt iaclis. Et dixit saul ad armiger
suū. Euagina gladiū tuū et inuerber
me: ne forte veniant incircumcisi isti ⁊
illudāt michi. Noluit autem armiger
eius hoc facere: timore perterit⁹. Ar-
ripuit ergo saul ensem: ⁊ incubit in eum.
Quod cum vidisset armiger eius vide-
licet moriuū esse saul: incubit etiā ipe in
gladium suū ⁊ mortuus est. Interiit
ergo saul et tres filij eius: et omnis do-
mus illius pariter concidit. Quod cū
vidisseent viri israhel qui habitabant
in campestribs fugerūt: ⁊ saul et filijs
eius mortuis deseliquerunt vrbes si-
as ⁊ huc illucq; dispersi sunt: venerūt
q; philistijm ⁊ habitauerūt in eis. Die
igit altero detraheres philistijm spo-
lia occisi: inuenerūt saul ⁊ filios eius
iacentes in monte gelboe. Cūq; spo-
liassent eum ⁊ amputassent caput: at-
q; ita nudassent: miserūt in terā suā
ut circumferent ⁊ ostendere idolis
templis ⁊ populis. Arma aūt eī cō-
secrauerunt in fano dei suī: et corpus
affixerunt in templo dagon. Hoc cum
audissent viri iabes gal aad omnia
facinora que philistijm fecerāt sup saul:
consurgentes singli viros fortes: et ue-
nerunt cadauera saul ⁊ filiorum eius:
attulerūntq; ea in iabes ⁊ sepelierunt
ossa eorum subter quercum que erat
in iabes: ⁊ ieiunauerunt septem diebus.
Mortuus est ergo saul propter iniqui-
tates suas: eo q; preuaricat⁹ sit man-
datum domini quod preceperat ei ne
custodiret illud: sed insuper etiam phi-
tonissam consuluerit nec sperauerit
dño: propter q̄ interfecit eū: ⁊ transtu-
lit regnū eius ad dauid filiū ysai. Et

Congregatus ē igit omis israhel
ad dauid in hebron dicens. Os
nū tuum: ⁊ caro tua. Heri quoq;
et nudiustert⁹ cum adhuc regnaret
saul: tu eras qui educebas ⁊ introdu-
cebas israhel. Tibi enī dixit dñs deus
tuus. Tu pasces plm meū israhel: ⁊ tu
eris princeps super eum. Venerūt ergo
omnes maiores natū israhel ad regē
in hebron: et iniit dauid cum eis fedus
coram domino. Hj uerōq; eū regem
super israhel: iuxta sermonē dñi quē
locutus est in manu samuthel. Abijt
quoq; dauid ⁊ omis israhel in hierlm.
Hec est ierbus: ubi erant iebusei habita-
tores terre. Dixerūtq; qui habitabant
in iebs ad dauid. Nō ingrederis huc.
Porro dauid cepit arcem syon: que ē
ciuitas dauid. Dixitq; Omis qui pe-
cusserit iebuseum ī primis: erit princep⁹
et dux. Ascendit igitur primus ioab
filius saruie: et factus ē princeps. Ha-
bitauit autem dauid in arce: ⁊ idcirco
appellata ē ciuitas dauid. Edificauit
q; urbem in circuitu a mello usq; ad
girum. Ioab aūt reliqua urbis restau-
rit. Proficiebatq; dauid uadens ⁊ cre-
scens: ⁊ dñs exercituum erat cū eo. Hj
principes uirorū fortiū dauid: q̄ adiu-
uerunt eum ut rex fieret super omnem
israhel: iuxta verbū domini qd̄ locu-
est ad israhel: ⁊ iste numer⁹ robustor⁹
dauid. Jesbaam filij ahamoni: prin-
ceps inter tegiia. Iste leuauit hastam
suam sup trecentos vulneratos: una
vice. Et post eum eleazar filius patrui
eius ahoites: qui erat inter tres poten-
tes. Iste fuit cū dauid in aphec domi-
mim: quādo philistijm cōgregati sūt
ad locum illū in prelū. Et erat ager
regionis illius plenus ordeo: fugerat
q; populus a facie philistinorum. Hj
steterunt in medio agri: ⁊ defenderunt
eum. Cūq; percussissent philistheos: de-
dit dominus salutē magnam populo
suo. Descenderunt aūt tres de triginta
principibs ad petram in qua erat da-
uid ad spelunca odollam: quando
philistijm fuerant castrametati ī val-
le raphaim. Porro dauid erat in preli-
dio: et statio philistinorū in bethleem.
Desiderauit igitur dauid: ⁊ dixit. O si
quis daret michi aquam de cisterna
bethleem: que est in porta. Tres ergo
illi per media castra philistinorū pere-
rerunt: ⁊ hauserunt aquam de cisterna
bethleem que erat in porta: ⁊ attulerūt
ad dauid ut biberet. Qui noluit: sed
magis libauit illam domino dicens.
Absit ut in conspectu dñi mei hoc faci-
am: ⁊ sanguinē uirorū istorū bibam:
quia in periculo animar⁹ suar⁹ attule-
runt michi aquā. Et ob hāc causam
noluit bibere. Hec fecerūt tres robusti-
simi. Abisai q̄ frater ioab ipse erat
princeps eorū: ⁊ ipse leuauit hastā suā
cōtra trecentos vulneratos: ⁊ ipse erat in
tres nominatissimo: inter tres sesio:
inditus et princeps eorū. Hecuntamē
usq; ad tres primos non peruenerat.
Banaia filius ioiade viri robustissi-
mi qui multa opera fecerat de capsiel:
ipe percussit duos ariel moab. Et ipe
descendit ⁊ interfecit leonem in media
cisterna tempore niuis: ⁊ ipe percussit
virū egipciū: cuius statura erat quīq;
cubitorū: ⁊ habebat lanceam ut licia-
torium textorū. Descendit igitur ad
eū cū virga: ⁊ rapuit hastā quā tenebat
manu: ⁊ interfecit eū hasta sua. Hec fe-
cit banaia filius ioiade: qui erat inter
tres robustos nominatissimus: inter
triginta primus. Verumtamē ad tres
usq; non peruenerat. Posuit aūt eū

dauid ad auriculā suā. Porro fortissimi uiri i ꝛeceꝛũt: asahel frater ioab. et
eleanan filius patrui eius de bethleem:
saummoth arodites. helles phonites.
iras filij acces thecuites. abiezer ana-
thothites. sobochai usatites ilai ahohi-
tes. maarai netophatites. heleth filius
baana netophatites. ethai filij ribai
de gabaath filiorũ beniamin: tanaia
pharathonites. hurai de torrente ga-
az: abiel arabathites. azmoth baura-
nites. eliaba salabonites. filij asem ge-
zoni. ionathan filius sage ararites
ahiam filius sachar ararites. eliphal
filij ur: ephher metherathites ahia phel-
lonites. ezro carmelites. naarai filius
azbi: ioihel frater nathan. mibhar filij
agarai. selech ammonites. naarai be-
rothites armiger ioab filij saruie: ira
ithreus. gareb ithre⁹. urias hethe⁹:
zabad filius ooli: adyna filius sechar
rubenites princeps rubenitarꝫ. et cum
eo triginta haanan filij macha. z iosa-
phat mathanites. ozia. affatrothites.
helmma. z iahihel filij hothan aroeri-
tes. iediihel filius zamri et ioha frater
eius thosaites. helifel mahumites et ieri-
bai. z iosoia filij elnaam. z ithma mo-
abites. eliphel. z obed. z iasiihel de masobia.

Hij quoꝫ uenerũt ad dauid ꝛij
in siceleg cũ adhuc fugeret saul
filium eis: qui erãt fortissimi et egregij
pugnatores: tendentes arcũ et utrãq;
manu fundis saxa iaciebãt: et dirigere
sagittas. De fratribus saul de beniamin. Princeps abiezer. z ioas filij sa-
maa. gabaathites. z iasiihel z phallech
filij azmoth et baracha. z iehu anath-
ites. samaias quoꝫ gabaonites. for-
tissimus inter triginta. z super triginta:
ieremias. z ihezihel et ioha annan. z io-
zabad gederothites. z eluzai. z ieremoth
et bualia. z samaria et saphatia. ara-
phites. Helcana. z isia. et azareel et
ioezer et iesmaam de carem: ioela. z
zabadia filij ioroam de gedor. Sed et
de gaddi transfugerũt ad dauid am-
laccet in deserto. uiri robustissimi et
pugnatores oppimi: tenentes clypeũ et
hastam. facies eorũ quasi facies leo-
nis: et ueloces quasi capreæ i montibus.
Ezer princeps: obdias secũ. eliab ter-
cius. masmana quartus. ieremias quin-
tus. ethi sextus. heliel septimus. iohana-
nan octauus. helzebad nonus. ieremi-
as decimus. hachanai undecimus. Hij
de filijs gad: principes exercitus. Siquis mi-
nus centum militibus preerat: et maxi-
mus mille. Isti sunt qui transierunt
iordanem mense primo quãdo inunde-
re consueuit fluuius ripas suas: z fuerũt
fugauerunt qui morabantur in uallibus
ad orientalem plagam z occidentalem. Ueneruntq; autẽ et de beniamin
et de iuda ad presidium in quo mora-
batur dauid. Egressusq; est dauid obuiam eis z ait. Si pacifice uenistis ad
me: ut auxilietur michi: cor meum
iungatur uobis. Si autẽ insidiantur
michi pro aduersariis meis: cum ego
iniquitatem in manibus non habeam:
uideat deus patrum nostrorũ et iudicet.
Spiritus uero dei induit abisai prin-
cipem inter triginta. z ait. Tui sumus
o dauid: z tecum filij isai. Pax pax tibi:
et pax adiutoribus tuis. Ie enim adiu-
uat deus tuus. Suscepit ergo eos da-
uid: z constituit principes eorum. Porro de manasse transierunt ad dauid
quando ueniebat cũ philistijm aduer-
sus saul ut pugnaret. nõ tamen iuua-
uerũt eis: quia inito consilio remiserũt
eum principes philistinorũ dicentes.
Periculo rapitis nostri reuertetur ad
dominũ suũ saul. Quãdo igitur reuer-
sus est in siceleg transierunt ad eũ de
manasse eduas et iozabad et iediihel
et michahel. z eduas et iosabath. z he-
liu et salathi. principes militum i ma-
nasse. Hij prebuerũt auxilium dauid
adusus latrũculos. Omnes enim erant
uiri fortissimi: et facti sũt principes in
exercitu. Sed et per singulos dies ueni-
bãt ad dauid. ad auxiliandũ ei: usq;
dũ fieret grandis numerus quasi exerci-
tus dei. Iste quoꝫ ẽ numerus princi-
pum exercitus qui ueneruntad dauid
cum esset in hebron: ut transferent re-
gnum saul ad eũ iuxta uerbũ domini.
Filij iuda portantes clypeũ et hastam:
sex milia octingenti expediti ad pliium.
De filijs symeon: uirorũ fortissimorũ
ad pugnandũ septem milia centum.
De filijs leui: quatuor milia sexcenti.
Ioiade quoq; princeps de stirpe aaron:
et cũ eo tria milia septingenti. Sadoch
etiam puer egregie indolis: z domus
patris eius principes uiginti duo. De
filijs aũt beniamin fratres saul: tria
milia. Magna enim pars eorũ adhuc
fouebatur domũ saul. Porro de filijs
ephraim uiginti milia octingenti: for-
tissimi robore. uiri nominati i cognationibus suis. Et ex dimidia tribu ma-
nasse decem. z octo milia: singuli p no-
mina sua uenerũt z constituerunt regẽ
dauid. De filijs quoꝫ ysachar uiri ecti-
di qui nouerãt singula tempora ad
prospiciendũ qd facere debeant israhel:
principes ducentũ. Omnis aũt reliqua
tribus eorũ consilij sequebatur. Porro de zabulon qui egrediebantur ad
pliium et stabant in acie instructi ar-
mis bellicis. quinquaginta milia ue-
nerunt in auxilium: nõ in corde dupli-
ci. Et de neptalim principes mille: et
cum eis instructi clypeo z hasta viginti et septem milia. De dan etiam pa-
rati ad prelium: viginti octo milia sex-
centi. Et de aser egredientes ad pugnã
z in acie pronunciantes: quadraginta
milia. Trans iordanem aũt de filijs ru-
ben. z de gad. et dimidia parte tribus
manasse: instructi armis bellicis. centum viginti milia. Omnes isti uiri bel-
latores expediti ad pugnandũ corde
perfecto. uenerunt in hebron: ut consti-
tuerent regem dauid. super uniuersum
israhel. Sed et omnes reliqui ex israhel
uno corde erant ut rex fieret dauid: fue-
runtq; ibi apud dauid tribus diebus
comedentes z bibentes. Preparauerãt
enim eis fratres sui. Sed et qui iuxta
eos erant usq; ysachar et zabulon et
neptalim. afferebant panes in asinis
et camelis z mulis et bubus ad uesci-
dum. farinã palatas uinapallam
uinum oleũ boues aneres ad omnem
copiã. Gauduũ quippe erat i israel. ꝛij

Init aũt consilium dauid cum tribunis
et centurionibus z uniuersis principi-
bus: z ait ad omnem cœtũ israhel. Si
placet uobis. z a domino deo nostro
egredietur sermo quem loquor: mitta-
mus ad fratres nostros reliquos in
uniuersas regiones israhel. z sacer-
dotes z leuitas qui habitant in suburbanis urbium. ut congregentur ad nos:
et reducamus archam dei nostri ad
nos. Non enim requisiuimus eam in
diebus saul. Et respondit uniuersa
multitudo ut ita fieret. Placuerat enim
sermo omni plebi. Congregauit ergo
dauid omnẽ israhel a sihor egipti usq;
dum ingrediaris emath: ut adduce-
ret archam dei de cariathiarim. Et a-
scendit dauid z omnis uir israhel ad
collem cariathiarim qui est in iuda:

ut afferret inde archam domini dei se
dentis super cherubin ubi invocatum
est nomen eius. Imposueruntq; archã
dei suq; plaustrum novũ de domo am
minadab. Oza aũt et fratres eius mi
nabant plaustrũ. Porro david et uni
versus israhel ludebãt coram deo omni
virtute in cãticis: et in citharis: et psalte
riis et timpanis: et cimbalis et tubis
Cum autẽ pervenissent ad aream chidon
extendit oza manũ suam ut sustenta
ret archam: bos quippe lasciviens pau
lulum inclinaverat eã. Iratus ẽ iraq;
dñs contra ozam: et percussit eum eo
quod tetigisset archam: et mortuus ẽ
ibi coram dño. Contristatusq; est da
uid eo qõd dimisisset dñs ozam: voca
vitq; locũ illũ divisio oze usq; in pre
sentem diem. Et timuit deũ nunc tem
poris dicẽs. Quomodo possum ad me
introducere archam dei? Et ob hanc
causã nõ addux̃it eã ad se: hic ẽ in ciui
tatem david: sed auertit ĩ domũ obede
dom getheu. Mansit ergo archa dei in do
mo obededom tribus mensibus: et benedi
xit dñs domui eius: et omnibus q̃ habebat.

XIIII

Misit quoq; hiram rex tyri nuncios ad david: et ligna cedri
na et artifices parietũ lignorũq; ut edi
ficarent ei domũ. Cognovitq; david
eo quod confirmasset eum dñs ĩ regẽ
super israhel: et sublevasset regnum
suũ super plus eius israhel. Accepit q̃q
david alias uxores in hierusalem: ge
nuitq; filios et filias. Et hec nomina
eorũ q̃ nati sunt ei in hierusalem. Sam
mua et sobab nathan et salomon ibar
et elisu et elephaleth: nogã quoq; na
pheg: et iaphie elisama et beliada et
elephaleth. Audientes autem philisti
im eo qõd unctus esset david in regem
super universũ israhel: ascenderãt omnes
ut quererent eũ. Quod cũ audisset da
uid: egressus est obviam eis. Porro
philisthim venientes diffusi sunt i val
le raphaim. Consuluitq; david dũm
dicens. Si ascendam ad philisthim: et
si tradis eos in manu mea? Et dixit
ei dominus. Ascende: e nãq; eos in
manu tua. Cumq; illi ascendissent in
baalpharasim: percussit eos ibi david
et dixit. Divisit dẽs inimicos meos p
manũ meam sicut dividuntur aquæ:
idcirco vocatũ ẽ nomen loci illi? baal
pharasim. Dereliquerunq; ibi deos
suos: quos david iussit igni. Filia
erãt viri philisthim iterumq; diffusi
sunt in valle. Consuluitq; rursum da
uid deum: et dixit ei deus. Non ascen
das post eos: redde ab eis et venies
cõtra illos? et adusq; pirot. Cũq; audi
eris sonitũ gradiẽtis ĩ cacumine pyro
rum: tũc egrederis ad bellũ. Egressus
est enim deus ãte te ut percutiat castra phi
listhim. Fecit ergo david sicut præcepit
ei dẽs: et percussit castra philisthim de
gabaon usq; gazera. Divulgatusq; ẽ
nomẽ david in universis regionibus: et
dñs dedit pavorẽ eis super omnes gentes.

XV

Fecit quoq; sibi domos in ci
uitate david: et edificavit loco
arche dei: extendiq; ei tabernaculum.
Tunc dixit david. Illicitũ est ut a quo
quam ponatur archa dei nisi a levitis
quos elegit dominus ad portandam
eam: et ad ministrandũ sibi usq; in æ
ternum. Congregauitq; universum
israhel in hierusalem: ut afferrent archa
dei in locum suum quẽ præparaverat ei:
necnon et filios aaron et levitas. De
filijs caath urihel princeps fuit et fra
tres eius duecentiginti. De filijs me
rari: asaia princeps et fratres eius
duecentiginta. De filijs gerson: iohel
et fratres ei? centumtriginta. De filijs
elisaphan: semeias princeps ĩ fratres
eius ducenti. De filijs hebron: eliehel
princeps ĩ fratres eius octoginta. De
filijs oziel: aminadab princeps ĩ fra
tres eius centũ duodecim. Vocauitq;
david sadoch ĩ abiathar sacerdotes et
levitas: urihel: asaiam: iohel semeiã
eliehel ĩ aminadab: ĩ dixit ad eos. Vos
qui estis principes familiarũ levitica
rũ sanctificamini cũ fratribus vestris: ĩ affer
te archam dñi dei israhel ad locũ qui
ei parastis: ne ut a principio quia
nõ eratis presentes pressit nos dñs
sic et nunc fiat. illicitũ quid nobis a
gentibus. Sanctificati sunt ergo sacer
dotes ĩ levite: ut portarent archam do
mini dei israhel. Et tulerũt filij levi ar
cham dei sicut præcerat moyses iuxta
verbum dñi humeris suis in vectibus.
Dixitq; david principibus levitarũ: ut
constituerent de fratribus suis cantores
in organis musicis: nablis videlicet
et liris ĩ cimbalis: ut resonare in excel
sis sonitus leticie. Constituerũtq; levi
tas heman filiũ iohel: ĩ de fratribus
eius asaph filiũ barachie: de filijs ue
ro merari fratribus eorũ: ethan filiũ cha
saie ĩ cum eis fratres eorũ. In secunda
ordine: zachariam ĩ ben et iaaziel et
semiramoth: ĩ ithiel: et ami: heliab ĩ
banaiam et maasiam et mathathiã:
et eliphalu ĩ macneiã et obededom et
ithiel ianitores. Porro cantores he
man: asaph: ethan in cimbalis æneis
concrepãtes. Zacharias autem ĩ oziel
et semiramoth: ĩ iahiel et ami eli
ab et maasias: et banaias in nablis
arcana cantabant. Porro mathathi
as et eliphalu: et macneias: ĩ obede
dom: ĩ ithiel ĩ ozazu ĩ citharis pro o
ctava canebãt: epinichion. Chonenias
autem princeps levitarũ: phetie præerat:
et ad precinendam melodiam. Erat
quippe valde sapiens. Et barachias ĩ
helcana ianitores arcẽ. Porro sebe
nias et iosaphat ĩ nathanael ĩ ama
sai et zacharias et banaias et eliezer
sacerdotes clangebant tubis coram ar
cha dei: et obededom et ahias erant
ianitores arcẽ. Igitur david ĩ omnes
maiores natu israel et tribunis: ierũt ad
deportandã archã fœderis dñi de domo
obededom: cũ lætitia. Cũq; adiuvisset
deus levitas qui portabant archam fœ
deris domini: immolabantur septem
thauris ĩ septẽ arietes. Porro david
erat indutus stola byssina: ĩ universi
levite q̃ portabãt archam fœderis cãto
resq; et chonenias princeps phetie
inter cantores. David aũt indutus
erat ephot lineo. Et universus israhel
deducẽbãt archã fœderis domini: in iu
bilo ĩ sonitu bucine ĩ tubis ĩ cimbali
et nablis ĩ citharis ĩcrepãtes. Cũq;
pervenisset archa fœderis dñi usq; ad
ciuitatẽ david: michol filia saul: prospi
ciẽs p fenestrã: vidit regẽ david saltan
tem atq; ludentẽ: ĩ despexit eũ ĩ corde suo.

XVI

Inferebãt igitur archam
dei ĩ constituerũtq; eam ĩ medio
tabernaculi quod tetenderat ei david:
et obtulerũt holocausta ĩ pacifica coram
deo. Cũq; complesset david offerens
holocausta ĩ pacifica benedixit populo
in nomine domini: ĩ diviſit universi
pre singulos a uiro usq; ad mulierẽ
tortam panis: ĩ partẽ assẽ carnis hu
bale: ĩ fercum oleo similã. Constituit
q̃q coram archa domini de levitis qui
ministrarent ĩ recordarentur operum
eius: ĩ glorificarent atq; laudarent do
minum deum israhel: asaph principẽ
et secundum eius zacharian. Porro

iahihel et heuiramoth. ⁊ iehihel. ⁊ ma-
thathiam. et eliab. ⁊ banaiam. ⁊ obed-
dom. iehihel. sup organa psallentes et li-
ras: asaph autem ut in cymbalis psonare
: banaiam vero ⁊ azihel sacerdotes ca-
nerent tubis iugiter coram archa fœderis
dñi. In illo die fecit dauid principe ad
confitendũ dño asaph et fratres eius.
Confitemini dño et inuocate nomen
eius: notas facite in ꝑplis adinuenti-
ones eius. Cantate et et psallite ei. et
narrate omnia mirabilia eius: lauda-
te nomen sanctum eius: letetur cor que-
rentium dñm. Querite dñm ⁊ virtutẽ
eius: querite faciem eius semper. Recor-
dmini mirabiliũ eius que fecit. signoꝝ
illius et iudiciorum oris eius. Semen
israhel serui eius: filij iacob electi eius.
Ipse dñs deus noster: in universa ter-
ra iudicia eius. Recordamini in sempi-
ternum pacti eius: sermonis quẽ prece-
pit in mille generationes. Quẽ ꝑpigit
cum abraham et iuramenti illius cum
ysaac. Et constituit illud iacob in pre-
ceptum: et israel in pactum sempiternum
dicens. Tibi dabo terram chanaan. fu-
niculũ hereditatis vestre. Cum essent
pauci numero. parui ⁊ coloni eius. Et
transierunt de gente in gentem: ⁊ de re-
gno ad populũ alterũ. Non dimisit
quemq; calumniari eos: sed increpauit
pro eis reges. Nolite tangere christos
meos: et in ꝓphetis meis nolite mali-
gnari. Cantate dño omnis terra: an-
nunciate de die in diem salutare eius.
Narrate in gentibus gloriã eius: et in
cunctis populis mirabilia eius. Quia
magnus dominus ⁊ laudabilis nimis:
et horribilis sup omnes deos. Omnes
enim dij gentiũ ydola: dñs autem celos
fecit. Confessio ⁊ magnificentia coram
eo: fortitudo et gaudium in loco eius.
Afferte domino familie populorum:
afferte dño gloriam ⁊ imperiũ: date
domino gloriã nominis eius. Leuate sa-
crificium ⁊ venite in conspectu eius: et
adorate dñm in decore sancto. Con-
turbetur a facie eius omnis terra: ipse
firmauit orbem immobile. Letent-
ur celi ⁊ exultet terra: et dicant in nati-
onibus dominus regnauit. Tonet ma-
re ⁊ plenitudo eius: exultent agri ⁊ oia
que in eis sunt. Tunc laudabunt ligna
saltus coram dño: quia venit iudica-
re terram. Confitemini dño quoniã
bonus: quoniã in eternũ misericordia
eius. Et dicite: salua nos deus salua-
tor noster: et congrega nos et erue de
gentibus: ut confitemur nomini san-
cto tuo: ⁊ exultemus in carmnibus tuis.
Benedictus dño deus israhel ab eterno
usq; in eternũ: et dicat oes ꝑplus amen
et ymnum deo. Dereliquit itaq; ibi co-
ram archa fœderis dñi asaph ⁊ fratres
eius: ut ministrarẽt in conspectu archa
iugiter p singulos dies et vices suas.
Porro obeddom et fratres eius sexa-
gintadoo et obeddom filiũ ydithun
et osa. constituit iannitores. Sadoch
autem sacerdotem ⁊ fratres eius sacer-
dotes coram tabernaculo domini in
excelso quod erat in gabaon: ut offer-
rent holocausta domino super altare
holocaustomatis iugiter mane et ves-
pere: iuxta omnia que scripta sunt in
lege domini quã preceptit israhel. Et
post eum: heman. ⁊ ydithun ⁊ reliquos
electos. uniquemq; vocabulo suo ad
confitendũ dño quẽ eternũ misericordia
eius. Heman ⁊ ydithun canentes tubis
⁊ quatẽ cymbala. ⁊ oia musicorũ or-
gana ad canendum domino. filios
autem ydithun fecit esse portarios. Gau-
sus q; e dño ꝑplus in domũ suam: ⁊ dauid

ut benedicere etiã domui sue.

Cum autem habitaret dauid ĩ domo
sua: dixit ad nathan ꝓphetã. Ecce
ego habito in domo cedrina: archa
autem fœderis domini sub pellibus est. Et
ait nathan ad dauid. Omnia que ĩ cor-
de tuo sunt fac: dominus enim tecum
est. Igitur nocte illa factus est sermo
dñi ad nathan dicens. Vade ⁊ loque-
re dauid seruo meo. Hec dicit dominus.
Non edificabis tu michi domum ad
habitandum. Sicq; eri mansi ĩ domo
ex eo tempore quo eduxi israhel de terra
egipti usq; ad hanc diem: sed fui semp
mutans loca tabernaculi. et ĩ tentorio
manens cum omni isrl. Numquid lo-
cutus sũ saltem vni iudicũ israhel ꝓhs
preceperam ut pascerẽt ꝑplm meum. et
dixi quare nõ edificasti michi domũ
cedrinam? Nũc itaq; sic loqueris ad
seruũ meũ dauid. Hec dicit dominus
exercituum. Ego sumpsi te cum in pascuis
sequentis gregem. ut esses dux populi
mei israhel: et fui tecum quocunq; pe-
regristi: ⁊ interfeci omnes inimicos tuos
coram te: feciq; tibi nomen quasi vnius
magnoꝝ qui celebrantur in terra. Et
dedi locum populo meo israhel. Plan-
tabitur et habitabit in eo. et ultra non
commouebit: nec filij iniquitatis at-
terent eos sicut a principio. ex diebus
quibus dedi iudices populo meo israhel:
et humiliaui universos inimicos tu-
os. Annuntio ergo tibi. quod edificatu-
rus sit tibi dominus domũ. Cumq;
impleueris dies tuos ut vadas ad pa-
tres tuos: suscitabo semen tuũ post te
quod erit de filijs tuis. ⁊ stabiliam re-
gnum eius. Ipse edificabit michi domũ
et firmabo solium eius usq; in eternũ.
Ego ero ei in patrem. ⁊ ipse erit michi ĩ
filium: et misericordiã meã nõ auferam
ab eo sicut abstuli ab eo qui ãte te fuit.
Et statuã eũ in domo mea. ⁊ in regno
meo usq; in sempiternum: et thronus
eius erit firmissimus imperiũ. Iuxta
omnia verba hec. et iuxta universam
visionem istam: sic locutus est nathan
ad dauid. Cumq; venisset rex dauid et
sedisset coram domino: dixit. Quis ego
sum domine deus. et que domus mea.
ut prestares michi talia? Sed et hoc
parum visum est in conspectu tuo. Ideo
q; locutus es super domũ serui tui etiã
in futurũ: ⁊ fecisti me spectabilem super
omnes homines. Domine deus meus
quid ultra addere potest dauid cum ita
glorificaueris seruũ tuum ⁊ cognouerisseruũ
tuum? Domine. ꝓter famulũ tuũ
iuxta cor tuũ fecisti omnẽ magnificen-
tiam hanc: ⁊ nota esse voluisti universa
magnalia. Domine non est similis
tui: et non est alius deus absq; te. et ex o-
mnibus quos audiuimus auribus nris.
Quis enim est alius ut ꝑplus israhel
gens una in terra ad quã preiit deus
ut liberaret et faceret ꝑplm sibi: et ma-
gnitudine sua atq; terroribus eiceret
nationes a facie eius quẽ de egipto li-
beraras? Et posuisti populũ tuum isra-
hel abi in populum usq; in eternũ: et
tu domine factus es deus eius. Nũc
igitur domine seruo quẽ locutus es
famulo tuo ⁊ super domum eius. con-
firmetur imperium: ⁊ fac sicut locu-
tus es: permanetq; et magnificetur
nomen tuum usq; in sempiternum: ⁊
dicatur dominus exercituum deus israhel
et domus dauid serui eius permanens
coram eo. Tu enim dñe deus meus re-
uelasti auriculam serui tui. ut edificare
ei domum: ⁊ idcirco inuenit seruus
tuus fiduciam ut oret coram te. Nunc
ergo dñe tu es deus ⁊ locutus es ad seruũ

nuū rāta beneficia: ⁊ repisti benedicere domui serui tui ut sit semp coram te. Tu enim dñe benedicēte benedicta erit in ęternū.

Factum ē aūt post hęc ut pugnaret dauid philisthijm et humiliaret eos: ⁊ tulerat geth ⁊ filias ei de manu philisthijm: pugnauitq; moab et fecerūt moabite serui dauid. offerentes ei munera. Eo tempore pugnat dauid etiā adadezer regē soba regionis emath: quādo pgrēt ut dilataret imperium suū usq; ad flumen euphratem. Cepit rego dauid mille quadrigas eius et septem milia equitū ac viginti milia virorū pditū. Houcauitq; omnes equos curcuū: excepto centū ifrigis quas reseruauit sibi. Supuenit aūt et syrus damascenus: ut auxilij ppberet adadezer regi soba. Sed et huius pcussit dauid viginti duo milia virorum. Et posuit milites in damasco: ut syria quoq; seruiret sibi et offerret munera. Adiuuauitq; dñs eum in cunctis ad que pgrediebat. Tulit q̄q dauid pharetras aureas quas habuerāt serui adadezer: et attulit eas in ierusalē: necnō de thebat ⁊ chun-urbibus adadezer eis plurimū: de quo fecit salomon mare ęreū ⁊ columnas ⁊ vasa ęrea. Quod cum audisset thou rex emath: pcussisse uidisset dauid omnē exercitū adadezer regis soba: misit aduersū filium suū ad regem dauid-ut postularet ab eo pacem: ⁊ congratularet ei eo quod pcussisset et expugnasset adadezer. Aduersarius quippe erat thou adadezer. Sed et omnia vasa aurea ⁊ argentea ⁊ ęrea consecrauit dauid rex domino-cum argento et auro q̄ tulerat ex uniuersis gentibus: tam de edumea et moab et filijs ammon-q; de philisthijm ⁊ amalech. Abisai uero filius saruie pcussit edom in valle salinarū decem ꝗ octo milia: et constituit in edom presidiū-ut fuerent edumei dauid. Saluauitq; dominus dauid in cunctis ad que pgrediebat. Regnauit ergo dauid super uniuersum israhel: ⁊ faciebat iudiciū atq; iustitiā cūcto pplo suo. Porro ioab filius saruie erat sup exercitum: ⁊ iosaphat filius ahiluth a comitatibus. Sadoch aūt filius achitob-⁊ abimelech filius abiathar sacerdotes: ⁊ susa scriba. Banaias q̄q filius ioiade super legiones cerethi et felethi. Porro filij dauid primi ad manū regis.

Accidit aūt ut moreret naas rex filiorū ammon: et regnaret anon filius eius pro eo. Dixitq; dauid. Faciā misericordiā cum anon filio naas. Prestitit enim michi pater eius gratiā. Misitq; dauid nuncios ad consolandū eum sup morte patris sui. Cui cū peruenissent in terrā filiorum ammon-ut consolarentur anon: dixerunt principes filiorū ammon ad anon. Tu forsitan putas q̄ dauid honoris causa in patrem tuū miserit qui consolarentur te: nec animaduertis q̄ ut explorēt ⁊ inuestigent et scrutentur terram tuam-uenerint ad te serui eius. Igit anon pueros dauid decalauit et rasit: et pcessit tunicas eorū a natibus usq; ad pedes ⁊ dimisit eos. Cum cum abissent ⁊ hęc nūciassent dauid-misit in occursum eorū. Erant enim contumeliam sustinentes: et pnsperat manere in iericho donec crescat barba eorum-et tunc reuertentur. Videntes aūt filij ammon q̄ iniuriā fecerant dauid-tam anon quā reliquus pplus-miserūt mille talenta argenti-ut conducerent sibi de mesopotamia ⁊ de syria maacha ⁊ de soba currus ⁊ equites. Conduxerūtq; triginta duo milia curruū:

et regem maacha cū pplo eius. Qui cū uenissent castrametati sunt e regione medeba. Filij quoq; ammon congregati de urbibus suis-uenerunt ad bellū. Quod cū audisset dauid: misit ioab ⁊ omnē exercitū virorū fortiū. Egressiq; filij ammon: direxerunt aciem iuxta portā ciuitatis. Reges aūt qui ad auxilium eius uenerant separatim i agro steterūt. Igitur ioab intelligens bellū et aduersū et post tergū contra se fieri: elegit viros fortissimos de uniuerso israhel-et pcessit cōtra syrum. Reliquū aūt populi pli dedit sub manu abisai fratris sui: et pcesserunt contra filios ammon. Dixitq; Si uicerit me syrus auxilio eris michi: si aūt superauerit te filij ammon eo tibi in presidiū. Confortare et agamus uiriliter pro pplo nostro-et pro urbibus dei nostri. Dñs autem quod in conspectu suo bonū est faciat. Pcessit ergo ioab et pplus qui cū eo erat contra syrum ad pelliū: ⁊ fugauit eos. Porro filij ammon videntes q̄ fugisset syrus. ipsi quoq; fugerunt-abisai fratrem eius: ⁊ ingressi sunt ciuitatē. Reuersusq; est etiā ioab in ierusalem. Videns aūt syrus q̄ cecidisset coram israhel: misit nūcios-et adduxit syrum qui erat transfluuiū. Sophac autem princeps militię adadezer erat dux eorū. Quod cū annunciatum esset dauid: congregauit uniuersum israhel ⁊ transiuit iordanem: ierūtq; in eos et direxit et aduersū aciem-illis contra pugnantibus. Fugit autem syrus israel. Et interfecit dauid de syris septem milia curruū et sexaginta milia peditum: ⁊ sophac exercitū principē. Videntes aūt hui adadezer se ab israhel esse superatos: transfugerunt ad dauid et seruierunt ei. Noluitq; ultra syria auxiliū ppbere filijs ammon.

Factum est aūt post anni circulū eo tempore quo solent reges ad bella procedere-congregauit ioab exercitum ⁊ robur militiē: ⁊ vastauit terrā filiorū ammon. Pergensq; et obsedit rabba. Porro dauid manebat i ierusalem quādo ioab pcussit rabba-et destruxit eam. Tulit aūt dauid coronā melchon de capite eius-et inuenit in ea auri pondo talentū et pciosissimas gemmas: fecitq; sibi inde diadema. Spolia quoq; urbis plurimas tulit: populum aūt qui erat in ea eduxit-et fecit super eos sibulas-⁊ trahas-et ferrata carpenta transire: ita ut dilacerentur ⁊ contererentur. Sic fecit dauid cunctis urbibus filiorū ammon: ⁊ reuersus est cum omni populo suo in ierusalem. Post hęc initum est bellum in gazer aduersum philistheos: in quo pcussit sobochai usathites sapientē de genere raphaim ⁊ humiliauit eos. Aliud quoq; bellū gestū ē aduersus philistheos: in quo pcussit adodanus filius saltus bethleemites fratrē goliath gethei: cuius hasta lignū quasi liciatorii texentium. Sed ⁊ aliud bellum accidit in geth: in quo fuit homo longissimus sinus habens digitos iii et sex simul uiginti quatuor: qui ⁊ ipse de raphaim fuerat stirpe generatus. Hic blasphemauit israel: ⁊ pcussit eū ionathan filius samaa frātis dauid. Isti sunt filij raphaim i geth: ⁊ ceciderūt in manu dauid et seruorū eius.

Consurgens aūt satan contra israhel: ⁊ incitauit dauid ut numerare israhel. Dixitq; dauid ad ioab et ad principes populi. Ite et numerate israhel a bersabee usq; dan: et afferte michi numerum ut sciā. Respondens ioab. Augeat dñs populū

sunt centuplū quā sunt. Nonne dñe
mi rex. omnes serui tui sunt? Quare hꝰ
quirit dñs meus nc̄ in peccatū reputet
israheli? Sed seruo regis magis pre
ualuit. Egressusq; est ioab z circuiuit
universum israel z reversus est hierusalē.
Deditq; dauid numerū eorū quos circu
ierat: z inuentus est omnis numerus
israhel mille milia z centum milia vi
rorū educentū gladiū. De iuda aut
quadringēta septuagīta milia bella
torum. Nam leui et beniamin nō nu
merauit: eo quod invitus exercitum
regis imperū. Displicuit aūt deo nc̄
illum erat: z percussit israhel. Dixitq;
dauid ad deum. Peccaui nimis ut hꝰ fa
cerem. Obsecro auferte iniquitatem ser
ui tui: qā insipienter egi. Et locutus ē dō
minus ad gad videntem dauid dicens.
Vade z loquere ad dauid. et dic ei. Hꝰ
dicit dñs. Tria tibi optiōnē do: unū
nc̄ volueris eligere ut faciā tibi. Cumq;
venisset gad ad dauid. dixit ei. Hꝰ
dicit dñs. Eligē quod voluerīs. Aut
tribus annis pestilentiā. aut tribus mensi
bus fugere te hostes tuos et gladium
eorum non posse euadere: aut tribus
diebus gladiū domini z mortem vesta
ri in terra. z angelū dñi interficere in
universis finibus israhel. Nunc igitur
vide quid respondeam ei qui misit me.
Et dixit dauid ad gad. Ex omni parte
me angustiā sunt. Sed melꝰ mihi
est vt incidā in manus dñi quia mul
te sunt miserationes eius. quā i manu
hominū. Misit ergo dominus pestilen
tiam in israhel: z ceciderunt de israhel
septuagīta milia virorū. Misit quoq;
angelū in hierusalem: ut perderet eam.
Cumq; perderet. vidit dominus et
misertus ē super magnitudinē mali: z im
precatus est angelo qui percutiebat. Sufficit
iam: tolle manus tua. Porro angelus
domini stabat iuxta aream oman
ietbusei: leuansq; dauid oculos suos
vidit angelum domini stantē inter ce
lum z terram: z vaginatū gladium
in manu eius. et vertitū contra hieru
salem: z cecidērūt ambo ipse cū maiores
natu vestiti cilicijs proni i terram. Di
xitq; dauid ad deum. Nonne ego sum
qui iussi vt numerarentur populi? Ego ē
peccauī: ego ē malū fecī. Iste qre ouē
commeruit? Domine deus meus ver
tatur obsecro manus tua in me. et in
domum patris mei: populo autē tuo nō
parcatur. Angelus aūt domini pre
cepit gad vt diceret dauid: ut ascendē
re vtq; erigere altare domino dñi ar
aonan iebusei. Ascendit ergo dauid
iuxta sermonem gad: quē locutus ei
fuerat et nomine dñi. Porro oman
cum suspexisset z vidisset angelū qua
tuorq; filij eius cum eo: abscondērūt
se. Nam eo tempore metebant i area tri
ticum. Igitur cum venisset dauid ad
oman. prospexit eum oman: et processit
ei obviam de area z adorauit eū pro
nus in terrā. Dixitq; ei dauid. Da mihi
locum aree tue: ut ediceam in ea al
tare dño ita ut quantū valet argenti
accipias: z cesset plaga a populo. Di
xit aūt oman ad dauid. Tolle z faciat
domin⁹ meus rex quodcunq; ei placet
Ecce z boues do in holocaustū et vtu
las in ligna: z triticum in sacrificiū:
omnia libens prebeo. Dixitq; ei rex
dauid. Nequaquā ita fiet: sed argentū da
bo quantū valet. Neq; enim vbi au
ferre debeo: z sic offerre dño holocausta
gratuita. Dedit ergo dauid oman
pro loco siclos auri sexcentos pondē
ris septenos: z edificauit ibi altare do
mino: obtulitq; holocausta z pacifica:

et inuocauit deum et exaudiuit eum in
igne de celo super altare holocausti. Pre
cepitq; dñs angelo z cōuertit gladiū
suū in vaginā. Protinus ergo dauid
videns nc̄ exaudisset eū dñs in area o
nan iebusei: immolauit ibi victimas.
Tabernaculū aūt dñi nc̄ fecerat moyse
in deserto z altare holocaustorū ea tem
pestate erat i excelso gabaon: z nō pua
luit dauid vt ad altare ut ibi obsecra
re dñi. Timuit enim fuerat timore pre
cinus: videns gladiū angeli dñi.

XXIII

Dixitq; dauid. Hꝰ est domus dei et
hoc altare in holocaustū israel. Et
precepit vt congregarent omnes pro
selitis de terra israhel: z constituit ex eis
latomos ad ordendos lapides et po
liendos: ut edificarent domus dei. Ferrū
quoq; plurimū ad clauos ianuarū: z
ad commissuras atq; iuncturas parā
uit dauid: et eis pondus innumerabile.
Ligna quoq; cedrina nō poterāt
estimari: q̄ hydonij et tyrij deportauer
unt ad dauid. Et dixit dauid. Salo
mon filius meus puer parvulus est z
delicatus. Domus aūt quā edificare
volo domino talis esse debet: ut i cun
ctis regionibus nominetur. Preparā
do rego ei necessaria. Et ob hanc cau
sam ante mortem suā omnes paravit
impensas. Vocauitq; salomonē filiū
suum: z precepit ei ut edificaret domū
domino deo israhel. Dixitq; dauid ad
salomonem. Fili mi: voluntatis mee
fuit vt edificarem domū nomini dñi
dei mei: sed factus est sermo dñi ad me
dicens. Multū sanguinē effudisti z plu
rima bella bellasti: nō potes edificare
domū nomini meo. tanto effuso san
guine coram me. Filiꝰ q̄ nascetur tibi:
erit vir quietissimus. Faciā enim eum
requiescere ab omnibus inimicis suis
per circuitum: et ob hanc causam pa
cificus vocabit: et pacem z otium dabo
in israhel cunctis diebus eius. Ipse edifi
cabit domū nomini meo: z ipse erit mi
chi in filium z ego ero illi i patrem: firmabo
q; solium regni eius super israhel
in eternum. Nunc ergo fili mi sit dñs
tecum z prosperare et edifica domum
domino deo tuo: sicut locutus est de
te. Det q; tibi dñs prudentiā z sensum:
ut regere possis israhel. z custodire legē
dñi dei tui. Tunc eri prosperū: si
custodieris mandata z iudicia que
precepit dñs moysi ut doceret israhel.
Confortare z viriliter age: ne timeas
neq; pauceas. Ecce ego in paupertate
mea paraui impensas domⁿ dñi au
ri talenta centū milia: z argenti mille
milia talentorū: eis vero et ferri non ē
pondus: vincitur enim numerus ma
gnitudine. Ligna et lapides paraui
ad vniuersa impendia. Habes quoq;
plurimos artifices. latomos. et le
nitarios. artifices; ligniq; et omni
um artiū. ad faciendū opus prudē
tissimos. in auro et argento. et ere et
ferro. cuius non est numerus. Surge
igitur et fac: et erit dñs tecum. Prece
pit quoq; dauid cunctis principibus
israhel. ut adiuuarent salomonē filī
um suū: certisq; inquiens quod dñs
deus vester vobiscum sit. z dederit vo
bis requiem per circuitum. z tradiderit
omnes inimicos vros in manus ve
stras: et subiecta sit terra coram dño z
coram plo eius. Prebete igitur corda
vestra et animas vestras. ut queratis
dñm deū vrm: z consurgite z edificate
sanctuarium domino deo: ut intro
ducatur archa fœderis domini z vasa
domino consecrata in domum que
edificatur nomini domini.

XXIIII

ginur dauid senex ⁊ plenus dierꝫ regẽ
constituit salomonẽ filiũ suum super
israhel: ⁊ congregauit omnes principes
israhel et sacerdotes atq; leuitas. Fu-
mueratq; sunt leuite a uiginti annis et
supra: ⁊ inuenta sunt triginta octo mi-
lia virorꝫ. Ex hijs electi sunt ⁊ distribu-
ti in ministerũ domꝫ dñi viginti qua-
tuor milia: ꝑfectorũ autem et iudicũ
sex milia. Porro quatuor milia iani-
tores et totidem psalentes canentes do-
mino i organis: que fecerat ad canen-
dum: et distribuit eos dauid per vices
filiorũ leui gerson videlicet ⁊ caath ⁊
merari. Filij gerson leedan ⁊ semei. Fi-
lij leedan principes: ichiel ⁊ zethan et
ioahel tres. Filij semei: salomith et ozi-
hel ⁊ aran tres. Isti principes familia-
rum leedan. Porro filij semei: leech: et
ziza ⁊ yaus ⁊ baria. Isti filij semei qua-
tuor. Erat autẽ leech prior: ziza secꝫs.
Porro yaus et baria nõ habuerũt plu-
rimos filios: ⁊ idcirco i una familia
unaq; domo computati sunt. Filij ca-
ath: amram et ysaar hebron et oziel
quatuor. Filij amram: aaron ⁊ moy-
ses. Separatusq; est aaron ut minis-
traret in sancta sanctorũ: ipse ⁊ filij eꝰ
in sempiternũ: ⁊ adoleret incensum do-
mino secundũ ritum suũ: ac benedice-
ret nomini eius in perpetũ. Moysi ꝟ
hominis dei filij annumerati sunt in
tribu leui. Filij moysi gerson ⁊ eliezer.
Filij gerson subuhel primus. Fuerũt
autem filij eliezer roobia primus: et
non erant eliezer filij alij. Porro filij
roobia multiplicati sunt nimis. Filij
ysaar salomith primus. Filij hebron
iariau primus ⁊ amarias secũdus: ia-
ziel tertꝰ: ichemaan quartus. Filij ozi-
hel michaa primus: isia secundus. Fi-
lij merari: mooli ⁊ musi. Filij mooli:
eleazar et cis. Mortuꝰ est aũt eleazar
et nõ habuit filios sed filias: accepit
eas filij cis fratres earum. Filij mu-
si mooli et eder et ieremuth tres. Hi fi-
lij leui i cognationibꝫ ⁊ familijs sue
principes per vices et numerũ capitũ
singulorũ: qui faciebãt opera minis-
terij domus domini a uiginti annis ⁊ su-
pra. Dixit enim dauid. Requiem dedit
dñs deus israhel populo suo: ⁊ habita-
tionem in hierusalem usq; in seculũ: nec
erit officij leuitarũ ut ultra portent tabe-
naculum: et omnia vasa eius ad mini-
strandum. Iuxta ꝓcepta quoq; da-
uid nouissima supputabit numerus
filiorũ leui: a uiginti annis ⁊ supra: et
erunt sub manu filiorꝫ aaron: i mini-
stũ domꝫ dominj in vestibulis et i ceno-
ri i loco purificationis et i sanctuario
et i omnibus operibꝫ ministerij templi
dñi. Sacerdotes aũt iuxꝫ penes gene-
rationis et ad similẽ sacrificiorũ: ad lagu-
na et azima ⁊ sartaginẽ ⁊ ad torren-
dum: ⁊ iuxꝫ omne pondus atq; mensu-
ram. Leuite vero ut stent mane ad gra-
tiandũ ⁊ canendũ dño: similiterq; ad
vesperã tam i oblationẽ holocaustꝫ
domini ꝟ in sabbatis ⁊ kalendis ⁊ fe-
stiuitatibꝫ reliquis: iuxꝫ numerum
⁊ ceremonias omnibusq; ꝓ iugiter
coram dño: custodiãt obseruantiam ca-
renarij fœderis ⁊ ritũ sanctuarij ⁊ obse-
quiũ filijꝫ aaron fratrum suorꝫ: ut
ministrent i domo domini. XXIIII

Porro filijꝫ aaron hee partes
erant. Filij aaron nadab et
abiu ⁊ eleazar ⁊ ythamar. Mortui sũt
aũt nadab ⁊ abiu ante patrem suum
absq; liberis: sacerdotio q; functus est
eleazar ⁊ ythamar. Et diuisit eos da-
uid: id est sadoch de filijs eleazar ⁊ a-
himelech de filijs ythamar secundum
vices suas et ministerũ: inuenieq; sunt
multo plures filij eleazar i principibꝫ
virorũ quã filij ythamar. Diuisit autẽ
eis hoc est filijs eleazar principes fo-
rorũ: ⁊ filijs ythamar ꝑ familias et do-
mos suaꝫ ordo. Porro diuisit vtraq;
sortẽ et familias sacrarij. Erãt enim
principes sanctuarij ⁊ principes domꝫ
dei: tam de filijs eleazar q̃ de filijs y-
thamar. Descripsitq; eos scriba leuites coram rege ⁊
principibus et sadoch sacerdote ⁊ a hi-
melech filio abiathar: principibus q̃
familiarũ sacerdotaliũ ⁊ leuiticarum
unam domũ q̃ ceteris preerat eleazar:
et alteram domũ que sub se habebat ce-
teros ythamar. Exiuit aũt sors prima
ioiarib: secũda iedeie: tertia harim: quarta se-
orim: quinta melchia: sexta miamin: se-
ptima accos: octauia abia: nona
iesu: decima sechenia: undecima eliasib:
duodecima iacim: tertia decima hoppha-
decima iaqueni: decima quarta ilbai: decima quinta
bilga: decima sexta immer: decima septi-
ma ezir: decima octauia aphses: deci-
ma nona aphses: vicesima ezechiel:
vicesima prima iachin: vicesima secũda
gamul: vicesima tertia dalaiau: vicesi-
ma quarta maazian. Hee vices eorũ
secũm ministerij sui ut ingrediantur
domum dñi: et iuxꝫ ritũ suum sub ma-
nu aaron patris eorꝫ: sicut preceperat do-
minus deus israhel. Porro filiorũ le-
ui qui reliqui fuerant de filijs amram:
de filijs subahel: ⁊ de filijs subahel iedeia.
De filijs quoq; roobie principis isiias.
Ysaaris vero filius salomoth: filiusq;
salomoth filiusq; eius iariau primus:
amarias secundus: iaziel tertꝰ: iech-
meam quartus. Filius ozihel michaꝫ
filiꝰ michaꝫ samuir: frater michaꝫ isiia:
filiusq; isiie zacharias. Filij merari
mooli ⁊ musi: filius ostan: heman: fi-
lius quoq; merari oziau: et sonu et
zachur ⁊ ebri. Porro mooli filius
eleazar: qui non habebat liberos. Filij
vero cis ieramahel. Filij musi mooli: e-
der et ieremoth. Isti filij leui secundũ
domos familiarũ suarꝫ. Mortuumq; et
ipi sortes cũta fratres suos: filios aa-
ron coram dauid rege ⁊ sadoch ⁊ ahime-
lech et principibꝫ familiarꝫ sacerdotaliũ
et leuiticarꝫ: nã maiores q̃ minores o-
mnes sors equalis diuidebat. XXV

Ginur dauid et magistratus exercitus
segregauerunt in ministerium filios
asaph: et heman: et ydithun: q̃ ꝓphe-
rent in citharis ⁊ psalteriis ⁊ cimbalis
secundũ numerũ suũ: ad ocũ tibi offi-
cio seruitutis. De filijs asaph zachur
et ioseph et nathania et asarela: filij
asaph sub manu asaph prophetãtes
iuxꝫ regem. Porro ydithun: godolias
sori iesias ⁊ sabias ⁊ mathatias
sex sub manu patris sui ydithun: qui
in cithara prophetabat super confitentes
et laudantes dominũ. Heman quoq;
filij heman buciau mathanu oziel
subuhel ⁊ ieremoth ananias: anani-
liacha: geldethi: et romethiezer: et
iesbecasa: mellothi: othir: mozioth.
Omnes isti filij heman uidentes regis
in sermonibus dei ut exaltarent cornu.
Deditq; deus heman filios quatuorde-
cim et filias tres. Omnesi sub manu
patris sui ad cantandum i templo do-
mini distributi erãt in cimbalis ⁊ psal-
teriis ⁊ citharis: in ministerio domus
domini iuxꝫ regem: asaph videlicet
et ydithun et heman. Fuit aũt numer-
us eorum cũ fratribus suis qui erudie-
bant canticum domini cũctꝰ doctores
decem et octoginta duo. Misereũtq; sor-
tes ꝑ vices suas: et equo tam maior

ꝗ minor: doc⁹ pariter ⁊ indoc⁹. Egrel-
laq; est sors prima ioseph qui erat de
asaph: secunda goddie. ipi et filijs eⁿ
et fratribus eⁿ duodecim: tercia zachur
filijs et fratribus eⁿ duodecim: quarta
yzari. filijs et fratribus eius duodecim:
quinta nathanie filijs eius et fratribus
eius duodecim: sexta bocciau filijs et
fratribus eius duodecim: septima isre-
hela filijs ⁊ fratribus eius duodecim: o-
dauia yzaie filijs et fratribus eⁿ duo-
decim: nona mathanie filijs ⁊ fratribus
eius duodecim: decima semei filijs ⁊
fratribus eius duodecim: undecima
ezrahel filijs ⁊ fratribus eⁿ duodecim:
duodecima asabie filijs et fratribus
eⁿ duodecim: tricesima subahel filijs
et fratribus eius duodecim: quartade-
cima mathanie filijs ⁊ fratribus eⁿ du-
odecim: quintadecima ierimoth fi-
lijs et fratribus eius duodecim: sexta-
decima ananie filijs et fratribus eiu⁹
duodecim: septimadecima iesbocase
filijs ⁊ fratribus eius duodecim: octa-
uadecima anani filijs et fratribus eⁿ
duodecim: nonadecima mellothi fili-
js et fratribus eⁿ duodecim: vicesima
eliatha filijs ⁊ fratribus eⁿ duodecim:
vicesimaprima othir filijs ⁊ fratribus
eius duodecim: vicesimasecda goddol-
lathi filijs et fratribus eius duodecim:
vicesimatercia azuid filijs ⁊ fratribus eⁿ
duodecim: vicesimaquarta romanithiezer
filijs ⁊ fratribus eⁿ duodecim. LXVI

Ianitores autē ianitorū de choris
meselemia filius chore: de filijs
asaph filij meselemie. zacharias pri-
mogenitus iadiel secūs. zabadias ter-
cius. iathanael quart⁹. abilam quin-
tus. iohannan sextus. helioenai septi-
mus. filij autem obeddom. semeias
primogenit⁹. iozabad secūdus. iohaa
tertius. sachar quartus. nathanahel
quintus. amihel sextus. ysachar septi-
mus. phollathi octauus. quia benedi-
xit illi dominꝰ. Semeie autē filij eius
nati sunt filij profecti familiarū suar:
erant enim viri fortissimi. Filij ergo se-
meie othni ⁊ raphael. ⁊ obediel. zabad
et fratres eius viri fortissimi: helioenai
et samachias. Omnes hij de filijs o-
beddom ipi et filij et fratres eoꝝ fortis-
simi ad ministrandū sexaginta duo
de obeddom. Porro meselemie filij
et fratres eorum robustissimi decem
octo. De hosa autē id est de filijs me-
rari semei princeps. sed eū iaciebat
primogenitum: et idcirco poserat eū
pater eius i principem. Helchias secū-
dus. tabelias tertius. zacharias quartus.
Omnes hij filij et fratres hosa meriim.
Hij duodecim sunt in ianitores: ut sicut
principes custodiarum sicut ⁊ fratres
eorum ministrarent in domo domini.
Mittit sunt ergo sortes et equo. et pa-
uis et magnis per familias suas in
unamquāq; porta rum. Cecidit ergo
sors orientalis selemie. Porro zacha-
rie filio eius viro prudentissimo ⁊ ve-
dito. sorte obtigit plaga septentrio-
nalis. Obeddom vero ⁊ filijs eius ad
austrum in qua parte domus erat se-
nioruꝝ consilium: sephphima et ho-
sa ad occidentem iuxta porta que du-
cit ad viā ascensionis. custodia contra
custodiam. Ad orientem vero levite
sex et ad aquilonem quatuor p die.
atq; ad meridiem similiter in die qua-
tuor. ⁊ ubi erat consilium hinc et hinc.
In cellulis quoq; ianitorum. ad ori-
entem quatuor in via: binij p cella-
las. Hec sunt diuisiones ianitorum
filiorū chore ⁊ merari. Porro achias
erat super thesauros domus domini
et vasa sanctorū. Filij quoq; dan filij
gersomi. De ledan princeps familiar:
ledan et gersomi iehieli: filij iehieli
zethan et iohel fratres eius super the-
sauros domus domini amraminis
et ysaaritis et hebronitis et hozihieli-
tibus. Subahel autem filius gerson-
filij moysi ꝓpositus thesaurio: erant
quoq; eius eliezer eⁿ filius raabia-
et hu⁹ filij ysaias. et hu⁹ filij iaram-
hunus quoq; filius zechri. et huius fi-
lius selemith. Ipse selemith et fratres e-
ius super thesauros sanctorum. q sanc-
tificauit dauid rex et principes fami-
liarum et tribuni ⁊ centuriones. ⁊ du-
ces exercit⁹. de bellis et manubijs pre-
liorum. que consecrauerāt ad instau-
rationem. et suppellectilem templi dñi.
Hec autē omnia sanctificauit samuhel
videⁿ ⁊ saul filij eis. ⁊ abner filij ner. ⁊
ioab filius sarue: omnisq; sanctifica-
uerant ea per manū salemith et fratrē
eius. Sarainis vero pertinebat ⁊
filij eius ad opera forinsecus sup isra-
hel. ad docendum ⁊ iudicandum eos.
Porro de hebronitis asabias et fra-
tres eⁿ viri fortissimi mille septingen-
ti fuerant israheli. trans iordanem con-
tra occidentē in omnibus operibus dñi. et
in ministerio regis. Hebronitarū autē
princeps fuit hieria: secundū familias
et cognationes eoꝝ. Quadragesimo
anno regni dauid recensiti sunt ⁊ inuen-
ti sunt viri fortissimi i gazer galaad:
fratresq; eⁿ robustioris trans duo mi-
lia septingenti principes familiarum.
Preposuit autem eos dauid rex rube-
nitis ⁊ gaditis. ⁊ dimidie tribui ma-
nasse: in omne ministerium dei ⁊ regis.
Filij autē israhel secūdū LXVII
numerū sui principes familia-
rum. tribuni et centuriones. et ceteri qui
ministrabant regi iuxta turmas suas.
ingredientes et egredientes p singulos
menses in anno: viginti quatuor mili-
bus singuli perant. Prime turme in
primo mense ildoam preerat filij zab-
diheel: et sub eo viginti quatuor milia.
De filijs phares: princeps cunctorum
principū in exercitu mense primo. De
cundi mensis hybrhat turmam dudi
aothites et post se alter nomine macel-
loth: qui regebat partem exercit⁹ vigin-
ti quatuor milia. Dux quoq; turme
tertie in mense tertio erat banaias filij
iodade sacerdos: et in diuisione sua vigi-
ti quatuor milia. Ipse est banaias
fortissimus inter triginta: et super tri-
ginta. Preerat autem turme ipius a-
mizabad filius eius. Quartus mense
quarto asahel frater ioab. et zabadi-
as filius eius post eum: et in turma
eius viginti quatuor milia. Quintus
mense quinto princeps samaoth izra-
hites: ⁊ in turma eius viginti quatuor
milia. Sextus mense sexto hira filius
acces thecuites: ⁊ in turma eius vigin-
ti quatuor milia. Septimus mense se-
ptimo heles phallonites de filijs e-
phraim: et in turma eius viginti qua-
tuor milia. Octauus mense octauo
sobochai usathites de stirpe zarai: et i
turma eⁿ viginti quatuor milia. No-
nus mense nono abiezer anathoites
de filijs iemini: ⁊ in turma eius vigin-
ti quatuor milia. Decimus mense de-
cimo marai ⁊ ipse nethophatites de stir-
pe zarai: et in turma eius viginti qua-
tuor milia. Undecimꝰ mense undeci-
mo banaias pharachonites de filijs
ephraim: et i turma eius viginti qua-
tuor milia. Duodecimus mense duo-
decimo holdai nethophatites de stirpe
gothniel: ⁊ in turma eⁿ viginti quatuor

milia. Porro tribus preerant in israhel
rubenis: dux eliezer filij zechri: hyme-
onitis: dux saphatias filius macha:
leuitis: asabias filius chamuel: aaro-
nitis: sadoch: iuda: heliu frater dauid:
ylachar: amri filius michael: zabulo-
nitis: ismaias filius abdie: nepthali-
bus: ierimoth filius azriel: filijs ephra-
im ofee filius ozazu: dimidie tribu
manasse: iohel filius phadaie: a dimi-
die tribu manasse in galaad: iaddo
filius zacharie: beniamin autem iasiel
filius abner: dan uero ezriel filius iero-
am. Hij principes filiorum israhel. Noluit autem dauid numerare eos a viginti annis inferius: quia dixerat dñs ut multiplicaret israhel quasi stellas celi. Ioab filius saruie ceperat numerare nec ꝑpleuit qꝫ super hoc ira dei ceciderat in israhel: et ideirco numerus eorũ qui fuerãt recensiti non est relatus in fastos regis dauid. Super thesauros aũt regis fuit azmoth filius adiihel: hijs aũt thesauris qui erãt in urbibus et in uicis et in turribus preeidebat ionathan filius ozie. Operi autem rustico et agricolis qui exercebãt terram preerat ezri filius chelub: uinearumq; cultoribus seruiebat romathites: cellis aut̃ uinariis zabdias aphonites. Siam super oliueta et ficeta que erant in campestribus balanan gederites: super apothecas aut̃ olei ioas. Porro armentis que pascebantur i sarona ꝑpositus fuit serai saronites: a super boues in uallibus saphat filius adli: sup camelos uero obil ismaelites: a sup asinos iadias meronatites: sup oues quoq; iaziz agarenus. Omnes hij principes substantie regis dauid. Ionathan autem patruus dauid consiliarius uir prudens a litteratus: ipse et iahihel filius achamoni erãt cũ filijs regis. Achitophel etiã aliis? regis: et chusi arachites amicus regis. Post achitophel fuit ioiada filius banaie a abiathar. Princeps aũt exercitus regis erat ioab. XXVIII.

Conuocauit igitur dauid omnes principes israhel: duces tribuũ a ꝑpositos turmarũ: qui ministrabant regi: tribunos quoq; et centuriones et qui preerant substantie a possessionibus regis: filiosq; suos cũ eunuchis a potentes et robustissimos quosq; in exercitu ierusalem. Cumq; surrexisset rex et stetisset ait. Audite me fratres mei: et populus meus. Cogitaui ut ædificarem domum in qua requiescere arcꝫ fœderis dñi a scabellum pedum dei nostri: a ad ædificandum omnia ꝑparaui. Deus autem dixit mihi. Non ædificabis domũ nomini meo: eo q̃ bellis uir bellator et sanguinis fuisti: sed et elegit dñs deus israhel me de uniuersa domo ꝓris mei: ut esset rex sup israhel in sempiternũ. De iuda enim elegit principem. Porro de domo iuda domũ ꝓris mei et de filijs ꝓris mei placuit et ut me eligeret regem sup omnẽ israhel: sed et de filijs meis: filios enim michi multos dedit dominus: elegit salomonem filium meum ut sederet in throno regni dñi sup israhel: dixitq; michi. Salomon filius tuus ædificabit domũ meam et atria mea. Ipsum enim elegi michi in filium: et ego ero ei in patrem: et firmabo regnũ eius in eternũ: si perseuerauerit fatere precepta mea a iudicia sicut et hodie. Nunc ergo coram uniuerso cetu israhel audiente deo nostro custodite a quærite cuncta mandata domini dei nri ut possideatis terrã bonã: a relinquatis eam filijs uestris post uos usq; in sempiternum. Tu autem salomon fili mi

scito deum patris tui: et serui ei corde perfecto a animo voluntario. Omnia enim corda scrutatur dñs: a uniuersas mentium cogitationes intelligit. Si quæsieris eũ inuenies: si aũt dereliqueris eũ proiicet te in eternũ. Nunc ergo quia elegit te dñs ut ædificares domũ sanctuarij: confortare et perfice. Dedit aũt dauid salomoni filio suo descriptionem porticus a templi et cellarioꝝ et cenaculi et cubiculoꝝ in aditijs et domus propitiationis: uerũ et omnium que cogitauerat animo a tradit eꝝ per ceruicum in thesauros domus dñi et in thesauros sanctorũ: diuisionumq; sacerdotalium et leuitarũ in opera domus dñi et in uniuersa uasa ministerij templi domini: aurũ in pondere per singula uasa ministerij: argenti ꝓ pondus pro uasorum a operũ diuersitate: sed et in candelabra aurea et ad lucernas: aurũ pro mensura uniuscuiusq; candelabri et lucernaꝝ: similiter et in candelabra argentea et i lucernarum pro diuersitate mensure: pondus argenti tradidit. Aurũ quoq; dedit in mensas propositionis ꝓ diuersitate mensarũ: similiter et argentũ in alias mensas argenteas. Ad fuscinulas quoq; a fialas a thimiamata et aurum purissimum: et lucernas aureas pro qualitate mensure pondus distribuit: in leuiculum a leuiculum: similiter et in leones argenteos diuersum argenti pondus separauit. Altari aũt in quo adoletur incensum: aurũ purissimũ dedit: a ut ex ipso fieret similitudo quadrige cherubin egendentium alas a velantium archã fœderis dñi. Omnia inquit uerum scripta manu dñi ad me: ut intelligerem uniuersa opera templi. Dixit ꝓ dauid salomoni filio suo.

Viriliter age a confortare et fac: ne timeas et ne pauideas. Dñs enim deus meus tecum est: a nõ dimittet te nec deseriet: donec ꝓficias omẽ opus ministerij domus dñi. Ecce diuisiones sacerdotum et leuitarũ in omne ministerium domus domini assistũt tibi et paratæ sũt: et nouerũt tã ꝓcipes ꝓ populus omnia ꝓcepta tua. XXIX.

Locutusq; est dauid rex ad omnem ecclesiam. Salomonem filium meum unum elegit dñs adhuc puerũ a tenellum. Opus enim grande est: nec enim homini ꝓparatur habitaculum: sed deo. Ego enim totis viribus meis ꝓparaui impensas domui dñi dei mei: aurum ad uasa aurea et argentũ i argentea: es i ærea: ferrum in ferrea: ligna ad ligneaꝝ lapides onichinos a quasi stibinos a diuersi coloꝝ omnemq; pretiosum lapidem et marmora parium habundantissime: a super hæc ꝗ obtuli in domum dei mei de peculio meo aurum et argentum do in templum dei mei: ꝓcipue hijs ꝗ ꝓparaui i ædem sanctam tria milia talenta auri de auro ophir: a septem milia talentorũ argenti ꝓbatissimi ad deaurandas parietes templi: a ubicũq; opus est aurũ de auro et ubicunq; opus est argentum de argento. Opera fiant ꝑ manus artificũ: a si quis ꝓnto offerre impleat manũ suam hodie: a offerat quod voluerit dño. Pollicitisq; sunt itaq; principes familiarũ a proceres tribuum israhel: tribuni ꝗq; et centuriones a principes principũ possessionum regis: dederũtq; i opa domus dñi auri talenta quinq; milia et solidos decem milia: argenti talenta decem milia a eris talenta decem a octo milia: ferri ꝓ centum milia talentorũ: et apud quemq; inuenti sũt lapides

dederunt in thesauros domus domini
per manū ichiel gersonitis. Letatusq;
est populus cū vota sponte promiserant: quia corde toto affectant ea do-
mino. Sed et dauid rex lētatus ē gau-
dio magno: et benedixit domino co-
ram universa multitudine et ait. Be-
nedictus es domine deus israhel patris
nostri: ab eterno in eternum. Tua est
domine magnificentia et potentia et
gloria atq victoria: et tibi laus. Cun-
cta enim que in celo sunt et i terra tua
sunt. Tuum domine regnum: et tu es
super omnes principes. Tue divitie: et
tua est gloria: tu dominaris omniū.
In manu tua virtus et potentia: i ma-
nu tua magnitudo ⁊ imperium omni-
um. Nunc igitur deus noster confite-
mur tibi: et laudamus nomen tuum
inclitum. Quis ego et quis populus
meus: ut possimus hec tibi universa
promittere? Tua sunt omnia: et que
de manu tua accepimus dedimus ti-
bi. Peregrini enim sumus coram te ⁊
advene: sicut omnes patres nostri. Di-
es nostri quasi umbra super terram: ⁊
nulla est mora. Domine deus noster
omnis hec copia quā paravimus ut ē-
dificaretur domꝰ nomini sancto tuo
de manu tua est: et tua sunt omnia.
Scio deus meus quod probes corda
et simplicitatem diligas: unde et ego
in simplicitate cordis mei letus obtu-
li universa hec: ⁊ populum tuum q̄ hic
repertus est vidi cum ingenti gaudio
tibi offerre donaria. Due deus abrahā
et ysaac et israhel patrū nostrorum custo-
di in eternum hanc voluntatē cordis
eorū: ⁊ semp i meditatione tui mentis ista
permaneat. Salomon q̄ filio meo de
ro ypedium: ut custodiat mandata tua
et testimonia tua et ceremonias tuas
et faciat universa: et edificet templum cuius
impensas paravi. Precepit aūt dauid
universe ecclesie. Benedicite dño deo vestro.
Et benedixit omnis ecclesia dño deo pa-
trum suorū: ⁊ inclinaverūt se ⁊ adora-
verunt deū: ⁊ deinde regem. Immolave-
runtq victimas dño: ⁊ obtulerunt ho-
locausta die sequenti thauros mille a-
rietes mille agnos mille cū libaminibus
suis: ⁊ universo ritu abundantissime
in omne israhel. Et comederūt et bibe-
runt coram domino in die illo cum
grandi letitia: et unxerunt secūdo salo-
monem filium dauid. Unxerūt autem
eum domino in principē: ⁊ sadoch in
pontificem. Sedit q̄ salomon super so-
lium domini in regem pro dauid pa-
tre suo et cunctis placuit: ⁊ paruit illi
omnis israhel. Sed ⁊ universi prin-
cipes ⁊ potentes ⁊ cuncti filij regis dauid
dederunt manum: ⁊ subiecti fuerūt sa-
lomoni regi. Magnificavit ergo do-
minus salomonem super omne israhel: ⁊ dedit illi gloriam regni qualem
nullus habuit ante eum rex israhel.
Igitur dauid filius ysai regnavit sup
universum israhel: ⁊ dies quibus re-
gnavit super israhel fuerunt quadra-
ginta anni. In hebron regnavit septē
annis ⁊ in ierusalem annis triginta
tribus: et mortuus est in senectute bo-
na plenus dierū ⁊ divitiis ⁊ gloria:
et regnavit salomon filius eius pro
eo. Gesta autem regis priora ⁊ nouis-
sima scripta sunt in libro samuhel vi-
dentis et i libro nathan prophete atq
in voluminе gad videntis: universis
regni eius et fortitudinis et temporū
que transierūt sub eo sive in isrel sive
in cūctis regnis terarū. Explicit liber
primus paralipomenō. Incipit liber

secundus paralipomenō. ¶

Confortatus ē ergo
salomon filius da-
uid in regno suo: et
dominus erat cū eo:
et magnificavit eū
in excelsū. Precepit
q̄ salomon universo israhel: tribunis
et centurionibus et ductibus et iudicibus
omnis israhel ⁊ principibus familiarū:
et abiit cū universa multitudine in ex-
celsum gabaon: ubi erat tabernaculū
fœderis dei: quod fecit moyses famu-
lus dei in solitudine. Arcam aūt dei
addiderat dauid de cariathiarim in
locum quē paraverat ei: ⁊ ubi fixerat
illi tabernaculū: hic est in ierusalem.
Altare quoq; eneum q̄ fabricatus
fuerat beselehel filꝰ uri filij ur ibi erat
coram tabernaculo dei: q̄ et requirebat
salomon ⁊ omnis ecclesia. Ascendit q̄
salomon ad altare eneum coram taber-
naculo fœderis dei: ⁊ obtulit in eo mil-
le hostias. Ecce aūt in ipsa nocte appa-
ruit ei deus dicēs. Postula quod vis:
ut det tibi. Dixitq salomon deo. Tu
fecisti cū dauid patre meo misericordiā
magnam: et constituisti me regē pro
eo. Nūc ergo dne deus: impleat sermo
tuus quē pollicitus es dauid patri meo.
Tu enim me fecisti regem super populū
tuum multū: qui tam innumerabilis
est quā pulvis terre. Da michi sapien-
tiam ⁊ intelligentiam: ut ingrediar ⁊
egrediar coram ipso tuo. Quis enim po-
test hunc ipsum tuū dignē q̄ tā gradus ē
iudicare? Dixit aūt dꝰ ad salomonē.
Quia hoc magis placuit tibi tuo-
te nō postulasti divitias ⁊ substantiā
et gloriā: neq animas eorū q̄ te oderūt:
sed nec dies vite plurimos: petisti au-
tem sapientiam ⁊ scientiā: ut iudicare
possis populum meum: super quē constitui
te regem: sapientia ⁊ scientia data sunt
tibi. Divitias aūt ⁊ substantiā ⁊ glo-
riam dabo tibi: ita ut nullus i regibus
nec ante te nec post te fuerit similis tui.
Venit ergo salomon ab excelso gaba-
on in ierusalem coram tabernaculo fœ-
deris: ⁊ regnavit super israhel. Congre-
gavitq sibi currus et equites: et facti
sunt ei mille quadringenti currus et
duodecim milia equitū: ⁊ fecit eos esse
in urbibus quadrigarū ⁊ cum rege in
ierusalem. Produxitq rex argentum ⁊
aurum in ierusalē quasi lapides: ⁊ ce-
dros quasi sycomoros que nascūtur
in campestribus multitudine magna.
Adducebantq aūt ei equi de egipto de
choa a negociatoribus regis: qui ibant
et ducebant pretio quadrigam equo-
rum sexcentos argenteos et equum cen-
tum quinquaginta. Similiter de uni-
versis regnis cetheorum et a regi-
bus syrie eupho celebrabant. ¶

Decrevit autem salomon edificare
domum nomini domini: ⁊ pa-
latium sibi. Et numeravit septuagin-
ta milia virorum portantium humeros:
⁊ octoginta milia qui ederent lapi-
des in montibus: ipsosq; eorum ma-
milia seccentos. Misitq quoq; ad hiram
regem tyri dicens. Sicut egisti cum da-
uid patre meo: ⁊ misisti ei ligna cedri-
na ut edificaret sibi domum in qua ⁊
habitavit: sic fac mecum ut edificem
domum nomini domini di mei ⁊ con-
secrē eā: ad adolendū incensū coram illo
et fumigādā aromata: et ad propsitio-
nem panum sempiternam: ⁊ ad holo-
caustomata mane ⁊ vespere: sabbatis
quoq; et neomenijs: ⁊ solemnitatibus
domini dei nostri in sempiternum que
mandata sunt israhel. Domꝰ enim quā
edificare cupio magna ē. Magnus

est enim deus noster: super omnes deos.
Quis ergo poterit prualere ut edificet ei
dignam domū? Di celum et celi celorū
capere eū nequeūt: quanus ego sum
ut possim edificare ei domū? Sed ad
hoc tantum: ut adoleatur incensum co-
ram illo. Mitte igitur michi virū ru-
ditum qui nouerit operari in auro et
argento et ferro purpura coccino et
iacincto: ⁊ qui sciat sculpere celaturas:
cum hijs artificibus quos mecū habeo
in iudea ⁊ in ierusalem quos ꝓpara-
uit dauid pater meus. Sed ⁊ ligna ce-
drina mitte michi et arbeutina et pi-
nea de libano. Scio enī ꝙ sui tui nouerint
cedere ligna de libano. Et ecce sui
mei cum suis tuis: ut parentur michi
ligna plurima. Domꝰ enī quā cupio
edificare magna est ⁊ mirabilis et inclita.
Preterea operarijs ꝙ cesuri sunt ligna
seruis tuis dabo in cibaria mille cho-
ros viginti milia: ⁊ ordei choros vi-
gintī milia: ⁊ ordei choros vi-
gintī milia: ⁊ olei quoq; sata vigiti milia. Di-
xit autem hiram rex tyri p litteras ijs
misserat salomoni. Quia dilexit dūs
populum suū: idcirco te regnare fecit
super eum. Et addidit dicens. Benedi-
ctus dominꝰ deus israhel qui fecit celū
et terram: qui dedit dauid regi filiū sa-
pientem et eruditum et sensatum atq;
prudentem: ut edificare domum dūo-
et palatiū sibi. Misi ergo tibi virum
prudentem et sapientissimum. hiram
patrem meum filiū mulieris de fili-
abus dan cuius pater fuit tyrius: ꝙ no-
uerit operari in auro et argento: ere et
ferro et marmore et lignis: ⁊ purpura
quoq; et iacincto ⁊ bissino et coccino:
⁊ qui sciat celare omnem sculpturam:
et adinuenire prudenter qđcunq; in o-
pere necessariū est: cū artificibus tuis
et cum artificibus dūi mei dauid patris
tui. Triticū ergo ⁊ ordeū ⁊ oleū ⁊ vinū
que pollicitꝰ es dominō mi mitte suis
tuis. Nos aūt ademus ligna de liba-
no quot necessaria habueris: et appli-
cabimus ea ratibus y mare in iope:
tuum autem erit transferre ea in ierusa-
lem. Numeravit igitur salomon o-
mnes viros proselitos qui erant i ter-
ra israhel post dinumerationem quā
dinumeravit pater eius: ⁊ inuēta sunt
centum quinquaginta milia et tria
milia sexcēti. Fecitq; ex eis septuagita
milia qui humeris onera portarent: ⁊
octoginta milia qui lapides de mon-
tibus ederent: tria aūt milia ⁊ sexgen-
tos ꝓpositos operum populi. III

Et cepit salomon edificare domū
domini in ierusalem i monte
moria qui demōstratus fuerat dauid
patri eius: in loco quē paraverat da-
uid in area ornan iebusei. Cepit aūt
edificare mense secundo: āno quarto
regni sui. Et hec sunt fundamenta que
iecit salomon ut edificaret domū dei:
longitudinis cubitos i mensura pri-
ma sexaginta: latitudinis cubitos vi-
gintī. Porticum vero ante fronem ꝙ
tendebatur i longum iuxta mensurā
latitudinis domus: cubitorum vigin-
ti. Porro altitudo eiusdem viginti cu-
bitorum erat. Et deauravit eā intan-
sum auro mundissimo. Domum ꝙq;
maiorē tegit tabulis ligneis abiegnis
et laminas auri obrizi affixit y ceti.
Sculpsitq; in ea palmas: ⁊ quasi ca-
tenulas se inuicem cōplectentes. Stra-
vit quoq; pauimentū templi preci-
osissimo marmore: decore multo. Po-
ro aurum erat probatissimū: et cuius
laminis tegit domum ⁊ trabes eius et
postes ⁊ parietes ⁊ ostia: ⁊ celauit che-
rubin in parietibus. Fecit ꝙ domum

sancti sanctorū: longitudinē iuxta la-
titudinē domus cubitorū viginti: ⁊ la-
titudinē similiter viginti cubitorū. Et
laminis aureis tegit eam quasi talen-
tis sexcēis: sed et clauos fecit aureos:
ita ut singuli claui sicios quinquage-
nos appenderent. Cenacula quoq;
fecit auro. Fecit etiam in domo sancti
sanctorū cherubim duos opere statuario:
⁊ tegit eos auro. Ale cherubim vi-
gintī cubitos extendebant: ita ut una
ala habere cubitos quinq; ⁊ tangeret
parietem domus: ⁊ altera quinq; cubi-
tos habens: alam tangere alterius
cherub. Similiter cherub alterius ala-
quinq; habebat cubitos: ⁊ tangebat
parietem: et ala eius altera quinq; cu-
bitorum: alam cherub alterius cōtin-
gebat. Igitē ale utrusq; cherub tegan-
te erant: ⁊ extendebantur per cubitos vi-
gintī. Ipsi autem stabant erectis pedi-
bus: ⁊ facies eorum erāt vrsus ad exte-
riorem domū. Fecit quoq; velum ex
iacincto purpura coccino et bisso: et
intexuit et cherubim. Ante fores etiam
templi duas columnas: que triginta
et quinq; cubitos habebant altitudi-
nis. Porro capita eōr quinq; cubito-
rum: nemō ⁊ quasi catenulas i oracu-
lo: et supposuit eas capitibus columna-
rum. Malagranata etiam centū: que
catenulis intexuit. Ipsas ꝙq; colu-
mnas posuit in vestibulo templi: unā
a dextris et alteram a sinistris. Eam
que a dextris erat vocauit iachin: et
que ad leuam vocauit boaz. IIII

Fecit quoq; altare cuetum vigiti
cubitorū longitudinis et vigiti
cubitos latitudinis ⁊ decem cubitos
altitudinis. Mare etiā cuetū fusile dec
cubitos a labio usq; ad labiū: rotun-
dum y circuitū. Quinq; cubitos habebat
altitudinis: ⁊ funiculus triginta cubi-
torum ambiebat gyrum eius. Simi-
liter quoq; bouum erat subter illud.
Et decem cubitos quedā circumstetis re-
latus: quasi duobus vertibus alium
maris circuibant. Boues aūt erant
fusiles: ⁊ ipm mare sup duodecim bo-
ues impositum erat: quoq; tres respici-
ebant ad aquilonē ⁊ alij tres ad occi-
dentem. Porro tres alij meridiē ⁊ tres
qui reliqui erant orientem: habentes
mare suppositum. Posteriora autem
bouum erāt intransecus sub mari. Por-
ro latitudo eius habebat mensuram
palmi: ⁊ labium illius erat quasi la-
bium calicis uel repandi lilij: capiebat
q; tria milia metretas. Fecit ꝙq; conca-
decem ⁊ posuit quinq; a dextris ⁊ quin-
q; a sinistris: ut lauarent in eis omnia
que i holocaustum oblatum erāt. Por-
ro in mari sacerdotes lauabantur: fecit
autem et candelabra aurea decem se-
cundum speciem quā iusserat fieri: et
posuit ea in templo quinq; a dextris
et quinq; a sinistris. Mēsas quoq;
decem ⁊ posuit eas in templo quinq;
a dextris ⁊ quinq; a sinistris. Fialas
quoq; aureas centum. Fecit etiā atri-
um sacerdotum ⁊ basilicam grandem:
⁊ ostia in basilica que tegit ere. Porro
mare posuit in latere dextero contra o-
rientem ad meridiem. Fecit aūt hirā
lebetas et creagras et fialas: ⁊ comple-
uit omne opus regis in domo dei. Hoc
est columnas duas ⁊ epistilia ⁊ capi-
ta: et quasi quedā cenacula: que capi-
ta tegerent sup epistilia. Malagrana-
ta ꝙq; quadraginta et cenacula duo:
ita ut bini ordines malagranatorū
singlis cenaculis iungerent: q̃ tegebā
epistilia ⁊ capita columnarū. Labre
etiam fecit ⁊ concas: quas supposuit

tasibz: mare vnũ-boues quoq; duodecim sub mari et lebetas et cratras et fialas. Omnia vasa fecit salomoni hiram pater eius in domo dñi-ex ere mundissimo. In regione iordanis fudit ea rex i argillosa terra: inter sochot et saredata. Erat aũt multitudo vasorum innumerabilis: ita ut ignoraret pondus eris. Fecitq; salomon omnia vasa domus dei: z altare aureũ z mensas-z sup eas panes propositionis. Candelabra quoq; cũ lucernis suis ut lucerent ante oraculũ iuxta ritum ex auro purissimo-et florentia quedam et lucernas-et forcipes aureos. Omnia de auro mundissimo facta sunt. Thymiamaterias quoq; z thuribula z fialas et mortariola-ex auro purissimo. Et ostia clauiti templi interioris id ē in sancta sanctorũ: z ostia tẹpli forinsec aurea. Hicq; cõpleta ē omne opus q̃ fecit salomon i domo domini. Vt

Intulit igitur salomon omnia que voluerat dauid pater suus-argentũ z aurũ: et vniuersa vasa posuit in thesauris domus dñi. Post que congregauit maiores patrũ isrl et cunctos principes tribuũ-z capita familiarũ de filijs isrl in ierusalem ut adducerent archam fœderis dñi de ciuitate dauid que est in syon. Venereq; itaq; ad regẽ omnes viri israhel: in die solemni mensis septimi. Cumq; venissent cuncti seniores israhel-portauerũt leuite archam: z intulerunt eam-z omnẽ paratura tabernaculi. Porro vasa sanctuarij q̃ erat in tabernaculo portauerũt sacerdotes et leuitis. Rex autem salomon et universus cetus israhel-et omnes qui fuerunt congregati: ante archam immolabant arietes z boues absq; vllo numero. Tãta enim erat multitudo victimarũ.

Et inuexerũt sacerdotes archã fœderis domini in locũ suũ id est ad oraculũ templi in sancta sanctorũ subter alas cherubin: ita ut cherubin expanderent alas suas sup locũ in quo posita erat archa: z ipam archam regerent cũ vectibus suis. Vectium aũt quibus portabatur archa-quia paululum longiores erant capita parebãt ãte oraculũ. Hi vero quos paululũ fuisset exterior sunt: non videre nõ poterat. Fuit itaq; archa ibi usq; i presentiam diei. Sicutq; erat aliud in archa nisi due tabule-quas posuerat moyses in oreb: quãdo legem dedit dñs filijs israhel egredientibz eẹ egipto. Egressis aũt sacerdotibus de sanctuario-omnes enim sacerdotes q̃ ibi poterant inuenti sanctificati sunt: nec adhuc illo tempore vices et ministeriorũ ordo inter eos diuisus erat. Ceterũq; cantores-id est z q̃ sub asaph erant: z q̃ sub heman-z q̃ sub ydithun filij et fratres eorũ vestiti byssinis: cimbalis-z psalteriis-et citharis-contemplabant stantes ad orientalem plagã altaris: et cũ eis sacerdotes centũ iuniti canentes tubis. Igit cũctis pariter et tubis et voce et cimbalis z organis-et diuersi generis musicis conuenientibz et vocem in sublime tollentibus-longe sonitus audiebat: ita ut cũ dñm laudare cepissent et dicere-cõfitemini dño quoniã bonus quoniã in eternũ misericordia eius-impleretur domus dei nube: ut possent sacerdotes stare et ministrare, propter caliginẽ. Complebatq; enim gloria dñi domum dei. Vt

Tunc salomon air. Dñs pollicitus est-ut habitare in caligine: ego autem edificaui domũ nominis tui: ut habitaret ibi in perpetuum. Et vertit rex faciem suã: z benedixit universe

multitudini israhel. Stam omnis turba stabat intenta z air. Benedictus dñs deus israhel: qui gõlocutus est dauid patri meo-opere cõpleuit dicens. A die qua eduxi plm meũ de terra egipti-nõ elegi ciuitatem de cunctis tribubz israhel ut edificaretur in ea domus nominis mei: neq; elegi quemq; alium virũ ut esset dux in populo meo israhel: sed elegi iherusalem ut sit nomẽ meũ i ea: et elegi dauid ut constitueret eum super populũ meum israhel. Cũq; fuisset voluntatis dauid patris mei ut edificaret domum nomini dñi dei israhel: dixit dñs ad eum. Quia hoc fuit voluntas tua ut edificares domũ nomini meo: bene quidẽ fecisti huiusmodi habere voluntatẽ: sed nõ tu edificabis michi domum. Verumtamẽ filius tuus qui egredietur de lumbis tuis: ipse edificabit domũ nomini meo. Completit ergo dñs sermonẽ suũ quẽ locutus fuerat: z ego surrexi pro dauid patre meo-z sedi sup thronũ israhel sicut locutus est dñs: z edificaui domũ nomini dñi dei israhel-z posui in ea archam i qua est pactum dñi quod pepigit cũ filijs israhel. Stetit ergo coram altare dñi ẹ adiecto universe multitudinis isrl: et extendit manus suas. Siquidẽ fecerat salomon basilicam eneam z posuerat eam i medio basilice: habentem quinq; cubitos lõgitudinis et quinq; latitudinis-z tres cubitos altitudinis. Stetitq; super eam: z diuersis flexis genibz contra universam multitudinẽ isrl: z palmis in celum leuatis air. Domine deus israhel-non est similis tui deus in celo et in terra-qui custodis pactum z misericordiã cum seruis tuis-qui ambulant coram te in toto corde suo: qui prestitisti seruo tuo dauid patri meo quecunq; locutus fuerat ei: z que ore promisisti opere ꝓplesti-sicut z presens tempus probat. Nunc ergo dñe deus israhel imple seruo tuo pri meo dauid quecunq; locutus es dicens. Non deficiet ẹ te vir coram me q̃ sedeat super thronum israhel: ita tamen si custodierint filij tui vias meas-z ambulauerint in lege mea: sicut z tu ambulasti coram me. Et nunc domine deus israhel firmetur seruo tuo: quẽ locutus es seruo tuo dauid. Ergo ut credibile est-ut habitet deus cum hominibz super terram: Si celum z celi celoz nõ te capiunt: quãtomagis domus ista quã edificaui? Sed ad hoc tantum facta ē ut respicias orationẽ seui tui-z obsecrationem eius domine deus meus audias: z preces quas fudit famulus tuus coram te: ut aperias oculos tuos sup domum istam diebz ac noctibus-sup locum in quo pollicitus es ut inuocetur nomen meum: z exaudires orationem quã seruus tuus orat in eo: z exaudias preces famuli tui z populi tui israhel. Quicunq; orauerit i loco isto-exaudi de habitaculo tuo id est de celis-et ꝓpiciare. Si peccauerit quispiã i proximum suũ z iurare cõtra eũ paratus venerit-ẹq; maledicto constrinxerit coram altari in domo ista: tu audies de celo-z facies iudicium seruorũ tuorũ: ita ut reddas iniquo viam suam i caput proprium: et vltiscaris iustum retribuens ei secũdũ iusticiam suã. Si superatus fuerit populus tuus israhel ab inimicis-peccabunt enim tibi: z conuersi egerint penitentiã-et obsecrauerint nomen tuum-z fuerint deprecati in loco isto: tu exaudies de celo z propiciare peccato populi tui israhel-et reducto in terram quã dedisti eis z pribus

torũ. Si clauso celo pluuia non fluxerit, ꝓter peccata populi tui: & deprecati fuerint in loco isto: & confessi nomini tuo: & conuersi a peccatis suis cum eos afflixeris: exaudi de celo dũe: & dimitte peccata seruis tuis: & populi tui israhel: et doce eos viam bonam: p quã ingrediantur: & da pluuiã terre quã dedisti populo tuo ad possidendũ. Fames si orta fuerit in terra: & pestilentia ergo & aurugo: et locusta & brucus: et hostes vastantes regionis portas obsidentes: omnisq; plaga & infirmitas preterit: si quis de populo tuo israhel fuerit deprecatus: cognoscens plagã et infirmitatem suã: & expanderit manus suas in domo hac: tu exaudies de celo de sublimi scilicet habitaculo tuo: et ꝓpitiaberis: & rede unicuiq; secundum vias suas quas noscis eũ habere in corde suo. Tu enim solus nosti corda filiorũ hominũ: ut timeant te et ambulent in viis tuis: cunctis diebus quibus viuũt super faciem terre quã dedisti patribus nostris. Etenim quoq; qui non est de populo tuo israhel: si venerit de ira longinqua propter nomen tuũ magnũ et propter manũ tuã robustam: & brachium tuũ extentum: et adorauerit in loco isto: tu exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo: & faces cũcta pro quibus inuocauerit te ille peregrinus: ut sciant omnes populi terre nomen tuum: & timeant te sicut populus tuus israhel: & cognoscant quia nomẽ tuũ inuocatum est super domum hanc quã edificaui. Si egressus fuerit ꝓlio tuus ad bellum cõtra aduersarios suos: per viam in qua miseris eos: adorabunt te conuersi in ciuitate hac quã elegisti: et domũ quã edificaui nomini tuo: tu exaudias de celo preces eorũ: & obsecrationem: & vlciscaris. Si aũt peccauerint tibi: nec enim est homo q̃ non peccet: & iratus fueris eis: & tradideris eos hostibus: & captiuos duxerint eos in terram longinquã: uel prope q̃ iuxta est: & conuersi in corde suo in terra ad quã captiui ducti fuerãt egerint penitentiã: et deprecati te fuerint in terra captiuitatis sue dicentes: peccauimus: iniqui fuimus: inique egimus: & reuersi fuerit ad te in toto corde suo: & tota anima sua in terra captiuitatis sue: ad quam ducti sunt: adorabunt te conuersi viam terre sue quã dedisti patribus eorum: et urbis quã elegisti: & domus quã edificaui nomini tuo: tu exaudias de celo hoc est de firmo habitaculo tuo preces eorum: & facias iudicium: & dimittas populo tuo quãuis peccatori. Tu es enim deus meus. Aperiantur quoq; oculi tui: & aures tue intente sint ad orationẽ que fit in loco isto. Surge igitur conturge dũe deus in requiẽ tuã: tu et arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui dũe deꝰ induant salutẽ: et sancti tui letentur in bonis. Dũe deus meus ne auertas faciem christi tui. Memento misericordiarũ dauid serui tui. Cũq; expleuisset salomõ fundens preces: ignis descendit de celo: & deuorauit holocausta et victimas: & maiestas dũi impleuit domũ: nec poterãt sacerdotes ingredi templũ dũi eo q̃ impleuisset maiestas dũi templũ dũi: sed & omnes filij israhel videbãt descendere ignẽ: & gloriã dũi super domũ: & corruerũt pni in terã super pauimentũ stratũ lapide: adorauerunt & laudauerunt dũm quoniam bonꝰ quia in seculũ misericordia eius. Rex aũt & omnis ꝓlio immolabant victimas coram domino.

Mactauit igitur rex salomon VIII hostias: bouum viginti duo milia: arietũ centũ viginti milia. Et dedicauit domum dei rex & universus ꝓlus. Sacerdotes aũt stabant in officijs suis: et leuite in organis carminũ dominique fecit dauid rex ad laudandũ dũm quia in seculũ misericordia eius: cum hymnis dauid canentes ꝓ manus suas. Porro sacerdotes canebãt tubis ante eos: cunctusq; israhel stabat. Sanctificauit q̃q̃ salomon medium atrij ante templũ dũi. Obtulerat enim ibi holocausta et adipes pacifi corum: quia altare erat quod fecerat nõ poterat sustinere holocausta & sacrificia & adipes. Fecit ergo salomon solemnitatẽ in tempore illo septem diebus & omnis israhel cũ eo: ecclesia magna valde: ab introitu emath usq; ad torrentem egipti. Fecitq; die octauo collectam: eo quod dedicasset altare septem diebus & solemnitatem celebrasset diebus septem. Igitur i die vicesima mensis septimi dimisit ꝓlos ad tabernacula sua: letantes atq; gaudentes super bono quod fecerat dominꝰ dauid et salomoni & israhel ꝓlo suo. Complauitq; salomon domum dũi: et domũ regis: et omnia q̃ disposuerat in corde suo ut faceret i domo domini et in domo sua: & prosperatus ẽ. Apparuit autem ei dũs nocte: & ait. Audiui orationẽ tuam: et elegi locum istũ mihi in domũ sacrificij. Si clausero celũ et pluuia non fluxerit: & mandauero & precepero locuste ut deuorent terram: et misero pestilentiam in populum meũ: conuertus aũt ꝓlus meus super quos inuocatum est nomen meũ: deprecatus me fuerit: & exquisierit faciem meam: & egerit penitentiã a viis suis pessimis: et ego exaudiam de celo: & propitius ero peccatis eorũ: & sanabo terram eorum. Nauli quoq; mei erunt aperti: & aures mee tente: ad orationẽ eius qui i loco isto orauerit. Elegi enim et sanctificaui locum istum: ut sit nomen meũ ibi in sempiternũ: & permaneant oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoq; si ambulaueris coram me sicut ambulauit dauid pater tuus: & feceris mecum omnia que precepi ibi: & iustitias meas iudicia q̃ seruaueris: suscitabo thronum regni tui: sicut pollicitus sum dauid patri tuo dicens. Non auferetur de stirpe tua vir: qui non sit princeps in israhel. Si autem auersi fueritis: et dereliqueritis iustitias meas et preceptum meũ que ꝓposui vobis: & abieritis seruientes dijs alienis: & adoraueritis eos: euellã vos de terra mea quã dedi vobis: et domum hanc quã edificaui nomini meo proiciam a facie mea: et tradam eam in parabolã & i ꝓuerbiũ cunctis ꝓlis: & domus ista erit improperium universis transeuntibus: & dicent stupentes. Quare fecit dominus sic terre huic et domui huic? Responde bunq; Quia dereliquerunt dũm deũ patrum suorũ: qui eduxit eos de terra egipti: & apprehenderunt deos alienos: & adorauerũt eos: & coluerũt: idcirco venerũt super eos omnia hec mala. VIIII

Expletis aũt viginti annis postq̃ edificauit salomon domũ dũi et domũ suam: ciuitates quas dederat hiram salomoni edificauit: & habitare ibi fecit filios israhel. Abijt quoq; in emath suba: & obtinuit eam: & edificauit palmiram in deserto: & alias ciuitates munitissimas edificauit in emath. Extruxitq; bethoron superiorẽ et bethoron inferiorem: ciuitates muratas: habentes portas & vectes et seras. Balaath etiam et omnes vrbes fortissimas que fuerunt salomonis:

cunctasq; urbes quadrigarū ⁊ urbes
equitū. Omnia quecunq; voluit fecit
rex salomon atq; disposuit: edificauit
in ierusalē ⁊ in libano: et in universa
terra potestatis sue. Omnem populū
qui derelictus fuerat de hethæis ⁊ amor-
reis: et ferezeis: et eueis ⁊ iebusæis: qui
non erāt de stirpe israhel: de filijs eorū
et de posteris quos nō interfecerāt filij
israhel subiugauit salomon i tributa-
rios usq; in diē hanc. Porro de filijs
israhel nō posuit ut seruirent operibus
regis. Ipsi enim erāt viri bellatores ⁊
duces primi ⁊ principes quadrigarū
et equitum eius. Omnes aūt principes
exercitus regis salomonis fuerūt du-
centi quinquaginta q̄ erudiebant ꝓplm.
Filiam uero pharaonis transtulit de
ciuitate dauid: in domū quā edificaue-
rat ei. Dixit enī. Non habitabit uxor
mea i domo dauid regis isrl: eo quod
sanctificata sit: quia ingressa ē in eam
arca domini. Tūc obtulit salomon
holocausta dño sup altare dñi quod
extruxerat ante porticū: ut p singulos
dies offerretur i eo iuxta preceptū moy-
si in sabbatis: et in kalendis: et i festis
diebus ter p annū: id est i solemnitate
azimorū et solemnitate ebdomadarū
et in solēnitate tabernaculorū. Et cōsti-
tuit iuxta dispositionē dauid pris sui
officia sacerdotū i ministerijs suis: et
leuitas in ordine suo: ut laudarent ⁊
ministrarent coram sacerdotibus iuxta
ritum unusquisq; diei: ⁊ ianitores i
diuisionibus suis per portā ⁊ portam.
Hic enim preceperat dauid homo dei.
Nec preteriit sermo de mandatis re-
gis tam sacerdotes q̄ leuite: ꝛ omnibus
que preceperat. Et in custodijs thesau-
rorum omnes impensas ꝓparatas ha-
buit salomon: ex eo die quo fundauit
domū dñi usq; in diem quo perfecta ē.
Tūc abijt salomō i asiongabr ⁊ i ysi-
lath: ad oram maris rubri: q̄ ē in ter-
ra edom. Misit ergo ei hiram p manus
seruorū suorū naues ⁊ nautas gnaros
maris: ⁊ abierunt cum suis salomo-
nis in ophir. Tulerūq; inde quadrin-
genta quinquaginta talenta auri: et
attulerūt ad regem salomonē. ix

Regina quoq; saba cum audisset
famā salomonis: venit ut tem-
ptaret eum in enigmatibus i ierusalē:
cum magnis opibus et camelis qui
portabant aromata ⁊ auri plurimū:
gemmasq; pōdosas. Cūq; venisset ad
salomonem: locuta est ei quecūq; erāt
in corde suo. Et exposuit ei salomon
omnia que ꝓposuerat: nec quicq; fuit
quod non perspicuum ei fecerit. Que
postq; vidit sapientiā salomō-
nis ⁊ domū quā edificauerat: necnon
et cibaria mense eius ⁊ habitacula ser-
uorum et officia ministrorū eius ⁊ ve-
stimenta eorū: pincernas quoq; et ve-
stes eorū: ⁊ victimas ēs immolabat
in domo domini: non erat p stupor
ultra i ea spiritus. Dixitq; ad regem.
Verus est sermo quē audiui in terra
mea: de virtutibus et sapientia tua. Sed
credebam narrantibus: donec ipsa ve-
nissem et vidissem oculis meis ⁊ probasse
vix meditarē sapiēte tue michi fuisse
narratam. Beati viri tui ⁊ beati serui tui: hi
qui assistunt coram te omni tempore
et audiunt sapientiam tuam. Sit dño
deo tuo benedictus qui voluit te or-
dinare super thronū suum regem dñi
dei tui. Quia diligit deus israhel ⁊ vult
seruare eum in eternū: ideirco posuit
te sup eū regem: ut facias iudicia atq;
iustitiā. Dedit aūt regi centūuiginti

talenta auri ⁊ aromata multa nimis:
et gemmas pōdosissimas. Nō fuerūt
aromata talia: ut hec q̄ dedit regina
saba regi salomoni. Sed ⁊ hui hiram
rū seruis salomonis attulerunt aurū
de ophir: et ligna thyina: et gemmas
pretiosissimas. De quibus fecit rex de
lignis saliceis thyinis gradus i domu
domini: et in domo regis: cytharas q̄q;
et psalteria cantorib. Nunquā visa
sunt in terra iuda ligna talia. Rex aūt
salomon dedit regine saba cuncta q̄
voluit: et q̄ postulauit: et multo plura
quā attulerat ad eū. Que reuersa abijt
in terrā suā cum seruis suis. Erat aūt
pondus auri qd̄ afferebat salomoni
p singulos anos sexcenta sexagintaseq;
talenta aur: exceptis ea summis quā
legati diuersarū gentiū et negociatores
afferebant: sed et cōnes arabie
et satrape terrarū: qui cōpetebāt aurū
et argentum salomoni. Fecit igit rex
salomon ducentas hastas aureas: de
summa sexcentorum auri quorū: qui in
singulis hastis expendebanē. Trecenta
quoq; scuta aurea trecentorū auri quorū:
quibus tegebanē singula scuta. Posuit
q̄ ea rex in armamentario quod erat
conditū nemore. Fecit quoq; rex solū
eburneū grande: et vestiuit illud auro
mundissimo. Sex q̄q; gradus quibus
ascendebat ad solium ⁊ scabellū aureū:
et brachiola duo altinsecus ⁊ duos
leones stantes iuxta brachiola: sed ⁊
alios duodecim leūculos stantes sup
sex gradus ex utraq; parte. Non fuit
tale solium i uniuersis regnis. Omnia
quoq; vasa cōuiuij regis erāt aurea:
et vasa domus saltus libani ex auro
purissimo. Argentū enim in diebus
illis p nichilo reputabatur. Siquidē
naues regis ibant in tharsis cū suis
hiram semel i tribus anis: et deferebāt
inde aurū ⁊ argentū ⁊ ebur ⁊ simias
⁊ pauos. Magnificatus ē igit salomō
super omnes reges terre: pre diuitijs
et gloria. Omnesq; reges terrarū desi-
derabant videre faciem salomonis: ut
audirent sapiētiā quā dederat deus
in corde eius. Et deferebāt ei munera:
vasa argentea et aurea: et vestes ⁊ ar-
ma ⁊ aromata equos et mulos per
singulos anos. Habuit quoq; salo-
mon quadraginta milia equorū in
stabulis: et curuum equitūq; duode-
cim milia. Constituitq; eos in urbibus
quadrigarū: et ubi erat rex in ierusalē.
Exercuit enā potestatē sup cūctos reges
a flumine euphratem usq; ad terrā phili-
stinorum: et usq; ad terminos egipti.
Tantamq; copiā prebuit argentū i ier-
usalē quasi lapidū: et cedrorū tanta
multitudinē velut sycomoros q̄ gignunē
in campestribus. Adducebantur aūt ei
equi de egipto: cunctisq; regionibus. Re-
liqua aūt operū salomonis priorū et
nouissimorū scripta sunt in verbis na-
than ꝓphete ⁊ i libris ahie silonitis: ⁊
visione q̄q; addo videnus contra iero-
boam filiū nabath. Regnauit aūt salo-
mon in ierlm sup omnē isrl: quadra-
ginta anis. Dormiuitq; cum pribus
suis: ⁊ sepelierūt eū in ciuitate dauid: re-
gnauitq; roboā filius eius p eo. x

Porro ceus ē aūt roboā in sichem:
illuc enī cūctus isrl conuenerat:
ut constituerent eū regem. Quod cum
audisset ieroboam filius nabath qui
erat in egipto: fugerat quippe illuc ante
salomonem: statim reuersus ē. Vocauerunt;q; eum et venit cum omnibus
israhel: et locuti sunt ad roboam di-
centes. Pater tuus durissimo iugo nos
pressit: tu leuiora imperia patris tui qui

nobis imposuit grauem seruitutem:
et paululũ de onere subleua-ut seruiamus ei. Qui aut. Post tres dies re-
uertimini ad me. Cumq; abisset ꝓ-
iuit consiliũ cum senibus qui stabant
coram pre eius salomone dũ adhuc
uiueret dicens. Quid das consilij ut
respondeã populo? Qui dixerunt ei.
Si placueris ꝓlo huic et lenieris eos
uerbis dementibus: seruient tibi omni
tempore. At ille reliquit consiliũ senũ:
et cum iuuenibus tractare cepit qui cum
eo nuriti fuerant-q erant in comitatu
illi?. Dixitq; ad eos. Quid uobis ui-
detur-uel respondere quid debeo ꝓlo
huic qui dixit mihi: subleua iugũ qd̃
imposuit nobis pater tuus? At ille
respondentes ut iuuenes et nutriti cũ
eo in deliciis: atq; dixerunt. Sic loque-
ris populo qui dixit tibi-pater tuus
aggrauauit iugum nrm tu subleua: q
respondebis ei. Minimꝰ digitus me?:
grossior est lumbis patris mei. Pater
meus imposuit uobis graue iugũ: et
ego maius pondus apponam. Pater
meus cecidit uos flagellis: ego uero
cedam uos scorpionibus. Venit ergo
iheroboã et uniuersus ꝓlo ad roboã
die tercia: sicut preceperat eis. Respon-
ditq; rex dura-deseruido consilio senio-
rum: locutusq; ẽ iuxta iuuenũ uoluntatem. Pater meus graue uobis im-
posuit iugum: quod ego grauius fa-
ciam. Pater mꝰ cecidit uos flagellis:
ego uero cedam uos scorpionibus. Et
non acquiuit populi precibus. Erat
enim uoluntas dei: ut compleret seruo
suo-quẽ locutus fuerat ꝑ manũ ahie
silonitis ad iheroboam filiũ nabath.
Populus aut uniuersus rege dure-
ra dicente: sic locutus est ad eum. Mã
est nobis pars in dauid: neq; hereditas
in filio ysai. Redire i tabernacula tua
israhel. Tu autem pasce domũ tuã da-
uid. Et abiit israhel in tabernacula sua.
Super filios aut israhel qui habitabãt
in ciuitatibus iuda: regnauit roboam.
Misitq; rex roboam aduersũ eꝫ pressor
tributis: q lapidauerũt eum filij israhel
et mortuus ẽ. Porro rex roboam cur-
rum festinauit ascendere: q fugit in hie-
rusalem. Recessitq; israhel a domo da-
uid: usq; ad diem hanc. Factũ est aut
cum audisset omnis israhel quod re-
uersus esset iheroboam: miserunt et
uocauerunt eũ congregato cetu q con-
stituerunt eũ regem super omnẽ israhel:
nec secutus ẽ quispiam domũ dauid
preter tribum iuda solam. Et

Venit aut roboam in ierusalem:
et cõuocauit uniuersam domũ
iuda et beniamin centumiodoginta
milia electa atq; bellantũ: ut dimica-
ret contra israhel et reuocaret ad se
regnum suũ. Factus ẽ sermo domini
ad semeiam hominem dei dicens. Lo-
quere ad roboam filiũ salomonis re-
gem iuda: q ad uniuersum israhel-qui
est in iuda et beniamin. Hec dicit dns.
Nõ ascendetis neq; pugnabitis cõtra
fratres uestros-redeant unusquisq;
in domũ suam-quia mea hoc gestum
est uolũtate. Audierũt ergo sermo-
nem domini et reuersi sunt: nec pergen-
runt contra iheroboam. Habitauit
autem roboam in ierusalem: et edifi-
cauit ciuitates muratas in iuda: et
ꝛexitq; bethleem et etham et thecue
bethsur quoq; q soco q odollam-ne-
mon et geth q marsa q ziph: sed et a-
duram et lachis q azeca: saraa q et
ahialon q hebron que erant in iuda
et beniamin: ciuitates munitissimas.
Cumq; claussisset eas muris-posuit i

eis principes eborũq; hostia-hoc est
olei et uini. Sed et in singulis urbibus
fecit armamentaria scutorũ q hastarũ:
firmauitq; eas summa diligentia: et
imperauit sup iudã q beniamin. Sa-
cerdotes aut q leuite qui erant in uni-
uerso israhel-uenerũt ad eũ de cunctis
sedibus suis: relinquentes suburbana
et possessiones suas-et trãsierũt ad
iudam et ierusalem: eo qd̃ abiecisset
eos iheroboam q posteri eius ne sacer-
dotio domini fungerentur: qui obtulerũt
sibi sacerdotes excelsorũ q demoniorũ
uitulorũq; quos fecerat. Sed et de cun-
ctis tribubus israhel quicunq; dederant
cor suum ut quererent dũm dũ israhel-
uenerunt in ierusalem ad immolan-
dum victimas suas coram domino
deo patrum suorũ: et roborauerunt re-
gnum iuda: confirmauerũt roboam
filiũ salomonis per tres annos. Am-
bulauerunt enim in uijs dauid q salo-
monis diuis tantũ tribus. Duxit aut
roboam uxorem maalach filiam ihie-
muth filij dauid: abiail quoq; filiam
heliab filij ysai: que peperit ei filios ie-
us et sumoriam et zoom. Post hanc
quoq; accepit maacham filiam abslo-
lon: que peperit ei abia et abi q ziza et
salomith. Amauit autem roboam
maacham filiam abslolon: super o-
mnes uxores suas et cõcubinas. Nã
uxores decem et octo duxerat: concubi-
nas autem sexaginta: et genuit uiginti
octo filios q sexaginta filias. Constitu-
it uero in capite abiam filium ma-
acha ducem sup omnes fratres suos:
ipsum enim regem facere cogitabat
quia sapientior fuit q potentior super
omnes filios suos: q in cunctis finibus
iuda q beniamin et in uniuersis ciuita-
tibus muratis. Prebuitq; eis escas
plurimas: et multas petiuit uxores.

Cumq; roboratũ fuisset re-
gnũ robõã q roboratũ: dereliquit
legem domini et omnis israhel cũ eo.
Anno autem quinto regni robõam
ascendit sesac rex egypti in ierusalem
quia peccauerant domino: cum mille
ducentis curribus et sexagintamilibus equi-
tum. Nec erat numerꝰ vulgi qd̃ uene-
rat cum eo de egipto: libies scilicet et
troglodite et ethiopes: capitq; ciuitates
munitissimas in iuda q uenit usq; in
ierusalem. Semeias autem ꝓpheta
ingressus est ad robõam et principes
iuda: qui congregati fuerant i ierusalem
fugientes sesac: dixitq; ad eos. Hec di-
cit dominꝰ. Vos reliquistis me: q ego
reliqui uos in manu sesac. Cõstituerũt
ergo principes israhel et rex dixerũt. Iu-
stus est dominus. Cũq; uidisset dũs
quod humiliati essent: factus ẽ sermo
domini ad semeiam dicens. Quia hu-
miliati sunt nõ disperdam eos: dabo
q eis paululũ auxilij: q non stillabit
furor meus super ierusalem ꝑ manũ
sesac. Veruntamen seruient ei: ut sciãt
distantiam seruitutis mee et ciuitatis
regni terrarũ. Ascendit itaq; sesac rex e-
gypti ab ierusalem sublatis thesauris do-
mus domini et domus regis: diuitia
q scutum tulit-q aureos quos
fecerat salomon ꝑ quibꝰ fecit rex eu-
nos-q tradidit illos principibꝰ scutari-
orum qui custodiebant uestibulum
palatij. Cumq; intraret rex domum
dei-ueniebãt scutarij q tollebant eos:
iterumq; referebant eos ad armamen-
tarium suum. Veruntamen quia hu-
miliati sunt auersa est ab eis ira dni:
nec deleti sunt penitus. Siquidem q in
iuda inuenta sunt opera bona. Con-
fortatus ẽ ergo rex roboam in ierusa-

atq; regnauit. Quadraginta autem
et unius ani erat cũ regnare cepisset:
et decem et septem annis regnauit i ihe-
rusalem urbe quã elegit dñs: ut cõfir-
maret nomen suũ ibi-de cunctis tribu-
bus israhel. Nomen aũt matris eius
naama ammanitis. Fecitq; malum
et non ꝑauit cor suũ ut quereret do-
minum. Opera uero roboam prima
et nouissima scripta sunt in libris se-
mei ꝓphete et addo uidentis: ꝛ diligen-
ter expoita. Pugnauerunt; aduer-
sum se roboã ꝛ iheroboã cũctis diebus.
Et dormiuit roboam cũ patribus suis:
sepultusq; est in ciuitate dauid: et re-
gnauit abia filius eius p eo. XIII

Anno octauodecimo regis iherо-
boam regnauit abia sup iudam.
Tribus annis regnauit in ihrusalem.
Nomenq; matris eius michaia: filia
uriel de gabaa: et erat bellũ inter abia
et iheroboam. Cumq; inisset abia ce-
ramen-ꝛ habere bellatoꝛissimos uiroꝝ
et electorum quadraginta milia: ihe-
roboam cõstituit contra aciem octo-
ginta milia uiroꝝ: qui et ipi electi erãt
et ad bella fortissimi. Stetit ergo abia
sup montem semeron-q; est in ephra-
im: et ait. Audi iheroboam et omnis
israhel. Num ignoras nõ dominus
deus israhel dederit regnum dauid sup
israhel in sempiternũ-ipi et filijs eius
in pactum salis. Et surrexit iheroboam
filius nabath seruus salomonis filij
dauid-ꝛ rebellauit contra dominum
suum. Congregatq; sunt ad eũ uiri
uanissimi et filij belial: ꝛ preualuerũt
contra roboam filiũ salomonis. Por-
ro roboam erat rudis et mole pauido:
nec potuit resistere eis. Nunc ergo uos
dicitis quod resistere possitis regno
dominii nõ possidet ꝑ filios dauid:
habetisq; grandem ꝓlem multitudinis:
atq; uitulos aureos quos fecit uobis
iheroboam in deos. Et eiecistis sacerdo-
tes dñi filios aaron atq; leuitas: ꝛ fe-
cistis uobis sacerdotes sicut omnes
ꝓpli terarũ. Quicunq; uenerit et inim-
auerit manũ suam in chamo-in tri-
bus-et in arietibus septem: fit sacerdos
eorũ qui nõ sunt dij. Nostre aũt dñs
deus est: quẽ nõ reliquimus. Sacer-
dotes ministrant domino de filijs
aarõ-et leuite sunt in ordine suo: ho-
rausta quoq; offerũt dño ꝑ singulos
dies-mane et uespere-et thymama
iuxta legis ꝓpta confectũ: ꝛ ponun-
tur panes in mensa mundissima. Etiq;
apud nos candelabrum aureũ-ꝛ lu-
cerna eius: ut accendant sicut ad ve-
spram. Nos quippe custodimus pre-
cepta dñi dei nostri: quẽ uos reliquistis.
Ergo in exercitu nostro dux deus est:
et sacerdotes eius qui clangunt tubis
et resonant contra uos. Filij israhel.
Nolite pugnare contra dñm deum
patrum uestroꝝ: quia non uobis ꝛpe-
dit. Hec illo loquente: iheroboã non
moliebatur insidias. Cumq; et aduer-
so hostiũ stare: ignorantes iudã sua
ambiebat exercitu. Respiciensq; iudas
uidit instare bellum et aduersa ꝛ post
tergum: et clamauit ad dñm ac sacer-
dotes tubis canere ceperunt: omnesq;
uiri iuda uociferati sunt. Et cum illis
clamantibus: percussit deus iheroboam
et omnem israhel qui stabat et aduer-
so abia et iuda fugeruntq; filij israhel
iudam: ꝛ tradidit eos deus in manu
eorum. Percussit ergo eos abia ꝛ ꝓpli
eius plaga magna: et corruerũt vul-
nerati et israhel-quinquaginta milia
uirorum fortiũ. Humiliatq; sunt filij
israhel i tempore illo-et roborati sunt

confortati filij iuda: eo quod sperassent
in domino deo patrũ suoꝝ. Persecutus
est aũt abia fugientẽ iheroboam: et re-
pit ciuitates eius-bethel et filias eius-
et ielana cum filiabus suis-effron cũ
filias eius. Nec valuit ultra resistere
iheroboam-in diebus abia. Quẽ percussit
dominus et mortuus ẽ. Igitur abia
cõfortato imperio suo-accepit uxores
quatuordecim: procreauitq; uiginti duo
filios-ꝛ sedecim filias. Reliqua au-
tem sermonum abia uiarumq; ꝛ opu-
um eius: scripta sunt diligentissime
in libro addo prophete. XIIII

Dormiuit aũt abia cum patribus
suis: et sepelierunt eũ in ciuitate
dauid. Regnauitq; asa filius eiꝰ pro
eo. In cuꝰ diebus quieuit terra anis
decem. Fecit ergo asa quod bonum
et placitũ erat i conspectu dei sui-ꝛ sub-
uertit altaria peregrini cultus-et ecclesia-
ꝛ cõfregit statuas lucosq; succidit:
et precepit iude ut quereret dñm deum
patrum suoꝝ-et faceret legem-ꝛ uniũsla
mandata. Et abstulit de cunctis urbibus
iuda aras ꝛ fana: et regnauit in
pace. Edificauit quoq; urbes munitas
in iuda: quia quietus erat ꝛ nulla tem-
poribus eius bella surrexerant-pace do-
mino largiente. Dixit aũt iude. Edifi-
cemus ciuitates istas-ꝛ uallemus mu-
ris-et roboremus turribus et portis et
seris-donec a bellis quieta sunt omnia:
eo quod quesierimus dñm deũ patrũ
nostroꝝ et dederit nobis pacem ꝑ gyrũ.
Edificauerunt igitur-ꝛ nullũ in exercitu
eiꝰ impedimentũ fuit. Habuit autẽ
asa in exercitu suo portantium scuta ꝛ
hastas de iuda trecenta milia: de ben
iamin uero scutatoꝝ et sagittariorũ
ducenta octaginta milia. Mileq; iti
uiri fortissimi. Egressus ẽ aũt contra
eos zara ethiops cũ exercitu suo decies
centena milia-ꝛ curribus trecentis: ꝛ uenit
usq; marcla. Porro asa egressus obuiã
ei-et instruxit aciem ad bellum i valle
sephata-que est iuxta marcla: ꝛ inuo-
cauit dñm dum et ait. Domine non
est apud te ulla distãcia-utrũ i paucis
auxilieis aut i pluribus: adiuua nos
dñe deus noster. In te enim ꝛ in tuo
nomine habentes fiduciã: ueniimus
contra hanc multitudinẽ. Domine de-
us noster tu es: nõ ꝓualeat contra te
homo. Exercuit itaq; dñs ethiopes co-
ram asa ꝛ iuda. Fugeruntq; ethiopes
et persecutus est eos asa ꝛ ꝓpls qui cũ
eo erat usq; gerara. Et ceciderunt ethio-
pes usq; ad internicionẽ: quia domi-
no ordine conteriti sunt ꝛ exercitu illiꝰ
preliante. Tulerunt ergo spolia nimia:
et percusserunt ciuitates omnes ꝑ circui-
tum gerare: grandis quippe cunctos
terror inuaserat: ꝛ diripuerũt urbes: ꝛ
multam predam asportauerunt: sed
et caulas ouiũ destruẽtes tulerũt preter
infinitam multitudinem camelorũ:
reuertuq; sunt in ihrusalem. XV

Azarias autem filius oded factus ẽ
de spiritu dei-egressus est i occur-
sum asa: et dixit ei. Audite me asa-et
omnis iuda et beniamin. Dominus
vobiscum: quia fuistis cũ eo. Si quesi-
eritis eũ: inueniet is. Si aũt dereliqueri-
tis: derelinquet uos. Transibũt autem
multi dies in israhel absq; deo uero-ꝛ
absq; sacerdote-absq; doctore ꝛ abs-
q; lege. Cũq; tribulati fuerit i angustia
sua ad dñm dum israhel ꝛ quesierint
eum: reperient eum. In tempore illo
non erit pax egredienti et ingredienti:
sed terrores undiq; in cunctis habita-
toribus terrarũ. Pugnabit enim gens
contra gentẽ-et ciuitas ꝛra ciuitatẽ

quia dñs conuerbabit eos in omni
angustia. Vos ergo confortamini: ⁊
non dissoluantur manus vestre: erit
enim merces opri vestro. Quod cum
audisset asa verba sciliet et prophetiam
azarie filij obeth phete confortatus
est: et abstulit ydola de omni terra iu-
da et de beniamin: et ex vrbibus quas ce-
perat montis ephraim: et dedicauit
altare domini quod erat ante porticū
dñi: congregauitq; uniuersum iudam
et beniamin: et aduenas cum eis de
ephraim ⁊ manasse ⁊ de symeon. Plu-
res enim ad eū confugerant ex israhel:
videntes quod dñs deus illius esset
cum eo. Cunq; uisisset in yhelin men
se tercio: anno decimoquinto regni asa:
immolauerūt dño i die illa de manu-
bijs: et prdā quā adduxerant: boues
septingentos: et arietes septem milia:
et iurauit ex more ad corroborandū
fedus: ut quererent dñm deum patrū
suorū in toto corde et in tota anima
sua. Si quis aūt inquit nō quesierit
dñm deum israhel: moriatur a mini-
mo usq; ad maximū a viro usq; ad
mulierem. Iurauerūtq; dño voce ma-
gna in iubilo: et in clangore tube et i
sonitu buccinarū: omes qui erant in iu-
da cum execratione. In omī enim cor-
de suo iurauerunt: et in tota voluntate
quesierunt eum: ⁊ inuenerūt. Precisit
q; eis dominus requiem per circuitum.
Sed et maacham matrem asa regis
ex augusto deposuit imperio: eo quod
fecisset in luco simulacrum priapi qd
omne contriuit: ⁊ in frusta comminuis
combussit in torrente cedron. Excelsa
aūt derelicta sunt in israhel. Tamen
cor asa erat perfectum cunctis diebus
eius. Eaq; vouerat pater suus: ⁊ ipse in-
tulit in domum domini: argentum ⁊
aurum vasorūq; diuersam supellectilem.
Bellum vero non fuit usq; ad ni-
simum annum regni asa. xvi

Anno autem tricesimo sexto regni
eius: ascendit baasa rex israhel i
iudam et muro circumdabat ramam ne
nullus ture posset egredi et ingredi de
regno asa. Protulit aūt asa argentū
et aurum de thesauris domus dñi et
de thesauris regijs: misitq; ad benha-
dad regem syrie qui habitabat in damas-
co dicens. Fedus inter me ⁊ te est. Pa-
ter quoq; meus et pater tuus habuerūt
concordiam: quāobrem misi tibi ar-
gentum ⁊ aurū: ut rupto federe quod
habes cum baasa rege israhel facias
eum a me recedere. Quo comperto ben-
dad misit principes exercituum suorū
ad vrbes israhel: qui percusserūt ahion
et dan et abelmaim et uniuersas vrbes
munitas. Quod cum audisset baasa
desiuit edificare rama: ⁊ intermisit o-
pus suum. Porro asa rex assumpsit
uniuersum iudam et tulerunt lapides
de rama ⁊ ligna que edificationi para-
uerat baasa: edificauitq; ex eis gaba
et maspha. In tempore illo venit
anani phetes ad asam regem iudee ⁊
dixit ei. Quia habuisti fiducia in rege
syrie et nō in domino deo tuo: idcirco
euasit syrie regis exercitus de manu tua.
Nonne ethiopes et libies multo plu-
res erant quadrigis et equitibus ⁊ mul-
titudine nimia: quos cum i domino
credidisses: tradidit i manu tua? Ne-
li enim dñi contemplantur omnis ter-
ram: ⁊ prebent fortitudinē hijs qui
corde perfecto credunt in eum. Stulte
igitur egisti: ⁊ propter hoc etiam pri-
stini temporis aduersus te bella coiur-
gent. Iratusq; asa aduersus vidente
misit eū in carcerē in furore. Valde quippe

sup hoc fuerat dominus indignatus
et interfecit de plo in tempore illo plu-
rimos. Opera aūt asa prima et nouis-
sima scripta sunt in libro regum iude
et israhel. Egrotauit etiā asa anno tri-
cesimo nono regni sui dolore pedum
vehementissimo: et nec in infirmitate
sua quesiuit dñm: sed magis in medi-
corum arte confisus est. Dormiuitq;
cum patribus suis ⁊ mortuus est ano
quadragesimo primo regni sui: et se-
pelierunt eū in sepulcro suo qd fodera-
bat sibi in ciuitate dauid. Posuerūtq; eū
super lectulum suū plenum aromati-
bus ⁊ pigmentis mercatorijs que erant
pigmentariorū arte facta: ⁊ cōbusserūt
super eum ambitione nimia. xvii

Regnauit aūt iosaphat filius eius
pro eo: ⁊ inualuit contra israhel.
Constituitq; multos numerosos i cuiq;
vrbibus iude que erat vallate muris:
presidiaq; disposuit in terra iude ⁊ in
ciuitatibus ephraim quas ceperat asa
pater eius. Et fuit dominus cū iosaphat:
quia ambulauit in vijs dauid patris
sui primis ⁊ non sperauit in baalim
sed in deo patris sui: et pereqit in prec-
pijs illius ⁊ non iuxta peccata israhel.
Confirmauitq; dñs regnū i manu eius:
⁊ dedit omnis iuda munera iosaphat:
factusq; sunt ei infinite diuitie: et mira
gloria. Cunq; sumpsisset cor eius au-
daciam: pter vias dñi: etiam excelsa
et lucos de iuda abstulit. Tercio autem
anno regni sui misit de principibus
suis benail ⁊ obdiam ⁊ zachariam: et
nathanael ⁊ micheam: ut docerent
in ciuitatibus iuda: ⁊ cum eis leuitas se-
meiam ⁊ nathaniam et zabadiam: a-
sahel ⁊ semiramoth et ionathan: a-
doniam: ⁊ tobiam et tobadoniam
leuitas: et cum eis elisama et ioram
sacerdotes. Docēbāq; pplm in iuda:
habentes librū legis domini: ⁊ circui-
ibant cunctas vrbes iude: atq; erudi-
ebant populū. Factaq; est pauor
domini super omnia regna terraq; que
erant per gyrum iude: nec audebāt bel-
lare contra iosaphat. Sed et philisti:
iosaphat munera deferebāt: ⁊ vectigal
argenti. Arabes quoq; adducebant
pecora arietū: septē milia septingentos:
⁊ hircos totidem. Crevit ergo iosaphat
et magnificatus est usq; i sublime: atq;
edificauit in iuda domos ad instar
turrium vrbesq; muratas: ⁊ multa o-
pera patrauit in vrbibus iuda. Viri
quoq; bellatores ⁊ robusti erant i ie-
rusalem: quorū iste numerus ꝯ domos
atq; familias singularum. In iuda
princeps exercitus eranus dux: et cum
eo robustissimorū viri centena milia.
Post hunc iohannan princeps: et cū
eo ducenta octuaginta milia. Post i-
lum ch amasias filius zechri consecratus
domino: et cū eo ducenta milia virorū
fortium. Hunc sequebatur robustus
ad prelia eliade: et cum eo centenū ar-
cum et clipeum ducenta milia. Post
istū eliabaad: ⁊ cū eo centūodoginta
milia expeditorum militum. Hi o-
mnes erāt ad manum regis: exceptis
alijs quos posuerat in vrbibus mura-
tis. et in universo iuda. xviii

Fuit ergo iosaphat diues ⁊ inclitus multum: ⁊ affinitate coniun-
xus est achab: deseendiq; post annos
ad eum in samariam. Ad cuius ad-
ventum macauit achab arietes ⁊ bo-
ues plurimos ipsi ⁊ populo q̄ venerat
cum eo: persuasitq; illi ut ascenderet in
ramoth galaad. Dixitq; achab rex
israhel ad iosaphat regem iude. Ven
mecum in ramoth galaad. Cui ille

rispondit. Et ego et tu: sicut populus
tuus sic et pplus meus: ecceq; eimus
in bello. Dixit iosaphat ad regem isrl.
Consule obsecro in presentiaz sermo-
nem dñi. Congregauit igit rex israhel
prophetaz quadringentos viros: z di-
xit ad eos. Iri ramoth galaad ad bel-
landū ire debemus an quiescere? Et
illi ascende inquiūt: z tradet deus i ma-
nu regis. Dixitq; iosaphat. Nūquid
non ē hic ꝓpheta dñi: ut ab illo etiā
requiramus? Et ait rex israhel ad io-
saphat. Est vir vnꝰ a quo possumus
quirere dñi voluntatem: sed ego odi
eum quia nō ꝓphetat mihi bonum
sed malū omni tempore. Et ait mi-
chaeas filius iemla. Dixitq; iosaphat.
Ne loquaris rex hec modo. Vocauit
ergo rex israhel unū de eunuchis: z di-
xit ei. Festina cito michaeam filiū iemla.
Porro rex israhel z iosaphat rex iuda
vtrq; sedebāt in solio suo: vestiti cultu
regio. Sedebant aūt in area iuxta por-
tam samarie: omesq; ꝓphete vaticina-
bantur coram eis. Sedechias vero filius
chanana fecit sibi cornua ferrea: z ait.
Hec dicit dominus. Hijs ventilabis
siriam: donec conteras eā. Omnesq;
prophete similiter ꝓphetabant: atq; di-
cebant. Ascende in ramoth galaad z
prosperabaris: z tradet eos dominus
in manu regis. Nuncius aūt qui ierat
ad vocandū michaeam ait illi. Ecce ver-
ba omniū prophetarū uno ore bona
regi annūciant. Quesso ergo te ut z tu
sermo tuus ab eis nō dissentiat: loqua-
risq; prospera. Cui respondit michaeas.
Viuit dñs: quia quecūq; dixerit mi-
chi deus meus hec loquar. Venit ergo
ad regē. Cui rex ait. Michea: ire debeus
in ramoth galaad ad bellandum an
quiescere? Cui ille respondit. Ascendite:
cuncta enim prospera euenient: et tra-
dentur hostes i manus tuas. Dixitq;
rex. Iterum atq; iterū te adiuro: ut mi-
chi nō loquaris nisi ꝓ verum est in
nomine dñi. Et ille ait. Vidi uniuer-
sum israhel dispersum i montibus: sicut
oues absq; pastore. Et dixit dominus.
Non habent isti dominos: reuertat
unusquisq; in domum suā in pace. Et
ait rex israhel ad iosaphat. Nōne dixi
tibi q̃ nō prophetaret iste michi quic-
q̃ boni: sed ea que mala sunt? Et ille
ait ideo ait. Audite verbum dñi. Vidi
dñm sedentem in solio suo: et omnē
exercitum celi assistentem ei a dexris et
a sinistris. Et dixit dominus. Quis
decipiet achab regē israhel ut ascendat
et corruat in ramoth galaad? Cumq;
diceret unus hoc modo et alter alio:
processit spiritus z stetit coram dño
et ait. Ego decipiam eū. Cui dñs. In
quo inquit decipies? Et ille respondit.
Egrediar: z ero spiritus mendax i ore
omniū prophetaz eī. Dixitq; dñs. De-
cipies et preualebis: egredere z fac ita.
Nūc igitur ecce dñs dedit spiritū mendacij
i ore omniū prophetaz istorum:
et dñs locutus est de te mala. Accessit
autem sedechias filius chanana: z pe-
cussit michee maxillā: et ait. Per quā
viam transiuit spiritus dñi a me ut
loqueretur tibi? Dixitq; michaeas. Ip-
se videbis i die illo: quādo ingressus
fueris cubiculū de cubiculo: ut abscon-
daris. Precepit aūt rex israhel dicens.
Tollite michea et ducite eū ad amon
principem ciuitatis z ad ioas filium
amalech: et dicetis. Hec dicit rex. Mit-
tite hunc in carcerem: z date ei panis
modicū z aque pauxillū: donec reuer-
tar in pace. Dixitq; michaeas. Si reuer-
tens fueris in pace: non est dominus

locutus in me. Et ait. Audite omnes
ppli. Igitur ascendēt rex israhel et io-
saphat rex iuda i ramoth galaad: di-
xitq; rex israhel ad iosaphat. Mutabo
habitum z ire ad pugnā vadam: tu
aūt induere vestibus tuis. Mutatoq;
rex israhel habitu venit ad bellum. Rex
autem syrie preceperat ducibus equitatus
sui dicens. Ne pugnetis contra mini-
mum aut cōtra maximū: nisi contra
solum regē israhel. Itaq; cū vidissent
principes equitatus iosaphat: dixerūt.
Rex israhel est iste: z circumdederūt eum
dimicares. Et ille clamauit ad domi-
num et auxiliatus est ei: atq; auertit
eos ab illo. Cū enim vidissent duces
equitatus q̃ non esset rex isrl: reliqueū-
runt eum. Accidit aūt ut unus e popu-
lo sagittam in incertū iaceret: z pcu-
teret regē israhel inter ceruicē z scapulas.
At ille auriga suo ait. Conuerte ma-
num tuam et educ me de acie: quia
vulneratus sum. Et finita est pugna
in die illo. Porro rex israhel stabat in
curru suo ꝰra syros usq; ad vesperam:
et mortuus est occidente sole. XIX

Reuersus ē aūt iosaphat rex iuda
in domū suam pacifice in iheru-
salem. Cui occurrit ihu filius anani
videns: et ait ad eū. Impio ꝓbes au-
xilium: et hys q̃ odērūt dñm amicicia
iungeris: et ideo iram quidem dñi
merebaris: sed bona opera inuenta
sunt in te: eo quod abstuleris lucos de
terra iuda. z ꝓparaueris cor tuū ut re-
quireres dñm deū patrū tuoꝝ. Habi-
tauit ergo iosaphat i iherusalem. Rur-
sumq; egressus ē ad ꝑplm de bersabee
usq; ad montem ephraim: z reuocauit
eos ad dñm deum patrū suoꝝ: consti-
tuitq; iudices terre i ciuitatibus
iuda munitis p singla loca: z ꝓpipes
iudicibz videre ait quid faciatis. Non
enim hominis exercetis iudicū sed do-
mini: z quodcūq; iudicaueritis i vos
redundabit. Sit timor dñi vobiscum:
et cū diligentia cuncta facite. Non est
enim apud dñm deū nūm iniquitas
nec ꝑsonarū acceptio: nec apud mu-
nerum. In ihrlm quoq; constituit io-
saphat leuitas z sacerdotes et principes
familiaz et israhel ut iudicū z causa
dñi iudicarent habitatoribus eius:
precepitq; eis dicens. Sic ageris in ti-
more domini fideliter et corde perfecto.
Omnem causam que venerit ad vos
fratū vestroꝝ qui habitant i urbibus
suis - inter cognationē z cognationē
vbicūq; questio ē de lege: de mādato:
de ceremonijs: de iustificationibus: o-
stendite eis ne non peccent in dñm: et
ne veniat ira sup vos z sup fratres ve-
stros. Sic ergo agentes nō peccabitis.
Amarias aūt sacerdos z pontifex ve-
ster: in hijs que ad deū pertinent presi-
debit. Porro zabadias filius ismahel
qui est dux in domo iude: sup ea opera
erit que ad regis officiū pertinēt. Ly-
beitesq; magistros leuitas coram vo-
bis: confortamini et agite diligenter:
z erit dominꝰ vobiscū in bonis. XX

Post hec congregatā sunt filij mo-
ab z filij amon z cum eis de am-
monitis ad iosaphat: ut pugnarent
contra eū. Venientq; nunciq; et indi-
caueruntq; iosaphat dicentes. Venit
contra te multitudo magna de hijs
locis q̃ trans mare sunt et de siria: et
ecce constitunt in asasontamar: que
est engaddi. Iosaphat autem timore
perceptus: totum se cōtulit ad rogan-
dum dñm: z predicauit ieiunium uni-
uersis iuda. Congregatusq; est iudas
ad deprecandū dñm: z omnes de

urbibus suis venerunt ad obsecrandum. Cumq; stetisset iosaphat in medio
ecclie iude et ihrslm in domo dni ante
atrium nouum ait. Domine deus patrum
nostrorum tu es dus in celo: et dominaris
omnibus regnis gentium. In manu tua est
fortitudo et potentia: nec quisq; tibi po-
test resistere. Nonne tu deus noster interfecisti omnes habitatores terre huius
coram populo tuo israhel: et dedisti eam
semini abrahe amici tui in sempiternum?
Habitaueruntq; in ea: et edificauerunt in
illa sanctuarium nomini tuo dicentes.
Si ierunt super nos mala: gladius
iudicij: pestilentia et fames: stabimus
coram domo hac in conspectu tuo: in
qua inuocatum est nomen tuum: et clamabimus ad te in tribulationibus nostris:
et exaudies saluosq; facies. Nunc igit
ecce filij amon et moab et mons seir
per quos non concessisti israel ut transirent
quando egrediebant de egipto: sed declinauerunt ab eis et non interfecerunt
illos: econtrario agunt: et ecce nunc ferre
nos de possessione qua tradidisti nobis deus noster. Ergo non iudicabis
eos? In nobis quidem non est tanta
fortitudo ut possimus huic multitudini
resistere: que venit super nos: sed cum
ignoremus quid agere debeamus hoc
solum habemus residui: ut oculos
nostros dirigamus ad te. Omnis vero
iuda stabat coram domino: cum parvulis et
vxoribus et liberis suis. Erat autem iaziel
filius zacharie filij banaie filij ieiiel
filij mathanie leuites de filijs asaph:
super quem factus est spiritus dni in me-
dio turbe et ait. Attendite omnis iuda
et qui habitatis in ihrslm: et tu rex iosa-
phat. Hec dicit dnus vobis. Nolite
timere: nec pauetis hanc multitudinem.
Non est enim vestra pugna: sed dei. Eras
descendetis contra eos. Ascensuri enim
sunt per clinum nominis sis: et inuenietis
illos in summitate torrentis qui est
contra solitudinem ieruhel. Non num
eritis vos qui dimicabitis: sed tantum
modo constanter state: et videbitis au-
xilium dni super vos. O iuda et ihrslm no-
lite timere nec pauetis: eras egredie-
mini contra eos: et dns erit vobiscum. Io-
saphat ergo et iuda et omnes habitatores
ihrslm ceciderunt proni in terram coram
dno: et adorauerunt eum. Porro leuite
de filijs caath et de filijs chore laudabant dnm deum israhel voce magna in
excelsum. Cumq; mane surrexisset egressi
sunt per desertum thecue: profectisq; eis
stans iosaphat in medio eorum dixit.
Audite me viri iude: et omnes habitatores
ihrslm. Credite in dno deo vestro:
et securi eritis: credite prophetis eius:
et cuncta euentent prospera. Deditq; con-
silium populo: et fecit cantores dni ut
laudarent eum in ornatu sanctorum: et ante
exercitum exercituum: ac voce consona dicerent.
Confitemini dno: quia in eternum misericordia eius. Cumq; cepissent laudes ca-
nere: vertit dns insidias eorum in semet-
ipsos filiorum scilicet ammon et moab
et montis seir: qui egressi fuerant ut pu-
gnarent contra iudam: et pressi sunt. Nam
filij ammon et moab consurrexerunt
aduersum habitatores montis seir: ut
interficerent et delerent eos. Cumq; hoc
opere peractum esset: etiam in semetipsos ver-
si mutuisq; cederent vulneribus. Porro
iudas cum venisset ad speculam in respi-
cit solitudinem vidit procul omne late
regionem plenam cadaueribus: nec fuisse
quemq; qui euadere potuisset euadere. Ve-
nit ergo iosaphat et omnis plebs cum eo
ad detrahenda spolia mortuorum:
inuenerunt inter cadauera variam

supellectilem: vestes et vasa pretiosissima: et diripuerunt: ita ut oia portare
non possent nec per tres dies spolia au-
ferre: pro prede magnitudine. Die au-
tem quarto congregati sunt in valle
benedictionis. Erat quoniam ibi bene-
dixerunt dno: vocauerunt locum illum
vallis benedictionis usq; in presentem
diem. Reversusq; est omnis vir iuda et
habitatores ihrslm: et iosaphat ante
eos in ihrslm cum letitia magna: eo quod
dedisset eis dns gaudium de inimicis
suis. Ingressiq; sunt in ihersalem cum
psalteriis et cytharis et tubis in domum
domini. Fuit autem timor dei super uniuersa regna terrarum: cum audissent quod
pugnasset dns contra inimicos israhel:
quietumq; regnum iosaphat: et prebuit ei
pacem deus per circuitum. Regnauit igitur
iosaphat super iudam: et erat triginta quin-
que annos cum regnare cepisset. Viginti
autem et quinque annis regnauit in iheru-
salem: et nomen matris eius azuba filia
selachi: et ambulauit in via patris sui
asa nec declinauit ab ea faciens que
placita erant coram dno. Verumtamen
excelsa non abstulit: et adhuc populus non
direxerat cor suum ad dnm deum patrum
suorum. Reliqua autem gestorum iosaphat
priorum et nouissimorum scripta sunt in
verbis iehu filij anani: qui digessit in li-
bro regum israel. Post hec inijt amicitias
iosaphat rex iude cum ochozia rege israel
cuius opera fuerunt impissima: participes
fuit ut facerent naues qui irent in tharsis:
fecerunt classes in asiongaber. Prophetauit autem eliezer filius dodau de maresa ad
iosaphat dicens. Quia habuisti fedus
cum ochozia: percussit dns opera tua: confe-
ctae sunt naues: nec potuerunt ire in tharsis.

Dormiuit autem iosaphat cum
patribus suis: et sepultus est
cum eis in ciuitate dauid: regnauitq;
ioram filius eius pro eo. Cui fuerunt
fratres filios iosaphat: azariam et ie-
hiel et zachariam et azariam et michahel et saphaciam. Omnes hij filij iosa-
phat regis iude. Dederatq; eis pater suus
multa munera argenti et auri et pre-
tiosorum cum ciuitatibus munitissimis in
iuda: regnum autem tradidit ioram eo quod
esset primogenitus. Surrexit autem
ioram super regnum patris sui. Cumq; se
confortasset: occidit omnes fratres su-
os gladio et quosdam de principibus
iuda. Triginta duos annos erat cum
cum regnare cepisset: et octo annis regnauit in ihrslm: ambulauitq; in via re-
gum israhel sicut egerat domus achab.
Filia quippe achab erat uxor eius. Et
fecit malum in conspectu dni. Noluit autem
dns disperdere domum dauid propter pa-
ctum quod inierat cum eo: et quia promiserat
ut daret ei lucernam et filijs eius in omni
tempore. In diebus illis rebellauit edom
ne esset subditus iude: et constituit sibi
regem. Cumq; transisset ioram cum prin-
cipibus suis: et cuncto equitatu qui erat
secum: surrexit nocte et percussit edom
qui se circumdederat: et omnes duces
equitatus eius. Iteramen rebellauit edom:
ne esset subditus iude: usq; ad hanc diem.
Eo tempore et lobna recessit: ne esset
sub manu illius. Derelinquerat enim do-
minum dm patrum suorum: insuper et excelsa
fabricatus est in urbibus iude: et fomi-
cari fecit habitatores iherusalem: et pre-
uaricari iudam. Allata sunt autem ei
litere ab helia prophete: in quibus scri-
ptum erat. Hec dicit dns deus dauid
patris tui. Quoniam non ambulasti in
viis iosaphat patris tui: et in viis asa
regis iude sed incessisti per viam regum israel
et fornicari fecisti iudam et habitatores

iherusalem imitatus fornicationē domus achab: insuper & fratres tuos domū patris tui meliores te occidistis: ecce dñs percutiet te plaga magna cū populo tuo: et uxoribus et filijs tuis: omnisq; substantia tua. Tu aūt egrotabis pessimo languore uteri: donec egrediantur uisalia tua paulatim p singulos dies. Suscitauit ergo dñs cōtra ioram spiritū philistinorū & arabū: qui confines sunt ethiopijs: et ascenderunt in terram iuda et vastauerūt eam. Deripuerūtq; omnēm substantiam q̄ inuenta est in domo regis: insuper et filios eius et uxores. Nec remansit ei filius nisi ioachaz: qui minimus natu erat. Et post hæc omnia percussit eū dñs alui languore insanabili. Cumq; dies succederet dies: & temporū spacia volucrentur: duorū annorū egrotus est circulus: et sic longa consumptus tabe: ita ut egrederet etiā uiscera sua: languore pariter et uita caruit. Mortuusq; ē in infirmitate pessima: & nō fecit ei populus sōm morem cōbustionis exequias: sicut fecerat maioribus eius. Triginta duorum annorum fuit cū regnare cepisset: et octo ānis regnauit i ihrusalem. Ambulauitq; non recte: et sepelierunt eum in ciuitate dauid: verumtamen non in sepulcro regum. XXII

Constituerūt autem habitatores ihrusalē ochoziam filium eius minimū regem pro eo. Omnes enī maiores natu qui ante eū fuerant interfecerant latrones arabū qui irruerant in castra. Regnauitq; ochozias filius ioram regis iude quadraginta duorum annorum erat ochozias cū regnare cepisset: & uno anno regnauit in iherusalem: & nomen mātis ei athalia filia amri. Sed et ipse ingressus ē per uias domus achab. Nam erat eū ei impulit eum: ut impie ageret. Fecit igit malū in conspectu domini sicut domus achab. Ipsi enī fuerunt ei consiliarij post mortem patris sui in interitū eius: ambulauitq; in ēsilijs eorū. Et peregit cū ioram filio achab rege israel in bello contra hasahel regem syrie in ramoth galaad: vulneraueruntq; syri ioram. Cui reuersus ut curaret in israhel. Multas enī plagas acceperat in supradicto certamine. Igitur ochozias filius ioram rex iuda descendit ut inuisere ioram filiū achab i israhel egrotantem. Ipse siquidem quippe fuit dei aduersus ochoziam: ut veniret ad ioram. Et cum venisset & egredereretur cum eo aduersus iehu filiū namsi quē unxit dominus ut deleret domū achab: cū ergo iudicaret iehu domū achab inuenit principes iuda et filios fratrū ochozie qui ministrabant ei: & interfecit illos. Ipsum quoq; requirens ochoziam comprehendit latantē in samaria adductū q; ad se deducit: et sepeliuerūt eum quia esset filius iosaphat: qui quesierat dominum in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliqua: ut de stirpe ejus regnaret ochozie. Siquidem mater ejus athalia uidēs q̄ mortuus esset filius suus: surrexit: & interfecit omnē stirpē regiā domus ioram. Porro iosabeth filia regis abit ioas filium ochozie: et furata est eum de medio filiorum regis cū interficerentur: abscondiq; eum cū nutrice sua in cubiculo lectulorum iosabeth: ait quē abscondiat cū: erat filia ioram. uxor ioiade pontifex soror ochozie: et idcirco athalia non interfecit eum. Fuit ergo cum eis in domo dei absconditus sex annis: ipse regnauit athalia sup terrā. XXIII

Anno aūt septimo cōfortatus ioiada assumpsit centuriones: azariam videlicet filium ieroboā & ismahel filiū iohannan: azariam quoq; filium obed: & maasiam filiū adaie: et elisaphat filium zechri: et inijt cū eis fedus. Qui circuientes iudā cōgregauerunt leuitas de cunctis urbibus iuda: et principes familiarū israhel: venerunq; i ihrlm. Inijt ergo omnis multitudo pactū i domo dei cū rege. Dixitq; ad eos ioiada. Ecce filij regis regnabit sicut locutus est dñs sup filios dauid. Iste est ergo quē facietis. Tertia pars eorū qui uenitis ad sabbatū sacerdotū et leuitarum et ianitorū erit in portis: tertia uero pars ad domū regis: & tertia ad portā q̄ appellatur fundamenti. Omnis uero reliquū uulgus sit in atrijs domus dñi: nec quispiam alius ingrediatur domū dñi: nisi sacerdotes & qui ministrant de leuitis. Ipsi tantūmodo ingrediantur: quia sanctificati sunt: & omne reliquum uulgus obseruet custodias domini. Leuite aūt circundēt regem habentes singuli arma sua: & si quis alius ingressus fuerit templum interficiat: stetq; cum rege: & intrante & egrediente. Fecerunt ergo leuite & uniuersus iuda iuxta omnia quæ preceperat ioiada pontifex. Et assumpserunt singuli uiros qui sub se erant: & venierūt ad ordinē sabbati cum his q̄ impleuerant sabbatum: et egressi erant. Siquidem ioiada pontifex nō dimiserat abire uacuas: que sibi p singulas ebdomadas succedere cōsueuerant. Deditq; ioiada sacerdos centurionibus lanceas et ciproseq; et ptas regis dauid: quas dedicauerat in domo dñi. Constituitq; omnē populū tenentē pugiones a parte templi dextra: usq; ad partem templi sinistram circa altari et templo p circuitū regis: et eduxerūt filiū regis et imposuerūt ei diadema & testimoniū: dederūtq; in manu eius tenendā legem & constituerunt eum regem. Unxitq; illū ioiada pontifex & filij eius: imprecati q̄ sunt et aiq; dixerunt. Viuat rex. Quod cū audisset athalia vocem scilicet concurrentium: atq; laudantiū regem: ingressa est ad plm in templū dñi. Cūq; vidisset regē stantem super gradū i introitu et principes turmasq; circa eū: omnēq; plm iere gaudentē atq; clangentē tubis: & diuersi generis organis cōcinentem: vocesq; laudantiū: scidit vestimenta sua & ait. Insidie: insidie. Egressus aūt ioiada pontifex ad centuriones et principes exercitus dixit eis. Educite illam extra septa templi: et interficiat foris gladio. Precepitq; sacerdos ne occideretur in domo domini. Et imposuerūt cruciibus eius manus. Cumq; introisset portam equoru dñi regis: interfecerūt eā ibi. Pepigit aūt ioiada sed & inter se uniuersusq; plm et rege: ut esset ipse dñi. Istaq; ingressus est omnis plm domū baal: et destruxerunt eam: et altaria & simulacra illius cōtriuerūt: mathan quoq; sacerdotem baal interfecerūt aūt aras. Constituit autem ioiada pōtifex in domo dñi et sub manibus sacerdotū & leuitarum: quos distribuit dauid in domo dñi: ut offerent holocausta domino sicut scriptū est in lege moysi: in gaudio et cānticis: iuxta dispositionē dauid. Constituit quoq; ianitores in portis domus dñi: ut nō ingrederet eam immūdus in omni re. Assumpsitq; centuriones et fortissimos viros: ac principes plm et omne uulgus terre: & fecerunt deducere regem de domo dñi: & introire

per medium porte superioris in do-
mum regis: et collocauerunt eum in
solio regali. Letatusq; ē omnis popu-
lus terre: et urbs quieuit. Porro atha-
lia interfecta est gladio. xxiiij

Septem ānorū erat ioas cū regna-
re cepisset: ⁊ quadraginta ānis
regnauit in ihrsalē. Nomē matris eī
sebia de bersabee. Fecitq; qd bonum
est coram dño: cunctis diebus ioiade
sacerdotis. Accepit aūt ei ioiada vxores
duas: e quibus genuit filios et filias.
Post que placuit ioas ut instauraret
domum dñi: congregauitq; sacerdo-
tes et leuitas: et dixit eis. Egredimini
ad ciuitates iuda: et colligite de uniuer-
so israhel pecuniā ad sarcienda templi
dei nostri p singulos annos: festina-
teq; hoc facite. Porro leuite egere ne-
glexerunt. Vocauitq; rex ioiadam
principem: et dixit ei. Quare nihil non
fecisti cure ut cogeres leuitas inferre de
iuda et de ihrusalē pecuniā q̄ cōstituta
est a moyse seruo dñi: ut inferret eam
omnis multitudo isrl in tabernaculū
testimonij? Athalia enī impiissima
et filij eius destruxerūt domū dei: et de
uniuersis que sanctificata fuerant in
templo dñi ornauerūt phanū baalim.
Precepit rex: et fecerūt archam: po-
suerūtq; eā iuxta portam dñi forinse-
cus. Et pdicauī est i iuda et ihrusalē:
ut deferrent singli pōnum domino qd
cōstituit moyses seruus dei super omnē
israhel - in deserto. Letatiq; sunt cuncti
principes: et omnis ppls: ⁊ ingressi con-
tulerunt in archam dñi atq; miserunt:
ita ut impleret. Cūq; tempus esset ut
deferret archam coram rege p manus
leuitarū: videbant eū multā pecuniā:
ingrediebat scriba regis ⁊ qui pōnus
sacerdos constituerat: effundebantq;
pecuniam que erat in archa. Porro
archam reportabant ad locū suū: sicq;
faciebāt per singulos dies. Et congre-
gata est infinita pecunia: quā tradidit
rex et ioiade hijs qui p̄erant operibus
domus dñi. At illi erogabant ea
cesores lapidū ⁊ artifices operū singu-
lorū: ut instaurarent domū dñi: cla-
bros quoq; ferri et eris: ut qd esset
reperat fulcire. Egereūtq; hij q̄ opera-
bantur industrie: et obduxerūt pace-
tum ecclie per manus eorū: atq; sustā-
uerunt domū dñi in statum pristinū:
et firmiter eam stare fecerūt. Cūq; com-
plessent omnia opera - detulerūt coram
rege et ioiade reliquā partem pecunie:
de qua facta sunt vasa templi in mini-
sterium ad holocausta: scale quoq; et
cetera vasa aurea et argentea. Et offe-
rebant holocausta in domo domini
iugiter cunctis diebus ioiade. Senu-
it aūt ioiada plenus dierū et mortu-
us est cū centū triginta esset annoꝝ: septe-
runtq; cū in ciuitate dauid cū regibus
eo q̄ fecisset bonū cū israhel ⁊ cū domo
eius. Postq; aūt obijt ioiada: ingressi
sunt principes iuda - et adorauerunt
regem. Qui delinitus obsequijs eorū
acquiuit eis. Et dereliquerūt templū
domini dei patrū suoꝝ seruieūtq; lu-
cis et sculptilibus: et facta est ira contra
iudā et ihrusalē pro hoc peccatoꝝ.
Misitq; eis ꝓphetas ut reuerterent
ad dominū: quos protestāti illi audi-
re nolebant. Spiritus itaq; dei indu-
dit zachariam filiū ioiade sacerdo-
tis: et stetit in cōspectu ppli: et dixit eis. Hec
dicit deus. Quare transgrediminī pe-
ceptū domini quod vobis nō pdest:
et dereliquistis dominū ut deseratq;
re vos? Qui congregati aduersus eū
miserunt lapides iuxta regis imperiū:

in atrio domꝰ dñi. Et nō ē recordatus
ioas rex misericordie quā fecerat ioia-
da patre illius secū: sed interfecit filiū
eius. Qui cū moreret: ait. Videat dñs
et requirat. Cūq; euolue esset annus
ascendit contra eū exercitus syrie: venit
q; i iudam et ihrsalē et interfecit cūctos
principes ppli: atq; universam pdam
miserunt regi damascū. Et cere cum
paucioribus venisset uniuersa syrorū
tradidit dñs manibus eorū infinitam
multitudinē: eo qd dereliquissent do-
minū deū pātū suorū. In ioas quoq;
iudicia exercuerūt iudicia: et abeun-
tes dimiserūt eum in languoribus
magnis. Surrexerūt aūt contra eum
serui sui i vltionē sanguinis zacharie
filij ioiade sacerdotis - ⁊ occiderunt eū
in lectulo suo et mortuus est: sepelierūt
q; illum in ciuitate dauid sed non in
sepulcris regum. Insidiati vero sunt
ei zabad filius semaath ammanitis: et
iozabath filius semaruth moabitidis.
Porro filij eius ac summa pecunie
que adunata fuerat sub eo - et instaura-
rāt domus dei scripta sunt diligen-
ter in libro regum. Regnauit autem
amasias filius eius pro eo. xxv

Vigintiquinq; annorū erat ama-
sias cū regnare cepisset: ⁊ viginti
nouem ānis regnauit in ihrusalem.
Nomen mātis eius ioiadan de ihrusa-
lem. Fecitq; bonū in conspectu domini:
verumtamen nō in corde perfecto. Cūq;
roboratum sibi videret imperiū iugu-
lauit seruos qui occiderant regē patrē
suum: sed filios eorū nō interfecit - sicut
scriptū ē i libro legis moysi: ubi precipit
dñs dicens. Non occidentur patres
pro filijs - neq; filij pro pribus suis: sed
unusquisq; in suo peccato morietur.
Congregauit igit amasias iudam - ⁊
constituit eos per familias - tribunos
q; et centuriones i universo iuda ⁊ ben-
iamin: et recensuit a viginti ānis sur-
sum - inuenitq; triginta milia iuuenū
qui egrederent ad pugnam ⁊ tenerent
hastam et clipeum. Mercede quoq;
conduxit de israhel centū milia robu-
storum cenū talentis argenti. Venit
aūt homo dei ad illum et ait. O rex
ne egrediatur cū eqrcit? israhel. Nō
est enim dñs cum isrl: et cunctis filijs
ephraim. Quod si putas in robore ex-
ercitus bella consistere: superari te facit
deus ab hostibus. Deo quippe est et
adiuuare: ⁊ in fugam conuertere. Di-
xitq; amasias ad hominē dei. Quid
ergo fiet de centum talentis que dedi
militibus israhel? Et respondit ei ho-
mo dei. Habet dñs unde tibi dare pos-
sit multo hijs plura. Separauit itaq;
amasias exercitum qui uenerat ad eū
de ephraim: ut reuerterentur i locū suū.
At illi cōtra iudam vehementer iran-
tes reuersi sunt in regionē suam. Porro
amasias cōfidenter eduxit ppls suum
et abijt in vallem salinarū: percussiq;
filios seir decem milia. Et alia decem
milia viroꝝ ceperunt filij iuda: ⁊ adduxe-
runt ad ꝓruptū cuiusdam petre - precip-
itauerūtq; eos de summo i preceps:
qui universi ceciderūt. At ille exercit?
qui remiserat amasias ne secum iret
ad prelium: diffusus i ciuitatibus iuda
a samaria usq; ad bethoron - interfec-
tis eibus milibus diripuit predam
magnā. Amasias quoq; postq; redem
dominoꝝ et allatos deos filiorū seir
statuit illos in deos sibi: ⁊ adorabat
eos: et illis adolebat incensum. Quā-
obrem iratus dñs contra amasiam:
misit ad illum prophetā qui diceret
ei. Cur adorasti deos q̄ nō liberauerūt

populū suū de manu tua? Cunq; hæc
ille loqueret: respondit ei. Num consi-
liarius regis es? Quiesce ne interficiā
te. Desistensq; propheta: scio inquit
quod cogitaverit dīs perdere te: qui
et fecisti hoc malū: et nolui nō acqui-
evisti consilio meo. Igit amasias rex
iuda inito pessimo consilio: misit ad
ioas filiū ioachaz: filij iehu regē israhel
dicens. Veni videamus nos mu-
tuo. At ille remisit nūcios dicēs. Car-
duus qui est i libano: misit ad cedrū
libani dicens. Da filiā tuā filio meo
uxorem. Et ecce bestie que erant i silua
libani: transierūt et cōculcaverunt car-
duum. Dixisti percussi edom: et idcirco
erigitur cor tuū in superbiā. Sedet in do-
mo tua. Cur malū adversum te pro-
cas: ut cadas et tu et iudas tecum? Nol-
luit audire amasias: eo q̄ dominū es-
set voluntas: ut traderet in manus is-
raēl. pter deos edom. Ascendit igit
ioas rex israhel: et mutuo sibi ꝓbuere
conspectus. Amasias autem rex iuda
erat in bethsames iude. Corueq; iu-
das coram israel: et fugit in tabernacula
sua. Porro amasiam regē iuda filiū
ioas filij ochozie cepit ioas rex israhel
in bethsames et adduxit in ierusalem: de-
strūxitq; murū eius: a porta ephraim
usq; ad portam angli quadringentis
cubitis. Nunc quoq; aurū et argen-
tum: et universa vasa q̄ repererat i do-
mo dei: et apud obededom: in thesau-
ris etiam domus regis: necnō et filios
obsidum: reduxit i samariam. Vixit
autem amasias filius ioas rex iuda
postq; mortuus est ioas filius iachas
rex israhel quindecim annis. Reliqua
autē sermonū amasie prioꝝ et nouissi-
morum scripta sunt i libro regū iuda
et israhel. Qui postquā recessit a dō:
tetenderunt ei insidias in ierusalem.
Cunq; fugisset lachis miserūt et inte-
fecerunt eum ibi: reportantesq; super e-
quos sepelierunt eum cum patribus
suis in ciuitate dauid. xxvi.

Omnis autē ꝓplus iuda: filiū eius
oziam annorū sedecim: constituit
regem pro amasia pre suo. Ipse edifi-
cauit ahilat: et restituit eam diuoni
iude: postq; dormiuit rex cū patribus su-
is. Sedecim annoꝝ erat ozias cum re-
gnare cepisset: et quinquagintaduobus
annis regnauit i ierusalē. Nomen
matris eius iecelia de ierusalē. Fecitq;
quod erat rectum in oculis dñi iuxta
omnia que fecerat amasias pater eius:
et requisiuit dōm in diebus zachariē in-
telligentis: et videntis deum. Cunq; re-
quireret dōm: direxit eū in omnibus. De-
inde egressus est pugnauit cōtra phi-
listijm: et destruxit murū geth: et murū
iamnit: murūq; azoti. Edificauit q̄q;
oppida i azoto et philistijm: et adiuuit
eum deus cōtra philistijm: et cōtra ara-
bas qui habitabāt in gurbal: et cōtra
ammonitas. Iuxtaq; dānā ammoni-
tarum ozia: et diuulgatū est nomen
eius usq; ad introitum egipti: quia ef-
bras victorias. Edificauit quoq; ozias
turres i ierusalē super portā angul-
et super portam vallis: et reliquas in te-
dem muri latere: firmauitq; eas. Et
rusinq; turres in solitudine: et effodit
cisternas plurimas: eo quod habere
multa pecora: tam i campestribus quā
in herui vallibus. Vinitas q̄q; habuit
et vinitores in mōtibus: et i carmelo.
Erat quippe homo agricultur dñi.
Fuit autē exercitus bellatoꝝ eius q̄ pro-
cedēbāt ad pliā sub manu iehiel scribe
maasiaq; doctoris: et sub manu ana-
nie qui erat de duobus regis. Omnisq;

numerus principū p familias virorū
fortium diuorū milia septingentorū: et sub
eis universus exercitus tercentorū et se-
ptem milia quingentorū: q̄ erant apti
ad bella: et p rege cōtra adversarios
dimicabāt. Preparauit q̄q; eis ozias
id est cuncto exercitui clipeos: et hastas
et galeas et loricas: arcusq; et fundas
ad iaciendos lapides: et fecit in ierusalē
diuersi generis machinas quas i tur-
ribus collocauit: et i angulis murorū:
ut mitterent sagittas et saxa grandia.
Egressumq; est nomen eius procul: eo
q̄ auxiliaretur ei dōs et corroboraret
illum. Sed cū roboratus esset eleuatū
est cor eius in interitū suum: et neglexit
dōm dei suū: ingressusq; templū dōi
adolere voluit incensum super alta-
re thymiamatis. Statimq; ingressus
est eum azarias sacerdos: et cum eo
sacerdotes dōi octaginta viri fortissi-
mi: restiterunt regi: atq; dixerunt. Nō
est tui officij ozia: ut adoleas incensū
domino: sed sacerdotū hoc est filiorū
aaron q̄ consecrati sunt ad huiusmodi
ministerij. Egredere de sanctuario: ne
contempseris: quia non reputabitur
tibi in gloriā hoc a dōo deo. Iratusq;
ozias tenens in manu thuribulum
ut adoleret incensum: minabatur sacer-
dotibus. Statimq; orta est lepra: in
fronte eius coram sacerdotibus i domo
dōi: super altare thymiamatis. Cunq;
respexisset eū azarias pontifex: et omnes
reliqui sacerdotes: viderūt lepram in
fronte eius: et festinato expulerūt eum.
Sed et ipse pretereuit egredi:
eo q̄ sensisset illico plagā dōi. Fuit igi-
tur ozias rex leprosus usq; ad diem
mortis suē: et habitauit i domo separa-
ta: plene lepra ob quā eiectus fuerat de
domo dōi. Porro ioathan filius ei?
rexit domum regis: et iudicauit ꝓplum
terre. Reliqua autem sermonum ozie
priorum et nouissimorū scriptit ysa-
ias filius amos ꝓpha. Dormiuitq;
ozias cum patribus suis: et sepelierūt
eum in agro regalium sepulcrorum
eo q̄ esset leprosus: regnauitq; ioa-
than filius eius pro eo. xxvii.

Viginiquinq; annoꝝ erat ioathan
cum regnare cepisset: et sedecim
annis regnauit i ierusalē. Nomen ma-
tris eius ieruesa: filia sadoch. Fecitq;
quod rectū erat coram dōo iuxta ozia
que fecerat ozias pater suus: excepto
q̄ non est ingressus templū dōi: et ad-
huc ꝓplus delinquebat. Ipse edificauit
portam domꝰ dōi excelsam: et i muro
opeli multa cōstruxit. Vrbes quoq;
edificauit in mōtibus iuda: et in saltibus
castella et turres. Ipse pugnauit cōtra
regem filiorū ammon: et vicit eum. De-
dereūtq; ei filij ammon in tempore illo
centum talenta argēti: et decem milia
choros tritici: et totidem choros ordei.
Hæc ei prestiterūt filij ammon: in anno
secūdo et tercio. Corroboratusq; est ioa-
than: eo q̄ direxisset vias suas coram
domino deo suo. Reliqua autē sermo-
num ioathan et omnes pugne eius: et
opera scripta sunt in libro regū israhel
et iuda. Viginiquinq; annoꝝ erat cū
regnare cepisset: et sedecim annis re-
gnauit i ierusalem. Dormiuitq; io-
athan cum patribus suis: et sepelierunt
eum in ciuitate dauid: et regnauit
achaz filius eius pro eo. xxviii.

Viginti annoꝝ erat achaz cū regna-
re cepisset: et sedecim annis regna-
uit in ierusalē. Nō fecit rectum i cōspectu
domini: sicut dauid pater eius: sed am-
bulauit in viis regum israhel: insuꝑ
statuas fudit baalim. Ipse i q̄ adoleuit

incensum in valle hinnom: et lustrauit
filios suos in igne iuxta ritum gentium
quas interfecerat dominus in aduentu filiorum
israhel. Sacrificabat ⁊ in thymiama
succendebat in excelsis: et in collibus: et
sub omni ligno frondoso. Tradidit que eum
dominus deus israhel in manu regis syrie:
qui percussit eum magnam plagam. Mercidit
que phace filius romelie de iuda centum
viginti milia in die uno omnes viros
bellatores eo quod reliquissent dominum
deum patrum suorum. Eodem tempore oc-
cidit zechri vir potens ex ephraim ma-
siam filium regis: et azricam ducem domus
eius: helcanam ⁊ secundum a rege. Le-
pertuntque filij israhel de fratribus suis
ducenta milia mulierum puerorum ⁊ puel-
larum et infinitam predam: ptulerunque eam
in samariam. Ea tempestate erat ibi
prophera domini nomine oded. ⁊ egressus
obuiam exercitui venienti in samariam
dixit eis. Ecce iratus dominus deus patrum
vestrorum contra iudam tradidit eos manibus
vestris: et occidistis eos atrocitate. ita
ut ad celum pingere vsque crudelitas.
Insuper filios iuda ⁊ ihrusalem vestis ve-
stras subicere in seruos et ancillas: quod
nequam facto opus est. Peccatis tui
sup hoc dominum deum nostrum. Sed audite
consilium meum: et reducite captiuos quos
adduxistis de fratribus vestris: quia ma-
gnus furor domini imminet vobis. Sta-
uerunt ergo viri de principibus filiorum
ephraim azarias filius iohanan ba-
rachias filius mosollamoth. ezechias
filius sellum. ⁊ amasias filius hadali
contra eos qui venebant de preliis: et
dixerunt eis. Non introducetis huc ca-
piuos: ne peccemus domino. Quare
vultis adicere sup peccata nostra: et ve-
tera cumulare delicta: Grande quippe
peccatum est: ⁊ ira furoris dei imminet
sup israhel. Dimiserunque viri isti bella-
tores predam. ⁊ uinucta que ceperant
coram principibus et omni multitudine:
Stetueruntque viri quos supra memora-
uimus: ⁊ apprehendentes captiuos o-
mnesque qui nudi erant: vestierunt de spo-
liis. Cuique vestiuerunt eos et calcauerunt
et refecerunt cibo ac potu. unxerunque
propter laborem. ⁊ adhibuerunt eis
curam: quicunque imbecillo corpore im-
posuerunt eos iumentis. ⁊ adduxerunt
in iericho ciuitatem palmarum ad fratres
eorum: ipsique reuersi sunt in samariam. Tem-
pore illo misit rex achaz ad regem assi-
riorum. postulans auxilium. Venerunt
que idumei ⁊ percusserunt multos ex iuda:
et ceperunt predam magnam. Philistiim
quoque diffusi sunt per vrbes campestres
et ad meridiem iuda: ceperunque bethsa-
mes. ⁊ ahilon. et gadiroth. socho cum
et thamnam. ⁊ gamzo cum vicinis suis. ⁊
habitauerunt in eis. Humiliauerat enim
dominus iudam propter achaz regem iuda. eo
quod nudasset eum auxilio. et contempni
habuisset dominum: adduxeruntque contra eum
regem thephalasar regem assiriorum: qui
et afflixit eum. ⁊ nullo resistente vitauit. Igit achaz spoliata domo domini et
domo regum ac principum. dedit regi
assiriorum munera: et tamen nichil ei
profuit. Insuper ⁊ in tempore angustie
sue auxit contemptum in dominum. Ipse per
se rex achaz immolauit dijs damasci
victimas percussoribus suis ⁊ dixit. dij
regum syrie auxiliantes eis. quos ego pla-
cabo hostijs. ⁊ adeuant michi: cum contra eo ipsi fuerint ruine et et universo
israhel. Diripuit itaque achaz omnibus

vasis domus dei atque confractis clausit
ianuas templi dei: ⁊ fecit sibi altaria
in universis angulis ihrusalem. In omni-
bus quoque vrbibus iuda. erexit aras
ad incendendum thus: atque ad iracundiam
provocauit dominum deum patrum suorum. Reli-
qua autem sermonum eius. omnium operum
suorum priorum ⁊ nouissimorum scripta sunt
in libro regum iuda ⁊ israhel. Dormiuit
que achaz cum patribus suis: ⁊ sepelierunt
eum in ciuitate ihrusalem. Sicque eum reposuerat
eum in sepulcra regum israhel. Regnauitque
ezechias filius eius pro eo. XXIX

Igitur ezechias regnare cepit cum viginti
quinque esset annorum: et viginti nouem
annis regnauitque in ihrusalem. Nomen
matris eius abia filia zacharie. Fecit
que quod erat placitum in conspectu domini:
iuxta omnia quecumque fecerat dauid pater eius.
Ipso anno et mense primo regni sui
aperuit valuas domus domini. ⁊ instaura-
uit eas: adduxitque sacerdotes atque leui-
tas. ⁊ congregauit eos in platea orien-
talem dixitque ad eos. Audite me leui-
te: et sanctificamini: mundate domum
domini dei patrum nostrorum: et auferte omne
immunditiam de sanctuario. Peccaue-
runt patres nostri: ⁊ fecerunt malum in
conspectu domini dei nostri. deseruiteque
eum: auerteque facies suas a tabernaculo
domini dei nostri. ⁊ obuertit dorsum: clau-
serunt ostia que erant in porticu et ex-
tinxerunt lucernas: incensumque non o-
leuerunt: et holocausta non obtulerunt
in sanctuario deo israhel. Concitatus
est itaque furor domini sup iudam ⁊ ihrusa-
lem: tradidique eos in commotionem. et in in-
teritum ⁊ in sibilum. sicut ipse cernitis
oculis vestris. En corruerunt patres ve-
stri gladijs: filij nri ⁊ filie nre. ⁊ coniu-
ges captiue ducte sunt. propter hoc fecimus.
Nunc ergo placet michi ut iniamus
fedus cum domino deo israhel: ⁊ auertere a
nobis furorem ire eius. Filij mei nolite
negligere. Vos elegit dominus ut stetis co-
ram eo et ministretis illi: et colatis eum
et conuertis ei incensum. Surrexerunt
ergo leuite: maath filius amasai. ⁊ io-
hel filius azarie de filijs caath. Por-
ro de filijs merari: cis filius abdei ⁊ a-
zarias filius iahalelel. De filijs autem
gersom: ioha filius zimma. ⁊ eden filius
ioahe. At vero de filijs elisaphan: sam-
ri et iahihel. De filijs quoque asaph:
zacharias ⁊ mathanias necnon de fi-
lijs heman: iahihel. ⁊ semei. Sed et de
filijs idithun: semeias ⁊ oziel. Con-
gregauerunque fratres suos ⁊ sanctifi-
cati sunt: ⁊ ingressi sunt iuxta mandatum
regis ⁊ imperium domini: ut repurarent domum
dei. Sacerdotes ⁊ ingressi templum do-
mini ut sanctificarent illud ejecerunt
omne immundicia quam intro reperebant
in vestibulo domus domini: quam tulerunt
leuite et asportauerunt ad torrentem ce-
dron foras. Cepeuntque autem prima die
mensis primi mundare et in die octaua
eiusdem mensis ingressi sunt porticum
domus templi domini: expiauerunque templum
diebus octo: ⁊ in die sexdecimo mensis
eiusdem. quo expiatum impleuerunt. Ingressi
quoque sunt ad ezechiam regem: et di-
xerunt ei. Sanctificauimus quidem do-
mum domini. ⁊ altare holocausti. vasaque
eius. mensam. propositionis cum
omnibus vasis suis. candelabrum templi
supellectilem quam polluerat rex achaz
in regno suo postquam preuaricatus est: et
ecce reposita sunt omnia coram altari do-
mini. Consurgensque diluculo ezechias
rex. adunauit omnes principes ciuita-
tis. ⁊ ascendit in domum domini: obtulerunt
que simul thauros septem. ⁊ arietes septe-
nagenos septem. ⁊ hircos septem. pro peccato

pro regno·pro sanctuario·pro iuda.
Vtinq; sacerdotibus filijs aaron:ut offerent super altare dñi. Immolauerunt igitur thauros:et suspexerunt sanguinem sacerdotes·z fuderunt illum super altare. Immolauerunt etiã arietes·z illos sanguinem super altare fuderũt. Immolauerunt agnos:z fuderunt super altare sanguinẽ. Applicuerũt hircos pro peccato coram rege·z ecclesia multitudine. Imposuerũt manus suas super eos:et immolauerũt illos sacerdotes:z aspersuerunt sanguinẽ eorũ coramaltari.p piaculo omnium israhel. Pro omni quippe israhel ꝓpecrat rex ut holocaustũ fieret pro peccato. Constituit q; leuitas i domo dñi·cũ cimbalis z psalteriis et citharis·secũdũ dispositionẽ dauid z gad videntis regis z nathan ꝓphete. Siquidem dñi preceptũ fuit·p manũ propheta rum eius. Steterũtq; leuite tenentes organa dauid z sacerdotes tubas:et iussit ezechias ut offerent holocausta super altare. Cumq; offerẽtur holocausta cepẽrũt laudes canere dño·z canere tubis:atq; in diuersis organis q; dauid rex israel repererat decipere. Omnis aũt turba adorante·cãtores z hij qui tenebant tubas erant in officio suo:donec compleret holocaustũ. Cũq; finita esset oblatio inuiuatus ẽ rex·z omnes qui erant cum eo:z adorauerũt. Precepitq; ezechias z principes leuitis ut laudarent dñm ꝛmonibus dauid et asaph videntis: qui laudauerũt deũ magna letitia:z inclinato genu adorauerunt. Ezechias aũt etiã hꝛ addidit. Impleto manus vestras dño:accedite z offerte victimas·z laudes in domo dñi. Obtulit ergo universa multitudo hostias et laudes z holocausta:mente deuota. Porro numꝰ holocaustorũ q; obtulit multitudo hic fuit. Thauros lxxxiiii·arietes centũ·agnos ducentos:sanctificauerũtq; duo boues sexcentos:et oues tria milia. Sacerdotes vero pauci erant:nec poterant sufficere ut pelles holocaustorũ detraherent. Vnde z leuite fratres eorũ adiuuerũt eos:donec impleret opus z sãctificarẽtur ministri. Leuite quippe faciliori ritu sanctificantur quã sacerdotes. Fuerunt ergo holocausta plurima adipes pacificorũ et libamina holocaustorũ:z completus est cultus domꝰ dñi:letatusq; ẽ ezechias et omnis populus eo q; ministerium domini esset expletũ. De repente quippe hoc fieri placuerat. xx

Miliq; ezechias ad omnẽ israhel et iudã:scripsitq; epistolas ad ephraim z manassen:ut venirent ad domũ dñi in ihrusalẽ·z facerent phase domino deo israel. Inito ergo cõsilio regis z principũ et universi cetus ihrusalẽ:decreuerũt ut facerẽt phase mense secundo. Non enim poterãt facere i tempore suo:quia sacerdotes qui poterant sufficere sanctificari nõ fuerant·et populus nondũ congregatus fuerat in ihrlm. Placuitq; tenuo regi et omni multitudini:z decreuerũt ut mitterent nuncios i universum israel de bersabee usq; dan:ut venirent z facerẽt phase dño deo israhel i ihrusalẽ. Multi enim non fecerãt sicut lege ꝓscriptũ ẽ. Perierantq; cursores cũ epistolis ex regis mandato·z principũ eꝰ in uniũsum israel et iudã:iuxta id quod rex iusserat predicantes. Filij israhel reuertimini ad dñm domini abraham z ysaac z israhel:z reuertetur ad reliquias q; effugerunt manus regis assiriorũ. Nolite fieri sicut patres vestri z fratres qui recesserunt a domino deo patrũ suorũ:

et tradidit eos in interitũ·ut ipsi cernitis. Nolite indurare ceruices vestras sicut patres vestri. Tradite manꝰ dño: et venite ad sanctuariũ eius qd sanctificauit in eternũ. Seruite domino deo patrũ vestrorũ:z auertẽt a vobis ira furoris eius. Si enim vos reuersi fueritis ad dñm:fratres vestri z filij habebunt misericordiã coram dño suis·qui illos duxerũt captiuos:z reuertetur in terrã hanc. Pius enim z clemens est dñs deꝰ vestꝛ:z non auertet faciẽ suã a nobis si reuersi fueritis ad eũ. Igit cursores pergebãt velocitate de ciuitate i ciuitatẽ per terrã ephraim et manasse usq; ad zabulon:illis irridentibꝫ·et subsannãtibus eos. Attamen quidam viri ex aser z manasse z zabulon acquiescentes consilio:venerunt ihrlm. In iuda vero facta est manus dñi ut daret eis cor unũ:ut facerent iuxta ꝓceptũ regis et principũ verbum dñi. Congregati q; sunt i ihrusalem ꝓ multi:ut facerent solẽnitatẽ azimorũ i mense secũdo. Et surgentes destruxerunt altaria que erant in ihrlm:atq; omnia in quibus volebãt adolerẽt incensum subuertentes·proiecerũt in torrentẽ cedron. Immolauerũt aũt phase xiiadecima die mensis secundi. Sacerdotes q; atq; leuite tandem sanctificati obtulerũt holocausta in domo dñi:steterũtq; in ordine suo iuxta dispositionẽ z legẽ moysi hominis dei. Sacerdotes vero suscipiebant effundendũ sãguinẽ de manibꝫ leuitarũ:eo q; multa turba sanctificata non esset:z idcirco immolabãt leuite phase hijs q; nõ occurrerãt sanctificari dño. Magna etiã pars ꝓpli de ephraim et manasse z ysachar et zabulon q; sanctificata nõ fuerat comedit phase non iuxta qd scriptũ est:et orauit pro eis ezechias dicens. Dominꝰ bonus propitiabitur·cũctis qui i toto corde requirũt dñm deũ patrũ suorũ:z non imputabit eis qd minus sanctificati sunt. Quẽ exaudiuit dño:z placatus est ꝓlo. Fecerũtq; filij israel qui inuenti sunt in ihrlm solemnitatẽ azimorũ septem dierũ i letitia magna·laudãtes dñm p singulos dies:leuite q; z sacerdotes per organa q; suo officio cõgrediebant. Et locutus est ezechias ad cor omniũ leuitarũ:qui habebant intelligentiam bonã sup dño:et comedẽrũt septem diebꝫ solẽnitatis: immolãtes victimas pacificorũ:et laudantes dñm deum patrũ suorũ. Placuitq; universe multitudini ut celebrarẽt etiam alios dies septẽ:qd z fecerũt cũ ingenti gaudio. Ezechias aũt rex iuda ꝓbuerat multitudini mille thauros:et septem milia ouiũ. Principes vero dederãt populo thauros mille:z oues decẽ milia. Sanctificata ergo ẽ sacerdotum plurima multitudo:z hilaritate plusq; omnis turba iuda tam sacerdotũ z leuitarũ q; universe frequẽtie q; venerat ex israhel: proselitorũ quoq; de terra israel z habitantiũ in iuda. Factaq; ẽ grandis celebritas in ihrusalẽ: qualis a diebꝫ salomonis filij dauid regis israhel in ea urbe nõ fuerat. Surrexerũt aũt sacerdotes atq; leuite benedicẽtes populo et exaudita ẽ vox eorum: peruenitq; oratio i habitaculũ sanctũ eius. xxi

Cumq; hꝛ iussisset rex celebrata: egressus est omnis israhel qui inuentus fuerat i urbibꝫ iuda·et fregerũt simulacra fecerũtq; lucos:deiecerũtq; sunt excelsa·z altaria destruxerũt·non solũ de universo iuda z beniamin sed et de ephraim quoq; et manasse:donec penitus euerterent. Reuersiq; sunt

omnes filij israhel: in possessiones et
ciuitates suas. Ezechias aut statuit
turmas sacerdotales ⁊ leuitas ⁊ di-
uisiones suas unusquisq; in officio
proprio: tā sacerdotū videlicet q̄ leui-
tarū ad holocausta ⁊ pacifica: ut mini-
straret et cōfiteret: caneret q; i portis
castrorū dñi. Pars aut regis erat ut
de propria eē substancia offerretur ho-
locaustū mane semp ⁊ vespere: sabba-
tis quoq; ⁊ kalendis ⁊ solēnitatibus
cunctis: sicut scriptum ē in lege moysi.
Preceperat aut ipse habitantib ierusa-
lem: ut darent partes sacerdotibus ⁊
leuitis: ut possent vacare legi domini.
Quod cū peruulgatum esset in auribus mul-
titudinis plurimas obtulere primicias
filij israhel: frumenti vini ⁊ olei: mellis
quoq; ⁊ omnium que gignit humus: decī-
mas obtulerūt. Sed et filij israel ⁊ iuda
qui habitabāt in urbibus iuda obtulerūt
decimas boū ⁊ ouium: decimas q; san-
ctorum q̄ vouerat dño deo suo: atq; uni-
uersa poterant ferre acceruos plurimos. Mense tercio ceperūt acceruo ta-
cere fundamenta: ⁊ mense septimo cōple-
uerunt eos. Cumq; ingressi essent e-
zechias et principes eius: uiderūt acer-
uos: ⁊ laudauerūt dño: et ipso israel. Iu-
terrogauitq; ezechias sacerdotes ⁊ leui-
tas: cur ita iacerēt acerui. Ait illi a-
zarias sacerdos pm̄s de stirpe sadoch
dicens. Ex quo cepersit offerri primi-
tie in domo dñi: comedimus ⁊ saturati
sumus: et remanserūt plurima: eo qd
benedixerit dñs ipso suo. Reliquiarū
aut est copia ista q̄ cernis. Precepit
igit ezechias: ut pararent horrea in
domo dñi. Quod cum fecissent uiuul-
runt tam primitias q̄ decimas: et que
cunq; vouerant fideliter. Fuit aut pre-
fectus eorū cponendis leuita: et semei
frater eius secūs: post quē ichiel ⁊ azā-
rias: et naad: et asahel ⁊ ieramoth: io-
zabat quoq; ⁊ elihel: et ismachias: et
maath ⁊ banaias: ipsi sub manu
dhonenie et semei fratris eē in pri-
mis ezechie regis ⁊ azarie principis
domus dñi: ad quos omia pertinebāt.
Chore uero filij ymna leuites ⁊ iani-
tor orientalis preter ipsius erat hijs
que sponte offerebant dño: primicias
et cōsecratis in sancta sanctorū: et sub
cura eius eden ⁊ beniamin: iehsue ⁊ se-
mecias: amarias quoq; et sechenias:
i ciuitatibus sacerdotū: ut fideliter distri-
buerent fratribus suis partes: minoribus
atq; maioribus: excepto mario ab an-
nis tribus et supra: cuncto q̄ ingrediēbā-
tur templū dñi. Et quicquid q̄ singulis
dies cōuenebāt i ministerio: atq; ob-
seruationibus iuxta diuisiones suas:
sacerdotibus q̄ familias ⁊ leuitis a vi-
gesimo ano ⁊ supra q̄ ordines ⁊ turmas
suas: uniuscuiusq; infirmitatē ipsorū
quā libere cōuenit: ferre: fideliter
ibi de hijs q̄ sanctificata fuerāt prebē-
bant. Sed ⁊ filijs aaron q̄ agros et
suburbana urbium singularū disposi-
erant viri qui partes distribuerē om-
nibus sexui masculino: de sacerdotib
et leuitis. Fecitq; ezechias uniuersa q̄
diuinus in omni iuda: operatusq; est bo-
num et rectū ⁊ verū coram dño deo suo:
in uniuersa cultura ministerij domus
domini iuxta legem et ceremonias:
volens requirere deum suū i toto corde
suo. Fecitq; prosperē ē. xxxij

Post que et huiusmodi veritatē
venit sennacherib rex assiriorū:
et ingressus iudam obsedit ciuitates
munitas: volens eas capere. Quod
cum uidisset ezechias uenisse sennā-
cherib et rotum belli impetum

uersi cōra hierusalē: iniit cū principibus
consilium uirisq; fortissimis ut obtura-
rent capita fontiū qui erāt extra urbē:
et hoc omniū decernēte sententia con-
gregauit plurima multitudinē: ⁊ obtu-
rauerunt cūctos fontes ⁊ riuū qui fluē-
bant i medio ire diuītes. Ne veniant
reges assiriorū: et inueniāt aquarū a-
bundantiā. Edificauit q̄ agens mūdi-
tie omnē murū q̄ fuerat dissipatū: et
erexit turres deluū: ⁊ fecit ex alteo
murū. Instauratiq; mello i ciuitate
dauid: ⁊ fecit uniūsi generis armatura
et clipeos. Cōstituitq; principes bellato-
rum in exercitu: et cōgregauit uniūsos
in platea porte ciuitatis: ac locutus ē
ad eos eos dicens. Viriliter agite ⁊ cō-
fortamini: nolite timere: nec pauetis
regem assiriorū ⁊ uniuersam multitudi-
nem que ē cum eo. Multo enī plures
nobiscū sunt quā cum illo. Cū illo enī
est brachiū carneū: nobiscū dñs deus
noster q̄ auxiliator est noster: pugnat
q̄ pro nobis. Cōfortauitq; ē ipse hu-
iusmodi verbis ezechie regis iuda.
Que postq̄ gesta sunt: misit sennache-
rib rex assiriorū suos suos ierusalem ipse
autem cū uniuerso exercitu obsidebat la-
chis: ad ezechiā regē iuda ⁊ ad omnē
plebem qui erat i urbe dicens. Hec dicit
sennacherib rex assiriorū. In quo ha-
betis fiduciā: ⁊ deinde obsessi i ierusa-
lem ezechias decipit vos: ut tradat
vobis in fame: et sitī: affirmans q̄ dō-
minus deus vester liberet vos de manu
regis assiriorū ⁊ Nūquid non iste est
ezechias qui destruxit excelsa illius et
altaria: ⁊ precepit iuda ⁊ hierusalē dicens:
coram altari uno adorabitis: et in ipso
comburetis incensū ⁊ An ignoratis
que ego fecerim: et patres mei cunctis
terrarū populis ⁊ Numquid prualuerūt
dij gentium omniūq; terrarū liberare
regionē suā de manu mea? Quis ē de
universis dijs gentiū q̄s vastauerunt
patres mei qui poterit eruere populū
suum de manu mea: ut possit eram
deus vester eruere vos de hac manu ⁊
Non vos ergo decipiat ezechias: nec
vana persuasione deludat: neq; credā-
tis ei. Si enī nullus potuit de cūctis
gentiū atq; regionū liberare plebem suā
de manu mea ⁊ de manu patrū meorū:
cōsequentur nec de vestre poterit eruere
vos de hac manu. Sed ⁊ alia multa
locuti sunt servi eius contra dñm deum:
et cōra ezechiā seruū eius. Epistolas
quoq; scripsit plenas blasphemie i do-
minū deū israhel: ⁊ locutus ē adūsum
eum. Sicut dij gentiū terrarū nō potu-
erunt liberare plebem suā de manu mea:
sic ⁊ deus ezechie eruere nō poterit plebem
suā de manu ista. Inuiq; et clamore
magno ligua iudaica ora plebis qui
sedebat in muris hierusalē plonabat:
ut terrerent eos ⁊ raperet ciuitatē. Loqu-
utusq; est contra deū israhel: sicut aduer-
sum deos populi terre opera manuū ho-
minū. Orauerūt igit ezechias rex et
isaias filius amos, pheres adūsum
hanc blasphemiā: ac vociferati sunt
usq; in celū. Et misit dñs ageli suū:
qui percussit omnē virū robustū ⁊ bel-
latorem ⁊ principē exercitū regis assi-
riorū: reuersusq; ē cum ignominia in
terram suā. Cumq; ingressus esset do-
mum dei sui: filij qui egressi fuerant
de utero eius interfecerūt eum gladio.
Saluauitq; dominus ezechiā et ha-
bitatores ierusalem de manu sennache-
rib regis assiriorū ⁊ et de manu omni-
um: ⁊ prestitit ei quietem q̄ circuiuit.
Multi eciā deferebāt hostias ⁊ sacrificia
a dño i ierusalem et munera ezechie regi

iuda. Qui exaltatus ē post hæc coram
cunctis gentibus. In diebus illis egrota-
uit ezechias usq; ad mortē: ⁊ orauit
dñm. Exaudiuitq; eū ⁊ dedit ei signū:
sed nō iuxta beneficia ēi accepcat reci-
duit: quia elevatū est cor eius. Et facta
est cōtra eū ira: ⁊ contra iudā et iherusa-
lem. Humiliatusq; est postea cor eius exaltatū
fuisset cor eius: tam ipse q̄ habitatores
iherusalē: ⁊ idcirco nō venit super eos
ira dñi in diebus ezechie fuit aūt ezē-
chias diues ⁊ inclitus valde: ⁊ thesau-
ros sibi plurimos congregauit argēti
et auri: et lapidis pōcosi. aromatū et
armorū omnīū generis: et vasorū ma-
gni pretij: apotheca quoq; frumenti
vini: ⁊ olei: et pecoris omnīū numero-
rum: ac ualdē pecoribus: et vrbes ex-
ēdificauit. Habebat quippe greges o-
uium: ⁊ armentorū innumerabiles: eo
q̄ dedisset ei dñs substantiā multam
nimis. Ipse ē ezechias qui obturauit
superior fontem aquarū gyon: ⁊ auer-
tit eas subter ad occidentem vrbis da-
uid. In omnibus operibus suis fecit pro-
spere quæ voluit. Attamen il legatione
principū babilonis q̄ missi fuerāt ad
eum: ut interrogarent de portento q̄
acciderat super terrā: deliquit eum dñs:
ut temptaret et nota fierent omnia q̄
erant in corde ei⁹. Reliqua aūt sermonū
ezechie: ⁊ misericordiarū ei⁹ scripta sūt i visi-
one ysaie filij amos. ꝓphē: et in libro
regū iuda ⁊ isrl. Dormiuitq; ezechias
cū pribus suis: et sepelierūt eum supra se-
pulcra filiorum dauid. Et celebrauit
eius exequias universa iuda: ⁊ omnes
habitatores iherusalem: regnauitq;
manasses filij ei⁹ p eo. xxxiij

Quadrim annorū erat manasses
cum regnare cepisset: et quinqa-
gintaquinq; annis regnauit i iherusa-
lem. Fecit autem malū coram dño iuxta
abominationes gentū quas subuer-
tit dñs coram filijs israhel: ⁊ cōuersus
instauraūt ezechias que demolitus fu-
erat ezechias pater eius: erēxitq; aras
baalim: ⁊ fecit lucos: ⁊ adorauit omnē
militiam celi ⁊ coluit eam. Edificauit
quoq; altaria i tempo dñi: de qua di-
xerat dñs in iherusalem erit nomen meū i
eternū. Edificauit aūt ea uniuerso exer-
citui celi: i duobus atriis domus domini:
transiuitq; filios suos p igneū in
valle filij hinnom. Observabat somnia.
sectabat auguria: maleficis arduus
inseruiebat. Habebat secum magos
et incantatores: multaq; mala operatus
est coram dño ut irritaret eū. Sculpsit
quoq; et cōstituit signū posuit i tempo
dñi: de qua locutus ē dñs ad dauid
et ad salomonē filiū eius dicens. In
domo hac et in iherusalem quā elegi de
cūctis tribubus israhel ponā nomen meū
in sempiternū: et movebo non faciam
pedem israel de terra quā tradidi patribus
eorum: ita dummodo custodiant
facere quæ precepi eis omnemq; legem
et cerimonias atq; iudicia q̄ mandau
per manū moysi. Igitē manasses seduxit
iudam ⁊ habitatores iherusalem: ut
facerēt malū sup omnes gentes quas
subuertrat dominus a facie filiorum
israhel. Locutusq; est dñs ad eū et ad
plebem illius: ⁊ attendere noluerunt. Ad-
ducit igitur eis principes exercitus
regis assiriorum: ceperūtq; manassem: et
vinctum catenis atq; compedibus du-
xerunt in babilonē. Qui postq; man-
gustatus est deprecatus dñm deū suū: et
egit penitentiā valde coram deo patris
suorum. Deprecatusq; ē eum et obse-
crauit eum: et exaudiuit orationem
eius: reduxitq; eū iherusalem i regnū suū

cognouit manasses quod dominus
ipse esset deus. Post hæc edificauit mu-
rum extra ciuitatē dauid ad occidentem
gyon. in cōualle ab introitu porte pi-
scium p circuitū usq; ad ofel: et exalta-
uit illū vehementer. Cōstituitq; princi-
pes exercitus in cūctis ciuitatibus iuda
munitis. ⁊ abstulit deos alienos. et
simulacrū de domo dñi: aras quoq;
quas fecerat in monte domus dñi et in
iherusalem: et proiecit extra vrbem.
Porro instauravit altare dñi: et im-
molauit sup illud victimas ⁊ pacifica
et laudem: precipitq; iude ut seruiret dño
deo israhel. Attamen adhuc populus
immolabat i excelsis dño deo suo. Re-
liqua aūt gestorū manasse: ⁊ obsecra-
tio eius ad deum suū: verba quoq; vi-
dentū q̄ loquebant ad eum i nomine
domini dei israhel cōtenentur in sermo-
nibus regum isrl. Oratio quoq; eius
et exaudiuit et cuncta peccata atq; con-
temptus: loca etiā in quibus edificauit
excelsa et fecit lucos et statuas antequā
ageret penitentiā: scripta sunt in sermo-
nibus ozai. Dormiuit ergo manasses
cū patribus suis: ⁊ sepelierūt eū in domo
sua: regnauitq; p eo filius eius amon.
Viginti duo annos erat cū regnare
cepisset: ⁊ duobus annis regnauit in ihe-
rusalem. Fecitq; malū i aspectu dñi sicut
fecerat manasses pater eius: ⁊ cūctis ydo-
lis que manasses fuerat fabricatus im-
molauit atq; seruiuit ⁊ nō est reuerentus
faciē dñi sicut reuerē ē manasses pa-
ter eius: ⁊ multo maiora deliquit. Cūq;
obirasset adūlus eū sui interfe-
runt eū i domo sua: porro reliqua ꝓli
mium eius hijs q̄ amon gesserat
cōstituit regem iosiā filiū eius pro eo.

Octo annorū erat iosi-
as cū regnare cepisset: ⁊ triginta
et uno anno regnauit in iherusalem. Fecit
q; quod erat rectum i conspectu dñi: et
ambulauit in viis dauid patris sui:
non declinauit usq; ad dexteram usq;
ad sinistrā. Octauo aūt anno regni
sui cū adhuc esset puer: cepit querere
deū patris sui dauid: et duodecimo
anno postq; ceperat: mūdauit iudam
et iherusalē ab excelsis lucis simula-
crisq; et sculptilibus. Destruxerūtq; coram
eo aras baalim: et simulacra q̄ superpo-
sita fuerāt demolita sunt. Lucos etiā ⁊
sculptilia fuerūt atq; comminuit: et
super tumulos eorū qui eis immolaue-
rāt ea quæ ceciderāt dispersit. Ossa pre-
terea sacerdotū cōbussit i altaribus ydo-
lorū: mūdauitq; iudā ⁊ iherusalem. Red-
ut in vrbibus manasse et ephraim et sy-
meon usq; neptalim cuncta subuertit.
Cūq; altaria dissipasset et lucos et
sculptilia cōtriuisset in frusta. cūctaq;
delubra demolitus esset de uniuersa
terra israhel: reuersus ē iherusalem. Igitur
anno octauodecimo regni sui mūda-
ta iā terra et templo dñi: misit saphan
filiū eselie et maasiam principē ciuita-
tis: et ioha filiū ioachaz acomentarios
ut instauraret domū dñi dei sui.
Qui venerunt ad helchiam sacerdotē
magnū: acceptaq; ab eo pecunia que
illata fuerat in domū dñi: et quā con-
gregauerāt leuite et ianitores de ma-
nasse et ephraim et omnibus reliquijs
israhel. ab omni q̄ iuda ⁊ benyamin ⁊
habitatoribus iherusalem: reddiderūt in
manibus eorū qui preerant operarijs in do-
mo dñi: ut instauraremt templum. et
infirma quoq; sarcirēt. Et illi dederūt
ea artifibus et cementarijs: ut emerēt
lapides de lapidicinis. et ligna ad
commissuras edificij: ⁊ ad tigniatio-
nem domoq; quas destruxerant reges

iuda. Qui fideliter cuncta faciebāt. Erāt
aūt ꝓposti oranciū iadab et abdias
de filijs merari · zacharias ⁊ mosollā
de filijs caath · ⁊ urgebāt opus: omnes
leuite scientes organis cantare. Super
eos ero qui ad diuersos usus onera
portabant: erant scribe · et magistri de
leuitis ianitores. Cūq; efferent pecuniam
q̄ illata fuerat in templū domini
reperit helchias sacerdos librum legis
dni pr manū moysi: et ait ad saphan
scribā. Librū legis inueni ī domo dni:
et tradidit ei. Et ille intulit volumen
ad regē: ⁊ nuntiauit ei dicēs. Omnia
que dedisti in manu seruoꝝ tuoꝝ: ecce
completē. Argentū q̄ ꝛepertū est in
domo domini cōflauerūt: datumq;
est pōtifīcis artificū · et diuersa opera fa-
bricantiū · pecca tradidit michi helchi-
as sacerdos hūc librū. Cūq; cum rege
pūsent recitasset · audissetq; ille verba
legis · scidit vestimenta sua: ⁊ precepit
helchie et aichan filio saphan · et abdon
filio micha · saphan quoq; scribe · et
asaie seruo regis dicens. Ite et orate
dnm pro me · et pro reliquijs israhel
et iuda: super omnibus sermonibus libri
istius qui repertus est. Magnus enim
furor dni stillauit sup nos: eo q̄ non
custodierint patres nostri verba dni:
ut facerent omnia que scripta sunt in
isto voluimine. Abijt ergo helchias et
hij qui simul a rege missi fuerāt ad ol-
dan, phetem uxorem sellū filij thecuath-
filij aras · custodis vestiū · quo habita-
bat in iherusalem secunda: ⁊ locuti sunt ei
verba que supra narauimus. At illa
respōdit eis. Hec dicit dns dē israhel.
Dicite viro q̄ misit vos ad me. Hec
dicit dns. Ecce ego inducā mala sup
locū istū ⁊ sup habitatores eī: cūctaq;
maledicta que scripta sunt ī libro pre-
quē legerunt coram rege iuda: quia de-
reliquerūt me ⁊ sacrificauerūt dijs ali-
enis ut me ad iracundiā puocarent
in cunctis operibus manuū suaꝝ. Idcir-
co stillabit furor meus sup locū istū: ⁊
nō extinguēt. Ad regem aūt iuda qui
misit vos ꝓ dno deprecando: sic loqui-
mini. Hec dicit dns deus israel. Quoniā
audisti verba voluminis · atq; mollis-
tum est cor tuū · ⁊ humiliatus es ī con-
spectu dni sup hijs que dicta sunt aduer-
sum hunc ⁊ habitatores iherusalem: re-
uerentiq; facie mea fecisti vestimenta
tua ⁊ fleuisti coram me: ego q̄q; exaudiui
te dicit dns. Iam enī colligam te ad
patres tuos: ⁊ inferēris ī sepulcū tuū
in pace: nec videbunt oculi tui malum
q̄ ego inducturus sum sup locū istū
et sup habitatores eī. Retulerūt itaq;
regi rūcta q̄ dixerat. Et ille cōuocans
vniuersis maioribus natu iuda ⁊ iheru-
salem ascendit in domum dni: vnaq;
cūs viri iuda et habitatores iherusalem
sacerdotes et leuite et cūctus ꝓls a mi-
nimo usq; ad maximū. Audiq;
audiendis in domo dni legit rex omnia ver-
ba voluminis: et stans in tribunali
suo pcussit fedus coram domino ut
ambularet post eum · et custodiret pre-
cepta et testimonia ⁊ iustificationes e-
ius in toto corde suo · ⁊ in tota anima
sua: facerētq; que scripta sunt in volu-
mine illo quod legerat. Adiurauit
quoq; super hoc omnes qui reperti fue-
rant in iherusalem ⁊ beniamin: ⁊ fecer-
unt habitatores iherusalem iuxta pc-
tum domini di pātū suorum. Abstu-
lit rego iosias cūctas abominationes
de vniuersis regionibus filijs israhel:
et fecit omnes q̄ reliqui erāt ī israel seruire
dno deo suo. Cūctis diebus eī nō recesse-
rūt a dno deo pātū suoꝝ. xxxv.

Fecit aūt iosias in iherusalē phase
dno: quod immolatū ē ī ꝛecade-
cima die mensis primi. Et constituit
sacerdotes ī officijs suis: hortatusq; ē
eos ut ministrarent in domo domini.
Leuitis quoq; ad quorū eruditionem
omnis israhel sanctificatā dno: locut⁹
est. Ponite arcam in sanctuario tem-
pli: quod edificauit salomon filij da-
uid rex israhel. Atq̄ usq; eri ēā ultra
portabitis. Nūc ergo ministrate dno
deo vestro et ꝓlo eius israhel: ⁊ para-
te vos ꝓ domos ⁊ cognationes vestras
in diuisionibus singulorū sicut preceptit
dauid rex israhel · et descriptit salomon
filius eius: ⁊ ministrate in sanctuario
pr familias cognatiq; leuiticas: ⁊ san-
ctificate immolate phase. fratres eētā
vestros ut possint iuxta verba que lo-
cutus est dominus in manu moysi fa-
cere ꝓparate. Dedit pterea iosias omni
populo qui ibi fuerat inuentus in sole
mnitate phase agnos ⁊ hedos de gre-
gibus ⁊ reliqui pecoris triginta milia:
bouumq; tria milia. Hec de regis vni-
uersa substantia. Ducis quoq; eius
spōte quod voluerāt obtulerūt: eā ꝓlo
ñ sacerdotibus ⁊ leuitis. Porro helchi-
as et zacharias et ichiel principes do-
mus dni dederūt sacerdotibus ad facien-
dum phase pecora ducentum duo mi-
lia sexcenta: ⁊ boues trecentos. Chonen-
nias aūt et semeias eētā ⁊ nathanahel
fratres eius · necnō asabias ⁊ iahiel
et iozabad principes leuitarū · dederūt
leuitis ad celebrandum phase
quinq; milia pecorum: et boues quin-
gentos. Preparatūq; ē ministerū et
steterunt sacerdotes ī officio suo: leuite
quoq; in turnis iuxta regis imperiū:
et immolatū est phase. Aspersiq;
sacerdotes manus suas sanguine: et
leuite detraxerūt pelles holocaustorū: et
separauerūt ea · ut darent pr domos ⁊
familias singulorū · ⁊ offerent dno si-
cut scriptū est in libro moysi. Et bubs
fecerūt quoq; similiter. Et assauerunt
phase sup ignē: iuxta quod ī lege scri-
ptum est. Sanctas vero hostias coxe-
runt in lebetis · ⁊ catabis et ollis: et fe-
stinato distribuerūt omnēs plebi: sibi
aūt et sacerdotibus postea parauerunt.
Nam ī oblatione holocaustorū · ⁊ adi-
pum usq; ad noctē sacerdotes fuerūt
occupati: unde leuite ⁊ sibi et sacerdo-
tibus filijs aaron parauerunt nouissi-
mis. Porro cantores filij asaph stabā-
tur ī ordine suo: iuxta ꝓpātū dauid
et asaph ⁊ eman et idithun ꝓphetarū
regis. Ianitores vero ꝓ portas singu-
las obseruabāt: ita ut ne pundo qui-
dem discederent a ministerio. Quāobre-
ꝛem et fratres eorū leuite parauerūt eis
ribus. Omnis igit̄ cultura dni rite cō-
pleta ē in die illa: ut facerent phase · ⁊
offerēt holocausta sup altare domini
iuxta ꝓpātum regis iosie. Fecerunt q;
filij israhel qui reperti fuerāt ibi phase
in tempore illo et solemnitatē azimo-
rum: septē diebus. Nō fuit phase simile
huic in israhel a diebus samuelis ꝓphe-
te: sed nec quisquā de cunctis regibus
israhel fecit phase sicut iosias sacerdo-
tibus ⁊ leuitis ⁊ omni iude et israhel q̄
repertus fuerat: ⁊ habitatoribus in iheru-
salem. Octauodecimo anno regni io-
sie hoc phase celebratum est. Postq; in-
stauratat iosias templū · ascendit
nechao rex egipti ad pugnandū ī car-
chamis iuxta euphratem: ⁊ processit i oc-
ursum eius iosias. At ille misit ad
eum nūcios dicēs. Quid mihi ⁊ tibi rex
iuda? Nō aduersum te hodie venio
sed contra aliam pugno domum: ad

quā me deus festinato ire ꝓcepit. Deli-
ne aduersum dēū ꝗ̄ mecū est:
ne interficiat te. Soluit iosias truci-
dū ꝓparauit contra eum bellū: nec ac-
quiuit sermonibus necḥao ex ore dei:
ueruū ꝓprie ut dimicaret in campo
mageddo. Ipse uulneratus a sagita-
rijs dixit pueris suis. Educite me de
prelio: quia opido uulneratus sū. Qui
transtuleruīt eum de curru in alterum
currum qui sequebat eū more regio: et
asportauerūt eum i ierusalem. Sepulcrū
est: et sepult⁹ in mausoleo patrū suorū:
et universus iuda ꝛ ierusalē luxerunt
eum: ieremias maxime: cuius omnes
cantores atq; cantrices usq; i presen-
tem diē lamentationes suy iosiam re-
plicant: ꝛ quasi lex obtinuit i israhel.
Ecce scripti sunt i lamentationibus.
Reliqua aūt sermonū iosie ꝛ misericor-
diarū eius secundū legem ꝓcepta sūt dñi: opera eius
illis ꝓma ꝛ nouissima scripta sūt in li-
bro regū iuda et israhel. XXXVI

Tulit ergo populus terre ioachaz fili-
um iosie: ꝛ constituit regem pro
patre suo in ierusalem. Viginti annū ætatis
erat ioachaz cū regnare cepisset: ꝛ mens
tribus regnauit i ierusalem. Amouit
aūt eum rex egipti cū uenisset i ierusalem:
et cōdemnauit terrā centū talentis ar-
genti ꝛ talento auri. Constituitq; pro
eo regem eliachim fratrem eius suy iuda
et ierusalem: ꝛ uertit nomen eius ioakim.
Ipsum uero ioachaz tulit secum: ꝛ addu-
xit in egiptū. Viginti quinq; annorū
erat ioakim cū regnare cepisset: ꝛ un-
decim annis regnauit in ierusalem:
fecitq; malū coram dño deo suo. Cōtra
hūc ascendit nabuchodonosor rex chal-
deorū: ꝛ vinctum catenis duxit in ba-
bilonem: ad quā ꝛ vasa dñi trāstulit
et posuit ea i templo suo. Reliqua aūt
verborū ioakim: et abominationū eius
quas operatus ē: ꝛ que inuenta sunt
in eo: conscripta sunt in libro regū iuda et
israhel. Regnauit aūt ioachin filius
eius pro eo. Octo annorū erat ioachin
cum regnare cepisset: et mens unusqui-
sq; ac decem diebus regnauit in ierusalem:
fecitq; malū in conspectu dñi. Cumq;
anni circulus ꝓlueret: misit nabucho-
donosor rex nūcios qui et adduxerūt
eum in babilonē: asportatis simul pre-
ciosissimis vasis domus dñi. Regem
uero constituit sedechiam patrū eius
super iudā et ierusalem. Viginti ꝛ unū
annū erat sedechias cū regnare cepisset:
et undecim annis regnauit in ierusalem.
Fecitq; malū in oculis dñi dei sui: nec
reuerit facie ieremie ꝓphete loquentis
ad se ex ore dñi. Et rege quoq; nabu-
chodonosor recessit qui adiurauerat
eum ꝓ deo: et indurauit ceruice sua
et cor: ut nō reuerteretur ad dñm deum
israhel. Sed et universi principes sacer-
dotum et populus ꝓuaricati sunt iniqui
iuxta omnes abominationes gentium:
et polluerunt domū dñi quā san-
ctificauerat sibi in ierusalem. Misitque
aūt dñs deus patrū suorū ad illos per
manū nūcios suos: diuōcte sūgens
et quotidie commonēs: eo ꝗ parcere
populo et habitaculo suo. At illi sub-
sannabāt nūcios dei ꝛ parcipendēt
sermones eius: illudebātq; ꝓphetis: do-
nec ascenderet furor dñi in ꝓplm eius ꝛ
esset nulla curatio. Adduxit enim super
eos regem chaldeorū: ꝛ interfecit iuuen
nes eorū gladio in domo sanctuarij.
Non est misertus adolescentis ꝛ uirgi-
nis et senis nec deceptis quidem: sed o-
mnes tradidit i manibus eius: uniuer-
saq; uasa domus dñi tam maiora q̄
minora: et thesauros templi et regis

et principū trāstulit i babilonē. Incen-
dērūt hostes domū dei: destruxerūtq; mu-
rum ierusalem. Omnēsq; turres combus-
serūt: ꝛ quicquid pciosū fuerat deuoli-
ti sūt. Si quis euaserat gladiū: duc⁹
in babilonē fuerūt regi ꝛ filijs eius: do-
nec imperaret rex persarū: et complere-
tur sermo dñi ex ore ieremie: ꝛ celebraret ter-
ra sabbata sua. Cūctis enim diebus desola-
tionis egit sabbatum: usq; dū com-
plerentur septuagita anni. Anno aūt
primo cyri regis persarū ad explendū
sermonē dñi quē locutus fuerat ꝓ os
ieremie: suscitauit dñs spiritū cyri regis
persarū: q̄ iussit ꝓdicari i uniuso regno
suo etiā ꝓ scripturam dicēs. Hec dicit
cyrus rex persarū. Omnia regna terre de-
dit michi dñs de⁹ celi: ꝛ ipse ꝓcepit mi-
chi ut edificarē ei domū in ierusalem q̄ est
in iudea. Quis ex vobis ē in omni ꝓplo
eius? Sit dominus deus suus cum
eo ꝛ ascendat. Explicit liber paralipo
menon sedes. Incipit manasses regis iu
de qui captus tenetur babilone.

Domine de⁹ omnipotēs pōn no-
strōꝝ abrahā ysaac ꝛ iacob ꝛ
seminū eōꝝ iustōꝝ q̄ fecisti celū
et terrā cū omni ornatu eorū: q̄ sigillasti
mare iubo ꝓcepti tui: q̄ clusisti abissū
ꝛ signasti terribile ꝛ laudabile nomini
tuo: quē omnes timent ꝛ tremūt a vul-
tu virtutis tue: et insustentabilis ira
super peccatores comminationis tue:
immensa uero ꝛ inuestigabilis misere-
cordia promissionis tue: quia tu es do-
minus altissimus: super omnē terrā longa-
nimis ꝛ multū misericors: ꝛ pœnitens
super malitiā hominū. Tu aūt dñe se-
cundū bonitatē tuā promisisti penite-
tiam remissionis peccatorū: et tu deus
iustorū: nō posuisti pœnitentiā iustis
abraham ysaac et iacob: hijs qui tibi
non peccauerūt: quomā peccaui super
numerū arene maris: multiplicate sūt
iniquitates mee: incurvat⁹ sum nimis
vinculo ferri: et nō ē respiratio michi:
quia exitauī iracundiā tuā et malū
coram te feci statuens abominationes
et multiplicās offensiones. Et nunc
flecto genua cordis mei: ꝓcans ad te
bonitatem dñe. Peccaui dñe peccaui: ꝛ
iniquitatem meā agnosco. Peto rogās
te dñe remitte michi remitte michi: ne
simul perdas me cū iniquitatibus meis:
neq; in eternū reserues mala michi: q̄a
indignū saluabis me secōm magnā
misericordiā tuā: ꝛ laudabo te semper
omnibus diebus vite mee: quē te laudat
omnis virtus celoꝝ: ꝛ tibi est gloria in
secula seculorū amen. Explicit oratio
manasses regis iude. Incipit ysaias pro
phet secundum ebreos hebraice edite.

Vlcum difficilius sit facere
q̄ dicere: ꝛ magnitudo oneris im-
posita terretos fecit: ut ante sub ta-
cere quam fari sit quā loquendū. Accedit
ad hoc inuidorū studia: qui omne q̄ scri-
bimus reprehendendū putant. Et
inuidū contra se cōscientia repugnare
publice lacerant que occulte legunt:
intantū ut clamare compellar et dice-
re. Domine libera animā meā a labijs
iniquis ꝛ a lingua dolosa. Tercius an-
nus ē q̄ semp scribens atq; relegens
ut edere libros et hebre vobis de hebrea
trāsferā: quasi nō habeatis greca ꝛ la-
tina volumina: aut quicquid illud ē
quod a vobis vocatur nō statim ad
dñiūs cōsumendū sit. Frustra autem
ut ait quidam nisi neq; aliud fatigādo
nisi ad dñū quereor: regrediet demente est.

Itaq; obsecro vos mi dominion et re-
gaanae karissimi: ut puata ledione
rotenu libros nõ efferatis in publicũ
nec fastidiosis cibos ingeratis: uteri
q; eoq; superfluũ. qui iudicare tantum
de alijs et ipsi facere nichil noverunt.
Si qui aũt fratrũ sunt quibus nra nõ
displicet hijs tribuatis exemplar: am-
monentes ut hebrea nomina quorũ
grandis i hoc volumine copia ē: ut
stinde et y intercalla rõscribant. Sti-
chil enĩ proderit emendasse librum nisi
emendatio librariorũ diligentia rõser-
vetur. Sicc quenq; moveat ty unus a
nobis editus liber ē: nec apocriphorũ
tertij et quarti libri somnijs detecte:
quia et apud hebreos edere meruerũt
sermones in unũ volumen coarctãtur
et que nõ habentur apud illos: nec de vi-
ginti duo scriptis sint procul abiecta.
Si quis aũt septuagina vobis oppo-
nerit interpres. quot explaria varie-
tas ipsa laceratta et eversa demonstrat:
nec poterit unus verũ asseri nõ diversũ
est: mittite eũ ad euangelia: i ihs mul-
ta ponunt ipsi de veteri testamento que
apud septuagina interpres nõ habentur:
velut illud qui nazareus vocabitur. et
de egypto vocavi filiũ meũ. et videbũt i
quẽ cõpunxerũt. mirant alia. ñ latori
opti referamus: et queritis ab eo ubi
scripta sint. Cũq; proferre nõ poterit:
vos legite de hijs exemplaribus q̃ nup
a nobis edita maledicorũ quodlibe
linguis confodiunt. Sed ut ad com-
pendiũ veniã: rere nõ illaturus sum
equissimũ ē. Edidi aliqd nõ nõ habet
in greco: aut aliter habetur ñ; a me re-
sum i. quid incepterem laniatus? In-
terrogent hebreos: et ipsi auctoribus
translationi nrre vel arrogãt vel deroge-
ent sibi. Porro aliud est si clausus
quod dicit oculis michi volunt ma-
ledicere: et nõ imitant greco studiũ et
benivolentiã: q̃ post septuagina vertẽ-
latores iã cristi euangelio choruscãte
iudeos et hyeronimas legis veteris inter-
pres aquilã audiere et symachũ et the-
odotionẽ et nuciose legũt. et y origenes
laborẽ in exaplois ecclesijs dedicarũt.
quãtomagis latini grari esse debere:
qy exultantẽ cerneret greciã a se aliqd
mutuari? Primũ mi magnorũ sim-
ptuũ ē et infinite difficultatis. explã-
ria posse habere oã: dande eriã q̃ habu-
erit. et hebrei hominis ignari sint magis
erabũt: ignorãtes q̃s e multis verus
dixerit. Qd eriã sapientissimo cuidã in-
per apud grecos accidit: ut interdum
scripture sensũ relinquẽs. uninsuui-
libri interpretis sequereur error. Nos
aũt q̃ hebree lingue satis parũã habe-
mus scientiã et latin? nobis ut cunq;
fremo nõ desit: et de alijs magis poti-
mus iudicare: et ea q̃ ipsi intelligimus
in nra lingua promere. Itaq; hier re-
dra subdit: uidoq; furon incendia iã-
cere: munq; meũ inuãte cuiso silebit e
loquiũ: eriã gãla lingua balbutie. le-
gãt q̃ volũt: q̃ nolũt abiciãt. Euiste
apices: eras ralũinent. Magis vera
raritate poterabo ad studiũ: q̃ illoz
deracione et odio detractoz. Explet
prologꝰ ¶ incipit liꝗ edere gyaus. ¶

Sti ano primo cyri regis persarum ut
completur verbũ domini et ore ier-
mie suscitavit dominus spiritum cyri
regis persarum: et transduxit vocem e
nmi regno suo: eriã per scripturã dicẽs.
Hec dicit cyrus rex persarũ. Omnia re-
gna ire dedit michi dñs dꝰ celi: et ipse
precipit michi ut edificare ei domũ i ier-
usalem: que est i iudea. Quis est i vo-
bis de universo plo eius? Sit dñs

illius cum eo. Ascendat in ierusalem
que est in iudea: et edificet domũ dei
israhel: ipse est deus qui est in ierusl. Et
omnes reliqui in cunctis locis ubicũq;
habitant adiuvent eũ viri de loco suo
argẽto et auro et substãtia et pecoribus:
excepto qd̃ voluntarie offerẽt templo
dei quod ē i ierusl. Et surrexerũt prin-
cipes patrũ de iuda et beniamin et sacer-
dotes et leuite: omnis cuius suscitavit
deus spiritũ: ut ascenderet ad edifican-
dum templũ dñi quod erat in ierusl.
Universiq; qui erant in circuitu adiu-
verunt manus eorũ in vasis argẽteis
et aureis: in substantia: et iumentis in
supellectili: exceptis hijs que spõte ob-
tulerant. Rex quoq; cyrus protulerat
vasa templi dñi que tulerat nabucho-
donosor de ierusalẽ: et posuerat ea in
templo dei sui. Protulit aũt ea cyrus
rex persarũ per manũ mitridatis filij ga-
zabar: et annumeravit ea sasabasar
principi iude: et hic est numerus eorũ.
Sciale aurea triginta: scale argentee mil-
le: culti viginti novẽ: scaphi aurei tri-
ginta: scaphi argentei secũdi quadrin-
genti decem: vasa alia mille. Omnia
vasa aurea et argentea: quinq; milia
quadringenta. Universa tulit sasabas-
sar: cum hijs qui ascendebãt de trans-
migratione babilonis i ierusalẽ. ¶

Hij sunt aũt filij provincie qui a-
scenderunt de captivitate quam
transtulerat nabuchodonosor rex ba-
bilonis in babylonẽ: et reversi sunt in
ierusalẽ et iudeã: unusquisq; in ciuita-
tem suã: qui venerunt cum zorobabel
et iesua nehemia saraia rahelaya mar-
dochay belsan mesphar beguai rehũ ba-
na. Numerus virorũ pplꝰ israel. filij pha-
ros: duo milia centũ septuaginta duo.
Filij saphana: centũ septuaginta duo.
Filij area: septingẽti septuaginta quinq;.
Filij phromab filiorũ iosue et ioab: du-
o milia octingenti duodecim. Filij he-
lam: mille ducẽti quinquaginta quinq;.
Filij zethua: nongenti quadraginta
quinq;. Filij zachai: septingenti sexa-
ginta. Filij bani: sexẽti quadragina
duo. Filij bebai: sexẽti viginti tres. Fi-
lij azgad: mille ducẽti viginti duo. Fi-
lij adonicam: sexẽti sexaginta sex. Filij
beguai: duo milia quinquaginta sex.
Filij adin: quadringẽti quinquagin-
ta quatuor. Filij ater qui erant ex ez-
chia: nonaginta octo. Filij helai: ce-
centi viginti tres. Filij iora: centũ du-
odecim. Filij asem: ducenti viginti tres.
Filij gebar nongenti quinq;. Filij beth-
lem: centum viginti tres. Viri nethu-
phy: quinquaginta sex. Viri anathot:
centum viginti octo. Filij azmaveth:
quadraginta duo. Filij cariathiarim
raphira et beroth: septingenti quadra-
ginta tres. Filij rama et gabaa: sexcen-
ti viginti unus. Viri machmas: centũ
viginti duo. Viri bethel et ai: ducen-
ti viginti tres. Filij nebo: quinquagin-
ta duo. Filij megbis: centũ quinqua-
ginta sex. Filij helam alteri: mille du-
centi quinquaginta quatuor. Filij arim:
trecenti viginti. Filij lodadim et ono: se-
ptingenti viginti quinq;. Filij iericho:
trecenti quadraginta quinq;. Filij se-
naa: tria milia sexẽti triginta. Sacer-
dotes. Filij idaia in domo iesue: nov-
gentesi septuaginta tres. Filij emmer: mil-
le quinquaginta duo. Filij phessur:
mille ducentũ quadraginta septem. Filij
arim: mille decem et septem. Leuite. Fi-
lij iesue et redmiel filiorũ odeuir: septu-
aginta quatuor. Cãtores. Filij asaph:
centum viginti octo. Filij ianitorum.
Filij sellum filij ater filij telmon. filij

accub filij anita filij sobai: uniuſi centum triginta nouem. Mathinnei. Filij ſia
filij asupha filij tebbaoth filij ceros
filij ſiaa filij phadon filij lebana filij a-
zaba filij accub filij agab filij ſelmai filij
anan filij gaddel filij gaer filij raa-
hia filij rasin filij necboda filij gazem fi-
lij azer filij phaſera filij bese filij asema-
a filij munim filij nephusim filij de-
hur filij aupha filij azur filij bſuth
filij maida filij arſa filij bercos filij ſi-
sara filij thema filij naſia filij atip-
pha filij seruorꝫ ſalomonis: filij sotpi
filij sopheret filij pharuda filij iala
filij deron filij geddel filij ſaphata fi-
lij athil filij phocereth qui erant de ab-
baim: filij amim. Omnes nathinnei
et filij seruorũ ſalomonis: trecenti no-
nagintaduo. Et hij qui aſcenderunt
de thelmala thelarſa cherub et don et
mer: et non poterũt indicare domũ
patrum ſuorũ ⁊ ſemen ſuum: utrum ex
iſrahel eſſent. Filij dalaia filij tobia fi-
lij nechoda ſexcentiquinquagintaduo.
Et de filijs ſacerdotũ filij iobia filij ac-
cos filij berzellai qui accepit de filiabꝫ
berzellai galaaditis uxorem: et uocatus eſt nomine eorũ. Hij quesierunt
ſcripturam generalogie ſue et nõ inu-
nerunt: et eiecti ſunt de ſacerdotio. Et
dixit athersatha eis: ut nõ comederet
de ſancto ſanctorꝫ: donec ſurgeret ſacer-
dos doctus atq; perfectus. Omnis mul-
titudo quaſi unus quadraginta duo
milia trecentiſeptuaginta: exceptis ſer-
uis eorũ ⁊ ancillis qui erãt septem mi-
lia trecentigintaſeptem: et i ipis can-
tores atq; cantatrices ducenti. Equi
eorũ ſexcentigintaſex: muli eorũ du-
centi ſedragintaquinq;: camili eorꝫ qua-
dringentigintaquinq;: aſini eorꝫ ſex mi-
lia ſeptingentigintii. Et de principibus
patrũ cum ingrederentur templum dei
quod eſt in ieruſalem: ſponte obtulerunt
in domũ dei ad erigendã eam in lo-
co ſuo. Secundũ uires ſuas dederunt
in impenſas operis: auri ſolidos quadra-
gita milia et mille: argẽti minas quin-
q; milia: et ueſtes ſacerdotales centum.
Habitauerũt ergo ſacerdotes et leuite
et de populo ⁊ cantores et ianitores
et nathinnei in urbibus ſuis: uniuer-
ſuſq; iſrahel i ciuitatibus ſuis. iij
Cum autem uenisset menſis ſeptimus: ⁊ erãt
filij iſrahel in ciuitatibus ſuis. Congre-
gatus eſt ergo populus quaſi uir unus i
ieruſalem: et ſurrexit ieſue filius ioſedech
et fratres eius ſacerdotes: ⁊ zorobabel
filius ſalathiel: et fratres eius: et edifica-
uerunt altare dei iſrahel: ut offerent in
eo holocauſtomata: ſicut ſcriptum eſt
in lege moyſi uiri dei. Collocauerunt
aũt altare in ſuis baſes ſuas: et timen-
tes ros per circuitũ populos terrarũ: ⁊
obtulerunt ſuis illud holocauſtũ duo
mane et uespere. Fecerũtq; ſolemnita-
tem tabernaculorũ ſicut ſcriptũ eſt: et
holocauſtum diebus ſingulis p ordi-
ne ſedm ſcriptum opus diei in die ſuo:
et poſt hec holocauſtũ iugeſ tam i kalen-
dis nõ i omnibus ſolemnitatibus do-
mini qui erant conſecrate: et in omni-
bus in quibus ultra offerebant mu-
nus dõo. A primo die menſis ſepti-
mi: ceperunt offerre holocauſtum dõo:
porro templũ dei nondũ fundatum
erat. Dederunt aũt pecunias lapicidis
et cementariis: cibũ q̃ et potum et oleũ
ſydonijs veheſq; ut deferet ligna cedri
na de libano ad mare iopen: iuxta
quod ꝓcepcat cyrus rex perſarum eis.
Anno aũt ſecundo adueniens eorꝫ ad
templum dei in ieruſalem menſe ſecũ
do ceperunt zorobabel filius ſalathiel et

ieſue filius ioſedech ⁊ reliqui de fratri-
bus eorꝫ ſacerdotes et leuite: et omnes
qui uenerant de captiuitate in ieruſa-
et conſtituerũt leuitas a uiginti annis
et ſupra: ut urgerẽt opus domũ. Stetit
q; ieſue et filij eius et fratres eius: ced-
mihel et filij eius: ⁊ filij iuda quaſi uir
unus: ut inſtarent ſuper eos qui facie-
bant opus in templo dei: filij emadab
et filij eorũ: et fratres eorꝫ leuite. Funda-
to igit a cementarijs templo domũ ſtete-
runt ſacerdotes in ornatu ſuo cum tu-
bis: et leuite filij aſaph in cymbalis:
ut laudarent deum p manus dauid
regis iſrl. Et concinebant in ymnis ⁊
confeſſione domo quoniã bonus: quõ
in eternũ miſericordia eius ſuꝑ iſrahel.
Omnis quoq; plus vociferabat cla-
more magno in laudando dõm: eo
q̃ fundatũ eſſet templũ domũ. Plurimi
etiã de ſacerdotibus ⁊ leuitis et principe
patrũ et ſeniores q̃ viderant templũ
prius cũ fundatum eſſet: et hic templũ
in oculis eorꝫ flebant voce magna: et
multi vociferantes in letitia eleuabãt
vocem: nec poterat quiſq; agnoſcere
vocem clamoris lacrimarũ ⁊ vocem fletus
populi. Commixtim enim plus vociferabatur clamore magno: et vox audie-
batur procul. Audierunt aũt hoſtes
iude et beniamin q̃ filij captiuitatis
edificarent templũ domo dei iſrahel: et
acceſſerunt ad zorobabel ⁊ ad princi-
pes patrũ: dixerunt eis. Edificemus
vobiſcũ: quia ita ut vos querimus d
mino veſtro. Ecce nos immolauimus
victimas a diebus aſſaraddon regis
aſſur: qui adduxit nos hic. Et dixit
eis zorobabel et ieſue: et reliqui prin-
cipes patrũ iſrahel. Non eſt nobis et
vobis ut edificemus domũ deo nro:
ſed nos ipi ſoli edificabimus deo nro:

ſicut precepit nobis cyrus rex perſarũ. Fa-
ctum eſt igit ut populus terre impediret
manus ꝑpli iude: et turbarent eos in
edificando. Conduxerũt aũt adueſus
eos aſſiliatores: ut deſtruerẽt conſilium eorꝫ
omnibus diebus cyri regis perſarũ. iiij
Et regnante aũt aſſuero ipe e accuſaterunt eos
in principio regni eius ſcripſerunt accu-
ſationũ aduerſus habitatores iude et
ieruſalem. Et in diebus artaxerxis ſcri-
pſit beelleam mitridates ⁊ thabel et
reliqui qui erant in cõſilio eorꝫ ad ar-
taxerxem regem perſarũ. Epiſtola au-
tem accuſationis ſcripta erat ſyriace:
et legebat ſermone ſyro. Beum beelte-
em et ſamſai ſcriba ſcripſerũt epiſtolã
una de ieruſalem artaxerxi regi huiuſce
modi. Rẽ beeltheem et ſamſai ſcriba ⁊
reliqui aſſiliatores eorꝫ dynai ⁊ apher-
ſathai thecphalei: arphaſei: hecchui ba-
bilonij ſuſannachei dynei: et elamite-
et ceteri de gentibꝫ quas tranſtulit ſal-
manaſar magnus et gloriouſus: ⁊ ha-
bitare eas fecit in ciuitatibus ſamarie:
⁊ in reliquis regionibus trans flumen
in pace. Hoc e exemplar epiſtole quã
miſerũt ad eũ. Artaxerxi regi: ſerui tui
viri qui ſunt trans fluuiũ ſaluũ dicũt.
Notum ſit regi: quia iudei qui aſcen-
derũt a te ad nos venerũt in ieruſalem
ciuitatẽ rebellem ⁊ peſſimã: quã edifi-
cant reparantes muros eius ⁊ parietes
compnãtes. Nunc igit notũ ſit regi:
quia ſi ciuitas illa edificata fuerit et
muri eius inſtaurati: tributũ et vecti-
gal et annuos reditus nõ dabunt: ⁊
uſq; ad reges hec noxa ꝓuenit. Nos
ergo memores ſalis q̃ in palatio co-
tuedimus: quia leſiones regis videre
non eſt ꝓpe dignum: idcco miſimus et
nuntiauimꝫ regi: ut recenſeas in libris
hiſtoriarũ patrum tuorũ: et inuenies

scripū in commentariis ⁊ scies quoniã
urbs illa urbs rebellis est et noxius
regibus et prouinciis ⁊ bella conciant̃
in ea ex diebus antiquis: quãobrem et
ciuitas illa destructa est. Nũciamus
nos regi: nũ si ciuitas illa ædificata
fuerit ⁊ muri ipius instauran̄: possessionem trans flumiũ nõ habebis. Et re-
bum misit rex ad rũbeelthem ⁊ sam-
sai scribam ⁊ ad reliquos q̃ erant in
consilio eoꝝ habitatores samarie ⁊ et
ceteris trans fluminiũ: salutem dicens et
pacẽ. Accusatio quã misistis ad nos
manifeste lecta est coram me: ⁊ a me pre-
ceptũ ē ⁊ reconsuerunt: inuenietq̃ qui
ciuitas illa a diebus antiquis adhsum
reges rebellat: ⁊ seditiones et ꝓlia con-
ciant̃ in ea. Nam et reges fortissimi
erant in ihrlm: qui et dominati sunt
oriũ regioni q̃ trans fluviũ est. Tribu-
tum quoq; ⁊ vectigal et redditus acci-
piebãt. Nũc ergo audite sententiã: ut
prohibeatis viros illos ⁊ urbs illa
non ædificetur: donec si fecte a me mis-
sum fuerit. Videte ne negligenter hoc
impleatis: et paulatim crescat malũ
contra reges. Tuncq; ꝛecuplũ edifi-
careꝛ ciuis regis lectum ē coram rembel-
theem et samsai scriba ⁊ consiliariis
eorũ: ⁊ abierũt festini in ihrlm ad iu-
deos: ⁊ prohibuerũt eos in brachio et
robore. Tũc intermissũ est opus domꝰ
dñi i ihrlm: et nõ fiebat usq; ad annũ
secũm regni darij regis persarũ. Vj

Prophetauerũt autẽ aggeus pro-
phera ⁊ zacharias filius addo:
prophetantes ad iudeos qui erant in
iuda et ihrlm in nomine dei israhel.
Tunc surrexerũt zorobabel filiꝰ salathiel
et iosue filius iosedech et ceperũt edifi-
care templũ dñi in ihrlm: ⁊ cũ eis pro-
phete dei adiuuãtes eos. In ipo aũt
tempore venit ad eos thantannai qui
erat dux trans flumen et starbuzan-
nai et consiliarij eoꝝ: sicq; dixerũt eis.
Quis dedit vobis cõsiliũ ut domum
hanc ædificetis: ⁊ muros eꝝ instau-
rastis: Ad q̃ respondimꝰ eis: que
essent nomina hominũ auctorũ edifi-
cationis illus. Oculus aũt dei eorũ
factus est super senes iudeoꝝ: ⁊ nõ pos-
serũt inhibere eos. Placuitq; ut res ad
darium referretur: ⁊ nunc sanllaccent
adversus accusationẽ illã. Exemplar
epistole quã misit thantannai dux re-
gionis trãs flumen et starbuzannai
et consiliatores eꝝ apharsathi q̃ erãt
trãs flumen: ad darũ regem. Sanno
quẽ misserãt ei sic scriptus erat. Dario
regi pax omnis. Notũ sit regi ille nos
ad iudeã prouinciã ad domũ di ma-
gni que ædificãt lapide impolito: et li-
gna ponunt i parietibꝰ: opusq; illud
diligenter egreditꝰ ⁊ crescit i manibꝰ eo-
rum. Interrogauimꝰ ergo seres illos:
et ita diximus eis. Quis dedit vobis
potestatẽ ut domũ hanc ædificaretis:
et muros hos instauraretis: Sed et
nomina eorũ quesiuimus ab eis ut
nũciaremꝰ tibi: scripsimusq; nomina
eorũ virorũ qui sũt principes i eis. Hu-
iusmodi aũt sermonẽ rescripserũt
nobis dicentes. Nos sumus seru dei
cli et terre: ⁊ ædificamꝰ templũ q̃ erat
ante hos ãnos multos: quod
q; rex israhel magnus ædificauerat et
egreserat. Postq; aũt ad iracundiã
prouocauerunt patres nri deũ cli tradi-
dit eos in manus nabuchodonosor
regis babilonis chaldei: domũ quoq;
hanc destruxit: ⁊ plũ eꝝ transtulit in
babilonẽ. Anno aũt primo cyri regis
babilonis cyrus rex proposuit edicũ:
ut domus dei ædificaretur. Sed ⁊ vasa

templi dei aurea et argentea que na-
buchodonosor tulerat de templo q̃
erat in ihrlm ⁊ apportauerat ea in tem-
plum babilonis protulit cyrus rex de
templo babilonis: ⁊ data sunt sasabas-
sar vocabulo qui ⁊ principẽ ostituit:
dixitq; ei. Hec vasa tolle et vade: et po-
ne ea in templo q̃ ē in ihrlm: ⁊ domꝰ
dei ædificetur in loco suo. Tunc itaq;
sasabasar ille venit ⁊ posuit fundamenta
templi dei in ihrusalẽ: et ex eo tẽpore
usq; nũc ædificat̃ ⁊ nondũ completũ ē.
Nũc ergo si videt regi bonũ recensetur i
bibliotheca regis q̃ ē in babilone vtũ
nam a cyro rege missum fuerit ut ædifi-
cares domꝰ dei i ihrlm: ⁊ voluntatẽ re-
gis sup hac re mittat ad nos. Vj

Tunc darius rex preceptit: ⁊ recensu-
erunt i bibliotheca librorũ qui
erant repositi in babilone: et inuentũ
est in echatanis quod ē castrũ in me-
dia prouincia volumen vnũ: talisq;
scriptus erat i eo cõmentarius. Anno
primo cyri regis cyrus rex decreuit ut
domus dei ædificaret que ē in ihrlm i
loco vbi immolant hostias: et ut po-
nant fundamenta suppotantia alti-
udinẽ cubitorũ sexaginta et latitudi-
nem cubitorũ sexaginta: ordines de la-
pidibꝰ impolitis tres: et sit ordines
de liguis nouis. Sumptꝰ aũt de domo
regis dabunt. Sed et vasa templi
dei aurea ⁊ argentea q̃ nabuchodono-
sor tulerat de templo ihrlm et attule-
rat ea in babilonẽ reddant et referant
in templũ ihrusalem in loco suum: q̃
et posita sunt in templo dei. Nũc ergo
thantannai dux regionis que ē trans
flumen et starbuzannai et consiliarij
vestri apharsathei qui estis trans flu-
men procul recedite ab illis: ⁊ dimitte
ri templi dei illud a duce iudeoꝝ
et a senioribus eorũ: et domus dei illa
ædificetur in loco suo. Sed ⁊ a me pre-
ceptum est quid oporteat fieri a sibite-
ris iudeorũ illis ut ædificetur domus
dei: sollicet ut de archa regis id est de
tributis que hanur de regione trans
flumen studiose sumptus detur viris
illis: ne impediat opus. Quod si ne-
cesse fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos
in holocaustũ deo cli: frumentũ sal vi-
num et oleũ secũm rium sacerdotũ qui
sunt in ihrusalẽ detur eis p singulos
dies: ne sit in aliquo querimonia: et
offerant oblationes deo cli orenq;
pro vita regis ⁊ filioꝝ eꝝ. Si me ergo
positũ est decretũ: ut omnis homo qui
hanc mutauerit iussionẽ collat̃ lignũ
de domo ipius et erigat̃ ⁊ configatur
in eo: domꝰ aũt eꝝ publicetur. Deus
autẽ qui habitare fecit nomen suum
ibi: dissipet omnia regna et populũ
qui extendeat manũ suã ut repugner-
et dissipet domũ dei illã que est in ihe-
rusalem. Ego darius statui decretum:
quod studiose impleri volo. Igitur
thantannai dux regionis trãs flumẽ
et starbuzannai ⁊ sibiariij eius secũm
quod preperat darius rex: sic diligen-
ter egerũt sunt. Seniores autẽ iudeoꝝ
ædificabãt: ⁊ prosperabant̃ iuxta pro-
phetiam agge prophete et zacharie filij
addo. Et ædificauerũt ⁊ constituerunt
iubente deo israhel et iubente cyro ⁊ da-
rio ⁊ artaxerse regibꝰ persarũ: ⁊ com-
pleuerũt domũ dei istam usq; ad die
tertiũ mensis adar: q̃ est annus sextus
regni darij regis. Fecerunt autem filij
israhel sacerdotes et leuite ⁊ reliqui fi-
liorũ transmigrationis dedicationẽ
domus dei in gaudio: ⁊ obtulerunt in
dedicatione domus dei vitulos centũ
arietes duõs-agnos quingentos:

hircos caprarũ pro peccato tot⁹ israel
duodecim iuxta numerũ tribuũ israhel.
Et statuerũt sacerdotes in ordinibus su-
is: et leuitas in ministerijs suis sup ope-
ra dei in ierusalem: sicut scriptũ est in
libro moysi. Fecerunt aũt filij ꝛãsmi-
grationis pascha quartadecima die
mensis primi. Purificati enĩ fuerãt sa-
cerdotes: et leuite quasi unus: omnes
mundi ad immolandũ paschą uni-
uersis filijs ꝛãsmigrationis: et fratri-
bus suis sacerdotibus: et sibi. Et come-
derũt filij israel qui reuersi fuerãt de ꝛãsmi-
gratione: ⁊ omnes qui se separauerãt a
coinquinatione gentiũ terre ad
eos: ut quererẽt dñm deũ israel. Et fecerũt
solemnitatẽ azimorũ septem diebus in
letitia quoniã lętificauerat eos dñs:
et conuerterat cor regis assur ad eos:
ut adiuuaret manus eorum in ope-
re domus domini dei israhel. VIJ.

Post hęc aũt verba: i regno artar-
xersis regis persarũ: esdras filius
saraie: filij azarie: filij helchie: filij sellũ:
filij sadoch: filij achitob: filij amarie:
filij azarie: filij maraioth: filij zarie: fi-
lij ozi: filij bocci: filij abisue: filij finees:
filij eleazar: filij aaron sacerdotis ab
initio: ipse esdras ascendit de babilo-
ne: et ipse scriba velox i lege moysi: q̃
dominus deus dedit israel. Et dedit ei
rex lęcitũ manũ dñi dei eius sibi
sup eũ: omnẽ petitionẽ eius. Et ascen-
derũt de filijs israel: ⁊ de filijs sacerdotũ:
et de filijs leuitarũ: et de cantoribus: et de
ianitoribus: et de nathinneis in ie-
rusalẽ ãno septimo artarxersis regis:
et uenerũt in ierusalẽ mense quinto:
ipse est annus septimus regis. Quia
in primo die mensis primi cepit ascen-
dere de babilone: ⁊ in primo die men-
sis quinti venit in ierusalem: iuxta
manũ dei sui bonã sup se. Esdras au-
tem paravit cor suũ: ut inuestigaret
legem dñi: et faceret: ⁊ doceret in israhel
preceptũ ⁊ iudicium. Hoc est aũt tenor
plar epistole edicti: q̃ dedit rex artar-
xerses edere sacerdoti: scribe eruditio
ni mandatorũ ⁊ preceptorũ dñi: ⁊ ceremonij
rũ in israel. Artarxerses rex regũ: edere
sacerdoti: scribe legis dei celi dechillum:
salutem. A me decretũ est: ut quicũq;
placuerit in regno meo de populo israel: et
de sacerdotibus eius: et de leuitis ire in
ierusalẽ: tecũ vadat. A facie enĩ regis:
et septem cõsiliatorũ eius missus es ut
visites iudã et ierusalẽ: in lege dei tui
que est in manu tua: et ut feras argen-
tum ⁊ aurũ quod rex ⁊ cõsiliatores eius
sponte obtulerũt deo israhel: cuius in
ierusalẽ tabernaculũ est. Et omne ar-
gentũ ⁊ aurũ: quod cũq; inueneris in
uniũsa prouincia babilonis: et quicũq;
offerre voluerit: ⁊ de sacerdotibus qui
sponte obtulerint domui dei sui que e
in ierusalem libere accipe: et studiose
eme de hac pecunia uitulos: arietes:
agnos: ⁊ sacrificia et libamina eorũ: et
offer ea sup altare templi dei uestri q̃
est i ierusalẽ. Sed et si quid tibi et fra-
tribus tuis placuerit de reliquo argen-
to et auro ut faciatis: iuxta voluntatẽ
dei uestri facite. Vasa quoq; que dantur
tibi in ministeriũ domus dei tui:
trade in cõspectu dei in ierusalẽ. Sed
et cetera quibus opus fuerit in domũ
dei tui: quãtũcũq; necesse est ut tegan-
das: dabis de thesauro ⁊ de fisco regis.
⁊ a me. Ego artarxerses rex statui atq;
decreui: omnibus custodibus arche pu-
blice qui sunt trans flumen: ut q̃cũq;
petierit a vobis esdras sacerdos scribe
legis dei celi: absq; mora dũs: usq; ad
argenti talẽta centũ: et usq; ad frumẽti
choros centũ: et usq; ad vini bathos
centũ: et usq; ad bathos olei centũ: sal
uero absq; mẽsura. Omne q̃d ad cultũ
dei celi pertinet: tribuat diligenter in
domo dei celi: ne forte irascatur cõtra
regnũ regis: et filiorũ eius. Vobis q̃q;
notũ facimus de uniũsis sacerdotibus
et leuitis: cantoribus: et ianitoribus: na-
thinneis: ⁊ ministris domus dei huius:
ut vectigal et tributũ: et annonas: nõ
habeatis potestatẽ imponendi super
eos. Tu aũt esdra: secũdũ sapientiã dei
tui que est in manu tua cõstitue iudi-
ces et ꝓsides: ut iudicẽt omni populo
qui est trãs flumen: hijs videlicet qui
nouerũt legem dei tui: sed et imperitos
docere libere. Et omnis qui nõ fecerit
legem dei tui et legẽ regis diligenter: iu-
dicũ erit de eo siue in mortem siue in
exiliũ siue in cõdemnationẽ substãtie
eius: uel certe in carcerem. Benedictus
dũs deus patrũ nostrorũ: qui dedit hoc
in corde regis: ut glorificaret domũ
dñi que est in ierusalẽ: et in me inclina-
uit misericordiã suã coram rege et cõsi-
liatoribus eius: ⁊ uniũsis principibus regis
potentibus. Et ego confortatus manu dñi
dei mei q̃ erat i me: congregaui de israel
principes q̃ ascenderẽt mecũ. VIIJ.

Hij sunt ergo principes familiarũ:
et genealogia eorũ qui ascende-
runt mecũ: in regno artarxersis regis
de babilone. De filijs finees: gerson.
De filijs ythamar: daniel. De filijs da-
uid: attus. De filijs sechenie: et de filijs
pharos zacharias: et cũ eo numerati
sunt viri centũquinquaginta. De filijs
phenoab: helioenai filius zaree: et
cũ eo ducenti viri. De filijs sechenie fi-
lius ezechiel: ⁊ cum eo trecenti viri. De
filijs adan: nabeth filius ionathan:
et cũ eo quinquaginta viri. De filijs
helam: ysaias filius athalie: et cũ eo
septuaginta viri. De filijs saphatie: za-
bedia filius michael: et cũ eo octũginta
viri. De filijs ioab: obedia filius ihi-
hel: et cũ eo ducentiẽdecẽ ⁊ octo viri. De
filijs selomieth: filij iosphie: ⁊ cũ eo cen-
tũsexaginta viri. De filijs bebai: zach-
arias filij bebai: et cũ eo viginti octo vi-
ri. De filijs ezeab: iohannan filij ezec-
chan: et cũ eo centũdecẽ viri. De filijs a-
donicam: q̃ erant nouissimi: ⁊ hęc no-
mina eorũ: heliphelet: et heiel: et sama-
ias: ⁊ cum eis sexaginta viri. De filijs
begui: uchai: et zachur: et cũ eis septu-
aginta viri. Congregaui aũt eos ad
fluuiũ: qui decurrit ad ꝓhauia: et man-
simus ibi tribus diebus. Nusquam in
ipso: et in sacerdotibus de filijs leui: et
non inueni ibi. Itaq; misi heliezer et a-
riel ⁊ semeam et helnathan: et arib et
alterũ helnathan et nathan: et zacha-
riam: et meselam: principes: ⁊ ioarib
et helnathan sapientes: ⁊ misi eos ad
heddo qui est primus in calphie loco.
Et posui in ore eorũ verba que loque-
rentur ad heddo: ⁊ ad fratres eius na-
thinneos in loco calphie: ut adduce-
rent nobis ministros domus dei no-
stri. Et addiuerũt nobis per manum
dei nostri bonã sup nos virũ dechillu-
mum: de filijs mooli: filij leui: filij israel:
et sarabiam: et filios eius et fratres e-
ius decem et octo: et asabiam: et cũ eo
ysaiam de filijs merari: et filios eius
et filios eorũ viginti. Et de nathinneis:
quos dederat dauid: et principes ad
ministerij leuitarũ: nathinneos ducen-
tos viginti. Omnes hi suis nominibus
vocabantur. Et iudicaui ibi ieiunium
iuxta fluuium hauia: ut affligeremur
coram dño deo nostro: et peteremus
ab eo viã rectã nobis: et filijs nostris.

uniuersitq; substantie nostre. Erubui
tunq; petere regem auxilio et equites
qui defenderet nos ab inimico in via:
qa dixeramus regi. Manus dei nostri
super omnes qui querit eu in bonitate:
et imperiu eius. et fortitudo eius. et furor
eius omnes qui dereliquit eu. Ieuna-
uimus aut et rogauimus deu nostrum
pro hoc: et euenit nobis prospere. Et
separaui de principibus sacerdotu duo
decim. Sarabia et asabia: et cu eis de fra
tribus eorum decem. Appendiq; eis argen
tum et aurum et vasa consecrata domus
dei nostri. que optulerat rex. et consilia
tores eius. et principes eius: uniuersq;
israel. eorum qui inuenti fuerant. Et appendi in
manibus eorum argenti talenta septenta
quinquaginta. et vasa argentea cen
tum: auri centu talenta. et crateras au
reas viginti que habebant solidos mille
nos: et vasa eris fulgentis optimi duo
pulchra ut aurum. Et dixi eis. Vos sancti
dni. et vasa sancta: et argentum et aurum
quod spontte oblatu est dno deo patrum
nostrorum. Vigilate et custodite: donec
appendatis coram principibus sacerdotu
et leuitarum. et ducibus familiarum
israel in iherusalem. in thesauris domus
dni. Susceperunt aut sacerdotes et leui
te pondus argenti et auri. et vasorum:
ut deferent iherusalem in domum dei nri.
Promouimus ergo a flumine hauia
duodecima die mensis primi: ut pergere
mus iherusalem. Et manus dei nostri
fuit super nos: et liberauit nos de ma
nu inimici et insidiatoris in via. Et
uenimus iherusalem: et mansimus ibi
diebus tribus. Die aut quarta appensu
est argentum et aurum et vasa i domo di
nostri per manum meroth filij urie sacer
dotis: et cum eo eleazar filius. finees. cum
q; eis iozabed filius iosue et noadia
filius bannoi leuite: iuxta numerum po
dus omniu. Descripti q; est mne pon
dus in ipso illo. Sed et qui venerat de
captiuitate transmigrationis obtu
lerunt holocaustomata deo israel. vitulos
duodecim pro omni plo israel: arietes
nonaginta sex. agnos septuaginta sep
tem. hircos pro peccato duodecim:
omnia in holocaustum domino. De
derunt aut edicta regis satrapis q erat
de aspectu regis. et ducibus trans flumi:
et leuauerunt plm domu dei.

Postq; aut hec completa sunt: acces
serunt ad me principes dicentes.
Non est separatus plm israel. a sa
cerdotes et leuite a plbus terraru: et de
abominationibus eorum thanaeu ui
delicet et ethei. et pherezei. et iebuzei. et
ammoniti. et moabitaru et egypti
ru et amorreorum. Tulerunt enim de filiabus
eorum sibi et filijs suis: et commiscuerunt se
men sanctum cum populis terraru. Ma
nus etiam principum et magistratuum fuit
in transgressione hac prima. Cum q;
audissem sermonem istum. scidi pallium
meum et tunicam: et euelli capillos capitis
mei et barbe: et sedi mestus. Conuenerunt aut ad me omnes qui timebant
verbum dei israel. pro transgressione eorum
qui de captiuitate venerant: et ego sedebam
mestus usq; ad sacrificium vespertinum. Et i sacrificio vespertino surrexi
de afflictione mea: et scisso pallio et tunica eueuauu genua mea. et expadi ma
nus meas ad dnm deum meum. dixi.
Deus meus confunde et erubesco leua
re faciem meam ad te: quoniam iniquitates
nostre multiplicate sunt super caput no
strum: et delicta nostra creuerunt usq;
ad celum a diebus patrum nostrorum. Sed
et nos ipsi peccauimus grauiter usq;
ad diem hanc: et in iniquitatibus nris

traditi sumus ipsi. et reges nostri et sa
cerdotes nri in manum regum terraru:
et in gladium et in captiuitate et in rapi
na et in confusione vultus: sicut die
hac. Et nunc quasi paru a ad momen
tum facta est deprecatio nostra apud
dnm deum nostrum. ut dimitteret nobis
reliquie et daretur pax illius in loco
sancto eius: et illuminaret oculos nros
deus noster. et daret nobis viam mo
dicam in seruitute nostra. qa fui sum:
et in seruitute nostra non dereliquit nos
deus noster: et inclinauit super nos mi
sericordiam coram rege persaru. ut daret
nobis vitam et sublimaret domum dei
nostri. et restauraret solitudines eius: et
daret nobis spem in iuda et iherusalem.
Et nunc quid dicemus dne deus noster
post hec: Quia dereliquimus mandata
tua. que preceptisti in manu seruorum
tuorum prophetarum dicens. Terra ad quam
vos ingredimini ut possidatis ea terra
inmunda est iuxta inmunditiam po
pulorum terraru terraru: abominatio
nibus eorum qui repleuerunt eam ab ore
usq; ad os in coinquinatione sua. Nunc
ergo filias vestras ne detis filijs eorum
et filias eorum ne accipiatis filijs vris:
et non quaratis pace eorum et prosperita
tem eorum usq; in eternum: ut confortemini
et comedatis que bona sunt terre. et
heredes habeatis filios vestros usq; in
seculum. Et post omnia que venerunt su
per nos in operibus nris pessimis. et
in delicto nostro magno: quia tu deus
noster liberasti nos de iniquitate nra
et dedisti nobis salutem sicut est hodie:
ut non conteneremur. et iterum faceremus
mandata tua. neq; matrimonia iungere
mus cum plbus abominationum istarum.
Numq; iratus es nobis usq; ad con
sumationem: ne diuisteres nobis
reliquias ad salutem? Dne deus israel
iustus es tu: quoniam derelicti sumus qui
saluaremur sicut die hac. Ecce coram
te sumus in delicto nostro. Non enim
stari potest coram te super hoc.

Hic ergo orante esdra et imploran
te deum. et flente. et iacente ante tem
plum dei: collectus est ad eum de israel cetus
grandis nimis virorum et mulierum. et pue
rorum. Et fleuit plus multo fletu. Et re
spondit sechenias filius iehiel de filijs
helam. et dixit esdre. Nos preuaricati
sumus in deum nostrum: et duximus uxo
res alienigenas de plbus terre. Et nunc
si est penitentia in israel super hoc: pactia
mus fedus cum dno deo nro. ut proici
amus uniuersas uxores. et eos qui de
hijs nati sunt. Iuxta voluntatem dni
et eorum qui timent preceptum dni dei nri.
secundum legem fiat. Surge: nam est dis
cernere: nobis erimus tecum. Confortare
et fac. Surrexit ergo esdras et adiura
uit principes sacerdotum et leuitarum et o
mnem israel: ut faceret secundum verbum hoc.
Et iurauerunt. Et surrexit esdras ante
domum dei: et abiit ad cubiculum iohan
nan filij eliasib: et ingressus est illuc.
Panem non comedit: et aquam non bibit.
Lugebat enim transgressionem eorum qui ve
nerant de captiuitate. Et missa est vox
in iuda et in iherusalem omnibus filijs
transmigrationis. ut congregarentur in
iherusalem: et omnis qui non venerit in
tribus diebus iuxta consilium principum
et seniorum. auferet uniuersa substantia
eius: et ipse abiicietur de cetu transmi
grationis. Conuenerunt igitur omnes
viri iuda et beniamin in iherusalem tri
bus diebus. ipse est mensis nonus. vi
cesima die mensis: et sedit omnis po
pulus in platea domus dei. tremen
tes pro peccato et pluuia. Et surrexit

rdras sacerdos: et dixit ad eos. Vos
transgressi estis et duxistis uxores ali-
genigenas: ut adderetis super delictum isrl.
Et nunc date confessionem domino deo patrum
vestrorum: & facite placitum eius: et separa-
mini a populis terre: et ab uxoribus alieni-
genis. Et respondit universa multitu-
do: dixitq; voce magna. Iuxta verbum
tuum ad nos sic fiat. Veritatem quia
populus multus est & tempus pluuie: & nõ
sustinemus stare foris: et opus non
est diei unius uel duorum: uehementer quip-
pe peccauimus in hremone isto: constitu-
antur principes in uniuersa multitudi-
ne: et omnes in ciuitatibus nostris qui
duxerunt uxores alienigenas veniant
in temporibus statutis: et cum his seniores
per ciuitates in ciuitate et iudices e-
ius: donec auertatur ira dei nri a no-
bis super peccato hoc. Igitur ionathan
filius asahel: et iaazia filius thecue: ste-
terunt super hoc: & mesollam: sabethai le-
uites adiuuerunt eos. Fecerunt sic filij
transmigrationis. Et abierunt esdras
sacerdos & uiri principes familiarum in
domos patrum suorum: et omnes per no-
mina sua: & sederunt in die primo men-
sis decimi: ut quererent rem. Et consum-
mati sunt omnes uiri qui duxerunt uxo-
res alienigenas: usq; ad diem primam
mensis primi. Et inuenti sunt de filijs
sacerdotij qui duxerunt uxores alienige-
nas: de filijs iosue filij iosedech et fra-
tres eius maasia: et eliezer: & iarib: & go-
dolia. Et dederunt manus suas: ut ei-
cerent uxores suas: et pro delicto suo a-
rietem de ouibus offerent. Et de filijs
emmer: anani et zebedia. Et de filijs
sem: maasia et helia: et semeia: ithi-
hel: et ozias. Et de filijs phessur: heli-
oenai: maasia: ysmahel: nathanael:
iozabeth et helesa. Et de filijs leuitarum:
iosabeth: & semei: et celaia: ipse e caliita:
phatheia: iuda: et eliezer. Et de cantori-
bus eliasib: & de ianitoribus: sellum:
et thelem et uri. Et qui isrl: de filijs pha-
ros: remia: et ezia: et melchia: et mia-
min: & eliezer: et melchia: et banna. Et
de filijs elam: mathania: zacharias: &
ithethihel: & abdi: et iermoth et helia. Et
de filijs zethua: helioenay: eliasib: ma-
thania: & hieremoth: et zabeth: & aziza.
Et de filijs bebai: iohannan: anania:
zabbai: athalai. Et de filijs bani: mo-
solla: et melluch: & adaia: iasub: & saal-
et ramoth. Et de filijs phemoab: e-
dna: et chalaal: banaias: et maasias:
mathanias: bezeleel: benui: & manasse.
Et de filijs ezem: eliezer: isfur: melchias.
semeias: simeon: beniamin: maloch:
samarias. Et de filijs asom: mathana-
nai: mathethi: zazabeth: elpheleth: ie-
mai: manasses semei. De filijs bani:
maaddi: amram: & uuel: banaias: & ba-
dias: cheliau: banna: marimuth: et
heliasib: mathanias: mathanai: & ia-
si: et bani: et benui: semei: et salmias: &
nathan: et adaias: mechnedbai: sisai:
sarai: azrel: et selemiau: et semeria: selle-
mia: & ioseph. De filijs nebui: ethi-
hel: mathathias: zabeth: zebina: ido-
di: et iothel: & banay. Omnes hij acepe-
rant uxores alienigenas: & fecerunt ex eis
mulieres & peperant filios. Explicit liber
esdre. Incipit liber nemie quem edidit

Verba nemie filij helchie. Et
factum est in mense cas-
leu: anno uicesimo:
& ego eram in susis ca-
stro. Et uenit anani
unus de fratribus meis: ipse et uiri iuda
& interrogauj eos de iudeis: qui remanse-
rant et superant de captiuitate: & de

ierusalem. Et dixerunt michi. Qui remã-
serunt & derelicti sunt de captiuitate ibi i
prouincia: in afflictione magna sunt
et in oproprio: & murus ierusalem dissi-
patus est: et porte eius combuste sunt
igni. Cum audissem verba huiusmodi
di: sedi et fleui: et luxi diebus multis:
et ieiunabã & orabã ante faciem dei cli:
et dixi. Quaso dñe deus celi fortis ma-
gne atq; terribilis: qui custodis pactũ
et misericordiam cũ his qui te diligunt: et
custodiũt mãdata tua: fiãt aures tue
auscultantes: & oculi tui aperti: ut au-
dias orationẽ serui tui: quã ego oro
coram te hodie nocte & die: pro filijs isrl
fuis tuis: et confitor pro peccatis filiorũ
isrl quibus peccauerũt tibi. Et ego & do-
mus patris mei peccauimus: uanitate se-
duxi sumus: & nõ custodiuimus mãdatũ
et ceremonias & iudicia que precepisti
moysi famulo tuo. Memẽto uerbi: quõ
mãdasti moysi seruo tuo dicens. Cum
transgressi fueritis ego disperdã uos in
populos: & si reuertamini ad me & custodi-
ans precepta mea & faciatis ea: etiã si
abducti fueritis ad extremum celi inde cõ-
gregabo uos: et reducã in locũ quem
elegi ut habitare nomẽ meũ ibi. Et
ipsi sunt tui & populus tuus: quos redemisti
in fortitudine tua magna: et in manu
tua valida. Obsecro dñe sit auris tua
attendẽs ad orationẽ serui tui: & ad o-
rationẽ seruorũ tuorũ qui uolũt time-
re nomen tuum: et dirige seruum tuũ
hodie: et da ei misericordiam ãte uirũ hũc.
Ego autem eram pincerna regis. Y
factũ est aũt in mense nisan: ãno
uicesimo artaxersis regis: & ui-
num erat ante eũ. Et leuaui uinũ & de-
di regi: et eram quasi languidus ãte fa-
ciem eius. Dixitq; michi rex. Quare vul-
tus tuus tristis est: cũ te egrotum non
videã? Non est hoc tristitia: sed malũ
nescio quod in corde tuo est. Et timui
valde ac nimis: & dixi regi. Rex in eter-
num viue. Quare non moereat vultus
meus: quia ciuitas domus sepulcrorũ
patris mei deserta est: et porte eius com-
buste sunt igni? Et ait michi rex. Pro
qua re postulas? Et orauj deũ celi: et
dixi ad regẽ. Si videtur regi bonum:
et si placet seruus tuus ante faciẽ tuã:
ut mittas me in iudeã ad ciuitatem se-
pulcri pris mei: & edificabo eã. Dixitq;
michi rex: et regina que sedebat iuxta
eũ. Usq; ad quod tempus eris iter tuũ:
et quando reuertis? Et placuit ante
vultũ regis: & misit me. Et constituj ei
tempus: et dixi regi. Si regi videtur do-
nũ: epistolas det michi ad duces regi-
onis trãs flumẽ: ut traducãt me donec
veniã in iudeam: et epistolã ad asaph
custodem saltus regis: ut det michi li-
gna: ut tegere possim portas templi
turres domus et muros ciuitatis: et
domũ quam ingressus sum. Et dedit
michi rex: iuxta manũ dei mei bonam
mecũ. Et uenj ad duces regionis trãs
flumẽ: deditq; eis epistolas regis. Miser-
at aũt rex mecũ principes militũ: et e-
quites. Et audierũt sanaballath oro-
nites: et tobias seruus amanites et cõ-
tristati sunt afflictione magna: quia ve-
nisset homo qui quereret prosperitatẽ
filiorũ isrl. Et uenj ierusalem: et eram
ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego et
viri pauci mecũ: & non indicauj cuiq;
quid deus dedisset in corde meo ut fa-
cerem in israel: & iumentũ nõ erat mecũ
nisi animal cui sedebã. Et egressus
sum per portã vallis nocte: et ãte
fontem draconis: & ad portã stercoris:
et cõsiderabã murũ ierusalem dissipatũ:
et portas eius consumptas igni. Et

rāsiui ad portā fontis·et ad aquedu-
cū regis: et nō erat locus iumēto cui
sedebā·ut transiret. Et ascendi per tor-
rentem nocte·⁊ cōsiderabā murū:et re-
versus venii ad portam vallis et redii.
Magistratus aūt nesciebāt quo abi-
erim:aut qd ego facerem. Sed ⁊ iudais
et sacerdotib⁊ ⁊ oppimatibus ⁊ magi-
stratib⁊ et reliquis qui faciebāt opus:
usq; ad id loci nichil indicaueā. Et
dixi eis. Vos nostis afflictionē i qua
sumus:quia ihrlm deserta est·⁊ pote-
rius cōsumpte sunt igni. Venite ⁊ edi-
ficemus muros ihrusalē:·⁊ non simꝰ
ultra opprobriū. Et indicaui eis ma-
nū dei mē·qd esset bona mecū:·⁊ verba
regis que locusꝰ est michi:·⁊ aio. Bur-
gamus:·⁊ edificemꝰ. Et cōfortate sunt
manus eorꝫ in bono. Audierūt aūt
sanaballach oronites ⁊ tobias huꝰ a-
manites·⁊ gosem arabs·⁊ subsannau-
erūt nos:·⁊ despexerūt·dixerūtq;. Que
ē hec res quā facitis? Nūqd contra regē
vos rebellatis? Et reddidi eis sermonē:
dixiq; ad eos. Deus celi ipse nos iu-
uat:·⁊ nos sui eiꝰ sumꝰ. Burgamus:
et edificemꝰ. Vobis aūt non est pars
et iustitia et memoria i ihrlm. ¶

Et surrexit eliasib sacerdꝰ magnꝰ
et fratres eius sacerdotes:et edi-
ficauerūt portā gregis. Ipsi sanctifi-
cauerunt eam·et statuerunt valuas
eius:·⁊ usq; ad turrim centū cubitorū
sanctificauerūt eā:usq; ad turrim ana-
nehel. Et iuxta eū edificauerūt viri ihe-
richo:·⁊ iuxta eos edificauit zachur fi-
lius amri. Portā aūt pisci edificaue-
runt filij asnaa:ipi tegerūt eā·et statue-
runt valuas eius·⁊ seras et vectes. Et
iuxta eos edificauit marimuch:filius
vrie·filij accus. Et iuxta eū edificauit
mosollā filiꝰ barachie filiꝰ mesezebel.
Et iuxta eum edificauit sadoch filius
baana. Et iuxta eū edificauerūt thecu-
ini. Oppimates aūt eorꝫ nō supposu-
runt colla sua:in opere dñi sui. Et
portam veterem edificauerunt ioiada
filiꝰ phalsia·⁊ mosollā filius besodia:
ipi tegerūt eā:·⁊ statuerūt valuas eius·
⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificaue-
runt melchias gabaonites·et iadon
meronathites·viri de gabaon et mas-
pha:pro duce qui erat in regione trāsi-
fluuē. Et iuxta eū edificauit vziel filiꝰ
araia·aurifex. Et iuxta eū edificauit
ananias filiꝰ pigmentarij:·⁊ diuiserūt
ihrusalē usq; ad murū platē lauorꝫ.
Et iuxta eū edificauit raphaia filius
ahur princeps vici ihrlm. Et iuxta eū
edificauit iriada filiꝰ aromach:contra
domū suā. Et iuxta eum edificauit at-
thus filiꝰ asconie. Media pars vici
edificauit melchias filiꝰ rechab·et asub
filius phechoab:et turrim furnorum.
Et iuxta eos edificauit sellū filiꝰ aloe·
princeps medie partis vici ihrlm:usque
et filij eiꝰ. Et portam vallis edificauit
annun·⁊ habitatores zanoe:ipi edifi-
cauerūt eā:et statuerūt valuas eius et
seras et vectes:·⁊ mille cubitos i muro
usq; ad portā stercoralinij. Et portam
stercoralinij edificauit melchias filius
rechab:princeps vici bethzachariam. Ipse
edificauit eā:·⁊ statuit valuas eiꝰ et se-
ras ⁊ vectes. Et portā fontis edificauit
sellū filiꝰ colozai:princeps pagi mas-
pha. Ipse edificauit eā ⁊ tegit:·⁊ statuit
valuas eiꝰ et seras et vectes:·⁊ muros
piscine siloe in ortum regis·⁊ usq; ad
gradus qui descendūt de ciuitate da-
uid. Post eum edificauit nemias fi-
lius azboch princeps dimidie partis
vici bethsur usq; contra sepulcri dauid:
et usq; ad piscinā que grandi opere

cōstructa est·⁊ usq; ad domū fortium.
Post eū edificauerūt leuite:eum filiꝰ
bani. Post eos edificauit asebias pri-
ceps dimidie partis vici seile:in uico
suo. Post eū edificauerūt fratres eorꝫ:
bechui filiꝰ enadad princeps dimidie
partis seile. Et edificauit iuxta eū azar
filius iosue princeps maspha mensu-
ram secundā:contra ascensum armilli-
ni anguli. Post eū i mōte edificauit
baruch filiꝰ zachai mēsurā secundū:ab
angulo usq; ad portā domus eliasib
sacerdotis magni. Post eū edificauit
meremuth filius urie filij achus men-
surā secundā a porta domus eliasib:
donec consumeretur domus eliasib. Et
post eū edificauerūt sacerdotes:viri de
circumiordanis. Post eos edificau-
it beniamin ⁊ asub:contra domum
suam. Et post eos edificauit azarias
filius maasie filij ananie:contra do-
mum suam. Post eum edificauit bin-
nui filius enadad·mensuram secun-
dam·a domo azarie usq; ad stegurā·
et usq; ad angulū. Post eū edificauit
palel filius oza·contra stegurā et turrim
quinque de domo regis excelsa id
est in atrio carceris. Post eū phadaia
filiꝰ feros. Nathinnei aūt habitabāt
in ofel·usq; contra portā aquarū ad ori-
entem·⁊ turrim que prominebat. Post
eos edificauerunt secundi mensurā se-
cundā e regione:a turre magna ⁊ emi-
nenti usq; ad murū templi. Bursum
aūt ad portā equorū edificauerunt sa-
cerdotes:unusquisq; contra domū suā.
Post eos edificauit seddo filiꝰ emmer:
contra domū suā. Et post eū edificaut
semeia filius sechenie:custos porte ori-
entalis. Post eū edificauerūt anania
filius selemie·⁊ anon filius selo sexꝰ:
mensurā secundā. Post eū edificauit
melcollā filius barachie:contra gaza-
philacium suum. Post eū edificauit
melchias filius aurificis·usq; ad do-
mum nathinneorum et sacra vendē-
tium·contra portam iudicialem:et
usq; ad cenaculum anguli. Et inter
cenaculum anguli i porta gregis edifica-
uerūt aurifices ⁊ negociatores. ¶

Facū est aūt cū audisset sanabal-
lach qd edificaremus murum:
iratus e valde. Et moꝫus nimis·sub-
sannauit iudeos:et dixit coram fratribꝫ
suis et sequitia samaritanoꝫ. Quid
iudei faciūt imbecilles? Num dimittē-
dos genteꝫ? Num sacrificabūt·⁊ com-
plebūt in una die? Numquid edifica-
re poterūt lapides de acervis pulvere?
qui combusti sunt? Sed et tobias a mani-
tes proximus eiꝰ ait. Edificent. Si
ascenderit vulpes:cōsilier murū eorū
lapideū. Audi deus noster quia facti
sumꝰ despectui. Convertere opprobrium
eiꝰ caput eorꝫ:·⁊ da eos in despectione
in terra captiuitatis. Ne operias in-
iquitatem eorꝫ:·⁊ peccatū eorꝫ coram face
tua non deleatur: quia irriserūt edifi-
cantes. Itaq; edificauimꝰ murū:et cō-
iunximus eorū usq; ad partem dimi-
diam:·⁊ pronocauī est cor ppli ad ope-
randū. Facū est aūt cū audisset sana-
ballach ⁊ tobias ⁊ arabes et amanites
et azoti qd obducta esset ceratis mu-
ri ihrusalē·et qd repleretur interrupta
conclusi:·⁊ cepi sunt nimis. Et congre-
gati sunt omnes pariter ut venirent
et pugnarent cōtra ihrusalē:et moli-
rentur insidias. Et orauimus dñm no-
strum:·⁊ posuimus custodes super mu-
rum die ac nocte cōtra eos. Dixit aūt
iudas. Debilitata est fortitudo portā-
rij:et ipsum minima est:·⁊ nos nō po-
terimus edificare murum. Et dixerūt

hostes nri. Mereatur et ignorent donec veniam⁹ in medio eorꝫ ⁊ interficiam⁹ eos: et cessare faciamus opus. Factu est aut venientibus iudeis q̃ habitabãt iuxta eos ⁊ dicentibus nobis per decem vices ex omnibus locis quibus venerant ad nos: statui in loco post murꝫ per circuitu plus in ordine cũ gladijs suis et lanceis et arcubus. Et perspexi atq; surrexi: et aio ad optimates et magistratus: et ad reliquã partẽ vulgi. Molite timere a facie eorꝫ. Domini magni ⁊ terribilis mementote: et pugnate pro fratribus vris: filijs vris: ⁊ filiabus vris: et vxoribus vris: et domibus vris. Factu est aut cũ audissent inimici nri nriatũ esse nobis: dissipauit deus cõsiliũ eorũ. Et reuersi sum⁹ omes ad muros: vnusquisq; ad opus suũ. Et factu est a die illa: media pars iuuenum eorũ faciebat opus: et media parata erat ad bellũ: et lancee ⁊ scutate et arcus ⁊ lorice: ⁊ principes post eos in omni domo iuda edificantiũ muros: et portantiũ onera et imponentiũ. Vna manu sua faciebat opus: et altera tenebat gladiũ. Edificantiũ enim vnusquisq; gladio erat accinctus renes. Et edificabãt ⁊ clangebãt bucina iuxta me. Et dixi ad optimates et ad magistratus: ⁊ ad reliquã partẽ vulgi. Opus grãde est et latũ: et nos separati sumus in muro procul alter ab altero. In loco quocunq; audieritis clangorem tube: illuc accurite ad nos. Deus noster pugnabit pro nobis: et nos ipi faciam⁹ op⁹. Et media pars nrm tenebat lãceas: ab aduentu aurore donec egrediãtur astra. In tpe quoq; illo dixi ptõ. Vnusquisq; cum puero suo maneat ĩ medio ihrsim: et sint vobis vices per noctẽ et die ad operãdũ.

Ego aut et fratres mei et pueri mei: et custodes q̃ erãt post me: nõ deponebamus vestimẽta nra. Vnusquisq; tamẽ nudabatur ad baptisma.

Et factus est clamor pli et vxoris eius magnus: ad vnũ suos fratres suos iudeos. Et erãt qui dicerent. Filij nostri et filie nostre multe sunt nimis. Accipiam⁹ pro pũio eorꝫ frumentũ: et comedamus ⁊ viuam⁹. Et erãt q̃ dicerent. Agros nros ⁊ vineas et domos nras opponam⁹: et accipiam⁹ frumentum in fame. Et alij dicebãt. Mutuo sumam⁹ pecunias in tributa regis: et mutuo agros nros ⁊ vineas. Et nũc sicut carnes fratrũ nostrorꝫ sic carnes nre sunt: ⁊ sicut filij eorũ ita et filij nri. Ecce nos subiugam⁹ filios nros et filias nras in seruitutem: ⁊ de filiabus nostris sunt famule: nec habem⁹ unde possint redimi: et agros nostros ⁊ vineas nras alij possidẽt. Et irat⁹ sum nimis: cũ audissem clamorẽ eorꝫ secundũ verba hec. Cogitauiq; mecũ. Et increpui optimates ⁊ magistratũ: ⁊ dixi eis. Vsuram tu quisq; a fratribus vestris exigitis? Et cõgregaui aduersũ eos conuentu magnam: et dixi eis. Nos ut scitis redemim⁹ fratres nros iudeos qui venditi fuerãt gentibus secundũ possibilitatẽ nostrã. Et vos igitur venditis fratres nros: et redimuntur eos? Et siluerũt: nec inuenerunt q̃d respondẽrẽt. Dixiq; ad eos. Nõ est bona res quã facitis. Quare nõ in timore dei nostri ambulatis: ne exprobrentur nobis agentibus inimici nri? Et ego ⁊ fratres mei et pueri mei commodauimus plurimis pecuniã ⁊ frumentũ. Non exigamus in cõmune istud. Et alimũ cõcedamus: quod debetur nobis. Reddite eis hodie agros suos: et

vineas suas ⁊ oliueta sua et domos suas. Quin potius et centesimã pecunie frumẽti vini et olei quã exigere solebatis ab eis: date pro illis. Et dixerũt. Reddemus: ⁊ ab eis nichil quesiemus: sicq; facient⁹ ut loqueris. Et vocaui sacerdotes: ⁊ adiuraui eos ut facerent iuxta q̃d dixerã. Insuper excussi sinũ meum: et dixi. Sic excutiat de⁹ omẽem virũ q̃ nõ cõpleuerit verbũ istud: de domo sua et de laboribus suis. Sic excutiatur: et vacuus fiat. Et dixit omũisa multitudo amen. Et laudauerũt dũ. Fecit ergo pplus sicut erat dictũ. Et dic autẽ illa quã preceperat rex mihi ut esset dux in terra iuda ab anno vicesimo usq; ad annũ tricesimũ scõm artaxersis regis: per ãnos duodecim: ego et fratres mei annonas q̃ ducibus debebantur non comedimus. Duces aut primi qui fuerũt ante me grauauerũt plus: ⁊ acceperũt ab eis in pane ⁊ vino et pecunia quotidie siclos q̃dragintã. Sed ⁊ ministri eorꝫ depresserant plus. Ego aut nõ feci ita, pter timorem dei. Quin potius in opere muri edificauimus: et agrũ nõ emimus: omes pueri mei congregati ad opus erãt. Iudei quoq; et magistratus: centũq; quinquaginta viri: ⁊ qui veniebãt ad nos de gentibus q̃ in circuitu nro sũt: ĩ mesa mea erãt. Parabat autẽ mihi q̃ dies singulos bos unꝰ: arietes sex electi: excepis volatilibus: ⁊ inter dies decẽ vina diũsa: et aha multa tribuebam. Insuper ⁊ annonas ducatus mei nõ quesiui. Valde enim erat aggrauatus populus. Memento mei deus meus in bonũ: scõm omnia que feci populo huic.

Factu est aut cũ audisset sanaballath et tobias: et iosem arabes et ceteri inimici nostri q̃ edificasse ego muru: ⁊ non esset in ipo residua interruptio: usq; ad tẽp⁹ aut illud valuas nõ posuerã in portis: miserũt sanaballath: ⁊ gosem arabs: ad me dicentes. Veni ⁊ percutiam⁹ fedus pariter in viculis in campo uno. Ipsi aut cogitabant ut facerent michi malũ. Misi ergo ad eos nuncios dicẽs. Opus grãde ego facio ⁊ nõ possum descendere: ne forte negligatur cũ venero et descendero ad vos. Miserũt aut ad me secũdum verbũ hoc per quatuor vices: et respondi eis iuxta sermonem priorem. Et misit ad me sanaballath iuxta verbum prius quinta vice puerũ suũ: et epistolam habebat in manu sua scptam hoc modo. In gentibus audiũ est: ⁊ gosem dixit: q̃ tu et iudei cogitetis rebellare: ⁊ propterea edifices murꝫ: et leuare te velis sup eos regẽ: propter quã causam et q̃ pheas posuerũ qui ꝓdicent de te in ierusalẽ dicentes. Rex in iudea est. Auditurus est rex verba hec. Idcirco nũc veni: ut inceamus cõsiliũ pariter. Et misi ad eos dicẽs. Nõ est factũ scõm verba hec que tu loqueris. De corde enim tuo tu cõponis hec. Omnes enim hij terrebãt nos: cogitantes q̃ cessarent manus nre ab opere et quiescerem⁹. Quã ob causam magis cõfortaui man⁹ meas. Et ingressus sum domũ samaie filij dalaie filij methabeel fecero. Qui ait. Tractemus nobiscũ in domo dei in medio templi: et claudamus portas edis: qa venturi sunt ut interficiant te: ⁊ nocte venturi sunt ad occidendũ te. Et dixi. Num quisquã similis mei fugit? Et quis ut ego ingrediet templũ ⁊ viuet? Non ingrediar. Et intellexi q̃ de⁹ nõ misisset eũ: sed quasi vaticinãs loqu⁹ esset ad me: et tobias et sanaballath

rōdusillent rū. Acceperat eū pretium
ut tacerē et peccarent: et habere
in alū quod exprobrarent michi. Me-
mento mei dūe pro tobia et sanabal-
lach: iuxta opera eorū talia: sed et noa-
die phete ⁊ ceterorū prophetarū qui ter-
rebāt me. Cōpletus est aūt murus vi-
cesimo quinto die mēsis elul: quinqua-
ginta duobus diebus. Factū est ergo cū
audissent omnes inimici mēi et timu-
erent uniūse gentes que erāt in circuitu
nostro: et cōciderē intra semetipsos: ⁊
sentirent q̄ a dōo factū esset opus hoc.
Sed et in diebus illis multe optimatū
iudeorū epistole mittebāt ad tobiā:
et a tobia veniebāt ad eos. Multi enī
erāt in iudea habentes iūramentū ei:
eo q̄ gener erat sechenie filij ioren: ⁊ joha-
nan filij ei⁹ acceperat filiā mesollā filij
barachie. Sed ⁊ laudabāt eū coram me:
et verba mea nunciabat ei. Et tobias
mittebat epistolas ut terret me. Oij

Doūq̄ aūt edificat⁹ est murus: et
posui ualuas: ⁊ recensui ianitores
et cātores ⁊ leuitas: precepi aureli
fratri meo ⁊ ananie principi domꝰ de
ierusalē: ipse enī quasi vir verax et ti-
mens dū plus ceteris videbat. Et dixi
eis. Non aperiant porte ierusalem
usq; ad calorē solis. Cūq; adhuc as-
sisterent: claude porte sunt et opilate.
Et posui custodes de habitatoribus
ierusalem singulos per vicos suos: ⁊ unū-
quemq; cōtra domū suā. Ciuitas aūt
erat lata nimis ⁊ grādis: et populus par-
uus in medio eius: ⁊ non erāt domꝰ
edificate. Deus aūt dedit i corde meo:
⁊ cōgregaui optimates ⁊ magistratꝰ
et vulgꝰ ut recenserem eos. Et inueni
librū census eorū q̄ ascenderāt primū:
et inuenīū est scriptū i eo. Iste filij pro-
uincie qui ascenderunt de captiuitate

migratiū quos trāstulerat nabucha-
donosor rex babilonis ⁊ reuersi sunt
in ierusalē ⁊ in iudeam: unusquisq;
in ciuitate suā: qui venerāt cū zorobā-
bel: iosue: nemias: azarias: raamiaꝰ.
naamin: mardocheus: belsar: mespha-
rar: beggoai: naum: baana. Numeꝰ
virorū populi israhel. Filij pharos duo
milia centū septuaginta duo. Filij sa-
phatia: trecentī septuaginta duo. Filij
area: septingenti quinquaginta duo. Filij
phetmoab filiorū iosue et ioab: duo
milia octingenti decem et octo. Filij he-
lam: mille octingenti quinquaginta
tres. Filij zethua: nongenti quadra-
ginta quinq;. Filij zachai: septingenti
sexaginta. Filij bennui: sexcenti quadra-
ginta octo. Filij bebai: sexcentī viginti
octo. Filij azgad: duo milia trecenti
viginti duo. Filij adonicā: sexcenti sexa-
ginta septem. Filij beguai: duo milia
sexaginta septē. Filij adin: sexcenti qui-
quaginta quinq;. Filij ater filij ezechie:
nōgenti octo. Filij asum: trecenti viginti
octo. Filij besai: trecenti viginti quatu-
or. Filij areph: centū duodecim. Filij
gabaon: nonagita quinq;. Filij bethle-
hem et netupha: centū octoginta octo.
Viri anathot: centū viginti octo. Viri
bethamoth: quadraginta duo. Viri
cariathiarim et cephira et beeroth: septin-
genti quadraginta tres. Viri rama et
gebe: sexcenti viginti unus. Viri machi-
nas: centū viginti duo. Viri bethel et
hai: ducenti viginti tres. Viri nebo al-
terius: quinquaginta duo. Viri helā
alterius: mille ducenti quinquaginta
sex. Filij aceri: trecenti viginti. Filij
iericho: trecenti quadraginta quinq;. Filij
lodadin et ono: septingenti viginti unus.
Filij senaa: tria milia nōgenti triginta.
Sacerdotes. Filij idaia in domo

iesua: nongenti septuaginta tres. Filij
emmer: mille quinquaginta duo. Filij
phessur: mille ducenti quadraginta
septem. Filij aren: mille decē et septem.
Leuite. Filij iosue et cedmihel filij o-
deuie: septuaginta quatuor. Cātores.
Filij sia asaph: centū quadraginta oc-
to. Janitores. Filij sellū filij ater: fi-
lij telmon filij accub filij atrita filij
sobai: centū viginti octo. Nathinnei.
Filij soa · filij asupha · filij tebaoth:
filij ceros · filij siaa: filij padō · filij leba-
na · filij agaba · filij selmon · filij anan:
filij geddel · filij gaer · filij raahia · filij
rasin · filij nechoda · filij nezem · filij aza-
filij phazea · filij belai · filij mnunim · filij
nephusim · filij bechuc · filij acupha · fi-
lij azur · filij bebluth · filij maida · filij
arsa · filij berchos · filij sizara · filij the-
mna · filij nasia · filij atupha · filij Puoꝝ
salomonis · filij sothai · filij sopheret:
filij pheruda · filij iahala · filij deccon:
filij gedel · filij saphara · filij athil · filij
sereth · qui erat ceus ex asbaim filio
ammon. Omnes nathinnei · et filij se-
ruorū salomonis · trecenta nōgintaduo.
Hi sunt aūt qui ascenderūt de thelma-
la thelarsa · cherub addon ⁊ emmer: et
nō potuerūt indicare domū patris su-
orū · et semen suū: vtrū ex israhel esset. Fi-
lij dalaia · filij tobia · filij nechoda · sex
centi quadraginta duo. Et de sacerdo-
tibus · filij iobia · filij accos · filij berzel-
lai · qui accepit de filiabs berzellai ga-
laadindis vxorem: ⁊ vocatꝰ est nomē
eius. Hi quesierūt scripturā suā in cen-
su ⁊ nō inuenerūt: et eecti sunt de sace-
dotio. Dixitq; atherseatha eis ut non
māducarent de sanctis sanctorū: donec
staret sacerdos doctus ⁊ eruditus. Om-
nis multitudo quasi unus: quadra-
ginta duo milia sexcentī sexaginta: absq;
seruis et ancillis eorū qui erāt septē mi-
lia trecenti viginti septē: et inter eos cā-
tores ⁊ cātatrices ducente. Equi eorū
sexcenti viginti septem: muli eorū duce-
ti quadraginta quinq;: cameli eorū qua-
dringenti viginti quinq;: asini sex mi-
lia septingenti viginti. Quidq; referē
quid in commentario scriptū fuerit: regi
nemia historia texitur. Sū nulli aūt
de principibus familiarū tradēdū in op⁹.
Atherseatha dedit in thesaurum auri
drachmas mille: phialas quinquagin-
ta: tunicas sacerdotales quīgenta sexi-
ginta. Et de principibus familiarū dede-
rūt in thesaurū operis auri drachmas
viginti milia · et argenti minas duo
milia ducentas. Et q̄d dedit reliquus
plus auri drachmas viginti milia ·
et argenti minas duo milia ⁊ tunicas
sacerdotales · sexagita septē. Habitaue-
rūt aūt sacerdotes ⁊ leuite ⁊ ianitores
et cātores ⁊ reliqui vulgꝰ ⁊ nathinnei
⁊ omnis israel in ciuitatibus suis. Oiij.

Et venerat mensis septimꝰ. Filij
aūt israel erāt in ciuitatibus suis.
Congregatusq; omnis populus sicut vir u-
nus ad plateam que est ante portam
aquarū: et dixerūt esdre scribe ut affer-
ret librū legis moysi: quā preceperat
dōs israheli. Attulit ergo esdras sa-
cerdos legem coram multitudine viro-
rū ⁊ mulierū · cunctisq; qui poterāt in-
telligere: in die prima mensis septimi.
Et legit in eo apte in platea que erat
ante portam aquarū · de mane usq;
ad mediā diem: in cōspectu virorū et
mulierū et sapientiū. Et aures omnis
populi erant erecte ad librum. Stetit aūt
esdras scriba super gradū ligneum quē
fecerat ad loquendum · et steterūt iuxta
eū · mathathia · ⁊ semia · ⁊ anaia · et uria
et elchia · et maasia ad dexterā eius · et

ad sinistram phadaia · misahel · ⁊ mel-
chia · ⁊ asum · ⁊ aleph dana zacharia ·
⁊ molollā. Et aperuit esdras librū co-
rā omī plo. Erat enim super omnem populum.
Et cū aperuisset eū: stetit omīs plus. Et benedixit esdras do-
mino deo · voce magna. Et rspōdit
omīs plus · amē · amen: leuās manū
suas. Et incurvati sunt: ⁊ adorauerūt
deū prosternentes se terrā. Porro iesus · et bani · et sarabia · pauin accub · septhai · o-
dia · maasia · celita · azarias · iozabrd ·
anani · phalaia leuite · silentiū faciebāt
in plo: ad audiēdā legē. Populus aūt
stabat in gradu suo. Et legerūt in li-
bro legis dei distincte · ⁊ aperte ad intel-
ligendū: ⁊ intellexerūt cū legerēt. Dixit
aūt nehemias · ipe ē athersatha · ⁊ esdras
sacerdos ⁊ scriba · et leuite instruentes
omīs plo. Dies sanctificatus ē dno
deo nostro. Nolite lugere ⁊ nolite flere.
Flebat enim omīs plus: cū audiret ver-
ba legis. Et dixit eis. Ite comedite pin-
guia ⁊ bibite mulsū: ⁊ mittite partes
eis qui nō parauerūt sibi qa sanctus
dies dni ē: ⁊ nolite contristari. Gaudiū
enim dni est fortitudo nra. Leuite aūt
silentiū faciebāt in omī plo dicentes.
Tacete: qa dies sanctus est: ⁊ nolite dole-
re. Abiit itaq omīs plus ut comede-
ret · ⁊ biberet et mitteret partes: ⁊ faceret
letitiā magnā: qa intellexerāt verba q̄
docuerat eos. Et in die secda congregati
sunt principes familiarū omīs plī sa-
cerdotes et leuite ad esdrā scribā: ut in-
tentiuarent eis verba legis. Et inuene-
runt scriptū i lege · precipisse dnm in ma-
nu moysi · ut habitent filij israel in taber-
naculis in die solenni mensis septimi: et
ut pdicent ⁊ diuulgent voce in omīs ci-
uitatibz suis · ⁊ in ierusalem dicentes. Exeudi-
mini i mōtem · et afferte frondes oliue:
et frondes ligni pulcerrimi · frondes
mirti · ⁊ ramos palmarū: et frondes li-
gni nemorosi · ut fiāt tabernacula sicut
scriptū est. Et egressus est plus ⁊ attu-
leruit. Fecerūtq; sibi tabernacula unus-
quisq; in domate suo et in atrio suo:
et in atriis domus dei · ⁊ in plateis pa-
te aquarum: et in platea porte ephra-
im. Fecit ergo uniuersa ecclesia eorum
que redierant de captiuitate taberna-
cula: et habitauerunt in tabernaculis.
Sic enim fecerāt a diebus iosue filij nun-
ne usq; in diē illū. Et fuit
letitia magna nimis. Legit aūt in li-
bro legis dei · q̄ diebus singulis · a die pri-
mo usq; ad diem nouissimum: et fecer-
unt solemnitatem septem diebus: et
die octauo collectā iuxta ritū.

r

In die aūt vicesimo quarto mēsis hui⁹
conuenerūt filij israel in ieiunio · et in sacis:
et humus super eos. Et separatū est semē
filiorū israel ab omni filio alienigena: et
stetērūt ⁊ confitebantur peccata sua et
iniquitates patrū suorū. Et cōsurrexerūt
ad standū: ⁊ legerūt i volumine legis
dni dei sui quatre in die: ⁊ quatre con-
fitebantur ⁊ adorabāt dnm deū suum.
Surrexerūt aūt super gradū leuitarū iesue ⁊ bani · et cedmihel · sennī · sabnia ·
abani · sarabias bani · chanani: et cla-
mauerūt magna voce ad dnm deum
suū. Et dixerūt leuite · iesue · ⁊ cedmihel ·
bonni · asebia · sarebia · aanbia · odsia · se-
bna · fataia. Surgite: benedicite dno
deo nro · ab eterno usq; in eternū. Et be-
nedicāt nomini gloriē tue excelso: in
omī benedictōne ⁊ laude. Tu ipe dne so-
lus: tu fecisti celū et celū celoꝝ et omnē
exercitū eorū · terrā ⁊ omīa q̄ in ea sūt:
maria ⁊ omnia que in eis sunt. Et tu
viuificas omnia hec: ⁊ exercitus celi te ado-
rat. Tu ipe dne deus qui elegisti abrā

et eduxisti eum de igne chaldeorū: et
posuisti nomē eius abrahā · ⁊ inueni-
sti cor eius fidele coram te: ⁊ pcussisti eū et
fedus ut dares ei terrā chananei · ethe-
aei · ⁊ amorrei · ⁊ pheresei · ⁊ iebusei · et
gergesei · ut dares semini eius. Et imple-
sti pcta tua quia iustus es. Et vidisti af-
flictionē patrū nrōr in egipto · clamo-
remq; eorū audisti sup mare rubrū: et
dedisti signa et portēta in pharaone · et
i omībus suis · et in omī plo terre
illius. Cognouisti enim q̄a superbe ege-
rāt contra eos: ⁊ fecisti tibi nomē · sicut et
in hac die. Et mare diuisisti ante eos: ⁊
trāsierūt per medium maris i sicco. Per-
secutores aūt eorū · piecisti in profundū
quasi lapidē i aquas validas: ⁊ in co-
lumna nubis ducēs eos · fuisti p die-
et in colūna ignis per noctē: ut appare-
ret eis via per quā ingrediebant. Sed
mōtē sinai descendisti: et locutus es
cū eis de celo: ⁊ dedisti eis iudicia recta
et legē veritatis · cerimonias · ⁊ precepta
bona. Et sabbatū sanctificatū tuū o-
stendisti eis: ⁊ mandata ⁊ cerimonias
⁊ legē precepisti eis in manu moysi ser-
ui tui. Panē q̄ de celo dedisti eis i fame
eorū: ⁊ aquā de petra eduxisti eis sitientī-
bus. Et dixisti eis ut ingrederēt ⁊ pos-
sidere terrā: sup quā leuasti manū tu-
am ut traderes eis. Ipi uero ⁊ pres nri
superbe egerūt · ⁊ indurauerunt ceruices
suas: ⁊ nō audierūt mandata tua: ⁊ no-
luerūt audire: et nō sunt recordati mi-
rabiliū tuoꝝ q̄ fecerat eis. Et indura-
uerūt ceruices suas: ⁊ dederūt caput ut
reuerterēt ad seruitute suā q̄ per con-
tentionē. Tu aūt deus · pius · clemēs et
misericors · longanimis ⁊ multe misera-
tionis: nō dereliquisti eos. Et quidem
cū fecisses sibi vitulū allatile et dixisses
ifrt est deus tuus q̄ eduxit te de egipto:
fecerūtq; blasphemias magnas: tu
aūt in misericordijs tuis multis non
dimisisti eos i deserto. Colūna nubis
nō recessit ab eis per die · ut duceret eos
in via: ⁊ colūna ignis p noctē: ut osten-
deret eis iter per qō ingrederēt. Et spi-
ritū tuū bonū dedisti q̄ doceret eos: et
manna tuū nō phibuisti ab ore eorū:
et aquā dedisti eis in sitī. Quadragin-
ta annis pauisti eos i deserto: nichil q̄ eis
defuit. Vestimēta eorū nō inuetterauer-
unt: et pedes eorū nō sunt attriti. Et de-
disti eis regna ⁊ populos: et partis es eis
fines. Et possederūt terrā seon · et terrā
regis esebon: et terrā og regis basan.
Et multiplicasti filios eorū sicut stellas
celi: ⁊ adduxisti eos ad terrā de qua di-
xeras pribus eorū ut ingrederēt et possi-
derēt. Et venerūt filij: ⁊ possederūt terrā.
Et humiliasti coram eis habitatores
terre chananeos: et dedisti eos in manu
eorū · et reges eorū · et populos terre: ut face-
rēt eis sicut placebat illis. Ceperūt itaq;
urbes munitas · et humū pinguē: et
possederūt domos plenas rūctis bo-
nis · cisternas ab alijs fabricatas: vi-
neas et oliueta · ⁊ ligna pomifera multa.
Et comederūt ⁊ saturati sunt · ⁊ in-
pinguati sunt et abundauerūt deliciis
in bonitate tua magna. Provocaue-
rūt aūt te ad iracūdiā · ⁊ recesserūt a te:
et pieceruēt legē tuā post terga sua. Et
propheras tuos occiderūt q̄ testabāt
eos ut reuerterēt ad te: fecerūtq; blas-
phemias grādes. Et dedisti eos i ma-
nū hostiū suoꝝ: ⁊ afflixerūt eos. Et in
tpe tribulacōnis sue clamauerūt ad te:
et tu de celo audisti · et secūm miserationes
tuas multas. Dedisti eis saluatores: q̄ saluarēt eos de manu hosti-
um suoꝝ. Cūq; requiuissent reālis fūt
ut facerent malum in cōspectu tuo: et

dereliquisti eos in manu inimicorꝫ suorũ: et pollederũt eos. Conuersiq; sũt et
clamauerũt ad te. Tu aũt de celo audisti: z liberasti eos ī misericordijs tuis
multis ꝛõporibꝫ: z cõtestaꝫ es eos ut
reũterẽt ad legẽ tuã. Ipsi uero superbe
egerũt: z nõ audierũt mãdata tua: et
in iudicijs tuis peccauerũt: q̃ faciet ho
mo et uiuet in eis. Et dederũt humerꝫ
recedẽtẽ: z ceruicẽ suã indurauerũt: nec
audierũt. Et prorogasti super eos ãnos
multos: et obtestaꝫ es eos ī spiritu tuo
per manũ ꝓphetarꝫ tuorꝫ: et nõ audie
rũt: z tradidisti eos in manũ populꝫ ter
rarũ. In misericordijs aũt tuis plurimis
nõ fecisti eos ī cõsumptionẽ: nec
dereliquisti eos: quĩ deꝰ misericordiũ
et clemẽs es tu. Sũt itaq; deꝰ noster:
magne: fortis et terribilis: custodiens
pactũ et misericordiam: ne auertas a facie
tua omnẽ laborẽ q̃ inuenit nos: regesꝫ
nr̃os: principes nr̃os: z sacerdotes nr̃
stros: z phetas nr̃os: z pres nr̃os: et
omnẽ pplm tuum: a diebꝫ regis assur
usq; ī diẽ hãc. Et tu iustꝰ es in omnibꝫ
q̃ uenerũt sup nos: q̃a veritatẽ fecisti:
nos aũt impie egimus. Reges nr̃i: pri
nces nr̃i: sacerdotes nr̃i: z pres nr̃i
nõ fecerũt legẽ tuã: z nõ attenderũt mã
data tua: z testimonia tua q̃ testificaꝫ
es in eis. Et ipi ī regno suo bonis: z
in bonitate tua mlta quã dederas eis:
et in terra latissima et pinguĩ quã tra
dideras ī ospectu eorꝫ: nõ fuerũt tibi:
nec reũsi sunt a studijs suis pessimis.
Ecce nos ipi hodie sumus: et terra
quã dedisti patribꝫ nr̃is ut comederẽt
panẽ eiꝰ: z q̃ bona sunt eiꝰ: z nos ipi
sumus in ea. Et fruges eiꝰ multipli
cãtur regibꝫ q̃s posuisti sup nos, pter
peccata nr̃a: z corporibꝫ nr̃is dominã
tur: z iumẽtis nr̃is secũdũ uoluntatẽ suã:
et in tribulatione magna sumus. Sup
omnibꝫ ergo hijs nos ipi pcinimus fo
ꝛ et scribimus: et signant principes no
stri: leuite nr̃i: z sacerdotes nostri. ℣.

Signatores aũt fuerũt: neemias
athersatha: filij achelai: z sedechi
as: saraias: azarias: ieremias: phes
hur: amarias: melchias: atꝫ hebrai
mellur maareu: meremuth: abdias:
daniel: genton: baruch: mosollã: abia
miamin: mazia: belga: semea: hij sa
cerdotes. Porro leuite: iesue filij azaꝫ
rie: bennui de filijs enadad: cedmihel:
et fratres eorꝫ: sechenia: odduia: ceita
phalaia: anan: micha: roob: asebia:
zacchur: serebia: sabania: odia: bani:
bannui. Capita ꝑpli: ceros: phenuah:
ilam: zethu: bani: bonni: azgad: bebai:
adonaya: beggoai: adin: ater: ezechi
ia: azur: oddua: asum: besai: arph:
anathot: nebai: mechphia: mosollã:
azir: meliz: akel: sadoch: reddua: ecchia:
anan: amia: osee: anania: asub: aloes:
phalram: sobech: reũ: asebna: madsia:
ethaia: hanan anan melluch: aron: ba
ana: z reliqui de pplo. Sacerdotes: le
uite: iauitores: z cantores: nathinnei:
et omnes qui se separauerũt de pplis ter
rarũ ad legem dei: uxores eorꝫ: filij eo
rũ: z filie eorꝫ: omnes q̃ poterant saper
spondentes pro fratribꝫ suis: optimã
tes eorꝫ: et q̃ uenerũt ad pollicendum:
et mãdũ: ut ãbularẽt in lege dei quã
dederat ī manu moysi fui sui: ut faꝛ
ceret z custodirẽt u:nũsa mãdata dei
dñi nr̃i: et iudicia eiꝰ: z ceremonias eiꝰ:
et ut nõ darem⁹ filias nr̃as pplo terre:
et filias eorꝫ nõ acciperem⁹ filijs nr̃is.
Populi q̃ terre qui inferũt mnalia
et omnia ad usum per diẽ sabbati ut
uendãt: nõ accipiem⁹ ab eis in sabba
to: et in diẽ sanctificato. Et dimittem⁹

annũ septimũ: z exactionẽ omnis ma
nus. Et statuem⁹ sup nos precepta: ut
demus tertiã partẽ sicli per ãnũ ad op
dom⁹ dei nr̃i: ad panes propositionis:
ad sacrificiũ sempiternũ: et in holocau
stũ sempiternũ in sabbatis ī kalendis:
in solẽnitatibꝫ: z in sãctificatis: et pro
peccato: ut exorẽt pro isꝛl: z in omnẽ u
sum dom⁹ dei nr̃i. Sortes ergo mis
mus sup oblationẽ ligno: inter sacer
dotes z leuitas et pplm: ut inferẽt in
domũ dei nr̃i per domos patrũ nr̃oꝫ
per ꝛõpora z ꝛõporibꝫ ãni usq; ad ãnũ:
ut ardeat sup altare dñi dei nr̃i: sicut
scriptũ ē in lege moysi. Et ut afferem⁹
primogenita terre nr̃e: et primicia u
nũsq̃ fructꝰ omnis ligni: ad ãnũ ī ãnũ
in domo dñi: z primicia filiorꝫ nr̃oꝫ
et pecorꝫ nr̃oꝫ: sicut scriptũ ē in lege: et
primicia boũ nr̃oꝫ et ouiũ nr̃arꝫ: ut
offerẽt ī domo dei nr̃i sacerdotibꝫ q̃
ministrãt ī domo dei nr̃i. Et primicia
oblorꝫ nr̃oꝫ: z libaminũ nr̃oꝫ: z poma
omnis ligni: uindemie q̃ et olei afferẽ
mus sacerdotibꝫ ad gazophilaciũ dei
nr̃i: z decimã partẽ terre nr̃e leuitis. Ipi
leuite decimas accipiẽt et omnibꝫ oppi
dis operũ nr̃oꝫ. Erat aũt sacerdos
filij aaron cũ leuitis in decimis leuita
rũ: z leuite offerẽt decimã partẽ decime
sue in domo dei nr̃i ad gazophilaci
um in domo thesauri. Ad gazophi
laciũ enĩ deferebãt filij isꝛl: z filij leui
primicias frumẽti z uini z olei: z ibi e
rant uasa dñi sanctificata: et sacerdo
tes z cãtores z iauitores z ministri: et
nõ dimittemus domum dei nr̃i. ℣.

Habitauerũt aũt principes ꝑpli in
hierusalem. Reliqua uero plebs
misit sortem: ut ollerent unã partẽ de
decẽ q̃ habitaret ciuitate
sancta: nouẽ uero partes ī ciuitatibꝫ.
Benedixit aũt pplo omnibꝫ uiris q̃
et sponte obtulerãt ut habitarẽt in hie
rusalẽ. Ipi sunt itaq; principes pouin
cie q̃ habitauerũt in hierusalẽ: z in ciui
tatibus iuda. Habitauit autem unus
quisq; in possessione sua in urbibus
suis isꝛl: sacerdotes: leuite: nathinnei
et filij iudꝫ salomonis. Et in hierusa
lem habitauerunt de filijs iudꝫ: et de
filijs beniamin. De filijs iudꝫ: athai
as filius oziam: filij zacharie: filij a
marie: filij saphatie: filij malaleel.
De filijs phares: iumaasia: filius ba
ruch: filius coloza: filius azia: filius
adaya: filius ioarib: filius zacharie:
filius silonites. Omnes filij phares
qui habitauerũt ī hierusalẽ: quadrin
gentis e quinquaginta octo uiri fortes. Ipi
sunt aũt filij beniamin. Hellũ filius
mosollam: filius ioed: filij phadaia:
filius colaia: filij masia: filij ethel: fi
lius ysaia. Et post eum gebbai sellai:
nongentiuiginti octo. Et iobel filius
zechri ꝓpositꝰ eorꝫ: z iudas filij senua
filij ciuitatis secũdꝰ. Et de sacerdotibus
idaia filius ioarib: iachin: saraia filius
helchie: filij mosollã: filij sadoch:
filij meraioth: filij ahitob principes
domꝰ dei: z fratres eorꝫ facientes opera
templi: octingentiquinque duo. Et adaia
filius ieroam: filius phelelia filij amsi:
filij zacharie: filij phesur: filij melchie:
et fratres eius principes prin: ducentiq;
quadragintaduo. Et amasai: filij az
rihel: filij azi: filij mosollamoth: filij
emmer: z fratres eorꝫ potentes ninis
centiuiginti octo: et prepositus eorꝫ
zabdiel filius potentũ. Et de leuitis:
sechenia filij asob: filij azaricam: filij
asabia: filij hom: z sabathai: et iozA
bech: sup omnia opera q̃ erãt foris in ec
clesia in domo dei a principibꝫ leuitarꝫ.

Et mathania filij michaiahu filij zebedei
filij asaph principes ad laudandu: et ad
confitendu in oratione: et bechecias sedis
de fratribus eius: et abda filij samua filij
galal filij ydithun. Omnes leuite in ci
uitate sancta: duxerunt cogitationem fratrum
suorum. Et ianitores: accub telmon: et fratres eorum
qui custodiebant portas eorum septuaginta
duo. Et reliqui de israel sacerdotes et
leuite in omnibus ciuitatibus iuda: unus
quisque in possessione sua: et nathinei
habitabant in ofel: et sycha: et gaspha.
De nathineis: et episcopis leuitarum
in ierusalem: azzi filij banni filij asabie filij
mathanie filij miche. De filijs asaph:
cantores in ministerio domus dei. Precep
tum quippe regis super eos erat: et ordo
in cantoribus per dies singulos: et sachaia
filij meseezebel de filijs zara filij iuda
in manu regis iuxta omne verbum pphe:
et in domibus per omnes regiones eorum.
De filijs iuda habitauerunt in cariatharbe
et in filiabus eius: et in dibon: et in filia
bus eius: et in capsel: et in vicinis eius: et in
iesue: et in molada: et in bethaleth: et in
asersual: et in bersabee: et in filiabus eius:
et in siceleg: et in mochona: et in filiabus eius:
et in remmon: et in sara: et in iermuth:
zanoa: adollam: et in villis eorum: lachis:
et in regionibus eius: azecha: et in filiabus
eius. Et manserunt in bersabee usque ad
vallem ennon. Filij autem beniamin: a ge
ba: mechmas: et haia: et bethel: et filia
bus eius: anathot: nob: ananea: asor
rama: gethaim: madid: seboim: nebal
lath: et ono ville artificum: et de leui
tis portiones iude et beniamin. xxv

Hij sunt autem sacerdotes et leuite: qui
ascenderunt cum zorobabel filio sa
lathiel: et iesue: saraia: ieremias:
esdras: amaria: melluch: atu: sechenia:
reum: meremuth: addo: genthon:
abya: miamin: madia: belga: semeia:
et ioarib: ydaia: sellum: amoch: elcia:
adaia. Isti principes sacerdotum: et fres
eorum in diebus iesue. Porro leuite: iesua
bennui: cedmihel: sarabia: iuda: ma
chanias: sup vinnos ipse: et fres eius: et
bechecia: atto: et hanni: et fres eorum: unus
quisque in officio suo. Iesue autem genu
it ioachim: et ioachim genuit eliasib:
et eliasib genuit ioiada: et ioiada genu
it ionathan: et ionathan genuit ido
dua. In diebus autem ioachim erant sacer
dotes principes familiarum sarai: ma
rie: ieremie: ananie: esdre: mosollam:
amarie: iohannan: melico: ionathan:
sebanie: ioseph: aran: edna: maraioth:
elci: adaie: zacharie: genthon: mosol
lam: abie: zechri: miamin: moadie:
felti: belge: sammua: semeie: ionathan:
ioarib: mathanai: iodaie: azzi: sellaie
celaia: mochober: elchie: asebri: ydai:
nathanahel. Leuite in diebus eliasib: et
ioiada: et ionathan: et iddoa: sempi
principes familiarum: et sacerdotes in re
gno darij persi. Filij leui principes fa
miliarum scripti in libro verborum dierum:
usque ad dies ionathan filij eliasib. Et
principes leuitarum: asebia: serebia: et iesue
filij cedmihel: et fres eorum viros suos:
ut laudarent et confiterentur iuxta preceptum
dauid viri dei: et obseruarent equi per odi
nem. Mathania: et bechecia: et obedia:
mosollam: telmon: accub: custodes
portarum: et custodiebant ante portas.
Hij in diebus ioachim filij iosue: filij iu
sedech: et in diebus nemie ducis: et
esdre sacerdotis scribe. In dedicatio
ne autem muri ierusalem: requisierunt leuitas
de omnibus locis suis ut adducerent eos
in ierusalem: facerent dedicationem et le
titiam: in laudibus et canticis: et in cym
balis: psalteriis et citharis. Congregati

sunt autem filij cantorum: de campestribus circa
ierusalem: et de villis netophati: et de domo
galgal: et de regionibus geba: et azma
neth: quia villas edificauerunt sibi cantores
in circuitu ierusalem. Et mundati sunt sa
cerdotes et leuite: et mundauerunt populum
et portas et murum. Ascenderunt autem sacer
principes iuda super murum: et statui duos
magnos choros laudantium. Et ie
runt ad dexteram super murum ad portam sterquilinij.
Et iuit post eos osaias: et me
dia pars principum iuda: et azarias:
esdra: et mosollam: iuda: et beniamin: et
semeia: et ieremia. Et de filijs sacerdo
tum in tubis: zacharias filij ionathan
filij semeie filij mathanie filij michaie filij zechur filij asaph: et fres eius
et semeia: et azarel: malalai: galalai: ma
ai: nathanahel: et iuda: et anani: in vasis
cantici dauid viri dei: et esdras scriba
ante eos in porta fontis. Et contra eos as
cenderunt de gradibus ciuitatis dauid: in
ascensu muri super domum dauid: et usque
ad portam aquarum orientem. Et chorus
stetit gratias referentium ibat et adulte
re ego post eum: et media pars populi super
murum: et super turrim furnorum: et usque ad
murum latissimum: et super portam ephraim:
et super portam antiquam: et super portam piscium
et turrim ananehel: et turrim mea
et usque ad portam gregis: et steterunt in por
ta custodie. Steteruntque duo chori lau
dantium in domo dei: ego et dimidia
pars magistratuum mecum. Et sacerdotes:
eliachim: maasia miamin: michea:
eliocenai: zacharia: et anania in tubis: et
maasia: et semeia: et eleazar: et azi: et io
hannan: et melchia: et elam: et ezer. Et
dare cecinerunt cantores: et iezraia iuxta
ius. Et immolauerunt in die illa victi
mas magnas: et letati sunt. Deus enim
letificauerat eos letitia magna. Sed
et vxores eorum et liberi gauisi sunt: et au
dita est letitia ierusalem procul. Constituerunt
enim in die illa viros super gazophilacia
thesauri ad libamina: et ad primitias:
et ad decimas: ut congregarent in eos pri
cipes ciuitatis: et decerent partes sacerdo
num et leuitarum: ea quippe letificat
est iuda in sacerdotibus et leuitis astantibus.
Et custodierunt obseruationem dei sui: et
obseruationem expiationis: et cantores et
ianitores: iuxta preceptum dauid et salo
monis filij eius: quia in diebus dauid et a
saph ab exordio erant principes et ordinati
cantores in carmine laudantium et oratio
nem deo. Et omnis israel in diebus zorobabel
et in diebus nemie dabant partes can
toribus et ianitoribus per dies sin
gulos: et sanctificabant leuitas: et leui
tes sanctificabant filios aaron. xxvi

In die autem illo lectum est in volumine
moysi: audiente populo. Et inuentum est scri
ptum in eo quod non deberet ingredi am
monites et moabites in ecclesiam dei usque
in eternum eo quod non occurrerint filijs israel
cum pane et aqua: et conduxerunt adversum
eos balaam ad maledicendum eis: et conuer
tit deus noster maledictionem in benedictio
nem. Factum est autem cum audissent legem: sepa
rauerunt omnem alienigenam ab israel. Et
ante hoc erat eliasib sacerdos super fratres
suos in gazophilacio domus dei
nostri: proximus tobie. Fecit ergo sibi ga
zophilacium grande: in quo erat ante eum re
ponebantur munera et thus: et vasa: et dei
mam frumenti: vini et olei: partes leuitarum
et cantorum et ianitorum: primitias sacerdo
tales. In omnibus autem hijs non fui in ierusa
lem: ea enim anno tricesimo sedente artaxerxe
rege babilonis veni ad regem. Et in
fine dierum rogauit regem: et veni in ierusa
lem. Et intellexi malum quod fecerat helia
sib tobie: ut faceret ei thesaurum in vestibus

dom⁹ dei: ⁊ malũ michi vsũ ē valde. Et
pueri vasa dñi⁹ tolle foras de gazo-
philacio: ꝓcepiq; et cõmũdauerũt gazo-
philacii. Et reculi ibi vasa dñi⁹ in sa-
crificiũ ⁊ thus. Et cognouit q; parres le
uitaꝝ nõ fuisset date: ⁊ fugisset vnusq;
ī regionē suã de leuiti⁹ ⁊ cãtoribꝫ ⁊ de
hij⁹ q; ministrabãt: ⁊ egi causã adũsũ
magistratꝫ ⁊ dixi. Quare derelictꝫ d⁹
mũ dei? Et ꝓgregaui eos: ⁊ feci stare ī
stationibꝫ suis. Et omnis iuda apporta-
bat decimã frumẽti-vini-⁊ olei-ī horre-
a. Et obtinui⁹ supra eos telemiã sa-
cerdotẽ ⁊ sadoch scribã ⁊ sadaiã de le-
uitis: et iuxta eos anan filiũ zacchur
filiũ mathanie-quũ fideles cõprobati
sũt: ⁊ ipsis credite sunt parres fratꝝ suo-
rũ. Memento mei d⁹ me⁹ ꝓ hoc: ⁊ ne
deleas misericordias meas q̃s fecī in
domo dei mei ⁊ cerimonijs eiꝰ. In die-
bus illis vidi ī iuda calcãtes torcularia
ī sabbato: portãtes acceruos ⁊ onerã-
tes super asinos vinũ ⁊ vuas ⁊ fic⁹ ⁊ o-
mne onꝰ: ⁊ inferẽtes ī hierusalem die sab-
bati. Et obtestat⁹ sum ut ī die qua ven-
dere liceret. vendẽrẽt. Et vrij habitauer-
ũt ī ea: inferẽtes pisces ⁊ omnia vena-
lia. Et vendebãt ī sabbato filijs iuda
⁊ ihrlm. Et obtinrgaui-optimates iu-
da: ⁊ dixi eis. Quę ē hęc res mala quã
vos facitis: ⁊ ꝓphanatis diē sabbati?
Nũqd nõ hęc fecerũt pres nri: ⁊ addu-
xit d⁹ noster super nos omẽ malũ hę-
⁊ super ciuitatẽ hãc? Et vos additis ira-
cõdiã super israel violãdo sabbatũ. Fadũ
est autẽ cũ quiescũt porte ihrlm die
sabbati: dixi ⁊ clauserũt ianuas: ⁊ pre-
pi ut nõ aperirẽt eas usq; post sabba-
tũ. Et de pueris meis obtinui super porta⁹:
ut nullꝰ inferet onus die sabbati. Et
mãserũt negociatores ⁊ vendẽtes omnis
sa venalia foris ihrlm semel ⁊ bis: et
cõtestat⁹ sũ eos: ⁊ dixi eis. Quare ma-
netis ęs adusq; muros? Si fecũ hoc fece-
ritis: manũ mittã ī vos. Ex tũc ęs ęgi-
lo nõ venerũt ī sabbato. Dixiq; leuis
ut mũdarẽt ⁊ venirẽt ad custodiẽdꝫ
portas: ⁊ sanctificãdã diē sabbati. Et
pro hoc ego memẽto mei dꝰ: ⁊ parce
michi secundum multitudinem mise-
rationũ tuarũ. Sed ⁊ in diebus illis
vidi iudeos ducẽtes vxores azotidas-
ãmonitidas ⁊ moabitidas. Et filij eoꝝ
ęs media parte loquebãt azotice: ⁊ ne-
scirẽt loqui iudaice: ⁊ loquebãt iuxta
linguã ꝓpl: ⁊ ꝓpl. Et obtinrgaui eos:
et maledixi. Et cecidi ęs eis uiros et de-
caluaui eos: ⁊ adiurauī ī deo ut nõ de-
rent filias suas filijs eoꝝ: ⁊ nõ acipe-
rẽt de filiabꝫ eoꝝ filijs suis ⁊ sibimet-
ipsis dicẽs. Nũqd nõ in hujusmodi
peccauit salamon rex israel? Et cum
in gentibꝫ multis non erat rex similis
ei: et dilectus deo suo erat: et posuit eũ
deus regem super omnẽ israel. Et ipm
ergo duxerũt ad peccatũ mulieres a-
lienigene. Nũqd et nos audiendi
faciemꝰ omẽ malũ grãde hoc: ut
prevaricemꝰ ī deo nõ: ⁊ ducamꝰ uxores
peregrinas? De filijs aũt ioiade filij
eliasib sacerdotis magni: gener erat
sanaballach oronitis: quẽ fugaui a
me. Recordare dñe deus meus adue-
lum eos qui polluũt sacerdotiũ: ⁊ ius
sacerdotale ⁊ leuitarum. Igitur mun-
dam eos ab omnibꝫ alienigenis: et cõ-
stituui ordines sacerdotũ et leuitarum
unusquisq; in ministerio suo: ⁊ in ob
latione ligneorũ in temporibꝫ ostitum
et ī primitijs. Memẽto mei dꝰ me⁹ ī
bonum. Amen. Explicit liber nectemi
qui est eldre liddius

Fecit ioias iis
pascha in ihrlm: et immo-
lauit phase quarta
decima luna primi
mensis: statuens sacerdotes per uices
dictis stolis amictos in templo dñi. Et
dixit leuitis sacris suis israel: ut san-
ctificarent se dño in positione sancte
arche dñi in domo quã edificauit sa-
lomon filij dauid rex. Non erit vobis
tollere super humeros cã. Et nũc debui-
te dño uro ⁊ curã agite gentis illꝰ israel
ęx parte sẽm pagos ⁊ tribus vrãs le-
uitidũ scripturã dauid regis israel: et le-
uitidũ magnificẽtiã salomonis filij
eius: omnis in templo et secũdũ parti-
culã principat⁹ patrũã vrãm eoꝝ qui
stant in cõspectu fratrũ filiorũ israel. Et
immolate pascha: ⁊ sanctificã parate fratri-
bus vestris: et facite sẽm ꝓceptũ dñi qd
dictũ est moysi. Et donauit ioias in
plebẽ que inuẽta est omnis agnorũ et hę-
dorũ ⁊ capratꝫ triginta milia: vitulo⁹
tria milia. Hęc de regalibꝫ data sunt
sẽm promissionẽ ipsis: et sacerdotibꝫ
in pascha: oues numero duo milia:
ac vituli tricũ. Et iechonias ⁊ semeia⁹:
et nathanael fratres ⁊ asabias ⁊ ozi-
el: et coraba in phase: oues quinq; mi-
lia: vitulos quingentos. Et hęc cum
fecisset eleganter: fecerũt sacerdotes et
leuite habentes azima per tribꝫ. Et le-
uitidũ parres principat⁹ patrũ in cõ-
spectu ꝓpli offerebãt dño: sẽm ea que
in libro moysi scripta sunt. Et assaue-
rũt phase igni prout oportebat: ⁊ ho-
stias coxerũt in cũdijs ⁊ in ollis cum
benivolentia. Et attulerũt dñibꝫ qui
erant ęx plebe: ⁊ post hęc parauerũt
sibi ⁊ sacerdotibꝫ. Sacerdotes enim
offerebãt adipes usq; dum fruita esset
hora: ⁊ leuite parauerũt sibi ⁊ fratribꝫ
suis filijs aaron. Et sacrificatores fili-
ij offerebãt-sed in ordinẽ. sẽm prece-
ptũ dauid: ⁊ asaph: ⁊ zacharias ⁊ ied-
dinus qui erat a rege ⁊ hostiarij per
singulas ianuas: ita ut nõ quererẽt
ut unusquisq; suã. Fratres eũ eoꝝ pa-
rauerũt illis. Et consumata sunt que
pertinebant ad sacrificiũ dñi. In illa
die egerũt phase: ⁊ offerebãt hostias
super dñi sacrificiũ sẽm preceptũ regis
ioiae. Et egerũt filij israel qui inuẽti sunt
in ęx illo phase: ⁊ diē festi azimoꝝ per
dies septem. Et nõ fuit celebratũ phase
tale in israel a temporibꝫ samuel
prophete: ⁊ omnes reges israel nõ celebra-
uerũt tale pascha quale egit ioias ⁊
sacerdotes ⁊ leuite ⁊ iudei ⁊ omnis israel
qui inuenti sunt in cõmoratione ihe-
rosolimis. Octauodecimo ãno regnã-
te ioia celebratũ est phase. Et directa
sunt opera ioie in cospectu dñi sui in
corde pleno metuentis: et que circa il-
lum quidẽ cõscripta sunt in priscis
temporibꝫ de eis qui peccauerũt quinq;
irreligiosi fuerũt in dñm pre omni gen-
te: et qui nõ quesierũt verba dñi super
israel. Et post omnem adũ hũc ioie-
akeindit pharao rex egipti uxorius in
carchamis abiere sup euphratem: et exijt
ī obuiũ illi ioias. Et misit ęx egipti
ad ioiam dicens. Quid michi et tibi
est rex iude? Non tecum pugnabo hodie
sed ad domũ belli mei est. festinãs descende. Et nõ fuit reuertere ioi-
as sup eum: sed expugnare eũ conaba-
tur. nõ attendẽs verbis phaere ęx ore
dñi: sed obtinuit ad eũ bellũ in cãpo ma-
geddo. Et deceperũt principes ad re-
gem ioiã. Et dixit rex pueris suis. Sa-
nauete me a prelio. Infirmat⁹ sum

tui valde. Et statim amouerunt eū pu-
ri ipsius de aule. Et ascendit sup turri
secundariū: et puerunt in hierosoli-
mā vita sua? est: ⁊ sepultus est in pa-
truo sepulcro. Et in tota iudea luge-
bāt iosiam: ⁊ qui plidebāt cū veroribs
lamētabāt eū usq; in hūc die. Et datū
est hoc fieri lauip in oūe ieu? isl. Hec
aūt plcripta sunt in libro historiarū re-
gū iude: et singla gesta: actus iosie et
eo? gloria ⁊ intellect? eius in lege dūi:
quia eque gesta sunt ab eo ⁊ que non
scripta sunt i libro regū isl ⁊ iude. Et
assumētes qui erāt de gente ierhoniā
filii iosie obtinuerūt regē pro iosia pre
suo: cū esset annorū viginti annū: et re-
gnauit sup isl mēsibs tribs. Et amo-
uit eū rex egipti ne regnare i hierosolo-
limis: ⁊ mulctauit gentē argenti tale-
ta centū: et auri talentū unū. Et obtulit
rex egipti regē ioakim fratē ipsius re-
gnū iude et hierusalē: ⁊ alligauit ma-
gistra? ioachin zacariam fratē fu-
um: ⁊ apprehēdēs reduxit egipti. Fu-
norū erat ioakim viginti quinq; cū re-
gnare cepisset i terra iuda ⁊ i hierusalē:
et fecit malū in cōspectu dūi. Post hūc
aūt ascendit nabuchodonosor rex ba-
bilonis: ⁊ alligās eū in aureo vinctio
deduxit in babilonia: ⁊ sacra vasa do-
mini accepit nabuchodonosor: et tu-
lit: ⁊ cōstituit in templo suo in babi-
lonia. Sā de immūdicia illi? ⁊ irreli-
giositate scriptū ē in libro temporū re-
gum. Et regnauit ioachin filius eius
pro eo. Cū aūt obtinē? est erat annor?
octo. Regnauit aūt mēses tres et dies
decē in hierusalē: ⁊ fecit malū in cōspe-
tu dūi. Et post ānū mittēs nabucho-
donosor trāslugauit eū babilonia
simul cū sacris vasis dūi: et cōstituit
sedechiam regē iuda ⁊ ihrlm: cū esset

annor? viginti annis. Regnauit aūt
annis undecim. Et fecit malū in obte-
tu dūi: ⁊ nō est verit? a verbis que lo-
cta sunt ab ieremia ꝓpheta ex ore do-
mini. Et admirat? a rege nabuchodo-
nosor prevarans discessit: et indurata
cervice sua: ⁊ corde sug: mālgessus est
legiminia dūi dei isl. Et duces ꝓli dūi
multa inique gesserūt et inpie egerūt
sup diūes immūdicias gentiū: ⁊ pol-
luerūt templū dūi qd sanctū erat i hie-
rosolimis. Et misit deus patrū suorū
per angelū suū reuocare eos: propter
qd parcere illis ⁊ tabernaclo suo. Ipsi
vero subsannabāt in angelis suis: et
qua die loqu? est dūs erāt illudentes
prophetis eo?. Qui usq; ad iracundiā
cōcita? est: super gentē suā ꝓpter irreli-
gositate suā: et pecpit ascendere reges
chaldeor?. Qui occidērūt iuuenes eorū
in gladio i circuitu sancti templi eor:
et nō pepercerūt iuuenī ⁊ seni: et virgi-
ni ⁊ adolescenti: sed oūes tradidit sunt
in manus ipor? ⁊ dūia sacra vasa do-
mini: et regales apotheca: cū thesauris
tulerūt in babilonā: ⁊ incenderūt do-
mū dūi ⁊ destruxerūt muros ihrusa-
lem: ⁊ turres eo? incenderūt in igne. Et
cōsumauerūt omnia honorifica eo?: et
ad nichilū redegerūt: reliquos a gla-
dio in babilone: et erant sui illi? usq;
dum regnarēt persē in repletione ve-
bi dūi i ore ieremie: quousq; huiusne
agerent terra sabbata sua. Omni tempo-
re deserationis sue sabbatizauit in ap-
plicatione annorū septuaginta. ¶

Regnante vero rege persarū in con-
summatione verbi dūi in ore ie-
remie: suscitauit dūs spiritū ori regis
persarū: et ꝓdicauit in toto regno suo
simul per scripturā dicēs. Hec dicit cy-
rus rex persarū. Iste constituit regnū

orbi terrarū dūs isl dūs excelsus: et si-
gnificauit michi edificare domū sibi
in ihrlm que est in iudea. Si quis est
ex genere vro: dūs ipū? ascendat cū eo
in ihrusalē. Quocunque ergo circa lo-
ca habitāt adiuuēt eos ꝗ sunt in loco
ipso i auro ⁊ argento in dariomidis cū
equis ⁊ iumētis: cūq; alijs que scōm
vota apponūtur in edem dūi que est
in ihrlm. Et stantes principes tribuū
pagor? ⁊ iude et tribu beniamin ⁊ sa-
cerdotes et leuite: quos egitauit dūs
ascendere et edificare domū dūi que ē
in ihrlm: ⁊ qui erāt in circuitu eor? ad
iuuerūt in omīb auro et argento et
iumentis ⁊ votis quā plurbs: multi
quorū sensus egitat? est. Et cyrus rex
produxit vasa sacra dūi q trāstulit na-
buchodonosor rex babilonis ex ihru-
salē ⁊ obstrauit ea ydolo suo. Et profe-
rens ea cyrus rex persarū tradidit nutri-
dano qui erat sup thesauros ipū?. Per
hūc aūt tradita sūt salmanasaro pre-
sidi iudee. Horū aūt hic numer?. Lib-
tonia argētea: duo milia ꝗdringēta:
athifer argentee vigīta: phiale auree
triginta: item argētee duo milia qua-
dringēte: ⁊ alia vasa mille. Omnia
aūt vasa aurea ⁊ argentea quinq; mi-
lia octingēta sexaginta. Et numera-
ta sunt salmanasaro simul cū hijs q
ex captiuitate babilonie venerāt in ie-
rosolimā. In artaxerxis aūt regis pe-
sarū temporibs scripserūt ei de hijs q
inhabitabāt in iudea ⁊ ihrlm: balsa-
mus et mitridat? ⁊ tabell? et rathim?
balthemus samelius scriba: et reliqui
inhabitātes in samaria ⁊ cetera loo?
subiectā epistolā regi artaxerxi. Hūc
modū in rathim? ab accedētibs: et la-
belius scriba: ⁊ reliqui iudice tue iudi-
ces in celesiria et phenicem. Et nunc

notū sit dūo regi: quoniā iudei qui a-
scenderūt a vobis ad nos venerūt i
ihrlm ciuitatē rebūgā et pellimādedi-
cant turres eius: ⁊ statuūt muros: et
templū suscitant. Quod si ciuitas ista
et muri cōsummati fuerint nō tantum
tributa nō sustinebūt pendere: sed etiā
regibs resistent. Et quia id agit circa
templū: rede habeti arbitrari suum? nō
delipere hoc ipūm: sed notū facere dūo
regi: ut si videbit? re: querat in libris
patrū tuor: ⁊ inuenies in ānouīōni-
bus scripta de hijs: scies quoniā ciui-
tas ista fuit rebūga et reges ⁊ ciuitates
nōcentes: ⁊ iudi rebūge ⁊ prelia nō mit-
tentes in ea ab eterno: ob quā causam
ciuitas ista deserta est. Sūt ergo notū
facim? dūe re: quoniā si ciuitas hec
edificata fuerit ⁊ hur? muri redi fuerit:
deinceps tibi nō erit i celesiriā ⁊ phe-
nicem. Tūc scriplit rex rathimo ꝗ scribe-
bat accedēta ⁊ belthimo ⁊ sabellio scri-
be: ⁊ cetera obstinatis ⁊ inhabitātibs in
siria ⁊ phenice ea que subiecta sunt. Le-
gi epistolā quā misistis michi. Prece-
pi ergo inquiri: ⁊ inuentū est quoniā
ciuitas illa ex ab eo regibs resistens
et hominēs rebūge ⁊ prelia in ea effici-
entes: et reges fortissimi erāt in ihrlm
dūantes ⁊ tributa exigētes ⁊ celesiria
et phenice. Sūt ergo precpi prohibere
hoies illos edificare auerat: et phibe-
re ne ꝗd ultra hec fiant: sed nec proce-
dāt i plurimū: et qua sūt malicie ita
ut regibus molestia imponē. ¶

Tunc cetera hijs que a rege ar-
taxerxe scripta fuerāt rathimus
et labellius scriba et qui cū hijs obtinu-
ti erāt iungentes festināter venerūt in
ihrusalē cū equitatu ⁊ turbis et agmi-
ne: cepeūq; edificāre phibere. Et va-
cabāt ab edificatione templi i ihrlm:

usq; secundo ãno regni darij regis persarũ. Rex darius fecit cenã magnã omnibus vernaculis suis: ⁊ omnibus magistratibus medie ⁊ persidis ⁊ ciuitatibus purpuratis ⁊ ducibus ⁊ consulibus ⁊ presedis sub illo ab india usq; ethiopiã: centũ viginti septẽ prouincijs. Et cũ mãducasset ⁊ bibisset ⁊ saciati cũcubuisset: tũc darius rex ascendit in cubiculũ suũ: et dormiuit et expergefactus est. Tũc illi tres iuuenes corporis custodes qui custodiebãt corp̃ regis: dixerũt alter alteri. Dicamus unusquisq; nrũ ꝟbũ qui pcellat: ⁊ cuiusq; apparuerit sermo sapiẽcior alterius: dabit illi darius rex dona magna: purpura cooperiri: et in auro bibere et sup aur dormire: et curru aureũ ferre ⁊ ydariũ bissinam ⁊ torquẽ circa collũ: et sedebit a dario ꝓter sapiẽciã suã: et cognat̃ darij vocabit̃. Tũc scribentes singli suũ verbũ signauerũt: et posuerunt sub ꝟ cervical darij regis: et dixerunt. Cũq; surrexerit rex dabimus illi scripta nra: et qdcũq; iudicauerit rex et tribus ⁊ magistrat̃ persidis: quoniam verbũ eius sapiticius est: ipi dabit victoria sicut scriptũ ẽ. Vnus scripsit. Fortior est ꝟ. Alius scripsit. Fortior est rex. Tertius scripsit. Fortiores sunt mulieres: sup omnia aũt vincit veritas. Et cum surrexisset rex acceperunt scripta sua: ⁊ dederũt illi ⁊ legit. Et mittens vocauit omnes magistrat̃ persarũ et medos et purpuratos ⁊ pretores ⁊ presedos: ⁊ sedebat in solio: ⁊ lecta sunt scripta coram ipis. Et dixit. Vocate adolescentes et ipi indicabũt verba sua. Et vocati sũt: ⁊ introierũt. Et dixit illis. Iudicate nobis de hijs que scripta sunt. Et cepit prior qui dixerat de fortitudine vini. Et dixit. O viri quam pualet vinũ omnibus hominibus qui bibũt illud. Seducit mentẽ. Ipsũ regis ⁊ orphani facit mentẽ vanã. Ipsũ fratri ac libri pauperis ac diuitis ⁊ omnem mentem cõuertit in securitatẽ: et iocũditatẽ: et non meminit omnem tristitiã ⁊ debitũ: et omnia pcordia facit honesta: et non meminit regẽ nec magistratũ: ⁊ omnia per talẽta loquti facit. Et non meminerunt cũ biberint amicitiã nec fratrẽ aut ciuẽ: sed post nõ multũ summunt gladios: et cum a vino surrexerint nõ meminerunt que gesserunt. O viri num pcellit vinũ? Quis sic regnat facere? Et tacuit hoc dicto. III

Et incepauit loqui de secundo dicere: qui dixit de fortitudine regis. O viri: nunq̃ pcellũt homines: qui terrã ⁊ mare obtinẽt: ⁊ omnia que i eis sunt? Rex aũt sup omnia pcellit: et dominatur eorũ: et omne ꝟbũ ipsi dicerũt illis faciunt. Et si mittent illos ad bellandũ: vadunt ⁊ deuolũt montes ⁊ muros: et turres. Iugulant̃ ⁊ iugulant: et regis ꝟbũ non pterierunt. Etiam si vincunt affert̃ regi omnia que ceptũq; predati fuerint. Similiter et alij omnes et quicquid non militat nec pugnat sed colunt terrã: ⁊ cum cũ fuerint metentes afferũt tributa regi. Et ipse unus solus si dixerit occidite occidũt: dixerit vivere vivũt: dixerit percutite: percutiũt: dixerit exterminate exterminãt: dixerit edificate edificãt: dixit excidite excidũt: dixerit plãtate plãtant: ⁊ omnis plebs et uxores eũ obaudiũt: et sup hec pcũbit: ⁊ bibit: ⁊ dormit. Hij aũt custodiunt in circuitu eũ: ⁊ nõ possunt ire singuli ⁊ facere opera sua: sed in dicto obaudientes sunt ei. O viri: quomõ non pcellet rex qui sic diffamatur? Et tacuit. Tertius qui dixerat de mulieribus ⁊

veritate: hic est zorobabel: cepit loqui. Viri: nõ magnus rex: et multi homines: nec vinũ pcellit. Quis ẽ ergo qui dñator eorũ? Nõne mulieres genuerũt regẽ ⁊ omne ꝟbũ qui dñatur mari ⁊ terre: et ex illis nati sunt: et ipse educauerũt eos q̃ plãtauerũt vineas ex quibus vinũ fit? Et ipse faciunt stolas omnũ hominũ: et ipi faciũt gloriã hominibus: et nõ possunt homines separari a mulieribus. Si congregauerint aurũ et argentũ ⁊ omne rem speciosam et viderint mulierẽ vnã bono habitu et bona specie: omnia hec relinquẽtes i eã intendũt ⁊ aperto ore cõspiciũt: et eã allicũt magis q̃ aurũ et argentũ: et omnem rem pciosam. Homo suũ patrẽ relinquit qui enutrijt illũ et suã regionẽ: ⁊ ad mulierẽ se cõiungit. Et cũ muliere permanet animã: et neq; patrẽ meminit: neq; matrem neq; regionẽ. Et hinc oportet vos scire: quoniã mulieres dñantur vos. Nõne laboratis? Et accipit homo gladiũ suũ et vadit ⁊ mãs facere furta ⁊ hominicidia et mare nauigare ⁊ flumina: ⁊ leonẽ videt ⁊ in tenebris ingredit: ⁊ cũ furta fecerit ⁊ fraudes ⁊ rapinas: amabili sue affert. Et neq; diligit homo vxorẽ suã magis q̃ patrẽ aut matrem. Et multi demẽtes factũ sunt, ꝓter vxores suas: et servi facti sunt, ꝓter illas: ⁊ multi pecerũt et iugulati sunt: ⁊ peccauerũt propter mulieres. Et nũc credite michi q̃a magnus est rex: in potestate sua: quoniã omnes regiones timent tangere eũ. Vidistis tamẽ apamen filiã bezanis: ministri cõcubinã regis: sedentẽ iuxta regẽ ad dexterã: ⁊ auferentẽ diadema de capite eius: ⁊ imponentem sibi: et palmis ꝛedebat regẽ de sinistra manu. Et sup hec aperto ore inuehebat eã: ⁊ si arrisserit ei ridet: nam si indignata ei fuerit blandiuntur: donec reconciliet̃ ei gratiam. O viri: aut nõ sunt fortiores mulieres? Magna est terra: et excelsum est celum. Quis ista agit? Et tũc rex et purpurati inuicebãtur in alternũ. Et inchoauit loqui de veritate. O viri: nõne fortes sunt mulieres? Magna est terra: ⁊ excelsum est celũ: et velox cursus solis conuertit in gyro celũ i locũ suũ i una die. Nonne magnũ? ẽ qui hec facit? Et veritas magna: et fortior pre omnibus. Omnis terra veritatẽ inuocat: et celum etiã ipsam benedicit: et omnia opera mouẽtur et tremũt eã: et non est cũ ea quicq̃ iniquũ. Vinum iniquũ: iniquus rex. Iniqui omnes filij hominũ: et iniqua illoꝝ omnia opera: et nõ est in ipis veritas. Et i sua iniquitate peribũt: et veritas manet et inualescit in eternũ: et viuit: et optinet in secula seculoꝝ. Apud eã est accipere personaꝝ: neq; differentias: sed q̃ iusta sunt facit omnibus iniustis ac malignis: ⁊ omnes beniguãtur in operibus eorũ. Et non est in iudicio eius iniquũ: sed fortitudo ⁊ regnũ ⁊ potestas ⁊ maiestas omniũ seculorũ. Benedict̃ deus veritatis. Et desijt loquendo. Et omnes pplũ clamauerunt: et dixerũt. Magna est veritas et preualet. Tũc rex ait illi. Pete si q̃d vis amplius q̃ que scripta sunt: et dabo tibi sedẽdũ q̃d inuenis: eo sapiencior ⁊ proximus michi sedebis: ⁊ cognat̃ meus vocaberis. Tunc ait regi. Memor esto voti tui q̃d vouisti edificare ierusalẽ i die qua regnũ accepisti: ⁊ omnia vasa que accepta sunt ex templo remittere: que separauit cyrus quando mactauit babiloniã. et voluit remittere ea ibi. Et tu vouisti edificare templũ: quod incenderunt idumei quando

translata ē iudea a chaldis. Et nūc hæc ē qd̄ postulo dñe ⁊ qd̄ peto: hæc ē maiestas a te qd̄ postulo: ut facias vorū qd̄ vouistī regi celi ⁊ ore tuo. Tūc surgens darī⁹ rex osculatus ē illū: ⁊ scripsit epistolā ad omnes dispensatores: ⁊ ptēdos: et purpuratos: ut deducerē eū: ⁊ eos q̄ cū illo erāt: omnes ascendere edificare iherusalē. Et omnibus ptēdis q̄ erāt i syria ⁊ phenice ⁊ libano scripsit epistas: ut transferēt ligna cedrina a libano i iherusalem: ut edificarēt cū eis ciuitatē. Et scripsit omnibus iudeis q̄ ascendēt a regno i iudeā pro liberare: omnē potestē ⁊ magistratū et ptēdū nō supuenire ad ianuas ipsoꝝ: ⁊ omnē regionē q̄ optinuerant esse immunē eis: ⁊ ydumei reliquēt castella q̄ optinēt iudeoꝝ: et i structurā templi dare ⁊ singulos ānos talēta vigintī usq; dū perficiēt: et lup. sacrīū holocaustomata vbi lare q̄ die sicut habēt preceptū: alia talēta decē offerre p singulos ānos: et omnibus q̄ pcedūt a babilonia ad ciuitatē: ut esset libtas tā ipis q̄ filijs eoꝝ: ⁊ omnibus sacerdotibus q̄ pcedūt. Scriptū aūt ⁊ quāntatē ⁊ sacra stolā iussit dari in qua deuideret: ⁊ leuitis scriptū dare precepta usq; i diē qua cōsumabitur dom⁹ et iherusalem extruet: et omnibus custodientibus ciuitatē scripsit dare eis sortes et stipendia. Et dimisit omnia vasa q̄ sepaurarat cyrus a babilonia: ⁊ omnia quecunq; dixit cyr ⁊ ipse precepit fieri: et mitti iherusalem. Et cū accessisset ille adolescēs: eleuās faciē i iherusalem: benedixit regi celi ⁊ dixit. Abs te ē victoria: ⁊ abs te ē sapiētia: et claritas. Et ego tu⁹ tu⁹ sū. Benedictus es: q̄ dedisti mihi sapiētiā: tibi confitebor dñe d⁹ patꝝ nōstꝝ. Et accepit epistas: ⁊ ptēdis ē i babilonia. Et venit ⁊ nunciauit fratribus suis omnibus q̄ fuerūt i babilonia: ⁊ benedixerūt dō patꝝ suoꝝ: qm̄ dedit illis remissionē ⁊ reliquias: ut ascenderent et edificarent iherusalem et templum vbi nominatum est nomē eius in ipso: et epulauerūt cum musicis ⁊ letitia diebus septē.

Post hæc aūt electi sūt ut ascenderēt principes patrum ⁊ domos p tribus suas: ⁊ vxores illoꝝ: ⁊ filij: et filie eoꝝ: ⁊ sui ⁊ ancille ipsoꝝ: et pecora illoꝝ. Et darī⁹ rex misit una cū eis equites mille donec deducerēt eos i iherusalem cū pace ⁊ cū musicis ⁊ cū tympanis ⁊ cū omnes fres erāt ludentes: ⁊ fecit eos ascendere simul cū eis. Et hæc sūt nomina virorū q̄ ascenderūt p pagos suos i tribus ⁊ in parte principū ipsoꝝ. Sacerdotes: filij phinees: filij aaron: ihs filij iosedech: ioachim filij zorobabel filij salathiel de domo dauid: et p genie phares tribu aūt iuda: q̄ locutus ē sub dario rege persarū huomes ministros i secdo ano regni ipsius mense nisan primo. Sūt aūt hi q̄ ascenderūt de iudea de captiuitate transmigrationis: q̄s transtulerat nabuchodonosor rex babilonie i babilonē: ⁊ reversi sūt i iherusalem. Et restituerūt parte iuxta vnusquisq; ciuitatē sua q̄ venerūt cū zorobabel: et ihesu: neemias: azarias: raamia: nahamanio: mardocheo: beselum: mechphisarethe: oloro emonia: viri principes eoꝝ: ⁊ numer⁹ a gēibus eorū et propositus eoꝝ. Filij phares: duo milia centū septuaginta duo. Filij area: septem milia quingentī septem. Filij sam: centum quadraginta duo. Filij iosabe: mille centum duo. Filij bani: duo milia quadringentī septuaginta. Filij ephraba: duo centū quinq;. Filij bamica: centum triginta octo. Filij bethel: q̄ringentī viginti. Filij archad: quadringentī viginti septem. Filij ethan: triginta septē. Filij zorobar: duo milia

sexaginta septē. Filij adinu: q̄ringentī sexaginta nouē. Filij abreadis: centū octo. Filij iasio ⁊ zelas: centū septē. Filij azora: q̄ringentī triginta nouē. Filij iedarbon: centū triginta duo. Filij anania: centū triginta. Filij asnui. Filij maclar: q̄ringentī viginti duo. Filij zabaeus: nouaginta quinq;. Filij sepolmion: centū viginti tres. Filij nepopas: quinquaginta quinq;. Filij hechanar⁹: centū quinquaginta octo. Filij ethelam⁹: centū triginta duo. Filij mearpatos: q̄ mortadies ⁊ modie: q̄ringentī viginti tres. Qui ex gramas ⁊ gabra: centū viginti unū. Qui ex bethelō et reggie: sexaginta quinq;. Qui ex bastaro: centū viginti duo. Qui ex brebenobes: quinquaginta quinq;. Filij lipni: centū quinquaginta quinq;. Filij labonni: centū quinquaginta septē. Filij suthem: centū septuaginta. Filij suadon ⁊ diom⁹: centū septuaginta octo. Filij ruc⁹: duo milia centū quadraginta quinq;. Filij anaia: centū septuaginta. Sacerdotes. Filij iedus: filij eutyr: filij eliasib: centū septuaginta duo. Filij emerus: duo centū quinquaginta duo. Filij fasuri: mille centū quinquaginta septem. Filij rarer: duo centū viginti septē. Leuite. Filij ihesu i raduhel ⁊ hamnis et sabebias et edias: septuaginta octo. Omnis numer⁹ a duodecimo ano: triginta milia quadringentī sexaginta duo. Filij ⁊ filie ⁊ vxores: omnis cōpuratio q̄ ibi erāt milia duo centū quinquaginta duo. Filij sacerdotū q̄ psallebāt i templo: filij asaph: centū viginti octo. Mediani vero: filij elumum: filij azer: filij amon: filij accuba: tupa: filij tobi: omnes centū viginti nouē. Sacerdotes ianitores i templo. Filij sel: filij gaspha: filij tabloth: filij carre: filij sur: filij hellu: filij labana: filij armacha: filij accub: filij vtha: filij recha: filij aggab: filij obai: filij anani. filij canua: filij geddur: filij ain: filij radin: filij delanō: filij nechoda: filij caseba: filij gaze: filij ozni: filij sinone: filij acer: filij taccu: filij aliana: filij manei: filij nasium: filij accufa: filij agifa: filij azni: filij fanon: filij fasalou: filij meedda. filij fusa: filij carre: filij barcus: filij sarer: filij roesi: filij nasith: filij agifi: filij pdon: salomon filij ei⁹: filij asophoth: filij phazida: filij celi: filij tedon: filij gadahel: filij sephgi: filij aggia: filij sachareth: filij sabathen: filij caroneth: filij masiuth: filij anne: filij salus: filij addus: filij suba: filij eura: filij rahons: filij phasphat: filij malmon. Omnes sacerdotes ⁊ pueri salomonis: quadringentī octoginta duo. Hi sūt filij q̄ ascenderūt a thermel ⁊ thersa: principes eoꝝ: tarmellā ⁊ tareth: et nō poterāt edicere ciuitates suas: et pgenies: quēadmodū sunt ex israel: filij delari: filij tubal: filij nechodani: et sacerdotes q̄ sungebāt sacerdotio ⁊ nō sunt inuenti filij obya: filij achilos: filij addin: q̄ accepit vxorem ex filiabus phargelai et vocati sunt nōie eius. Et horū quesita est genealogia scripta in pedigra ⁊ non est inuenta: et propterea sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis neemias: et athara: ne participēt sancta: donec surgat pontifex dō⁹ in ostensione ⁊ veritate. Omnis aūt ista: erat duodecim milia: excepto seruitio ⁊ ancillis q̄ erāt quinq; milia septingentī sexaginta septem: cantores et cantatrices duecentī sexaginta quinq;. Camelī quadringentī triginta quinq;: equi septem milia trigintasex: muli duecentī milia quadraginta quinq;: subingalia quinq; milia

uigintiquinq. Et de ꝓsaptis ipsis ꝯ pagos.
dñi venerunt in templū dñi qd erat in
ierusalē: innouare ⁊ suscitare templū
in loco suo sedm suā uncterē. et dna in
templū. thesaurū operū sacrū. auri mi-
nas. duodecī milia. ⁊ stolas sacerdota-
les centū. Et habitauerūt sacerdotes et
leuite. et q̃ egressi de plebe i ierusalē et i re-
gione: ⁊ sacri cātores. ⁊ ostiarij. ⁊ omis
israel i regionibus suis. Iustāte aūt septi-
mo mēse. cūq; essent filij israel unusquisq;
i suis urbs: ouenerūt unanimes i atriū
qd erat ante iamuā orientalē. Et stantes
ihesus filij iosedech. et fres eius sacerdo-
tes. ⁊ zorobabel filij salathiel. et hui⁹
fres. paraueruūt altare: ut offerēt sup il-
lud holocaustomata sedm q̃ in libro
moysi hominis dei scripta sūt. Et oue-
nerūt sibi et alijs nationibus terr: ⁊ re-
erexerūt sacratū i loco suo omnes genes
ire: ⁊ offerēbāt victias ⁊ holocaustoma-
ta duo matutina. Et egerūt scenophe-
gia. ⁊ die solemnē sicut preceptū est i lege.
et sacrificia quotidie sicut oportebat.
et post hec oblationes iuniuitas. ⁊ vi-
ctias sabbatorū. et neomenias. et dies
solemnū omnū sanctificatorū. Et quot
quot uouebāt dno a neomenia sepe
mensis ceperūt victias offerre dno: et tem-
plū dñi nondū erat edificatū. Et dede-
runt pecuniā lapidarijs. et fabris: et
potū ⁊ pabula cū gaudio. Et dederūt
carra hydonijs et tyrijs. ut trāsucherēt
illis de libano trabes cedrinas ⁊ sace-
rent rates i iope potū: sedm decretū
qd scriptū erat eis a cyro rege persarū.
Et in secdo āno veniēs i templū dei
i ihrslm. mēse secdo inchoauit zoroba-
bel filij salathiel. ⁊ ihesus filij iosedech
et fres ipsoꝝ. et sacerdotes. et leuite. et o-
mnes q̃ aduenerāt de captuitate i ier-
usaleu: ⁊ fundauerunt templum dei.

nouilunio secdi mensis secdi anni cū ve-
nissent in iudeā et ihrslm. Et statuerūt
leuitas a uigīti ānis sup opera dñi. Et
stetit ihesus et filij eius. ⁊ fratres. omnes
leuite: ⁊ spurātes. et executores legis. fa-
cientes opera i domo dñi. Et stetērūt sa-
cerdotes habentes stolas cū tubis: ⁊ le-
uite filij alaph habentes cymbala. et
laudātes dñm ⁊ benedicentes sedm di-
uid regē israel. Et cātabant cāticū dnō:
quū dulcedo eius ⁊ honor israel sup
ipsum israel. Et omis populus tuba resonuit:
et ꝓclamauerūt voce magna: collau-
dātes dñm i suscitatione domus dñi. Et
uenerūt et sacerdotes ⁊ leuites. ⁊ principi-
bus sedm pagos. seniorib; q̃ uidēt
pristinā domū: ad hui⁹ edificationē
cū clamore ⁊ plātu magno. ⁊ multi
cū tubis et gaudio magno: inuānī ut
ꝓpulsus no audiret tubas ꝓter planctū
populi. Turba enī erat tubis sonantes ma-
gnifice: ita ut lōge audiret. Et audi-
rūt omnia tribus inde ⁊ breuauiū: ut
nesciēt scire q̃ esset uox tubarū. Et cognō-
uerūt: quū q̃ erāt de captuitate edificāt
templū dño deo israel. Et accesserūt ad zo-
robabel. ⁊ ihesū. ⁊ ꝓsatos pagorū di-
centes eis. Edificabimus una vobiscum.
Similiter enī audiuimus dñm nrm: ⁊
ipi pariter incedimus a diebus assaarh
regis assiriorū: q̃ transmigrauit nos
huc. Et dixit illis zorobabel. ⁊ ihesus
et principes pagorū israel. Sīō ē nobis et
vobis edificare domū dei nri. Stos e-
nim solī edificabimus dño israel sedm ma
q̃ ꝓcepit nobis cyrus rex persarū. Gēes
aūt terre incubātes hijs q̃ sunt i indu-
ra leuātes oꝝ edificationis. ⁊ infidia
⁊ ꝓlos adducētes. prohibebāt eos
edificare: ⁊ aggressuras exercētes inupt
dicuntes ne dsumarē edificiū omni ꝓ
uite cyri regis: ⁊ preterēt structuram

per biēniū usq; ad darij regnū. Qui
n secdo aūt āno regni darij. ꝓpheauit
aggeus ⁊ zacharias filij addini. ꝓphete
apud iudā ⁊ ihrslm: i nomine dei israel super
eos. Tūc stās zorobabel filij salathiel.
⁊ ihesus filij iosedech: inchoauerūt edi-
ficare domū dñi q̃ ē i ihrslm: cū adesset
eis. ꝓphete dei ⁊ adiuuārē eos. In ipso
tpe venit ad illos thesenes subregulus fy-
rie ⁊ phenices. ⁊ sarcabozanes ⁊ sodales
eius: ⁊ dixerūt ei. Quis ꝓcipit vobis domū
hāc edificare: ⁊ tectū istud et alia o-
mnia phenis? Et q̃ sūt structores qui
hec edificant? Et habuerūt gratiā. vsi
ratione facta sup eos q̃ erāt ex captuitate
a duo seniores iudeorū: ⁊ nō sunt
impediti edificare donec significarē da-
rio de omibus istis: ⁊ responsū accipere.
Exemplū epistolē q̃ miserūt dario. Hysteus
subregulus hyrcie phenices. et sarcabo-
zanes. ⁊ sodales eius in hyra ⁊ phenice
ꝓsides: regi dario salutē. Omnia nota
sint dño regi: q̃ cū adueniremus in re-
gionē iudee et intrauissemus in ihrslm in
urbem edificātes domū dei magnā ⁊
ꝓlū ex lapidibus politis et magnis. et
ꝓcipis materijs in parietibus: et opera
illa instāter fieri. ⁊ sustēgare et ꝓspera-
re in manibus eorū. ⁊ in omni gla q̃ dili-
gentissime perfici. Tunc interrogauimus
seniores. dicētes. Quis ꝓuisionē vobis
edificare domum istam: ⁊ opera hec
fidēs? Hoc aūt interrogauimus: ut no-
mina eorum. vbi hoies ⁊ ꝓsitos: ⁊ no-
mina scripturā ꝓcipis. postulauimus
illos. Et illi ꝓsponderūt nobis dicētes.
Nos sumus filij dñi q̃ fecit celū ⁊ terā: ⁊
edificabāt hec domū ante āos istos multos
a rege israel magno ⁊ fortissimo: et
dsumata ē. Et qui pres nri exercitātes
erāt ⁊ peccauerūt i dñi israel. tradidit eos
in manus nabuchodonosor regis

babilonie. regis chaldeorū: et domū
istam demolitēs incendiuit: ⁊ ꝓlm
captiuū duxerūt in babilonē. In primo
anno regnāte cyro rege babilonie. scri-
pserūt cyrus rex domum hāc edificare: et
illa sacra vasa aurea et argētea q̃ ezcu-
lerat nabuchodonosor de domo q̃ erat
i ihrslm. ⁊ detulerat ea i suo ꝓlo: rur
sus ꝓulit ea cyrus rex de ꝓlo qd erat
in babilonia. ⁊ tradita sunt zorobabel
et salmanasaro subregulo. Et ꝓcepit
eis ut offerēt hec vasa. ⁊ reponerent
in ꝓlo qd erat i ihrslm: ⁊ ipm ꝓlū di
ficare in loco suo. Tūc salmanasa
rus subiecit fundamēta domus dñi q̃ est
in ihrslm. ⁊ exinde usq; nūc edificat. et
nō accepit dsumationem. Nūc ergo si
iudicat a re o rex. ꝓquirat in regalibus
bibliothecis cyri regis q̃ sunt in babilo-
nia: ⁊ si inuentū fuerit ⁊ illo cyri regis
ꝓcipe esse structuram domus dñi que est
in ierusalē. ⁊ iudicat a domino rege
nostro: scribat de hijs nobis. Tunc rex
darius ꝓcepit inquirī in bibliothecis
et inuentus est in ecbathanis oppido qd
est in media regione loꝝ. vnus in quo
scripta erant ista. Anno primo regnā-
te cyro rex cyrus ꝓcepit domū dñi que
est in ihrslm edificare. vbi incendebant
igni assiduo: canus altitudo sit cubito-
rum decem. ⁊ latitudo cubitorum sexa-
ginta. ⁊ ordinē lapidibus politis tribus. ⁊
nouiano ligneo eiusdem regionis. et
nouiano uno nouo: ⁊ impendia dari
de domo cyri regis: et sacra vasa do
mus dñi tam aurea q̃ argētea que ex-
tulit nabuchodonosor. in domū dñi
que est in ihrslm. vbi erant posita: ut pri
mū illic. Et ꝓcepit curā agere hysteus
subregulus hyre ⁊ phenice. ⁊ zatrabuza-
nā ⁊ sodales eius. ⁊ q̃ ordinati erāt i hyra
⁊ phenice prestēre. ut abstinerē se ab

rodē loco. Et ego quoq; ꝑcepi in totū
edificare: et prosperēt ut adiuuēt eos q̃
sunt ex capiuitate iudeoꝝ donec con-
summetur templū dēi dūi: ⁊ a vectiga-
one tributoꝝ fruceles: et phenice: dili-
genter quantitatem dari hijs homini-
bus ad sacrificiū dūi · zorobabel ꝑ-
ro ad thauros ⁊ arietes et agnos: si-
milit aūt et frumētū et sal ⁊ vinum
et oleū instāter per singulos annos:
prout sacerdotes qui sunt in ihrusa-
lem dixerūt consumi quotidie sine
ulla dilatione: ut offerāturlibamina
summo deo: pro rege et pueris eꝰ · et
orent pro ipsoꝝ vita. Et denūtiet:
ut quicūq; transgressi fuerint aliquid
ex hijs que scripta sūt aut sprenerint:
accipiatur lignū de suis proprijs · et
suspendātur: et bona ipsoꝝ regi ascri-
bānt. Propterea ⁊ dūs cui⁹ nomen in-
uocatū ē ibi · exūinet omnē regem et
gentē · qui manū suā extenderit phibe-
re aut male tractare domū dūi illā q̃
est in ihrsln. Ego darius rex decreui
q̃ diligentissime sēdm hec fieri. VII

Tunc hystrenes subregulus celesy-
rie et phenices · et sarrabuzanes
et lodales · obsecuti hijs qui a dario
regi erāt decreta · subscribāt sacrosanct
operibs diligātissime cooperāres cum
senioribs iudeoꝝ principibs syrie: ⁊ pro-
sperata sunt sacrosancta opera: ꝓphe-
tanibs aggeo ⁊ zacharia ꝓphetis. Et
cōsummauerūt omnia per ꝑceptū dūi
dei israhel: et ex consilio cyri et darij · et
artarxersis regis persarꝝ. Et ꝛsummata
est domus ista usq; ad tertiā ⁊ vice-
simā diē mēsis adar: sexto āno darij
regis. Et fecerūt filij israel · et sacerdotes
et leuite · et ceteri qui erāt ex capiuitate
qui appositi sunt: sēdm ea que scripta
sunt in libro moysi. Et obtulerunt in

dedicationē templi dūi thauros · ce-
tum · arietes ducentos · agnos ccc-
tos: et hedos pro peccatis uniūsi israel
duodecim: sēdm numerū tribuum israel.
Et stuerunt sacerdotes et leuite ammi
stolis per mbs suy opera dūi dei israel
secundū librū moysi: et ostiarij per sin-
gulas ianuas. Et egerūt filij israel cum
hijs qui erāt ex capiuitate illud phase
quartadecima luna mēsis primi: quā-
do sanctificati sunt sacerdotes et leui-
te. Omnes filij capiuitatis nō sunt si-
mul sanctificati: qa leuite omēs simul
sanctificati sūt. Et immolauerūt phase
uniūsi filij capiuitatis: et fratribus
suis sacerdotibs ⁊ sibimetipsis. Et mā-
ducauerunt filij israel qui erāt ex capiui-
tate omnes qui reuēlerāt ab omibs
peccatōribs gentū terre: quaerentes d̄
minū: et celebrauerūt diē festū azimo-
rū septem diebus epulātes in cōspectu
dūi · quoniā auertit cōsilū regis assiri
orū in eos: cōfortare mau⁹ eoꝝ ad ope-
ra dūi dei israel. Et post hūc · regnante
artarxersi persarū rege · accessit esdras
filius azarie · filij helchie · filij solome-
filij sadoch · filij achitob · filij amen · fi-
lij azahri · filij bocci · filij abysue · filij
phinees · filij eleazari · filij aaron pri-
sacerdotis: hic esdras ascendit de bab-
lonia · cū esset scriba et ingenuosus in
lege moysi que data est a dūo israhel:
docere et facere. Et dedit ei rex gloriā
ꝑ mueuisset graciam in oēs dignita-
te et deliderio: in ꝑspectu eius. Et ascen-
derūt simul cū ipso ex filijs israel · et sacer-
dotibs et leuitis · ⁊ sacris cātoribs tem-
pli: et ostiarijs · et seruis templi in ihe-
rusalem. Anno septimo regnante ar-
tarxersi in quinto mēse: hic annus se-
ptimus est regni: egressus de babilo-
nia nouilunio quinti mēsis venerūt

ihrosolimā iuxta ꝑceptum illius: secū-
dum prosperitatē itineris a dūo ipso-
rum datā tis. In hys enī esdras ma-
gnam disciplinā obtinebat ut pere-
mineret quicq; eoꝝ que esset ex lege do-
mini et ꝑceptis: et docendo omnibus
israel omneu iusticiā et iudiciū. Access
ers autem qui scribēbāt scripta artar-
xersis regis · tradiderūt scriptū nō obue-
nerat ab artarxersi rege · ad esdram sa-
cerdotem et ledorem legis domini: cu-
ius exemplum subiectum est. VIII

Rex artarxerses · esdre sacerdoti et
ledori legis dūi salutē. Iumanit
ego iudicās in beneficijs · ꝑcepti
ris qui deliberāt ex gente iudeorū sua
sponte · ⁊ sacerdotibus ⁊ leuitis qui
sunt in regno meo: comitari tecum in
ihrusalē. Si qui ergo capiunt ire tecū
conueniant et proficiscant sicut placu-
it michi · et septē amicis meis consilia-
rijs: ut visitent ea que aguntur sēdm
iudeā et ihrslm obseruātes sicut habes
in lege dūi: ⁊ ferant munera domino
israhel · que voui ego et amici ihrusa-
lem: et omne aurū ⁊ argentū quod in-
uentū fuerit in regione babilonie · do-
mino in ihrusalē cū illo quod est do-
nātū pro ipsa gente in templū dūi eo-
rum quod est in ihrusalē: ut colligā-
tur hoc aurū et argentū ad thauros
et arietes · et agnos et hedos · et q̃ hijs
sunt cōgruentia: ut offerant hostias
dūo sup altare dūi ipsorū quod est in
ihrusalē. Et omnia quecūq; voluerit
cū fratribus tuis facere auro ⁊ argento
pere pro voluntate tua secundū prece
ꝑceptum dūi dei tui: et sacrosancta vasa
que data sunt tibi ad opera domus
dūi dei tui que est in ihrusalē · et cetera
quecūq; tibi subuenerit ad opera templi
dei tui dabis de regali gazophylacio:

rum voluerit cū fratribus tuis facere
auro et argento perfect secūdū volun-
tatem dūi. Et ego quidē rex artarxerses
ꝑcepi custodibus thesaurorū syrie ⁊ phe-
nicis: ut quecūq; scripserit esdras sacer-
dos · et ledor legis dūi diligenter deur
ei usq; ad argenti talenta centū simili-
ter et auri: et usq; ad frumēti modios
centū · et vini amphoras centum: et a-
lia quecūq; abundant sine taxatione.
Omnia secūdū legem dei fiant ne al-
ll̄ minor: ne forte exsurgat ira in regno
regis · et filij et filioꝝ eius. Ejubis aūt
dicitur · ut omnibus sacerdotibus et le-
uitis et sacris cantoribs et suis cōpli et
scribis cōpli hui⁹ nullū tributū neq; ul-
la alia indicta irrogetur: nec habeat
quisq; potestatē obiicere eis quicq̃. Tu
autem esdras secundum sapientiā dei
constitue iudices et arbitros in tota
syria et phenice · et omnes qui legē dei
tui non nouerunt docē: ut quoquot
transgressi fuerint legem diligēter pe-
dant: siue morte · siue cruciatu · siue ci-
ram pecunie multatione · uel abscidi-
one. Et dixit esdras scriba. Benedictus
domin⁹ patrum nostrorum · qui dedit
hanc uoluntatem · in cor regis clarifica-
re domū suā que est in ihrusalē: et me
honorificauit in cōspectu regis · ⁊ con-
siliariorū · ⁊ amicoꝝ eius · ⁊ purpurato-
rum eius: et ego cōfortatus animo fact⁹
sum secūdū oportunitatem dūi dei mei.
Et congregaui ex israel viros: ut simul
ascenderēt mecū. Et hij sunt ꝑpoti se-
cūdū suas partes et principes ꝓ-
vinciales eorū qui mecū ascenderūt de
babilonia: in regno artarxersis. Ex fi-
lijs phares: gersom⁹. Ex filijs itemar:
ithamus. Filioꝝ dauid: atus filij
secelie. Ex filijs phares · et zacharias:
et cū eo trēsū sūt viri centū quinquaginta.

Ex filijs ductoris moabilionis zaria: ⁊ cū ipo viri ducentiquinquaginta.
Ex filijs zacues iechonias zechoelis ⁊ cū ipo viri ducentiquinquaginta. Ex filijs sala maasias gotholie: et cum ipso viri septuaginta. Ex filijs saphatie zarias michelis: et cū ipo viri octogita. Ex filijs iob abdias iehelis: et cū ipso viri duōrūduodecim. Ex filijs banie salimoth filius iosaphie: ⁊ cū ipo viri centūlexagita. Ex filijs beer zacharias bebei: ⁊ cū ipo viri ducētiocto. Ex filijs ezrad iohānes acethan: et cum ipo viri centumdecim. Ex filijs adonikam ipis postremis: et hec sūt nomina eorū eliaphalam filij gebel ⁊ semeias: et cū ipso viri septuaginta. Et cōgregaui eos ad fluuiū qui dicit ehiaret mechati: illic fuimus triduo: et recognoui eos. Et ex filijs sacerdotū et leuitarū nō inueni illic. Et misi ad eleazarum et ecelom: et maseian: et malobian: ⁊ euaathan: ⁊ samea: ⁊ ioribum nathan: euagan: zachariam: et mosollamum: ipos ductores et peritos. Et dixi eis: ut venirent ad luddeū qui erat apud locū gazophilacij. Et mādaui eis: ut dicerent luddeo: ⁊ fratribus eius ⁊ illis qui erāt in gazophilacio: ut mitterēt nobis eos qui sacerdotio fungerentur in domo dni dei nri. Et adduxerūt nobis secūdū manū validā dni dei nri viros peritos: ex filijs moboli: filij leui: filij israhel: sebebian: ⁊ filios et fratres qui erāt decē et octo: asbiam ⁊ anan: ex filijs filiorū chananei: ⁊ filij eorū viri viginti. Et ex hijs qui in templo seruiebāt quos dedit dauid: et ipi principes ad operationē leuitis ēplo seruientiū: ducentiuiginti. Omnia nomina significata sunt in scripturis. Et vouī illic ieiunū inuenibus ī ospectu dni: ut quereret ab eo bonū iter nobis et qui nobiscū erāt et filijs ⁊ peroribus propter insidias. Erubui enī petere a rege pedites et equites in comitatu tutele gratia: cōtra adūsarios nros. Diximus enī regi: quoniā ures dni erit cū eis: qui inquirūt eū in omni affectu. Et iterū deprecati sumus dnm dei nūm secundū hec: quē ⁊ ppiciū habuimus: et compotes facti sumus deo nro. Et separaui ex plebis ipsius: et sacerdotibus templi viros duodecim: esebebian: ⁊ asannan: et cū eis ex fratribus eorū viros decem. Et appendi eis aurū ⁊ argentū: ⁊ vasa sacerdotalia domus dei nostri: que donauerat rex: et cōsiliarij eius: ⁊ principes: ⁊ omnis israhel. Et cū appendissem: tradidi argenti talenta centūquinquaginta: ⁊ vasa argentea talentorū centū: ⁊ auri talenta centum: et vasorū aureorū septies viginti: ⁊ vasa erea de bono eramento splendēta duodecim: auri specie reddentia. Et dixi eis. Et vos sancti estis dno et vasa sunt sancta: et aurū et argentū vouū ē dno deo patrū nostrorū. Vigilate et custodite donec tradatis ex plebis ipsius ⁊ sacerdotibus ⁊ leuitis et principibus ciuitatū israhel in ierusalē: in gazofoio domus dei nostri. Et hij qui susceperūt sacerdotes et leuite aurū et argentum ⁊ vasa intulerūt in ierusalem in templū dni.. Et promouimus a fluuio ehia die duodecima mensis primi: usquequo ieceiuimus in ierusalē. Et cū fatis fuisset ures dies: quarta aūt die ponderatū aurum ⁊ argentum tradidimus est in domo dni dei nri marimoth filio iori sacerdoti: ⁊ cū ipo erat eleazar filius phinees: et erant cū ipsis iosadus filius iheli: et mediar: et banui filius leuie: ad numerum et

ad pondus uniuersa. Et scriptū ē pōdus ipoz tradē ipsa. Qui autem venerunt ex captiuitate obtulerūt sacrificium dno israhel thauros duodecim pro omni israel: arietes octogintaex: agnos septuaginta duos: hircos ppro peccato duodecim: et pro salute vaccas duodecim: omnia in sacrificiū dni. Et relegerūt ppta regis regalibus dispensatoribus: et subregulis coelesyrie: et phenicie: et honorificauerūt gentem et tēplum dni. Et cōsummatis hijs accesserūt ad me ipsi: et dixerūt. Non segregauerūt genus israel et principes ⁊ sacerdotes: et leuite ⁊ alienigene gentes et nationes terre immundicias suas: a chananeis ⁊ ethis: et pherezeis: ⁊ iebusteis: et moabitis: et egyptijs: et ydumeis. Coniuncti enī sunt filiabus eoz et ipsi et filij eoz: et miscū est semen sanctum alienigenis gentibus terre: et principes erant ipsius et magistratus iniquitatis eius ab initio ipi regni. Et mox ut audiui ista cōscidi vestimēta et sacā tunicā: et lacerās capillos capitis: et barbā sedi doleos et mestus. Et cōuenerūt quocquot tūc mouebātur in verbo dni dei israel ad me super ceu sup iniquitate istam: et sedebam mestus: usq ad vesperinū sacrificiū. Et surgens a ieiunio cōscissa habens vestimēta: et sacam tunicā: in genuiculis: et extendēs manus ad dnm dicebam. Domine confusus sum: et reuerens sum ante faciē tuā. Peccata enim nostra multiplicata sunt sup capita nostra: et iniquitates nostre exaltate sūt usq ad celū: quoniā a temporibus patrū nostrorū sum in magno peccato usq ad diē hunc. Et propter peccata nostra et patrū nrorū sum traditi cū regibus terre in gladiū et captiuitatē et depredationē cū cōfusione: usq in hodiernū diē. Et nūc quantū est ep cōtigit nobis misericordia abs te dne deus: et derelinque nobis reliquias: et nomē in locū sanctificationis tue: dare gere luminare nostrū in domo dni dei nostri: dare nobis cibū in omni tempore seruitutis nre. Et cū seruiremus non fuimus derelicti a dno deo nostro: sed cōstituit nos in gratia: ponēs nobis reges persarū dare cibū: et clarificare templum dni dei nostri et edificare deserta syon: dare nobis stabilitatē in iudea et ierusalē. Et nūc quid dicimus domine habentes hec? Transgressus sum ppta tua: que dedisti in manus puerorū tuorū ypiratarū dicens. Quoniam terra in qua introistis possidere hereditatem tuā: terra polluta ē coinquinationibus alienigenarū terre: et immundicie illoz repleuerūt eam tota immundicia sua. Et nūc filias vestras nō cōiungetis filijs eoz: et filias eoz nō accipietis filijs vestris: et nō inquiretis pacem habere cū illis omni tempore: ut inualescentes mānducetis optima terre: ⁊ hereditatem distribuatis filijs vestris usq in euū. Et que cōtingūt nobis omnia sunt ppter opera nostra malignia: et magna peccata nostra. Et dedisti nobis talem radicem: et ecce sum reuersi sum? transgredi legitima tua: uti cō misereatur: nmūdicie alienigenarū gentiū terre huī. Nōne irasceris nobis perdere nos: quoadusq nō relinquat radix: et nomen nostū? Domine deus israhel verax es. Derelicta est enim radix usq in hodiernū diem. Ecce nūc sumus in cōspectu tuo in iniquitatibus nostris. Non est enī adhuc stare ante te in hijs. Et cū adorando

confitebatur esdras flens humi prostratus ante templū: cōgregati sunt autem ad eū israel de iherusalem turba magna valde viri et mulieres et iuuenes et iuuenculę. Flebat autem erat magnus in ipsa multitudine. Et cum clamasset iechonias iehiel de filijs israel: dixit esdre. Nos in domino peccauimus: quia collocauimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas de gentibus terre. Et nūc ecce super omnē israhel. Iu hijs ergo sit mulierādū a domino ejecentur omnes qui ceperunt uxores nostras ī ex alienigenis sūt cum filijs eas. Sicut ubi decretū est a maioribus secundū legem dūi exurgens esdra: ad te enim spectat negotium: et nos tecū sumus. Confortare fac. Et exurgens esdras adiurauit principes sacerdotum et leuitas et omnem israhel facere secūdū hoc: et iurauerūt. W

Et exurgens esdras ab ante aream templi abiit ī pastophorium ionathe filij naiabi: et hospitatus illic non gustauit panem nec aquam bibit: sup iniquitate multitudinis. Et facta est predicatio in omni iudea et in iherusalē omnibus qui erāt de captiuitate in iherusalē congregari: ut quicūq; non occurrerent biduo uel triduo dicī secūdū iudicium senioruī: collecentur facultates eius: et ipse aliena iudicaret a multitudine captiuitatis. Et cōgregati sunt omnes qui erāt de tribu iuda et beniamin intra dictos in iherusalē. Hic mensis est nonus: die mensis uicesimus. Et sedit omnis multitudo in area templi trementes propter hyemem pstante. Et exurgens esdras dixit illis. Vos iniquē fecistis collocādo uobis in matrimoniū uxores alienigenas: ut adderetis ad peccata israhel. Et nūc date cōfessionem et magnificentiam dno deo patrū nostrorū: et perficite uolūtatem eius: et discedite a gentibus terre et ab uxoribus alienigenis. Et clamauit omnis multitudo: et dixerūt uoce magna. Sicut dixisti faciemus. Sed quoniā multitudo magna est: et tempus hyemis: et non possumus insubsistere stare: et hoc opus non est nobis unus diesq; biduī: multū enim in hijs peccauimus: stent ergo nostri multitudinis: et omnes qui habitant in habitant: et quotquot habēt uxores apud se alienigenas: et assistāt accepto tempore et omni loco prebiteri et iudices: usque quo soluat iram domini negotij huius. Ionathas aūt filius ezeli: et ezias thecham susceperunt secūdū hoc: et boforamus: et leuis et sabathus simul cooperati sunt cū illis. Et fecerunt secūdū hoc: nomina omnia uniuersi qui erāt et captiuitate. Et elegerunt sibi uiros esdras sacerdos principes maiores de patribus eorū secūdum nomina: et conseruerūt nouilunio mensis decimi examinare negotium istud. Et determinatū est de uiris qui habebant uxores alienigenas usq; ad nouenia primi mensis: et inuenti sunt et sacerdotibus premixti qui habebāt alienigenas uxores. Et filijs iheu filij iosedech et frambis eius: maseas: et eliezeus: et ioribus: et ioadeus: et inierunt manus ut expellerēt uxores suas: et ad linandū in eorationē arieti pro ignorānia sua. Et ex filijs emmeri: maseas: et elias et iedech: azanas. Et ex filijs fosee: isomaias: isimaias: et nathanael: nallio reddus et talsas. Et ex leuitis: iorabdus: et sumis: et colnis: et calitas: et sadras: et coluas: et elionas. Et ex sacris cantoribus: eliasib: zaccar. Et ex ostiarijs: sallumus et tolbane. Et ex israel: ex filijs forosi et remias et geddias et melchias et michel: et eleazar: et iaurbias et banaias. Et ex filijs iolamani: chamas et zacharias iezrelus et iodde et iaioth et helias. Et ex filijs zathoim: elias et iasumus: zochias et iarimoth et zabdis et ebedias. Et ex filijs zebee: iohannes et amanias et zabdias et remeus. Et ex filijs bani: olam et malluchus et iedu et iasib et alsabs et ierimoth. Et ex filijs addin: naathus et moosias et zale et raanas maaseas mathathias et besel et bonni et manasses. Et ex filijs mae: noueas et aeas et melchias et sameas et sruion beniamin et malchus et marcas. Et ex filijs asom: carianeus mathathia et banuus et eliphalach et manasses et semei. Et ex filijs bani: iheremias et moodias et abramus et iohel et laueas et pelias et ionas et marimoth et eliasib et mathane et elias et oriias et dielus et semedrus et sambris iosephe. Et ex filijs nobe: idel et mathathias et sabad et zecheia sedim et iesiel laueas. Omnes isti diuerūt sibi uxores alienigenas: et dimiserūt eas cū filijs. Et inhabitauerūt sacerdotes et leuite et q̄ erāt ex israel in iherusalem et tota una regione: nouilunio mensis septimi. Et erāt filij israel ī cōmorationibus suis. Et aggregata ē omnis multitudo simul in area q̄ ad orientē porte sacre. Et dixerūt esdre pontifici et lectori: ut afferret legē moysi q̄ tradita est a dno deo israel. Et attulit esdras pontifex legē omni multitudini ex uiri a uiro usq; ad mulierē et omnibus sacerdotibus: audire legē nouilunio mensis septimi. Et legebat in aria q̄ est ante sacra porta templi: a luma luce usq; ad uesperā coram uiris et mulieribus. Et dixerūt omnes populum ad legē. Et stetit esdras sacerdos et lector legis super lignum tribunal qd fabricati erat. Et steterūt ad eū mathathias et samus ananias: azarias urias: ezechias: balsamus ad dexterā: et ad sinistrā faldus misael: malachias: abustras: sabunabadias: et zacharias. Et assumpsit esdras librū coram omni multitudine: presidebat enim in gloria in cōspectu omnium. Et cū abisoluisset legē omnes erecti steterūt: et benedixit esdras dno deo altissimo: deo sabaoth omnipotente. Et respondit omnis plus amen. Et eleuatis sunt manibus: procidēres in terrā adorauerūt dūm: ihesu et banaeus: sarabias: iadinus: accubs: sabbatheus: calitheo: azarias: iorad: anaias: filias leuite: q̄ docebāt legē dūi: et ī multitudine legebāt legē dūi: et pferebāt singuli eos qui intelligebāt lectionem. Et dixit ad tharatre esdre pontifici: et lectori: et leuitis q̄ docebāt multitudinē dicēs. Dies hic sanctus ē dno. Et omnes flebāt cū audissent legē. Digrediē ergo mānducate pinguissima quecq: et bibite dulcissima quecq: et mittite munera hijs qui non habent. Sānctus enim est hic dies dūi: nolite mesti esse. Dominus enim clarificabit uos. Et leuite denunciabāt in publico omnibus dicentes. Dies hic sanctus est. Nolite mesti esse. Et abierūt omnes manducare et bibere et epulari: et dare munera hijs qui nō habebant ut epularentur. Magnifice enim sunt egaliati verbis quibus edocti sunt. Et congregati sūt uniuersi in iherusalem celebrare letitiam: secundum restamentum dominum dei israhel. Explicit liber esdre tertius

Iuxta liū eiusdē grēcū. s.

Ier eiusdē prophete
secundus filij sarei
filij azarei filij elchi
e filij sadanie filij
sadoch filij achitob
filij achie filij finee
filij heli filij amerie filij azrei filij mari
moth filij arna filij ozie filij borith fi
lij abiffei filij finees filij eleazar filij
aaron et ebu leui: q̄ fuit captiuus in
regione medoz ī regno artarzerxis re
gis persar. Et factū ē verbū dñi ad me
dicēs. Vade ⁊ nuncia ꝓpto meo sacer
dotibus ēoz et filijs eoz iniquitates ēoz
in me admiserūt: ut nūciarent filijs filio
rum ēa peccata parentū ēoz ī illis
commiserūt. Oblitī sūt mei sacrificauerūt
dijs alienis. Nōne ego eduxi eos de
terra egipti: de domo seruitutis? Ipsi
aūt inuitauerūt me: ⁊ cōsilia mea spre
uerūt. Tu aūt ergo comam capitis
tui: ⁊ proijce oīa mala sup illos: quo
niam nō obedierūt legi mee. Populus
aūt ē indisciplinatus. Q̄ sequeuo eos
sustinebo quibus tāta benefacta contuli?
Reges multos propter eos subuerti:
pharaonē cū pueris suis ⁊ omnē exer
citum eius geessi. Multas gētes a facie
eoz ꝓdidi: ⁊ in oībus prouinciis duxi
ptos syri ⁊ hydonis dissipaui: ⁊ omnes
aduersarios eorū interfeci. Tu vero lo
quere ad eos dicēs. Hec dicit dominus.
Semper ego vos p mare trāsiueui:
et plateas vobis iniuo munitas exhi
bui. Durē vobis edi mosyen ⁊ aarō
sacerdotem: lucē vobis p calumnā ī
gnis prestiti: ⁊ magna mirabilia fe
ci vobis. Vos aūt mei oblitī estis di
cit dñs. Hec dicit dñs omnipotens. Co
ronas vobis ī signo fuit: castra vobis
ad tuitionem dedi ⁊ illic murmurastis:
et nō triumphastis ī nomine meo de
ydolorum inimicorū vestrorū: sed adhuc
nūc usque murmurastis. Vbi sūt be
neficia q̄ ꝓstiti vobis? Nōne ī deserto
cū essuriretis proclamastis ad me di
centes: ut q̄d nos ī deserto istud adduxisti
interficere nos? Melius nobis fuerat
seruire egiptijs: q̄ mori ī deserto hoc.
Ego dolor genitor vestrū: ⁊ dedi vobis
manna ī escam. Panē angelorū manducastis. Nonne cū sitiretis petrā exci
di: et fluxerūt aque ī sanitatem? Propter
ritus solijs arborū vos tegi. Dum
vobis terras pingues: chanaaneos
et phereseos ⁊ philistinos a facie vra
proieci. Quid faciā vobis adhuc di
cit dñs? Hec dicit dñs omnipotens.
In deserto cū esseris ī flumine amoreo
ī siteres et blasphemātes nomē me
um: nō ignē vobis p blasphemijs de
di: sed mittēs lignū ī aquā dulce fecī
flumē. Quid ibi faciā iacob? Noluisti obedire iude. Trāsferā me ad alias
gētes: ⁊ dabo eis nomē meū: ut custodiant legitima mea. Quoniam me dere
liquistis: ⁊ ego vos derelinquā. Parcentibus vobis a me misericordiā nō mise
rebor: quādo inuocabitis me ego non
audiā vos. Maculastis cū manus
vestras sāguine: ⁊ pedes vri impigri
sunt ad cōmittendū homicidia. Non
quasi me dereliquistis: sed vosmēpsos di
cit dñs. Hec dicit dominus omnipotens.
Nōne ego vos rogaui ut patrē filios
et ut matre filias ⁊ ut nutrix parvulos
suos: ut essetis michi in ꝓprio et ego
vobis in deū ⁊ vos michi ī filios ⁊ ego
vobis in patrem? Sta vos collegi:
ut gallina pullos suos sub alas suas.
Modo aūt q̄d faciā vobis? Proiciam vos a facie mea. Oblationē cū
michi afuleritis auertā faciē meam

a vobis. Dies enim festos vestros & nouenia & circumcisiones repudiaui. Ego
missi pueros meos prophetas ad vos:
quos acceptos interfecistis: & laniastis
corpora eorum: quorum sanguinem exquiram
dicit dñs. Hec dicit dñs omnipotens.
Domus vna deserta erit. Proiciam vos
sicut vetus stipulam: & filij peccatorum
non facient: quoniam mandatum meum ne-
glexerunt: & quod malum est coram me
fecerunt. Tradam domum vestram populo
venienti qui me non audierit: ecce
quibus signa non offerendi faciet pre-
cepi. Propterea non videbunt: & memo-
rabunt iniquitatem eorum. Testor populi
venientis gentem: cuius zaruuli exultat
cum letitia me non videro oculis carna-
libus: sed spiritu redibo in diem. Et nunc
frater aspice que gesta: & vide populum
venientem ab oriente: quibus dabo ducatu
abraham isaac et iacob et osee et a-
mos et michee et ioihel et abdie et io-
ne et naum et abacuc sophonie aggei
zacharie et malachim in angelo dñi
Hec dicit dñs. Ecce vocabo eum. ¶ Ad-
ducam populum istum de seruitute: obu-
mandata dedi ei pueros meos prophe-
tas quos audire noluerunt: sed irrita
fecerunt mea consilia. Statue in eos gene-
rauit dicit illis. Hec filiae ego vidua
sum & derelicta. Educa vos cum letitia:
et amisi vos cum luctu et tristicia. Quo-
niam peccastis coram dño deo vestro:
qui malum est coram me fecistis. Modo
aut quid faciam vobis? Ego vidua sum
et derelicta. Hec filiae: & penite a dño mise-
ricordia. Ego aut et pater vestri inuoca-
ui super eos filios: qui noluerunt testamentum
meum seruare: ut des eis confusionem & ma-
ledictum eorum in dispersionem: ne generatio
eorum fiat. Dispergam in gentes nosta
eorum: deleantur a terra: qui spreuerunt
sacramentum meum. Et ubi assur: in ab-
scondis iniquos penes te. Gens ma-
la memorare quid fecerim sodome et
gomorre: quoniam terra iacet in pecus gi-
bis et aggeribus cinerum. Vt dabo eos
qui me non audierunt: dicit dñs omnipo-
tens. Hec dicit dñs ad israel. Sunt
ira pro meo: quoniam dabo eis regnum
israel quod dauerus eram israel. Et
sumam michi gloriam illorum: & dabo eis
tabernacula eterna in paradisum illis.
Lignum vite erit illis in odore unguentorum
non laborabunt neque fatigabunt. Hec
et accipietis. Gaudete vobis dies pau-
cos: ut immoremini. Iam paratum est vo-
bis regnum. Exigilate. Letare celum et
terra. Eorum enim malum est cecidit timor:
quia vinit ego dicit dñs. State ampleclere filios vestros: educa illos cum leti-
cia. Sicut solitus construxi pedes eorum
qui te elegi dicit dñs. Et resuscitabo
mortuos de locis suis: & de monumen-
tis educam illos: quoniam cognouisti no-
men meum israel. Noli timere mater
filios: qui te elegi dicit dñs. Stincam
vbi adiuuorum pueros meos nisiam
& iheremiam: ad quos filium sanctificam
et paratum vbi arbores duodecim gra-
nata varijs fructibus: & eadem fon-
tes fluentes lac et mel: et montes immen-
sos lepte habentes rosam & lilium: in qui-
bus gaudio impleto filios vestros. Vi-
duam iustifica: pupillo iudica: egen-
i da: orphanum tuere: nudum vestit: cala-
cum et debile cura: claudum imbere
noli: tutare manum: & cecum ad visionem
claritatis mee admitte. Hetum & inuer-
nem intra muros tuos tua: morituos
vbi inueneris signans sepelida sepul
cro: & dabo vbi prima resurrectione in resur-
rectione mea. Paula & quelete populum
meum: quia venit requies tua. Sunt

tua nutri filios tuos: confirma pedes
eorum. Beuos quos vbi dedi: neuo et
eis interiet. Ego enim eos requirem de nu-
mero tuo. Soli sangare. Cum enim venere
dies pressure & angustie alij plorabu-
nt & tristes erunt: eu aut hilares et co-
piosa eris. Zelabun gentes: & nil ad
uersus te poterit dicit dñs. Manus
mee regent te: ne filij mei geminam vide-
ant. Occidare mater cum filijs tuis: qa
ego te eripiam dicit dñs. Filios tuos
dimittites memorare: quia ego eos re-
ducam de laterbis terre & misericordia
num illis facta: quoniam misericors sum
dicit dominus omnipotes. Ampleclere
natos tuos ultra dum venio & prestam il-
lis misericordiam: quoniam exubertat fontes
mei: et grana mea non deficiet. Ego
eloras peccatum accepi a dño in monte
oreb: ut veni ad israel. Ad quos cum veni-
rem reprobauerunt me: et respuerunt
mandatum dñi. Idcoque vobis dico gen-
tes: audite & intelligite. Expectate
pastorem vestrum: requiem eternam dabit
vobis quoniam proximo est ille qui in fine
seculi adueniet. Parati estote ad pre-
mia regni: qa lux perpetua lucebit vobis
per eternitatem temporis. Fugite umbra
seculi huius. Accipite iocunditatem glo-
rie vestre. Ego enim palam saluatorem
meum: commendatum domum accipite et io-
cundamini: gratias agentes ei qui vos
ad celestia regna vocauit. Surgite et
state: et videte numerum signatorum in con-
uiuio dñi. Qui se de umbra seculi mani-
festauerit: splendidis tunicas a dño ac-
cepterit. Accipe iron numerum tuum: & con-
tuit candidatos tuos qui legis dñi com-
plenerit. Filios tuorum quos optabas
plenus & numerus. Roga imperium dñi:
ut sanctificet plus tuus qui vocatus
est ab vno. Ego eloras vidi in monte
iron turbam magnam quam numerare
non potui: & omnes tunicas collauda-
bant dñm. Et in medio eorum erat iuue-
nis statura celsus eminentior omnibus
illis: et singulis capitibus eorum impo-
nebat coronas: et magis exaltabatur.
Ego aut miraculo tenebar. Tunc inter-
rogaui angelum: & dixi. Qui sunt hij do
mine? Qui respondens dixit michi. Hij
sunt qui mortalem tunicam deposuerunt:
et immortalem sumpserunt: & confessi
sunt nomen dei. Modo coronantur & acci-
piunt palmas. Et dixi angelo. Ille iu-
uenis quis est qui eis coronas impo-
nit: et palmas in manus tradit? Et re-
spondens dixit michi. Hic est filius dei:
quem in seculo confessi sunt. Ego aut ma-
gnificare eos cepi: qui fortiter p nomi-
ne dñi steterunt. Tunc dixit michi ange-
lus. Vade: annuncia populo meo filia
& quanta mirabilia dñi dei vidisti. ¶ Ha-
nuo tricesimo ruine ciuitatis e-
ram in babilone: & ecce sum
super cubiculo meo recumbens. Et cogi-
tationes mee ascendebant super eos meos:
quoniam vidi destructionem eorum: & abundan-
tiam eorum qui habitabant in babilone. Et
ecce angelus erat qui loquebatur in me:
et dixit michi. Quid tu cogitas? Ego dixi
domine tu dixisti ab initio quando plantasti terram & pre
solus: & imperasti polo & dedisti adam
corpus mortuum. Sed et ipsum figmentum
manuum tuarum erat: & insufflasti in eum
spiritum vite: & factus est viuens coram te: et in-
duxisti eum in paradiso que plantauerat
dextera tua: antequam terra adiuuaret. Et
huic mandasti diligere viam tuam & pre-
cepisti eam: & statim inclinasti in eum
mortem & in nationibus eius: & nate sun
gentes & tribus & populi & cognationes
quarum non est numerus. Et ambulauit

una quęq; gens ĩ voluntate sua: ⁊ mi-
ra agebant coram te: et spernebãt prece-
pta tua. Iterũ aũt in tẽpore indusisti
diluuiũ sup inhabitãtes terrã: ⁊ per-
didisti eos. Et factũ est in unoquoq; e-
orum sicut ade mori: sic hijs diluuiũ.
Dereliquisti aũt unum ex hijs noe cũ
domo sua: ⁊ ex eo iusti omnes. Et fa-
ctum ẽ cum cepissent multiplicari ꝗ ha-
bitabant sup terrã: ⁊ multiplicauerũt
filios et ꝓlos ⁊ gẽes multas: et cepe-
runt iterato impiorem facere plus ꝗ
priores. Et factũ est cũ iniquitatẽ face-
rent coram te: elegisti ubi oiis ex hijs cui
nomen erat abraham. Et dilexisti eũ:
et demõstrasti ei soli voluntatẽ tuam.
Et disposuisti ei testamentũ eternũ: et
dixisti ei ut non unqꝫ dereliqueres se-
men eius. Et dedisti ei ysaac: et ysaac
dedisti iacob: et esau. Et segregasti ei
hi iacob: esau aũt separasti. Et factus
est iacob ĩ multitudine magna. Et fa-
ctum est cũ educeres semẽ tuũ ex egipto:
adduxisti sup montẽ syna. Et inclina-
sti celos ⁊ statuisti terrã: et cõmouisti
orbem: ⁊ tremere fecisti abissos: et con-
turbasti seculu: et transiit gloria tua
portas quatuor ignis et terremotus:
et spiritus: et gelu: ut dares semini ia-
cob legem: ⁊ generationi israel diligenti-
am. Et non abstulisti ab eis cor mali-
gnum: ut faceret lex tua ⁊ eos fructum.
Cor enũ maligniũ baiulãs primus a-
dam mãsgressus est: et victus ẽ: sed ⁊ omnes
qui de eo nati sunt. Et facta ẽ pena-
nens infirmitas ⁊ lex cum corde popu-
li cum maligniatate radicis: ⁊ discessit
quod bonũ est: ⁊ mansit maligniũ. Et
transierũt tempora ⁊ finiti sũt annĩ:
et suscitasti ubi seruũ nomine dauid:
et dixisti ei edificare ciuitatẽ nomis tui
et offerre ibi ĩ eadẽ thus et oblationes.
Et factum est hoc ãnis multis: ⁊ dele-
querunt qui habitabãt ciuitatẽ ĩ omni-
bus facientes sicut fecerũt adam et omnes
generationes eius. Vrebantẽ enĩ ĩ ipsi
corde maligno. Et tradidisti ciuitatẽ
tuã in manibus inimicorũ tuorũ. Sunt
quid meliora fecerũt qui habitant ba-
bilonẽ? Et propter hoc dñabãtur hos.
Facũ ẽ cũ vellem huc ⁊ vidissem im-
pietates quas non est numerus et de
linquentes multos: vidit aĩa mea hoc
tricesimo ãno ⁊ excessit cor meũ: quo-
mãdo vidi quomodo sustines eos pacã-
tes et peperciti impie agentibus: ⁊ vi-
disti pplm suũ ⁊ constituisti inimicos
tuos: ⁊ non significasti. Si ergo mun-
di quomodo debeat deseriqui via hec.
Sunquid meliora facit babilon ꝗ sy-
on-aut alia gens cognouit te preter
israel? Aut que mihi credidisti te-
stamentis tuis sicut iacob: Quarum
merces nõ cõparuerũt: neq; labor fruc-
tificauit. Peccauisti enĩ peccansui in
gentibus: ⁊ vidi abundãtes eas: ⁊ non
memoratus mãdatorũ tuorũ. Sũt ergo
pondera in statera nras mistatis et e-
orum ꝗ habitabãt in seculo: ⁊ non me-
mineruerũt nomẽ tuũ nisi in israel. Aut
quando nõ peccauerũt in aspectu tuo
qui habitãt terram: aut que gens fe-
obseruauerũt mãdata tua? Ipsi quidẽ
per nomina inuenies seculi mandata
tua: gẽes aũt nõ inuenies. ||||

Et respondit ad me angelꝰ ꝗ mi-
sus est ad me cui nomẽ huiel:
et dixit michi. Excedes excellit cor tuũ
in seculo hoc: ⁊ comprehendere cogitas
viam altissimi. Et dixi. Ita domine
mus. Et respondit michi et dixit. Tres
vias missus sum obtinere vbi: et tres
similitudines ponere coram te: de qui-
bus michi si renunciaueris vnam ex

hijs: et ego vbi demonstrabo viã quã
deberas videre: ⁊ docebo te vnde sit cor
maligniũ. Et dixi. loquere dñe meus.
Et dixit ad me. Vade pondera michi
ignis pondus: aut mensura michi flã-
tum venti: aut reuoca michi diẽ que
preteriit. Et respondi et dixi. Quis na-
torum poterit facere ut me interroges
de hijs? Et dixit ad me. Si esset in-
terrogãs te-dices-quãte habitationes
sunt ĩ corde maris-aut quãte vene sũt
in principio abissi-aut quãte vene sũt
sup firmamentũ · aut qui sunt egressus
paradisi: diceres michi forte ab is-ĩ abis-
sum nõ descendi: neq; ĩ infernũ ad huc-
neq; in celum nunquã ascendi. Sunt
autẽ non interrogauit te nisi de igne ⁊
vento-et die pr quem transisti: ⁊ a qui-
bus separari nõ potes: ⁊ nõ respondisti
michi de eis. Et dixit michi. Tu ꝗ tua
sunt-tecum habitãtia nõ potes co-
gnoscere. Et quomodo poterit nas tu-
um capere altissimũ viã: ⁊ iam exercitu
corrupto seculo intelligere corrupto-
nem cadentẽ in facie mea? Et dixi ili.
Si diuinus erat nos nõ esse ꝗ ad huc vi-
uentes viuere in impietatibus ⁊ pati: et
non intelligere legi de qua te. Et respõ-
dit ad me et dixit. Probasti profec-
tus sum ad siluã ligniq; campi: ⁊ co-
gitauerũt cogitationẽ: et dixerũt. Ve-
nite et ramus ⁊ faciamꝰ ad mare bel-
lum: ut cordat coram nobis: ⁊ faciamꝰ
nobis alias siluas. Et similiter fluꝯ
maria: ⁊ ipsi cogitauerũt cogitationẽ
et dixerũt. Venite ascendamus debelle-
mus siluas capi: ut et ibi dominemꝰ
nobis mempis aliã regionẽ. Et factuꝯ
est cogitatꝯ silue in vanũ. Venit enim
ignis: ⁊ cõsumpsit eã. Similiter et co-
gitatus fluctuũ maris. Venit enĩ are-
na: ⁊ prohibuit eos. Si enĩ esses iudex
hijs: et ego vbi demonstrabo viã quã
deberas videre: ⁊ docebo te vnde sit cor
maligniũ. Et dixi. loquere dñe meus.
Et dixit ad me. Vade pondera michi
ignis pondus: aut mensura michi fla-
tum venti: aut reuoca michi diẽ que
preteriit. Et respondi et dixi. Quis na-
torum poterit facere ut me interroges
de hijs? Et dixit ad me. Si esset in-
terrogãs te-dices-quãte habitationes
sunt ĩ corde maris-aut quãte vene sũt
in principio abissi-aut quãte vene sũt
sup firmamentũ · aut qui sunt egressus
paradisi: diceres michi forte ab is-ĩ abis-
sum nõ descendi: neq; ĩ infernũ ad huc-
neq; in celum nunquã ascendi. Sunt
autẽ non interrogauit te nisi de igne ⁊
vento-et die pr quem transisti: ⁊ a qui-
bus separari nõ potes: ⁊ nõ respondisti
michi de eis. Et dixit michi. Tu ꝗ tua
sunt-tecum habitãtia nõ potes co-
gnoscere. Et quomodo poterit nas tu-
um capere altissimũ viã: ⁊ iam exercitu
corrupto seculo intelligere corrupto-
nem cadentẽ in facie mea? Et dixi ili.
Si diuinus erat nos nõ esse ꝗ ad huc vi-
uentes viuere in impietatibus ⁊ pati: et
non intelligere legi de qua te. Et respõ-
dit ad me et dixit. Probasti profec-
tus sum ad siluã ligniq; campi: ⁊ co-
gitauerũt cogitationẽ: et dixerũt. Ve-
nite et ramus ⁊ faciamꝰ ad mare bel-
lum: ut cordat coram nobis: ⁊ faciamꝰ
nobis alias siluas. Et similiter fluꝯ
maria: ⁊ ipsi cogitauerũt cogitationẽ
et dixerũt. Venite ascendamus debelle-
mus siluas capi: ut et ibi dominemꝰ
nobis mempis aliã regionẽ. Et factuꝯ
est cogitatꝯ silue in vanũ. Venit enim
ignis: ⁊ cõsumpsit eã. Similiter et co-
gitatus fluctuũ maris. Venit enĩ are-
na: ⁊ prohibuit eos. Si enĩ esses iudex
hrũ: quẽ iniqueres iustificare aut quẽ
condemnare? Et respõdi ⁊ dixi. Ego
vanam cogitationẽ cogitauerũt. Ter-
ra enim data ẽ filue: ⁊ mari locus-pe-
rare fluctus suos. Et respõdit ad me:
et dixit. Bene tu iudicasti. Et quare
non iudicasti nbimetipsi? Quãdo mo-
dum enĩ terra filue data ẽ: ⁊ mare flu-
ctibus suis: sic qui sup terram inhabi-
tant ꝗ sũt sup terrã intelligere solum-
modo possunt: ⁊ qui sup celos ꝗ sup
altitudinem celoꝝ. Et respondi et dixi.
Deprecor te dñe: ut michi deẽ sensus in-
telligendi. Sicut enĩ volui inuestigare
de superioribus tuis-sed de hijs que pe-
transiuerũt per nos quotidie: propter
quid israel datus ĩ opprobriũ genti-
bus quẽ dilexisti plus: datus ẽ tribu-
bus impijs-⁊ lex patrũ nostroꝝ ĩ interi-
tum deducta ẽ · ⁊ dispositiones scripte
nusq; sunt: ⁊ pertransiuꝰ de seculo ut
locuste: et vita nra stupor ⁊ pauor: et
nec digni sumus misericordiam consequi.
Sed quid facies nomini suo quod in-
uocatũ est sup nos? Et de hijs interro-
gaui: ⁊ respondit ad me ⁊ dixit. Si
fueris plurimũ seruatꝰ · frequẽter mi-
raberis. Quoniã festinãs festinat se-
nulũ preuenire: ⁊ nõ capit portare que ĩ
futuris temporibus iustis repromissa
sunt: quũ plenũ iniustitia ẽ secũ hoc
et infirmitatibus. De quibus autem in-
terrogas dicam. Seminatũ ẽ enĩ ma-
lum: ⁊ necdũ venit detructio ipius. Si
ergo nõ mutatũ fuerit qd seminatũ est
et disseccetur locus vbi seminatum est
malũ: nõ veniet vbi seminatũ ẽ bonũ.
Quoniã granum seminis mali semi-
natum est ĩ corde adam ab initio: et
quantum impietatis generauit usq;
nũc: ⁊ generat usq; cum venerit area.
Estimo autẽ apud te graminũ mali

seminis quantũ secundum impietatis
generauit: quãdo seminate fuerit spire
quarũ non ē numerꝰ: ꝗ magnã areã
incipiẽt facere. Et respõdi ⁊ dixi. Quo-
ꝛt quando hec? Quare modici ⁊ mali
anni nri? Et respondit ad me: ⁊ dixit
michi. Non festines tu sup altissimũ.
Tu enim festinas inaniter esse super ipm.
Nam excessus tꝰ multus. Nõne de
hijs interrogauerũt animę iustorũ in
promptuarijs suis dicẽtes: usquequo
spiro sic: ⁊ quãdo veniet fructꝰ aree
meredis nostre? Et respondit ad ea ire-
muel archangelus ⁊ dixit. Quãdo im-
pletus fuerit numerus seminũ in hijs:
qui in statera pōderauit seclm ⁊ numero
mensurauit tempora ⁊ numero nu-
merauit ꝛspora: ⁊ nõ commouit nec
excitauit usq; dũ impleat ꝓdicta mensu-
ra. Et respõdi ⁊ dixi. O dnãm dũe:
sed ⁊ nos omnes plenĩ sumus impieta-
te. Et ne forte propter nos non imple-
antur iustoꝝ aree: propter peccata in-
habitantũ sup terrã. Et respondit ad
me ⁊ dixit. Vade ⁊ interroga pregnãtẽ:
si quãdo impleuerit nouẽ menses suoꝝ
adhuc potest matrix eꝝ retinere partũ
in secreto. Et dixi. Non potest dũe.
Et dixit ad me. In inferno promptu-
aria animarũ · matrici assimilata sunt.
Quãdmodũ enim illa festinat ꝗ parit
effugere necessitatẽ partus: sic ⁊ hec fe-
stinat reddere ea ꝗ commendata sunt.
Ab initio nbi demõstrabit de hijs ꝗ
concupiscis videre. Et respõdi et dixi.
Si inuenĩ gratiã ãte oculos tuos: et
si possibile ē et si idoneus sum: tuam
ostra michi si plus ꝗ ceteris sit habe
re: aut plura prælierit supra ꝗ
futurũ ē. Quid præsuit scio: ꝗd aute
futuꝝ sit ignoro. Et dixit ad me. Sta
sup degrẽ pareti: et demonstrabo
nbi interpretationem simulitudinis. Et
steti et vidi: ⁊ ecce fornax ardens transi-
it coram me. Et factũ ē cũ transisset flam-
ma: vidi ⁊ ecce superauit fumus. Post
hec transiit coram me nubes plena aqui:
et imbrisit pluuia impetu multã. Et
cum transisset imprus pluuie: supera-
uerũt in ea gutte. Et dixit ad me. Co-
gita nbi. Hucusq; cecidit pluuia ãplius
ꝗ gutte et ignis ꝗ fumꝰ: sic sup abun-
dauit ꝗ transiuit mensura. Supperauer-
unt aũt gutte ⁊ fumus. Et orauit et
dixi. Putas viuo usq; in diebus illis?
Vel quis erit ĩ diebus illis? Respondit
ad me et dixit. De signis de quibus
me interrogas ex parte possum nbi
dicere: de vita autem tua non sum
missus dicere nbi: sed nescio.

De signis aũt: ecce dies venient in
quibus apprehendẽt qui inhabitant
terrã incensu mlto: ⁊ abscondetur ve-
ritatis via ⁊ sterilis erit a fide regio: et
multiplicabitur iniquitas sup hanc quã
ipe tu vides ⁊ sup quã audisti olim:
et erit impositio vectigij ꝗ nũc vides
regnare regionẽ ⁊ videbit rõ desertã.
Vt aiũt nbi dederit altissimus viuere
videbis post terrã aliam: et relinquet
subito sol nocte · ⁊ luna ter die: et de
ligno sanguis stillabit ⁊ lapis debit
vocem suã: ⁊ pũ commouebunt ⁊ re-
gnabit quẽ non sperãt ꝗ inhabitant
super terrã: ⁊ volatilia commutabun-
tur: ⁊ mare solitudinis pisces ere-
det: ⁊ dabit vocem nocte quã non
nouerãt multi. Omnes aũt audient
vocem eius. Et chaos fiet plena mul-
ta: et ignis sequetur eminẽs: et bestie
agrestes transmigrabunt: ⁊ mulieres
menstruate pcent mõstra: et in mu-
ribus aquis salse inuenientur: et a-
mici omnes ĩ semetipsos expugnabũt:

et abscondet nunc sensus et intellectus
separabit in promptuariis suis: ⁊ que-
retur a multis ⁊ non inuenietur: et
multiplicabit iniquitas ⁊ incontinẽtia
sup terrã. Et interrogabit regio proxi-
mam suã ⁊ dicet. Numqd p te præsiit
iniquitas iustũ facies? Et hoc negabit.
Et erit in illo tpore: ⁊ sperabũt omni-
nes et nõ imperabũt: laborabunt ⁊
nõ dirigent vie eoꝝ. Nec signa dicere
nbi permissum ē michi. Et si orauerit
iterũ et ploraueris sicut et nunc · et ie-
iunaueris septem diebs: audies iterã
o horũ maiora. Et euigilaui · et cor-
pus meũ horruit valde: ⁊ anima mea
laborauit ut deficeret. Et tenuit me
qui venit angelus ꝗ loquebat in me:
et confortauit me ⁊ statuit me sup pe-
des. Et factũ est in nocte secda: ⁊ venit
ad me salathiel dux populi: ⁊ dixit mi-
chi. Vbi eras? Et quare vultus tuus
mestus? Aut nescis quoniã nbi creditꝰ
est israhel ĩ regione transmigrationis
eoꝝ? Et surge ergo ⁊ gusta panẽ: ⁊ nõ
deseriquas nos sicut pastor gregem
suũ in manibus luporũ malignorũ.
Et dixi ei. Vade a me: ⁊ nõ appropies
ad me. Et audiuit ut dixi: ⁊ recessit a
me. Et ego iiunauĩ diebs septem ulu-
lans et plorans: sicut michi manda-
uit uriel angelus. Et factum est post
dies septem: ⁊ iterũ cogitationes cor-
dis mei moleste erant michi valde. Et
resumpsit anima mea spiritũ intelle-
ctus: ⁊ iterũ cepi loqui coram altissimo
secundus. Et dixi. Dominator dũe ex
omnĩ silua terre ⁊ ex omnibus arboribus
tuis elegisti vineã vnicã: et ex omni ter-
ra orbis elegisti tibi foueã vnã: et ex o-
mnibus floribus orbis elegisti tibi li-
lium vnũ: et ex omnibus abyssis maris
replesti tibi riuũ vnũ: et ex omnibus
edificatis ciuitatibus sanctificasti tibi
mtrem syon: ⁊ ex omnibus creatis vo-
cabulis nominasti tibi columbam
vnã: et ex omnibus plasmatis pecori-
bus prouidisti tibi ouem vnã: et ex o-
mnibus multiplicatis pplis acquisi-
visti tibi pplm vnũ: et ab omnibus pro-
batam legẽ donasti huic quẽ delide-
rasti pplo. Et nunc dũe ut quid tradi-
disti vnũ plurimis? Et parasti super
unam radicem alias: ⁊ disperdisti vni-
cum tuũ in multis. Et conculcauerũt
eũ qui cõtradicebãt sponsionibus tu-
is: quiꝝ tuis cestamẽtis nõ credebãt.
Et si odiens odisti pplm tuũ: tuis ma-
nibus debet castigari. Et factum ē cũ
loquerer ellem sermones: ⁊ missus est
angelus ad me qui ante venerat ad
me pcedia nocte: et dixit michi. Audi
me et instruam te: ⁊ intende michi et
adiciã coram te. Et dixi. Loquere dũe
meus. Et dixit ad me. Valde tu in ex-
cessu mentis factus es pro israhel. An
plus diligisti eum: ꝗ qui eũ fecit? Et
dixi ad eũ. Non dũe: sed dolens loqu-
ens sum. Loquere enim me rectes met
pr omnẽ horam quereris appendere
semina altissimi: et inuestigare parte
iudicij eius. Et dixit ad me. Non po-
tes. Et dixi. Quare domine? Ad quid
nascebar: aut quare nõ fiebat matrix
matris mee michi sepulcrũ: ut non vi-
derem laborẽ iacob · defatigationẽ ge-
neris israhel? Et dixit ad me. Numera
michi ꝗ nedũ venirãt ⁊ rolligie
michi dispersas guttas. Et reuirida mi-
chi arida flores: ⁊ apri michi clausa
promptuaria: ⁊ produc michi indu-
tos in eis flatus. Demonstra michi
vocis imaginẽ: ⁊ tunc ostendam tibi
laborẽ quẽ rogas videre. Et dixi. Do-
minator dũe: quis enim est qui potest

hec scire · nisi qui cũ hominibs habitaꝶ
oneu nõ habet? Ego aũt insipiens: ⁊
quomodo potero dicere de hijs quibs
me interrogasti? Et dixit ad me. Quo-
modo non potes facere unũ de hijs q̃
dicta sunt: sic nõ poteris inuenire in-
dicium meũ: aut in fine caritatẽ quã
populo promisi. Et dixi. Sed ecce do-
mine: tu ꝓpe es hijs q̃ in finẽ sunt. Et
quid facient q̃ ãte me fuerũt: aut nos
aut hij qui post nos? Et dixit ad me.
Coronę allnumlabo iudiciũ meũ. Di-
cit non nouissimoꝝ tarditas: sic nec
ꝓtꝰ velocitas. Et respõdi et dixi. Nec
poterat facere eos q̃ facti sunt · et q̃ fu-
turi sunt in unũ: ut relcriuis iudi-
cium tuũ ostendas? Et respondit ad
me: et dixit. Non potest festinare cre-
atura sup creatorẽ: nec sustinere fecun
dos qui in eo creandi sunt in unũ. Et
dixi. Quomodo dixisti seruo tuo quo-
niam viuificas viuificasti a te creatã
creaturã in unũ ⁊ sustinebat creatura:
potest ⁊ nũc posset presentes ĩ unũ.
Et dixit ad me. Interroga matrem
mulieres: ⁊ dices ad eam. Et si paris:
quare ꝓ tempus? Roga ergo eam: ut
det decem in unũ. Et dixi. Non vtiq;
potest: sed ꝛ̃ tempus. Et dixit ad
me. Et ego dedi mariẽ ecce hijs qui
seminati sunt sup eã ꝓ tẽpus. Nũc ad-
modũ enĩ infans non parit ea que fe-
cunda sunt: sic ego disposui a me crea-
tum seculũ. Et interrogaui ⁊ dixi · cum
iam dederis michi viã: loquar corã
te. Mam mater vira de qua dixisti mi-
chi · adhuc inuenis est: iam feruebat
appropinquat. Et respondit ad me-
et dixit. Interroga eã que parit: ⁊ dicet
tibi. Dices eei it. Quare quos ꝓpe-
sti nũc non sunt similes hijs qui ãte
te · si minores statura? Et dicet tibi et
ipsa. Alij sunt q̃ in iuuentute uiriuis
nati sunt: ⁊ alij qui sub tempore senec-
tutis defiẽte mariẽ sunt nati. Con-
sidera ergo ⁊ tu quomã minori statu-
ra estis pre hijs qui ante vos: et qui
post vos minori quã vos · quasi iam
senescentes creature et fortitudinem in-
uentutis preteriuntes. Et dixi. Rogo
domine si inueni gratiam ante ocu-
los tuos: demonstra seruo tuo pr
quem visiones creaturam tuam. VI.

Et dixit ad me. Iniqo terrenis o-
bis ⁊ anteqũ starent eginus seci-
et anteqũ spiraret commotiones ven-
torum · ⁊ anteqũ sonarent voces ton-
truum ⁊ anteqũ splenderent nitores fu-
rcusationũ: ⁊ anteqũ firmarentur funda-
menta paradisi · anteqũ viderent decori
flores · ⁊ anteqũ confirmarentur more
virtutes · anteqũ colligerent innumera-
biles militie angelorũ: ⁊ anteqũ exalte-
rentur altitudines aeris · ⁊ anteqũ no-
minarentur mensure firmamentorũ: et
anteqũ ostuarent ramini in hyon ⁊ an-
teqũ inuestigarentur plenitudines ãni: ⁊ ante-
q̃ abalienarentur eorũ qui nũc peccant
adinuentiones et obiguari essent qui
fidem thesaurizauerũt nũc cogitati et
facta sunt per me solũ ⁊ non ꝓ alii: ⁊
finis ꝓ me ⁊ non ꝓ alii. Et respondi
et dixi. Que erit separatio temporũ?
Aut quãdo prioris finis: ⁊ sequentis
initiũ? Et dixit ad me. Ab abraam
usq; ad ysaac quando nati sunt ab
eo iacob ⁊ esau: manus iacob tenebat
ab initio calcaneũ esau. Finis eũ hu-
ius seculi esau: ⁊ principiũ sequẽtis ia-
cob. Hominis manꝰ inter calcaneũ ⁊
manũ. Aliud noli querere domine. Et
respondi ⁊ dixi. O domine dũ · si inue-
ni gratiã ante oculos tuos: oro ut de-
monstres seruo tuo finẽ signoꝝ quoꝝ:

quoꝝ parere michi dignatus es nocte
precedẽte. Et respõdit: et dixit ad me.
Surge sup pedes tuos: ⁊ audi vocem
plenissimam sonoꝝ. Et ecce sicut com-
motio: nec commouebitur locus ĩ quo
stes super eum. Ideo cũ loquit tu non
expauescas: quoniã de fine verbum · et
fundamentũ terre intelligit: qui de ipsis
seruo tenuisti et commouebit. Scit
enim quoniã finem eorũ oportet cõmu-
tari. Et factũ est cum audissem surrexi
super pedes meos: et audiui · ⁊ ecce vox
loquens: ⁊ sonus eius sicut sonus a-
quarũ multarũ. Et dixit. Ecce dies ve-
nient: ⁊ erit quando appropinquare
incipiãt ut visitent habitantes ĩ terra:
et quãdo inquirere incipiã ab eis qui
iniuste nocuerũt iniustitia sua · ⁊ quã-
do suppleta fuerit humilitas ꝓpe ⁊ cũ
suppliguabit seculũ q̃ incipiet preanu-
ire: hec signa facia. Libri aperientur
ante faciẽ firmamẽti · ⁊ omnes videbũt
simul: ⁊ annuculi infantes loquentur
vocibs suis: ⁊ pregnãtes immaturos
parient infantes suũ ⁊ quatuor menstru-
um · et viuẽt ⁊ saltabunt. Et subito
apparebit seminata loca nõ seminata:
⁊ plena promptuaria subito inue-
nientur vacua: ⁊ tuba canet cũ sono-
quã cũ omnes audierit subito expaue-
scent. Et erit ĩ illo tempore debellabũt
amici amicos · ut inimici: ⁊ expaueſcet
terra cum hijs. Et vrbs fontũ stabit:
et non deficet ĩ horis tubis. Et erit:
omnis qui derelictus fuerit et omnibus
istis quibs ꝓdixi liberabit: ipse saluabitur: ⁊
videbit salutare meũ ⁊ finem seculi ve-
stri. Et videbũt q̃ recepti sunt homines
qui mortẽ nõ gustauerũt a natuitate
sua: ⁊ mutabit cor inhabitantiũ: et
commutet in sensum alium. Deletbit enĩ
malũ: et extinguetur dolus. Florebit
aũt fides: et vincet corruptela: et osten-
detur veritas que sine fructu fuit diebs
tantis. Et factũ est cum loquerer mi-
chi: et ecce paulatim intuebar supre eũ
ãte quẽ stabam: ⁊ dixit ad me hec. Ve-
ni nbi ostendere temp̃ venture noctis.
Si ergo iterum rogaueris · ⁊ iterũ itin-
naueris septẽ diebus: iterũ tibi renun-
ciabo hoꝝ maiora ꝓ die quã audiui.
Audita ĩ enim vox tua apud altissi-
mum. Vidit enĩ fortis dierũ quã a iuuẽtute
tua habuisti · ⁊ propter hoc misit me
demõstrare tibi hec omnia · ⁊ dicere tibi.
Confide · ⁊ noli timere: ⁊ noli festinare
cũ poribs ẽporibus cogitare vana:
ut nõ ꝓceres a nouissimis ẽporibus.
Et factũ est post hec ⁊ fleui iterũ: ⁊ simi-
liter ieiunaui septem diebs: ut suppleã
tres ebdomadas que dicte sunt michi.
Et factũ est in octaua nocte ⁊ cor meũ
turbabat iterato in me: ⁊ cepi loqui co-
ram altissimo. Inflammabat enĩ spi-
ritus meus valde: ⁊ anima mea auxi-
abatur: ⁊ dixi. O domine loquẽs locu-
tus es ab initio creature in primo die
dicens. Erat celũ ⁊ terra: ⁊ nũ verbum
opus ꝓfectũ. Et erat tũc spiritus: et te-
nebre circumtebant ⁊ silentiũ: son-
vocis hominis nõdũ erat abs te. Tũc
dixisti de thesauris tuis proferri lumẽ
luminosũ: quo apareret opus tuũ.
Et die secũdo creasti spiritũ firmamẽti:
et imperasti et iudiuidere ⁊ diuisionẽ
facere inter aqs: ut pars quedã surs-
ũ cederet pars vero deorsum maneret.
Et terra die tertia imperasti aquis con-gre-
gari · ĩ septima parte terre: sicc vero par-
tes siccasti ⁊ obuasti: ut ex hijs sint fo-
ram et ministrãs seminata a deo et
culta. Vebũ enĩ tuum processit: ⁊ op-
tatum fiebat. Processit enim subito

fructus mirificudinis innumerabilis: et corpulentie gustus multiformes: et flores colore innumerabili et odores odoramenti inestigabilis. Et die tertio hec facta sunt. Quarta aut die imperasti fieri solis splendorē: lune lumen stellarū disponionē: et imperasti eis ut deseruirent futuro plasmato hominī. Quinto aut die dixisti septime parti ubi erat aqua congregata ut procrearet animalia et volatilia et pisces: et ita fiebat. Aqua mutata et sine anima que di mitu inhabant animalia faciebat: ut et hec mirabilia tua nationes enarrent. Et tunc obseruasti duas animas: nomen uni vocasti enoch: et nomen secūde vocasti leuiathan: et separasti ea ab alterutro. Non enī poterat septima pars ubi erat aqua congregata capere ea. Et dedisti enoch unā partem que siccata est tertio die ut habitet in ea: ubi sūt mōtes mille. Leuiathan aut dedisti septimā partem humidā: et seruasti eā ut fiat i deuoratione ēis vis et quādo vis. Deinde aut dixisti imperasti terre ut erearet coram te iumenta et bestias et reptilia: et super hijs adamquē obtinuisti ducem sup omnibus factis que fecisti: et ex eo oriuntur nos omnes qui cū elegisti solum. Hec aut omnia dixi coram te domine quia propter nos creasti seculum. Gentiuas aut gentes ab adam natas dixisti eas nil esse: et quoniam salive assimilate sunt: et quasi stillicidium de vase similasti abundantiam eorū. Et nūc due ecce iste gentes que i nichilō deputate sunt reputē dominari nri et deuorare: nos aut populus tuus quē vocasti primogenitū - unigenitum emulatorem nūi tradisti sumus in manibus eorū. Et si propter nos creatum est seculū: quare non hereditatem possidemus cū seculo? Vsque quo hec erunt? Et factū est cum audissem loquī verba hec: missus ē ad me angelus ē mihi: missus ē ad me primis noctibus: et dixit ad me. Surge esdra: et audi sermones quos veni loqui ad te. Et dixi. Loquere deus meus. Et dixit ad me. Mare positū est in spacioso loco ut esset altum et immensum: et aut ē introitus i angusto loco positus: ut esset similis fluminibus. Quis enī volens voluerit ingredi mare et videre eum vel dominari eius: si nō transiret angustum in latitudinē venire quomodo poterit? Ite aliud. Cuitas est edificata et posita in loco capētis: ē aut ē plena omniū bonorū. Introitus eius angustus i in papiti positus: ut esset a dextris quidē ignis - a sinistris aqua alta: semita aut est una sola inter eos posita. Hec ē inter ignē et aquā: ut non capiat femina nisi solummodo vestigiū hominis. Si aut dabitur ciuitas homini in hereditate: si nūqs āte positū precium peraccipiet: quomodo accipiat hereditatē suam? Et dixi. Sic dūr. Et dixit ad me. Hec est ista pars. Propter eos enī fecī seculum: et quādo trāsgressus ē adam sententiam meas: iudicatū ē quod factū ē. Et facti sunt introitus huius seculi angusti et dolentes et laboriosi: pauci aut et mali et periculosi plenī et labore magno operē fulti: nam magnus seculi introitus spaciosi et securi: et faciēs immortalitatis seculum. Si ergo nō ingrediēs in gehenā fuerit: qui vivunt angusta et vana hec: nō poterunt recipere que sunt reposita. Nūc ergo tu quare conturbaris cum sis corruptibilis: et quid moueris tu cum sis mortalis? Et quare nō accepisti in corde tuo qd futurum:

sed qd in presenti? Respondi et dixi. Dominator dūr: ecce disposuisti lege tua: quoniā iusti hereditabūt hec. Impij aut peribunt: iusti aut ferent angusta sperantes spaciosa. Qui enī impie gesserunt: et angusta pessi sunt: et spaciosa non videbūt. Et dixit ad me. Non est iudex sup deū: neq; intelligēs sup altissimū. Pereāt enī multi plures: quia negligēt que āteposita ē dei leg. Mundans enī mūdauit deus venerēbus quādo venerūt: quid facētes viuerent et quid obediēntes nō puniēnt. Hij aut nō sunt pluēs et contradicētē ei: et constituerūt sibi cogitamen vanitatis: et posuerunt sibi circumuēciones delictorū: et sup dixerūt altissimo non esse: et vias eius nō cognouerūt: et legem eius spreuerunt et ipōsiones eius abnegauerūt: in legitimis eius fidē non habuerūt: et opera eius nō preferūt. Propter hec edera vana vanis: et plena plenis. Ecce tempus veniet: et erit quando veniēt signa que predixi tibi. Et aparebit spōsa: et aparebit obtendēt que nūc subducēt terra: et omis qui liberatus ē de predictis malis ipse videbit mirabilia mea. Geuelabit enī filij meus ihesus cum hijs q̄ cū eo sūt: et iocundabunt q̄ relicti sunt i annis quadringentis. Et erit post annos hos et morietur filij mei? et ipse: et omis q̄ spiramentū habent hominis: et conuertetur seculum in antiquū silentiū diebus septē sicut i prioribus iudicijs - ita ut nemo relinquat nō erit post dies septem: et excitabit nō non dū vigilat seculum: et morietur corruptū. Et terra reddet que in ea dormunt: pulueis q̄ in eo silentio habitant: et promptuaria reddet que eis commendata sunt animē. Et revelabitur altissimus super sedem iudicij: et transibūt miseriē: et longanimitas congregabit. Iudicij autem solū remanebit: veritas stabit: et fides conualescet. Et opus subsequetur: et merces ostendet: et iustitie vigilabūt: et iniustitie nō dormiēt. Et dixi. Prius abrahā propter sodomitas orauit et moysēs pro patribus qui in deserto peccauerūt: et qui post eū. et helias pro ipsis qui pluuiā acceperunt: et pro mortuo ut viueret: et ezechias pro ipso in diebus sennacherib: et multi pro multis. Si ergo modo quando corruptibile increuit: et iniustitia multiplicata ē. orauerunt iusti pro impijs - quare et nūc sic nō erit? Et respondit ad me et dixit. Presens seculum nō est finis: gloria in eo frequens manet: propter hoc orauerunt pro invalidis. Dies enī iudicij erit finis temporis huius: et initium temporis future immortalitatis: i quo preaccelerat corruptela soluta ē in temporantia abscisa ē incredulitas: creuit aut iustitia orta ē veritas. Tunc enim nemo poterit saluare eū qui peccit: neq; deuergere qui vincit. Et respondi et dixi. Hic seruo meus primus et nouissimus: quū melius erat nō dare terram adam: vel eū iā dedisse cōtrere eū - ut non peccaret. Quid enī prodest omnibus in presenti viuere in tristicia: et mortuos sperare punitionē. O tu quid fecisti adam. Si enī tu peccasti nō est factū solius tuus ruina: sed et nostre qui et te adeuniunt. Quid enī prodest nobis si pmissum est nobis immortale tempus: nos aut mortalia opera egimus? Et quoniā pdicta est nobis pernicis spes: nos vero pessime vani

facti sumus. Et quoniã reposita sunt
nobis habitacula sanitatis ꝛ securita-
tis: nos vero male cõuersati sumus.
Et quoniã reposita gloria altissimi
protegere eos qui tarde ɔuersati sunt:
nos aũt pessimis vijs ambulauimus.
Et quoniã ostendet paradisus cuius
fructus incorruptus pseuerat in quo est
securitas et medela: nos vero nõ ingre-
diemur. In ingratis eni locis cõuersa-
ti sumus. Et qui sup stellas fulgebũt
facies eorꝫ q̃ abstinentiã habuerũt: no-
stre autem facies sup tenebras nigre.
Non eni cogitauimus viuẽtes quãdo
iniquitatẽ faciebamus: qꝫ incipiemus
post mortem pati. Et respõdit ꝛ dixit.
Hoc est cogitamentũ certaminis qḋ
certabit qui sup terrã natus est homo.
ut si victus fuerit patiatur quod dixisti.
Si aũt vicerit recipiet quod dico: qm̃
hec ẽ via quã moyses dixit cũ viueret
ad pplm dicens. Elige tibi vitã ut vi-
uas. Nõ crediderũt aũt ei: sed nec post
eum pphetis. Sed nec michi qui locu-
tus sum ad eos: qm̃ nõ esset tristicia ĩ
pditionẽ eorꝫ sicut futurũ ẽ gaudium
sup eos quibꝫ psuasa est salus. Et re-
spondi ꝛ dixi. Scio dñe qm̃ vocatus
est altissimus misericors in eo misere-
atur hijs qui nondũ ĩ seculo aduene-
rũt: ꝛ qꝫ miseretur illis qui ɔuersionẽ
faciũt in lege eius: ꝛ longanimis est
qm̃ lõganimitatẽ prestat hijs qui pec-
cauerũt quasi suis operibꝫ: ꝛ munificus
est quoniã quidẽ donare vult pro exi-
gentijs: ꝛ multe miscdie: quoniã mul-
tiplicat magis miscdias hijs qui pre-
sentes sunt ꝛ qui pterierũt: ꝛ qui futuri
sunt. Si eni non mltiplicauerit mise-
ricordias suas nõ viuificabit seculũ
cum hijs qui inhereditabãt in eo. Et
donat: qm̃ si nõ donauerit de bonitate

sua ut alleuentur hij qui iniquitatẽ fe-
cerunt de suis iniquitatibꝫ: nõ poterit
decies millesima pars viuificari homi-
num. Et iudex si nõ ignorauerit hijs
qui curati sunt verbo eius ꝛ deleuit
mltitudinem cõtemptionum: nõ for-
tassis derelinquerentur innumerabili
multitudine nisi pauci valde. VIII
Et respõdit ad me: ꝛ dixit. Hoc se-
culum fecit altissimus propt mltos:
futurũ aũt propter paucos. Dicã aũt
coram te similitudinẽ esdra. Quomo-
do aũt interrogabis terrã ꝛ dicet tibi:
quoniã dabit terrã multã magis vn-
de fiat fictile: paruũ aũt puluerẽ unde
aurũ fit: sic et actus psentis seculi. Mul-
ti quidẽ creati sunt: pauci aũt salua-
buntur. Et respõdi ꝛ dixi. Absorbe ergo
aĩa sensum ꝛ deuorat qḋ sapit. Con-
uenisti eni obaudire: ꝛ prophetas vo-
lens? Nec eni tibi est datũ spaciũ: nisi
solummodo viuere. O dñe si non per-
mittes seruo tuo ut oremus corã te ꝛ
des nobis semen cordi ꝛ sensui culturã
unde fructus fiat: unde viuere possit o-
mnis corruptus qui portabit locũ ho-
minis? Solus eni es: ꝛ vna plasma-
tio nos sumus manuũ tuarꝫ sicut lo-
cutus es. Et quomodo nũc ĩ matrice
plasmatũ est corpus ꝛ prestas mem-
bra cõseruatur in igni ꝛ aqua tua creati-
o: et nouem mensibus patitur tua plas-
matio tuã creaturã que in ea creata est:
ipm aũt qḋ seruat ꝛ quod seruatur vtra-
qꝫ seruabuntur: seruataqꝫ quãdoqꝫ iterũ
reddit matrix que ĩ ea creuerũt. Impe-
rasti eni ex ipis membris hoc ẽ mamil-
lis pbere lac fructui mamillarum: ut
nutriatur id quod plasmatũ est usqꝫ in
tempus aliquod: ꝛ postea disponas
eũ tue miscdie. Enutriuisti eũ tua iusti-
cia ꝛ erudisti eũ ĩ lege tua: ꝛ corripuisti

eum tuo intellectu ꝛ mortificabis eum
ut tua creatura: ꝛ viuificabis eũ ut tu-
um opus. Si ergo pdideris eũ q̃ tan-
tis laboribꝫ plasmatus est: tuo iussu
facile est ordinari ut ꝛ id qḋ fiebat ser-
uaretur. Et nũc dñe dicam: de omni
homine tu magis scis: de pplo autem
tuo ob quẽ doleo et de hereditate tua
propter quã lugeo ꝛ propter isrl pro-
pter quẽ tristis sum et de iacob pter
quẽ doleo: ideo incipiã orare corã te
pro me et pro eis: qm̃ video lapsus
nostros q̃ inhabitamus terrã. Sed au-
diui celeritatẽ iudicis qui futurus est.
Ideo audi vocẽ meam: ꝛ intellige ser-
monem meũ: ꝛ loquar corã te. Iniciũ
verborꝫ esdre: priusqꝫ assumeretur. Et
dixi. Dñe qui inhabitas seclm cuius
oculi eleuati in superna et aere: ꝛ cuius
thronus inestimabilis et gloria incom-
prehensibilis: cui astat exercitus ãgelorꝫ
cum tremore: quorꝫ seruatio in vento ꝛ
igni conuertitur: cuius verbũ verũ et di-
cta pseuerantia: cuius iussio fortis et
dispositio terribilis: cuius aspectus a-
refacit abissos ꝛ indignatio tabesce-
re facit mõtes: ꝛ veritas testificatur. Ex-
audi orationẽ serui tui: ꝛ auribꝫ perci-
pe precationẽ figmenti tui. Dum eni
viuo loquar: ꝛ dũ sapio respondebo.
Ne respicias ppli tui delicta: sed qui ti-
bi in veritate seruiũt. Nec intendas im-
pia gentiũ studia: sed qui tua testimo-
nia cum doloribus custodierũt. Nec
cogites qui ĩ ɔspectu tuo false cõuersati
sunt: sed memorare qui ex voluntate
tua timorem cognouerũt. Neqꝫ volu-
eris perdere q̃ pecudũ mores habuerũt:
sed respicias eos qui legem tuã splen-
dide docuerũt. Nec indigneris eis qui
bestijs peiores iudicati sũt: sed diligas
eos qui semp ĩ tua iusticia confidunt

et gloria. Quoniam nos ꝛ patres nr̃i
talibꝫ morbis languemus: tu autem
propter nos peccatores misericors vo-
caberis. Si eni desideraueris ut nr̃i mise-
rearis tũc misericors vocaberis: nobis
aũt nõ habentibus opera iusticie. Iu-
sti enim q̃bus sunt opera multa repo-
sita: ex proprijs operibus recipiẽt mer-
cedem. Quid est eni homo ut ei indi-
gneris ante genus corruptibile: ut ita a-
marus sis de ipo? In veritate eni nemo
de genitis ẽ qui nõ impie gessit: et de
cõfitentibus qui nõ deliquit. In hoc e-
nim annũciabitur iusticia tua et boni-
tas tua domine: cũ misertus fueris eis
qui nõ habẽt substantiã bonorꝫ operũ.
Et rñdit ad me: ꝛ dixit. Recte locutus
es aliqua: et iuxta sermones tuos sic
et fiet. Quoniã nõ vere cogitabo super
plasma eorꝫ qui peccauerũt ante mor-
tem ante iudiciũ ante pditionẽ: sed io-
cundabor sup iustorꝫ figmentũ: ꝛ me-
morabor peregrinationis quoqꝫ et sal-
uationis ꝛ mercedis receptionis. Quo-
modo ergo locutus sum: sic ꝛ ẽ. Sicut
eni agricola serit sup terrã semina mul-
ta et plãtationes multitudinis plan-
tat: sed nõ ĩ tẽpore oĩa q̃ seminata sũt
saluantur: sed nec oĩa que plantata sũt
radicabũt: sic ꝛ qui ĩ seculo seminati
sunt nõ omes saluabuntur. Et respon-
di ꝛ dixi. Si inueni graciam loquar.
Quomodo semen agricole si nõ ascen-
derit aut nõ acceperit pluuiã tuam in
tempore aut si corruptũ fuerit multitu-
dine pluuie: sic perit ꝛ similiter homo
qui manibus tuis plasmatus ẽ: ꝛ tu
ei ymago nominatus: qm̃ similatus es
ei propter quẽ oĩa plasmasti: ꝛ simi-
lasti semini agricole. Nõ irascaris su-
per nos sed parce pplo tuo: ꝛ miserere
hereditati tue. Tu autem creature tue

misereris. Et respōdit ad me: et dixit.
Nunc sunt ꝑtrita preteritis: ⁊ que futura futuris. Multū enī nbi restat ut possis diligere meā creaturā supra me:
nbi aūt frequēter ⁊ ipi proximani: iniustis aūt numēr. Sed ⁊ hoc mirabilis es coram altissimo: quomā humiliasti te sicut decet te: ⁊ nō iudicasti te ut inter iustos plurimum gloriosus.
Propter qd misere mihi ⁊ miserabiles efficient eis qui habitāt seculū i nouissimis: quia in multa superba ambulauerunt. Tu aūt pro te intellige: ⁊ de similibus tuis inquire gliam. Vobis enī apertus ē paradisus: plātata est arbor vite: ꝑparatū ē futurū tempus: ꝑparata ē abundantia: edificata est ciuitas: probata ē requies: ꝑfecta ē bonitas: et ꝑfecta sapiēcia. Radix mali signata est a vobis: infirmitas et cinera a vobis absconsa ē: ⁊ in infernū fugit corruptio i obliuione. Transierunt dolores: ⁊ ostensus ē in fine thesaurus immortalitatis. Moli ergo adiere inquirendo de mistrādine eorū q̄ perierunt.
Nam ipi accipientes liberatē spreuerunt altissimū: ⁊ legem eius contempserunt: ⁊ vias eius deseruerūt. Adhuc aūt iustos eius dilacerauerūt: ⁊ dixerūt in corde suo nō esse deū: ⁊ quidam scientes qui moriunt. Et ecē vos sitis et cruciatus que ꝑparata sunt. Non enī voluit hominem disperdi. Sed et ipi qui creati sunt coinquinauerūt nomē eius qui fecit eos: et ingrati fuerunt ei q̄ ꝑparauit eis mēā. Quapropē iudicū meū modo appropiquat. Nūc non omnibus denūtiaui nisi ubi: et ubi similibus paucis. Et rūdi ⁊ dixi. Ecce nūc duē denūstrasti michi misericordiam suorū q̄ incipis facere i nouissimis: sed nō denūstrasti michi quo tempore.
Et respondit ad me: ⁊ dixit. Ut
Similis metur tēp? i semetipso: et erit cum videris quādo cōsistit pars quedā signoꝝ que ꝑdicta sunt: tunc intelliges qui ipm est tempus in quo incipit altissimus visitare seclm q̄ ab eo factū est. Et quando videbit in seculo modo loquor et ꝑplexū turbabo: tunc intelliges quomā de hijs erat altissimus locutus: a diebus qui fuerunt ante et ab initio. Sicut enī omne q̄ factum ē in seculo iniuū habet patiēr ⁊ conformationē ⁊ cōsummatio ē manifesta: sic et altissimi tempora inicia habent manifesta in prodigijs et virtutibus ⁊ consummationes i actu et in signis. Et erit omnis qui salvus fuerit ⁊ qui poterit effugere p opera sua et pr fidem in qua credidistis reliquet de ꝑdictis periculis: ⁊ videbit salutare meū in terra mea: ⁊ i finibus meis: quī sanctificam me a seculo. Et tunc mirabunt qui nūc abusi sunt vias meas: ⁊ in tormentis cōtrabunt hij: q̄ eas proiecerūt in cōtēptu. Qui enim nō cognouerūt me viuentes iustitia consecuta ⁊ qui fastidierūt legem mēā tunc adhuc erant habentes libertatē: et cum adhuc esset eis apertus paradisus locus nō intellexerūt sed sprueruūt: his oportet post mortē in iudicio cognoscere. Tu ergo noli adhuc curiosus esse quomodo impij cruciabuntur: sed inquire quomodo iusti saluabuntur: ⁊ quorū seculū ⁊ propter quos seculum ⁊ quādo. Et respōdi ⁊ dixi. Olim locutus sum ⁊ nūc dico ⁊ postea dicam: quoniā plures sunt qui pereūt q̄ qui saluabunt: sicut nūc plicat fluctus suy guttam. Et respōdit ad me: et dixit. Qualis ager talia ⁊ semina: ⁊

quales flores tales ⁊ tinctura: et qualis operator talis et creatio: ⁊ qualis agricola talis cultura: quī temp? erat seculi. Et nūc cum esset parans eis hijs qui nūc sunt antequ fieret seculū in quo habitarent: ⁊ nemo cōtradixit michi: tunc eī quisq; ⁊ nunc creator in mundo hic parato ⁊ mense indeficienti ⁊ lege inuestigabili: corrupti sūt mores eorū. Et cōsideraui seculū: ⁊ ecce erat periculū, ꝑter cogitationes que in eo aduenerunt. Et vidi ⁊ ꝑpere ei valde: et seruauī michi acinum de botro: et plantauī de eo multa. Perierat ergo mīrtudo que sunt causa nata est: ⁊ seruetur acinus meus ⁊ plātatio mea: quia cū multo labore ꝑfeci. Tu aūt si adhuc intermitas septem dies alios sed non ieiunabis in eis: ibis i campū florū vbi domus non est edificata: ⁊ manducabis solummodo de floribus campi: ⁊ carnē nō gustabis et vinū non bibes. sed solūmodo flores. Deprecare altissimū sine intermissione: et veniam ⁊ loquar tecū. Et profectus sum sicut dixit michi in campū qui vocat ardach: ⁊ sedi ibi in floribus. Et de herbis agri manducaui: ⁊ facta est ei ea michi in saturitatē. Et factum ē post diēs septem ⁊ ego dissūbebam supra fenū: ⁊ cor meū iterū turbabatur sicut ⁊ ante. Et aperū est os meum: ⁊ inchoaui dicere coram altissimo: ⁊ dixi. O dūe ex nobis ostendis ostensis ea patribus nōis i deserto quādo erāt seruiēs de egipto: q̄ non calcauit et insuetudo: ⁊ dicēs dixisti. Tu israhel audi me: ⁊ semen iacob intende sermonibus meis. Ecce enī ego semino i vobis legem meā: ⁊ fiet in vobis fructus: ⁊ glorificabimini in eo ꝑ secū. Sed patres nō accipientes legē nō seruauerūt: et legitima mea non custodierūt: ⁊ fructus ē fructus legis nō parens: nec enī poterat quomā nātus erat: nā qui acceperunt pereuntur: nō custodientes quod in eis seminatū fuerat. Et ecce cōsuetudo est: ut cum acceperit terra semen: uel nauē mare: uel vas aliq̄d ex eam uel potum: cū fuerit ꝑterminatū id in quo seminatū ē uel in q̄ nullum ē: simul id quod seminatū uel nullum ē uel q̄ suscepta sunt ꝑterminantur: ⁊ suscepta iam nō manent apud nos. Sed et nobis sic non factum ē. Nos quidem qui legem accepimus peccantes peribimus et cor nostrū quod suscepit eam: nam lex nō periit: sed permansit in suo labore. Et cū loquerer hec in corde meo respexi oculis meis: ⁊ vidi mulierem in dextera parte. Et ecce hec lugebat ⁊ plorabat cum voce magna: ⁊ animo dolebat valde: ⁊ vestimenta eius discissa: et cinis suy caput eius. Et dimisi cogitatus i quibus eram cogitans: ⁊ conuersus sum ad eā: ⁊ dixi ei. Vt quid fles: ⁊ quid doles animo? Et dixit ad me. Dimitte me dūe meus ut deflēā me: ⁊ adiciō dolorem qui valde amara sum animo: ⁊ humiliata sū valde. Et dixi ei. Quid passa es? Dic michi. Et dixit ad me. Sterilis fui ego famula tua: ⁊ nō peperi habens maritū annis triginta. Ego enī p singulas horas ⁊ per singulos diēs ⁊ annos triginta hos deprecor altissimum nocte ac die. Et factum est post triginta annos exaudiuit me deus ancillam tuam: ⁊ vidit humilitatem meam et attendit tribulationi mee: ⁊ dedit mihi filiū. Et iocundata sum suy eum valde ego ⁊ vir meus ⁊ omnes ciues mei: ⁊ honorificabamus valde foetū. Et nutriui eū cū labore multo: et factū

ē cū ceuisset ⁊ uisset accipe vxorē: fe-
Et factum ē cum n die epuli. ⁊
intercisset filius meꝰ in thalamo
suo: cecidit ⁊ mortuus ē: ⁊ extinctus
oūes lumina. Et surrexerūt oūes ciues
mei ad consolandū me: ⁊ quieui
usq; in aliū die usq; nocte. Et factum
est cum oūes quieuissent ut me cōso-
larentur ut quiescerent: ⁊ surrexi nocte et
fugi et sicut vides in hoc campo:
et cogito iam nō reuerti in ciuitatem:
sed hic consistere: ⁊ neq; manducare
neq; bibere: sed sine intermissione lugere
⁊ eiulare usq; dū moriar. Et dere-
liqui sermones in quibus eram: et
respondi eum iracundia ad eam: et
dixi. Stulta sup omnes mulieres: nō
vides luctum nrm ⁊ que nobis cōtin-
gunt? Quoniā filios mater nra omni
tristicia contristatur ⁊ humilitate humi-
liata est ⁊ luget validissime: nūc qui
oūes lugemus ⁊ tristes sumus: quo-
niam oūes cōtristati sumus: tu autē
contristaris in uno filio. Interroga eū
terrā ⁊ dicet tibi: quoniā hec ē q debeat
lugere casum tātos sup tā germinantem.
Et ex ipsa ab initio oūes nati
et alij mouent. Et ecce pme omnes in
predictionem ambulāt: ⁊ exercemuniū sic
multitudo eorū. Et quis ergo debet lu-
gere magis: nisi hec que tam magnā
multitudinē perdidit: nō tu que p uno
doles? Si aut dicis michi quoniam
non ē planctus meus similis terre: quo-
niā fructus vtēris mei perdidi: quē cum
meroribus peperi ⁊ cū doloribus genui:
terra autē secūm uiā terre. abyssus in ea
multitudo pressus: quomodo euenit:
et ego tibi dico. Bibite tu cum labore
perfecistis: sic et terra dat fructum suū: ho-
mini ab initio ei qui fecit eam. Sume
ergo cerine apud tuencipiam dolorem

tuū: et fortiter fer qui tibi contingunt
casus. Si enī instructus es timōre dei
et cōsiliū suū: recipies ē ēpore: ⁊ in ta-
libus collaudabere. Ingredere ergo ī
ciuitatē ad virū tuum. Et dixit ad me.
Sīc ōnia: neq; ingrediar ciuitatē: sed
hic moriar. Et apposui adhuc loqui
ad eam ⁊ dixi. Noli facere hūc sermo-
nem: sed cōsenti pluadenti. Quod enim
casus sponsē? Consolare pter dolorē
iherm. Vides enim qm sanctuarium
nostrum deserta effecta ē. ⁊ altare nostrū
demolitū est ⁊ templū nrm destructū ē:
et psalterium nostrū humiliatū est ⁊ y-
mni? siticit: ⁊ exultatio nostra dissi-
pata est ⁊ lumen candelabri nri extin-
ctum ē: ⁊ archa testamenti nri direpta
est ⁊ sancta nra dominata sūt: ⁊ no-
men quod inuocatum ē sup nos pme
profanatū est ⁊ liberi nostri cōmu-
liam passi sunt ⁊ sacerdotes nri seni-
ti sūt ⁊ leuite nri ī captiuitatē abiecti:
et virgines nre coinquinate sunt ⁊ mu-
lieres nre vim passe sunt ⁊ iuuenes
rapti sunt ⁊ paruuli nri pditi sunt: et
iuuenes nostri ceciderūt: ⁊ fortes nostri
inualidi facti sunt. Et quod omniū
maius signaculū hoīm: qm regnauit
est de gloria sua. Sicut ⁊ traditā ē in
manibus eorū qui nos odiūt. Tu ergo
exerce tuā tristiciā mecum: et dispone
abs te mirabiliē doloz: ut tibi repu-
pideur fortis: ⁊ requiē faciet tibi altis-
simus: requiescione laborū. Et factum
est cū loquebar ad eam facies eꝰ ful-
gebat subito: ⁊ species chorusius fie-
bat visus eius: ut esset pauis valde
ad eam ⁊ cogitarem quid esset hec. Et
ecce subito emisit sonitum uocis ma-
gni timore plenū: ut commoueret terra
a mulieris sono. Et vidi: ⁊ ecce ālis?
mulier nō cōparebat michi: sed ciuitas

edificabat: et locus demōstrabatur de
fundamētis magnis: ⁊ tunc ⁊ clama-
ui voce magna: ⁊ dixi. Vbi ē huiusmodi
angelus qui a principio venit ad me?
Quoniā ipse me fecit venire in multitu-
dine in excessu mentis huius. Et factus
est finis meus ī corruptionē: ⁊ oratio
mea improperiū: ⁊ cum esset loquēs
ego hec: ecce venit ad me ⁊ vidit me. Et
ecce eram positus ut mortuus: ⁊ intelle-
ctus meꝰ alienatus erat. Et tenuit dexte-
ram meā ⁊ confortauit me: ⁊ statuit me
sup pedes meos. Et dixit michi. Quid
tibi ē ⁊ quare cōturbatus ē intellectꝰ tu?
et sensus cordis tui? quare conturba-
ris? Et dixi. Quoniā dereliquisti me.
Et ego quidē feci secūm mandata tuoꝝ:
et exui in campū: ⁊ ecce vidi et videre
nō non possum enarrare. Et dixit ad
me. Sta ut vir: ⁊ cōmoneba te. Et di-
xi. Loquere dūe meus tu in me. Noli
me dereliquere ne nō frustra moriar:
qm vidi que nō sorbam: ⁊ audio que
nō scio. Sunt nunqd sensus meꝰ falli-
tur: ⁊ anima mea supmat? Sunt er-
go deprecor te: ut demōstres seruo tuo
de excessu hec. Et respōdit ad me: ⁊ di-
xit. Audi me ⁊ videbis te: ⁊ dicā tibi
de quibus times: qm altissimus revela-
uit tibi misteria mira. Vidit redā uiā
nam: qm sine intermissione contrista-
tus es pro populo tuo: ⁊ valde lugetis
propter hoīm. Hic ergo intellectus visi-
onis que tibi apparuit ante paululū.
Quā vidisti lugere inchoasti consola-
ri rā: nūc aūt iam spōsē mulieris nō
vides: sed apparuit tibi ciuitas edifica-
ri: ⁊ quoniā narrabat tibi de casu fi-
lij sui. Hec absolutio est. Hec mulier
quā vidisti: hec ē hoīm: ⁊ quoniā dixit
tibi q; nūc conspicies: ut ciuitatē edi-
ficatam. Et quoniam dixit tibi quia
sterilis fuit ānis triginta: propter qd
tenant ānī foliceꝝ triginta quādo non
erat in ea adhuc oblatio oblata. Et
factū ē post annos triginta edificauit
salomon ciuitatē ⁊ obtulit oblatio-
nes: nūc fuit quādo peperit sterilis filū.
Et q tibi dixit quoniā nutriuit cū ci
labore: hoc erat habitacio ī hierusalē.
Et qm dixit tibi q filij meꝰ mortui ī
suo thalamo mortuꝰ esset: ⁊ cōtigisset
ei casus: hec erat que facta ē ruina hie-
rusalē. Et ecce vidisti similitudinē eꝰ:
et quoniā filiū lugere inchoasti con-
solari eam: ⁊ de hijs que contigerunt hec
erant tibi aperiendo. Et nūc videt altis-
simus qm ex animo contristatus es: et
quoniā ex toto corde pateris pro ea:
ostendit tibi claritatē glorie eꝰ: ⁊ pul-
critudinē decoris eꝰ. Propterea mi di-
xi tibi: ut maneres ī cāpo vbi dmꝰ nō
est edificata. Sciebam enī ego quoni-
am altissimus incipiebat tibi ostende-
re hec: propterea dixi tibi ut maneres in
agrū vbi nō ē fundamētū edificij. Sicut
nī poterat opus edificij hominis sustī-
neri in loco: vbi incipiebat altissimus
ciuitas ostendi. Tu ergo noli timere
neq; exauescat cor tuum: sed ingredere
et vide splendorem ⁊ magnitudinē edi-
ficij: quantū capax ē tibi visu oculorū
videre: ⁊ post hec audies quantū capit
auditus auriū tuarū audire. Tu enim
beatus es p multis: ⁊ vocaꝝ es apud
altissimū: hoc ⁊ pauci. Nocte autem
que ī crastinū futura ē mantbis hic: ⁊
ostendet tibi altissimus eas visiones
sūmorū que facient altissimus hijs q
habitant super terram a nouissimis
diebus. Et dormiui illam noctem et
aliam: sicut dixerat michi. XI.

Et vidi somniū: ⁊ ecce ascendebat
de mari aquila cui erāt duodecī

ale pennarũ: ⁊ capita eia. Et vidi: et
ecce ep̃ādebat alas suas ī omnē terrā:
et omnes mari cli insuffl̃abant in eā ⁊
colligebanť. Et vidi: et de pennis eius
nascebanť cornua pnue: ⁊ ipse ciebāt
in pēnaculis minutis modius. Mā
rapita eius erāt quiescentia: ⁊ dimidi-
um rapit erat manus aliorũ rapitũ:
sed ipa quiescebat cũ eis. Et vidi: et ec-
ce aquila volauit in pennis suis: et re-
gnauit sup terrā ⁊ sup eos q̃ habitant
in ea. Et vidi qm̃ subucta erāt ei omnia
sub celo: ⁊ nemo illi oraadiebat: ut q̃
unus de creatura que est sup terrā. Et
vidi: ⁊ ecce surrexit aquila sup ungues
suos: ⁊ milit vocem pennis suis dicēs.
Moliite omnes simul vigilare: dominie
unusquisq; ī loco suo: ⁊ p tempus vi-
gilare. Capita aūt in nouissimo fuerūt.
Et vidi: et ecce vox nō egibat de ca-
pitibus eius: sed de nuditate corporis
eius. Et numerau cornarias pennas
eius: ⁊ ecce ipe erant octo. Et vidi: et ec-
ce a dexera parte surrexit una penna:
et regnauit sup omnē terrā. Et factũ ē
cum regnaret: venit ei finis: ⁊ nō appa-
rut locus ei⁹: ⁊ sequēs exsurrexit et re-
gnabat. Ipa multũ tenuit tmp⁹. Et
factum ē cũ regnaret: ⁊ veniebat finis
eius ut nō aparet sicut prior: ⁊ ecce
vox emissa est illi dicēs. Audi tu que
tāto tempore tenuisti terrā. Hec āunti-
cio tibi antq̃ incipias non aparet.
Semo post te tenebit rēpus eius: sed
nec dimidiũ ei⁹. Et leuauit tercia: ⁊ te-
nuit principatũ sicut ⁊ priores: ⁊ non
apparuit ⁊ ipa. Et sic dtingebat omni-
bus aliis singlarim principatũ gerer:
et iterũ nulq̃ comparet. Et vidi: ⁊ ecce
in rpore sequēs penne erigebanť a
dexera parte ut tenerēt ⁊ ipe principatũ:
et ē hjs erant que tenebāt: sed tamen
statim nō comparebāt: nā ⁊ aliquē
ex eis erigebanť sed nō tenebāt princi-
patũ. Et vidi post hec: ⁊ ecce nō compa-
rebant duodecim penne ⁊ duo pinna-
cula: ⁊ nichil superat in corpore aqui-
le nisi duo capita quiescentia ⁊ ex pi-
nacula. Et vidi: ⁊ ecce ex pinaculis
diuise sunt due: ⁊ mālerāt sub capite
qd̃ ē ad dexerā partem. Nam quatuor
manserūt ī loco suo. Et vidi: ⁊ ecce hec
subalares cogitabāt se erigere: ⁊ tene-
re principatus. Et vidi: et una recta ē:
sed statim nō comparuit. Et sede velo-
cius q̃ priores non comparuerūt. Et
vidi: ⁊ ecce due que supraauerūt apud
semetipas cogitabāt ⁊ ipe regnare: et
in eo cũ cogitarent: ecce vnũ quiescen-
tium capitũ q̃ erat medii nigilabat.
Hoc enī erat duoq̃ capitũ manus. Et
vidi qm̃ cōpleta sūt duo capita hēc: ⁊
ecce ouerium ē caput cum hjs qui cũ
eo erant: ⁊ comedit duas subalares
que cogitabant regnare. Hoc aūt ca-
put pronuerunt omnē terrā: ⁊ dñabat
in ea hjs qui habitant terrā cũ labore
multo: ⁊ potentatũ tenuit orbis terra:
sup omnes alas que fuerūt. Et vidi
post hec: ⁊ ecce medii caput subito nō
comparuit: ⁊ hoc sicut ale. Supreauer-
unt aūt duo capita: q̃ ipa simulter
regnauerūt sup terram: ⁊ sup eos qui
habitant ī ea. Et vidi: ⁊ ecce deuorauit
caput a dexera parte illud qd̃ a lua.
Et audiui vocē dicentem michi. Con-
spice cōtra te: et considera quod vides.
Et vidi: et ecce sicut leo concitatus de
silua rugiens: et vidi qm̃ emittebat vo-
cem hominis ad aquilā. Et dixit di-
cens. Audi tu: et loquar ad te: ⁊ dicit
altissimus tibi. Nōne tu es q̃ superes-
tis de quatuor animalibus que feceram
regnare ī seculo meo: ⁊ ut q̃ eos venir

finis temporũ eorũ? Et quartus venit
mus deuorat oia animalia q̃ transierūt
et potentatu tenuit secũ cum tumore
multo: ⁊ omnē orbem cũ labore pssimo:
et inhabitauit tot temporibus orbem ter-
rarũ cũ dolo. Et iudicabit terram non
cũ veritate. Tribulabit enī mansuetos
⁊ lesibit quietēcēos: ⁊ dilegibit mendacos
et destruxibit habitationes eorũ q̃ fructi-
ficabāt: et humiliabit muros eorũ qui
te nō nocuerūt. Et ascendit cōsumelia
tua ad altissimũ: ⁊ superbia tua ad for-
tem. Et respexit altissimus superba tem-
pora: et ecce finita sunt: ⁊ scelera eius
completa sūt. Propterea nō aparebit
tu aquila ⁊ ale tue horribiles ⁊ pennacu-
la tua pessima: ⁊ capita tua mali-
gna: et ungues tui pessimi: ⁊ omne cor-
pus tuũ vanũ: vti refergere dies terra-
et redāt liberata de tua vr: ⁊ spere iudi-
cũ ⁊ misericordiam eius q̃ fecit eam. Et
Et factũ est dũ loqueret leo verba
hec ad aquilā: ⁊ vidi: et ecce ep̃ su-
preauerat caput et non comparuerūt
quatuor ale ille que ad eũ trāsierūt ⁊
recte sunt ut regnarēt: ⁊ erat regnũ eo-
rum egile: ⁊ tumultu plenũ. Et vidi: et
ecce ipa nō apparebāt: ⁊ omne corpus
aquile incendebāt: ⁊ repauebebat tra
valde. Et ego a tumultu ⁊ egcessu men-
tis et a magno timore vigilaui: et di-
xi spiritui meo. Ecce tu ptmisisti michi
hoc: in eo q̃ scrutaris vias altissimi.
Ecce ad huc fatigatus sum animo: et
spiritu meo inualidus sũ valde: ⁊ nec
modicũ ē in me vim⁹ a multo timore
q̃ repaui nocte hac. Sũc ergo orabo
altissimũ: ut me confortet usq; in finē.
Et dixi. Domine dñe si inueni gratiā
ante oculos tuos: ⁊ si iustificat? sum a-
pud te per misericordiam tuam: et ecce ascendit de-
precatio mea āte faciē tuā: cōforta me
et ostende seruo tuo michi interpretatio-
nem et distinctionem visus horribilis
huius: ut pleuissime ālseris animā
meā. Diguũ enī me habuisti: ostende-
re michi rēporũ nouissima. Et dixit
ad me. Hec ē interpretatio visionis hu-
ius. Aquilā quā vidisti ascendentem
de mari: hoc ē regnũ qd̃ visum ē in vi-
sione danieli fratri tuo. Sed nō est illi
interpretatũ: quũ ego nũc tibi interpre-
tor. Ecce dies venit: ⁊ exsurget regnũ
sup terrā: ⁊ erit timor: ⁊ ceteri omnium re-
gnorũ que fuerūt āte eũ. Regnabunt
aūt in ea reges duodecim: unus post
unum. Sed ālcidus incipit regnare:
et ipe tenebit amplius rēpus pr̃ duo-
decim. Hec ē interpretatio duodecim
alar quas vidisti. Et quā audisti vo-
cem que loquta est nō de capitibus eius
remāt sed de medio corpore ei⁹: hec
est interpretatio. Quoniā post tmp⁹
regni illius nascent cōtentiones non
modice: ⁊ pricitabit ut cadat et non
cadat tunc: sed iterũ constituetur in suũ
initiũ. Et qm̃ vidisti subalares octo
cornua alis ei⁹: hec ē interpretatio.
Exsurgent in ipo octo reges quorum
erit rēpora leuia ⁊ anni etati: ⁊ duo
quidē ex ipsis pcient. Appropiquāte
aūt rēpore medio quatuor seruabun-
tur ī tpe: cum incipiet appropinquare
rēpus eius ut finiatur. Que vero in fi-
nem seruabunť. Et quoniā vidisti tria
capita quiescētia: hec ē interpretatio. In
nouissimis eius subsistabit altissimus
tria regna: et reuocabit in ea multa et
dñabunť terrā ⁊ qui habitāt in ea: cũ
labore multo sup omnes ⁊ fuerūt aute
hos. Propter hoc ipi vocati sunt ca-
pita aquile. Isti enim erant q̃ erapi-
tulabunt impietates eius et qui pcicient
nouissima eius. Et qm̃ vidisti

caput manus nō apparens: hec est interpretatio eius. Quoniā vnus ex eis super lectum suum moriet: et tamen cum tormentis. Nam duo ipsi euaserunt: gladius eos comedet. Iste minus cum gladius comedet qui cū eo: sed tamen hic gladio in nouissimis cadet. Et qui vidisti duas subalares transeuntes super caput ipsius: hec est interpretatio. Ipsi sunt quos conseruauit altissimus in finē suū: hoc est regnum exile et turbationis plenū. Sicut vidisti et leonem que vidisti de silua rugientē et rugientē loquentē ad aquilam et arguentem eā: et inuisibilis ipsius per omnes sermones eius: sicut audisti: hic est vnctus que euasit altissimus in finē ad eos et inpietates ipsorum: et arguet illos et ponet coram ipsis secreta eorum. Statuet enim eos in iudicium viuos: et cū arguerit eos: tūc corripiet eos. Nam reliquum populum meū liberabit cum misericordia qui saluati sunt super fines meos: et letificabit eos quoadusque veniet finis diei iudicij de quo locutus sum vobis ab initio. Hoc somnium quod vidisti: et hec interpretationes. Tu ergo solus dignus fuisti scire altissimum secretū hoc. Scribe ergo omnia ista in libro que vidisti: et pone ea in loco abscondito: et docebis ea sapientes de populo tuo: quorum corda scis posse capere et seruare secreta hec. Tu aūt adhuc sustinet hic alios dies septem: ut ostendat quicquid visū fuerit altissimus ostendere tibi. Et profectus est a me. Et factū est cum audisset omnis populus quē prestiterat septem dies et ego nō fuisseem reuersus in ciuitatē: et congregauit se omis a minimo usque ad maximum et venit ad me: et dixerunt michi dicentes. Quid peccauimus tibi: et quid iniuste egimus in te quoniā deseruisti nos: sedisti in loco hoc? Tu enim nobis superes solus ex omnibus populis sicut botrus de vinea: et sicut lucerna in loco obscuro: et sicut portus navis saluata a tempestate. Aut non sufficiunt nobis mala que contigerunt? Si ergo et nos deseruisses: quanto nobis erat melius si effugissemus secretis et nos cū incendio ipsius? Siquidem nos meliores sumus eorum qui ibi mortui sunt. Et ploraueruntque magna. Et respondit ad eos et dixit. Confide israel: et noli tristari tu domus iacob. Est enim memoria vestri coram altissimo: et fortis non est oblitus nostri in tentatione. Ego enim non deseruisti vos neque excessi a vobis: sed veni in hunc locum ut deprecarer pro desolatione ipsius: ut quererem misericordiam pro humilitate sanctificationis vestre. Et nūc ite vnusquisque vestrum in domum suam: et ego veniam ad vos post dies istos. Et profectus est populus sicut dixit ei in ciuitate. Ego aūt sedi in capite septem diebus sicut michi mandauit: et manducauī de floribus solummodo agri: et herbis facta est esca michi in diebus illis.

XIV

Et factum est post dies septem: et somniauī somnium nocte. Et ecce de mari venius exsurgebat: et mouebantur omnes fluctus eius. Et vidi: et ecce conuolabat ille vnus cum nubibus celi: ubi vnitū fuit vertebat ut sideraret ventebat omnia que sub eo videbant: et vbicunq; ceperat vox de ore eius ardebant omnes qui audiebant voces eius sicut quiescit terra quando fruerit igni. Et vidi post hec: et ecce congregabat multitudo hominū quos nō erat numer de quibus venius celi: ut debellaret hominē qui ascenderat de mari. Et vidi: et ecce sibi montem sculpserat mouē magnū

et volauit super eū. Ego aūt quesiui videre regionem vel locū unde sculptus esset mons: et nō potui. Et post hec vidi: et ecce omnes qui congregati sunt ad eum ut expugnarent eū timebāt valde: tamen audebant pugnare. Et ecce ut vidit impetū multitudinis venientis: nō leuauit manū suā neq; tenuerat scutum: neq; aliquod vas bellicosum: nisi solūmodo ut vidi: quoniā emisit de ore suo sicut flatum ignis: et de labijs eius spiritus flammē: et de lingua eius emittebat scintillas et tempestates: et conuersa sunt oia simul hic flatus ignis et spiritus flāme: et multitudo tempestatis: et concidit super multitudinē in impetu que parata erat pugnare et fuerunt omnes: ut subito nihil viderentur de innumerabili multitudine: nisi solummodo puluis et fumus odor. Et vidi: et timui. Et post hec vidi ipm hominem descendēte de mōte et vocante ad se multitudinē aliā pacificā: et accedebāt ad eum vultus hominū infinitorū quorūdā gaudentiū: quorundā tristantium: aliqui vero alligati: aliqui adducentes ex eis oblatiōnē. Et egrotauī a multitudine paucorū: et expugnatus sum: et dixi. Tu ab initio demonstrasti seruo tuo mirabilia hec: et dignū me habuisti ut suscipiens deprecationem meā: et nunc demonstra michi adhuc interpretationē somnij huius. Sicut enim existimo in sensu meo: ut qui deliciti fuerūt in diebus illis. Et multo plus ut filijs: qui nō sunt deliciti. Qui enim non sunt deliciti tristes erāt. Intelligo nūc que sunt reposita in nouissimis diebus: et occurrent eis: sed et filijs qui deliciti sunt. Propter hec venerūt mihi in vigilia magna et mirabilia mirata: sicut ostendunt somnia hec. Stratum sanctius est periclitantē venire in hūc qui prestitere sicut nubem a seculo: et nunc videre qui contingūt in nouissimo. Et respondit ad me: et dixit. Et visionis interpretationē dicā tibi: et de quibus locutus es ad aperā tibi. Quoniā de hijs dixisti qui deseruisti sūt: hec est interpretatio. Qui auferet periculū illo tempore: hic se custodiuit. Qui in periculo inciderūt: hij sūt qui habent opera et fidē ad sanctissimū. Scito ergo: quoniā magis beatificati sunt qui deliciti: sicut eos qui mortui sūt. Hec interpretationes visionis. Quia vidisti viū ascendentē de corde maris: ipse est quē seruat altissimus multos temporibus: qui per semetipsum liberabit creaturā suam: et ipse disponet qui deliciti sunt. Et quoniā vidisti de ore eius egire ut spiritum et ignē et tempestatem: et quoniā non tenebat scutum neq; vas bellicosum: corruptū eum impetus eius multitudinē que venerat expugnare eū: hec est interpretatio. Ecce dies venient quando incipiet altissimus liberare eos que sunt terram sunt: et venient et egredietur mentes super eos qui inhabitant terrā. Et alij alios conuabit debellare: ciuitates ciuitatem et locus locū et gens aduersus gentem et regnū aduersus regnū. Et erit cū fierit hec: et contingent signa que ante ostendi tibi: et tūc ostendet filius meus: quē vidisti ut virū ascendentem. Et erit quādo audierint omnes gentes vocem eius: et deseruinquet vnusquisq; in regione sua bellū suū qui habet ad alterutrū: et colligē in vnū multitudo innumerabilis sicut volentes venire et expugnare eum. Ipse aūt stabit sup caacumen mōtis ipsius. Hyeu aūt venient et ostendet omnibus parata et edificata sicut vidisti montem sculpi sine manibus. Ipse aūt filius meus arguet

q̃ adimuerũt gentes impietates eorũ
ipse: que tempestati appropinquarunt
propter mala cogitamẽta eorũ et cruci-
amenta quibus incipient cruciari q̃ assi-
mulate sunt flãme: ⁊ prodet eos sine la-
bore per legem q̃ igni assimulata ē. Et
quoniã vidisti cũ colligerem ad se ali-
am multitudinẽ pacifica: hæ sũt decem
tribus q̃ captive facte sunt de terra sua
in diebus iosie regis quẽ captiuũ duxit
salmanasar rex assiriorũ ⁊ transtulit
eos trans flumen: ⁊ cõsilium sunt in ter-
ram aliã. Ipsi aũt sibi dederũt cõsiliũ
hoc ut derelinquerẽt multitudinẽ gentiũ:
et profiscerentur in ulteriorẽ regionem
ubi nũq̃ inhabitauit gens humanũ:
ut ibi obseruare legitima sua q̃ nõ fu-
erant seruantes in regione sua. Per in-
troitus aũt angustos fluminis ingressi
sunt introierũt. Fecit enim eis tũc altissi-
mus signa: ⁊ statuit meas fluminis
usquequo cõsisterent. Per eã mi regio-
nem erat via mlta itineris ãni unius
et dimidij: nam regio illa vocat arsa-
reth. Tũc inhabitauerũt ibi usq̃ in nu-
mlmo tẽpore: ⁊ nũc iterũ cum reperint
venire. iterũ altissimus statuet vena flu-
minis ut possint transire. Ipse hæc vi-
disti multitudinẽ cõ pace. Sed ⁊ qui de-
relicti sunt de populo tuo: hij sunt q̃ inue-
nient intra terminũ meũ. Factũ erit re-
go quãdo incipiet pedere multitudinẽ
tuã: que collecte sunt gentes: protege
eos q̃ supraueniet populũ: ⁊ tũc ostendet
eis multa plurima prodigia. Et dixi e-
go. Dominator dũe hoc mihi ostende:
quare quod vidi vnũ ascendẽtem de
corde maris. Et dixit mihi. Sicut nõ
potes hæc uel scrutari uel scire que sunt
in profundo maris: sic nõ poterit quis-
q̃ huc ascẽdere filiũ meũ: uel eos que
cum eo sunt: nisi in tempore diei. Ipse ē
interpretatio somnij q̃ vidisti: et quare
quod illuminat eos hic solus. Detes-
quisti eũ tua: circa mea vacasti legẽ
et quesisti. Vita eũ tua disposuisti in
sapiẽtia: ⁊ sensum tuũ vocasti matrẽ.
Et quare hoc ostendi tibi merces apud
altissimũ. Exit eũ: post alios tres die-
es ad te alia loquar: ⁊ ostendã tibi gra-
uia ⁊ mirabilia. Et profectus sum et
ãsij in campũ: multũ gloriãs ⁊ lau-
dans altissimũ de mirabilibus q̃ per
tempus faciebat: ⁊ quoniã gubernat
ipsum et que sunt in temporibus illa-
tã. Et sedi ibi tribus diebus.

Et factũ est tertio die: ⁊ ego sedẽtã
sup quercu. Et ecce vox venit cõ-
tra me de rubo ⁊ dixit. Esdra esdra. Et
dixi. Ecce ego dũe. Et surrexi sup pedes
meos. Et dixit ad me. Reuelãs reuela-
tus sum sup rubũ ⁊ loquens sum mo-
sẽ quãdo ꝓlus meus fuisset i egipto:
et misi eũ ⁊ eduxi ꝓplm meũ de egipto
et adduxi eũ sup montẽ sinai: ⁊ tenue-
bam eũ apud me diebus multis: ⁊ ostea-
raui ei mirabilia multa: et ostendi ei
tempora secreta ⁊ finẽ: ⁊ precepi ei dicẽs.
Hæc in palã facies verba: ⁊ hæ absconde-
tes. Et nũc tibi dico signa q̃ ostendẽtur
tibi: ⁊ somnia que vidisti ⁊ interpretatio-
nes quas tu vidisti i corde tuo: reque-
ra. Tu eũ recipieris ab omnibus aue-
tetis relictus cum cõsilio tuo ⁊ cum
similibus tuis: usquequo sciant eũ tem-
pora. Quoniã secũ perdidit iudicium
suã: ⁊ tempora appropinquãt finire.
Quodcũq̃ eũ paribus diuisum ē
fecisti: ⁊ mãsuerũt eũ decima et diuidi-
tur decime partis sup sunt aũt eũ post
medũ decime partis. Sũt ergo dispo-
ne domũ tuam ⁊ corripe ꝓlm tuum ⁊
consolare humiles eorũ: ⁊ renũcia iã
corruptele et diuitiarũ abs te mortales

cogitationes: ⁊ pice abs te pondera hu-
mana ⁊ egre te iã induta natura: et
repone ei vnam partẽ molestissima ti-
bi cogitamenta: ⁊ festina ãsumere
a ẽporibus hujs. Que eũ vidisti nunc
cõgisse mala: iterũ ꝓtũ deteriora faci-
ent. Quantũ eũ inualidũ fuit secũdũ
a senectute: tantũ multiplicabunt sup
inhabitantes mala. Prolõgauit eũ
se magis vetias: ⁊ appropinquauit
mendatiũ. Iam eũ festinat venire q̃
vidisti visionẽ. Et respondi: ⁊ dixi coram
te dũe. Ecce eũ ego abibo sicut precepi-
sti michi: et corripiã plenẽ ꝓplm. Qui
aũt iterũ non fuerit: quis cõmouebit?
Positũ ē ergo fecisti in tenebris: et qui
inhabitant in eo sine lumine. Quoni-
am lex tua incensa ē: propter quod ne-
mo sciet que a te facta sunt uel q̃ incipi-
ent opera. Si eũ inuenũ ē gratiã: im-
mitte in me spiritũ sanctũ: ⁊ scribam o-
mne q̃ factũ ē in seclo ab initio que
erant i lege tua scripta: ut possint ho-
mines inuenire semitã: ⁊ q̃ voluerint
uiuere i nouissimis viuãt. Et respon-
dit ad me: ⁊ dixit. Vade congrega
ꝓplm: ⁊ dices ad eos: ut nõ querant re
diebus q̃dragiuta. Tu aũt ꝓpara ibi
buxos mlros: ⁊ accipe tecũ saccum de
briam: selemã: cyanũ: ⁊ aisel: quinq̃
hos: qui parati sũt ad scribendũ velocẽ.
Et veniens huc: ⁊ ego accendã i corde
tuo lucernã intellectũ: q̃ non extinguet
quousq̃ finiant q̃ incipies scribere.
Et tũc ꝓfectis quedã palã facies: que-
dam sapientibus absconse trades. In ma-
tutinũ eunũ hac hora incipies scribere.
Et profectũ est sicut michi precepit: ⁊ con-
gregaui omnẽ ꝓplm: ⁊ dixi. Audi israhel
verba hæc. Peregrinati sunt patres
nostri ab initio i egipto: ⁊ liberati sũt
inde: ⁊ acceperũt legem vite quã non
custodierũt: quã et vos post eos transgre-
dimini estis: ⁊ data est vobis terra i sor-
tem et terra hyon: ⁊ patres vestri ⁊ vos
iniquitatẽ fecistis: ⁊ nõ fuistis viias
quas ꝓcepit vobis altissimus: ⁊ iustus
iudex cũ sit: abstulit a vobis i tempore
quod donauerat. Et nunc vos hic e-
stis: et fratres vri introsum vestrum
sunt. Si ergo imperauerit is sensui
vestro ⁊ tenuerit cor vestrũ: vnũ con-
seruan eritis: ⁊ post mortẽ misericordiam
cõsequemini. Iudicũ enim post mortẽ
venet: quãdo iterũ resuscitabitur: ⁊ nunc
iustorũ nomina parebũt: ⁊ impiorũ fa-
cta ostendũt. Ad me igitẽ nemo acce-
dat nunc: neq̃ requirat me usq̃ dies
quadraginta. Et accepi quinq̃ viros
sicut mãdauit michi: ⁊ pedi sum in
campũ: ⁊ mansimus ibi. Et factũ est cum i
crastinũ: ⁊ ecce vox vocauit me dicẽs.
Esdra aperi os tuũ: ⁊ bibe quod te pota-
uero. Et aperui os meũ: ⁊ ecce calix ple-
nus porrigebat michi. Hoc erat ple-
num sicut aqua: color aũt eius ut ignis
fulgens. Et accepi ⁊ bibi: ⁊ in eo cũ bi-
bissem cor meũ exuiebat intellectũ: et i
pectus meũ increscebat sapiẽtia. Nam
spiritus meus seruabat memoria. Et a-
perui os meũ: ⁊ nõ ē clausum ampli-
us. Altissimus dedit intellectũ quinq̃
viris: ⁊ scripserũt q̃ dicebant ex cessiones
noctis: q̃ nõ sciebãt. Mode aũt man-
ducabãt panẽ: ego aũt p die loquebar:
et p noctem nõ tacebã. Scripti sũt aũt
per q̃dragiuta dies libri decemqua-
tuor. Et factũ est cũ cõpleuissent q̃dra-
giuta dies: locutus est altissimus dicens.
Priora q̃ scripsisti i palam pone: ⁊ le-
gant digni et indigni: nouissimos
aũt sepuagita seruabis: ut tradas
eos sapientibus de populo tuo. In hijs enim
est vena intellectus et sapiẽtie fons:

et laturie flumen. Et feci sic. XVI

Ecce loquere tu aures plebis mee
fremitus, ybere eos immitto
i os tuū dicit dñs: z fac ut i carta scri
bant: quū fideles z vera sint. Ste timeas
a roguaronibz adūsum te: nec turbet
te incredulitates dicentiū: quū omnis
incredulus in incredulitate sua morietur.
Ecce ego induco dicit dñs sup vbem
terraz mala-gladiū z famem z mortē
et interitū: propter qd supposuerunt iniq
uitas omni terrā: z adimplera sunt
opra nocua illorū. Propterea dicit
dñs. Ia nō silebo de impietatibz eoz
que irreligiose agūt: nec sustinebo in
hijs q̄ inique egerūt. Ecce sāgu' innoc
ius z iust' clamat ad me: z aie iusto
rum clamāt pleuritēr. Vindicans
vindicabo illos dicit dñs: z accipiam
omnē sāguinē innocentū et illis ad me.
Ecce plus me' quasi grex ad occisio
nem ducētur: nō patiar illū habitare i
terra egipti: sed reducā eū i manu potēti
et brachio extenso. Et percutam plaga
sicut prius: z corrumpā omnē terram
eius. Lugebit egipt' z fundamēta eē:
plaga verberata z castigatione quas
induxerit ei dē'. Lugebūt cultores opār
terre: quū deficiēt semina eoz ab u
redine z grādine z a sitiere terribili. Ve
seculo et q̄ habitant in eo: quia appro
pinquauit gladi' z continuo eorū: et
exsurget gens sup gentē ad pugnam
et rumpēt i manibz eorū. Et eū in
constabilitate hominibus: z alij alijs
inualescētes nō curabūt regē suum et
principes: vie gestoz suoz i potestate su
a. Cōquiescet eū homo in quietē: et
z nō poterit. Propter superbiā suam eoz
civitates turbabunt: dñs' exercitū: ho
mines metuent. Sed misereb' homo
proximū suū ad iritū faciēdū domo'
eoz i gladiū: ad diripiendas substan
tias eoz propter famem z pestis: z tribu
lationē multā. Ecce ego conuocabo dicit
dē' omnes reges terre ad me venendū
qui sūt ab oriente z ab austro: ad aqui
et a libano ad succurrendos in sz: z red
dere q̄ dederūt illis-sicut fecerūt vsq; hi
die electis meis: sic faciā z reddā i sinu
eoz. Hec dicit dñs dē'. Sed parcet pecce
ra mea super peccatores: nec obliabit
rumphra sup effundētes sanguinē in
nocētū sup terā. Exijt ignis ab ira mea:
et deuorauit fundamēta terre: z pecca
tores quasi stramen incensum. Ve eis
qui peccāt: z nō obtulāt mādata mea
dicit dñs. Sed parcam illis. Discedite
filij a prestate: nolite examinare lāsti
tationē meā: quū nouit dñs omnes
q̄ delinquunt in illū. Propterea tradi
dit eos i mortē z in occisionem. Iam
enī venerunt sup orbē terraz mala: et
manebitis in illis. Sed nunc liberabit
vos deus: propter quod precatus es
eum. Ecce visio: et horribilis z facies
illius ab oriente. Et egient draones
draconū arabū in curribus suis: et
sicut flatus eoz numerosus fecerit super
terram: ut iam oriēt z repēdē omēs
qui illos audiēt carmoniij insanientes
in ira: z egient ut apri de silua: z aduer
sentur in virtute magna: et constabit
in pugnam cū illis: z vastabunt portio
nem terre alterioz. Et post hec sup
ualescēt draones-natantes sue me
mores: z conuertent se cōspirantes in
unum magna ad perequendos eos.
Isti turbabunt et fatebūt in virtute il
lorū: z ducent pdes suos in sugam: et
a territorio alterioruū subtrahēt obli
dēt eos: et sumet unū ex illis: z ent
numero et vertuoz i exercitu illorū: et dem
rio in reges ipōrum. Ecce nubes ab

oriēt et a septētrione vsq; meridianū:
et facies eax pruida valde plena ire z
procelle. Et collident se invicē: z colli
dent hdus copiosū sup terrā et hdus
illoz. Et erit sanguis a gladio vsq;
ad vesicē: z sanus hominis vsq; ad
substramen camelī. Et erit timor et
tremor multus sup terā: et horrebunt
qui videbūt iram illā: z tremor appre
hendet illos. Et post hec moueburnur
nubi copiosi a meridiano et septētri
one: z pozio alia ad occidēt. Et sup
invalescēt venti ab oriēte et reducent
terā: z nubē quā suscitauit i ira: z hdus
ad faciendā extentationē ad oriēte
venti z occidētui-violabit. Et exalta
bunt nubes magne z valide plene ire
et hdus-ut extenuēt omnē terrā z inhi
bitores terā: z infundēt sup omnē locū
altū-et eminentes hdus terribile - ignē
et grandinē z rumphras volantes-et
aguas nitras: ut terā implēant diuē'
tāpi z omēs qui plenitudine aquarū
nitraz. Et deuolientur ciuitates z mu
ros et montes et colles z ligna siluaz:
et fenū pratoz et flumēta eoz. Et trāsi
bunt stantes vsq; babilonē z extenēt
tā: ducētes ad ipam z circumdāt eam:
et effundēt hdus z omnē iram sup eā.
Et subibit puluis z fum' vsq; i celū: z
omēs in circuitu lugebūt eā: z qui sub
ra remāserint fuerint hijs q̄ extenuerūt.
Et tu asia ceres i spē babilonis-et gla
dione eē: ut ubi mistera-pter qd assi
milasti ei z omasti filias tuas i fomi
tatione ad placendū et gloriandū in
amatoribz tuis q̄ tecū cupiēt semper
fomitari. Odibilem imitata es i omni
bus operibz eē' z i adinuitionibus eē:
propterea dicit dē'. Immitā vbi ma
la: vidimus pauptatē z famem z gla
diū et pestem ad vastandas domus

tuas a violatione et morte et gsla vir
tutis tue. Sicut flos sicabit cū exsur
get ardor q̄ emissus est sup te: infirma
beris ut pauperula plagata z castiga
ta a mieribz ut nō possint te suscipere
potētes z amatores. Istūd ego sic ex
salto te dicit dñs-nisi occidisses electos
meos i omni ex exaltās pressionē ma
nui: z dicens sup mortem eoz cū me
briata esses - et oma speciem vulte' tu
e: meretrix fornicationis tue i sinu tuo:
propter hoc reddisone accipies. Sicut
facis electis meis dicit dñs-sic facier
ubi deus: z tradet te i malū. Et nan tui
fame interient: z tu rupta rades z ciui
tates tue detent: z omēs tui i campo
gladio cadent. Et q̄ sunt in mōtibus
fame pbibit: z mādūcabūt carnes tu
as z sanguinem biberit a fame panis
et siti aque. Infelix y maria veniet: et
rurlū accipies mala. Et intrabitu al
lident ciuitatem oculam: z extenent a
liqua pōtionem terre tue: z parcen gla
dei tue extenuinabūt: rursum reuerentes
ad eulam. Et deuolita eos illis pro
tipula: z ipi eunt ibi ignis: z deuorabūt
te z ciuitates tuas-terā tuā: z mō
tes tuos: omēs siluas tuas z lignum
fudificū igni cōburent. Filios tuos
captiuos ducēt: z vestis tuū i predā ta
bbūt: z glam facies tue extenuinabūt.

Ve tibi babilon et asyr: XVII

Ve tibi egipte et sirie. Precingi
te vos sacciis et ululate: et plangite fi
lios vestros et dolete: quū appropin
quauit cōtritio vestra. Immissus est
vobis gladius: et quis est q̄ aūtat il
lum: Immissus est i vobis ignis: et
quis est qui extinguat illū: Immissa
sunt vobis mala: Et quis est q̄ repel
lat ea: Siunquid repellit aliquis leo
nem esuriēnem in silua: aut extinguet

iguem in stipula· modo quãdo cepit
ardere? Numquid repellet aliquis sa-
gittam a sagittario fori nullã? Do-
minus fortis minuit mala: et quis
est q̃ resistat ei? Exijt ignis et ira eau-
dia eius? Et quis ē qui extinguat eũ?
Chorruscabit et quis nõ timebit? To-
nabit: ⁊ quis nõ pauebit? Dominus
tonabit: ⁊ quis nõ fundet? Arcetur
a facie ipi? Terra tremuit ⁊ fundamen-
ta eius: mare fluctuat de profundo· ⁊
fluctus eꝰ disturbabũtur· ⁊ pisces eꝰ
a facie dñi ⁊ a gloria virtutis eꝰ: quã
fortis dextera eꝰ que arcum tendit: sa-
gitta eius acuta que ab ipo mittũtur:
non deficient cũ ceperit mitti in fines
terre. Ecce mittunt mala ⁊ nõ revertẽ-
tur: donec veniãt sup terrã. Ignis suc-
cendetur: ⁊ nõ extinguet donec consu-
mat fundamenta terre. Quãdmodum
nõ redit sagitta milla a valido sagit-
tario: sic nõ revertent mala q̃ milla
fuerunt in terram. Ve michi ue michi.
Quis me liberabit in illis diebus? In
iudium dolorum et multi gemitus: in
rium famis et multi interitus: in cui
bellorũ ⁊ commodabit poestatem: in
rum malorũ ⁊ trepidabit omnes. In
hijs quid facã cum venerint mala?
Ecce fames ⁊ plaga ⁊ tribulatio ⁊ an-
gustia milla sunt flagella sponsationes
on: ⁊ in hijs omnibus se nõ convertet
ad inquirendũ suos: neq; flagellorũ
minorũ cessabit sup. Ecce ecce annone
vilitas sup terrã· sic ut puteat sibi esse
diuitiam pace: ⁊ tũc germinabit ma-
la sup terrã gladius fames ⁊ magna
cõsulio. A fame enim plurimi q̃ inhabi-
tant terram interient: ⁊ gladius perde-
tur eos q̃ supravenient a fame: et mor-
tui sicut stercora proiecient ⁊ non erit q̃
cõsolet eos. Derelinquetur enim terra
deserta: ⁊ civitates eius destruẽt. Sicut
derelinquetur q̃ colat terram: ⁊ q̃ seminet
eam. Ligna dabunt fructus: et qui
vindemiabit illas? Qua matura fuerit: ⁊
quis calcabit illam? Erit enim locus
magna deserto. Cuperet enim homo
hominem videre: uel vocem eius audi-
re. Relinquent enim de ciuitate decem
et duo de agro qui abscondent se in
duis uiroribus ⁊ fissuris petrarũ: quã-
admodũ derelinquunt i oliueto ⁊ sing-
lis arboribus tres aut ipsuo oliue: aut
sicut i vinea vindemiata ramu relin-
quunt ab hijs q̃ diligent vineã scru-
tantẽ: sic relinquentur i diebus illis tres
aut quatuor scrutantibus domos eorũ
in rumphea. Et relinquetur terra de-
serta: ⁊ agri eius mutabũtur: ⁊ vae eꝰ
et omnes sequẽtes eius gemmabunt
spinas eo q̃ nõ transient homines per
eam. Lugebit virginis non habentes
sponsos: lugebunt mulieres nõ habẽ-
tes viros: lugebunt filie carũ non ha-
bentes adiutoriũ sponsi carũ. In bel-
lo consumentur: et viri carũ in fame
peribunt. Audite verbũ istũ: ⁊ cognos-
cite ea fecit dominus. Ecce verbũ dñi
recipite illud ne dñs credens de quibus
dixit dominus. Ecce appropinquant
mala et non tardant. Quãdmodũ di
pregnans cũ parit in nono mensis fi-
lium suũ: appropinquãte hora partus
eius· ante horas duas uel tres dolo-
res circumeunt venrem eꝰ: ⁊ prodeunt
infante de vtero non tardabit unũ
pũctũ: sic non morabimur mala ad
prodeundũ super terram: et sonitũ ge-
mitũ et dolores circumeundume illud.
Audite verbũ plebs mea. Parate vos
in pugnã: ⁊ in malis· sic ebrete quasi
adueniente mere. Qui vendit quasi qui fu-
giat· ⁊ qui emit quasi qui perdituus.

qui mercatur quasi qui fructum non
capiat: ⁊ qui edificat quasi non habi-
turus. Qui seminat quasi qui nõ me-
tet: sic et qui vineam putat quasi non
vindemiaturus. Qui nubũt sic quasi
filios nõ facturi: ⁊ qui non nubũt sic
quasi vidui: quia q̃ nõ q̃ laborant sine
causa laborãt. Fructus enim illorum a-
lienigene metent: et substantiã illorũ
rapient ⁊ domos eorũ: ⁊ filios eorũ
rapiũt abũt· quia i raptuitate ⁊ fame
generant natos suos. Et qui negoci-
antur i rapina quãtum diu regnant
ciuitates ⁊ domos suas ⁊ possessiones
et ypnonas suas: tanto magis adzela-
bor eos super peccata sua dicit dominus.
Quomodo zelat fornicaria mulierem
ydoneam ⁊ bonã valde: sic zelabitur
iniqtia iniquitatem cum regnat se et
accusat eam in facie cum venerit qui
defendat requirentẽ omne peccatũ su-
per terram. Propterea nolite similari
ri nec operibus eius: quoniã adhuc pu-
sillum ⁊ colletur iniquitas a terra: et
iusticia regnabit in vos. Non dicat
peccator se nõ peccasse: quoniã carbo-
nes ignis comburet super caput eius
qui dicit nõ peccaui coram deo et gsa
ipius. Ecce dñs cognoscet omia opera
hominũ: ⁊ adinuentiones illoꝝ ⁊
cogitationes illoꝝ: ⁊ corda illoꝝ. Dixit
eui fiat terra ⁊ facta ē: fiat celũ et facti
ē. Et i vtro illꝰ stelle fidate sũt: et nouit
numeꝝ stellarꝝ. Qui scrutat abissũ ⁊ the-
sauros illarꝝ: q̃ mensꝰ ē mare· ⁊ deepti
eꝰ. Qui condulit mare in medio aqrũ: ⁊
suspedit terã sup aquas vbo suo. Qui
extendit celũ sicũ tamerã: sup aqs fũda-
uit eũ. Qui posuit i deserto fontes aquarꝝ:
⁊ sup vertice montiũ lacꝰ ad emittendũ
flumina ab eminẽti petra: ut potaret
terrã. Qui finxit hominem ⁊ posuit cor
suũ i medio corporis: et misit ei spiritũ
vitã ⁊ intellectũ et spiramẽ dei omnipo-
tis q̃ fecit dia: et scrutinat dia abscon-
sa i abscondisis ter. Ipse nouit adinuen-
tionẽ vitã: q̃ cogitatis in cordibus
vestris peccantes et volentes occulta-
re peccata sua. Propter quod domi-
nus scrutinando scrutinauit omnia
opera vra: ⁊ traducet vos omes· ⁊ vos
consulti eritis cũ processerint peccata v-
stra coram hominibus: ⁊ inuitatores erũt
q̃ accusatores stabit i die illo. Quid
facietis: aut quomodo abscondetis pe-
cata vstra coram deo ⁊ ãgelis eꝰ? Ecce
iudex deus: ⁊ mere eum. Desinite a pec-
catis vris: ⁊ obliuiscamini iniqtates
vras i ã agere eas in sempiuo: ⁊ dꝰ ed-
ducet vos ⁊ liberabit de omi tribulatio-
ne. Ecce enim incendet ardor super vos
turbe copiose: et rapiet quodam ex
vobis ⁊ ababunt ydolis occasos: et
qui consenserint eis erũt illis in desol
et i improperiũ ⁊ i oculcationẽ. Erit e-
nim locus locus: ⁊ in vicinas ciuitates
exercitũ multa super timentes dñm.
Erunt quasi insani nemini parcentes
ad diripiendũ ⁊ deuastandũ ad huc timẽ-
tes dñm: qa deuastabũt ⁊ deripiet sub-
stãias: et de domibus suis eos eicient.
Tũc parebit, qbẽ dedoꝝ meoꝝ: ut au-
rũ qd̃, qbat ab igne. Audite dilecti mei
dicit dñs. Ecce affluet dies tribulatio-
nis: ⁊ de hijs liberabo vos. Ne timeatis
nec pertimeris: quã dꝰ dux vster est. Et q̃
fuat mãdata ⁊ precepta mea dicit dñs
dꝰ: ne podeat vos peccã vra: ne superet
ur se inuitatores vre. Ve q̃ obtrigunt a
peccatis suis et obtegũt ab inuitatib
suis: quãdmodũ agere obtrunẽt a fila
ua ⁊ spinis tegit fruitus eꝰ q̃ quã nõ
transit homo: ⁊ reddit· ⁊ nunc ad de-
uorationẽ iguꝰ. Explicit liber esdre qrtus.

5. 260.

Bible. Latin. ca. 1454-55. Mainz. Gutenberg (42 lines)

Incun.
1454
.B5

WLS 22 Ap 52